

ACADEMIA
DE ȘTIINȚE
SOCIALE ȘI
POLITICE A
REPUBLICII
SOCIALISTE
ROMÂNIA

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

A. MOLDOVA
VOLUMUL I

EDITURA
ACADEMIEI
REPUBLICII
SOCIALISTE
ROMÂNIA

ROMANIAE
HISTORICA
DOCUMENTA
A
MOLDOVA

vol. I

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
SECȚIA DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

DOCUMENTA ROMANIAE HISTORICA

COMITETUL DE REDACȚIE

MIHAI BERZA, CONSTANTIN CIHODARU,
DAMASCHIN MIOC, FRANCISC PALL,
ȘTEFAN PASCU și ȘTEFAN ȘTEFĂNESCU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE „A. D. XENOPOL”
IAȘI

A. MOLDOVA **VOLYMUL I**

(1384—1448)

VOLUM ÎNTOCMIT
DE
C. CIHODARU, I. CAPROȘU și L. ȘIMANSCHI

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
București, 1975

www.dacoromanica.ro

La întocmirea prezentului volum au mai colaborat
G. IGNAT și N. CIOCAN

*În memoria
lui Mihai Costăchescu*

PREFAȚĂ

Volumul întâi al seriei A, Moldova, din colecția Documenta Romaniae Historica, cuprinde 300 de acte interne moldovenești dintre anii 1384 și 1448. Limita cronologică inferioară a volumului corespunde datei celui mai vechi document intern emis de cancelaria domnilor Moldovei al cărui text s-a păstrat până astăzi; limita superioară a fost stabilită îmbinându-se criteriul cantitativ, al întocmirii unor volume ușor de folosit în munca de cercetare și de dimensiuni aproximativ egale, cu cel temporal, care impune publicarea documentelor dintr-un an calendaristic sau dintr-o anumită domnie, pe cât posibil, la un loc.

Importanța actelor incluse în acest volum este bine cunoscută. Aproape nici una dintre formele esențiale de manifestare ale societății feudale românești: activități economice, raporturi sociale, fenomene politice și chiar aspecte culturale, sau ale statului feudal moldovenesc: organizare administrativă, judecătorească, militară sau bisericească, din cea dintâi etapă a feudalismului dezvoltat, nu poate fi reconstituită fără investigarea materialului documentar intern. De aceea, autorii prezentului volum au încercat ca printr-o atenție stăruitoare acordată alcătuirii tuturor elementelor sale constitutive să ofere cercetătorilor un instrument de lucru corespunzător exigențelor actuale ale științei istorice.

Pe de altă parte, obligațiile obișnuite pe care le incumbă editarea actelor medievale au sporit substanțial, datorită faptului că documentele acestei perioade au format în mai multe rânduri obiectul unor strădanii asemănătoare. Amintim, în acest sens, proiectul, din nefericire nerealizat, al lui Ioan Bogdan, ale cărui transcrieri se află astăzi în Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, ms. nr. 5231—5233, opera lui Mihai Costăchescu, Documentele moldovenești înainte de Ștefan cel Mare, în două volume, remarcabilă prin tehnica de editare a documentelor, dar mai ales prin valoarea comentariilor — avînd uneori aspectul unor studii de sine stătătoare —, precum și primul volum din vechea colecție a Academiei, Documente privind istoria României, seria A, Moldova, reflectînd noul stadiu al achizițiilor sau al identificărilor arhivistice, dar cu deficiențe principiale de realizare care au afectat, dealtfel, însăși valoarea operei, ca, de exemplu: publicarea textelor originale, redactate în alte limbi, numai în traducere, lipsa indicațiilor bibliografice și renunțarea la alcătuirea indicilor de nume și de materii care să ușureze consultarea volumelor.

Preluînd cu sentimentul deplinei prețuiri și cu toată obiectivitatea necesară contribuțiile predecesorilor, autorii prezentului volum au reelaborat totuși în întregime materialul documentar, începînd cu regelele și terminînd cu listele anexe. Dintre operațiunile mai dificile prin natura lor considerăm necesar să menționăm: investigația arhivistică și bibliografică, al cărei caracter exhaustiv s-a încercat a se realiza pe plan intern; stabilirea unei ordini cronologice cît mai exacte a documentelor, redatîndu-se, în funcție de observații noi, cele lipsite de acest element diplomatic sau avîndu-l înregistrat greșit, așa cum se consemnează

în listele anexe ale volumului; citirea și întregirea pasajelor unor documente, rămase pînă acum nedescifrate, echivalîndu-se întotdeauna cu strictețe, în spiritul scrisului slav, numărul literelor completate cu mărimea spațiului rupt sau șters; identificarea și localizarea toponimelor dispărute sau greșit interpretate în edițiile mai vechi.

Sub toate aceste aspecte, volumul de față prezintă și unele deosebiri față de volumele deja publicate în cadrul colecției, deosebiri mai ales formale și a căror origine se află în însăși specificitatea realității paleografice și arhivistice a documentelor moldovenești din prima jumătate a secolului al XV-lea. Astfel, descrierea arheografică și bibliografică ce însoțește fiecare document a fost redată într-o formă mai dezvoltată, prezentîndu-se textul tuturor inscripțiilor sigilare, datele și autorii copiilor sau traducerilor ulterioare ale originalelor, precum și informații în legătură cu istoricul unor acte distruse sau al căror loc de păstrare nu mai este cunoscut astăzi. Dată fiind varietatea formelor sub care ne-au parvenit cele mai multe din documentele volumului, selectarea lor s-a făcut conform scării valorice: original, copie (după original), traducere (după original, după copie, copie după traducere etc.), rezumat (dezvoltat sau succint), mențiune și extras, reținîndu-se doar următoarele două trepte inferioare ale formei editate și înlăturîndu-se celelalte, cu excepția cazurilor cînd acestea au oferit totuși informații în plus. De asemenea, cu privire la unele elemente particulare ale documentelor s-au introdus comentarii speciale, menite să vină în ajutorul înțelegerii realității textologice originare, iar indicațiile bibliografice nu au mai fost grupate în funcție de natura textului publicat decît în cazul facsimilelor — menționate întotdeauna la început —, deoarece numărul mare al reeditărilor ar fi împiedicat o diferențiere clară a lor. Materialul bibliografic a fost ordonat, de aceea, imbinîndu-se principiul formal cu cel cronologic, iar pentru ușurința identificării documentelor cuprinse și în edițiile M. Costăchescu sau D.I.R., A, acestea au fost trecute consecvent pe ultimele două locuri.

În urma unui studiu comparativ detaliat al textelor slave incluse în volum, editorii au ajuns la concluzia că principiile generale de tratare a prescurtărilor, preconizate pentru întreaga perioadă a scrisului slav din cancelariile țărilor române, nu oferă suficiente mijloace de rezolvare a situațiilor specifice pe care le înfățișează realitatea paleografică moldovenească din această perioadă. S-a constatat astfel că utilizarea ierurilor finale, care din punct de vedere fonetic și gramatical nu mai îndeplineau rolul inițial, reprezenta încă o normă ortografică obligatorie, pe care suprascrierea ultimei consoane a unui cuvînt nu numai că nu o contrazice, ci, dimpotrivă, o demonstrează. Într-adevăr, atunci cînd cuvintele tratate în acest fel sînt scrise integral în rînd, ierurile finale reapar, lipsa lor, dealtfel extrem de rară și mai ales la sfîrșitul rîndurilor, fiind marcată obișnuit prin paieroc (vezi, de exemplu, doc. nr. 39, pl. XI). În fața acestei realități indiscutabile¹, autorii volumului au fost nevoiți, firește, nu numai să procedeze la întregirea tuturor abrevierilor rezultate din suprascrierea consoanelor finale, dar și să consemneze, în paranteze rotunde, vocalele adăugate, pentru a nu prezenta o imagine deformată a textelor originale și pentru a da posibilitatea unui control rapid al transcrierilor; și aceasta cu atît mai mult cu cît întrebuițarea celor două ieruri finale la același diac și chiar în cadrul aceluiași act alternează după criterii greu de stabilit. Păstrarea unității procedeele tehnice folosite în

¹ Vezi, în același sens, Lucia Djamo-Diaconîță, *Limba documentelor slavo-române emise în Țara Românească în sec. XIV—XV*, București, Edit. Acad., 1971, p. 71—72.

volum nu se putea realiza în acest caz decât prin extinderea parantezelor rotunde și asupra celorlalte prescurtări, care ar fi trebuit să fie tratate în mod tacit². O listă anexă a volumului înregistrează în același timp toate modalitățile de prescurtare a cuvintelor — deoarece numai prin consemnarea întregirilor editorilor ele nu sînt suficient de bine reliefate —, listă cu atît mai necesară, cu cît unele acte slave publicate după ediții anterioare pot fi mai bine interpretate. Firește, acest mod de prelucrare a documentelor nu a putut fi respectat decât în cazul transcrierilor după originale și fotocopii sau după copii manuscrise și texte slave publicate, dar consemnînd, la rîndul lor, suprascrierile — cum sînt cele ale lui I. Bogdan sau ale lui M. Costăchescu. În toate celelalte situații, intervențiile autorilor volumului s-au limitat la acele aspecte (alineate, majuscule sau uneori chiar întregiri) pe care maniera de prezentare a textelor slave specifică fiecărui editor le-a îngăduit.

O altă modificare operată de autori, nu atît față de principiile generale de editare a documentelor slave, aflate la baza colecției, cît mai ales față de o practică învechită, a avut ca obiect onomastica și, cîteodată, toponimia moldovenească atestată în volum. Astfel, studiul comparativ al numelor proprii din actele primei jumătăți a secolului al XV-lea, ca și dintre acestea și cele atestate în documentele ulterioare, — în special din secolul al XVII-lea, cînd redactarea lor în limba română se impune —, a relevat existența certă, în forme românești, a numelor de persoane scrise slavonește de diecii actelor de cancelarie. Traducerea acestora a devenit, în consecință, la fel de obligatorie ca și a textului slav propriu-zis, numele de botex fiind redat prin echivalențele lor binecunoscute (Ivan, Vană = Ion, Oană), iar terminațiile -evici și -ovici ale numelor de familie, prin al lui (Brateevici = al lui Bratei). Operațiunea nu a fost efectuată mecanic, ci în funcție de situația concretă a fiecărui nume, cele ce nu au permis aplicarea principiului de mai sus rămînînd, firește, neschimbate. Au fost exceptate terminațiile -ici și -schi ale numelor de persoane, deoarece, pe de o parte, redarea lor în spiritul regulilor generale de formare a numelor duble românești ar fi impus o interpretare dusă dincolo de limitele îndatoririlor editoriale, iar pe de altă parte, relativă circulație a unora dintre ele, cu corespondențe toponimice directe, ar fi împiedicat delimitarea fără echivoc a creațiilor artificiale de cele aparținînd fondului onomastic real al epocii.

În sfîrșit, indicele de nume a prilejuit, la rîndul său, completarea tehnicii de prelucrare a toponimiei, venindu-se în întîmpinarea investigației documentare ce are ca punct de plecare realitatea toponimică tîrzie sau actuală. În toate cazurile de evoluție formală a unui toponim sau de schimbare a numelor de locuri s-au introdus, astfel, trimiteri de la formele ulterioare la cuvîntul-titlu stabilit în raport cu atestările documentare din volum. Trimiteri asemănătoare au fost făcute, totodată, și pentru localitățile actuale, ale căror denumiri nu se întîlnesc în toponimia primei jumătăți a secolului al XV-lea, dar care, nu este exclus, să continue așezări dispărute din această vreme aflate în preajma sau chiar pe teritoriul lor.

Comparativ cu partea corespunzătoare a volumului I din vechea colecție a Academiei, seria A, Moldova, volumul de față cuprinde în plus 20 de acte autentice și 6 acte false. Diferența numerică absolută, de numai 12 (8 pentru documentele autentice și 4 pentru cele false), se explică prin faptul că din rîndul celor 288 de acte ale perioadei 1384—1448 din vechiul volum 3 au fost anulate, iar 5 (3 autentice și 2 false) au fost eliminate (vezi listele anexe); de asemenea, 6 documente au fost trecute din categoria celor autentice în rîndul celor false. Din punct de

² Vezi și D. P. Bogdan, Două acte emise de Ștefan și Iliaș, fiii lui Alexandru cel Bun, în „Analele Universității București”, seria Științe sociale, Istorie, XV (1966), p. 83—84.

vedere calitativ, superioritatea materialului documentar al prezentului volum este însă cu mult sporită, întrucît numai 143 de acte autentice și 7 false se publică după forme identice cu cele ale volumului D.I.R., A, I, restul de 130 editîndu-se după forme mai bune. Menționăm, în acest sens, publicarea a 88 de documente, dintre care 55 originale, după piesele arhivistice corespunzătoare și a 29 de texte după edițiile princeps, și nu după textele editate de Mihai Costăchescu sau după transcrierile lui Ioan Bogdan de la Biblioteca Academiei.

Totuși, dată fiind perseverența cu care au fost urmărite și publicate documentele acestei perioade, din rîndul celor adăugate prezentului volum numai trei originale slave (nr. 169, 231 și 270), două traduceri (nr. 5 și 247) și două rezumate (nr. 153 și 193) au rămas pînă acum complet necunoscute, celelalte documente adăugate (nr. 18, 108, 122, 127, 137, 141, 203 și 278 — originale; nr. 3 — text slav în extras, nr. 44, 186 și 287 — traduceri; nr. 224 — rezumat) fiind excerptate din paginile literaturii istorice de specialitate mai vechi. Alături de actele noi se mai pot adăuga însă textele slave a 4 originale (nr. 136, 138, 177 și 243) și al unei copii vechi (nr. 149), cunoscute volumului D.I.R., A, I, numai prin traduceri sau rezumate, precum și traducerile germane a două documente (nr. 244 și 245) editate anterior sub forma unor rezumate defectuoase. În sfîrșit, remarcăm în același sens publicarea în volumul de față a două texte slave (nr. 250 și X) rămase inedite datorită metodei de editare adoptată de vechea colecție.

Firește, noul volum, deși se înfățișează din punct de vedere al cantității și calității cuprinsului său superior edițiilor anterioare, nu poate avea totuși pretenția că înglobează toate documentele din perioada ce i-a fost afectată, existente în prezent în original sau sub alte forme. Nu este exclus ca unele fonduri arhivistice, mai ales din străinătate, să furnizeze în această privință adevărate surprize, așa cum s-a întîmplat cu prilejul deplasărilor din 1973 și 1974, în R. P. Polonă și în U.R.S.S., a trei dintre membrii colectivului, cînd, alături de alte documente inedite, a fost descoperit, la Varșovia, și cel publicat sub nr. 231 sau cînd, la Kiev, au fost redescoperite documentele considerate distruse, din fondul fostului Muzeu arheologic din Odesa. Avem în vedere mai ales importantul fond de acte al Mitropoliei Moldovei, a cărui păstrare nu este exclusă, deși a fost atît de insistent căutat încă din prima jumătate a secolului trecut. Posibilitățile de lucru de care au dispus autorii nu au permis însă, întotdeauna, extinderea investigațiilor de această natură pînă la astfel de limite, ideale, dar realizabile în fapt numai prin eforturile susținute ale unui colectiv numeros și specializat.

După forma și limba în care se publică cele 290 de documente autentice ale volumului, numai 206 sînt texte slave care reproduc originalele, restul de 84 înfățișînd: 4 — copii vechi (3 slave și una latină), 46 — traduceri (30 românești și 16 germane), 24 — rezumate (19 românești și 5 germane), 9 — mențiuni (8 românești și una germană), precum și un extras slav. Textele slave originale se diferențiază însă prin gradul lor de apropiere față de documentele propriu-zise, reprezentînd: 182 — transcrieri după originale și 10 — după fotocopii, 8 — reproduceri ale unor texte publicate după originale (5) sau după copii (2) și ediții (1) anterioare ale originalelor, iar 6 — reproduceri ale unor copii după originale (2) sau după alte copii moderne ale originalelor (4). Trei dintre textele slave (nr. 9, 136 și 258) reprezintă, de fapt, fragmente ale documentelor originale deteriorate, în primul caz fiind necesară publicarea integrală a unei vechi traduceri, în cel de al doilea, reconstituirea parțială a textului inițial cu ajutorul unei traduceri vechi incomplete, iar în ultimul caz, completarea textului ilizibil folosindu-se o confirmare ulterioară a documentului. De asemenea, pentru un alt document (nr. 48) s-a publicat, după original, în afară de textul slav,

și redacția sa în limba latină. În sfârșit, deoarece textul slav al unui alt document (nr. 6) nu s-a păstrat decât într-un scurt extras, ca formă de bază a fost publicat un vechi rezumat, cu hotarnica integrală, iar, ca forme ajutoare, extrasul și un comentariu parțial al originalului.

Din cele 207 documente autentice originale, socotind și redacția în limba latină, numai 191 pot fi considerate totuși ca existând în mod cert (140 în țară, 29 în R. P. Polonă, 18 în U.R.S.S., 5 în Turcia și 3 în Grecia), 10 aflându-se la data copierii sau editării lor în fonduri arhiviste ce nu au mai putut fi controlate sau identificate (7 în țară și 3 în U.R.S.S.).

În ceea ce privește documentele false din volum, pentru 8 se publică textele slave originale (5 fiind transcrieri directe și 3 — după fotocopii), iar unul reproduce ediția cu caractere latine a presupusului original. Toate falsurile din prima categorie se păstrează pînă astăzi (4 în țară, 2 în Turcia, unul în U.R.S.S. și unul în Franța), în timp ce originalul falsului publicat de B. P. Hăjdeu, chiar manuscrisul autorului, a fost probabil distrus încă de atunci, cum s-a întimplat, desigur, și cu falsul atribuit domniei lui Iuga voievod (nr. II), după ce a fost înscris sub forma unei traduceri într-o condică oficială.

Majoritatea documentelor originale ale volumului au fost scrise pe materialul de folosință curentă în cancelariile țărilor române în această perioadă: pergamentul. Avînd un aspect variabil, în funcție de proveniență și mod de prelucrare, el se caracterizează totuși, în genere, prin proprietatea de a fi conservat în bune condiții conținutul scris al actelor. Excepție fac, cum este și normal, doar unele acte false, ca de exemplu cele de sub nr. VIII și X, pentru care plastografiile lor nu au dispus de un pergament bine lucrat, scrisul apărînd astăzi estompat de aspectul poros al pielii. În afară de pergamente, volumul cuprinde și 4 acte scrise pe hîrtie: 3 reprezentînd scrisori în folosul negustorilor brașoveni (nr. 122, 127 și 141), iar unul fiind un fals din secolul al XVI-lea (nr. VI).

În general, repartitia formelor după care s-au publicat cele 304 piese documentare ale volumului, socotindu-le și pe cele ajutoare ale actelor de sub nr. 6, 9 și 48, din punct de vedere al provenienței lor, este următoarea: 94 de la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România (13 reprezentînd copii sau fotocopii după documente aflate în străinătate), 54 de la Arhivele Statului București, 39 de la Arhivele Statului Iași, 29 de la Arhiva Principală a Actelor Vechi din Varșovia, 6 de la Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” — Iași, cîte 5 de la Arhivele Statului Suceava, Biblioteca de Stat a U.R.S.S. — „V. I. Lenin”, și Arhiva Centrală de Stat a Actelor Vechi — Moscova, cîte 4 de la Muzeul județean Suceava și de la Biblioteca Științifică Centrală din Kiev, 3 de la Arhivele Statului Brașov, cîte două de la Arhiva Centrală de Stat a R. S. S. Moldovenești, Muzeul Militar Central și de la Mănăstirea Sucevița și cîte unul de la Biblioteca Czartoryski din Cracovia, Biblioteca Centrală de Stat, Muzeul Fălțiceniilor, Arhivele Statului Bacău, Muzeul „Porțile de Fier” — Drobeta Turnu-Severin, Colecția prof. dr. doc. D. P. Bogdan — București și Colecția familiei dr. Eugen Banu-Buzău. Dintre acestea, 5 acte (nr. 27, 42, 226, 240 și IV) se află predate în custodia Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România. După publicații au fost editate 43 de acte.

În principalele aspecte ale elaborării sale: transcriere, colaționare, prelucrarea textelor, traducere și indexare, volumul constituie rezultatul efortului colectiv al autorilor lui. În mod deosebit, menționăm recolaționarea de către I. Caproșu a documentelor de la Biblioteca de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, de la Arhiva Centrală de Stat a Actelor Vechi din Moscova și de la Biblioteca Științifică Centrală din Kiev precum și de către L. Șimanschi și N. Ciocan, a celor din Arhiva Principală a Actelor Vechi din Varșovia și din Biblioteca Czartoryski din Cracovia. Aparatul auxiliar al documentelor (bibliografia,

descrierea arheografică și comentariile, împreună cu listele corespunzătoare) a fost alcătuit sub îngrijirea lui L. Șimanschi. Pentru consemnarea edițiilor anterioare ale documentelor a fost consultată bibliografia actelor moldovenești din secolele XV—XVII, întocmită de colectivul de documente al Institutului de istorie „N. Iorga” din București, iar la identificarea topicelor incluse în indicele de nume al volumului a fost folosită, în manuscris, lucrarea Indicele numelor de locuri din Moldova, de Al. I. Gonța, ce urma să apară ca supliment al vechii colecții, lucrare pe care autorul ei ne-a pus-o cu multă bunăvoință la dispoziție și căruia îi aducem și pe această cale mulțumirile noastre.

PRESCURTĂRI — BIBLIOGRAFIE

- Abraham, *Powstanie*
 = Abraham, Władysław, *Powstanie organizacji koscioła łacińskiego na Ruśi*, tom. 1, Lwow, 1904.
- Acte 1432—1434
 = Acte inedite sau greșit editate privind istoria Moldovei din anii 1432—1434, în „Studii”, VI (1953), 2, p. 215—216.
- Antonovici, *Doc. bîrlădene*
 = Antonovici, Episcopul Hușilor Iacov, *Documente bîrlădene*, vol. IV, Bîrlad, 1924.
- „Ararat”
 = *Hrisovul lui Alexandru cel Bun pentru Episcopia armeană din Suceava (30 iulie 1401)*, de P. P. Panaitescu. Textul hrisovului în traducere românească, în „Ararat”, XI (1935), nr. 124, și Extras și facsimil, în „Ararat”, XIII (1937), nr. 142, p. 1.
- Auner, *Episc. Siret*
 = Auner, C., *Episcopia de Siret*, în „Revista catolică”, II (1913), p. 226—245.
- 〈Axinte Uricariul〉, *Letopiseșul*
 = 〈Axinte Uricariul〉, *Létopiseșul Țării Românești și a Țării Moldovei de viața a prealumișilor domni ce-au stăpînit întru aceste 2 țări și ce s-au lucrat în zilele lor și a părților streine care să meșteșesc cu aceste țări, pre largu adunate den multe létopiseșe și cu bună îndreptare alcătuit, precum să vede*, Bibl. Acad., ms. nr. 2591, p. 1—674 (p. 675—839 sînt scrise de altă mînă).
- Balan, *Două doc.*
 = Balan, Teodor, *Două documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, în „Codrul Cosminului”, VIII (1933—1934), p. 459—462.
- Balan, *Noui doc. cîmpulungene*
 = Balan, Teodor, *Noui documente cîmpulungene*, Cernăuți, 1929.
- Balan, *Reeditarea unui doc.*
 = Balan, Teodor, *Reeditarea unui document din 1411*, în „Hrisovul”, VII (1947), p. 199—201.
- Baracz, *Rys dziejów*
 = Baracz, Sadok X., *Rys dziejów zakonu kaznodziejskiego w Polsce*, tom. II, Lwow, 1861.
- Băleanu, *Doc. și reg. (a)*
 = Băleanu, Alex., *Documente și regeste moldovenești*, în „Cercetări istorice”, VIII—IX (1932—1933), nr. 2, p. 80—150.
- Băleanu, *Doc. și reg. (b)*
 = Băleanu, Alex., *Documente și regeste moldovenești*, în „Cercetări istorice”, X—XII (1934—1936), nr. 1, p. 257—302.
- Бялоусъ, *Няколко грамотъ*
 = Бялоусъ, Феодоръ Ив., *Няколко рускихъ и румунскихъ грамотъ древнихъ господарей молдавскихъ, Коломыя*, 1879.
- Berechet, *Un act din 1412*
 = Berechet, Șt. Gr., *Un act de dănie de la Alexandru cel Bun, din 1412 februarie 10*, în „Revista istorică”, XXII (1936), nr. 4—6, p. 142—146.
- Beza, *Urme românești*
 = Beza, M., *Urme românești în Răsăritul Ortodox*, extras din revista „Boabe de grâu”, București, 1935; ed. a II-a, amplificată, București, 1937.
- Bobulescu, *Un doc.*
 = Bobulescu, Preot C., *Un document de la Alexandru cel Bun*, în „Revista Arhivelor”, I (1925), nr. 2, p. 271—272.
- Boga, *Doc. basarabene*
 = Boga, L. T., *Documente basarabene*, IV, *Hrisoave și cărți domnești (1420—1500)*, Chișinău, 1929 (extras din „Arhivele Basarabiei”, I, 1929, p. 81—96, cu titlul: *Documente din secolul al XV-lea*).

- Bogaci, *Un doc. inedit* = Bogaci, Gh., *Un document inedit din timpul lui Ștefan al II-lea, fiul lui Alexandru cel Bun*, în „Studii”, XIV (1961), nr. 6, p. 1503–1505.
- Bogdan, D. P., *Acte 1426–1502* = Bogdan, Damian P., *Acte moldovenești din anii 1426–1502*, București, 1947.
- Bogdan, D. P., *Acte false* = Bogdan, Damian P., *Acte false atribuite lui Alexandru cel Bun*, în „Revista Arhivelor”, VIII (1965), nr. 2, p. 46–82.
- Bogdan, D. P., *Acte mold.* = Bogdan, Damian P., *Acte moldovenești dinainte de Ștefan cel Mare*, București, 1938.
- Bogdan, D. P., *Diplomatica* = Bogdan, Damian P., *Diplomatica slavo-română*, în *D.I.R., Introducere*, vol. II, București, Edit. Acad., 1956, p. 3–224.
- Bogdan, D. P., *Două acte* = Bogdan, Damian P., *Două acte emise de Ștefan și Iliș, fiii lui Alexandru cel Bun*, în „Analele Universității București”, seria Științe sociale, Istorie, XV(1966), p. 75–89.
- Bogdan, D. P., *O matrice* = Bogdan, Damian P., *O străveche matrice de pecete românească*, în „Studii și materiale de istorie medie”, vol. I, București, Edit. Acad., 1956, p. 245–265.
- Bogdan, D. P., *Paleografia* = Bogdan, Damian P., *Din paleografia slavo-română*, în *Documente privind istoria României, Introducere*, vol. I, București, Edit. Acad., 1956., p. 79–168.
- Bogdan, D. P., *Ștefan I și Iuga* = Bogdan, Damian P., *Despre domni moldoveni Ștefan I și Iuga*, în „Revista istorică română”, IX (1939), p. 165–176.
- Bogdan I., *Contribuții* = Bogdan, I., *Contribuții la istoria Moldovei între anii 1448–1458*, în „Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice”, seria II, tom. XXIX (1906–1907), p. 629–643.
- Bogdan I., *Cnejii rom.* = Bogdan, I., *Despre cnejii români*, în „Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice”, seria II, tom. XXVI (1903–1904), p. 13–44.
- Bogdan I., *Doc. 1424* = Bogdan, I., *Documentul lui Alexandru cel Bun din 16 fevr. 1424 pentru satul Buciumeni. Adaos la Inscriptiile de la Cetatea Albă și stăpânirea Moldovei asupra ei*, în „Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice”, seria II, tom. XXX (1907–1908), p. 354–360.
- Bogdan I., *Doc. Brașov.* = Bogdan I., *Documente moldovenești din sec. XV și XVI în Arhivul Brașovului*, București, 1905 (extras din „Convorbiri literare”, XXXIX, nr. 7–10).
- Bogdan I., *Doc. false* = Bogdan, I., *Documente false atribuite lui Ștefan cel Mare*, București, 1913 (extras din „Buletinul Comisiei istorice a României”, I (1913).
- Bogdan I., *Doc. Ștefan* = Bogdan, Ioan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, vol. I–II, București, 1913–1914.
- Bogdan, I., *Îndatoririle militare* = Bogdan, I., *Cîteva observațiuni asupra îndatoririlor militare ale cnejilor și boierilor moldoveni în secolul XIV și XV*, în „Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice”, seria II, tom. XXIX (1906–1907), p. 613–628.
- Bogdan, I. *Un doc. din 1403* = Bogdan, I., *Un document de la Alexandru cel Bun, din 1403*, în „Convorbiri literare”, XXXV (1901), p. 353–365.
- Bogdan, J., *Album* = Bogdan, Jean, *Album paléographique moldave. Documents du XIVe, XVe et XVIe siècle, recueillis par ..., avec un introduction et des résumés par N. Iorga*, București–Paris, 1926.
- Bogrea, *Un doc. din 1442* = Bogrea, V., *Un document moldovenesc din 1442*, în „Analele Institutului de istorie națională” – Cluj, III (1924–1925), p. 532–533.
- Bulat, *Varia documenta* = Bulat, T. G., *Varia documenta (Daniile mănăstirii Moldovița)*, în „Arhivele Basarabiei”, V (1933), nr. 4, p. 327–348.

- Canianu și Candrea, *Dicț. geogr. Pulna*
Catalog
- Chronica inedită*
- Cihodaru, *Trad. lel.*
- Codrescu, *Uricariul*
- Costăchescu, *Boerii Cupcici*
- Costăchescu, *Doc.*
- Costăchescu, *Doc. comunicale*
- Costăchescu, *Doc. mold. Ștefan*
- Costăchescu, *Doc. Ștefan*
- Costăchescu, *Doc. Ștefăniță*
- Costăchescu, *Două urice*
- Costăchescu, *Mihail de la Dorohoi*
- Costăchescu, *Neamul lui Oană*
- Costăchescu, *Regeste*
- Costăchescu, *Regeste — Alexandru cel Bun*
- Costăchescu, *Urice — Iuga vodă*
- Costăchescu, V., *Ist. Folticeni*
- Costea, *Clitoria Solca*
- Costin, N., *Lelopiseșul*
- = Canianu, Mihaîl și Candrea, Aureliu, *Dicționar geografic al județului Pulna*, București, 1897.
- = *Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva istorică centrală a statului*, vol. I (1387—1620), București, 1957.
- = *Chronica inedită a lui Ștefan logofătul. Leelopiseșulul Țării Românești și a Moldovei*, în „*Trompeta Carpaților*”, IX (1871), nr. 899; XI (1873), nr. 1046 (neterminată).
- = Cihodaru, C., *Tradiția lelopiseșelor și informația documentară despre luptele politice din Moldova în a doua jumătate a secolului al XIV-lea*, în „*Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” — Iași*”, V (1968), p. 11—42.
- = Codrescu, Teodor, *Uricariul*, vol. II—III, ed. a II-a, Iași, 1889—1892; vol. VI, Iași, 1875; vol. X, Iași, 1888; vol. XI, Iași, 1889; vol. XIV, Iași, 1889; vol. XVI, Iași, 1891; vol. XX, Iași, 1892; vol. XVIII, vezi Ghibănescu, *Uricariul*.
- = Costăchescu, Mihai, *Boerii moldoveni Cupcici și salele lor*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 7 (1928), p. 270—282.
- = Costăchescu, Mihai, *Documentele moldovenești înaintea de Ștefan cel Mare*, publicate de ..., vol. I (1374—1437); II (1438—1456), Iași, *Viața românească*, 1931—1932.
- = Costăchescu, M., *Documente comunicale de ...*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 7 (1928), p. 168—175.
- = Costăchescu, Mihai, *Documentele moldovenești de la Ștefan cel Mare*, Iași, 1933.
- = Costăchescu, M., *Documente de la Ștefan cel Mare*, Iași, 1948.
- = Costăchescu, Mihai, *Documentele moldovenești de la Ștefăniță voievod (1517—1527)*, Iași, 1943.
- = Costăchescu, M., *Două urice, din primul an de domnie a lui Alexandru cel Bun*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 6 (1926—1927), p. 352—356.
- = Costăchescu, M., *Mihail de la Dorohoi și salele lui*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 6 (1926—1927), p. 345—352.
- = Costăchescu, M., *Neamul lui Oană dvornic de Suceava și salele lui*, în „*Cercetări istorice*”, anul V—VII (1929—1931), p. 41—79.
- = Costăchescu, Mihai, *Regeste după documentele interne moldovenești înaintea de Alexandru cel Bun*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 3 (1923), p. 197—199.
- = Costăchescu, M., *Regeste de doc. moldovenești de la Alexandru cel Bun*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 4 (1924), p. 323—325.
- = Costăchescu, Mihai, *Observări cu privire la uricele lui Iuga vodă*, în „*Buletinul Ioan Neculce*”, fasc. 5 (1925), p. 331—341.
- = Costăchescu, V., *Istoria orașului Folticeni, de la înființare până la prezent, 1780—1938*, Folticeni, 1938, sau *Istoria orașului Folticeni, cu un scurt istoric al județului Baia, 1340—1941*, Folticeni, 1941 (tiraj suplimentar).
- = Costea, Preotul Erast, *Clitoria voievodului Ștefan Tomșa al II-lea de la Solca (1613—1785—1938)*, Cernăuți, 1939.
- = Costin, Nicolae, *Lelopiseșul* pentru zidirea lumii și pentru împărțirea limbilor și pentru niamurile oamenilor și descălecarea lărdălor și pentru niamul moldovenilor și a muntărilor de unde să trage și din cine sintul aduși pre aceste locuri, Bibl. Acad., ms. nr. 115.

- Creșterea colecțiilor*
- Crețulescu, *Doc. Neamț (a)*
- Crețulescu, *Doc. Neamț (b)*
- Cronicle*
- Dan, *M-reă Sucevița*
- Dan, *Episc. Rădăuți*
- Densușianu, *Doc. Hurmuzaki*
- Dimitriu, *Bacdăul istoric*
- Dinulescu, *Dositheiu*
- D.I.R., A, I*
- D.I.R., A, II*
- D.I.R., A, XVI, I–IV*
- D.I.R., A, XVII, IV, V*
- Dosoftei, *⟨Cronologia⟩*
- Duzinchevici, *Ștefan I și Iuga*
- Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*
- Gane, *Act de danie*
- Ghibănescu, *Două surete*
- Ghibănescu, *Ispisoace*
- Ghibănescu, *Ms. Surete*
- Ghibănescu, *Surete*
- Ghibănescu, *Uricariul*
- Ghibănescu, *Urice slavone*
- Ghibănescu, *Un uric din 1410*
- = Biblioteca Academiei Române, *Creșterea colecțiilor în anul 1910, și ... 1915*, București, 1910, 1915.
- = Crețulescu, Arh. Narcis, *Documentele Mănăstirii Neamțu*, în „Arhiva. Organul Societății științifice și literare din Iași”, XXI (1910), p. 341–350, 407–410.
- = Crețulescu, Arh. Narcis, *Documentele Mănăstirii Neamțu*, în „Arhiva. Organul Societății științifice și literare din Iași”, XXIII (1912), p. 234–235, 331–342, 399–406.
- = *Croniclele slavo-române din sec. XV–XVI, publicate de Ion Bogdan*, ediție revăzută și completată de P. P. Pănaiteanu, București, Edit. Acad., 1959.
- = Dan, Dimitrie, *Mănăstirea Sucevița. Cu anexe de documente ale Suceviței și Schitului celui Mare*, București, 1923.
- = Dan, Dimitrie, *Cronica Episcopiei de Rădăuți, cu appendice de documente slavone, originale și traduse și mai multe ilustrațiuni*, Viena, 1912.
- = Densușianu, Nic., *Documente privitoare la istoria românilor* (colecția Hurmuzaki), vol. I, 2, București, 1890.
- = Dimitriu, C. V., *Bacdăul istoric*, București, 1936.
- = Dinulescu, Ștefan, *Vieața și scrierile lui Dositheiu, mitropolitul Moldovei*, în „Candela”, IV (1885), nr. 3, p. 135–150.
- = *Documente privind istoria României*, veacul XIV, XV, A. Moldova, vol. I (1384–1475), București, Edit. Acad., 1954.
- = *Documente privind istoria României*, veacul XV, A. Moldova, vol. II (1476–1500), București, Edit. Acad., 1954.
- = *Documente privind istoria României*, veacul XVI, A. Moldova, vol. I (1501–1550), II (1551–1570), III (1571–1590), IV (1591–1600), București, Edit. Acad., 1951–1953.
- = *Documente privind istoria României*, veacul XVII, A. Moldova, vol. IV (1616–1620), V (1621–1625), București, Edit. Acad., 1956–1957.
- = Dosoftei, Mitropolitul Moldovei, *⟨Cronologia domnilor Moldovei⟩*, în vol. *Cronici și povestiri românești versificate (sec. XVII–XVIII)*, studiu și ediție critică de Dan Simonescu, București, Edit. Acad., 1967, p. 49–53.
- = Duzinchevici, Gh., *Precizări în legătură cu Ștefan I Mușat și Iuga Ologul*, în „Însemnări ieșene”, anul IV (1939), vol. IX, nr. 2, p. 291–303.
- = Erbiceanu, C., *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei, și a catedralei mitropolitane din Iași*, București, 1888.
- = Gane, Emil, *Act de danie*, în „Arhivele Basarabiei”, VIII (1936), nr. 2–3, p. 105–107.
- = Ghibănescu, Gh., *Două surete de vechi ispisoace*, în „Buletinul Ioan Neculce”, fasc. 5 (1925), p. 311–312.
- = Ghibănescu, Gh., *Ispisoace și zapise*, vol. I, partea I, Iași, 1906; vol. IV, partea II, Iași, 1915; vol. V, partea I, Iași, 1921.
- = Ghibănescu, Gh., *Surete și izvoade*. Manuscris.
- = Ghibănescu, Gh., *Surete și izvoade*, vol. I, II, V, VIII–X, XIII, XVIII–XXII, XXIV, Iași, 1906–1930.
- = Ghibănescu, Gh., *Documente slavone*, publicate cu traducere și note de ..., în Codrescu, *Uricariul*, XVIII, Iași, 1892.
- = Ghibănescu, Gh., *Urice slavone din secolele al XV și XVI-a*, în „Arhiva. Organul Societății științifice și literare din Iași”, XXV (1914), p. 173–192.
- = Ghibănescu, Gh., *Un uric din 1410*, în „Arhiva. Organul Societății științifice și literare din Iași”, XIV (1903), p. 465–474.

- Ghibănescu, „T. Codrescu“
- Головацкий <Грамоты>
- Grămadă, Cancelaria
- Hăjdeu, Arch. ist.
- Hăjdău, Etymologicum
- Hăjdeu, Ist. crit.
- Hăjdău, Uric din 1374
- Holban, Acte politice
- Яцимирский, Грамоты молдав.
- Ist. Молд.
- Ionescu, Un doc.
- Iorga, Anciens doc.
- Iorga, Doc. Hurmuzaki
- Iorga, Ist. bis.
- Iorga, Ist. rom.
- Iorga, Lucruri nouă
- Iorga, M-rea Neamfului
- Iorga, Ostași
- Iorga, Stntilie
- Iorga, St. și doc.
- Iorga, Știri nouă
- Ist. Rom.
- Îndrumător
- „Întregiri“
- = Ghibănescu, Gh., „Teodor Codrescu, Revistă istorică scrisă de ...“, anul I (1915—1916), Iași, 1916.
- = <Грамоты доставлены> Я. Ф. Головацкимъ, în „Науковий Сборникъ“, Lvov, III (1867).
- = Grămadă, N., Cancelaria domnească în Moldova pînă la domnia lui Constantin Mavrocordat, în „Codrul Cosminului“, IX (1935), p. 129—231.
- = Hăjdeu, B. Petriceicu, Arhiva istorică a României, tom. I (partea 1—2), II și III, București, Imprimeria Statului, 1865—1867.
- = Hăjdău, B. P., Etymologicum magnum Romaniae. Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor, tom. IV, Introducere, București, 1899.
- = Hăjdeu, B. P., Istoria critică a românilor, I, București, 1875.
- = Hăjdău, B. P., Urică de la Iuga Vv. din 1374, în „Foia de istorie și literatură“, 1860, nr. 2, p. 41.
- = Holban, Th., Acte politice slavone din epoca luptelor pentru tronul Moldovei după Alexandru cel Bun, publicate de ..., în „Revista istorică“, XX (1934), p. 258—262.
- Яцимирский, А. И., Дарственные, жалованные, льготные и подтверждающие грамоты молдавскихъ господарей XV в., în «Древности труды славянской комиссии Императорскаго Московскаго археологическаго общества», томъ четвертый, выпускъ первый, Москва, 1907.
- = Istoria Moldaviei, t. I, под ред. А. Д. Удадцова и Л. В. Черннина, Кишинев, 1951.
- = Ionescu, Dimitrie G., Un document necunoscut de la Alexandru cel Bun, în „Romanoslavica“, IV, București, 1960, p. 337—344.
- = Iorga N., Anciens documents de droit roumain, vol. I—II, Paris—Bucarest, 1930—1931.
- = Iorga, N., Acte și scrisori din arhivele orașelor ardelene (Bistrița, Brașov, Sibiu), publicate de ..., în Documente privitoare la istoria românilor (colecția Hurmuzaki), vol. XV, partea II, 1601—1825, București, 1913.
- = Iorga N., Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor, ed. a II-a, vol. I, București, 1928.
- = Iorga, N., Istoria românilor, vol. IV (Cavalerii), București, 1937.
- = Iorga, N., Lucruri nouă găsite în Basarabia, în „Revista istorică“, vol. VI (1920), p. 69—95.
- = Iorga, N., Mănăstirea Neamfului. Viața călugărească și munca pentru cultură, Vălenii de Munte, 1912.
- = Iorga, N., Ostași de la Prut. Cu un nou act de la Alexandru cel Bun. Răzeși româșcani, în „Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice“, seria II, tom. XXXVI (1913—1914), p. 131—150.
- = Iorga, N., Procesele călugărilor de la Stntilie și Gheorghe pisarul leșesc, în „Academia Română, Memoriile secțiunii istorice“, seria III, tom. IV (1925), p. 411—434.
- = Iorga, Nicolae, Studii și documente cu privire la istoria românilor, vol. I—II, V—VII, XVI, XVII (pe foaia de titlu, greșit XVIII) — XIX, XXI, București, 1901—1911.
- = Iorga, N., Știri nouă despre Iuga-vodă, în „Revista istorică“, XII (1926), p. 81—83.
- = Istoria României, vol. II, sub. red. A. Oțetea, M. Berza ș.a., București, Edit. Acad., <1962>.
- = Îndrumător în Arhivele Statului din Iași, vol. IV, București, 1970.
- = „Întregiri. Buletinul Institutului de istoria vechiului drept românesc“, Iași, 1938.

Качановскіи, *Неиздан. грамоты*

Kalužniacki, *Doc. Hurmuzaki*

Калужняцки — Соболевски,
Кириловские рукописей

Kogălniceanu, „*Arl. rom.*”

Kogălniceanu, *Nicolai Costin.*
Carlea

Kozak, *Putna*

Ligor, *Documente*

Maftai-Radu, *Dănești*

Marele dicț. geogr.

Marinescu, *Înființarea*
mitropoliilor

Matasă, *Sate Neamț*

Măzăreanu, *Catastih Putna*

Melchisedek, *Chronica Hușilor*

Melchisedek, *Chronica Romanului*

<Melchisedek>, *Două urice*

Melchisedek, *Notițe ist. și arh.*

Mihailovici, *Album*

Mihailovici, *Doc. Constantinopol*

Mihailovici, *Opt doc.*

Качановскіи, Вл., *Неизданныя грамоты изъ Авонскихъ, архивовъ*, in «Извѣстія общества археологій, исторіи и этнографіи при Казанск. Университѣту», VI, 1, (1886), p. 47—67, și VI, 2, (1888).

= Kalužniacki, Dr. Emil, *Documente slavone din arhivele imperiale din Moscova*, in *Documente privitoare la istoria românilor* (Colecția Hurmuzaki), vol. I, partea 2, București, 1890, p. 813—889.

Калужняцки, Е. и Соболевски, А., *Альбом снимковъ съ кириловскихъ рукописей, румынского происхождения*, in «Энциклопедія славянской филологіи», Приложение къ выпуску 4/2, Петроградъ, 1916.

= „Arhiva românească”, sub redacția lui Mihail Kogălniceanu, ed. a II-a, tom. I, Iași, 1860.

= *Carlea pentru descălecalul de nălău a Țării Moldovei și neamului moldovenesc*, de Nicolai Costin, carele au fost logofăt mare în Moldova, in *Cronicele României sau lelopiseșele Moldovei și Valahiei*, tom. I, a doua edițiune, de Michail Kogălniceanu, București, 1872, p. 31—84 (text aparte) și p. 127—242 (note la *Lelopiseșul* lui Grigore Ureche, continuate prin texte separate in *Apendice*, p. 377—496).

= Kozak, Prof. dr. Eugen A., *Di älteste Urkunde des Klosters Putna ... herausgegeben von ...*, Czernowitz, 1904.

= Ligor, Alexandru, *Documente privind ordnuierea feudală existente la Muzeul militar central*, in „Studii și materiale de muzeografie și istorie militară”, nr. 2—3 (1969—1970), p. 253—279.

= Maftai, N. N., Radu, C. Gh., *Dănești*, Comitetul de cultură și artă al județului Vaslui, 1970.

= *Marele dicționar geografic al României*. Alcătuit și prelucrat după dicționarele parțiale pe județe de George Ioan Lahovari, general C. I. Brătianu și Grigore G. Tocilescu, vol. I, vol. V, București, 1898, 1902.

= Marinescu, C., *Înființarea mitropoliilor în Țara Românească și în Moldova*, in „Analele Academiei Române. Memoriile secțiunii istorice”, seria III, tom. II (1924), p. 247—268.

= Matasă, Preot C., *Sate, biserici și boieri la anul 1428 în județul Neamț*, extras din „Anuarul Liceului „Petru Rareș”, P. Neamț, an. 1935—1936.

= Măzăreanu, Arhimandrit Vartolomeu, *Catastih de toate scrisorile sfintei Mănăstiri Putnii ... în anii ... 1764, de ...*, in Dan, Dimitrie, *Mănăstirea și comuna Putna*, București, 1905, p. 164—242.

= Melchisedek, Episcopul Dunării de Jos, *Chronica Hușilor și a episcopiei cu asemenea numire*, *Apendice la ...*, București, 1869.

= Melchisedek, Episcopul Dunării de Jos, *Chronica Romanului și a Episcopiei de Roman*, partea I, București, 1874.

= <Melchisedek, Episcopul>, *Două urice slavone, unul de la Iliș voievod, 1432, și altul de la Ștefan cel Mare, fără dată*, in „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, VII (1894), p. 373-376.

= Melchisedek, Episcopul Romanului, *Notițe istorice și arheologice adunate de pe la 48 monastiri și biserici antice din Moldova*, București, 1885.

= Mihailovici, Paul, *Album de documente moldovenești din veacul al XV-lea*, publicate de ..., Iași, 1934.

= Mihailovici, Paul, *Documente moldovenești găsite la Constantinopol (urmare și sfârșit)*, in „Cercetări istorice, X—XII (1934—1936), nr. 1, p. 105—127.

= Mihailovici, Paul, *Opt documente moldovenești dinaintea lui Ștefan cel Mare*, in „Cercetări istorice”, an. VIII—IX (1932—1933), nr. 1, p. 185—215.

- „Miron Costin“
- Minea, *Informațiile*
- Mohov, Russev ș.a., *Doc. din arh. sov.*
- Молдавия
- Negrescu, *Limba slavă*
- Nicolaescu, *Doc. slav.-rom.*
- Nicolau, *Doc. comunicat*
- Obertynski, *Eine Grundurkunde*
- Onciul, *Documente*
- Panaiteescu, *Diploma din 1134 și hrisovul din 1374*
- Panaiteescu, *Hrisovul*
- Panaiteescu, *Mircea cel Bătrîn*
Pascu, *Contrib. doc.*
- Пешак, *Грамоты XIV ст.*
Petre, I. Șt., *Nicolae Costin, Lelepiseșul*
- Popescu, *Doc. mold.*
- Popovici, *Index Zolkiewiensis*
- Pray, *Dissertationes*
- Racoviță, *Începuturile suzeranității*
- Repertoriul
- Repertoriul manuscriselor
- Rosetti, *Despre unguri*
- Rosetti, *Pământul*
- Sacerdoțeanu-Bogdan, *Facs. slave*
- = „Miron Costin, Revistă de cercetări și mărturii istorice“, Birlad, an. I, 1913.
- = Minea, I., *Informațiile românești ale cronicii lui Ian Długosz*, Iași, 1926.
- = Mohov, N. A., Russev, E. M. ș.a., *Documente din arhivele sovietice privitoare la istoria medievală a Moldovei și Țării Românești*, în „Studii“, XII (1959), 3, p. 135–162.
- = *Молдавия в эпоху феодализма*, том I. *Славяно-молдавские грамоты (XV в. — первая четверть XVII в.)*, составители П. Т. Дмитриев, Д. М. Драгнев, Е. М. Руссезв, П. В. Советов, под редакцией др. проф. Л. В. Черепнина, Издательство Наук Молдавской ССР., Кишинев, 1961.
- = Negrescu, I. D., *Limba slavă veche*, București, Edit. Instit. biblic și de misiune ortodoxă, 1961.
- = Nicolaescu, St., *Documente slavo-române cu privire la relațiile Țării Românești și Moldovei cu Ardealul în sec. XV și XVI*, București, 1905.
- = Nicolau, V. C., *Documentul comunicat de ...*, în „Miron Costin“, I (1913), nr. 4, p. 49–50.
- = Obertynski, Z., *Eine Grundurkunde der polnischen Armenier aus dem XIV Jahrhundert*, Lwów, 1933 (extr. din „Collectanea Theologica“, XIII, 1933).
- = Onciul, D., *Documente*, comunicate de ..., în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie“, VII (1894), p. 367–369.
- = Panaiteescu, P. P., *Diploma btrădeană din 1134 și hrisovul lui Iurg Korialovici din 1374. Falsurile patriotice ale lui B. P. Hașdeu*, în „Revista istorică română“, II (1932), p. 46–58.
- = Panaiteescu, P. P., *Hrisovul lui Alexandru cel Bun pentru Episcopia armeană din Suceava (30 iulie 1401)*, în „Revista istorică română“ IV (1934), p. 44–56.
- = Panaiteescu, P. P., *Mircea cel Bătrîn*, București, 1944.
- = Pascu, Ștefan, *Contribuțiuni documentare la istoria românilor, în sec. XIII și XIV*, Sibiu, 1944.
- = Пешак, М.М. *Грамоты XIV ст.* Киев, 1974.
- = Nicolae Costin, *Lelepiseșul Țării Moldovei de la zidirea lumii pînă la 1601*, ediție, cu o introducere, de Ioan Șt. Petre, București, 1942.
- = Popescu, Orest, *Cîteva documente moldovene*, Cernăuți, 1895 (extras din „Candela“, XIII, 1894).
- = Popovici, Gh., *Index Zolkiewiensis*, în „Candela“, III (1884), nr. 9, p. 541–553, nr. 11, p. 587–700.
- = *Dissertationes historico-criticae in annales veleres Hunorum, Avarum et Hungarorum*, auctore Georgio Pray, Viena, 1774.
- = Racoviță, C., *Începuturile suzeranității polone asupra Moldovei (1387–1432)*, în „Revista istorică română“, X (1940), p. 237–332.
- = *Repertoriul monumentelor și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare*, București, Edit. Acad., 1958.
- = *Repertoriul manuscriselor de cronici interne, sec. XV–XVIII, privind istoria României*, întocmit de I. Crăciun și A. Ilieș, București, Edit. Acad., 1963.
- = Rosetti, Radu, *Despre unguri și episcopiile catolice din Moldova*, în „Analele Academiei Române. Memoriile secțiunii istorice“, seria II, tom. XXVII (1904–1905), p. 247–322.
- = Rosetti, Radu, *Pământul, sălenii și slăptnii în Moldova*, tom. I, *De la origini pînă la 1834*, București, 1907.
- = Sacerdoțeanu, Aurelian și Bogdan, Damian P., *Culegere de facsimile pentru Școala de arhivistă, seria slavă*, fasc. I (nr. 1–20), București, 1943.

- Sacerdoțeanu, *Sfatul* = Sacerdoțeanu, Aurelian, *Sfatul domnesc al Moldovei pînă la Ștefan cel Mare*, în „Revista arhivelor”, X (1962), 2, p. 41–92.
- Sacerdoțeanu, *Succesiunea* = Sacerdoțeanu, Aurelian, *Succesiunea domnilor Moldovei pînă la Alexandru cel Bun pe baza documentelor din secolul al XIV-lea și a cronicilor românești din secolul al XV-lea și al XVI-lea scrise în limba slavonă*, în „Romanoslavica”, XI, Istorie, București, 1965, p. 219–236.
- Sava, *Doc. putnene* = Sava, Aurel V., *Documente putnene. I. Vrancea, Odobești-Cîmpuri*, publicate cu un studiu introductiv despre Vrancea de ..., Focșani, 1929.
- Сырку, *Ист. сношеніи Рус.-Рум.* Сырку, П., *Изъ исторіи сношеній Русскихъ съ Румынами*, în „Извѣстія отдѣленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ”, III. Станіевскій, М. Ф., *Дві буковинсько молдавські грамоти середини XV ст.*, «Українська мова в школі», nr. 3, 1960, Kiev, p. 16–19.
- Станіевскій, *Дві грамоти* = Șimanschi, Leon, *Autenticitatea și datarea unor acte publicate în colecția „Documente privind istoria României”*, în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie” — Iași, I (1964), p. 87–105.
- Șimanschi, *Autenticitatea și datarea* = Șimanschi, Leon, *Falsificarea parțială a unui act din vremea lui Alexandru cel Bun*, în „Revista arhivelor”, XLVIII (1971), vol. XXXIII, nr. 3, p. 479–488.
- Șimanschi, *Falsificarea parțială* = Șimanschi, Leon, *Precizări cronologice privind istoria Moldovei între 1432–1447*, în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie” — Iași, VII (1970), p. 59–81.
- Șimanschi, *Precizări* = Șimanschi, Leon, *Un pretins act moldovenesc de la Iuga voievod*, în „Revista arhivelor”, LI (1974), vol. XXXVI, nr. 1–2, p. 297–305.
- Șimanschi, *Un pretins act* = Șimanschi, Leon și Ciocan, Nistor, *Acte slavone inedite, din anii 1443–1447, privind istoria Moldovei*, în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” — Iași, XI (1974), p. 241–253.
- Șimanschi-Ciocan, *Acte slavone* = Șimanschi, Leon și Ignat, Georgeta, *Constituirea cancelariei statului feudal moldovenesc (II)*, în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A.D. Xenopol” — Iași, X (1973), p. 123–149.
- Șimanschi-Ignat, *Constituirea cancelariei* = Ștefan Vodă și vrâncenii. *Istorisiri și legende. Adunate din ținutul Vrancei, cu un document vechi din 1445*, București, 1929 (Biblioteca populară „Comoara Vrancei”, nr. 2).
- Ștefan Vodă și vrâncenii = Tocilescu, Gr. G., *534 documente istorice slavo-române din Țara Românească și Moldova privilegiate la legăturile cu Ardealul, 1346–1603*, Viena, 1905–1906, București, 1931.
- Tocilescu, *534 doc.* = Turcu, C., *Îmbogățirea depozitelor Arhivelor Statului din Iași cu materiale documentare, în anii 1960 și 1961*, în „Revista arhivelor”, IV (1961), 2, p. 210–222.
- Turcu, *Îmbogățirea Arh. St. Iași* = Уляницкій, В. А., *Матеріалы для исторіи взаимныхъ отношеній Россіи, Польши, Молдавіи, Валахіи и Турціи въ XIV–XV вв.*, Москва, 1887 (extras din «Чтенія Императорскаго общества исторіи и древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ»).
- Уляницкій, *Матеріалы* = Ungureanu, Gh., *Un document inedit de la Alexandru cel Bun, voievodul Moldovei*, în „Revista arhivelor”, X (1967), nr. 2, p. 343–344.
- Ungureanu, *Un doc.* = Ungureanu, Gh., Anghel, Gh., Botez, Const., *Cronica Cotnarilor*, București, Edit. științifică, 1971.
- Ungureanu ș.a., *Cronica Cotnarilor* = Urechia, V. A., *Biserica din Cetatea Neamț*, în „Analele Academiei Române. Memoriile secțiunii istorice”, seria II, tom. XI (1888–1889), p. 113–160.
- Urechia, *Bis. din Cetatea Neamț* = Венелинъ, Ю., *Влахо-болгарскія или дако-славянскія грамоты*, St. Petersburg, 1840.
- Венелинъ, *Влахо-болг. грамоты*

- Vatavu, *Un doc. de la Ștefan I* = Vatavu, M., *Un document de la Ștefan I, domnul Moldovei*, în „Anuarul Institutului de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” — Iași, tom. XI (1974), p. 235—238.
- Virtosu, *Sigilografia* = Virtosu, Emil, *Din sigilografia Moldovei și a Țării Românești*, în *D.I.R., Introducere*, vol. II, p. 331—559.
- Wickenhauser, *Woronetz und Putna* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Geschichte der Klöster Woronetz und Putna*, Cernăuți, 1888.
- Wickenhauser, *Bocholin* = Wickenhauser, F. A., *Bocholin oder Geschichte der Stadt Cernăuz und ihrer Umgegend*, Viena, 1874.
- Wickenhauser, *Homor* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Geschichte der Klöster Homor, Scl. Onufri, Horodnik und Petrouz*, Cernăuți, 1881.
- Wickenhauser, *Moldowiza* = Wickenhauser, Franz Adolf, *Die Urkunden des Klosters Moldowiza*, Viena, 1862.
- Wolánski, în „Dodatek” = Wolánski, Fr. X., în „Dodatek tygodniowy przy Gajecie Lwowskiej”.
- Xenopol, *Iuga vodă* = Xenopol, A. D., *Despre Iuga vodă cu prilejul unui nou document*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, an. II, vol. IV (1885), p. 714—717.
- Xenopol, *Documente* = Xenopol, A. D., *Documente comunicate de ...*, în „Columna lui Traian”, VII (1876), p. 501—503.
- «Записки» = «Записки Одесского общества истории и древностей Россійскихъ», I (1844), II (1848), V (1863).
- Zotta, *Note — Șendrea* = Zotta, Sever de, *Note cu privire la neamul lui Șendrea, portar de Suceava, cumnatul lui Ștefan cel Mare*, în „Arhiva genealogică”, II (1913), aprilie—iunie, p. 70—75.
- Zotta, *Semimileniul unui doc.* = Zotta, Sever, *Semimileniul unui document de la Alexandru cel Bun și al satelor Bănila moldovenească și Igești din Bucovina (1428—1928)*, în „Buletinul Ioan Neculce”, fasc. 7 (1928), p. 297—317.

ABREVIERI

arh.	= arhivă	m-re	= mănăstire
c.	= comună	ms.	= manuscris
cca	= circa	n.	= nota
cond.	= condica	nr.	= număr
c.s.	= comună suburbană	op.	= opis
doc.	= document	or.	= oraș
dos.	= dosar	orig.	= original
f.	= fila	perg.	= pergament
fac.	= facsimil	pl.	= planșă
fig.	= figura	r.	= raion ; reverso (după numere)
foto.	= fotocopie	reg.	= regiune
franc.	= francez	rez.	= rezumat
germ.	= german	rus.	= rusesc
grec.	= grecesc	sec.	= secol
inv.	= inventar	rom.	= românesc
j.	= județ	top.	= toponim
lat.	= latin	tr.	= transport
l.c.	= localitate	trad.	= traducere
	componentă	ț.	= ținut
m.	= municipiu		
menț.	= mențiune	v.	= vezi ; verso (după numere)

REZUMATELE DOCUMENTELOR

1. — 1384 mai 1, Horlăceni. Petru voievod dăruiește bisericii Sf. Ioan Botezătorul din târgul Siret, construită cu cheltuiala mamei sale, Margareta, pentru călugării predicatori, venitul vămii din același târg.

2. — 1392 (6900) martie 30, Roman. Roman voievod, împreună cu fiii săi, Alexandru și Bogdan, dăruiește lui Ionaș viteazul satele Ciorsaceuți, Vladimirăuți și Bucurăuți, pe Siret, toate într-un ocol, arătându-se hotarul acestuia (pl. I).

3. — <1392, probabil după martie 30 — decembrie 31> (6<900>), Roman. Roman voievod face o danie.

4. — 1393 (6901) noiembrie 18, Suceava. Roman voievod împreună cu fiii săi, Alexandru și Bogdan, dăruiește lui Todor și fraților săi, Dumitru, Petru, Mihail și Giurgiu, fiii lui Dragomir Albu, un sat pe Suceava, arătându-i-se hotarul.

5. — 1397 (6905) aprilie 18. Ștefan voievod dăruiește lui Coșcu și fratelui său, Toader, satul Rugășești, pe Siret, arătându-i-se hotarul.

6. — 1398 (6906) iulie 2. Ștefan voievod și „fratele” său, Alexandru, dăruiesc m-rii Pobrata satele Bodino și altul „mai din sus de acela”, pe pîrlul Pobrata, arătându-li-se hotarul stabilit de Birlă Hîrlăoanul, Coman, Cunțu și Șandru.

7. — <1398, după iulie 2—1400, înainte de aprilie 23>. Iuga voievod dăruiește lui Șarban Hîndău satele Solomonești, pe Topoliță, Munteni și Pîntecești, pe Cracău, cu hotarele lor vechi.

8. — <1398, după iulie 2—1399, înainte de noiembrie 28>. Iuga voievod dăruiește lui Braia un loc pe Strahotin, arătându-i-se hotarul.

9. — 1399 (6908) noiembrie 28. Iuga voievod, împreună cu „frații” săi, Alexandru și Bogdan, dăruiește lui Tîban un sat pe Gîrbovăț și altul pe Bîrlad, în gura pîrlului Crasna, arătându-li-se hotarele (pl. II).

10. — 1400 (6908) iunie 29. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, jupan Bogdan, dăruiește lui Stroe și lui Ion satul Gîrtanul, pe Tazlău; de asemenea, dăruiește numai lui Stroe satul Poiana, pe același rîu, arătându-se hotarele ambelor sate (pl. III).

11. — 1400 (6908) august 4. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, jupan Bogdan, dăruiește lui Nicula și fraților săi, Mihail și Toader, un sat al lui Berea, arătându-i-se hotarul.

12. — 1400 (6908) septembrie 1. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, jupan Bogdan, dăruiește lui Mogoș un sat pe Vilna, arătându-i-se hotarul.

13. — 1401 (6909) iunie 28. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, jupan Bogdan, dăruiește unui boier un sat la Strungă, arătându-i-se hotarul (pl. IV).

14. — 1401 (6909) iulie 30, Suceava. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, jupan Bogdan, încuviințează întemeierea unei episcopii armenie în Moldova, cu scaunul la Suceava, subordonînd toate bisericile armenesti din țară episcopului Ohanes și punîndu-i pe armeni sub jurisdicția episcopală a acestuia (pl. V).

15. — <1402—1407>. Alexandru cel Bun voievod dăruiește Mitropoliei Sucevei locul Poiana Vlădicăi, mai jos de târgul Iași, în amintirea faptului că acolo domnul, boierii și poporul au întîmpinat moaștele Sf. Ioan cel Nou.

16. — 1402 (6910) octombrie 31. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Moldovița două mori, jumătate dintr-o moară de sladniță și patru sălașe de tătari, toate din târgul Baia.

17. — 1403 (6911) ianuarie 7, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește „Episcopiei” Moldovei satele Averăuți, pe Suceava, și Hreățca, lîngă târgul Suceava, cu hotarele lor vechi.

18. — 1403 (6911) august 1, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Baliță Mudricica valea pîrlului Crasna, la Cobla, împreună cu satele Comanăuți și Crămetonești, arătându-i-se hotarul, precum și un sat la Slava, pe Muntecel.

19. — 1404 (6912) iulie 20. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, Bogdan, dăruiește m-rii Pobrata satele Bodiști și altul „din sus de acela”, pe pîrlul Pobrata, arătîndu-li-se hotarul stabilit de Bîrlă de la Hîrlău, Coman și Conțu.

20. — 1406 (6914) m a i 1. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Vlad Dolhici satul unde este casa lui, pe Crasna, și locul pustiu numit Fîntîna Veprova, peste Prut, deasupra Săratei.

21. — 1407 (6915) i a n u a r i e 7. Iosif, mitropolitul Moldovei, în înțelegere cu domnul, Alexandru cel Bun voievod, hotărăște ca m-rile Neamț și Bistrița să fie unite sub aceeași conducere, numindu-l ca egumen pe preotul Domentian. (pl. VI).

22. — 1407 (6915) m a r t i e 8, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fratele său, jupan Bogdan, dăruiește lui Mihail Popșa satele Scorțeuți, pe Pîrlul Negru, și Pancăuți, mai sus de Călugării din Dumbravă, cu hotarele lor vechi.

23. — 1408 (6916) s e p t e m b r i e 16, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește bisericii Sf. Vineri din tirgul Roman, unde era îngropată mama sa, cneaghina Anastasia, satele Leucușăuții lui Brătianu, cu moară, și unde a fost Bratul, peste Moldova, precum și un vad pe Moldova, mai jos de tirgul Roman (pl. VII).

24. — 1409 (6917) i a n u a r i e 28, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Giurgiu Ungureanu satele Ungureni și Suhodol, cu vie, primului arătîndu-i-se hotarul, precum și satele Porcești, Sperlești, Negrilești, Ncagășești și unde este Coman, la Turlui, cu hotarele lor vechi.

25. — 1409 (6917) a p r i l i e 18, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește Mănăstirii din Poiana Siretului bălțile de la gura Șomuzului și un loc pentru vie (pl. VIII).

26. — 1409 (6917) n o i e m b r i e 7, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii de la Neamț iezarul Luciul, pe Prut.

27. — 1409 (6917) n o i e m b r i e 18, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Moldovița vama Moldoviței.

28. — 1410 (6918) m a r t i e 15, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Domoncuș stolnic și fraților săi, Blaj și Iacobu, fiii lui Ghelebi Miclouș, satele Stanișorești, Laslăuți, Grozăști și Stoenestii de la Vlicic, pe Cașen și pe Oituz, cu hotarele lor vechi.

29. — 1411 (6919) i a n u a r i e 6, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Bistrița satele Mituicăuți și Brașăuți, cu hotarele lor vechi, precum și un obroc anual de 10 buți de vin, 10 coloade de grîu și 9 postavuri de Cehia, iar egumenului un postav și jumătate de stofă cenușie; de asemenea, hotărăște ca m-rea de la Bohotin să asculte de m-rea Bistrița.

30. — 1411 (6919) s e p t e m b r i e 22, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Șoldan Petru, soției sale, fiica lui Giulea, și fratelui său, Miclouș, satul Tamîrtașăuți, pe Șomuz, în afară de cinci curți de tătari, dăruite Mănăstirii din Poiană; de asemenea, dăruiește numai lui Șoldan și soției sale satul de la Movila Găunoasă. Ambele sate aveau hotarele lor vechi.

31. — 1411 (6919) s e p t e m b r i e 22, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește Mănăstirii din Poiană cinci curți de tătari din satul Tamîrtașăuți, de pe Șomuz, cu consimțămîntul lui Șoldan Petru, căruia îi este dăruit satul.

32. — 1412 (6920) f e b r u a r i e 19, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Roman diac și fratelui său, Tudor, fiii lui Stanislav de la Neamț, satele Dolești și Leontinești, pe Tazlăul Sărat, arătîndu-li-se hotarul (pl. IX).

33. — 1412 (6920) a p r i l i e 3. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Coman, fiul lui Galiș, un loc pustiu lîngă Bașeu, să-și întemeieze un sat, arătîndu-i-se hotarul stabilit de Gurge de la Frătăuți și Tobuciu.

34. — 1412 (6920) a p r i l i e 5, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Giurca Dragotescul satele Volodăuți și Cernauca de Sus, din dreptul satului Toporăuți, cu hotarele lor vechi.

35. — 1413 (6921) i u l i e 6, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dă în stăpînire soacrei sale, doamna Anastasia, satul Coțmanul Mare cu toate cătunele depinzînd de el: Suhoverhul, Hlivești și Davidăuți, precum și cu toate locurile depinzînd de acestea, pînă la satul Valea și pînă la pădurea Dumbrava, urmînd ca după moartea ei aceste sate și locuri să treacă în proprietatea Episcopiei de Rădăuți.

36. — 1414 (6922) a u g u s t 2, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Șandru și soției sale, Marta, satul Muntenii Scutași, cu hotarul său vechi.

37. — 1414 (6922) a u g u s t 2, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Toader Pitic și fratelui său, Dragul, satele unde a fost Veriș Stanislav, la Cobila, unde au fost cneji Lie și Tîgăneștii, la gura Jcravățului, și unde sînt cneji Tamaș și Ivan, pe Bîrlad, cu hotarele lor vechi. (pl. X).

38. — 1414 (6922) d e c e m b r i e 20, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Crăciun Belcescul satele unde este casa lui și Negoști, pe Pîrlul Alb, ultimului arătîndu-i-se hotarul.

39. — <1414, după decembrie 20—1419, înainte de aprilie 8>. Alexandru cel Bun voievod dăruiește zugravilor Nichita și Dobre, pentru zugrăvirea unei biserici din Tirgul de Jos și a alteia la alegerea domnului sau a unei case ori a unui pridvor, satele Crainicești și Leucușești, pe Drăslivița, arătîndu-li-se hotarul stabilit de Dragomir Dolh (pl. XI).

40. — 1415 (6923) aprilie 13, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii de la Homor a lui Ion vornic satul unde au fost Tatomir și Pirtea, la obârșia Solonețului, și seliștea lui Dianiș, cu hotarele lor vechi, punind zavescă 50 de ruble de argint curat acelora care vor contesta dania făcută (pl. XII).

41. — 1415 (6923) iulie 12. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Bistrița satul lui Opriș și al nepotului acestuia, Oană, pe Chivejdi, și îi întărește satele: unde au fost Maxim și Voinea, dăruit m-rii de Ion vornic de Suceava, Cauceleşti, pe Cracău, dăruit de Ion Jumătate, Glinți și trei sate pe Racova, dăruite de Negru, toate cu hotarele lor vechi (pl. XIII).

42. — 1418 (6926) ianuarie 15, Baia. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Vlad și lui Cristea, în urma judecării cu Maicoalea, fiica lui Stoian, cu fiii ei, Cozma și Șin, și cu nepoții ei, Balotă și Dragoș, satul Solca, punind zavescă 80 de ruble de argint curat acelora care vor contesta hotărîrea luată (pl. XIV).

43. — 1418 (6926) martie 17, Tîrgul de Jos. Alexandru cel Bun voievod întărește m-rii Moldovița satele Provorotie și Oprișinți, cu hotarele lor vechi, dăruite m-rii de Șin Birlici.

44. — <1418> mai 15. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Văscan și „tovarășilor” săi, Pitic, Ghiocu, Ardău și Bucur, satul Șărbești, la Dumbravă, cu hotarul lui vechi.

45. — 1419 (6927) aprilie 8, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Dragomir și lui Ioanăș, fiii lui Ștefan al lui Borilă, satele: unde este casa lor, Pașcani și Dragoșlești, pe Nechid, în Cîmpul lui Dragoș, Provozești și poiana lui Opriș, pe Tazlăul Sărat, cu hotarele stabilite de Șandrișor și de Iliăș ceașnic.

46. — 1419 — 1421 (6927) — 6929 (6927) aprilie 14. Alexandru cel Bun voievod întărește m-rii Moldovița satul Vaculinți și seliștea lui Zîrnă, cu hotarele lor vechi, dăruite m-rii de soția sa, Ana, înainte de moarte.

47. — 1420 (6928) aprilie 25, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Oană vornic satele Cornești, Miclăușești, Loznova, Săcăreni, Vorniceni, Dumești, Țigănești, Lavrești, Sadova și Homicești, pe Bicovăț, arătîndu-li-se hotarul; de asemenea, îi dă dreptul să întemeieze în același hotar cîte prisăci va putea.

48. — 1421 (6929) decembrie 13. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu fiul său, Iliăș voievod, și cu aprobarea a 51 de boieri moldoveni, dă în folosință fostei sale soții, Rîmgaila, sora regelui Poloniei și a marelui cneaz al Lituaniei, pe timpul vieții ei, tîrgul Siret și Volhovățul, cu toate satele, cătunele, morile, iazurile și vămile care depind de acestea, adăugînd suma de 600 de ducați de aur anual (pl. XV).

49. — 1422 (6930) — 1431 (6939). Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Ivașcu Vladicu și fraților săi, Petrea, Iurașcu și Dancul, precum și nepotului lor, Milea, satele Hodoracînți și Gvozdăuți, pe Vilia.

50. — 1422 (6930) martie 12, Neamț. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Neamț satul Budzești, pe Moldova, cu hotarul vechi, și seliștea lui Nenovici, pe Topolița, arătîndu-i-se hotarul stabilit de Mîndricica, Dan ceașnic și Neagoe gramatic.

51. — 1422 (6930) august 20. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Bistrița vama tîrgului Birlad.

52. — 1422 (6930) decembrie 25. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Boguș și tatălui său, Nestea, satul Cucur, cu hotarul lui vechi (pl. XVI).

53. — 1423 (6931) martie 12, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Batin satele: unde este casa lui, unde a fost Lupșe și unde este vadul de la Putna, toate pe Putna cu hotarele lor vechi (pl. XVII).

54. — 1423 (6931) martie 31, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Oană Popșa și fratelui său, Moişă Filosofu, satul Sirbi și satul lui Moişă Filosofu, pe Rebricea, cu hotarele lor vechi.

55. — 1423 (6931) aprilie 15, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Veriga vătămă un loc lângă drumul Băii, cu hotarul stabilit de Lațco și Corlat, în urma judecării cu fiii boierului Rotîmpan (pl. XVIII).

56. — 1424 (6932) februarie 16, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește preotului Iuga și fratelui său, Nan, satul Buciumeni, lângă Baia, arătîndu-i-se hotarul.

57. — 1424 (6932) august 26. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Stanciul David satul Badeuți, pe Prut, satul lui Stanciul, satul lui Purcel și satul Mărinei, pe Putna.

58. — <1424—1425> (6...) septembrie 4, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Nănbaci Bărbosul, soției sale, Marena, și nepoatelor acesteia, Anușca și Stana, satul unde este casa lui, pe Șomuz, cu hotare parțial schimbate.

59. — 1424 (6932) octombrie 9, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Toader și lui Lie un loc pe Tazlău, la obârșia Frumoasei, cu hotare parțial stabilite de Giurgiu globnic, pentru a-și întemeia o mănăstire (pl. XIX).

60. — 1425 (6933) ianuarie 30, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Ștefan Zugraf, cu dreptul fraților săi de a-l moșteni în caz de desherență, satele Berchișești, Eremiești, Popești și unde este jude Pașco, pe Miletin, arătîndu-li-se hotarul.

61. — 1425 (6933) m a i 12, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Stroici satele Levoșăuți, cu toate cătunele, și Nepolocăuți precum și locurile pustii de la Derenăuți și de pe Roșul, toate cu hotarele lor vechi; de asemenea, îi întărește satele lui Ravas de la Suceava și de la Jijia, precum și robii tătari.

62. — <1425—1426> d e c e m b r i e 28, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Toader și fratelui său, Petru, fiii lui Ștefan Stravici, precum și unchilor lor, Giurgiu și Costea, satele unde sînt Șerba Paușescul și Lazor, unde sînt Neagu Barbosu și Dragomir Hasiuș și Bălțați, la Cîrligătura, precum și unde a fost Lațco, unde sînt Mihul și Panici, unde este Stancuț și unde este Stanciul, pe Nîrnova, toate cu hotarele lor vechi.

63. — 1426 (6934) m a i 22. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Ștefan cliucinic satele Dragosinești, pe Berheci, cu hotarul lui vechi, și Dragsinești, la obîrșia Dobrotvorului, precum și pustia Pojarita cu toate poienile, ultimelor două arătîndu-li-se hotarul; de asemenea, acordă soției lui Ștefan, Olenca, în caz de desherență, dreptul de a stăpîni, pînă la moartea ei, pustia Pojarita (pl. XX).

64. — 1426 (6934) a u g u s t 12, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Giurgiu Stingaci satele Popești și Fîntînele, Mîhnești, pe Bahlui, Cioltanii de la Glod, precum și o poiană, toate la Cîrligătura, cu hotarele lor vechi.

65. — 1427 (6935) a u g u s t 18, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Herman și fratelui său, Iațco, satul Voitin, împreună cu locul unde este mănăstirea lor și cu locul de fînaț, cu hotarul lui vechi.

66. — 1427 (6935) < s e p t e m b r i e >, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Onicica satul unde este casa lui, la Cîrligătura, cu hotarul de care va avea nevoie.

67. — 1427 (6935) s e p t e m b r i e 14, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Neamț satele Cristianești și Temeșești, la gura Neamțului, arătîndu-li-se hotarul.

68. — 1427 (6935) s e p t e m b r i e 16, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește preotului Andrei și fraților săi, Filip și Mihul, fiii protopopului Simion, satul Trîmedecii, pe Cuțitna, și seliștea lui Micul, cu hotarele lor vechi.

69. — 1427 (6935) o c t o m b r i e 15, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Oancea și soției sale, Nastea, satul unde a fost casa lui Dobrăcin și a lui Bratul Pleșescul, la Carpeni, cu hotarul vechi arătat din nou.

70. — 1428 (6936) f e b r u a r i e 16, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Iurie, lui Cozma și surorii lor, Motruna, fiii lui Stan Lucaveț, precum și lui Simion, Costea, Dieniș și Șandru, fiii lui Șerbco, satele Lucaveț și Pancăuți, pe Siret, cu hotarele lor vechi.

71. — 1428 (6936) a p r i l i e 2, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Dragomir satele Corni și Strîmbul, precum și un loc pustiu lingă ele pentru a-și întemeia un sat, pe Cracău, arătîndu-li-se hotarul.

72. — 1428 (6936) a p r i l i e <3—30>, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Opriș satul Oprișani, pe Șomuz.

73. — 1428 (6936) a p r i l i e 8. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Tăvăd r satul unde este casa lui, pe Berheci, cu hotarul vechi, precum și un loc pustiu pe pîrîul Melișcoae, cu hotarul de care va avea nevoie satul cel va întemeia.

74. — 1428 (6936) a p r i l i e 15, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Vilcea, fiul protopopului Zaharia, satul Călugări, pe Vulhova, cu hotarul lui vechi (pl. XXI).

75. — 1428 (6936) i u l i e 8, M â n â s t i r e a B i s t r i ț a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Bistrița 31 sălașe de țigani și 12 bordeie de tătari.

76. — 1428 (6936) i u l i e 24, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Sinata și fraților săi, Toader și Berea, satele: unde este casa lui, pe Zeletin, unde a fost Dragoș, pe Frumușel, și unde este cneaz Ciorsac, pe Tutova, cu hotarele lor vechi.

77. — 1428 (6936) i u l i e 29, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Nan satele Buciumeni și Stănigeni, cu hotarele lor vechi (pl. XXII).

78. — 1428 (6936) a u g u s t 17, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Stanciul satul Bânila, iar lui Cristea și soției sale, Maria, satul Iugîni, cu hotarele lor vechi.

79. — 1428 (6936) s e p t e m b r i e 3, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Fundea satul Fundeni, pe Albinea, arătîndu-i-se hotarul.

80. — 1428 (6936) d e c e m b r i e 4, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește m-rii Neamț satul Bașoteni, cu hotarul lui vechi, dăruiți aceștia de Manuil Bașotă (pl. XXIII).

81. — 1428 (6936) d e c e m b r i e 28, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Lazăr, Stanciul, Costea și surorilor lor, fiii lui Ion vornic, seliștea lui Dobrin, la Homor, împreună cu mănăstirea lor de acolo, arătîndu-i-se hotarul, și le dăruiește, pentru aceeași mănăstire, satele: unde a fost vătămîn Minco, unde a fost cneaz Stan și satul de la iazul lor, sub Dumbrava Înaltă, cu hotarele de care vor avea nevoie.

82. — 1429 (6937) i a n u a r i e 10, S u c e a v a. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Crăciun Purcelescul satul Purcelești, cu hotarul lui vechi și cu jumătate din venitul morii existente sau al morii pe care el și-ar construi-o, potrivit înțelegerii dintre fiicele lui Micul.

83. — 1429 (6937) februarie 1, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Ivașco, cu dreptul fraților săi de a-l moșteni în caz de desherență, jumătate din satul Vicșineți, pe care i-a dat-o în stăpânire tatăl său, Giurgiu de la Frătăuți, în urma înțelegerii cu Manciu, fiul fratelui său, Petru, căruia i-a dat în schimb, pentru partea sa din Vicșineți, satul Corjdanăuți.

84. — 1429 (6937) februarie 10, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește soției sale, cneaghina Marena, și fiului său, Petru, m-reă de la Vișnevăț, arătându-i-se hotarul, satul Calinăuți, care a fost al lui Cristea, satele Vrancești, Belești, Cîndrești, Prijolteni, Hrișani ș.a., la Botne, cu hotarele lor vechi, precum și robi țigani.

85. — <1429, după februarie 10—1430, înainte de iulie 7>. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Danciu și fraților săi satul tatălui lor, unde cade Hubalna în Bîrlad, cu hotarul lui vechi.

86. — 1429 (6937) aprilie 17, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Radul gramatic satele Zubricăuți și Ivancăuți, la Terebne, cu hotarele lor vechi și cu dreptul de a-și face mori pe Ciuhru (pl. XXIV).

87. — 1429 (6937) aprilie 20, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Roman două sate.

88. — 1429 (6937) mai 27, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Ion Cupcici satele Cupca, peste Prut, și Neagouți, pe Racovăț, cu hotarele lor vechi, precum și un loc pe Racovețe, de la Neagouți pînă la hotarul lui Grozea, pentru a-și întemeia sate.

89. — 1429 (6937) iunie 1, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Onică satul unde este casa lui, pe Jijia, cu hotarul vechi.

90. — 1429 (6937) iunie 3, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Lazăr, Stanciu și Costea, fiii lui Ion vornic, 18 sate, 3 seliști și 20 de locuri pentru a-și întemeia sate precum și mănăstirea lor de la Homor.

91. — 1429 (6937) iunie 19, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Dan Uncleat jumătate din satul Verejani, satele Ciulinești și unde a fost Oanță, pe Prut, precum și Demiianăuți, Zubreuți și unde este Stepan vătăman, cu pricaturile, peste Prut, cu hotarele vechi, în afară de cel al satului Zubreuți, arătat acum; de asemenea, îi dăruiește trei locuri pustii pentru a-și întemeia sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie.

92. — 1429 (6937) august 31. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Neamț iezorul Zagorna, la Nistru, și prisaca de la Zagorna, scutind totodată de vamă carele cu produse ale acestei mănăstiri.

93. — 1429 (6937) septembrie 1, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Neamț iezorul Zagorna, la Nistru, și prisaca de la Zagorna, precum și un obroc anual de 12 buți de vin din desetina Neamțului.

94. — 1429 (6937) septembrie 24, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Bena, fraților săi, Macrea, Mihail, Giurgiu, Micul și Manea, și surorilor sale, toți fii ai lui Petru, jumătate din satul Făurei, pe Vaslui, precum și satele Mirosălăvești și unde a fost casa tatălui lor, toate cu hotarele lor vechi.

95. — 1429 (6937) octombrie 15, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește soției sale, Marena, satul lui Verișceac și satul lui Nan, pe Siret.

96. — 1430 (6938). Alexandru cel Bun voievod, pentru satele Spineni și Blănești, pe Bîrlad, și unde a fost Radul Dumbravnic, pe Trotuș.

97. — 1430 (6938) februarie 21, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Voiniag și frățelui său, Bera, fiii lui Coste, satul Tîrnauca, cu hotarul lui vechi.

98. — <1430—1431> aprilie 10. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Vlad Adiș satul Pătrăuți, cu trei cătune, pe Succava, ocolul Tisăcești, trei sate pe Vilhouți și alte zece sate pe Lăpușna, toate cu hotarele lor vechi.

99. — 1430 (6938) iulie 7. Alexandru cel Bun voievod întărește împărțirea satelor stăpînite de Ioan Giumătate între fiii acestuia, Jurju, Șteful și Mîndrea.

100. — 1430 (6938) decembrie 23, Suceava. Alexandru cel Bun voievod, împreună cu soția sa, Marina, dăruiește m-rii Neamț iezorul Zagorna, la Nistru, și prisaca de la Zagorna, o treime din venitul celor trei mori de la Baia și un obroc anual de 12 buți de vin din desetina Neamțului.

101. — 1431 (6939) februarie 6, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Bistrița venitul vămii de la Tazlău și patru prisăci: la Bohotin, pe Tîrnauca, pe Itchil și la gura Botnei, punînd totodată sub ascultarea ei m-reă Sf. Nicolae, împreună cu satul, moara și seliștea de pe Nechid (pl. XXV).

102. — 1431 (6939) aprilie 30, Bascăcăuți. Alexandru cel Bun voievod dăruiește preotului Iuga satul Miclea de la Bahna, pe Tutova, și satul Balan de la Strîmba, cu hotarele lor vechi.

103. — 1431 (6939) iunie 15, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Cupcici vornic 14 sate cu hotarele lor vechi, trei locuri pustii pentru a-și întemeia sate noi, arătîndu-li-se hotarele, precum și o prisacă (pl. XXVI).

104. — 1431 (6939) iulie 31, Mănăstirea Bistrița. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Bistrița două prisăci, una pe Lopatna și alta pe Itchil, scutindu-le de desetină, precum și casa lui Crăciun de la Piatra (pl. XXVII).

105. — 1431 (6940) decembrie 20, Suceava. Alexandru cel Bun voievod întărește lui Balotă și lui Oancea o parte din satul Tamârtașinți, cu hotarul vechi, dată lor de Giurgiu pentru că i-au plătit gloaba cu care acesta trebuia să-și răscumpere pedeapsa cu moarte ce-i fusese hotărâtă în urma unei judecăți cu Ilias (pl. XXVIII).

106. — 1432 (6940) ianuarie 2, Gura Cracăului. Ilie voievod dăruiește lui Dragoș Urlat satul unde este casa lui, pe Tutova, arătându-i-se hotarul stabilit de Vlad cel Bătrân; de asemenea, hotărăște ca beneficiarul să țină de steagul de la Tutova și să fie sub ascultarea judecătorului de acolo.

107. — 1432 (6940) ianuarie 4, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Oană și soției sale, Anna, fiica lui Negrea, satele Coșilăuți și Stanulăuți, sub Nesfoiu, ultimului arătându-i-se hotarul.

108. — <1432 ianuarie — 1433 februarie> 4, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Staia satele Tuzara, pe Jelcova, și unde este cneaz Onică, mai jos de seliștea Heghetiș, cu hotarele lor vechi, hotărînd totodată ca beneficiarul să fie sub ascultarea directă a cetății de scaun din Suceava (pl. XXIX).

109. — 1432 (6940) ianuarie 13, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Onica satele unde este casa lui și Vicoleni, pe Jijia, cu hotarele lor vechi.

110. — 1432 (6940) ianuarie 17, Suceava. Ilie voievod întărește lui Dragoș de la Stannic satul unde este casa lui, pe Stannic, cu hotarul vechi.

111. — 14<32> (69<40>) aprilie 5. Ilie voievod dăruiește lui Ivașcu Velna Murgu satele Murgești, Childina și Negrilești.

112. — 1432 (6940) august 14, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Isaia satele Tișeuți, pe Suceava, Selajani, Dumbrăveni, Medveja, Bojii lui Petru, Dreslivele și Jerdeni, precum și cîte o jumătate din satele Bosancea și Borilea lui Giurgiu.

113. — 1433 (6941) ianuarie 28, Suceava. Ilie voievod dăruiește Matusiței, mamei sale, Maria, și fraților ei satul unde a fost Neagoe Gănescul, pe Plotunița, cu hotarul lui vechi (pl. XXX).

114. — 1433 (6941) februarie 26, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Dan vornic, soției sale, Marușca, și fratelui ei, Ionul, satul unde a fost Petriță, pe Tamaș, cu hotarul lui vechi.

115. — 1433 (6941) februarie 27. Ilie voievod întărește lui Mihail și surorilor lui, Marușca și Anușca, copiii lui Bălici, satul din mijloc de pe Tămășel, cu hotarele lui vechi.

116. — 1433 (6941) iunie ..., Suceava. Ilie voievod întărește lui Petru Durnea și fraților săi, Ion și Giurgiu, satul Durnești, pe Ciuhur, cu hotarele lui vechi.

117. — 1433 (6941) iunie 15, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Onea cliucinic satul lui Docolin, pe Birlad, arătându-i-se hotarul (pl. XXXI).

118. — 1433 (6941) noiembrie 3, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Mihail Cristianescul jumătate din satul Crstianesci, cu hotarele sale vechi (pl. XXXII).

119. — 1433 (6941) noiembrie 9, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Danco, fiul lui Giurgiu de la Frătăuți, satul Mianăuți, la Suceava, cu hotarele lui vechi, și patru curți de tătari.

120. — 1433 (6941) noiembrie 16, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Hodco Costici, soției sale, Vasiutca, și fraților ei satele: unde este curtea Anușcăi, Huețeni, Sinești și Glodeni, pe Vorona, cu hotarele lor vechi, precum și o moară pe Siret.

121. — 1433 (6941) decembrie 14. Ștefan voievod dăruiește lui Micle satele Răusăni, pe Jijia, și Micodani, pe Birlad.

122. — <1433—1434; 1444—1446> decembrie 19, Suceava. Ștefan voievod poruncește șoltuzilor și pîrgarilor din toate tîrgurile țării să permită negustorilor brașoveni să-și vîndă mărfurile lor mărunte (pl. XXXIII).

123. — 1434 (6942). Ștefan voievod pentru satul de la Movilă, pe Coble, pentru un sat de la Derenice și pentru dvoriștea lui Rosomac, peste Prut.

124. — 1434 (6942) ianuarie 29, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Blaj și fraților săi, Domoncuș stolnic și Iacob, satele Roșiori, unde este Pavel Bulgarul și unde este Mic Ruptura, precum și seliștea lui Mirlec, cu hotarele lor vechi (pl. XXXIV).

125. — 1434 (6942) ianuarie 29, <Suceava>. Ștefan voievod întărește lui Gruban satele Sușnești și Tămașul și un loc mai sus de Cărpaciunești, toate lîngă tîrgul Birlad, precum și seliștea lui Mihai Bărbosul.

126. — 1434 (6942) februarie 10, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Groza și fratelui său, Mihail, satul Clicicăuți, cu hotarul lui vechi.

127. — <1434—1435; 1444—1447> martie 5, Suceava. Ștefan voievod poruncește boierilor, vornicilor, șoltuzilor și pîrgarilor, juzilor, vătămănilor și tuturor celor care au datornici printre tîrgoveții din Brașov să nu le ia acestora nici un fel de zălog, ci să se judece cu ei în fața dregătorilor brașoveni.

128. — 1434 (6942) aprilie 24, Suceava. Ștefan voievod întărește preotului Iuga satul Buciumeni, satele unde este Miclea din Băhnă și unde este Balan din Strîmba, pe Tutova, cu hotarele lor vechi, precum și un loc pustiu mai jos de iazul lui Baliță, pe Bașeu, și seliștea lui Oșel, pe Podraga, pentru a-și întemeia două sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie.
129. — 1434 (6942) aprilie 24, Suceava. Ștefan voievod întărește preotului Iuga satele Buciumeni, Mitești și Radeșani, Ciorsăcești, pe Șomuz, Mlnzați, la obârșia Liubanei, Temeșești, la gura Studinetului, Lălești și Hălmăgești, pe Tutova, unde este jude Mihaiu, la obârșia Strajnicei, cu hotarele lor vechi, precum și un loc pe Strîmba pentru a-și întemeia alte sate.
130. — 1434 (6942) mai 25, Iași. Ștefan voievod dăruiește preotului Ioil un loc pustiu lângă Balosin, la Cîrligătura, pentru a-și întemeia o mănăstire (pl. XXXV).
131. — 1434 (6942) iunie 26, Suceava. Ștefan voievod dăruiește Mănăstirii din Poiană trei sălașe de țigani.
132. — 1434 (6942) iulie 12, Dorohoi. Ștefan voievod dăruiește m-rii Moldovița două sălașe de țigani.
133. — 1434 (6942) octombrie 8, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Cristea Vorunța satul unde este Romaneasa, între cele două Bahluiuri, cu hotarele lui vechi (pl. XXXVI).
134. — 1434 (6942) octombrie 8, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Giurgiu și lui Ion satul unde sînt juzi Fătu și Ilie, la obârșia Săratei, cu hotarul lui vechi, punîndu-l sub ascultarea judecătorului de la curtea domnească din Iași (pl. XXXVII).
135. — 1435 (6943) (ianuarie 1—iulie). Ștefan voievod pentru satul Puțurenii.
136. — 1435 (6943) ianuarie 3. Ștefan voievod întărește lui Micul Neagoe și lui Rășpop Opiș jumătate din satul Suhodol.
137. — 1435 (6943) martie 30, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Mic al lui Voineag satele unde au fost Mic și Sina și unde au fost Radul și Orîș, pe Tamaș, cu hotarele lor vechi, precum și un vad pe Siret, cu piuă.
138. — 1435 (6943) aprilie 4, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Cîndea și fiilor săi, Malea și Oancea, satul Cîndești, cu hotarul lui vechi, iar numai lui Oancea seliștea lui Drăgoi, ambele în Cîmpul lui Dragoș.
139. — 1435 (6943) aprilie 14, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Petru Hudici satul unde este curtea lui Mîndrea, cu pricuturile, pe Siret, seliștea Lumireni, pe Milcov, cu hotarele lor vechi, o prisacă la obârșia Ogrincei, trei locuri pustii pentru a-și întemeia sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie, precum și două sălașe de țigani.
140. — 1435 (6943) mai 12, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Ivașco Podobitu satul unde este casa lui, la Cîrligătura, cu hotarul său vechi.
141. — 1435 (6943) (mai) 26, Gura Bașeului. Ștefan voievod poruncește judecătorilor de la Bacău și de la Trotuș să nu mai împiedice pe tirgoveții din Brașov să facă negoț (pl. XXXVIII).
142. — 1435 (6943) octombrie 8. Ilie voievod dăruiește lui Ilieș Liciul postelnic și fratelui său, Simion, satele Ivancicăuți și Vancenești, cu hotarele lor vechi.
143. — 1435 (6943) octombrie 18, Hotin. Ilie voievod dăruiește lui Stan Babici satele Sobraneți, în ținutul Tețina, Vascăuți și Budinți, cu hotarele lor vechi, ultimele două pierdute de foștii lor proprietari, Mișea și Mihail al lui Coșcă, în hiclenie (pl. XXXIX).
144. — 1435 (6943) noiembrie 25, Suceava. Ilie voievod întărește preotului Micu satele unde este casa lui și unde sînt juzi Stoian și Giurgiu Blidaru, pe Rebricea Mică, cu hotarele lor vechi.
145. — (1436) februarie 17, Suceava. Ilie voievod întărește lui Mihăilă Bărbosul satele Drăgoești, pe Cracău, și Vîrtop, cu vechile lor hotare.
146. — (1436, după martie 8—1441 decembrie 31) (694 ...). Ilie și Ștefan voievozi pentru satele Căinicieni și Pleșani.
147. — 1436 (6944) aprilie 12. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Baico satele Dolhești, Negrești, Almășelul, Horățești, Roșcani și Dobreni.
148. — 1436 (6944) aprilie 21, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Stanciu Hotnog pîrcălab de Hotin satul Crasna, cu hotarul lui vechi.
149. — 1436 (6944) mai 4, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Duma Uranie și fratelui său, Petru, un loc pustiu pe Coblîca, Bezin, Sabolna, Teleșeu și Peresecina, afluenți ai Itchilului, pentru a-și întemeia sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie.
150. — 1436 (6944) mai 5, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Duma Negru satele unde a fost Oană Sinescul, unde a fost Boris și unde a fost Mîndrea, pe Rebricea, cu hotarele lor vechi.
151. — 1436 (6944) mai 10. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Ivan Cautiș satul Ilișăști la Coble, și locul pustiu unde este moara lui, pentru a-și întemeia un sat, ambele cu hotarele lor vechi.
152. — 1436 (6944) mai 23, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Stan Babici și fraților săi, Iachim, Andriaș, Semeon și Iurie, satul Jicovul de Sus, cu hotarul lui vechi.
153. — 1436 (6944) iunie 6. Ilie și Ștefan voievozi pentru satele Porosiaca și Bereza.

154. — 1436 (6944) iunie 13, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Mihail Stingaciu satele: unde sînt Balan și fiul lui Drajan, pe Bogdana, Suseni, pe Iubana, unde a fost Oană Albul și Manești, la Chegheci, cu hotarele lor vechi, seliștea lui Roșca, pe Smila, și seliștea Fundeștilor, pe Jeravăț, chilia lui Manasie, precum și mai multe locuri pustii la Chigheci și pe Birlad, pentru a-și întemeia patru sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie; de asemenea, dăruiesc fratelui său, Giurgiu Biea, satul acestuia de pe Smila (pl. XL).

155. — 1436 (6944) iulie 15, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Moica vornic de gloată și fratelui său, Tador spătar, satele unde a fost Ilcaș, pe Iapa, și unde este Cîrță Coste, pe Birlad, cu hotarele lor vechi, precum și trei locuri pustii, pe Crasna, la Leurinți, și pe Bic, pentru a-și întemeia cinci sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie; de asemenea, dăruiesc numai lui Tador satul Bradicești, pe Crasna, cu hotarul lui vechi (pl. XLI).

156. — 1436 (6944) iulie 1, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Alexandru spătar satele Glodeni, pe Crasna, și Bulgari, ciștigate, în urma unei judecăți, de la Mîndrea, precum și satul Muncel, toate cu hotarele lor vechi.

157. — 1436 (6944) iulie 17, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Hodeo al lui Crețul două locuri pustii pe Cula, pentru a-și întemeia două sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie.

158. — 1436 (6944) iulie 17, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Oancea logofăt satele Procopinți, cu moară, Macicăuți, cu prisacă, Cozarăuți și Fintina Albă, pe Răut, cu hotarele lor vechi, precum și locuri pustii pe Itchil și pe Bic, pentru a-și întemeia sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie (pl. XLII).

159. — 1436 (6944) iulie 24, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Petru Ungureanul satele unde a fost curtea lui Netedul, Blăgești și Bolăcești, amîndouă judeciile, precum și satul lui Parcea, toate în Cîmpul lui Dragoș, cu hotarele lor vechi.

160. — 1436 (6944) august 11, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Luca de la Sihle și fraților săi, Malea și Stroe, satele Viadici, pe Terebne, și unde a fost Mihail, la gura Săratei, cu hotarele lor vechi.

161. — 1436 (6944) august 27, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Ivașco al lui Balasin și fraților săi, Micul și Badea, satul Cruglic, sub Hotin, cu hotarul lui vechi.

162. — 1436 (6944) septembrie 8, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Balea Plopescul satele Topaneșești, pe Tazlău, Bratiești și Dohtana, pe Troțuș, cu hotarele lor vechi (pl. XLIII).

163. — 1436 (6944) septembrie 19, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Dan Mesehnă satul Ruja Petru și satele Onești, Cîtești, Virișești și Selevestreani, la Coble, Sirbi și Șcheieni, pe Hubalna, Liești, la Gura Jeravățului, precum și Cavadinești și satul Badea, pe Horincea, toate cu hotarele lor vechi (pl. XLIV).

164. — 1436 (6944) noiembrie 30, Suceava. Ilie voievod întărește m-rii Neamț satul tătaresc Temișești, cu zece bordeie de tătari, la gura Neamțului, cu hotarele lui vechi (pl. XLV).

165. — 1436 (6944) decembrie 7, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc protopopului Iuga satele Minzați, pe Liubana, unde au fost Temeșeștii, la gura Studinețului, unde este Miclea de la Bahnă, pe Tutova, unde este Mihail Colici, la Conovițe, unde este Balan și unde sînt Barbă Stan și Stanciu, amîndouă judeciile, pe Strîmba, toate cu hotarele lor vechi, precum și întreaga vale a pîrului Strîmba, pentru a-și întemeia sate noi.

166. — 1437 (6945). Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Crăciun pîrcălab satul Borodăceni, pe Berheci.

167. — 1437 (6945) februarie 7, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Dragonir și lui Simion satul Calianești, cu mănăstirea și cu via, la Coble, cu hotarul lui vechi.

168. — 1437 (6945) februarie 24, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Șteful al lui Jumătate satele Mușineț, Dragoșani și Bancăuți, satul Lipovăț, mai jos de Vaslui, precum și o jumătate din satul Maneuți, la Suceava, în care fratele său, Mîndrea, stăpînește separat cealaltă jumătate; de asemenea, îi întăresc satul Vascăuți, pe Siret, pe care cei doi domni i l-au vindut, deoarece Marușca, sora soției lui Ștefan voievod și fostă stăpînă a satului, l-a pierdut în viclenie.

169. — 1437 (6945) martie 12, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Ion Tolici și fratelui său, Șandru, Varatecul lui Giurgiu, unde au fost vile sașilor, pentru a-și întemeia un sat, arătîndu-i-se hotarul; de asemenea, hotărăște ca beneficiarul să asculte de judecătorul de la cetatea Neamț.

170. — 1437 (6945) mai 15, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Tofan satele Pungești, Gîrcinești, Lușcești, unde este Cursec și unde a fost văratele lui vechi, pe Racova, cu hotarul lor vechi arătat din nou.

171. — 1437 (6945) iunie 30, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Toder Pobrăteanul satul Giulești, mai jos de Hîrlău, cu hotarul lui vechi, dispunînd totodată ca beneficiarul să țină de cetatea de scaun din Suceava și să aibă ca judecător pe însuși domnul.

172. — 1437 (6945) iulie 20, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Cristea Negrul și fratelui său, Giurgiu, Iezerul Roșu, pe Prut.

173. — 1437 (6945) august 19, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Nemirea Ciortorischi și fratelui său, Ivașco, satul Nemirceani, pe Prut, cu hotarul lui vechi.

174. — 1437 (6945) octombrie 5, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc Mănăstirii din Poiană satele unde este Mihăilă Roșca, Ripiceni, Rădăuți, unde este Bălan, unde este Dragotă, unde este Șandru și unde este Petrea Bumbotă, precum și un loc pustiu mai jos de Bumbotă, arătându-li-se hotarul.

175. — 1437 (6945) decembrie 20, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Mihail de la Dorohoi 48 de sate și două seliști, precum și satele doamnei de la Moiatinul de Sus, toate cu hotarele lor vechi (pl. XLVI).

176. — 1437 (6945) decembrie 20, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Ion Urcle păhârnicele satele Birgăiani, pe Moldova, Sirbi și Stănigeni, la Tecuci, cu hotarele lor vechi.

177. — 1438 (6946) ianuarie 17, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Duma de la Neamț satul Roșiori, pe Moldova, cu hotarul lui vechi.

178. — 1438 (6946) februarie 7, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Toma Băcescul satul Negoști, pe Pirlul Negru, cu hotarul lui vechi, pe care și-l întemeiasc pe un loc pustiu stăpinit de un nepot al soției sale, Toader.

179. — 1438 (6946) februarie 17, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Comarici satele Jidești și Averești, lângă Movila lui Iucaș, cu hotarele lor vechi.

180. — 1438 (6946) februarie 23, Suceava. Ilie voievod dăruiește m-rii Neamț satul Seucăuți, la gura Cracăului, cu hotarul lui vechi, o prisacă la gura Tatarcăi și o moară la gura Jijiei.

181. — 1438 (6946) martie 6, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc Neagăi, soția lui Giurgiu Piatră, satul lui Diacul, cu o seliște lângă el, pe Sitna, satul Slăvești, pe Crasna, ambele cu hotarele lor vechi, și un loc pustiu pe Bic, pentru a-și întemeia un sat, cu hotarele de care acesta va avea nevoie; de asemenea, li întăresc jumătate din satul lui Mogoș de la Vinea, cumpărat de la fiul acestuia, Grozav.

182. — 1438 (6946) mai 17. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Miclea Tavă și fiului său, Stan aprod, satul unde este casa lor, pe Crasna, cu hotarul lui vechi, și un loc pustiu pentru a-și întemeia un sat, cu hotarul de care acesta va avea nevoie.

183. — 1438 (6946) mai 18, Suceava. Ilie voievod întărește lui Ulea și fratelui său, Iuga, satele Porcești și Neaghiștești, pe Turlui, dăruite de unchiul lor, Giurgiu Ungureanul, iar numai lui Ulea jumătate din satul unde este casa lui Giurgiu Ungureanul, pe Nevira, care li va rămâne, potrivit dorinței unchiului său, după moartea acestuia; de asemenea, pune zavescă 60 de ruble aceluia care nu vor respecta învoiala făcută.

184. — 1438 (6946) iunie 20, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Hudici vornic jumătate din satul unde a fost Giurgiu Ungureanul, cu hotarul lui vechi, primită de la Stroe în schimbul satului Rohtinești, și li dăruiesc satul unde a fost cneaz Mihail, la gura pîrlului Borodac, cu hotarul lui vechi, precum și locul pustiu Hluboca, la Holmul Negru, pentru a-și întemeia un sat, cu hotarul de care acesta va avea nevoie.

185. — 1438 (6946) iulie 6, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Mihail Oțel pisar satele unde este Loluș și unde este Stan jude, pe Berheci, Dobrana și unde este Coste călugărul, la gura Dunavățului, unde este Stanislav Ravasă și seliștea Stoenști, pe Prut, seliștea lui Stan Sirbul, pe Corod, Seliștea Sirbilor, la Movila Corodului, toate cu hotarele lor vechi, precum și un loc pustiu, de la Movila cea Mare pînă la gura Corozelului, pentru a-și întemeia sate noi, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie.

186. — <1438, după iulie 6—1442 august, după 1>. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Mihail Oțel diac satele unde este casa lui, unde a fost Loluș jude, unde a fost Stan jude și Slipotenii, pe Berheci, Dobrana, la gura Dunavățului, Șobroneni, pe Tutova, Draganicești, la Coble, cu drept de a-și face mori pe Siret, Oțalești, la gura Topoliței Vechi, și unde a fost Dragoș, pe Corod, precum și trei seliști, patru fîntîni, o poiană și două locuri pustii pentru a-și întemeia sate.

187. — 1438 (6946) august 18, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc Mănăstirii din Poiană un loc pustiu lângă pricururile de la Hîrlău, pentru a-și întemeia un sat, arătându-i-se hotarul stabilit de Cristea Negru.

188. — 1438 (6946) august 21, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Tivadar satele unde este casa lui și unde este Tador Meleşco, pe Berheci, cu hotarele lor vechi.

189. — 1438 (6946) august 24, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Oană portar satele Brudurești, Cîtești, amîndouă judeciile, Retezești și seliștea lui Fundea, pe Vaslui, Boziani, la obîrșia Brlăzelului, Iacobești și Bărboși, pe Prut, precum și seliștea lui Tolea, la obîrșia pîrlului Dobroslăvești, toate cu hotarele lor vechi.

190. — 1438 (6946) octombrie 10. Ilie voievod întărește lui Triful satul Polăești, între Tazlăul Sărat și Tăitură.

191. — 1438 (6946) noiembrie 9. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Tatul Herlic și nepoților săi, Danciul Paidos și Niagul Roșca, satele Moinești, Bodești și Mogoșăști, pe Bistrița.

192. — 1439 (6947) martie 12, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc m-rii Moldovița un obroc anual de zece buți de vin și venitul posadei de pe Moldova, în schimbul satului Toderești, pe care i l-au luat (pl. XLVII).

193. — 1439 (6947) martie 20. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Aliuș locul unde este casa lui, la gura Nîrnovei, cu hotarul vechi.

194. — 1439 (6947) aprilie 3, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Stanciu postelnic satul Plișineți, cumpărat de la Ivașco, fiul lui Horaiță, cu 90 de zloți, și îi dăruiesc seliștile Birsomeni și Dumitrești, pe Jijia, toate cu hotarele lor vechi (pl. XLVIII).

195. — 1439 (6947) mai 10, Vaslui. Ștefan voievod dăruiește Mănăstirii din Poiană prisaca de la Visoca, la Botne, și îi întărește dreptul de a-și strînge desetina din toate satele pe care le stăpînește (pl. XLIX).

196. — 1439 (6947) iulie 2, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc protopopului Iuga și fiului său, Mihail, satele Buciumeni, pe Șomuz, și Cozारेuți, pe Răut, un sat la gura Ohrinței și altul în dreptul Podolenilor, peste Prut, satele Jigăreni și unde a fost Mihail Colici, unde a fost Barbă Stan, unde este Balan și Mihnea de la Băhnă, pe Strîmba, unde au fost Temeșești, la gura Studinețului, și Minzați, precum și locul Străminoasa, pe Strîmba, toate cu hotarele lor vechi.

197. — 1439 (6947) iulie 15, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc m-rii de la Horodnic satul Balasinauți, cu moara, pe Suceava, cu hotarul lui vechi.

198. — 1439 (6947) iulie 15. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Ivan Stîngaciul satul unde este casa lui și o seliște alături de sat, pe Racova, cu hotarul lor vechi, ambele întemeiate de beneficiar în locuri pustii, prin defrișarea pădurii.

199. — 1439 (6947) iulie 30, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Cojea Pătru, deoarece vechile lor privilegii au ars, satele Călimănești, Coțmănești, Coleșău și Flîntirele precum și seliștea lui Brătan, cu loc de moară, pe Tutova, prisaca lui Micșin, pe Pîrlul Sec, și un loc de fînaț, toate cu hotarele lor vechi, precum și un loc pustiu pentru a-și întemeia un sat cu hotarul de care acesta va avea nevoie.

200. — 1439 (6947) septembrie 13, Gura Cracăului. Ilie voievod întărește m-rii Bistrița venitul vămii de la Bacău, hotărînd ca nici un negustor moldovean sau străin să nu fie scutit de plată la această vamă.

201. — 1439 (6947) octombrie 26, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Ion Uscatul satul unde este casa lui, pe Pîrlul Alb, cu hotarul vechi.

202. — 1439 (6947) octombrie 28, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Giurgea Moian satele Moenești și Tătești precum și poiana lui Belegheat, cu hotarele lor vechi.

203. — 1440<0>—1441<1> (694...) iulie 20, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Nicoară de la Tuzara trei locuri pe Bîc: unul, Tuzara, și două, unde este Dealul Derenului, precum și un loc pe Gotovțea, toate cu hotarele lor vechi, pentru a-și întemeia sate.

204. — 1440 (6948) august 3. Ilie voievod întărește lui Mihul și lui Tatul satul Măzărăești, pe Cernu.

205. — 1440 (6948) august 6, Suceava. Ilie voievod dăruiește lui Fete satul Mărgineni, la Lucaș, cu hotarul lui vechi.

206. — 1440 (6948) august 20. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Șteful și lui Isac, fiii lui Tudco, satele Tuțcani, cu o fîntînă, Urzicele, Băhna, cu o poiană, Săcătura, Poiana și Runcul Mare, precum și satul de la Iaz, cu hotarele lor vechi.

207. — 1440<0> (694<8>) <septembrie—octombrie> 8. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Bode Hirje, satul Balomirești, la Muncel, între Moldova și Siret, cu hotarul lui vechi.

208. — 1440 (6948) septembrie 29. Ilie și Ștefan voievozi pentru satul Hrițcova.

209. — 1440 (6948) octombrie 4, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc m-rii Bistrița satul Lucăcești, pe Tazlăul Sărat, dăruit de către Oană Porcu; de asemenea, îi dăruiesc locul pustiu de la fîntîna lui Spravin, pe Sușița, pentru a-și întemeia un sat, cu hotarul lui vechi.

210. — 1440 (6948) octombrie 22. Ștefan voievod întărește lui Ignat satele lui Danciul stolnic, Dobromirești și Balosinești, pe Smila, primite de la Ivul, fratele lui Danciul, și de la nepotul său, Negrea, punînd totodată zăvescă 50 de ruble de argint topit acelor care vor contesta învoiala făcută.

211. — 1440 (6948) noiembrie 12, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Dragomir satul Ciritieani, la Coble, cumpărat de la Ciumuleasa cu 35 de zloți, arătîndu-i-se hotarul, precum și satul Călienești, tot la Coble, cu hotarul lui vechi.

212. — 1440 (6948) noiembrie 25, Vaslui. Ștefan voievod întărește m-rii Neamț un obroc anual de două măji de pește și două berbințe de icre (pl. L).

213. — 1441 (6949) aprilie 16, Bîrlad. Ilie voievod întărește lui Cozma Pivnicariul satele Dilțegani, pe Bogdana, unde a fost Niagșia și Dărești, pe Albila, precum și poiana de la Hovrăleata, deasupra Smilei, cu hotarele lor vechi.

214. — 1441 (6949) aprilie 23, Suceava. Ilie voievod întărește Mănăstirii din Poiană patru sălașe de țigani.

215. — 1441 (6949) iunie 25, Bulgari. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Vlad Jicov și nepotului său, Dragoș, satul Micușani, satele Mirosălăvești și Călinești, la Chigheci, precum și seliștea lui Gal și seliștea lui Grad, toate cu hotarele lor vechi.

216. — 1441 (6949) iulie 7. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Ignat stolnic satele Dobromirești și Balosinești, cu hotarele lor vechi, cumpărate de la Ivul și de la nepotul acestuia, Negre.

217. — 1441 (6949) septembrie 29, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Caloian satul Răjavenți, ținutul Hotin, cu hotarul lui vechi.

218. — 1442 (6950) februarie 24, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Costea logofăt și tatălui său, Andronic, satul Buciumeni, cu hotarul lui vechi, primit de la Oancea și de la Ilea în schimbul unei jumătăți din satul Gocimănești (pl. LI).

219. — 1442 (6950) martie 8, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi dăruiesc lui Cristea Iucășeanul satele Bălășești, Balosinești și Milotinești, la Lucaș, precum și satul unde au fost Sas Dan și Dan Vicăle, pe Cracău, cu hotarele lor vechi.

220. — 1442 (6950) aprilie 5, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Miclăuș Răspop satele Milești, pe Pîrlul Babei, Leucușești și Horgești, cu hotarele lor vechi.

221. — 1442 (6950) mai 26, Birlad. Ștefan voievod dăruiește m-rii Zograf un obroc anual.

222. — 1442 (6950) august 1, Vaslui. Ilie și Ștefan voievozi întăresc lui Marco și surorii sale, Stana, fiii lui Iliaș Bonta, precum și nepotului lor, Micul, satele Bontești, pe Stebnic, și unde sînt Bonteștii de Jos, cu loc de moară pe Birlad, cu hotarele lor vechi (pl. LII).

223. — 1442 (6950) septembrie 21. Ștefan voievod dăruiește m-rii Moldovița un obroc anual de două care de pește, pe care le scutește de orice vamă.

224. — 1443 (6951). Ștefan voievod dăruiește lui Brat satul Merești, pe Șomuz.

225. — 1443 (6951) martie 6, Neamț. Ștefan voievod întărește lui Mihul pisar satul Săseni, pe Cotovșea, cumpărat de la Ion Boldor cu 50 de zloți, și îi dăruiește satul unde a fost Iuga Negru, sub Botne, și prisaca lui Vrabie, lângă Săseni, toate cu hotarele lor vechi, precum și dreptul de a-și face mori pe Cotovșea, cîte va avea nevoie (pl. LIII).

226. — 1443 (6951) aprilie 16, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Tîmpa și fiilor săi, Miclăuș, Giurgiu, Iancul, Mihău și Marușca, satele Rusești, sub Cridă, și Sclipotești, pe Siret, cu hotarele lor vechi.

227. — 1443 (6951) mai 1. Ștefan voievod dăruiește m-rii Pobrata patru sălașe de țigani (pl. LIV).

228. — 1443 (6951) mai 4, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Mihul pisar jumătate din satul Bălănești, pe Tutova, cumpărată de la Andreico și de la Luca, fiii lui Iliaș, cu 30 de zloți plătiți în vite, și îi dăruiește jumătate din satul Coposești, pe Șomuz, ambele cu hotarele lor vechi; de asemenea, dăruiește lui Duma aprod, fratele lui Mihul, un sat pe Sana, care a fost mai înainte în stăpînire a lui Vlad Matus, cu hotarul lui vechi.

229. — 1443 (6951) mai 7, Suceava. Ștefan voievod întărește Mănăstirii din Poiană nouă tătari cu sălașele lor.

230. — 1443 (6951) mai 18, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Ștefan Brebu satul unde este casa lui, pe Iadrici, cu hotarul vechi (pl. LV).

231. — 1443 (6951) mai 22, Buceaci. Ilie voievod acordă panului Didrih Buceački, staroste al Podoliei, pînă ce-i va achita suma de 500 de zloți tătarești pe care o împrumutase de la el, dreptul de stăpînire asupra domeniului domnesc de la Volhoveț, interzicînd în același timp tuturor dregătorilor și slugilor sale să se atingă de veniturile ce vor fi realizate aici în folosul beneficiarului.

232. — 1443 (6951) mai 27, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Gherei satul Nena, pe Studineț, satele unde a fost Colun și unde a fost Clopot, Bălăcești, mai jos de Iazăr, unde a fost Ștefan Răspop, la Vădice, unde a fost Cergășă, la Chegheci, și unde a fost Badea Brătișanul, cu loc de moară și seliște, pe Prut, precum și fîntîna Prozioane, mai jos de Bălăcești, și o fîntînă deasupra Cociubii, pentru a-și întemeia două sate pe locurile depinzînd de acestea, toate cu hotarele lor vechi.

233. — 1443 (6951) mai 28, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Tador Vlădescul și surorii sale, Lola, satul Vlădești, pe Siret, cu hotarul lui vechi (pl. LVI).

234. — 1443 (6951) mai 30, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Mihul pisar și fratelui său, Tador gramatic, seliștile unde a fost Oană Berbece, unde a fost Eremia, unde a fost Berchiș și unde a fost Hodor Burciuc, precum și moara care a fost a lui Ștefan Zăgraf, pe Miletin, cu hotarul lor vechi.

235. — 1443 (6951) mai 31, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Giurgiu Drăgușanul și fratelui său, Alexa, satul Drăgușani, cu loc pentru a-și întemeia alt sat, pe Stavnic, cu hotarul lui vechi, precum și locul de prisacă unde a fost T ..., la Glodeni.

236. — <1443> iunie, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Pătraș și lui Cozar de la Iezerul Alb satul Duminiți, pe Soloneț, cu hotarul lui vechi, și întărește lui Dumca, Iurii și Mindre, fiii lui Pătraș, dreptul de a-și face moară pe Soloneț, în partea lui Cozar, împreună cu Coste, căruia Cozar i-a dat partea sa din Duminiți cu această condiție.

237. — 1443 (6951) iunie 8, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Iliș Șanga satele Văsiești, pe Urmeniș, Bosești și jumătate din Bădești, pe Tazlău, precum și poiana Borila, pe Trotuș, cu hotarele lor vechi (pl. LVII).

238. — 1443 (6951) iunie 20. Ștefan voievod întărește lui Vlașin Crețescul seliștea unde a fost casa tatălui său, Stan Crețul, pe Cașin, cu patru poieni pentru a-și întemeia sate, precum și seliștea lui Delea Albul, în Vrancea, ambele cu hotarele lor vechi.

239. — 1443 (6951) august 3, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Stan din Jicov satul Jicovul de Sus, pe Suceava, cu hotarul lui vechi.

240. — 1443 (6951) august 24, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Moica și fratelui său, Tador, satele Pojerești și Petriște, pe Rebricea, unde au fost juzi Stoian și Giurgiu Blidaru, unde a fost Stoian Foale, satul lui popa Micu, seliștea lui Marcu și seliștea lui Nicoară, pe Rebricioara, satul unde a fost Andrei vătăman, la Tecuci, toate cu hotarele lor vechi, locuri pustii pe Botna și pe Tutova, pentru a-și întemeia sate, cu hotarele de care acestea vor avea nevoie, precum și mai multe sălășe de țigani.

241. — 1443 (6951) august 25, Țîrgul de Jos. Ștefan voievod întărește călugărului Sava o vie mai sus de cetatea Neamț, cu teasc, cumpărată de la Andrica de la Neamț, pentru a-și face acolo o chilie, și îi dăruiește chilia lui Macarie, cu grădină, mai jos de m-rea Neamț, scutindu-l de desetină și hotărînd totodată să nu fie sub ascultarea nici unui alt călugăr sau egumen și să transmită cui va dori dreptul de moștenire (pl. LVIII).

242. — 1443 (6951) noiembrie 29, Suceava. Ștefan voievod întărește m-rii Moldovița satele Moldovița, Săsciori, cu moară, Vaculinți, lingă Brainți, și seliștea lui Zîrnă, cu hotarele lor vechi, precum și venitul vămii de la Moldovița, jumătate din venitul a cinci mori din Baia și o puiă de bătut sumani (pl. LIX).

243. — 1443 (6951) noiembrie 29, Suceava. Ștefan voievod întărește m-rii Pobrata satele Neagomirești, Iurcești și Bodești, cu moară, pe Pobrata, Grabăuți, Ciulinești și Berești, pe Prut, Rîpcinți, cu moară, Cereucani, Rădăuți, unde este Șandru, unde este Balan și prisaca Visoca, la Botne, și unde este Mihailo, cu moară, pe Bahlui, toate cu hotarele lor vechi.

244. — 1444 (6952) aprilie 11, Suceava. Ștefan voievod scutește satul Averești al bisericii mitropolitane Sf. Gheorghe din Suceava de toate dările și slujbele.

245. — 1444 (6952) aprilie 18, Suceava. Ștefan voievod scutește satul de la Podul de Piatră al bisericii mitropolitane Sf. Gheorghe din Suceava de toate dările și slujbele.

246. — 1444 (6952) aprilie 26, Țîrgul de Jos. Petru voievod, moștenitor al tronului, dăruiește m-rii Pobrata patru sălășe de țigani (pl. LX).

247. — 1444 (6952) mai 4. Ștefan voievod întărește preotului Ioan satul Bogdănești și seliștile unde a șezut Gavril vătămanul, și unde a șezut Ștefan Foale precum și ambele părți din seliștea Șerbănești, toate pe Crasnaleuca, cu hotarele lor vechi.

248. — 1444 (6952) iunie 18. Ștefan voievod întărește preotului Toader din Birlad moara fratelui său, preotul Draghie, pe Smila, un loc pustiu pe valea Smilei, de la moară pînă la vărsare, pentru a-și întemeia un sat, cu hotarele de care acesta va avea nevoie, precum și locul unde a fost mănăstirea fratelui său, pe Lahova.

249. — 1444 (6952) august 1, Suceava. Ștefan voievod întărește m-rii de la Horodnic satul Balasinăuți, scutindu-l de toate dările și slujbele domnești și dăruind venitul acestui sat precum și dreptul de judecată mănăstirii.

250. — 1444 (6952) septembrie 1. Ștefan voievod întărește lui Mic Crai satele Budești și Craești, pe Pîrlul Negru, Malești și Glodeni, pe Pîrlul Alb, dăruindu-i totodată satul Obrîșia și jumătate din satul Hlăpești, pe Pîrlul Alb, precum și Bahna, pe Pîrlul Negru, toate cu hotarele lor vechi.

251. — 1445 (6953) februarie 18. Ștefan voievod întărește m-rii Homor satele Vornici, sub Dumbrava Înalță, Antilești și Pirtești, dăruite de Lazor și de fratele său, Stanciul.

252. — 1445 (6953) februarie 18, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Mihail logofăt satul Ciumălești, amîndouă cuturile, cu moara și cu vama de trecere, pe Siret, și satele lui Ștefan Zugraf de pe Miletin: unde este Hodor Burcic, unde a fost Berchiș și unde a fost Eremia, precum și seliștea lui Iuga Păturnicherul și moara lui Ștefan Zugraf, toate cu hotarele lor vechi (pl. LXI).

253. — 1445 (6953) februarie 20. Ștefan voievod dăruiește m-rii Moldovița jumătate din două iezere de la Covur și venitul vămii Covurului, precum și dreptul de a lua jumătate din venitul celor ce vor pescui în aceste iezere.

254. — 1445 (6953) aprilie 5, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Mihail logofăt și fratelui său, Toader, seliștea Stănigești, lingă Baia, cumpărată de el de la Coste al lui Andronic pentru 50 de zloți și un cal, cu hotarele vechi; de asemenea, dăruiește lui Mihail logofăt și fratelui său, Duma postelnic, satele Birzetea și unde a fost Ciunca Giurgiu, mănăstirea lui Ciunca Stan și locul pustiu unde a fost seliștea Gavrilăuți, pentru a-și întemeia un sat, cu hotarele vechi.

255. — 1445 (6953) iulie 15, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Oancea logofăt satele Procopeni, pe Răut, unde este Călugărița și unde este Oanța, peste Prut, Bezhați, lingă

Șomuz, Satu Mare, pe Suceava, și jumătate din satul unde este Pașco vătăman, pe Voinova, toate cu hotarele lor vechi, precum și trei sălașe de țigani.

256. — 1445 (6953) august 8, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Oană Ureacii satele unde a fost Stan Hârțăgan, unde a fost casa lui Radul, Andriaș, și la rediul lui Andriaș Căliman, cu hotarele lor vechi.

257. — 1445 (6953) august 11, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Toader Gănescul satele unde a fost popa Oană și unde a întemeiat Oană, pe Ialan, precum și satul unde este Vlad și îi întărește satul Grumăzești, cumpărat de la Stan posadnic cu 60 de zloți, toate cu hotarele lor vechi.

258. — 1445 (6953) septembrie 27, Tîrgul de Jos. Ștefan voievod scutește de vamă două care ale m-rii Homor, care vor aduce pește de la Dunăre.

259. — 1445 (6953) septembrie 30, Tîrgul de Jos. Ștefan voievod dăruiește mitropolitului Calist al Romanului robul tătar Pașco, hotărînd totodată că, dacă acesta va fi eliberat, să trăiască după „legea românească” (pl. LXII).

260. — 1446 (6954) ianuarie 25, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Mihail logofăt satul Vinători, pe Bistrița, și șase sălașe de țigani, întărîndu-i totodată satul Gavrilăuți, lângă Sneatin, ambele sate cu hotarele lor vechi.

261. — 1446 (6954) ianuarie 26, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Ostapcu Ogorileu satul Bugaicicouți, pe Răut, cu hotarul lui vechi.

262. — 1446 (6954) februarie 19, Suceava. Ștefan voievod dăruiește m-rii Neamț un obroc anual de două măji de pește, iar soția sa de trei cintare de icre negre, de la Chilia, scutind totodată carele ce le vor transporta de orice vamă.

263. — 1446 (6954) februarie 21. Ștefan voievod întărește lui Pipou și fratelui său, Coste al lui Biro, satul Birăești, pe Bistrița, cumpărat de la Mihăilă Moimescul cu 60 de galbeni.

264. — 1446 (6954) februarie 22, Suceava. Ștefan voievod întărește Mănăstirii din Poiană satul Repciciani, cu pricaturile: unde este vătăman David, Rădăuți, Balan, Rusoneag și Dobrocin, arătîndu-li-se hotarul stabilit de Mindzul, Petrișor, Micotici ș.a., precum și două mori pe Telița și prisaca Visoca.

265. — 1446 (6954) martie 5, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Dragomir Oțel satul Boziani, pe Albinea, cu hotarul lui vechi, cumpărat de la verii săi, Stanciul Cormohuz și Negrita, fiii lui Iliș, cu 190 de zloți tătarești.

266. — 1446 (6954) martie 11, Satul lui David. Ștefan voievod întărește m-rii Neamț satele unde este Samoil vătăman, pe Bistrița, Dvorinești, Timișești, Cristienești și Băloșești, unde a fost Barbă Geamfră, pe Topolița, Bașoteni și Fîntrele, Dragomirești, pe Șomuz, și Telibecini, pe Siret, scutindu-le de toate dările și slujbele domnești și dăruind veniturile acestor sate precum și dreptul de judecată mănăstirii.

267. — 1446 (6954) iunie 6, Vaslui. Ștefan voievod dispune ca mănăstirea de călugărițe de la Boiște, unde a fost chilia vlădicăi Iosif, precum și preoții din satele mănăstirești: Telebecini, Bașoteni, Dvorinești, Băloșești, Gura Cracăului și Trestiana de la Balomirești, să fie sub ascultarea m-rii Neamț.

268. — 1446 (6954) iunie 20, Suceava. Ștefan voievod întărește lui Petru Vlașinescul satul Vlașinești, cu hotarul lui vechi, cumpărat de la Oană fost paharnic, cu 50 de zloți tătarești.

269. — 1446 (6954) iulie 20, Suceava. Ștefan voievod întărește m-rii Neamț satele Dvorenești, pe Moldova, arătîndu-i-se hotarul stabilit de Negrea, și Fîntrele, pe Pobrata, cu hotarul lui vechi, ambele dăruite mănăstirii de Crîstea.

270. — 1446 (6954) decembrie 18, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Baicu și lui Sima satul unde este casa lor, pe Iezer, cu hotarul lui vechi (pl. LXIII).

271. — 1447 (6955) ianuarie 14, Suceava. Ștefan voievod dăruiește lui Șandru spătar satele Coleșeuți, Rîșcinți, Dubovaia, Neporotova, Vișneuți, Ojogov și unde este moara de la gura Coblîcinei, cu hotarele lor vechi.

272. — 1447 (6955) februarie 11, Suceava. Ștefan voievod întărește m-rii Moldovița venitul vămii de la gura Moldoviței, împreună cu satul unde a fost jude Crîstea, cu hotarul lui vechi, iezarul Gemele, pe Prut, și prisaca lui Brumar, cu poiana, la Chigheci; de asemenea, îi dăruiește jumătate din venitul vămii de la Vadul Călugăresc — partea soției sale — și un obroc anual de zece buți de vin.

273. — 1447 (6955) august 22, Suceava. Petru voievod întărește m-rii Neamț stăpînirea peste 17 sate și două iezere, scutindu-le de toate dările și slujbele domnești, în afară de obligația de a trimite oameni la oaste cînd însuși domnul o va conduce, și hotărînd ca toate veniturile de la ele ca și dreptul de judecată să aparțină mănăstirii (pl. LXIV).

274. — 1448 (6956) februarie 18, Suceava. Roman voievod dăruiește lui Petrea, fiul lui Toma, satul Storojineț, pe Siret, cu hotarul lui vechi, precum și poiana Sirbului de lângă sat (pl. LXV).

275. — 1448 (6956) februarie 23, Colomeea. Roman voievod, cu încuviințarea tatălui său, Ilie voievod, a mamei sale, doamna Marena, și a sfatului domnesc, întărește lui Didrih Buceaschi, starostele Podoliei și al Cameniței, pentru sprijinul acordat tatălui său și lui

personal, satele Vasilău, pe Nistru, satul lui Boris, Cuciurău, Iurcăuți, Verbăuți și satul lui Lențovici, cu hotarele lor vechi; de asemenea, beneficiarul primește dreptul de a-și lua singur de la negustorii moldoveni valoarea acestei danii în caz de nerespectare a ei (pl. LXVI).

276. — 1448 (6956) <după februarie 23— octombrie>. Petru voievod întărește m-rii Moldovița o casă din Suceava, dăruită de Cămlrzan și soția sa, Stana, cu condiția ca ei să poată rămâne în această casă până la moarte, în schimbul unei camene anuale de ceară.

277. — 1448 (6956) aprilie 5, Mănăstirea din Poiană. Petru voievod întărește Mănăstirii din Poiană satele Ciulinești, Beresteni și Roșca de lângă Hrlău, scutindu-le de toate dările și slujbele domnești și hotărînd ca orice venituri ale acestor sate ca și dreptul de judecată să aparțină mănăstirii (pl. LXVII).

278. — 1448 (6956) aprilie 5, Mănăstirea Pobrata. Petru voievod întărește m-rii Pobrata satele Rtpicicani, Rădăuți, Dobrăcinești, Balanești și Davidăuți, precum și prisăcile de la Rusnădzești și Visoca, scutindu-le de toate dările și slujbele domnești și hotărînd ca orice venituri ale acestor sate, ca și dreptul de judecată să aparțină mănăstirii (pl. LXVIII).

279. — 1448 (6956) aprilie 23, Suceava. Petru voievod dăruiește lui Mihail logofăt locul unde au fost morile domnești de la Baia, cu hotarul lui vechi și cu oamenii dependenți de el, pentru a-și întemeia mori noi sau șteze, dirste și pive (pl. LXIX).

280. — 1448 (6956) iulie 15, Suceava. Petru voievod întărește lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful, 15 sate, 12 seliști, două mănăstiri, două prisăcai, două fîntni, un iezor, trei gîrle, trei locuri pustii pentru a-și întemeia sate noi, toate cu hotarele lor vechi, precum și jumătate din morile domnești de la Covurlui, pe Prut, împreună cu jumătate din toate veniturile domeniului domnesc de acolo.

281. — 1448 (6956) iulie 15, Suceava. Petru voievod dăruiește lui Roșca și fratelui său, Cojea, satele: Călimănești, sub Dumbravă, Broșteni, alt Călimănești, Bogești, Muncelul, Măciucă și unde a fost Căliman, pe Tutova, Micșinești, pe Ialan, seliștile: a lui Stan și a lui Brătan, pe Tutova, seliștea de lângă Ivul, seliștea unde a fost Căliman, prisaca lui Micșin, toate cu hotarele lor vechi, precum și două locuri pustii cu hotarele de care acestea vor avea nevoie (pl. LXX).

282. — 1448 (6956) iulie 27, Suceava. Petru voievod întărește lui Ion Porcu 24 de sate și o seliște, cu hotarele lor vechi, o casă din Tirgul de Jos și mai mulți robi țigani.

283. — 1448 (6956) septembrie 3, Suceava. Petru voievod întărește m-rii Neamț patru sălașe de țigani.

284. — 1448 (6956) septembrie 3, Suceava. Petru voievod dăruiește lui Ulea și fratelui său, Iuga, jumătate din satul Ungureni, la Nevira, satele Sperlești, Porcești și Negașești, pe Turlui, Bășoteni, pe Tazlău, Tisești, pe Troțuș, și Budești precum și seliștea lui Petrilă, toate hotarele lor vechi.

285. — 1448 (6956) septembrie 15, Suceava. Petru voievod dăruiește lui Marco satul Pancești, la obîrșia Birladului, prisaca lui Ferșea și un loc de moară, pe Racova, în hotarul tirgului Vaslui, cu hotarele lor vechi (pl. LXXI).

286. — 1448 (6956) septembrie 22, Suceava. Petru voievod întărește lui Mihail logofăt și fraților săi, Duma și Tador, satele unde a fost Drăguș Teameș și unde a fost Teameș Petru, pe Studineț, în urma unei judecăți cu Stan Poiană, punînd zavescă 60 de ruble de argint topit celor ce vor încălca hotărîrea domnească.

287. — 1448 (6956) septembrie 22, Suceava. Petru voievod dăruiește m-rii Moldovița jumătate din lacul Cuhului, de lângă Dunăre, dispunînd ca jumătate din veniturile obținute de pe urma pescuitului și a vămii peștelui încărcat aici să revină călugărilor.

288. — 1448 (6956) octombrie 5, Mănăstirea din Poiană. Petru voievod dăruiește Mănăstirii din Poiană un obroc anual de șase buți de vin precum și camăna de ceară ce se stringe de la circumiile din Tirgul Frumos.

289. — <1448 <6956>, înainte de octombrie 10>. Boierul Cristea dăruiește m-rii Neamț satul Cîrnicești, arătîndu-i hotarul (pl. LXXII).

290. — 1448 (6956) octombrie 10, Suceava. Petru voievod întărește m-rii Neamț satul Cîrnicești, mai jos de Pobrata, dăruit de Cristea (pl. LXXII).

DOCUMENTE FALSE

I. — 1374 (6882) iunie 3, Birlad. Iurg Coriatovici voievod dăruiește lui Iacșa Litavor, locțiitor de la Cetatea Albă, satul Zubrăuți, pentru vitejia sa în lupta cu tătarii de la satul Vlădiciu, pe Nistru.

II. — 1399 (6907). Iuga voievod întărește lui Ion Cormeleu și fratelui său, Trofin, satele Brătîla de Sus și Brătîla de Jos, pe Tazlău, arătîndu-li-se hotarul.

III. — 1400 (6908) februarie 11. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Dan vameș locurile de sate Șurinești, Minjefști, Toderești, Șerbotești, Lățcani și Iacobești, toate într-un hotar ale cărui limite sînt arătate.

IV. — 1410 (6918) februarie 15, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Moldovița munții Suhardul Mare și Suhardul Mic, arătându-li-se hotarul.

V. — 1411 (6919) aprilie 14, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește m-rii Moldovița vama de la Moldovița, împreună cu satul, căruia i se arată hotarul (pl. LXXIII).

VI. — 1428 (6936) iulie 11, Mănăstirea Bistrița. Alexandru cel Bun voievod pune sub ascultarea m-rii Bistrița 50 de biserici din ținutul Suceava (pl. LXXIV).

VII. — 1428 (6936) decembrie 28, Suceava. Alexandru cel Bun voievod dăruiește lui Dad și nepotului său, Solomon, satul Dădești, pe Sîrca, cu hotarul vechi (pl. LXXV).

VIII. — 1437 (6945) martie 12, Suceava. Ilie voievod dăruiește m-rii Neamț un loc din hotarul cetății Neamț, împreună cu muntele Neamțul, arătându-i-se hotarul.

IX. — 1442 (6950) decembrie 16, Suceava. Ilie și Ștefan voievozi întăresc m-rii Bistrița satul Lucăcești, pe Tazlăul Sărat, dăruit de Oană Porcul.

X. — 1447 (6955) septembrie 15, Tîrgul de Jos. Bogdan voievod dăruiește m-rii Neamț un loc din hotarul cetății Neamț, împreună cu muntele Neamțul, arătându-i-se hotarul.

RÉSUMÉS DES DOCUMENTS

Mots introduits:

aprod = fils de boyard remplissant des services usuels à la cour princière, parmi lesquels la fonction de page
 camănă = impôt en cire
 ceașnic = v. *paharnic*
 cintare = mesures de poids
 cliucinic = sommelier à la cour princière
 cneaz = chef de la communauté villageoise
 coloade = mesures pour les grains
 diac = scribe
 gloabă = amende pour les infractions graves
 globnic = boyard qui percevait la *gloabă*
 gramatic = v. *diac*
 jude = v. *cneaz*
 judecie = part de village subordonnée au *jude*
 jupan = seigneur apparenté à la famille princière
 obroc = donation en nature ou en numéraire renouvelable périodiquement
 ocol = circonscription
 paharnic = échanton du prince
 păhărnice = dignitaire subordonné au *paharnic*.

pisar = v. *diac*
 pircălab = commandant d'une forteresse
 posadă = lieu fortifié et point de douane
 posadnic = boyard chargé de l'administration des *posade*
 postelnic = chambellan de la cour
 pridvor = galerie extérieure formant un balcon ou une terrasse
 seliște = emplacement d'un village abandonné
 sladniță = installation pour préparer la bière
 spătar = porte-épée du prince
 staroste = chef administratif d'un district
 stolnic = dignitaire chargé du service de la table princière
 vătămă = v. *cneaz*
 vornic = chef administratif du district où siégeait une cour princière
 vornic de gloată = dignitaire subordonné au *vornic*
 viteaz = sorte de chevalier
 zavescă = taxe payée par celui qui contestait une décision judiciaire

1. — 1er mai 1384, Horlăceni. Le voïévode Petru fait don à l'église Saint-Jean-Baptiste du bourg de Siret, bâtie aux frais de sa mère, Margareta, du revenu de la douane de ce bourg, à l'intention des moines prêcheurs.

2. — 30 mars 1392 (6900), Roman. Le voïévode Roman, avec ses fils, Alexandre et Bogdan, fait don à Ionaș *viteazul* des villages de Ciorsaceuți, de Vladimirăuți et de Bucurăuți, situés sur la rivière de Siret, tous dans le même *ocol* dont on indique les confins (pl. I).

3. — 13<92, probable après les 30 mars — 31 décembre> (6<900>), Roman. Le voïévode Roman fait une donation.

4. — 18 novembre 1393 (6901), Suceava. Le voïévode Roman, avec ses fils, Alexandre et Bogdan, fait don à Todor et à ses frères, Dumitru, Petru, Mihail et Giurgiu, fils de Dragomir Albu, d'un village situé sur la Suceava, dont on indique les confins.

5. — 18 avril 1397 (6905). Le voïévode Ștefan fait don à Coșcu et à son frère, Toader, du village de Rugășești, situé sur le Siret; on en indique les confins.

6. — 2 juillet 1398 (6906). Le voïévode Ștefan et son « frère » Alexandru font don au monastère de Pobrata du village de Bodino et d'un autre « en amont de celui-ci », situés sur le ruisseau de Pobrata; on indique leurs confins, établis par Birlă Hirlăoanul, Coman, Cunițu et Șandru..

7. — <Après le 2 juillet 1398 — avant le 23 avril 1400>. Le voïévode Iuga fait don à Șarban Hîndău des villages de Solomonești, situé sur la Topoliță, de Munteni et de Pîncești, situés sur le Cracău, avec leurs anciens confins.

8. — <Après le 2 juillet 1398 — avant le 28 novembre 1399>. Le voïévode Iuga fait don à Braia d'un terrain situé sur le Strahotin, dont on indique les confins.

9. — 28 novembre 1399 (6908). Le voïévode Iuga, avec ses « frères », Alexandru et Bogdan, fait don à Țiban d'un village situé sur le Girbovăț et d'un autre situé sur le Birlad, à l'embouchure du ruisseau de Crasna; on indique leurs confins (pl. II).

10. — 29 juin 1400 (6908). Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, *jupan* Bogdan, fait don à Stroe et à Ion du village de Girtanul, situé sur le Tazlău; il fait aussi don, seulement à Stroe, du village de Poiana, situé sur la même rivière; on indique les confins de deux villages (pl. III).

11. — 4 août 1400 (6908). Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, *jupan* Bogdan, fait don à Nicula et à ses frères, Mihail et Toader, d'un village de Berea; on indique ses confins.

12. — 1er septembre 1400 (6908). Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, *jupan* Bogdan, fait don à Mogoș d'un village situé sur le Vilna; on indique ses confins.

13. — 28 juin 1401 (6909). Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, *jupan* Bogdan, fait don à un boyard d'un village situé à Strungă; on indique ses confins (pl. IV).

14. — 30 juillet 1401 (6909), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, *jupan* Bogdan, reconnaît la fondation d'un évêché arménien dans la Moldavie, avec le siège à Suceava, subordonnant toutes les églises arméniennes du pays à l'évêque Ohanes et mettant les Arméniens sous la juridiction de celui-ci (pl. V).

15. — <1402—1407>. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à la Métropole de Suceava du terrain appelé Poiana Vlădicăi, situé en bas du bourg de Iași, à la mémoire du fait que dans cet endroit le voïévode, les boyards et le peuple sont allés au devant des reliques de Saint Jean le Nouveau.

16. — 31 octobre 1402 (6910). Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Moldavița de deux moulins, d'une moitié de *sladniță* et de quatre campements tartares, tous du bourg de Baia.

17. — 7 janvier 1403 (6911), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à l'« évêché » de Moldavie des villages d'Averăuți, situé sur la Suceava, et de Hreățca, situé près du bourg de Suceava, avec leurs anciens confins.

18. — 1er août 1403 (6911), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Baliță Mudricica de la vallée du ruisseau de Crasna, à Cobla, avec les villages de Comănăuți et de Crămetonești, en indiquant ses confins, ainsi que d'un village à Slava, situé sur le Muntecel.

19. — 20 juillet 1404 (6912). Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, Bogdan, fait don au monastère de Pobrata du village de Bodinți et d'un autre « en haut de celui-ci », situés sur le ruisseau de Pobrata; on indique leurs confins établis par Birlă de Hirlău, Coman et Conțu.

20. — 1er mai 1406 (6914). Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Vlad Dolhici du village « où se trouve sa maison », situé sur la Crasna, et du terrain inhabité appelé Fintina Veprova, situé au-delà du Prut, en haut de Sărata.

21. — 7 janvier 1407 (6915). Iosif, le métropolitain de Moldavie, de connivence avec le prince, Alexandre le Bon, décide d'unifier les monastères de Neamț et de Bistrița sous la même direction, en nommant comme prieur le prêtre Domentijan (pl. VI).

22. — 8 mars 1407 (6915), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon, avec son frère, *jupan* Bogdan, fait don à Mihail Popșa du village de Scorțeuți, situé sur le Pirlul Negru, et du village de Pancăuți, situé en haut de Călugării din Dumbravă, avec leurs anciens confins.

23. — 16 septembre 1408 (6916), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à l'église de Sainte-Parascève du bourg de Roman où était enterrée sa mère, la princesse Anastasia, du village de Leucușăuții lui Brătianu, avec un moulin, et du village « où a été Bratul », situé au-delà de Moldova, ainsi que d'un gué sur la Moldova, en aval du bourg de Roman (pl. VII).

24. — 28 janvier 1409 (6917), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Giurgiu Ungureanul le droit de propriété sur les villages de Ungureni et de Suhodol. On indique les confins du premier et on montre que le second possède une vigne. Il lui confirme aussi le droit de propriété sur les villages de Porcești, de Sperlești, de Negriștești et de Neagășești, celui « où se trouve Coman », à Turlui, avec leurs anciens confins.

25. — 18 avril 1409 (6917), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au Monastère de Poiana Siretului les étangs de l'embouchure de Șomuz et d'un terrain pour planter de la vigne (pl. VIII).

26. — 7 novembre 1409 (6917), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Neamț du lac de Luciul, situé près du Prut.

27. — 18 novembre 1409 (6917), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Moldovița de la douane de Moldovița.

28. — 15 mars 1410 (6918), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au *stolnic* Domoncuș et à ses frères, Blaj et Iacobu, fils de Ghelebi Miclouș, des villages de Stanișo-rești, de Laslăuți, de Grozăști et de Stoenestii de Vlicic, situés sur le Cașen et sur l'Oituz, avec leurs anciens confins.
29. — 6 janvier 1411 (6919), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Bistrița des villages de Mitiucăuți et de Brașăuți, avec leurs anciens confins, ainsi que d'un *obroc* annuel de 10 tonneaux du vin, 10 *coloade* de blé, 9 mesures de drap de Bohémie, et au prieur, d'une mesure et demie de drap cendré; il décide aussi que le monastère de Bohotin soit subordonné au monastère de Bistrița.
30. — 22 septembre 1411 (6919), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Șoldan Petru, à sa femme, fille de Giulea, et à son frère, Miclouș, du village de Tamir-tășăuți, situé sur le Șomuz, moins cinq habitations tartares, qui sont offerts en don au Monastère de Poiană; il fait aussi don, seulement à Șoldan et à sa femme, du village de Movila Gău-noasă. Les deux villages avaient leurs anciens confins.
31. — 22 septembre 1411 (6919), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au Monastère de Poiană de cinq habitations tartares du village de Tamir-tășăuți, situé sur le Șomuz, avec le consentement de Șoldan Petru, qui a reçu le même jour ce village en don.
32. — 19 février 1412 (6920), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au *diac* Roman et à son frère, Tudor, fils de Stanislav de Neamț, des villages de Dolești et de Leontinești, situés sur le Tazlăul Sărat; on indique leurs confins (pl. IX).
33. — 3 avril 1412 (6920). Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Coman, fils de Galiș, d'un terrain inhabité, près de Bașeu, pour fonder un village; on indique ses confins établis par Gurge de Frătăuți et par Tobuciu.
34. — 5 avril 1412 (6920), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Giorca Dragotescul des villages de Volodăuți et de Cernauca de Sus, en face du village de Topo-răuți, avec leurs anciens confins.
35. — 6 juillet 1413 (6921), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon donne en possession viagère à sa belle-mère, Anastasia, le village de Coțmanul Mare avec tous les hameaux qui dépendent de celui-ci: Suhoverhul, Hlivești et Davidăuți, y compris tous les terrains qui en dépendent, jusqu'au village de Valeva et à la forêt de Dumbrava. Après la mort de celle-ci, ces villages et ces terrains doivent passer en propriété de l'évêché de Rădăuți.
36. — 2 août 1414 (6922), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Șandru et à sa femme, Marta, du village de Muntenii Scutași, avec ses anciens confins.
37. — 2 août 1414 (6922), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Toader Pitic et à son frère, Dragul, du village « où a été Veriș Stanislav », situé à Cobila, du village « où ont été *cneji* Lie et Țigăneștii », situé à l'embouchure de Jeravăț, et du village « où sont *cneji* Tamaș et Ivan », situé sur le Birlad, avec leurs anciens confins (pl. X).
38. — 20 décembre 1414 (6922), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Crăciun Belcescul du village « où se trouve sa maison » et du village de Negoiești, tous les deux situés sur le Piriul Alb. On indique les confins du dernier.
39. — (Après 20 décembre 1414 — avant 8 avril 1419). Le voïévode Alexandre le Bon fait don aux peintres Nichita et Dobre, pour peindre une église de Țirgul de Jos et autre église, au choix du prince, ainsi qu'une maison ou un *pridvor*, des villages de Crainicești et de Leucușești, situés sur la Drăslivița; on indique les confins établis par Dragomir Dolh (pl. XI).
40. — 13 avril 1415 (6923), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Homor, du *vornic* Ion, du village « où ont été Tatomin et Pîrtea », situé à la source de Soloneț, et de la *seliște* de Dianiș, avec leurs anciens confins, en établissant une *zavescă* de 50 roubles d'argent pour à ceux qui contesteront cette donation (pl. XII).
41. — 12 juillet 1415 (6923). Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Bistrița du village d'Opriș et de son neveu, Oană, situé sur le Chivejdi, et confirme le droit de propriété sur le village « où ont été Maxim et Voinea », fait don au monastère par le *vornic* Ion de Suceava, sur le village de Caucelești, situé sur le Cracău, offert en don par Ion Jumătate, sur le village de Gidinți, et sur trois villages situés sur la Racova, donation de Negru, tous avec leurs anciens confins. (pl. XIII).
42. — 15 janvier 1418 (6926), Baia. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Vlad et à Cristea, à la suite d'un procès avec Maicoalea, fille de Stoian, avec les fils de celle-ci, Cozma et Sin, et avec les neveux de celle-ci, Balotă et Dragoș, le droit de propriété sur le village de Solca, en établissant une *zavescă* de 80 de roubles d'argent pur à ceux qui contesteront cette décision. (pl. XIV).
43. — 17 mars 1418 (6926), Țirgul de Jos. Le voïévode Alexandre le Bon confirme au monastère de Moldovița le droit de propriété sur les villages de Provorotie et d'Opi-șinți, avec leurs anciens confins, faits don au monastère par Sin Birlici.

44. — 15 mai <1418>. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Văscan et à ses compagnons, Pitic, Ghiocu, Ardău et Bucur, le droit de propriété sur le village de Șărbești, situé à Dumbbravă, avec ses anciens confins.

45. — 8 avril 1419 (6927), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Dragomir et à Ioanăș, fils de Ștefan de Borlă, du village «où se trouve leur maison», du village de Pașcani et du village de Dragotești, situés sur le Nechid, dans le Cîmp de Dragoș, du village de Provozești et de la clairière d'Opriș, situés sur le Tazlăul Sărat, avec leurs confins établis par Șandrișor et par le *ceașnic* Iliăș.

46. — 14 avril 141(9)–142(1) (692(7)–692(9)). Le voïévode Alexandre le Bon confirme au monastère de Moldovița le droit de propriété sur le village de Vaculinți et sur la *seliște* de Zîrnă, avec leurs anciens confins, faits don au monastère par sa femme, Ana, avant son décès.

47. — 25 avril 1420 (6928), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au *vornic* Oană des villages de Cornești, de Miclăușești, de Loznova, de Săcăreni, de Vorniceni, de Dumești, de Tigănești, de Lavrești, de Sadova et de Homicești, situés sur le Bîlcovăț; on indique leurs confins; de plus, il lui accorde le droit de fonder dans les mêmes confins autant de ruchers il pourra.

48. — 13 décembre 1421 (6929). Le voïévode Alexandre le Bon, avec son fils, le voïévode Iliăș, et avec le consentement de 51 boyards moldaves donne en usufruit à son ancienne épouse, Rimgaila, sœur du roi de Pologne et du grand duc de Lituanie, durant sa vie, le bourg de Siret et le village de Volhovăț, avec tous les villages, hameaux, moulins, étangs et douanes qui en dépendent, en ajoutant la somme de 600 ducats d'or chaque année (pl. XV).

49. — 14(22) (69(30))–14(31) (69(39)). Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Ivașcu Vladicicu et à ses frères, Petrea, Iurașcu et Dancul, ainsi qu'à leur neveu, Milea, des villages de Hodoraciinți et de Gvozdăuți, situés sur la Vilia.

50. — 12 mars 1422 (6930), Neamț. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Neamț du village de Budzești, situé sur la Moldova, avec ses anciens confins, et de la *seliște* de Nenovici, située sur la Topolița; on indique ses confins établis par Mîndricica, le *ceașnic* Dan et le *gramatic* Neagoe.

51. — 20 août 1422 (6930). Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Bistrița de la douane du bourg de Birlad.

52. — 25 décembre 1422 (6930). Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Boguș et à son père, Nesteac, du village de Cuciur, avec ses anciens confins (pl. XVI).

53. — 12 mars 1423 (6931), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Batin du village «où se trouve sa maison», du village «où a été Lupșe» et du village «où se trouve le gué de Putna», tous situés sur le ruisseau de Putna, avec leurs anciens confins (pl. XVII).

54. — 31 mars 1423 (6931), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Oană Popș et à son frère, Moîșă Filosofu, du village de Sirbi et du village de Moîșă Filosofu, situés sur la Rebricea, avec leurs anciens confins.

55. — 15 avril 1423 (6931), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme au *vătâman* Veriga le droit de propriété sur un terrain situé près de la route de Baia, avec les confins établis par Lațco et Corlat, à la suite du procès avec les fils du boyard Rotimpan (pl. XVII)

56. — 16 février 1424 (6932), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au prêtre Iuga et à son frère, Nan, du village de Buciumeni, situé près de Baia; on indique ses confins.

57. — <26 août> 1424 (6932). Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Stanciul David le droit de propriété sur le village de Badeuți, situé sur le Prut, sur le village de Stanciul, sur le village de Purcel et sur le village de Mărina, situés sur la Putna.

58. — 4 septembre <1424–1425>(6...), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Nănbaci Bărbosul, à sa femme, Marena, et aux nièces de celle-ci, Anușca et Stana, du village «où se trouve sa maison», situé sur le Șomuz, avec des confins partiellement modifiés.

59. — 9 octobre 1424 (6932), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Toader et à Lie, pour fonder un monastère, d'un terrain situé sur le Tazlău, à la source de la Frumoasa, avec des confins partiellement établis par le *globnic* Giurgiu (pl. XIX).

60. — 30 janvier 1425 (6933), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Ștefan Zugraf des villages de Berchișești, d'Eremiești, de Popești et du village «où est jude Pașco», situés sur le Miletin; on indique leurs confins. En cas de déshérence ces villages seront hérités par ses frères.

61. — 12 mai 1425 (6933), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Stroici des villages de Levoșăuți, avec tous ses hameaux, et de Nepolocăuți, ainsi que des terrains inhabités de Derenăuți et de Roșul, tous avec leurs anciens confins; de plus, il lui confirme le droit de propriété sur les villages de Ravas, situés dans la région de Suceava et de Jijia, ainsi que sur ses serfs tartares.

62. — 28 décembre <1425—1426>, Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Toader et à son frère, Petru, fils de Ștefan Stravici, ainsi qu'à leurs oncles, Giurgiu et Costea, le droit de propriété sur le village « où se trouvent Șerba Paușescul et Lazor », sur le village « où se trouvent Neagu Barbosu et Dragomir Hasnăș » et sur le village de Bălțați, situés à Cîrligătura, ainsi que sur le village « où a été Lațco », sur le village « où se trouvent Mihul et Panici », sur le village « où se trouve Stancuț » et sur le village « où se trouve Stanciul », situés sur la Nirnova, tous avec leurs anciens confins.

63. — 22 mai 1426 (6934). Le voïévode Alexandre le Bon fait don au *clucinic* Ștefan du village de Dragosinești, situé sur le Berheci, avec ses anciens confins, et du village de Dragosinești, situé à la source de Dobrotvor, ainsi que du terrain inhabité de Pojarita avec toutes les clairières; on indique les confins des deux derniers; de plus, il accorde à la femme de Ștefan, Olenca, en cas de déshérence, le droit de posséder le terrain inhabité de Pojarita jusqu'à la mort (pl. XX).

64. — 12 août 1426 (6934), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Giurgiu Stîngaci, des villages de Popești, de Fintînele et de Mihnești, situés sur le Bahlui, et du village de Cioltanii de Glod, ainsi que d'une clairière, situés tous à Cîrligătura, avec leurs anciens confins.

65. — 18 août 1427 (6935), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Herman et à son frère, Iațco, le droit de propriété sur le village de Voitin, avec le terrain où est situé leur monastère et avec le terrain de pré avoisinant, avec ses anciens confins.

66. — <Septembre> 1427 (6935), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Onicica du village « où se trouve sa maison », situé à Cîrligătura, avec le territoire qui lui sera nécessaire.

67. — 14 septembre 1427 (6935), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Neamț des villages de Cristianești et de Temeșești, situés à l'embouchure du ruisseau de Neamț; on indique leurs confins.

68. — 16 septembre 1427 (6935), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au prêtre Andrei et à ses frères, Filip et Mihul, fils de l'archiprêtre Simion, du village de Tîrmedecii, situé sur la Cuțitna, et de la *seliște* de Micul, avec leurs anciens confins.

69. — 15 octobre 1427 (6935), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Oancea et à sa femme, Nastea, du village « où a été la maison de Dobrăcin et de Bratul Pleșescul », situé à Carpeni, avec ses anciens confins indiqués de nouveau.

70. — 16 février 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Iurie, à Cozma et à leur sœur, Motruna, fils de Stan Lucaveț, ainsi qu'à Simion, Costea, Dieniș et Șandru, fils de Șerbcu, le droit de propriété sur les villages de Lucaveț et de Pancăuți, situés sur le Siret, avec leurs anciens confins.

71. — 2 avril 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Dragomir le droit de propriété sur les villages de Corni et de Strîmbi, situés sur le Cracău, ainsi que sur un terrain inhabité avoisinant, pour y fonder un village. On indique leurs confins.

72. — <3—30> avril 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don du village d'Oprîșani, situé sur le Șomuz, à Oprîș.

73. — 8 avril 1428 (6936). Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Tăvădar du village « où se trouve sa maison », situé sur le Berheci, avec ses anciens confins, ainsi que d'un terrain inhabité, situé sur le ruisseau de Melișcoae. Celui-ci aura l'étendue nécessaire pour le village qu'il y fondera.

74. — 15 avril 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Vilcea, fils de l'archiprêtre Zaharia, le droit de propriété sur le village de Călugări, situé sur la Vulhova, avec ses anciens confins (pl. XXI).

75. — 8 juillet 1428 (6936). Monastère de Bistrița. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Bistrița de 31 familles de serfs tziganes et de 12 campements tartares.

76. — 24 juillet 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Sinata et à ses frères, Toader et Berea, du village « où se trouve sa maison », situé sur le Zeletin, et du village « où a été Dragoș », situé sur le Frumușel, et sur le village « où est *cneaz* Ciorsac », situé sur la Tutova, avec leurs anciens confins.

77. — 29 juillet 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Nan le droit de propriété sur les villages de Buciumeni et de Stănigeni, avec leurs anciens confins (pl. XXII).

78. — 17 août 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Stanciul du village de Bănila, et à Cîrstea ainsi qu'à sa femme, Maria, du village d'Iuginiț, avec leurs anciens confins.

79. — 3 septembre 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Fundea le droit de propriété sur le village de Fundeni, situé sur l'Albinea; on indique ses confins.

80. — 4 décembre 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur le village de Bașoteni, avec ses anciens confins, fait don au monastère par Manuil Bașotă (pl. XXIII).

81. — 28 décembre 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Lazăr, Stanciul et Costea ainsi qu'à leurs sœurs, enfants du *bornic* Ion, le droit de propriété sur la *selişte* de Dobrin, à Homor, avec leur monastère situé au même endroit; on indique ses confins. Il leur fait aussi don, pour le même monastère, du village « où a été *vătămă* Minco », du village « où a été *cneaz* Stan » et du village « près de leur étang », sous Dumbrava Înaltă, avec le territoire dont ils auront besoin.

82. — 10 janvier 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Crăciun Purcelescul le droit de propriété sur le village de Purceleşti, avec ses anciens confins et avec la moitié du revenu du moulin existant ou du moulin qu'il construirait, conformément à l'entente établie entre les filles de Micul.

83. — 1er février 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Ivaşco le droit de propriété sur la moitié du village de Vişineţi, don de son père, Giurgiu de Frătăuţi, à la suite d'un accord avec Manciu, fils de son frère, Petru, auquel il a donné en échange pour sa partie de Vişineţi, le village de Corjdanăuţi. En cas de déshérence celui-ci sera hérité par ses frères.

84. — 10 février 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à son épouse, princesse Marena, et à son fils, Petru, du monastère de Vişnevăţ, en indiquant ses confins, du village de Calinăuţi, ancienne propriété de Cristea, des villages de Vranceşti, de Beleşti, de Cindreşti, de Priejolti, de Hrişani et d'autres, situés à Botne, avec leurs anciens confins, ainsi que des serfs *tziganes*.

85. — (Après le 10 février 1429 — avant le 7 juillet 1430). Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Danciul et à ses frères du village de leur père, avec ses anciens confins, situé sur le Bîrlad, à l'embouchure de Hubalna.

86. — 17 avril 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au *gramatic* Radul des villages de Zubricăuţi et d'Ivancăuţi, situés à Terebne, avec leurs anciens confins et avec le droit de construire des moulins sur le Ciuhru (pl. XXIV).

87. — 20 avril 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Roman de deux villages.

88. — 27 mai 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Ion Cupcici des villages de Cupca, situé au-delà du Prut, et de Neagouţi, situé sur le Racovăţ, avec leurs anciens confins, ainsi que d'un terrain qui s'étend sur les Racoveţe, de Neagouţi jusqu'à la propriété de Grozea, pour y fonder des villages.

89. — 1er juin 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Onică du village « où se trouve sa maison », situé sur la Jijia, avec ses anciens confins.

90. — 3 juin 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Lazăr, Stanciul et Costea, fils du *bornic* Ion, le droit de propriété sur 18 villages, 3 *selişti* et 20 terrains pour fonder des villages. Il leur confirme aussi le monastère de Homor.

91. — 19 juin 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Dan Uncleat le droit de propriété sur la moitié du village de Verejani, sur les villages de Ciulneşti et celui « où a été Oanţă », situés sur le Prut, ainsi que sur les villages de Demianăuţi, de Zubreuţi et celui « où se trouve le *vătămă* Stepan », avec ses hameaux, situés au-delà du Prut, tous avec leurs anciens confins, excepté le village de Zubreuţi dont les limites sont indiquées exprès; de plus, il lui fait don de trois terrains inhabités pour fonder des villages.

92. — 31 août 1429 (6937). Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Neamţ du lac de Zagorna, près du Nistru, et du rucher de Zagorna, en exemptant en même temps les chariots du monastère de la paye des taxes douanières.

93. — 1er septembre 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Neamţ du lac de Zagorna, près du Nistru, et du rucher de Zagorna, ainsi que d'un *obroc* de 12 fûts de vin de la dîme du district de Neamţ.

94. — 24 septembre 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Bena et à ses frères, Macrea, Mihail, Giurgiu, Micul et Manea, et à ses sœurs, tous enfants de Petru, de la moitié du village de Făurei, situé sur le Vaslui, ainsi que du village de Miroslăveşti et du village « où a été la maison de leur père », tous avec leurs anciens confins.

95. — 15 octobre 1429 (6937), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à sa femme, Marena, du village de Verişceac et du village de Nan, tous deux situés sur le Siret.

96. — 1430 (6938). Document du voïévode Alexandre le Bon concernant les villages de Spineni et de Blăneşti, situés sur le Bîrlad, et le village « où a été Radul Dumbravnic », situé sur le Troţuş.

97. — 21 février 1430 (6938), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Voiniag et à son frère, Bera, fils de Coste, le droit de propriété sur le village de Trnauca, avec ses anciens confins.

98. — 10 avril (1430—1431). Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Vlad Adiş le droit de propriété sur le village de Pătrăuţi, avec trois hameaux, situé sur la Suceava, sur l'*ocol* de Tisăceşti, sur trois villages situés sur le Vilhouţi et sur 10 autres villages situés sur la Lăpuşna, tous avec leurs anciens confins.

99. — 7 juillet 1430 (6938). Le voïévode Alexandre le Bon confirme le partage des villages que les fils d'Ioan Giumătate, Jurju, Șteful et Mîndrea, ont hérités de leur père.

100. — 23 décembre 1430 (6938), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon, avec sa femme, Marina, font don au monastère de Neamț du lac de Zagorna, près du Nistru, et du rucher de Zagorna, de la troisième partie du revenu des trois moulins de Baia et d'un obroc annuel de 12 fûts de vin de la dîme du district de Neamț.

101. — 6 février 1431 (6939), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Bistrița du revenu de la douane de Tazlău, de quatre ruchers, à Bohotin, sur la Tirnauca, sur l'Îtchil et à l'embouchure de la Botna, en lui subordonnant en même temps le monastère Saint Nicolas, avec le village, le moulin et la *seșiște* de Nechid (pl. XXV).

102. — 30 avril 1431 (6939), Bascăciuți. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au prêtre Iuga du village de Miclea de Bahna, situé sur la Tutova, et du village de Balan de Strîmba, avec leurs anciens confins.

103. — 15 juin 1431 (6939), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme au *vornic* Cupcici le droit de propriété sur 14 villages, avec leurs anciens confins, et sur trois terrains inhabités pour fonder de nouveaux villages, en indiquant leurs confins, ainsi que sur un rucher (pl. XXVI).

104. — 31 juillet 1431 (6939), Monastère de Bistrița. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Bistrița d'un rucher, situé sur la Lopatna, et d'un autre, situé sur l'Îtchil, en les exemptant de dîme. Il lui donne aussi la maison de Crăciun dans la ville de Piatra (pl. XXVII).

105. — 20 décembre 1431 (6940), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon confirme à Balotă et à Oancea le droit de propriété sur une partie du village de Tamirțașinți, avec ses anciens confins qui leur avait été donné par Giurgiu, parce qu'ils lui ont payé la *gloabă* pour se racheter de la peine capitale à laquelle il avait été condamné à la suite d'un procès avec Iliș (pl. XXVIII).

106. — 2 janvier 1432 (6940), Gura Cracăului. Le voïévode Ilie fait don à Dragoș Urlat du village « où est sa maison », situé sur la Tutova; on indique les confins établis par Vlad cel Bătrîn; il décide aussi que le bénéficiaire devra accomplir ses obligations militaires à l'unité du district de Tutova et sera soumis à la juridiction du juge de ce district.

107. — 4 janvier 1432 (6940), Suceava. Le voïévode Ilie fait don à Oană et à sa femme, Anna, fille de Negrea, des villages de Coșilăuți et de Stanulăuți, situés sous le Nesfoiu; on indique les confins du dernier.

108. — 4 (janvier 1432 — février 1433), Suceava. Le voïévode Ilie fait don à Staia du village de Tuzara, situé sur la Jelcova, et du village « où est *cneaz* Onică », situé en bas de *seșiște* de Heghetiș, avec leurs anciens confins; le bénéficiaire sera soumis à la juridiction de la cour princière de Suceava (pl. XXIX).

109. — 13 janvier 1432 (6940), Suceava. Le voïévode Ilie fait don à Onica du village « où est sa maison » et du village de Vicoleni, situés sur la Jijia, avec leurs anciens confins.

110. — 17 janvier 1432 (6940), Suceava. Le voïévode Ilie confirme à Dragoș de Stamnic le droit de propriété sur le village « où est sa maison », situé sur le Stamnic, avec ses anciens confins.

111. — 5 avril 14(32) (69<40)). Le voïévode Ilie fait don à Ivașcu Velna Murgul des villages de Murguști, de Childina et de Negrilești.

112. — 14 août 1432 (6940), Suceava. Le voïévode Ilie fait don à Isaia du village de Tișeuți, situé sur la Suceava, du village de Selajani, du village de Dumbrăveni, du village de Medveja, du village de Bojii lui Petru, du village de Dreslivele et du village de Jerdeni, ainsi que d'une moitié du village de Bosancea et du village de Borilea de Giurgiu.

113. — 28 janvier 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ilie fait don à Matusița, à sa mère, Maria, et aux frères de celui-ci, du village « où a été Neagoe Gănescul », situé sur la Plotunița, avec ses anciens confins (pl. XXX).

114. — 26 février 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ilie fait don au *vornic* Dan, à sa femme, Marușca, et au frère de celle-ci, Ionul, du village « où a été Petriță », situé sur le Tamaș, avec ses anciens confins.

115. — 27 février 1433 (6941). Le voïévode Ilie confirme à Mihail et aux sœurs de celui-ci, Marușca et Anușca, enfants de Băllici, le droit de propriété sur un village situé au milieu de ceux qui se trouvent dans la vallée de Tămășel, avec ses anciens confins.

116. — ... juin 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ilie confirme à Petru Durnea et à ses frères, Ion et Giurgiu, le droit de propriété sur le village de Durnești, situé sur le Ciuhur, avec ses anciens confins.

117. — 15 juin 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ilie fait don au *cliucinic* Onea du village de Docolin, situé sur le Birlad, en indiquant ses confins (pl. XXXI).

118. — 3 novembre 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Mihail Crîstianescul le droit de propriété sur la moitié du village de Crîstianești, avec ses anciens confins (pl. XXXII).

119. — 9 novembre 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Danco, fils de Giurgiu de Frătăuți, du village de Mianăuți, à Suceava, avec ses anciens confins, et de quatre campements tartares.

120. — 16 novembre 1433 (6941), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Hodco Costici, à la femme de celui-ci, Vasiutca, et aux frères de celle-ci, du village « où se trouve le manoir d'Anușca », et des villages de Huețeni, de Sinești, et de Glodeni, situés sur la Vorona, avec leurs anciens confins, ainsi que d'un moulin sur le Siret.

121. — 14 décembre 1433 (6941). Le voïévode Ștefan fait don à Micle du village de Răusăni, situé sur la Jijia, et du village de Micodani, situé sur le Birlad.

122. — 19 décembre (1433–1434; 1444–1446), Suceava. Le voïévode Ștefan ordonne aux bourgmestres et aux échevins des tous les bourgs du pays de permettre aux marchands de Brașov de vendre leurs menues marchandises (pl. XXXIII).

123. — 1434 (6942). Document du voïévode Ștefan concernant un village situé à Movilă, dans la région des Coble, ainsi qu'un village situé à Derenice et le manoir de Rosomac, situé au-delà du Prut.

124. — 29 janvier 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Blaj et à ses frères, le *stolnic* Domoncuș et Iacob, du village de Roșiori, du village « où est Pavel Bulgarul » et du village « où est Mic Ruptura », ainsi que de la *seliște* de Mîrlec, avec leurs anciens confins (pl. XXXIV).

125. — 29 janvier 1434 (6942), <Suceava>. Le voïévode Ștefan confirme à Gruban le droit de propriété sur les villages de Șușnești et de Tâmașul et sur un terrain en haut de Cărpăciunești, tous situés près du bourg de Birlad, ainsi que sur la *seliște* de Mihai Bărbosul.

126. — 10 février 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Groza et à son frère, Mihail, du village de Cliciăuți, avec ses anciens confins.

127. — 5 mars (1434–1435; 1444–1447), Suceava. Le voïévode Ștefan ordonne aux boyards, aux *vornici*, aux bourgmestres et aux échevins, aux *juzi*, aux *vâlămani* et à tous ceux qui ont des débiteurs parmi les habitants du bourg de Brașov, de ne prendre à ceux-ci aucun gage, mais de leur intenter un procès devant les juges de Brașov.

128. — 24 avril 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au prêtre Iuga le droit de propriété sur le village de Buciumeni, sur les villages « où est Miclea de Bahă » et « où est Balan de Strîmba », situés sur la Tutova, avec leurs anciens confins, ainsi que sur un terrain inhabité, situé en bas de l'étang de Baliță, sur le Bașeu, et sur la *seliște* d'Oțel, située sur la Podraga, pour y fonder deux villages.

129. — 24 avril 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au prêtre Iuga le droit de propriété sur les villages de Buciumeni, de Milești, de Radeșani, de Ciorsăcești, situés sur le Șomuz, sur le village de Mînzăți, situé à la source de Liubana, sur le village de Temeșești, situé à l'embouchure de Studineț, sur les villages de Lălești et de Hălmăgești, situés sur la Tutova, et sur le village « où est Jude Mihai », situé à la source de Strajnica, avec leurs anciens confins, ainsi que sur un territoire situé sur la Strîmba pour fonder autres villages.

130. — 25 mai 1434 (6942), Iași. Le voïévode Ștefan fait don au prêtre Ioil d'un terrain inhabité, près de Balosin, situé dans la région de Cîrligătura, pour fonder un monastère (pl. XXXV).

131. — 26 juin 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don au Monastère de Poiană de trois campements tziganes.

132. — 12 juillet 1434 (6942), Dorohoi. Le voïévode Ștefan fait don au monastère de Moldovița de deux campements tziganes.

133. — 8 octobre 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Crîstea Voruntai le droit de propriété sur le village « où est Romaneasa », situé entre les deux rivières de Bahlui, avec ses anciens confins (pl. XXXVI).

134. — 8 octobre 1434 (6942), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Giurgiu et à Ion du village « où sont *juzi* Fătu et Ilie », situé à la source de Sarata, avec ses anciens confins. Le nouveau propriétaire sera soumis à la juridiction de la cour princière d'Iași (pl. XXXVII).

135. — <1er janvier — juillet> 1435 (6943). Un ancien acte émis par le voïévode Ștefan pour le village de Puțurenii.

136. — 3 janvier 1435 (6943). Le voïévode Ștefan confirme à Micul Neagoe et à Răspop Opriș le droit de propriété sur la moitié du village de Suhodol.

137. — 30 mars 1435 (6943), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Mic, fils de Voineag, du village « où ont été Mic et Sina » et du village « où ont été Radul et Orîș », situés sur le Tamaș, avec leurs anciens confins, ainsi que d'un emplacement de moulin à foulon, sur le Siret.

138. — 4 avril 1435 (6943), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Cîndea et à ses fils, Malea et Oancea, du village de Cîndești, avec ses anciens confins, et seulement à Oancea de la *seliște* de Drăgoi, tous deux situés dans le Cîmp de Dragoș.

139. — 14 avril 1435 (6943), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Petru Hudici le droit de propriété sur le village « où est la cour de Mîndrea », avec ses hameaux, situé sur le Siret, sur la *seliște* de Lumireni, située sur le Milcov, avec leurs anciens confins, et sur un rucher situé à la source d'Ogrincea. Il lui donne aussi trois terrains inhabités avec le territoire nécessaire pour fonder de nouveaux villages, ainsi que deux campements tziganes.

140. — 12 mai 1435 (6943), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Ivașco Podobitu du village « où est sa maison », situé à Cirligătură, avec ses anciens confins.

141. — 26 mai 1435 (6943), Gura Bășeuului. Le voïévode Ștefan ordonne aux juges de Bacău et de Troțuș de ne plus empêcher les marchands de Brașov de vendre leurs marchandises (pl. XXXVIII).

142. — 8 octobre 1435 (6943). Le voïévode Ilie fait don au *postelnic* Ilieș Liciul et à son frère, Simion, des villages d'Ivancicăuți et de Vancenesti, avec leurs anciens confins.

143. — 18 octobre 1435 (6943), Hotin. Le voïévode Ilie fait don à Stan Babici du village de Sobraneți, situé dans le district de Tețina, du village de Vascăuți et du village de Budinți, avec leurs anciens confins; les deux derniers ont été perdus par leurs anciens propriétaires, Mișea et Mihai, fils de Coșcă, pour félonie (pl. XXXIX).

144. — 25 novembre 1435 (6943), Suceava. Le voïévode Ilie confirme au prêtre Micu le droit de propriété sur le village « où est sa maison » et sur le village « où sont juzi Stoian et Giurgiu Blidaru », situés sur la Rebricea Mică, avec leurs anciens confins.

145. — 17 février 1436, Suceava. Le voïévode Ilie confirme à Mihăilă Bărbosul le droit de propriété sur le village de Drăgoești, situé sur le Cracău, et sur le village de Vîrtop, avec leurs anciens confins.

146. — (Après 8 mars 1436—31 décembre 1441) (694...). Les voïévodes Ilie et Ștefan pour les villages de Căiniceni et de Pleșani.

147. — 12 avril 1436 (6944). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Baico le droit de propriété sur les villages de Dolhești, de Negrești, d'Almășelul, de Horățești, de Roșcani et de Dobreni.

148. — 21 avril 1436 (6944), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Stanciu Hotnog, *pircălab* de Hotin, le droit de propriété sur le village de Crasna, avec ses anciens confins.

149. — 4 mai 1436 (6944), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Dunia Uranie et à son frère, Petru, d'un terrain inhabité situé sur la Coblca, sur le Bezin, sur la Sabolna, sur le Teleșeu et sur la Perescina, affluents d'Itchil, pour y fonder des villages. Ceux-ci seront dotés du territoire dont ils auront besoin.

150. — 5 mai 1436 (6944), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Duma Negru le droit de propriété sur le village « où a été Oană Sinescul », sur le village « où a été Boris » et sur le village « où a été Mîndrea », situés sur la Rebricea, avec leurs anciens confins.

151. — 10 mai 1436 (6944). Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Ivan Cautiș du village d'Ilișăști, situé à Coble, et d'un terrain inhabité, « où est son moulin », pour y fonder un village, tous deux avec leurs anciens confins.

152. — 23 mai 1436 (6944), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Stan Babici et à ses frères, Iachim, Andriaș, Smeon et Iurie, du village de Jicovul de Sus, avec ses anciens confins.

153. — 6 juin 1436 (6944). Les voïévodes Ilie et Ștefan pour les villages de Porosiacica et de Bereza.

154. — 13 juin 1436 (6944), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan, font don à Mihail Stingaciul du village « où sont Balan et le fils de Drajan », situé sur la Bogdana, du village de Suseni, situé sur l'Iubana, du village « où a été Oană Albul » et du village de Manești, situés à Chegheci, avec tous leurs anciens confins, de la *seliște* de Roșca, située sur la Smila, et de la *seliște* des Fundești, située sur le Jeravăț, de la cellule de Manasie, ainsi que de plusieurs terrains inhabités situés à Chigheci et sur le Brlad, pour y fonder quatre nouveaux villages. Ceux-ci seront dotés du territoire dont ils auront besoin. En plus, les voïévodes font don à son frère, Giurgiu Bica, du village fondé par lui, situé sur le ruisseau de Smila (pl. XL).

155. — 15 (juin — juillet) 1436 (6944), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au *vorinic* de *gloată* Moica et à son frère, le *spătar* Tador, du village « où a été Ilcaș », situé sur l'Iapa, et du village « où est Cîrță Coste », situé sur le Brlad, avec leurs anciens confins, ainsi que de trois terrains inhabités, situés sur la Crasna, à Leurinți et sur le Btc, pour y fonder cinq villages. Ceux-ci seront dotés du territoire dont ils auront besoin. En plus, les voïévodes font don, seulement à Tador, du village de Bradicești, situé sur la Crasna, avec ses anciens confins (pl. XLI).

156. — 1er juillet 1436 (6944), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au *spătar* Alexandru le droit de propriété sur le village de Glodeni, situé sur la Crasna, et sur le village de Bulgari, gagnés de Mîndrea, à la suite d'un procès, ainsi que sur le village de Muncel, tous avec leurs anciens confins.

157. — 17 juillet 1436 (6944), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Hodco, fils de Crețul, de deux terrains inhabités situés sur la Cula, pour y fonder deux villages. Ceux-ci seront dotés du territoire dont ils auront besoin.

158. — 17 juillet 1436 (6944), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au logothète Oancea le droit de propriété sur les villages de Procopinți, avec un moulin, de Macicăuți, avec un rucher, de Cozarăuți et de Fintina Albă, situés sur le Răut, avec leurs anciens confins, ainsi que sur des terrains inhabités situés sur l'Îtchil et sur le Bic, pour y fonder des villages. Ceux-ci seront dotés du territoire nécessaire (pl. XLII).

159. — 24 juillet 1436 (6944), S u c e a v a. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Petru Ungureanul du village « où a été le manoir de Netedul » et des villages de Blăgești et de Bolăcești, formé de deux *judecii*, ainsi que du village de Parcea, tous situés dans le Cîmp de Dragoș, avec leurs anciens confins.

160. — 11 août 1436 (6944), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Luca de Sihle et à ses frères, Malea et Stroc, du village de Viadici, situé sur les Terebne, et du village « où a été Mihail », situé à l'embouchure de Sărata, avec leurs anciens confins.

161. — 27 août 1436 (6944), S u c e a v a. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Ivașco, fils de Balasin, et à ses frères, Micul et Badea, du village de Cruglic, situé sous le bourg de Hotin, avec ses anciens confins.

162. — 8 septembre 1436 (6944), S u c e a v a. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Balea Plopescul du village de Topaneșești, situé sur le Tazlău, du village de Bratiești et du village de Dohtana, situés sur le Troțuș, avec leurs anciens confins (pl. XLIII).

163. — 19 septembre 1436 (6944), S u c e a v a. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Dan Mesehnă des villages de Ruja Petru, d'Onești, de Citești, de Virișești et de Selevestreani, situés à Cobile, des villages de Sirbi et de Șcheieni, situés sur la Hubalna, du village de Liești, situé à l'embouchure de Jeravăț, ainsi que du village de Cavadinești et du village de Badea, situés sur la Horia, tous avec leurs anciens confins (pl. XLIV).

164. — 30 novembre 1436 (6944), S u c e a v a. Le voïévode Ilie confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur le village de Temișești, habité par des Tartares, avec dix habitations tartares, situé à l'embouchure de Neamț, avec ses anciens confins (pl. XLV).

165. — 7 décembre 1436 (6944), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à l'archiprêtre Iuga le droit de propriété sur le village de Minzați, situé sur la Liubana, sur le village « où ont été Temeșeștii », situé à l'embouchure de Studineț, sur le village « où est Miclea de Balnă », situé sur la Tutova, sur le village « où est Mihail Colici », situé aux Conovișe, sur le village « où est Balan » et sur le village « où sont Barbă Stan et Stanciu », formé de deux *judecii*, situés sur la Strîmba, tous avec leurs anciens confins, ainsi que sur toute la vallée du ruisseau de Strîmba, pour y fonder de nouveaux villages.

166. — 1437 (6945). Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au *ptrecălab* Crăciun du village de Borodăceni, situé sur le Berheci.

167. — 7 février 1437 (6945), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Dragomir et à Simion le droit de propriété sur le village de Calianești, avec le monastère et la vigne, situé à Cobile, et avec ses anciens confins.

168. — 24 février 1437 (6945), S u c e a v a. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Șteful, fils de Jumătate, des villages de Mușineț, de Dragoșani et de Bancăuți, du village de Lipovăț, situé en bas du bourg de Vaslui, ainsi que de la moitié du village de Maneuți, à Suceava, dans lequel son frère, Mindrea, possède seul l'autre moitié. De plus, ils lui confirment le droit de propriété sur le village de Vascăuți, situé sur le Siret, que les deux princes lui ont vendu, parce que Marușca, sœur de la femme du voïévode Ștefan, ancienne propriétaire du village, l'a perdu en félonie.

169. — 12 mars 1437 (6945), S u c e a v a. Le voïévode Ilie fait don à Ion Țolici et à son frère, Șandro, du Varatecul lui Giurgiu, situé là « où ont été les vignes des Sași » (population d'origine allemande de Transylvanie), pour y fonder un village, en indiquant les confins; de plus, il décide de soumettre le bénéficiaire à la juridiction de la cité de Neamț.

170. — 15 mai 1437 (6945), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Tofan le droit de propriété sur les villages de Pungești, de Gîrcinești, de Lușcești, sur le village « où est Cursec » et sur le village « où a été son ancien estivage », tous situés sur la Racova, avec des confins indiqués de nouveau.

171. — 30 juin 1437 (6945), S u c e a v a. Le voïévode Ilie fait don à Toder Pobrăteanul du village de Giulești, situé en bas de Hîrlău, avec ses anciens confins. Le propriétaire sera soumis à la juridiction du prince même.

172. — 20 juillet 1437 (6945), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Cristea Negrul et à son frère, Giurgiu, de l'étang Iezerul Roșu, sur le Prut.

173. — 19 août 1437 (6945), S u c e a v a. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Nemirca Ciortorischi et à son frère, Ivașcu, le droit de propriété sur le village de Nemirceani, situé sur le Prut, avec ses anciens confins.

174. — 5 octobre 1437 (6945), V a s l u i. Les voïévodes Ilie et Ștefan, confirment au Monastère de Poiană le droit de propriété sur les villages « où est Mihăilă Roșca », de Rîpi-

ceni, de Rădăuți, « où est Bălan », « où est Dragotă », « où est Șandru » et « où est Petrea Bumbotă », ainsi que sur un terrain inhabité en bas de Bumbotă, en indiquant leurs confins.

175. — 20 décembre 1437 (6945), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Mihail de Dorohoi le droit de propriété sur 48 villages et sur deux *seliști*, ainsi que sur les villages de la princesse, situés dans la région de Moiatinul de Sus, tous avec leurs anciens confins (pl. XLVI).

176. — 20 décembre 1437 (6945), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au *păhârnicel* Ion Ureclă des villages de Birgăiani, situé sur la Moldova, de Sîrbi et de Stănigeni, situés à Tecuci, avec leurs anciens confins.

177. — 17 janvier 1438 (6946), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Duma de Neamț du village de Roșiori, situé sur la Moldova, avec ses anciens confins.

178. — 7 février 1438 (6946), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Toma Băcescul le droit de propriété sur le village de Negoști, situé sur le Pîrful Negru, avec ses anciens confins. Ce village a été fondé sur un lieu désert, propriété de Toader, neveu de sa femme.

179. — 17 février 1438 (6946), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Comarici des villages de Jidești et d'Averești, situés près de Movila d'Iucaș, avec leurs anciens confins.

180. — 23 février 1438 (6946), Suceava. Le voïévode Ilie fait don au monastère de Neamț du village de Seucăuți, situé à l'embouchure de Cracău, avec ses anciens confins, d'un rucher situé à l'embouchure de Tatarca et d'un moulin à l'embouchure de Jijia.

181. — 6 mars 1438 (6946), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Neaga, la femme de Giurgiu Piatră, du village de Dilaclă, d'une *seliste* tout près de lui, situé sur la Sitna, du village de Slăvești, situé sur la Crasna, tous deux avec leurs anciens confins, et d'un terrain inhabité situé sur le Bie, pour y fonder un village. Celui-ci sera doté du territoire nécessaire. De plus, ils lui confirment la moitié du village de Mogoș.

182. — 17 mai 1438 (6946). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Mielca Tavă et à son fils, l'*aprod* Stan, le droit de propriété sur le village « où est leur maison », situé sur la Crasna, avec ses anciens confins, et sur un terrain inhabité pour fonder un village. Celui-ci sera doté du territoire dont il aura besoin.

183. — <18 mai> 1438 (6946), Suceava. Le voïévode Ilie confirme à Ulea et à son frère, Iuga, le droit de propriété sur les villages de Porcești et de Neaghișești, situés sur le Turlui, faits don par leur oncle, Giurgiu Ungureanul, et seulement à Ulea, sur la moitié du village « où est la maison de Giurgiu Ungurcanul », situé sur la Nevira, qui lui reviendra en héritage après la mort de celui-ci, conformément à son désir. Le voïévode décide aussi que ceux qui ne respecteront pas la transaction faite, payeront une *zavesca* en valeur de 60 roubles.

184. — 20 juin 1438 (6946), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan, confirment au *vornic* Hudici le droit de propriété sur la moitié du village « où a été Giurgiu Ungureanul », avec ses anciens confins, reçue de Stroe en échange du village de Rohtinești, et lui font don du village « où a été *cneaz* Mihail », situé à l'embouchure du ruisseau de Borodac, avec ses anciens confins, ainsi que du terrain inhabité de Hluboca, situé à Holmul Negru, pour fonder un village. Celui-ci sera doté du terrain nécessaire.

185. — 6 juillet 1438 (6946), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au *pisar* Mihail Oțel des villages « où est Loluș » et « où est *jude* Stan », situés sur le Berheci, ainsi que du village de Dobrana et du village « où est le moine Coste », situés à l'embouchure de Dunavăț, du village « où est Stanislav Ravasă » et de la *seliște* de Stoenesti, situées sur le Prut, de la *seliște* de Stan Sîrbul, située sur le Corod, et de la *Seliște* Sîrbilor, situé à Movila Corodului, toutes avec leurs anciens confins, ainsi que d'un terrain inhabité de Movila cea Mare jusqu'à l'embouchure de Corozel, pour fonder de nouveaux villages, avec les confins dont ceux-ci auront besoin.

186. — <Après le 6 juillet 1438 — après le 1er août 1442>. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au *diac* Mihail Oțel des villages « où est sa maison », « où a été *jude* Loluș », « où a été *jude* Stan » et du village de Slipoteni, situés sur le Berheci, du village de Dobrana, situé à l'embouchure de Dunavăț, du village de Șobroneni, situé sur la Tutova, du village de Draganicești, situé à Cobilă, avec le droit de construire des moulins sur le Siret, du village d'Oțalești, situé à l'embouchure de Topolița Veche, et du village « où a été Dragoș », situé sur le Corod, ainsi que de trois *seliști*, de quatre fontaines, d'une clairière et de deux terrains inhabités pour fonder de nouveaux villages.

187. — 18 août 1438 (6946), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au Monastère de Poiană d'un terrain inhabité près des hameaux de Hîrlău, pour y fonder un village, en indiquant les confins établis par Crîstea Negru.

188. — 21 août 1438 (6946), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Tivadar du village « où est sa maison » et du village « où est Tador Meleşco », situés sur le Berheci, avec leurs anciens confins.

189. — 24 août 1438 (6946), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au *porlar* Oană le droit de propriété sur les villages de Brudurești, de Citești, formé de deux *judecii*, de Retezești et sur la *seliște* de Fundea, située sur le Vaslui, sur les villages de Boziani, situé à la source de Birlăzel, d'Iacobesti et de Bărboși, situés sur le Prut, ainsi que sur la *seliște* de Țolea, située à la source du ruisseau Dobroslăvești, tous avec leurs anciens confins.

190. — 10 octobre 1438 (6946). Le voïévode Ilie confirme à Triful le droit de propriété sur le village de Polăești, situé entre le Tazlăul Sărat et la Tăitură.

191. — 9 novembre 1438 (6946). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Tatul Herlic et à ses neveux, Danciul Paidos et Niagul Roșca, le droit de propriété sur les villages de Moinești, de Bodești et de Mogoșăști, situés sur la Bistrița.

192. — 12 mars 1439 (6947), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don au monastère de Moldovița d'un obroc annuel de dix fûts de vin et du revenu de la *posadă* située sur la Moldova, en échange du village de Toderești, pris de lui par les dits voïévodes (pl. XLVII).

193. — 20 mars 1439 (6947). Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Aliuș du lieu « où est sa maison », situé à l'embouchure de la Nirnova, avec ses anciens confins.

194. — 3 avril 1439 (6947), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au *postelnic* Stanciu le droit de propriété sur le village de Plîșineți, acheté à l'vșaco, fils de Horaiță, avec 90 ducats, et lui font don des *seliște* de Birșomeni et de Dumitrești, situées sur la Jijia, tous avec leurs anciens confins (pl. XLVIII).

195. — 10 mai 1439 (6947), Vaslui. Le voïévode Ștefan fait don au Monastère de Poiană du rucher de Visoca, situé aux Botne, et lui confirme son droit de prélever la dime de tous ses villages (pl. XLIX).

196. — 2 juillet 1439 (6947), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à l'archiprêtre Iuga et à son fils, Mihail, des villages de Buciumeni, situé sur le Șomuz, et de Cozaruți, situé sur le Răut, d'un village situé à l'embouchure d'Ohrincea et d'un autre situé en face de Podoleni, au-delà du Prut, du village de Jigăreni et du village « où a été Mihail Colici », du village « où a été Barbă Stan » et du village « où est Balan et Mihnea de Bahnă », situés sur la Strimba, du village « où ont été Temeșeștii », situé à l'embouchure de Studineț, et du village de Minzați, ainsi que du lieu de Străminoasa, situé sur la Strimba, tous avec leurs anciens confins.

197. — 15 juillet 1439 (6947), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au monastère de Horodnic le droit de propriété sur le village de Balasinăuți, situé sur la Suceava, avec le moulin, et avec ses anciens confins.

198. — 15 juillet 1439 (6947). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Ivan Stingaciul le droit de propriété sur le village « où est sa maison » et sur une *seliște* à côté de son village, situées sur la Racova, avec leurs anciens confins, tous deux fondées par le bénéficiaire dans des lieux déserts, à la suite d'une action de déboisement.

199. — 30 juillet 1439 (6947), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au *gramatic* Oană Roșca et à son frère, Cojea Pătru, le droit de propriété sur les villages de Călimănești, de Coțmănești, de Colesăua et de Fintirele, ainsi que sur la *seliște* de Brătan, avec un emplacement de moulin, situées sur la Tutova. Ils leur confirment aussi le droit de propriété sur le rucher de Micșin, situé sur le Pirlul Sec, avec un pré, tous avec leurs anciens confins. Ils leur font don aussi d'un terrain inhabité pour fonder un village. Celui-ci sera doté du terrain dont il aura besoin. Les anciens privilèges de ces propriétaires ont été détruits par un incendie.

200. — 13 septembre 1439 (6947), Gură Cracăului. Le voïévode Ilie confirme au monastère de Bistrița le revenu de la douane de Bacău, en décidant qu'aucun marchand moldave ou étranger ne soit exempté ici du paiement des taxes douanières.

201. — 26 octobre 1439 (6947), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Ion Uscatul le droit de propriété sur le village « où est sa maison », situé sur le Piriul Alb, avec ses anciens confins.

202. — 28 octobre 1439 (6947), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Giurgea Moian des villages de Moenești et de Tătești, ainsi que de la clairière de Belegheat, avec leurs anciens confins.

203. — 20 juillet 1440 (6948), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Nicoră de Tuzara le droit de propriété sur trois lieux situés sur le Blc: l'un, Tuzara et deux autres, là où est Dealul Derenului, et sur un lieu situé sur la Gotovțea. Ceux-ci seront dotés du terrain dont ils auront besoin pour fonder de nouveaux villages.

204. — 3 août 1440 (6948). Le voïévode Ilie confirme à Mihul et à Tatul le droit de propriété sur le village de Măzărăești, situé sur le Cernu.

205. — 6 août 1440 (6948), Suceava. Le voïévode Ilie fait don à Fete du village de Mărgineni, situé à Lucaș, avec ses anciens confins.

206. — 20 août 1440 (6948). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Șteful et à Isac, fils de Tudco, le droit de propriété sur les villages de Țuțcani, avec une fontaine, Urzicele, de Bahna, avec une clairière, de Săcătura, de Poiana et de Runcul Mare, ainsi que sur le village situé « près de Iaz », avec leurs anciens confins.

207. — 8 <septembre — octobre> 11<4>0 (69<4>8). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Bode Hlrje le droit de propriété sur le village de Balomirești, à Muncel, situé entre la Moldova et le Siret, avec ses anciens confins.

208. — 29 septembre 1440 (6948). Les voïévodes Ilie et Ștefan, pour le village de Hrițcova.

209. — 4 octobre 1440 (6948), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au monastère de Bistrița le droit de propriété sur le village de Lucăcești, situé sur le Tazlăul Sărat, don de Oană Porcu; ils lui font aussi don du terrain inhabité situé près de la fontaine de Spravin, sur la Sușița, pour y fonder un village.

210. — 22 octobre 1440 (6948). Le voïévode Ștefan confirme à Ignat le droit de propriété sur les villages du *stolnic* Danciul, Dobromirești et Balosinești, situés sur la Smila, reçus d'Ivul, frère de Danciul, et de son neveu, Negrea, en établissant en même temps une *zavescă* de 50 roubles d'argent fondu à ceux qui contesteront cet accord.

211. — 12 novembre 1440 (6948), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Dragomir le droit de propriété sur le village de Ciriticani, situé aux Cobile, acheté à Ciumuleasa pour 35 ducats, en indiquant ses confins, ainsi que sur le village de Călienești, aussi situé aux Cobile, avec ses anciens confins.

212. — 25 novembre 1440 (6948), Vaslui. Le voïévode Ștefan confirme au monastère de Neamț un *obroc* annuel de deux mesures de poisson et deux barils de caviar (pl. L).

213. — 16 avril 1441 (6949), Bîrlad. Le voïévode Ilie confirme à Cozma Pivnicariul le droit de propriété sur le village de Dîlțegani, situé sur la Bogdana, sur le village « où a été Niagșia » et sur le village de Dărești, situés sur l'Albia, ainsi que sur la clairière de Hovrăleata, au-dessus de la Smila, tous avec leurs anciens confins.

214. — 23 avril 1441 (6949), Suceava. Le voïévode Ilie confirme au Monastère de Poiană le droit de propriété sur quatre campements tziganes.

215. — 25 juin 1441 (6949), Bulgari. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Vlad Jicov et à son neveu, Dragoș, des villages de Micușani, de Mirosălvești et de Călinești, situés à Chiglicci, ainsi que de la *seliște* de Gal et de la *seliște* de Grad, tous avec leurs anciens confins.

216. — 7 juillet 1441 (6949). Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au *stolnic* Ignat le droit de propriété sur les villages de Dobromirești et de Balosinești, avec leurs anciens confins, achetés à Ivul et au neveu de celui-ci, Negre.

217. — 29 septembre 1441 (6949), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Caloian du village de Rjavenți, situé dans le district de Hotin, avec ses anciens confins.

218. — 24 février 1442 (6950), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au logothète Costea et à son père, Andronic, le droit de propriété sur le village de Buciumeni, avec ses anciens confins, reçu d'Oancea et d'Ilea en échange d'une moitié du village de Goci-mănești (pl. LI).

219. — 8 mars 1442 (6950), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan font don à Cristea Iucășeanul des villages de Bălăsești, de Balosinești et de Milotinești, situés à Iucaș, ainsi que du village « où ont été Sas Dan et Dan Vicăle », situé sur le Cracău, avec leurs anciens confins.

220. — 5 avril 1442 (6950), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Miclăuș Răspop le droit de propriété sur les villages de Milești, situé sur le Pîrîul Babei de Leucușești et de Horgești, avec leurs anciens confins.

221. — 26 mai 1442 (6950), Bîrlad. Le voïévode Ștefan fait don au monastère de Zograf d'un *obroc* annuel.

222. — 1er août 1442 (6950), Vaslui. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment à Marco, à sa sœur, Ștana, enfants d'Iliaș Bonta et à leur neveu, Micul, le droit de propriété sur le village de Bontești, situé sur le Stebnic, et sur le village « où sont Bonteștii de Jos », avec un emplacement de moulin sur le Bîrlad, tous deux avec leurs anciens confins (pl. LII).

223. — 21 septembre 1442 (6950). Le voïévode Ștefan fait don au monastère de Moldovița d'un *obroc* annuel de deux chariots de poisson, exemptés de toute sorte de douane.

224. — 1443 (6951). Le voïévode Ștefan fait don à Brat du village de Merești, situé sur le Șomuz.

225. — 6 mars 1443 (6951), Neamț. Le voïévode Ștefan confirme au *pisar* Mihul le droit de propriété sur le village de Săseni, situé sur la Cotovțea, acheté à Ion Boldor pour 50 ducats, et lui fait don du village « où a été Iuga Negru », situé sous les Botne, du rucher de Vrabie, situé près de Săseni, tous avec leurs anciens confins, ainsi que du droit de construire sur la Cotovțea, autant de moulins qu'il aura besoin (pl. LIII).

226. — 16 avril 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Timpa et à ses fils, Miclăuș, Giurgiu, Iancul, Mihău et Marușca, des villages de Rusești, situé sous la Cridă, et du village de Scipotești, situé sur le Siret, avec leurs anciens confins.

227. — 1er mai 1443 (6951). Le voïévode Ștefan fait don au monastère de Pobrata de quatre campements tziganes (pl. LIV).

228. — 4 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au *pisar* Mihul le droit de propriété sur la moitié du village de Bălănești, situé sur la Tutova, achetée à Andreico

et à Luca, fils d'Iliș, pour 30 ducats, payés en bétail, et lui fait don de la moitié du village de Coposești, situé sur le Șomuz. Il fait don aussi à l'aprod Duma, frère de Mihul, d'un village situé sur la Sana, ancienne propriété de Vlad Matus, avec ses anciens confins.

229. — 7 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au Monastère de Poiană le droit de propriété sur neuf serfs tartares avec leurs campements.

230. — 18 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Ștefan Brebu le droit de propriété sur le village « où est sa maison », situé sur l'Iadrici, avec ses anciens confins (pl. LV).

231. — 22 mai 1443 (6951), Buceaci. Le voïévode Ilie donne en usufruit temporaire à Didrih Buceațchi, *staroste* de Podolia, le domaine princier de Volhoveț, en l'exemptant de tous les impôts et services envers le prince et en décidant que le revenu de ce domaine appartendra au bénéficiaire.

232. — 27 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Gherein le droit de propriété sur le village de Nena, situé sur le ruisseau de Studineț, sur les villages « où a été Colun » et « où a été Clopot », sur le village de Bălăcești, situé en bas d'Iazăr, sur le village « où a été Ștefan Răscop », situé à Vădice, sur le village « où a été Cergășă », situé à Cheghici, et sur le village « où a été Badea Brățișanu », avec un emplacement de moulin et avec une *seliște* situé sur le Prut, ainsi que sur la fontaine de Prozioane, située au-delà de Bălăcești, et sur une fontaine située en haut de Cociuba, pour fonder deux villages sur les lieux dépendant de ceux-ci, tous avec leurs anciens confins.

233. — 28 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Tador Vlădescul et à sa sœur, Lola, le droit de propriété sur le village de Vlădești, situé sur le Siret, avec ses anciens confins (pl. LVI).

234. — 30 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don au *pisar* Mihul et à son frère, le *gramatic* Tador, des *seliști* « où a été Oană Berbecu, où a été Erenia, où a été Berchiș » et « où a été Hodor Burciu », ainsi que de l'ancien moulin de Ștefan Zugraf, situés sur le Miletin, avec leurs anciens confins.

235. — 31 mai 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Giurgiu Drăgușanu et à son frère, Alexa, du village de Drăgușani, avec un lieu pour fonder un autre village, situé sur le Stavnic, avec ses anciens confins, ainsi que d'un emplacement de rucher « où a été T... », situé à Glodeni.

236. — Juin 1443, Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Pătraș et à Cozar de Iezerul Alb du village de Duminiț, situé sur le Soloneț, avec ses anciens confins, et confirme à Dumca, à Iurii et à Mindre, fils de Pătraș, le droit de construire un moulin sur le Soloneț, sur la partie de Cozar, avec Coste, à qui Cozar a cédé sa part de Duminiț à cette condition.

237. — 8 juin 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Iliș Șanga le droit de propriété sur le village de Văsiești, situé sur l'Urmeniș, sur le village de Bosești et sur la moitié du village de Bădești, situés sur le Tazlău, et sur la clairière de Borila, située sur le Troțuș, avec leurs anciens confins (pl. LV II).

238. — 20 juin 1443 (6951). Le voïévode Ștefan confirme à Vlașin Crețescu le droit de propriété sur la *seliște* « où a été la maison de son père, Stan Crețu », située sur le Cașin, avec quatre clairières pour y fonder de nouveaux villages, ainsi que sur la *seliște* de Delea Albul, située dans la Vrancea, toutes deux avec leurs anciens confins.

239. — 3 août 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Stan de Jicov le droit de propriété sur le village de Jicovul de Sus, situé sur la Suceava, avec ses anciens confins.

240. — 24 août 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme à Moica et à son frère, Tador, le droit de propriété sur les villages de Pojerești et de Petrițești, situés sur la Rebricea, sur le village « où ont été *juzi* Stoian et Giurgiu Blidaru », sur le village « où a été Stoian Folea », sur le village du prêtre Micu, sur la *seliște* de Marcu et sur la *seliște* de Nicoară, situées sur le ruisseau de Rebricioara, sur le village « où a été le *văldaman* Andrei », situé à Tecuci, tous avec leurs anciens confins. Il leur confirme aussi les droits de propriété sur des terrains inhabités, situés sur la Botna et sur la Tutova, pour fonder de nouveaux villages, avec le territoire dont ceux-ci auront besoin, ainsi que sur plusieurs campements tziganes.

241. — 25 août 1443 (6951), Tîrgul de Jos. Le voïévode Ștefan confirme au moine Sava le droit de propriété sur une vigne située en haut de la cité de Neamț, avec un pressoir, achetée à Andrica de Neamț, pour y construire une cellule, et lui fait don de la cellule de Macarie, avec un jardin, située en bas du monastère de Neamț, en l'exemptant de la dime et en décidant en même temps de n'être pas soumis à l'obéissance d'un autre moine ou prêtre et de laisser l'héritage de ces biens à qui lui plaira (pl. LVIII).

242. — 29 novembre 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au monastère de Moldovița le droit de propriété sur les villages de Moldovița et de Săsciori, avec le moulin, sur le village de Vaculinți, situé près de Brăinți, et sur la *seliște* de Zîrnă, avec leurs anciens confins. Il lui fait don aussi du revenu de la douane de Moldovița, de la moitié de revenu de cinq moulins de Baia et d'un moulin à foulon (pl. LIX).

243. — 29 novembre 1443 (6951), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au monastère de Pobrata le droit de propriété sur les villages de Neagomirești, d'Iurcești et de Bodești, avec un moulin, situés sur le ruisseau de Pobrata, de Grabăuți, de Ciulinești et de Berești, situés sur le Prut, de Rîpcinți, avec un moulin, de Cereucani, de Rădăuți et sur les villages « où est Șandru » et « où est Balan », sur le rucher de Visoca, situés à Botne, et sur le village « où est Mihailo », avec un moulin, situé sur le Bahlui, tous avec leurs anciens confins.

244. — 11 avril 1444 (6952), Suceava. Le voïévode Ștefan exempté de tous les impôts et services le village d'Averești, la propriété de la Métropole de Suceava.

245. — 18 avril 1444 (6952), Suceava. Le voïévode Ștefan exempté de tous les impôts et services les villages de Podul de Piatră, propriété de la Métropole de Suceava.

246. — 26 avril 1444 (6952), Tîrgul de Jos. Le voïévode Petru, prince héritier, fait don au monastère de Pobrata de quatre campements tziganes (pl. LX).

247. — 4 mai 1444 (6952). Le voïévode Ștefan confirme au prêtre Ioan le droit de propriété sur le village de Bogdănești et sur les *seliști* « où a été le *vătâman* Gavril, où a été Ștefan Foale » et les deux parties de la *selște* de Șerbănești. Ce village et ces *seliști*, avec leurs anciens confins, sont situés sur la Crasnaleuca.

248. — 18 juin 1444 (6952). Le voïévode Ștefan confirme au prêtre Toader de Birlad le droit de propriété sur un moulin hérité de son frère, le prêtre Draghie, et situé sur la Smila; il lui confirme aussi le droit de propriété sur un terrain inhabité, situé sur la même vallée, s'étendant du moulin mentionné jusqu'à l'embouchure du ruisseau de Smila, lieu destiné à la fondation d'un village, dont le territoire aura l'étendue qui lui sera nécessaire; le voïévode ajoute à ces biens le lieu « où a été le monastère de son frère », situé sur la Lahova.

249. — 1er août 1444 (6952), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au monastère de Horodnic le droit de propriété sur le village de Balasinăuți, en l'exemptant de tous les dîmes et services dus au prince, en lui faisant don du revenu de ce village, qui est mis sous la juridiction dudit monastère.

250. — 1er septembre 1444 (6952). Le voïévode Ștefan confirme à Mic Crai le droit de propriété sur les villages de Budești et de Craești, situés sur le Pîrîul Negru, de Malești, et de Glodeni, situés sur le Pîrîul Alb, en lui faisant don en même temps du village d'Oblîrșia et de la moitié du village de Hlăpești, situé sur le Pîrîul Alb, ainsi que du village de Bahna, situé sur le Pîrîul Negru, tous avec leurs anciens confins.

251. — 18 février 1445 (6953). Le voïévode Ștefan confirme au monastère de Homor le droit de propriété sur les villages de Vorniceni, situé sous Dumbrava Înaltă, d'Antilești et de Pirtești, donnés à ce monastère par Lazor et son frère, Stanciu.

252. — 18 février 1445 (6953), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don au logothète Mihail des deux hameaux du village de Ciumălești, avec le moulin et la douane de passage, situé sur le Siret; il lui fait don aussi des villages de Ștefan Zugraf, situés sur le Miletin, là « où est Hodor Burcic, où a été Berchiș » et « où a été Eremia », ainsi que de la *seliște* d'Iuga Pătarnicherul et du moulin de Ștefan Zugraf, tous avec leurs anciens confins (pl. LXI).

253. — 20 février 1445 (6953). Le voïévode Ștefan fait don au monastère de Moldovița de la moitié de deux étangs situés à Covur et du revenu de la douane de Covurlui, et lui octroie le droit de prendre la moitié de revenu de ceux qui pêcheront dans ces étangs.

254. — 4 avril 1445 (6953), Suceava. Le voïévode Ștefan confirme au logothète Mihail et à son frère, Toader, le droit de propriété sur la *seliște* de Stănigești, avec ses anciens confins, située près du bourg de Baia, achetée par celui-ci à Coste, fils d'Andronic, pour 50 ducats et pour un cheval; de plus, il fait don au logothète Mihail et à son frère, le *postelnic* Duma, du village de Brzetea et du village « où a été Ciunca Giurgiu », du monastère de Ciunca Stan et du terrain inhabité « où a été la *seliște* de Gavrilăuți », avec ses anciens confins, pour y fonder un village.

255. — 15 juillet 1445 (6953), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don au logothète Oancea du village de Procopeni, situé sur le Răut, du village « où est Călugărița » et du village « où est Oanța », situés au-delà de Prut, du village de Bezhaci, situé près de Șomuz, du village de Satu Mare, situé sur la Suceava, et de la moitié du village « où est le *vătâman* Pașco », situé sur la Voinova, tous avec leurs anciens confins, ainsi que de trois campements tziganes.

256. — 8 août 1445 (6953), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Oană Ureacii du village « où a été Stan Hârțăgan », du village « où a été la maison de Radu », du village d'Andriaș et du village « à *rediu* (petite forêt) d'Andriaș Căliman », avec leurs anciens confins.

257. — 11 août 1445 (6953), Suceava. Le voïévode Ștefan fait don à Toader Gănescul du village « où a été le prêtre Oană » et du village « où a fondé Oană », situés sur l'Ialan, et du village « où est Vlad »; de plus, il lui confirme le droit de propriété sur le village de Grumăzești, acheté à *posadnic* Stan pour 60 ducats; tous avec leurs anciens confins.

258. — 27 septembre 1445 (6953), Tîrgul de Jos. Le voïévode Ștefan exempté de douane deux chariots du monastère de Homor, qui apporteront du poisson de Danube.

259. — 30 septembre 1445 (6953), Tîrgul de Jos. Le voïevode Ștefan fait don à l'archevêque Calist de Roman du serf tartar Pașco, en décidant en même temps que, si celui-ci sera libéré, il vivra selon « la loi roumaine » (pl. LXII).

260. — 25 janvier 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme au logothète Mihail le droit de propriété sur le village de Vinători, situé sur la Bistrița, et sur le village de Gavrilăuți, situé près du bourg de Sneatin, tous deux avec leurs anciens confins. Il lui confirme aussi le droit de propriété sur six campements tziganes.

261. — 26 janvier 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme à Ostapcu Ogorilcu le droit de propriété sur le village de Bugaicouți, situé sur le Răut, avec ses anciens confins.

262. — 19 février 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan fait don au monastère de Neamț d'un *obroc* annuel de deux mesures du poisson et son épouse fait don aussi de trois *cfntare* du caviar, de Chilia, en exemptant, en même temps, de toute douane les chariots qui les transporteront.

263. — 21 février 1446 (6954). Le voïevode Ștefan confirme à Pipou et à son frère, Coste, fils de Biro, le droit de propriété sur le village de Birăești, situé sur la Bistrița, acheté à Mihăilă Moimescul pour 60 ducats.

264. — 22 février 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme au Monastère de Poiană le droit de propriété sur le village de Repciciani, avec les hameaux : « où est *vătămă* David », Rădăuți, Balan, Rusoneag et Dobrocin, en indiquant les confins établis par Mindzul, Petrișor, Micotici et autres, ainsi que sur deux moulins situés sur la Telița et sur le rucher de Visoca.

265. — 5 mars 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme à Dragocîr Oțel le droit de propriété sur le village de Boziani, situé sur l'Albinea, avec ses anciens confins, acheté à ses cousins, Stanciul Cormohuz et Negrita, fils d'Iliș, pour 90 ducats.

266. — 11 mars 1446 (6954), Village de David. Le voïevode Ștefan confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur le village « où est *vătămă* Samoil », situé sur la Bistrița, et aussi sur les villages de Dvornești, de Timișești, de Cristienești, de Băloșești, sur le village « où a été Barbă Geamră », situé sur la Topolița, sur les villages de Bașoteni et de Fintirele, sur le village de Dragomirești, situé sur le Șonuz, et sur le village de Telebecinți, situé sur le Siret, en les exemptant de tous services et travaux envers le prince. Les revenus de ces villages seront reçus par le monastère, auquel on accorde aussi le droit de jugement.

267. — 6 juin 1446 (6954), Vaslui. Le voïevode Ștefan dispose que le monastère de religieuses de Boiște, « où a été la cellule de l'archevêque Iosif », ainsi que les prêtres des villages, de Telebecinți, de Bașoteni, de Dvornești, de Baloșești, de Gura Cracăului, de Treștiana de Balomirești, soient soumis au monastère de Neamț.

268. — 20 juin 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme à Petru Vlașinescul le droit de propriété sur le village de Vlașinești, acheté à l'ancien *paharnic* Oană pour 50 ducats, avec ses anciens confins.

269. — 20 juillet 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur le village de Dvornești, situé sur la Moldova, en indiquant les confins établis par Negrea, et sur le village de Fintirele, situé sur la Pobrata, avec ses anciens confins, tous deux offerts en don au monastère par Cristea.

270. — 18 décembre 1446 (6954), Suceava. Le voïevode Ștefan fait don à Baicu et à Sima du village « où est leur maison », situé sur l'Iezer, avec ses anciens confins (pl. LXIII).

271. — 14 janvier 1447 (6955), Suceava. Le voïevode Ștefan fait don au *spătar* Șandru des villages de Coleșești, de Rîșcinți, de Dubovaia, de Neporotva, de Vișneuți, d'Ojogov, et du village « où est le moulin à l'embouchure de la Coblăcina », avec leurs anciens confins.

272. — 11 février 1447 (6955), Suceava. Le voïevode Ștefan confirme au monastère de Moldovița le droit de recouvrer le revenu de la douane de l'embouchure de la Moldovița et le droit de propriété sur le village « où a été Jude Cristea », situé dans même lieu et avec ses anciens confins. Il lui confirme aussi les droits sur le lac de Gemele, près du Prut, et sur le rucher de Brumar, avec la clairière, situé à Chigheci; de plus, il lui fait don de la moitié du revenu de la douane de Vadul Călugăresc, lot de son épouse, et d'un *obroc* annuel de dix tonneaux de vin.

273. — 22 août 1447 (6955), Suceava. Le voïevode Petru confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur 17 villages et sur deux étangs, en les exemptant de tous les impôts et travaux envers le prince à l'exception de l'obligation d'envoyer des hommes pour le service militaire lorsque le prince même conduira l'armée et en décidant que tous les revenus d'elles, ainsi que le droit de jugement appartiendront au monastère (pl. LXIV).

274. — 18 février 1448 (6956), Suceava. Le voïevode Roman fait don à Petrea, fils de Toma, du village de Storojineț, situé sur le Siret, avec ses anciens confins, ainsi que de la clairière de Sîrbul, située à côté de celui-ci (pl. LXV).

275. — 23 février 1448 (6956), Colomeea. Le voïevode Roman, avec le consentement de son père, le voïevode Ilie, et de sa mère, la princesse Marena, et du conseil d'Etat, confirme à Didrih Buceaschi, *staroste* de Podolia et de Camenița, pour l'appui accordé à son père et à lui personnellement, le droit de propriété sur le village de Vasilău, situé sur le Nistru,

sur le village de Boris, sur le village de Cuciurău, sur le village d'Iurcăuți, sur le village de Verbăuți et sur le village de Lențovici, avec leurs anciens confins; de plus, le bénéficiaire reçoit le droit de prendre lui-même de marchands moldaves la valeur de cette donation, si cette donation ne sera pas respectée (pl. LXVI).

276. — <Après 23 février — octobre> 1448 (6956). Le voïévode Petru confirme au monastère de Moldovița le droit de propriété sur une maison de Suceava, faite don par Cămirzan et sa femme, Stana, à la condition qu'ils puissent y demeurer jusqu'à leur mort.

277. — 5 avril 1448 (6956), Monastère de Poiană. Le voïévode Petru confirme au Monastère de Poiană le droit de propriété sur les villages de Ciulinești et de Beresteni, ainsi que sur le village de Roșca, situé près de Hirlău, en les exemptant de tous les impôts et travaux envers le prince. Il décide aussi que chaque revenu de ces villages, ainsi que le droit de jugement appartiendront au monastère (pl. LXVII).

278. — 5 avril 1448 (6956), Monastère de Pobrata. Le voïévode Petru confirme au monastère de Pobrata le droit de propriété sur les villages de Rîpcicani, de Rădăuți, de Dobrăcinești, de Balanești et de Davidăuți, ainsi que sur les ruchers de Rusnăzești et de Visoca, en les exemptant de tous les impôts et services envers le prince et en décidant que chaque revenu de ces villages, ainsi que le droit de jugement, appartiendront au monastère (pl. LXVIII).

279. — 23 avril 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru fait don au logothète Mihail du terrain « où ont été les moulins de Baia », appartenant aux princes de Moldavie, avec leurs anciens confins et avec les hommes destinés à les desservir. On lui accorde la liberté de construire de nouveaux moulins ou des moulins à foulon (pl. LXIX).

280. — 15 juillet 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru confirme à Cernat Ploscar et à son frère, Șteful, le droit de propriété sur 15 villages, sur 12 *seliște*, sur deux monastères, sur deux ruchers, sur deux fontaines, sur un étang, sur trois bras de rivière, sur trois lieux déserts pour fonder de nouveaux villages, tous avec leurs anciens confins, ainsi que sur la moitié des moulins, propriétés du prince, situés à Covurlui, sur le Prut. Ils prendront la moitié du revenu de ces installations.

281. — 15 juillet 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru fait don à Roșca et à son frère, Cojea, des villages de Călimănești, situé sous Dumbravă, de Broșteni, d'un autre village de Călimănești, de Bogești, de Muncelul, de Măciucă et du village « où a été Căliman », situés sur la Tutova, de Micșinești, sur le Ialan, de la *seliște* de Stan et de la *seliște* de Brătan, situées sur la Tutova, de la *seliște* près d'Ivul, et de la *seliște* « où a été Căliman », du rucher de Micșin, tous avec leurs anciens confins, ainsi que de deux terrains inhabités (pl. LXX).

282. — 27 juillet 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru confirme à Ion Porcu le droit de propriété sur 24 villages et sur une *seliște*, avec leurs anciens confins, sur une maison de Tîrgul de Jos et sur plusieurs serfs tziganes.

283. — 3 septembre 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur 4 campements tziganes.

284. — 3 septembre 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru fait don à Ulea et à son frère, Iuga, de la moitié du village d'Ungureni, situé dans la région de Nevira, des villages de Sperlești, de Porcești et de Negașești, situés sur le Turlui, du village de Bășoteni, situé sur le Tazlău, du village de Tisești, situé sur le Troțuș, et du village de Budești, ainsi que de la *seliște* de Petrilă, tous avec leurs anciens confins.

285. — 15 septembre 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru fait don à Marco du village de Pancești, situé à la source de Birlad, du rucher de Ferțea et d'un lieu pour l'emplacement d'un moulin, situé sur la Racova, dans le territoire du bourg de Vaslui, avec tous leurs anciens confins (pl. LXXI).

286. — 22 septembre 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru confirme au logothète Mihail et à ses frères, Duma et Tador, le droit de propriété sur le village « où a été Drăguș Teameș » et sur le village « où a été Teameș Petru », situés sur le Studineț, à la suite d'un procès avec Stan Poiană, en établissant une *zavescă* de 60 roubles d'argent fondu à ceux qui ne respecteront pas la décision du prince.

287. — 22 septembre 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru fait don au monastère de Moldovița d'une moitié du lac de Cuhului, situé près du Danube, et dispose que la moitié des revenus obtenus de la pêche et de la douane prélevée sur le poisson chargé ici revienne aux moines.

288. — 5 octobre 1448 (6956), Monastère de Poiană. Le voïévode Petru fait don au Monastère de Poiană d'un *obroc* annuel de six tonneaux de vin, ainsi que de la *camână* qu'on perçoit des caboulots du bourg de Tîrgul Frumos.

289. — <Avant 10 octobre 1448 (6956)>. Le boyard Cristea fait don au monastère de Neamț du village de Cîrniceni, dont on indique les confins (pl. LXXII).

290. — 10 octobre 1448 (6956), Suceava. Le voïévode Petru confirme au monastère de Neamț le droit de propriété sur le village de Cîrniceni, situé en bas de Pobrata, fait don à ce monastère par Cristea (pl. LXXII).

I. — 3 juin 1374 (6882), Birlad. Le voïévode Iurg Coriatovici fait don à Iacșa Litavor, commandant de Cetatea Albă, du village de Zubrăuți, pour sa vaillance dans la lutte contre les Tartares près du village de Vlădiciu, sur le Nistru.

II. — 1399 (6907). Le voïévode Iuga confirme à Ion Cormeleu et à son frère, Trofin, le droit de propriété sur les villages de Brătîla de Sus et de Brătîla de Jos, situés sur le Tazlău; on en indique les confins.

III. — 11 février 1400 (6908). Le voïévode Alexandre le Bon fait don au douanier Dan des emplacements des villages de Șurinești, de Minjești, de Toderești, de Șerbotești, de Lățcani et d'Iacobești, qui forment un seul domaine dont les confins sont indiqués.

IV. — 15 février 1410 (6918), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Moldovița des montagnes de Suhardul Mare et de Suhardul Mic; on en indique les confins.

V. — 14 avril 1411 (6919), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don au monastère de Moldovița de la douane de Moldovița, avec le village, dont on indique les confins (pl. LXXIII).

VI. — 11 juillet 1428 (6936), Monastère de Bistrița. Le voïévode Alexandre le Bon met sous l'obéissance du monastère de Bistrița 50 églises du district de Suceava (pl. LXXIV).

VII. — 28 décembre 1428 (6936), Suceava. Le voïévode Alexandre le Bon fait don à Dad et à son neveu, Solomon, du village de Dădești, situé sur la Sîrca, avec ses anciens confins (pl. LXXV).

VIII. — 12 mars 1437 (6945), Suceava. Le voïévode Ilie fait don au monastère de Neamț d'un lieu pris du domaine de la cité de Neamț. Il lui donne aussi la montagne de Neamț; on indique ses confins.

IX. — 16 décembre 1442 (6950), Suceava. Les voïévodes Ilie et Ștefan confirment au monastère de Bistrița le droit de propriété sur le village de Lucăcești, situé sur le Tazlăul Sărat, fait don à ce monastère par Oană Porcul.

X. — 15 septembre 1447 (6955), Tîrgul de Jos. Le voïévode Bogdan fait don au monastère de Neamț d'un lieu pris du domaine de la cité de Neamț. Il lui fait don aussi de la montagne de Neamț; on indique ses confins.

Nos, Petrus waivoda, dei gratia dux Terre Moldavie, attendentes et considerantes, qualiter illustris et nobilissima domina [domina] Margarita, mater nostra dilecta et honorabilis, in civitate Cerethensi — ob reverentiam Dei et beatae Mariae, matris eius, ac beati Iohannis Baptistae — ecclesiam et locum religiosorum fratrum predicatorum construi et hedificare fecit, pro salute animae sue et nostrae ac parentum nostrorum, in qua ecclesia predicta domina, mater nostra, suam sepulturam elegit, postquam de isto mundo Deus eam ad suam gloriam vocabit, et idcirco ipsa cupiens toto corde affectionis ut servitores dictae ecclesiae et capellani seu fratres praedicatores antedicti magis ferventer et devote contemplationi devotioni, seu orationi valeant vacare, nobis materno ac pio affectu supplicavit et cordialiter rogavit, quantenus libram seu pensatorium quod est in civitate nostra predicta Cerethensi, praedictis fratribus praedicatoribus, dictae ecclesiae deservientibus, simpliciter dare et concedere dignaremur.

Nos, igitur, sanctorum regum et principum exemplo, qui suis muneribus et donariis cultum et servitium devinum ampliaverunt et multipliciter augmentaverunt, sicut David et alii reges et principes, qui tam in veteri testamento quam in novo fuerunt sibi similes, volumus et in desideriis cordis nostri gerimus ut servitus Domini in terris nostris semper honorabilius peragatur et continue augmentetur, iuxta etiam praeceptum divinum dominam matrem nostram honorare cupientes ac eam consolari, devotas eius supplicationes et petitiones devoto animo et benigno libenter acceptavimus et libram seu pensatorium, quod est in praedicta nostra civitate Cerethensi, predictae ecclesiae beati Iohannis Baptistae eiusque servitoribus fratribus praedicatoribus, tenore presentium, nunc et in perpetuum concedimus ac volumus et ordinamus quod praedicta concessio perpetuis temporibus irrevocabilis permaneat et consistat, atque servitores dictae ecclesiae pro salute nostra et dominae matris nostrae et aliorum de genere nostro continue Dominum debeant exorare.

In cuius concessionis testimonium sigillum nostrum duximus praesentibus appendendum, praesentibus subscriptis nostro carris<s>imo domino Poruczno, domino Borla, domino Jula.

Datum III Dominica in qua canitur Iubilare, anno MCCCLXXXIV, in villa Horleganoio¹, in curia matris nostre carrissime.

Noi, Petru voievod, din mila lui Dumnezeu, duce al Țării Moldovei, luînd aminte și ținînd seama că strălucita și preamărita doamnă Mărgărita, mama noastră iubită și vrednică de cinste, a pus — din evlavie pentru Dumnezeu și fericita Maria, maica sa, precum și pentru fericitul Ioan Botezătorul — să se înalțe și să se zidească în orașul Siret o biserică și lăcaș al fraților călu-

gări predicatori, pentru mîntuirea sufletului său și al nostru și al părinților noștri, în care biserică sus-zisa doamnă, mama noastră, și-a ales loc de îngropare, după ce Dumnezeu o va chema din lumea aceasta întru slava sa, și, de aceea, dorind din tot sufletul ca slujitorii zisei biserici și capelanii sau frații predicatori mai înainte pomeniți să poată fi slobozi a se apleca cu mai multă căldură și cucernicie către contemplație și închinare sau rugăciune, ne-a rugat din suflet și ne-a cerut din toată inima, cu dragoste și duioșie de mamă, ca să binevoim să dăm și să dăruim de-a dreptul sus-zișilor frați predicatori, slujind la numita biserică, venitul vămii care este în sus-numitul nostru oraș, Siret.

Noi, așadar, după pilda sfinților regi și principii, care prin binefacerile și daniile lor au crescut și au sporit în multe chipuri închinarea și slujba către Dumnezeu, ca David și alți regi și principii care au fost asemenea cu el, atît în vechiul testament cît și în cel nou, vrem și purtăm dorința în suflet ca slujba lui Dumnezeu să se săvîrșească de-a pururi în țara noastră cu mai mare cinste și să sporească neîncetat, și mai dorind noi, potrivit poruncii dumnezeiești, să cinstim pe doamna, maica noastră, și să-i aducem mîngiere, am primit bucuros, cu suflet cucernic și binevoitor, evavioasele sale cereri și rugăminți, și prin cuprinsul celor de față dăruim acum și de-a pururea sus-zisei biserici a fericitului Ioan Botezătorul și fraților predicatori, slujitori ai acesteia, venitul vămii care este în sus-numitul nostru oraș, Siret, și poruncim și hotărîm ca sus-zisa danie să dăinuiască și să rămînă nestrămutată în vecii vecilor, iar slujitorii zisei biserici să fie datori să se roage neîncetat lui Dumnezeu pentru mîntuirea noastră și a doamnei, mama noastră, și a celorlalți din neamul nostru.

Întru mărturia acestei danii am pus să se atîrne pecetea noastră la cele de față, fiind față cei scriși mai jos: preaiubitul nostru domnul Porucno, domnul Bîrlă, domnul Giulă.

Dat în a patra duminică în care se cîntă Iubilate, în anul MCCCLXXXIV, în satul Horlăceni¹, la curtea mamei noastre preaiubite.

După Abraham, *Powstanie*, p. 385–386.

Text lat., după o copie de la sfîrșitul sec. al XVI-lea sau începutul sec. al XVII-lea ce se păstra în arh. bisericii dominicană din Lvov, sign. VI, p. 197, după orig., perg., pecete atîrnată, în legătură cu care se notează: Extat scripturae predictae in carta membrana appensus globus cerens, in quo impressum est sigillum dicti domini illustrissimi Petri waivode, cordula serico filo rubei ac coelestis coloris intorta².

O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 2–4.

Pentru identificarea localității de emitere a actului, *Horleganoio*, cu *Horlăceni*, și nu cu *Htrlău*, s-au avut în vedere următoarele argumente: calificativul *villa* (sat) acordat așezării; apropierea acesteia de orașul Siret, unde mama lui Petru voievod întemeiease biserica Sf. Ioan Botezătorul și după care i se atribuisese supranumele: Margareta de Siret (v. Pascu, *Contrib. doc.*, p. 47); perpetuarea regimului juridic al domeniului domnesc de la Siret și în sec. al XV-lea, cînd acesta a fost dat spre folosință Rimgailei, soția repudiată a lui Alexandru cel Bun, în 1421 (v. doc. nr. 48), iar mai tîrziu, în 1456, Mariei, văduva lui Iliaș voievod (v. Costăchescu, *Doc.*, II, p. 782, 786); posibilitatea de interpretare: Horlăceni > Horlăgani > Horleganoio. În aceeași problemă, v. și Panaitescu, *Mircea cel Bătrîn*, p. 228, nota 21; Sacerdoțeanu, *Succeșiunea*, p. 230; Cihodaru, *Trad. let.*, p. 29.

ALTE EDIȚII: Baracz, *Rys dziejow*, II, p. 499 (extras din copia de la Lvov); Iorga *St. și doc.*, I, p. XLIX (extras după Baracz); Auner, *Episc. Siret*, p. 244–245 (text lat., după Abraham); Rosetti, *Ungurii*, p. 293, nr. 6 (text lat. după Abraham); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 4–6 (text lat., probabil după copia lui Bogdan, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 1–2 (trad. după Bogdan).

¹ Pentru data de loc, v. comentariul.

² „La documentul amintit, scris pe pergament, este atîrnat un glob de ceară, în care este imprimată pecetea numitului domn, preailustrul Petru voievod, printr-un șnur împletit din fir de mătase de culoare roșie și azurie”.

† Бѣлнкн¹ самодержавнѣнъ, м(н)л(о)стн б(о)жн г(осподн)нѣ, Іѡ Романъ боевода обладаа Землею Молдавѣскою вт(ъ) планины до моря. Даль есмѣ, нс моимѣ сынѣмъ, Олександро н Богданѣ, слѣзѣ нашемѣ, Иванѣшю внтѣзю, за его вѣрнѣю слѣжебѣ, ꙗ села на Серетѣ, емѣ, оуручѣ со оуѣмѣ доходомѣ, оу вѣкѣ, н дѣтемѣ его, н оу(ноу)чатомѣ его, н правѣнѣчатомѣ его, н правѣнѣчатомѣ его, со оуѣмѣ правомѣ. Имена селомѣ: Чюрсачевѣцы н Владимировѣцы н Бѣкурѣвѣцы.

І хотарѣ нмѣ: ннжнн вт(ъ) Марѣшевѣцы, валѣ што попереѣ Полѣ, до Серета, та на тѣ сторонѣ Серета, оу ннжннмѣ конѣцн полѣнн, могылѣ, а вт(ъ) толѣ, простѣ чересѣ лѣгѣ, оу крѣннцн, могылѣ, а вт(ъ) толѣ, простѣ оу Бѣковннѣ, могылѣ, а вт(ъ) <т>³олѣ, по кран бѣковннн, горѣ, до Шерѣб(ан)⁴овѣскогѣ хотарѣ, оу лнпѣ, могылѣ, втола⁵ к тепаннцн, тѣтѣ могылѣ, а втола⁵ к Серетѣ, середѣ(н)аа могылѣ, а втола⁵ <чрѣзѣ>⁶ Серета, горѣ, до велнкѣ бѣковннн, кдѣ вѣшлѣ пѣтѣ вт[о] Добрѣно(вѣ)ѣ, на конѣц Полѣ, а втола⁵, по кран бѣковннн, дѣломѣ доловѣ, до валѣ. То, емѣ, хотарѣ все око(л)⁶.

І на то вѣра моѣ н монѣхѣ сынѣ вѣра, вѣра жѣпана Югн Жѣржевнча, вѣра жѣпана Стеѣцѣкова н сѣ братнѣмъ его, вѣра Братѣлова Натѣдѣлова, вѣра Станнславова, вѣра пана Драговеѣ, вѣра Івнѣдрнѣшеѣ н пана Жѣржеѣ, вѣра пана Драгѣша вѣтѣзѣѣ, вѣра Стравнча, вѣра пана Оуладѣова, пана Індеѣова, пана Грозннѣ, вѣра пана Костннѣ, вѣра Орншеѣ, вѣра оуѣсѣхѣ боѣрѣ [молда] молдавѣскнѣхѣ.

І н(л)² крѣпѣсть томѣ н на памѣть, велѣлѣ есмо нашѣ печатѣ велнкѣю прнѣѣснтн, што бѣ непорѣшено то ннколнже, до вѣка.

Пнсанѣ лнстѣ оу лѣто шесто тнсѣчнѣ полно ф⁷ сотѣ, мѣс(л)ца марта, оу ѿ ден(ъ), оу нашемѣ городѣ, оу Романа боеѣды.

† Marele¹ singur stăpînitör, din mila lui Dumnezeu domn, Io Roman voievod, stăpînînd Ţara Moldovei de la munte pînă la mare. Am dat, cu fiii mei, Olecsandro şi Bogdan, slugii noastre Ioaniş viteazul, pentru credincioasa lui slujbă, 3 sate pe Siret, uric, lui, cu tot venitul, în veac, şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui, cu tot dreptul. Numele satelor: Ciorsaceuţi şi Vladimîrăuţi şi Bucurăuţi.

Iar hotarul lor să fie din jos de Marişeuţi, valul care este de-a curmezişul Cîmpului, pînă la Siret, apoi pe cealaltă parte a Siretului, la capătul de jos al poienii, o movilă, şi de acolo, drept peste luncă, la fîntînă, o movilă, şi de acolo drept la bucovină, o movilă, şi de acolo, pe marginea bucovinei, în sus, pînă la hotarul lui Şerb(ăn)⁴escu, la tei, o movilă, de acolo către topliţă, acolo o movilă, şi de acolo către Siret, movila de la mijloc, şi de acolo, <peste>⁶ Siret, în sus, pînă la bucovina cea mare, pe unde iese drumul de la Dobrinăuţi, la capătul Cîmpului, şi de acolo, pe marginea bucovinei, pe deal la vale, pînă la val. Acesta îi este hotarul întregului ocol.

Iar la aceasta este credinţa mea şi credinţa fiilor mei, credinţa jupanului Iuga al lui Giurgiu, credinţa jupanului Steţco şi cu fraţii lui, credinţa lui Bratul Netedul, credinţa lui Stanislav, credinţa panului Drăgoi, credinţa lui Andriaş şi a panului Giurgiu, credinţa panului Draguş viteazul, credinţa lui Stravici, credinţa panului Vlad, a panului Ghidea, a panului Grozea, credinţa panului Costea, credinţa lui Oriş, credinţa tuturor boierilor moldoveni.

Iar pentru tăria acesteia și pentru pomenire, am poruncit să se atirne pecetea noastră cea mare, ca să nu fie clintită aceasta niciodată, în veac.

S-a scris cartea în anul șase mii 9⁷ sute deplin, luna martie, în 30 zile, în cetatea noastră, a lui Roman voievod.

Arh. St. București, Peceti, nr. 111.

Orig., perg. (28 × 47 cm), pecete atirnată.

O trad., din sec. al XVIII-lea, fără autor, *ibidem.*, M-rea Sf. Sava — Iași, XI/1. O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LX:LVIII/13, și o copie, de I. Bogdan, *ibidem.*, ms. nr. 5 231, p. 14—17. Altă foto, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/84.

Pecetea acestui document reprezintă prima din cele două amprente cunoscute astăzi ale tiparului sigilar folosit în cancelaria lui Roman voievod, elementele sale distinctive (pentru imprimarea din 5 ianuarie 1393, v. I. Bogdan, *Album*, pl. 3) fiind următoarele: diametru 7,3 cm, cap de bour cu botul despicat, virfurile coarnelor răsfrînte în afară și steaua (cu șase raze) între coarne, soarele (rozetă cu șase petale în jurul unei mici calote) și luna de o parte și de alta a capului, într-un scut triunghiular, cu marginile laterale rotunjite, înconjurat de șase semicercuri (cu mici cruciulițe la capete), dublate, spre interior, de un motiv trilobat, iar în jurul emblemei, între două cercuri perlate, legenda: † Печатъ ꙗко Романа воєводѣ Землѣ Молдавскѣи.

În legătură cu lectura ultimului cuvînt din inscripție (pentru care v. și Virtosu, *Sigilografia*, p. 378, n. 6) este de observat că cel de-al cincilea semn grafic nu poate fi considerat nici litera „л”, deoarece îi lipsește bucla de la partea superioară, și nici litera „а”, întrucît brațele lui nu sînt tăiate la partea inferioară cu o bară orizontală. Ca urmare, el poate fi atribuit unei greșeli apărute pe matricea pecetei mari a lui Roman voievod și interpretat ca un început al literei „а”, cu atît mai mult cu cît pecetea domnească atirnată la actul extern din 5 ianuarie 1393 repetă aceeași particularitate. În plus, în cadrul aceluiași cuvînt, cîmpul interior al literei „с” prezintă două bare mici perpendiculare una pe alta (asemenea unui teu răsturnat spre dreapta), atestînd astfel o nouă eroare, după cum la sfîrșitul cuvîntului „воєводѣ” există o mică bară verticală care ar indica intenția celui ce a confecționat matricea de a scrie terminația genitivă corectă, „ѣ”, la care însă a renunțat apoi.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 2 (facs.); Sacerdoțeanu — Bogdan, *Facs. slave*, pl. IV (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 431 (facs.); *Ист. Молд.*, p. 93 (facs.); *Ist. Rom.*, II, p. 356, fig. 112 (facs. greu lizibil); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 18—19 (text slav, cu greșeli, și trad.); Melchisedek, *Chronica Romanului*, I, p. 5—8 (text slav și trad.); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 99—100 (trad. germ.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 7—9 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 2—3 (trad.); Negrescu, *Limba slavă*, p. 251—252 (text slav, după Costăchescu); Пещак, *Грамоты XIV ст.*, p. 109 (text slav, cu caractere rusești).

¹ Deasupra, scris încă odată: † Велики (Marele).

² Omis.

³ Omițînd lătili silaba „ѣ”, pisarul a scris apoi deasupra „ѣ”, socotindu-l pe „ѣ” suprascris de la cuvîntul precedent, comun ambelor cuvinte.

⁴ Șters.

⁵ Pisarul a omis suprascrierea lui „ѣ”, scriindu-l o singură dată, în rînd, pentru ambele cuvinte; corect: ѣѣ Толѣ.

⁶ Rupt.

⁷ În loc de „ѣ” (cf. D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 130).

3 13<92, probabil după martie 30 — decembrie 31> (6<900>), Roman.

<†>¹ Великий самодержавный, в(о)жю м(н)л(о)стю, г(о)сп(о)динъ Ив Романъ воєвод(а), владѣа Землю Молдавскѣи ѡт планинъ и до морѣ. Далъ(ъ) есми съ с(ы)н(о)мъ моими, Олѣксандромъ(ъ) и Богданомъ(ъ) и проча²...

Писанъ(ъ) сѣи листъ въ градѣ нашемъ(ъ), в Румана воєвод(ы), въ шесто тисѣщное полѣно ф³ сотъ⁴

⟨†⟩¹ Marele singur stăpînitor, din mila lui Dumnezeu domn, Io Roman voievod, stăpînind Țara Moldovei de la munte și pînă la mare. Am dat cu fiii mei, Olexandro și Bogdan, și celelalte²...

S-a scris această carte în cetatea noastră, a lui Roman voievod, în șase mii ⟨nouă sute⟩⁴ deplin, ...

Bibl. Acad., ms. nr. 115 (⟨Costin, N., *Letopiseșul*⟩), f. 43 v.

Extras.

Pentru celelalte manuscrise ale operei lui N. Costin, cf. *Repertoriul manuscriselor*, p. 80–96.

Cifra sutelor din velea, presupusă de însuși adverbul *полно*, s-a întregit după știrile referitoare la același document oferite de mitropolitul Dosoftei, ⟨*Cronologia*⟩, p. 49–50. Pentru identitatea celor două documente, ca și pentru unele informații posibile ale celui din care provine transumptul, v. Șimanschi — Ignat, *Constituirea cancelariei*, p. 123–125. În ceea ce privește primul termen al intervalului în cadrul căruia a fost plasat documentul, s-a avut în vedere faptul că la începutul anului 1392 seseau încă, la Cracovia, scrisori de la Petru voievod (Panaitescu, *Mircea cel Bătrîn*, p. 233). Actul donativ al noului domn, Roman, din 30 martie 1392, poate fi considerat, așadar, tocmai ca o dovadă a recente sale înscăunări.

EDIȚII: Kogălniceanu, *Nicolai Costin. Cartea*, p. 134, n. 2 (text slav, atribuit însă lui Miron Costin); I. Șt. Petre, *Nicolae Costin. Letopiseșul*, p. 177 (text slav); Șimanschi — Ignat, *op. cit.*, p. 125 (text slav, după I. Șt. Petre, comentat).

¹ Textul slav este precedat de următorul comentariu al lui N. Costin (v. descrierea arheografică): „După moartea lui Pătru vodă, donmit-au frate-său, Roman vodă. Și aceasta am adevărit, iubite cetitoriu, dentr-un uric acestui domnu carele să află la mănăstire, la Pobrata, de la munte, scriind titulușul așa: ...”.

² и проча („și celelalte”), adăugat de autorul transerierii.

³ Pentru cifra sutelor, probabil ̑ în loc de ̑, v. doc. precedent.

⁴ V. datarea.

4

1393 (6901) noiembrie 18, Suceava.

† Бѣлнѣи самодержавнынъ г-осподнъ¹нъ, Іу Роман воевода Землѣ Молдавскої вт планинны до брегѹ морѹ, нс нашнмъ сына², Олександромъ, н съ нашнмъ сыномъ, н съ Богданомъ, н с нашнми бояры. Чинимъ то вѣдомо оу сѣмъ добрымъ паномъ, ктожъ на сѣи листѹ оузнѣтъ или его оуслышнѣтъ чтѹчи, вже тотъ слѹга наш, Тодоръ, н съ своєю братнею, сынове Бѣлого Драгомнра: Дмнтро, Петръ, Мнханло, Жюржъ слѣжнли намъ нс правкою вѣроу н слѣжатъ н еше по ннхъ болшее слѹжбы надѣемса. Тѣмъ³, есмн нхъ особною м-нъ⁴л-о¹стн жаловали, дали есмн нмъ ̑ село оу нашнхъ землн, оу Молдавскон, на Сочавѣ.

І хотар томѹ селѹ, вт одннои сторонѣ, Сочава, вт верха Сочавы простѣ на могилѹ, на Радомирова села, вт толѹ, простѣ чересь поле, на другѹю могилѹ, вт толѹ простѣ на окрѣгѣ на Радомировѣ³, на ннжнн рогѣ, вт тѹлѹ до дѣба, на краї дѣбровы, а н съ дѣба, простѣ чересь поле, на могилѹ, вт толѣ, скѹзѣ березннкѣ, на другѹю могилѹ, вт толѹ простѣ на тополи, вт толѹ простѣ оу Сочавѹ. То, емь, хотар. Бесѣ⁴ то дали есмн нмѣ оурюкѣ, со оу сѣмъ доходомъ, н дѣтемъ нхъ, н оу нѹчатомъ нхъ, н праоу нѹчатомъ нхъ, н працюрятомъ нхъ.

І на то, вѣра моѹ, вѣра матны нашеї, кнѹгѣнѣ Мѹшатѹ, вѣра сына нашего <Олександра>⁵, вѣра сына нашего Богдана, вѣра бояръ нашнхъ: жюпана [пана] Сте<фана>⁵, нашего сестрнчнча, вѣра жюпана Братѹла Нѣтедѣла, вѣра пана Станислава Бловѣского, вѣра пана Драгоева, вѣра пана Югы Жюржевичѣ, вѣра

пана Юръм столникова и брата его, пана Ынъдриаша, вѣра пана Оулада дворника, вѣра пана Балѣчина, сына Бърлнча, вѣра пана Сынькова Бърлнча и оуѣхъхъ божѣхъ⁵ молдавскыхъ вѣра.

И на крипость тому и на потвержинье, велѣли есми нашу печат великую привѣсити.

Оу нашемъ городѣ, оу Гочакѣ, оу лѣта шесто тисачне ѿ н ѡ, мисаца ноебра, оу иѣ ден.

† Marele domn singur stăpînitor, Io Roman voievod al Țării Moldovei de la munte pînă la malul mării, și cu fiul nostru, Olecsandro, și cu fiul nostru, cu Bogdan, și cu boierii noștri. Facem cunoscut aceasta tuturor bunilor pani, care vor vedea această carte sau o vor auzi citindu-se, că această slugă a noastră, Todor, și cu frații lui, fiii lui Dragomir Albu: Dimitrie, Petru, Mihail, Giurgiu, ne-au slujit cu dreaptă credință și slujesc și încă nădăjduim de la dinșii slujbe mai mari. De aceea, i-am miluit cu deosebită milă, le-am dat lor 1 sat, în țara noastră, în Moldova, pe Suceava.

Iar hotarul acestui sat, dinspre o parte, să fie Suceava, din susul Sucevei drept la movilă, la satele lui Radomir, de acolo, drept peste cîmp, la altă movilă, de acolo drept la ocolul lui Radomir³, la cornul de jos, de acolo la stejar, la marginea dumbrăvii, și de la stejar, drept peste cîmp, la o movilă, de acolo, prin mestecăniș, la altă movilă, de acolo drept la plop, de acolo drept la Suceava. Acesta este tot hotarul lor. Acesta l-am dat lor uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor.

Iar la aceasta este credința mea, credința mamei noastre, cneaghina Mușata, credința fiului nostru <Olecsandro>⁵, credința fiului nostru Bogdan, credința boierilor noștri: a jupanului [panului] Ște<fan>⁵, nepotul nostru de soră, credința jupanului Bratul Netedul, credința panului Stanislav de la Ielova, credința panului Drăgoi, credința panului Iuga al lui Giurgiu, credința panului Iurie stolnic și a fratelui său, pan Andriiaș, credința panului Vlad vornic, credința panului Baliță, fiul lui Bîrlici, credința panului Sîncu Bîrlici și credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar pentru tăria acesteia și pentru întărire, am poruncit să atîrne pecetea noastră cea mare.

În cetatea noastră, în Suceava, în anul șase mii 900 și 1, luna noiembrie, în 18 zile.

După Onciul, *Documente*, p. 367—368.

Text slav după o copie de Wickenhauser, după orig., perg. (25 × 13,5 cm), pecete atrînată, cu legenda: † Petschaft Romans Woewodens des Moldauischen Landes (textul legendei, după Wickenhauser, *Homor*, p. 243).

Cu trad. edit., *ibidem*, p. 368—369. O trad. germ., din 1782 februarie 1, de M. S. Lopeiski, la Arh. St. Suceava, Fond M-reă Putna, I/1, și alta, rom., din sec. al XVIII-lea, ambele cu data greșită, *ibidem*, nr. I/2. Două copii, de I. Bogdan, una după Onciul, la Bibl. Acad., ms. nr. 5231, f. 29—31, și alta după trad. rom. din sec. al XVIII-lea, *ibidem*, p. 32—33.

ALTE EDIȚII: Wickenhauser, *op. cit.*, p. 170—171, și *Woronetz und Putna*, p. 100—101 (trad. germ.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 13—15 (text slav, după Onciul, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 3—4 (trad. după copia slavă a lui I. Bogdan); Negrescu, *Limba slavă*, p. 252—253 (text slav, după Costăchescu).

¹ Întregirea lui D. Onciul.

² Recte *сѣномъ* (nota lui D. Onciul).

³ În trad. germ. a lui Wickenhauser (v. EDIȚII) urmează: „auf Radomirs Graben“ („la săpătura(?) lui Radomir“).

⁴ În aceeași trad.: „Das ist der ganze Hotar“; *сеа*, din textul slav, trebuie deci tradus în legătură cu *Хотар*, și nu cu *то*.

⁵ Întregirea lui D. Onciul, după o trad. veche.

Suret de pe ispisoc a lui Ștefan vodă, din veleat 6900¹ i 5 <1397> aprilie 18.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan vodă, domnul Țării Moldovii. Facem știre cu aceasta carte a noastră, tuturor cene va căuta sau citindu va auzi, că aceste adevărat slugă nostru, pan Coșcu, <și> frate-său Toader, au slujit întâi părintelui nostru cu driaptă credință și acmu slujește și noao. Pentru accea, l-am miluit cu osebită milă și i-am dat, în pământul Moldovi, Rugașite satul ca să-i fie ocină dreaptă și uric, de la noi, cu tot venitul, lui, și ficiorilor, nepoților și strenepoților.

Iar hotarul acelui sat, de la un stezar detunat, pină la o movilă cu stilpu într-însa și de acolo drept la Cornu, pin lișincă², și de acolo pe lângă Pîriu [Vechi]³ Negru și în capat de sus lozii și de acolo la stăjari tăeți și drept la Seretu și în sus Seretul pină [pină] la stăjarul cel dintii, ca să fie lor hotar.

Iar la aceasta, credința fratelui meu Iurie și lui Mihail și credința dum-nialor⁴ boerii moldovenești: giupînu Stanco, și Ion Petrovici⁵, și Ivanaș[a]⁶ vitiazul, și Vlad Sinov⁷, și Costin⁸, și Mihalaș, și Roman, și lui Belicița⁹ Caluioan, și Letovoevi¹⁰ și Giurgi globaciul¹¹ și credința tuturor boerilor.

Și pentru tărie, am poruncit pe dinsa pecete se legi cu mina săracului¹² Goian.

Ieromonah Ilarion rus ot Haracea am tîlmacit.
1772-go godnea aprilie 26 dnea.

<Pe fila a doua, însemnare de la mijlocul sec. al XIX-lea>: 1772 aprilie 26. Copie de pe un ispisoc <a> lui Ștefan voievod pentru Rugăsești. No. 1.

Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/268 a—b.
Foto după trad.

EDIȚII: Vatavu, *Un doc. de la Ștefan I*, p. 237 (trad.) și 238—239 (facs.).

¹ În copie, cifra sutelor este redată prin litera ̢; pentru valoarea numerică a acesteia, v. nota de la doc. nr. 2.

² Așa în trad.

³ Trad. greșită, desigur, a unui alt cuvînt.

⁴ „dumnialor”, corectat din „dumnialui”.

⁵ În loc de „Ion Stravici”?

⁶ Terminația genitivului slavon.

⁷ În original putea fi: „Vlad al lui Sin” sau „Vlad, fiul lui ...”.

⁸ În loc de Costea (în orig. a fost, desigur, Костина).

⁹ Genitivul slavon al lui „Balicica”.

¹⁰ Forma slavonă genitivală a numelui Litovoi.

¹¹ În alte documente: „Giurgiu globnicul” (v. doc. nr. 59 și 60).

¹² Desigur, interpretare greșită a cuvîntului slavon мнѣца.

Suret de pe suretul tîlmacit de dascalul Evloghii de pe ispisocul sîrbăsc de la domnul Ștefan voievod, din 6906 <1398> iulie 2, cuprinzător că au dăruit doi sate pe pîriu Pobratii, însă unul Bodino și altul mai din sus de acela, svintei

mănăstiri cu hramul Svîntului Niculai, cari mănăstire esti în Poiană, între Șomuz și între pîrîul Pobratii.

Iar hotarul satelor aceloră să începi de la Coman, pe margini, la o movilă lingă drum, de acolo, pîntre țarini, la cîmpu, la 2 movile, deci¹ drept piste cîmpu la Unghiu, supt un stejar, la o movilă; acesta-i hotarul de la Coman. Deci de acolo, piste dumbravă, la vali, la marginia dumbrăvii, la o movilă, de acolo, drept piste dumbravă, la o movilă, deci¹ în jos, pe drum, la o movilă, de acolo, pe margini, tocma² la Unghiu, movila³, deci¹ piste drum, la codru, despre hotarul de la Șandria, ce au trimis boerii domnii sale să hotărască, pe Bîrlă Hîrlăoanul și cu boerii de pinprejur, anumi Coman, Cunțu și Șandria.

Cari copii de pe suretul ispisocului este încredințată de vornicul Gavril Conachi, supt iscălitura sa, în cuprindiri că l-au însămnat ca să nu să schimbi.

B

... precum să văd dirésele, cînd era văleatul 6906 <1398>, Ștefan vodă și fratele său, Alexandru vodă, aceia de Dumnedzău pomeniții domni de la-nceputul țării, ce-au dat Bodeștii și Tătărușii adevăratii sale mănăstiri Pobratii. Așea dzice în uric: *ДѢДУХЪ ТОМЪ ИСТИННОМЪ НАШЕМЪ МОНАСТІЮ УТ ПОЛІЯНИ, ІЗЖЕ ЕСТ МЕЖДѢ ШІСМЪЗУ <Н>*⁴ *ПОБРАТОВѢМ ПОТОКУИМЪ, ДВѢ СЕЛѢ, ЕДИНУ НА НМѢ БІДНИЦИ, А ДРЪГОЕ ВЪШЕ ТУГО, ТАТАРЕН*⁵.

C

Avut-au Roman vodă 6 ficiori, anume: Alexandru, i Bogdan, i Ștefan, i Mihail, și Iurga și alt Alexandru ... De acest Ștefan vodă nice un istoric n-au știut să-l scrie că au fost ficior lui Roman vodă, iară noi am adevărit dintru acel uric al său, carele s-au aflat iarăși⁶ la mănăstirea Pobrata, în care uric au pus și credința tuturor fraților săi ce să însămniază mai sus, la domniia părintelui său, lui Roman vodă, și credința lui Iosif vlădicăi.

A. Arh. St. Iași, CLXXV/40, f. 25 v.

Rez. din 1838, cu hotarnica în trad. integrală, după copia unei trad.

Alte două rez., din 1842, fără indicarea boicrilor hotarnici, ibidem, Anaforale, nr. 48, f. 49 r., și Tr. 806, op. 916, dos. 93, f. 185.

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 194 (rez. într-o anafora din 1804 aprilie 2, întărită în 1805 martie 26, cu data de an greșită: 7906 și cu indicarea filiației: „Ștefan vodă, ficiorul lui Roman vodă”); Zotta, *Note — Șendrea*, p. 74—75 (rez. din Anaforale, nr. 48); Costăchescu, *Regeste*, p. 198 (rez. din Anaforale, nr. 48); idem, *Doc.*, I, p. 16 (rez. din Anaforale, nr. 48, alt rez. de la Arh. St. Iași, cond. nr. 325 — neidentificabilă astăzi în fondul de condici al acestor arhive —, p. 22, cu indicarea filiației: „Ștefan voievod, fecior lui Roman voievod”, și rez. din 1804, după Codrescu); *D.I.R.*, A., I, p. 4 (rez. din Anaforale, nr. 48, după Costăchescu, *Doc.*).

B. După Dinulescu, *Dositheiș*, p. 147—150. Menț. și extras din actul mitropolitului Dosoftei, din 1676—1677 (7185), prin care acesta închină m-rca Probota Patriarhiei din Ierusalim.

ALTE EDIȚII: Melchisedec, *Notițe ist. și arh.*, p. 162—168 (actul din 1676—1677, după Dinulescu); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 16 (menț. și extras, după Melchisedec).

C. Bibl. Acad., ms. nr. 2 591 (<Axinte Uricariul>⁷, *Letopiseșul*, tom. I), p. 14—15. Comentariu pe baza doc. orig.

Același comentariu, ibidem, ms. nr. 340, p. 5 (8) (copie din 1785, de Ștefan logofăt, a letopiseșului lui Axinte Uricariul). Pentru celelalte manuscrise ale operei lui Axinte Uricariul, cf. *Repertoriul manuscriselor*, p. 117—118.

EDIȚII: Pray, *Dissertationes*, p. 140 (comentariu lat. cu același conținut ca al lui Axinte Uricariu și preluat, probabil, chiar din opera acestuia⁸); *Chronica inedită*, nr. 899, din 18/30 martie (textul letopisețului lui Axinte Uricariu, după copia din 1785); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 17 (comentariul lui Axinte Uricariu, după *Chronica inedită*); D. P. Bogdan, *Ștefan I și Iuga*, p. 169—170 (comentariul lui Axinte Uricariu, după ms. nr. 2591, și al lui Pray).

Reconstituirea doc. orig., cu ajutorul celor trei texte care-i atestă parțial cuprinsul, întâmpină, unele dificultăți privind numele emitenților actului, numele celor două sate dăruite, numărul membrilor casei domnești a căror credință este invocată precum și forma menționării acestora. Afirmatia mitropolitului Dosoftei că în intitulatie figurau atât Ștefan voievod cât și „fratele său Alexandru”, deși categorică, nu implică totuși o lectură completă a acestei formule, întrucât în actele vremii (v. doc. nr. 2—4, 8—11 etc.) Alexandru — firește, în cazul existenței unei singure persoane cu acest nume — apare întotdeauna împreună cu fratele său Bogdan. Este posibil, de asemenea, ca numele celui de al doilea sat dăruit mănăstirii Probota, „Tatarii”, să nu fie decât un adaos al lui Dosoftei, deoarece nici rezumatele și nici confirmarea lui Alexandru cel Bun din 1404 iulie 20 (v. doc. nr. 19) nu îl denumesc ca atare.

Apariția, în comentariul lui Axinte Uricariu, a două persoane cu numele de Alexandru s-ar fi putut datora și ea interpretării separate a lui Alexandru din intitulatie și a aceluiasi Alexandru din formula credinței. În sfârșit, deducția lui Axinte Uricariu și a celor doi rezumatori de la începutul sec. al XIX-lea privind gradul de înrudire a membrilor casei domnești menționați în act nu lasă să se înțeleagă dacă ea a fost făcută numai pe baza acestui document — deci dacă figura în el și numele lui Roman —, sau dacă ea a rezultat din compararea unor informații provenite din surse diferite. Vezi, pentru toate aceste probleme și pentru implicațiile lor: Duzinchievici, *Ștefan I și Iuga*, p. 291—303; D. P. Bogdan, *Ștefan I și Iuga*, p. 165—176; Sacerdoțeanu, *Succesiunea*, p. 231, 233; C. Cihodaru, *Trad. let.*, p. 32—35.

¹ Pentru: „de-aci”?

² În text urmează nota copistului: „pus acel cuvânt pe deasupra cu altă cerneală și cu altă slovă”.

³ În text urmează nota copistului: „iarăși pe deasupra”.

⁴ Omis.

⁵ „Ain dat acestei adevărate mănăstiri a noastre din Poiană, care este între Șumuz <și> piriul Pobratii, două sate, unul anume Budinți, iar al doilea mai sus de aceasta, Tatarie”.

⁶ „iarăși”, șters de aceeași mână.

⁷ Pentru această identificare a autorului, v. D. P. Bogdan, *Ștefan I și Iuga*, p. 166—169.

⁸ Cf. C. Cihodaru, *Trad. let.*, p. 33—34.

7

<1398, după iulie 2—1400, înainte de aprilie 23>.

Fără dată. Un hrisov de la domnul Iuga voievod, cu a lui tălmăcire, care din hronologia domnilor să vedi că au domnit la ani 6908 <1400>, cuprinzătoriu că au dat lui Șarban Hindău, pentru slujbile ce au făcut domnitorilor de mai înainte, precum și domnii sale, trii sati: unul Solomoneștii, pe Topoliță, și două sati, Muntenii și Pinteceștii, pe Cracău. Iară hotarul să le fie după hotarile vechi.

Arh. St. Iași, Anaforele, nr. 148, f. 32 v. Rez. din 1855.

Alt rez. se afla în fondul de doc. al acelorași arh., distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 1682, op. 914, dos. 1 913, f. 723 v. — 724 r.

Datat din domnia lui Iuga voievod. Începutul acesteia se plasează între 1398 iulie 2 (v. doc. anterior) — ultima atestare documentară în calitate de domn a lui Ștefan voievod — și 1399 noiembrie 28, când noul domn emite un act a cărui dată ne-a parvenit integral (v. doc. nr. 9), iar sfârșitul ei, probabil la 23 aprilie 1400 (v. considerațiile de la doc. nr. 10). Datarea de față a părăsit, deci, limitele propuse pentru același document în colecția *D.I.R.* (v. EDIȚII), întrucât actul din 1399 martie 12, având ca emitent pe Ștefan voievod, este din vremea lui Ștefan cel Mare (v. Șimanschi, *Autenticitatea și datarea*, p. 100—102), iar cel din 1400 februarie 11 este un falsificat (v. DOCUMENTE FALSE, nr. III). De asemenea, nu a fost luată în considerație nici aserțiunea conform căreia domnia lui Iuga a început abia după moartea lui Ștefan, deoarece doc. următor, de la Iuga voievod, menționându-l pe Ștefan voievod în sfat, dovedește că acesta a continuat să trăiască după ce a fost înlăturat de la domnie sau după ce a cedat-o de bunăvoie (v. Cihodaru, *Trad. let.*, p. 36—37).

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Юга воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавс-
скон. Знаемо чинимъ нашимъ листомъ, счимъ добрымъ паномъ кто на ны
сзрѣтъ на н его оуслишѣтъ(ъ), вже тѣмъ истынный слѣга нашъ, панъ Браа, слѣ-
жнѣ переже св(ѣ)тѣпочившимъ родителемъ нашимъ, а днесъ слѣжатъ(ъ) намъ
правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвше его вѣрнѣю слѣжбѣ, жаловали
есмы его всебною м(н)л(о)стію, дали есмы емѣ одѣнно¹ мѣсто, на Страхов-
тиніе, емѣ, оурикѣ, со счимъ дохodomъ, и днѣмъ его, и оуишчатомъ его,
и прѣишчатомъ его, и прѣшератомъ его.

† Хотаръ емѣ, выше Страхотѣнѣ, горн Жежнею, на Корловѣю Могилѣ,
а вт(ъ) това², поперекъ, на Страхотинскѣю дорогѣ, вт(ъ) пана Квсти на краи
Страхотѣнѣ, простѣ рекромъ дномъ, а вт(ъ) толѣ, поперекъ чересъ Жежню,
на дорогѣ, на Бѣлкѣю Горн, дорогою шѣ до Корловон Могилы. То, емѣ, весѣ
хотаръ.

† На то, вѣра моя, Югн воеводы, и вѣра днѣи монхъ и вѣра Стефана
воеводн и дѣти егѣ, вѣра братн егѣ, вѣра Александрова, вѣра Бѣгданова, вѣра
Братѣлова Натѣдѣла и вѣра Станислава Ротомпана, и вѣра Квстына, вѣра
Стравичава, вѣра Бѣрлина Хѣрловскагѣ, вѣра Романова, вѣра Бѣличина, вѣра
сѣхъ бояръ молдавскихъ(ъ), Бѣевн и братѣ его, Петрикн, и дѣтемъ нхъ.

† По нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господаремъ ѣ земли, да емѣ не воз-
метъ(ъ) нашего приданна и нашихъ записовъ(ъ) безъ его вины. Кто бы емѣ
втиалъ, таковѣи да е проклѣтъ отъ(ъ) Б(о)га и отъ(ъ) пр(ѣ)ч(н)стіа его
м(а)т(е)ре, таковѣи да естъ подобенъ всакомѣ вт метникѣ што са отъ(ъ)
Б(о)га втѣерган.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Iuga voievod, domn al Țării Moldovei.
Facem cunoscut, cu cartea noastră, tuturor bunilor pani care o vor vedea sau
o vor auzi, că această adevărată slugă a noastră, pan Braia, a slujit mai înainte
sfintrăposaților noștri părinți, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credin-
cioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd credincioasa lui slujbă, l-am miluit cu
deosebită milă, i-am dat un loc, pe Strahotin, uric, cu tot venitul, lui, și copiilor
lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui.

Iar hotarul lui să fie mai sus de Strahotin, în sus pe Jijia, la Movila
Vulturului, și de acolo, de-a curmezișul, pe drumul Strahotinului, de la pan
Costea, pe marginea Strahotinului, drept pe coasta dealului, și de acolo, de-a
curmezișul peste Jijia, pe drum, la Dealul Mare, pe drumul acela pînă la
Movila Vulturului. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința mea, a lui Iuga voievod, și credința copiilor
mei și credința lui Ștefan voievod și a copiilor lui, credința fraților lui, cre-
dința lui Olecsandro, credința lui Bogdan, credința lui Bratul Netedul, și
credința lui Stanislav Rotompan, și credința lui Costea, credința lui Stravici,
credința lui Birlău, credința lui Roman, credința lui Baliță,
credința tuturor boierilor moldoveni, a lui Brae și a fratelui său, Petrică,
și a copiilor lor.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țară, să nu-i ia dania noastră
și înscrisul nostru fără vina lui. Cine îi va lua, acela să fie blestemat de Dum-

nezeu și de preacurata lui maică, acela să fie asemenea tuturor lepădaților care s-au lepădat de Dumnezeu.

După Costăchescu, *Doc.*, I, p. 26–27 (sub data: „circa 1400”). Text slav după o copie făcută probabil de Andrei Dașchevici în 1787; actul se afla în posesia Nataliei Paciurea din Cotnari.

Cu o trad., din 1787 august 11, de Andrei Dașchevici, *ibidem*, p. 27–28. Două copii, încredințate în 1797, după trad. din 1787, la Arh. St. București, M-reă Coșula, II/11 și V/36, și altele două, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după aceeași trad., *ibidem*, ms. nr. 551 (Cond. M-rif Coșula), f. 110, și ms. nr. 552 (Cond. M-rii Coșula), f. 52. O copie, din a doua jumătate a sec. al XIX-lea, după o trad., la Arh. St. Iași, CLXIV/1; două foto. după această copie, *ibidem*, DCCVI/9, și Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/85. Altă copie, de I. Bogdan, după Kogălniceanu (v. EDIȚII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 40–41.

Datat după începutul domniei lui Iuga voievod (v. considerațiile de la doc. precedent) și după Ștefan voievod, care în acest doc. face parte din sfatul domnesc, iar în cel din 1399 noiembrie 28 (v. doc. nr. 9) este trecut în rândul domnilor răposați.

ALTE EDIȚII: Kogălniceanu, „Arh. Rom.”, I, p. 14–15 (trad., după orig. ce se afla în posesia dr. Caruz din Botoșani); Costăchescu, *Urice-Iuga vodă*, p. 338–341 (text slav, după aceeași copie și trad. din 1787); *D.I.R.*, A, I, p. 5–6 (trad., după Costăchescu, cu data: <1399, după martie 12–1400, înainte de februarie 11>).

¹ În copie: над = нащо, дано (nota lui M. Costăchescu).

² Așa în textul editat, în loc de толъ.

A

.....<че>¹ресь до<ли>на> 1
<н>¹а вѣчнѣн <возь> 1
<Игр>¹нѣѣ, на оу възь вѣчнѣн> 1
¹ простѣ на конецъ п<олѣ> 1
<Хр>¹ушева потока. ѿ хота<рь> 1
¹ н ² то ² та чересь лѣ<са> 1 лѣ
 <могы>¹ли доу<п<лѣн>²ын, а ѿт(ъ) тол<ѣ> 1 та
 <чересь>¹ Красны, оу Панкою дорог<оу> 1 ады
¹ оу, та простѣ къ Берла<доу> , <ч>¹резѣ
 Брълады. То, емоу, весь хотарь.

ѿ <на то, вѣра моѣ, выше писаннаго Югн>¹ воеводѣ, н вѣра братен нашнх(ъ),
 ѿлеѣandrova н Богданов<а, н вѣ>¹ра боярь молдавскых(ъ): вѣра Братоула Нѣте-
 доула, вѣра Станислав(а) Ротъмпа, вѣра Костѣ внтѣзѣ, вѣра Грозѣ внтѣзѣ,
 вѣра Драгоше внтѣзѣ, вѣра Драгоп внтѣзѣ, вѣра Иванниша внтѣзѣ, вѣра Романа
 Серѣтског(о), вѣра Бадѣ Старог(о), вѣра Ивана Стравнч(а), вѣра Блад(а)
 дворника, вѣра Мнѣанлашова, вѣра Доума дворника, вѣра Мнка Хорѣца, вѣра
 вѣсѣх(ъ) боярь молдавских(ъ).

ѿ по нашнмъ житѣ, которы боудет(ъ) осподаремъ оу Земли Молдавскон,
 бр<ат>²ен нашнх(ъ) нли нашнх(ъ) съродникъ нли боудѣ кто, то емѣ да не пороу-
 шить <нашег>¹о прѣданіѣ ѿ нашего оутвержденіѣ заноуже есми емѣ дали за
 <его вѣрноу ю слоужбоу. ѿ а>¹ще ли которын осподарь емоу пороушить¹.

.....¹ peste vale 1
¹ la <zăvoiul>¹ veșnic 1
¹ <Igr>¹iște, la zăvoiul veșnic 1

.....¹ drept la capătul cîmpului¹
¹ pîriul Părului. Iar hotarul¹
³ apoi peste pădure¹
¹ iar de acolo¹ apoi
 <peste>¹ Crasna, în drumul Pancovei¹
¹ apoi drept către Bîrlad<d>¹¹ peste Bîrlad. Acesta
 să-i fie tot hotarul.

Iar <la aceasta este credința mea, a mai sus-scrisului Iuga>¹ voievod, și credința fraților noștri, Alexandru și Bogdan, și credința boierilor moldoveni: credința lui Bratul Netedul, credința lui Stanislav Rotimpan, credința lui Costea viteazul, credința lui Grozea viteazul, credința lui Dragoș viteazul, credința lui Drăgoi viteazul, credința lui Ioaniș viteazul, credința lui Roman de Siret, credința lui Badea cel Bătrîn, credința lui Ion Stravici, credința lui Vlad vornic, credința lui Mihăilaș, credința lui Duma vornic, credința lui Mic Horaeț, credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în Țara Moldovei, din frații noștri sau rudele noastre sau oricine va fi, acela să nu-i clinească dania noastră și întărirea noastră pentru că i-am dat pentru <dreapta lui slujbă. Iar>¹ dacă vreun oarecare domn i-ar clinti¹.

B

Tălmăcire de pi uric vechiu, pe sîrbii, de la Iuga v<oie>vod, din anul 6908 <1399>, indicțion 8, luna lui noemvrii, în 28, a sfîntului mucenic Stefan, amin; însă uric, fiind rupt, precum să vedi, s-au tălmăcit încît s-au putut scoate di pi dînsul.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Iuga v<oie>vod, domnul Țării Moldovii, cu frații domnii meli, d<u>m<nea>l<or> Alecsandru și Bogdan⁴. Înștiințari facem, pren aciaștă carti a noastră, tuturor boierilor celor buni cui vor căuta spre dînsa ori cetindu-să o vor auzi⁴, pentru acest adivărat sluga noastră Țiban, ce au slujit mai înainte întru sfinți odihniților, părintelui nostru⁴, lui Petru v<oie>vod⁵ și lui Roman v<oie>vod⁴, Ștefan v<oie>vod⁴, dar acum ne slujește noaă cu dreaptă și credincioasă slujbă⁴. Deci noi, văzînd a lui ce dreaptă și credincioasă slujbă cătră noi⁴, l-am miluit pre dînsul cu deosăbită milă, di i-am dat lui, în pămîntul nostru al Moldovii, două sate: un satul în Gîrbovăți și altul pe Bîrlad, în gura Crasnii. Aciasta să-i fie lui uric cu tot venitul, în vecii vecilor, și fiilor lui, nepoților, strănepoților și prestrănepoților lui.

[Iar hotarul]⁶ acestui sat ...⁷ pe Gîrbovăț⁸ ...⁷ în gura pîriului Crasna ... pîriu ...⁷ pîră la dealul <la>⁹ dou movili ...⁷ din¹⁰ drum ce mergi în satul Pancova, apoi din drum, malul văilor¹¹, apoi în stejar, apoi de acolo sari la stînga, la strîmbătura Gîrbovățului, la pâr, apoi pisti Gîrbovăț drept la deal, movila săpată, în mijlocul mov<ili>¹²i: peatră, apoi drept către Soholeț, din movilă în movilă, pîră la al triile movilă, apoi de acolo în gios¹³, pren valea vecinicii movili¹⁴, și de acolo sari pisti pîriu Soholețu la zăvoiul veșnic, apoi malul văilor¹¹, în pâr, apoi iarăș pisti pîriu, din gios de Igrîște, la zăvoiul veșnic, și de acolo, drept pren pădurici, pîră în drumul cel mare, apoi drept în capătul cîmpului, în stejar, apoi drept unde se ridică Gîrbovățu ...⁷ pîr la pîriul Hrușova ...⁴. Iară hotarul ...¹⁵ din Bîrlad ...⁷ prin păduri ...¹⁵ la deal, apoi de acolo, ...⁷ Crasna, în drumul Pancovii ...⁷ apoi drept cătră Bîrlad ...⁷ apoi pisti Bîrlad. Acesta esti tot hotarul.

Și spre aceasta esti credința domnii meli, de mai susnumit, noi, Iuga v<oie>vod, și credința fraților noștri, a lui Alecsandru și Bogdan, și credința a tuturor boierilor noștri, a mari și mici.

Și spre mai mare tărie și întăritură tuturor acelor de mai sus-scrisă, am poruncit slugii noastre, lui Iațco, <la cartea noastră aciastă>⁹ să legi pecete noastră ce mari¹⁰.

A. Arh. St. Iași, CCCXL/1. Fragment din orig., considerat plastograf și rupt în trei bucăți, la 1825, în divan.

Două foto., ibidem, MXXXVIII/1 a și b, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/146.

B. Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fond Spiridonie, LIII/1. Trad. de la începutul sec. al XIX-lea.

O copie, după altă trad., tot de la începutul sec. al XIX-lea, de Pavel Debrici clucer, cu mici deosebiri, la Arh. St. Iași, CDXXVII/1. O copie, de I. Bogdan, după Ghibănescu, *Ispisoace* (v. EDIȚII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 42–43.

Veleatul doc. a fost socotit conform stilului de 1 septembrie, întrucît în 1400 noiembrie 28 domnea Alexandru cel Bun (v. doc. nr. 12–13), iar lunii noiembrie din indichionul 8 nu putea să-î corespundă decît anul 1399.

Autenticitatea doc., contestată inițial, a fost acceptată după descoperirea fragmentului de orig. de majoritatea istoricilor (v. Costăchescu, *Urice — Iuga vodă*, p. 32–38, și *Doc.*, I p. 24; N. Iorga, *Știri nouă*, p. 82; D. P. Bogdan, *Ștefan I și Iuga*, p. 171).

A–B. EDIȚII: D. P. Bogdan, *Ștefan I și Iuga*, p. 172 (facs.); *Îndrumător*, IV, facs. nr. 1; Xenopol, *Iuga vodă*, p. 714 (trad. din Fond Spiridonie, cu data de an: 1400); Ghibănescu, *Ispisoace*, I, 1, p. 1–2 (aceeași trad.) și IV, 2, p. 48–58 (considerații privind procesul cu prilejul căruia a apărut acest doc., cu extrase); idem, *Surele*, XXI, p. 1–3 (fragmentul de orig., cu trad.); Costăchescu, *Urice — Iuga vodă*, p. 332–338 (fragmentul de orig. și partea corespunzătoare a trad. din Fond Spiridonie), și *Doc.*, I, p. 21–23 (trad. din Fond Spiridonie și fragmentul de orig. cu trad. editorului); *D.I.R.*, A, I, p. 6–7 (trad. fragmentului de orig., inserată în trad. din Fond Spiridonie).

¹ Rupt.

² Șters.

³ Rupt și șters.

⁴ În suret urmează un semn care indică sfîrșitul rindului din fragmentul de doc. orig. păstrat.

⁵ În copia trad. lui Pavel Debrici (v. EDIȚII) pasajul este redat astfel: „părinților noștri, lui Petru voievod”.

⁶ Parantezele traducătorului.

⁷ În trad.: (lipsă).

⁸ Scris, de altă mînă, deasupra cuvintelor șterse: „pe Hîrboveț”.

⁹ Întregit după copia lui Pavel Debrici.

¹⁰ Scris, de altă mînă, deasupra cuvintelor șterse: „de la”.

¹¹ În copia trad. lui Pavel Debrici: „malul în gios”.

¹² Omis.

¹³ După „gios” urmează cuvîntul șters: „vali”.

¹⁴ În copia trad. lui Pavel Debrici: „peste vale, la veșnica moviță”.

¹⁵ În trad.: [lipsă cîteva cuvinte]; ultimele două, șterse.

¹⁶ Urmează, scris de altă mînă și apoi șters: „să o legi”.

† М(Н)А(О)СТІЮ Б(О)ЖІЮ, МЫ, Іѡ АЛЕКСАНДРЪ КОЕВОДЫ, Г(О)С(ПО)Д(Н)НЬ
ЗЕМЛН МОА¹ДАКСКОН¹, И БРАТЬ Г(О)С(ОД)СТВА МН, ЖОУПАНЬ БОГДАНЬ. ЗНАЕМО
ЧИННМЬ СМЬ НАШНМЬ АНСТВМЬ ОУСНМЬ ДОБРЫМЬ ПАНОМЬ, КТО НА НЬ ОУЗРНТЪ НАН

его о¹услышѣть чѣмъ, шже тотъ истинны слѣга и болѣрныи нашѣ, Строе, и Иванъ, слоужилѣ прѣжде почившима родителема нашимъ правою и верною слѣжбою, и д(а)нес(а) слѣжитѣ намъ правою и верною слѣжбою. Тамъже, мы, видѣше его правою и верною слоужбѣ до нас(а), жаловали есмы его оусобною м(н)л(о)стїю и дали есмы емѣ оу нашимъ землям, оу Молдавской, в селѣ, оурицѣ, съ оусемѣ доходоу: едно село, на имѣ Пошна, <на Тазловѣ, ш¹⁰о далѣ емоу воевода, оусебѣ шт(а) Ізана, зрицѣ, съ оусемѣ доходоу, емоу, и дѣтемѣ его, и оуноучетомѣ его, и праоуноучетомѣ его, и прашчю<ет>¹мѣ его; а другоє село, на имѣ Грътанѣ, выше Грътанѣ, пѣд(а) лесѣ, на пѣтоци, то село далѣ воевода Строеви и Иванѣви зрицѣ, съ ссемѣ доходоу(а), о(у) вѣкы¹ вѣчны, емѣ, и дѣтемѣ его зѣмѣ, и <оу²ншчетом(а) его зѣм(а), и праишчетом(а) его зѣм(а) и прашчѣтомѣ его зѣмѣ.

И хотарѣ тим(а) селам(а) на Флапѣ, та <штѣ толѣ¹, в пѣтоком(а), горн делам(а), делам(а) долѣ делом(а), пѣниже шт(а) Полѣнѣ, наже шт(а) Полѣнѣ да падетѣ на потокѣ, долѣ потокомѣ, до Тазлова, на пѣтъ, могила, и <чрѣзѣ¹ Тазлов(а) на великы пѣт(а), могила, горн пѣтем(а), до великы бродѣ, на бродѣ, могила, горн делам(а), до Берзинѣ, горн Берзиндомѣ до выше Полѣнѣ, на дѣбѣ, а штѣ толѣ¹ на могилоу шт(а) Полѣноу, попереку на Флапѣ, межѣ два пѣтъ, могила. То, емоу, весь хотарѣ едноу селѣ шѣ дрѣжитѣ оусеви Строе шт(а) Ивана. И¹ дрѣгы хотарѣ дрѣгомѣ селѣ, шт(а) оустїе пѣтокм(а), горн на пѣтокмѣ, шт(а) пѣтокѣ на лѣвѣ рѣкѣ, на дѣбѣ, могила, шт(а) дѣбѣ попереку на могила³ ¹, <штѣ могила³ оу нлѣмѣ, до дѣбѣ, могила нлѣмѣ, на нлѣмѣ могила, по краи лѣкомѣ, и <горн¹, делам¹мѣ, на доуба¹, шт(а) дѣбѣ <до могила¹, шт могила <горн, делом¹мѣ, на дѣбѣ, шт(а)⁴ хотарѣ ⁴ до дрѣгы пѣ¹тока¹, долѣ, потокомѣ, до оустїю, на ³ на пѣтемѣ, и <по пѣтемѣ, могила, и штѣ тон могила на дрѣгомѣ о¹устїе пѣтокѣ, могила. То, емѣ, весь хотарѣ тимѣ селамѣ.

И на то, вѣра моа, выше <писанаго¹ Ілѣѣандра воеводы, вѣра вратѣ господства мы¹, жѣпана Богдана, вѣра оуснхѣ болѣрѣ нашихѣ: Драгоши витеза и дѣтїн его, жоупана Індриѣша и дѣтїн его, Станислава Ростомпана³ и дѣтїн его, Влада дворника и братїн его и дѣтїн его, пана Драгоа и дѣтїн его, Брѣли Хрѣловского и дѣтїн его, Доума <дворника³ и дѣтїн его, Цивана и дѣтїн его, Хораетца Мнка и дѣтїн его, Шандро шт(а) Тѣдора и дѣтїн его, Хораетца встѣнарника и дѣтїн его, Тѣм³аша столника и дѣтїн его, Мнкѣ шт Молици и дѣтїн его, Братѣла Стравича и братїн его, вѣра оуснхѣ болѣрѣ нашихѣ.

И по нашемѣ животѣ, кто вѣдетѣ г(о)сп(о)д(а)рѣ Земли Молдавской, а бы емѣ не порѣшнѣ нашѣ записѣ и нашѣ вѣрѣ безѣ его вины. И кто порѣшнѣ, та⁴ковы да естѣ проклетѣ шт(а) Г(оспод)а Б(ог)а, и шт(а) прѣчистыѣ его м(а)т(е)рѣ, и шт(а) тїи с(вѣ)тыѣ шт(а)цѣ Никенскыѣ(а) и да естѣ подобникѣ Ірїѣ <и Іѣ³дѣ.

<И на болше⁴ оутвѣржденїе, велели есмы слоушии нашемѣ, Ілѣковѣ, прикесити нашѣ печать.

Писанѣ оу лѣто xсѣи, м(ѣ)с(ѣ)ца іѣнїа, въ кѣ, д(а)нь С(вѣ)т(о)го Іп(о)ст(о)ла Петра и Павла.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Io Alecsandru voievod, domn al Țării (Mol)¹dovei, și fratele domniei mele, jupan Bogdan. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor bunilor pani care o vor vedea (sau o)¹ vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru, Stroe, și Ion, a slujit mai înainte răposăților părinților noștri cu dreaptă și credincioasă slujbă, și astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deose-

bită milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, 2 sate, uric, cu tot venitul: un sat, anume Poiana, <pe Tazlău>¹, pe care voievodul i l-a dat, deosebit de Ion, uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților, și strănepoților lui și răstrănepoților lui; iar celălalt sat, anume Girtanul, mai sus de Girtan, sub pădure, pe pîriu, acest sat l-a dat voievodul lui Stroe și lui Ion uric, cu tot venitul, în <vecii>¹ vecilor, lui, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor.

Iar hotarul acestor sate să fie la Filipe, apoi <de acolo>¹, pe pîriu, în sus de deal, pe deal la vale, pe din jos de Poiană, mai jos de Poiană să cadă în pîriu, la vale pe pîriu, pînă la Tazlău, în drum, o movilă, și <peste>¹ Tazlău la drumul mare, o movilă, în sus pe drum, pînă la vadul mare, la vad, movilele, în sus pe deal, pînă la Berzint, în sus pe Berzint, pînă mai sus de Poiană, la un stejar, <și de acolo>¹ la movila din Poiană, în curmeziș la Filipe, între două drumuri, o movilă. Acesta îi este tot hotarul unui sat, pe care îl stăpînește Stroe, deosebit de I<on. Iar>¹ celălalt hotar al celui alt sat să fie de la gura pîrului, în sus pe pîriu, din pîriu la stînga, la un stejar, o movilă, de la stejar în curmeziș la mo<vilă>¹ ...³ de la <movil>¹ a ulmului pînă la un stejar, movila ulmului, la movila ulmului pe marginea luncii, și <în sus>¹ pe deal, la stejar, de la stejar <pînă la o movilă>¹, de la movilă, <în sus>¹ pe deal, la stejar, de la ...⁴ hotar ...⁴ pînă la alt pîriu, în jos pe pîriu, pînă la gură, la ...⁴ la drum, și <pe drum, la o movilă, și de la această movilă la altă>¹ gură de pîriu, o movilă. Acesta îi este tot hotarul acestor sate.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus-<scrisului>¹ Alexandru voievod, credința fratelui <domniei mele>¹, jupan Bogdan, credința tuturor boierilor noștri: a lui Dragoș viteazul și a copiilor lui, a jupanului Andriaș și a copiilor lui, a lui Stanislav Ro<tompan>³ și a copiilor lui, a lui Vlad vornic și a fraților lui și a copiilor lui, a panului Drăgoi și a copiilor lui, a lui Bîrlea de la Hîrlău și a copiilor lui, a lui Duma <vornic>³ și a copiilor lui, a lui Țiban și a copiilor lui, a lui Horaț Mic și a copiilor lui, a lui Șandru de la Tudora și a copiilor lui, a lui Horaț vistier și a copiilor lui, a lui <Tăm>⁴ aș stolnic și a copiilor lui, a lui Mic de la Molnița și a copiilor lui, a lui Bratul Stravici și a fraților lui, credința tuturor boierilor noștri.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al Țării Moldovei, să nu-i clinească zapisul nostru și credința noastră fără vina lui. Iar cine ar clinti, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia și să fie asemenea lui Arie <și>³ lui <Iu>³ da.

<Iar pentru mai mare>⁴ întărire, am poruncit slugii noastre Iațco să atîrne pecetea noastră.

Scris în anul 6908 <1400>, luna iunie, în 29, ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Bibl. Acad., XLV/150. Orig., perg. (25,5 × 47,5 cm), rupt la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad. modernă.

Două foto., ibidem, Fotografii, XXV/3 și LXXVIII/29, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5231, f. 48–50. Altă foto, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol”-Iași, Fotografii, II/86. Un rez. dezvoltat, într-o carte de judecată din 1828 iunie 10, cu data greșită: 6095 iunie 12, la Arh. St. Iași, Cond. K, nr. 346, p. 198–199. O trad., din 1821 februarie 12, de Ioan Stamati pitar, cu data 6905 <1397> iunie și iunie 12, se afla în fondul de doc. al aceluiași arh., distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 317, op. 347, dos. 14, f. 61 r. și, respectiv, 119 r. O copie, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după această trad., la Bibl. Acad., DCXLVIII/1.

Acest doc. este primul cunoscut din domnia lui Alexandru cel Bun, întrucît cel cu data 1400 februarie 11 constituie un fals (v. DOCUMENTE FALSE, nr. III). Durata de 32 de ani și 8 luni, pe care letopisețele slavo-române o atribuie acestei domnii (v. *Cronicle*, p. 14, 48, 61, 69, 160), poate fi considerată, de aceea, greșită în ceea ce privește numărul anilor: 32 în

loc de 31, căci Alexandru cel Bun a murit la 1 ianuarie 1432. Numărul lunilor, ca și data de lună și zi a înscăunării sale: 23 aprilie, sînt însă, după cit se pare, exacte, deoarece în aprilie 1399 domnea Ștefan sau Iuga (v. doc. nr. 7, 8).

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 5 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 432 (facs. ilizibil); D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 54 (facs. greu lizibil); Codrescu, *Uricariul*, II, p. 250—251 (trad. personală a lui Ioan Stamati pitar, aflată în posesia fiului său, Andrei Stamati, cu data: 6912 <1404> iunie, și alte greșeli); Costăchescu, *Regeste — Alexandru cel Bun*, p. 323—324 (trad. din 1821); Ghibănescu, *Surete*, XX, p. 225—227 (aceeași trad., cu data modificată greșit: „6905 <1397> ... recte 6957 <1449> ...“); Costăchescu, *Două urice*, p. 352—354, și *Doc.*, I, p. 36—39 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 9—10 (trad.).

¹ Rupt; întregit după trad. lui Ioan Stamati pitar.

² Omis.

³ Rupt.

⁴ Rupt și șters.

11

1400 (6908) august 4.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мы, Іѡ Александръ воевода, г(осподи)нь Землн Молдавскон, н брать г(ос)п(од)ства мн, жоупанъ Богданъ. Знаемо чинимъ, смь нашнмъ [оушн] лнстомъ, оушнмъ добрымъ паномъ кто на нь оуэрихъ нли его оуслышитъ чѣдчн, жже тотъ истиннын слоуга н болѣринъ нашъ, Ннкоула, слоужнль с(вѣ)топочншнмъ роднтелемъ нашнмъ правою н верною слоужбѣ, н д(ѣ)нес(ѣ) слоужитъ намъ правою н верною слоужбою. Тѣ<м>¹же, мы видѣвше его правою н верною слоужбою до нас(ѣ), жаловали есмь его шсобною м(н)л(о)стїю н дали есмь емоу, оу нашнхъ землн, 8 Молдавскон, 8 село Берово, емоу, 8 рнкъ, съ оусемъ доходоу, емоу н брат мѣ, Мнханъ, н брат моу, Тодерь, потомъ н дѣтїн его, н оуноучетомъ его, н прѣоуноучетомъ его, н прѣш[т]ѣрѣтомъ его, въ вѣкы вѣчныє.

Іѡ хотаръ емоу ест(ѣ) на могилы що на Чѣнгох(ѣ), шт(ѣ) полн простѣ на Молдава; шт(ѣ) могилы що на Чюнгох(ѣ), пѣтемъ, на дрѣгон могилы, на конецъ царинѣ, шт(ѣ) толѣ простѣ черес(ѣ) дела, по черетїн, та на старон могилы що на поути, шт(ѣ) толѣ прости на Чрѣны Потокъ, та по потокѣ горѣ, до моста Драгомира вранишѣрева, шт(ѣ) того моста прости на могилы, на кран вышнен доуеровѣ, та на кран, до дроугон могилы, шт(ѣ) толѣ, <пр>¹остѣ чересъ долинон, до могилы <ц>¹о над(ѣ) деломъ, а шт толѣ прост<ѣ>.....¹ Молдаво<ю>¹, доулоу, до <п>¹ротн<ѣ> могы<1>лы що на Чѣнгох(ѣ), оу к<ра>¹н. Т<о>, емоу, весь хотаръ<1>.

Іѡ на то, вѣра моа, выше писан<н>¹аго Іѡ Александра воеводы, н вѣра бра<та>¹ г(ос)п(од)ства мн, жѣпана Богдана, вѣра оушнх(ѣ) болѣръ нашнх(ѣ): вѣра Драгоши внтеза, вѣра жѣпана Індрїаша, вѣра Станислава Рѣтѣмпана, вѣра Влад(а) дворника, вѣра пана Драгоу, вѣра Іѡаныша внтеза, вѣра Брѣлн Хрѣловского, вѣра Дѣмъ дворника, вѣра Цѣбана, вѣра Мнкъ Хораяцъ, вѣра Шандро шт(ѣ) Тѣдоры, вѣра Хораяца внстнарника, вѣра Тамаша с<то>²лннка, вѣра<2> Мнкъ шт(ѣ) Молннцн, вѣра Братоула Стравнча, вѣра оушнх(ѣ) болѣръ <нашнх>.

Іѡ<2> по нашнмъ животѣ, кто воулетѣ г(о)сп(ода)рѣ Землн Молда<вск>²он, а<лн> што бы емѣ непо<2>роушнл(ѣ) наше запнсн н нашюу вѣроу безъ его внны. Іѡ кто по<роу>²шнтѣ, <таковы>² д<а> ес<2>тъ проклетѣ шт(ѣ) Г(оспод)а Б(ог)а, н шт(ѣ) пр(ѣ)ч(н)стѣе его м(а)т(е)рѣ, н шт(ѣ) тїї с(вѣ)тыхъ шт(ѣ)ць <Ннк>²енскыхъ н да ест(ѣ) подобннкъ Ірїн н Юдѣ.

Іѡ на болше оутвѣржденїе, велелн есми слоушн нашемѣ Іѡцковн прнвеснтн печать.

Писанъ в(ѣ) лѣт(о) х̄с̄цӣ а<у>³гѣста 8 д(ѣ)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Io Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, jupan Bogdan. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor bunilor pani care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru, Nicula, a slujit sfintrăposaiilor noștri părinți cu dreaptă și credincioasă slujbă, și astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, 1 sat, al lui Berea, uric, cu tot venitul, lui și fratelui lui, Mihail, și fratelui lui, Toader, apoi și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui, în vecii vecilor.

Iar hotarul lui este la movila care este la Ciungi, din cîmp drept la Moldova; de la movila care este la Ciungi, pe drum, la altă movilă, la capătul țarinei, de acolo drept peste deal, prin ceretei, apoi la movila veche care este la drum, de acolo drept la Pîrîul Negru, apoi pe pîriu în sus, pînă la podul lui Dragomir brănișterul, de la acest pod drept la movilă, la marginea de sus a dumbrăvii, apoi, pe margine, pînă la altă movilă, de acolo, drept peste vale, pînă la o movilă care este deasupra dealului, și de acolo drept ... ¹ Moldova, la vale, pînă în dreptul movilei care este la Ciungi, la margine. Acesta <li este tot hotarul>¹.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus scrisului Alecsandru voievod, și credința fratelui domniei mele, jupan Bogdan, credința tuturor boierilor noștri: credința lui Dragoș viteazul, credința jupanului Andriaș, credința lui Stanislav Rotîmpan, credința lui Vlad vornic, credința panului Drăgoi, credința lui Ioaniș viteazul, credința lui Birlea de la Hîrlău, credința lui Duma vornic, credința lui Țiban, credința lui Mic Horaeț, credința lui Șandru de la Tudora, credința lui Horaeț vistier, credința lui Tamaș s<to>²lni<c, credința>² lui Mic de la Molnița, credința lui Bratul Stravici, credința tuturor boierilor <noștri.

Iar>² după viața noastră, cine va fi domn al Țării Moldovei <să nu-i>² clintescă zapisele noastre și credința noastră fără vina lui. Iar cine ar clinti, <acela>² să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia și să fie asemenea lui Arie și lui Iuda.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit slugii noastre Iațcu să atirne pecetea.

Scris în anul 6908 <1400> august 4 zile.

Bibl. Acad., CXXXIV/46. Orig., perg., (42,5 × 37,5 cm.), rupt la unele îndoituri, pecete atirnată, pierdută, cu legenda: † Печать Іоу АЛЕКСАНДРА ВОЕВОДЫ ГОСПОДИНА ЗЕМЛѢ МОЛДАВЕСКОИ (textul legendei, după Costăchescu, *Doc.*, I, p. 42).

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/1, și două copii, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 36 și 52. Alte foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/193, și Arh. St. Iași, MXXXVIII/2.

Deosebirile pe care le prezintă legenda sigiliului acestui act, comparativ cu textul inscripției celorlalte peceti de la începutul domniei lui Alexandru cel Bun (v. doc. nr. 13, 14, 18, 23 și 27), adică: † pentru а, la numele domnului, și lipsa ierului mic, к, din numele țării, se datoresc, probabil, unor erori de lectură ale lui M. Costăchescu (cf. și Șimanschi, *Falsificarea parțială*, p. 485).

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 433 (facs.); D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 55 (facs.); Costăchescu, *Două urice*, p. 354–356, și *Doc.*, I, p. 40–42 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 10–11 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Rupt.

³ Omis.

Suret de pe ispisoc vechiu, pe sîrbie, de la Alexandru voievod, cu mila lui Dumnezeu, domn Țării Moldaviei, și fratele domniei mele, giupînul Bogdan, scris din leat 6908 <1400>¹ septv<rie> 1 zile.

Înștiințare facem, prin această carte a noastră, tuturor cinstiților boeri, cine vor căuta asupra ei sau o vor auzi cetîndu-se, pentru acest adevărat sluga și boerul nostru Mogoș, că mai înainte vremé cu dreptaté și cu credință au slujit odihniților părinților noștri și acmu iarăși cu dreptaté și cu credință și noao ne slujește, a căruia văzînd noi cea cu dreptate și cu credință cătră noi slujbă, l-am miluitu-l cu osăbită a noastră milă, de i-am datu-i în țara noastră, a Moldovei, un sat pe Vilnea, pentru ca să-i fie uric, cu tot venitul, fraților și fiilor lui, nepoților, strănepoților și preastrănepoților lui, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat, din obîrșia Vilnei purcede pîrăul în jos pîn-la plopî, iar de la plopî, drept peste cîmpu, pîn-la trei stăjerei, în marginea dumbrăvii, de la acei trei stejărei drept la rădiu, și în marginea rădiului, la movilă, și de la movilă, pe culmea dialului, pîn-la poiană, iar de la poiană, pe Dealul cel Mare, pîn-la obîrșie Vilnei; atîta îi este tot hotarul.

Precum spre aceasta este credința a mai sus numitei domniei mele, Alexandru v<oie>vod, a fratelui domniei mele, a giupînului Bogdan, și a tuturor boerilor noștri a Moldovei.

Iar după viața noastră, cine va fi domn Țării Moldovei să nu aibă a clinti scrisoarea și credința noastră fără vina lui. Iar cine ar face vreo strămutare, unul ca acela să fie blăstămat de Domnul D<u>mnezeu, făcătorul ceriului și a pămîntului, de precurata a sa maică, de cei 318 sfinți părinți de la săborul Nicheii și să fie întocma cu Arie și cu Iuda.

Și spre mai mare întăritură, am poroncit slugii noastre, lui Iațco, să lege pecetea noastră.

De pe sîrbie pe limba moldovenească am tălmăcit, la anul 1814 iulie 24, cliucer Pav<e>l Debrici.

Bibl. Centrală de Stat — București, Colecția Documente, LVIII/1. Trad.

Foto. după trad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/3 (orig. se afla în păstrarea lui Gh. Teodor, din c. Ipatele, j. Iași).

O menț., numai cu data de an, însă greșită: 6950 <1442> și în care se specifică numele nou al satului: Mogoșești, ibidem, LXVI/55; un rez., din 1835, se afla în fondul de doc. al aceluiași arhive, distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 234, op. 258, dos. 72, f. 15 r.

EDIȚII: Ghibănescu, *Urice slavone*, p. 173—175, și *Surele*, XVIII, p. 10—12 (trad., cu data de an corectată greșit: 6908 <1400> în 6950 <1442>); Costăchescu, *Regeste — Alexandru cel Bun*, p. 323 (rez. din 1835); idem, *Doc.*, I, p. 43—44 (trad. și rez. din 1835); *D.I.R.*, A, I, p. 11—12 (trad., după Costăchescu, *Doc.*).

¹ Cifra \widetilde{H} (8), făcută ca \widetilde{H} (50).

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іу Александро воевода, господарь Земли Молдавскон, нс братомъ монмъ, жоупаномъ Богданомъ. Знаемо чинимъ, снмъ нашимъ листомъ, оуѣмъ добрымъ паномъ кто на сесъ листъ оузритъ

или оуслышнѣть его чтоуши, оже тотъ истинный слоуга и бояринъ нашъ, Плотоунъ¹, слоужилъ переже с(в)а)топочневшѣмъ господаремъ, ...² о(т)цѣу нашему, правою и вѣрною слоужбою, а д(ь)нес(ъ) слоужитъ намъ правою и вѣрною слоужбою. Тѣмъ, мы, вѣдѣвши его правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есмы его особенно м(н)а(о)стню, дали есмы емоу одно село³, Плотоунешн¹, ш(ъ) Строунгы. То, емоу, оурихъ, со оусѣмъ доходомъ, оу вѣкы вѣчныа, томоу и дѣтемъ его, нлѣ е дѣта нлѣ е дѣвка, и оуноучатомъ его, и прѣоучатомъ его, и прѣщюратомъ его, н⁴ да боудет(ъ) нмъ непороушено⁵, оу вѣкы вѣчныа.

И хотаръ томоу селоу, ш(ъ) чиреша, попереки, простѣ полемъ, на Бахлоун, та Бахлоуемъ долоу, до долны цю е мало поннже липовы, ш(ъ) тон долны простѣ на Серебскон Долны⁶, по тон долны до лѣса, чересъ лѣсъ до хотара Радулецова, ш(ъ) толѣ, дѣломъ, на кран лѣса, до самон Строунгы къ Жюржовича, та на чирешъ. То, емоу, вѣсъ хотаръ.

И на то, вѣра моа, выше писаннаго Іуанна Ілександра воеводы, и вѣра брата моего, Богданова, и вѣра Драгоша староста, и вѣра Мнхана Неволника, и вѣра Індриашева, и вѣра Іоанъше<св>⁷, и вѣра Балнца Бырлча, и вѣра Тамаша дворника, и вѣра Ротомпанова, и вѣра Бладова, и вѣра Шандра перкалаба, и вѣра Хотъка Цѣцнньского, и вѣра Шандра Хотнньского, и вѣра панъ Оана столника, и вѣра Горавца чашника, и вѣра Бадѣ Старого, и вѣра Іоана дворника, и вѣра Бырлѣ Хорловского, и вѣра Бѣлого Мнка, и вѣра Братоула Страовича, и вѣра Жюржѣ Болховского, и вѣра Цнбанова, и вѣра Негра Берладского, и вѣра Прочеланкова, и вѣра Костѣ Братнловича, и вѣра Манева, и вѣра Кръговъ Цѣфана, и вѣра оусѣх(ъ) бояръ молдавскых(ъ), и малых(ъ), и великих(ъ).

И по нашемъ жикотѣ, которы нметъ господарь оу земан нашен, ...⁸ братѣи наших(ъ) или наших(ъ) съродникъ или боудъ кто, то емѣ да не пороушнтъ нашего прѣданїа и оутверженїа, заноуже есмы емоу дали за правѣю и за вѣрною нх(ъ) слѣжеѣ.

На болшее потверженїе, велѣан есмы панѣ Тамашевн прнвѣснти печать нашѣ.

Писа Братѣи логоуетъ, в(ъ) лѣт(о) xꝛꝑ̃i⁹ iꝛñia кн̃.

<Pe verso, insemnare din sec. al XVIII-lea>: Pe Plotunești de la Strunga, ispisoc de la Alexandru vodă.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Io Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei, cu fratele meu, jupan Bogdan. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor bunilor pani care vor vedea această carte sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru, Plotun¹, a slujit mai înainte sfintrăposaților domni, părintelui nostru, cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită milă, i-am dat un sat¹⁰, Plotunești¹, de la Strungă. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, în vecii vecilor, acestuia și copiilor lui, sau băiat sau fată, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și să le fie lor neclintit¹¹, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie de la cireș, de-a curmezișul, drept pe cîmp, la Bahlui, apoi pe Bahlui în jos, pînă la valea care este puțin mai jos de tei, de la această vale drept la Valea Sirbească, pe această vale pînă în pădure, prin pădure, pînă la hotarul lui Raduleț, de acolo, pe deal, la marginea pădurii, pînă la însăși Strunga dinspre Giurgiu, apoi la cireș. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus-scrisului Ioan Alecsandru voievod, și credința fratelui meu, Bogdan, și credința lui Dragoș staroste, și

credința lui Mihail Nevolnic, și credința lui Andriiaș, și credința lui Ioanăș, și credința lui Baliță Birlici, și credința lui Tamaș vornic, și credința lui Rotompan, și credința lui Vlad, și credința lui Șandru pîrcălab, și credința lui Hotco de la Tețina, și credința lui Șandru de la Hotin, și credința panului Oană stolnic, și credința lui Horaeț ceașnic, și credința lui Badea cel Bătrîn, și credința lui Ioan vornic, și credința lui Birlea de la Hirlău, și credința lui Mic Albu, și credința lui Bratul Straovici, și credința lui Giurgiu de la Vilhovăț, și credința lui Țiban, și credința lui Negru de la Birlad, și credința lui Proclnic, și credința lui Costea al lui Brătilă, și credința lui Manea, și credința lui Birgău Ștefan, și credința tuturor boierilor moldoveni, și mici, și mari.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, <din>¹² frații noștri sau din rudele noastre sau oricine, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Pentru mai mare întărire, am poruncit panului Tamaș să atirne pecetea noastră.

A scris Bratei logofăt, în anul 6919⁹ <1401> iunie 28.

Arh. St. Iași, CCCXL/2. Orig., perg. (28 × 25 cm), pecete atirnată, cu legenda, falsificată parțial: [† Печатъ ѿ Влаѣ] ¹³АНАРА ВОЕ(О)А[ъ Г(О)ПОДН]НА ЗЕМЛ[ѣ] МОЛАДЬСКО.

Două foto, una la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/150, și alta la Arh. St. Iași, MXXXVIII/7. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5231, f. 106—109, și o trad., din 1808 octombrie 28, de Ioan Stamati pitar, ibidem, CDXXV/102.

Acest doc. a fost parțial falsificat (v. notele de la text), fapt care a provocat apariția unor contradicții între formularul original și data contrafăcută. De aceea, el a fost considerat suspect (v. Costăchescu, *Doc.*, I, p. 86—91; Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 52) sau chiar fals integral (v. D. P. Bogdan, *O matrice*, p. 261—263, și *Acte false*, p. 69—76). Descoperirea adaosului din dată (v. Șimanschi, *Autenticitatea și datarea*, p. 94—96) elimină însă din discuție toate suspiciunile de această natură. De asemenea, majoritatea observațiilor privind limba, grafia și ortografia (v. D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 71, 73—74) nu se mai justifică dacă se are în vedere data reală a documentului, după cum cele rămase nu pot proba singure neautenticitatea doc., ele explicându-se prin nepriceperea sau inconsecvența firească a unui începător (v. Șimanschi, *Falsificarea parțială*, p. 481—484).

În ceea ce privește falsitatea sigiliului, reconstituirea datei autentice anulează contradicțiile existente între unele elemente ale inscripției și data mistificată a doc. (v. D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 72—73). Asupra lui s-a produs însă un fals de aceeași natură ca și asupra doc., adică parțial, după cum se poate constata din suprapunerea literelor contrafăcute ale legendei peste cele vechi. Textul inițial al inscripției a fost: <† Печатъ ѿ Влаѣ>АНАРА ВОЕ(О)А[ъ Г(О)ПОДН]НА ЗЕМЛ[ѣ] МОЛАДЬСКО<1> (v. Șimanschi, *op. cit.*, p. 484—485).

EDIȚII: Iorga, *Ist. Rom.*, IV, fig. 1, în afara textului (facs.); D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 70 (facs.); Șimanschi, *op. cit.*, p. 480 (facs.); Ghibănescu, *Surete*, I, p. 195—198 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 84—91 (text slav și trad., cu considerații privind autenticitatea doc.); D.I.R., A, I, p. 26—27 (trad.).

În toate edițiile doc. a fost publicat sub data 1411 (6919) iunie 28.

¹ Scris de altă mână pe loc ras.

² O literă, probabil s, răzuită.

³ De la емъ pînă aici, scrisul e întărit de altă mână.

⁴ Literă întărită.

⁵ De la Аа pînă aici, scris pe loc ras.

⁶ Înainte de нѡ, o literă a fost răzuită.

⁷ Șters.

⁸ ѡ (ѡ), omis, ca și în doc. nr. 8.

⁹ Cifra zecilor adăugată ulterior de aceeași mână căreia îi aparțin și celelalte intervenții din document.

¹⁰ De la „cu deosebită” pînă aici, scrisul e întărit, în orig., de altă mână.

¹¹ „Să le fie lor neclintit”, scris pe loc ras.

¹² Omis.

¹³ Text contrafăcut (v. comentariul).

† Б(о)жією м(н)л(о)стію, мы, Олександро воевода, господарь Земли Молдавскон, нс братомъ момъ Богданомъ. Знаемо чинимъ снмъ нашимъ лнстомъ, оуспѣмъ добрымъ паномъ кто на сесѣ лнстѣ оузнѣтъ нлн его оуслышнѣтъ, оже тотъ нстиннѣн Оганесъ, епискоупъ корменьскѣн, прншелъ к намъ, на нашъ столъ, на Молдавскѣн, н оуказал сѣ намъ правымъ лнстѣ воеленьского патріарха Антоніа Константинополь, оже нхѣ патріарха корменьского нн еше оузналн есмы, оже нашелъ на то пискоупство, помочію г(осподн)на нашего, великого князя Внтовта. Такожѣ, нслубнлъ нашемоу г(осподст)воу прнл[ж]ти н стронти оуспѣнн пораднѣ церковнѣн.

Тѣмъ, мы прндалн есмы пискоуповн корменьскомуу Оганесовн ц(е)рк(о)вѣ корменьскѣн н попы нхъ. По оусен нашн землн боудетъ колѣнъ надъ корменьскѣн права пискоупьского. То столъ далн есмы емоу оу Соучавѣ, оу нашемъ городѣ. Которѣн шт(ъ) кормень частъ емоу оучнннте, ако то бѣ намъ оучннн лн естѣ, оу нашн землн, оу Молдавскон; которѣн бѣ его не слоушалн, мы его нсказнмъ егоже роукою.

И на то, вѣра моа, выше писаннаго Олександра воеводѣ, н вѣра брата г(осподст)ва мн, Богданова, н вѣра оуспѣхъ бояръ молдавскѣхъ, н малыхъ, н великѣхъ.

И писано оу Соучавѣ, под нашею печатію, оу лѣто xсѣѣ, іоуліа, оу л роукою Братѣевою.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Olesandro voievod, domn al Țării Moldovei, cu fratele meu Bogdan. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor bunilor pani care vor vedea această carte sau o vor auzi, că acest adevărat Ohanes, episcop armenesc, a venit la noi, la scaunul nostru, al Moldovei, și ni s-a înfățișat cu cărți drepte ale patriarhului ecumenic Antonie de Constantinopol, pentru că pe patriarhul lui armenesc nu l-am cunoscut încă, ca să se ridice la această episcopie, cu ajutorul domnului nostru, marele cneaz Vitovt. De asemenea, a jurat domniei noastre să primească și să întocmească toată rânduiala bisericească.

De aceea, noi am dat episcopului armenesc Ohanes bisericile armenesti și pe popii lor; în întreaga noastră țară va fi volnic asupra armenilor cu dreptul său episcopal; i-am dat scaun în Suceava, în cetatea noastră. Care dintre armeni îl veți cinsti, va fi ca și cum ați face-o nouă, în țara noastră, în Moldova; care nu-l va asculta, noi îl vom pedepsi cu mîna lui.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus scrisului Olesandro voievod, și credința fratelui domniei mele, Bogdan, și credința tuturor boierilor moldoveni, și mici, și mari.

Și s-a scris la Suceava, sub pecetea noastră, la anul 6909 <1401> iulie, în 30, cu mîna lui Bratei.

După Panaitescu, *Hrisovul*, pl. în afara textului.

Facs. după orig., perg. (21 × 30 cm), pecete atirnată; actul se păstra în Arh. Arhiepiscopiei armene din Lvov, doc. nenumărat.

Text. slav și trad. edit., *ibidem*, p. 45–46.

O foto, după Panaitescu, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/201.

Pecetea acestui document reprezintă cea de-a doua amprentă cunoscută în prezent a primului tipar sigilar folosit în cancelaria lui Alexandru cel Bun. Elementele sale distinctive, avîndu-se în vedere întreaga serie a imprimărilor conservate — prima, parțial contrafăcută, datînd din 28 iunie 1401 (v. nr. 13), iar ultima datînd din 18 noiembrie 1409 (v. nr. 27) —, sînt următoarele: diametru = 7,4 cm, cap de bour cu botul despicat, vîrfurile coarnelor răsfrînte

în afară și steaua (cu șase raze) între coarne, soarele (rozetă cu șase petale — sub forma unor puncte — în jurul unei mici calote) și luna (crai nou) de o parte și de alta a capului, într-un scut triunghiular cu marginile laterale rotunjite, înconjurat de șase semicercuri și de tot atâtea cîmpuri înfățișînd un motiv trilobat umplut cu puncte, iar în jurul emblemei, între două cercuri perlate, legenda: † ПЧѢТЬ ЪѠ ОЛЕШАДРА¹ ВОЕВОДА, Г(ОСПОДИ)НА ЗЕМЛѢ МОЛАДАЕВСКОЈ.

EDIȚII: „Ararat”, XIII (1937), nr. 142, p. 1 (facs. greu lizibil); Șimanschi, *Falsificarea parțială*, p. 481 (facs. după Panaitescu); Obertynski, *Eine Grundurkunde*, p. 12—13 (text slav și trad. germ.); „Ararat”, XI (1935), nr. 124, p. 6 (trad. după Panaitescu); *D.I.R.*, A, I, p. 12 (trad.).

¹ Din punct de vedere grafic, litera З nu prezintă deosebiri față de semnul corespunzător din ЗЕМЛѢ. Particularitatea se constată și la celelalte peceti ale seriei (v. doc. nr. 18, 23 și 27).

15

<1402—1407>

Iohann Radu Michny Wojwod verleihet der Mitropolie zu Suczawa sub Patrocinio S<anc>t<um> Georgy Martiris, allwo den Leib des heuligen Ioan nowy liege ... die sogenante Grundstücke Bojana Wladyka unter dem Tyrgu Iassy, welche der alte Alexander Wojwod zum Andenken, als er sich nemlich mit seinen Bojaren¹ und ganzen Volke auf sothane Bojana zu Empfand des heuligen Ioan nowy begabn, der obgedachten Suczawaer Mitropolie geschenket hat ...

D<e> d<a>²to Iassy, 7132 <1624> März 26.

Ioan Radu Mihnea voievod dăruiește Mitropoliei Sucevei, cu hramul Sfintului martir Gheorghe, unde se află trupul Sfintului Ioan cel Nou, ... pămînturile numite Poiana Vlădicăi, mai jos de tirgul Iași, pe care bătrînul Alexandru voievod le-a dăruit pomenitei Mitropolii a Sucevei în amintirea faptului că el împreună cu boierii săi și cu tot poporul s-au dus la această poiană spre a întîmpina pe Sfintul Ioan cel Nou.

Dat în Iași, 7132 <1624> martie 26.

Arh. St. Suceava, Documente, X III/5 (copie, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, după Inv. doc. Mitropoliei, alcătuit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Iohan Anastasius Manovarda). Menț. în rez. doc. cu data 1624 (7132) martie 26 (Privilegii, nr. 2). Aceeași menț. și în rez. germ. al doc. cu data 1627 (7135) aprilie 10 (ibidem, Privilegii, nr. 7).

Un rez., fără dată, într-un alt perilipsis cu doc. Mitropoliei, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea, la Bibl. Acad., MXCVII/129.

Aceleași menț. în rez. acelorași doc., la Arh. St. București, Fond. Consiliul aulic de război, XIV/69, f. 2—3; ibidem, f. 2, într-un comentariu, se notează anul 1414 (fără văleat), iar ca emitent, și Bogdan (indicat însă ca fiu al lui Alexandru cel Bun).

Un rez., fără dată, într-un alt perilipsis cu doc. Mitropoliei, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea, la Bibl. Acad., MXCVII/129.

Datat după aducerea moaștelor Sf. Ioan cel Nou la Suceava, probabil în 1402, în legătură cu recunoașterea lui Iosif ca mitropolit de către Patriarhia din Constantinopol (v. Iorga, *Ist. bis.*, p. 62—63; Marinescu, *Înființarea mitropoliilor*, p. 266—267) și după perioada de asociere la domnie, de către Alexandru cel Bun, a fratelui său, Bogdan (v. mai sus).

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 547—548 și 549 (rez. germ. ale doc. din 1624 și 1627, în Inv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 22 (rez. în perilipsisul de la Bibl. Acad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 329—330 (rez. după Erbiceanu, cu data

1400—1432, și menț. din rez. doc. cu data 1624, în trad., după Popovici); *D.I.R.*, A, I, p. 9 (rez. din perilipsul de la Bibl. Acad., după Costăchescu, cu data: <1400 după februarie 11—1432>).

¹ În doc. din 1627 (7135) aprilie 10 (v. descrierea arheografică): „... als er ihm mit dem Mitropolit, Bischofen und ganzen Volke bis dahin entgegen gegangen („... că i-a ieșit în întâmpinare cu mitropolitul, episcopii și cu tot poporul”).

² Întregit după rez. cu data 1444 (6952) aprilie 8 din același Inventar, Privilegii, nr. 28 (v. descrierea doc. nr. 245).

16

1402 (6910) octombrie 31.

Alexander Woewoda schenkt dem heil<igen> Kloster Moldowiza zwei Mühlen in Baja, eine inmitten, die andere am Rande der Stadt, auch die Hälfte einer anderen Mühle zur Malzung, so wie vier Häuser Tataren, gleichfalls in Baja. Und niemand soll sich hierin einmengen, niemand diese Tataren mit irgend einem landes herrlichen Dienste belästigen.

Nach dem Leben S<eine>r Hoheit aber wer Herr des moldauischen Landes sein wird, der soll diese der reinsten Gottesgebälerin gegebene Schenk-nis und Bestätigung nicht zernichten.

Denn der Landesherr, welcher diese Schenk-nis umstösse, der soll von Gott, dem Herrn, verflucht sein und seiner reinsten Mutter, von den zwölf oberen Aposteln, den dreihundert achtzehn heil<igen> Vätern und allen Heiligen, er soll verflucht und gleich sein Juda, dem Verräther, und dem verfluchten Arias, ueber ihn soll sein jenes Geschrei der Juden, die da über Christus gerufen: sein Blut über uns und unsere Kinder, Amen.

V<om> J<ahre> 6910 <1402> Oct<ober> 31.

Alexandru voievod dăruiește sfintei mănăstiri Moldovița două mori în Baia, una înăuntrul tirgului și alta la marginea tirgului, și încă o jumătate din altă moară de sladniță și patru sălașe de tătari, de asemenea în Baia. Și nimeni nu trebuie să se amestecă la acestea și nimeni să nu împovăreze pe acești tătari cu vreo slujbă domnească.

Iar cine va fi domn al Țării Moldovei după viața domniei sale, acela să nu strice această danie și întăritură făcută Preacuratei născătoare de Dumnezeu.

Iar domnul care ar strica această danie să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, să fie blestemat și de preacurata lui maică, de cei 12 apostoli de frunte, de cei 318 sfinți părinți și de toți sfinții și să fie asemenea lui Iuda vinzătorul și blestematului Arie, să aibă parte cu acei iudei care au strigat împotriva lui Hristos: singele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri, amin.

În anul 6910 <1402> octombrie 31.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 55. Trad. prescurtată după orig. sau după o copie slavă.

O trad., de I. Bogdan, după Wickenhauser, *Moldowiza*, la Bibl. Acad., ms. nr. 5231, f. 58.

ALTE EDIȚII: Wickenhauser, *Bochotin*, p. 10 (menț.); Rosetti, *Pămîntul*, p. 137, nota 1 (extras, în trad., din rez. lui Wickenhauser, *Moldowiza*, cu data socotită în stilul de 1 septembrie); V. Costăchescu, *Ist. Folticeni*, p. 54 (rez.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 45—46 (trad. după același rez. al lui Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 13 (trad., după Costăchescu).

Mylostyjeju bożyjeju, my, Aleksandr wojewoda, hospodar Zemly Moldawskoi. Czynymy znajemo, sym naszym lystom, usim kto koły na n uzrit ily uslyszyt jeha czutczy, ože jesmy uczynily s naszoju i is pospolneju radoju is naszym dobrym umysłom i uczynily jesmy za nasze zdorowje i za dusz pereže swiatopocziwsiich hospodarey, za duszu Bohdana wojewody, i za duszu Lačka wojewody, i za duszu Petra wojewody, i za duszu otcia naszego, Romana wojewody, i za duszu Sztefana wojewody i podiliły jesmy ot naszeja otynyny i dali ieszmy swiatii Epyskopii naszoi, ot zemly naszoi moldawskoi, dwa sela: Awerowcy, szto na Suczawi, a druhoje selo, Hrckoje, szto malo podlysze Sucziawskoho torha, so uzimy swimy starymy i dawnymy chotarmy. To iest uryk so usim dochodom swiatii Epyskopii naszoi u wiku wicznyja.

A na to wira moja, wysze pysannoho Aleksandra wojewody, i wira usich bojar moldawskyh: wira pana Stanysława Rotompana i ditij jeha, wira pana Syna Byrlycza i bratij jeha, wira pana Byrla Chorłowskoho i ditij jeha, i wira pana Drahosza i ditij jeha, i wira pana Bratula Straowycza, wira pana Włada dawnoho dwornika i bratij jeha, wira pana Iona Staroho ot Worona, wira pana Myka Synowskoho i ditij jeha, wira pana Badi Suczawskoho i ditij jeha, wira pana Mika Biłoho i ditij jeha, wira pana Byrlow¹ Stefana i ditij jeha, wira pana Nehra dwornika, wira pana Żurża Wolchoweckoho i bratij jeha, wira pana Chotka Ciacyńskoho, wira pana Horajeca Chotynskoho, wira pana Włada Tuczaiskoho dwornika ot Romanowa torha, wira pana Szandra ot Nimcia i ditij jeha, wira pana Iona Żumetatewa i ditij jeha i wira pana Ravas Litowoja i ditij jeha, wira usich bojar moldawskyh, i małych, i welykych.

A po naszom żywoti, kotoryj imaet byti hospodar u Zemly Moldawskoj, ot bratij naszych ili ot nasze plemia ili bud kto, to ony da ne poruszyt nasze daniye i nasze utwerženije, szto jesmy dali swiatoi Epyskopii. A koly kotory hospodar poruszyt, takowyj da jest prokliat ot Hospoda Boha, i od preczystie jeha matere, i ot swiatych i werchownych 12 apostol, i ot 318 swiatych i Bohonosnych otec Nykejskych i ot usich swiatych, i da jest takowyj anathema, i takowyj da jest podoben ludi predatelju i prokliatomu Aryju, ino takowyj da imajet ucziastije s nimy rekszymy na Isusa Chrysta, krw jeha na nych i na cziadoch ich.

A na bolszeje potvrđenje, welily jesmy prywisyty peczat naszu sluzi naszemu, Bratiju logothetu.

U Suczawi horodi, w lito 6911 <1403>, ienuaria misiaca, w 7 deń, w sbor Swiatoho Iwana Krestytelia.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am făcut cu sfatul nostru deplin și cu gîndul nostru bun și am făcut pentru sănătatea noastră și pentru sufletul sfintrăposăților domni de mai înainte, pentru sufletul lui Bogdan voievod, și pentru sufletul lui Lațco voievod, și pentru sufletul lui Petru voievod, și pentru sufletul tatălui nostru, Roman voievod, și pentru sufletul lui Ștefan voievod și am desprins din ocina noastră și am dat sfintei noastre Episcopii, din țara noastră, Moldova, două sate: Averăuții, care sînt pe Suceava, și alt sat, Hrețca, care este aproape sub tîrgul Sucevei, cu toate hotarele lor vechi și de

demult. Aceasta să fie uric, cu tot venitul, sfintei noastre Episcopii, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința tuturor boierilor moldoveni: credința panului Stanislav Rotompan și a copiilor lui, credința panului Sin Bîrlici și a fraților lui, credința panului Bîrlă de la Hîrlău și a copiilor lui, și credința panului Dragoș și a copiilor lui, și credința panului Bratul Straovici, credința panului Vlad fost vornic și a fraților lui, credința panului Ion cel Bătrîn de la Vorona, credința panului Mic de la Sinăuți și a copiilor lui, credința panului Badea de la Suceava și a copiilor lui, credința panului Mic Albu și a copiilor lui, credința panului Birgău Ștefan și a copiilor lui, credința panului Negru vornic, credința panului Giurgiu de la Volhoveț și a fraților lui, credința panului Hodco de la Tețina, credința panului Horaeț de la Hotin, credința panului Vlad Tuciaischii vornic de ȋrgul Roman, credința panului Șandru de la Neamț și a copiilor lui, credința panului Ion al lui Jumătate și a copiilor lui și credința panului Ravas Litovoi și a copiilor lui, credința tuturor boierilor moldoveni, și mici, și mari.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în Țara Moldovei, din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, unul ca acela să nu clinească dania noastră și întărirea noastră, pe care am dat-o sfintei Episcopii. Iar cînd vreun domn va clinti, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de precurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli, și de cei 318 sfinți și purtători de Dumnezeu părinți de la Nicheia și de toți sfinții, și unul ca acela să fie anatema, și unul ca acela să fie asemenea lui Iuda vînzătorul și blestematul Arie și unul ca acela să aibă parte cu cei care au strigat asupra lui Isus Hristos, singele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Și pentru mai mare întărire, am poruncit slugii noastre, Bratei logofăt, să atirne pecetea noastră.

În cetatea Sucevei, în anul 6911 <1403>, luna ianuarie, în 7 zile, la soborul Sfîntului Ioan Botezătorul.

După I. Bogdan, *Un doc. din 1403*, p. 356—357. Copie după Wolanski, în „Dodatek”, 1854, nr. 39, p. 156, și nr. 40, p. 160 (transliterație, în alfabetul polonez, după orig. slav, perg., pecete atîrnată, pierdută).

Cu trad. edit., *ibidem*, p. 357—358.

O retransliterație cu caractere slave, tot de I. Bogdan, după Wolanski, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 55—57, și un rez., cu data de zi: 3, într-un periphrasis cu doc. Mitropoliei, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea, *ibidem*, MXCVII/129.

O trad. germ., autenticată la 26 iulie 1784, la Arh. St. București, Fond Consiliul aulic de război al Bucovinei, XVII/23 a (nr. 1), și un rez. germ., cu vîleatul 6911 echivalat greșit: 1402, *ibidem*, XIV/69(5); alt rez. germ., la Arh. St. Suceava, Documente, III/5 (copie de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, după Inv. doc. Mitropoliei, alcătuit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Iohan Anastasius Manovarda), Privilegii, nr. 13.

ALTE EDITIONI: Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 47 (rez. germ., cu data de an socotită în stilul de 1 septembrie); Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 550 (rez. germ., în Inv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Erbeicanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 23 (rez., cu data de zi: 3, în periphrasisul doc. Mitropoliei de la Bibl. Acad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 46—48 (transliterația lui Wolanski, după I. Bogdan, *Un doc. din 1403*, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 13—14 (trad., după retransliterația slavă a lui I. Bogdan).

¹ Pentru „Birgău”.

† М(и)л(о)стью в(о)жнею, мѣ, Александръ воєвода, господарь Землян Молдавскон. Знаемо чинимъ, снмъ нашнмъ лнстомъ(ъ), оуѣмъ кто коли на нь оузнтъ или оуслышитъ его, оже тотъ истиннынъ слуга и бояринъ нашъ.

панъ Балица Мудричка, служилъ пережнѣмъ господаремъ и о(тъ)цю нашему правую и вѣрною службою, а д(ь)нес(ь) служитъ намъ правую и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, вѣдѣше его правую и вѣрну<ю>¹ службу² до насъ, жаловали есмъ его особою м(н)л(о)стію, дали есмъ ему оу насен земли, оу Молдавскон, Краснын потокъ, што на Кобылы, ш(ъ) оустыа до верхъ потока, а на томъ потоцѣ два села, Комановци и Крѣметонѣщи. И ш(ъ) оустѣа, хотарь ему на Сретѣ³; а ш(ъ) курты бѣковина, та гора бѣковинною, до верхъ потока; а ш(ъ) Илашевици, опатъ по другон сторонѣ, ш(ъ) верхъ потока, дубовою, до Сретѣ³, на оустѣе потока. И еще есмъ ему дали третѣе село, оу Слава, на Мунтчелъ томъ хотарь, около оусега бѣковина То, имъ, весь хотарь. То есть ему оуричъ, со оусѣми доходы, на вѣкы вѣчнѣа, ему, и дѣтемъ его, Александрови и Миханлови и инымъ дѣтемъ его, и оунучатомъ его, и прѣоунучатомъ его, и прѣшюрлатомъ его, на вѣкы вѣчнѣа.

И на то, вѣра моя, выше писаннаго Александра воеводы, и вѣра пана Станислава Ротомпана и дѣти его, вѣра пана Драгоша и дѣти его, вѣра пана Бладова и брата его, Богдана, вѣра пана Шандрова ш(ъ) Нѣмца⁴ и дѣти его, вѣра пана Братула Страовича и брати его, вѣра пана Бырли Хорловьского и дѣти его, вѣра пана Сина Бырлича и братѣи его, вѣра пана Негра дворника Сочавского⁵, вѣра пана Мѣцкова и дѣти его, вѣра пана Жуметате Иона и дѣтѣи его, вѣра пана Тамаша вѣтаза, вѣра пана Бырговъ Штефанова и дѣти его, вѣра пана Мика Бѣлого и дѣти его, вѣра пана Жюржа Болховецького и брати его и вѣра оусѣхъ воаръ молдавскыхъ.

И по нашемъ животѣ, кто иметъ быти господарь оу Земли Молдавскон, ш(ъ) братѣи нашихъ или ш(ъ) наше племя или бѣдъ кто, то имъ да не порѣшати нашего данья и нашего оутверженѣа безъ винны ихъ занужь есмъ имъ⁶ дали за правовѣрную ихъ службу⁷. И коли кто<то>⁸рын господарь имъ порѣшитъ, такоути да есть проклятъ <ш(ъ)>⁹ Г(оспо)д(а) Б(ог)а, и ш(ъ) пр(ѣ)ч(н)стѣи его м(а)т(ере), и ш(ъ) с(вѣ)т(ы)хъ и верховныхъ вѣ ап(о)ст(о)лъ, и ш(ъ) тѣи с(вѣ)т(ы)хъ ш(ъ)цъ Никенскихъ, и ш(ъ) оусѣхъ с(вѣ)т(ы)хъ.

И на большее подтверженѣе тѣмъ оусѣмъ, велѣли есмъ слѣзѣ нашему, Братѣю логовету, писати и привѣсити печать нашу, в Сочавѣ, к сему листу нашему, коли пришлоу князь Феодоръ, оу лѣто хсѣи и дѣ лѣто, м(ѣ)с(ѣ)ца агѣуста, въ д(ь)нь, на д(ь)нь С(вѣ)т(ы)хъ М(ѣ)ч(е)н(н)кѣ Макавен.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că această adevărată slugă și boier al nostru, pan Baliță Mudricica, a slujit domnilor de mai înainte și tatălui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește și nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă² către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat în țara noastră, în Moldova, pîrîul Crasna, care este la Cobile, de la gură pînă la obîrșia pîrîului, și pe acel pîriu două sate, Comanăuți și Crămetonești. Iar de la gură, hotarul lui să fie pe Siret; iar de la pădurea scurtă, pădurea în sus, la obîrșia pîrîului; iar de la Iliășeuți, să fie din nou pe cealaltă parte, de la obîrșia pîrîului, prin dumbravă, la Siret, la gura pîrîului. Și încă i-am mai dat al treilea sat, la Slava, pe Muntelel celui hotar, în jurul întregii păduri. Acesta le este tot hotarul. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, în vecii vecilor, lui, și copiilor lui, Alecsandru și Mihail și altor copii ai lui, și nepoților, și strănepoților lui și răstrănepoților lui, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința panului Stanislav Rotompan și a copiilor lui, credința panului

Dragoș și a copiilor lui, credința panului Vlad și a fratelui său, Bogdan, credința panului Șandru de la Neamț⁴ și a copiilor lui, credința panului Bratul Stravici și a fratelui său, credința panului Birlea de la Hirlău și a copiilor lui, credința panului Sin Birlici și a fraților lui, credința panului Negru vornic de Suceava, credința panului Iațco și a copiilor lui, credința panului Jumătate Ion și a copiilor lui, credința panului Tamaș viteazul, credința panului Birgău Ștefan și a copiilor lui, credința panului Mic Albu și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Volhovăț și a fraților lui și credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în Țara Moldovei, din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le clinească dania noastră și întărirea noastră fără vina lor, pentru că <le>⁶-am dat pentru dreptcredincioasa lor slujbă. Iar cînd vreun domn le va clinti, acela să fie blestemat <de>⁶ Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia, și de toți sfinții.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestora, am poruncit slugii noastre, Bratei logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră, în Suceava, la această carte a noastră, cînd a venit cneazul Feodor, în anul 6900 și 11 ani, luna august, în 1 zile, în ziua Sfintului Mucenic Macavei.

Colecția familiei dr. Eugen Banu, m. Buzău.

Orig., perg. (26,5 × 39 cm), pecete atirnată, cu legenda: † Печать Ыо Олсѣанара воиоаѣ (осподин)на Землѣ Молдавскоѣ.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/252.

EDIȚII: Ionescu, *Un doc.*, p. 338 (facs. parțial lizibil) și p. 337—341 (text slav și trad.).

¹ Omis.

² Cuvînt adăugat deasupra rîndului.

³ Pisarul scrie peste tot Грѣтъ, în loc de Гирѣтъ.

⁴ w. (ъ) Нѣтъ („de la Neamț”), scris deasupra rîndului.

⁵ Sic!

⁶ Rupt și șters.

† Suret di la Alexandru vodă, leat 6912 <1404> iulie 20.

Facem înștiințari, cu această carte a noastră, înpriună cu fratili domnii meli, Bogdan, cum di a noastră bunăvovă și cu inimă curată și cu gînd bun, gîndind la Dumnizău și la preacurata a lui maică și la Sfîntul ierarhu Nicolaiu, am voit a da, pentru suflitili răpoosaților domni, și pintru părinții și frații noștri, și pintru suflitul domnii noastre și pintru sufletili boierilor și a slugilor noastre, doao sati pi pîrîul Pobratii, sfîntii mănăstiri, hramul Sfîntul ierarhu Nicolaiu, cari iasti în Poiană, întrî Șomuz și întrî pîrîul Pobratii, un sat anume Bodinții și altul din sus di acela¹, pri aceli sati le-am dat mănăstirii, uric și cu tot vinitul, în vécii vécilor.

Iar hotarul acelor sate a sfîntii mănăstiri, di la Comana iasti pi margini la o movilă, lîngă drum, iar di acolo, pintri țarini, la cîmpu, la doao movile, d-ice, driptu piste cîmpu, la Unghiu, suptu un ștîjar, la o movilă; atîta-i hotarul din Comana. Deci di acolo, pisti dumbravă, la vale, pi marginea dumbrăvii, la o movilă, de acolo driptu piste dumbravă, la o movilă, în gios pi drumul movilii, di acolo, pi marginea, la Unghiu, la o movilă, d-ici, pristi drum, la codru; atîta-i hotarul din Șandra. Iar hotarul ci au fost <ales>² Bîrla Horolovschii³ cu boeri mejeși di pre înprigior, anume Coman și Conțu.

Pintru aceia, cridiința domnii mēli și a fratilui domnii mēli, Bogdan vodă, și dumnealui Giurgi starosti, și dumnealui Stanislav, și dumnealui Nigri [vel] vornic, și dumnealui Ețco, și dumnealui Giurgi, și dumnealui Ivașco [vel] stolnic, și dumnealui Iugșa și credința tuturor boirilor noștri.

Dice, după a noastră viață, cini va fi domnu țării aciștiia, să nu strici a noastră danie și întăritură, ci mai virtos să dea și să întăriască. Iar cini s-ar ispiți a strica, unul ca acila să fie blistimat di Domnul Dumnizău, și di preacurata lui maică, și di 12 apostoli, și di 318 părinți de la Nichea și să aibă parte cu Iuda și cu trecetul Ariia și cu jidovii ci au strigat asupra lui Hristos, singili lui asupra lor și asupra ficiilor lor.

Iar pintru mai mari cridiința, am poroncit cinstutului și credinciosului boerului nostru, dumnealui Bratiiav⁴ [vel] logofăt, să scrie și a noastră pecēti cătră această adivărată carti a noastră să o lēgi.

S-au tălmăcit de Evloghie dascal, leat 1766 april 6.

Arh. St. București, M-reă Probota, I/1. Traducere.

Mai multe rez., unul din 1800 septembrie 2, la Arh. St. Iași, CDXXI/174 și CLXX/11, altul din 1841 septembrie 12, într-un opis cu doc. moșiiilor Budești și Turbata, cu data de lună greșită: iunie, ibidem, Tr. 806, op. 916, dos. 93, f. 69 r., și două, din 1842, ibidem, Tr. 806, op. 96, dos. 93, f. 185 v., și Anaforale, nr. 48, f. 49 r.

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 194 (menț. din 1805, cu data de an greșită: 7912); Costăchescu, *Regeste — Alexandru cel Bun*, p. 324 (rez. din Anaforale, nr. 48); idem, *Doc.*, I, p. 49 — 50 (același rez.); *D.I.R.*, A, I, p. 14—15 (trad.).

¹ În doc. din 1398 iulie 2 (v. doc. nr. 6 B), numele celui de-al doilea sat este Таґарин; în rez. din 1841 (v. descrierea arheografică) satul este identificat cu moșia Turbata.

² Omis.

³ „de la Hirău“.

⁴ Lui Brătei.

20

1406 (6914) mai 1.

6914¹ <1406> mai 1.

Copie ispisocului domnilor Alicsandru și Ilieș voievod², prin cari să miluești pe Vlad Dolhici cu un sat pe Crasna, undi esti casa lui, și un loc pustiu pisti Prut, anumi Fintina Veprova, diasupra Saratii, spre a-i fi lui uric, cu tot venitul, și fiilor, nepoților și strănepoților lui, neștrămutat nici odenioară, în veci.

Iar hotarul acelui sat să-i fii cu toati aceli vechi hotară, după cum au umblat din vechiu, precum și hotarul locului acelui pustiiu să fii cît va pute apuca să stăpînească din destul pentru un sat.

Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 25, f. 39 v. Rez. din 1839.

Alt rez., cu văleatul 6904 (1396), la Arh. St. București, A.N., MMDCCCLXXVI/56 (nr. 1).

Data doc. nu este sigură, deoarece un alt rez., din 1819 (v. EDIȚII), transmite data: 6904 <1396> mai 10, iar fiul lui Alexandru voievod, Iliaș, nu se naște decît în 1409 (v. *Cronicile*, p. 14) și nu primește titlul de voievod decît începînd din anul 1414 (v. doc. nr. 36 și urm.). De asemenea, într-un doc. din 1523 martie 25 (v. *D.I.R.*, A, XVI, I, p. 220—221), același act este menționat ca avînd drept emitenți pe Alexandru și Ștefan voievozi. În sfîrșit, trebuie menționat că în actele interne ale lui Alexandru cel Bun numele fiilor săi nu apar niciodată în titlulație, fapt care, alături de lectura diferită a numelui celui de-al doilea emitent al doc.: Iliaș sau Ștefan, provoacă suspiciuni cu privire la cuprinsul autentic al acestei formule diplomatice.

Dacă data de an 6904 a celui de-al doilea rez. poate fi considerată într-adevăr ca o citire incompletă a veleatului 6914, cum presupunea Gh. Ghibănescu (v. EDIȚII), soluțiile propuse pînă acum pentru rectificarea acestei din urmă date în 1411 (v. *D.I.R.*, A, I, p. 26, nota 1) sau 1426 (v. Șimanschi, *Autenticitatea și datarea*, p. 102—103) nu pot fi acceptate, întrucît ele nu rezolvă decît unele din contradicțiile menționate, iar judecățile de natură cronologică nu sînt corelate cu cele diplomatice. Evident, în această situație nu este exclusă posibilitatea unei lecturi eronate în ambele cazuri, numele celui de-al doilea emitent fiind, ca și în restul actelor interne din perioada 1400—1407: jupan Bogdan, iar data doc. autentică.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 150 (rez. din 1819, după o trad., cu data 6904 <1396> mai 10, corectată de edit. în 6914 <1406> mai 10); Costăchescu, *Regeste — Alexandriei cel Bun*, p. 324 și *Doc.*, I, p. 51 (rez. din 1839); *D.I.R.*, A, I, p. 26 (rez., după Costăchescu, *Doc.*, cu data de an rectificată în 6919 <1411>).

¹ Veleatul nesigur; v. comentariul.

² Numele celui de-al doilea emitent al actului nu reprezintă o lectură sigură; v. comentariul.

21

1407 (6915) ianuarie 7.

† С(вѣ)тѣишѣи мѣтрополитѣ(ѣ) кѣрѣ(ѣ) Іѡсѣфѣ Молдавѣхѣнскѣи. Бл(а)го-изволеніемѣ б(о)жіемѣ и того прѣч(н)стѣи м(а)т(е)ре и того ч(н)стнаго Бѣз-несеніа, монастырѣ вл(а)д(ы)чѣства мн, еже вт(ѣ) Нѣмца, бл(а)гопронзволи вл(а)д(ы)чѣство мн, такожде и съ с(ы)номѣ вл(а)д(ы)ч(ѣ)ства мн, Іѡ, мѣ, Ілѣ-ѡандромѣ(ѣ) воеводѣ, г(о)с(подн)номѣ Землѣи Молдавскон, и дадохомѣ(ѣ) тоиѣи монастырѣ(ѣ) прѣжде реченныи пош кѣрѣ(ѣ) Доментіанѣ, такожде и монастырѣ Оуспеніа прѣч(н)стѣи Б(о)городн(и)цѣ, нже на Быстринѣ, іако да сѣтѣ(ѣ) тіеѣи монастыре неразлѣченн едиинѣ вт(ѣ) дрѣгаго понеже сѣтѣ(ѣ) вѣа вл(а)д(ы)чѣства мн.

И тамо пѣшамѣ болѣеи г(о)с(подн)на воеводѣ, жѣпана Петра Оурѣкаѣ, да прѣдастѣ(ѣ) вѣсе еинко сѣи вѣрѣтастѣ(ѣ) вѣ тѣхѣи прѣдѣ(ѣ) реч(е)нныхѣ(ѣ) монастырѣхѣ(ѣ) вѣ рѣкахѣ(ѣ) попа кѣрѣ(ѣ) Доментіана, или кинѣи, или свѣи, или сѣсѣды, вѣсе вт(ѣ) велика даже до мала, и пакы на дворѣ еже сѣи вѣрѣтастѣ(ѣ), дѣѣ сѣлѣ монастырѣстѣ(ѣ) на ѣсти Нѣмца, едиинѣ вт(ѣ) едиинѣ странѣ Нѣмца, а дрѣго вт(ѣ) дрѣгѣ странѣ¹, еже нхѣ(ѣ) естѣ(ѣ) далѣ с(вѣ)топочневѣи г(о)сподн(и) Іѡ Петрѣ воевода, и дѣѣ водѣици и ѣ лозіи, едиинѣ цю естѣ(ѣ) далѣ Петрѣ воевода, а дрѣго, естѣ(ѣ) кѣпило вл(а)д(ы)чѣство мн, и вѣцѣи монастырѣскѣи, и волѣи, и конн, и пѣлы, и вѣсе, или мало, или велико, вѣ рѣкахѣ(ѣ) пош кѣрѣ(ѣ) Доментіанѣ, да сѣхѣранитѣ(ѣ) и да иматѣ(ѣ) попеченіе в нхѣ(ѣ) до животѣа своего.

По шѣствѣиже его кѣ Б(о)гѣ², такожде, егоже хоѣетѣ(ѣ) онѣи назнаменати вт(ѣ) братѣи свонхѣ(ѣ), да бѣдетѣ(ѣ) и томѣи непоколѣенно, до животѣа вл(а)д(ы)чѣства мн. По шѣствѣиже вл(а)д(ы)чѣства мн еже кѣ Б(о)гѣ, кого Б(о)гѣ избѣретѣ(ѣ) быти мѣтрополитѣ(ѣ) на прѣстолѣ вл(а)д(ы)чѣства мн, или пакы, по животѣа с(ы)на вл(а)д(ы)чѣства мн, Іѡ Ілѣѡандра воеводѣ, которѣи бѣдетѣ(ѣ) господарѣ, или нѣкто вт(ѣ) сѣвѣтѣици тѣхѣи и разоритѣ(ѣ) сѣи писаніе а не ѣтворѣитѣ(ѣ), да мѣ сѣдѣитѣ(ѣ) Б(о)гѣ и прѣч(н)стаа его мати и да естѣ(ѣ) проклѣтѣ(ѣ) вт(ѣ) тѣи Б(о)гоносныхѣ(ѣ) вт(ѣ)цѣи и да иматѣ(ѣ) ѣчаѣстіе сѣ Іоѡдоѣ.

Исписаже сѣи сѣи в(ѣ) лѣт(о) xсѣі, м(ѣ)с(ѣ)ца генаріа, ѣ д(ѣ)нь. Іѣже, Грѣдѣ(ѣ), писѣхѣ(ѣ).

† Preasfințitul mitropolit chir Iosif al Moldovlahiei. Cu bunăvoința lui Dumnezeu și a preacuratei lui maici și a sfintei lui Înălțări, mănăstirea vlădiciei mele care este la Neamț, a binevoit vlădicia mea, de asemenea și cu

fiul vlădiciei mele, Io, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei, și am dat această mănăstire mai înainte zisă popii chir Domentian, de asemenea și mănăstirea Adormirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistrița, ca să fie aceste mănăstiri nedespărțite una de alta, pentru că sint amîndouă ale vlădiciei mele.

Și trimitem acolo pe boierul domnului voievod, pe jupan Petru Ureacle, să dea tot ce se găsește în acele mai înainte zise mănăstiri în miinile popii chir Dometian, sau cărți, sau odăjdii, sau vase, toate de la mare pînă la mic, și iarăși cele ce se găsesc în afară, două sate ale mănăstirii la gura Neamțului, unul de o parte a Neamțului, iar altul de altă parte³, pe care le-a dat sfînt-răposatul domn Io Petru voievod, și două mori și 2 vii, una pe care a dat-o Petru voievod, iar alta pe care a cumpărat-o vlădicia mea, și oile mănăstirii, și boii, și caii, și stupii, și totul, fie mic, fie mare, în miinile popii chir Domentian, ca să le păzească și să aibă grijă de ele în viața sa.

După trecerea lui către Dumnezeu, de asemenea, pe cine va voi să numească el din frații săi, să fie și aceluia neclintit, în viața vlădiciei mele. După trecerea către Dumnezeu a vlădiciei mele, pe cine va alege Dumnezeu să fie mitropolit în scaunul vlădiciei mele, sau, iarăși, după viața fiului vlădiciei mele, Io Alexandru voievod, cine va fi domn, sau cineva din sfetniciei acelora și va strica această scrisoare și nu va întări, să-l judece Dumnezeu și preacurata lui maică și să fie blestemat de cei 318 părinți purtători de Dumnezeu și să aibă parte cu Iuda.

S-a scris aceasta în anul 6915 <1407>, luna ianuarie, 7 zile. Eu, Gîrdu, am scris.

Arh. St. București, M-rea Sf. Sava — Iași, CIV/1.

Orig., perg. (31,5 × 24,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXVIII/2, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5231, f. 62—63.

Alte foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/87, a și b.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 11 (facs.); Sacerdoțeanu-Bogdan, *Facs. slave*, pl. VIII (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 95—96 (facs.); D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 167, fig. 3 (facs.); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 140—141 (text slav și trad.); Iorga, *Anciens doc.*, I, p. 95—96 (text slav, după Hăjdeu, și trad. franc.), și *M-rea Neamțului*, p. 5—6 (trad.); Crețulescu, *Doc. Neamț* (b), p. 333—334 (trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 52—54 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 15—16 (trad.).

¹ Așa în orig.

² Sau рѣ (рочноА8).

³ Pentru numele satelor, v. doc. nr. 67.

† М(н)л(о)стню б(о)жнѣю, мѣ, ѿлександръ воевода, господарь Земли Молдавскон, и братъ господства мн, жюпанъ Богданъ. Знаемо чинимъ, снмъ нашнмъ лнстомъ, оуслнмъ кто на нь оузрнтъ нли его оуслышнтъ, оже тотъ истиннын слуга нашъ, панъ Попша Мнханъ, служнлъ предкомъ н<ашн>¹мъ правкою и вѣрною службою, а д(ь)нес(ъ) служнтъ намъ правкою и вѣрною службою. Тѣмъ, мѣ, видѣвше е<го> прав<у>²кѣю и вѣрною службѣю до насъ, пожаловали есмы его, особною м(н)л(о)стѣю, дали есмы ему оу нашнхъ земли, оу Молдавскон, два села, со оуѣмн свонмн старымн хотармн, какъ изъ вѣка вѣчногю, на нмъ одному селѣ Скорцевицн вт(ъ) Черного Потока, а другое Панковцн, што вѣше Калогери

wt(ъ) Дубровѣ. То, ему оурихъ¹, со оуѣмъ доходомъ [доходомъ], на вѣкы вѣчныа, и дѣтемъ его, и оуиучатомъ его, и братиамъ его и оу<и>у-
чатомъ, и праоуиучатомъ его, и праиуриатомъ его, на вѣкы вѣчныа, николи
не въ порушаніе.

И¹ на то, вѣра моя, въше писаннаго Александра воєводы, и вѣра дѣтен
монхъ, и вѣра брата моего, жупана Богдана, и вѣра пана Жюржа старосты и
братен его и дѣтен нхъ, и вѣра пана Станислава Ротомпана и дѣтен его, и вѣра
пана Драгоша wt(ъ) Нѣмца и дѣтен его, и вѣра пана Мнханаашева и дѣтен его,
и вѣра пана Гринкова и дѣтен его, и вѣра пана Жюметате Иона и дѣтен его,
и вѣра пана Блада дворинка и братен его, и вѣра пана Шандра wt(ъ) Нѣмца и
дѣтен его, и вѣра пана Сина Быранча и дѣтен его, и вѣра пана Блада Сиратъского
и дѣтен его, и вѣра пана Спена Жюржа и дѣт<ен> его, [и в<2>ѣра пана Спена
Жюржа и дѣтен его], и вѣра пана ² и <дѣтен его, и>² вѣра пан<а>²
..... ² а Оннч ² <и>² дѣтен его, <и вѣра п>²а<и>² а
..... ² оновского, и вѣра пана Былча, и вѣра пана Тобчуча и дѣ<2>тен его, и
вѣра пана Оана дворинка> ² Сучавского и дѣтен его, и вѣра пана Ицкова и дѣтен
его, и вѣра пана Ракаса Антоова и дѣтен его, и вѣра пана Югша Тадеровича, и
вѣра пана Маневича Ивашка столника и дѣтен его, и вѣра пана Прочелинка Стоана
и дѣтен его, и вѣра пана Стана постелиника и дѣтен его, и вѣра оуѣхъ бояръ
молдавскихъ(ъ), и великыхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто иметъ быти господарь оу Земли Молдавской,
wt(ъ) братѣи нашихъ <и>²ан wt(ъ) нашего племени нан бѣдъ кто, то имъ што
быху не по<о>рушан нашого данья и нашего оутверждения зануже есмь имъ
дала за правую и за вѣрную нхъ службу.

И коли которъи господарь имъ по<о>руш<3>итъ безъ вниъ нхъ, таковъи што
бы была проклять wt(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и wt(ъ) пр(ѣ)ч(и)стѣи его м(а)т(е)ре
и wt(ъ) с(в)а(т)ъ(ы)хъ и верховныхъ вѣ ап(о)ст(о)ла, и wt(ъ) тѣи с(в)а(т)ъ(ы)хъ
wt(ъ)цъ Никенскихъ(ъ), и wt(ъ) оуиухъ(ъ) с(в)а(т)ъ(ы)хъ и таковъи што бы была
подобенъ Нюдѣ прѣдатею и проклятому ирю и жидовомъ, што река на Х(ри-
т)а: кровь его на насъ и на <чадо>²хъ нхъ.

И на потверженіе тѣмъ оуиамъ, велѣи <е>⁴смъ слѣзи нашемъ, Братю
логовету, пн<сати и>³ приѣсати печать наша к сему листу нашему.

Оу Сучавѣ, въ лѣто шестотысячное де<вять>¹ сотъ и еѣ марта ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării
Moldovei, și fratele domniei mele, jupan Bogdan. Facem cunoscut, cu această
carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că această
adevărată slugă a noastră, pan Popșa Mihail, a slujit înaintașilor noștri cu
dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și cre-
dincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către
noi, l-am miluit cu deosebită milă, i-am dat în țara noastră, în Moldova, două
sate, cu toate hotarele lor vechi, cum au fost din veacul veacului, anume: un
sat Scorțeuți, de la Piriul Negru, iar celălalt Pancăuți, care este mai sus de
Călugării din Dumbravă. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul [venitul],
în vecii vecilor, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepo-
ților lui, în vecii vecilor, neclintit niciodată.

<Iar>¹ la aceasta este credința mea, a mai sus-scrisului Alecsandru
voievod, și credința copiilor mei, și credința fratelui meu, jupan Bogdan, și
credința panului Giurgiu staroste și a fraților lui și a copiilor lor, și credința
panului Stanislav Rotompan și a copiilor lui, și credința panului Dragoș de
la Neamț și a copiilor lui, și credința panului Mihăilaș și a copiilor lui, și
credința panului Grinco și a copiilor lui, și credința panului Jiumetate Ion și

a copiilor lui, și credința panului Vlad vornic și a fraților lui, și credința panului Sandru de la Neamț și a copiilor lui, și credința panului Sin Birlicii și a copiilor lui, și credința panului Vlad de la Siret și a copiilor lui, și credința panului Spenea Giurgiu și a copiilor <lui, [și]² credința panului Spenea Giurgiu și a copiilor lui,] și credința panului ...² și <a copiilor lui, și)² credința pan<ului> ...² onnei ...² <și)² a copiilor lui, <și credința p>²a<n>²ului ...² și credința panului Vilcea, și credința panului Tob<uci și)² a copiilor lui, și credința panului Oană vornic<c>² de Suceava și a copiilor lui, și credința panului Iațco și a copiilor lui, și credința panului Ravas Litovoi și a copiilor lui, și credința panului Iugșa al lui Tador, și credința panului Ivașcu al lui Manea stolnic și a copiilor lui, și credința panului Procelnic Stoian și a copiilor lui, și credința panului Stan postelnic și a copiilor lui, și credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în Țara Moldovei, din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le clinească dania noastră și întărirea noastră pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă. Iar cind vreun domn le va clinti fără vina lor, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia, și de toți sfinții și unul ca acela să fie asemenea lui Iuda vinzătorul și blestematului Arie și iidovilor, care au strigat împotriva lui Hristos: singele lui, asupra noastră și asupra copiilor noștri.

Iar pentru întărirea tuturor acestora, am poruncit slugii noastre, Bratei logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul șase mii nouă sute și 15 <1407> martie 8.

Biblioteca Științifică Centrală — Kiev, Secția manuscrise, Fond V, nr. 3 592. Orig., perg. (28,5 × 33,5 cm), rupt la indoituri, pecete atirnată, pierdută (actul se păstra în fondul de doc. al Muzeului arheologic din Odesa).

O copie, de I. Bogdan, după „Записки” (v. EDIȚII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 64—66. O foto. la Bibl. Acad., Fotografii, XXXV/2; altă foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/88.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 435 (facs. greu lizibil); „Записки”, 1, pl. IX C (decalc al primelor cinci rînduri ale doc.); *ibidem*, p. 346—348 (text slav în scriere continuă și transcriere cu întregirea prescurtărilor); Melchisedek, *Chronica Hușilor, Appendice*, p. 3—8 (text slav, după „Записки” și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 56—58 (text slav, după „Записки” și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 16—17 (trad.).

¹ Pătat de mucegai.

² Rupt; lipsă.

³ Rupt și pătat de mucegai.

⁴ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Александръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаемо чинимъ, симъ нашимъ листомъ оусимъ кто на нь оузрнть на него оуслышитъ(ъ), оже есмъ оучинили с нашимъ(ъ) добрымъ(ъ) оумысломъ(ъ) и с нашою радюю и с посполною и оучинили есмъ задүшіе д(ү)шъ дала переже с(вѣ)-топочникшнмъ господаремъ, предкомъ нашихъ(ъ), и за здравіе г(осподст)ва нашего и дали есмъ цр(ъ)к(о)ви С(вѣ)тон Пятини, що на Романове торгү, где лежатъ(ъ) с(вѣ)топочниша м(а)ти наша, кнѣгыня Анастасья, и дали есмъ цр(ъ)к(о)ви тон двѣ селѣ оу нашон земли, оу Молдавскон, едно естъ Леукүшовци

Братіанова н с млиномъ што на крѣниці, а другое естъ за Молдавою, где была Братула. И дали есмъ тѣмъ цр(ѣ)к(о)ви бродъ вт(ѣ) Молдавы, што пониже Ромаіова торгѣ, н сторини нс тон волости. То оусе есмъ дали тон цр(ѣ)к(о)ви, С(вѣ)тѣмъ Патини, оурникъ, со оусѣмъ доходомъ, на вѣкы вѣчныѣ.

И на то, вѣра нашего господства, вѣше писаннаго Александра воеводы, н вѣра дѣтен господства ми, <Р>¹оманова н Басилсинна, н вѣра пана Жюржа старосты н братін его н дѣтен нхъ, н вѣра пана Драгоша вт(ѣ) Нѣмца н дѣтен его, н вѣра пана Станислава Ротомпана н дѣтен его, н вѣра пана Мнѣанлашева н дѣтен его, н вѣра пана Жюметате Іѣвна н дѣтен его, н вѣра пана Блада дворника, н вѣра пана Негра дворника, н вѣра <п>¹ана Ёвана дворника Сочавского н дѣтен его, н вѣра пана Братула Стравенча н братін его н дѣтен нхъ н вѣ<п>¹ра пана Ацкова н дѣтен его, н вѣра пана Шандришорова н дѣтен его, н вѣра пана Сина Бырлича н дѣтен <его>¹, н вѣра пана Югша Тадеровича н дѣтен его, н вѣра пана Іліѣша чашиника, н вѣра пана Стана постелника н вѣра оусѣх(ѣ) бояръ молдавскыхъ(ѣ), н великыхъ(ѣ), н малыхъ(ѣ).

И по на<ш>емъ>¹ животѣ, которын иметъ(ѣ) быти гос<п>одарь на<ш>ен земли, или вт(ѣ) дѣтен нашихъ(ѣ) или вт(ѣ) братін нашихъ(ѣ) или вт(ѣ) нашего племени или бѣдъ кто, то инн ш<т>о би емъ<п>¹ не порушили нашего даніа н нашего оутверженіа што есмъ дали цр(ѣ)к(о)ви С(вѣ)тѣмъ Патини. И кто бы х<от>¹ѣлъ втиати то ни кто бы хотѣлъ при раднѣ томѣ а бы то втиало было, то таковыи што бы бы<п>¹ проклаѣти вт(ѣ) Г(осп)од(а) Б(ог)а, н вт(ѣ) пр(ѣ)ч(н)стѣмъ его м(а)т(е)рь, н вт(ѣ) с(вѣ)т(ы)хъ н верховныхъ(ѣ) вѣ ап(о)ст(о)лѣ, н вт(ѣ) тнѣ с(вѣ)т(ы)хъ вт(ѣ)цѣ Никенскихъ>¹, н вт(ѣ) оусѣхъ(ѣ) с(вѣ)т(ы)хъ, н вт(ѣ) с(вѣ)т(о)го н вѣселенскаго патріарха н вт(ѣ) митрополита нашег(о) н таковыи што бы былъ подобенъ Іюдѣ прѣдателю н жидовомъ што распали Х(рист)а н Ірїю триклатомѣ.

И на потверженъ(ѣ), писали есмъ о<п>¹ Сочавѣ, при в(с)вѣщенномъ(ѣ) митрополитѣ Іѣсифѣ, рѣкою Братіа логовета, н приписали есмъ печатъ(ѣ) наша.

Б(ѣ) лѣт(о) xccxi сектабръ 5ї.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVI-lea>: † Гела Драгомирециѣ н Левкушани кнѣгинни Інаста<с>кы>², мати Ікеѣандра ввекциѣ Сторогѣ.

<Altă însemnare, din prima jumătate a sec. al XIX-lea>: Leucușăni cu moară ci-i la izvor și alt sat, piste Moldova, den gios de Roman, de lature ținutului, unde au fost Bratul cu vadul den Moldova.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că am făcut cu cugetul nostru bun și cu sfatul nostru și cu adunarea de obște și am făcut pomenire pentru sufletele sfintrăposaiilor domni de mai înainte, а înaintașilor noștri, și pentru sănătatea domniei noastre și am dat bisericii Sfinta Vineri, care este în tirgul Roman, unde zace sfintrăposata mamă а noastră, cneaghina Anastasia, și am dat acestei biserici două sate în țara noastră, în Moldova, unul este Leucușăuții lui Brătianu și cu moara care este la fintină, iar altul este peste Moldova, unde а fost Bratul. Și am dat aceleiași biserici vadul de la Moldova, care este mai jos de tirgul Roman, și lăturașii din această voloste. Toate acestea le-am dat acestei biserici, Sfinta Vineri, uric, cu tot venitul, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, а mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor domniei mele, <R>¹oman și Vasilisa, și credința panului Giurgiu staroste și а fraților lui și а copiilor lor, și credința panului Dragoș de la Neamț și а copiilor lui, și credința panului Stanislav

Rotompan și a copiilor lui, și credința panului Mihăilaș și a copiilor lui, și credința panului Jümetate Ion și a copiilor lui, și credința panului Vlad vornic, și credința panului Negru vornic, și credința panului Oană vornic de Suceava și a copiilor lui, și credința panului Bratul Straovici și a fraților lui și a copiilor lor, și credința panului Iațco și a copiilor lui, și credința panului Șandrișor și a copiilor lui, și credința panului Sin Birlici și a copiilor <lui>¹, și credința panului Iugșa al lui Tador și a copiilor lui, și credința panului Iliaș ceașnic, și credința panului Stan postel<nic și>¹ credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, aceia să nu-î clintească dania noastră și întărirea noastră pe care am dat-o bisericii Sfînta Vineri. Iar cine ar voi să ia aceasta sau cine ar voi să sfătuiască pentru ca aceasta să se ia, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia, și de toți sfinții, și de sfîntul și ecumenicul patriarh și de mitropolitul nostru și unul ca acela să fie asemenea lui Iuda vinzătorul și iidovilor care au răstignit pe Hristos și lui Arie cel de trei ori blestemat.

Iar pentru întărire, am scris în Suceava, în vremea preasfințitului mitropolit Iosif, cu mîna lui Bratei logofăt, și am atîrnat pecetea noastră.

În anul 6916 <1408> septembrie 16.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVI-lea>: Satele Dragomirești și Leucuşani ale cneaghinei Anasta<sia> ², mama lui Alexandru voievod cel Bătrîn.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 137.

Orig., perg. (31,5 × 36,5 cm), pecete atîrnată, cu legenda deteriorată: † Печать Їѡ Александрѡвѡвоу г(осподин)у Землѣ Молдавскѡй.

O foto., ibidem, Fotografii, LXXVIII/12, o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 78—80, și două trad., din sec. al XVIII-lea, fără autori, ibidem, LXIII/33, și LXV/62. O copie din sec. al XIX-lea, la Arh. St. Iași, ms. nr. 109, f. 32-33. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXXVIII/4, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, 11/194.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 14 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 436 (facs.); Melchisedek, *Chronica Romanului*, I, p. 101—104 (text slav, cu greșeli, și trad.); Iorga, *St. și doc.*, XVII, p. 69 (trad. de la Bibl. Acad., LXIII/33, datată: „pe la 1770”); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 60—62 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 17—18 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Александръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не смѣ листомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нь оузрѣтъ или его оуслѣшнѣтъ, оже тотъ истиннѣн слуга нашъ, панъ Жоуржъ Оунгоурѣнѣлъ, намъ правкою и вѣрною службою служилъ. Тѣмъ, мы, видѣше его правкою и вѣрною службу до насъ(ъ), жаловали есмъ его ѡсобною м(н)л(о)стію и дали есмъ ему оу нашѣн земли, оу Молдавскон, села, ѡтчинна его, на имѣ: <Оунгоурѣн>¹и, гдѣ домъ его, и, подлн того, Сѹх(о)долъ <и виноградъ што>¹ садилъ(ъ) ѡнъ собою ², и, оу Тоурлаѹю, села на имѣ: Прочешѣн, и Сперлешн, и Негрлешн, и Нѣгъ<шешн>³, гдѣ естъ(ъ) Нѣгъшъ жѹдѣ, и, поннже, гдѣ естъ(ъ) Команъ. То, емоу, ѡтъ(ъ) насъ(ъ) да естъ(ъ) оурикъ <съ>³ оуспѣмъ дохodomъ, на <вѣкы>¹ вѣчнѣмъ.

И хотары Оуңгүрѣ<номъ>¹ вт(ъ) Бакова, поченши вт(ъ) вѣрха <потока>¹¹ поутѣ вт(ъ) потока, та вт(ъ) толѣ прости¹, оу каменѣ, та, прости сръди черетѣн, на конецѣ долину¹, та, долина долиною, на конецѣ⁴ долину, та, долиною долу, оу еднѣн бродѣ, та, прости оу дѣлѣ, на оустѣ долины, та, дѣл<омъ>¹ горн, долина що нсходитѣ вт(ъ) лиса, та, горн долиною, до колѣ нс<хо>¹дитѣ оу полѣну, та, нз лиснемѣ вт(ъ) Тоудора горн, на конецѣ По<лѣ>¹на Изгорнища вт(ъ) Крѣлангатою, та, прости оу потоку, та, потокомъ<ъ> го<лн>¹, до вѣрха. То ест(ъ) вес(ъ) хотарѣ Оуңгүрѣ<номъ>⁵, а тѣмѣ селамѣ вт(ъ) Түрлүн, съ оушми поени н съ всамн своимн старимч хотармч, коуда нз вѣка оживали, непоручено нмѣ нколи, на вѣкы вѣчиннѣ, н дѣтемѣ его, н оулучатомѣ его, н прѣоулучатомѣ его, н прѣщүрѣтомѣ его н всему роду его, ко<лнко>³ сѣ изнандетѣ нз нанблнжнн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, вѣше писанного Александра воеводи, н вѣра дѣтен нашѣхъ, н вѣра пана Стан<н>³слава Ротѣмпана, н вѣра пана Мч<хч>³лашова, н вѣра пана Жюржа, н вѣра пана Блада дворника, н вѣра пана Жюметате Іуна, н вѣра пана Гринкова, н вѣра пана Негра дворника, н вѣра пана Ёанна дворника Сучавского, вѣра пана Блѣчн, вѣра пана Ённа Брѣланча, вѣра пана Блада Серѣтского вѣра пана Спенннѣ, вѣра <пана>¹¹ <внст>¹ ерника, вѣра пана Домокуша столника, вѣра пана Иліа чашника, н вѣра пана Стана постелника н вѣстнрника н вѣра оушх(ъ) боярѣ <молдавскыхъ, н велнкы>¹хъ, н малыхъ.

И по нашемѣ животѣ, которыи нметъ<ъ> гос<о>подарѣ оу земли нашѣн, нлі вт(ъ) дѣтен нашѣх(ъ) нли вт(ъ) братѣн нашѣх(ъ) <нли втѣ нашего>¹ племени <нли бұдь кто, то що бы>⁶ нмѣ не порушилѣ наше дааніѣ але бы нмѣ оутвѣрднлѣ н оу<крѣпнлѣ> занүже есмѣ даан нмѣ за нхъ правою н вѣрною службою.

<И н>⁷а бұлшею крѣпости все вѣше писаному, веламн есмѣ нашемү вѣрному панү, Исачю логодетү, писати н прѣвѣсннн нашү <печ>⁷чатѣ к семѣ листү нашемү.

Оу Сучавѣ, в(ъ) лѣт(о) хсѣѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца генарѣ кн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că această adevărată slugă a noastră, pan Giurgiu Ungureanul, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, satele, ocinile lui, anume: <Unguren>¹, unde este casa lui, și, lângă acela, Suhodolul <și via pe care>¹ și-a sădit-o², și, la Turlui, satele anume: Porcești, și Sperlești, și Negrilești, și Neagă<șești>³, unde este jude Neagăș, și, mai jos, unde este Coman. Toate acestea să-i fie de la noi uric, <cu>³ tot venitul, în <vecii>¹ vecilor.

Iar hotarele Ungurenilor de la Bacău să fie începînd de la obîrșia <piriu-lui>¹ ...¹ drumul de la pîriu, apoi, de acolo, drept ...¹ la Piatră, apoi, drept prin mijlocul cereteilor, la capătul văii ...¹, apoi, în jos pe vale, pînă la capătul⁴ văii, apoi, pe vale în jos, la un vad, apoi, drept la deal, la gura văii, apoi, pe deal în sus, valea ce iese din pădure, apoi, în sus pe vale, pînă unde iese în poiană, apoi, din pădurea de la Tudora, în sus, la capătul Poienii Arse de la Cîrligata, apoi, drept la pîriu, apoi, pe pîriu în sus, pînă la obîrșie. Acesta este tot hotarul Ungurenilor⁵, iar al acelor sate de la Turlui, cu toate poienile și cu toate hotarele lor vechi, pe unde din veac au folosit, să le fie neclintit lor niciodată, în vecii vecilor, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului neam al său, cine se va afla din cei mai apropiati.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor noștri, și credința panului Stan<i>³slav Rotâmpan, și credința panului Mi<hăi>³laș, și credința panului Giurgiu, și credința panului Vlad vornic, și credința panului Jiumetate Ion, și credința panului Grinco, și credința panului Negru vornic, și credința panului Oană vornic de Suceava, credința panului Vilcea, credința panului Sin Birlici, credința panului Vlad de la Siret, credința panului Spenea, credința <panului> ¹ . . ¹ <vist>¹ier, credința panului Domocuș stolnic, credința panului Ilie ceașnic, și credința panului Stan postelnic și vistier și credința tuturor boierilor <moldoveni, și> ¹ mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri <sau din> ¹ neamul <nostru> ¹ <sau oricine, acela să> ⁶ nu le clintească dania noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

<Iar> ⁷ pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise am poruncit credinciosului nostru pan, Isaia logofăt, să scrie și să atîrne <pe>-cetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6917 <1409>, luna ianuarie 28.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 1. Orig., perg. (30 × 43 cm), pecete atîrnată, deteriorată.

O foto., ibidem, Fotografii, LXXVIII/21, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 81—83.

Alte două foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/5, și la Inst. de ist. arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/202.

Pecetea acestui document reprezintă cea dintîi amprentă cunoscută pînă astăzi a tiparului sigilar folosit în cancelaria lui Alexandru cel Bun după anul 1408. Elementele sale distinctive, avîndu-se în vedere întreaga serie a imprimărilor conservate, sînt următoarele: diametru = 8,3 cm, cap de bour cu botul rotunjit, coarcele arcuite înăuntru și steaua (cu cinci raze neregulate) între ele, soarele (rozetă cu cinci petale, în jurul unei mici calote) și luna (crai nou) de o parte și de alta a capului, într-un scut triunghiular cu marginile laterale rotunjite și ușor inegale, înconjurat de șase lobi (cel inferior fiind asimetric față de virful scutului), cu cruciulițe la capete, și de tot atîtea cîmpuri umplute cu rombulețe, iar în jurul emblemei, între două cercuri simple, legenda: † Печать ѿ Александра воєвода г(оспо)дина Землякѣ Молдавскѣ.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 15 (facs.).

Costăchescu, *Doc. comunicate*, p. 170—172, și *Doc.*, I, p. 64—66 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 18—19 (trad.).

¹ Șters.

² De la Оуңгѣрѣни (<Unguren>) pînă aici, șters cu cerneală.

³ Omis.

⁴ конецъ („capătul”), neclar în orig.

⁵ De la Хотарѣ Оуңгѣрѣномъ („hotarele Ungurenilor”) pînă aici, șters cu cerneală.

⁶ Rupt și șters.

⁷ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы¹, Александръ воєвода, господаръ Землякѣ Молдавскон. Чинимъ знаменито, не смѣя листомъ нашимъ, оушнемъ кто на нь оузыритъ или его оуслышитъ(ъ), оже есмъ оучинили зад(с)шїе д(с)шѣ дѣла переже с(вѣ)то починшїимъ предкомъ и братїи нашимъ(ъ) и за наше здравїе и дади есмъ монастырєви С(вѣ)т(о)го Николы, што на Поланѣ Сиратъскомъ(ъ), вт(ъ) оусти Шоумоуза болота, що би никто смѣлъ ловити до хотара оже есть на Хетче.

И ЕЩЕ ЕСМЪ ДАЛН ТОМОУ МАНАСТИРЕВН МѢСТО ГДЕ ЛЮБИТЬ СОБЕ СОДНТИ ВИНОВАД(Ъ)
Н НМАТИ НА² ВѢКЪ ВѢЧНЫА СО ОУСНАМЪ.

И НА ТО, ВѢРА МОА, БЫШЕ ПИСАННАГО АЛЕКСАН³ДРА ВОЕВОДЫ⁴, Н ВѢРА С(Ъ)НА
МОЕГО, РОМАНОВА, Н ВѢРА ПАНА СТАНИСЛАВА РОТОМПАНА Н ВѢРА ПАНА ХРИНКОВА, Н
ВѢРА⁵ ПАНА ЖЮРЖА, Н ВѢРА ПАНА БЛАДА ДВОРНКА, Н ВѢРА ПАНА ЖЮМЕТАТЕ ИОНА,
Н ВѢРА ПАНА СИННА БЫРИНЧА, Н ВѢРА ПАНА НЕГРА ДВОРНКА, Н ВѢРА ПАНА ОАНА ДВОР-
НКА, Н ВѢРА ПАНА БРАТУ<ЛА СТ>⁶РАОВИЧА, Н ВѢРА ПАНА БНАЧНА, Н ВѢРА ПАНА АЦКОВА
Н ВѢРА ПАНА ДОМОНКУША СТОЛНКА, Н ВѢРА ПАНА ИЛИАША ЧАШНИКА, Н ВѢРА ПАНА СТАНА
ПОСТЕЛНКА Н ВСТЪАРНКА Н ВѢРА ОУСѢХ(Ъ) БОАРЪ МОЛДАВСКЪХЪ, Н ВЕЛНКЪХ(Ъ),
Н МАЛЪХ(Ъ).

И ПО НАШЕМ(Ъ) ЖИВОТѢ, КТО НМЕТ(Ъ) БЫТИ ГОСПОДАРЬ ОУ ЗЕМАН НАШОН,
НАН УТ(Ъ) БРАТИН НАШУХ(Ъ) НА(Н) ДѢТИ НАШН НАН УТ(Ъ) НАШЕГ(О) ПЛЕМЕНЕ НАН БУДА(Н)
КТО, ТО НМЪ ШТО БЫ НЕ ПОРУШИЛН ШТО ЕСМЪ ДАЛН ТОМУ МО<НА>³СТИРЕВН С(ВА)-
Т(О)ГО НИКОЛЪ.

И НА ПОТВЕРЖЕНІЕ, ВЕЛѢЛН ЕСМЪ НАШЕМУ ВНОМОУ БРАТАН ЛОГОБЕТЮ ПИСАТИ
Н ПРИВНСИТИ ПЕЧАТ(Ъ) К СЕМУ ЛНСТУ НАШЕМУ.

ОУ СОЧАВѢ, В(Ъ) ЛѢТ(О) XCCXIII АПРІЛЪА НІ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi¹, Alecsandru voievod, domn al Țării
Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor
vedea sau o vor auzi, că am făcut pomenire pentru sufletele sfintrăposaților
înaintașilor și fraților noștri și pentru sănătatea noastră și am dat mănăstirii
Sfintul Nicolae, care este în Poiana Siretului, bălțile de la gura Șumuzului,
ca nimeni să nu cuteze să pescuiască pînă la hotarul care este la Hetce. Și
încă am mai dat acestei mănăstiri loc unde va dori ca să-și sădească vie și s-o
aibă în² vecii vecilor cu totul.

Iar la aceasta este credința mea, a mai sus-scrisului Alecsa<n>³dru
voievod⁴, și credința fiului meu, Roman, și credința panului Stanislav Rotom-
pan, și credința panului Hrinco, și⁵ credința panului Giurgiu, și credința
panului Vlad vornic, și credința panului Iumetate Ion, și credința panului
Sin Birlici, și credința panului Negru vornic, și credința panului Oană vornic,
și credința panului Bratu<l St>⁶raovici, și credința panului Vilcea, și credința
panului Iațco, și credința panului Domoncuș stolnic, și credința panului Iliaș
ceașnic, și credința panului Stan postelnic și vistier și credința tuturor
boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din frații
noștri sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le
clintească ce am dat acestei mănăstiri a Sfintului Nicolae.

Iar pentru întărire, am poruncit credinciosului nostru Brateilogofăt
să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

În Suceava, în anul 6917 <1409>, aprilie 18.]

Arh. St. București, Peceti, nr. 112.

Orig., perg. (26 × 30,5 cm), pecete atîrnată, cu legenda deteriorată: † ПЕЧАТЪ Ъ ІѠАН<Ъ>

ИЛИА ВОЕВДАТЪ ГОСПОДАРТЪ ЗЕМАН МОЛДАВСКОНЪ*.

Cu o trad., din 1866 mai 26, de G. Peșiacov.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXVIII/19, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms.
nr. 5 231, f. 87—88.

Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/89.

Prezența peceteii lui Ilie voievod la un act emis de Alexandru cel Bun se explică fie prin
resigilarea lui de către noul domn, datorită pierderii piesei originale (v. D. P. Bogdan, *O matrice*,
p. 260), fie prin încercarea tardivă a beneficiarului sau a urmașilor lui de a suplini în acest mod
lipsa sigiliului inițial.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 16 (facs.); D. P. Bogdan, *op. cit.*, fig. 13, în afara textului (facs.);

Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 2, p. 11–12 (text slav, cu prescurtări, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 69–71 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 19–20 (trad.).

¹ Pină aici, scris de altă mână, pe loc ras.

² De la *Гнрѣтѣскома* („Siretului”) pină aici, scris de altă mână, pe loc ras.

³ Omis.

⁴ ... *кца(н)ара воєвода* („... csa(n)dru voievod”) scris de altă mână, pe loc ras.

⁵ *ра пана Хрнкова н в ...*, („panului Hrincu, și”), scris de altă mână, pe loc ras.

⁶ Rupt.

26

1409 (6917) noiembrie 7, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣксандръ воєвода, господарь Зѣмли Молдавѣскон. Чинимъ знаменито, не смѣа лнстомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нь оузрнтъ нли его оуспышнтъ, оже есмъ оучинили зад(у)шѣ д(у)шѣ дѣла предковъ нашихъ н за наше здоровѣ н дали есмъ монастыревн с(вѣ)т(о)го Оузнес(е)нїа Х(рист)ова, што на Немцишорн, одно озеро на Прутѣ, на имѣ Луциоула, ннколн непорѣшенъ, на вѣкы вѣчныа.

И на то, вѣра нашего господства, вѣше писаннаго Ілѣксандра воєводы, н вѣра оуспѣхъ боаръ молдавскыхъ(ъ).

Писан(ъ) оу Гочав(ѣ), в(ъ) лѣт(о) $\overline{x\dot{z}c\dot{z}i}$ ноем(врѣ) \widetilde{z} , рукою Братію логобета.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că am făcut pomenire pentru sufletele înaintașilor noștri și pentru sănătatea noastră și am dat mănăstirii sfinta Înălțare a lui Hristos, care este la Nemțișor, un iezer pe Prut, anume Luciul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința tuturor boierilor moldoveni.

Scris la Suceava, în anul 6917 <1409> noiembrie 7, cu mîna lui Bratei logofet.

Arh. St. București, M-reă Neamț, CII/1.

Orig., perg. (16,5 × 23 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu două copii după o trad. veche, una din prima jumătate a sec. al XIX-lea și alta din 1829 martie 12.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/90. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 89, și alta, din sec. al XVIII-lea, după o trad. veche, *ibidem*, CLXXV/2.

EDIȚII: Sacerdoțeanu — Bogdan, *Facs. slave*, pl. XII (facs.); D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 71 (facs.);

Costăchescu, *Doc.*, I, p. 71–72 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 20 (trad.).

27

1409 (6917) noiembrie 18, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣксандръ воєвода, господарь Зѣмли Молдавѣскон. Чинимъ знаменито, не смѣа лнстомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нь оузрнтъ нли его оуспышнтъ, оже есмъ оучинили зад(у)шѣ д(у)шѣ дѣла предковъ нашихъ(ъ) н за наше здоровѣ н дали есмъ мыто Молдовницкое монастыревн Бл(а)говѣщенїю пр(ѣ)ч(н)стѣн Б(о)городнцн, што на Молдовнцн, оурикъ, со оуспѣмъ дох(о)домъ(ъ), на вѣкы вѣчныа.

Ѣ на то, вѣра нашего господства, вѣше писаннаго ѡлександра воеводѣ, и вѣра пана Станислава Ротомпана, и вѣра пана Михаѡлашека, и вѣра пана Жюргѡ, и вѣра пана Жюметате Ѣвна, и вѣра пана Негрина, и вѣра пана Ѣана дворинника Сочавьского, и вѣра пана Гринкова, и вѣра пана Сина Бырлича, и вѣра пана Блада Сирѡтского, и вѣра пана Спеннина, и вѣра пана Блада дворинника, и вѣра пана Шандршорока, и вѣра пана Ыцкова, и вѣра пана Стана Преоутеского, и вѣра пана Домонкуша столника, и вѣра пана Ылѡша чашника, и вѣра пана Стана постелника и вѣстѡрника, и вѣра пана Югшина и вѣра оуснх(ъ) богаръ, и великых(ъ), и малых(ъ).

Ѣ по нашемъ животѣ, которын имет(ъ) быти господарь оу нашемъ земан, или вт(ъ) дѣтен нашихъ или вт(ъ) братѡи нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего племени или будѡ кто, то имѡ што бы не порушилъ нашего данѡа. Ѣ кто имет(ъ) порушити, таковын што бы былѡ проклатъ вт(ъ) Г(о)с(по)дѡа Б(ог)а, и вт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стѡа его м(а)т(е)рь, и вт(ъ) с(вѡ)т(ы)хъ и верховных(ъ) вѣ ап(о)ст(о)лѡ, и вт(ъ) тѡи с(вѣ)т(ы)хъ вт(ъ)цѡ Никенскихъ(ъ) и вт(ъ) оуснхъ с(вѡ)т(ы)хъ и таковын што бы былѡ подобенъ Ѣоудѣ Ыскарѡ-втѡскому, и проклатому Ѣрию и жидовому што рекал на Х(рист)а, сп(а)са наше-го, кровь его на нѡх(ъ) и на чѡдохъ нѡхъ.

Ѣ на потверженѡе тѣмъ, велѣли есмъ нашему вѡрному Братѣю логоветю писати и приѣснити печат(ъ) нашѡ.

Оу Сочавѣ(ѣ), в(ъ) лѣт(о) x̄sc̄z̄j ноембра ѡѡ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că am făcut pomenire pentru sufletele înaintașilor noștri și pentru sănătatea noastră și am dat vama Moldovei mănăstirii Bunavestirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Moldovița, uric, cu tot venitul, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința panului Stanislav Rotompan, și credința panului Mihăilăș, și credința panului Giurgiu, și credința panului Jiumetate Ion, și credința panului Negrea, și credința panului Oană vornic de Suceava, și credința panului Grinco, și credința panului Sin Birlici, și credința panului Vlad de la Siret, și credința panului Spenea, și credința panului Vlad vornic, și credința panului Șandrișor, și credința panului Iațco, și credința panului Stan Preutescul, și credința panului Domoncuș stolnic, și credința panului Iliiaș ceașnic, și credința panului Stan postelnic și vistier, și credința panului Iugaș și credința tuturor boierilor, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le clinească dania noastră. Iar cine le va clinti, unul ca acela să fie bleștemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia și de toți sfinții și unul ca acela să fie asemenea lui Iuda Iscarioteanul, și bleștematului Arie și jidovilor care au strigat asupra lui Hristos, mintuitorul nostru: singele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru întărirea acestora, am poruncit credinciosului nostru Bratei Iogofăt să scrie și să atirne pecetea noastră.

La Suceava, în anul 6917 <1409> noiembrie 18.

Muzeul județean Suceava, Inv. nr. 2145 (predat în custodia Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România — București (1902/III/1342) prin procesul verbal nr. 1967, din 19 decembrie 1970, sub nr. 33). Orig., perg. (33 × 36 cm), pecete atârnată, cu legenda: † Печатъ Ѣѡ ѡлександра воеводѣ г(осподин)на Землѣ Молдавьской.

Cu o trad., din 1771 aug., 16, de Vartolomei Măzăreanu arhimandrit al m-rii Solca, ibidem, inv. nr. 2 054; o trad. germ. din sec. al XVIII-lea cu data de zi: 11, după trad. precedentă, la Arh. St. Suceava, Fond M-rea Dragomirna, I/1; altă trad. germ. din sec. al XVIII-lea, ibidem, I/2.

Două foto., după orig., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/26 a și b, și una după trad. din 1771, ibidem, III/27; altă foto., după orig., la Bibl. Centrală Universitară Cluj, Inv. gen. nr. 3 301/1959. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 90—91.

EDIȚII: Калужняки-Соболевски, *Кириловские рукописей*, pl. 115 (facs.); D.I.R., A, I, p. 437 (facs.); *Ist. Rom.*, II, p. 391, fig. 120 (facs.); D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 63 (facs.); Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 56 (trad. germ.); Bălan, *Nouii doc. cîmpulungene*, p. 7—8 (trad., după trad. germ. a lui Wickenhauser); Costăchescu, *Doc. I*, p. 72—74 (text slav și trad.): D.I.R., A, I, p. 21 (trad.).

28

1410 (6918) martie 15, Suceava.

Tălmăcire din uric vechiu sirbăsc de la Alexandru voievod, scris pe pergament, în Suceavă, la anul 6918 <1410> mart 15, în ziua Sfîntului Lazor, în simbăta a 6-le a Postului Mare.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domnu Țării Moldovii. Înștiințare facem, prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta pe dînsa ori cetîndu-să o vor auzi-o, pentru acest adivărat credincios sluga nostru, dumnealui Domoncuș stolnic, și fratele său Blaj și Iacobu, fiul lui Gheleb Miclouș, ce au slujit ei mai înainte sfînt odihniților domnilor ce au fost mai înainte de noi cu dreaptă și credincioasă slujbă, dar <astăzi>¹ ne slujăsc noi cu dreaptă și credincioasă slujbă. Drep<t a>¹ceia, noi, văzînd a lor ce dreaptă și credincioasă slujbă cătră noi, i-am miluit pe dînșii cu deosăbită milă, de le-am dat lor, în țara noastră, a Moldovii, șasă² sate, pe Cașen și pe Oltuz³, anume Stanișoreștii, și Laslov[ov]ții⁴, și Grozăștii și Stoenăștii de la Vlicic(a)⁵, cu toți hotarăle lor. Pe toate aceste di mai sus-scrisă li s-au dat lor uric cu tot venitul, în vecii vecilor, și fiilor lor, și nepoților, prestrănepoților, și prestrănepoților de fii, și fraților lor celor mai di aproape și fiilor lor, nepoților, strănepoților și prestrănepoților de fii, în vecii vecilor.

Și spre aceasta iaste credința domnii noastre de mai sus numit, noi, Alixandru voievod, și credința a fiilor noștri și credința boerilor noștri: credința dumnisali Stanislav Rotompan, credința dumnisali Mihailaș, credința dumnisale Giurgea, și credința dumnisali Ioan Jumătate, și credința dumnisali (lipsă)⁵, și credința dumnisali Negrea vornic, (lipsă)⁶, și credința dumnisali Birliciu, și credința dumnisali Vlad (lipsă)⁵, și credința dumnisale Spenea[c] (lipsă)⁵, credința dumnisali Iugșan, și credința dumnisali Procelnic Stoian, credința dumnisali Bratul Straovici, credința dumnisali Ilii paharnic, credința dumnisali Criste, credința dumnisali Stan postelnic și vistiernic și credința tuturor boerilor ai Moldaviei, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn țării noastre, ori din fiii noștri ori din frații noștri ori din săminția noastră sau oricine va fi domn, acela să nu le strice lor daniia și întăritura noastră, fiindcă noi le-am dat lor pentru a lor cea dreaptă și credincioasă slujbă.

Și spre întăritura tuturor acelor di mai sus-scrisă, am poroncît credinciosului nostru, dumnisali Brateiu logofăt, să scrie și pecetea noastră să o lege cătră această carte a noastră.

Bibl. Acad., LXIII/221. Trad. de Ioan Stamati pitar, autenticată de divan la 1829 iulie 4.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 96—97, și un rez., de la mijlocul sec. al XIX-lea, ibidem, DCCCXCVII/180 (nr. 1).

¹ Loc rupt.

² Lectură greșită a traducătorului sau acesta nu a citit numele tuturor satelor?

³ În loc de „Oituz”.

⁴ Adică „Laslaufi”.

⁵ Adică „Vileic(a)”.

⁶ Mențiunea traducătorului.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мѣ, Александръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не смѣ листомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нь оузрѣтъ или его оуслышитъ, оже есмѣ оучинили с нашимъ добрымъ оумысломъ и с нашою радою и оучинили есмѣ зад(у)шїе д(у)шѣ дѣла предковъ нашихъ(ъ) и за наше здравїе и дали есмѣ монастыреви Оуспенїю пр(ѣ)ч(и)стон Б(огороди)цн, што на Быстрицн, два села, на имѣ Мнтюковцн и Брашовцн, со оуспѣмн своимн старымн хотармн, оурнкъ томү монастыреви, со оуспѣмъ доходомъ, на вѣкы вѣчнымъ.

И еще есмѣ дали оброкъ томү монастыреви, из нашего двора, на каждыи годъ цѣлын, по десѣтъ бочокъ вина, и по десѣтъ колоды пшеничныхъ(ъ) и по десѣтъ поставы Чехъ, и нгүменү по единъ полъ поставѣ сѣрого сүкна. И еще, монастырь Боготиньскын имѣтъ слүхати шт(ъ) того монастыря. То оусе есмѣ дали томү монастыреви, на вѣкы вѣчнымъ.

И на то, вѣра нашего господства, вѣше писаннаго Александра воеводы, и вѣра дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Станислава Ротомпана, вѣра пана Мнханлова, вѣра пана Гана дворника Сочавского, вѣр<а пана>¹ Блада Сирѣтского и брата его, пана Крѣста чашника, вѣра пана Жюрж<а Фратовского>¹ вѣра пана Блада дворника, вѣра пана Негрина, вѣра пана Жюм<етате Ион>¹а, вѣра пана Былчина, вѣра пана Нестѣкова, вѣра пана Спена Жюржа, <вѣра п>¹ана Югшина, вѣра пана Стана Бырлнча, вѣра пана Домонкүша столника, <вѣ>¹ра пана Стана постелника и внстѣарника и вѣра оуспѣхъ(ъ) бояръ молдавскихъ(ъ), и великыхъ, и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, которын имѣтъ быти господарь оу насен земли, или шт(ъ) дѣтен нашихъ или шт(ъ) братїи нашихъ или шт(ъ) нашего племени или бұдь кто, то имѣ што быхү не порүшлии нашего данїа и нашего оутверженїа и оброкъ тын што бы дали томү монастыреви. И коли которын штнметъ(ъ) наше данїе и наше оутверженїе и оброкъ тын, то таковыи што бы былъ проклатъ шт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, и шт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стүю его м(а)т(е)рѣ, и шт(ъ) с(вѣ)т(ы)хъ и верховныхъ(ъ) вї ап(о)ст(о)лѣ, и шт(ъ) тнї с(вѣ)т(ы)хъ шт(ъ)цѣ Никенскихъ(ъ), и шт(ъ) оуспѣхъ с(вѣ)т(ы)хъ и таковыи што бы былъ подобенъ Юдѣ прѣдателю и проклатому ярю.

И на потверженїе, велики есмѣ нашемү вѣрномү Братю логошетю писати и привѣстити печать наша к семү листү нашемү.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(ѣ) ×ЅЦΘĪ ген(арїа) 3̄.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am făcut cu bunul nostru cuget și cu sfatul nostru și am făcut pomenirea pentru sufletele înaintașilor noștri și pentru sănă-

tatea noastră și am dat mănăstirii Adormirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistrița, două sate, anume Mitiucăuți și Brașăuți, cu toate hotarele lor vechi, uric acestei mănăstiri, cu tot venitul, în vecii vecilor.

Și încă am dat obroc acestei mănăstiri, de la curtea noastră, în fiecare an întreg, cite zece buți de vin, și cite zece coloade de griu și cite nouă postavuri de Cehia, și egumenului cite un postav și jumătate de stofă cenușie.

Și încă, mănăstirea de la Bohotin va asculta de această mănăstire. Toate acestea le-am dat acestei mănăstiri, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Stanislav Rotompan, credința panului Mihail, credința panului Oană vornic de Suceava, credința <panului>¹ Vlad de la Siret și a fratelui său, pan Cristea ceașnic, credința panului Giurgi<u de la Frătăuți>¹, credința panului Vlad vornic, credința panului Negrea, credința panului Jium<etate Ion>¹, credința panului Vilcea, credința panului Nesteac, credința panului Spenea Giurgiu, <credința p>¹anului Iugșa, credința panului Stan Birlici, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Stan postelnic și vistier și credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le clintească dania noastră și întărirea noastră și obrocul acesta să-l dea acestei mănăstiri. Iar când cineva va lua dania noastră și întărirea noastră și obrocul acesta, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de precurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia și de toți sfinții și unul ca acela să fie asemenea lui Iuda vinzătorul și blestematului Arie.

Iar pentru întărire, am poruncit credinciosului nostru Bratei logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6919 <1411> ianuarie 6.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX/1.

Foto. după orig., perg. (23,5 × 28,5 cm), pecete atirnată, pierdută; actul s-a aflat, pînă în 1940, la Chișinău, în posesia lui Paul Mihail.

O copie din 1817 august 17, după o trad. veche, cu data de zi: 5, ibidem, CLXXV/3. Alte foto.: una la Arh. St. București, Fotografii, IX/1, și trei, după Mihailovici, *Album* (v. EDIȚII), la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/91 a, b și c.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. I (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 438 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 80 (rez., după copia din 1817, semnalată în *Creșterea colecțiilor*, 1915, p. 58); Mihailovici, *Opt. doc.*, p. 194–196 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 23–24 (trad.).

¹ Rupt.

† М(н)л(о)стію вѣсѣю, мѣ¹ъ, Александръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ зна¹ч¹мѣ¹нто, смѣ¹ъ нашимъ листомъ, оу¹чимъ кто на нѣ оу¹зритъ или его оу¹слышитъ, оже есмъ дали Шолданъ Петрови и женѣ его, дочери пана Жүли, и дѣтемъ нмѣ и братү его, Миклошеви, едно село на Шүмүзи, на нмѣ Тамръташовци. И еще дали есмъ ему и женѣ его, дочери пана Жүли, и дѣтемъ нмѣ, едно село, на нмѣ на Дүпелнон Могылы. То, нмѣ, оу¹никъ со

оушнмъ доходомъ, на вѣкы вѣчныѣ. ꙗ оу того село, што на Дупелнон Могылы, братъ его, Миклоушъ, не имаетъ ни вѣдно дѣло.

ꙗ ѡт(ъ) того села, што сѣ словетъ Тамръташовци, оузалн есмъ патъ дворы татаръ и далн есмъ нхъ монастыревн С(вѣ)т(о)го Николы ѡт(ъ) Поланы. ꙗ хотаръ тѣмъ селомъ, по старому хотару, со оушихъ сторонъ.

ꙗ на то, вѣра нашего господства, вшые писаннаго Александра воеводы, и вѣра дѣтен нашнхъ и вѣра нашнхъ(ъ) боаръ: вѣра пана Станіслава Ротомпана, вѣра пана Мнхданлашева, вѣра пана Жюржм дворника, вѣра пана Блада Снрмтѣского и брата его, пана Кръстѣ чашника, вѣра пана Ъана дворника, вѣра пана Блада дворника, вѣра пана Негрина, вѣра пана Гринкова, вѣра пана Нестѣкова, вѣра пана Билчина, вѣра пана Сина Бырлнчѣ, вѣра пана Спенна, вѣра пана Юшина, вѣра пана Братула Страовнчѣ, вѣра пана Стана Бырлнчѣ, вѣра пана Домонкуша столника, вѣра пана Стана постелника и встѣарника и вѣра оуѣхъ(ъ) боаръ молдавскыхъ(ъ).

ꙗ по нашемъ жнвотѣ, которын иметъ бѣтн господаръ оу нашнхъ землн, нн ѡт(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нн ѡт(ъ) братін нашнхъ(ъ) нн ѡт(ъ) нашего племени нн бѣдъ кто, то нмъ што бѣху не порушнлн нашего даніѣ и нашего оутверженѣѣ занѣже есмъ нмъ далн за правѣу и за вѣрнѣу нхъ службѣ.

ꙗ на потверженіе тѣмъ оуѣмъ(ъ), велѣлн есмъ нашемъ внрному Братѣю логобетю писати и прнвнснти печатъ(ъ) наша к сему лнстѣ unseremъ.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) х^ѣст^ѣт^ѣі сектѣ(рѣ)а) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că am dat lui Șoldan Petru și femeii lui, fiica panului Giulea, și copiilor lor și fratelui său, Miclouș, un sat pe Șumuz, anume Tamirțășăuți. Și încă i-am dat lui și femeii lui, fiica panului Giulea, și copiilor lor un sat, anume la Movila Găunoasă. Aceasta să le fie uric, cu tot venitul, în vecii vecilor. Iar în acest sat, care este la Movila Găunoasă, fratele său, Miclouș, să nu aibă nici o treabă.

Și din acest sat, care se numește Tamirțășăuți, am luat cinci curți de tătari și le-am dat mănăstirii Sfântul Nicolae din Poiană.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, din toate părțile.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Stanislav Rotompan, credința panului Mihăilaș, credința panului Giurgiu vornic, credința panului Vlad de la Siret și a fratelui său, pan Cristea ceașnic, credința panului Oană vornic, credința panului Vlad vornic, credința panului Negrea, credința panului Grinco, credința panului Nestea, credința panului Vilcea, credința panului Sin Birlici, credința panului Spenea, credința panului Iugșa, credința panului Bratul Straovici, credința panului Stan Birlici, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Stan postelnic și vistier și credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le clintească dania noastră și întărirea noastră, pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru întărirea tuturor acestora, am poruncit credinciosului nostru Bratei logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6919 <1411>, septembrie 22.

Arh. St. Iași, CCCXL/62. Orig., perg. (21 × 32,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

Două foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/92 și III/148, și una la Arh. St. Iași, MXXXVIII/8. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 112—113.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 439 (facs.); Ghibănescu, *Un uric din 1410*, p. 465—467 (text slav și trad., cu anul socotit în stilul de 1 septembrie); idem, *Surete*, I, p. 1—3 (text slav și trad.); V. Costăchescu, *Ist. Folticeni*, p. 310 (trad. după Ghibănescu, *Surete*); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 92—93 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 27—28 (trad.).

¹ Rupt.

31

1411 (6919) septembrie 22, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жнею, мы, Ілѣксандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, снмъ нашмъ лнстомъ, оуѣсмъ кто на нь оуѣрнтъ нан его оуѣсашнтъ, оже есмъ оуѣзань вт(ъ) Тамръташовци, вт(ъ) Шумуза, пѣтъ дворы татаръ, с волею Шолданъ Петрову, н дади есмъ нхъ монастыревн С(вѣ)т(о)го Николы вт(ъ) Поланъ втннѣдъ, со оуѣснмъ, николн, то, непорѣшено, томъ монастыревн, на вѣкы вѣчнмъ.

І на то, вѣра нашего господства, вѣше писаннаго Ілѣксандра воеводы, н вѣра дѣтен нашнх(ъ) н вѣра нашнхъ бояръ: вѣра пана Станислава Ротомпана, вѣра пана Жюржа дворника, вѣра пана Блада Сирѣтского н брата его, пана Кръста чашипка, вѣра пана Гринкова, вѣра пана Ёана дворника, вѣра пана Блада дворника, вѣра пана Негрина, вѣра пана Нестѣкова, вѣра пана Ёначина, вѣра пана Снна Ёырнчѣ, вѣра пана Спеннина, вѣра пана Шандрншорова, вѣра пана Братѣла Страовнч(а), вѣра пана Юшнна, вѣра пана Петра Оуѣакан, вѣра пана Ілѣшѣва, вѣра пана Домонкѣша столника, вѣра пана Стана Ёырлѣчѣ, вѣра пана Прочелника Стопана, вѣра пана Стана постѣлника н внстѣарника н вѣра оуѣѣх(ъ) бояръ молдавскых(ъ), н велнкых(ъ), н малых(ъ).

І при нашемъ животѣ нан по нашемъ животѣ, которын иметъ быти господарь оу нашнхъ земли нан вт(ъ) дѣтен нашнхъ нан вт(ъ) братѣн нашнхъ нан вт(ъ) нашего племени нан бѣдъ кто, то што бы вни не порѣшан нашего данѣа н нашего оутверженѣа што есмъ дади томъ вѣше писанномъ монастыревн. І кто иметъ то порѣшнт, таковын што бы был(ъ) проклѣтъ вт(ъ) Г(оспод)а Ё(ог)а, н вт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стію его м(а)т(е)рь, н вт(ъ) с(вѣ)т(ы)хъ н верховнхъ вѣ ап(о)ст(о)лѣ, н вт(ъ) тнѣ с(вѣ)т(ы)хъ вт(ъ)цѣ Ннкенскнхъ н вт(ъ) оуѣснхъ с(вѣ)т(ы)хъ н таковын што бы была подобѣн Іюдѣ прѣдѣтелю н проклѣтому Ірїю н жндовомъ што рекан на Хрнста: кровь его на ннхъ н на чѣдохъ нхъ.

І на потверженѣе, велѣан есмъ нашемъ внрномъ Братѣю логоветю писати н прнѣснати печат(ъ) наша к семъ лнстѣ unseremъ.

Оу Сочавѣ, в лѣто шестотысѣчное ѡѡї, м(ѣ)с(ѣ)цѣ сѣктѣбрѣ, оу двѣдѣсѣте н вторын д(ѣ)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că am luat din Tamirtaşăuți, de la Șumuz, cinci curți de tătari, cu voia lui Șoldan Petru, și le-am dat mănăstirii Sfintul Nicolae din Poiană pe deplin, cu totul, neclintit, acestea, niciodată, acestei mănăstiri, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Stanislav Rotompan, credința panului Giurgiu vornic, credința pa-

nului Vlad de la Siret și a fratelui său, pan Cristea ceașnic, credința panului Grinco, credința panului Oană vornic, credința panului Vlad vornic, credința panului Negrea, credința panului Nestea, credința panului Vilcea, credința panului Sin Birlici, credința panului Spenea, credința panului Șandrișor, credința panului Bratul Straovici, credința panului Iugșa, credința panului Petru Ureacle, credința panului Iliaș, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Stan Birlici, credința panului Procelnic Stoian, credința panului Stan postelnic și vistier și credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar în timpul vieții noastre sau după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, aceia să nu clintească dania noastră și întărirea noastră pe care am dat-o acestei mănăstiri mai sus—scrise. Iar cine va clinti aceasta, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli, și de cei 318 sfinți părinți de la Nicheia și de toți sfinții și unul ca acela să fie asemenea lui Iuda vânzătorul și blestematului Arie și jidovilor care au strigat asupra lui Hristos: singele lui, asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru întărire, am poruncit credinciosului nostru Bratei logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul șase mii 919 (1411), luna septembrie, în a douăzeci și doua zi.

Arh. St. București, Pечеți, nr. 113. Orig., perg. (26,5 × 43 cm), pecete mică atîrnată, cu legenda: † Печать Александра воеводы.

Cu o trad., din 1796 iunie 24, de Andrei Tălmaci căpitan.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXVIII/22, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 110—111.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 17 (facs.); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 2, p. 12 (text slav, cu prescurtări și trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Iorga, *Anciens doc.*, I, p. 244—245 (text slav, după Hăjdeu, și trad. franc., cu data socotită în același stil); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 95—96 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 28—29 (trad.).

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Александръ воевода, господарь Землин Молдавскон. Чинимъ¹ знаменито, снмъ нашнмъ лнстомъ, оуспѣмъ кто на нь оузнртъ нан его оуспышнтъ, оже тогъ нстннын Романъ діакъ, с(ы)нъ <Станнслава>² шт(ъ) Нѣмца, служнлъ переже с(вѣ)топочнвшнмъ предкомъ нашнм(ъ) правою н вѣрною службою, а д(ѣ)нес(ъ) служнтъ намъ правою н вѣрнсю службою. Тѣмъ¹ мы, видѣвше его правую н вѣрную службу до нас(ъ), жаловалн есмъ его особною м(н)л(о)стію, далн есмъ ему оу нашнхъ Землн Молдавскон, <два села>¹ на Сланомъ Тазловѣ, на нмѣ Долештнн Лешнтннштнн. То, ему, оушнкъ, со оуспѣмъ доходомъ, на вѣкы вѣчныя, н дѣтемъ его, н брату <его, Тудору>³, н дѣтемъ его н перемымъ поколѣннємъ нмъ, н оушнчатомъ нмъ, н правошнчатомъ нмъ н прашнорѣтомъ нмъ, на вѣкы вѣчныя.

И хотаръ <тѣмъ селомъ>¹, шт(ъ) Йрдева, шт(ъ) Тазлова, шт(ъ) воды, по середѣ тополѣа, на кран тополѣа, лнвннца, шт(ъ) лнвннцн простѣ на вѣрхъ дѣла, мошна, та, дѣломъ, <на едну>¹ крушѣа, могыла, шт(ъ) тон могылы, чересъ потокъ, на другъ дѣла, могыла, шт(ъ) тон могылы, дѣломъ, гдѣ сѣ стаетъ хотаръ Чнрцѣ Станномъ, могыла¹, шт(ъ) толѣа на Борзннхъ хотаръ, могыла, шт(ъ) толѣа простѣ оу потокъ, на березѣ, могыла, та, потокомъ <д>¹ оу,

зотъ) Игната простѣ полемъ, ннже **Мелѣн**, на ψ ¹стїе потока, та, потокомъ горѣ, на верхъ дѣла, та, по верхъ дѣла долѹ, до протнвѣ старон пивницн. То, емѹ, всѣхъ хотарѣ.

И на то, вѣра нашего «господства»¹, вѣше писанного Александра воеводы, и вѣра дѣтен нашихъ (ъ) и вѣра нашихъ бояръ: вѣра пана Станислава Ротомпана, вѣра пана Муханлашева, вѣра пана Оана дворника Сочавского, вѣра пана Блада Сиратского и брата его, пана Кръста чашиника, и вѣра пана Жоржа Фратовского, и вѣра пана Жюметате Іѡна, вѣра пана Блада дворника, вѣра пана Негра дворника, вѣра пана Шандршорова, вѣра пана Братула Страовича, вѣра пана Билчина, зѣра пана Спенна, вѣра пана Югшина, вѣра пана Иліаша, вѣра пана Прочелника Стоана, и вѣра пана Стана Бырлича¹, и вѣра пана Домонкуша столника, вѣра пана Олександра, вѣра пана Стана вистярника, и вѣра пана Оуракле Петра и вѣра оустѣхъ «бояръ нашихъ мол»¹давскыхъ).

И по нашемъ животѣ, которыи иметъ быти господарь оу насен земли, или отъ дѣтен нашихъ или отъ нашихъ братїи или отъ нашего¹ племени или боудь кто, то имъ што быху не порушилн нашего данїа и нашего оутверженїа зануже есмь имъ далн за правую и за вѣрн¹ую его службу.

И на подтверженіе нмъ, велѣли есмы нашему вѣрному Братю Логовету писати и привѣснати печать наша к сему листу нашему.

У Гочаваѣ, в(ъ) лѣт(о) $\times 511$ к, м(ѣ)с(ѣ)ца февралѣ, оу $\tilde{\theta}$ д(ѣ)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării <Moldovei. Facem>¹ cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că acest adevărat Roman diac, fiul lui <Stanislav>² de la Neamț, a slujit mai înainte sfintrăposăților înaintașilor noștri cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă sluj(bă. De aceea)¹, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită milă, i-am dat în țara noastră, Moldova, <două sate>¹ pe Tazlăul Sărat, anume Doleștii și Leontineștii. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, în vecii vecilor, și copiilor lui și fratelui <său, Tudor>³, și copiilor lui, și celor dintii coborîtori ai lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstră-nepoților lor, în vecii vecilor.

Iar hotarul <acestor sate>¹ să fie de la Ardeoa, de la Tazlău, din apă, prin mijlocul plopilor, la marginea plopilor, o pivniță, de la pivniță drept la virful dealului, o movilă, apoi, pe deal, <la un>¹ păr, o movilă, de la acea movilă, peste pîriu, pe alt deal, o movilă, de la acea movilă, pe deal, de unde se întîlnește cu hotarul lui Cîrță Stan, o mo<vilă>¹, de acolo la hotarul lui Borzea, o movilă, de acolo drept la pîriu, la mal, o movilă, apoi, pe pîriu în jos, de la Ignat drept pe cîmp, mai jos de Cridă, <la>¹ gura pîriului, apoi, în sus pe pîriu, la virful dealului, apoi, pe virful dealului în jos, pînă în fața pivniței vechi. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința <domniei>¹ noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor noștri, și credința boierilor noștri: credința panului Stanislav Rotompan, credința panului Mihăilaș, credința panului Oană vornic de Suceava, credința panului Vlad de la Siret și a fratelui său, pan Cristea ceașnic, și credința panului Giurgiu de la Frătăuți, și credința panului Jiumetate Ion, credința panului Vlad vornic, credința panului Negru vornic, credința panului Șandrișor, credința panului Bratul Straovici, credința panului Vilcea, credința panului Spenea, credința panului Iugșa, credința panului Iliăș, credința panului Procelnic Stoian, și credința panului Stan Birli<ci>¹, și credința panului Domoneuș stolnic, credința panulu Olexa,

credința panului Stan vistier, și credința panului Ureacle Petru și credința tuturor <boierilor noștri mol>¹ doveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul <nostru>¹ sau oricine, acela să nu le clinească dania noastră și întărirea noastră pentru că le-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru întărirea lor, am poruncit credinciosului nostru Bratei logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6920 <1412>, luna februarie, în 19 zile.

După „Întregiri”, p. 245. Facs., după orig., perg. (42 × 28 cm), rupt la îndoituri, pecete atirnată, pierdută; actul se păstra în colecția de acte a bibliotecii fostului Inst. de ist. a vechiului drept românesc.

O foto., după „Întregiri”, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/203. O copie după orig. și alta după trad. din 1804 (v. mai jos), de St. Nicolaescu, la Arh. St. București, ms. nr. 1 252 (Copii particulare), f. 1—4. O trad., din 1799 februarie 4, de Ioniță Stamate căpitan, la Arh. St. Iași, CLXIV/2, și alta, din 1804 iulie 9, de Pavel Debrici polcovnic, la Bibl. Acad., DCXXXIV/1; o trad. a hotarnicei într-un doc. cu rezumatele tuturor actelor privitoare la aceste sate, din prima jumătate a sec. XIX, ibidem, MDLXXIV/32 (nr. 1).

EDIȚII: Berechet, *Un act din 1412*, p. 142—145 (text slav. cu trad. edit. și trad. din 1804); *D.I.R.*, A, I, p. 29—30 (trad., după Berechet, completată după trad. din 1804).

¹ Rupt și șters.

² Rupt și șters; întregit după trad. din 1799 februarie 4.

³ Rupt și șters; întregit după trad. din 1804 iulie 9.

Un suret di pe ispisocul din 6920 <1412> aprilie 3, a domnului Alicesandru voevod, prin cari ispisoc să arată cum au miluit pe adevărată și credincioasă sluga domniei sale Coman sãn Galiș, în pământul Moldovii, un loc pustiu¹, să-ș facă lui un sat, podmii² Bașeu.

Și hotarul aceluia sat, pe undi au umblat întâi Bașeu, la o fântână, iar di la fântână drept la codru, și de la acea fântână <de>³ vale, pe păraul Bașeu, până în Păraul Albu, iar de la Păraul Alb în sus, la codru, arătând că acesta esti a lui tot hotarul și că au fost hotarnici Giurge Fratovschii și Tobuciu.

Marturi⁴: „feciorii noștri”; boeri: Stan⁵, Mihailaș, Ioan vornic de Suceava, Vlad și fratele lui, Cărste, Jurje Fratovschii, Ionașco Jumătate, Brăescul ...⁷ Vlad, Necre vor<ni>c, Șendre, Bratul Straovici, Velciu⁸, Itșină¹⁰ ...⁷ Stan Bărlici, Stoian postelnic¹¹, Olecșin¹², Stan vistiernicul.

După Iorga, *St. și doc.*, V, p. 530—531. Rez. într-un act din 1804 octombrie 15, completat cu extrase dintr-o trad. veche; ambele acte se păstrau în arh. familiei Al. Callimachi.

Alt rez. în hotarnica satului Lișna, din 1804 septembrie 26, la Arh. St. Dorohoi, cond. moșiei Lișna și Mlenăuți, din 1856. O copie, de I. Bogdan, după Iorga, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 114, și un rez., tot din 1804 septembrie 26, ibidem, MCCX/1 (f. 3v.-4r.).

ALTE EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XXII, p. 86 (rez. din 1800); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 97 (rez. din 1804, completat cu extrase din trad. veche, după Iorga); *D.I.R.*, A, I, p. 30 (text, după Costăchescu).

¹ În trad. veche a actului: „o săliște pustie, să ș-o îngrădească el și e ace săliște, cu uric și cu toate veniturile”.

² Greșit, pentru *podli* = lângă.

³ Întregit de N. Iorga.

⁴ Sfatul domnesc, după traducerea menționată.

- ⁵ În loc de: Stanislav Rotompan.
⁶ De la Frătăuți.
⁷ Loc gol în textul editat.
⁸ În loc de: Negre.
⁹ În loc de: Vilcea.
¹⁰ În loc de: Iugșa.
¹¹ În loc de: Procelnic.
¹² În loc de: Olexa.

† М(н)л(о)<с>¹тію б(о)жією, мѣ, Ѳлксандрѣ воєвода, господарѣ Земли Молдавскон. Чинимѣ знаменито, снмѣ лнстомѣ нашнмѣ, оуѣсмѣ кто на нѣ оузрнѣ нлн его оуслѣшнтѣ² чтоуѣн, оже тотѣ истнннѣн слуга нашѣ, Жюурка Драготескоуѣлѣ, слоужналѣ намѣ право н вѣрною службею. Тѣмѣ, мѣ, вндѣвшѣ его правѣю н вѣрнѣю службею до насѣ, жаловалл есмѣ его особною нашею м(н)-л(о)стію н далл есмѣ емоу оу нашѣн землн, оу Молдавскон, двѣ селѣ, на нмѣ Болодовцн н Бѣшнмѣ² Чернавѣка, протнвѣ³ Топоровцн. То емоу да естѣ оуриѣкѣ, со оуѣсмѣ доходомѣ, на вѣкѣ вѣчнѣмѣ, н дѣтемѣ его, н оуночатомѣ его, н братіамѣ его, н пра<оу>¹ноучатомѣ его н пращюратомѣ(ѣ) его, на вѣкѣ вѣчнѣмѣ.

Ѳ хотарѣ тѣмѣ² двомѣ селомѣ, коудѣ хотарнн н оужнвалл нз вѣка.

Ѳ на то, вѣра наша, вѣше² писаннаго Ѳлксандра воєводѣ, н вѣра дѣтен нашнхѣ(ѣ), вѣра пана Станислава Ротомпана, вѣра пана Мнханааша, н вѣра пана Ѡана дворннка, вѣра пан(а) Жүржа Фратовскогo, вѣра пана Жүметатевнча, вѣра пана Блада дворннка, вѣра пана Нѣгра, вѣра пана Грннкова, вѣра пана Нѣстакова, вѣра пана Шандрова, вѣра пана Братоуѣла Страовнча, вѣра пана Югшіна, вѣра пана Оураклѣ Петра, вѣра пана Илїаша, вѣра пана Прочалннка Стoгана, вѣра пана Олѣксена, вѣра пана Домонкоуша столннка, вѣра пана Стана внстнгарннка н вѣра оуѣсѣхѣ(ѣ) боарѣ молдавскѣхѣ(ѣ).

Ѳ по нашемѣ(ѣ) жнвотѣ, которѣн нметѣ вѣтн² господарѣ⁴ оу нашѣн землн нлн втѣ(ѣ) дѣтнн нашнхѣ(ѣ) нлн втѣ(ѣ) братїн нашнхѣ(ѣ) нлн втѣ(ѣ) нашего племѣне нлн боудѣ кто, то нмѣ що вѣхѣ не порүшнлн нашего даннѣ н нашего оутверженїѣ занүже есмѣ² емоу далл за правою н за вѣрнѣю его службею.

Ѳ на потверженне томоу вѣсемоу, велѣлн есмѣ нашемү вѣрномү Братею логотетү писати н прнвѣснтн печатѣ наша к семү лнстоу нашемү.

Оу Гочавѣ, вѣ(ѣ) лѣт(о) xсѣк, м(ѣ)с(ѣ)цѣ апрлїѣ ѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Жүрка Драготескѣ(ѣ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alecsandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Giurca Dragotescul, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, două sate, anume Volodăuții și Cernauca de Sus, în dreptul Toporaștilor. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, în vecii vecilor, și copiilor lui, și nepoților lui, și fraților lui, și strănepoților lui și răstrănepoților lui, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor două sate să fie pe unde au hotărnicit și au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința noastră, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința copiilor noștri, credința panului Stanislav Rotompan

credința panului Mihăilaș, și credința panului Oană vornic, credința panului Giurgiu de la Frătăuți, credința panului Jumetate, credința panului Vlad vornic, credința panului Negru, credința panului Grinco, credința panului NESTEAC, credința panului Șandru, credința panului Bratul Straovici, credința panului Iugșa, credința panului Ureacle Petru, credința panului Iliiaș, credința panului Procelnic Stoian, credința panului Olecsa, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Stan vistier și credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, acela să nu le clinească dania noastră și întărirea noastră pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru întărirea tuturor acestora, am poruncit credinciosului nostru Bratei logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6920 <1412>, luna aprilie 5.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Giurca Dragotescu.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 307. Orig., perg. (32,9 × 24,4 cm), pecete atrnată, pierdută; după o planșă de la Bibl. Acad., Fotografii, V/13, legenda era următoarea: † Печатъ Іуанъ-а Нала воиуаѣтъ го-ноаартъ Земахъ Моладаскоу * (v. și D. P. Bogdan, *O matrice*, p. 260).

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, V/13, XXIII/15 și XLVIII/3, și două copii, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 115—116 și 117—118. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/93, și alta la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/5.

Pentru prezența pecetii lui Iliiaș voievod la un act emis de cancelaria tatălui său, Alexandru, v. comentariile de la doc. nr. 25. În același sens, v. și D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 260.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 440 (facs.); Kałuźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 832—833 (text slav și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 98—99 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 30—31 (trad.).

¹ Omis.

² Așa în orig. (а pentru ѡ).

³ поѣ, scris peste o ștersătură.

⁴ а, făcut din е.

<† Mit göttlicher Verleitung>¹, Wir, Alexander, wahrer Christ und Fürst der Moldau thun mittelst gegenwärtigen fürstlichen Brief Jedermann der ihn lesen oder lesend hören wird kund und zu wissen wienach wir von unserem freyen Willen und treuen Herzen der Frau Anastasie unserer Schwiegermutter das Dorf Gros-Koczmann mit aller dazugehörigen Dörfern genannt Suchoverkul, Hlivestie, Davideucz mit allen dazugehörigen Gründen bis unter das Dorf Wallewa, dann gegen Wallewa bis an den sogenannten Wald Dumbrawa in so lange sie lebt zum Besitze gegeben.

Nach ihren ableben aber sollen alle diese obgedachte Dörfer unter der Besitz des Radauczer Bissthumis dem heiligen Nicolao zugehören allwo unsere Voreltern begraben liegen als eigenthümliche Güter verbleiben damit das heilige Bissthum die Einkünfte von selben auf ewig genießen möge.

Über das ist die Beglaubigung meiner Herrlichkeit obgedachten Fürstens Alexanders guten Christens dann die Beglaubigung aller unserer gross- und kleiner Bojaren: Stanislaw Rotopan, Mihalacъ, i Wlad Wornik und Paharnick²,

Ivan Wornick, Juschin, Illisch, Stan Bablicz³ (sic)⁴ Dsurdziu, und die Beglaubigung aller moldauischen Bojaren.

Folglich solle jener der nach unserem Ableben mit göttlicher Verleihung als Fürst erwählt wird, unseren gegenwärtigen Geschenk und Bestätigungsbrief nicht abändern oder Kassieren sondern solchen auf gleiche Weise bestätigen. Jener aber, der dieser Geschenk verichten wollte, solle von unseren allmächtigsten Gott Iesus Christus, denn von seiner Heil (ige). Mutter Jungfrau Maria, so wie auch von den 12 Aposteln und 318 Bischöfen aus Nikia verflucht sein, und solle dem Juda, der unseren Gott verkündet hat, gleich sein, und solle derselbe mit dem dregsnahl verdennunten Arie theil nehmen.

Zu denen desto mehrerem Beglaubig — und Daröbaltung (?)⁴ Leben wir unserem geliebten Bojaren Brate [al treille] logofeth⁵ befohlen dass er diesen Brief ...⁶ und noter fü(r)stliches Petshatt (?)⁴ beydrücken solle.

So geschehen zu Szuczava am 6ten July 6921 <1413>.

Fără numele traducătorului „ex arhivo bellico“⁷.

<† Din mila lui Dumnezeu>¹, noi, Alexandru, adevărat creștin și domn al Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a domniei mele, tuturor celor care o vor citi sau o vor auzi citindu-se, că de bunăvoia noastră și cu inimă credincioasă am dat în stăpînire, cit va trăi, doamnei Anastasia, soacra noastră, satul Coțmanul Mare, cu toate cătunele ce țin de el, anume Suhoverhul, Hlivești, Davidăuți, cu toate locurile ce țin de ele, pînă sub satul Valeva, apoi împotriva Valevei pînă la pădurea care se cheamă Dumbrava.

Iar după trecerea ei din viață, toate aceste mai sus-numite sate să fie în stăpînirea Episcopiei de Rădăuți, a Sfîntului Nicolae, unde sînt îngropați moșii noștri, și să rămînă ca bunuri ale sale, pentru ca sfînta Episcopie să se bucure de venitul lor în veci.

Și la aceasta este credința domniei mele, a sus-scrisului domn Alexandru, creștin bun, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici: Stanislav Rotompan, Mihăilaș și Vlad vornic și paharnic², Ion vornic, Iugșa, Iliaș, Stan Birlici³, Giurgiu și credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar după viața noastră, acela care va fi ales din mila lui Dumnezeu ca domn să nu schimbe sau să strice această danie și întăritură a noastră, ci la fel să o întărească. Acela însă care ar vrea să strice această danie a noastră să fie blestemat de domnul nostru atotputernic Isus Hristos, și de preacurata lui maică, fecioara Maria, și de cei 12 apostoli și de cei 318 părinți de la Nicheia și să fie asemenea lui Iuda, vînzătorul domnului nostru, și să aibă parte cu de trei ori blestematul Arie.

Iar pentru mai multă încredințare și întăritură, am poruncit credinciosului nostru boier, Bratei [al treilea] logofăt, ca să scrie această carte ...⁶ și să lege pecetea noastră domnească.

La Suceava, în anul 6921 <1413>, luna iulie 6.

Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 119–120. Copie, de I. Bogdan, după o trad. de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea ce se afla la Lvov, Acta Czołowski. Cu o trad. rom., de același, ibidem, f. 121.

EDIȚII: Dan, *Episc. Rădăuți*, p. 191–192 (extras germ., după I. Bogdan, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 101–102 (trad. după I. Bogdan); *D.I.R.*, A, I, p. 31–32 (trad. după Costăchescu).

¹ Întregirea lui I. Bogdan.

² Paharnic era în această vreme Cristea, fratele lui Vlad vornic.

³ Probabil greșit, pentru „Stan Birlici“.

⁴ Aparține lui I. Bogdan.

⁵ Așa în text.

⁶ Loc gol în text.

⁷ Mențiunea lui I. Bogdan.

Cu mila lui Dumnezeu, Io Alexandru voievod, domn Țării Moldaviei. Facem știre, cu această a noastră carte, tuturor cine va videa-o sau cetindu-să va auzi-o, că această drept sluga noastră, giupînul Șandru, au slujit mai înainte la răposății niamurile noastre cu dreptate și credincioasa sa slujbă, și acum asămenea slujăște și noao cu dreptate și credincioasa sa slujbă. Pentru aceia, văzînd noi cu dreptate și credincioasă slujbă, l-am miluit pre dinsul cu osăbita a noastră milă și i-am dat lui, în pămîntul nostru, a Moldovii, un sat, anume Muntenii Scutași, unde iaste cniaz Litu și Șarban, ca să-i fii lui uric și soții sâle, Marthii, și feciorilor lor, Cozmii, cu tot venitul, în veci, nepoților lor, și strănepoților lor, și préstrănepoților lor și la tot niamul lor.

Dar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarăle vechi, pe unde au fost din ve<a>¹c.

Și pre aceasta este credința domnii mele de sus pomenită, Alexandru voievod, și credința preaiubitu<lu>¹i nostru fiiu, Ilieș voievod, și credința tuturor fiilor noștri ce ni i-au dăruit Dumnezeu și credința boerilor noștri a Moldovii: credința giupînului Hriscov ²[și giupînului Hristii și a fiilor lor, credința giupînului Vlad,] credința giupînului Mihail și a feciorilor lui, credința giupînului Vlad Si<r>¹ia<t>¹schie ³ și a frățîne-su giupînului Hristea și a fiilor lor, credința giupînului Vlad de la Pîriul Albu, credința giupînului Ioan Jumătate și a fiilor lui, credința giupînului Ioan vornic și a fiilor lui, credința giupînului Dragoiu, credința giupînului Negrea, credința giupînului Tăbăciu, credința giupînului Iucșii, credința giupînului Ilieș păharnic, credința giupînului Stan vornic, credința giupînului Dumicuș stolnic, credința lui Dan postelnic și credința tuturor boerilor noștri a Moldovii, mari și mici, și a fiilor lor.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în pămîntul Moldovii, ori din fii noștrii ori din neamul nostru ori pe cine va alege Dumnezeu, să nu-i strice lui această danie a noastră fără de vina lui, mai virtos să o întărească, fiindcă i-am dat-o lui, pentru slujba lui cea cu credință.

Și spre mai mare tărie acestor de mai sus scrisă, am poroncit credinciosului nostru, slugii, lui Isaiia, să scrie și să lege această ⁴ pecetă la cartea domnii mele.

În Suceava, la let 6922 <1414> avgust 2.

S-au tălmăcit de cătră Andriiu tălmăciu ot divan, biv vel căpitan, la anul 1793 avgust 23.

Bibl. Acad., LXIV/1. Copie după trad. de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea.

O copie, de I. Bogdan, după aceeași copie, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 124—125. Un rez. din 1844, la Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 65, f. 115 r., și o menț. grec., la Arh. St. București, M-reă Birnova, VI/22 (nr. 6).

EDIȚII: Iorga, *St. și doc.*, XVII, p. 70 (trad., fără sfat); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 108—109 (trad. și rez. din 1844); *D.I.R.*, A, I, p. 32—33 (trad., după Costăchescu).

¹ Omis.

² În loc de: Hrincu.

³ De la Siret.

⁴ Adăugat de altă mină între rinduri.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Ілѣѣандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, нѣмъ лнстом(ъ) нашим(ъ), кто ѡзрѣтъ на нь или его ѡслышитъ чтѣчи, оже тотъ истинны слѣга нашъ, панъ Тоадеръ Пнткѣ, слѣжитъ намъ правую и вѣрную слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвши его правую и вѣрную слѣжбу до нас(ъ), жаловали есмы его особною нашею милостію и дали есмы емѡ оу насен Земли Молдавскон три села: едно село на Кобылѣ где мѡ ест(ъ) домъ, где [ест(ъ)] былъ Бѣришъ Станиславъ, а дрѣгое село на ѡстѣн Жеравцѣ, где ѡпад(а)етъ на Брѣлад(ъ), на нме где былъ Ілне и Циганеѡин князове, а третѣе село на Брѣладѣ, где мѡ ест(ъ) дрѣгъ домъ, где ест(ъ) Тамашъ и Неванъ князове. Тон, емѡ, оуричъ, съ вѣсемъ доходоу, и дѣтем(ъ) его, и братѡ его, Драгѣловн, и оуричетоу нх(ъ), и праоуричетом(ъ) нх(ъ), и прасѡричетоу¹ нх(ъ) и племенн нх(ъ), на вѣкы.

І хотаръ тѣмъ трѣемъ селомъ, съ вѣсемъ своимъ хотаремъ старымъ, кудѡ [сѡтъ>] ѡживали изъ вѣка. Тон да им(ъ) ест(ъ) непорѡшено николиже, на вѣкы.

І на то, вѣра нашего господства, выше писанаго Ілѣѣандра воеводы, и вѣра вѣзлюбленнаго мн с(ъ)на, Іліаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ монх(ъ) дѣтѣн, дарованных(ъ) мн ѡт(ъ) Б(о)га, и вѣра болѣръ наших(ъ) молдавскых(ъ): вѣра пана Гринкова и дѣтен его, вѣра пана Мнхана и дѣтѣн его, вѣра пана Блада и брата его, Кръстн, и дѣтѣн нхъ, вѣра пана Блада ѡт(ъ) Бѣлого Потока и дѣтѣн его, вѣра пана Івана Жѡмьтатѣ и дѣтѣн его, вѣра жѡпана Івана дворника, вѣра жѡпана Драгва, вѣра жѡпана Негры, вѣра жѡпана Жѡржа Фратовского и дѣтѣн его, вѣра жѡпана Бѣлчи, вѣра жѡпана Табѣча, вѣра жѡпана Югшн, вѣра жѡпана Іліаша чашника, вѣра жѡпана Стана дворника, вѣра столник(ъ) Доминкѡша, и вѣра Дана постелиника и вѣра вѣсѣхъ болѣръ наших(ъ), и великых(ъ), и малых(ъ), и дѣтѣн нх(ъ).

І по нашем(ъ) животѣ, кто ѡѡдет(ъ) господарь оу насен земли, ѡ Молдавскон², или ѡт(ъ) наших(ъ) дѣтѣн или ѡт(ъ) нашего племени или кого Б(о)гъ избереѣтъ, тон да би емѡ не порѡшилъ нашего данѣа безъ его вины, али што више емѡ подтвердили и оукрѣпили занѡже дали есмы емѡ за его правѣю и вѣрную слѣжбу.

І на болше подтвержденіе томѡ и всемѡ вѣтъш³е писанномѡ, велѣли есмы слѣзѣ unserem, Ісаѣн Грѣдовичю, писати и привѣснати нашѡ печать к семѡ лнстѡ unserem.

Ъ Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) ѡѡцѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца авгѡста, ѡ д(ъ)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celui care o va vedea sau o va auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Toader Pitic, ne slujește cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, Moldova, trei sate: un sat la Cobila, unde este casa lui, unde [este] a fost Veriș Stanislav, iar alt sat la gura Jeravățului, unde cade în Birlad, anume unde au fost cneji Lie și Țiganestii, iar al treilea sat pe Birlad, unde este altă casă a lui, unde sînt cneji Tamaș și Ivan. Acestea să-i fie lui uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și fratelui său, Dragul, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și neamului lor, în veci.

Iar hotarul acestor trei sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde [sînt] au folosit din veac. Acestea să-i fie lui neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului meu fiu, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor mei, dăruiti de Dumnezeu, și credința boierilor noștri mol-

doveni: credința panului Grinco și a copiilor lui, credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vlad și a fratelui său, Cristea, și a copiilor lor, credința panului Vlad de la Piriul Alb și a copiilor lui, credința panului Ioan Jumătate și a copiilor lui, credința jupanului Ion vornic, credința jupanului Drăgoi, credința jupanului Negru, credința jupanului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința jupanului Vilcea, credința jupanului Tabuci, credința jupanului Iugșa, credința jupanului Iliș ceășnic, credința jupanului Stan vornic, credința stolnicului Domincuș, și credința lui Dan postelnic și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici, și a copiilor lor.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, în Moldova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu, aceia să nu-i clinească dania noastră fără vina lui, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat pentru slujba lui dreaptă și credincioasă.

Iar pentru mai mare întărire a acestora și a tuturor celor mai sus—scrise, am peruncit slugii noastre, Isaia al lui Gîrdu, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6922 <1414>, luna august, 2 zile.

Bibl. Acad., C/131. Orig., perg. (36 × 28,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 122—123. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/94.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 103—105 (text slav și trad.);] *D.I.R.*, A, I, p. 38—34 (trad.) și p. 441 (facs.).

¹ Greșit pentru: *пращрѣтомъ*.

² În loc de: *Молдавскон*,

³ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы Ілѣѡандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаемо чиним(ъ), сим(ъ) листомъ нашим(ъ), оуспѣм(ъ) кто на нь оузнѣть или его оуслышит(ъ) чтоучи, оже тотъ истиннын слоуга нашъ, панъ Крачюнь Белческоуль, слоужилъ прѣжде с(вѣ)топочившим(ъ) нашим(ъ) претком(ъ) правою и вѣрною слоужбою, а д(ъ)нес(ъ) слоужит(ъ) нам(ъ) правою и вѣсною слоужбою. Тѣмъ, мы вндѣвше правою и вѣсною слоужбою его до нас(ъ), жаловали есмы его всобною нашею м(н)л(о)стнєю¹, дали есмы емоу оу насен Земли Молдавскон два села оурнкъ, съ вѣсѣмъ доходом(ъ), на Бѣлом(ъ) Потоцѣ, где моу ест(ъ) дом(ъ) из вѣка, а дроугое село, Негоеѡн, между Тотоѡн и между Левѣтъ Миклоѡша, втинн<не>²го, оурнкъ, емоу, и дѣтем(ъ) его, на имѣ: Петрѡ, и Иванѡвн, и Ивснфѡвн и Іандріашевн, и дѣ<тен>³ тнмъ д братіамъ, равно и оуноучетом(ъ) его, и прѣоуноучетом(ъ) его и працюратом(ъ) его.

<ІІ хо>³таръ емоу, почавши вт(ъ) Лѣвѣтѣ, на брѣгъ поток<а>, м>⁴огниа копана, вт(ъ) толѣ прост<и> на пол>⁵ѣ, на копаную могилу, та прости на кран доуѣров<н>³ вт(ъ) Тотоѡн, на кран доуѣровѣ, <на копан>³ую могилѡ, та прости срѣдъ полѣ, на копаную могилу, та прости на брѣгъ пот<ока>³, пакъ на копаную могилу, та, чересъ потокъ и чрѣсъ дѣль сѣ лѣсомъ, на долину, вѣше к<рѣни>³цоу, оу воковноу вт(ъ) Хлапѣн, та на нижнюю боуковноу, та, вт(ъ) конецъ тоу боуков>³инкы ис ниже, доловъ дѣлом(ъ), до ниже поутѣ что идѣт(ъ) вт(ъ) Хлапѣн, та прости чересъ потока, та прости черѣсъ Боуковноу вт(ъ)

Шерба, та прости на конецъ Полѣ ѡт(ѣ) Блада, та, дѣлом(ѣ), до <конца>⁴. То, емоу, вес(ѣ) хотарь, непороушено [нико] николиже, на вѣкы вѣчныа.

И на то ест(ѣ) вѣра нашего господства, выше писаного Илѣандра воеводи, и вѣра с(ѣ)на господства ми, Илѣаша воево<ды>², и вѣра вѣсѣх(ѣ) дѣтен нашнх(ѣ) и вѣра боярь нашнх(ѣ): вѣра пана Мнѣанла, вѣра пана Хринка, вѣра жоупана Ѡна дворника Соучавского, вѣра пана Блада ѡт(ѣ) Бѣлого Потока, вѣра жоу<пана>⁴ Блада Срѣтского, вѣра пана Крѣстѣ, вѣра пана Негрин, в<ѣра> пана Илѣаша чашника, вѣра <пана>⁴ Блѣча, и вѣра пана Драгоа, вѣра пана Петра Ърѣкл<е>, вѣ<ѣра> пана Шандра, вѣра пана С<тана>⁴ вистнѣрника, вѣра Дана постелника и вѣра <вѣсѣхъ боярь н>⁴ашнх(ѣ), великых(ѣ) и малых(ѣ).

И <по нашемъ живѣ>²отѣ, кто бѣдетъ <госпо>⁴дарь оу нашемъ Земли Мо<л>давскон, ѡтѣ на>⁴ашнх(ѣ) дѣтен или кого Б(ог)ѣ извекрѣтъ быти>⁴, тот(ѣ) што вѣхоу не порѣшнл емоу без(ѣ) его вѣны, али што вѣхоу емоу подтверднл и оукр<ѣпнл>⁴ занѣже есмы дали емоу за его правнѣю и вѣрною слоужбоу.

И на болшее подтвержденіе томоу вѣсемоу выше писанному, велѣли есмы слоужѣ unserem, Исиди Гръдовничю, писати и привѣстити нашоу печать к сему листоу unserem.

Оу Сѣчавѣ, въ лѣт(о) x<с>цкѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца дек(еврїа) ѿ, въ д(ѣ)нь С(вѣ)т(о)-го Игнатїа Б(о)гонос(ѣ)ца.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Crăciun Belcescul, a slujit mai înainte sfintrăposaților noștri înaintași cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat în țara noastră, Moldova, două sate uric, cu tot venitul, pe Pîrîul Alb, unde este casa lui din veac, și alt sat, Negoești, între Totoești și între Levet Miclouș, ocinile lui, uric, lui, și copiilor lui, anume: Petru, și Ion, și Iosif și Andriaș, și copiilor acestor 4 frați, asemenea și nepoților lui, și strănepoților lui și răstrănepoților lui.

<Iar ho>³tarul lui să fie începînd de la Levet, pe malul pîriului, o movilă săpată, de acolo drept <la cîmp>⁵, la o movilă săpată, apoi drept la marginea dumbrăvii de la Totoești, la marginea dumbrăvii, <la>³ o movilă săpată, apoi drept în mijlocul cîmpului, la o movilă săpată, apoi drept la malul pîriului, iarăși la movila săpată, apoi, peste pîriu și peste dealul cu pădure, la vale, mai sus de fintină, în bucovina de la Hlapești, apoi la bucovina din jos, apoi, de la capătul acestei bucovine mici din jos, din vale la deal, pînă mai jos de drumul ce vine de la Hlapești, apoi drept peste pîriu, apoi drept peste bucovina de la Șerbu, apoi drept la capătul Cîmpului de la Vlad, apoi, la deal, pînă la capăt. Acesta îi este tot hotarul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința fiului domniei mele, Iliiaș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail, credința panului Hrinco, credința jupanului Oană vornic de Suceava, credința panului Vlad de la Pîrîul Alb, credința ju<panului>⁴ Vlad de la Siret, credința panului Cristea, credința panului Ne<grea>², credința panului Iliiaș ceașnic, credința <panului>⁴ Vilcea și credința panului Drăgoi, credința panului Petru Ureacl<e>⁴, credința panului Șandru, credința panului S<tan>⁴ vistier, credința lui Dan postelnic și credința <tuturor boierilor>⁴ noștri, mari și mici.

Iar <după>⁴ viața <noastră>⁴, cine va fi domn în țara noastră, Mo<ldova>, din>⁴ copiii noștri sau pe cine va alege Dumnezeu <să fie>⁴, acela să-пу-i

cliffească fără vina lui, ci să-i întărească și să-i imputernicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus—scrise, am poruncit slugii noastre; Isaia al lui Gîrdu, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6922 <1414>, luna decembrie 20, în ziua Sfintului Purtător de Dumnezeu Ignat:

Bibl. Acad., C/1. Orig., perg. (35 × 33,5 cm), rupt la îndoituri, pecete atirnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, LXXVIII/11, și două copii, de I. Bogdan, una după orig., ibidem, ms. nr. 5 231, f. 126—129, și alta după o copie din 1826 martie 16 a unei trad. din 1815 iunie 23, de Pavel Debrici, ibidem, f. 128; o trad. din sec. al XVIII-lea, fără autor, ibidem, LXXIII 1 și o copie, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după o trad. mai veche, ibidem. DCCXXXIV/2. Două copii: una, din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea, la Bibl. Centr. de Stat, Colecția Documente, I/1, și alta, din sec. al XVIII-lea, după o trad. veche, la Arh. St. Iași, CDXVII/2; două copii moderne, după trad. din 1815, ibidem, XL 1, și la Arh. St. București, ms. nr. 1 252 (copii particulare), f. 5—6. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII 9, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/95.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 18 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 442 (facs. greu lizibil); Ghibănescu, *Surele*, I, p. 12 (copie după o trad. veche, fără autor, cu data de an: 6929 <1421> și sfatul lipsă); idem, „T. Codrescu”, I, p. 65—67, și *Surele*, XVIII, p. 12—14 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 111—113 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 34—35 (trad.).

¹ Omis.

² Șters.

³ Rupt.

⁴ Rupt și șters.

⁵ Rupt; întregit după trad. din sec. al XVIII-lea.

39

<1414, după decembrie 20—1419, înainte de aprilie 8>.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілѣѡандрѣ воевода, господарѣ Земли Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, не сѣмь листомъ нашимъ, вѣсѣмь кто на нь оузнѣть или его оуслышит(ъ) чѣсчн, оже тоты истинныи слѣгы нашѣ, Никыта и Добре зографи, дали есмы нмѣ оу нашемъ землѣ, оу Молдавскон, два села на Дръсливци, на нмѣ Кранинчѣи а дрѣгое село, на нмѣ Левкѣшеци, што бы нмѣ оурикъ, съ вѣсѣмъ дохodomъ, нмѣ, н дѣтемъ нх(ъ), н оуишчатомъ нх(ъ), н праоуишчатомъ нх(ъ), н прашчѣратомъ нх(ъ) н племеню нх(ъ), кто съ избѣреть блнже, непорѣшено николнже, на вѣкы.

І хотарѣ тѣмъ два селомъ, поченше wt(ъ) горѣ, на два дѣба разохата wt(ъ) землѣ, а wt(ъ) толѣ, простн на дѣлѣ, прѣзь поток(ъ), на стѣпѣ, а wt(ъ) ¹ толѣ, простн на дѣбѣ, на дѣбровци, а wt(ъ) толѣ, простн ч(е)рес(ъ) потоку Добротичинѣ, на дѣбѣ, на оузнѣсѣ, а wt(ъ) толѣ, простн на дѣлѣ, на стѣпѣ, та, простн дѣломъ, на дѣб(ъ), оу Мела, та на колодѣзи Ивановѣмъ потокомъ, а wt(ъ) колодѣзи простн на дѣлѣ, на ² Додовѣ, на могылѣ, та, простн прѣзь поток(ъ) Додовѣ, на дѣлѣ Прѣтовѣ, на могылѣ, та где съходнтѣ къ Рѣжѣи пѣть, а wt(ъ) толѣ, дѣломъ Прѣтовѣм(ъ), на могылѣ Роуцовѣ ³, та, тѣмъ дѣломъ, на четвѣртѣю могылѣ малѣю, а wt(ъ) тожъ могылѣ, попрѣкѣ, на Додовѣ дѣлѣ, на еднѣ стѣпѣ, а wt(ъ) толѣ, попрѣкѣ, прѣзь потоку Ивановѣ, на дѣлѣ, оу стѣпа а wt(ъ) толѣ на стѣпѣ што ест(ъ) междѣ Кранинчѣи н Фетоеци, а wt(ъ) толѣ прѣзь поток(ъ) Кранинковѣ, горѣ, на еднѣ дѣбѣ, а wt(ъ) толѣ, дѣломъ горѣ, до аѣса Лоханова. Тое, нмѣ, вес(ъ) хотарѣ(ъ), кѣда нмѣ ест(ъ) оучинилъ Доуха Драгомнрѣ, посланъ wt(ъ) г(оспод)ства мн.

И на томъ хотарѣ, аще мочи нмѣ всадиши села, да всаждать съ тѣмъ
выше писаннымъ потерѣжденіемъ.

И шны намяють писати намъ за тымъ два села двѣ цр(ъ)к(о)вы, една вт(ъ)
Долнего Тръга, а дрѣгаа котора наша воля бѣдетъ, развѣ цр(ъ)к(о)ви вт(ъ)
Радовци, или единъ домъ или прѣст(ъ).

И на болшее подтверженіе, велѣан есмы привѣсити нашѣ печать малѣю к семѣ
листвѣ нашемѣ, али тѣмъ подтверженіемъ подтверждаемъ яко и великою печатью, до
колѣ нмѣуть съверѣшити наше дѣло выше писанное; а коли този съверѣшеть, мы
хочемъ нмѣ привѣсити нашу печать великѣю.

И на то вѣсе, вѣра нашего г(ос)п(од)ства, выше писаннаго Ил<е>⁴ѣандра
воеводы, и вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Иліаша воеводы, и вѣра
вѣсѣх(ъ) дѣтен наших(ъ) и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Мнѣхана, вѣра пана
Гринка, вѣра пана Ёвана дворянина Сочавского, вѣра пана Драгоша, вѣра пана Негри,
вѣра пана Жѣржа, вѣра пана Иліаша чашиника, вѣра пана Бѣлѣча, вѣра пана Нестѣка,
вѣра пана Шандра, вѣра пана Драгоша вт(ъ) Тѣловы, вѣра пана Тѣбѣча, вѣра пана
Стана Поповича, вѣра пана Дана постелиника, вѣра пана Домонкѣша столника и
вѣра вѣсѣхъ бояръ наших(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашем(ъ) животѣ, кто бѣдет(ъ) госп(о)д(а)рь наш<ен> Землян Мол<а>⁴-
давскон, или вт(ъ) дѣтен наших(ъ) или вт(ъ) нашего племени или <кого> Богъ избе-
реть быти, тотъ⁴ што бы нмѣ не порѣшилъ нашего данія, али <што> бы нмѣ
оутѣрѣдиль и оукрѣп<ан>ль.

И на болшее подтверженіе томѣ вѣсемъ <выше> писанномъ, велѣан есмы
слоуѣсѣ н<а>⁴аш(е)мѣ вѣрномъ, Исцѣлѣи логоветѣ, писати и нашѣ печать привѣсити
к семѣ листѣ unseremъ⁴.

..... 4

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Mol-
dovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor
vedea sau o vor auzi citindu-se, că acestor adevărate slugi ale noastre, Nichita
și Dobre zugrăvi, le-am dat în țara noastră, în Moldova, două sate pe Drăsli-
vița, anume Crainicești și alt sat, anume Leucusești, să le fie uric, cu tot veni-
tul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților
lor și neamului lor, cine se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor două sate să fie începind din deal, la doi stejari
îngemănați de la pământ, și de acolo, drept la deal, peste pîrîu, la stîlp, și de
acolo, drept la stejar, la dumbrăviță, și de acolo, drept peste pîrîul lui Dobrotici,
la stejar, la marginea pădurii, și de acolo, drept la deal, la stîlp, apoi, drept
pe deal, la stejar, la Cridă, apoi la fîntîinile de la pîrîul lui Ivan, și de la fîntîni,
drept la deal, la Dodul, la movilă, apoi, drept peste pîrîul lui Dodul, la dealul
Prutului, la movilă, apoi unde coboară către drumul Ribiei, și de acolo, pe
dealul Prutului, la movila Rusului, apoi, pe acest deal, la a patra movilă
mică, iar de la această movilă, de-a curmezișul, la dealul lui Dodul, la un stîlp,
și de acolo, de-a curmezișul, peste pîrîul lui Ivan, la deal, la stîlp, și de acolo
la stîlpul care este între Crainicești și Fetoști, și de acolo, peste pîrîul Craini-
cului, la deal, la un stejar, și de acolo, pe deal în sus, pînă la pădurea Lohanu-
lui. Acesta le este tot hotarul, pe unde le-a fost făcut de Dolh Dragomir,
trimis de domnia mea.

Iar pe acest hotar, dacă vor putea să-și întemeieze sate, să întemeieze
cu această mai sus—scrisă întărire.

Iar ei ne vor zugrăvi, pentru aceste două sate, două biserici, una din
Tîrgul de Jos, și alta, care va fi voia noastră, afară de bisericile de la Rădăuți,
sau o casă sau un pridvor.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit să atirne pecetea noastră cea mică la această carte a noastră, dar cu această întărire întărim ca și cu pecetea cea mare, pină cînd vor sfîrși lucrul nostru mai sus-scris; iar cînd vor sfîrși aceasta, noi le vom atirna pecetea noastră cea mare.

Iar la toate acestea este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Al<e>⁴xandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail, credința panului Grinco, credința panului Oană vornic de Suceava, credința panului Dragoș, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu credința panului Iliș ceașnic, credința panului Vilcea, credința panului Nesteac, credința panului Șandru, credința panului Drăgoi de la Tulova, credința panului Tobuci, credința panului Stan al lui Popa, credința panului Dan postelnic, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al <țării>⁴ noastre, <Mol>⁴dova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau <pe cine va alege Dumnezeu să fie>⁴, acela să nu le clinească dania noastră, <ci să le-o întărească și să le-o imputernicească>⁴.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor <mai sus-scrise, am poruncit slugii>⁴ noastre credincioase, Isaia logofăt, să scrie <și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră>⁴.

4

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 314. Orig., perg. (41,7 × 26,7 cm), pecete atrnată, pierdută împreună cu partea de doc. de care era prins șnurul, inclusiv ultimul rînd al textului cuprinzînd data.

O foto., la Bibl. Acad, Fotografii, XXIII/16, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 295. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/96, și alta, la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/11.

Datat după numele și ordinea membrilor statului domnesc și după perioada în care Isaia, succesorul lui Bratei în conducerea cancelariei domnești, este atestat ca logofăt.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XXII, p. 86—89 (text slav, după I. Bogdan, și trad., cu data: cca 6924 <1416>; Costăchescu, *Doc.*, I, p. 121—124 (text slav și trad., cu data: cca 1415); *D.I.R.*, A, I, p. 35—36 (trad., după I. Bogdan, cu data: <1415>).

¹ w1(ъ), adăugat deasupra rîndului.

² на, adăugat deasupra rîndului.

³ с, scris deasupra rîndului.

⁴ Rupt.

† М(н)л(о)стїю б(о)жією, мы, ялєзандръ коекѡда, господарь Земан Молдавскон. Чиннымъ(ъ) знаменнѡ, не сѣмъ лнстнмъ нашнмъ, кто на нъ оузрнть нли егѡ оуслышнть чтѣчи, понеже бл(а)гопронзволи г(оспод)ство мн бл(а)гымъ мѡнмъ пронзволенїемъ н въ зад(с)шїе с(вѣ)топочнвнмъ роднтелемъ нашнмъ н въ зад(с)шїе н здравїе г(оспод)ства мн н дѣтен г(оспод)ства мн н дадохъ(ъ) монастнрѣ пана Ивана дворннка, Оуспенїѣ с(вѣ)тон Б(огородн)цн, еже естъ(ъ) на Хоморю, едно село на врѣхъ Голонца, гдѣ [естъ(ъ)] былъ Татомнръ н Прѣтл, н селнще Дїанншево. Тѡе вѣсе да бѣдетъ прѣдъ(ъ) реченномъ монастнрю оурнкъ, съ вѣсѣмъ дохѡдомъ, непорѣшено ннколнже, на вѣкы вѣчны.

Я хотарь томѣ селоу, съ вѣсѣмн старнмн хотары, кѣда шнжеали нз вѣка.

И завѣску поставили есмы ѿ рубли чистого сребра тѣмъ що тоє село дрѣжали и дѣтемъ нхъ(ъ) и въсему руду нхъ(ъ): кто почнетъ(ъ) свадюю или тежю или бѣд(и) которою лихотою, оу которыхъ(ъ) д(ь)нехъ(ъ) и часохъ(ъ), тотъ заплатитъ завѣску тѣхъ(ъ) ѿ рубли чистого сребра.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ствѣа, выше писаннаго Ілѣандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ствѣа ми, Іліаша воеводы, и вѣра въсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Михаила и дѣтен его, вѣра пана Хрипка и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Блада и вѣра брата его, пана Кръсти, и дѣтен нхъ(ъ), вѣра пана Блада вт(ъ) Бѣлого Потока, вѣра пана Драгоша и дѣтен его, вѣра пана Драгоша вт(ъ) Тѹловы и дѣтен его, вѣра пана Жѹржа и дѣтен его, вѣра пана Іуна Жомотата и дѣтен его, вѣра пана Іліаша чашника и дѣтен его, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Стана вистѣарника, вѣра пана Стана Поповича, вѣра пана Стана Брълича, вѣра пана Дана постелника, вѣра пана Домонкѣша столника и вѣра въсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и велнкыхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господаръ нашъ земан, или вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего племени или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ що бы не порѣшилъ нашего даніа, нѣ що бы оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ(ъ) понеже дали есмы съ въсѣхъ доброхъ волеж. И кто бы хотѣлъ тоє порѣшити, таковы да естъ(ъ) проклѣтъ вт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и пр(ѣ)ч(и)стыжъ его м(а)т(ере) и да естъ(ъ) под(о)бенъ Юдѣ и проклѣтому ѿрѣи.

И на болшее потерѣженіе томи въсему выше писанному, велѣли есмы с<ему>¹ нашему вѣрному Исѣеви логофету писати и привѣснити нашѹ печатъ к сему лихосту и>¹ашему.

Оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) 7500¹ април(а) гѣ.

<Pe verso, însemnare românească din sec. al XVIII-lea>: Pirteștii cu seliștea Denișevo.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, pentru că a binevoit domnia mea cu bunăvoia mea și pentru pomenirea sfîntrăposăților părinților noștri și pentru pomenirea și sănătatea domniei mele și a copiilor domniei mele și am dat mănăstirii panului Ion vornic, Adormirea sfintei născătoare de Dumnezeu, care este la Homor, un sat de obîrșia Solonețului, unde [este] au fost Tatomir și Pirtea, și seliștea lui Dianiș. Toate acestea să fie mai înainte zisei mănăstiri uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Și am pus zavescă 50 de ruble de argint curat celor care au stăpînit acest sat și copiilor lor și întregului lor neam: cine ar începe cu sfadă sau cu piră sau cu orice fel de răutate, în orice zile și ceasuri, acela să plătească zavescă aceste 50 de ruble de argint curat.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Hrince și a copiilor lui, credința panului Vileea și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Vlad și credința fratelui său, pan Cristea, și a copiilor lor; credința panului Vlad de la Piriul Alb, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Drăgoi de la Tulova și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința

pânului Ion Jomotate și a copiilor lui, credința panului Iliș ceașnic și a copiilor lui, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Stan vistiер, credința panului Stan al lui Popa, credința panului Stan Birlici, credința panului Dan postelnic, credința panului Domoncuș stolnic, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci s-o întărească și s-o imputernicească pentru că am dat cu toată bunăvoia. Iar cine ar voi să clinească aceasta, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui maică și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit acestui credincios al nostru, Isaia logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6923 <1415> aprilie 13.

Bibl. Acad., LXXXV/41. Orig., perg., (33,5 × 31,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 129–131, și o trad. prescurtată, de același, ibidem, f. 132. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/97.

EDIȚII: Costăchescu, *Neamul lui Oană*, p. 51–53, și *Doc.*, I, p. 116–118 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A., I, p. 36–37 (trad.).

¹ Rupt.

41

14<15> (69<23>) iulie 12.

† М(н)а(о)стїѣ б(о)жіеѣ, мы, Ілѣѣандрѣ воевѣда, господнн(ь) вѣсен Землн Молдовладхїнскон. Чнннм(ь) знаменнто, снм(ь) лнстомѣ нашнмѣ, оже мы самн н с нашею радѣю н с нашею доброю волею змыслили есмы зчнннтн памѣть н за дшїе с(вѣ)топочнвшїнмѣ нашнмѣ прѣдкомѣ, н за нашѣ дшѣ н за наше здравїе н за нашнх(ь) дѣтен д(ш)шѣ н здравїе нхѣ, н далн есмы манастрннен ѿспенїѣ прѣч(н)стыѣ Б(огородн)цѣ, нже на Быстрнцн, гдѣ ест(ь) нгѣмень Дометїанѣ, едно село <на Кнвѣжд>¹н, на нмѣ село Ѡпрншево н Ѡннно, знѣска его, да бѣдетѣ зрнхѣ томѣ манастрннен, съ вѣсем(ь) дохѣдомѣ>², шт(ь) мала до велнка, н съ стражею н да сѣ не смѣетѣ покѣснтн ннѣ ннкто, нн вѣ цѣ.

Ѣще, к т(ѣ)мѣ, памѣть сътво>²рншѣ нашн болѣре вѣрнїн, панѣ Івна дворннкѣ <Сзчав>²скы н панѣ Нѣгра н панѣ Івна Жѣмѣтѣстѣ, штѣ свѣнхѣ штнннн>² н шт(ь) своѣго³ правѣвѣрною <в>²слѣженїѣ цѣ нмѣ ест(ь) <штѣ на>²мѣ. Н далѣ панѣ Івна дворннкѣ село своѣго, гдѣ былн Ма>²жнмѣ н Бонн<ѣ ва>²тѣаманн. Н па>²нѣ Івнѣ Жѣжѣтѣстѣ так>²ѣжде да<лѣ се>²ло еже нмѣлѣ на Краковѣ, гдѣ былѣ>.....² кнѣсѣ н <тнже село Каоучеле>⁴цн.....² <Н панѣ Нѣгр>²ѣ далѣ своѣ село гдѣ мѣ <естѣ двор, на нмѣ Гыдннцн>⁵, н, тнже, села на Раковѣ>⁶,.....

.....<цѣ бѣ>²дет(ь) мѣ.....²

Тѣта села да бѣдѣтѣ.....²

н зсрѣдїѣ, далн есмы шна села та<кожде монас>²тнрѣ прѣчнстыѣ Богороднцѣ, нже на Быстрнцн, зрнхѣ>² н съ вѣсемѣ дохѣдомѣ, на вѣкы.

И хотарѣ <тѣмѣ сѣлам>²ѣ, съ вѣсѣм(ь) свѣннн хотарамн, по>² колѣ шжн-валн нз вѣка.

Iar dacă cineva ar cuteza, sau în viața noastră sau după moartea noastră, să ia această danie a noastră, ori în ce chip, de la mănăstirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistrița, sau din copiii noștri sau din nepoții noștri sau din rude sau pe cine îl va alege Dumnezeu să domnească după noi în vreo vreme, și va lua acele sate de la mănăstirea preasfinte născătoare de Dumnezeu, acela să aibă pîrișă și răzbunătoare pe preasfînta stăpîna noastră născătoare de Dumnezeu, în acest veac și în cel viitor, la cumplita și înfricoșata zi a judecării și a răsplății și să moștenească blestemul tuturor celor care din veac au plăcut bine lui Dumnezeu și să fie anathema și cata-thema a diavolului.

Și pentru întărirea acestor mai sus scrise, am poruncit slugii noastre, Isaia logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte.

În anul 69<23>⁷ <14<15>⁷, indicțiunul 8, luna iulie 12.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX/2. Foto. după orig., perg. (39 × 29 cm), rupt, pecete atirnată, pierdută; actul se păstra în Arh. Metohului Sf. Mormint din Constantinopol.

Altă foto., la Arh. St. București, Fotografii, IX/12, și alta, după Mihailovici, *Album*, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/98.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. II (facs.); idem, *Opt doc.*, p. 197—200 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 38—39 (trad.).

¹ Rupt; întregit după doc. din 1462 septembrie 15, de M. Costăchescu, *Doc. Ștefan*, p. 18, n. 2.

² Rupt.

³ Greșit, pentru *своихъ*.

⁴ Rupt; întregit după M. Costăchescu, *Doc. Ștefan*, p. 19, n. 1.

⁵ Întregit după doc. din 1500 martie 22 (v. I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, II, p. 173), cînd este menționat în proprietatea m-rii Bistrița satul Gindiți, где была дворъ Негринъ (unde a fost curtea lui Negrea).

⁶ Numele satelor de pe Racova, dăruite m-rii Bistrița de boierul Negru, sînt cunoscute după doc. din 1491 octombrie 15 (v. I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 477): „trii sate ... anume Cârstoi, pe Racova, unde au fost Pătru, feciorul Cârstei, alt sat anume Bilcarii, tot pe Racova, unde au fost Oană, fratele lui Pătru, și al triile sat, anume Curteștii, tot pe Racova, unde au fost ficiorul lui Naneș”; spațiul rupt din doc. nu permite însă decît o întregire mult mai restrînsă, de maximum 30—35 litere, care este greu de reconstituit.

⁷ Rupt; anul completat după indicțiun.

† М(и)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣѡандръ боевода, господарь Зѣмли Молдавскон. Знаемо чинимъ, симъ нашимъ листомъ, оуѣмъ кто на н(ь) оуэрит(ь) или его оуслышитъ чтоучи, оже тотъ истинная Манкола, дъщи Стоянова, съ своимъ с(ы)ны, съ Козмою и съ Сыною, и съ своимъ оуничаты, съ Балотю и съ Драгошемъ, тагали на Блада и на Кръстію шт(ь) Солкы, аже имъ была [очина]¹ очина тото село шт(ь) Солка и не могли добыти. И Блад(ь) и Кръстѡ оправили сѡ, а Манкола, перед(ь) нами, съ своимъ с(ы)ны и съ своимъ оуничаты, лишили Блада и Кръстію оу правое имѡ<нїе>² и оправили Блада и Кръстію сами своимъ ѡзѡкомъ, перед(ь) нами.

И мы есми поставили Бладови и Кръсти завѡзку вѣчнїю, осымъ десять рубли антого серебра, и дѣтемъ ихъ, и братнамъ их(ь), и оуничатомъ ихъ, и праоуничатом(ь) ихъ и родови ихъ оусемѣ, съ Манколомъ и съ дѣтми ен, и съ оуничаты ен и съ оуѣмъ родомъ ихъ. Кто шт(ь) нихъ почнет(ь) свѡдою или тѡжею или бѣд(и) которою лихотою за тото село, тотъ заплатитъ завѡзку тѣхъ ѡ рубли.

І при том(ъ) былн мартѣрнѣ: пан(ъ) Ѓана дворникъ, панъ Жѣржъ шт(ъ)
 <Ф>³ратевци, пан(ъ) Драгошѣль, па[на]нъ Ѓана, Станъ вистѣрникъ, Данъ постел-
 никъ, Поппа Мнѣанло, Дѣмѣкѣшъ столникъ, Ѓана Барбось.

Писа Ісаіа логофетъ, оу Бани, в(ъ) лѣт(о) хсѣкс, м(ѣ)с(а)ца ген(аріа) ѿї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată Maicolea, fiica lui Stoian, cu fiii săi, cu Cozma și cu Sin, și cu nepoții săi, cu Balotă și cu Dragoș, au pîrit pe Vlad și pe Cristea din Solca, că acest sat de la Solca le-a fost lor ocină și nu l-au putut dobîndi. Iar Vlad și Cristea s-au îndreptățit, iar Maicolea cu fiii săi și cu nepoții săi au lăsat înaintea noastră pe Vlad și pe Cristea în dreaptă avere și au îndreptățit pe Vlad și pe Cristea, înaintea noastră, chiar cu limba lor.

Și noi am pus lui Vlad și lui Cristea zăvescă veșnică, optzeci de ruble de argint topit, și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și întregului lor neam, cu Maicolea și cu copiii ei, și cu nepoții ei și cu tot neamul lor. Cine din ei va începe cu ceartă sau cu piră sau cu orice fel de răutate pentru acest sat, acela să plătească zăvescă aceste 80 de ruble.

Iar la aceasta au fost mărturie: pan Oană vornic, pan Giurgiu de la <F>³rătăuți, pan Dragoșel, pan Oană, Stan vistier, Dan postelnic, Popșă Mihailo, Dămăcuș stolnic, Oană Bărbosul.

A scris Isaia logofăt, la Baia, în anul 6926 <1418>, luna ianuarie 15.

Muzeul județean Suceava, inv. nr. 2 116 (predat în custodia Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România, București (inv. 1 903), prin procesul verbal nr. 1 967, din 19 decembrie 1970, sub nr. 34). Orig., perg. (26 × 23,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto. la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/29. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 134—135.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 443 (facs.); Popescu, *Doc. mold.*, p. 3—4 (text slav și trad.); Costea, *Clitoria Solca*, p. 169 (trad., după Costăchescu, v. mai jos); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 126—127 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 39 (trad.).

¹ очина, tăiat ulterior de diac cu două linii.

² Omis.

³ Rupt.

Von Gottes Gnaden, wir, Alexander Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund mit diesem unsern Briefe allen, die solchen sehen oder lesen hören was massen vor unsere Herrschaft der getreue Bojar, der Sohn des Bärlič, gekommen und hat aus seinem freien Willen und mit gutem Vorbedacht aus seinem redlichen und getreuen Verdienste, den ihnen sein Vater Bäril durch seine redliche und getreue Dienstleistung von den früher gewesen Landesherrn erworben hat, abgesondert und dem Kloster der Verkündigung der reinsten Gottesgebälerin, genannt Moldowiza, gegeben zwei Dörfer, Namens Proworotie und Oproschinzi, auf dass diese Dörfer dem erwähnten Kloster eine Handveste seien mit allen Einkünften, unabänderlich für immer, in Ewigkeit.

Und das Gemärke dieser Dörfer mit all ihren Markungen soll sein, wie solches seit jeher genossen worden.

Und hierauf ist die Beglaubigung (Versicherung)¹ des obgenannten wir Alexander Woewoda und die Versicherung des allerliebsten Sohnes unserer Herrschaft, Eliä des Woewoden, und die Versicherung all unserer moldauischen Bojaren.

Und wer diese Schenknis und Bekräftigung verderben sollte, der soll verflucht sein von Gott, dem Herrn, dessen reinster Gottesmutter, von allen Heiligen, die Gottes Geboten nachgelebet, izt und in der künftigen Ewigkeit, und soll gleich sein dem Juda Jskariot und dem verfluchten Arias.

Und zur besseren Beglaubigung und Bekräftigung all des Obbeschriebenen haben wir unserm getreuen Diener H(er)r Jsaiä befohlen, zu schreiben und unser Petschaft heizuhängen diesem unsern Briefe.

In dem untern Markt, i(m) J(ahre) 6926 <1418> im Monate März, den 17.

Din milă lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea domniei noastre credinciosul boier Sin Bîrlîci², și, de bunăvoia sa și cu gînd bun, din dreapta și credincioasă sa vislujenie pe care tatăl său Bîrlă a cîștigat-o prin dreaptă și credincioasă slujbă de la domnii care au fost mai înainte, și a dat mănăstirii Bunavestirea prea curatei născătoare de Dumnezeu, numită Moldovița, două sate, anume Provorotie și Oprișînți, ca să fie aceste sate mănăstirii numită mai înainte uric, cu tot venitul, neschimbat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele pe unde din veac a folosit.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei noastre, Ilie voievod, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni.

Iar cine ar vrea să strice această danie și întăritură, să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, de preacurata lui maică <și> de toți sfinții care au trăit după poruncile lui Dumnezeu, acum și în veacul viitor, și să fie asemenea lui Iuda Iscarioteanul și blestematului Arie.

Și pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credincioasei noastre slugi, pan Isaia, să scrie și să le lege pecetea noastră la această carte a noastră.

În Tîrgul de Jos, în anul 6926 <1418>, luna martie 17.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 59–60. Trad. după orig., perg., pecete atîrnată. O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 136.

ALTE EDITION: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 129 (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 39–40 (trad., după Costăchescu).

¹ Mențiunea editorului.

² În traducerea germană este „fiul lui Bîrlîci”.

Un ispisoc vechiu sîrbăscu, cu tîlmăcire lui, de la Alecsandru vodă din velet 6976¹ mai 15, precum pre aceste slugi a domnii sali, Văscan și cu tovarășii lui, Pitic, Ghiocu și Ardău și Bucur, i-au miluitu-i cu osăbită milă a domnii sali și li-au întăritu-li lor moșia lor și li-au dat în pămîntu domnii

sali un sat, anumi Șărbeștii, la Dumbravă, unde este casăli lor, ca să li fii lor uricu, cu tot vinitul, lor, fiilor lor, nepoților, strănepoților și la tot niamu lor, nestrămutați nice odinioară, în veci.

Iar hotarul acestui sat, cu toați hotarăle sali cele vechi, să fie pînă unde s-au hrănit din vechiu.

Și spre aceasta este credința a însuși domnii sali di mai sus-numit, Alecsandru vodă, și credința a preiubit fiului domnii sali, Ilieș vodă, și credința a tuturor boerilor domnii sali a Moldovii, a mari și mici.

Iar după viața domnii sali, cini va fi domnu pămîntului Moldovii, sau din fii sau din niamu domnii sali sau pre cini s-ar alege Dumnezău, aceali să nu strici dania și întăritura domnii sali pentru că li esti dată pi driapta și ce cu credinți slujbă.

Și spre mai mari în[s]tărire acestor mai sus-scrisă, am poroncit credincio<su>²lui boerului domnii sali (lipsă)³ ca să legi pecete la această carte a domnii sali.

Arh. St. Iași, Tr. 1137, op. 1 290, dos. 4, p. 66. Copie după trad. prescurtată.

Un rez., într-o anafora din 1845 februarie 23, ibidem, Anaforale, nr. 81, f. 16v.—17.

Cifra zecilor din anul 6976 <1468>, pe care îl poartă această copie, este evident greșită. Confuzia a fost făcută, desigur, cu cifrele zecilor, 20 sau 30, deoarece în domnia lui Alexandru cel Bun nu au existat decît doi ani a căror ultimă cifră să fi fost 6: 6926 și 6936. Posibilitatea de eroare conduce însă, cu destulă siguranță, spre acceptarea anului 6926 <1418>.

EDIȚII: Ungureanu, *Un doc.*, p. 343—344 (copie, cu data: probabil 6926 <1418>).

¹ Veleatul greșit; v. comentariul.

² Omis.

³ Mențiunea copistului.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілєѣандръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не смѣлѣ лнстомъ нашнмъ, въсѣмъ кто на ны оузнѣтъ или его оуслышѣтъ чтѣчи, вже тѣмъ истѣнымъ сыновѣмъ пана Іѣфана Борыловнча, на нмѣ Драгомиръ и Іванъшъ, слоужилн переже с(вѣ)топочнѣшнмъ предкомъ нашнмъ правою и вѣрною слоужбою, <а>¹ денес(ъ) слѣжѣтъ намъ правою и вѣрною слоужбою. Тѣмъ, мы, вндѣвше нхъ правѣю и вѣрнѣю слѣжѣу до нас(ъ), жаловали есмы нхъ в(о)бнкою м(н)л(о)стію, дали есмы нмъ оу нашнхъ землн, оу Молдавскон, три села на полѣ Драгошево, на Некндѣ: едно село гдѣ нхъ домъ, друго село Пашканн, третѣе село Драготѣшн, и едно село на Солоннмъ Тазловѣ, на нмѣ Провозѣшн, и полѣна Ѡпрншна вт(ъ) Пѣрова, на Белнкомъ(ъ)² Тазловѣ³. Та, нмѣ, оуричѣ, со оусѣмъ доходнмъ, на вѣкы вѣчныя, и дѣтемъ нмѣ, и оуиучѣтомъ нмѣ, и прѣоуиучѣтомъ нмѣ и прѣщюрѣтомъ нмѣ, на вѣкы вѣчныя.

І хотар(ъ) тѣмъ сѣламъ, по колѣ нмъ оучинил(ъ) хотаръ панъ Шандрншоръ и пан Іліашъ чашннкъ.

І на то ест(ъ) вѣра нашѣго г(оспод)ства, выше писаннаго Ілєѣандра воеводы, и вѣра дѣтенъ нашнхъ(ъ) и вѣра вѣрѣ нашнхъ(ъ): вѣра пана Мнхѣана, вѣра пана Хрнѣка, вѣра пана Негрн, вѣра пана Ѡана дворннка, вѣра пана Бѣлѣчн, вѣра пана Жоуржа Жоуметатевнча, вѣра пана Ісаѣа, вѣра пана Іліаша чашннка, вѣра пана Домонкоуша столѣннка, вѣра пана Стана Бырлнча, вѣра пана Стана вистнрннка и вѣра оуиричѣ(ъ) вѣрѣ молдавскнхъ.

Ѣ по нашемъ животѣ, которыи иметъ быти господс^а3рѣ оу нашемъ земан, или ѡт(ѣ) дѣтенъ нашихъ(ѣ) или ѡт(ѣ) братенъ нашихъ(ѣ) или бѹдѣ кто, то имѣ що быху не порѹшили нашего данїа и нашего оутвержденїа занѹже есмы имѣ дали за правою и за вѣрною ихъ(ѣ) слоужбоу.

Ѣ на потверженїе тѣмъ(ѣ) оу снмъ(ѣ), велѣли есмы нашему вѣрному Нвашкѹ Братавничѹ писати и привѣсити печатъ наша к семѹ листѹ нашему.

Оу Сочавѣ, лѣт(о) х^сцкз апрїл(їа) ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acești adevărați fii ai panului Ștefan al lui Borilă, anume Dragomir și Ioanăș, au slujit mai înainte sfintrăposaiilor înaintașilor noștri cu dreaptă și credincioasă slujbă, <iar> ¹ astăzi ne slujesc nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebită milă, le-am dat în țara noastră, în Moldova, trei sate în Cîmpul lui Dragoș, pe Nechid: un sat unde este casa lor, alt sat Pașcani, al treilea sat Dragotești, și un sat pe Tazlăul Sărat, anume Provozești, și poiana lui Opriș de la Pîrîu, pe Tazlăul Mare ². Acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, în vecii vecilor, și fiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor sate să fie atît cît le-au făcut hotar pan Șandrișor și pan Iiaș ceașnic.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail, credința panului Hrinco, credința panului Negrea, credința panului Oană vornic, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu al lui Jumetate, credința panului Isaia, credința panului Iiaș ceașnic, credința panului Domoneuș stolnic, credința panului Stan Birlici, credința panului Stan vistier și credința tuturor boierilor moldoveni.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine, acela să nu le clinească dania noastră și întărirea noastră pentru că le-am dat pentru slujba lor dreaptă și credincioasă.

Iar pentru întărirea tuturor acestora, am poruncit credinciosului nostru Ivașco al lui Bratei să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, anul 6927 <1419> aprilie 8.

Arh. St. București, M-rea Tazlău, IV/1. Orig., perg. (22 × 23 cm), pecete atîrnată, pierdută împreună cu partea de doc. de care era prins șnurul.

Cu o trad. din sec. al XVIII-lea, ibidem, M-rea Tazlău, IV/2. O foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/10, și trei la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/204 a, b și c.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 444 (facs.); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 110 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 131–133 (text slav, după Hăjdeu, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 40–41 (trad.).

¹ Omis.

² Greșit, pentru Глѣнымѣ (Sărat), ca și în doc. din 1491 ianuarie 16 (v. I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, I, p. 451–453).

³ Rupt.

Alexander Woewoda gibt seinem heil<igen> Kloster Moldowiza eine Urkunde, des Inhaltes: dass seine wahrhafte Frau Anna aus ihrem guten Willen und ihrem guten Gewissen eben vor ihrem Tode dem heil<igen> Kloster der Verkündigung, das an der Moldowiza liegt, und wo der Jegumen Basil ist, eine Schenknis gegeben habe: die Dörfer Namens Wakulinzä und wo Săran untern Walde eine Freistätte gemacht, damit sie diesem Kloster eine Handveste seien, mit allen Einkünften.

Also hat auch S<eine>r Hoheit vermög ihres (der Frau)¹ Willen und ihrer Schenknis diese Dörfer nach ihrem Tode gegeben, damit sie diesem Kloster mit allen Einkünften eine Handveste seien.

Das Gemärke aber dieser Dörfer soll nach dem alten Gemärke sein, wo es von jeher gewesen, unveränderlich für immer, in Ewigkeit.

Gegen diejenigen aber, die diese Schenknis zerstören wollten, oder hiezu anriethen, schreibt er einen grossen und schrecklichen Fluch.

V<om> J<ahre> 6923 <1415> ² April 14.

Alexandru voievod dă sfintei sale mănăstiri Moldovița un document al cărui conținut este: că adevărata sa soție, Ana, de bunăvoia ei și cu cuget bun, chiar înaintea morții sale, a dăruit mănăstirii Bunavestire, care este la Moldovița, și unde este egumen Vasilie, satele anume: Vaculinți și unde Zîrnă și-a făcut curătură, sub pădure, ca să fie acestei mănăstiri uric, cu toate veniturile.

De aceea, domnia sa, după voia și dania soției sale, a dat, după moartea ei, aceste sate să fie acestei mănăstiri uric, cu toate veniturile.

Hotarele acestor sate să fie după vechile hotare, pe unde au fost din totdeauna, neschimbate niciodată, în veci.

Împotriva acelor care ar voi însă să strice această danie sau care ar sfătui la aceasta, el scrie un mare și înspăimîntător blestem.

În anul 6923 ² <1415> aprilie 14.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 59 (sub data de an: 6923 <1415>). Trad. prescurtată după orig. sau după o copie slavă.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 133. O menț., cu data de an: 6923 <1413>, într-un izvod de doc. din 1804, la Arh. St. Iași, CCLIX/3, f. 18 r.

Data citită de Wickenhauser, dacă el a avut în față originalul slav, sau de scriitorul copiei slave este greșită, întrucît inscripția de pe piatra de mormînt a doamnei Ana, de la m-reă Bistrița, pusă de Ștefan cel Mare, arată că aceasta a murit la 2 noiembrie 1418 (v. *Repertoriul*, p. 271—272). Dată fiind forma în care s-a păstrat documentul, veracitatea relației transmise de inscripție nu poate fi pusă la îndoială. Dealtfel, în mai 1415, Ana se afla împreună cu Alexandru cel Bun în Polonia (v. Minea, *Informațiile*, p. 16, și Racoviță, *Începuturile suzeranității*, p. 248—249). Veleatul actului original, presupunînd că cifra zecilor ne-a parvenit, totuși, corect, a fost, în acest caz: 6927 <1419>, 6928 <1420> sau 6929 <1421>.

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 119—120 (trad., după rez. lui Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 37—38 (trad., după Costăchescu).

¹ Mențiunea editorului.

² Veleatul, greșit; v. datarea.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілезандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, въ сѣмъ кто на нь оузрѣти или его оуслышитъ чтоучи, вже тотъ истинный слоуга нашъ и вѣрныи боярныи, пан(ъ) Бана дворникъ, слоужилъ прѣжде с(вѣ)топочившимъ нашимъ прѣдкомъ правою и вѣрною слоужбою, а д(ь)нес(ъ) намъ слоужить правою и вѣрною слоужбою. Тѣмъ, мы, видѣвше его правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), и жаловали есми его особою нашею м(н)л(о)стію и дали есми емоу оу нашен земли, оу Молдавскон, села на нмѣ: Кор<не>¹ци, и Миклаушеци, и Лозова, и Сѣкрѣни, и Дворничанин, и Доумещин, и Цигънешин, и Лаврешин, и Садова и Холмичин. Тое въсе да ест(ъ) емоу, вт(ъ) нас(ъ), оурик(ъ), съ въсѣмъ доходомъ нх(ъ), емоу, и дѣтемъ его, и оуноучатомъ ег²о, и правноучатомъ его, и пращоуратомъ его и въсемоу племени его, кто съ избересть наи ближыни, непорушено николже, на вѣкы вѣчныи.

И хотарь тѣмъ селомъ що соуть на Быковци, <почен>²ши вт(ъ) Бърса-рева манастирѣ, на верхъ пасника йчнковы, по верхъ Городища, на верхъ Лозовы, на мостъ Гръланичъ, вт(ъ) Малон на Беликоюу Кръницюу, а вт(ъ) Беликон Кръници, верхомъ, на Тор<н>²авскоую полѣноу, вт(ъ) Кеprinъновы полѣны, моговатиемъ на Бык(оу), вт(ъ) Малого Лоужка и къ Поросятчон, а вт(ъ) Поросятчен на оустие Питоушка, на Тигомирова селище, а вт<ъ> Тигомирова селища, поверхъ Холмичин и поверхъ Садовы, а вт(ъ) верхъ Садовон на оустіе Конелы, а вт(ъ) оустіа Конелы, верхомъ, до Бързарева манастирѣ. И на томъ хотари да всадишь соби пасники, коли иметь мочи всадишь. И потверждаемъ емоу старымъ хотаремъ, коуда из вѣка вживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілезандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Иліаша воеводы, и вѣра въсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Муханла и дѣтен его, вѣра пана Гринка и дѣтен его, вѣра пана Драгоша и дѣтен его, вѣра пана Жоуржа старосты и дѣтен его, вѣра пана Шандра и дѣтен его, вѣра пана Негры, вѣра пана Иліаша, вѣра пана Блѣча, вѣра пана Мындричка, вѣра пана Дана чашиника, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Стана вистѣриника, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Ёпринша, вѣра пана Домокоуша столника, вѣра пана Стояна Прочелиника, вѣра пана Чурбы и вѣра въсѣхъ(ъ) бояръ молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по <наше>³мъ животѣ, кого Богъ избересть быти господаремъ нашен Земли Молдавскон, или вт(ъ) нашихъ(ъ) дѣтен или вт(ъ) на<шего>² племени или боудъ <кто, то>³тъ що бы емоу не порѣшилъ нашего даніа, али бы емоу потвердилъ и оукрѣпилъ заноуже дали есми емоу за правою и вѣрною <втыца его>³ слоужбою и за его <слоужбою>².

И на болшее потвержденіе томоу въсемоу выше писанномуу, велѣли есми слоусѣ нашему вѣрномъ, панюу Нсаіен логотетоу, писати и привѣснати нашу печать к семоу листу нашему.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣкн ап(о)ліа) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră și credincios boier, pan Oană vornic, a slujit mai înainte sfintrăposăților noștri înaintași cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă

către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, satele anume: Cor<ne>¹ști, și Miclăușești, și Loznova, și Săcărenii, și Vornicenii, și Dumești, și Țigănești, și Lavrești, și Sadova și Homicești. Toate acestea să-i fie de la noi uric, cu tot venitul lor, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor sate care sînt la Bicovăț să fie începînd de la mănăstirea lui Vărzar, pe deasupra prisăcii lui Acibco, pe virful Horodiștei, la virful Lozovei, la podul lui Gîrlanici, de la Fintina Mică pînă la Fintina Mare, iar de la Fintina Mare, pe deasupra, la poiana Tîr<n>²aucăi, de la poiana lui Chiprian, cu moara de pe Bîc, din Lunca cea Mică, și către Poroseci, și de la Poroseci la gura Pitușcăi, la seliștea lui Tigomir, iar de la seliștea lui Tigomir, pe deasupra Homiceștilor și pe deasupra Sadovei, și de la obîrșia Sadovei la gura Conelii, iar de la gura Conelii, pe deasupra, la mănăstirea lui Vărzar. Și în acest hotar să-și întemeieze prisăci, cite va putea să întemeieze. Și îi întărim hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Grinco și a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu staroste și a copiilor lui, credința panului Șandru și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Iliăș, credința panului Vlcea, credința panului Mîndricica, credința panului Dan ceașnic, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Ivan Detco, credința panului Opriș, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Stoian Procelnic, credința panului Ciurbă și credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine Dumnezeu îl va alege domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau ori<cine>³, acela să nu clintească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa slujbă <a tatălui său>³ și pentru <slujba>² lui.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Isaia logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6928 <1420> aprilie 25.

Bibl. Acad., Fotografii, LXXIV/44. Foto. după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută (provenind de la urmașii lui Stoica Nicolaescu); actul se afla în posesia lui Iurii Venelin, dar în colecția acestuia, care se păstrează astăzi la Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, el nu a mai putut fi găsit.

Altă foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/99. O copie, de I. Bogdan, după Венелинъ (v. EDIȚII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 139—141. O copie din 1812 februarie 19, după o trad. din 1811 decembrie 20, de Pavel Debrici, se păstrează în Arh. Centrală de Stat a R. S. S. Moldovenești.

EDIȚII: Венелинъ, *Влахо-болг. грамоты*, p. 60—62 (text slav); Головацкий, *Грамоты*, p. 140—142 (text slav, cu data de an greșită: 1424); Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 15—17 (text slav, după Венелинъ, și trad.); Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 3—4 (copie din 1812); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 135—137 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 41—42 (trad. după Венелинъ).

¹ Rupt; întregit după trad. din 1811.

² Rupt.

³ Șters.

† Мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон, н, тнжъ, мы, Ілѣашъ воевода, с(ы)нъ Ілѣзандра воеводы, господарь Земли Молдавскон, н мы, бояре господарь нашего Ілѣзандра воеводы: пан(ъ) Мнѣханло Дорогунскыи, пан(ъ) Ба<нъ>¹ дворникъ, пан(ъ) Гринко, пан(ъ) Нѣгра, пан(ъ) Драгунъ, пан(ъ) Жѣржъ, пан(ъ) Билча, пан(ъ) Шандро, пан(ъ) Мѣдрнчка, пан(ъ) Ілѣашъ, пан(ъ) Попша, пан(ъ) Нѣстѣкъ, пан(ъ) Данъ, пан(ъ) Ісан, пан(ъ) Станъ, пан(ъ) Станъ Брѣланчъ и братъ(ъ) его, Бана, пан(ъ) Кр(ъ)стѣ, пан(ъ) Ёпршакъ, пан(ъ) Дамакунъ, пан(ъ) Лацко Бѣцъ и братъ(ъ) его, Мнѣклоунъ, пан(ъ) Іванышъ², пан(ъ) Нанъ Бана, пан(ъ) Прочелникъ, пан(ъ) Бѣдѣла, пан(ъ) Чѣрба, пан(ъ) Іванъ Дѣтко, пан(ъ) Бана Порка, пан(ъ) Корлатъ, пан(ъ) Шефанъ Стравнчъ и братъ(ъ) его, Жѣржъ, пан(ъ) Оунѣлта и братъ(ъ) его, Татомнр(ъ), пан(ъ) Мнѣклоунъ, пан(ъ) Богданъ, пан(ъ) Ёкнмъ Калѣановнчъ, пан(ъ) Горѣцъ и братъ(ъ) его, Станиславъ, пан(ъ) Брѣланчка, пан(ъ) Драгомнр(ъ) Браннчъ, пан(ъ) Ходко и братъ(ъ) его, Лѣва, пан(ъ) Борнс(ъ) Голѣваты, пан(ъ) Б<орн>³с(ъ) Браевнчъ, пан(ъ) Данчѣла Жѣланчъ, пан(ъ) Строншоръ Дружа, Станиславы Іланшевъ, Бѣс(ъ) Ёпршакъ², Лацко посадинъ, Гѣднчъ, Дѣмнтръ Бѣдѣвнчъ, оун, велици и малѣи.

Знаемо чинимъ(ъ), снмъ(ъ) нашимъ(ъ) лнстомъ(ъ), каждому кто коли на н(ъ) оунрн(ъ) или оунслышн(ъ) его чѣтѣи, комуж(ѣ) тог(о) бѣдетъ(ъ) потрѣб<нъ>¹на, нж(ѣ) есмы дали своею доброю волею а ннкимъ(ъ) промѣченн Серетъ(ъ) мнсто а Болховецъ и съ сѣлы и прнселкы, со манны, н со ставы, н с мыты, н с платы из даннн, н прнходы н доходы н съ оунснмн оунжнткы цѣж(ѣ) к тому мнстѣ, к Серетѣ и к Болховцю слѣдуетъ, нчѣго собѣ назадъ(ъ) н напередъ(ъ) не вынмаючн, сестрѣ господарь нашего, короля Пол(ъ)скогѣ <н>¹ ннхъ(ъ), н великого князъ(ъ) Ілѣзандра, ннако Бнтовѣта, княгнн Рнмганаѣ, бывшон жѣнъ нашѣи, до еи жнвѣта.

И к тому, на каждыи годъ(ъ), шѣстъ(ъ) сотъ(ъ) золотыхъ(ъ) дѣкатѣв(ъ) или ѣо черленыхъ(ъ) золотыхъ(ъ) оугорскыхъ(ъ), на двоѣ роздѣланнн: на д(ѣ)нѣ с(ѣ)м(ѣ)т(ѣ)го ап(ѣ)ст(ѣ)ла Петра трн ста, а на рѣж(ѣ)ство Х(р)нст(ѣ)во другаѣ⁴ трн ста, до кѣл(ѣ)и жнвѣ. То нмаемъ(ъ) еи датн н то слѣбѣемъ(ъ) оунсѣ полннтн н держатн, ꙗко оун сѣм(ѣ) лнстѣ напнсано, прн нашѣи ч(ѣ)с(ѣ)тн н прн хр(н)стѣанскѣ⁵ вѣрѣ, бѣзъ(ъ) лѣстн н бѣзъ(ъ) хнтрѣстн.

Пакъ(ъ) ли бѣхѣмъ(ъ) не дали тѣхъ(ъ) золотыхъ(ъ) которѣи року, на оумол(ѣ)-вѣнн д(ѣ)нн н чѣсы, наѣланнн оун сѣм(ѣ) лнстн, тогда под(ѣ)даемъ(ъ) сѣи королевн Пол(ѣ)скому, господаревн нашѣму, под(ѣ) другѣю шѣстъ(ъ) свѣт(ъ) золотыхъ(ъ) дѣкатѣвъ лиѣо черленыхъ(ъ) золотыхъ(ъ) оугорскыхъ(ъ). Пакъ(ъ) ли недѣлаи платнтн нстинныи золотыхъ(ъ) н другѣхъ(ъ) прнбылыхъ(ъ) шѣстн⁶ сотъ(ъ) золотыхъ(ъ), тогда корол(ѣ), господар(ъ) наш(ъ), нмнѣт(ъ) нстнгатн тѣхъ(ъ) двѣхъ(ъ) на <дѣс>³ѣт(ъ) сотъ(ъ) золотыхъ(ъ) на нашнхъ(ъ) кѣпцѣхъ(ъ) н на земланыхъ(ъ), нмнѣт(ъ) нхъ(ъ) братн н вѣстѣгатн то<т(ъ)>³ долго длнж(ѣ) еи, жѣнѣ нашѣи бѣвшѣи, кн(ѣ)г(н)н Рнмганн, пополннмы нстинну⁷ н прнбылымъ золотымъ, а мы нмнѣмъ(ъ) ѣт(ъ) томъ(ъ) молчатн.

Іи мы, бояре Земли Молдавскон, на верхѣ лнста сѣи по нмнѣи поѣланн, ꙗко нст(н)цн н рѣконмѣ, слѣбѣемы н рѣчнмы прн нашѣи ч(ѣ)с(ѣ)тн н прн хр(н)стѣанскѣи кнрн, нж(ѣ) наш(ъ) господар(ъ), Ілѣзандръ воевода, господар(ъ) Земли Молдавскон, н по немъ(ъ) бѣдѣшѣи, нмѣютъ(ъ) полннтн н мы, слѣгы нхъ(ъ), верхѣ лнсанн оун сѣм(ѣ) <лнс>³тн.

Іи на потвѣрженіѣ⁸ тои рѣчн, к сѣмѣ лнстѣ печѣтн нашн есмы прнвнсанн.

Б(ъ) лѣт(ѣ) <ѣ>ѣт(ѣ) <ѣ>ѣт(ѣ).

† Noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei, și, de asemenea, noi, Iliăș voievod, fiul lui Alexandru voievod, domnii Țării Moldovei, și noi, boierii domnului nostru Alexandru voievod: pan Mihail de la Dorohoi, pan Oa<nă>¹ vornic, pan Grinco, pan Negru, pan Draguș, pan Giurgiu, pan Vilcea, pan Șandro, pan Mudricica, pan Iliăș, pan Popșa, pan Nesteac, pan Dan, pan Isaia, pan Stan, pan Stan Birlici și fratele său, Oană, pan Cristea, pan Oprișac, pan Damacuș, pan Lațco Boț și fratele său, Miclouș, pan Ioaniș, pan Nan Oană, pan Procelnic, pan Budul, pan Ciurbă, pan Ivan Detco, pan Oană Porcul, pan Corlat, pan Ștefan Stravici și fratele său, Giurgiu, pan Uncleat și fratele său, Tatomir, pan Miclouș, pan Bogdan, pan Iachim al lui Calian, pan Horaetș și fratele său, Stanislav, pan Birlicicu, pan Dragomir Vranici, pan Hodco și fratele său, Leu, pan Boris Golovat, pan Boris al lui Brae, pan Danciul Julici, pan Stroșor Drujă, Stanislav al lui Iliăș, Bob-Oprișac, Lațco posadnic, Hudici, Dumitru al lui Badea, toți, mari și mici.

Facem cunoscut, cu această carte a noastră, fiecăruia care o va vedea cîndva sau o va auzi citindu-se, cui îi va fi de trebuință aceasta, că am dat de bunăvoia noastră și nesiliți de nimeni tîrgul Siret și Volhovățul, și cu satele și cu pricaturile, cu morile, și cu iazurile, și cu vămile și cu plățile din dări, cu ciștigurile și cu veniturile și cu toate foloasele care țin de acest tîrg, de Siret, și de Volhovetș, fără să ne luăm nici în viitor nimic îndărăt, surorii domnului nostru, craiului Poloniei <și> ¹ al altor țări, și a marelui cneaz Alexandru, altfel numit Vitovt, cneaghinei Rimgaila, fosta noastră soție, pentru cit va fi în viață.

Pe lingă aceasta, îi dăm în fiecare an șase sute de ducați de aur sau galbeni roșii ungurești, împărțiți în două: trei sute în ziua sfîntului apostol Petru și la nașterea lui Hristos alte trei sute, cit va fi în viață. Aceasta îi vom da și făgăduim să împlinim și să ținem toate acestea, cum e scris în această carte, pe cinstea noastră și pe credința creștinească, fără înșelăciune și fără viclenie.

Iar dacă nu vom da acești zloți în fiecare an, la ziua și vremea hotărîte, scrise în această carte, atunci să mai dăm craiului Poloniei, domnului nostru, alți șase sute de ducați de aur sau galbeni roșii ungurești. Iar dacă nu ne vom îngriji să plătim adevărații galbeni și ceilalți șase sute de galbeni adăugați, atunci craiul, domnul nostru, va scoate acești douăsprezece sute de galbeni de la negustorii noștri și de la pămînteni, îi va lua și îi va trage atîta vreme cit va trebui ca să-i îplinească dreptul și galbenii de adaos, fostei noastre soții, cneaghinei Rimgaila, iar noi despre aceasta vom tăcea.

Iar noi, boierii Țării Moldovei, scriși pe nume în fruntea acestei cărți și la care sîntem martori și chezași, făgăduim și chezășuim pe cinstea noastră și pe credința creștinească, că domnul nostru, Alexandru voievod, domnul Țării Moldovei, și cei ce vor fi după dînsul, vor împlini, ca și noi, slugile lor, scrise mai sus în această carte.

Iar pentru întărirea acestui cuvînt, am atîrnat și peceteile noastre la această carte.

În anul 6929 <1421>.

Nos, Allexander Voieuoda, dominus Terre Moldawiensis, et nos, Ylyasz Voieuoda, filius domini Allexandri voieuode Terre Moldawiensis, et nos, Terrigene domini nostri Allexandri voieuode, videlicet dominus Michalacz

Drohimsky, dominus Yvan dornik, dominus Rinko, dominus Negra, dominus Ieorgius, dominus Schandro, dominus Modriczka, dominus Ylayasz; dominus Popscha, dominus Dan, dominus Ysaya, dominus Stan et frater suus, Vancza, dominus Yvanisz, dominus Budul, dominus Proczelnik, dominus Czurba, dominus Yvan Detko, dominus Korlath, dominus Stephan Strauicz et frater suus, Ieorgius, dominus Miclus, dominus Iakym Keliānouicz, dominus Gora- yecz et frater suus, Stanislaw, dominus Berliczka, dominus Dragomir Branicz, dominus Chotko et frater suus, Lewa, dominus Borisz Glowati, dominus Borisz Brayeucz, dominus Drusza, <dominus>¹. Hudicz, Laczko posadnik, dominus Dimitri Baydouicz.

Notum facimus, per presentes, omnibus qui literam nostram audierint seu eam legerint temporibus opportunis, quia dēdimus et presentibus damus et donamus, ex bona nostra voluntate a nemine compulsi nec coacti, oppidum nostrum Sericht et Holchowetz, cum villis et villulis et pertinentiis, molen- dinis, piscinis, theloneis et censibus et redditibus et omnibus ipsorum proven- tibus ad opidum predictum, et Holthowecz pertinentibus, nichil nobis penitus reseruando, Sorori domini nostri, Regis Polonie et alias, magnifici duci Lit- twanie, Allexandri alias Vitoldi, preclare principis Ringale, qondam consortis nostre, in vita ipsius in quantum ipsa uiuit.

Et adhec, singulis annis demus sexcenta ducatos aureos aut florenos rubeos vngaricales, in duas partes diuisim, persoluendas ad festum sancti Petri et Pauli apostolorum tricentos et ad Natiuitatem Xristi residuos tri- centos, in quantum ipsa uiuit, sibi tenemur dare et persoluere inprotracte et hec promittimus ex toto adimplere circa fidem nostram Xristianam absque dolo et fraude.

Et si nos protraheremus persoluere pretactos ducatos, ad terminum et diem prefixum et tempus prescriptum in litera presenti, ex tunc subdemus nos Regi Polonie, domino nostro, penam soluendam alios sexcentos ducatos aut florenos rubeos vngaricales. Et si in termino eo non curaremus persoluere eosdem florenos et alios adjunctos penales sexcentos ducatos, ex tunc dominus noster, rex, debet pro eisdem XII centis ducatis arrestare mercatores nostro et super terrigenas nostros, debet ipsos recipere et arrestare tam diu donec⁹ principis Ringale, qondam vxoris, adimplebimus pretactos ducatos et nos debemus ad predictam arrestacionem tacere, vna cum terrigenis nostris Moldawiensibus, superius in litera predicta nominatim scripti, sicut veri fideiu- sores, promittimus et fideiubemus circa honorem nostram et fide Xristiana quod dominus noster Allexander Voieuoda Terre Moldawiensis et qui post ipsos erit dominus debet adimplere et nos fideles ipsorum superius scripti in litera presenti.

Et ad radificationem rei predicte nos praescripti terrigene sigilla nostra iussissimus vna cum domino appendi.

Datum et actum ipso die sanctae Lucie virginis et martiris de anno Domini milesimo quadingentesimo vicesimo primo.

A. Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 308. Orig., perg. (46 × 32,5 cm), pecetea mare dom- nească, atrlnată, cu legenda: † Печать Іу Олсанада¹⁰ * воиода * г(осподи)на Земель Молдаульскої; pecetea mică, octogonală, a lui Iliş, atrlnată. cu legenda: † Печать Иліша воиода; 38 peceti boiereşti, păstrate din cele existente la început (v. mai jos, comentariul), rotunde sau ovale, în ceară neagră-cenuşie, atrlnate cîte una, două sau trei pe un singur şnur: de la opt (nr. 1, 2, 7, 9, 27, 32, 37 şi 38, notate de la stînga spre dreapta) s-au păstrat doar resturile bulbilor de ceară; cinci (nr. 5, 21, 23, 28 şi 31) au marginile, cu eventualele inscripţii, stricate în întregime iar opt (nr. 6, 13, 15, 16, 20, 24, 30 şi 33), parţial, încît au devenit indescifrabile; opt (nr. 3, 4

Avînd în vedere posibilitatea de confuzie a literelor slave ѿ și ѿ̃, s-ar putea presupune că veleatul doc. orig. a fost 6908 <1400> sau, în eventualitatea că ultima sa cifră nu a fost citită de rezumator, 6918 <1410>.

Dar, dacă se iau în considerație implicațiile cronologice ale succesiunii primelor două generații de stăpînitori ai satelor Hodoraciñți și Gvozdañți, documentul se dovedește a fi fost emis, mai degrabă, în ultima parte a domniei lui Alexandru cel Bun. Într-adevăr, atribuindu-se fiicei lui Ivașcu Vladicu, Slavna, pentru anul 1503, cînd Ștefan cel Mare îi confirmă drepturile pe care le avea asupra celor două sate (v. *D.I.R.*, A, XVI, I, p. 39—40, nr. 35), o vîrstă medie maximă, de 70 de ani, ar rezulta că ea s-a născut în jurul anului 1430. Or, după cum reiese din rezumatul documentului dat de Alexandru cel Bun în favoarea lui Ivașcu Vladicu, acesta trebuia să se afle la o vîrstă de cel puțin 30 de ani, pentru ca familia sa să numere încă trei frați și o soră al cărei fiu avea deja dreptul să apară în calitate de beneficiar al daniel domnești. În această situație, acceptîndu-se primele două alternative ale datării, 1400 sau 1410, ar însemna că Slavna s-a născut în momentul cînd tatăl ei avea vîrsta de 60 sau de 50 de ani, ceea ce este mai puțin probabil. Tocmai de aceea, nu este exclus ca rezumatorul să fi confundat cifra 7 (30) din veleat, însoțită fie de un semn grafic fără valoare fie de o cifră oarecare, parțial ștersă, cu cifra ѿ (50). Fără a constitui un element de certitudine, absența numelui jupanului Bogdan, alături de cel al lui Alexandru cel Bun, conferă acestei presupuneri o și mai mare probabilitate.

EDIȚII: Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 5 (rez. într-un doc. din 1809 septembrie 4, cu data de an: 6940 <1432>); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 328—329 (rez., după Boga, sub data 1432, dar cu observația că doc. orig. a avut, probabil, veleatul redat în stilul de 1 septembrie); *D.I.R.*, A, I, p. 95 (rez., după Costăchescu, cu data: 1432).

¹ Veleatul greșit; v. datarea.

† М(н)л(о)стѣх б(о)жіеѣ, азъ¹, Ілєзандръ воевода н г(оспо)д(н)нь въсен Молдовлаѣинскон Земли. Чинимъ знаменито, кто ча сїе писанїе оузрѣтъ или его оуслышитъ, еже бл(а)гопронзволи г(оспо)дство мн, бл(а)гымъ момь н добрымъ пронзволенїемъ н въ зад(в)шїе с(вѣ)топочнѣшїмъ родителемъ г(оспо)дства мн н <з>²а д(в)шѣ н здравїе г(оспо)дства мн, н дадохъ(ъ) монастырь Бѣзнес(е)нїю Г(оспо)д н Б(ог)а н Сп(а)са нашего, нже вт(ъ) Нѣмца, где ест(ъ) старецъ квр Силванъ, двѣ селѣ: едно село на Молдавѣ, на имѣ Пусецн, а другое на Тополницн, селїще Нєсно>²внчєво, що бы тоє прѣд(ъ) реч(е)нномоу монастырю оурикъ, съ вѣсѣмъ доходома, непорѣшено ннколиже, н<а>² вѣскы вѣч>²ныѣ.

І хотарѣ томъ селѣ, що ест(ъ) на Молдавѣ, съ вѣсѣмн старнмн хотарн, вт(ъ) вѣсѣхъ(ъ) стор<онн>², кудѣа хо>²тар<нлѣ то>²е село из вѣка. І хотарѣ томъ селїщѣ, що ест(ъ) на Тополницн, поченшн вт(ъ) едноє лнпы, п<о>² старомъ>² хотарѣ вт(ъ) Жвржа, на могылѣ, та вт(ъ) могылн, попрѣкъ, на крѣнїцѣ, та вт(ъ) крѣнїцн простн оу потокъ(ъ), потокомъ доловъ, оу нїжнн концѣ врѣтопа, на руптурѣ, та вт(ъ) руптурн, попрѣкъ, оу могылоу, где врѣва блнзко пвтѣ, та, пвтомъ долѣ, оу потокъ(ъ) што нстнчетъ вт(ъ) виноград(а), потокомъ долѣ, на єдннѣ врѣстѣ што ест(ъ) на врѣсѣ Тополїцн. Тоє емѣ вєс(ъ) хотарѣ, кудѣ хотарнѣ пан(ъ) Мѣдрнчка н пан(ъ) Данѣ чашннкъ н Нѣгон граматнкъ.

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Ілєзандра воеводы, н вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспо)дства мн, Іліаша воеводы, н вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашнхъ(ъ) н вѣра воеврѣ нашнхъ(ъ): вѣра пана Мнѣхана, вѣра пана Ѓана дворннка Сочавского, вѣра пана Грннка, вѣра пана Драго<ша, в>²ѣра пана Нєгрн, вѣра пана Мѣдрнчка, вѣра пана Мнѣхана Попшѣ, вѣра пана Дана чашн<нка>², вѣра пана Івана Дѣтка, вѣра пана Домонкѣша столннка н вѣра вѣсѣхъ воеврѣ нашнхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), н велнкыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто вѣдетъ господарь нашъ земан, нан ѡт(ъ) дѣтен
нашихъ(ъ) нан ѡт(ъ) нашего племѣна нан кого Б(огъ) избѣретъ быти, тозн да не
поручитъ нашего даніа. И кто сѣ покучитъ поручити, таковы да ест(ъ) проклатъ
ѡт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и Сп(а)са нашего и прѣч(н)стыѣ его м(а)т(е)ре и да ест(ъ)
под(о)бенъ Юдѣ и проклатомъ ѿрѣ.

И на болшее потвержденіе тому вѣсемъ выше писанному, велѣли есмы
сѣсѣкъ нашемъ вѣрному, Нѣгоевн граматикъ, писати и прѣвѣстити нашъ печать к
семъ листъ нашемъ.

Оу Нѣмци, в(ъ) лѣт(о) 7504 мар(та) 7³.

† Din mila lui Dumnezeu, eu, Alexandru voievod și domn a toată
Țara Moldovlahiei. Facem cunoscut, celor care vor vedea această scrisoare
sau o vor auzi, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoia mea cea bună și pentru
pomenirea sfintrăposăților părinților domniei mele și pentru sufletul și sănă-
tatea domniei mele, și am dat mănăstirii Înălțarea Domnului și Dumnezeului
și Mintuitorului nostru, care este la Neamț, unde este stareț chir Siluan,
două sate: un sat pe Moldova, anume Budzești, și altul pe Topolița, seliștea
lui Ne<no>²vici, ca să-i fie acestei mai înainte zise mănăstiri uric, cu tot veni-
tul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat, care este pe Moldova, să fie cu toate hotarele
vechi, din toate părțile, pe unde s-a hotărit acest sat din veac. Iar hotarul
acestei seliști, care este pe Topolița, să fie începînd de la un tei, pe hotarul
vechi de la Giurgiu, la movilă, apoi de la movilă, de-a curmezișul, la fîntină,
apoi de la fîntină drept la pîriu, pe pîriu la vale, la capătul de jos al virtopului,
la ruptură, apoi de la ruptură, de-a curmezișul, la movilă, unde este o salcie
lîngă drum, apoi, pe drum la vale, la pîriul ce curge din vie, pe pîriu la vale,
la un mesteacăn care este pe malul Topoliței. Acesta îi este tot hotarul, pe
unde au hotărnicit pan Mîndricica și pan Dan ceașnic și Neagoe gramatic.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexan-
dru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința
tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail,
credința panului Oană vornic de Suceava, credința panului Grinco, credința
panului Drago<ș>², credința panului Negrea, credința panului Mîndricica,
credința panului Mihail Popșa, credința panului Dan ceașnic², credința
panului Ivan Detco, credința panului Domoneuș stolnic și credința tuturor
boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii
noștri sau din neamul nostru sau pe cine va alege Dumnezeu, acela să nu
clintească dania noastră. Iar cine se va încumeta să clintească, acela să fie
blestemat de Domnul Dumnezeu și Mintuitorul nostru și de preacurata lui
maică și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit
slugii noastre credincioase, Neagoe gramatic, să scrie și să atîrne pecetea noastră
la această carte a noastră.

La Neamț, în anul 6930 <1422> martie 12³.

Arh. St. București, M-rea Neamț, LXIII/1. Orig., perg. (31 × 35 cm), pecete atîrnată,
pierdută.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, L/45, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231,
f. 149—151. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/102.
O copie, cu trad., avînd data de zi: 2, la Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin”, Secția manu-
scrise, ms. nr. 1 733, f. 5—5v. O trad. de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea, fără autor și avînd data
de zi: 2, cu o copie din 1794 februarie 27, la Arh. St. București. M-rea Văratec, XVI/1; două

copii, tot din 1794 februarie 27, încredințate de Paisie arhimandrit și starcă al M-rii Neamț, prima însoțită de o copie din sec. al XIX-lea, ibidem, M-rea Neamț, CVIII/2, și Bibl. Acad., CLXXV/4.

EDIȚII: Sacerdoțeanu — Bogdan, *Facs. slave*, pl. XVII (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 445 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 147—149 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 43—44 (trad., cu data de zi: 2).

¹ Din punct de vedere grafic, între ierurile finale: ѡ și ѡ, nu se poate face uneori distincție. S-a transcris obișnuit ѡ, în afara cazurilor când asemănarea cu ierul mare din mijlocul cuvintelor a fost mai pronunțată.

² Șters.

³ І (10) poate fi și un semn de sfârșit al actului, data de zi fiind, în acest caz: 2.

51

1422 (6930) august 20.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, снмъ лнстомъ нашимъ, оу снмъ кто на нь оузнрѣти нли его оуслышнѣти чтѣчи, ѡже есми произволенн [есми]¹ нашимъ добрымъ произволеннемъ и оучиненн есми за д(ѣ)шн с(вѣ)топочнвшнхъ(ѡ) предковъ нашихъ(ѡ) и за здравне г(оспод)ства мн, дали есми монастырю ѡт(ѡ) Быстрнцн, Оусп(ѣ)нію прѣчнстон Б(огоро)д(н)цн, мыто ѡт(ѡ) Брѣладского трѣга, да бѣдет(ѡ) томѣ монастырекн оу рнкъ, на вѣкы.

І на то ест(ѡ) вѣра г(оспод)ства мн и вѣра прѣвѣзлюбленнаго мн с(ѡ)на, Ілнаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтн г(оспод)ства мн и вѣра болѣ[рѣ]рѣ г(оспод)ства мн: вѣра жупана Мнхана и дѣтн его, вѣра жупана Грннка и дѣтн его, вѣра жупана Невана дворннка и дѣтн его, вѣра жупана Негры, вѣра жупана Бѣлчн, вѣра жупана Жвржа и дѣтн его, вѣра пана Дана, вѣра пана Ілнаша, вѣра пана Нсаѡ, вѣра пана Крѣстн, вѣра пана Сынка, вѣра пана Стана внстнрннка, вѣра пана столннка Дѣмѣкѣша, вѣра вѣсѣхъ болѣрѣ нашихъ(ѡ) молдавскыхъ велнкыхъ(ѡ) и малыхъ(ѡ).

І по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь нашон Земли Молдавскон, нли ѡт(ѡ) нашихъ(ѡ) дѣтн нли ѡт(ѡ) нашихъ(ѡ) братн нли ѡт(ѡ) нашего родѣ нли бѣд(н) кого Б(ог)ъ нзберетъ быти, тотн що бы нашего даннѡ и писаннѡ не порѣшнл, алн що бы потверднл. І кто сѡ покѣснт(ѡ) порѣшнтн, томѣ да бѣдет(ѡ) съпорннкѣ пр(ѣ)ч(н)ста Б(огоро)д(н)цѡ и да бѣдет(ѡ) проклетѣ ѡт(ѡ) Г(оспод)а Б(ог)а, сп(а)са нашего, и ѡт(ѡ) вѣсѣхъ с(вѣ)тыхъ(ѡ).

Писа Кѣпчнч(ѡ) логофет(ѡ), в(ѡ) лѣт(о) 7482 авгѣст(а) 20.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit cu bunăvoia noastră cea bună și am făcut pentru sufletele sfintrăposaților noștri înaintași și pentru sănătatea domniei mele, am dat mănăstirii de la Bistrița, Adormirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, vama de la târgul Birlad, să fie acestei mănăstiri uric, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința preaiubitului meu fiu, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor domniei mele și credința boierilor domniei mele: credința jupanului Mihail și a copiilor lui, credința jupanului Grinco și a copiilor lui, credința jupanului Ion vornic și a copiilor lui, credința jupanului Negrea, credința jupanului Vilcea, credința jupanului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Dan, credința panului Iliăș, credința panului

Isaia, credința panului Cristea, credința panului Sincu, credința panului Stan vistier, credința panului Dămăcuș stolnic, credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie, aceia să nu clintească dania și înscrisul nostru, ci să le întărească. Iar cine se va încumeta să clintească, aceluia să-i fie pirișă preacurata născătoare de Dumnezeu și să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, mîntuitorul nostru, și de toți sfinții.

A scris Cupceici logofăt, în anul 6930 <1422> august 20.

Arh. St, București, M-rea Galata, XI/1. Orig., perg. (32 × 23 cm), pecete atirnată, pierdută.

O copie, ibidem, ms. nr. 628 (Cond. Asachi), f. 578v–579. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/103. Trei copii, de I. Bogdan, una după orig. și două după Cond. Asachi, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 152–156.

EDIȚII: Sacerdoțeanu-Bogdan, *Facs. slave*, pl. XVIII (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 446 (facs.); D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 199, fig. 35 (facs.); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 132 (text slav, cu prescurtări, și trad.); Iorga, *Anciens doc.*, II, p. 539–540 (text slav, după Hăjdeu, și trad. franc.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 149–151 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 44–45 (trad.).

¹ есми, tăiat де діас.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣзандръ коевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, не снмъ(ъ) лнстомъ намямъ, оуспѣмъ(ъ) кто на н(ъ) оузрнтъ(ъ) или его оуслышнтъ(ъ) чтѣчи, вже тотъ(ъ) истиннын слуга нашъ вѣрнын, панъ(ъ) Богущъ(ъ), слѣзжнл(ъ) намъ(ъ) правою и вѣрною службою. Тѣмъ(ъ) мы, видѣвши его правою и вѣрнѣю службою до насъ(ъ), жаловали есмы его всобною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы ему едно село оу нашемъ земли, оу Молдавскон, Кучуровѣ, гдѣ былъ(ъ) ватаманъ(ъ) Германъ(ъ). То, ему, оурикъ(ъ), со оуспѣмъ(ъ) доходоумъ(ъ), на вѣкъ(ы), и ш(тъ)цѣ его, панѣ Нестѣку, и дѣтемъ(ъ) нхъ, и братіямъ(ъ) нхъ, и оуничатумъ(ъ) нхъ, и праоуничатумъ(ъ) нхъ, и пращурѣтумъ(ъ) нхъ, непорѣшено николн, на вѣкы.

И хотаръ тому селоу да бѣдетъ(ъ) по старымъ(ъ) хотарумъ(ъ), кѣда нѣ вѣка жнвали.

И на то естъ(ъ) вѣра г(оспод)ства мн и вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн, Иліаша коеводы, и вѣра оуспѣхъ(ъ) дѣти нашихъ(ъ) и вѣра оуспѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнхана, вѣра пана Бана дворника и дѣти его, вѣра пана Гринка и дѣти его, вѣра пана Драгуша и дѣти его, вѣра пана Негра, вѣра пана Билчу, вѣра пана Жѣржа и дѣти его, вѣра пана Шандра и дѣти его, вѣра пана Мѣдрнч(н)кѣ, вѣра пана Иліаша и дѣти его, вѣра пана Дана чашиника и дѣти его, вѣра пана Исан и дѣти его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Дамакуша столника и дѣти его и вѣра оуспѣхъ(ъ) бояръ(ъ) нашихъ(ъ), великыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѣдетъ(ъ) господарь(ъ) нашъ земли, или ш(тъ) нашихъ(ъ) дѣти или ш(тъ) <на>шего племени или бѣд(н) кого Б(ог)ъ нберетъ(ъ) быти, тотъ що бы нмъ(ъ) непорѣшили нашег(о) даніѣ занѣж(е) есмы нмъ(ъ) дали за нхъ(ъ) вѣрнѣю службу.

Писалъ Мнханлъ граматникъ(ъ), в(ъ) лѣт(о) 7004 дек(евріа) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Boguș, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat un sat în țara noastră, în Moldova, Cuciurul, unde a fost vătăman Gherman. Acesta să-i fie uric, cu tot venitul, în veci, și tatălui său, pan Nesteac, și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie pe hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința fiului domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Mihail, credința panului Oană vornic și a copiilor lui, credința panului Grinco și a copiilor lui, credința panului Draguș și a copiilor lui, credința panului Negru, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Șandru și a copiilor lui, credința panului Mudricica, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan ceașnic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Damacuș stolnic și a copiilor lui și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe oricine va alege Dumnezeu să fie, aceia să nu leclintească dania noastră pentru că le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

A scris Mihail gramatic, în anul 6930 <1422> decembrie 25.

Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin“, Secția manuscrise, colecția Markevici — Lukașevici, fond nr. 159, doc. nr. 4. Orig., perg. (40,5 × 20,5 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu o foto., nr. 780/4.

O foto. la Bibl. Acad., Fotografii, LXXXII/2 și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol“ — Iași, Fotografii, II/262.

Un clișeu, la Arh. St. București, colecția microfilme U.R.S.S., rola 61, cadru 712.

Două copii, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 157—158 (după orig.), și 159 (după Уляницкій, v. EDIȚII).

EDIȚII: Уляницкій, *Материалы*, p. 27—28 (text slav prescurtat); Яцимирскій, *Грамоты молдав.*, p. 293 (text slav, cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 151—152 (text slav, după foto., și trad.); D.I.R., A, I, p. 45—46 (trad. după foto.)

¹ Rupt și șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣзандръ воєвода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, снмъ аистоль нашимъ(ь), оуслимъ кто на нь оузрнть или его оуслышитъ чтучи, оже тотъ истинный слуга нашъ мирнын, Батинь, служилъ(ь) намъ(ь) правкою и мирною службою. Тимъ, мы, видѣвши его правую и вѣрную службу до насъ(ь), жаловали есми его особено нашею милостію и дали есми ему оу нашон Земли, оу Молдавскон, три села на Путнон, на нмъ: где ему есць¹ домъ, другое, где былъ Лупше, третее, где есть бродъ(ь) на Путнон, що бы ему были оурикь, съ оуслимъ(ь) доходомъ(ь), и дѣтемъ(ь) его, и оуинучатомъ(ь) его, и праоуинучатомъ(ь), и пращуромъ(ь) и братиамъ его, кто будетъ(ь) ближнїи, на вѣкы.

И хотарь тнм(ь) трем(ь) селомь да бѹдет(ь) по старым(ь) [хотарым(ь)] хотаромь, кѹда нѣзъ вѣка шжнвалн.

И на то ест(ь) наша вѣра н вѣра с(ы)на нашего, Иланаша воеводы, н вѣра оҹснх(ь) дѣтін наших(ь) н вѣра наших(ь) боарь: вѣра пана Мнхана Дорог҃нско҃го н дѣтін его, вѣра пана² Гринка н дѣтін его, вѣра пана Ивана дворника н дѣтін его, вѣра пана Негры, вѣра пана Былчи, вѣра пана Ж҃уржа н дѣтін его, вѣра пана Иланаша н дѣтін его, вѣра пана Нестѣка н дѣтін его, вѣра пана Д^ана н³ дѣтін его, вѣра пана Иса^а н³ дѣтін его, вѣра пана Попши н дѣтін его, вѣра Стана вистѣарника, вѣра пана Ёпришака н дѣтін его, вѣра пана Ивана Дѣдка, вѣра столника Дѣмѣк҃уша, вѣра Прочелника, вѣра Чурбнна, вѣра оҹснх(ь) боарь наших(ь) молдавскых(ь), великых(ь) н малых(ь).

И по нашем(ь) жнвотн, кто бѹдет(ь) господарь нашон земли, нли шт(ь) наших(ь) дѣтін нли шт(ь) наших(ь) братін нли кого Б(ог)ъ нзберет(ь) быти, тотн цо бы нм(ь) не порѹшнлн нашего даннѣ, алн цо бы нм(ь) потверднлн занѹже есми нм(ь) далн за нх(ь) правѹю н вѣрнѹю сл҃жбѹ, цо бы нмѣ непорѹшено ннколн, на вѣкы.

И нан болшее потверженне семѹ лнстѹ, велѣлн есми сл҃сѣ нашемѹ вѣрномѹ, Купчнню логотѣтѹ, лл³сати н прнвѣснтн нашѹ печать <к семѹ лнстѹ нашемѹ.

Пнсѣ⁴ оҹ Гочавѣ, в(ь) лѣт(о) xсцлѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца март(а) вѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, Batin, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, trei sate pe Putna, anume: unde îi este casa, altul, unde a fost Lupșe, al treilea, unde este vadul la Putna, ca să-i fie lui uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților, și răstrănepoților și fraților lui, cine va fi mai apropiat, în veci.

Iar hotarul acestor trei sate să fie pe hotarele [hotarele] vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința noastră și credința fiului nostru, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail de la Dorohoi și a copiilor lui, credința pa<nului> ² Grinceo și a copiilor lui, credința panului Ion vornic și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului D<an și> ³ a copiilor lui, credința panului Isa<ia și> ³ a copiilor lui, credința panului Popșa și a copiilor lui, credința lui Stan vistier, credința panului Oprișac și a copiilor lui, credința panului Ivan Dedco, credința lui Dămăcuș stolnic, credința lui Procelnic, credința lui Ciurbă, credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, aceia să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă, ca să le fie neclintit niciodată, în veci.

Iar pentru mai mare întărire a acestei cărți, am poruncit slugii noastre credincioase, Cupcici logofă<t> ³, să scrie și să atirne pecetea noastră <la această carte a noastră.

Scris> ⁴ la Suceava, în anul 6931 <1423>, luna martie 12.

Bibl. Acad., XLVI/15. Orig., perg. (39,5 × 31,5 cm), pecete atârnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 161–162. O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol” — Iaşi, Fotografii, II/104.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 199–201 (text slav şi trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 153–155 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 46–47 (trad.).

¹ Rupt.

² Omis.

³ Şters.

⁴ Şters şi rupt.

54

1423 (6931) martie 31, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣѡандръ воєвода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не снмъ листом(ъ) нашимъ, оуслнмъ кто¹ на нѣ оузнѣти нли егѣ оуслншнѣ чтѣчи, вже тотъ истиннын слѣга нашъ вѣрнын, Бана Попша, слѣжнлѣ нам(ъ) правѣю и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвшн егѣ правѣю и вѣрною слѣжбѣ до нас(ъ), жаловалн есмъ егѣ ѡсобною нашею м(н)л(о)стію и далн есмъ емѣ, оу нашон Земли, оу Молдавскон два села на Ребрнчн, едно село на нмѣ Сръбн, а другѣе село ннже, село Моншево Философа, що бы емѣ было оу-рннкъ, съ ѡснмъ дохѣдомъ, и братѣ егѣ, Моншн Философн, и днтнмъ Банннѣмъ, и братѣмъ Банннѣмъ, и знѣчатѣмъ егѣ, и прѣвнѣчатѣм(ъ) егѣ, и прлцнвратѣмъ егѣ и братѣмъ <нхъ>², кто бѣдет(ъ) блнжнн.

† Хотаръ тнмъ двома селѣма да нмъ ест(ъ) по ста<ръ>²мъ хотарѣмъ, кѣда нз вѣка ѡжнвалн.

† На то ест(ъ) вѣра г(о)спѣ<дъ>²ва мн, выше писаннаг(о) Ілѣѡандра воєводи, и вѣра с(ъ)на госпѣдства мн, Ілѣѡаша воєводи, и вѣра оуслнх(ъ) дѣтн нашнх(ъ) и вѣра вѣсѣх(ъ) боаръ нашнх(ъ): вѣра бана Мнхана Дорогѣнског(о) и дѣтн егѣ, вѣра бана Грннка и дѣтн егѣ, вѣра бана Банѣ дворннка и дѣтн егѣ, вѣра бана Негрн, вѣра бана Бнлчн, вѣра бана Жѣржа и дѣтн егѣ, вѣра бана Ілѣѡаша и дѣтн егѣ, вѣра бана Дана чашннка и дѣтн егѣ, вѣра бана Исана логоветѣ и дѣтн егѣ, вѣра бана Мѣндрнчка, вѣра бана Івана Дѣдка, вѣра бана Дѣмѣкѣша столннка, вѣра бана Стана внстѣлрннка, вѣра бана Лѣкѣша внстѣлрннка и дѣтн егѣ, вѣра бана Прѣчелннка и дѣтн егѣ, вѣра бана Жѣржа Стравнча и дѣтн егѣ, вѣра бана Стана Брѣлнча, вѣра бана Шерѣѣ ѡт Баслѣѣ, вѣра бана Мнхана Попшн и дѣтн егѣ, вѣра бана Чѣрбн и вѣра оуслнх(ъ) боаръ нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и велнкнх(ъ), и малнх(ъ), непѣрѣшѣно <ннко>²лн, на вѣксы.

† По нашемъ² жнвѣтн, кто бѣдет(ъ) господаръ нашон Земли, нли ѡт(ъ) дѣтн нашнх(ъ) нли ѡт(ъ) нашнх(ъ) братн <нлн кого Б(о)гъ нзберет(ъ)>² бѣтн, тотъ <бы н>²мъ не <пѣ>³рѣшнлн нашегѣ данѣѣ, алн що бы нм(ъ) потвѣр<днлн занѣ-ж(ѣ) есмъ нмъ далн>² за нх(ъ) правѣю и вѣрнѣю слѣжбѣ.

† Нли болѣше потвѣрѣженіѣ⁴ семѣ листѣ, велнлн есмъ <н слѣшн>² нашему <вѣр-номѣ, па>²нѣ Кѣпнчнѣвн логоветѣ, писатн и прнѣснстн нашѣ печать к семѣ листѣ.
<Пнсѣ ѡ>²нца граматнкъ, оу Сѣчавѣ, в(ъ) лѣт(о) ѡСЦЛѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца м(ѣ)рта лѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, Oana Popşa, ne-a slujit cu dreaptă şi credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta şi credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă şi i-am dat în ţara noastră, în Moldova, două sate pe Rebricea, un sat, anume Sîrbi, iar alt sat mai jos, satul lui Moişă Filosofu, ca să-i fie lui

uric, cu tot venitul, și fratelui său, Moişă Filosofu, și copiilor lui Oană, și fraților lui Oană, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și fraților <lor>², cine va fi mai apropiat.

Iar hotarul acestor două sate să le fie pe hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința fiului domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Mihail de la Dorohoi și a copiilor lui, credința panului Grinco și a copiilor lui, credința panului Oană vornic și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan ceașnic și a copiilor lui, credința panului Isaiia logofăt și a copiilor lui, credința panului Mundricica, credința panului Ivan Dedco, credința panului Dămăcuș stolnic, credința panului Stan vistier, credința panului Iacuș vistier și a copiilor lui, credința panului Procelnic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu Stravici și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici, credința panului Șerbea de la Vaslui, credința panului Mihail Popșa și a copiilor lui, credința panului Ciurbea și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici, neclintit niciodată, în veci.

<Iar după>² viața <noastră>², cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau <pe cine îl va alege Dumnezeu>² să fie, acela <să>² nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a acestei cărți, am poruncit <slugii>² noastre credincioase, pan Cupceici logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte.

<A scris O>²nta gramatic, la Suceava, în anul 6931 <1423>, luna martie 31.

Bibl. Acad., DCCLXXVII/86. Orig., perg. (28×30 cm), pecete atârnată, pierdută. O copie, după orig., de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, p. 163–165. O foto. la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol”—Iași, Fotografii.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 21–24 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I p. 156—158 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A. I, p. 47–48 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ τ scris peste η.

² Rupt.

³ Omis.

⁴ Adăugat ulterior, de aceeași mină.

55

1423 (6931) aprilie 15, Suceava.

† Ілѣѡандрѣ воєвода, господарѣ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, снмъ листомъ нашимъ, оуѣснмъ(ъ) кто на нь оуѣрнѣти или его оуѣслышнѣти чѣтѣчи, оже тотъ(ъ) истиннынъ Берига ватаманъ¹ тагаль сѣ съ Ротымпановы сыны за хотарь. Ино, мы послали нашихъ(ъ) бояръ Лацска и Корлата. Ино Ротымпанови сынове, передъ(ъ) тими нашими бояры, дали Беризн хотарь(ъ) шѣ(ъ) своен земли, съ своею доброю волею, и поставили томѣ хотари, почениши дорогою Банскою до Ротымпановы могилы, шѣ(ъ) могилы выше дѣба, та прости на доль, выше могилы. Тотъ хотарь що бы имъ(ъ) былъ непорѣшенъ(ъ) на вѣкы.

Іа кто шѣ(ъ) ни хъ(ъ) почнетъ(ъ), за тотъ(ъ) хотарь, бѣдъ(н) которою лихотою или свадю, бѣдъ(н) колн, тотъ(ъ) заплатитъ(ъ) за вѣзку сто золотыхъ(ъ) оуго<р>²-скыхъ(ъ)³.

Писано оу Гочакѣ, вѣ(ъ) лѣт(о) xсѣла ап(ри)ла ѿѿ.

† Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat Veriga vătăman s-a pîrit cu fiii lui Rotîmpan pentru hotar. Deci, noi am trimis pe boierii noștri Lațco și Corlat. Dar fiii lui Rotîmpan, înainte acestor boieri ai noștri, au dat hotar lui Veriga din pămîntul lor, de a lor bunăvoie, și i-au pus acestuia hotare, începînd de la drumul Băii pînă la movila lui Rotîmpan, de la movilă mai sus de stejar, apoi drept la vale, mai sus de movilă. Acest hotar să le fie neclintit, în veci.

Iar care dintre ei ar începe orice fel de răutate sau ceartă pentru acest hotar, oricînd, acela să plătească zavescă o sută de galbeni ungurești.

Scriș la Suceava, în anul 6931 <1423> aprilie 15.

Archiwum Głowne Akt Dawnych – Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 310.

Orig., perg. (18,5×28,5 cm), pecete mică atîrnată, cu legenda: † Печать Їу Александра воєвоа.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, I/5, XXIII/18 și XLVIII/16 b, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 169. Alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXVIII/11 b, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/205.

O foto, după orig., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/8.

EDIȚII: Калужняцки-Соболевски, *Кириловские рукописей*, nr. 116 (facs.); Bogdan, J., *Album*, nr. 22 (facs.); D.I.R., A, I, p. 447 (facs.); Kałuźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 835–836 (text slav și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 159–160 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 48 (trad.).

¹ та, adăugat între rînduri.

² Omis.

³ Transformat din alt cuvînt: г din X, с din ь, iar к din и.

† М(и)л(о)стію в(о)жію, мы, Ілєѣандръ <во>¹евода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ¹ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ нашимъ, кто на н<ъ>¹ оузнитъ(ъ) или его оуслышитъ чт҃учи, вже тотъ истиннын попъ Юга слѣжилъ намъ вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше его правѣю и вѣрнѣю сл҃ужбѣ до насъ(ъ), жаловали есмъ его особоноу нашею м(и)л(о)стію и дали есмъ ему, оу нашемъ земли, едно село, близъ Бани, на нмѣ Бѣчумѣни, што бы ему оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емѣ, и дѣтемъ его, и братѣ его, Нанови, и дѣтемъ его, и оуничатомъ нхъ(ъ), и праоуничатомъ нхъ(ъ), и пращѣратомъ нхъ(ъ) и вѣсемѣ родѣ нхъ(ъ), непорѣшено николже, на вѣкы.

<И>¹ хотаръ томѣ селѣ, поченишъ вт(ъ) могылѣ <што>² ест(ъ) на дѣлѣ, поутемъ долоу до тлостого дѣла, а вт(ъ) дѣла>² до потока, а вт(ъ) потока на конецъ хворостѣ>²а, а вт(ъ) конецъ хворостѣа до дороги що ндетъ вт(ъ) Стана до>¹ Бани, та, дорогоу, до потока що ндетъ <ъ н>²а Радешан(и), подли Станинѣ, та оупадаетъ повыше оу дрѣ>¹гы потокъ, вт(ъ) толѣ на дѣлѣ што ест(ъ) на до>²рогѣ, вт(ъ) толѣ, горѣ по потокомъ, вт(ъ) одного дѣла оу дрѣгы дѣла>¹, а вт(ъ) толѣ на вербѣ, и вт(ъ) толѣ, впаѣтъ, до>²рогѣ що ндетъ до Бани, до хотарѣ Банского, вт(ъ) толѣ, полемъ, <до>¹ Дра>³го>³шека хотарѣ, и вт(ъ), толѣ впаѣтъ, на дѣла>²еѣ, оу великѣю могылѣ. То, емѣ, вѣс(ъ) хотарѣ.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)стеа, выше писаннаго Ілєѣандра воєво>²ды, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на>⁴ г(оспод)стеа ми, Иліаша воєводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтенъ нашихъ(ъ) и вѣра воарѣ нашихъ(ъ): <вѣ>¹ра пана Мнѣхана

н дѣтен его, вѣра пана Гринка н дѣтен его, вѣра пана Ивана дворника Гочавского <н>² дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Бѣлчи, вѣра пана Жѣржа н дѣтен его, вѣра пана Нестѣка <н>² дѣтен его, вѣра пана Драгоша н дѣтен его, вѣра па<на>¹ Иліаша н дѣтен его, вѣра пана Исѣѣ <н дѣ>²тен его, вѣра пана Мнѣанла Попши н дѣтен е<го, вѣра>² пана Дана чашинка н дѣтен его, вѣ<ра пана>² Ивана Дѣтка н дѣтен его, <вѣра пана Домонкѣша столника н дѣтен его н вѣ>²ра вѣсѣх(ъ) бояръ наших(ъ), н великых(ъ), н <малых(ъ).

И по нашемъ>² ж<нво>²тѣ, кто боудетъ господарь нашн землн, <н>²лн шт(ъ) дѣтен наших(ъ) нлн шт(ъ) нашего племени нлн бѣ>²дѣ кого Б(ог)ъ нзберетъ быти, тот(ъ) што бы нмъ не порѣшилъ нашего даніѣ, нѣ што бы нмъ оутвѣрдн<лъ н оу>²крѣпилъ занѣже далн есмъ емѹ за его правѹю н вѣрнѹю слѣжебѹ.

И на болшее потвѣрженіе томѣ вѣ<сем>²сѣ въшыше писанномѣ, велѣли есмъ слѣсѣ наше<мѣ>³ вѣрномуѹ, Нѣгоевн граматикѣ, писати н прнвѣ<сн>²ти нашѣ печать к семѣ лнстѣ нашемѣ.

Оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xꝛꝑлв фек(раріа) 51.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru <vo>¹ievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat popa Iuga ne-a slujit nouă credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat, lingă Baia, anume Buciumeni, ca să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fratelui său, Nan, și copiilor lui, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstră-nepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

<Iar>¹ hotarul acestui sat să fie începînd de la movila <care>² este pe deal, pe drum la vale pînă la stejarul cel gros, și de la stejar pînă la pîriu, și din pîriu la capătul tufișului, și de la capătul tufișului pînă în drumul ce merge de la Stan pînă la Baia, apoi, pe drum, pînă la pîriu ce merge la Radeșani, lingă Stăniga, apoi cade mai sus în alt pîriu, de acolo la stejarul ce este la drum, de acolo, în sus pe pîriu, de la un stejar la alt stejar, iar de acolo la salcie, și de acolo înapoi, pe drumul care merge la Baia, pînă la hotarul Băii, de acolo, pe cîmp, <pînă la>¹ hotarul lui Dra<go>³ș, și de acolo înapoi, la dumbravă, la movila cea mare. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voiev<o>²d. și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Grinco, și a copiilor lui, credința panului Ion vornic de Suceava <și>² a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului NESTEAC <și>² a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința pa<nului>¹ Iliăș și a copiilor lui, credința panului Isaia <și>² a copiilor lui, credința panului Mihail Popșa și a copiilor lui, <credința>² panului Dan ceașnic și a copiilor lui, credința <panului>² Ivan Detco și a copiilor lui, <credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui și>² credința tuturor boierilor noștri, și mari, și <mici.

Iar după>² viața <noastră>², cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru <sau>² pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le cîntească dania noastră, ci să le-o întărească <și>² să le împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe gramatic, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6932 <1424> februarie 16.

Muzeul Fălticeniilor, Inv. nr. 2367. Orig., perg. (55×39cm.), rupt la indoituri, pecete atârnată, cu legenda: † Печать Їу Олѣксандра * воєвода * г(осподин)на Земльѣ Молдавскѣи.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, IV/3, o copie, din 1813 octombrie 21, după o trad. din 1785 iunie 9, de Gheorghe Evloghie dascăl, ibidem, XXXVIII/27, altă copie, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, ibidem, MCXXIII/110, f. 146, și trei copii, de I. Bogdan: una după orig., ibidem, ms. nr. 5 231, f. 170—172, alta după trad. din 1785, ibidem, f. 174—177, și ultima după copia din 1813, ibidem, f. 178. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/12, a și b, și la Inst. de ist. și arh., „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/192, II/206 a și b, II/253 a — e, și II/267 a — d. O copie, din 1815 septembrie 22, după trad. din 1785, la Arh. St. Iași, CDVII/1.

EDIȚII: I. Bogdan, *Doc. 1424*, pl. IV (facs. greu lizibil); Codrescu, *Uricariul*, XVI, p. 1—3 (copia din 1813) și XIV, p. 58—59 (trad. după orig., de N. Beldiceanu, cu data de au greșită: 6940 <1432>); *Dicționar geografic*, I, p. 668—669 (trad. din 1785); V. Costăchescu, *Ist. Fălticeni*, p. 72—73 (trad., după *Dicționar geografic*, cu indicarea greșită a paginajei); I. Bogdan, *Doc. 1424*, p. 356—358 (text slav și trad.); Ghibănescu, *Surete*, I, p. 14—17 (text slav, cu greșeli, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 161—163 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 48—49 (trad.).

¹ Șters.

² Rupt.

³ Omis.

⁴ a, corectat din 8.

57

1424 (6923) <august 26>.

6932 <1424> <august 26>¹.

Un uric de la Alexandru vodă, întăritură Stanciului David pe satul Badeuții de la Prut <și> ² trei sate la Putna, Stanciulovo ³ și satul Purcelova ⁴ și satul Mărinii, ca să-i fie drepte ocini și moșii stătătoare, în veki.

Anume boierii a lui Alexandru vodă: Cubciciu [vel] logofăt, Mihail Dorogonsco ⁵ cu fii săi, Grinca, Negrul vornic, Giurge, Vilcea, Dragoș, Iliiaș, Mandriciu, Nesteca, Danul, Isaiia paharnic, Ciurba, Damascușă ⁶ stolnic, Știubora.

Arh. St. București, ms. nr. 628 (Cond. Asachii), f. 545 v. Rez. din prima jumătate a sec. al XVIII-lea.

O copie, de I. Bogdan, după același rez., la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 181. Alt rez., avind data de lună și zi: august 26, la Bibl. „M. Eminescu” — Iași, ms. nr. 150, p. 125.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 166 (rez. din sec. al XVIII-lea); *D.I.R.*, A, I, p. 50—51 (același rez.).

¹ V. descrierea arheografică.

² Șters în copie.

³ Al lui Stanciul.

⁴ Al lui Purcel.

⁵ De la Dorohoi.

⁶ În loc de: Damancuș.

58

<1424—1425> (6...) septembrie 4, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жїю, мы, Ілѣѣандръ воєвода, г(осподинъ) Земльѣ Молдавскѣи. Чинимъ знаменито, <ис сѣмъ листомъ> ¹ нашимъ(ъ), кто на нь оуэритъ(ъ) или е(го) оуслышитъ ², чтѹчи, оже тотъ истинный слѹ(г)а ³ нашъ

Нѣнеач² Барбосулъ служилъ намъ <правою н в>¹ѣрною службою. Тѣмъ(ъ), мы, видѣвше его правѣю н <вѣрнѣю>¹ службою до насъ(ъ), жаловали есмы <его ос>¹обною нашею м(н)л(о)стѣю н дали есмы ему, оу <нашен земли>¹, едно село на Шумузѣ, где естъ(ъ) домъ его, што бы ему оуриць, съ вѣсѣмъ дохodomъ емъ, до его жн>¹вотѣ. И по его жнвотѣ, жонѣ его, Марены, н оуникамъ ен, Инищѣ н Станѣ, н дѣтемъ нхъ>¹, н оуничатомъ нхъ(ъ), н праоуничатомъ нхъ(ъ), н пращраотомъ нхъ(ѣ) н вѣсему роду нхъ(ъ), непорѣшено ни<колн>¹же, на вѣкы.

И хотарѣ тому селу, ш(ъ) Бобоша, по старому хотарѣ, куда оживали нз вѣка; а ш(ъ) Бобошева хотарѣ, доловъ Шѣмѣзомъ, до оустѣа его, н половины Златаревн Полѣны. То естъ(ъ) ему весъ(ъ) хотарѣ.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего господства, выше писаннаго Илѣандра воєводи, н вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Илѣаша воєводи, н вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) н вѣра боарѣ нашихъ: вѣра пана Мнхана н дѣтен его, вѣра пана Гринка н дѣтен его, вѣра пана Негри дворника, вѣра пана Ивана ш(ъ) Тѣловы, н дѣтен его, вѣра пана Блѣчи н дѣтен его, вѣра пана Жѣржа н дѣтен его, вѣра пана Илѣаша н дѣтен его, вѣра пана Нестѣка н дѣтен его, вѣра пана Исаѣа чашника н дѣтен его, вѣра пана Дана н дѣтен его, вѣра пана Мѣдрнчкѣа, в>³вѣра пана Стана вѣстѣарника, вѣра пана Кѣчичѣа>¹ логошета, вѣра пана Чѣчѣрѣы н дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Ёприша н дѣтен его, <в>¹вѣра пана Стана Брѣлнча н дѣтен его, вѣра пана <Домо>¹нкѣша столника н дѣтен его н вѣра вѣсѣхъ боарѣ нашихъ(ъ) молдавскыхъ, н великихъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И по наше<мъ> ж>¹вотѣ, кто бѣдетъ господарѣ нашѣ земли, ни <штъ>¹ дѣктен н>¹ашнхъ(ъ), ни ш(ъ) <наше>¹го племени, тотъ што бы нмъ непорѣшнѣ наше>¹го данѣа нѣ што <бы нмъ оу>¹тврѣднѣ н оукрѣпнѣ зан<же>¹ дали есми за его правѣю н вѣрн<ю> службѣ>¹.

И на болшее потврѣженѣ <томъ вѣсемъ>¹ выше писанномъ, <вѣлѣн е>³смы слѣсѣ нашему вѣр<ному>¹, Нѣгое <грама>¹тнкѣ писати <н нашѣ печатѣ привѣсити к сему листу нашему.

..... Со>¹чавѣ, в(ъ) лѣт(о) x⁵...⁵, <мѣсѣ>¹ца септеврѣа ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, <domn>¹ al Țării Moldovei. Facem cunoscut, <cu această carte>¹ a noastră, celor care o vor vedea sau o vor <auzi>¹ citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Nănbaci² Barbosul, ne-a slujit <cu dreaptă și>¹ credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și <credincioasă>¹ lui slujbă către noi, <I>¹-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în <țara noastră>¹, un sat pe Șumuz, unde este casa lui, ca să-i fie lui uric, cu tot venitul lui, <pină cînd>¹ va fi în viață. Iar după viața lui, să fie femeii sale, Marena, și nepoatelor ei, Anușca și Stana, și copiilor <lor>¹, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, dinspre Boboș, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac; iar de la hotarul lui Boboș, la vale pe Șumuz, pînă la gura lui, și jumătate din poiana lui Zlătaru. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș, voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Grinco și a copiilor lui, credința panului Negrea vornic, credința panului Ion de la Tulova și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința

panului Mindricic^a3, credința panului Stan vistier, credința panului Cu<peici>¹ logofăt, credința panului Ci<u>¹rbă și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici și a copiilor lui, credința panului <Domo>¹ncuș stolnic și a copiilor lui și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau <din>¹ copiii noștri sau din neamul nostru, acela să nu le cîntească dania noastră, ci să <le>¹-o întărească și să <le>¹-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire <a tuturor celor>¹ mai sus scrise, am <poruncit>⁴ slugii noastre credincioase, Neagoe <grama>¹tic, să scrie <și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

..... Su>¹ceava, în anul 6 ... ⁵, luna septembrie 4.

Arh. St., București, D. S. Moldova, nr. 1. Orig., perg. (33 × 24 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu o copie și o trad. moderne.

Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/207, a, b și c.

Datat după ordinea primilor boieri în sfat, după Isaia ceașnic, care l-a înlocuit în această dregătorie, după 1424 februarie 16, pe Dan (v. doc. nr. 56 și 57), și după Cupcici logofăt, menționat ca atare numai pînă la 1426 mai 12, cînd el devine vornic (v. doc. nr. 61—63). Pentru această datare, v. și D. P. Bogdan, *Acte mold.*, p. 21—22. Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 57, consideră mai potrivit anul 1424.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *op. cit.*, pl. I (facs., parțial lizibil), și p. 19—21 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 50—51 (trad.).

¹ Șters.

² Нѣмач (Nănbaci), lectură nesigură la prima și la a patra literă.

³ Rupt.

⁴ Șters și rupt.

⁵ Șters, v. datarea.

<† Милостію божією, мы, Ілля>¹ндръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис снмъ лнс>¹томъ нашнмъ, кто на нъ оузритъ или его оуслышитъ) <чтѣни, вже тоты истин>¹ын слѣгы нашн, Тодеръ и Ліе, дади есмы нмы едно <мѣсто на Тазловѣ², н>¹а врьхъ <Фр>³мос(ъ)и, где исходнтъ изъ лѣса, вьше Метеиъ, да поставетъ и да всадетъ себѣ монастырь, да нмъ бѣдетъ) оурикъ и непорѣшено ктиторство, нмъ, и дѣтемъ нхъ) и вѣсемъ родъ нхъ), на вѣкы.

И хотаръ томъ мѣстѣ да бѣдетъ по старомъ хотарѣ и кѣда <е>³мъ хотарилъ панъ Жѣржъ глобникъ).

И на то естъ) вѣра г(оспод)ства ми и вѣра <в>³злюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Ілляша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ) <воаръ>¹ нашнхъ).

Писна Н>³кг(ое>³ грама<тикъ>³, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣлв вк(товрѣа) ѿ.

<† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexa>¹ndru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, <cu această>¹ carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi <citindu-se, că acestor>¹ adevărate slugi ale noastre, Toader și Lie, le-am dat un <loc la Tazlău>², la obirșia <Fr>³umoasei, unde iese din pădure, mai sus de Metesti, ca să-și pună și să-și așeze mănăstire, să le fie uric și ctitorie neclintită, lor, și copiilor lor și întregului lor neam, în veci.

A scris $\langle N \rangle^3 \text{eag} \langle \text{oe} \rangle^3$ grama $\langle \text{tic} \rangle^3$, la Suceava, in anul 6932 $\langle 1424 \rangle$
octombrie 9.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/203.

EDIȚII: Rosetti, *Pământul*, p. 178 (rez., după orig.); Costăchescu, *Doc.* I, p. 167 (rez., după Rosetti); *ibidem*, II, p. 593 (text slav și trad.); C. V. Dimitriu, *Bacăul istoric*, p. 115—116 (trad.), p. 141 (text slav); *D.I.R.*, A, I, p. 51 (trad., după Costăchescu).

3 Steps.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, выше писаннаго **И**леандра воеводы, н вѣра възлюбленнѣшаго с(ы)на г(оспод)ства мн, **И**ліаша воеводы, н вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн, **С**теца, н вѣра оуснх(ъ) днтіи наших(ъ) н вѣра воарѣ наших(ъ) молдавских(ъ): вѣра пана **М**нханааша н дѣти его, вѣра пана **Г**ринка н дѣти его, вѣра пана **Н**егра дворника, вѣра пана **Б**ана **У**т(ъ) **Т**шлове н дѣти его, вѣра пана **Б**нча н дѣти его, вѣра пана **М**андрнчкѹ, вѣра пана **Ж**сржа н дѣти его, вѣра пана **Н**естака н дѣти его, н вѣра пана **С**тана н дѣти его, вѣра пана **И**ліаша н дѣти его, вѣра пана **Д**ана н дѣти его, вѣра пана **И**саіа н дѣти его, вѣра пана **И**вана **Д**ѣдка, вѣра пана **К**сечнча логошета, вѣра пана **Д**рагоша н дѣти его, вѣра пана

СТАНА ОУРМЕЗЕВА И ДѢТИ ЕГО, ВИРА ПАНА ЖСРЖА ГЛОБИНКА И ДѢТИ ЕГО, ВИРА⁶ ЖСМЕ-
ТАТЕНХ(Ь) С(Ы)НОВЪ, ВИРА ПАНА ДЪМЪКЪША СТОЛНИКА И ДѢТИ ЕГО И ВИРА ОУСНХ(Ь)
БОЯР(Ъ) НАШНХ(Ь), И ВЕЛНКХ(Ь), И МАЛЫХ(Ь).

И ПО НАШЕМ(Ь) ЖИВОТѢ, КТО БѢДЕТ(Ь) ГОСПОДАРѢ ЗЕМЛИ НАШЕЙ, ИЛИ УТ(Ъ)
ДНТІИ НАШНХ(Ь) ИЛИ УТ(Ъ) НАШЕГ(О) ПЛЕМЕНИ ИЛИ КОГ(О) Б(ОГ)Ъ ИЗБЕРЕТ(Ь) БЫТИ,
ТОТІИ ЦО БЫ ИМ(Ь) НЕ ПОРУШИЛИ НАШЕГО ДАНІА, АЛИ ЦО БЫ ИМ(Ь) ПОТВЕРДИЛИ ЗАНУЖЕ
ЕСМИ ДАЛИ ИМ(Ь) ЗА НХ(Ь) ВИНОУЮ СЛУЖБУ.

И НА БОЛШЕ ПОТВЕРЖЕНІЕ ТОМЪ ОУСЕМЪ ВЫШЕ ПИСАННОМЪ, ВЕЛНИИ ЕМСИ СЛУЗИ
НАШЕМУ, МИХАИЛЪ ГРАМАТИКЪ, ПИСАТИ И ПРИВЕСИТИ НАШЕ ПЕЧАТ(Ъ) К СЕМУ ЛИСТУ.

Б(Ъ) ЛѢТО) XСЦЛГ GEN(DRIA) Л.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Mol-
dovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor
vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Ștefan
Zugraf, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd
dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră
milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, patru sate pe Miletin, anume
Berchișeștii și Eremiești și Popești și unde este jude Pașco. Aceasta să-i fie
uric, cu tot venitul, în veci, neclintit, și copiilor lui, și nepoților lui, și stră-
nepoților lui și răstrănepoților lui. Iar dacă nu va avea copii, aceasta să fie
fraților lui, și copiilor lor, și nepoților lor și strănepoților lor, după moartea lui.

Iar hotarul tuturor acestor patru sate să fie începînd de unde cade zăpo-
dia lui Băloș în Miletin, pe acea zăpodie, în sus, la movila care se numește a
lui Băloș, apoi, peste movilă, la Vicol, apoi la altă ruptură, de acolo drept la
movila care este mai sus de toate obîrșiile, apoi, pe deal la vale, la altă movilă,
de la acea movilă, peste vale, pînă la obîrșie, apoi la altă vale, apoi, pe acea
vale în jos, pînă la Miletin, apoi, peste Miletin, drept la movila ce este mai sus
de fintină, de la acea movilă, pe din jos de fintină, pînă la pisc, de acolo în vale,
lîngă Dumbrava Caprei, apoi, în sus pe vale, pe lîngă frasinii, pînă la obîrșie,
unde sînt două movile, de acolo, pe zăpodie, mai sus de Pașco, la Glod, apoi
la Miletin. Acesta îi este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Alexandru
voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința
fiului domniei mele, Ștefco, și credința tuturor copiilor noștri și credința boie-
rilor noștri moldoveni: credința panului Mihăilaș și a copiilor lui, credința
panului Grinco și a copiilor lui, credința panului Negrea vornic, credința
panului Oană de la Tulova și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor
lui, credința panului Mandricica, credința panului Giurgiu și a copiilor
lui, credința panului Nesteac și a copiilor lui, și credința panului Stan și a
copiilor lui, credința panului Iliăș și a copiilor lui, credința panului Dan și a
copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Ivan Dedco,
credința panului Cubceici logofăt, credința panului Dragoș și a copiilor lui,
credința panului Stan Urmezeu și a copiilor lui, credința panului Giurgiu
globnic și a copiilor lui, credința fiilor lui Jumetate, credința panului Dămăcuș
stolnic și a copiilor lui și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii
noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, aceia
să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească pentru că le-am dat pentru
credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit
slugii noastre, Mihail gramatic, să scrie și să atirne pecetea noastră la această
carte.

În anul 6933 <1425> ianuarie 30.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, V/17, XXIII/19 și XLVIII/17, și două copii, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 182–187. Altă foto., după foto. din la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/105.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 448 (facs.); Kałuźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 836–838 (text slav și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 168–170 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 51–52 (trad.).

- 1 Omis.
2 н, făcut peste κ.
3 Aşa în orig.
4 о, făcut peste н.
5 н, făcut peste ы, iar ыю, adăugat deasupra rindului.
6 ра, adăugat deasupra rindului.

1425 (6933) mai 12, Suceava.

Я хотарь тым(ь) двом(ь) селом(ь), по старым(ь) хотаром(ь), кұда
из вѣка жывалн; а хотарь тѣма двѣма нѣстынѣма, по старым(ь) хотаром(ь),
кұда Зверь оживал(ь), що бы ему былн оурынкъ, съ оуслн(ь) доходом(ь), ему,
н дѣтем(ь) его, н зншчатомъ его, н прѣзншчатом(ь) его, н пращшратомъ его н
ератїем(ь) его, кто бѣдет(ь) блжннн.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн и вѣра възлюбленнаго мн с(ы)на, Иліаша воеводы, и вѣра ссч(ъ) дѣтін наших(ъ) и вѣра оусч(ъ) болѣрь наших(ъ): вѣра пана Муханла Дорогѣнскаго и дѣтін его, вѣра пана Гринка и дѣтін его, вѣра пакна>¹ Негры дворника, вѣра пана Банѣ Тѣловскаго и дѣтін его, вѣра пана Жѣржа и дѣтін его, вѣра пана Билчи и дѣтін его, вѣра пана Иліаша и дѣтін его, вѣра пана Дана и дѣтін его, вѣра пана Исая чашника и дѣтін его, вѣра пана Нестѣка и дѣтін его, вѣра пана Стана, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Дѣмѣкѣша и дѣтін его, вѣра пана Опришакѣ и дѣтін его, вѣра пана Чюрбю и дѣтін его, вѣра пана Акѣша вистіарника и дѣтін его, вѣра пакна>¹ Нѣгоша логошета, вѣра пана Шефана ключника и вѣра оусч(ъ) болѣрь наших(ъ) молдавскыных(ъ), и великыных(ъ), и малыных(ъ), и дѣтї нх(ъ), непорѣшено николн, на вѣкы вѣчныя.

И на болшее пот^реб^еженіе сему² листу, велѣли есмы слѣд^ни нашимъ вѣр^нымъ, пану Купчихю, привѣст^ии нашу великую печат^ь к сему листу.

Писа Ѣднца граматик(ь), оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣлг, м(ѣ)с(ѣ)ца маи ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Stroici, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, două sate, anume Levoșăuți, cu toate cuturile sale, și Nepolocăuți, și două pustii: una, Derenăuți, și <alta> ¹ pe Roșul, în dreptul movilei celei mari.

Iar hotarul acestor două sate să fie după hotarele vechi, pe unde din veac au folosit; iar hotarul acestor două pustii să fie după hotarele vechi, pe unde a folosit Zubrea, ca să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și fraților lui, cine va fi mai apropiat.

Și încă i-am dat uric pentru satele lui Ravas de la Suceava și de la Jijia și pentru tătari, pentru ca ei și neamul lor să nu mai pomenească niciodată și nici să nu mai vorbească nimic, niciodată, pentru satele lui Ravas și pentru tătari.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința iubitului meu fiu, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Mihail de la Dorohoi și a copiilor lui, credința panului Grinco și a copiilor lui, credința pa<nului>¹ Negrea vornic, credința panului Oană de la Tulova și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Iliăș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Stan, credința panului Ivan Detco, credința panului Dămăcuș și a copiilor lui, credința panului Oprișac și a copiilor lui, credința panului Ciurbea și a copiilor lui, credința panului Iacuş vistier și a copiilor lui, credința pa<nului>¹ Neagoe logofăt, credința panului Ștefan cliucinic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici, și a copiilor lor, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, aceia să nu le clinească dania noastră pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă; pentru aceea, să le-o întărească.

Iar pentru mai mare întărire <a acestei> ² cărți, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Cupcici, să atirne pecetea noastră cea mare la această carte.

A scris Oanța gramatic, la Suceava, în anul 6933 <1425>, luna mai 12.

Bibl. Acad., Pечеți, nr. 144. Orig., perg. (37 × 29,5 cm), pecete atirnată, deteriorată, cu legenda: † Печѣ ѡ Олѣксандра воѣводѣ рѣсполанѣнѣа Земльѣ³ Молдавѣскоѣ.

O foto., ibidem, Fotografii, XXV/10, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 188—189. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/106.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 449 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 173—175 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 52—53 (trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

³ Întregit după textul celorlalte imprimări ale sigiliului lui Alexandru cel Bun de după anul 1408 (v. doc. nr. 24, 48, 56) cu care întreaga pecete se identifică.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ялѣѣандръ воевода, господаръ Земан Молдавскон. Чинимъ знаменито, нс сѣмъ листомъ нашимъ(ъ), кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтвчн оже тотъ истинны слуги наши, с(ы)нове Шефана Стравича, Тоадеръ и Петръ, потвърдани есмъ правокѣрное выславженіе ш(тъ)ца нхъ(ъ), Шефана, и дали есмъ имъ, оу нашен земли, три села на Крълингътурн, на имѣ: где естъ(ъ) Шерба Паушескулъ и Лазоръ, другое где естъ(ъ) Нѣгъ Барбоси и Драгомнръ Хаснашъ, третіе Бѣлцацн. Ёще есмъ дали имъ, на Нирновѣ, четирн села, на имѣ: где былъ Лацко, другое где естъ(ъ) Мнхулаъ и Паничъ, третіе где естъ(ъ) Станкуцъ, четвъртое где естъ(ъ)³ Станчулаъ. Тоє вѣсе што бы имъ, оурихъ, съ вѣсѣмъ доходомъ¹ имъ и дѣтемъ нхъ(ъ) и стрнкомъ нхъ(ъ), Жвржн и К<ос>²тѣ, и дѣтемъ нхъ(ъ), и оуничатомъ нхъ(ъ), и правнучатомъ нхъ¹, и пращуратомъ нхъ(ъ) и вѣсему роду нхъ(ъ), <непорушено ни>³колиже, на вѣкы.

Я хотаръ тѣмъ селомъ, съ вѣсѣмн с<1>таримн хотарн, кѣда вжнвали из вѣка.

Я на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ялѣѣандра воеводы, и вѣра възлюбленаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Иліаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ: вѣра пана Мнхана и дѣтен его, вѣра пана Бѣлчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника, вѣра пана Жвржа и дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Млдрнички, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Иліаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа чашника и дѣтен его, вѣра пана Ёприша и дѣтен его, вѣра пана Жвржа Жомотатова и дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Чѣрбы и дѣтен его, вѣра пана Стана Брѣлнча и дѣтен его, вѣра пана Домонкуша столника и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

Я по нашемъ животѣ, кто вѣдетъ господаръ нашен земли, или ш(тъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ш(тъ) нашего плесмѣ⁴на или кого Б(ог)ъ избереѣтъ быти, тотъ(ы) што бы имъ не порушилъ нашего даніа, али што бы имъ оутвърднлъ и оукрѣпнлъ.

<Я на бо>¹ашее потвържденіе тому вѣсему выше писанному, велѣли есмъ сласѣ нашемъ вѣрному, <Нѣгоемн лого>³ѣту, писати и пр<н>²вѣ<сн>²ти <нашъ печать>³ к сему листу нашему.

Оу Соуакѣ, в(ъ) лѣто..... мѣсѣца³ д<ек>²(екрѣ) кн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acestor adevărate slugi ale noastre, fiii lui Ștefan Stravici, Toader și Petru, le-am întărit dreptcredincioasa vislujenie a tatălui lor, Ștefan, și le-am dat, în țara noastră, trei sate la Cîrligătura, anume: unde este Șerba Păușescul și Lazor, altul unde este Neagu Barbosu și Dragomir Hasnăș, al treilea Bălțați. Încă le-am dat, pe Nirnova, patru sate, anume: unde a fost Lațcu, altul unde este Mihul și Panici, al treilea unde este Stancuț, al patrulea unde este Stanciul. Toate acestea să le fie uric, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și unchilor lor, Giurgiu și C<os>²tea, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor <lor>¹, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, <neclintit>³ niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a

copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Mîndricica, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Opreș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Stan Bîrlici și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le cîntească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească.

⟨Iar pentru⟩¹ mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, ⟨Neagoe⟩³ logofăt, să scrie și să atîrne ⟨pecetea noastră⟩³, la această carte a noastră.

La Suceava, în anul ...³ ⟨luna⟩³, d⟨ecembrie⟩² 28.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 215. Orig., perg. (33×30,5 cm), pecete atîrnată, stricată, cu legenda: † Печатъ <Іу Ол>⁵ <САНДРА * ВОЕВОДЪ * <Г(ОСПОДН)Н>³ <Земель Молдавскѣ>.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/2, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 285–286. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/13, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/208.

Datat la sfîrșitul anilor 1425 sau 1426 după componența sfatului domnesc. Astfel, din rîndul primilor boieri lipsește Grincu, menționat pentru ultima oară în doc. din 1425 mai 12 (v. doc. anterior), iar Cupcici este arătat ca vornic, dregătorie în care el este atestat pentru prima oară, succedindu-i lui Negrea, în actul din 1426 mai 22 (v. doc. următor). De asemenea, începînd cu sfîrșitul anului 1427, Isaia ceașnic este dublat în dregătorie de Negrilă (v. doc. nr. 69 și urm.), situație care nu se constată în acest act.

În ceea ce privește interpretarea literei Δ din dată, pe care doc. orig. a conservat-o, singura presupunere îndreptățită de poziția ocupată de ea între celelalte elemente lizibile ale acestei formule este că provine de la numele lunii și nu de la veleat, așa cum s-a crezut (v. EDIȚII); dacă ar proveni de la veleat, între acesta și data de zi nu ar mai încăpea și numele lunii.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 182–184 (text slav și trad., cu data: <1426>); *D.I.R.*, A, I, p. 53–54 (trad., cu data: <1426> (<6934>) ... 8).

¹ Rupt.

² Șters.

³ Șters și rupt.

⁴ Omis.

⁵ Întregit după textul inscripției celorlalte imprimări ale sigiliului lui Alexandru cel Bun din această vreme (v. doc. nr. 61, 66, 71), cu care întreaga pecete se identifică.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣѡдѡръ воевода, господарь Земли Молдавской. Чиннымъ(ь) знаменито, не сѣмь листомъ нашимъ, кто на нь оузрѣтъ или его оуслышитъ чтѹчи, оже тотъ истинны и вѣрны слуга нашъ, панъ Шефанъ ключникъ, слѡжилъ намъ правую и вѣрную службу. Тѣмъ, мы, видѣвше п<р>¹авсю и вѣрнѹю его службу до насъ(ъ), жаловали есмъ его ѡсобною нашею м(н)л(о)стію и дали есмъ емѹ, оу нашемъ земли, двѣ селѣ и еднѹ пустинню: едно село на Брѹхечин, выше Левкѡшевицъ, на нмѣ Драгоснещин, дрѡгое село на верхѹ Добротвора, такожде на нмѣ Драгоснещин, третіе, пѣстинна Пожарнта съ вѣсѣмъ полнами. Тое вѣсе цю бы емѹ оурнѣтъ, съ вѣсѣмъ доходомъ и дѣтемъ его, и братіамъ его, и

оуиучатомъ его и пражнѣчатомъ его и въсемъ родъ его, непорвшено инколанже, на вѣкы: <а ан>² бы сѧ Цефану дѣтѣн не достало съ его женою, Оленкою, нно, по его животѣ, што бы была Оленцѣ, Пожарита, до ен живота.

И хотаръ томѣ селѣ што на Брѣхечн, съ вѣсѣми старими хотарн, кудѧ ѡживали из вѣка. И хотаръ Драгсинеишомъ што на Добротворѣ и Пожаритѣ, лочениши шт(ъ) из долѣ, шт(ъ) Ласловова хотарѧ, Добротворѣ и Пожарита до верка. И што оузможетъ ѡсадити на тѣх(ъ) хотарѣх(ъ) и тоѣ да му бѣдетъ оурих(ъ) и съ вѣсѣмъ правомъ выше писаннымъ.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Илѣѧндра воеводи, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Илѣаша воеводи, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен наших(ъ) и вѣра боарѣ наших(ъ): вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпичча дворника, вѣра пана Жвржа и дѣтен его, вѣра пана Драгоша и дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Нестѧка и дѣтен его, вѣра пана Илѣаша и дѣтен его, вѣра пана Исѣѧ чашныка и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Крѣсти и дѣтен его, вѣра пана Мѣхндричкѣ, вѣра пана Стана вистѣрника, вѣра пана Стана Брѣлнча, вѣра пана Оприша, вѣра пана Ивана дѣтка, вѣра пана Домонкоуша столника и вѣра вѣсѣхъ боарѣ наших(ъ) молдавскых(ъ), и велнких(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь нашѣн Землн Молдавскон, или шт(ъ) дѣтен наших(ъ) или шт(ъ) нашего племена или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ такожь што бы имъ не порвшила нашего данѣа, али што бы имъ оутвѣрдила и оукрѣпила занѣже дали есмы ему за его правѣю и вѣрнѣю службѣ.

И на болшее <потвѣржден>²ѣе томѣ вѣсемѣ выше писанномъ, <вел>²ѣли есмы слѣсѣ нашемъ вѣрномъ, Нѣгоевн логобетъ, ин<са>²ти и привѣсити нашѣ ин<ечатъ к семѣ инстѣ нашемѣ.

Б(ъ) лѣт(о) ̅х̅ш̅ц̅л̅д̅ мѣѣа кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată și credincioasă slugă a noastră, pan Ștefan cliucinic, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, două sate și o pustie: un sat pe Bărheci, mai sus de Leucușești, anume Dragosinești, celălalt sat la obârșia Dobrotvorului, de asemenea cu numele Dragsinești, a treia, pustia Pojarita cu toate poienile. Toate acestea să-i fie lui uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci; <iar dacă>² Ștefan nu se va învrednici să aibă copii cu femeia sa, Olenca, atunci, după viața lui, să fie Pojarita a Olencăi, cît va fi în viață.

Iar hotarul acestui sat care este pe Bărheci să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Dragsineștilor care este pe Dobrotvor și al Pojaritei să fie începînd din vale, de la hotarul lui Laslău, Dobrotvorul și Pojarita pînă la obârșie. Și ce va putea întemeia în aceste hotare și aceea să-i fie lui uric și cu toate drepturile mai sus-scrise.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupeici vornic, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Nesteac și a copiilor

lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Mindricica, credința panului Stan vistier, credința panului Stan Birlici, credința panului Opriș, credința panului Ivan Detco, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela, de asemenea, să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar spre mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea <noastră>² la această carte a noastră.

În anul 6934 <1426> mai 22.

Bibl. Acad., CCXX/1. Orig., perg. (38,5 × 36,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., la Arh. St. Iași, CCLXXIV/49. Alte foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/209 a și b, II/254 și III/196 a și b.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Acte 1426–1502*, p. 21–23 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 54–55 (trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ лнстомъ нашимъ, въсѣмъ кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ¹ чтѣчи, вже тотъ истинны слѣга нашъ, панъ Жѣржъ Стѣнгачъ, слѣзжилъ намъ правою и вѣрною слѣжеѣ. Тѣмъ(ъ), мы, видѣше правѣю и вѣрнѣю его слѣжеѣ до насъ(ъ), жаловали есмы его воебною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы, емѣ, оу насен земли, четирн села на Крълингѣтрѣ, на нмѣ: Попецѣи, где естъ(ъ) домъ его, и Фынтынѣле и Мнхнеци, на Бахлѣи, <н>² Чолтанѣи оу Глода и полѣна вт(ъ) вѣковны. Тое въсе што бы емѣ оурикъ, съ въсѣмъ доходомъ, емѣ, и дѣтемъ его, и оуишчатомъ его, и прѣоуишчатомъ его, и пращѣрѣтомъ его и въсемѣ родѣ его наивлжнѣи, непорѣшено николже, на вѣкъ.

И хотаръ тѣмъ селамъ да естъ(ъ) съ въсѣми своимъ старими хотари, вт(ъ) <оу>²снхъ(ъ) сторонъ, кѣда изъ вѣка вживали.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего, господства, вѣше писаннаго Ілѣзандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго сына господства ми, Іліаша воеводы, и вѣра въсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнхана и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника, вѣра пана Негри, вѣра пана Жѣржа и дѣтен его, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Іліаша и дѣтен его, вѣра пана Ісаѣа чашника и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Жѣржа и дѣтен его, вѣра пана Стана Брълнча и дѣтен его, вѣра пана Чѣрбы и дѣтен его, вѣра пана Ёприша и дѣтен его, вѣра пана Івана Дѣтка <н>² дѣтен его, вѣра пана Домонкѣша столника и дѣтен его и вѣра въсѣхъ бояръ нашихъ молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И ПО НАШЕМЪ ЖНЕОТѢ, КТО БѢДЕТЬ ГОСПОДАРЪ НАШЕН ЗЕМЛИ, НАН УТ ДѢТЕН НАШНХЪ НАН УТ НАШЕГО ПЛ<ЕМЕ>²НА НАН КОГО Б(ОГ)Ъ ИЗБЕРЕТЪ БЫТИ, ТОТЪ ШТО БЫ ЕМЪ НЕ ПОРЪШИЛЪ НАШЕГО ДААНІА, ДАН ШТО БЫ ЕМЪ ОУТВЕРЪДНЛЪ И ОУКРѢПНЛЪ ЗАНЪЖЕ ДАН ЕСМЪ ЕМЪ ЗА ЕГО ПРАВЮ И ВѢРНЮ СЛЪЖЕЪ.

И НА БОЛШЕ ПОТВЕРЪЖДЕНІЕ ТОМЪ ВЪСЕМЪ ВЪШ<Е ПИСАННОМ>²Ъ, ВЕЛѢАН ЕСМЪ СЛЪСѢ НА<ШЕМЪ>² ВѢРНОМЪ, ПАНЪ НѢГОВЕИ <ЛОГОФЕТЪ, П>²НСАТИ И ПРИВѢСИТИ НАШЪ ПЕЧАТЪ К СЕМЪ ЛНСТЪ НАШЕМЪ.

Оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) xсцлд двгдст(а) вѣ д(ъ)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Giurgiu Stingaci, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, patru sate la Cîrligătura, anume: Popeștii, unde este casa lui, și Fintinele și Mihnești, pe Bahlui, <și>² Cioltanii de la Glod și poiana din bucovină. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vlcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco <și>² a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pînă Neagoe <logofăt>², să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6934 <1426> august 12 zile.

După Costăchescu, *Doc.*, I, p. 178—179. Text slav după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută; actul se afla în posesia lui Alexandru Cantacuzino Pașcanu din Iași. Cu trad. edit., *ibidem*, p. 179.

O copie, după orig., de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 192—193.

ALTE EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 55—56 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ „Nu se poate bine deosebi, aici ca și peste tot, dacă e ѡ sau ѡ” (nota lui M. Costăchescu).
² Întregirea lui M. Costăchescu.

Von Gottes Gnaden, wir, Alexander Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund durch diesen unseren Brief dem, der in ihn sieht oder ihn lesen höret wienach wir diesen unseren wahrhaften Diener (ssluga) ¹ Herman sammt seinem Bruder Jazko mit unserer besonderen Gnade begnadiget, ihnen ihr Vatergut bekräftiget und ihnen gegeben haben ihr Dorf, wo ihr Haus am Woitinu, wo dieser aus Wald und Almen (Poljana)¹ hervorkommt, und wo ihre Kirche (Monastir)¹ und ihr alter Heuschlag unter dem Tann (pod elinom)¹ ist, damit all dies: eine Handveste sei mit allen Einkünften, ihnen, ihren Kindern, ihren Enkeln, Urenkeln, Ururenkeln und ihrem ganzen Geschlechte unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses Dorfes mit all den alten Hotarungen ist, wo solcher von jeher bestanden hat.

Und hiefür ist die Beglaubigung (wiera)¹ unserer Herrschaft des obgeschriebenen Alexander Woewoden, die Beglaubigung des viel geliebten Sohnes uns^{<erer>} H^{<err>}sch^{<af>}t Eliä des Woewoden und die Beglaubigung all unserer Kinder, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} unserer Bojaren: d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Michail und seiner Kinder (djetei ego)¹, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Wlăca und seiner Kinder, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Kubčić, Hofrichters, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Dragosch u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Shursh u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Nestjak u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Negră, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Mjudrička, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Jliasch u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Dan u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Jsaia, Mundschenks, u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Shursh Shomotate u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Ćurba u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>}, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>}r^{<n>} Domonkusch u^{<nd>} s^{<einer>} K^{<inder>} und die Beglaubigung all unserer moldauischen Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres moldauischen Landes sein wird, entweder von unseren Kindern oder unsern Geschlechte, oder wen Gott es zu sein auserwählen wird, der soll ihnen doch unsere Schenknis nicht umstossen, sondern ihnen dieselbe bestärken und bekräftigen, denn wir haben es ihnen für ihren aufrichtigen und getreuen Dienst gegeben.

Und zu mehrerer Bestärkung all des obgeschriebenen haben wir unserem Diener, dem getreuen Négoe, dem Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unserm Briefe.

Zu Sućawa, im J^{<ahre>} 6935 <1427> des Mon^{<ates>} Aug^{<ust>} 18.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domnul Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, precum am miluit pe sluga noastră adevărată, pe Herman și pe fratele său, Iațco, cu deosebita noastră milă și le-am întărit ocina lor și le-am dat satul lor, unde este casa lor, la Voitinu, unde acesta iese din pădure și din poiană și unde este mănăstirea lor și vechiul lor loc de cosit, sub brădet, pentru ca toate acestea să le fie uric, cu tot venitul, lor, copiii lor, nepoților lor, strănepoților, răstrănepoților și întregului neam al lor, nestricat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, cu toate vechile hotare, să fie pe unde din veac a existat.

Iar la aceasta este credința mai sus-scrisului Alexandru voievod și credința preaiubitului fiu al domniei noastre, Ilie voievod, și credința tuturor copiilor noștri, credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Miudricica, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu Jomotate și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Domoncuș și a copiilor lui și credința tuturor boierilor moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră a Moldovei, sau din copiii noștri sau din seminția noastră sau pe oricine Dumnezeu îl va alege să fie, acela să nu le strice dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească pentru că le-am dat pentru a lor dreaptă și credincioasă slujbă.

Iar pentru mai multă întăritură a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această scrisoare a noastră.

La Suceava, în anul 6935 <1427>, luna august 18.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 146—147. Trad. după orig., perg., pecete atfirnată; actul se afla în 1886 la M-reă Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 195—196

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 188—189 (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 57 (trad., după Costăchescu).

¹ Așa în textul editat de Wickenhauser.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣѣандръ воевода, господаръ Земли Молдавской. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтѣи, оже тотъ истинны слѣга нашъ, ѿннчка, слѣжилъ намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвше его правѣю и вѣрнѣю слѣжбѣ до насъ), жаловали есмы его всеюною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы емѣ, оу насен земли, едно село на Крѣлингътѣри, где естъ) домъ его, што бы емѣ оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, и дѣтемъ его, и оуишчатомъ его, и прашнѣчатомъ его, и прашѣратомъ его и вѣсемѣ родѣ его, непорѣшено николнже, на вѣкы ѿ хотаръ томѣ селѣ, колко оувозможеть ажнвати едно село доситъ.

ѿ на то естъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣѣандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Іліаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашихъ и вѣра боаръ нашихъ: вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпчича дворника, вѣра пана Негри, вѣра пана Жѣржа и дѣтен его, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Іліаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Ісаѣа чашника и дѣтен его, вѣра пана Домонкѣша столника и вѣра вѣсѣхъ боаръ нашихъ молдавскыхъ, и великихъ, и малыхъ.

ѿ по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господаръ насен земли, или шт(ъ) дѣтен нашихъ) или шт(ъ) нашего племени или кого <Богъ>¹ избересть быти, тотъ што бы имъ не порѣшилъ нашего даніа, али што бы имъ оут(връ)>¹ данъ и оукрѣпилъ заннже дали есмы емѣ за его правѣю и вѣрнѣю слѣжбѣ.

И НА БОЛШЕЕ ПОТ<ВРЪЖ>¹ДЕНІЕ ТОМЪ ВЪСЕМЬ ВЪШЕ ПИСАННОМЪ, ВЕЛѢАН ЕСМЪ
САДЪСѢ НАШЕМЪ ВЪРНОМУ, НѢГОЕВН ЛОГО<ТЪ>¹ТЪ, ПИСАНН Н ПРНЕВѢСНН НАШН ПЕЧАТЪ
К СЕМУ ЛНСТЪ НАШЕМУ.

ОУ СОУ(А)ВЪ, В(Ъ) ЛѢТ(О) Х<СЦЛЕ> ².

<Pe verso, însemnare din sec. al XVI-lea>: НА СИНЕШН, ШТ(Ъ) КЪРЛИГЪ-
ТЪРЪ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Onicica, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat la Cîrligătura, unde este casa lui, ca să-i fie lui uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cît poate folosi destul un sat.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Nesteaș și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege <Dumnezeu> ¹ să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava în anul 6935 <1427> ... ².

<Pe verso, însemnare din sec. al XVI-lea>: Pe Sinești, la Cîrligătură.

Arh. St. București, Peciți, nr. 114. Orig., perg. (39 × 26,5 cm), pecete atîrnată, stricată, cu legenda: † ПЕЧАТЪ ЪУ ОЛЕШАНДРА * ВОЕВОДЪ * Г(ОСПОДИ)НА ЗЕМЛѢ МО<ЛАДАВЪСКО>. Cu o foto.

Altă foto., la Inst. de Ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/210. O copie, din a doua jumătate a sec. al XIX-lea, după o trad. din 1854 septembrie 25, de Hrisant Ieromonah, avînd numai data de an, la Arh. St. București, ms. nr. 522 (Cond. Mitropoliei Moldovei), f. 9. Altă copie, de I. Bogdan, tot după trad. din 1854, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 205—206.

Data de lună a doc. a fost stabilită după ordinea și componența sfatului domnesc, similare cu cele ale următoarelor două acte (v. și D. P. Bogdan, *Acte mold.*, p. 24).

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 20—21 (trad. din 1854); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 199—200 (aceeași trad.); D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 22—24 (text slav și trad.), cu data de lună: septembrie); *D.I.R.*, A, I, p. 57—58 (trad., cu aceeași dată de lună).

¹ Șters.

² Rupt și șters.

³ Întregit după celelalte imprimări ale sigiliului lui Alexandru cel Bun din această vreme (v. doc. nr. 61, 71, 77), cu care întreaga pecete se identifică.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чиннымъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, кто на н(ъ) оузрѣтъ или его оуслышитъ чѣмъ, понеже бл(а)гопронзволен г(оспод)ство мнѣ и сѣтворихъ(ъ) въ зад(ъ)шіе с(вѣ)топочневшімъ родителемъ моимъ и за здравіе и за д(ъ)шіе г(оспод)ствоу мнѣ и г(оспо)ждан г(оспод)ства мнѣ, Марены, и дѣтен г(оспод)ства мнѣ и дадохъ(ъ) монастырю ш(ъ) Іѣмца, где старецъ квр Силоанъ, двѣ селѣ на оустѣ Іѣмца, на нмѣ Кръстіанецѣи и Темешецѣи. То ешто бы прѣд(ъ) реч(ѣ)иному монастыреви оурикъ, съ въсѣмъ доходомъ, на вѣкы вѣчныя.

І хотарь тѣмъ селомъ, почениш ш(ъ) Молдави, чересъ(ъ) лугъ, на оустѣ перекопа, та, прѣкопомъ, до Троана, ш(ъ) толѣ до писка, та, простѣ чересъ(ъ) поле, на рогъ лѣса Немѣцкогго. То ест(ъ) хотарь ш(ъ) Бѣкорець. Та, ш(ъ) толѣ, чересъ(ъ) Немецъ, на верѣ, а ш(ъ) вѣрен, чересъ(ъ) поле, на моголи, та на моголи двуплѣнну, та, ш(ъ) толѣ, на двовѣн пенѣ, та на кран лѣсокъ дворѣновъ, та на моголи што на Молдави, та, Молдавою горѣ, до оустѣ перекопа. То, нмѣ, вес(ъ) хотарь.

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣзандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ъ)на г(оспод)ства мнѣ, Іліаша воеводы, и вѣра въсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ: вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника, вѣра пана Негри, вѣра пана Жвржа и дѣтен его, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Іліаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа чашника и дѣтен его, вѣра пана Жвржа Жомотатова и дѣтен его, вѣра пана Домонкѣша столника и вѣра въсѣхъ бояръ нашихъ молдавскыхъ, и великихъ, и малыхъ(ъ).

І по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь нашѣи земли, или ш(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ш(ъ) нашего племени или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ што бы не порушилъ нашего даніа, али що бы оутвердилъ и оукрѣпилъ зануже дади есмъ съ въсѣмъ добримъ оумысломъ.

І на болшее потвержденіе томъ въсему выше писанному, велѣли есмъ слъсѣ unserem вѣрному, Іѣгрови логобетѣ, писати и привѣснати нашу печать к сему листу unserem.

Оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) ×СЦЛЄ СЕН(ТЕВРІА) ДІ.

<Pe verso, însemnare din secolul al XVIII-lea>: Cristeianești, care să chiamă acum Băhneni, i Timișești, este hotarul; s-au scris.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea și am făcut pentru pomenirea sfintrăposăților părinților mei și pentru sănătatea și pentru sufletul domniei mele și a doamnei domniei mele, Marena, și a copiilor domniei mele și am dat mănăstirii de la Neamț, unde este stareț chir Siloan, două sate la gura Neamțului, anume Cristianești și Temeșești. Acestea să fie măsurii mai înainte zise uric, cu tot venitul, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor sate să fie începînd de la Moldova, peste luncă, la gura șanțului, apoi, pe șanț, pînă la Troian, de acolo pînă la pisc, apoi, drept peste cîmp, la cornul pădurii Neamțului. Acesta este hotarul dinspre București. Apoi, de acolo, peste Neamț, la o salcie, iar de la salcie, peste cîmp, la movilă, apoi la movila găunoasă, apoi, de acolo, la un trunchi de stejar, apoi la marginea Păduricii Curteanului, apoi la movila care este

pe Moldova, apoi, pe Moldova în sus, pînă la gura șanțului. Acesta le este tot hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că am dat cu tot gîndul bun.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6935 <1427> septembrie 14.

Arh. St. București, M-rea Neamț, XXI/1. Orig., perg. (30×33,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

Cu o trad., din 1796 iulie 14, de Pavel <Debrici> polcovnic și o copie după această trad., din prima jumătate a sec. al XIX-lea. Două copii moderne, ibidem, M-rea Neamț, XXIV/1, și altă trad., din 1796 iulie 17, tot de Pavel <Debrici> polcovnic, ibidem, M-rea Neamț, CVIII/2. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/107. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 197–198, și alta, după trad. din 1796 iulie 14, ibidem, CCXX/51. Altă copie, cu trad., la Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, ins. nr. 1 733, f. 1 v – 2.

EDIȚII: Sacerdoțeanu-Bogdan, *Facs. slave*, p. XIX (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 450 (facs.): Crețulescu, *Doc. Neamț* (b), p. 337 (trad. veche, fără sfat); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 190–192 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 58–59 (trad.).

68

1427 (6935) septembrie 16, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мѣ, Ілѣхандръ боевода, господарь Земли Молдавскон. Чинымъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ нашимъ, кто на нѣ оузнѣтъ или его оуслышитъ чѣмъ, оже тотъ истинъ слѣгн нашн, поп(ъ) Іандреню и Филиппъ и Мнхѣлъ, с(ы)нове протопопа Симишна, слѣжнли намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мѣ, видѣше <н>¹ х(ъ) правѣю и вѣрнѣю слѣжбѣ до насъ, жаловали есмы нх(ъ) всобною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы имъ, оу нашнхъ земли, Тръмедечн, на Квцнтнон, гдѣ былъ Братѣлъ и Мнхѣлъ¹ и селнще Мнково. Тоѣ, имъ, оурихъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, <нм>², и дѣтемъ нх(ъ), и оуиначатомъ нх(ъ), и прайиначатомъ нх(ъ), и прайиричатомъ нх(ъ) и вѣсемъ родѣ нх(ъ), <кто сѣ избереѣтъ на нѣлнжнн, непорѣшено ннколнже, на вѣкъ.

И хотаръ тѣмъ селомъ да естъ съ вѣсѣмн с<ъ>³тарннхъ <хота>²н, кѣда шнжалн изъ вѣкѣ.

И на>² то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писанн<а>²го Ілѣхандра боеводи, и вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Ілѣаша боеводи, и вѣра вѣсѣх(ъ) дѣтен нашнх(ъ) и вѣра боярь нашнх(ъ): вѣра пана Мнхѣла и дѣтен его, вѣра пана Ілѣчн и дѣтен его, вѣра пана Купчнча дворннка, вѣра пана Негрн, вѣра пана Жѣржа и дѣтен его, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Ілѣаша

и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа чашника и дѣтен его, вѣра пана Домонкуша столника и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ, и малыхъ.

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь нашъ земан, [и дѣ] или ит(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ит(ъ) нашего племени или кого Б(ог)ъ изберетъ бѣти, тотъ що бы не порѣшилъ нашего данѣа, или що бы оутвѣднѣа и оукрѣпнѣа зануже дааи есмы нмѣ за нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю сѣжебѣ.

И на болшее потвѣрженіе томѣ вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣаи есмы сѣсѣа нашемѣ, вѣрномѣ, Нѣгоевн логофетѣ, писати и про>³вѣснѣа нашѣ <печа>³тъ к сѣмѣа аштѣа нашемѣ.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xꝛꝑлѣ сеп(тебрѣа) ̑и.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, popa Andrei și Filip și Mihul, fiii protopopului Simion, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, Trimedecii, pe Cușitna, unde a fost Bratul și M<icul>², și seliștea lui Micul. Aceasta să le fie uric, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, < cine se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate>³ hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

<Iar la>² aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Iliăș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai bună întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe <logofăt, să scrie și>³ să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6935 <1427> septembrie 16.

Bibl. Acad., XXXVII/5. Orig., perg. (28,5 × 25 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 200–201. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/211.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 193–195 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 59–60 (trad.).

¹ Omis.

² Șters.

³ Șters și rupt.

⁴ Rupt.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілєзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис смѣлѣ листомъ нашимъ(ъ), оуспѣмъ кто на нѣ оузнѣтъ или его оуслышитъ чѣмъ, оже тотъ истинный слѣга нашъ, Ѡанча, слѣжилъ намъ правою и вѣроюю слѣжею. Тѣмъ, мы, видѣвше его правѣю и вѣрнѣю слѣжеѣ до насъ(ъ), жаловали есмь его особною нашею м(н)л(о)стію и дали есмь емъ и женѣ его, Настѣ, за нхъ слѣжеѣ, оу нашемъ земли, оу Молдавскон, едно село на Грабовыхъ(ъ), гдѣ былъ домъ Добръчинновъ и Братѣлъ Плешескѣлъ, що бы намъ оурихъ, съ оуспѣмъ доходомъ, и дѣтемъ его, що имаетъ, и дѣтемъ Настинимъ, що съ Добръчиномъ(ъ), и с(ы)нѣ ен, що естъ(ъ) шѣ дрѣга ен мѣжа, оуспѣмъ равно, и оуишчатомъ нхъ(ъ), и праоуишчатомъ нхъ(ъ), и праишратомъ нхъ(ъ), и братіамъ Ѡинчинимъ, и сестрамъ его, и дѣтемъ нхъ(ъ), и оуишчатомъ нхъ(ъ), и праоуишчатомъ нхъ(ъ), и праишратомъ нхъ(ъ) и въсемъ родѣ нхъ(ъ), кто съ избереѣтъ ближнѣи, непорѣшено николѣи, на вѣкы вѣчинны.

І хотарь томѣ селѣ, из долѣ, шѣ(ъ) Опрѣшакѣ села, по старомѣ хотаревѣ¹, на Башѣ, та ен ея горѣ, старымъ хотаремъ, до Шѣшмана, по старомѣ хотарю и шѣ(ъ) пана Мнханаовыхъ селѣ и шѣ(ъ) лѣса, по старомѣ хотарю шѣ(ъ) въсѣхъ сторонѣ, кѣда шѣ(ъ) вѣка оживали.

І на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспо)д(ст)ва, выше писаннаго Ілєзандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспо)д(ст)ва мнѣ, Илѣаша воеводы, и вѣра въсѣхъ дѣтен нашихъ и вѣра бояръ нашихъ: вѣра пана Мнхана и дѣтен его, вѣра пана Бѣлѣчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника, вѣра пана Негрина, вѣра пана Жѣржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Нѣстѣкова и дѣтѣ²ен его, вѣра пана Илѣаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣ чашника и дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Жометатѣка и вѣра братѣи его, и вѣра пана Дамѣкѣша столника, и вѣра пана Ѡпрѣшака и дѣтен нхъ(ъ), вѣра пана Ивана, вѣра пана Негрина чашника, вѣра пана Шѣфана, и вѣра пана Костича постѣлника и вѣра оуспѣхъ бояръ нашихъ молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

І по нашемъ жнвотѣ, кто иметъ быти господарь нашѣи земли, или шѣ(ъ) дѣтен нашихъ или шѣ(ъ) нашего племени или бѣд(н) кто, кого Б(ог)ъ избереѣтъ быти, <тотъ шо бы>³хѣ <не п>³орѣшан нашѣи данѣи и нашего шѣтерѣ<жден>³ѣи, али шо бы н<мъ>³ оутвердан и оукрѣ<пчан>³ занѣже дали есмь имъ за нхъ правѣю и вѣрнѣю слѣжеѣ.

І на болѣшее потѣрѣжденіе томѣ въсемъ выше писанномѣ, велѣли есмь слѣсѣ нашѣмъ, Ивѣшкѣи Братѣевичѣ, писати и приѣснѣти печатъ нашѣ к семъ листѣ нашѣмъ.

Оу Гоуѣѣѣ, вѣ(ъ) лѣт(о) $\overline{x\text{шцлѣ}}$, м(ѣ)с(ѣ)ца шѣктоверѣи ѣї.

<Pe verso, însemnare din sec. al XIX-lea>: Alexandru voievod Bătrînul, din leat 6935 <1427> octombrie 15, pe satul Dobrăcini.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Oancea, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat lui și femeii sale, Nastea, pentru slujba lor, în țara noastră, în Moldova, un sat la Carpeni¹, unde a fost casa lui Dobrăcin și a lui Bratul

Pleşescul, ca să le fie uric, cu tot venitul, şi copiilor pe care îi are, şi copiilor Nastei, pe care îi are cu Dobrăcin, şi fiului ei, care este de la alt bărbat, tuturor deopotrivă, şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor, şi fraţilor lui Oancea, şi surorilor lui, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie din jos, de la satul lui Oprişac, după hotarul vechi, la Başeu, apoi să-i fie în sus, după hotarele vechi, pînă la Şuşman, pe vechiul hotar şi dinspre satele panului Mihail şi dinspre pădure, pe hotarul vechi din toate părţile pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, şi credinţa iubitului fiu al domniei mele, Iliaş voievod, şi credinţa tuturor copiilor noştri şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Mihail şi a copiilor lui, şi credinţa panului Vlcea şi a copiilor lui, credinţa panului Cupcici vornic, credinţa panului Negrea, credinţa panului Giurgiu de la Frătăuţi şi a copiilor lui, credinţa panului Nesteac şi a copiilor lui, credinţa panului Iliaş şi a copiilor lui, credinţa panului Dan şi a copiilor lui, credinţa panului Isaia ceaşnic şi a copiilor lui, credinţa panului Giurgiu al lui Jometate şi credinţa fraţilor lui, şi credinţa panului Damacuş stolnic, şi credinţa panului Oprişac şi a copiilor lor, credinţa panului Ivan, credinţa panului Negrilă ceaşnic, credinţa panului Ştefan, şi credinţa panului Costici postelnic şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, sau din copiii noştri sau din neamul nostru sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, <acea>³ să <nu>³ clinească dania noastră şi întărirea noastră, ci să le-o întărească şi să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta şi credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, Ivaşco al lui Bratei, să scrie şi să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6935 <1427>, luna octombrie 15.

Bibl. Acad., CCXVII/23. Orig., perg. (34 × 27 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXVII/29, o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 203–204, şi o trad., prescurtată, din sec. al XIX-lea, fără autor, ibidem, MCDLXXXI/1. Alte foto., la Arh. St. Iaşi, DCCVI/10 şi MXXXVIII/14, şi la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol” — Iaşi, Fotografii, II/108. O trad., la Arh. St. Bucureşti, M-rea Neamţ, CXLIII/1.

EDIȚII: Iorga, *Ostași*, pl. în afara textului (facs.); Bobulescu, *Un doc.*, p. 271–272 (trad., din 1816 septembrie 17, de Pavel Debrici); Iorga, *op. cit.*, p. 131–133 (text slav şi trad., cu data de an: 1426); Ghibănescu, *Urce slavone*, p. 175–177, şi *Sursele*, XVIII, p. 18–20 (text slav, după o copie a lui M. Costăchescu, şi trad., cu data de an: 1426); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 196–198 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 60–61 (trad.).

¹ În loc de *Хотарю* (v. mai jos).

² Omis.

³ Şters.

⁴ În documentele ulterioare „Cărpeneş”.

<†>¹ Милостію божією, мы, Александръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, оускѣмъ кто на нѣ оузрѣтъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истиннынъ слѣгы наши, сынове Стана

Лскавецкого, Юрие и Козма и сестра нхъ, Мотрѣна, и сїнове Шербековн, Симеонъ, и Костѣ, и Дїенншъ и Шандро, слѣжннхъ намъ нхъ предковѣ правою и вѣрною слѣжбою, а днесь слѣжатъ онн намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвшѣ нхъ пробою и вѣрнѣю слѣжбою до насъ, жаловалн есмь нхъ особноу нашею мноюстїю и подтверднн есмь нмъ отннш нхъ, еще данїе нашнхъ свѣтопочнвшнхъ предковъ, и далн есмь нмъ, оу нашнхъ землн, двѣ селѣ, на нмѣ Лскавецъ и Панковцн, и съ оуспнн полѣнами, и съ лѣсы, и съ потоки, и Серетомъ горѣ и Мнхodoreю, що къ нмъ тагало нхъ <х>¹отаръ нз давна, що бы нмъ оурихъ, съ оуспѣмъ доходоу, и дѣтемъ нхъ, и оуишчатомъ нхъ, и правоуишчатомъ нхъ, и пращѣратомъ нхъ и въсемъ родъ нхъ, пепорѣшено нколи, на вѣкы вѣчныи.

И <х>¹отаръ тѣмъ двоумъ селамъ, съ въспѣлнхъ своннхъ старымъ хотарн, кѣда ожнвалн отъ вѣка.

И на тоѣ, вѣра нашего господства, выше писаннаго Александрѣ воеводѣ, и вѣра възлюбленнаго сына господства мн, Илїашѣ воеводѣ, и вѣра оуспѣ<хъ>¹ дѣтен нашнхъ и вѣра боары нашнхъ: вѣра пана Мнханла и дѣтен его, вѣра пана Блѣчн и дѣтен его, вѣра пана Кѣпчнчѣ дворннкѣ и дѣтен его, вѣра пана Негры, вѣра пана [пана] Драгошѣ вѣтаза, вѣра пана Жѣржѣ Фратовскоу и дѣтен нхъ², вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Илїашѣ и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исѣа чашннкѣ и дѣтен его, вѣра пана Домокѣша столннкѣ и дѣтен его, вѣра пана Жѣржѣ Жомотатевнчѣ и братїн его и дѣтен нхъ, вѣра пана Опрншѣ и дѣтен его, вѣра пана Ходка Мамѣрннскоу и брата его, пана Лѣва³, и дѣтен [ѣ] нхъ, вѣра пана Илѣша вѣстарннкѣ и дѣтен его, вѣра пана Костнчѣ постельннкѣ, вѣра пана Негрнлѣ чашннкѣ, вѣра пана Бнлавы чашннкѣ кнѣгннннѣ и вѣра оуспѣхъ боары нашнхъ, велнкыхъ и малыхъ.

И по нашомъ жнвотѣ, кто нметъ быти господаръ нашнхъ землн, нли ѿт дѣтен нашнхъ нли ѿт нашего племени нли бѣда кто рого⁴ Господѣ Богѣ нзвѣретъ быти, що бы нмъ не порѣшнлн нашего данїѣ, и оутвержденїѣ и записанїѣ, алн що бы нмъ оутвѣр¹ѣднлн и оукрѣпнлн занѣж далн смь⁵ нмъ за нхъ правовѣрнѣю слѣжбѣ.

И наиболше оутвержденїе томъ въсемъ выше[ше] писанномъ, велѣлн есмь слѣсѣ нашемъ вѣрномъ, панѣ Нѣгоу логофетѣ, писати и прнвѣснтн печат нашѣ къ семъ лнстѣ нашемъ.

Писалъ Ивашко Братѣвнчъ, оу Сочавѣ въ лѣто х⁷²цлѣ⁶, мѣсѣца фѣврѣ-арїѣ зї⁷.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, fiii lui Stan Lucaveț, Iurie și Cozma și sora lor, Motruna, și fiii lui Șerbco, Si-meon, și Costea, și Dieniș și Șandru, înaintașii lor ne-au slujit nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujesc ei cu dreaptă și credin-cioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am întărit ocina lor, danie încă de la sfintrîposații noștri înaintași, și le-am dat, în țara noastră, două sate, anume Lucaveț și Pancăuți, și cu toate poienile, și cu pădurile, și cu piraiele, și pe Siret în sus și cu Mihodrea, al căror hotar se alătură de ele de demult, ca să le fie uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclin-tit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor două sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului [panului] Dragoș viteazul, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lor², credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Domocuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a fraților lui și a copiilor lor, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Hodco de la Mamuriți și a fratelui său, pan Leu și a copiilor lor, credința panului Iacuș vistier și a copiilor lui, credința panului Costici postelnic, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Bilău ceașnic al cneaghinei și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Domnul Dumnezeu să fie, să nu le clintească dania, și întărirea și înscrisul nostru, ci să le întărească și să le imputernicească pentru că le-am dat pentru dreptcredincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ivașco al lui Bratei, la Suceava, în anul 6936 <1428>, luna februarie 177.

După БѢЛОУСЪ, НѢКОЛЬКО ГРАМОТЪ, p. 7–8 (sub data greșită: 6931 <1423> februarie 17). Text slav, după orig., perg.; actul se afla, în 1879, în posesia lui C. Vasilco din Bucovina.

Două copii, de I. Bogdan, una după БѢЛОУСЪ, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 207–209, și alta, după o copie de Wickenhauser, cu data: 6936 <1428> februarie 16, ibidem, f. 210–211. O copie modernă, la Arh. St. București, A.N., MMDCXXVII/16, și o trad., din 1761 octombrie 29, de <Gheorghe> Evloghie dascăl, cu data: 6936 <1428> februarie 16, ibidem, MMDCXXI/1.

ALTE EDITII: Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 199–201 (trad. germ., după orig., cu data: 6936 <1428> februarie 16); Ghibănescu, *Surele*, V, p. 1–4 (text slav, după БѢЛОУСЪ, și trad., cu observația că data de an a doc. a fost citită probabil greșit: 6931 <1423> în loc de 6936 <1428>); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 201–204 (text slav, probabil după I. Bogdan, și trad., cu data: 1428 februarie 16); *D.I.R.*, A, I, p. 61–62 (trad., cu aceeași dată).

¹ Omis în textul editat.

² Greșit, pentru *уро* (lui).

³ Greșit, pentru *Лиза*.

⁴ Greșit, pentru *коро*.

⁵ Greșit, pentru *ис н*.

⁶ Greșit, pentru *хъсѣсѣ*; v. descrierea arheografică.

⁷ Greșit, pentru *ѡ* (16); v. descrierea arheografică.

⁸ V. descrierea arheografică.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ялѣандръ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), ис сѣм(ъ) лнстом(ъ) нашим(ъ), вѣсѣ<мъ>¹ кто на н(ъ) оузрит(ъ) нан его чтоучи оуслншт(ъ), оже тот(ъ) нстнннн савга наш(ъ) вѣрнн, нан(ъ) Драгомир(ъ), слоужил(ъ) намъ право и вѣрно. Тѣм, мн,

внѣвшн его право н вѣрною сл<оу>¹жбоу до нас(ь), жаловали есмн его особною нашею м(н)л(о)стію н дали н подтвердили есмн емоу, оу нашн землн, оу Молдавскон, села на имѣ: Корнѣн н Стрнмѣн, на Краковѣ, н, оу томж(е) хотарю, едно мѣсто шт(ь) поустиин, тнже н с<а> К>¹раковѣ, да шсаднт(ь) собн село. Тоє що бн емоу шт(ь) нас(ь) оурик(ь), сѣ вѣсем(ь) доходоу(ь), емоу, н дѣтем(ь) его, н оуноучатом(ь) его, н прѣоуноучатом(ь) его, н прѣшоурѣтом(ь) его <н вѣс>¹емоу родоу его, кто сѣ емоу нзберет(ь) наближнѣн, непорушено ннколнже, на вѣкн.

И хотар(ь) тѣмъ села[ла]м(ь), Корнѣн н Стрнмѣн²ѣн, що на Краковѣ, н т<оу>¹ селнцн, тнж(е) що на Краковѣ, да ест(ь) поч<е>³н<ш>³н шт(ь) Сочн, шт(ь) лѣса, долоув(ь), до шврѣшію поточкн, на доуб(ь), а шт(ь) толѣ, черес(ь) поле, хотаром(ь), до моглнлу, а шт(ь) т<олѣ>, д>⁴олоув(ь) днлом(ь), до моглнлу, а шт(ь) толѣ право на Глод(ь), а шт(ь) толѣ на верх(ь)<дн>¹ла, оу моглнлу, гдѣ сѣ снн<мають>⁴ хотарн сѣ хотаром(ь) Нѣготнном(ь), та, шт(ь) толѣ, <право>³ на поток(ь), оу моглнлу, та, шт(ь) толѣ, чересъ днл(а), оу моглнлу, на конецъ долинна, та, шт(ь) толѣ, днломъ г<орѣ>³, на моглнлу, оу глемѣе, та, шт(ь) толѣ, на ³, та, Краковом(ь) горѣ, до хотарѣ Брѣлешем(ь), а шт(ь) толѣ, черес(ь) полѣ, право оу боуковенноу, н сѣ оу снмн поленкн шт(ь) снн<ожатн> оу тѣ<хъ> хотарѣ ³ <внш>¹нѣн н ннжнѣн.

И на то ест(ь) вѣра нашег⁵ г(о)сп(о)дства, внше писаннаго, мы, Илѣандра воевода, н вѣра прѣвѣзлюбленнх(ь) дѣтен нашнх(ь), <Ннаша воеводы н Стѣцка н Петра, н вѣра вѣсѣхъ дѣтен>³ нашнх(ь) н вѣра вѣсѣх(ь) боар(ь) нашнх(ь) молдавскнх(ь): вѣра пана Мн<ха>³нла н дѣтн его, вѣра пана Блѣчн н дѣтн его, вѣра пана Купчнча дворннка Соучав<ского> н дѣтн его, вѣра<3>пана Нѣ<г>¹рн н дѣтн его, вѣра пана Драгоша н дѣтн его, вѣра пана <Жоур>¹жа н дѣтн его, вѣра пана Нѣстѣка н дѣтн его, вѣра пана Мнндрѣ <н дѣт>³н его, вѣра пана Илѣаша н дѣтн его, вѣра пана Нсаїа чашннка н дѣтн его, вѣра пана Ёпрнша н дѣтн его, вѣра пана Нвана н дѣтн его, вѣра пана До<моко>³уша столннка н дѣтн его, вѣра пана Шефоула дворннчела н вѣра вѣсѣх(ь) боар(ь) нашнх(ь) молдавскнх(ь), велнкнх(ь) н малнх(ь).

И по нашнм(ь) жнвотн, кто боудет(ь) г(о)сп(о)д(о)рѣ нашн землн Молдавскон, шт(ь) дѣтен нашнх(ь) нлн шт(ь) нашег(о) родоу нлн пак(ь) боудѣ кого Б(о)гъ нзберет(ь) господаремъ бнтн нашн <зем>³н, тот(ь) що бн емоу не пороушнлѣ нашег(о) дааніе н подтвержденіе, алн що бн емоу оутверднл(ь) н оукреплнл(ь).

И на болшее крѣпостн н подтвержденіе, велѣлн ес<мы>³ слоусѣ нашемоу вѣрномоу, паноу Нѣгоевн логофетоу, писатн н печать нашоу завѣснтн къ семоу лнстоу нашемоу.

П<н>³с(а) Гѣдешн(ь), оу Сочѣвѣ, в(ь) лѣт(о) x̄sc̄l̄s̄, м(ѣ)с(ѣ)ца ап(р)нлѣа, ѣ д(е)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Dragomir, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, satele anume Cornii și Strîmbii, pe Cracău, și, în același hotar, un loc de pustie, tot pe <C>racău, să-și întemeieze sat. Aceasta să-i fie de la noi uric cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui <și>¹ întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate, Cornii și Str<im>²bii, care sint pe Cracău, și al acestei seliști, care este tot pe Cracău, să fie începind de la Soci, din pădure, la vale, pînă la obirșia pîrîiașului, la stejar, și de acolo peste cîmp, pe hotar, pînă la movilă, și de acolo, pe vale la deal, la movilă, și de acolo drept la Glod, și de acolo la virful dealului, la movilă, unde se împreună hotarele Negotinilor, apoi, de acolo, <drept>³ la pîriu, la movilă, apoi, de acolo, peste deal, la movilă, la capătul văii, apoi, de acolo, pe deal în sus, la movilă, lingă glimeie, apoi, de acolo, pe ...³, apoi, pe Cracău în sus, pînă la hotarul Birleștilor, și de acolo, peste cîmp, drept la bucovină, și cu toate poienițele de finețe din aceste <hotare>³ ...¹ din sus și din jos.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi, Alexandru voievod, și credința preaiubiților noștri copii, <Iliaș voievod, și Stețco și Petru, și credința tuturor copiilor>³ noștri și credința tuturor boierilor noștri moldoveni: credința panului Mi<ha>³il și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic de Suceava <și a copiilor lui, credința>³ panului Ne<g>¹rea și a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului <Giur>¹giu și a copiilor lui, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Mindrea <și>³ a copiilor lui, credința panului Iliaș și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan și a copiilor lui, credința panului Do<moc>³uș stolnic și a copiilor lui, credința panului Șteful vornicel și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu clinească dania și întărirea noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească.

Iar pentru mai mare putere și întărire, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la acestă carte a noastră.

A scris Ghedeon, la Suceava, în anul 6936 <1428>, luna aprilie, 2 zile.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 310. Orig., perg. (30 × 43,5 cm), rupt la indoituri, pecete atîrnată deteriorată, cu legenda: <† Печь⁶аѣ ѿ Олѣксандра⁶ воєво⁶ды * р(оспоуд)на З⁶емлѣ Молдавѣ⁶ <ср⁶ої>⁶

O foto., ibidem, Fotografii, LXXV/1. Alte foto., puțin lizibile, la Arh. St. Iași. MXXXVIII/15, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/109.

EDITII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 21–24 (text slav și trad., cu data de zi: 22); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 209–211 (text slav, după Ghibănescu, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 62–63 (trad.).

¹ Șters.

² Omis.

³ Rupt.

⁴ Șters și rupt.

⁵ Pentru *нашего*.

⁶ Întregit după textul celorlalte imprimări ale sigiliului lui Alexandru cel Bun din această vreme (v. doc. nr. 66, 77, 89), cu care întreaga pecete se identifică.

<Alexander Wojwod>¹ schenket seinem Bojarn Oprysza das nächst des Flusses Schumus gelegenen Dorf Opriszany.

D<e> d<a>to² Suczawa, 6936 <1428> den 31<ten>³April.

⟨Alexandru voievod⟩¹ дăруіеіе боіерулуі сăу, Опріі, сату Опрііані, сіуату апроапе де ріул Шомуз.

Дат ін Сучеава, 6936 ⟨1428⟩ априліе 31³.

Арх. Ст. Сучеава, Документе, XIII/5 (копіе, де ла сфлршітул сек. ал XVIII-леа сау Іnceпутул сек. ал XIX-леа, дупă Іnv. doc. Mitropoliei, alcăтуіт Іn 1783 іануаріе 3, ла Zolkiew, де Іohan Anastasius Manovarda), Privilegii, nr. 33. Rezumat.

О копіе ром., де І. Bogdan, дупă Popovici (v. EDIȚII), ла Бібл. Acad., ms. nr. 5 231, f. 213.

Дacă anul și luna au fost citite corect de către rezumatorul orig. slav, iar apoi de către copistul Іnv. doc. Mitropoliei, ceea ce nu este deloc sigur, atunci se poate presupune că eroarea a intervenit la lectura datei de zi, care, în orig., a putut fi: 3, 13, 23 sau 30.

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 688 (rez. germ., Іn Іnv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 204—205 (rez. germ., дупă Popovici, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 64 (rez. rom., дупă Costăchescu).

¹ Іn text: „Derselbe“ (același), cu referire la doc. precedent din *Index*.

² V. nota de la doc. nr. 15.

³ Аіа Іn text (v. datarea).

73

1428 (6936) априліе 8.

6936 ⟨1428⟩ април 8.

Сурет срос де дасцăлул Evloghii де пе іспісocuл domnului Alixandru voievod, prin cari să cuprindi că au dat unui Tăvădar satul lui ci iesti pi Berheciu, undi iasti casa lui, și un loc din pustie pe pîrăul Melișcoae, a cărue hotar să-i fii hotar cit va fi de agiunsu unui sat. Iar hotarul satilor acestora să fii dупă hotarul cel vechiu.

Арх. Ст. Іаіі, Анафоре, nr. 13, f. 118 v. Rez. Іntr-un doc. din 1837 іunie 10.

EDIȚII: Rosetti, *Pămîntul*, p. 110 (rez.); Costăchescu, *Regeste Alexandru cel Bun*, p. 324 (rez. de la Арх. Ст. Іаіі); idem, *Doc.*, I, p. 205—206 (același rez., dar дупă doc. orig. din 1837 аflat Іn posesia editorului); *D.I.R.*, A, I, p. 64 (rez., дупă Costăchescu, *Doc.*).

74

1428 (6936) априліе 15, Сучеава.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілєзандръ коєккда, госп(о)даръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, н снмъ листомъ нашнмъ, оуіемъ кто на нъ оуіритъ нли его оуіслышитъ чтѣчи, оже тотъ истиннын слѣга нашъ Блѣча, с(ы)нъ попа Захаріа, жаловали есмы его всобною нашею м(н)л(о)стію н потвердили есмы емѣ штиннѣ его н дали есмы емоу, ѣ нашен земли, едно село, на нмѣ Кълѣоу¹ І-гъри, на Бѣлхѣвѣ, где ест(ъ) домъ его, що бы емоу оуірк(ъ), съ вѣіемъ дохodomъ, емѣ, н дѣтемъ его, н оуішчатомъ его, н прѣоуішчатомъ его, н прѣшдрѣтомъ его н вѣіемъ родоу его, непорвшено ннколиже, на вѣкы.

І хотаръ томоу село, съ вѣіемъ своимъ старымъ хотармъ, кѣда нз вѣка шжиали.

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, вше писаннаго Ілєзандра коєккды, н вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Іліаша коєккды, н вѣра дѣтен нашнхъ н вѣра вѣіехъ коєръ нашнхъ: вѣра пана Мнхана н дѣтен его, вѣра

пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Коупчина дворника, вѣра пана Негры, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Жсржа и дѣтен его, вѣра пана Илнаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаа чашника и дѣтен его, вѣра пана Домонкоуша столника и дѣтен его, вѣра пана Жоуржа Жометатевича и братѣн его и дѣтен его и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Оприша и дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка и дѣтен его, вѣра пана Ходка Мамѣринского и дѣтен его, вѣра пана Икоуша вистѣрника и вѣра вѣсѣхъ боаръ нашихъ молдавскых(ъ), и великихъ, и малыхъ.

И по нашимъ жикотѣ, кто имет(ъ) бити господаръ земли нашей, Молдавскон, или от(ъ) дѣтен нашихъ или от(ъ) нашего племени или боуд(н) кого Б(ог)ъ избере(т)ъ быти, тотъ що бы емоу не порѣшн²лъ нашего данѣа и нашего оутвѣрженѣа занюже есми емѣ дали за его правнѣю и вѣрнѣю слоужбѣ.

И на боуше потвѣрженне томоу вѣсему выше писанномуу, велѣаи есми слѣсѣ нашимъ вѣрномуу, панѣ Нѣгою логобетому, писати и привѣснати печатъ нашъ к семѣ листу нашемуу.

Писа Ивашко Брѣтѣевич(ъ), оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) 75415 апрѣлне 11.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Vilcea, fiul popii Zaharia, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit ocina lui și i-am dat, în țara noastră, un sat, anume Căl<u>¹gării, pe Vulhova, unde este casa lui, să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negru, credința panului Neteac și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jometate și a fraților lui și a copiilor lui și a copiilor lor, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco și a copiilor lui, credința panului Hodco de la Mamurinți și a copiilor lui, credința panului Iacuș vistier și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu-i clintească dania noastră și întărirea noastră pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ivașco al lui Bratei, la Suceava, în anul 6936 <1428> aprilie 15.

Bibl. Acad., Peciți, nr. 242. Orig., perg. (33,5 × 31 cm), pecete atirnată, cu legenda ștearsă.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/4, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 215—216. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/16, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/110.

EDIȚII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 1—4 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 206—208 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 64—65 (trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

75

1428 (6936) iulie 8, Mănăstirea Bistrița.

† М(н)л(о)стїѣ б(о)жіеѣ, азъ, ѿ ѿлеѣзандръ воевода н г(о)спод(н)нѣ въсеи Молдовлаѣинскон Землн. Бл(а)гопронзволи г(о)спод(с)тво мн, бл(а)гым(ъ) монмѣ пронзволенїемѣ, сътворити въ задѣшіе с(вѣ)топочившїх(ъ) родителѣ нашнх(ъ), н въ здравїе н за дѣшіе г(о)спод(с)тва мн, н г(о)спод(ж)ан г(о)спод(с)тва мн н въсѣх(ъ) члѣд(ъ) г(о)спод(с)тва мн, н приложнх(ъ) монастырю Оуспенїю пр(ѣ)ч(н)стѣн Б(о)городнцн, нже на Бнстрнцн, трндесѣти н еднѣ члѣдѣ цнганѣ н дванадесѣт(ъ) хнжѣ татарѣ, нмѣнѣмн тїѣ члѣдн цнганѣ: кнѣзѣ Команѣ, Марко, Снната, Котора, Ивашко, Кѣркеа, Костѣ, Бладѣ, Нанѣ, Ёхѣва, Мнрча, Шофѣлтѣ, Чрънатѣ, Иванѣ, Данчѣлѣ, другн Нанѣ, Жѣржѣ, Херманѣ, с(ы)нове Голевн: Ннкола н Кан ¹ Кожанѣ, Бонко, другн Херманѣ, Марко, Трѣцѣ, <Ш>²андро, Тома, Зендѣ, Матасѣ, Команѣ, Бѣл ¹ а, Чрънатѣ; а татарѣ на нмѣ сѣтѣ: Палмешѣ, Тодерѣ, Тома, Чабалан, Фнлнмонѣ ¹ ѣ сконмѣ, Фнлнпѣ, Борнс(ъ), Татко, Ива<нѣ>², ¹ Лѣкачѣ. Тое въсе да ест(ъ) прѣд(ъ) рекчннномѣ монастырю нашемѣ¹ оуричѣ, съ въсѣмѣ доходомаѣ, н дѣтн тѣх(ъ), н оуишчѣмѣ нх(ъ), н праоуишчѣмѣ нх(ъ) н вес(ъ) род(ъ) нх(ъ), н епорѣшен³но н непотѣкновенно ннколнже, на вѣкѣ.

ѿ на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)спод(с)тва, въше писанного ѿлеѣзандра воеводѣ³, н вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(о)спод(с)тва мн, Иліаша воеводѣ, н вѣра въсѣх(ъ) дѣтн нашнх(ъ) н вѣра болярѣ нашнх(ъ): вѣра пана Мнхѣлан дѣтн его, вѣра пана Блѣчн дѣтн его, вѣра пана Кѣпчнча дворннка, вѣра пана Драгоша н дѣтн его, вѣра пана Негрн, вѣра пана Жѣржа н дѣтн его, вѣра пана Нестѣка н дѣтн его, вѣра пана Иліаша н дѣтн его, вѣра пана Дана н дѣтн его, вѣра пана Ёпрнша н дѣтн его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Кръстн н дѣтн его, вѣра пана Стана внстїарннка, вѣра пана Жѣржа Жомотатѣва н дѣтн его, вѣра пана Чѣрѣв н дѣтн его, вѣра пана Стана Брълнча н дѣтн его, вѣра пана Домонкѣша столннка, вѣра пана Негрнла чашннка, вѣра пана Ходка постѣлннка н вѣра въсѣх(ъ) болярѣ нашнх(ъ) молдавскых(ъ); н велнкых(ъ), н малых(ъ).

ѿ по нашемѣ жнвотѣ, кто бѣдетѣ господарѣ дрѣжавнон нашн землн, нлн вт(ъ) дѣтн нашнх(ъ) нлн вт(ъ) нашего съродства нлн ко<го>³ Б(о)гѣ нзберетѣ быти, тоиѣ да не порѣшнтѣ нашего данїа, нѣ да оутѣрѣднтѣ н да оукрѣпнтѣ понеже даи есмѣ съ въсѣмѣ добрїимѣ оумысломѣ. ѿ кто бы сѣ покучнлѣ тоѣ порѣшнтн, таковы да ест(ъ) проклѣтѣ вт(ъ) Г(о)сподѣ Б(о)гѣ, н вт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стѣмѣ его м(а)т(е)рѣ, вт(ъ) въсѣх(ъ) с(вѣ)тых(ъ) нже вт(ъ) вѣка Б(о)гѣ оугождѣшїх(ъ), н да ест(ъ) под(о)бенѣ Юдѣ н проклѣтомѣ Ірїю н оучастїѣ да нмѣтѣ съ внѣмн нже възѣпнша на вл(а)д(ы)кѣ Х(р)ста, крѣвъ его на нх(ъ) н на члѣдѣх(ъ) нх(ъ).

ѿ на болшее потѣрѣженїе томѣ въсемѣ выше писанномѣ, <вѣлѣ>¹лн есмѣ слѣсѣ нашемѣ вѣрномѣ, Нѣгровн логот<ѣ>³етѣ, писати н прнѣснти нашѣ печатѣ к семѣ врнѣмѣ нашемѣ.

На Бнстрнцн, в(ъ) лѣт(о) xϥϥλϩ юл(їа) ѿ д(ь)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, eu, Io Alexandru voievod și domn a toată Țara Moldovlahiei. A binevoit domnia mea, cu bunăvoia mea cea bună, să facă pentru pomenirea sfintrăposaiilor noștri părinți, și pentru sănătatea și pentru sufletul domniei mele, și al doamnei domniei mele și al tuturor copiilor domniei mele, și am dăruit mănăstirii Adormirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este pe Bistrița, treizeci și unu de sălașe de țigani și douăsprezece bordeie de tătari, numite aceste sălașe de țigani: cneazul Coman, Marco, Sinata, Cotoră, Ivașco, Curchea, Costea, Vlad, Nan, Ehava, Mircea, Șofultea, Cernat, Ivan, Danciul, alt Nan, Giurgiu, Herman, fiii lui Golea: Nicola și Can ... ¹, Cojan, Voicu, alt Herman, Marcu, Truțea, <Ș>²andru, Toma, Zavid, Matasă, Coman, Beal ... ^{1a}, Cernat; iar tătarii sînt anume: Palmeș, Toder, Toma, Ciabalai, Filimon ... ¹ său, Filip, Boris, Tatco, Iva<n>² ... ¹, Lucaci. Toți aceștia să fie <mănăstirii noastre>¹ mai înainte zise uric, cu tot venitul, și copiii acestora, și nepoții lor, și strănepoții lor și tot neamul lor, neclintit și nemișcat niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievo<d>³, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Nегrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Nestea și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Opiș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Crîstea și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Stan Bîrlici și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Hodco postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn stăpînitor al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să întărească și să împuternicească pentru că am dat cu tot gîndul bun. Iar cine s-ar încumeta să clinească aceasta, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui maică, de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și să aibă parte cu cei care au strigat asupra stăpînului Hristos; singele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logo<f>³ăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această poruncă a noastră.

La Bistrița, în anul 6936 <1428> iulie 8 zile.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 2. Orig., perg. (37 × 32 cm), rupt la o îndoitură, pecete atrînată, pierdută. Cu o trad. de St. Nicolaescu.

O foto., la Inst. de ist. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/111. O copie, cu trad. de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 218—220.

EDIȚII: Sacerdoțeanu-Bogdan, *Facs. slave*, pl. XX (facs.); D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 79 (facs.); Hăjdeu, *Arch. isl.*, I, 1, p. 121 (text slav, cu prescurtări, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 212—214 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 65—66 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Șters.

³ Rupt.

⁴ Omis.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Alcsandru v<oie>v<o>d, domn Țării Moldovii. Înștiințare facem, cu acest uric al nostru, tuturor cui vor căuta spre dinsul ori cetindu-să il vor auzi, că iată acest adevărat sluga noastră, d<umnea>lui Sinata, ce ne-au slujit noă cu dreaptă și credincioasă slujbă, drept aceea, noi, văzind a lui cea dreaptă și cu credință slujbă cătră noi, l-am miluit pe dinsul cu deosăbită mila noastră, i-am dat lui, în pământul nostru al Moldovii, trei sate, unul pe Zeletin, unde este casa lui, și, pe Frumușel, unde au fost Dragoș, și, pe Tutova, unde este cneaz Ciorsac¹. Toate aceste de mai sus să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și fiilor lui, și fraților lui, lui Toader și lui Berea, și nepoților lui din copii și la tot neamul lui, cine i se va alege mai aproape, nestrămutat nici odinioară, în veci.

Iară hotărâle acelor trii sate de mai sus-scrisă să le fie după hotarâle cele vechi, pe unde din veci au apucat.

Și spre aceasta este credința domniei mele de mai sus-scris, Ion Alcsandru voevod, și credința a preiubitului a fiului domniei noastre, a lui Iliăș voevod, și credința a tuturor fiilor domniei noastre și credința boerilor noștri: credința d<umi>sale Mihail Dorohunșchii² și a copiilor lui, credința d<umi>sale Vilcea și a fiilor lui, credința d<umi>sale Negrea, credința d<umi>sale Cupcicea vornic, credința d<umi>sale Giurgea Freatovșchii³ și a fiilor lui, credința d<umi>sale Dragoș și a fiilor lui, credința d<umi>sale NESTEAC și a fiilor lui, credința d<umi>sale Ilieș și a fiilor lui, credința d<umi>sale Dan și a fiilor lui, credința d<umi>sale Isaie și a fiilor lui, credința d<umi>sale Giurge Giumătatevici și a fraților lui și a fiilor lui, credința d<umi>sale Oprișă și a fiilor lui, credința d<umi>sale U<n>⁴cleata și a fiilor lui, credința d<umi>sale a lui Ivan Dezn⁵, credința d<umi>sale Demonouș⁶ stolnic, credința d<umi>sale Negrilă paharnic și credința a tuturor boerilor noștri ai Moldovii, a mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în pământul nostru al Moldovii, ori din fiii noștri ori din neamul nostru ori pe cine va alege Dumnezeu, acela să nu strice daniea și întăritura noastră, ce mai virtos s-i întărească și să-i inputernicească, fiindcă noi i-am dat pentru dreaptă slujba lui.

Și am poroncit cinstit credinciosului boerului nostru, d<umi>sale [vel] logofăt Neagoe, să scrie și pecetea noastră să o lege de acest uric al nostru.

Au scris Ghedeon, <diacul doamnei>⁷, în Suceava, la anul 6936 <1428> iulie 24.

După Codrescu, *Uricariul*, II, p. 248–249. Copie, după trad., de Ion Stamatî pitar, găsită în arh. personală a acestuia.

O copie, după trad. din 1815 mai, de Gheorghe Radovici dascăl, la Arh. St. București, ms. nr. 574 (Cond. M-rii Răchitoasa), f. 8, și alta, după o trad. din 1827 octombrie 16, ibidem, ms. nr. 573 (Cond. M-rii Răchitoasa), f. 129 v. — 130. O copie, de I. Bogdan, după trad. din 1815, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 222–223 și un rez. din 1815 decembrie 15, ibidem, DCCCLXIII/184 (nr 1). Două rez., din 1837 și 1841, la Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 13, f. 120 v., și nr. 39, f. 42 r.

¹ În *Uricariul*, greșit: „unde este cnegorsat”; corectat după rez. din 1837 (v. și Costăchescu, *Doc.*, I, p. 215, n. 3).

² De la Dorohoi.

³ De la Frătăuți.

⁴ Omis.

⁵ Greșit, pentru „Detco”.

⁶ Greșit, pentru „Domoncuș”.

⁷ Completat după copia din 1815, în care însă traducerea cuvintului *кнѣгининъ*, cum se întâlnește în alte doc. orig., se face prin „în cnejii”.

77

1428 (6936) iulie 29, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣзандръ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), не сѣмъ(ъ) листомъ(ъ) нашимъ(ъ), въ сѣмъ(ъ) кто на н(ъ) оузрѣтъ(ъ) или его чтичи вслѣдѣтъ(ъ), оже тотъ(ъ) истиннѣи нашъ(ъ) слуга, панъ(ъ) Нанъ(ъ), служилъ(ъ) намъ(ъ) право и вѣрно. Тѣмъ¹, ми, видѣвши его правкою¹ и вѣрною службу до насъ(ъ), жаловали есми его воеводою нашею м(н)л(о)стію и дали и подтвердили есми ему, оу нашему земли, оу Молдавскон, правое его вѣдѣние, села на немъ: Бучумѣнѣи, гдѣ домъ(ъ) его, и Стѣнжанин. То е въсе вше писанное да естъ(ъ) емоу вт(ъ) насъ(ъ) вѣрнѣи и съ вѣсемъ(ъ) доходомъ(ъ), ему, и дѣтемъ(ъ) его, и вѣнчатомъ(ъ) его, и прѣвѣнчатомъ(ъ) его, и правнрѣтомъ(ъ) и вѣсему роду его, кто сѣ ему изберетъ(ъ) панѣлижнѣи, непорвшенно николнже, на вѣки.

І хотаръ(ъ) тѣмъ селамъ(ъ), Бучумѣномъ(ъ) и Стѣнжаномъ(ъ), да естъ(ъ) по старомъ(ъ) хотаромъ(ъ) вт(ъ) вѣснхъ(ъ) сторонъ(ъ), куда из вѣка вживали.

І на то естъ(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дства, вше писаннаго, ми, Ілѣзандра воеводи, и вѣра възлюбленаго ми с(ы)на, <Илі>²аша воевода, и вѣра дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра болѣе нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣхана и дѣти его, вѣра пана Блѣчи <и дѣти его>³, вѣра пана Жвржа Фратовскогo и дѣти его, вѣра пана Негри и дѣти его, вѣра пана Купича дворѣнника и³ дѣти его, вѣра пана Драгоша и дѣти его, вѣра пана Нестѣка и дѣти его, вѣра пана Иліаша и <дѣти е>³го, вѣра пана Думи и дѣти его, вѣра пана Исѣа²и и дѣти его, вѣра пана Оуниклѣтѣ и дѣти его, вѣра³ пана Жоржа Жумѣтатевича и братіе его и дѣти нхъ, вѣра пана Опрнше и дѣти его, <вѣра пана Ікнш>³а вѣста[а]риника и дѣти его, вѣра пана Ста<на Б>²рѣлнча и дѣти его, вѣра пана Крѣсти, <вѣра пана Домонку>³ша столнника и дѣти его, вѣра пана Негрила чашнника и дѣти его, вѣра пана Шефнл(а) дворнн<ка>² и дѣти его и вѣра оу снхъ(ъ) болѣе нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ) болѣе нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

І по нашимъ(ъ) жнвотн, кто <боудетъ(ъ) господаръ>³ нашн Земли Молдавскон, вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего племени или пакъ(ъ) бвд(н) кого Б(о)гъ изберетъ(ъ) господа²ремъ(ъ) бнти нашн земли, тотъ(ъ) що би ему не порвнла(ъ) нашего дааніе и подтвержденіе, али що би подтвердилъ(ъ) и вкрѣпилъ(ъ).

І на болшее подтвержденіе, вѣлѣли есми слвсѣ нашему вѣрному, пану Нѣгоевн логофету, писати и нашн печатъ(ъ) прнвѣснти к сему листу нашему.

Пис(а) Гедеви(ъ), писар кнѣгининъ, оу Соучавѣ, в(ъ) лѣт(о) 7448, м(ѣ)-с(а)ца юл(іа) 29.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Nan, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, ocina lui dreaptă, satele anume: Buciumenii, unde este casa lui, și Stănigenii. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie de la noi uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit, niciodată în veci.

Iar hotarul acestor sate, al Buciumenilor și al Stănigenilor, să fie pe hotarele vechi din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi, Alexandru voievod, și credința iubitului meu fiu, <Ili>²aș voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea <și a copiilor lui>³, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Negrea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vor<nic și>³ a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Iliș și <a copiilor>³ lui, credința panului Duma și a copiilor lui, credința panului Is<ai>²ia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor <lui, credința>⁴ panului Giurgiu al lui Jumătate și a fraților lui și a copiilor lor, credința panului Opriș și a copiilor lui, <credința panului Iacuș> ⁴ vistier și a copiilor lui, credința panului Sta<n B>²irlici și a copiilor lui, credința panului Cristea, <credința panului Domoncu>⁴ș stolnic și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic și a copiilor lui, credința panului Șteful vornic² și a copiilor lui și credința tuturor boierilor nostru moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine <va fi domn>⁴ al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu-i clintească dania și întărirea noastră, ci să o întărească și să o împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ghedeon, pisarul cneaghinei, la Suceava, în anul 6936 <1428>, luna iulie 29.

Arh. St. București, Pечеți, nr. 115. Orig., perg. (34,5 × 44 cm), rupt la indoituri, pecete atirnată, deteriorată, cu legenda: † Печать Ю Олександръ воивода * р(оспо)на Земль М(олда)вск(о)л.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/113. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 224—226.

EDITII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 218—220 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 68—69 (trad.).

¹ Omis.

² Șters.

³ Rupt.

⁴ Șters și rupt.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чиннымъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, кто на нѣ оузырнѣ или его оуслышнѣ чѣсчи, оже тотъ истинны слѣзи наши, Станчѣлѣ и Кръстѣ, слѣзили намъ право и вѣрною слѣжею. Тѣмъ, мы, видѣше нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю слѣжеѣ до насъ(ъ), жаловали есмы нхъ(ъ) воебною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы имъ, оу нашѣмъ земли, двѣ селѣ, на имѣ Бѣнила и Южниці; Станчѣловн, впрочъ(ъ), Бѣнила, а Кръстѣ и жонѣ его, Маріи, Южниці, впрочъ(ъ) Станчѣлѣ¹. Тоѣ вѣсе што бы имъ оуричѣ, съ вѣсѣмъ доходоу, имъ и дѣтемъ нхъ(ъ) каждому своя частъ(ъ), такоже вѣчше¹ стоитъ, такоже и оуничатомъ нхъ(ъ), и правоуничатомъ нхъ(ъ), и правоуничатомъ нхъ(ъ) и вѣсемъ родѣ нхъ(ъ), не порѣшено никомѣ, на вѣкы.

И хотарь тѣмъ селомъ, съ вѣсѣми старыми хотари, кѣда живали из вѣка.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспа)дства, вѣше писаннаго Ілѣзандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспа)дства мн, Іліаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Бѣлча и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника, вѣра пана Жѣржа и дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Нѣстака и дѣтен его, вѣра Іліаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исѣа и дѣтен его, вѣра пана Оуничати и дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Жомотатѣва и дѣтен его, вѣра пана Чѣрпы² и дѣтен его, вѣра пана Домонкѣша столника и дѣтен его, вѣра пана Негрила чашника, вѣра пана Костича постелиника и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь нашѣмъ земли, или ш(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ш(ъ) нашего племени или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ што бы имъ(ъ) не порѣшилъ нашего данѣа, али що бы имъ оутѣрѣдилъ и оукрѣпилъ занѣже дали есмы имъ за нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю слѣжеѣ.

И на большее потѣрѣженіе томѣ вѣсемъ вѣше писанно<мѣ>³, велики есмы слѣзѣ нашемъ, вѣрномъ Нѣгоєви логоѣетѣ, писанъ³ти и привѣснѣ³ печать нашѣ <к сѣмъ листѣ>³ нашемъ.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) 7488 август(а) 31.

<Pe verso, două însemnări din sec. al XVIII-lea>: Nicolaus Vassilko von Lukavetz.

... Schänkung über Banila und Idschesti, für die Banilovskische(n) Erben Mundre Csornohus und Borschan samt Skripa.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Stanciul și Cristea, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, două sate, anume Bănila și Iuginți; lui Stanciul, deosebit, Bănila, iar lui Cristea și femeii sale, Maria, Iuginți, deosebit de Stanciul. Toate acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, lor și copiilor lor, fiecăruia partea sa, cum stă scris mai sus, de asemenea și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Ciurpă² și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt³, să scrie și să atirne pecetea noastră <la această carte>⁴ a noastră.

La Suceava, în anul 6936 <1428> august 17.

<Pe verso, două însemnări din sec. al XVIII-lea>: Nicolaus Vassilko din Lucaveț.

... Dania Bănilei și a Igeștilor, pentru moștenitorii lui Banilovski, Mindre Ciornohus, Borșan și Scripa.

Arh. St. Iași, DCCXLII/1. Orig., perg. (36 × 31 cm), pecete atirnată, stricată; din legendă se vede doar: ... *Іу Олесаи<Ара>* ...

O foto., ibidem, MXXXVIII/17. O copie, de I. Bogdan, după o trad. germ. ce se păstra în Arh. Tribunalului din Cernăuți, Tabula, fasc. 7, Mold. Banilla, nr. 556, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 227.

EDIȚII: Iorga, *St. și doc.*, V, p. 393 (rez., cu data de zi: 5); Zotta, *Semi-mileniul unui doc.*, p. 299–301 (text slav și trad., cu data de zi: 5); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 220–222 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 69–70 (trad., după Costăchescu).

¹ Rupt.

² În loc de Чурба (Ciurbă).

³ Șters.

⁴ Rupt și șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілєѡандрѣ воевода, господарѣ Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), ис снм(ъ) лнстом(ъ) нашнм(ъ), вѣсѣм(ъ) кто на <нѣ>¹ оузынт(ъ) н его чточн оуслышт(ъ), вже тот(ъ) нстнн<ын>¹ слоуга <н па>¹н(ъ) наш(ъ), Фоундѣ, слоужнл(ъ) нам(ъ) право н вѣрно. Тѣм(ъ), ми, видѣвшн его правою н вѣрною слоужбоу <до>¹ нас(ъ), жаловалн есми его особною наішею м(н)л(о)стію <н д>¹а<л>¹н н потверднлн есми емоу, оу нашнх земли, оу Молдавскон, <село>¹ на нмѣ <Фоу>¹ндѣнн, на Ілє<ннѣ>¹. Тое вѣсе внше писанное да ест(ъ) емоу шт(ъ) нас(ъ) оуник(ъ) н съ вѣсем(ъ) доходом(ъ), емоу, н дѣтем(ъ) его, н оуноучатом(ъ) его, н <прѣоун>¹учатом(ъ) его, н працюрѣтом(ъ) его н вѣсемоу родѣ его, кто сѣ емоу нзберет(ъ) нанелнжн<ын>¹, непоушено нколнже, на вѣкн.

И хотар(ъ) томоу селоу, Фоундѣнем(ъ), да ест(ъ) поченишн шт(ъ) могилоу шт(ъ) Недѣн, шт(ъ) Баломнреци, на <врѣхъ>¹ дна, до могилоу що ест(ъ) блнз(ъ) дорога, та, шт(ъ) толѣ, дорогою, до столпа, до хотарѣ Херничешем(ъ), та, шт(ъ) толѣ, дорогою долоу, до где сѣ <снн>¹мают(ъ) хотар(ъ) Сакним(ъ), н Херничешем(ъ) н Негрешем(ъ), да², шт(ъ) то<лѣ>¹, право черес(ъ) поле, до Потока Мбелоуном(ъ), оу мбелоум(ъ), да², потокою долоу, та право до дна(ъ) Нег<ре>¹цешем(ъ), оу могилоу, та, шт(ъ) толѣ, на кран лнса, да² до кран боуковнюу, до Глод(ъ) шт(ъ) Негрещи, оу Инфоундѣтѣрѣ, да², шт(ъ) толѣ, прости до Ялени, та, долоу Ялению, до оустн Стрѣвнино<сн>¹, та, горѣ, до шерѣше, та до водн, оу <Я>¹лени, <н>¹ черес(ъ) дна(ъ), черес(ъ) боуковнюу, оу Боулоакъ, оу рипи шт(ъ) Баломнреци, та, право на дна(ъ), оу могилоу шт(ъ) Недѣ. То ест(ъ) вес(ъ) хотар(ъ) шт(ъ) оу<снхъ стор>¹он(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дства, више писаннаго, мы, Ялѣяндра воевода, н вѣра възлюбленаго ми с(ы)на, Иліаша воеводи, н вѣра дѣтен наших(ъ) н вѣра <болѣрѣ>¹ наших(ъ) молдавских(ъ): вѣра пана <Мнхан>¹ла н дѣти ег(о), вѣра пана [вѣра пана] Блѣчи н дѣти ег(о), вѣра пана Жоуржи Фратовского н дѣти ег(о), вѣра пана Негри н дѣти его, вѣра пана Коупича дворника, вѣра пана Драгоша н дѣти его, вѣра пана Нестѣка н дѣти его, вѣра пана Иліаша н дѣти его, вѣра пана Дана н дѣти ег(о), вѣра пана Исана н дѣти ег(о), вѣра пана Оуниклѣтѣ н дѣти ег(о), вѣра пана Жоуржоу Жоумѣтатевнича н дѣти ег(о), вѣра пана Ёприша н дѣти его, вѣра пана Стана вистѣрника, вѣра пана Ста<на>³ Брѣлнча н дѣти его, вѣра пана Крѣсти н дѣти ег(о), вѣра пана Домокоуша столника, вѣра пана Негрла чашника, вѣра пана Шефоула дворничела н вѣра вѣсѣх(ъ) болѣр наших(ъ) молдавских(ъ), великих(ъ) н малых(ъ).

И по нашим(ъ) животн, кто боудет(ъ) господаръ нашн Земли Молдавскон, шт(ъ) дѣтен наших(ъ) или шт(ъ) нашего родоу или пак(ъ) боуд(н) ког(о) Б(о)гъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ъ) бити нашн Земли Молдавскон, тот(ъ) що би емоу не пороушил(ъ) нашег(о) дааніа <н по>¹твержденіе, али що би емоу оутвердил(ъ) н оукрѣпил(ъ). И на болшее крѣпости н подтвержденіе томоу вѣсемоу више писанномуу, велѣли есми слоусѣ нашему вѣрномуу, паноу Нѣгровѣ логвѣтоу, писати н нашу печат(ъ) привѣсти к семоу листоу нашему.

Пис(а) Гедешн(ъ), оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣто 7521, м(ѣ)с(ѣ)ца сеп(тебрѣ) 7.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care <о>¹ vor vedea și o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă <și pa>¹n al nostru, Fundea, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă <către>¹ noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă <și>¹ i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, <satul>¹ anume <Fu>¹ndenii, pe Alb<inea>¹. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie lui de la noi uric, și cu tot venitul, lui și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, Fundeni, să fie începînd de la movila de la Nedeia, de la Balomirești, pe <virful>¹ dealului, pînă la movilița care este lingă drum, apoi, de acolo, pe drum, la stîlp, pînă la hotarul Herniceștilor, apoi, de acolo, pe drum în jos, pînă unde se împreună hotarul Sacnii, și al Herniceștilor și al Negreștilor, apoi, de acolo, drept peste cîmp, pînă la Pîrîul Merilor, la meri, apoi, pe pîrîu în jos, apoi drept la Dealul Neg<re>¹știților, la movilă, apoi, de acolo, la marginea pădurii, apoi pînă la marginea bucovinei, pînă la Glodul de la Negrești, la Înfundătură, apoi, de acolo, drept la Albinea, apoi, în jos pe Albinea, pînă la gura Străvinoa<sei>¹,

apoi, în sus, pînă la obirșie, apoi pînă la apă, la <A>¹lbinea, <și>¹ peste deal, peste bucovină, la Bulboacă, la ripele de la Balomirești, apoi, drept la deal, la movila de la Nedeia. Acesta este tot hotarul din toate părțile.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi, Alexandru voievod, și credința iubitului meu fiu, Iliș voievod, și credința copiilor noștri și credința <boierilor>¹ noștri moldoveni: credința panului <Mihai>¹ și a copiilor lui, credința panului [credința panului] Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Negrea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jumătate și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Sta(n)³ Birlici și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Domocuș stolnic, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Șteful vornicel și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu-i clinească dania <și>¹ întărirea noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ghedeon, la Suceava, în anul 6936 <1428>, luna septembrie 3.

Bibl. Acad., CVIII/59. Orig., perg. (24,5 × 40 cm), pecete atrnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/5, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 228—230. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/13, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/212 a, b și c, puțin lizibile.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 223—226 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 70—71 (trad.).

¹ Șters.

² În loc de та.

³ Omis.

† М(и)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣѡдѣндрѣ воєвода, господарѣ Землн Молдавскон. Чинимъ знаменнто, нс снм(ъ) лнстомъ нашнм(ъ), оуѣмъ кто на нѣ оуѣрнтъ нлн его ѡслышнтъ чтѣчн, оже тот(ъ) нстнннын Башотѣ Манѣнло прїнде прѣд(ъ) намн своєю доброю волею, нн шт(ъ) кого непрннѣженъ, н даде едно село, свое оуѣрючное, на нмѣ Башотѣнн, манастырю шт(ъ) Нѣмца, Бѣзнес(е)-нїю: Х(рнсто)вѣѣ.

Тѣмъ радн н мы, по его данїю, даемъ н далн еслн тоє село Башотѣнн манастырю шт(ъ) Нѣмца, Бѣзнес(е)нїю Х(рнсто)вѣѣ, да бѣдет(ъ) емѣ оуѣркъ, съ вѣѣмъ дох(о)дом(ъ), на вѣкы, нколн непорѣшено.

И хотарѣ томѣ селѣ да бѣдет(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда нз вѣка шжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)спод(с)тва мн, вѣше пнсаннаго Ілѣѡдѣндрѣ воєводѣ, н вѣра с(ъ)на г(о)спод(с)тва мн, Ілїашѣ воєводѣ, н вѣра с(ъ)новѣ г(о)спод(с)тва

мн, Стецка н Петра, н вѣра оу҃снхъ дѣтен г(оспод)ства мн н вѣра болѣрѣ г(оспод)-
ства мн: вѣра пана Мнѣхана н дѣти его, вѣра пана Негра, вѣра пана Билчи н
дѣти его, вѣра пана Иліаша н дѣти его, вѣра пана Жүржа н дѣти его,
вѣра пана Кѣбичча дворника н дѣти его, вѣра пана Исана н дѣти его,
вѣра пана Нестѣка н дѣти его, вѣра пана Жсржа Жсметатевича н братїи
его н дѣти нхъ(ъ), вѣра пана Дана н дѣти его, вѣра пана Братсѣла,
кнѣгинни брата, н дѣти его, вѣра пана Стана н дѣти его, вѣра пана Нѣгола лого-
ѣта, вѣра пана Негрѣла чашника, вѣра пана Костича постельника, вѣра пана Сѣприша
н дѣти его, вѣра пана Оу҃нкатїи н дѣти его, вѣра пана Чсрѣк н дѣти его, вѣра
пана Цнѣсра н дѣти его, вѣра пана Дамаксша столника н дѣти его н вѣра оу҃сѣхъ
болѣрѣ нашнхъ(ъ), н велнкыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѣдетъ(ъ) господарѣ нашѣ земли, нли ѡт(ъ)
дѣтен нашнхъ(ъ) нли ѡт(ъ) нашего племени нли кого Б(ог)ъ нзберетъ бѣти, тотїи
ѡ бѣ не порѣшнли нашего данна, али ѡ бѣ оу҃тверднли¹. Пакъ(ъ) ли бѣ хотѣл(ъ)
порѣшнти кто, да бѣдетъ(ъ) емѣ съперникъ(ъ) Б(ог)ъ н прѣч(н)стаа его м(а)т(ер)и.

И на болше потвержденїе томѣ оу҃семѣ вѣше писанномѣ, велѣли есми слѣзѣ
нашемѣ, Мнѣхана граматнкѣ, писати н прнвѣснти печатъ(ъ) наша к семѣ лнстѣ на-
шемѣ.

Оу҃ Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) \times СЦЛС ДЕК(ЕВРІА) $\tilde{\Delta}$.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat Bașotă Manuil a venit înaintea noastră de a sa bunăvoie, nesilit de nimeni, și a dat un sat, uricul său, anume Bașoteni, mănăstirii de la Neamț, Înălțarea lui Hristos. De aceea și noi, după dania lui, dăm și am dat acest sat Bașoteni mănăstirii de la Neamț, Înălțarea lui Hristos, să-i fie uric, cu tot venitul, în veci, neclintit niciodată.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința fiului domniei mele, Iliăș voievod, și credința fiilor domniei mele, Stefco și Petru, și credința tuturor copiilor domniei mele și credința boierilor domniei mele: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Negru, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Iliăș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Cubceici vornic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jumetate și a fraților lui și a copiilor lor, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Bratul, fratele cneaghinei, și a copiilor lui, credința panului Stan și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costici postelnic, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Uncheat și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Știbur și a copiilor lui, credința panului Damacuş stolnic și a copiilor lui și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, aceea să nu clintească dania noastră, ci să o întărească. Iar dacă ar vrea cineva să clintească, să-i fie piriș Dumnezeu și preacurata lui maică.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, Mihail gramatic, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6936 <1428> decembrie 4.

Arh. St. Iași, CCCXL/80. Orig., perg. (41,5 × 30,5 cm), pecete atirnată, stricată.

O foto., ibidem, MXXXVIII/19 a, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/142. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 232—233.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, V, p. 110—112 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 228—229 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 71—72 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ Ultima literă, corectată de diac din ă.

81

1428 (6936) decembrie 28, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілєзандръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чиннымъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ(ъ) нашимъ, кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истинны слѣги наши, с(ы)нове Ивана дворника, панъ Лазаръ и Станчѣла и Коста, слѣжнии намъ правою и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвше нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю службу до насъ(ъ), жаловали есмъ нхъ(ъ) всобою нашею м(н)л(о)стію и подтвердили есмъ втинну нхъ(ъ) и дали есмъ имъ, оу нашемъ земли, селнице Добринново, на Хоморѣ, где естъ(ъ) монастырь нхъ(ъ), и еще есмъ придали имъ к тому монастыреви три села, подъ(ъ) Быскою Дзберовою, на нмѣ: где былъ ватаманъ Минко, дрѣгое село оу нхъ(ъ) став, третіе село где было князь Станъ. Тое вѣсе што бы имъ оурихъ, съ вѣсѣмъ дохомъ, и дѣтемъ нхъ(ъ), и сестрамъ нхъ(ъ), и оуничатомъ нхъ, и прѣдничатомъ нхъ(ъ), и прѣдшъ²вратомъ нхъ(ъ) и вѣсему родѣ нхъ(ъ), непорѣшено ни-ко³лиже, на вѣки.

И хотаръ(ъ) тому монастыреви, вт(ъ) Стрѣлтѣсы, Хоморомъ горѣ, до верха и по вбонхъ(ъ) долѣ. И хотаръ тѣмъ селомъ(ъ) што подъ(ъ) Быскою Дзберовою, колко оузмогутъ вживати три села доситъ.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілєзандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Іліаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнхана и дѣтен его, вѣта пана Бѣчи и дѣтен его, вѣра пана Купича дворника, вѣра пана Негри, вѣра пана Журжа и дѣтен его, вѣра пана Мѣдричкы, вѣра пана Нестѣка и дѣтен его, вѣра пана Іліаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаїа чашника и дѣтен его, вѣра пана Журжа Жомотатава и дѣтен его, вѣра пана Оприша и дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Стана встѣарника, вѣра пана Чурбы и дѣтен его, вѣра пана Домонкуша столника и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и велныхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто вѣдетъ господаръ нашень земли, или вт(ъ) дѣтви нашихъ или вт(ъ) нашего племени или кого Б(о)гъ изберетъ быти, тотъ што бы имъ не порушилъ нашего даніа, али што бы имъ оутверднѣ и оукрѣпнѣ зануже дали есмъ имъ и подтвердили за нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю службу.

И на болшее подтвержденіе тому вѣсему выше писанному², велѣли есмъ слѣдѣ нашему вѣрному, Нѣговию логовету, писати и привѣснати нашу печать к сему лнсту нашему.

Оу Соуцавѣ, в(ъ) лѣт(о) ̅x̅c̅l̅i̅s̅ дек(евріа) ̅kn̅³.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVII-lea>: Оут(ъ) Ілєзандра воевода, на три селове и на хотар с(вѣ)т(о)мѣ монастырѣ, <apoi, de altă mină:> Pe Dobrin.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, fiii lui Ion vornic, pan Lazăr și Stanciul și Costea ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și am întărit ocina lor și le-am dat, în țara noastră, seliștea lui Dobrin, la Homor, unde este mănăstirea lor, și încă le-am adăugat la această mănăstire trei sate, sub Dumbrava Înaltă, anume: unde a fost vătăman Minco, alt sat la iazul lor, al treilea sat, unde a fost cneaz Stan. Toate acestea să le fie uric, cu tot venitul, și fiilor lor, și surorilor lor, și nepoților lor și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei mănăstiri să fie de la Strimtură, pe Homor în sus, pînă la obîrșie și pe amîndouă părțile. Iar hotarul acestor sate care sînt sub Dumbrava Înaltă să fie cît vor putea să folosească trei sate îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcei vornic, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Mîndricica, credința panului NESTEAC și a copiilor lui, credința panului Iliăș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia ceașnic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Stan vistier, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6936 <1428> decembrie 28.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVII-lea>: De la Alexandru voievod, pe trei sate, și pe hotarul sfintei mănăstiri, <apoi, de altă mină>: Pe Dobrin.

Muzeul județean Suceava, inv. nr. 2143. Orig., perg. (30 × 39,50 cm), pecete atîrnată, stricată; din legendă se mai vede doar: <Илиъуъѣ Іу ...

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/255, II/265 și III/28. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 234–235.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 453 (facs.); Wickenhauser, *Homor*, p. 83–84 (trad. germ.); Costăchescu, *Neamul lui Oană*, p. 53–55, și *Doc.*, I, p. 233–235 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 73–74 (trad.).

¹ Rupt.

² Rupt și șters.

³ „, făcut ca „.

† (Мн)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілєзандръ боевода, господарь Земли Молдавской. Чинимъ(ъ) знаменито, не сѣмъ(ъ) лнстомъ нашимъ, кто на нѣ оузырнѣ или его оуслышнѣ чтоучи, вже тотъ истинны слѣга нашъ(ъ), Крачунъ Пурчелеску(ъ), жаловал есмы его особною нашею м(н)л(о)стію и потвердил есмы штинну его и дал есмы емѣ, оу нашемъ земли, село его, Пѣрчелешин, где естѣ домъ его, и половина млина, <такожъ>¹ въ томъ селѣ. И аще би нини млинъ оучинилсѣ оу томъ потоцѣ, такожъ да бѣдетъ половина штинна, <а половина>¹ особую² млина <да бѣдетъ дѣщеремъ Мнѣловн>¹, занѣж(ѣ) також(ѣ) <раздѣлан сѣ дѣщерн Мнѣловн. И мы>¹ тое <вѣсе дал есмы Крачунѣ да бѣдетъ>¹ емѣ оурынкѣ, съ вѣсемъ <доходомъ, емѣ, и дѣтемъ его, и оунычатомъ его, и праоунычатомъ его, и пращратомъ его и вѣсемъ родѣ его, кто сѣ избретъ шт(ъ) его домѣ наближнѣи, непорѣшено николнже, на вѣкы³.

И хотаръ томѣ селѣ, Пѣрчелешин, почени шт(ъ) потока, право чересъ поле, до Троіана, а шт(ъ) толѣ долиною, а шт(ъ) толѣ, чересъ блато, право чересъ поле, какъ въ старыи привѣліи сѣтъ хотарн, съ³ своимъ старымъ хотарн, кудѣ изъ вѣка вжнвалн.

И на то естѣ вѣра нашего господства, выше писаннаго, мы¹, Ілєзандра боеводи, и <вѣра прѣвѣзлюбленнаго>¹ с(ы)на г(о)сп(о)дства ми, Иліаша боеводи, и вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ(ъ) нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣанла и дѣтен его, вѣра пана Бѣлчин и дѣтен его, вѣра пана Купчинца дворника, вѣра пана Негри, вѣра пана Жвржа и дѣтен его, вѣра пана Иліаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Ісаѣа и дѣтен его, вѣра пана Стана вистѣарника, вѣра пана Жвржа Жомѣтатека и дѣтен его, вѣра пана Чурен и дѣтен его, вѣра пана Домонкуша столника, вѣра пана Негрила чашника и вѣра вѣсѣхъ боярѣ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѣдетъ господарѣ нашемъ земли, или шт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или шт(ъ) нашего племени или кого Б(о)гъ избретъ быти, тотъ(ъ) што бы нхъ(ъ) не порѣшилъ(ъ) нашего данѣа, или што бы нмѣ оутверднлѣ и оукрѣпллѣ занѣже дал есмы емѣ <за его>¹ правѣю и вѣрнѣю слѣжѣсѣ.

И на болшую потвержденіе томѣ вѣсемъ выше писанномѣ, <велѣли есмы нашемѣ вѣрномѣ и почтенномѣ болѣрнн, пану Нѣгоеви логофету, писати и нашъ печатѣ пнѣвѣснн>¹ к сему лнству нашему.

Бѣ Сучавѣ, в(ъ) лѣт(о) 7523 лѣн(аріа) 7̄.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Crăciun Purcelescul, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit ocina lui și i-am dat, în țara noastră, satul lui, Purcelești, unde este casa lui, și jumătate din moară, <de asemenea>¹ în acest sat. Și dacă s-ar face altă moară pe acest pîriu, de asemenea, să-i fie jumătate din ea ocină <iar jumătate>¹ <din amîndouă morile>⁵ <să fie fiicelor lui Micul>¹ pentru că astfel <și-au împărțit fiicele lui Micul. Și noi toate>¹ acestea <le-am dat lui, Crăciun să-i fie>¹ lui uric, cu tot <venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine i se va alege din casa lui cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, Purcelești, să fie începînd de la pîriu, drept peste cîmp, la Troian, și de acolo la vale, și de acolo peste baltă, drept peste cîmp, la pîriu; iar dinspre alte părți după⁶ hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi)¹, Alexandru voievod, și <credința preaiubitului>¹ fiu al domniei mele, Iliș, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcei vornic, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Giurgiu al lui Jomătate și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Negrilă ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat și i-am întărit <pentru>¹ dreapta și credincioasa <lui>¹ slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, <am poruncit credinciosului și cinstitului nostru boier, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră>¹ la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6937 <1429> ianuarie 10.

După Costăchescu, *Doc.*, I, p. 239–240. Text slav, după o copie de Gh. Ghibănescu (mai bună decît textul editat de același, v. EDIȚII), a doc. orig., perg., șase rinduri șterse (întregite de edit. cu ajutorul unui suret aflat în copie tot la Gh. Ghibănescu), pecete atirnată, cu legenda: † Печатъ ѿ Младшаря воевода г(ос)н(о)в(а)рѣ Земли Молдавскон (textul inscripției, în lectura edit., *ibidem*, p. 87); actul se afla în posesia familiei Dediul din Stolniceni-Prăjescu, j. Iași. Cu trad. edit., *ibidem*, p. 85–87.

Deosebirile pe care le prezintă textul inscripției acestei peceți față de imprimările sigilare din aceeași vreme (v. doc. nr. 77, 86, 89) se datoresc probabil, în caz că pecetea era autentică și aparținea lui Alexandru cel Bun, unor erori de lectură ale lui Gh. Ghibănescu.

ALTE EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XXI, p. 85–87 (text slav și trad. întregită după un suret vechi care însoțea doc. orig.); *D.I.R.*, A, I, p. 74–75 (trad., după o copie particulară).

¹ Întregirea lui M. Costăchescu după suret (v. EDIȚII).

² Lectură greșită pentru: *wt ozoю*.

³ Din textul editat de Ghibănescu reiese, greșit, că fragmentul de la *доходомъ* pînă la *вѣкъ* era lizibil în orig.

⁴ În loc de *какъ ... съ*, în doc. orig. a fost probabil: *до потока, а wt нишнѣхъ сторонн по*; greșeala aparține, în acest caz, vechiului traducător.

⁵ În textul editat: „deosebită de moară”.

⁶ În textul editat, în loc de „cîmp ... după”: „cuin sint hotarele în privilegiile vechi, cu toate”.

† Многостію божією, мы, Младшарь воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не снмъ лнстомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нѣ оузрѣть или его оуслишнть чтѣчи, вже тотъ истинны слуга и бояринъ нашъ вѣрныи, панъ Жѣржъ Фратовскыи, прінде прѣд нас по своен доброн воли и даде сынѣ своемѣ, Нвашковн, половина села Бикшинецъ, свою часть и брата своего, Петровѣ, часть; а пан Жѣржъ далъ сынѣ Петровн, Манчловн¹, за его част села Бикшинецъ; водно село свое, на имѣ Корждановци.

И мѣ, по его воли и его данію, пожалован² есмы Ивашка всеюною нашею милостію занеже есмы емѣ дали томѣ половинѣ села Бикшиница що бы емѣ оуѣнк, съ оуѣмѣ доходом, емѣ, и дѣтемѣ его, и оуѣнчатомѣ его, и праоуѣнчатомѣ его и праѣбратомѣ его; аже пакѣ тѣх емѣ не достанетѣ, тогда що бы было братіамѣ его, сыномѣ пана Жѣржевымѣ, и дѣтемѣ нѣхѣ, и оуѣнчатомѣ нѣхѣ, и праоуѣнчатомѣ нѣхѣ, и праѣбратомѣ нѣхѣ, непорѣшено николнже, на вѣкы вѣчныи.

И на то ест вѣра нашего господства, выше писаннаго Ілександра воєвода, и вѣра вѣзлюбленнаго сына господства мн, Іліаша воєводѣ, и вѣра вѣсѣхѣ дѣтии наших и вѣра боарѣ наших: вѣра пана Мнѣхана и дѣтін его, вѣра пана Блѣчи и дѣтін его, вѣра пана Кѣпчича дворника, вѣра пана Негры, вѣра пана Жѣржа Фратовского и дѣтін его, вѣра пана Іліаша и дѣтін его, вѣра пана Дана и дѣтін его, вѣра пана Исаа и дѣтін его, вѣра пана Домокѣша столника и дѣтін его, вѣра пана Оприша и дѣтін его, вѣра пана Костича постелника и вѣра вѣсѣхѣ боарѣ нашихѣ молдавскѣхѣ, великихѣ и малыхѣ.

И по нашемѣ животѣ, кто Б(ог)ѣ дать господарѣ нашѣ Землѣ Молдавскон, или ѡт дѣтін наших или ѡт нашего племени или кого Богѣ изберетѣ быти, тотѣ що бы намѣ не порѣшналѣ нашего записаніа и оуѣтвержденіа, али да намѣ оуѣтвердиль³ и оуѣкрѣпиль³ занѣже есмы дали мѣ за нѣ вѣрнѣю и павою слѣжеѣ.

И на потѣрженіе и крапость семѣ листѣ нашемѣ, велѣли есмы слѣсѣ нашѣмѣ, Ивашковѣ Братѣмѣнѣмѣ, писати и прѣвѣснѣти печат нашѣ к семѣ листѣ нашемѣ.

Оу Гочакеѣ, в(ѣ) лѣт(о) хсцлз фек(рѣаріа) 74.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier credincios al nostru, pan Giurgiu de la Frătăuți, a venit înaintea noastră, de bunăvoia sa, și a dat fiului său, Ivașco, jumătate din satul Vișineți, partea sa și partea fratelui său, Petru; iar pan Giurgiu a dat fiului lui Petru, Manciul, pentru partea lui din satul Vișineți, un sat al său, anume Corjdanăuți.

Iar noi, după voia lui și dania lui, l-am miluit pe Ivașcu cu deosebita noastră milă pentru că i-am dat această jumătate din satul Vișineți să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui; iar dacă nu-i vor rămîne din aceștia, atunci să fie a fraților lui, fiilor panului Giurgiu, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negru, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Iliăș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Domocuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine va da Dumnezeu domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească înscrisul și întărirea noastră, ci să le imputernicească și să le întărească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru întărirea și puterea acestei cărți a noastre, am poruncit slugii noastre, Ivașco al lui Bratei, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava în anul 6937 <1429> februarie 14.

Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 238–239. Copie, de I. Bogdan, după o copie a lui Wickenhauser, ce se păstrează în Arh. regională din Cernăuți, după orig., perg., pecete atirnată; actul se afla în 1886 la M-reя Putna. Cu o trad., de același, după Wickenhauser, *Homor* (v. EDIȚII), ibidem, f. 240–241.

Data de zi a doc. nu este sigură, deoarece atât Măzăreanu, cit și Wickenhauser, într-o altă lectură (v. EDIȚII), au citit 5, și nu 1.

EDIȚII: Măzăreanu, *Catastih Putna*, p. 174 (rez., cu data de zi: 5); Wickenhauser, *Homor*, p. 171–172 (trad. germ., cu data de zi: 5) și *Woronetz und Putna*, p. 147 (rez. germ., cu aceeași dată); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 242–244 (text slav, după copia lui I. Bogdan și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 75–76 (trad.).

¹ Wickenhauser a șters ulterior terminația *оми* (nota lui I. Bogdan).

² În copia lui Wickenhauser: *пожаловати* (nota lui I. Bogdan).

³ La Wickenhauser, terminația *нѣ* (nota lui I. Bogdan).

⁴ Pentru data de zi, v. comentariul.

† М(н)л(о)стію в(о)жїєю¹, мы, Ілѣѣандръ воевода, господаръ Земли Молдавец¹кон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ нашимъ(ъ), кто на н(ъ) зрнѣ(ъ) на<н>¹ его слышнѣ(ъ) чѣсн, понеже оумыслили есмы доброю на¹шею мнсію и добрымъ(ъ) нашимъ произволеніемъ и дали есмы жонѣ нашей, княгини² Марены, монастырь на Бышневецѣ, где естъ(ъ) <нг>¹зменъ(ъ) Кнпріанъ, што бы ен зрнѣ(ъ), съ вѣсѣмъ доходомъ и съ вѣсѣмн оужитками што к²тому монастырю прислужаетъ, ен, и дѣтемъ ен, нашему вѣзлюбленому Петру <н ин>³ымъ с(ъ)новымъ(ъ) и дѣ[дѣ]шеремъ(ъ) нашимъ, ш²то бѣдетъ' шт(ъ) княжны Марены, и дѣтемъ нхъ², и оуновчатомъ нхъ(ъ), и правншчатомъ нхъ <н пр>³адшратомъ нхъ(ъ), непорочено и непотачковено николже, на вѣкы¹.

И хотаръ томуу монастыреви, почениш из долов, где оупадаеть Мсло-ватець оу Бышневецъ, та горѣ Бышневецемъ, <до в>¹ерха и поланы по верхъ Бышневеца, вѣсн, до хотаръ княгинина, а шт(ъ) монас<тирѣ>², поперекъ, на Трънаевку, та, чересъ(ъ) Трънаевк<оу>¹, поперекъ на Кръланы, шпатъ до княгинина хота³ра.

Також(е), есмы дали(н) сел<о>¹ Кръ³стѣ, на нмъ Калнновци, где естъ(ъ) Головка, <н оу>² Ботнѣхъ(ъ), шт(ъ) вѣрха Къннлова, Бръне<ш>³н, гд<е>² бѣ² ѣ, и Белеши, и Бѣ² и Къ⁴ндрѣши, и Прижолтани, и <н>²д с<стїе> Къ²ъннловъ, Хришани.

И тымъ(ъ) селамъ да боудеть хот³а<р>³ъ по ста<ромъ> хотарѣ, кѣда из² вѣка зжнвали.

И такоже есмы дали цигъ²аны: Шолпанъ(ъ) и своимъ братїи³амн и <свои>² дѣ<тми>, и² съ своимъ²ми цигани шо² <н>² ѣлманъ <н съ>³в<оми> бр<атїа>ми и съ св<оми>³ дѣ<тми>, н³³а, и своимъ братиамн и своимъ дѣ<тми>, и Нанъ(ъ) Шетриманъ(ъ) и своимъ братиѣ и свон дѣ<тми>²н, и Ив³а и своимъ братїамн и³ съ сво<ими>² дѣ<тми>(ъ).

Тоє вѣсѣ выше писаны да естъ(ъ) <е>³н зрнѣ(ъ), нашн княгини<н>¹, Мар³ени, непорочено николже, на вѣ<кы>, ен, и дѣтемъ(ъ) ен, и дѣшеремъ(ъ) нашимъ, ш<то> боу³детъ(ъ) шт(ъ) княгини Марены, н² дѣтемъ нхъ(ъ), и оунов-

чатом(ъ) нх(ъ), н праоу<ншчат>²ом(ъ) нх(ъ), н пращврѣтѣм(ъ) нх(ъ), непороу-
ше<но>³ ннкоиже, на вѣкы.

<Ѣ на то>² ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писанаго Ѣлѣѣ<анд>¹ра
воевода, н вѣра възлюбленаго с(ы)на, Иліаша <во>³евод<ы>³, н вѣра с(ы)на г(ос-
под)ства мн, <Стеф>²а<н>³а, н вѣра вѣсѣх(ъ) дѣтен наших(ъ) н вѣра <бо>²рѣ
наших(ъ): вѣра пана Мнхана н дѣт<ен>³ его, вѣра пана Блѣчи н дѣтен его, вѣра
пана Кѣпича дворника, вѣра пана Негри, вѣра пана Драгоша н дѣтен его, вѣра
пана Жѣржа Фра<товс>²кого н дѣтен его, вѣра пана Иліаш<а н дѣ>³тен его,
вѣра пана Дана н дѣтен его, вѣра пана Исаїа н дѣтен <его>², вѣра пана Крѣсти
н дѣтен его, вѣра пана <Жоур>²жа Жомотатѣва н дѣтен его, вѣра пана Стана
внстнар<ника>², вѣра пана Ёпрнша н дѣтен его, вѣра пана<а>² Ивана Дѣтка, вѣра
пана Стана Б<рѣ>лнча<а>³ н дѣтен его, вѣра пана <Чю>¹рѣы н дѣтен его, вѣра пана
Ж<оур>¹жа <глобн>¹ка⁵ н дѣтен его, вѣра пана Дрѣжи н д<ѣтен>³ его, вѣра
пана Оун<клѣта>² н дѣтен его, вѣра пана Ходка М<ам>ѣрнск<а>¹ого н брата его,
Лѣвы, н дѣтен его, вѣра пана Иван(а) Цнорѣла н дѣтен его, вѣра пана Дѣмонк<у>ша
н д<ѣтен>² его, вѣра пана Негрила чашиника, вѣра пана Кости <по>¹стѣлннка н вѣра
вѣсѣх(ъ) боарѣ <наших(ъ) молдавск>²нх(ъ), н велнхнх(ъ), н малых(ъ).

Ѣ по нашемъ <жнв>¹отѣ, кто <б>²ѣдет(ъ) гос<подарѣ н>²ашен землн,
нлн шт(ъ) дѣтен на<ших(ъ) нлн шт(ъ) племене>² нашего нлн кого Б(ог)ъ нзберетъ
быти>², тотъ що бы <нмъ не порѣшнл> нашего да>²нїа, а<лн що бы нмъ оутѣрѣ-
днлъ н оукр>²ѣпллъ зан<с>³же далн <есмн нмъ н потерѣд>²нлн съ д<оброу
нашею мнсю.

Ѣ кто бы хотѣ>²лъ данїн <нашего порѣш>²нн нлн бн раднлъ на пороу<ше-
нїе>², таковы да ест(ъ) <проклѣтъ штъ Господа Бога, н штъ прѣ>²чнстѣа его
м(а)т(е)ре, н <штъ>².² <св>²ѣщаго кр(ъ)ста, н шт(ъ) Дѣв(ан)г(е)<лнстн>³,
н шт(ъ) вї с(вѣ)тых(ъ) н врѣх<овных(ъ) апостолъ>², н шт(ъ) тнї <свѣтых(ъ)
н>¹ Богоносных(ъ) <штѣцъ, нже вѣ>² Ннкен, н оучастїе да нмѣт(ъ) съ шнѣмн
нже възвѣншл на <Исѣа>³ Хрнста, крѣвъ его на ных(ъ) н на чѣдох(ъ) нх(ъ).

<Ѣ на болшее>² потѣрѣженїе томоу вѣсѣмоу выше писаномоу, вѣ<лѣ>³лн
есмн сл<ѣсѣ>¹ нашемъ вѣрномоу, Нѣгоевн логобет<с>², писати н прнвѣснн нашѣ
печатъ к сеому лнстѣ нашему.

<Оу Го>¹чѣвѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣлѣз фѣр(ѣарїа) ѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării
Moldov<ov>¹ei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor
vedea sau o vor auzi citindu-se, că am cugetat cu gîndul nostru bun și cu
bunăvoia noastră cea bună și am dat soției noastre, cneă<ghinei>² Marena,
mănăstirea de la Vișnevăț, unde este <eg>¹umen Chiprian, ca să-i fie ei
uric, cu tot venitul și cu toate folosințele <care>² ascultă <de>² această
mănăstire, ei, și copiilor ei, iubitului nostru Petru <și>³ altor fii și fiice a
noastre, care vor fi din cneaghina Marena, și copiilor <lor>², și nepoților
lor, și strănepoților lor <și>³ răstrănepoților lor, neclintit și nemișcat nicio-
dată, în veci.

Iar hotarul acestei mănăstiri să fie începînd din jos, unde cade Mulo-
vatețul în Vișnevăț, apoi în sus pe Vișnevăț, <pină>¹ la obîrșie și toate
poienele de deasupra Vișnevățului pînă în hotarul cneaghinei; și de la
mănă<știre>², de-a curmezișul, la Țirnauca, apoi peste Țirnauc<a>¹, de-a
curmezișul la Cîrlani, înapoi la hotarul cneaghin<ei>³.

De asemenea, i-am dat satul lui C<ri>²stea, anume Calinăuți, unde este
Golovca, <și la>² Botne, de la obîrșia Cunilei, Vrance<șt>³ii, unde ...², și
Belești, și Vă ...² și C<î>⁴ndrești, și Priejolti și la gura <C>²unilei, Hrișanii.

Iar acestor sate <să le fie hot>^{3a(r)}ul după <hotarul>² vechi, <pe unde>² au folosit <din>² veac.

Și de asemenea, <am dat țig>²anii: Șolpan și cu frații săi și copiii <săi>², și ...² <cu>² țiganii săi care ...² <și>² Aliman, <și cu>³ frații săi și cu copiii săi, <și>³ ...³ a și cu frații săi și cu copiii săi, și Nan Șetriman și cu frații săi și cu copiii săi, și Iv ...^{3a} cu frații săi și ...³ <cu>² copilul său.

Toate acestea mai sus-scrise să-i fie ei uric, cneaghin<ei>¹ noastre, Ma<r>³ena, neclintit niciodată, în veci, ei, și copiilor ei, și fiicelor noastre care vor fi din cneaghina M<arena, și>² copiilor lor, și nepoților lor și stră-nepoților lor și răstrănepoților lor, neclintit niciodată, în veci.

<Iar la aceasta>² este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alex<and>¹ru voievod, și credința iubitului fiu, Iliăș <vo>³ievod, și credința fiului domniei mele, <Ștef>^{2a(n)}³, și credința tuturor copiilor noștri și credința <boie>¹rilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Negrea, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Iliăș <și>¹ a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor <lui>³, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului <Giur>²giu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința <panului>² Ivan Detco, credința panului Stan B<îrlici>³ și a copiilor lui, pnaului <Ciu>¹rbă și a copiilor lui, credința panului Gi<ur>¹giu <globni>^{1c} și a copiilor lui, credința panului Drujea și a copiilor lui, credința panului Un<cleat>² și a copiilor lui, credința panului Hodco de la M<amurinți>³ și a fratelui său, Leu, și a copiilor lui, credința panului Ivan Țiorăl și a copiilor lui, credința panului Dămon-cu<ș și>² a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costea <po>²stelnic și credința tuturor boierilor <noștri>² moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri <sau din neamul>² nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu <să fie>², acela să <nu le clinească>² dania <noastră>², ci <să le-o întărească și>² să le-o împuternicească pentru că <le-am>² dat <și le-am>² întărit cu <cugetul nostru>² bun.

<Iar cine s-ar>² încumeta să clinească dania <noastră>² sau ar sfătui să se clinească, acela să fie <blestemat de Domnul Dumnezeu și de>² preacurata lui maică și <de>² ...² sfintei cruci și de cei patru evangheliști și de cei 12 sfinți și de frunte <apostoli>² și de cei 318 <sfînți părinți>² purtători de Dumnezeu <de la>² Nicheia și să aibă parte cu aceia care au strigat asupra lui <Isus>³ Hristos: singele lui, asupra lor și asupra copiilor lor.

<Iar pentru mai mare>³ întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit sl<ugii>¹ noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

<La Su>¹ceava, în anul 6937 <1429> februarie 10.

Bibl. Acad., Fotografii, XXVII/14. Foto după orig., perg., rupt, pecete atirnată; actul se păstra la M-reă Zograf de la Muntele Athos.

Două copii, de I. Bogdan, una după aceeași foto., ibidem, ms. nr. 5 231, f. 242—244, și alta după Качановский (v. EDIȚII), ibidem, ms. nr. 5 231, f. 245. Alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/213 a și b.

EDIȚII: Beza, *Urme românești*, p. 35 (facs. în ambele ediții); Качановский, *Неиздан. грамоты*, VI, 2, p. 20 (text slav incomplet și fără dată); Сырку, *Ист. сношеніи Рус.—Рум.*,

¹ Rupt.

² Rupt și șters.

³ Șters.

⁴ „(„I“), lectură nesigură.

⁵ Intregire nesigură.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы Ілѣѣандръ воевода, господаръ <Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито>¹ не снмъ лнстомъ нашимъ, оуѣмъ кто на <нъ оуѣрнтъ нлн его оу>¹слы<шнтъ>¹ чтѣчн, шже тотъ нстинны слѣга нашъ, Данчл ²а н Ба ²Брѣлада, служилъ намъ правою н вѣрною службою. <Тѣмъ мы, ен>¹дѣеш<е>¹ его правню н вѣрню службу до нас(ъ), жалован есмь его всо<ен>¹ою нашею мностію н далн есмь емь, оу нашн землн, едно село на Брѣладѣ, где оупада<е>²тъ Хѣбална оу Брѣлад(ъ), село нх(ъ) ш(тъ)ца. Тое що бы емь оурикъ съ вѣсѣмъ доходоу, емѣ н дѣтемъ его н братіамъ его н дѣтемъ нмъ н оуиначатомъ нмъ н правоу<н>²чатомъ нмъ [н правоуиначатомъ нмъ] н працшратомъ нмъ н вѣсемѣ родѣ нх(ъ), непорвшено ннколн, на вѣкы.

І хотаръ томь селъ, съ вѣсѣмъ своимъ хотармн старымъ, куда шт(ъ) вѣка шживалн.

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣѣандра воеводы, н вѣра възлюбленнх(ъ) дѣтен г(оспод)ства мн, Іліаша воеводы н Стецкова н Петрова н Ілѣѣандрова н вѣра вѣсѣхъ <дѣтен>¹ г(оспод)ства мн: вѣра пана Мнхана н дѣтен его, вѣкра пана Блѣчн>² н дѣтен его, вѣра пана Купчича дворника н дѣтен его, вѣкра п>¹ана <н дѣтен ег>²о н вѣкра па>¹на н дѣтен <н>³х(ъ)⁴, вѣра пана Исаѣ <н дѣтен ег>²о ³<вѣра па>²на³ <н дѣтен>¹ <н>²х(ъ), вѣра пана Домоквиша ст<олинкан> дѣтен его>¹ <вѣра пана н дѣтен ег>²о, вѣра пана Н<егрнла> чашинка, вѣра пана>²², <вѣра>² па<на> Костича постелника, н вѣра вѣсѣхъ бояръ нашнхъ великнхъ н малнхъ>².

..... ²
<І на болшее потврѣженіе томѣ вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣлн есмь слъсѣ нашемѣ вѣрномѣ, Нѣгоевн логобетѣ, писати н прнвѣснті нашѣ печатѣ к семѣ>² лнстѣ на<шемѣ>¹

..... ²

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn <al Țării Moldovei. Facem cunoscut>¹, cu această carte a noastră, tuturor celor care <o vor vedea sau o>¹ vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Danciul ...² și Va ...² Birlad, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. <De aceea, noi,>¹ văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat pe Birlad, unde cade Hubalna în Birlad, satul tatălui lor. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor [și strănepoților lor], și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la acesta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubiților copii ai domniei mele, Iliș voievod, și Stețco, și Petru și Alexandru, și credința tuturor <copiilor>¹ domniei mele și credința boierilor domniei mele: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința <panului Vilcea>² și a copiilor lui, credința panului Cupeici vornic și a copiilor lui, credința <p>²anului ...² <și a copiilor>² lui, credința <pa>²nului Dan și a copiilor lor⁴, credința panului Isaia <și a copiilor>² lui, ...² <credința pa>²nului ...² <și a copiilor>¹ lor, credința panului Domocuș st<olnic>¹ <și a copiilor lui, credința panului>² ...² <și a copiilor>² lui, credința panului N<egrilă ceașnic, credința panului>² ...², <credința>² pa<nului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici>².

<Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această>² carte a noastră.

Colecția prof. dr. doc. D. P. Bogdan, București. Orig., perg. (19 × 16 cm), foarte rupt, pecete atirnată, pierdută.

O trad., din 1801 martie 6, de Dositei Calmuschi, cu aceleași lipsuri, la Bibl. Acad., CDXXII/5.

Datat în perioada cînd în doc. emise de cancelaria lui Alexandru cel Bun sînt menționați împreună cei patru fii ai domnului (v. doc. nr. 84, 86 și 97, 98). Pentru același criteriu de datare, v. și D. P. Bogdan, *Acte 1426–1502*, p. 27.

EDIȚII: D. P., Bogdan, *Acte 1426–1502*, p. 25–26 (text slav și trad., sub data: <1429 aprilie–1430 decembrie>); *D.I.R.*, A, I, p. 78 (trad., după o copie slavă de D. P. Bogdan, sub aceeași dată).

¹ Rupt; întregit după D.P. Bogdan (v. EDIȚII).

² Rupt.

³ Omis.

⁴ Greșit, pentru «ro („lui“).

86

1429 (6937) aprilie 17, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣзандръ воєвода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сямъ листомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истинныи слѣга нашъ вѣрны, панъ Радѣлъ, граматикъ(ъ) нашъ, слѣжилъ намъ правю и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, <мы, в>идѣвше его правю и вѣрню службу до насъ, жаловали есмы его всѣюною нашѣю милостію и дали есмы емѣ, оу насен земли, двѣ селѣ на Терекныхъ(ъ), на нмѣ, тѣмъ декомъ¹ селомъ, Зѣриковцѣи вже Иванковцѣи. Тоє що бы емѣ оурикъ(ъ), съ вѣспѣмъ до<ходом>¹ъ, емѣ, и дѣтемъ его, и оуначатомъ его, и праоуначатомъ его, и прашѣратомъ его, н¹ братимъ его и оуначатомъ его, и дѣтемъ нхъ(ъ), и оуначатомъ(ъ) нхъ(ъ), и праоуначатомъ нхъ¹ и прашѣратомъ нхъ(ъ), непорѣшено николже, на вѣкы вѣчны, по коли бѣдѣтъ <на>¹шен земли и служити <н>²мѣтъ намъ и нашимъ дѣтемъ.

І хотаръ тѣмъ <дѣ>³омъ селомъ що бы имали и на водѣ, на Чухри, а бы оучинилъ оу нхъ(ъ) соби мали<кы>³; а хотаръ ѡт(ъ) нныхъ(ъ) сторонѣ, ѡт(ъ) вѣспѣхъ, по старомѣ хотарю, кѣда уживали ѡт(ъ) вѣкы³.

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣзандра³ воєводы, и вѣра прѣвѣзлюбленыхъ(ъ) дѣтен г(оспод)ства ми, Илиаша воєводы,

и вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн, Стецкова, и вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн, Петрова и Александрова, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен г(оспод)ства мн и вѣра вѣсѣхъ болѣръ г(оспод)ства мн: вѣра пана Мнхана Дорогунского и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника и дѣтен его, вѣра пана Негрина, вѣра пана Жвржева Фратевского, вѣра пана Илнѣша и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Дана и пана Исаѣ и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Домокнша столника и пана Жѣржа Жометатеѣ и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Негрила чашиника, <и>¹ вѣра пана Костичѣ постелника и вѣра вѣсѣхъ болѣръ наших(ъ) молдавскых(ъ), и вѣ¹лнких(ъ), и малых(ъ).

<И по наш³емъ жнвотѣ, кто вѣдетъ господаръ нашъ <зем>¹ли, н<ли>¹wt(ъ) дѣтен наших(ъ)>¹ нан кого Б(ог)ъ нзберетъ быти, тотъ що бы нмъ>¹ не <пор>¹шнѣ нашѣго данѣа и нашѣго <оут>¹врѣждѣнѣа, али що бы нмъ <оут>врѣ>¹днѣ(ъ) и оукрѣпнѣ(ъ) занѣже есмь емѣ дали за его правнѣю и вѣрнѣю снѣжѣс.

И <на бо>¹шѣе потврѣженѣе семѣ лнстомѣ нашѣму быше писанному, велѣли есмь снѣсѣ нашѣму вѣр<ному>, п<ли>в<у>¹ Нѣгою логовету, прнвѣснѣи печатѣ нашѣ к сему лнсту нашѣму.

Писа Ивашко Братѣевич(ъ), оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) ×СЦАЗ, м(ѣ)с(а)ца апрѣлѣа зѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Radul, gramaticul nostru, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, <noi>¹, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, două sate la Terebne, anume, acele două sate, Zubricăuți și Ivancăuți. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților <lui și>¹ fraților lui, și nepoților lui, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților <lor>¹ și răstrănepoților lor, neclintit niciodată, în vecii vecilor, pînă cînd vor fi în țara noastră și ne vor sluji nouă și copiilor noștri.

Iar hotarul acestor două sate să-l aibă și la apă, la Ciuhru, ca să-și facă în el mori; iar hotarul dinspre alte părți, dinspre toate, să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința preaiubiților copii ai domniei mele, Iliiaș voievod și credința fiului domniei mele, Stețco, și credința fiilor domniei mele, Petru și Alexandru, și credința tuturor copiilor domniei mele și credința tuturor boierilor domniei mele: credința panului Mihail de la Dorohoi și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu de la Frătăuți, credința panului Iliiaș și a copiilor lor, credința panului Dan și a panului Isaia și a copiilor lor, credința panului Domocuș stolnic și a panului Giurgiu al lui Jometate și a copiilor lor, credința panului Negrilă ceașnic <și>¹ credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, <și>¹ mari, și mici.

<Iar după>⁵ viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu <le>¹ elintească dania noastră și întărirea noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească, pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar <pentru>¹ mai mare întărire a acestei cărți a noastre mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ivașco al lui Bratei, la Suceava, în anul 6937 <1429>, luna aprilie 17.

Arh. St. Iași, CCCXL/90. Orig., perg. (25 × 31 cm), rupt la îndoituri, pecete atirnată, cu legenda: † Пчѣ ѣ Іу Олѣанара *воєвода* .(осподин)на Земльѣ Молдавскѣи.

O foto., ibidem, MXXXVIII/21, și o trad., din 1782 mai 22, de Gheorghe Evloghie dascăl, fără sfat, ibidem, CDXIX/1. Două foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași. Fotografii, II/199 și III/144.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, VIII, p. 86–89 (text slav și trad.), și XVIII, p. 92 (trad. din 1782); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 258–260 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 80 (trad.).

¹ Rupt.

² Omis.

³ Șters.

⁴ Ultima literă, corectată de diac din 8.

⁵ Rupt și șters.

87

1429 (6937) aprilie 20, Suceava.

Alexander wojwod schenket seinem Hofbedienten Romann 2 Dörfer. D<e> d<a>to¹ Suczawa, 6937 <1429> den 20<ten> April.

Alexandru voievod dăruiește slugii sale, Roman, două sate. Dat în Suceava, 6937 <1429> aprilie 20.

Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5 (copie, de la sfârșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, după Inv. doc. Mitropoliei, alcătuit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Iohan Anastasius Manovarda), Privilegii, nr. 31. Rezumat.

Alt rez., cu data de an: 6935 <1427>, într-un perilipsis cu doc. Mitropoliei de la sfârșitul sec. al XVIII-lea, la Bibl. Acad., MXXCVII/129.

Data doc. nu este sigură, deoarece rez. de la Bibl. Acad. indică anul 1427. S-a adoptat, totuși, anul 1429, deoarece rez. germ. de la Arh. St. Suceava prezintă mai multă siguranță.

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 688 (rez. germ., în inv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 23 (rez., din perilipsisul de la Bibl. Acad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 187 (rez., după Erbiceanu, completat cu rez. după Popovici, însă cu data de an: 1427); *D.I.R.*, A, I, p. 56 (rez., după Costăchescu).

¹ V. nota de la doc. nr. 15.

88

1429 (6937) mai 27, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жією, мы Ілєзандръ воєвода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ(ъ) нашимъ, кто на нѣ оузрнѣтѣ нли его оуслышнѣтѣ чтѣши, оже тотъ истинны слуга и боляринъ нашъ, панъ Нванъ Кѣпчинъ, слѣжнлѣ намъ правю и вѣрною слѣжею. Тѣмъ, мы, видѣвше его правѣю и вѣрнѣю слѣжею до насъ(ъ), жаловали есмы его воебною нашею м(н)л(о)стїю и дали есмы емъ, оу нашемъ земли, двѣ селѣ, нмѣнвема: Купка, гдѣ естъ(ъ) домъ его, и за Прѣтомъ, Наговци, и шт(ъ) Наговцовъ, горѣ Раковцомъ, до Грозина хотара, што оузможетъ собѣ всадити. Тое вѣсе што бы ему оурикъ,

съ вѣсѣмъ дохodomъ н дѣтемъ его, н оуѣнѣчатомъ его, н праоуѣнѣчатомъ его, н праѣсрѣломъ его н вѣсѣмъ¹ ро²дѣ его², непорѣшено ннколнже, на вѣкы.

И хо²ктаръ т²ѣмъ селомъ, съ вѣсѣмн старнмн хотар²нмн, коу²д²а вжн-
вали нз вѣка.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣѣандра вое-
воды, н вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Ілѣаша воеводы, н вѣра
вѣзлюбленнх(ъ) с(ы)новъ г(оспод)ства мн, Стѣцка, н Петра н Ілѣѣандра,
н вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашнх(ъ) н вѣра боаръ нашнх(ъ): вѣра пана Мнхана н
дѣтен его, вѣра пана Блѣчн н дѣтен его, вѣра пана Негрн, вѣра пана Жѣржа
н дѣтен его, вѣра пана Ілѣаша н дѣтен его, вѣра пана Дана н дѣтен его, вѣра
пана Исѣѣ н дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Жомотатѣва н дѣтен его, вѣра пана
Стана вистѣрника, вѣра пана Ёпрнша н дѣтен его, вѣра пана Івана Дѣтка, вѣра
пана Чюрѣы н дѣтен его, вѣра пана Стана Брѣлнча н дѣтен его, вѣра пана
Домонкуша столннка н дѣтен его, вѣра пана Негрнла чашннка, вѣра пана Костнча
постѣлннка н вѣра вѣсѣхъ боаръ нашнх(ъ) молдавскых(ъ), н велнкых(ъ), н ма-
лых(ъ).

И по нашемъ жнвотѣ, кто вѣдетъ господаръ нашеи землн, нлн шт(ъ)
дѣтен нашнхъ нлн шт(ъ) нашего племѣне нлн кого Б(ог)ъ нзберетъ быти, тотъ
што бы нмъ не порѣшнлъ нашего данѣ, алн што бы нмъ оутѣрѣднлъ н оукрѣ-
пнлъ занѣже далн есмь емѣ за его правнѣ н вѣрнѣю слѣжѣѣ.

И на болшее потѣрѣженіѣ томѣ вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣлн есмн
слѣсѣ нашемѣ вѣрномѣ, <Нѣгоѣ²в<н логоѣ²тѣ, писати н прнвѣснати нашѣ печатѣ
к семѣ лнстѣ нашемѣ.

Оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(ѣ) x̄sc̄l̄az, m(ѣ)c(ѣ)ца маѣа к̄z.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării
Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care
o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier
al nostru, pan Ivan Cupcici, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă.
De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasă lui slujbă către noi, l-am miluit
cu deosebită noastră milă și i-am dat, în țara noastră, două sate, numite:
Cupca, unde este casa lui, și, dincolo de Prut, Neagăuți, și de la Neagăuți,
în sus pe Racovețe, pînă în hotarul lui Grozea, ce va putea să-și întemeieze.
Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui,
și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului <lui>² neam, neclintit
niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, <pe unde>²
au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexan-
dru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și cre-
dința iubiților fii ai domniei mele, Stețco, și Petru și Alexandru, și credința
tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail
și a copiilor lui, credința panului Vlcea și a copiilor lui, credința panului
Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliș și a
copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia
și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui,
credința panului Stan vistier, credința panului Opriș și a copiilor lui, cre-
dința panului Ivan Detco, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința
panului Stan Bîrlici și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic
și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costici
postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, <Neagoe logofă>²t, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6937 <1429>, luna mai 27.

Bibl. de stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, colecția Markevici-Lukașevici, fond. nr. 159. Orig., perg. (33,5×26 cm), pecete mică atrrnată, cu legenda: Печат Петра воеводы. Cu o foto., nr. 780.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXXII/3, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/263 a și b. Un clișeu, la Arh. St. București, Colecția Microfilme U.R.S.S., rola 61, cadrul 711. O copie, după orig., de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 247—248, și alta, după o trad. germ. de Czołowski, ibidem, p. 249—250.

EDIȚII: Уляницкій, *Матеріалы*, p. 32 (text slav prescurtat); Яцимирскій, *Грамоты молдав.*, p. 293—294 (text slav); Costăchescu, *Boierii Cupecici*, p. 273—274 (text slav, după foto., și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 81 (trad., după copia slavă a lui I. Bogdan).

¹ Omis.

² Rupt.

³ Lipsind celelalte elemente ale emblemei, nu putem preciza de la care domn cu numele de Petru provine sigiliul.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілєзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, не см(ъ) лнстомъ нашимъ(ъ), оуѣмъ(ъ) кто на н(ъ) оуэритъ или его оуслышитъ(ъ) чтучи, вже тотъ(ъ) истиннын нашъ слуга, Ёинка, служилъ(ъ) намъ правою и вѣрною службою. Тѣмъ(ъ), мы, видѣше его правою и вѣрною службою до насъ(ъ), жаловали есми его особною нашею м(н)л(о)стію и дали есми ему, оу нашемъ земли, оу Молдавскон, едно село на Жежін, где ему естъ(ъ) домъ(ъ), оурикъ(ъ), со ѡсѣмъ доходимъ(ъ), и дѣтемъ его, н оуночато(ъ) его, и праоуночато(ъ) его, и пращуромъ(ъ) его, и сестрамъ его и племени его що бѹдѹтъ(ъ) блжніи, на вѣкы, николи непорѹшено.

И хотарь тому селу што бы по старому хотару, куда нѣ вѣка шживали.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілєзандра воеводы, и вѣра с(ы)на г(оспод)ства ми, Іліаша воеводы, и вѣра с(ы)новъ(ъ) г(оспод)ства ми, Стецка, и Петра и Ілєзандра, и вѣра бояръ г(оспод)ства ми: вѣра пана Мнхана и дѣти его, вѣра пана Блѣчи и дѣти его, вѣра пана Негри, вѣра пана Іліаша и дѣти его, вѣра пана Кѡбичча дворника и дѣти его, вѣра пана Жѹржа и дѣти его, вѣра пана Дана и дѣти его, вѣра пана Исѣа и дѣти его, вѣра пана Жѡржа Жѡметатевича и дѣти его, вѣра пана Домокша столника и дѣти ег(о), вѣра пана Братѡла и дѣти его, вѣра пана Стана и дѣти его, вѣра пана Нѣгом логовета, вѣра пана Негрила чашника, вѣра пана Костича постелника и вѣра оуѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), и великыхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѹдетъ(ъ) господарь нашемъ земли, или шт(ъ) дѣтенъ нашихъ(ъ) или шт(ъ) нашего племени или кого П(ог)ъ изберетъ(ъ) быти, тоти що бы имъ(ъ) не порѹшилъ(ъ) нашег(о) данна, али що бы имъ оутвердилъ(ъ) и оукрѣпилъ(ъ) занѹже есми дали емѹ за его правое и вѣрное служеніе.

И НА БОЛШЕ ПОТВЕРЖДЕНІЕ ТОМУ ОУСЕМУ ВЪШЕ ПИСАННОМУ, ВЕЛѢЛИ ЕСМЪ СЛѢЗѢ НАШЕМУ, МѢХАНУ ГРАМАТИКУ, ПИСАТИ И ПРИКЪСНИТИ НАШУ ПЕЧАТЬ КЪ СЕМУ ЛИСТУ НАШЕМУ.

Оу Соу(а)вѣ, в(ѣ) лѣт(о) *СЦЛЗ І8НІА 7.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Onică, n-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, un sat pe Jejia, unde este casa lui, uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților, și surorilor lui și neamului lui, cine va fi mai apropiat, în veci, neclintit niciodată.

Iar hotarul acestui sat să-i fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința fiului domniei mele, Iliș voievod, și credința fiilor domniei mele, Stețco, și Petru și Alexandru, și credința boierilor domniei mele: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Cubcici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jumetate și a copiilor lui, credința panului Domocuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Bratul și a copiilor lui, credința panului Stan și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, 'aceia să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, Mihail gramatic, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6937 <1429> iunie 1.

Arh. St. București, Peciți, nr. 116. Orig., perg. (37,5×26,5 cm), pecete atirnată, cu legenda: † Печать Юу Олѣксандра * воѣводѣ * г(осподин)на Землѣ Молдавѣской. Cu o foto.

Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/22, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/114 a și b. O trad., din 1787 aprilie 1, de Gherasim Putneanul ieromonah, cu anul greșit: 6037, la Bibl. Acad., V/36, și două copii, de I. Bogdan, una după orig., ibidem, ms. nr. 5 231, f. 251—252, și alta după trad. din 1787, ibidem, f. 253.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 454 (facs.); Hăjdeu, *Arch. Ist.*, I, 1, p. 122 (text slav, cu prescurtări, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 266—268 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 82 (trad.).

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣѣандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, кто на нь оузритъ или его оуслышитъ чѣсчн, оже тотъ истинны слѣги и болре нашн вѣрны, панъ Лазаръ, и панъ Станчлъ и панъ Костл, с(ы)нове Ивана дворника, слѣжнн намъ правою и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвше нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю слѣжѣ до насъ(ъ), жаловали есмы нхъ(ъ) всобною нашею м(н)л(о)стію и потвѣрдилн есмы правовѣрное выслуженіе вт(ъ)ца нхъ(ъ) и дали есмы имъ, оу нашн землн, села нхъ(ъ), на нмъ: на Туловѣ, гдѣ естъ(ъ) дворъ нхъ(ъ), и Стронницн, на верхъ Шѣмѣза, и Захаріинци, на верхъ Шѣмѣза, и Лнтановци, и на верхъ Солонца, гдѣ былъ Татомиръ и Прѣтл, и Гѣдницн, на Кобжлѣ¹, и селище Добріново, на Хоморѣ, гдѣ естъ(ъ) монастырь нхъ(ъ), и на Ёреникѣ, Селище, гдѣ естъ(ъ) дворъ нхъ(ъ), и Загорѣны, выше Гочмана, и гдѣ былъ Башн, и Костницн, на верхъ Ёреника, и Моншинци, на Юкашѣ, гдѣ былъ виноградъ(ъ), и Плопещн, оу Слатины, и Дѣмнтреши, ниже Ставѣ, и Кѣрѣвнѣши, на Лѣтовншчѣ, и селища на Бнстрнцн, Драгнча, вѣѣ [дѣѣ], и млинъ; таа вѣѣѣ, съ старимъ и правымъ хотаромъ, вт(ъ) вѣѣѣхъ(ъ) сторонъ; а на Бысокон Дѣровѣ, села: гдѣ естъ(ъ) ватаманъ Мннко, и, на Любанасн, оу Ставѣ², и гдѣ естъ(ъ) Станъ; а хотаръ нмъ, колко оувозмогътъ вжнвати три села досѣтъ; и, за Прѣтомъ(ъ), на Дереннкохъ(ъ), десѣтъ мѣстъ: гдѣ Станко-селитъ, на Лычномъ Рогѣ, и Стѣденаа Крѣницл, и гдѣ Індріашъ, и Бахматовци, и, на Чѣхри, подъ(ъ) Городищемъ, и Сѣхверхъ, гдѣ Иванъ Филевичъ(ъ); на томъ хотарѣ оуѣсго што бы всадилъ себѣ десѣтъ селъ; и село Спѣретѣлова, на верхъ Добромиры, съ старымъ и правымъ хотаромъ, и, на Прѣтѣ, десѣтъ мѣстъ, што бы всадилъ себѣ десѣтъ селъ по сію сторону Прѣта; а хотаръ тѣмъ селомъ, што на Прѣтѣ, на нмъ вт(ъ) Тѣсного Оугла, што повъше Иванова села Шѣринско-го, та долѣ Прѣтомъ, до болота што Ёко словетъ сѣ, та простѣ до Солоного Потока, та, горѣ Солонимъ Потокомъ, до потока што словетъ сѣ Добромира, та, Добромирою горѣ, до Тѣсного Оугла, на Прѣтѣ; то нмъ вѣс(ъ) хотаръ. Тое вѣсе што бы нмъ оурихъ, съ вѣсѣмъ доходомъ(ъ), и дѣтемъ нхъ(ъ), и оуиуча-томъ нхъ(ъ), и прѣиучатомъ нхъ(ъ), и прѣиѣратомъ нхъ(ъ) и вѣсему родѣ нхъ(ъ), кто сѣ избѣретъ блнже, непорѣшено николнже, на вѣкы.

І на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣѣандра воеводы, и вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Ілѣаша воеводы, и вѣра вѣзлюбленнхъ сыновѣ г(оспод)ства мн, Стѣцка, и Петра и Ілѣѣандра, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра болръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнхана и дѣтен его, вѣра пана Блѣчн и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича дворника и дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Жѣржа и дѣтен его, вѣра пана Ілѣаша и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣл и дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Жомотатѣва и дѣтен его, вѣра пана Ёприша и дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Домонкѣша столннка и дѣтен его, вѣра пана Негрила чашннка, вѣра пана Ходка постелннка и вѣра вѣсѣхъ болръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

І по нашемъ животѣ, кто вѣдетъ господарь нашн землн, или вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего плѣс(м)ѣ³нн или кого Б(ог)ъ избѣретъ быти, тотъ што бы нмъ не порѣшилъ нашего даніа, али цо бы нмъ оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ заннже дали есмы нмъ и потвѣрдилн за нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю⁴ служѣ.

І на болшее потвѣрженіе томъ вѣсемъ вѣше писанномъ, велѣлн есмы слѣсѣ нашемъ вѣрномъ, Нѣгоєви логоѣтѣ, писати и привѣсннн нашѣ печатъ к сѣмъ листѣ unseremъ.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xꝛꝑлꝑ юніа 7̃.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVII-lea>: Prăjescul.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi și boieri ai noștri credincioși, pan Lazăr, și pan Stanciul și pan Costea, fiii lui Ion vornic, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am întărit dreptcredincioasa vislujenie a tatălui lor și le-am dat lor, în țara noastră, satele lor, anume: la Tulova, unde este curtea lor, și Stroinți, la obîrșia Șumuzului, și Zahariinți, la obîrșia Șumuzului, și Litanăuți, și la obîrșia Solonețului, unde au fost Tatomir și Pîrtea, și Gindinți, la Cobila, și seliștea lui Dobrin, la Homor, unde este mănăstirea lor, și, pe Orbic, Seliștea, unde este curtea lor, și Zagoreni, mai sus de Cociman, și unde a fost Bașea, și Costinți, la obîrșia Orbicului, și Moişinți, la Iucaș, unde a fost vie, și Plopești, la Slatină, și Dumitrești, mai în jos de Iaz, și Cărbunești, la Văratec, și amîndouă [două] seliștile lui Drăghici, pe Bistrița, și moara; toate acestea să fie cu hotarele vechi și drepte, din toate părțile; iar la Dumbrava Înaltă, satele: unde este vătăman Minco și, pe Iubăneasa, la Iaz², și unde este Stan; iar hotatul lor să fie cit vor putea să folosească destul trei sate; și, peste Prut, la Derenice, zece locuri; unde a așezat sat Stanco, la Cornul Lîcinului, și Fintina Rece, și unde este Andriaș, și Bahmatăuți și, pe Ciuhru, sub Horodiște, și Suhoverhul, unde este Ion al lui Filea; în tot acest hotar să-și întemeieze zece sate; și satul Spărietului, la obîrșia Dobromirei, cu vechile și dreptele hotare; și, pe Prut, zece locuri, să-și întemeieze zece sate de această parte a Prutului; iar hotarul acestor sate care sînt pe Prut să fie anume de la Unghiul Strimt, care este mai sus de satul lui Ivan Șurinschi, apoi, în jos pe Prut, pînă la balta care se cheamă Ochiul, apoi drept la Pîrîul Sărat, apoi, în sus pe Pîrîul Sărat, pînă la pîrîul care se cheamă Dobromira, apoi, pe Dobromira în sus, pînă la Unghiul Strimt, pe Prut; acesta le este tot hotarul. Toate acestea să le fie uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstră-nepoților lor și întregului lor neam, cine se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domnii mele, Iliaș voievod, și credința iubiților fii ai domniei mele, Stețco, și Petru și Alexandru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Iliaș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Hodco postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat și le-am întărit pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6937 <1429> iunie 3.

Muzeul Regiunii Porților de Fier, Drobeta-Turnu Severin, Inv. nr. 1717 (colecția dr. C. Istrati). Orig., perg. (38,5 × 37,5 cm), pecete atirnată, deteriorată, cu legenda: † Печать Іу Олзанъ Ара * воевода * г(осподин)на Земльѣ Молдавскѣи.

Trei foto., la Inst., de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/214 a, b și c. O copie, după orig., de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 254–256, și alta, tot după orig., cu trad., de St. Nicolaescu, la Arh. St. București, ms. nr. 1 252 (Copii particulare), f. 7–8.

EDITII: Costăchescu, *Neamul lui Oană*, p. 55–58, și *Doc.*, I, p. 269–272 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 82–84 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ на Кобыле, scris cu altă cerneală.

² În doc. din 1428 decembrie 28 (v. nr. 81): оу нхъ ставъ (la iazul lor).

³ Omis.

⁴ Așa în orig.

⁵ Întregit după textul inscripției celorlalte imprimări ale sigiliului lui Alexandru cel Bun din această vreme (v. doc. nr. 77, 86, 89), cu care întreaga pecete se identifică.

91

1429 (6937) iunie 19, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣѡандръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не снмъ листомъ нашимъ, оуспѣмъ кто на нѣ оузнѣтъ на нѣ оуслышитъ чѣдчи, оже тотъ истинный слѣга и бояринъ нашъ вѣрнын, панъ Данъ Оуноклата, слѣзжалъ намъ правою и вѣрною слѣжею. Тѣмъ, мы, видѣвше его правѣю и вѣрнѣю слѣжею до насъ(ъ), жаловали есмы его всобною нашею м(н)л(о)стію и подтвердили есмы емоу <правѣное выслѣженіе и дали есмы емѣ, оу нашемъ землѣ, оу Молдавскон, шесть села, на нмѣ половчинна села Бережанн², на Прѣтъ, где естъ(ъ) домъ его, и Члннеци, и где былъ Баница, и, за Прѣтомъ, Деміановци, и <Збревци³, и село⁴ на Дннстрѣ, на верхѣ Медведна, где естъ <тѣпанъ катаманъ, съ своимъ прихѣткн. И еще дали есмы емѣ⁴ три мѣста ш(ъ) пѣстыни, где естъ(ъ) <Ю⁴рнеи, едно мѣсто оу Крънниці, подъ(ъ) его паснкою, и двѣ⁴ мѣстѣ на дорози двѣ Крънниці. Тое вѣсе цю бы емѣ оурикъ(ъ), съ вѣсѣмъ доходомъ, емѣ, и дѣтемъ его, и оу<нѣ⁴чатомъ его, и правоу<чатомъ его, и правоу<ратомъ его и братіямъ его, на н ближнимъ которымъ бѣдѣтъ, непорѣшено николнже, на вѣкы вѣчныи.

И хотаръ тѣмъ шесть селомъ, съ вѣсѣмъ своимъ старымъ хотармъ, кѣда вживали ш(ъ) вѣка. И хотаръ Збревцемъ, из долѣ, ш(ъ) Індриаша, ш(ъ) оустіе долины, подли копанон могли ш(ъ) полѣ, та, чересъ поле, оу болото, ниже Романова домѣ, та болотомъ¹ нѣтъ, та на верхн концѣ полѣнъ Скѣмповыхъ(ъ), та на Прѣтъ. И хотаръ тѣмъ т<р>ѣмъ мѣстомъ ш(ъ) пѣс<т>чнн, колнко оузмогѣтъ вживати три села досытъ.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Ілѣѡандра воеводы, и вѣра прѣвѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспо)дства мн, Ілѣаша воеводы, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен г(оспо)дства мн и вѣра бояръ г(оспо)дства мн: вѣра пана Мнѣхана и дѣтн его, вѣра пана Блѣчн и дѣтн его, вѣра пана Кѣпчича дворника и дѣтн его, вѣра пана Жѣржа Фратовского и дѣтн его, вѣра пана Негрина, вѣра пана Ілѣаша и дѣтн его, вѣра пана Дана и дѣтн его, вѣра пана Домокѣша столника и дѣтн его, вѣра пана Исаѣ и дѣтн его, вѣра пана Жѣржа Жѣметатѣва и дѣтн его, вѣра пана Братѣла, княгинни брата, и дѣтн его, вѣра пана Ёпрнша и дѣтн

его, вѣра пана Нѣгои логовета, вѣра пана Негрила чашника, вѣра пана Кости по-
телинки и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь <нашен Земли Молдавскон,
или ѡт(ъ) дѣтен нашихъ>⁷ или <ѡт(ъ) нашего>⁷ племен<е>⁴ или бѣд(и) кто кого
Б(ог)ъ избереѣтъ быти, <тотъ што бы емѣ не порѣшилъ высл>⁷сженіа и нашего
записѣ и нашего даніа и оутвержденіа занѣже дали есмь емѣ <за ег>⁷о <пр>⁷авсю
и вѣрнсю сажжеѣ.

И на крепость и оутвержденіе семѣ листѣ нашемъ выше писанно<мѣ>¹,
велѣли есмь сажсѣи нашемъ, Ивашковъ Брат<ѣ>⁴внчѣ, писати и привѣстити печать
нашѣ к семѣ листѣ нашемъ.

Оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) хѣцлз, м(ѣ)с(а)ца юн(іа)⁸ ѿі.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Mol-
dovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o
vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier
al nostru credincios, pan Dan Uncleat, ne-a slujit, cu dreaptă și credincioasă
slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi,
l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit dreptcredincioasa lui
vislujenie și i-am dat în țara noastră, în Moldova, șase sate, anume: jumătate
<din satul Verejani>², pe Prut, unde este casa lui, și Ciulinești, și unde a
fost Oanță, și, peste Prut, Demiiănăuți, și <Zubreuți>³, și satul⁴ la Nistru,
la obîrșia Medvediei, unde este vătăman S<t>⁵epan, cu pricaturile sale.
<Și încă i-am dat>⁴ trei locuri din pustie, unde este <lu>⁴rie, un loc la Fîn-
tină, sub prisaca lui, <și două>⁴ locuri la drumurile celor Două Fîntîni.
Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților
lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și fraților lui, care vor fi cei
mai apropiați, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestor șase sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe
unde au folosit din veac. Iar hotarul Zubreuților să fie din jos, de la An-
driaș, de la gura văii, lingă movila săpată din cîmp, apoi, peste cîmp,
la baltă, mai jos de casa lui Roman, apoi, pe baltă...¹, apoi la capătul
de sus al poienilor lui Scumpu, apoi la Prut. Iar hotarul acestor trei locuri
din pustie să fie cît vor putea să folosească destul trei sate.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ale-
xandru voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Iliaș voievod,
și credința tuturor copiilor domniei mele și credința boierilor domniei mele:
credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vlcea și a co-
piilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului
Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința
panului Iliaș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința
panului Domocuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor
lui, credința panului Giurgiu al lui Jumetate și a copiilor lui, credința panu-
lui Bratul, fratele cneagbinei, și a copiilor lui, credința panului Opriș și a
copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Negrilă ceaș-
nic, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri
moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn <al țării noastre, Moldova,
sau din copiii noștri>⁷ sau <din>⁷ neamul <nostru>⁷ sau oricine, pe cine îl
va alege Dumnezeu să fie, <acela să nu le clinească>⁷ vislujenia și înscri-
sul nostru și dania și întărirea noastră pentru că i-am dat <pentru>⁷ dreapta
și credincioasa lui slujbă.

La Suceava, în anul 6937 <1429>, luna iunie⁸ 19.

O foto., ibidem, Fotografii, XXV/11, o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 261 — 262, și o trad., din 1809 aprilie 9, de Ion Stamati pitar, fără data de lună, ibidem, CXII/44. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/215.

1 Sters.

³ V., mai jos, hotarnica.

⁴ Rupt.

⁵ Pătat cu cerneală.

⁶. ИЗ ДОЛГ („din jos“), corectat de aceeași mână peste loc răzuit.

⁷ Rupt și sters.

⁸ Poate fi și $\kappa\Lambda(14)$ („iulie“).

⁹ Ulterior, topic: „Balotina“.

1429 (6937) august 31.

Того ради, колико возовъ пошлютъ(ъ) въ(ъ) Нѣмецкого монастырѣ,
или по рѣкѣ или по мѣд(ѣ) или бѣд(ѣ) по которомъ дѣла, бѣд(ѣ) коли, що бѣ
въ(ъ) нѣхъ(ъ) нигдѣ не оуѣли мѣта по нашен земли, ни на которомъ(ъ) мѣстѣ,
ни на бродѣ(ъ) що бѣ нѣ(ъ) ни оуѣли нишо, при нашен великомъ казни.

И КТО БЫ ХОТЕЛЪ ОУЗЪКТИ ШТЪ) НИХЪ) МЫТА НИИ БРОДНИИЪ, БЪД(Н) КОИИ,
НА КОТОРЫХЪ ВРЪМЕНЪ), ТАКОВЫН ДА БЪДЕТЪ) ПРОКЛАТЪ) ШТЪ) Г(ОСПОД)А
Б(ОГ)А, И ШТЪ) ПР(Ъ)Ч(Н)СТЫА ЕГО М(А)Т(Е)РЕ И ШТЪ) ВЪСЪХЪ) С(КЛ)ТЫМЪ)¹,
АМНИ(Ъ).

$$\Pi_{\text{HC}}(a), \text{B}(\tau) \wedge \text{KT}(\sigma) \times \overline{\text{SU}}\overline{\text{L}}\overline{\text{Z}} \text{ д} \psi \Gamma(\delta \sigma \tau a) \tilde{\lambda}_a, \Pi_{\text{HX}}(\tau).$$

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am făcut pentru sănătatea noastră și pentru mîntuirea noastră, și am dat mănăstirii de la Neamț, Înălțarea lui Hristos, iezerul la Nistru, anume Zagorna, și prisaca la Zagorna, uric, cu tot venitul ce va fi de la dinsele.

De aceea, cite care vor trimite de la mănăstirea Neamțului, sau după pește sau după miere sau fie după oricare lucru, oricînd, să nu li se ia nicăieri vamă în țara noastră, nici într-un loc, nici la vad să nu li se ia nimic, sub marea noastră pedeapsă.

Iar cine ar vrea să ia de la dinșii vamă sau brodină, oricind, în orice vreme, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică și de toți sfinții, amin.

A scris, în anul 6937 <1429> august 31, Mihu.

Bibl. Acad., MDCXLV/1. Orig., perg. (30,5 × 15,5 cm), pecete atârnată, pierdută.

Cu o trad., din 1812 martie 28, întărită de Ioan arhimandrit și stareț al m-riilor Neamț și Secul și de Veniamin mitropolit, și cu o trad. rus. din 1835, ibidem, MDCXLV/2 și 3. O foto.. Ja Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/115. O copie, la Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, ms. nr. 1 733, f. nenumerotată. O trad., întărită în 1814 septembrie 10 de Silvestru arhimandrit, cu data de lună: ianuarie, la Arh. St. București. M-rea Neamț, CVI/2.

EDITII: *D.I.R.*, A, I, p. 455 (facs.); Crețulescu, *Doc. Neamț* (a), p. 297 (trad. din 1812); Iorga, *Lucruri nouă*, p. 92 (trad. din 1812), și *Anciens doc.*, II, p. 532–533 (aceeași trad. și trad. franc., fără dată); Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 27–28 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 285 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 85 (trad.).

¹ În loc de: с(вѣ)тъх(ъ).

93

1429 (6937) septembrie 1, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, азъ¹, бл(а)гочъстны г(оспо)д(н)нь и рабъ бл(а)-
д(ы)кы моего І(сус)ѣ Х(рист)а, Іу Ілѣѣандръ воевода и г(оспо)д(н)нь въсен Моло-
довлаѣіскон Земан и съ бл(а)гочъстною г(оспо)ждеж Маринюж. Бл(а)гопронз-
волихомъ, нашлахъ бл(а)гымъ прозволеніемъ и съ въсѣхъ нашеж доброю волею
и ѡт(ъ) Б(ог)а помозиѣ, іако да поновимо и оукрѣпимо монастырь ѡт(ъ) Нѣмца,
Бѣснес(е)ніа Г(осподи)нѣ, и приложихомъ въ немъ, ѡт(ъ) нашего имѣніа, имѣ-
ніа, еинко да могаѣтъ ѡживати еже аще съ ѡбрѣщѣт(ъ) въ немъ: блато над(ъ)-
Ннстрѣ, именовано Загорное езеро, съ своимн грѣли, и пасѣкѣ ѡт(ъ) Загорнон
и на каждн годъ дванадесѣтъ бочки вина ѡт(ъ) Немецкон десѣтны. Тое въсе
да ест(ъ) прѣд(ъ) реченномъ монастырѣ оукрѣтъ, съ въсѣмъ дохodomъ, непорѣ-
шено николже, на вѣкы, за наше здравіе и за памѣтъ с(вѣ)топочившіхъ родн-
телен нашнх(ъ).

Ѣщеже изволихомъ и избрахомъ себѣ два д(ъ)ни іако да съ поетъ намъ
б(о)ж(е)ств(е)ннаа антѣргіа, въ въсѣх(ъ) нед(е)лѣхъ, г(оспо)д(е)ствѣ ми, в(е)т(вѣр-
ни)к(ъ), а г(оспо)д(н) Мариню, вто(рин)к(ъ), и въ тыж д(ъ)ни да съ даѣатъ
братіамъ на трапезѣ по едином(ъ) почръпалѣ ѡт(ъ) того вина еже въше рѣхомъ.
До гдѣ бѣдемъ въ животѣ, тоѣ да съ поетъ за наше здравіе, а по сѣмр(ъ)тн
нашен, за наше сп(а)сеніе. Такожде и нгуменъ квр Силѣанъ на реч(е)ннаго мона-
стырѣ, даи намъ ѡбѣщаніе, прѣд(ъ) Х(ри)ст(о)мъ, въсѣ въше реч(е)ннаа слова
плѣнни и тврѣдо дрѣжати, съ бл(а)годареніемъ и съ моленіемъ, ѡт(ъ) въсего
ср(ъ)д(ъ)ца.

Іѣше ли бы кто ѡт(ъ) ных(ъ) или по ных(ъ) бѣдѣщнх(ъ) началник(ъ) томъ
монастырєвн не исплѣнилъ тоѣ, ты да въздадѣт(ъ) слово прѣд(ъ) Х(ри)ст(о)мъ
въ д(ъ)нь страшнаго сѣда и клѣтва нх(ъ) да бѣдетъ на немъ.

И въ оутврѣжденіе томъ въсѣмъ въше писанномъ, писаномъ и вѣрж нашего
г(оспо)д(е)ства, въше писаннаго Ілѣѣандра воеводы, и вѣра възлюбленаго с(ъ)на
г(оспо)д(е)ства ми, Ілѣаша воеводы, и вѣра възлюбленнх(ъ) с(ъ)нов(ъ) г(оспо)д(е)-
ства ми, Стѣцка, и Петра и Ілѣѣандра, и вѣра въсѣхъ дѣтен нашнх(ъ) и вѣра боляръ
нашнх(ъ): вѣра пана Мнхѣла и дѣтен его, вѣра пана Блѣчн и дѣтен его, вѣра
пана Кѣпична дворника и дѣтен его, вѣра пана Нѣгрн, вѣра пана Драгоша и дѣтен

его, вѣра пана Жсржа н дѣтен его, вѣра пана Дана н дѣтен его, вѣра пана Исаїа н дѣтен его, вѣра пана Жсржа н дѣтен его, вѣра пана Оуиклати н дѣтен его, вѣра пана Ёпрнша н дѣтен его вѣра пана Ивана Дѣтка н дѣтен его, вѣра пана Чурбы н дѣтен его, вѣра пана Стана Брѣлнча н дѣтен его, вѣра пана Домонкуша столннка н дѣтен его, вѣра пана Негрла чашннка, вѣра пана Ходка постелннка н вѣра вѣсѣх(ь) боляръ нашнх(ь) молдавскых(ь), н велнких(ь), н малых(ь).

И по нашемъ жнвотѣ, кто вѣдетъ господаръ нашнх(ь) землн, нли вт(ъ) дѣтен нашнх(ь) нли вт(ъ) нашего племе нли кого Б(ог)ъ нзберетъ быти, тот(ъ) што бы не поршнлъ нашего данїа, нж шо бы оутверднлъ н оукрѣпллъ понеже далн есмъ н сѣтворнлн тое выше писанное съ вѣсѣмъ нашнмъ добрїмъ оумьсловъ.

И кто бы хотѣлъ тое поршннн нли раднн на поршннїе, таковы да ест(ъ) проклатъ вт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, н пр(ѣ)ч(н)стѣа его м(а)т(е)рн, н вт(ъ) д(е)в(а)н(г)е(н)ст(н), н вт(ъ) вї с(в)а(т)ых(ь) н врѣховных(ь) ап(о)ст(о)лѣ н вт(ъ) тнї с(в)а(т)ых(ь) н Б(о)гоносных(ь) в(ъ)цѣ, нже въ Ннкен, н да ест(ъ) подобенъ Юдѣ н проклатомъ Ірїю н оучастїе да нматъ съ внѣмн нже вѣзѣпнша на вл(а)д(ы)кѣ Х(р)ст(а): крѣвь его, на ных(ь) н на чадѣх(ь) нхъ.

И на болшее потвержденїе томъ вѣсемъ выше писанномъ, велѣлн есмъ слвсѣ нашемъ вѣрномъ, Нѣгоевн логобетъ, писати н прнвѣсннн нашъ печатъ к <се>²мъ лнстѣ нашемъ.

Оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) xсцлз сеп(теврїа) д̃.

<Pe verso, insemnare din sec. al XV-lea>: † Сїа кннга ест(ъ) внннаа вї вѣзнлннцѣ, н Загорное блато н паснка на Ннстрѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, eu, binecinstitorul domn și robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Alexandru voievod și domn a toată Țara Moldovlahiei, și cu binecinstitoarea doamnă Marina. Am binevoit, cu bunăvoința noastră cea bună și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, să innoim și să întărim mănăstirea de la Neamț, Înălțarea Domnului, și i-am adăugat, din averea noastră, atît cit să poată folosi cei care se află în ea: balta la Nistru, care se numește iezerul Zagorna, cu giriele sale, și prisaca de la Zagorna și în fiecare an douăsprezece buți de vin, din desetina Neamțului. Toate acestea să fie mănăstirii mai înainte zise uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci, pentru sănătatea noastră și pentru pomenirea sfintrăposăților părinților noștri.

Încă am voit și ne-am ales două zile ca să ni se cînte dumnezeiasca liturghie, în toate săptămînile, domniei mele, joi, și doamnei Marina, marți, și în aceste zile să se dea fraților la trapeză cîte o cupă din acest vin care am spus mai sus. Cît vom fi în viață, aceasta să se cînte pentru sănătatea noastră, iar după moartea noastră, pentru mîntuirea noastră. De asemenea și egumenul chir Siluan al zisei mănăstiri și cu toți frații întru Hristos, care se află în această mănăstire, ne-au făgăduit, înaintea lui Hristos, să împlinească toate cuvintele mai sus-spuse și să le ție tare, cu mulțumire și cu rugăciune, din toată inima.

Iar dacă cineva dintre dînșii sau din cei ce vor fi după dînșii cîrmuiitori acelei mănăstiri nu vor împlini aceasta, aceia să dea seamă înaintea lui Hristos în ziua cîmplitei judecăți și blestemul lor să fie asupra lor.

Și pentru întărirea tuturor celor mai sus-scrise, am scris și credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliăș voievod, și credința iubiților fii ai domniei mele, Stefco, și Petru, și Alexandru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului

Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Stan Bîrlici și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Hodco postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că am dat și am făcut acestea mai sus-scrise cu tot cugetul nostru cel bun.

Iar cine ar voi să clinească aceasta sau ar sfătui să se clinească, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui maică, și de cei patru evangheliști și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli și de 318 sfinți și purtători de Dumnezeu părinți, care au fost Nicheia și să fie asemenea lui Iuda și blstematului Arie și să aibă parte cu cei care au strigat asupra stăpînului Hristos: singele lui, asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6937 <1429> septembrie 1.

<Pe verso, însemnare din sec. al XV-lea>: † Această carte este pentru vin, 12 transporturi, și pentru balta Zagorna și prisaca la Nistru.

Bibl. Acad., MDCXLV/4. Orig., perg. (30 × 35 cm), pecete atîrnată, pierdută.

Cu o trad., din 1812 august 28, întărită de Ioan arhimadrit și stareț al m-rilor Neamț și Secul și de Veniamin mitropolit, și cu o trad. rus. din 1835, ibidem, MDCXLV/5 și 6. O foto., la Inst. de Ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/116. O copie la Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, ms. nr. 1 733, f. nenumărată. O trad., întărită în 1814 septembrie 10 de Silvestru arhimandrit, cu o copie din sec. al XIX-lea, la Arh. St. București, M-rea Neamț, CVI/1.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 456 (facs.); Crețulescu, *Doc. Neamț* (a), p. 297–299 (trad. din 1812); Iorga, *Lucruri nouă*, p. 92–93 (trad. din 1812); Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 24–27 (text slav și trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc. I*, p. 286–289 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 86–87 (trad.).

¹ „, făcut uneori ca „.

² Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілєѣандръ коєвода, господаръ Земли Молдавскон. Чиннымъ(ъ) знаменитю, ис сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), кто на ны оузрѣнтъ(ъ) или его оуслышитъ(ъ) чтвчи, оже тотъ истинны слуга нашъ, панъ Бєна, слѣжнѣ намъ правюю и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвше его правюю и вѣрнѣю службу до насъ(ъ), жаловали есмы его шчобною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы ему, оу насъ земли, три села: едно село на Баслви, половина Фашрен, а другое село, Мнжославещи, подъ(ъ) Рѣдомъ, третіе село где былъ штець его, Петръ, домъ. Тое вѣсе што бы ему оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, ему, и дѣтемъ его, и братіямъ его, Макарѣ, и Мнханау, и Жвржву, и Мнкулву и Маню, и сестрамъ его,

и дѣтемъ нхъ(ъ), и оуѣнчѣтомъ нхъ(ъ), и прѣднѣчѣтомъ(ъ) нхъ(ъ), и прѣдшѣратомъ(ъ) нхъ(ъ) и въсѣмѣмъ родѣ нхъ(ъ), кто вѣдетъ(ъ) блжнны, непорѣшено никомѣже, на вѣкы.

И хотаръ<ъ>¹ тѣмъ селомъ, съ вѣсѣмн старини хотары, кѣда вжнвѣли изъ вѣка.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, вѣше писаннаго Ѳлѣѣандра воеводы, и вѣра вѣзлюбленнхъ(ъ) с(ы)новъ г(оспо)дства мн, Иліѣша воеводы, и Стѣцка, и Петра и Ѳлѣѣандра, и вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнхѣла и дѣтен его, вѣра пана Ълѣчи и дѣтен его, вѣра пана Купичча дворника и дѣтен его, вѣра пана Жвржа и дѣтен его, вѣра пана Негри, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа и дѣтен его, вѣра пана Жвржа Жомотатева и дѣтен его, вѣра пана Крѣсти и дѣтен его, вѣра пана Опрнша<а>¹ и дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Чурбы и дѣтен его, вѣра пана Домонкуша столника, вѣра пана Негриа чашникъ<а>², вѣра пана Костича постельника и вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ жнвотѣ, кто вѣдетъ господаръ нашъ земли, или вт(ъ) дѣтен нашихъ или вт(ъ) нашего племени или кого Б(ог)ъ избереѣтъ быти, тотъ що бы не порушилъ нашего данѣа, или що бы намъ оутѣднѣлъ и оукрѣпилъ занѣже дали есмы емѣ за его правѣю и вѣрнѣю служеѣ.

И на болѣе потвѣрженіе томѣ вѣсѣмъ<ъ> вѣше пи<с>анномъ, велѣли есмы с(ы)нѣмъ нашемъ вѣрномъ, Нѣго<ев>² н логодетъ, писати и привѣсннати нашъ печатъ к сѣмѣмъ лнстѣмъ <нашемъ>¹.

Оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) х<с>ѣ<л>аз сеп(текрѣа) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Bena, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, trei sate: un sat pe Vaslui, jumătate din Făurei, iar alt sat, Miroslăvești, sub Rediu, al treilea sat unde a fost casa tatălui său, Petru. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor și fraților lui, Macrea, și Mihail, și Giurgiu, și Micul și Manea, și surorilor lui, și copiilor lor și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine va fi mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubiților fii ai domniei mele, Iliș voievod, și Stețco, și Petru și Alexandru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vlcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, credința panului Negrea, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Domoneș stolnic, credința panului Negrilă ceașni<с>², credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor <mai sus>¹ scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neago(e)² logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte <a noastră>¹.

La Suceava, în anul 6937 <1429> septembrie 24.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 2. Orig., perg. (28,5 × 35,5 cm), pecete atîrnată, cu legenda stricată și ștersă.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 257–258. Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/216 a, b și c.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 290–292 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 87–88 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters.

95

1429 (6937) octombrie 15, Suceava.

Alexander Wojwod schenket seiner Ehegattin Marena zwei Dörfer am Flusse Seret, Weryszczakowa, und Nanowo.

D<e> d<a>to¹ Suczawa, 6937 <1429> den 15<ten> Oktober.

Alexandru voievod dăruiește soției sale, Marena, două sate, pe riul Siret, satul lui Verișceac și satul lui Nan.

Suceava, 6937 <1429>, 15 octombrie.

Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5 (copie, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, după inv. doc. Mitropoliei, întocmit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Ioșan Anastasius Manovarda), Privilegii, nr. 32. Rezumat.

Alt rez., cu data de zi: 14, într-un perilipsis cu doc. Mitropoliei, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea, la Bibl. Acad., MXCVII/129, și o copie rom., de I. Bogdan, după Popovici, (v. EDIȚII), ibidem, ms. nr. 5 231, f. 260.

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 688 (rez. germ., din Inv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 20 (rez., din perilipsisul de la Bibl. Acad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 294 (rez., după Erbiceanu și Popovici, cu data de zi: 15); *D.I.R.*, A, I, p. 88 (rez., după Costăchescu).

¹ V. nota de la doc. nr. 15.

96

1430 (6938).

Trei sate, anume: Spinenii și Blăneștii, pe Bîrlad, a tree la Trotuș, anume unde s-au chemat¹ Radul Dumbravnic, cu ispisoc de la Alexandru vodă, din anii 6938 <1430>.

Bibl. Acad., LVIII/176, p. 4, nr. 2. Menț. într-un perilipsis cu doc. moșiiilor stăpînite de Rusătești, întocmit în octombrie 1765.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 88 (rez.).

¹ În orig., era, probabil: „unde a fost”.

Von Gottes Gnaden, wir, Alexander W<oe>woda, Hospodar des moldauischen Landes tun kund durch diesen unseren Brief allen die in solchen sehen oder ihn lesen hören wienach wir unsere warhaften Diener Wojniag und seinen Bruder Bera, Koste's Söhne von Tärnowka, mit unserer besonderen gnade begnadiget und ihnen ihr Vätergut Tärnowka, das Dorf ihres Vaters, wo ihre Häuser sind, gegeben haben, damit es ihnen eine Handveste sei mit allen Einkünften, ihnen, ihren Kindern, ihren Enkeln, ihren Urenkeln, ihren Ururenkeln und ihren Brüdern, der ihnen der nächste sein wird, unverbrüchlich für immer in Ewigkeit.

Und der Hotar von diesem ihren Dorfe soll von allen Seiten nach den alten Hotarungen sein, wo solche von jeher bestanden.

Und hierauf ist die Begl<aubigung> uns<erer> H<err>sch<af>t des obgeschriebenen Alexander W<oe>w<oda> und die Begl<aubigung> unserer Kinder, Jliasch des W<oe>w<oda>, Stezko's, Peter's und Alexander's und die Begl<aubigung> all unserer Kinder, die Begl<aubigung> unserer Bojaren: d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Michail und seiner Kinder, <die> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Wălca u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Kupčić Hofrichters u<nd> s<einer> K<inder> d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Shursh des Fratowers u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Dan, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Jsaia und ihrer K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Domokusch Truchsessen, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Shursh Shometatowić u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Negril Mundschänks und die Begl<aubigung> all unserer moldauischen Bojaren, der grossen und der Kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird entwer von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen Gott es zu sein auserwählen wird, der soll ihnen doch diese unsere Schenknis und Bekräftigung nicht umstossen, sondern sie ihnen bestärken, erneuern ...¹ da wir ihnen für ihren aufrichtigen und getreuen Dienst gegeben haben.

Und zu mehrerer Bekräftigung dieses unseres obgeschriebenen Briefes haben wir unserem Diener Jwaschko Bratêwîc befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unser Briefe.

Zu Soćawa, im J<ahre> 6938<1430> des Mon<ates> Horn<unung> 21.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexadru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă a noastră, Voiniag, și pe fratele său, Bera, fiii lui Coste din Tirnauca, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat ocina lor, Tirnauca, satul tatălui lor, unde sînt casele lor, ca să le fie uric, cu toate veniturile, lor, și copiilor lor, nepoților lor, strănepoților lor, și răstrănepoților lor și fraților lor, care vor fi mai apropiați, nesticat niciodată, în veac.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechile hotare, pe unde au existat din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința fiilor noștri: Iliăș voievod, Stețco, Petru și Alexandru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința pa-

nului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Dan, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Domocuș stolnic, credința panului Giurgiu al lui Jometate și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine Dumnezeu îl va alege să fie, acela să nu strice dania și întărirea noastră, ci să o întărească și să o înnoiască ...¹ pentru că noi le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar spre mai mare întărire a celor de mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, Ivașco al lui Bratei, să scrie și să lege pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6938 <1430>, luna februarie, în 21.

După Wickenhauser, *Homor*, p. 172—173. Trad. după orig., perg., pecete atârnată; actul se afla în 1886 la M-rea Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 265—266.

ALTE EDITIONI: Măzăreanu, *Catastih Putna*, p. 174 (rez.); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 148 (rez. germ.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 297 (trad. rom., după Wickenhauser, *Homor*); *D.I.R.*, A, I, p. 88—89 (trad., după Costăchescu).

¹ Loc gol în textul editat.

Suret de un ispisoc sârbesc de la Alexandru vodă.

Facem știre, tuturor cui să cade a ști, pentru adevărata slugă și credincios boerul nostru, dumnialui Vlad Adiș, carile au slujit noao cu dreptate și cu credință. Pentru aceea, văzîndu că-i drept și credincioasă slujba către noi, l-am miluit pre dănsul cu osebită milă a noastră și i-am dat și întărit lui, întru al nostru pămînt al Moldovei, satul anume Pătrăuți, la Suceava, ocolul din sus, unde easte casa lui, și pe din sus alt cot, tij din Pătrăuți, unde sînt Muntenii, și al treile cot, tij di Pătrăuți, unde au fost Grecii din Dărmănești, la Fintină, și ocolul Tisăcești, unde au fost Toder Negruț, șlana codrului, loc de sat, și, pe Vălhouti, la Glod, unde au fost giude Iacăci, și Glod¹ Ciorbă, tij pe Vălhouti, și, pe gura Drăsăsovăi, la Fintină, tij pe Vălhouti, și, pe Borodance, unde au fost Ciorba, și, pe Lăpușna, Iurcenii, și, la o Petră Cruce², și Sacărenii, și Lepoveșna, și fintina Epurelui, tij pe Lăpușna, și, la fintina lui Ilieș, pe Lăpușna, pe din gios de Iurcenii, și unde au fost Hrăste giude, și, pe din gios, unde au fost Stăilă giude, și unde au fost Jula giude, și împotriva ...³ peste deal dispre Voloca, la fintină, lîngă lacul despre sat, pe deasupra Lăpușnii, la fintina lui Gherman. Acele ca să fie lui de la noi uric și cu tot vînitul, lui, și feciorilor lui, și nepoților, și strănepoților lui și tot neamul lui, cî să va alege mai aproape, nerășuit neciodată, în veci.

Iar hotarul acelu sat de acelor fîntîni să fii dispre toate părțile după hotarăle vechi, pe unde au îmblat de veci.

Și despre aciasta iaste credința domnii meli de mai sus-scris, Alecsandru voivod, și credința a preiubiți fiilor domnii meli, Iliăș, Ștefan și Petru, credința totoror boierilor noștri, a mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării și neamului nostru, sau pe cine Dumnezeu va alege a fi domn țării Moldovei, să nu străce a noastră danii și întăritură, ce mai ales să de și să întăriască.

Și pentru mai mare tărie, am porocit credincios boeriului nostru, d<umnea>lui Negoră⁴ logofăt, să scrii și a noastră pecete să o lege cătră aciastă carte a noastră.

1780 octomvrie 30.

S-au talmăcit de Gheorghii Evloghii dascal.

Vasăle Gheni căpitan.

Acestu suret, ce s-au scos de Gheorghie Evloghie dascalul, la let 1780 octomvre 30, de pe un ispisoc gospod a lui Alexandru vodă, di let 7000⁵ april 10, și s-au scos asămîine de pe cel scos de Evloghii și fiindu și eu de față, am iscălit că iaste întocma.

Iordachi cap<itan>, 1804 iuni 11.

Și eu am scris den covînt în covînt și am iscălit, Andrei diiac.

După Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 5—6. Copie; actul se păstrează în Arh. Centrală de Stat a R. S. S. Moldovenești, Colecția hrisoavelor moldovenești.

Datat din perioada cînd în doc. emise de cancelaria lui Alexandru cel Bun sînt menționați împreună cei trei fii ai domnului: 1430 după februarie 21 — 1431 decembrie (v. doc. nr. 97, 100—105). Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 59, îl consideră din 1429, însă tocmai pentru acest an dispariția lui Alexandru dintre fiii domnului nu se confirmă (v. doc. nr. 85—98).

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 253—254 (trad., după Boga, cu data: circa 1429—1432 aprilie 10); *D.I.R.*, A, I, p. 78—79 (trad., după Costăchescu, cu aceeași dată).

¹ În orig. a fost fie „unde a fost” (v. mai jos), fie „la Glod”, numele Glod Ciorbă fiind, în acest caz, o asociere greșită a traducătorului sau a copistului (cf. *D.I.R.*, A, XVII, IV, p. 354, unde întemeietorul satului e numit simplu: Ciurbă).

² Probabil, pentru „Crucea de Piatră”.

³ Loc rupt (nota lui Boga).

⁴ Greșit, pentru Neagoe.

⁵ Lectură greșită (nota lui Boga); v. datarea.

99

1430 (6938) iulie 7.

Suretul de pi un uric al dumisale Iordache Cantacuzino vel vistier, di la Alixandru vodă cel Bătrîn, din leat 6938 <1430> iulie 7.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Alixandru voievod, domnu Țării Moldovii. Însemnari facem cu această a noastră carte, toț ciți pe dînsa ar căuta sau citindu-să ar audzi. Iată adivărat acești ai noștri credincioși boiari, giupînul Jurju Jum<ăt>¹até, cu frați săi, cu giupînul Știful și cu giupînul Mîndrul, au vinit innaintea noastră și inaintea alor noștri moldoviniștilor boiari și cu a lor bunăvoe au împărțit <ocinile>¹ a părintelui lor, Ioan Jum<ăt>¹até: Jurjii, curțile de pe Jijiia, ce să cheamă Giumătățenii, și din sus de Hirlău, Delénii și Miclăujenii; acéstia s-au dat Jurjii. Iar giupînului Știful s-au dat Șărbăneștii, pe Săriat, și cu mori în Siriati, și ... ² <Cindești, pe Siret, cu moară în Siret, între Grămești și Rogoșești, și, mai jos de Călinești³>, ... iar cu mori în Siret, și Roșiiacii; aceasta-i partea lui Știful. Iar partea Mîndrului: Balintzii, pe Sirét, curțile și cu morile ce sînt în Sirét și cu tătarii ce sînt la acéle curți <și Mîndrești>⁴, în Cîrligătură, și Voriște⁵, unde au fost curțile lui Dumbrovă, și, din sus de Hirlău, Vlădénii; acestea s-au dat iar giupînului Mîndrul.

рѣхѡм(ъ). До гдѣ бѣдемъ въ животѣ, тоѣ да сѧ поетъ нам(ъ) за наше здравіе, а по сѣмр(ъ)ти нашѣ, за наше сп(а)с(е)ніе. Такожде и нгѣмен(ъ) на реч(е)ннаго монастырѧ, кѣр Снаѣанъ, и съ вѣсѣмн ѡт(ъ) Х(р)истѣ братіѧми еже сѧ вѣрѣтажтъ въ томъ монастырѣ, даѧ намъ вѣѣщаніе, прѣд(ъ) Х(р)истѡмъ, вѣсе вѣше реч(е)ннаѧ исплѣннѧи и крѣпко дрѣжатѧ, съ бл(а)годареніемъ и оумнленіемъ, ѡт вѣсего ср(ъ)д(ъ)цѧ.

Ище ли бѣи кто ѡт(ъ) ныхъ(ъ) или по ныхъ(ъ) бѣдѣщѣихъ(ъ) началник(и) томѡ монастырѡ, не исплѣннѧѣ тѡѣ, ты да вѣздадѣтъ(ъ) слово прѣд(ъ) Х(р)истѡмъ въ д(ъ)нѣ страшнаго сѣда и клѣтва нхъ(ъ) да бѣдетъ на немъ.

И на вѣшшее потвѣрженіе, вѣра нашего г(о)сподства, вѣше писаннаго Ілѣѣандра воеводы, и вѣра вѣзлюбленныхъ(ъ) с(ы)новѣ г(о)сподства мн, Ілѣѣаша воеводы, и Стѣцка и Петра, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра вѡмрѣ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Бѣлѣчи и дѣтен его, вѣра пана Драгоша и дѣтен его, вѣра пана Жѡржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Жѡржа дворника и дѣтен его, вѣра пана Кѣпчинѧ и дѣтен его, вѣра пана Крѣсти и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Нсѣѧ и дѣтен его, вѣра пана Ѡприша и дѣтен его, вѣра пана Івана Дѣтка и дѣтен его, вѣра пана Оуниклѣти и дѣтен его, вѣра пана Чѡрбѣи и дѣтен его, вѣра пана Домонкѡша столника и дѣтен его, вѣра пана Негрѣла чашника, вѣра пана Костичѧ постелника и вѣра вѣсѣхъ(ъ) вѡмрѣ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарѣ нашѣи землѧ, или ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего племѣне или кого Б(о)гъ избѣретъ быти, тотъ цѡ бы не порѡшнѧѣ нашего данѣѧ, али цѡ бы оутвѣрднѧѣ и оукрѣпнѧ(ъ) понеже даѧи есмы и потвѣрднѧи съ вѣсѣмъ нашимъ(ъ) добрѣмъ оумисломъ.

И кто бы хотѣлъ тоѣ порѡшнѧи или раднѧи на порѡшеніе, таковы да ест(ъ) проклѣтъ(ъ) ѡт(ъ) Г(о)сподѧ Б(о)гѧ, и ѡт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стѡѧ его м(а)т(е)ре и ѡт(ъ) д(ъ)нѣ еѡн(г)елѣст(ъ), и ѡт(ъ) вѣи с(вѣ)тыхъ(ъ) и вѣрѣховныхъ(ъ) ап(о)ст(о)лъ, и ѡт(ъ) тѣи с(вѣ)тыхъ(ъ) и Богоносныхъ(ъ) ѡт(ъ)цѣ, иже въ Никѣѧ, и да ест(ъ) под(о)бенъ Юдѣѧ и проклѣтомъ Іѣрѣѡ и оучѣстѣ да имѧтъ съ нѣмн иже вѣзѣпнѧ на вл(а)д(ы)кѣ Х(р)истѧ, крѣвъ его на нхъ(ъ) и на члѣдѣхъ(ъ) нхъ(ъ).

И на болѣшее потвѣрженіе томѡ вѣсѣмѡ вѣшше² писанномѡ, велѣѧи есмы сѧвѣшемѡ вѣрѡмѡ, Нѣгоѡѡи логѡѡѡѣтѣ, писати и прѣвѣснѧи нашѡ печѣтъ к сѣмѡ лѣстѡ нашѣмѣ.

Оу Гѡчѡвѣ, в(ъ) лѣт(о) х(с)ѣѡѡн дек(еѡѡѡ) кѣѣ.

<Pe verso, însemnare din sec al XV-lea>: За мѧнны Бѧнскѡѧ и за бѡчкы и за Нѣстрѣѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, eu, robul stăpînului meu Isus Hristos, Io Alexandru voievod și domn a toată Țara Moldovlahiei și cu binecinstitoarea doamnă Marina. Am binevoit, cu bunăvoința noastră cea bună și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, să înnoim și să întărim mănăstirea Înălțării Domnului, care este la Neamț, și i-am adăugat din averea noastră, ca să poată trăi cei care se află în ea: la Nistru balta numită iezerul Zagorna, cu girlele sale, și prisaca de la Zagorna și din cele trei mori din jos, care sînt la Baia, a treia parte, adică a treia moară toată, și în fiecare an douăsprezece buți de vin din desetina Neamțului¹. Toate acestea să fie mănăstirii mai înainte zise uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci, pentru pomenirea sfînt-răposaților părinților noștri și pentru sănătatea noastră.

Încă am voit și ne-am ales două zile ca să ni se cînte dumnezeiască liturghie, în toate săptămînile, domniei mele, joi, iar doamnei Marina, marți, și în aceste zile să se dea fraților la trapeză cîte o cupă din acest vin care am spus mai sus. Cît vom fi în viață, aceasta să ni se cînte pentru sănătatea noas-

tră, iar după moartea noastră, pentru mîntuirea noastră. De asemenea și egumenul zisei mănăstiri, chir Siluan, și cu toți frații întru Hristos, care se află în această mănăstire, ne-au făgăduit, înaintea lui Hristos, să împlinească toate cele mai sus spuse și să le ție tare, cu mulțumire și cu rugăciune, din toată inima.

Iar dacă cineva dintre dinșii sau din cei ce vor fi după dinșii cîrmuitori ai acestei mănăstiri nu vor împlini aceasta, aceia să dea seamă înaintea lui Hristos în ziua cîmplitei judecăți și blestemul lor să fie asupra lor.

Iar pentru mai mare întărire este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubiților fii ai domniei mele, Ilias voievod și Stețco și Petru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Giurgiu vornic și a copiilor lui, credința panului Cupcici și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Opriș și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că am dat și am întărit cu tot cugetul nostru bun.

Iar cine ar vrea să clinească aceasta sau ar sfătui să se clinească, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui maică, și de cei patru evangheliști și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli și de 318 sfinți și purtători de Dumnezeu părinți, care au fost la Nicheia, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și să aibă parte cu cei care au strigat asupra stăpinului Hristos, singele lui, asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare întărire <a tuturor>² celor <mai sus>²-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6938 <1430> decembrie 23.

<Pe verso, însemnare din sec. al XV-lea>: Pentru morile de la Baia, și pentru buți și pentru Nistru.

Bibl. Acad., MDCXLV/7. Orig., perg. (43 × 39 cm), pecete atirnată, pierdută.

Cu o trad., din 1812 august 28, întărită de Ioan arhimandrit și stareț al m-rilor Neamț și Secul și de Veniamin mitropolit, și cu o trad. rus. din 1835, ibidem, MDCXLV/8 și 9. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/217. O copie, la Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin, secția manuscrise, ms. nr. 1 733, f. nenumerotată. O trad. veche, fără autor, și o trad. rus., lipsită de dată, la Arh. St. București, M-reă Neamț, CVI/3.

EDIȚII: Crețulescu, *Doc. Neamț* (a), p. 341—342 (trad. din 1812); Iorga, *Lucruri nouă*, p. 93—94 (trad. din 1812); Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 29—32 (text slav și trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 307—310 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 90—91 (trad.).

¹ De la и втѣ) иижиыхъ трихъ маинохъ (și din cele trei mori) pînă aici, tăiat cu aceeași cerneală.

² Rupt.

Petru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu vornic și a copiilor lui, credința panului Cupecici și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Iacuș vistier și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, aceia să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească.

Iar cine ar voi să clinească aceasta, aceia să fie blestemați de Domnul Dumnezeu, și de preasfinta lui maică, și de cei patru evangheliști și de cei 12 sfinți și de frunte apostoli și de 318 sfinți și purtători de Dumnezeu părinți, care au fost la Nicheia, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie.

Iar <pentru mai mare>¹ întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit <sl>¹ugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, <să scrie>¹ și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, <in>¹ anul 6939 <1431> februarie 6.

Arh. St. București, Peceti, nr. 117.

Orig., perg. (33 × 31,5 cm), pecete atirnată, stricată; din legendă se mai poate citi: <† ... Молод)авскои ... O foto. la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/195. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 268—270.

EDIȚII: Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 122—123 (text slav, cu prescurtări, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 311—313 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 91—92 (trad.).

¹ Rupt.

102

1431 (6939) aprilie 30, Băscăcăuți.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавской. Дали есми попу нашему, Юсѣ, два села, на нмѣ: Микла вт(ъ) Бахну, на Тутовѣ, и Баланъ вт(ъ) Стрымба, що бы ему чест(ъ) оурикъ, не порушено, и нѣд(ъ) зрикъ да сѣ не дадутъ нкому нкому нколиже, на вѣки. Такожде, да ест(ъ) и дѣтемъ его, и внучатомъ его, и правнучатомъ его, и працнрѣтомъ его, и нан блнжнїимъ его братїамъ, не порушено нколиже, на вѣки. И да слѣхаютъ нас(ъ), а ннѣ судецъ да не нмаютъ.

И хотарь тѣмъ селомъ, съ всѣмн старымн хотарн, кудѣ из вѣка вжнвали.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн и вѣра с(ы)н(о)въ г(оспод)ства мн, Иліаша воевода, и Стецкова и Петрова, и вѣра бояръ нашихъ всѣхъ(ъ), и велнкихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

Пис(а) ѿнча, оу Баскаковцехъ(ъ), в(ъ) лѣт(о) 7531 априлѣ 30.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Am dat popii nostru, Iuga, două sate, anume: Miclea de la Bahna, pe Tutova, și Balan de la Strimba, ca să-i fie lui în cinste uric, neclintit, și sub uric să nu se dea nimănu aluia niciodată, în veci. De asemenea, să fie și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui, și fraților

lui cei mai de aproape, neclintit niciodată, în veci. Și să asculte de noi, iar alt judecător să nu aibă.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința fiilor domniei mele, Iliăș voievod, și Stefco și Petru, și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

A scris Oancea, la Băscăcăuți, în anul 6939 <1431> aprilie 30.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 312. Orig., perg. (20 × 13 cm), pecete mică, atîrnată, cu legenda: † Печатъ Іу Александра воиода¹.

Două foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/21 și XLIII/16 e, și două copii, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5231, f. 271—272. O foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/9. Alte două foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/11 c, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/218.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 21 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 457 (facs.); Kaluźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 838 (text slav și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 315—316 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 92—93 (trad.).

¹ Litera a lipsește din textul inscripției.

103

1431 (6939) iunie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣандръ воєвода, господаръ Земли Молдавскон. Чиннымъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, кто нѣ оузритъ(ъ) или его оуслышитъ чточи, оже тотъ истинны слуга и бояринъ нашъ вѣрны, панъ Купиччъ дворникъ, служилъ намъ правою и вѣрою службою. Тѣмъ, мы видѣвши его правню и вѣрню службу до насъ(ъ), жаловали есмъ его воебною нашею м(н)л(о)стію и дали есмъ ему и подтвердили его вѣсѣженіе, села, оу нашъ земли, на нмѣ: Хенцовци, на Серетѣ, и Грингоровци, выше Драгана, и Каменное, на Серетѣ, што ему дала Мнклоушева дочка, и Шепелевыхъ(ъ)¹ село, што замѣнилъ за Добриновци, и Степановъ кѣтъ, и поланъ где былъ Данъ, и Томинци, што вт(ъ) Мнхана кѣпилъ, и половина вт(ъ) Красного, што купилъ вт(ъ) Шандра, и Башковци, што вт(ъ) Немиркы купилъ, и Басковци, вѣа куты, што ему далъ Богданъ передъ(ъ) нами, и, на Жежѣн, землю всадити <себѣ села>² вт(ъ) оустн Любанаси горѣ и вт(ъ) дрѣгон стороны, вт(ъ) оустн Лазаровы долины горѣ, по обѣ стороны, до Хоравцевыхъ(ъ) Кошаричъ, и, за Бѣковною, Діаковци, вѣа кута, што замѣнилъ(ъ) съ Костинною дочкою передъ(ъ) нами, и Катамаревци, што замѣнилъ съ Катамаремъ за Шербовци, и, на Бахлѣн, Нѣгинци, и пасѣка на Кырингѣтрѣ, и, на Теревныхъ(ъ), землю вт(ъ) пустинѣ всадити себѣ села, на нмѣ: Козаревци и Ползаловци, и Бадинци, и Мнчкова и Нестакковци, и, на Чухри, выше млина и ниже млина, и, на Чухри, Мнханловци, оу Каменного Бродѣ и оу Хачишчохъ(ъ) Лешъ.

И хотаръ тѣмъ селомъ вт(ъ) Каменного Броду, тон стороны Чухри, горою до Дурин Чатарѣ, а вт(ъ) Чѣхри, долиною, до Круглон Доуброви, а вт(ъ) Тадора, старимъ хотаремъ, до Раковца, а вт(ъ) Наговцовъ и вт(ъ) Грози и вт(ъ) Костича, старимъ хотаремъ, до Каменного Бродѣ.

Тое вѣсе цю бы ему оуричъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, и дѣтемъ его, поучивкатомъ его, и праоучивкатомъ его, и прашѣратомъ его и вѣсемъ роду его, что сѣ изберетъ ближны, непорѣшено николже, на вѣкы.

И пнѣмъ селомъ хотарѣ, съ вѣсѣмъ старимъ хотарѣ, кѣда шжнвалн нз вѣка. И што оувозможетъ всаднтн на тѣхъ(ъ) хотарѣхъ(ъ) н тоѣ да му вѣдетъ съ вѣсѣмъ правомъ выше писаннѣмъ.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілѣѣандра воеводы, н вѣра възлюбленнѣхъ(ъ) с(ы)новѣ г(оспод)ства мн, Ілѣаша воеводы, н Стѣцка н Петра, н вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) н вѣра боярѣ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣанла н дѣтен его, вѣра пана Блѣчн н дѣтен его, вѣра пана Драгоша н дѣтен его, вѣра пана Жвржа Фратовского н дѣтен его, вѣра па[п]на Дана н дѣтен его, вѣра пана Исаѣа н дѣтен его, вѣра пана Жвржа Жомотатека н дѣтен его, вѣра пана Оуноклатн н дѣтен его, вѣра пана Чврѣы н дѣтен его, вѣра пана Домонкѣша столннка, вѣра пана Негрла чашнн<ка>¹, вѣра пана Костнча постелннка н вѣра вѣсѣхъ(ъ) боярѣ нашихъ(ъ) молдавскѣхъ(ъ), н велнкѣхъ(ъ), н малѣхъ(ъ).

И по нашемъ жнвотѣ, кто вѣдетъ господарѣ нашѣн землн, нлн шт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) нлн шт(ъ) нашего племене нлн кого Б(ог)ъ нзберетъ бытн, тотъ(ъ) што бы нмъ не порѣшилъ нашего данѣа, алн што бы нмъ оутѣрѣднлъ н оукрѣплъ <з>³анѣже далн есмъ емѣ н потѣрѣднлн за его правѣю н вѣрнѣю слѣжеѣ.

И на болшее потѣрѣженіѣ томѣ вѣсемѣ выше писанному, велѣлн есмъ слѣсѣ нашему вѣрному, Нѣгоевн логобетѣ, писатн н прнѣсѣштн нашѣн печатъ к сему лнштѣ нашему.

Оу Соц(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) хѣцлѣ юн(іа) ѣї.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Хѣнцовѣн, на Гнрѣт(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Cupcici vornic, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit vislujenia lui, satele, în țara noastră, anume: Hențăuți, pe Siret, și Grigorăuți, mai sus de Dragan, și Camena, pe Siret, pe care i l-a dat fiica lui Miclouș, și satul Șepe-lăuților, pe care l-a schimbat pentru Dobrinăuți, și cutul lui Stepan, și poiana unde a fost Dan și Tominți, pe care l-a cumpărat de la Mihail, și jumătate din Crasna, pe care a cumpărat-o de la Șandru, și Vascăuți, pe care i-a cumpărat de la Nemirca, și Vascăuți, amîndouă cuturile, pe care i l-a dat Bogdan înaintea noastră, și, pe Jijia, pămînt să-²și întemeize <sate>² de la Liubanei în sus și din cealaltă parte, de la gura văii lui Lazăr în sus, pe amîndouă părțile, pînă la Horaștile lui Coșarici, și, peste bucovină, Dia-căuții, amîndouă cuturile, pe care i-a schimbat cu fiica lui Costin înaintea noastră, și Catamareuți, pe care i-a schimbat cu Catamare pentru Șerbăuți, și, pe Bahlui, Neagșinți, și prisaca la Cîrligătură, și, la Terebne, pămînt din pustie să-și întemeieze sate, anume: Cozareuți, și Polzalăuți, și Vedinți, și Micicova și NESTEACĂUȚI, și, pe Ciuhru, în sus de moară și în jos de moară, și, pe Ciuhru, Mihailăuți la Vadul de Piatră și la Hacișce Leș.

Iar hotarul acestor sate de la Vadul de Piatră, să fie de cealaltă parte a Ciuhrului, în sus, pînă la Durnea Ceatariu, iar de la Ciuhru, pe vale, pînă la Dumbrava Rotundă, și de la Tador, pe hotarele vechi, pînă la Racovăț, iar de la Neagăuți și de la Grozea și de la Costici, pe hotarele vechi, pînă la Vadul de Piatră.

Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine se va alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul celorlalte sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar ce va putea să-și întemeieze pe acele hotare și acestea să-i fie cu toate drepturile mai sus-scrise.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mării sus-crisului Alexandru voievod, și credința iubiților fii ai domniei mele, Iliș voievod, și Stețco și Petru, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vlcea și a copiilor lui, credința panului Dragoș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic, credința panului Negrilă <c>³eașnic, credința panului Costici postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6939 <1431> iunie 15.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Hențăuți, pe Siret.

Bibl. Acad., LXXXV/42. Orig., perg. (42,5 × 36,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

Două foto., ibidem, Fotografii, I/6, și XXXIII/3, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 274–277. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/23, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/117.

EDIȚII: Costăchescu, *Boierii Cupcici*, p. 274–276, și *Doc.*, I, p. 317–319 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 93–94 (trad.).

¹ Probabil, pentru *Монастырь*.

² Omis.

³ Șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілѣѡдѣръ воевода, господарь Землі Молдавскон. Знаемо чинимъ(ъ), снмъ листомъ нашимъ, понеже изволих есмъ добримъ нашимъ оумысломъ и дах есмъ монастырѡу Оуспеніѡ прѣс(вѣ)тѣн Б(огороди)ци, што естъ(ъ) на Бистрици, гдѣ естъ(ъ) старецъ кѡр Басиліе, дѣѣ пасѣкы, една на Лопатнон и друга пасѣка на Итѣкылю, што бы въ тѣхъ пасѣкахъ десѣтина не брана шт(ъ) монастырскыхъ(ъ) пчелъ. И ещѣ есмъ дах прѣдъ(ъ) реч(ѣ)нному монастырѡу домъ Крачѣновъ шт(ъ) Камена. Тое въсе да естъ(ъ) монастыреви оурикъ(ъ), съ въсѣмъ дохѡдомъ, непорѣшено никѡлиже, на вѣкы.

И на то естъ(ъ) вѣра г(оспод)ства ми и вѣра възлюбленныхъ(ъ) с(ы)новъ г(оспод)ства ми, Іліаша воеводы, и Стѣцка и Петра, и вѣра въсѣхъ вѡвръ нашихъ(ъ).

И кто бы хотѣлъ тоє порвинти, такоуы да ест(ъ) проклѣтъ ѡт(ъ) Г(оспод)а, и ѡт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стыа его м(а)т(е)ре и ѡт(ъ) вѣсѣх(ъ) с(в)а(т)ых(ъ) нже ѡт(ъ) вѣка Б(ог)ъ оу҃гождаших(ъ).

Писа Нѣгон логоуетъ, на Инстрини, в(ъ) лѣт(о) ҃хщлѠ юл(ѣа) ҃ла.

<Pe verso, însemnare din sec. al XV-lea>: За паснкы на Иткн(ю) и на Лопатною и двм(ъ) Крачѣнвк(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, pentru că am voit cu cugetul nostru bun și am dat mănăstirii Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistrița, unde este stareț chir Vasilie, două prisăci, una pe Lopatna și altă prisacă pe Itchil, ca din aceste prisăci să nu se ia desetina din stupii mănăstirii. Și încă am dat mănăstirii mai înainte zise casa lui Crăciun de la Piatra. Toate acestea să fie mănăstirii uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința iubiților fii ai domniei mele, Iliăș voievod, și Stețco și Petru, și credința tuturor boierilor noștri.

Iar cine ar voi să clintească aceasta, aceia să fie blestemați de Domnul, și de preacurata lui maică și de toți sfinții care din veac au plăcut lui Dumnezeu.

A scris Neagoe logofăt, la Bistrița, în anul 6939 <1431> iulie 31.

<Pe verso, însemnare din sec. al XV-lea>: Pentru prisaca de la Itchil și de la Lopatna și casa lui Crăciun.

Arh. St. București, M-rea Sf. Sava — Iași, XXIII/1. Orig., perg. (29,5 × 18,5 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu o trad., din 1796 mai 17, de Andrei Tâlmaci căpitan.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/118. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 280.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 458 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 325—326 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 94—95 (trad.).

105

1431 (6940) decembrie 20, Suceava.

† М(н)л(о)стію Б(о)жію, мы, Ілѣзандръ воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаемо чинимъ, с(ъ)мъ листом(ъ) нашим(ъ), оже тот(ъ) истинный Иліашъ тагалъ на Жвржа, прѣд(ъ) нами, и остал(ъ) Жѣржъ намъ вкѣпнѣ свою шію. И за тотѣ глобѣ, тот(ъ) Жѣржъ далъ, прѣд(ъ) нами, свою часть ѡт(ъ) села ѡт(ъ) Тамръташинни слѣгам(ъ) нашим(ъ), Балотѣ и Ёанчѣ, а щни его искѣпни ѡт(ъ) тон глобѣ. И мы есмы жаловали нашн слѣгы, Балотѣ и Ёанча, и дали есмы намъ тоє село, Тамръташинни, и приложили есмы им(ъ) къ нхъ оу҃рникови да нс(мъ) ¹бѣдетъ оу҃рик(ъ), съ оу҃сѣмъ дох(о)дом(ъ), и дѣтемъ нх(ъ), и оу҃нѣчатом(ъ) нхъ, и прѣнѣчатомъ нхъ, и прѣнѣратом(ъ) нхъ и братіамъ нх(ъ) нанѣлнжнм(ъ), непорѣшено ннколнж(ѣ), на вѣкы.

И хотар(ъ) тон части да бѣдет(ъ) по старомѣ хотарѣ, кѣда из вѣка ѡжнѣали.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства нашего, выше писаннаго Ілѣзандра воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Иліаша воеводы, и вѣра с(ы)новом(ъ) г(оспод)ства мн, Стецка и Петра, и вѣра вѣсѣхъ дѣтен наших(ъ) и вѣра вѣсѣхъ боаръ наших(ъ), и велнкых(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ) животѣ, кто бѣдетъ) г(о)с(по)д(а)ръ земли нашеи да намъ не порѣшитъ нашего даніа, али що бы намъ потвердилъ и оукрѣпилъ) занѣже даемъ) намъ за правѣю службу.

Пис(а) Гедехнъ), княгининъ) дѣакъ, оу Гочаевѣ, в(ъ) лѣт(о) ^хѡѢМ³ дек(ебрѣа) ^ѣк.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, că acest adevărat Iliș a pîrit pe Giurgiu, înaintea noastră, și a rămas Giurgiu să-și răscumpere gîtul său de la noi. Și pentru această gloabă, acest Giurgiu a dat, înaintea noastră, partea sa din sat din Tamîrtașinți slugilor noastre, Balotă și Oancea, iar ei l-au răscumpărat din această gloabă. Iar noi am miluit pe slugile noastre, Balotă și Oancea, și le-am dat acest sat, Tamîrtașinți, și le-am adăugat la uricele lor să le fie uric, cu tot venitul, și copiilor lor și nepoților lor și strănepoților lor și răstrănepoților lor și fraților lor celor mai apropiați, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei părți să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința fiilor domniei mele, Stețco și Petru, și credința tuturor copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre să nu le clinească dania noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că le dăm pentru dreaptă slujbă.

A scris Ghedeon, diacul cneaghinei, la Suceava, în anul 6940³ <1431> decembrie 20.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 313. Orig., perg. (23 × 16 cm), pecete mică, atîrnată, cu legenda: † Печать Їу Александра воєвода².

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/3, XXIII/22, și XLVIII/19, și două copii, de I. Bogdan, una după orig., ibidem, ms. nr. 5 231, f. 282—283, și alta după Уляницькій (v. EDIȚII), ibidem, f. 284. O foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/10; alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/11 d, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/119 și II/219 a și b.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 20 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 459 (facs.); Уляницькій *Матеріали*, p. 34 (text slav, cu greșeli); Kałużniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 839 (text slav și trad. lat.); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 12 (trad., după Уляницькій); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 327—328 (text slav și trad., cu observația că „poate trebuie socotit anul de la septembrie”); *D.I.R.*, A, I, p. 95 (trad., cu anul socotit în stilul de 1 septembrie).

¹ Omis.

² Litera A lipsește în textul inscripției.

³ Văleatul, în stilul de 1 septembrie.

† Мы, Иліа воєвода, господаръ Земли Молдавскон. Дали есмы Драгъшевн Оурайтс село его, на Тѣтовѣ, где ест домъ его. Тое, що бы емъ жѣдечіа оурик, непорѣшено ннколнже, на вѣкы, такожде и дѣтемъ его, и братіамъ его, и оуначатомъ его и прѣнѣчатомъ, непорѣшено ннколнже, на вѣкы.

И под оурик що бы нннег¹ не дали² ннкомъ, ннколн. И да держит къ стагъ Тѣтовскомъ, кто бѣдет держат, и ннын сѣдецъ да не нмаеть.

И³ хотаръ томъ селъ да бѣдетъ кѣда⁴ емъ хотарни пан Блад Стары: ут стлѣпа оу конец дѣровъ, гдѣ н Игрншча падѣтъ, та через поле оу рыкъ⁵ що нмадетъ ут Рѣс Тадора н ут оуѣхъ стран⁶ кѣда хотарниъ Блад Старын емъ.

И на то ест вѣра господства ми н вѣра сынъ господства ми, Романа, н вѣра братъ господства ми, жѣпана Богдана, н вѣра оуѣхъ бояръ молдавскыхъ.

Писал Гедѣон діак, на Оуѣтѣ Кракова, въ лѣто х^с м генарѣн б.

† Noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Am dat lui Dragoș Urlat satul lui, pe Tutova, unde este casa lui. Aceasta, ca să-i fie judecia uric, neclintit niciodată, în veci, de asemenea, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui și strănepoților, neclintit niciodată, în veci.

Și sub uric să nu se dea altuia nimănu, niciodată. Și să țină de steagul de la Tutova, cine îl va ține, și alt judecător să nu aibă.

Iar hotarul acestui sat să fie pe unde i-a hotărnicit pan Vlad cel Bătrîn: de la stîlpul din capătul dumbrăvii, unde cade și Igrîșcea, apoi peste cîmp la rîmnicul pe care îl are de la Rus Tador și din toate părțile pe unde i-a hotărnicit Vlad cel Bătrîn.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința fiului domniei mele, Roman, și credința fratelui domniei mele, jupan Bogdan. și credința tuturor boierilor moldoveni.

A scris Ghedeon diac, la Gura Cracăului, în anul 6940 <1432> ianuarie 2.

Bibl. Acad., DCXXXVII/1. Copie, de P. P. Panaitescu, după altă copie contemporană după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută; actul se păstra în arh. M-rii Xeropotam de la Muntele Athos. Cu o trad. de același.

EDIȚII: *Acte 1432–1434*, p. 215 (trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 110 (trad.).

¹ Хо:го în copie (nota lui P. P. Panaitescu).

² Доли în copie (nota lui P. P. Panaitescu).

³ а în copie (nota lui P. P. Panaitescu).

⁴ кѣма în copie (nota lui P. P. Panaitescu).

⁵ оурыкъ în copie (nota lui P. P. Panaitescu). Acesta a corectat însă greșit, deoarece în orig. a fost probabil рыбникъ.

⁶ стиракъ în copie (nota lui P. P. Panaitescu).

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілїа воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, с сѣмъ лнстомъ нашимъ, оуѣмъ кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ(ъ) чтѣчи, оже тотъ(ъ) истиннын слоуга н бояринъ(ъ) нашъ вѣрнын, панъ Банъ, н жена его, Інна, дѣщеръ Негрина, н с(ы)на нхъ(ъ), Індрей, жаловали есми нхъ(ъ) особливо нашею м(н)л(о)стію н дали есми имѣ, оу нашен земли, двѣ селѣ, на имѣ: Кошнлвци н Станолвци, подъ Несфоемъ. Тое все що бы имъ(ъ) въ оурыкъ(ъ), съ въсѣмъ доходомъ(ъ), н дѣтемъ нхъ(ъ), н оуноучатомъ(ъ) нхъ(ъ), н праоуноуча¹томъ нхъ(ъ), н прѣшоурѣтомъ нхъ(ъ) н въсеому родъ нхъ(ъ), непоушено николже, на вѣкы.

И хотаръ <Кошна>¹овцемъ(ъ), горѣ Роудюю потокомъ, на конецъ Несфон, около Негрины паскы; ут(ъ) Несфои, валомъ<ъ>¹, ут(ъ) валу, поперекъ Костюкова лѣска, ут(ъ) лѣска, поперекъ дѣровы, а ут(ъ) дѣровы, старымъ(ъ) хотаремъ, хотаремъ ут(ъ) Любанова села.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Ілїн воевода, н вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Романа, н вѣра брата г(оспод)ства

мн, пана Богдана, вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Жоуржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Жѣржа дворинка и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Коупичча, вѣра пана² Исаѣа и дѣтен его, вѣра пана Дѣмѣкоуша столника, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Лазора, вѣра пана Станѣсла, брата Лазорева, вѣра пана Шефѣла и брата его, пана Мындри и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣр¹ пана Томы дворинчела и вѣра вѣсѣх(ъ) боирѣ наших(ъ), великих(ъ) и малых(ъ).

И по нашемъ жнѣвот¹ѣ, кого Б(ог)ъ избереѣтъ господаремъ быти оу нашемъ Землѣ Молдавскон, или <отъ дѣтен на>¹ших(ъ) или от(ъ) братѣи наших(ъ) или кого Б(ог)ъ избереѣтъ быти, тотъ що бы <не пороушил>¹ѣ нашего данѣа, или що бы нмѣ оутвердилъ и оукрѣпил(ъ) зановѣже дали <сми емоу за его пра>¹-воу и вѣрнѣю сѣбѣ.

И на болшее <по>¹тверженіе семоу выше писанно<моу, велѣли>¹ есми слоусѣи нашему вѣрномуу, <паноу Нѣгоевн л>¹огометоу, писати и печатѣи нашѣ при>¹-вѣсити к семоу нашему листу.

Пис(а) Пашко, діакъ Кѣпичевъ, оу Сочаке¹, в(ъ) лѣт(о) \times СЦМ гел(аріа) Д.

<Pe verso, însemnare contemporană, cu cerneală roșie>: Ърѣк на Станѣловцѣ съ вѣсѣ рочищами хотара.

<Mai jos, însemnare din sec. al XVII-lea>: Ърѣк от Илѣи господара на Кошировцѣ и на Станѣловцѣ, \times СЦМ генар Д.

<Altă însemnare, contemporană, pe colțul stîng al documentului>: На Кошиловцѣ³, вѣрѣк(ъ) панѣ Насіанѣ, от(ъ) господара Илѣи, с хѣтарѣ вѣсѣми ѡписаны.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Oană, și pe femeia sa, Anna, fiica lui Negrea, și pe fiul lor, Andrei, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, două sate, anume: Coșilăuți și Stanulăuți, sub Nesfoiu. Toate acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstră-nepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul <Coșil>¹ăuților, să fie în sus pe pîrîul Ruda, la capătul Nesfoiului, împrejurul prisăcii lui Negrea; de la Nesfoiu, pe val, de la val, de-a curmezișul păduricii lui Costiuc, de la pădurice, de-a curmezișul dumbrăvii, iar de la dumbravă, pe hotarele vechi, pe hotarele dinspre satul lui Liuban.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința fratelui domniei mele, pan Bogdan, credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu vornic și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Cupecii, credința pa<nu>² Isăia și a copiilor lui, credința panului Dămăncuș stolnic, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Lazor, credința panului Stanciul, fratele lui Lazor, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea, și a copiilor lor, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Toma vornicel și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, sau <din copiii>¹ noștri sau din frații noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să <nu cîntească>¹ dania noastră, ci să le-o

întărească și să le-o imputernicească pentru că <i-am>¹ dat <pentru>¹ dreapta și credincioasa <lui>¹ slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a acestor mai sus-scrise, am <poruncit>¹ slugii noastre credincioase, <pan Neagoe>¹ logofăt, să scrie și să atirne pecetea <noastră>¹ la această carte a noastră.

A scris Pașco, diacul lui Cupcici, la Suce<ava>¹, în anul 6940 <1432> ianuarie 4.

<Pe verso, însemnare contemporană, cu cerneală roșie>: Uric pe Stanulăuți cu toate hotarele uricite.

<Mai jos, însemnare din sec. al XVII-lea>: Uric de la domnul Ilie pe Coșilăuți și pe Stanilăuți, 6940 <1432> ianuarie 4.

<Altă însemnare, contemporană, pe colțul sting al documentului>: Pe Coșilăuți³, partea panului Vasian, de la domnul Ilie, cu toate hotarele descrise.

Arh. St. Suceava, Fond M-reă Sucevița, I/1 (fost la M-reă Sucevița, inv. nr. 368/I). Orig., perg. (32 × 33 cm), rupt la indoituri, pecete atirnată, pierdută.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/39. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 290.

EDIȚII: Dan, *M-reă Sucevița*, p. 121 (rez. dezvoltat); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 330—332 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 97 (trad.).

¹ Rupt.

² Omis.

³ Tăiat și scris apoi, în sec. al XVI-lea, de altă mână: Коровици и Станоловци („Corăuți și Stanulăuți”).

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Иліа воєвода, господаръ З<ема>¹н Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ лнстѡмъ(ъ) нашимъ, к<то>¹ на нѣ оузрѣнтъ(ъ) или его оуслышитъ чѣсчн, оже тотъ истинныи сл<ъ>¹вга нашъ, Станъ, даи есмн емѢ едно село, Тоузаръ², где естъ(ъ) кнѣзъ<ъ>¹ Никора, на вѣрѣшѣ потоцѣ Желкова; дрѣгое село пониже <сел>³ице Хѣгѣтѣише, <где естъ>⁴ кнѣзъ<ъ>⁵ Онѣка, тоє що бы емѢ ¹ оурикъ, непорѣшено николъ³иже, на вѣкы занѣже даи есмн <н> за с<ъ>¹л<оу>¹жебѢ, <емѢ, н дѣтемъ>¹ его, н братіамъ его, н оуричѣтѡмъ(ъ) его н пр<ѣ>¹иричѣтѡмъ(ъ) его, непорѣшено николн, на вѣкы; н оурикъ да сѣ не д<ас>¹тѣ никомѢ, николн, н нѣ сѣдецъ да не нмаетъ, али да слѣхѣетъ къ господъ<тѣ> ми къ Сочавѣ.

И хотаръ тѣмъ двомъ(ъ) селамъ да бѣдетъ по <ста>¹рымъ хотары, кѣда изъ вѣка оживали.

И на то естъ(ъ) вѣра гос<под>¹ств<а> ми<а>¹ н вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Романа, н вѣра брата г(оспод)ства ми, пана Богдана, н вѣра вѣсѣхъ бояръ молдавскыхъ, н великихъ, н малыхъ.

Иис(а) Нанъ діакъ, ѡ Сочавѣ, ⁶ Ѧ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acestei adevărate slugi a noastre, Staia, i-am dat un sat, Tuzara², unde este cneaz Nicoară, la obirșia piriului Jelcova; alt sat mai jos de <sel>³iștea lui Heghetiș, <unde este>⁴ cnea<z>⁵ Onică, ca să-i fie lui . . . ¹ uric, neclintit niciodată, în veci, pentru că i-am dat <pentru>¹ slujbă,

<lui, și copiilor>¹ lui, și fraților lui, și nepoților lui și strănepoților lui, neclintit niciodată, în veci; și uric să nu se dea nimănui, niciodată, și alt judecător să nu aibă, ci să asculte <de>¹ domnia mea, de Suceava.

Iar hotarul acestor două sate să fie după vechile hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei <mele>¹ și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința fratelui domniei mele, pan Bogdan, și credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

A scris Nan diac, la Suceava, ... 4.

Arh. Centrală de Stat a Actelor Vechi — Moscova, fond 1 299, op. I, dos. 4 202, f. 6. Orig., perg. (20 × 25 cm), rupt la indoituri, pecete atârnată, pierdută.

Cu o trad., din 1817 octombrie 4, de căpitan Gavril Cosavschii biv tălmaci al divanului cnejei Moldovei, ibidem, f. 7, și o trad. rus. modernă, ibidem, f. 8 r. — v. Două foto., după Молдавия (v. EDIȚII), la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/220 a și b.

Datată după jupan Bogdan, menționat în doc. din prima domnie a lui Ilie voievod, singur sau împreună cu ceilalți frați ai săi, până la începutul anului 1433 (v. doc. nr. 106, 107 și 109—114). Termenul de început al perioadei, 4 ianuarie, reprezintă data primului doc. emis din Suceava de cancelaria noului domn (v. doc. nr. 107). Pentru aceleași criterii de datare, v. și D. P. Bogdan, *Două acte*, p. 76, nota 6, și Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 60 (unde se propune însă doar intervalul 2—12 ianuarie 1432).

EDIȚII: Молдавия, Fotocopii, doc. nr. 1 (facs.) și p. 1—2 (text slav și trad., cu data 1432—1442); Mohov, *Doc. din arh. sov.*, p. 146—147 (trad., cu data: 1432 ianuarie 1—1433 noiembrie).

¹ Rupt.

² Тоўзара („Tuzara”), scris ulterior cu altă cerneală.

³ Șters.

⁴ Sau БМАА („a fost”).

⁵ Șters și rupt.

⁶ Rupt; v. datarea.

109

1432 (6940) ianuarie 13, Suceava.

Suret de pe uricul lui Iliia voievod pe satul Onicénii de pe Jijiia, din anul 6940 <1432> ghenarie 13.

† Cu mila lui Dumnezeu, noi, Iliia voievod, domnu Țării Moldovii. Făcem înștiințare, cu această carte a noastră, tuturor carii pe dînsa o vor vedea sau cetindu-să vor auzi. Iată acela adevărată sluga noastră Oanica au slujit noao cu dreaptă și credincioasă slujbă. Pentru acéia, văzînd noi a lui dreapta și credincioasă slujbă cea către noi, l-am miluit pre dînsul cu a noastră osăbită milă și i-am dat lui, întru a noastră țară, a Moldovei, doao sate la Jijiia, unde iaste casa lui, iară alt sat, anume Vicolénii, ca să-i fie lui acéle uric, cu tot venitul, lui, și feciorilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și feciorilor strănepoților lui și celor mai deaproape, fraților și surorilor lui, nerușuit nici odănoară, în veci.

Iar hotarul acelor sate să fie după vechiul hotar, pe unde den veac au înblat.

Și la aceasta iaste credința domniei noastre mai sus-scris, noi, Iliia voievod, și credința fraților noștri, Stețca și Petru, și credința preaiubit fiului domniei noastre, Roman voievod, i proci¹.

Au scris, în Suceavă, Ghedeon, la anul 6940 <1432> ghenarie 13.

Cu porunca sfinției sale părintelui arhimandritului Anthim, fiind igumen, s-au tălmăcit de mine, hagi Gherasim ieromonah Putneanul, la anul 1787 martie 31.

Bibl. Acad., V/74. Trad. prescurtată.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 287—288.

EDȚIII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 336—337 (trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 97—98 (trad.).

¹ „și ceilalți”.

110

1432 (6940) ianuarie 17, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Иліа воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), оу сѣмъ кто на нь оуэри(ъ) или его оуслышнѣ чѣшчн, оже тотъ(ъ) истиннын слѣга нашъ(ъ), Драгоша вт(ъ) Ставникъ(ъ), слѣжн(ъ) намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ(ъ), мы, видѣвшн его правѣю и вѣрнѣю слѣжбѣ до насъ(ъ), жаловали есмъ его шсобною нашею м(н)л(о)стію и дали есмъ емѣ, оу нашн землн, едно село, где естъ(ъ) домъ его, на Ставникѣ. Тое що бы емѣ оурикъ(ъ), съ въ сѣмъ доходома, емѣ, и дѣтемъ его, и оушчатомъ его, и прашчатомъ его, и прашѣратомъ его и наближнѣмъ(ъ) братіамъ(ъ) его, непорѣшено николнже, на вѣкы.

И хотаръ да нмъ бѣдетъ по старомѣ хотарѣ, кѣда шживаетъ(ъ) т<о>е¹ село изъ вѣка.

И на то естъ(ъ) вѣра г(оспод)ства нашего, выше писанаго Иліа воеводы, и вѣра¹ братіи г(оспод)ства ми, Стецка, и Петра и Богданова, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на <г>¹(оспод)ства ми, Романа, и вѣра всѣхъ(ъ) дѣтн нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣхана и дѣтн его, вѣра пана Бѣлѣчн и дѣтн его, вѣра пана Жѣржа Фратовског(о) и дѣтн его, вѣра пана Жѣржа дворника и братіи его, пана Шефѣла и Мѣндри, вѣра пана Купичча, вѣра пана Дана и дѣтн его, вѣра пана Исаа и дѣтн его, вѣра пана Оуникла, вѣра пана Лазара и брата его, пана Станѣла, вѣра пана Богѣша, вѣра пана Дѣмѣкѣша столника, вѣра пана Бѣлоша чашника и вѣра всѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѣдетъ(ъ) господарь земли нашн, вт(ъ) братіи нашихъ(ъ) на<н> втѣ¹ дѣтн нашихъ(ъ) или бѣд(н) кто кого Б(о)гъ изберетъ, тотъ(ъ) що бы нмъ не порѣшилъ(ъ) нашего даніа, али що бы нмъ(ъ) оукрѣпнл и потвѣрднл.

И на болшее потвержденіе томѣ всемѣ выше писанномѣ, велѣли есмъ слѣсѣ unseremъ вѣрномѣ, панѣ Нѣгоевн логошетѣ, писати и привѣснати нашѣ печатъ(ъ) к семѣ листѣ unseremѣ.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x^мcc^м ³ ген(аріа) зї.

Писа Гедевн(ъ) діакъ(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Dragoș de la Stavnic, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat, unde este casa lui, pe Stamnic. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și fraților lui celor mai apropiați, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul să le fie după hotarul vechi, pe unde folosește acest sat din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința fraților domniei mele, Stețco, și Petru și Bogdan, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Giurgiu vornic și a fraților lui, pan Șteful și Mândrea, credința panului Cupcici, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat, credința panului Lazăr și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Boguș, credința panului Dămăncuș stolnic, credința panului Băloș ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din frații noștri sau <din>² copiii noștri sau oricine pe cine îl va alege Dumnezeu, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6940³ <1432> ianuarie 17.

A scris Ghedeon diac.

Arh. St. Iași, CCCXL/56. Orig., perg. (23 × 28,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., ibidem, MXXXVIII/24. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 1–2.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 460 (facs.); Ghibănescu, *Surele*, II, p. 163–165 (text slav și trad., cu data de an: 6941 <1433>); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 337–339 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 98–99 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Rupt.

³ Asupra datei s-a efectuat ulterior o intervenție, $\times s$ (6000) fiind transformat în $\times \tilde{s}$ (7000),

⁴ (900), în \tilde{a} (1), iar \tilde{m} (40), în \tilde{o} (70).

111

14<32> (69<40>) aprilie 5.

6908¹ april 5.

Hrisovul domnului Ilieș voievod, prin cari miluește pre Ivașcu Velna² Murgul cu Murgeștii, sat întreg în trei hotară, Childina și Negrileştii.

Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 29, f. 159 v. Rez. din 1839 aprilie 14.

Data doc. a fost citită greșit: 6908 <1400>, în loc de 6940 <1432>. Eroarea a rezultat, probabil, din interpretarea cifrei zecilor, 40, drept 8, pe care scrierea slavă o face posibilă.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 341 (rez., cu data rectificată în: 1432); *D.I.R.*, A, I, p. 99 (rez., după Costăchescu).

¹ Veleatul greșit; v. datarea.

² „Velna”, lectură greșită, numele triple nefiindându-se în documentele epocii; în orig. a fost, probabil: Ivașcu, fiul lui Murgul.

Illie Wojwoda schenket seinem Bojarn Isaja die Dörfer Tiszewcy nächst des Flusses Suczawa, halb Bossancze, Selazany, Dobrowlany, Medwedzy, Bozy Pitrowo, halb Burily Zurzewo, Dreslywe und Zerdenne.

D<e> d<a>to¹ Suczawa, 6940 <1432> den 1<en> August.

Ilie voievod dăruiește boierului său, Isaia, satele: Tișeuți, aproape de riul Suceava, jumătate din Bosance, Selajanii, Dumbrăveni, Medveja, Bojii lui² Petru, jumătate din Borilea lui² Giurgiu, Dreslive și Jerdeni.

Dat in Suceava, 6940 <1432>, 14 august.

Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5 (Inv. doc. Mitropoliei, Privilegii, nr. 29). Rezumat. Alt rez., într-un periphrasis cu doc. Mitropoliei, de la sfârșitul sec. al XVIII-lea, la Bibl. Acad., MNCVII/129, și o copie rom., de I. Bogdan, după Popovici (v. EDIȚII), ibidem, ms. nr. 5 231, f. 289.

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 687 (rez. gerin., în Inv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 23 (rez., în periphrasisul de la Bibl. Acad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 344 (rez., după Popovici și Erbiceanu); *D.I.R.*, A, I, p. 99 (rez., după Costăchescu).

¹ V. nota de la doc. nr. 15.

² În orig., probabil: „unde a fost ...”

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Іліа воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, нс сѣмъ(ъ) лнстомъ(ъ) нашимъ(ъ), кто на нѣ оузнитъ(ъ) нли его вслышитъ(ъ) чтоуни, вже тотъ нстѣннаа¹ Матюшница жаловали есми ен всобною нашею м(н)л(о)стію н дали есми юн², оу нашн землн, едно село на Плотоу-ниціоу, на поле, на нмѣ где былъ(ъ) Нѣгое Гѣнескоулъ(ъ). То юн² оузнкъ, съ вѣсѣмъ доходоу(ъ), н дѣтемъ(ъ) ен, н вноучатомъ(ъ) ен, н м(а)т(е)ри ен, Марїи, н братїамъ ен н дѣтемъ нхъ(ъ), н вноучатомъ(ъ) нхъ(ъ), н правннчатомъ(ъ) нхъ(ъ), н правцоураутомъ(ъ) нхъ(ъ) н племеню нхъ(ъ), кто сѣ нзберетъ(ъ) нан ближнїи, непоручено ннколн, на вѣки.

І хотаръ томъ селъ, по старнмъ хотаремъ, кѣда <н>³ <в>³ <ка>³ вжнвали.

І на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Іліи воеводѣ, н вѣра възлюбленнаго сына господствѣа ми, Романа, н вѣра брата г(оспод)ства ми, жупана Богдана, н вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣанла н дѣтен его, вѣра пана Былчи н дѣтен его, вѣра пана Жвржа Фратовского н дѣтен его, вѣра пана Жвржа дворника н дѣтен его, вѣра пана Дана н дѣтен его, вѣра пана Купичча н дѣтен его, вѣра пана Исаи н дѣтен его, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчула, вѣра пана Шефѣла н брата его, пана Мындри, н дѣтен нхъ(ъ), вѣра пана Дамакуша столника, вѣра пана Бѣлоша чашника н вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), н великыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

І по нашемъ животѣ, кто вѣдетъ(ъ) господаръ землн нашн, нли вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) нли вт(ъ) братїи нашихъ(ъ) нли кого Б(ог)ъ нзберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы нмъ не поручилъ(ъ), али що бы нмъ оутвердилъ(ъ) н вкрѣпилъ(ъ).

І на болшесѣ потвержде³ніе семъ вѣсемъ вышн пн³санномъ, велѣли есми слвзѣ нашемъ вѣрномъ, <панъ Нѣгоеви логоуетъ, писати н привѣснти нашъ печатъ к семъ лн>¹ств нашемъ.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) <сѣма ген(арїа)>⁴ кн.

Исаи(ъ) Ђанча діакъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată Matusița am miluit-o cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat pe Plotunița, la cîmp, anume unde a fost Neagoe Gănescul. Aceasta să-i fie ei uric, cu tot venitul, și copiilor ei, și nepoților ei, și mamei ei, Maria, și fraților ei, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor și neamului ei, cine va se alege mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința iubitului <fiu>¹ al domniei mele, Roman, și credința fratelui domniei mele, jupan Bogdan, și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Giurgiu vornic și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Cupcici și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea, și a copiilor lor, credința panului Damacuș stolnic, credința panului Beloš ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească, ci să le întărească și să le împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, <pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această>¹ carte a noastră.

La Suceava, în anul 6941 <1433> ianuarie⁴ 28.

A scris Oancea diac.

Bibl. Acad., VII/143. Orig., perg. (16 × 24 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu o trad. modernă.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/7, o copie de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 11, și o trad., din 1808 octombrie 20, de Ion Stamate pitar, cu anul greșit: 6904 <1396> și luna lipsă, ibidem, CDXXV/103. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/25, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/121. O copie, fără autor, după trad. din 1808, la Arh. St. București, A.N., MMDCXCVIII/1.

EDIȚII: <Melchisedek>, *Doa urice*, p. 370—371 (text slav și trad., numai cu data de an, însă greșită: 6940 <1432>); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 350—351 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 100 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Pentru м.

³ Șters.

⁴ Lectura numelui lunii este nesigură.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воєвода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ лнстомъ нашимъ, кто на нѣ оузнитъ или его слышитъ чтоучи, вже тотъ истинны слоуга и бояринъ нашъ вѣрны, панъ Данъ дворникъ, слѣжнаъ намъ правю и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвши его правю и вѣрною слѣжбою до нас(ъ), жаловали есми его воебною нашею м(н)-

л(о)стїю и дали есмн ему, оу нашен земли, едно село на Тамашѣ, где былъ Петрицъ, што бы емоу зрикъ, съ оусѣмъ доходомъ, и жонн его, Марушцѣ, и братоу ен, Ивнору(ъ), и дѣтемъ нх(ъ), и оуноучатомъ нх(ъ), и праоуноучатомъ нх(ъ), и працоуратомъ нх(ъ) и въсемоу родоу нх(ъ), непорѣшено николн, на вѣкы.

И хотаръ томоу селоу, по старымъ хотаромъ, кѣды изъ вѣка ужнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Илїн воеводѣ, и вѣра възлюбленнаго с(ъ)на г(оспод)ства мн, Романа, и вѣра въсѣх(ъ) дѣтен наших(ъ) и вѣра боарѣ наших(ъ): вѣра пана Мнхана и дѣтен его, вѣра пана Былчн и дѣтен его, вѣра пана Журжа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Журжа Жомотатева и дѣтен его, вѣра пана Кипчича и дѣтен его, вѣра пана Исаа и дѣтен его, вѣра пана Стана вистѣринка, и вѣра пана Дамакоуша столнннн и дѣтен его, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчоула, вѣра пана Стана Брѣлчича и дѣтен его, вѣра пана Шефоула и брата его, пана Мнндрѣ, и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Мнхана Оуричела, вѣра пана Бѣлоша чашнннн и вѣра оусѣх(ъ) боарѣ наших(ъ), и велнкых(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ жнвотѣ, кто боудетъ господарѣ нашен Землн Мол¹-давскон, вт(ъ) дѣтѣн наш²нх(ъ) нлн вт(ъ) нашего <ро>¹д³ нлн кого Б(ог)ъ нзберетъ быти, тотъ що бы нмъ не порѣшилъ нашего даанїа алн що бы нмъ <оут>²-верднлъ и оукрѣпллъ закоуже дали есмъ ем³з²а его правоу и вѣрноу служев.

И на болшее потвержденїе семоу всему выше писанному, велѣлн есмъ слвзѣ нашему вѣрномоу, паноу Нѣгоевн логожетоу, писати и прнвѣснтн нашн печатъ к семоу лнстоу нашему.

Оу Гочавѣ, пис(а) Ёанча, в(ъ) лѣт(о) x̄sc̄m̄a фек(р̄sar̄ia) к̄с̄.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Dan vornic, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat pe Tamaș, unde a fost Petriță, ca să-i fie lui uric, cu tot venitul, și femeii lui, Marușca, și fratelui ei, Ionul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomotate și a copiilor lui, credința panului Cupcici și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, și credința panului Dămăcuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Stan Bîrlici și a copiilor lui, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea, și a copiilor lor, credința panului Mihail Ūricel, credința panului Băloș ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, <Mol>¹dova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oancea, la Suceava, in anul 6941 <1433> februarie 26.

Bibl. Acad., XL/1. Orig., perg. (35 × 32 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu o trad., din 1857 octombrie 13, de episcopul Melchisedec.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 3—4. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/198.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 461 (facs.); Codrescu, *Uricariul*, XX p. 96—97 (trad. după orig., comunicată de episcopul Melchisedec); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 353—355 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 100—101 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Șters.

³ рѡдѣ a fost scris peste un cuvînt mai lung (probabil братица).

115

1433 (6941) februarie 27.

Let 6941 <1433> fêvruarie 27.

Uric di la Ilieș vodă, ficioru lui Alexandru vodă. Scrie c-au miluit pe credincioasă sluga mării sale, pe pan Mihail, ficioru lui Bălici, și i-au întărit pre ocina lui cu osăbită milă, in țara mării sale, pre Tămășăl, satul dé mijloc, ca să fii uric, cu tot vinitul, și ficiorilor lui, și surorilor lui, Marușcăi și Anușcăi, și nepoților și strănepoților lui, cu totu vinitu.

Și hotaru pe undé s-au pojovăit de vec.

Și sint 326 ani de atunce și pă ră acum.

Bibl. Acad., MDXXXI/103, nr. 1. Rez. din 1760 mai 31.

Alt rez., intr-un perilipsis din 1827 noiembrie 1, ibidem, MDXXXI/100.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 358 (rez. din 1827, după Ghibănescu, *Ms. Sirete*, cond. nr. LII, f. 23 v.); *D.I.R.*, A, I, p. 101 (rez., după Costăchescu).

116

1433 (6941) iunie ..., Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, Іѡ Ілїа воевода, г(о)с(по)д(а)ръ Землн Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, оу сѣмъ кто на н(ъ) оу зрѣтъ нли его слышнтъ шѣчи, оже тотъ истиннын слоуга нашъ, Петръ Дѣрнѣ, н Иван(ъ) н Жѣржъ, брат<н>¹ ¹ <слѣжнл намъ правою н вѣрною>¹ слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвшѣ¹ нх(ъ) правою н вѣрною слѣжбою до нас(ъ), жалѡв<а>² <н есмь нхъ>² воебою нашею м(н)л(о)стію н далл есмь <нмъ оу наш>² енн землн, оу Молдавскон, село нхъ, Доуринци, на <Чю>² хрн ² що бы нмъ было оурнк(ъ), съ вѣсѣмъ доходомъ, нмъ, н дѣтемъ нхъ, н оу нѣчатомъ нх(ъ), н праоу нѣчатомъ нхъ, н пращврѣтомъ нхъ н нан ближнемъ племеню нх(ъ), непѣрѣшеноже, нмъ, николнже, на вѣ<кы>³.

Іѡ хотаръ томъ селъ, Дурнещомъ, да бѣдет(ъ) по старшмъ хотаръ нт(ъ) вѣсѣхъ стран(ъ), куда из вѣка вжнеллн.

Іѡ на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писанаго Ілїн воеводѣ; н вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа, н вѣра брату г(оспод)ства мн, жупана Стецка, вѣра пана Мнхана н дѣтен его, вѣра пана Ж<вржа>⁴ Фратов-

ского и дѣтен его, вѣра пана Билчи, вѣра пана Жсржа жумѣтатевъ и дѣтен его, вѣра пана Дана дѣворникъ⁴ и дѣтен его, вѣра пана Купчина и дѣтен его, вѣра пана Исан и дѣтен его, вѣра пана Кръсти и дѣтен <его, вѣра>¹ пана Стана Брълнча и дѣтен его, вѣра пана Домокъша столнника и дѣтен его, вѣра пана Лазара и бра<та>² его, пана Станчѣла, вѣра пана Шефѣла и брата его, пана Мындри, вѣра пана Ксзмы Шандровнча, вѣра пана Ивашка Прочелника, вѣра пана Бѣлоша чашиника, вѣра <пана>³ Уричела Мнхана и вѣра въсѣхъ бояръ молдавскыхъ, велицѣмже, и малымъ.

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѣдетъ г(о)с(по)д(а)ръ земли нашеи, ѡт(ъ) дѣтен нашихъ или ѡт(ъ) братѣи нашихъ(ъ) или бѣуд(и) <кто ѡ>²т(ъ) <нашего>² племени <или кого>² Б(о)гъ избѣретъ быти, тотъ цю бы нашего даиѣа не рѣшали нмъ, али цю бы нмъ оутѣ<рѣ>дани и оукрѣпни з>¹андже али есмы нмъ за нхъ правою и вѣрнсю слѣжею.

И на болшее потвѣрженіе томъ <въсемъ выше писанномъ, велѣни есмы слѣзѣ нашемъ Гедев>¹нѣ діакони писати и прикѣснѣ нашѣ печать к семѣ листвѣ нашемѣ.

Оу Ссч(а)вѣ в(ъ) лѣт(о) хзцма юнѣа ²

† Din mila lui Dumnezeu, Io Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Petru Durnea, și Ion și Giurgiu, frații ... ¹ <ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă>¹ slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, <i-am>² miluit cu deosebita noastră milă și <le>²-am dat <in>² țara noastră, în Moldova, satul lor, Durnești, pe <Ciu>²hur ...² să le fie uric, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și neamului lor cel mai apropiat, neclintit, lor, niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, Durnești, să fie după hotarul vechi din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința fratelui domniei mele, jupan Stefco, și credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Gi<urgiu>⁴ de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu Jumătate și a copiilor lui, credința panului Dan vornic și a copiilor lui, credința panului Cupcici și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor <lui, credința>⁴ panului Stan Birlici și a copiilor lui, credința panului Domocuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Lazăr și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Cuzma al lui Șandru, credința panului Ivașco Procelnic, credința panului Beloš ceașnic, credința <panului>³ Uricel Mihail și credința tuturor boierilor moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau ori<cine>² din neamul <nostru sau pe cine>² îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească <și să le-o împuternicească>¹ pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire <a tuturor>¹ celor <mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre Ghedeo>¹n diac să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6941 <1433> iunie ... ².

Arh. St. București, Pечеți, nr. 118. Orig., perg. (35 × 29 cm), pecete atirnată, stricată.

EDIȚII: Costăchescu, *D.x.*, I, p. 361–363 (text slav și trad., cu data de zi: după 15); *D.I.R.*, A, I, p. 103 (trad., cu aceeași dată de zi).

4 Rupt.

www.dacoromanica.ro

Iar hotarul acestui sat să fie pe Birlad în jos, și pe apă și pe deal, pînă la hotarul lui Popoiuc, care și acesta este un sat al lui, și cît va putea așeza în acest hotar, totul să-i fie lui uric, cu tot venitul, și copiilor lui și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și celor mai apropiați frați ai lui și surorilor, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința iubitului frate al domniei mele, jupan Stețco, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Mihail de la Dorohoi și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Dan vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jomătate și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Cupcici și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Lazăr și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Petru Hudici, credința panului Mihail Uricel, credința panului Dămăcuș stolnic, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Stețco și a lui Toma, vornicei, și credința tuturor copiilor și boierilor noștri, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu, acela să nu clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească, ca unor credincioase slugi, pentru că i-am dat pentru dreaptă slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a acestor toate mai sus-scrise, am poruncit credincioasei noastre slugi, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Am scris eu, Ghedeon, la Suceava, în anul 6941 <1433> iunie 15.

Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fond Spiridonie, XXI/67 a. Orig., perg (39 × 28,5 cm), pecete atirnată, deteriorată.

Cu o trad., din 1797 martie 17, de Sofronie ieromonah, și cu o copie din 1820 iulie 25, după altă copie a unei trad. din 1760 iunie 17, de Evloghie dascăl, cu data de zi: 5, ibidem, XXI/67 b și c. O foto., ibidem, Fotografii, III/155. Altă foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/26. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 7—8, și alta, modernă, după trad. din 1797 martie 17, de Sofronie ieromonah, cu trad., la Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 3.

Această pecete, singura dintre cele binc conservate provenind de la documentele interne cunoscute în prezent ale domniei lui Iliaș voievod din anii 1432—1433, reprezintă amprenta primului tipar sigilar folosit în cancelaria noului domn. Elementele sale distinctive, avîndu-se în vedere întreaga serie a imprimărilor existente — începînd cu cea de pe pecetea actului de la Alexandru cel Bun, din 18 aprilie 1409 (v. doc. nr. 25), și terminînd cu cea de la actul din 24 februarie 1442 (v. doc. nr. 218) —, sînt următoarele: diametru = 7,7 cm, cap de bour cu botul rotunjit, coarnele arcuite înăuntru și steaua (cu cinci colțuri) între cle, soarele (rozetă cu cinci petale în jurul unei mici calote) și luna (crai nou) de o parte și de alta a capului, într-un scut triunghiular cu marginile laterale ovale, înconjurat de șase lobi (cel superior fiind mai arcuit și formînd o jumătate de cerc), cu cruciulițe la capete, și de tot atîtea cîmpuri umplute cu mici pentagoane, iar în jurul emblemei, între două cercuri simple, legenda: <† Печать Ювѣдана Иана воєвода господаря Земан Молдавскон * * *>.

EDIȚII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 49—52 (text slav, după o copie particulară modernă, și trad.); idem, *Ispisoace*, I, 1, p. 6—9 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 358—360 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 102 (trad.).

<†>¹ М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефан(ъ) воевода, господарь Земли Молдавскон. Чиным(ъ) знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, кто <на>² нѣ оузритъ или его оуслышитъ(ъ) чтичи, оже тотъ истинны слуга нашъ, Мнѣханаъ Кръстіанескъаъ, служилъ(ъ) намъ правю и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвше его правю и вѣрнѣю службу до насъ(ъ), жаловали есмы его воебою нашею м(н)л(о)стію и дали есмы ему, оу насен земли, половина Кръстіанецъ, его частъ(ъ), съ старимъ хотаромъ. Тое, ему, оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, и дѣтемъ его, и оуничатомъ(ъ) его, и праоуничатомъ его, и пращратомъ его и вѣсему роду его, непоручено николже, на вѣкы.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, вѣше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра боаръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнѣхана и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Жвржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Негрила дворника и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Стана Брълчи и дѣтен его, вѣра пана Чурвы и дѣтен его, вѣра пана Банчула, вѣра пана Дули, вѣра пана Халмажа столника, вѣра пана Яла чашника и вѣра вѣсѣхъ(ъ) боаръ нашихъ молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто вудетъ господарь насен земли, или вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего племенне или кого <Богъ>³ изберетъ быти, тотъ цю бы не поручилъ(ъ) нашего даніа, али што бы оутвѣдилъ(ъ) и оукрѣпилъ(ъ).

И на болшее потвѣрженіе тому вѣсему вѣше писанному, вє<л>¹ѣли есмы слвсѣ нашему в<ѣ>³рному, Нѣгови поговѣту, писати и привѣснати>³ нашъ печатъ к сему листу нашему.

Оу <Гоча>³вѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣма ное(мвриа) 7̃.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Кръстіанескъ; <însemnare din sec. al XVII-lea>: Кръстѣнцѣи вт Хотин; <altă însemnare, din sec. al XVIII-lea>: Кръстнаницин.

<†>¹ Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Mihail Cristianescul, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, jumătate din Cristianești, partea lui, cu hotarele vechi. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Negrilă vornic și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Baniul, credința panului Duma, credința panului Halmaș stolnic, credința panului Albu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru, sau pe cine îl va alege <Dumnezeu>³ să fie,

acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La <Sucea>³va, în anul 6941 <1433> noiembrie 3.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Cristienesc; <însemnare din sec. al XVII-lea>: Cîrstînești de la Hotin; <altă însemnare, din sec. al XVIII-lea>: Cîrstianesti.

Bibl. Acad., V/95. Orig., perg. (37,5 × 35 cm), pecete atirnată, pierdută.

Cu o trad., din 1809 aprilie 9, de Costandin spătar, avînd data de zi: 6. O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 20.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/123.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 364—365 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 104—105 (trad.).

¹ Rupt.

² Omis.

³ Șters.

Von Gottes Gnaden, wir, Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund mit diesem Brife allen, die in solchen sehen oder ihn hesen hören, wienach dieser unser wahrhafte Diener und Bojarin H<er>r Danko, Sohn des H<er>r<n> Shursh des Fratowers, un smit redlichem und getreuem Dienste gedient hat. Da wir nun seinen redlichen und getreuen Dienst zu uns gesehen, so haben wir ihn mit unserer besonderen Gnade begnadiget und ihm in unserem Lande gegeben ein Dorf ...¹ namens Mjanouz und 4 Tatarenhöfe (dwora)², namentlich: Mateis, Jwaschos ...¹ mit allen Einkünften ihm, seinen Kindern, seinen Enkeln, seinen Urenkeln, seinen Ururenkeln, und seinem ganzen Geschlechte unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses dorfes ist mit all den alten Hotaren, wie solcher von jeher bestanden hat.

Und hiefür ist die Beglaubigung unserer Herr<schaft> des obgeschriebenen Stefans Woewodens, und die Begl<aubigung> unserer Bojaren: d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Michail und seiner Kinder, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Wlăca u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Dan u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Negril, Hofrichters u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Kupcić u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Unkljat u<und> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Domonkusch Truchsessens, u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Stan Bärlic (Brălic)² u<nd> s<einer> K<inder> d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Stan, Schatzmeisters, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Bancul, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Duma, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Mirca, Schatzmeisters, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Halmash, Truchsessens, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Alb, Mundschenks und die Begl<aubigung> all unserer Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird entweder von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, der soll demselben doch unsere Schenkung nicht umstossen, sondern dieselbe bestärken und bekräftigen, denn wir haben es ihm für seinen redlichen und getreuen Dienst zu uns gegeben.

Und zu mehrerer Bekräftigung all des obgeschriebenen haben wir unserem getreuen Diener Năgoe, dem Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Briefe.

Zu Soćaw, im J<ahre> 6941 <1433> Nov<ember> 9.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru, pan Danco, fiul lui pan Giurgiu de la Frătăuți, ne-a slujit nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat ...¹, anume Mianăuți, și 4 curți de tătari, anume: Matei, Ivașco ...¹, cu tot venitul, lui, copiilor lui, nepoților lui, strănepoților lui, răstrănepoților lui și întregului lui neam, nestrămutat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele vechi, pe unde din veac a existat.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Negrilă vornic și a copiilor lui, credința panului Cupecici și a copiilor lui, credința panului Uncliat și a copiilor lui, credința panului Domoncuș stolnic și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici și a copiilor lui, credința panului Stan vistier, credința panului Banciul, credința panului Duma, credința panului Mircea vistier, credința panului Halmaj stolnic, credința panului Albu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu strice dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă către noi.

Și spre mai mare întărire a tuturor celor de mai sus-scrise, am poruncit credincioasei noastre slugi, Neagoe logofăt, să scrie și să lege pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6941 <1433> noiembrie 9.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 148–149. Trad. după orig., perg., pecete atirnată; actul se afla în 1886 la M-reă Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 22–23.

ALTE EDITIONI: Măzăreanu, *Catalih Putna*, p. 173 (rez., cu numele satului greșit: Frătăuți, în loc de Mianăuți); Wickenhauser, *Bochotin*, p. 10 (rez. germ.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 366 (rez. după Măzăreanu) și p. 367 (trad. rom., după Wickenhauser, *Woronetz und Putna*); *D.I.R.*, A, I, p. 105–106 (trad., după Costăchescu).

¹ Loc gol în textul editat.

² Mențiunea lui Wickenhauser.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ, кто на нь оузритъ или его оуслышитъ чтоучи, оже тотъ истиннын слоуга нашъ вѣрнын, панъ Ходко Костичъ, слоужилъ(ъ) намъ правою и вѣрною слоужбою. Тѣмъ, мы, видѣвши его правою и вѣрною слоужбою до насъ(ъ), жаловали есмы его особною м(н)л(о)-стію и дали есми емоу, оу нашемъ земли, села на Боро[воро]нѣ, на имѣ инноушчнын дворъ, и Хоуецкы, и Синици, близъ Берешчѣкка, и Глодѣне, где естъ(ъ) Нѣнчиолъ(ъ) жюде, и млинъ на Серетѣ, где естъ(ъ) Хоуецъ. То е вѣсе що бы имъ оурихъ, и женѣ его, Басютцѣ, и дѣтемъ ихъ, и оуноучатомъ ихъ, и Бѣсоутчнын братіямъ и праоуноучатомъ ихъ, непорушено николже, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селомъ да боудетъ по старимъ хотарн, коуда уживали изъ вѣка.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаг(о) Стефана воеводы, и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Мнхана и дѣти его, вѣра пана Кр(ъ)стѣ и дѣтен его, вѣра пана Негрла дворника, вѣра пана Дана и дѣтин его, вѣра пана Оукламы, вѣра пана Петра Хоудича, вѣра пана Банчиола и вѣра брата его, Шефюла, вѣра пана Хъмажа¹, вѣра пана Ялка чашника, вѣра пана² ключника и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) мольдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто боудетъ господаръ земли нашн, или ш(ъ) дѣтен нашихъ или ш(ъ) нашего племени или боуд(н) кто боудетъ господаръ земли нашн, ш(ъ) дѣтен нашихъ или ш(ъ) нашего племени или боуд(н) кто, кого Б(ог)ъ избретъ быти, тотъ што бы имъ не порушилъ нашего данна [или боуд(н)], кто кого Б(ог)ъ избретъ быти, тотъ што бы имъ не порушилъ нашего данна], али што бы имъ оутвердилъ(ъ) и оукрѣпилъ зановже дали есмы емоу за правою и за вѣрною слоужбою.

И на болшее потвержденіе тому вѣсемоу выше писанномуу, велѣли есмы нашему вѣрномуу пану, Нѣговни логобетору³, писати и привѣснати нашу печать къ сему листу нашему.

И писа Дончъ граматикъ, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x^mcc^mlvi но(е)в(р)іа) 31.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Hodeco Costici, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită milă și i-am dat, în țara noastră, satele pe Vorona, anume: curtea Anușcăi, și Hueșeni, și Sinești, lângă Vereșceac, și Glodeni, unde este jude Nenciul, și moara pe Siret, unde este Hueș. Toate acestea să le fie lor uric, și femeii sale, Vasiutca, și copiilor lor, și nepoților lor, și fraților Vasutcăi și strănepoților lor, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Crîstea și a copiilor lui, credința panului Negrilă vornic, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Uncleat, credința panului Petru Hudici, credința panului Banciul și credința fratelui său, Șteful, credința panului Hămaj¹, credința panului Albu ceașnic, credința panului ...² cliucinic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va di domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau oricine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, [sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră] ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreaptă și pentru credincioasă slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Și a scris Donciu gramatic, la Suceava, în anul 6941 <1433> noiembrie 16.

După Costăchescu, *Doc.*, II, p. 594. Text slav după orig., perg., pecetea altărată, pierdută; actul se afla în posesia editorului.

Cu trad. edit., *ibidem*, p. 595. O trad. din sec. al XVIII-lea, fără autor, la Bibl. Acad., CXCVIII/210, și o copie, de I. Bogdan, după Iorga (v. EDIȚII), *ibidem*, ms. nr. 5 232, f. 24. O copie, din 1818, de Theodor Gașparovici diac, după o trad. veche incompletă, la Arh. St. Iași, CCCXXXIX/1 (Cond. de doc. a Mitropoliei Moldovei), p. 663.

ALTE EDIȚII: Iorga, *St. și doc.*, V, p. 79 (rez., după trad. din sec. al XVIII-lea), și VII, p. 72 (rez., după orig.); Ghibănescu, *Surele*, XXII, p. 91 (copie din 1818); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 369 (rez. după orig., după Iorga); *D.I.R.*, A, I, p. 106 (trad., după Costăchescu, *Doc.*, II).

¹ Așa în textul editat; în celelalte documente: „Hălmaj”.

² Numele clucerului lipsește în textul editat.

³ Așa în orig. (nota lui M. Costăchescu).

121

1433 (6941) decembrie 14.

6941 <1433> dechemvrie 14.

Ispisoc a domnului Ștefan voievod, prin cari faci danii lui Miele, Rău-săanii, pe Jijia, undi esti casa lui, și, pe Birlad, Micodanii, anumi Dănuța și la Locurile Gemenie.

Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 72, f. 58 r. Rez. din 1843 noiembrie 9.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 373 (rez.); *D.I.R.*, A, I, p. 107 (rez., după Costăchescu).

122

<1433—1434; 1444—1446> decembrie 19, Suceava.

† Стефанъ(ъ) воєвод(а), в(о)жѣю м(н)а(о)стѣю, господарь Земли Молдавскон. Пишемъ(ъ) въсѣмъ(ъ) и шолтвземъ(ъ) и прѣгаремъ(ъ) шт(ъ) въсѣхъ(ъ) търгохъ(ъ) шо, нхъ(ъ), свт(ъ) оу нашен земли. Твт(ъ), к намъ(ъ), пришли брашовѣнн и жалуютъ(ъ) аже не лишите нхъ(ъ) продавати свои торговли дружны, крамаре, какъ(ъ) продали при нашег(о) родителѣ.

Про тож(е), шт(ъ) сего часа, шо бы есте не становили нхъ(ъ), але да свт(ъ) волины и словоды продавати и свои крамарѣ какъ(ъ) было нмъ законъ(ъ) при нашег(о) родителѣ, при Ялѣандра воєводы. И теперь також(е) да держатъ(ъ), а никто нигде да не смѣетъ нхъ становити, при нашем казни.

Пис(а) оу Соч(а)вѣ, дек(еврѣ) ѿ.

<Pe verso>: Litera Stephani waywodae mandans ut homines de terra Barcensi libere passint vendere res suas, sine impedimento.

† Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei. Scriem tuturor șoltuzilor și pîrgarilor din toate tirgurile care sînt în țara noastră. Aici, la noi, au venit brașovenii și se jeluiesc că nu-i lăsați să vîndă mărfurile lor mărunte, mărunțișurile, cum au vîndut în vremea părintelui nostru.

De aceea, din acest ceas, voi să nu-i opriți, ci să fie volnici și slobozi să vîndă și mărunțișurile cum le-a fost legea în vremea părintelui nostru, în vremea lui Alexandru voievod. Și acum la fel să se țină și nimeni nicăieri să nu îndrăznească a-i opri, sub pedeapsa noastră.

Scriș la Suceava, decembrie 19.

<Pe verso>: Scrisoarea lui Ștefan voievod cerind ca oamenii din Țara Birsei să treacă slobod să-și vîndă mărfurile lor, fără nici o piedică.

Arh. St. Brașov, Fond Primăria Brașov, Colecția Stenner, I/434. Orig., hîrtie (9 × 22 cm), pecete mică aplicată, cu legenda: † Печать Стефана воєводи.
O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XIX/7.

Datat în cele două domnii ale lui Ștefan voievod după intitulăție și loc de emitere. Anul 1443 a fost exclus, deoarece împrejurările politice de la sfîrșitul lui nu justifică o poruncă domnească de acest fel. Pentru diferitele datări ale acestui doc., v. EDIȚII și Șimanschi, *Precizări*, p. 70.

EDIȚII: Bogdan, *Doc. Brașov*, p. 19–20 (text slav și trad., cu data de an: 1435 – 1447); Nicolăescu, *Doc. slav-rom.*, p. 91–92 (text slav și trad., cu data de an: 1435–1443); Tocilescu, 534 doc., p. 488 (text slav și trad., fără dată de an); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 694–695 (text slav și trad., cu data de an: circa 1435).

123

1434 (6942).

... Un uric ... de la Ștefan voievod, din let 6942 <1434> ... cari sate sînt scrisă anumi în uric, sat pi Cobîle, la Movile¹, parte lui Costin, și, piste Prut, Paremnicevul² și dvoriște lui Rosomacin³.

Arh. St. Iași, XL/22. Menț. într-o hotărîre domnească din 1729 (7238) septembrie 12.

Aceeași menț., într-un peripetis de documente ale satului Păulești, pe Prut, ț. Fălciu, numit ulterior Lunca Banului, din 1809 decembrie, ibidem, CDLVIII/74 (orig.) și XXIV/34 (copie), și într-o carte de judecată a divanului, cu aceeași dată, ibidem, CDLXII/36 (orig.) și XXXVIII/57 (copie). Două menț., într-o carte de judecată din 1810 februarie 12, unde uricul este adus pentru locul Ciortova, peste Prut, ținutul Fălciu, ibidem, XXIX/19 și XXXVII/2.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 151 (rez. din 1729, din *Ms. surete*, XVIII, p. 520); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 399 (rez., după Ghibănescu, *Ms. Surete*); *D.I.R.*, A, I, p. 107 (rez., după Costăchescu).

¹ În toate doc. din secolcle următoare: Movilă.

² Probabil, lectură greșită, pentru „Derenice“.

³ „a lui Rosomac“.

124

1434 (6942) ianuarie 29, Suceava.

† М(и)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воєвода, господарь Земли Молдавской. Чиннымъ знаменитомъ, не сѣмъ листомъ нашимъ, кто на нѣ оузнатъ ли его оуслышатъ чинъ, вже тотъ истинны слуга и бояринъ нашъ вѣрны, панъ Блажь, с вжила с(ка)топочинешомъ в(тъ)цу нашему правому и вѣрному службою,

а д(ь)нес(ъ) славжит(ъ) намъ правою и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвши его правую и вѣрную службу до нас(ъ), жаловали есмы его всеюною нашею м(н)-л(о)стію и дали есмы ему, оу нашихъ земли, села на Краснои, на нмѣ: Рошіори, где ест(ъ) Негрило, и, пониже, под(ъ) лѣсомъ, где ест(ъ) Павелъ Българин(ъ), и селище Мырлеково и где ест(ъ) Мик(ъ) Руптура. То е все, ему, оурихъ, съ вѣсѣм(ъ) доходомъ, и братіамъ его, пану Домонкушѣ столнику и Іакобѣ, и дѣтемъ ихъ(ъ), и оуничатомъ ихъ(ъ), и праоуничатомъ ихъ(ъ), и працлратомъ ихъ(ъ) и всему роду ихъ(ъ), непорочно николиже, на вѣки.

И хотаръ тѣм(ъ) селомъ, по старому хотару, куда жилили из вѣка.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воєводы, и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Михаила и дѣтен его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Купича дворника и дѣтен его, вѣра пана Журжа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Кръсти и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа и дѣтен его, вѣра пана Негрила и дѣтен его, вѣра пана Оуничлати и дѣтен его, вѣра пана Петра Худича и дѣтен его, вѣра пана Банчула, вѣра пана Думи, вѣра пана Мирчи вистіарника, вѣра пана Іаба чашника и вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ <живот>¹ѣ, кто будетъ господаръ нашихъ земли, или ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего племени или кого Богъ изберетъ господарю¹мъ быти, тотъ што бы не порушил(ъ) нашего даніа, али што бы оутверъ <дн>¹л(ъ) <и оукрѣпилъ, зануже дали есмы ему>² за его правую и вѣрную <службу>³.

И на большее потвержденіе тому вѣсѣму выше писанному², велѣли есмы слѣсѣ unserem вѣрному, Нѣгоеву логовету, писати и привѣснити на шув печа²тъ къ сему листу unserem.

Оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) xsmme ген(аріа) кѹ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Blaj, a slujit sfintrăposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, satele pe Crasna, anume: Roșiori, unde este Negrilă, și, mai jos, sub pădure, unde este Pavel Bulgarul, și seliștea lui Mirlec și unde este Mic Ruptura. Toate acestea să-i fie lui uric, cu tot venitul, și fraților lui, pan Domoncuș stolnic și Iacob, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Mihail și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cirstea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Banciul, credința panului Duma, credința panului Mircea vistier, credința panului Albu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau <pe cine îl va alege Dumnezeu>¹ să fie

domn, acela să nu clintească dania noastră, ci să o întărească <și să o împaternicească, pentru că i-am dat>² pentru dreapta și credincioasa lui <slujbă>³.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor <mai sus-scrise>², am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6942 <1434> ianuarie 29.

Arh. St. București, Peciți, nr. 119. Orig., perg. (27,5 × 33,5 cm), rupt la o îndoitură, pecete atirnată, stricată.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/124. Două copii, de I. Bogdan, una după orig., la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 38–39, și alta, după o trad. din 1728 martie 5, ibidem, f. 40.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 174–175 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A., I, p. 107–108 (trad.).

¹ Rupt.

² Rupt și șters.

³ Șters.

125

1434 (6942) ianuarie 29, <Suceava>.

6942 <1434> ghenari 29.

Ispisoc de la domnul Ștefan voievod, cu tălmăcire lui, întăritori slugii sali Gruban pe satile lângă Birlad: Șuşneştii, undi ești Ștefan, și Tămașul și, pe din sus, Cărăpciuneştii, și, pe Cracovăţ, (lipsă)¹ săliștia lui Mihai Bărbosul.

Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 31, f. 108 r. Rezumat din 1840 iunie 28.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 379 (rez.); *D.I.R.*, A., I, p. 108 (rez., după Costăchescu).

¹ Mențiunea traducătorului.

126

1434 (6942) februarie 10, Suceava.

Von Gottes Gnaden, wir, Stefan Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund mit diesem Briefe allen, die in solchen sehen oder ihn lesen hören, wienach dieser unser wahrhafte Diener Grosă uns treu gedient hat. Da wir nun seinen treuen Dienst gegen uns gesehen, so haben wir ihn mit unserer besonderen Gnade begnädiget und ihm in unserem Lande ein Dorf namens Klićkoiuzi gegeben, damit es eine Handveste sei mit allen Einkünften, ihm, seinen Kindern, seinem Bruder Michail und ihren Kindern, ihren Enkeln, ihren Urenkeln, ihren Ururenkeln und ihrem ganzen Geschlechte (rodu)¹ unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses Dorfes soll der nach dem alten Hotar sein.

Und hiefür ist die Beglaubigung unserer Herrschaft des obgeschriebenen Stefan Woewoden und die Beglaubigung unserer Bojaren: d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Wlăca und seiner Kinder, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Kupcić, Hofrichters, u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Shursh des Fratowers u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie>

B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Krästi u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Dan u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Jsaia u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Unkljat u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Peter Chudić u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Ćurba u<nd> s<einer> K<inder>; d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Banćul, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Duma, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Mirća, Schassmeisters, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Bogdan, Truchsessen, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Alb, Mundschänks, und die Beglaub<igung> all unserer Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird entweder von unseren Kindern oder unserem Geschlechte, oder wen immer Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, der soll demselben doch unsere Schenkung nicht umstossen, sondern dieselbe bestärken und bekräftigen, denn wir haben es ihm für seinen redlichen und getreuen Dienst zu uns gegeben.

Und zu mehrerer Bekräftigung all des obgeschriebenen haben wir unserem getreuen² Diener Nêgoe, Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel Beizuhängen diesem unsern Briefe.

Zu Soćaw, im J<ahre> 6942 <1434> Horn<ung> 10.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Groza, ne-a slujit cu credință. De aceea, noi, văzînd credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat lui, în țara noastră, un sat, anume Clicicăiuți, să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, copiilor lui, fratelui său, Mihail, și copiilor lor, nepoților lor, strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului neam al lor, nestrîcat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după vechiul hotar.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de Ia Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncliat și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Banciul, credința panului Duma, credința panului Mircea vistiernic, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine Dumnezeu îl va alege să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu strice dania noastră ci să o întărească și să o împluternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar spre mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să lege pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6942 <1434> februarie 10.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 149. Trad. după orig., perg., pecete atîrnată; actul se afla în 1886 la M-reă Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 41.

¹ Așa în textul editat de Wickenhauser.

² De la „der grossen und der kleinen” pînă la „getreuen” întregit, potrivit indicației lui Wickenhauser, după documentul din 1433 (6941) noiembrie 9 (v. în acest volum doc. nr. 119).

127 <1434—1435; 1444—1447> martie 5, Suceava.

† Стефанъ воевода, б(о)жію м(н)л(о)стію г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Пишемъ(ъ) въсѣмъ бояромъ, н дворникомъ(ъ), н шолтвзомъ н прѣгаремъ, н жудемъ, н катаманомъ н въсѣмъ посполствѣ: вѣре кто имаетъ должника оу Брашовѣ, що бы ни единъ залогъ не оузмалъ на торговчаны шт(ъ) Брашока, раздѣ¹ коли познаетъ своего должника лицемъ, тогди имаетъ заплатити тотъ(ъ) истиннын должникъ(ъ). И кто своего должника лицемъ(ъ) <позналъ>², а оусхочетъ(ъ) права жадати ш своемъ долгу, що бы пошолъ(ъ) до Брашока, та що бы оучинили имъ право рѣдци Брашовстѣи на его должника. И брашовѣномъ кто будетъ(ъ) що оузмалъ безъ нхъ(ъ) права, шоже(е) из давна имають(ъ) в землн г(оспод)ства ми, шо бысте имъ воротили въсѣ до нити, шо бы не пришли болше жаловати.

И кто не будетъ(ъ) посланшенъ нашему повелѣнію н запису, тотъ(ъ) имаетъ быти подъ(ъ) великон казни г(оспод)ства ми.

Пис(а) оу Сочавѣ, мар(та) 5.

<Pe verso>: Litera sonans ut quilibet Moldaviensis habens debitores in medio Barcensium sua debita extorqueat coram iudicibus Barcensium, de quibus sibi plena justitia imperaretur, nam debitores bonis, de quibus satisfaciant, omnibus careant.

† Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei. Scriem tuturor boierilor, și vornicilor, și șoltuzilor și pîrgarilor, și juzilor, și vătămănilor și la tot poporul: oricine are datornic la Brașov să nu ia nici un zălog de la tirgoveții din Brașov, afară numai de cînd va cunoaște pe datornicul său de față, atunci să aibă a plăti acel adevărat datornic. Iar cine <a recunoscut>² pe datornicul său de față și voiește să i se facă dreptate pentru datoria lui, să meargă la Brașov ca să-i facă acolo dreptate dregătorii brașoveni împotriva datornicului său. Iar cine va lua ceva brașovenilor fără dreptul lor, pe care din vechime îl au în țara domniei mele, să le întoarcă totul pînă la un fir de ață, pentru ca să nu vină spre a se jelui mai mult.

Iar cine nu va fi ascultător poruncii și scrisorii noastre, acela să fie sub marea pedeapsă a domniei mele.

Scris la Suceava, martie 5.

<Pe verso>: Scrisoare ce spune că oricare dintre moldoveni are datornici în orașul Brașovului să-și scoată datoriile sale în fața juzilor Brașovului de la care să-și ceară deplină dreptate, ca să se ia datornicilor toate bunurile cu care să plătească.

Arh. St. Brașov, Fond Primăria Brașov, Colecția Stenner, I/432. Orig., hîrtie (10 × 22,5 cm), pecete mică aplicată, cu legenda: † Печать Стефана воеводы.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XIX/6. Alte foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/221, a — d.

Datat în cele două domnii ale lui Ștefan voievod, după intitulatie și după locul de emitere. Anul 1443 a fost exclus, deoarece la 6 martie domnul se afla la Neamț (v. doc. nr. 225). Pentru diferitele datări ale acestui doc., v. EDIȚII și Șimanschi, *Precizări*, p. 70.

EDIȚII: Bogdan, *Doc. Brașov*, p. 18—19 (text slav și trad., cu data de an: 1435—1447); Nicolaescu, *Doc. slav.-rom.*, p. 94—95 (text slav și trad., cu data de an: cca 1443—1447); Tocilescu, *534 doc.*, p. 487—488 (text slav și trad., fără dată de an); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 692—693 (text slav și trad., cu data de an: cca 1435).

¹ În loc de *разгѣ*.

² Omis.

† Ш(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, нѣмъ листомъ нашимъ, вѣмъ кто на нѣ оузритъ или его услышитъ чтоучи, оже тотъ истинны попъ нашъ, Юга, сажилъ прѣжде с(вѣ)топочиному в(тъ)цу нашему правою и вѣрною службою, и д(ь)нес(ъ) служитъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвши его правою и вѣрною службою до нас(ъ), жаловали есми его усобною нашею м(н)л(о)стію и подтвердили есми ему правовѣрное его выслушаніе и дали есми ему, оу нашемъ земли, села на нѣмъ: Бучоумѣни, где му е домъ, и, на Тувовѣ, двѣ села, где ест(ъ) Микла вт(ъ) Бахун и где ест(ъ) Баланъ вт(ъ) Стрымба, и едно мѣсто вт(ъ) пвстини, на Башн, ниже грѣблы Балицовы, и, на Подразѣ, селище Оцелово. То е все цю бы ему оурихъ, съ вѣмъ доходомъ, и дѣтемъ его, и оуничатомъ его, и праоуничатомъ его, и працнрѣтомъ его и всему роду его, непоручено николнже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ селомъ, съ вѣми старыми хотарн, коуды из вѣка ужнвали. И хотаръ селищи и поустини, колко възмогутъ ужнвати два села досытъ¹.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Былчи и дѣтен его, вѣра пана Кръсти и дѣтен его, вѣра пана Коупича дворника, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣи и дѣтен его, вѣра пана Оуниклѣти и дѣтен его, вѣра пана Негрила и дѣтен его, вѣра пана Петра Хоудча и дѣтен его, вѣра пана Стана Брълнча и дѣтен его, вѣра пана Мирча вистіарника, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефула, вѣра пана Лавора и брата его, пана Станчула, вѣра пана Думы Чръного, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Ялба чашника, вѣра пана Діениша спѣтарѣ и вѣра вѣх(ъ) бояръ наших(ъ) молдавскых(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто вудет(ъ) господаръ нашн земли, вт(ъ) дѣтен наших(ъ) или вт(ъ) братн наших(ъ) или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тот(ъ) што бы нѣмъ не поручилъ нашего дааніа, или што бы оутвердил(ъ) и оукрѣпилъ зануже дали есми ему за его правою и за вѣрною его службу.

И на болшее подтвержденіе тому всему выше писаному, велѣли есми слвзѣ unseremъ вѣрному, пану Нѣговн логобету, писати и привѣснти нашн печать к нему листу unseremъ.

Пис(а) Оанча, оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) \times СЦМВ април(іа) $\widetilde{\text{КД}}$.

⟨Pe partea îndoită a pergamentului, însemnare contemporană⟩: Пон(ъ) Юга.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat popă al nostru, Iuga, a slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, și

astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit dreptcredincioasa lui vislujenie și i-am dat, în țara noastră, satele anume: Buciumeni, unde îi este casa, și, pe Tutova, două sate, unde este Miclea din Bahnă și unde este Balan din Strimba, și un loc din pustie, pe Bașeu, mai jos de iazul lui Baliță, și, pe Podraga, seliștea lui Oțel. Toate acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul seliștii și al pustiei să fie cît vor putea să folosească două sate îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Crîstea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Stan Bîrlîci și a copiilor lui, credința panului Mircea vistier, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Duma Negru, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Dieniș spătar și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oancea, la Suceava, în anul 6942 <1434> aprilie 24.

<Pe partea îndoită a pergamentului, însemnare contemporană>:
Popa Iuga.

Archiwum Głównie Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum Koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 321.

Orig., perg. (37,5 × 35 cm), pecete atîrnată, parțial deteriorată, cu legenda: † <Пѣча> ѿ
Йв ГТЕФАНЪ ВОЕВЪДЪ ГОСПОДАРЪ ЗЕМЛИ МОЛДАВСКОНЪ *.*.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/9, XXIII/32 și XLVIII/44, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 51—52. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/18. O foto., puțin lizibilă, după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/125.

Această pecete, prima dintre cele provenind de la documentele interne ale domniei lui Ștefan voievod din anii 1433—1435, reprezintă amprenta celui dintîi tipar sigilar folosit în cancelaria noului domn. Elementele sale distinctive, avîndu-se în vedere întreaga serie a imprimărilor existente, sînt următoarele: diametru = 7,7 cm, cap de bour cu botul rotunjit, coarnele arcuite înăuntru (aproape imbinat) și steaua (cu cinci colțuri) între ele, soarele (rozetă cu cinci petale în jurul unei mici calote) și luna (crai nou) de o parte și de alta a capului, într-un scut triunghiular cu marginile laterale arcuite, înconjurat de șase lobi (cel inferior fiind ușor asimetric față de virful scutului) cu cruciulițe la capete și de tot atîtea cîmpuri umplute cu mici penta-goane, iar în jurul emblemei, între două cercuri simple, legenda menționată.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 463 (facs.); Kałuźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 852—853 (text slav și trad. lat.); Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 4—7 (text slav, după foto., și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 382—384 (text slav și trad.); *D.I.R.* A, I, p. 109—110 (trad.).

¹ o, făcut peste e.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мѣ, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаемо чинимъ, не сѣмъ листомъ нашимъ(ъ), оу сѣмъ кто на н(ъ) оузрнт(ъ) или его оуслышитъ чѣмъ, оже тотъ(ъ) истинный молебникъ нашъ, поп(ъ) Юга слѣжилъ(ъ) прѣжде с(вѣ)топочиншомоу ѡ(тъ)цоу нашемъ право и вѣрно, а д(ѣ)нес(ъ) слѣжитъ(ъ) намъ право и вѣрно. Тѣмъ(ъ), мѣ, видѣвши ег(о) правую и вѣрную слѣжбою до насъ(ъ), жаловали есми его и особною нашею м(н)л(о)стію и подтвердили есми емоу, ѡ насен земли, оу Молдавскон, да нѣа нашего ѡ(тъ)цѣ, села на нѣхъ: Боучюмѣн, где естъ(ъ) домъ его, а другоє понижє тог(о), Мнтеши, где естъ(ъ) Мнкоула жде, третое на Шинмоуѣ, Чорсѣчиши, четвертое повыше Боучюмѣн, на нѣхъ Радешани, и, на верхъ(ъ) Любанѣ, Мънзаци, и, на оусти Стоуденца, Темешени, ѡбѣ части ждечѣе, и Стримѣхъ с верха до ѡстіа, що мочі иметъ(ъ) собѣ ѡсадити, и, на Тоутѡвѣ, Лѣлешини и Хѣлмѣжени, и, на верхъ(ъ) Стражницѣ, где естъ(ъ) жде Мнхакъ. Тое вѣсе що бы емоу, ѡ(тъ) насъ(ъ), оурикъ(ъ), съ вѣсѣмъ доходомъ, емоу, и дѣтемъ его, и оуноучатомъ его, и прѣоуноучатомъ его, и прѣцоурѣтомъ его и вѣсемоу родоу его или ближнемоу, непорѣшено никомѣ, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селамъ, по ѡсми своимъ старымъ хотарн, коуда из вѣка ѡживали.

И на то естъ(ъ) вѣра г(о)сподства мн, вѣше писаннаго Стефана¹ воеводѣ, и вѣра боаръ нашихъ(ъ): вѣра пана Бѣлчи и дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)сти и дѣтен его, вѣра пана Кѡпчица дворника, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа и дѣтен его, вѣра пана Оуноклѣти и дѣтен его, вѣра пана Негриа и дѣтен его, вѣра пана Петра Хѣдича и дѣтен его, вѣра пана Стана Бѣлчица и дѣтен его, вѣра пана Мирчи вѣстѣарника, вѣра пана Банчюла и брата его, пана Шефѣла, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчюла, вѣра пана Дѣмъ Чорного, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Яла чашника, вѣра пана Дѣнниша спатарѣ и вѣра вѣсѣхъ(ъ) боаръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто боудетъ(ъ) господаръ насен земли, ѡ(тъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ѡ(тъ) братіи нашихъ(ъ) или ѡ(тъ) нашег(о) племени, бѣд(н) кто, кого Б(о)гъ изверетъ быти, тотъ що бы емоу не пороушилъ нашего даніа, али що бы нѣмъ оутвердилъ и оукрѣпилъ занѣж(е) есми дали емъ за его правую и вѣрную слѣжбу.

И на болшее подтвержденіє томоу вѣсемъ выше писанномъ, велѣли есми слоусѣ unseremъ вѣрномъ, Нѣгоєви логоветоу, писати и привѣстити нашѣ печатъ(ъ) к(ъ) семоу листоу нашему.

Пис(а) Гедени(ъ) дѣакъ(ъ), оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) 7432² април(а) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat rugător al nostru, popa Iuga, a slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru drept și credincios, iar astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, dania părintelui nostru, satele anume: Buciumeni, unde este casa lui, iar altul mai jos de acesta, Mitești, unde este jude Micula. al treilea pe Șimuz, Ciorsăcești, al patrulea mai sus de Buciumeni, anume Radeșani, și, la obîrșia Liubanei, Minzați, și, la gura Studenețului, Temeșești, amîndouă părțile de judecie, și Strimba, de la obîrșie pînă la gură, cit va putea să-și întemeieze, și, pe Tutova, Lălești și Hălmăgești, și, la obîrșia Strajnicului, unde este jude Mihaiu. Toate acestea să-i fie, de la noi, uric, cu

tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului său neam cel mai apropiat, neclintit niciodată, în-veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Stan Bîrlici și a copiilor lui, credința panului Mircea vistier, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Duma Negru, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Dieniș spătar și credința tuturor boie-rilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dum-nezeu să fie, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ghedeon diac, la Suceava, în anul 6942 <1434> aprilie 24.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum Koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 322. Orig., perg. (23 × 38,5 cm), pecete atîrnată, deteriorată, cu legenda: <† Печать ѿ> Стефана воеводы господаря Земли Молдавской *.*.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/10, XXIII/31 și XLVIII/37, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 53—54. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/19. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/126.

EDIȚII: Улянйцкій, *Материалы*, p. 42 (text slav prescurtat); Kaluźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 853—855 (text slav și trad. lat.); Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 8—12 (text slav, după foto., și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 386—388 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 110—111 (trad.).

¹ ے, adăugat deasupra rîndului.

² În tăietura pentru șnur.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавской. Чинимъ(ъ) знаменито, нсамъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), въсамъ кто на нъ оуэри(ъ) или его слышитъ(ъ) чѣши, вже тотъ(ъ) истинный попъ Ивана даи еси еи еднъ поустыню, на Кырингътѣри, где естъ(ъ) кыринца близъ Балосина, чересъ(ъ) Днеъ, що бы оучинетъ(ъ) собѣ монастырѣ. Тое що бы еи на вѣкы, та-кожде и с(ы)и его, Жѣржеи, и дѣтемъ(ъ) его и въсамъ родомъ(ъ) его, на вѣкы, недвиженно. И подъ(ъ) оури(ъ) що быхомъ(ъ) тотъ(ъ) монастырѣ(ъ) не даи ниомъ нкому, на вѣкы.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства ми и вѣра вѣсѣхъ бояръ молдавскыхъ(ъ),
великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

Писа Костѣ, оу Искомъ Тыргѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣмѣ ман кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că i-am dat acestui adevărat popă Ioil o pustie, la Cîrligătură, unde este fîntîna de lingă Balosin, peste Dîba, să-și facă mănăstire. Aceasta să-i fie lui în veci, de asemenea și fiului său, Giurgiu, și copiilor lui și întregului său neam în veci nemișcat. Și sub uric să nu dăm această mănăstire altuia nimănui, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința tuturor boierilor moldoveni, mari și mici.

A scris Costea, în Tîrgul Iașilor, la anul 6942 <1434> mai 25.

Arh. St. București, Peciți, nr. 120. Orig., perg. (17,5 × 17 cm), pecete mică atîrnată, cu legenda: <Печать Стефана воєвода>. Cu o trad., din 1796 iulie 12, de Andrei Tălmaci căpitan.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/127. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 55.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 391 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 111 (trad.).

131

1434 (6942) iunie 26, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воєвода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ лнстомъ нашимъ, кто на нѣ оузритъ или его услышитъ чтучи, оже произволн г(оспод)ство ми добрымъ нашимъ оумисломъ и оучинишмо за наше здравіе и за д(в)шіе с(вѣ)топочишіхъ(ъ) родителъ нашихъ(ъ) и дали есми Монастирю шт(ъ) Полѣни три челѣд(ъ) цыганскы, на нмѣ: Славѣ Хрѣловѣнѣ, и Костѣ, Чръниіславовѣ зѣтѣ, и Мнкоулицѣ, да бвдуть томѣ прѣд(ъ) реч(ѣ)нному монастирю непоршени, съ всѣмъ доходомъ, на вѣки.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства ми и вѣра бояръ г(оспод)ства ми вѣсѣхъ(ъ) и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

Писалъ Оанча граматит(ъ)¹, оу Гочаѣѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣмѣ юніа, въ кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a voit domnia mea cu cugetul nostru bun și am făcut pentru sănătatea noastră și pentru sufletul sfintrăposăților noștri părinți și am dat Mănăstirii din Poiană trei sălașe de țigani, anume: Slav Hîrlovean, și Coste, ginerele lui Cernislav, și Miculițea, să fie acestei mănăstiri mai înainte zise neclintit, cu tot venitul, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința tuturor boierilor domniei mele, și mari, și mici.

A scris Oancea gramatic, la Suceava, în anul 6942 <1434> iunie, în 26.

Arh. St. București, Peciți, nr. 121. Orig., perg. (21 × 14,5 cm), pecete mică atîrnată, cu legenda: Печать Стефана воєводи. Cu o trad., din 1796 iunie 29, de Andrei Tălmăciu căpitan.

Două foto., la Bibl. Acad., XXIII/33 și LXXVIII/7, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 56. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/128.

¹ Greșit, pentru граматикъ.

132

1434 (6942) iulie 12, Dorohoi.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавской. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ нашимъ, кто на нѣ оузрнѣтъ или его слышнѣтъ чтучи, оже произволн г(оспод)ство ми добрымъ момъ оумисломъ и дади еси монастырю вт(ъ) Молдавици двѣ челѣди цн<г>¹анскыи, на имѣ Коман(ъ) и <Кара>²манъ. Тоѣ що бы томъ прѣд(ъ) реченному монастырю оуричкѣ, съ оусѣмъ дохodomъ, и с даню и съ всемъ.

И ни единъ вт(ъ) нашнх(ъ) рѣдца прнмѣса къ тѣмъ выше писаннымъ цнганомъ да не нмаетъ, такожде и къ дѣтемъ нх(ъ) и къ вѣсемъ племеню нх(ъ), що из тѣх(ъ) двѣ выше реч(е)нных(ъ) челѣдех(ъ) вындет(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воевод(ы), и вѣра боляръ нашнх(ъ).

И на болшіи крѣпостъ томъ выше писанному, велѣли еси снвѣ нашему, Оанчеви граматикъ, прнс>¹д<т>¹и и нашъ печатъ прнвѣстити.

Оу Дорогвни, в(ъ) лѣт(о) xсѣмѣ юл(іа) вѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu cugetul meu bun și am dat mănăstirii de la Moldovița două sălașe de țigani, anume Coman și <Cara>²man. Aceasta să-i fie acestei mănăstiri mai înainte zise uric, cu tot venitul, și cu darea și cu tot.

Și nici unul dintre dregătorii noștri să nu aibă a se amesteca la acești țigani mai sus-scriși, de asemenea și la copiii lor și la întreg neamul lor, care va ieși din aceste două sălașe mai sus scrise.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, Oancea gramatic, să scrie și să atirne pecetea noastră.

La Dorohoi, în anul 6942 <1434> iulie 12.

Bibl. de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, colecția Markevici-Lukașevici, fond 159, nr. 5. Orig., perg., (24,5 × 16,5 cm), pecete mică atârnată, cu legenda: † Печѣь Стефана воеводы. Cu o foto., ibidem, nr. 780/5. O foto. la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/205, și un clișeu, la Arh. St. București, Colecția Microfilme U.R.S.S., rola 61, cadrul 714. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 57.

EDIȚII: Уляницкій, *Матеріалы*, p. 42 (text slav prescurtat); Яцимирскій, *Грамоты молдав.*, p. 294 (text slav); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 393–394 (text slav, după foto., și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 112 (trad., după foto.).

¹ Rupt.

² Rupt (patru litere); întregirea lui M. Costăchescu; la I. Bogdan: <Кара>манъ (<Cadza>man), iar la Яцимирскій greșit față de mărimea rupturii: <Ко>манъ (<Co>man).

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, кто на нѣ оузритъ или его услышитъ чтичи, оже тотъ истинный слуга нашъ, панъ Кръсть Боргунтан, служилъ прѣжде с(вѣ)топочнешому в(тѣ)цу нашему право и вѣрно, и д(ѣ)нес(ъ) служилъ намъ право и вѣрно. Тѣм(ъ), мы, видѣвши его правую и вѣрную службу до нас(ъ), жаловали есмы его воебною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы ему, оу насен земли, едно село, втнина его, где ест(ъ) Романѣса, между Бахлуиими. То ешто бы ему оуникъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, ему, и дѣтемъ его, и оуноучатомъ <его, и правоуча>¹ томъ его, и правнрѣтомъ его и всему роду его, непорочно и николиже, на вѣки.

И хотаръ тому селу, съ вѣсѣмъ своимъ старымъ хотарь, куды из вѣка вжи-вали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Былин и дѣти его, вѣра пана Кръсть и дѣти его, вѣра пана Купчина дворника, вѣра пана Исаѣа и дѣти его, вѣра пана Дана и дѣти его, вѣра пана Мирчи, вѣра пана Петра Худича, вѣра пана Негрила, вѣра пана Стана Брѣлича, вѣра пана Оуникѣта и дѣти его, вѣра пана Думы Чръного, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефчула, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Яла чашиника и вѣра всѣх(ъ) бояръ наших(ъ) молдавских(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашему животѣ, кто будетъ господарь нашъ земли, вт(ъ) дѣти наших(ъ) или вт(ъ) брати наших(ъ) или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ що бы намъ не порочилъ нашего даніа, али що бы намъ оутѣрѣднѣти и вкрѣпилъ за-нуже дали есмы ему за его правнѣ и за вѣрнѣ его служев.

И на болшее утвержденіе тому всему выше писанному, велѣли есмы славѣ нашему вѣрному, пану Нѣгоеву логовету, писати и прнвѣстити нашу печать к сему листу нашему.

Оа<нч>²а граматик(ъ) пис(а), в Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) 7426 ѿ вк(товрїа) ѿ.

<Pe verso, însemnări din sec. al XVIII-lea>: Uric pe Românești, pe Bahlui. Uric de Româniasa, pe Bahlui, ot Cîrligătură.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Cristea Vornuntai, a slujit mai înainte sfintrăposatului părintelui nostru drept și credincios, și astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat, ocina lui, unde este Romaneasa, între Bahluiuri. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților <lui, și>¹ strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit nici-odată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Cupcici vornic, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Mircea, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Stan Birlici, credința panului Uncleat și a copiilor

lui, credința panului Duma Negru, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau pe cine va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Oa(nce)²a gramatic a scris, la Suceava, în anul 6942 <1434> octombrie 8.

Arh. St. București, Peciți, nr. 122. Orig., perg. (33,5 × 27 cm), pecete atirnată, stricăta.

Două foto., la Arh. St. Iași, DCCXVII/42, și MXXXVIII/27 a și b, și trei, puțin lizibile, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/130 și II/222 a și b. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 61—62.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XIII, p. 1—2 (trad. din 1803 iulie 25, de Pavel Debrici polcovnic, fără sîat și cu data socotită în stilul de 1 septembrie; această traducere se afla în posesia lui Iorgu Ciolan din c. Românești, jud. Iași); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 395—396 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 112—113 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Tăiat pentru legarea șnurului de la pecete.

134

1434 (6942) octombrie 8, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавской. Чинимъ знаменито, не снмъ лнстомъ нашимъ, кто оузритъ на нь нлн его оуслышитъ чтоучи, оже тотъ истинннн Жоуржъ н Ивнъ дали есмин <им>¹ъ <едно село>¹, на верхъ Саратѣ, гдѣ ест(ъ) жоуде Фѣтъ н Іліе, да боудетъ нмъ жоудечѣм оуричъ н пвд(ъ) оуричъ да сѧ не даст(ъ) ннкому. И ннъ соудецъ да не нмаютъ, развѣ да дръжатъ вт(ъ) нашего двора вт(ъ) ѡсѣ. Такожде, да боудетъ н дѣтемъ нхъ, н братіамъ нхъ, н оуноучатомъ нхъ, н правноучатомъ нхъ н въсемоу рвдоу нхъ, на вѣкы н непорѣшено.

И хотаръ да мѧ боудетъ по старомѧ хотарѧ.

И <на>¹ то ест(ъ) в(ѣ)>¹р(а)>¹ г(оспод)ства лн н вѣра воаръ нашего г(оспод)ства, н велнкы(ъ), н малы(ъ).

Пнс(а) Дончѣ граматикъ, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x̄sc̄m̄e вк(торіа) ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acestor adevărați Giurgiu și Ion <le>¹-am dat <un sat>¹ la obârșia Saratei, unde este jude Fătu și Ilie, să le fie lor judecia uric, și sub uric să nu se dea nimănu. Și alt judecător să nu aibă, ci să țină numai de curtea noastră din Iași. De asemenea, să fie și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și întregului lor neam, în veci și neclintit.

Iar hotarul să-i fie după hotarul vechi.

Iar <la>¹ aceasta este credința domniei mele și credința boierilor domniei noastre, și mari, și mici.

A scris Doncea gramatic, la Suceava, în anul 6942 <1434> octombrie 8.

Biblioteca Științifică Centrală — Kiev, Secția manuscrise, Fond V, nr. 3593. Orig., perg. (23 × 21,5 cm), rupt parțial la îndoituri, pecete atirnată, pierdută (actul provine din fostul fond de doc. al Muzeului arheologic din Odesa).

Două copii, de I. Bogdan, după „Записки“, (v. EDIȚII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5232, f. 59—60. O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXXV/3. Alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/28, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol“ — Iași, Fotografii, II/223 și III/197 a și b.

EDIȚII: „Записки“, II, p. 562 (text slav); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 81 (trad., după „Записки“, cu data socotită în stilul de 1 septembrie); I. Bogdan, *Cnejii rom.*, p. 31 (text slav prescurtat, după „Записки“, și trad.); Rosetti, *Pământul*, p. 147 (text slav prescurtat și trad., după I. Bogdan); Iorga, *Anciens doc.*, II, p. 377 (text slav, după „Записки“, și trad. franc., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 398 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 113—114 (trad.).

¹ Rupt.

135

1435 (6943) <ianuarie 1—iulie>.

Un uric vechiu, pe Puțurenii, ot Ștef(an)¹ vodă, de l(ea)t 6943 <1435>, cu pecete de cear(ă)¹.

După Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 151. Menț. într-un periphrasis din 1714 martie 1, cu doc. moșilor lui Miron logofăt.

Datat din perioada anului 1435 când Ștefan a fost domn. Pentru aceeași datare, ca și pentru cronologia domniilor din anul 1435, v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 64—65.

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 410—411 (rez., după Iorga, cu data: 1435 înainte de octombrie 8); *D.I.R.*, A, I, p. 118 (rez., după Costăchescu, cu aceeași dată).

¹ Întregit de N. Iorga.

136

1435 (6943) ianuarie 3.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Стефанъ <воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не снмъ>¹ листомъ нашимъ, вѣсмъ <кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтоучи, вже тоты истн>¹нынъ слѣги нашн, Мнѣ <Нѣгое и Распопъ Опришь>², <слѣжнн намъ правою и вѣрною>¹ слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвшн нхъ правою и вѣрною слѣжбою до насъ, жаловали есми нхъ особною>¹ нашею м(н)л(о)стію и пот<верднли есми нмъ>¹.¹
<н дали есми нмъ, оу нашеи Зем>¹ли <Молдавскон>¹, <половина села Сѣхродолъ>²¹ вшн<ла часть>³ шт(ъ).¹
<цю бы нмъ оуричъ, съ вѣсмъ доходомъ, нмъ, и дѣтемъ нхъ, и оуноучатомъ нхъ, и проуноучатомъ нхъ и вѣсемъ родѣ нхъ, кто съ избретъ наближнн, непорѣшено николнже, на вѣкы>².

<ѣ хотаръ>¹¹

<ѣ на то естъ вѣра нашего господства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра копаръ нашихъ: вѣра пана>² Ёлчи и дѣтен <его>¹, вѣра пана Кръс<ти и дѣтен его, вѣра пана Кѣпича, вѣра пана Исаѣи и дѣтен его, вѣра>³ пана Дана и дѣтен его, вѣра пана.¹
<вѣра пана Петра Хѣдича дворник>²а и дѣтен его, вѣра пана Оуиклѣта и <дѣтен его, вѣра пана Дѣмы Чръного и дѣтен его>²¹
.¹, вѣра пана Негрила, вѣра пана Мнорчѣ вн<стѣрника, вѣра пана Богдана столника>², <вѣра пана Банч>¹сла и брата его, пана Шефѣла, вѣра пана.¹, <вѣра пана Занчюла постел-

инка, вѣра п>²ана йлаба чашинка, вѣра пана Баны Оуражкле.¹
 <н вѣр>¹а вѣх(ъ) боляръ наших(ъ) молдавских(ъ), и великих(ъ), и ма<лых(ъ).
 ꙗ по нашемъ жнвотѣ, кто бѣде>¹тъ господаръ нашен Земли Молдавскон,
 вт(ъ) дѣтен <нашихъ нан вт(ъ) наше>¹го племени, вуд(н) кто, кого Б(ог)ъ из-
 беретъ быти, <тотъ що бы нмъ не порѣшилъ на>¹шего даидѣа, ани що бы нмъ
 оутвердѣлъ <н оукрѣпилъ занѣже даид есми н>¹мъ за нх(ъ) правнѣю и за вѣрнѣю
 нх(ъ) слѣжеѣ.

ꙗ на болшее оутвер<ъжденіе тому вѣсемъ выше писаномъ, велѣли есми
 слѣсѣ>¹ нашемъ вѣрномъ, панъ Нѣгон <логобетъ, писати и прикѣснати нашъ пе-
 чатъ к семъ ли>¹ству нашемъ.

Оан<ча пис>¹¹

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan <voievod, domn al Țării Mol-
 dovei. Facem cunoscut, cu această>¹ carte a noastră, tuturor <celor care o
 vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste>¹ adevărate slugi ale noastre,
 <Micu Neagoe și Rășpop Opriș>², <ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă>¹
 slujbă. De aceea, noi, văzînd <dreapta și credincioasa lor slujbă către noi,
 i-am miluit cu deosebita>¹ noastră milă și le-am întărit¹ <și le-am
 dat, în>¹ țara <noastră, Moldova>¹, <jumătate din satul Suhodol>² ...¹
 <partea>³ de sus de la ...¹ <ca să le fie lor uric, cu tot venitul, lor, și copiilor
 lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și la tot neamul lor, cine se va alege
 cel mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor>².

<Iar hotarul>¹¹.

<Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan
 voievod, și credința boierilor noștri: credința panului>² Vilcea și a copiilor
 <lui>¹, credința panului Cris<tea și a copiilor lui, credința panului Cupcici,
 credința panului Isaia și a copiilor lui, credința>⁴ panului Dan și a copiilor
 lui, credința panului ...¹ <credința panului Petru Hudici vornic>^{2c} și a copiilor
 lui, credința panului Uncleat și <a copiilor lui, credința panului Duma Negru
 și a copiilor lui>² ...¹, credința panului Negrilă, credința panului Mircea
 vi<stier, credința panului Bogdan stolnic>², <credința panului Banci>¹ul
 și a fratelui său, pan Șteful, credința panului ...¹, <credința panului Zanciu
 postelnic, credința>² panului Albu ceașnic, credința panului Oană Ureacle
 ...¹ <și>¹ credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

<Iar după viața noastră, cine>¹ va fi domn Țării noastre, Moldova, din
 copiii <noștri sau din>¹ neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu
 să fie, <acela să nu le clinească>¹ dania noastră, ci să le-o întărească <și
 să le-o împuternicească pentru că>¹ le-<am dat>¹ pentru dreapta și pentru
 credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire <a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit
 slugii>¹ noastre credincioase, pan Neagoe <logofăt, să scrie și să atîrne pecetea
 noastră la această>¹ carte a noastră.

Oan<cea a scris>¹¹.

Bibl. Acad., MDXXXV/5. Orig., perg. (19,5 × 24 cm), rupt și șters, 4/9 lipsă, pecete
 atîrnată, pierdută.

O trad., din 1751 septembrie 18, de preotul Vasilie Neculcescul din Ungureni, cu data
 1435 (6943) ianuarie 3, ibidem, LX/1, și o copie după această trad., de I. Bogdan, ibidem, ms.
 nr. 5 232, f. 63—64; un fragment de copie, după trad. din 1751, cuprinzînd a doua jumătate a
 textului, ibidem, CDXLIII/69.

Identificarea doc. orig., conservat parțial, cu trad. din 1751, s-a făcut pe baza elementelor
 sale de datare (Neagoe logofăt și Oancea gramatic), care-l plasează în prima domnie a lui Ștefan
 voievod, a numelui primului beneficiar, a asemănărilor izbitoare dintre sfatul domnesc al trad.

și cel care se mai poate descifra în orig., precum și a indicațiilor sugestive privind starea de conservare a doc. încă din sec. al XVIII-lea (v. Costăchescu, *Doc.*, I, p. 401—402).

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, X, p. 226—227 (trad. din 1751); Costăchescu, *op. cit.*, p. 40 (aceeași trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 114 (trad., după Costăchescu).

¹ Rupt.

² Rupt; întregit după trad. din 1751.

³ Șters.

⁴ Rupt; întregit după sfatul lui Ștefan voievod din această vreme.

137

1435 (6943) martie 30, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ лнстомъ нашимъ, всѣмъ кто на нѣ оузнитъ или его слышитъ чтичи, оже тотъ истинный слуга наш, Микъ Коннѣговъ, служилъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣше его правою и вѣрою службою до насъ, жаловали есми его всеюною нашею м(н)л(о)стію и дали есми ему, оу насен земли, на Тамашѣ, двѣ селѣ, на имѣ: гдѣ былъ Микъ и Сина; другое село, на Дубровици, гдѣ былъ Радулъ и Ёрышъ, и половина брода що на Серети, съ пышкомъ и его хотаръ ит(ѣ) его сторонѣ. То е все що бы ему оузнитъ, съ всѣмъ доходомъ, ему, и дѣтемъ его, и братіямъ его, и оуиначатомъ его, и продаиначатомъ его, и продаиначатомъ его и всему роду его, непоручено никомже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ селамъ съ всѣми старыми хотари, куда из вѣка жилили.

И на то ест(ѣ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воеводн, и вѣра бодръ нашихъ(ѣ): вѣра пана Блѣчѣ и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Купича, вѣра пана Ісаѣ и дѣтен его, вѣра пана Худича дворника и дѣтен его, вѣра пана Оуиклѣта и дѣтен его, вѣра пана Мирчѣ, вѣра пана Негрила, вѣра пана Костѣ Драгошевнича, вѣра пана Стана Брълнча, вѣра пана Дула Чръного, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефѣла, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Ілба чашника, вѣра пана Діениша спѣтарѣ, вѣра пана Занчѣ постелника, вѣра пана Банѣ Оуракле и вѣра бѣхъ(ѣ) бодръ нашихъ(ѣ) молдавскихъ(ѣ), и великихъ(ѣ), и малыхъ(ѣ).

И по нашемъ животѣ, кто вѣдетъ господарь насен Земли Молдавскон, ит(ѣ) дѣтен нашихъ(ѣ) или ит(ѣ) братіи нашихъ(ѣ) или ит(ѣ) нашего племени, вѣд(н) кто, кого б(о)гъ изберетъ быти, тотъ що бы имъ не поручилъ нашего даиѣ, или що бы имъ оутвердилъ и оукрѣпилъ зануже дали есми ему за его правою и за вѣрою его служеи.

И на болшіи крѣпостъ томъ всему выше писанному, велики есми нашему вѣрому пану, Нѣгон логобету, писати и привѣстити нашъ <печатъ>¹ к нему лнству нашему.

...¹ граматикъ писа, оу Гоч(а)вѣ, к(ѣ) лѣт(о) xꝛꝑмꝑ март(а) ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Mic al lui Voineag, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, pe Tamaș, două sate, anume: unde a fost Mic și Sina; alt sat, la Dumbrăvița, unde a fost Radul și Oriș, și jumătate din vadul care este pe Siret, cu puiă în hotarul de pe partea lui. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Cupcici, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Mircea, credința panului Negrilă, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Stan Birlici, credința panului Duma Negru, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Dieniș spătar, credința panului Zancea postelnic, credința panului Oană Ureacle și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine Dumnezeu va alege să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne <pecetea noastră>¹ la această carte a noastră.

...¹ gramatic a scris, la Suceava, în anul 6943 <1435> martie 30.

După Bogaci, *Un doc. inedit*, p. 1504. Facs. după orig., perg.

Text slav și trad. edit., *ibidem*, p. 1503–1505. O foto se păstrează în Arh. Acad. de Științe a R.S.S. Moldovenești, fond 18, op. 39, dos. 1. Altă foto., după Bogaci, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/224.

ALTE EDIȚII: *Молдавия*, I, p. 2–4 (text slav, după foto., și trad.).

¹ Ilizibil în facsimil.

† М(н)л(о)стью б(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавской. Чинимъ знаменито, с сѣмь лнстом(ъ) нашимъ, кто на нь оузынт(ъ) на н его оуслышит(ъ) чтичи, оже тот(ъ) истинныи Кында и с(ы)нове его, Малѣ и Оанча, служилн намъ право и вѣрно. Тѣмже, мы, видѣвши нхъ правовѣрнню служев до нас(ъ), жаловалы есмы нх(ъ) ос<об>ъною м(н)л(о)стью и дали есмы имъ, оу нашихъ земли, на Драгошево Поле, едно село и една селнщце, а¹ село на имѣ где ест(ъ) домъ нх(ъ) и селнще Драгоевн. Тое селнще, Банчѣ и дѣтемъ его впроче, <а село>¹, имъ равно. Тое все што бы имъ оурынк(ъ), съ всѣмъ доходома, и дѣтемъ нх(ъ), и оунытатомъ нхъ, и праву<н>чтатомъ нх(ъ), и праву<н>чтатомъ нхъ и нан-ближнему племеню нх(ъ), непорвшено <николиже, на вѣкы>¹.

И хотарь да имъ вудет(ъ) нх(ъ) селн <и сел>нщце по старому хотарн, куда оживали <из вѣка>¹.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства нашего, выше писани<а>го Стефана воеводы, и вѣра бояръ нашихъ: вѣрка пана Б>лъчѣ и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра <пан>¹а Исаа и дѣтен его, вѣра пана Купчинча, вѣра пана Худича дворника, вѣра пана Н<е>¹грнла, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефвла, вѣра пана Мирчѣ, княгинина брата, вѣра пана Думы Чръного, вѣра пана Костѣ Драгошевича, вѣра пана Дѣмъквша столника,

вѣра пана Оуниклѣты, вѣра пана Стан<а>¹ Брѣлнча, вѣра пана Б<ог>¹дана столника, вѣра пана Ялевла чашника, вѣра пана Дѣннша спатарѣ, вѣра пана Занчѣ постелника, вѣра пана Комана, и Баны Оуракле, дворни<ч>¹елѣома, и вѣра вѣсѣхъ боарѣ нашнхъ(ь) молдавс<ки>¹хъ(ь), велнкыхъ(ь) и малыхъ(ь).

И по нашемъ жнвотѣ, кто бѣдетъ(ь) господарѣ земли нашн, <нанъ(ь) вѣтъ>¹ дѣтен нашнхъ(ь) нанъ(ь) вѣтъ(ь) братѣн нашнхъ(ь) <нанъ>³ вѣтъ(ь) нашего племени нанъ(ь) бѣдъ(ь) кто, кого Богъ изъ²беретъ(ь), тотъ(ь) што бы нмѣ не порвннл(ь), алъ цѣо бы нмѣ оукрѣпнл(ь) и оутвѣрднл(ь) <яко вѣрнымы слагамъ>¹ занѣжъ даемъ за правнѣ савѣж<оу>¹.

И на болшее потерѣжденье томѣ вѣ<сему>³ выше писанномѣ, велѣли есмы <нашемѣ>² вѣрномѣ панѣ, Нѣгоевн логофетѣ, писати и привѣсннати нашн печатъ(ь) к сему <анъ>¹ству нашемѣ.

Оу Сочавѣ, писа Гед(е)внѣ, в(ь) лѣт(о) х<с>т<и>м<л> ап(р)п(л)а Дѣ, п(о)нед(ѣ)лннкѣ, 5 нед(ѣ)лн пост(а).

<Pe verso, însemnare din secolul al XVII-lea>: Uric ot Ștefan vodă, la Cindești, pe Dragova, la Bacău.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat Cindea și fiii lui, Malea și Oancea, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd slujba lor dreptcredincioasă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, în Cîmpul lui Dragoș, un sat și o seli<ște, iar>¹ satul anume unde este casa lor și seliștea lui Drăgoi. Această seliște să fie deosebit lui Oancea și copiilor lui, <iar satul>¹ să le fie lor deopotrivă.

Toate acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, <și>¹ strănepoților lor, și răstrănepoților lor și neamului lor cel mai apropiat, neclintit <niciodată, în veci>¹.

Iar hotarul satului lor și al seliștei să le fie după hotarul vechi, pe unde au folosit <din veac>¹.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința <panului V>¹ilcea și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința <pan>¹ului Isaia și a copiilor lui, credința panului Cupcici, credința panului Hudici vornic, credința panului N<e>²grilă, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Mircea, frațele cneaghinei, credința panului Duma Negru, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Dămăcuș stolnic, credința panului Uncleat, credința panului Stan Birlici, credința panului B<og>¹dan stolnic, credința panului Albul ceașnic, credința panului Dieniș spătar, credința panului Zancea postelnic, credința panului Coman și a lui Oană Ureacle, vornicei, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, <sau din>¹ copii noștri sau din frații noștri <sau>² din neamul nostru sau ori<cine, pe cine>² îl va alege <Dumnezeu>², acela să nu le clintescă aceasta, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească <ca unor slugi credincioase>¹ pentru că dăm pentru slujbă dreaptă.

Iar spre mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului <nostru>² pan, Neagoe logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ghedeon, la Suceava, în anul 6943 <1435> aprilie 4, luni, a 6-a săptămînă a postului.

Bibl. Acad., MCDXXIV/21. Orig., perg. (37,5 × 29 cm), pecete atirnată, pierdută.

Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II 225 a, b și c. O trad., din sec. al XVIII-lea, de Pavăl cămăraș și Cerchez diacon, la Arh. St. București, A.N., MMCDX/1.

EDITII: D. P. Bogdan, *Două acte*, (facs. în afara textului), și p. 84 — 85 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 116 (trad. din sec. al XVIII-lea).

¹ Șters.

² Rupt și șters.

³ Omis.

139

1435 (6943) aprilie 14, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, всѣмъ кто на нѣ оузрнтъ или его услышитъ чтоучи, оже тотъ истиннын слуга и бояринъ нашъ вѣрны, панъ Петръ Худнчъ дворникъ, служилъ прѣжде с(вѣ)топочнешому в(тъ)цу нашему правою и вѣрною службою, и д(ѣ)нес(ъ) служнтъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвши его правою и вѣрною службою до нас(ъ), жаловали есми его усобною нашею м(н)л(о)стію и дали есми ему, оу нашемъ земли, села на нмѣ: Мындриный дворъ, на Серетѣ, и съ своимъ прикутками, и едно мѣсто в(тъ) пустыни на Боннавецѣ, близъ Оанчина мѣста, и одну пасику на верхъ Ёгринчи, где ест(ъ) плеѣа Рышковичъ, и едно селище на Мнаковѣ, на нмѣ Лумирани, на Киприна пасика и оу Дѣтелева пасика двѣ мѣстѣ в(тъ) пустыни, и двѣ челѣди циганскы, на нмѣ Мнкулѣ и съ своимъ сызномъ и съ всѣмъ своимъ челѣдми. То е все що бы ему оурихѣ, съ всѣмъ доходомъ, ему, и дѣтемъ его, и оуничатомъ его, и правоуничатомъ его, и правурадомъ его и всѣмъ наиблизнымъ братіямъ его, непоручено николѣ, на вѣскы².

И хотаръ Мындрины селѣ и селнщи, съ всѣмъ своимъ старымъ хотарми, куды изъ вѣка вживали. И хотаръ пустынемъ, колко възмугутъ вживати три села досытъ.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра наших(ъ) бояръ: вѣра пана Блѣчѣ и дѣтен его, вѣра пана Кръсти и дѣтен его, вѣра пана Дана и дѣтен его, вѣра пана Исаѣ и дѣтен его, вѣра пана Оуиклѣта и дѣтен его, вѣра пана Стана Брълнча, вѣра пана Мирчѣ вистіарника, вѣра пана Негрила, вѣра пана Чурбы, вѣра пана Дамакуша столника, вѣра пана Костѣ Драгошевича, вѣра пана Думы Чръного, вѣра пана Банчула, и брата его, пана Шефула, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Пѣла чашника, вѣра пана Жвржа Піатра, вѣра пана Діеннша спѣтара, вѣра пана Банѣ Оуракле, вѣра пана Занчѣ постелника, вѣра пана Станчула комнеса и вѣра всѣхъ бояръ наших(ъ) молдавских(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто будетъ господаръ нашъ земли Молдавскон, в(тъ) дѣтен наших(ъ) или в(тъ) братіи наших(ъ) или в(тъ) нашего племени, буд(н) кто, кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ што бы нмѣ не порушилъ нашего даанія, али што бы нмѣ оутвѣднѣлъ и оукрѣпнѣлъ зануже дали есми ему за его правую и вѣрную его службу.

И на болшее оутвѣждѣніе т¹ому всему выше писанному, велѣли есми нашему вѣрному пану, Нѣгон логобету, писати и привѣснѣти нашу печать к сему листу нашему.

Оанча граматникъ писа, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xꝛꝑmꝑ ап(риліа) дѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Petru Hudici vornic, a slujit mai înainte sfintrăposatului tatălui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, și astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, satele anume: curtea lui Mindrea, pe Siret, și cu pricururile sale, și un loc din pustie la Voinăuți, lîngă locul lui Oancea, și o prisacă, la obîrșia Ogrincei, unde este Alexa Rîșcov, și o seliște pe Milcov, anume Lumireni, două locuri din pustie, la prisaca lui Chiprian și la prisaca lui Detelea, și două sălașe de țigani, anume Micula și cu copiii săi și cu toate sălașele sale. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și tuturor fraților lui cei mai apropiați, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul satului lui Mindrea și al seliștii să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cît vor putea să folosească trei sate îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici, credința panului Mircea vistier, credința panului Negrilă, credința panului Ciurbă, credința panului Damacus stolnic, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Duma Negru, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Dieniș spătar, credința panului Oană Ureacle, credința panului Zancea postelnic, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn a țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Neagoe logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

Oancea gramatic a scris, la Suceava, în anul 6943 <1435> aprilie 14.

Arh. St. Iași, CCCXL/83. Orig., perg. (32 × 38,5 cm), pecete atîrnată, cu legenda: Печать Юв Стефана воєводы господаря Землян Молдавских*.*.

O foto., ibidem, MXXXVIII/29. Alte foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/226 și III/137. O trad., din 1799 noiembrie 5, la Arh. St. București, A. N., XXXVIII/1.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XIX, p. 51–53 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.* I, p. 402–404 (text slav, după o copie a lui Ghibănescu, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 116–117 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Omis.

† М(н)л(о)стїю в(о)жію, мы, Стефанъ кривоѡда, господарь Земли Молдавскон. Далн есми Ивашковн Подобитѣ село его, на <Кръли>¹гѣтѣрѣ, гдѣ ест(ъ) домъ его; тое што бы емоу оурик, съ вѣсѣмъ доходоу, и подъ оурикомъ ни-комѣ да сѧ не дастъ² николн, на вѣки; такожде, и дѣтемъ его, и оуничатомъ его, и правоуничатомъ его, и пращроутомъ его и всему роду его, непорочно николнже, на вѣки.

И хотаръ томѣ селѣ, по старому хотору, кѣды из вѣка шжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн и вѣра бояръ г(оспод)ства мн всѣх(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

Оанча граматикъ писѧ, оу Гочевѣ, в(ъ) лѣт(о) х^{ст}и^мл^мг^м мѧн ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Am dat lui Ivașco Podobitu satul lui, la <Țirli>¹gătură, unde este casa lui; aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, și sub uric <să nu se dea>² nimănui niciodată, în veci; de asemenea, și copiilor lui și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui, și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde a folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința tuturor boierilor domniei mele, și mari, și mici.

Oancea gramatic a scris, la Suceava, în anul 6943 <1435> mai 12.

Arh. St. București, Peceti, nr. 124. Orig., perg. (15 × 16 cm), pecete mică atârnată, cu legenda: Печать Г ефана кривоѡды. Cu două foto. și o trad., din 1805 aprilie 27, de Pavel polcovnic.

O copie, din 1818, după trad. din 1805, cu data de an greșită: 6953 <1445>, ibidem, ms. nr. 522 (Cond. Mitropoliei Moldovei), f. 201. Două foto., la Arh. St. Iași, DCCXVII/43 și MXXXVIII/30, și o copie, din 1818, de Teodor Gașparovici diacon, după trad. din 1805, cu data de an greșită: 6953 <1445>, ibidem, CCCXXXIX/1 (Cond. Mitropoliei Moldovei), p. 425. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/131. Două copii, de I. Bogdan, una după orig., la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 65, și alta, după copia din 1818 de la Arh. St. București, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 66.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XXII, p. 92—93 (copie din 1818 după trad. de la Arh. St. Iași); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 409—410 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 117—118 (trad.).

¹ Șters.

² Rupt și șters.

† Стефанъ кривоѡда, в(о)жію м(н)л(о)стїю, господарь Земли Молдавскон. Пишемъ сѧдцемъ вт(ъ) Бакоевѣ и вт(ъ) Тотруша: жалуютъ намъ брашев-лѣне же по тнх(ъ) сторонѣ много ншкоды чинятъ людемъ нх(ъ) и торговцемъ нх(ъ) и забавы. Протожъ, смотрите наши листы що есми намъ дали, та посто¹-мужъ намъ да ест(ъ), а не лишанте намъ кривды быти ни вт(ъ) кого, що бы намъ болше не жаловали, зануже мы знаюмъ ваша голова, а бы намъ покон былъ.

Пис(а) на Оустїе Башїа, в(ъ) лѣт(о) х^{ст}и^мл^мг^м, м(ѣс)ца <маїа>², кѣ.

† Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei. Scriem judecătorilor de la Bacău și de la Totruș: ni se jeluiesc brașovenii că prin acele părți li se fac multe pagube și piedici oamenilor lor și tirgo-veților lor. Pentru aceasta, cercetați cărțile noastre, pe care le-am dat lor, ca să le fie după acestea, și nu lăsați să li se facă strimbătăți de către nimeni, ca ei să nu ni se jeluiască mai mult, pentru că noi știm capetele voastre, ca să avem noi pace.

S-a scris la Gura Băseului, în anul 6943 <1435>, luna <mai>², 26.

Arh. St. Brașov, Fond Primăria Brașov, Colecția Stenner, I/433. Orig., hîrtie (12,8 × 22,5 cm), pecete mică aplicată, cu legenda: † ПИЧАТЬ ШТЕФАНА ВОИВОДА.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XIX/2. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/227.

Datat după doc. emis de către Ștefan voievod în favoarea brașovenilor, tot la Gura Băseului, la 26 mai 1435 (v. Costăchescu, *Doc.*, II, p. 676–677).

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 171 (facs.); I. Bogdan, *Doc. Brașov*, p. 13–14 (text slav și trad.); Nicolaescu, *Doc. slav.-rom.*, p. 89 (text slav și trad., cu data de lună: martie); Tocilescu, *534 doc.*, p. 486 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 677–678 (text slav și trad.).

¹ Omis.

² V. datarea.

142

1435 (6943) octombrie 8.

Suret di pe un uric sirbescu di la Iliaș voievoda, di<n>¹ let 6943 <1435> octomvrie 8.

Facim înștiințare pentru adivărate slugile noastre și credincioși boiarii domnii mele, Ilieș Liciul [vel] postelnic și frate-său Simion, carile slujind mai nainte răposatului părintelui domnii mele, cu dreptate și credincioasă slujbă ci-au făcut, care slujesc astăzi și noi cu dreptate și credincioasă slujbă. Văzind domnie me a lor dreaptă și credincioasă slujbă, osăbit de altă milă a noastră, li-am dăruit, întru al nostru pămînt al Moldovi<i>¹, ocină de moșie Ivancicăuții și Vanceneștii; aceste li-am dăruit, pentru dreaptă și credincioasă slujbă ci-au făcut, [cu] uric[e], cu tot venitul să le fie lor în veci de veci, copiilor lor, nepoți<lor>¹ și strănepoților, care să vor trage din niamul lor, ci să va alegi mai aproape.

Iar hotariul acestor moșii, Ivancicăuții și Vanceneștii, să fie după cum au ținut părinții de demult.

Pentru aceia, credința domnii mele ș-a preiubit fiul domnii mele, Roman, și credința dumisale Jurje Fratovschi², și credința dumisale Velce [vel] logofăt³, și credința dumisale Danu, și credința dumisale Ștefan⁴ Jumăta<te>¹ și frate-său, Mîndre, și credința dumisale Lazăr și frate-său, Stanciul [vel] vistier, și credința dumisale Dima⁵ Limbădulce, și credința dumisale frate-său Mirce, și credința dumisale Cozma Șandrovici, și credința dumisale Veltăutu⁶ și frate-său, Dumitrașcu Coșulă Ștefcicu⁷, și credința dumisale Băloș paharnic, și credința dumisale Berendei stolnic, și credința dumisale Mites⁸, și Cirste Ciornohuz⁹, ș-a dumisale Iancu¹⁰, și credința dumisale Voicu¹¹ spătar, și credința dumisale Stanciul [vel] comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn țării aceștie să nu strice a noastră danie, ci mai virtos să o întăriască cu dăanii. Iar cine s-ar ispiti a o

strica danie, să fie neertat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata a lui maică, și de toți sfinții și să fiie asemenea Iudii și proclitetului Arie și să fie parte lor cu iidovii, care au strigat asupra domnului Hristosă, singele lor asupra lor și asupra fiilor lor.

Iar pentru mai mare credința și întăritura, am poroncit cinstului și credinciosului boierului nostru, dumisale Dinișul [vel] logofăt, și a noastră peceti cătră acist adivărat uric să o legi spinzurată.

Și acestu uric s-au tălmăcit de mine, Ivloghie dascal, la let 7271 <1763> iuni 3, di la Școala gospod din Eși.

Bibl. Acad., XIV/73. Copie după trad.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 82—83.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 416—417 (trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 118—119 (trad., după Costăchescu).

¹ Oms.

² de la Frătăuți.

³ Greșit, pentru „vornic”.

⁴ În loc de „Șteful”.

⁵ În loc de „Duma”.

⁶ Greșit, pentru „Vitolt”.

⁷ Traducătorul a încurcat ordinea boierilor din sfat, deoarece Coșulă nu e fratele lui Vitolt, ci al lui Ștefcu; „Dumitrașcu” reprezintă probabil numele deformat al boierului Firău.

⁸ Greșit, pentru: „Misea”.

⁹ În loc de „Ciornogo” (Negru).

¹⁰ Greșit, pentru „Iacuş”.

¹¹ Greșit, pentru „Vlașin”.

143

1435 (6943) octombrie 18, Hotin.

† М(н)л(о)стн<ю>¹ в(о)жію, мы, Нліа воевода², господарь Землн Молдавскон. Знаемо чинимъ³ не сѣмъ лнстомъ нашнмъ, оуссѣмъ кто на нь оүзрнтъ нан его оүслышнтъ чточн, оже тотъ нстннын слуга нашъ вѣрнын н бопрннь, панъ Станъ Бабнчъ, слоужнлъ прѣжде с(в)л)топочншому роднтелю нашемоу правю н вѣрною слоужбою, а д(в)нес(в) служнтъ намъ правю н вѣрною слоужбою. Тѣмже, мы, видѣвшн его правю н вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловалн есмн его всобною нашею м(н)л(о)стію н далн есмн емоу, оу нашнх землн, оу Молдавскон, села на нмѣ: Собранецъ, оу Цѣцнньскон державн, н Басковцн, Мншнно село, аже Мншѣ загубнлъ свое нмѣннє оу хнтлѣньстєн, н Боудннцн Мнхандл Кошчїевнча, аже н внъ загубнлъ оу хнтлѣньстєн. То есмн далн нашему слугѣ за его вѣрною слоужбу, емоу врикъ, съ вѣсѣмъ доходома, непорвшено ннколн, на вѣкы вѣчныа, такожде н братїамъ его, прѣжде, н дтемъ его, н оүнучатомъ его, н прѣоунучатомъ его, н прѣцоурѣтом(в) его н вѣсемоу племєню его, на вѣкы.

И хотарь тѣмъ сєламъ вѣсѣмъ, съ вѣсѣмн старымн хотарн, шт(ъ) вѣсѣхъ сторон(ъ), коуда нз вѣк<а>¹ вѣчного вжнвалн.

И на то ест(в) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства мн, Нліа воеводы, н вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа, вѣра пана Жврѣжа Фратовского н дѣтн его, вѣра пана Блѣчн дворннка, вѣра пана Шефвла н брата его, пана Мѣндрн, вѣра пана Шефвла, вѣра пана Дана н дѣтн его, вѣра пана Мнсн, вѣра пана Форова, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчвла, вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Козмн Шандровнча, вѣра пана Мквша, вѣра пана Бернндѣа столннка, вѣра пана Двмн,

вѣра пана Бѣлоша чашинка, вѣра пана Станчула комнса н вѣра вѣсѣхъ боиаръ нашихъ(ъ), н великыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И по нашемъ жнѣотѣ, кого Б(ог)ъ нзберетъ(ъ) быти господаръ нашен земли, що бы нмъ не порушилъ(ъ), ани що бы нмъ(ъ) оутверднл(ъ) н оукрѣплнлъ. И кто бы тоѣ хотнлъ порушнтн, тотъ(ъ) да естъ(ъ) проклѣтъ вт(ъ) Б(ог)а, н вт(ъ) пр(ѣ)-ч(н)стѣи его м(а)т(е)ре н вт(ъ) вѣсѣхъ с(вѣ)тыхъ(ъ) н да естъ(ъ) подобень Ноудѣ н проклѣтому Ирин н да естъ(ъ) анаѣма, аминъ.

И на болшее потверждѣнїе томъ вѣсемъ выше писанному, велѣли есми нашемъ вѣрномъ слѣсѣ, пану Динисъ, прнѣснтн нашоу печать к семоу лнстѣ нашемъ.

Писа Иікѣшъ писарь, оу Хотинн, в(ъ) лѣт(о) xсѣмг wх(товрїа) нї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă și boier, pan Stan Babici, a slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, satele anume: Sobraneți, în ținutul Țeținei, și Vascăuții, satul lui Mișea, pentru că Mișea a pierdut averea sa în hiclenie, și Budinții lui Mihail al lui Coșcă, deoarece el l-a pierdut în hiclenie. Aceasta am dat slugii noastre pentru dreapta lui slujbă, uric lui, cu tot venitul, neclintit nicio-dată, în vecii vecilor, de asemenea și fraților lui, mai întîi, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate horarele vechi, din toate părțile, pe unde au folosit din veacul veacului.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu au domniei mele, Roman, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea vornic, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Șteful, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Mîsea, credința panului Forou, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința pa-Vitolt, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Iacuș, credința panului Berindei stolnic, credința panului Duma, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, să nu le clinească aceasta, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească. Iar cine ar voi să clinească aceasta, acela să fie blestemat de Dumnezeu, și de preacurata lui maică și de toți sfinții și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și să fie anatema, amin.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dinis, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Iacuș pisar, la Hotin, în anul 6943 <1435> octombrie 18.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 338. Orig., perg. (32 × 26,5 cm), pecete atrnată, deteriorată, prezintînd amprenta unui nou sigiliu domnesc, cu emblema identică, celei de pe primul tipar sigilar folosit în cancelaria lui Iliș voievod (v. doc. nr. 117), dar cu legenda: † Печать ІІаиъ Иліа <в>оіевода господарѣ Зѣман Молдавсконъ*.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/14, XXIII/38, și XLVIII 36, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 84—85. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/35. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh., „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/132.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 465 (facs.); Уляницкій, *Материалы*, p. 47—48 (text slav, cu greșeli); Kalužniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 859—861 (text slav și trad. lat.); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 44—46 (trad., după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 420—422 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 119—120 (trad.).

¹ Omis.

² Ultima literă, a, corectată din ă.

³ ь, deseori, asemănător cu ă.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Иліа воевода, господарь Земли Молдавскон. Знаемо чинимъ, не сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), всѣмъ кто на нъ вѣрнѣ или его слышитъ(ъ) чтѣчи, вже тотъ истинны слуга нашъ, попъ Микъ, служилъ прежде с(вѣ)топочиномъ родителю нашемъ, а д(ѣ)нес(ъ) слѣжитъ намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣше его правою и вѣрною слѣжбою до насъ, ж>¹аловали есми его нашею шобною>¹ м(н)л(о)стію и дали есми <емъ, оу на>¹шен Земли Молдавскон, два села: где ест(ъ) емъ домъ, на Ма<лон Рибричи, и пон>²ниже, где ж>³вде Стоанъ и Жоуржъ Бландаръ, ш>³о кѣпиль⁴ за¹ нхъ(ъ), оузѣлъ за тотъ(ъ)². <Тое вѣсе да боудеть емъ>² срикъ, съ сѣмъ до<ходомъ>¹, емъ, и дѣтемъ его, и брат<и>³амъ его, и шнча-томъ(ъ) его, прѣкоуноучатомъ>¹ его, и прѣцшрѣтомъ(ъ) его <и вѣсемъ>¹в роду его, на вѣки вѣчны.

И>¹ хотаръ тымъ(ъ) двомъ(ъ) селомъ, по старымъ(ъ) хотаръ, кѣда из вѣка вѣчного шживали.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства ми, Иліи воеводе, и вера възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Румана, вера бояръ нашихъ>⁴: вера пана Жвржа Фратовского и дѣти его, вера пана Блѣчи дворника, вера пана Дана и дѣти его, вера пана Внѣты и дѣти его, вера пана Шефла Жмотатева и брата его, Мѣндри, вера пана Лазора и брата его, пана Станчула, вера пана Думы Лимбадулчева и брата его, пана Мирчи, вера пана Козмы Шандровича, вера пана Битолта, вера пана Фѣрѣва, вера пана Бѣлоша чашника, вера пана Бериндѣа столника, вера пана Кошілова и пана Стецка, вера пана Кр(ъ)сти Чорного, вера пана Икуша, вера пана Миси, вера пана Блашина спѣтаръ, вера пана Станчула колмса и вера всѣхъ бояръ нашихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И кого <и>³збереть Б(ог)ъ, по нашимъ животѣ, господарьмъ быты нашень <Земли>² Молдавскон, шт(ъ) брати нашихъ или шт(ъ) дѣти нашихъ или <буди кто шт>² нашего племени [нашего], тотъ <що бы>¹ емъ не порѣшилъ нашего дааніа, али бы имъ потвердилъ и шкрѣпиль занѣже есми дали емъ за его правою и вѣрною слѣжбу.

И на в<лш>³ю крѣпость тому всему выше писанному, велѣли есми нашею слѣши, нашею вѣрною панъ, Діинс логофетъ>⁵, писати и привѣсити нашу печать к сему листу нашему.

Пис(а) Занча діакъ, ѡ Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) шѡѡмгъ ноевріе кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, popa Micu, a slujit mai înainte sfintrăposatului părintelui nostru, iar acum ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi văzind dreapta și credincioasa lui slujbă <către noi>¹, l-am miluit cu <deosebita>¹ noastră milă și <i>¹am dat <în>¹ țara noastră, Moldova, două sate: unde este casa lui, pe <Rebricea>² Mică <și>² mai jos, unde este <ude> Stoian și Giurgiu Blidaru>³, pe care le-a cumpărat ...⁴ pentru ...¹ lor, luat pentru acesta ...². <Toate acestea să-i fie lui>² uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, strănepoților lui, și răstrănepoților lui <și>¹ întregului neam, în vecii vecilor.

<Iar>¹ hotarul acestor două sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veacul veacului.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea vornic, credința panului Dan și a copiilor lui, credința panului Uncheat și a copiilor lui, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, Mindrea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Vitolt, credința panului Firău, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berindei stolnic, credința panului Coșilă și a panului Stețco, credința panului Cristea Negru, credința panului Iacuș, credința panului Misea, credința panului Vlașin spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar pe cine îl va alege Dumnezeu, după viața noastră, să fie domn al <țării>² noastre, Moldova, din frații noștri sau din copiii noștri sau <oricine din>² neamul nostru [nostru], acela <să>¹ nu-i clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare tărie a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, credinciosului nostru pan, Dinis logofăt<t>⁵, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Zancea diac, la Suceava, în anul 6943 <1435> noiembrie 25.

Arh. St. București, Peciți, nr. 123. Orig., perg. (32 × 39 cm), rupt la îndoituri, pecete atârnată, stricată.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/133. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 86—88.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 424—426 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 120—121 (trad.).

¹ Rupt.

² Rupt și șters.

³ Șters și rupt; întregit după doc. din 1443 august 24 (v. doc. nr. 240), în care sînt menționate cele două sate ale lui popa Micu.

⁴ Șters.

⁵ Omis.

Suret scos moldovenêște de pre un ispisoc sirbâscu de la Ileaș voievoda, din let 6943¹ <1435> februarie 17.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ileaș voievoda, domnu pămîntului Moldovii. Facemu știre, cu această carte a noastră, tuturor cine pre dinsa să va ui[u]ta sau cetindu-să o va auzi, adică acest adevărat boerul nostru, dumnealui Mihailă Bărbosul, slujit-au mai nainte părintelui nostru, lui Alexandru voievodu, cu dreptate și cu credință, și acmu slujește noi cu dreptate și cu credință. Pentru aceia, și noi, văzîndu a lui driaptă[te] slujbă, l-am miluit pre dînsul cu deosăbită a noastră milă și i-am dat și i-am întărit lui pre a lui ocini și uric, de la părinteli nostru, anume satele Drăgoeștii, pre Cracău, ce sînt în gura Almașului, și Vîrtopul, ca să-i fiie dumnealui lui Mihailă Bărbosul de la noi uric, și fiilor lui, nepoților și strănepoților, prestrănepoților lui și a tot niamul lui [și totu niamul lui], neclătît nici odănoară, în veci.

Iar hotarul satelor acestora să fiie cu toate hotarăle celi vechi, pre undă au îmblat de veciu.

Și la această este credință a domnii noastre, ce scrie mai sus, noi, Iliiaș voievodu, și credință a preaiubitului meu fiiu și credință boierilor noștri: Prujei² Frătovschi³ și a fiilor lui, credință dumnealui <Vîlcea vornic și a fiilor lui>⁴, credință dumnealui Dan, credință dumnealui Mihail Popșul⁵, credință dumnealui Șteful și a fratelui dumnealui, Mîndrul, și credință dumnealui Lazor și a fratelui său, a dumnealui Stanciul, credință dumnealui Cozma, și credință dumnealui Duca⁶ și fratelui lui, a dumnealui Mirce, și credință dumnealui Forov, și credință a dumnealui Coșilă și a fratelui lui, a dumnealui Stecoc⁷, și credință dumnealui Lurbă⁸, și credință dumnealui Moisi⁹, și credință <dumnealui>¹⁰ Cîrste Ciotog¹¹, și credință dumnealui Becul¹², și credință dumnealui Vonile Hacevici¹³, și credință dumnealui Vlasin Mogosocul¹⁴, și credință dumnealui Băloș paharnic, credință dumnealui Berandiii¹⁵ stolnic și credință dumnealui Rumar¹⁶ comes și credință a tuturor alor noștri moldovinești boieri, a mari și a mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domnu din fii noștri sau din frații noștri sau din niamul nostru, sau iarăși fie pre ciné Dumnezeu va alege să fiie domnu pămîntului nostru Moldovii, acela să nu strice lui a noastră dăniie și [și] întăritură, ce ca să întăriască.

Iar spre mai maré tărie și întăritură tuturor celor ce scria mai sus, am poroncitu credinciosului nostru boieriunu, Denescul logofăt, să scrie și pecetea noastră să o spînzure de acest adevărat scrisoare noastră.

Au scris Dadgoș¹⁷, în Suceavă.

Acest ispisoc sirbâscu s-au tălmăcit de mine, pre limbă moldoviniască, la cursul anilor de la Hristos 1781 iuli 24, ieromonah Pavoiiu¹⁸ Bulgariul.

Bibl. Acad., LII/77. Copie după trad.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 234, f. 26—27.

Datat după emitent, membrii sfatului domnesc și logofăt. Concordanța dintre cele trei elemente, prezente în acest act, nu a existat decît în perioada celei de a doua domnii a lui Iliiaș: august 1435—martie 1436. Pentru datare, v. și Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 64, unde se propune data: 1435 <octombrie> 17, și Șimanschi, *Precizări*, p. 63—64, unde se discută și succesiunea domniilor din anii 1435—1436.

¹ Șters și scris în continuare: 7033 <1525>. În ambele cazuri, veleatul este greșit; v. datarea.

² Greșit, pentru „Giurgiu“.

³ de la Frătăuți.

⁴ Necitit de traducător.

⁵ Pentru „Popșa“.

⁶ Greșit, pentru „Duma“.

⁷ Greșit, pentru „Stețco“.

⁸ Greșit, pentru „Ciurbă“.

⁹ Greșit, pentru „Misea“.

¹⁰ Omis în trad.

¹¹ Greșit, pentru „Ciornogo“ (Negru).

¹² Greșit, pentru „Banciul“.

¹³ Sic!

¹⁴ Greșit, pentru „Mogoșescul“.

¹⁵ Pentru „Berendei“.

¹⁶ Lectură greșită; în această domnie a lui Iliaș, comis a fost Stanciul (v. cele două doc. anterioare).

¹⁷ Greșit, pentru „Iacuș“.

¹⁸ Pentru „Pamvo“.

146

<1436 după martie 8—1441 decembrie 31> (694 ...).

Un terfelog fără<ă> cear<ă>¹, pre Căinicieni și pre Pleșăni, ot Ilieș [*<ș>*]¹i Ștefan vodă, l(ea)t 6940² <1432>.

După Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 151. Menț. într-un perilipsis, din 1714 martie 1, cu doc. moșiilor lui Miron logofăt.

Datat după începutul domniei asociate a lui Iliaș și Ștefan și după cifra zecilor, 40, din veleatul rez. (v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 65).

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 86—87 (menț., după Iorga, cu data: circa 1436—1441); *D.I.R.*, A, I, p. 121 (menț., după Costăchescu, cu data: 1436—1442).

¹ Întregit de N. Iorga.

² Cifra unităților a fost omisă; v. datarea.

147

1436 (6944) aprilie 12.

Ispisoc de la domnul Ilie voievod și de la al măriei sale frate, Ștefan voievod, fii domnului Alexandru voievod, din anii 6944 <1436> april 12 ... în care scrie că pe o adevărată slugă, anume Baico, pentru ale sale drepte și cu credință slujbe ce-au slujit atit părintelui mărilor sale, cum și însuși mărilor sale, s-au milostivit și din osebită milă domnească i-au dat și i-au întărit lui, întru acest pământ al Moldovei, pre a lui drepte ocini, sate anume: Dolheștii, unde era casa lui, și Negreștii, și Almășelul, și Horăe<țe>¹știi, și Roșcanii, și, pe Almași, din gios de Dolhești, Dobrenii; aceste toate, ca să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui și feciorilor lui, și din neam ... ².

Arh. St. Iași, CDVIII/43, f. 2 v. Rez. într-o anafora din 1782 mai 16.
Alt rez., într-o mărturie hotarnică din 1756 mai 13, ibidem, CDVIII/30.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 151—152 (rez. din 1782, completat cu un rez. dintr-o anafora din 1776 martie 2); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 427 (rez. din 1782, după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, I, p. 122—123 (același rez., după Costăchescu).

¹ Omis.

² După cum se menționează în rez. din 1776 (v. EDIȚII), el avea și hotarnică: „... hotarul pe din sus de heleșteu, stejar și alte semne”.

148

1436 (6944) aprilie 21, Vaslui.

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ilie voevod, și fratele domniei noastre, Ștefan voevod, domn<i> Tării Moldaviei. Înștiințare facem, prin această a noastră carte, tuturor cui vor vedea-o sau cetindu-se o vor auzi, pentru adevărata sluga noastră, Stanciul Hotnog parcalabul de Hotin, carele slujind noao cu dreptate și credincioasă slujbă, <iar noi, văzind a lui direaptă și credincioasă slujbă>¹, miluitu-l-am pre el cu osebită milă și încă i-am dat în pământul nostru satul de la Crasna, unde îi sunt și casele, ca să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și fiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și la tot neamul lui, neclintit nici odănoară, în veci.

Iar hotarul celui² sat să fie după bîtrînele hotare, pe unde din veci au apucat.

Și spre aceasta este credința domniilor noastre mai sus-zise, Ilie voevod și Ștefan voevod, și credința boerilor noștri: credința dumisale Jurj Fratov-schi³ și a fiilor lui, credința dumisale Cristea dvornic și a fiilor lui, credința dumisale Vilcea și a fiilor lui, credința dumisale Isaia și a fiilor lui, credința dumisale Hudici dvornic și a fiilor lui, credința dumisale Jurj Piatră și a fiilor lui, credința dumisale Șteful și a frățini-său, Măndru, credința dumisale Negrilă și a fiilor lui, credința dumisale Lazor și a frățini-său, Stanciul, credința dumisale Coste Dragoș, credința dumisale Simion Turcul, credința dumisale Dumici, credința dumisale Danciul⁴ și a frățini-său, Șteful, credința dumisale Bogdan stolnic, credința dumisale Albul ceașnic și credința tuturor boerilor noștri ai Moldovei, a mari și a mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn pământului nostru al Moldovei, sau din fii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, pre cine Dumnezeu îl va alege să fie domn, să nu strice a noastră danie, ci mai virtos să i-o întărească și să i-o statornicească, căci că i-am dat-o pentru a sa direaptă și credincioasă slujbă.

Iar spre mai mare tărie a tuturor celor de mai sus-scrise, poruncit-am slugei noastre, credinciosului Oancea logofăt, să scrie și să să lege a noastră pecete cătră această a noastră carte.

A scris Oțel, în Vaslui, la anul 6944 <1436>, luna april, în 21.

De pe sârbie pre limba moldovenească am tălmăcit la anul 1816 iulie 22, clucer Pavăl Debrici.

După Ghibănescu, „T. Codrescu”, I, p. 88—89. Trad. într-o condică de doc. ce se afla în păstrarea lui Emil Miclescu din București.

ALTE EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 32—33 (trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 429—430 (trad., după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, I, p. 123 (trad., după Costăchescu).

¹ Întregit după Gh. Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 32 (v. EDIȚII).

² La Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 32: „acelui”.

³ de la Frățăuți.

⁴ La Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 33, corect: „Banciul”.

Божією милостію, мы, Іліа воевода, и брат господарства¹ нашего, Стефанъ воевода, господарн Земли Молдавскон. Чиним знаменито, сим листом нашим, всѣмъ кто на ны оузрѣт или его оуслышитъ чтѣши, оуже² тот истинный слѣга и боларин наш вѣрный, пан Дѣма Оуранін, слѣжилъ прежде починшем³ отцѣ нашемъ правою и вѣрною слѣжбою, и днес слѣжитъ намъ право и вѣрно. И тѣмъ, мы, видѣвши его правѣю и вѣрнѣю его слѣжебъ, помнивали есмы его особливою⁴ нашією милостію и дады есмы емъ, оу насенъ земли, мѣста отъ пѣстыни, и братѣ его, панѣ Петрѣ, [на] по тѣмъ⁵ стороны Иткила, на нмѣ Кобылка, отъ вѣрха до сѣтїе, и Безниова, отъ верха до оустїе, и Саболна, и Телешева, отъ верха до оустїе, и Пересечена, отъ верха до оустїе, колко села мочимъ събѣ осадити, да осадятъ. То е все что бы имъ оурукъ, со всѣмъ доходомъ, имъ, равно дѣтемъ нхъ, оунычатамъ, и правнычатамъ, и прасчѣратамъ⁶ и жемъ⁷ родѣ нхъ, непорѣшено николнже, на вѣки.

И хотар да имъ бѣдетъ кака села бѣдѣтъ на тамъ мѣста что бы могли оживити доситъ.

И на то естъ вѣра нашего господарства¹, выше писаннаго Іліа воеводы, и Стефана воеводы и вѣра нашихъ боларъ: вѣра пана Былча и дѣта⁸ его, вѣра пана Жѣржа Фратовскаго и дѣтенъ его, вѣра пана Крнстіа дворника и дѣтенъ его, вѣра пана Оуссиа⁹ и дѣтенъ его, <вѣра>¹⁰ пана Хѣдича дворника и дѣтенъ его, вѣры¹¹ пана Оукинпа¹² и дѣтенъ его, вѣра пана Негрила и дѣтенъ его, вѣра пана Косте Драгошевнча, вѣра пана Шефѣла и брата его, пана Мындра, вѣра пана Дѣшы¹³ Лимбадѣлчека и брат[и] его, пана Мирчи, вѣра пана Мѣрїена¹⁴ Піатра, вѣра пана Лалара¹⁵ и брата его, пана Станчѣла, вѣра пана Козмы Шадровнча, вѣра пана Семїона Тѣркѣла, вѣра пана Банчѣла и брата его, пана Шефѣла, вѣра пана Богдана столннка, вѣра пана Ялбы чашинка, вѣра пана Петра спатаря, вѣра пана Дѣлншиа, вѣра пана Ивана Банчана¹⁶ и вѣра всѣхъ болар нашихъ, и великихъ, и малыхъ.

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарь насенъ Земли Молдавскон, отъ дѣтенъ нашихъ или отъ братїи нашихъ или отъ нашего племенн, бѣдѣ кто, кого Богъ изберетъ, то что бы имъ непорѣшила нашего данїа, али что бы имъ оутверднл и оукрѣпнл занеже данн¹⁷ есмы имъ за правѣю и вѣрнѣю слѣжебъ.

И на болшее оутвержденїе всемъ выше писанномъ, вѣлѣли есмы слѣгѣ¹⁸ нашемъ вѣрномъ, Оанче [вел] логофѣтѣ, писати и привѣсити нашѣ печать къ семъ листѣмъ нашемъ.

Оу Васлѣяхъ, в лѣто <S>¹⁹цмѣ май ѿ.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei noastre, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Duma Uranie, a slujit înainte răposatului tatălui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă și astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, lui și fratelui său, pan Petru, un loc din pustie de cealaltă parte a Itchilului, anume Cobilca, de la obirșie pînă la gură, și Bezinul, de la obirșie pînă la gură, și Sabolna, și Teleșeul, de la obirșie pînă la gură, și Peresecina, de la obirșie pînă la gură, cîte sate vor putea să-și așeze, să așeze. Toate acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, lor, la fel și copiilor

lor, nepoților, și strănepoților, și răstrănepoților și la tot neamul lor, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul să le fie atît cît satele ce vor fi acel loc să poată folosi îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și a lui Ștefan voievod și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea vornic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, <credința>¹ panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Coste al lui Dragoș, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Lazăr și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Semion Turcul, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Petru spătar, credința panului Dieniș, credința panului Ion Balcean și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Oancea [mare] logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul <6>¹⁹⁴⁴ <1>¹⁴³⁶ mai 4.

După Gane, *Act de danie*, p. 105—106. Text slav după o copie veche. Cu trad. edit., ibidem, p. 106—107.

O copie, din sec. al XIX-lea, după o trad., în Arh. Centrală de Stat a R. S. S. Moldovenești, fond 220, și o trad. rus., după aceeași trad. rom., ibidem, fond 39, dos. 1 360, p. 41.

Un rez., în Arh. Centrală de Stat a Actelor Vechi, Moscova, fond 1 299, op. 1, dos. 3 575, f. 817—818.

ALTE EDIȚII: Записки, I, p. 243—244 (trad. rom. veche și trad. rus., fără sfat și cu data de an greșită: 6904 <1396>); Codrescu, *Uricariul*, III, p. 114—115 (trad., după Записки); Iorga, *Sl. și doc.*, XVI, p. 400 (rez., într-o hotarnică din 1764 septembrie 1); Boga, *Doc. basarabenc*, IV, p. 6—7 (rez., fără indicația provenienței); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 439—440 (trad., după Записки completată cu rez. după Boga și cu anul restabilit: 6944 <1436>); *D.I.R.*, A, I, p. 153 (trad., după Costăchescu).

¹ Greșit, pentru господствъ.

² În loc de вжѣ.

³ În loc de починишѣмъ.

⁴ Greșit, pentru особною.

⁵ Sau: на то ѿ.

⁶ În loc de прѣдѣломъ.

⁷ Greșit, pentru вѣсѣмъ.

⁸ Greșit, pentru вѣсѣмъ.

⁹ Greșit, pentru Исана.

¹⁰ Omis.

¹¹ În loc de вѣра.

¹² Greșit, pentru Оуникаѣта.

¹³ Greșit, pentru Дѣмъ.

¹⁴ Greșit, pentru Цюрюю.

¹⁵ Greșit, pentru Лазаръ.

¹⁶ Greșit, pentru Балчана.

¹⁷ Greșit, pentru Аанъ.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы Іліа воевода, и братъ го(спо)дства мн, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ, всѣмъ кто на нѣ оузритъ или его услышитъ чтѹчи, оже тотъ истинный слуга и бояринъ нашъ вѣрный, панъ Дѹма Чръни, служилъ прѣжде с(вѣ)топочишомѹ шт(ѣ)цѹ нашемѹ правою и вѣрною службою, и д(ѣ)нес(ъ) служилъ намъ правою и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвши его правою и вѣрною службою до нас(ъ), жаловали есми его особою нашею м(н)л(о)стію и подтвердили есми емѹ штинѹ его и правовѣрное его выслушаніе и дали есми емѹ, оу насен земли, села, на Ребрничѣ, на нмѣ: гдѣ былъ Бана Синескулъ, и гдѣ былъ Борисъ и гдѣ былъ Мындра. Тое все що бы емѹ оуникъ, съ всѣмъ доходомъ, емѹ, и дѣтемъ его, и оуничатомъ его, и сестрамъ его, и праоуничатомъ его, и пращуратомъ его и въсемѹ родѹ его, непорѹшено николнже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ селамъ съ всѣми старыми хотарми, кѹды изъ вѣка шжи-вали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писанного Іліа воеводы, и Стефана воеводы и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Былчѣ и дѣтен его, вѣра пана Жѹржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ дворника и дѣтен его, вѣра пана Исаіа и дѣтен его, вѣра пана Хвдича дворника и дѣтен его, вѣра пана Оуниклѣта и дѣтен его, вѣра пана Козма Шандровича, вѣра пана Жѹржа Піатра, вѣра пана Стана Брълича, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчѹла, вѣра пана Шефѹла Жѹмататевича и брата его, пана Мындра, вѣра пана Симеѹна Туркѹла, вѣра пана Ёнголта, вѣра пана Банчѹла и брата его, пана Шефѹла, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Іліа чашника, вѣра пана Петра спѣтарѣ, вѣра пана Івана Банчана и вѣра всѣх(ъ) бояръ наших(ъ) молдавских(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ жикотѣ, кто будетъ господарѹ оу <нашен>¹ Земли <Мол>²-давскон, шт(ѣ) дѣтен наших(ъ) или шт(ѣ) братѣ наших(ъ) или шт(ѣ) нашего племени, буд(ѣ) кто, кого Ё(ог)ъ изберетъ быти, тотъ що бы нмѣ не порѹшилъ нашего дааніа, али што бы нмѣ оутвердилъ и оукрѣпилъ занѹже дали есми емѹ за его <п>²равнѹ и вѣрнѹю службу.

И на большее оутвержденіе томѹ въсемѹ выше писанномѹ, велѣли есми слѣсѣти нашемѹ вѣрномѹ, Оанчеви логобетѹ, писати и приѣснати нашѹ печатъ к сѣмѹ листѹ нашемѹ.

Оу Басилѣ, в(ъ) лѣт(о) ×шѹмѣ маи ̃.

<Pe verso, însemnare din sec. XVII>: † Пан(ъ) Дѹма Чорног(о) <și alta, din sec. XVIII>: Răbriци de daru.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Duma Negru, a slujit mai înainte sfîntrăposatului nostru părinte cu dreaptă și credincioasă slujbă, și acum ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit ocina lui și dreptcredincioasa lui vislujenie și i-am dat, în țara noastră, satele, pe Rebricea, anume: unde a fost Oană Sinescul, și unde a fost Boris și unde a fost Mîndrea. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și surorilor lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit nicio-dată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și a lui Ștefan voievod și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea vornic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Stan Birlici, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Simeon Turcul, credința panului Vitolt, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Petru spătar, credința panului Ivan Baicean și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării <noastre>¹, <Mol>²dova, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Oancea logofăt, să scrie și să atârneze pece-tea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 6944 <1436> mai 5.

Biblioteca Științifică Centrală — Kiev, Secția manuscrise, Fond V, nr. 3594. Orig., perg. (34,5 × 46,5 cm), pecete atârnată, pierdută (actul provine din fostul fond de doc. al Muzeului arheologic din Odesa).

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXXV/5; alte foto., după foto de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/31, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, fotografii, II/228 a—e.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 28—31 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 124—125 (trad.).

¹ Șters și rupt.

² Rupt.

Suret d<e>¹ la Iliiaș vodă și de la Ștefan vodă, frați, care au domnit împreună Țara Moldovii, la leat 7944² <1436> maiu 10.

Facem știre, cu această carte a noastră, tuturor care ar vede-o sau ar ceti-o sau ar auzi-o, pentru această adevărată slugă a noastră, Ivan Cautiș, carele slujește noastră cu dreaptă și credincioasă slujbă. Pentru aceia, și noi, văzind a lui dreaptă și credincioasă slujbă către noi, l-am miluit pre dînsul cu osăbită milă a noastră și i-am dat lui în pămîntul nostru satul Ilișăstii, la Cobîle, unde iaste casa lui, și cu un loc în pustie unde iaste moara lui, ca să-și facă osăbit sat. Pentru aceia, i s-au făcut³ lui uric, cu tot venitul, lui, și feciorilor lui, și fetilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și a tot neamul lor, neclătît nici odinioară, în veci.

Iar hotarăle acelu sat din pustie sînt după hotarăle cele bătrîne, pe unde vor trăi⁴ în veci.

Și acestea s-au făcut în credința domniei noastre, precum ne-am scris mai sus, noi, Iliiaș voievod și Ștefan voievod, și în credința boierilor noștrii [credința boierilor noștrii]: credința boierului Jurja Rastovici⁵ și a feciorilor lui, credința boierului Vlă[m]cea și feciorilor lui, Cîrstea vornicul și feciorii lui, credința boierului Isaiia și feciorilor lui, credința boierului Hudici vornic și feciorilor lui, credința boierului Jurja Petrea⁶ și în credința tuturor boierilor noștrii a Moldovii, a mari și a mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domn pămîntului nostru Moldovii, din feciorii noștrii sau din neamul nostru sau pe cine va alege Dumnezeu să fie domn, tot să n-aibă a strica daniia noastră, ci să aibă a ținea și a întări pentru că i-am dat lui pentr-a lui dreaptă și credincioasă slujbă. Iar cei mai înainte toți să aibă a întări daniia slugii noastre.

Și am poruncit credincios boierului nostru, logofătului [celui mare], carte să-i scrie și pecetea noastră să lege la carte.

Ieromonah Varlam Năcescul, ot satul Luncani, pisa⁷ la leat 7263 <1755> iunie 17.

Bibl. Acad., CCCXLI/1. Copie, din 1824, după trad.

Un rez., după o trad., de Evloghie dascăl, într-un perilipsis cu doc. răzeșilor din Căuțișeni, din 1824 decembrie 6, fără dată de zi, ibidem, CCCXLVI/269.

Data de zi a doc. nu este sigură. În două rez. (v. EDIȚII), făcute după orig. însoțit de trad. cunoscutului Gheorghe Evloghie dascăl, apare data de zi: 3. Confuzia între cele două cifre, 10 și 3, se poate face, de altfel, cu ușurință în scrierea slavă.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surte*, V, p. 181, și XVIII, p. 153 (rez., într-o carte de judecată din 1801–1802, cu data de zi: 3); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 438 (rez., într-o carte de judecată din 1826 martie 20, cu data de zi: 3); *D.I.R.*, A, I, p. 125–126 (trad.).

¹ Omis.

² Greșit, pentru „6944“.

³ Greșit, pentru „să-i fie“.

⁴ Folosirea viitorului, în locul trecutului, greșită.

⁵ Greșit, pentru „Fratovschi“ (de la Frătăuți).

⁶ În loc de „Piatră“.

⁷ a scris.

152

1436 (6944) mai 23, Suceava.

Von Gottes Gnaden, wir, Eliä Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes und der Bruder unserer Herrschaft, Stefan woewoda thun kund mit diesem unseren Brief allen, die in solchen sehen oder ihn lesen hören, wienach dieser wahrhafte Bojarin unser getreue H(er) Stan Babić und sein Bruder H(er) Jakim und seine übrigen Brüder, Andriasch, Semeon und Jori uns mit aufrichtigem und getreuem Dienste gedient haben. Da wir nun ihren aufrichtigen und getreuen Dienst zu gesehen, haben wir ihn und seine Brüder mit unserer besonderen Gnade begnadiget und ihnen in unserem moldauischen Lande ein Dorf namens Ober-Shikowa gegeben damit es eine Handveste sei mit allen Einkünften unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit, ewiglich ihnen, ihren Kindern, ihren Enkeln, ihren Urenkeln, ihren Ururenkeln und ihrem ganzen Geschlechte, der ihnen der nächste sein wird.

Und der Hotar dieses Dorfes soll ihnen nach dem alten hotar sein, wo er seit jeher bestanden hat.

Und hiefür ist die Beglaubigung des obgeschriebenen uns<erer> H<err>sch<af>t Eliä des Woewoden und die Begl<aubigung> des vielgeliebten Bruders uns<erer> H<err>sch<af>t Stefan des Woewoden und die Begl<aubigung> des vielgeliebtesten Sohnes uns<erer> H<err>sch<af>t Roman, <und die Beglaubigung unserer Bojaren>¹: d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Shursh des Fratowers und seiner Kinder, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Wilca, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Jsaia u<nd> s<einer> Kinder, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Stan Brălić, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Unklet u<nd> s<einer> K<inder>, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Stan Posadnik, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Shursh Straowić, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Steful Shumeta-tewić u<nd> s<einer> Bruders H<er>r<n> Minder, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Lasor u<nd> s<einer> Bruders Stanćul, Kämmerers, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Duma Limbădulcewić u<nd> s<einer> Bruders Mircă, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Kosma Schendrischorowić, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Manuil, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Witolt, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Forow, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Bălosch, Mundschenks, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Berendja, Truchsessens, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Nemirka, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Jakusch, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Chodek des Mamuriners u<nd> s<einer> Bruders H<er>r<n> Lewa u<nd> ihrer Kinder, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Bogusch Nestjakowić u<nd> s<einer> Bruders H<er>r Paschko, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Stezko, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Misa, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Krăsti des schwarzen, d<ie> <Beglaubigung> d<es> H<er>r<n> Alexander, Schwer-tträgers, d<ie> B<eglaubigung> d<es> H<er>r<n> Stanćul, Marstallers und die Begl<aubigung> all unserer Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wen Gott auserwählen wird Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, entweder von unseren Brüdern oder unsern Kindern, der soll ihnen doch unsere Schenkung und Bekräftigung nicht umstossen, sondern sie ihnen bestärken und bekräftigen, da wir sie ihnen für ihren aufrichtigen und getreuen Dienst gegeben haben. Wer ihnen aber unsere Schenkung und Bekräftigung verstören sollte, ein solcher soll verflucht sein von Gott dem Herrn, seiner reinsten Mutter und von allen Heiligen.

Und zu mehrerer Bekräftigung all des obgeschriebenen, haben wir unserem getreuen H<er>r Dienisi, dem Kanzler, befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unsern Briefe.

Zu Soćaw, geschrieben hats Peter Brălić, im Jahre 6944 <1436> Mai 23.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier al nostru credincios, pan Stan Babici, și fratele său, pan Iachim, și alți frați ai lui, Andriaș, Semeon și Iurie, ne-au slujit nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd a lor dreaptă și credincioasă slujbă către noi, l-am miluit pe el și pe frații săi cu deosebita noastră milă și le-am dat lor, în țara noastră, Moldova, un sat, anume Jicovul de Sus, să le fie lor uric, cu tot venitul, nestrîcat niciodată, în vecii vecilor, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și la tot neamul lor, care va fi mai apropiat.

Iar hotarul acestui sat să fie după vechiul hotar, pe unde din veac a existat.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința preaiubitului frate al domniei mele, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Roman, <și credința tuturor boierilor noștri>¹: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Stan Bîrlici, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Stan posadnic, credința panului Giurgiu Straovici, credința panului Șteful al lui Jumetate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Lazor și a fratelui său, Stanciul postelnic, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, Mircea, credința panului Cozma al lui Șendrișor, credința panului Manuil, credința panului Vitolt, credința panului Forou, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Nemirca, credința panului Iacuș, credința panului Hodco de la Mamurinți și a fratelui său, pan Leu, și a copiilor lor, credința panului Boguș al lui Nesteac și a fratelui său, pan Pașco, credința panului Stețco, credința panului Misa, credința panului Cristea Negrul, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor bierilor noștri, și mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine Dumnezeu îl va alege să fie domn al țării noastre, Moldova, sau din frații noștri sau din copiii noștri, acela să nu strice dania și întărirea noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că noi le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar cine ar voi să strice dania și întărirea noastră acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui maică și de toți sfinții.

Iar spre mai mare întărire a tuturor celor de mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, Dienis logofăt, să scrie și pecetea noastră să o lege la această carte a noastră.

A scris, la Suceava, Petru Bîrlici, în anul 6944 <1436> mai 23.

După Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 150—151. Trad. după orig., perg., pecete atîrnată; actul se afla în 1886 la M-reă Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 91—92.

ALTE EDITIONI: Măzăreanu, *Calastih Putna*, p. 168 (rez., cu data de lună: martie); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 441—442 (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 126—127 (trad., după Costăchescu).

¹ Loc gol în textul editat de Wickenhauser.

153

1436 (6944) iunie 6.

Un uric sirbăsc de la măriia sa Ilieș vodă și de la fratili mării sali, Ștefan vodă, pe 2 săliști: Porosiacica i Bereza¹.

La let 6944 <1436>, 6 iunie.

Bibl. Acad., MDCLXX/42 (nr. 2). Menț. într-un izvod din 1778 ianuarie 5, cu doc. moșiilor din ținutul Orhei ale Sandei, fiica lui Ene Drăghinici hatman.

Altă menț., într-un izvod din 1790 august 17, ibidem, MDCLXX/41 (nr. 2).

¹ În rez. din 1790: „Beriazca“.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воевода, и братъ(ъ) г(оспод)ства мн, Стефанъ воевода, господарн Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ нашимъ, всѣмъ кто на нѣ взрнтъ или его услышитъ чтѣни, оже тотъ(ъ) истиннымъ слуга нашъ, панъ Мнхано Стънгачъ, служилъ прѣжде с(вѣ)топочиномъ ѡ(т)цѣу нашему, и д(ѣ)несъ(ъ) намъ служитъ правою и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣше его правою и вѣрною службою до насъ(ъ), жаловали есми его ѡсобною м(н)л(о)стію нашею и дали есми ему, оу нашемъ земли, села на нмѣ: на Богданѣ, где естъ(ъ) Баланъ и сынъ Дражановъ, и, на Смилѣ, селище Рошчино и келіе Манасіевн, и, на Юбанѣ, Сусанн, и, на Кегачъ, на Потокъ(ъ) Кръницамъ, где былъ Ѡана Ялеулъ, и, повыше, Манещи, и, на Кегача, мѣста ѡт(ъ) пвстинн понниже Првна, и Кръница Педучелулуй, и, понниже, Кръница Белкал, и, на Жеравца, селище Фундешомъ(ъ), между попомъ(ъ) Мирчомъ и Длъгымъ Петромъ, и, на Бръладѣ, едно мѣсто между Левринцемъ и Бѣксънешъ, и, повыше, Кобыла, где сѣ снмаютъ три долины, мѣсто ѡт пвстинн. Тое все що бы ему оурикъ, съ всѣмъ доходомъ(ъ), ему и дѣтемъ его. Я еще есми далъ¹ брату его, Жвржи Бичѣ, село его <ѡ>²т(ъ) Смилѣ, <гд>²е естъ ¹, ѡпроч(ъ) Стънгачула, а бы ему оурикъ(ъ), съ выше писанномъ¹ правомъ, ему, и дѣтемъ его, и ѡнучатомъ <нхъ, и п>¹равнучатомъ нхъ(ъ), и пращуратомъ нхъ(ъ) и всему рѡду нхъ(ъ), непорвшено николиже, на вѣки.

Я хотаръ тѣмъ селамъ, съ всѣми своимъ старымъ хотармъ, куды из вѣка ѡживали. Я хотаръ пвстиннѣ колко възмогутъ(ъ) ѡживати чотыре села досыт(ъ).

Я на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писанного Іліа воеводѣ, и Стефана воеводы и вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Былчѣ и дѣтен его, вѣра пана Жвржа Фратовского и дѣтен его, вѣра <па>³на Кръсти дворника и дѣтен его, вѣра пана Исаіа и дѣтен его, вѣра пана Худича дворника и дѣтен его, вѣра пана Негрила, вѣра пана Косте Драгошевича, вѣра пана Внклѣта, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула, вѣра пана Жвржа Піатра, вѣра пана Думъ Чръному, вѣра пана Симеона Тврчула, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефчула, вѣра пана Ялеа чашинка, вѣра пана Петра спѣтарѣ, и вѣра пана Станчула комиса и вѣра всѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

Я по нашемъ животѣ, кто будетъ(ъ) господаръ нашъ Земли Молдавскон, ѡт дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) братѣ нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего(о) племени, буд(н) кто, ког(о) Б(ог)ъ изберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы нмъ(ъ) не порвшилъ(ъ) нашего(о) дааніа, али що бы нмъ(ъ) втврѣднлъ и вкрѣпнлъ зануже дали есми нмъ за нхъ(ъ) правую и вѣрную службу.

Я на болшее оутврѣжденіе тому всему выше писанному, велѣли есми слвсѣ unseremъ вѣрному, пану Ѡанчеви логофету, привѣснити нашу печатъ(ъ) к сему лнсту нашему.

Оцель пис(а),у Баслви, в(ъ) лѣт(о) xсѣмѣ юн(іа) гѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Mihail Stîngăciu, a slujit mai înainte sfîntă-
posatului părintelui nostru, și astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credin-
cioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către
noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, sa-
tele anume: pe Bogdana, unde este Balan și fiul lui Drajan, și, pe Smila,

seliştea lui Roşca şi chilia lui Manasie, şi, pe Iubana, Suseni, şi, la Chegheci, pe Piriul Fintinilor unde a fost Oană Albul, şi, mai sus, Măneşti, şi, la Chegheci, locurile din pustie mai jos de Prun, la Fintina Peducelului, şi, mai jos, Fintina Mare, şi, pe Jeravăţ, seliştea Fundeştilor, între popa Mircea şi Petru Lungul, şi, pe Birlad, un loc, între Leurinţ şi Bicsăneşti, şi, mai sus, Iapa, unde se unesc trei văi, un loc din pustie. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui şi copiilor lui. Şi încă am dat fratelui său, Giurgiu Bica, satul lui de la Smila, unde este ...¹, deosebit de Stingaciul, ca să-i fie lui uric, cu dreptul scris mai sus, lui, şi copiilor lui, şi nepoţilor <lor, şi>¹ strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiei să fie cît vor putea să folosească destul patru sate.

Iar la aceasta este credinţa domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, şi a lui Ştefan voievod şi credinţa boierilor noştri: credinţa panului Vilcea şi a copiilor lui, credinţa panului Giurgiu de la Frătăuţi şi a copiilor lui, credinţa <pa>nului Cristea vornic şi a copiilor lui, credinţa panului Isaia şi a copiilor lui, credinţa panului Hudici vornic şi a copiilor lui, credinţa panului Negrilă, credinţa panului Costea al lui Dragoş, credinţa panului Uncleat, credinţa panului Lazor şi a fratelui său, Stanciul, credinţa panului Giurgiu Piatră, credinţa panului Duma Negru, credinţa panului Simeon Turcul, credinţa panului Bogdan stolnic, credinţa panului Banciul şi a fratelui său, pan Şteful, credinţa panului Albu ceaşnic, credinţa panului Petru spătar, şi credinţa panului Stanciul comis şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, şi mari, şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi domn al ţării noastre, Moldova, din copiii noştri sau din fraţii noştri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească şi să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta şi credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Oancea logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oţel, la Vaslui, în anul 6944 <1436> iunie 13.

Bibl. Acad., XL/2. Orig., perg. (39,5 × 33 cm), pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 94–95. O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol” — Iaşi, Fotografii, II/229.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 466 (facs. greu lizibil); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 444–446 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 127–128 (trad.).

¹ Şters şi rupt.

² Şters.

³ Omis.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілїка в¹оєкода, н братъ г(оспод)ства мн, Стефанъ коєкода, господарн Земли Молдавскон. Чинимъ знаменнто, нс сѣмъ лн²ст>омъ нашнмъ, всѣмъ кто на нъ оузрнтъ нлн его вслышнтъ чтоучн, ѡже

тоты истинны слуги наши, панъ М<он>¹ка дворникъ глотнын и братъ его, панъ Тадоръ спътаръ, служили намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣ¹вши нхъ(ъ) правую и вѣрною службою до насъ(ъ), жаловали есми нхъ(ъ) всобною нашею м(н)-л(о)стію и дали есми имъ, оу нашемъ <зе>¹мли, села на нмъ: Брэдичѣш, на Краснѣ, гдѣ былъ Ялѣъ и Брэдичъ, и, на Кобылѣ, гдѣ Илкашъ(ъ), и, на Брѣладѣ, гдѣ естъ(ъ) Чирцъ Косте, и три мѣстѣ вт(ъ) пустини², едно на Краснѣ, повыше Никорѣш, другое на Лев<рини>¹ѣ, выше Піатрина мѣста, а третіе, на Быку, оу Бишинъ Лугъ. И еще есми имъ дали двѣ мѣсто³. <Тое все>⁴ що бы имъ <оурн>⁴къ, съ оуѣмъ доходомъ, имъ и дѣтемъ нхъ(ъ). Или тое <пис>¹анное село, Брэдичѣш, тое, Тадоръ впро<чи>¹, и дѣтемъ Тадоровомъ, и оуиначатомъ нхъ(ъ), и праоуиначатомъ нхъ(ъ), и працнрѣатомъ нхъ(ъ) и всему роду нхъ(ъ), непорвшено николже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ селомъ, съ всѣми <св>¹онми старыми хотарми, куды нз вѣка вжиали. И хотаръ тѣмъ поустниамъ, колко възмогутъ вживати пѣт(ъ) селъ досытъ.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Илиа воеводѣ и Стефана воеводи и вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Былчѣ и дѣтен его, вѣра, пана Жвржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Негрила и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ дворника и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа и дѣтен его, вѣра пана Хоудича дворника и дѣтен его, вѣра пана Костѣ Драгошевича, вѣра пана Оуиклѣта и дѣтен его, вѣра пана Шефла и брата его, пана Мындрѣ, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула, вѣра пана Думы Чръного, вѣра пана Думы Исаеска, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Банчула и брата, его, пана Шефла, вѣра пана Петра спътарѣ, вѣра пана Ялевла чашиника, вѣра пана Діеннша спътарѣ и вѣра всѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто боудетъ господаръ нашъ Земля Молдавскѣ, вт(ъ) дѣтен <наш>¹нхъ(ъ) или вт(ъ) братѣ нашихъ(ъ), или вт(ъ) нашего племени, буд(и) кто, кого Богъ(ъ) изберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы имъ не порушилъ нашего д>⁴даніа, али <шо>¹ бы имъ оутверднѣи и оукрѣпнѣи>¹ зануже дали есми имъ за нхъ(ъ) правую и вѣр<ную> службу.

И на бол>⁴шее оутвержденіе тому всему выше писанному, велѣли есми сл>⁴ѣ <нашем>⁴ вѣрному, <Брэдичѣш логоф>⁵тѣ, писати и приѣѣснати нашъ печать к с<ем>⁵ листоу нашему.

Оу Баслви, в(ъ) лѣт(о) х<ст>м<д>⁶.....⁶ ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi Ili(e v)¹oievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, pan M<oi>¹ca vornic de gloată și pe fratele său, pan Tador spătar, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, satele anume: Bradicești, pe Crasna, unde a fost Albu și Bradici, și, pe Iapa, unde a fost Ilcaș, și, pe Birlad, unde este Cîrță Coste, și trei locuri din pustie², unul pe Crasna, mai sus de Nicorești, altul la Leu<rinți>¹, mai sus de locul lui Piatră, și al treilea, pe Bic, la Lunca de Sus. Și încă le-am dat două locuri ...³. <Toate acestea>⁴ să le fie <uri>⁴c, cu tot venitul, lor și copiilor lor. Însă acest scris sat, Bradicești, acesta să fie lui Tador deosebit, și copiilor lui Tador, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestor pustii să fie cit vor putea să folosească destul cinci sate.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și a lui Ștefan voievod și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Cristea vornic a și copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Duma Negru, credința panului Duma Isaescu, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Petru spătar, credința panului Albu ceașnic, credința panului Dieniș spătar și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela <să nu le clinească>⁴ dania <noastră>⁴, ci să le<-o>¹ întărească și să le<-o>¹ împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor <slujbă>.

Iar pentru⁴ mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, <am poruncit>⁴ slugii noastre credincioase, <Oancea logofăt>^{5t}, să scrie scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 694<4>⁶ <143<6> ...⁶ 15.

Arh. St. București, Episcopia Huși, XXV/1. Orig., perg. (34,5 × 28 cm), rupt și șters, pecete atrnată, pierdută. Cu o foto.

O copie, cu trad., de la sfârșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, cu data: 6940 <1432> și numele satelor citite greșit, ibidem, ms. nr. 546 (Cond. Episcopiei Huși), p. 132 v. — 133. O foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/32, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/34. Trei copii, de I. Bogdan, două după orig., la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 291—292, și ms. nr. 5 232, f. 69 și 72—73, și una după trad. din Cond. Episcopiei Huși, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 293—294.

Datat după boierii Uncleat, Cristea vornic și Albul ceașnic și după similitudinile generale ale sfatului cu cel din documentele lunilor iunie și iulie ale anului 1436. Pentru aceeași datare, v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 66.; Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 63, propune însă data, inacceptabilă: <1435 iunie — august> 15, cînd între cei doi domni, Iliș și Ștefan, ar fi fost, de asemenea, o „împăcare”.

EDIȚII: Melchisedek, *Chronica Hușilor*, p. 149—150 (trad., după orig., cu greșeli și data de an: 6940 <1432>); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 449—451 (text slav și trad., cu data: 1436 iunie 15, dar cu observația că luna poate fi și „iulie”); *D.I.R.*, A, I, p. 121—122 (trad., cu data: 143<6> (694<4>) ... 15).

¹ Șters.

² De la н на Ковчак („și la Coble”) pînă aici, tăiat ulterior cu cerneală de aceeași culoare.

³ De la Аѣроѣ („altul”) pînă aici, tăiat ulterior cu cerneală de aceeași culoare.

⁴ Șters și rupt.

⁵ Rupt.

⁶ Rupt; v. datarea.

† М(н)л(о)стнѹ б(о)жѹю, мы, Нліа воевода, господарѹ Земли Молдавскон
и брат(ъ) г(оспод)ства ми, Стефанъ воевода. Чиним(ъ) знаменито сим(ъ),
вѣсѣм(ъ) кто на нь ѡзрѣнт(ъ) или его оуслышит(ъ) что҃учи, аже тот(ъ) истинныи

слѣга и болѣриннѣ нашѣ вѣрныи, на нмѣ панѣ Ялѣѣанд<р>¹о спатарѣ, пришол(ѣ) прѣдѣ г(оспод)ство ми и прѣд(ѣ) нашѣ бояры и тѣ<галѣ см съ пан>²омѣ Мындру за свою шчичноу и добылѣ на <п>³аноу Мындри свою шчичноу, на нмѣ <Глоденн, на Краснѣ, н>⁴ Блогары. Тѣмѣ, мы, видивши правду и службоу вѣрноюу нашего слоуги, пана Ялѣѣандра спатар>²и, вратили есми ег(о) шчичноу, тых(ѣ) дѣѣ сели выше пис(а)ных(ѣ), и такожде село Моунчел(ѣ). Тое оу се писанное села>²мѣ да буд(н)ѣ емоу оуричѣ, съ вѣсѣмѣ доходом(ѣ), емоу, и дѣтем(ѣ) его, и внучатом(ѣ) его, и правнучатом(ѣ) <е>³го, и пращурѣтом(ѣ) его и вѣсемоу родоу ег(о), кто боуд(н)ѣ нан ближнѣи шт ег(о) племени, непороушено, на вѣки.

И хо<та>²рь тым(ѣ) вѣсем(ѣ) селомѣ, съ воусеми своимѣ старымѣ хот<а>рымн>², коудѣ из вѣка оуживали.

И на то ест(ѣ) вѣра выше писаного г(оспод)ства ми, Иліа воеводы, и брата г(оспод)ства ми, Стефана воеводы, и вѣра воузалюбленого ми с(ы)на, Ромасна, н>³ вѣра пана Жюржа Фратовского и дѣтти его, и вѣра пана Билчи, и вѣра пана Петра Гудича дворника Сочавского, и вѣра пана Исана и дѣтти его, и вѣра пана Оуникѣты и дѣтти его, и вѣра пана Муханла Попши, <и в>³ера пана Стана Бырлича, и вѣра пана Штефула Жюмоутатевича, и вѣра пана Мындри, и вѣра пана Лазарѣ дворниковича и брата его, пана Станчула постелиника, и вѣра пана Доумы Лчимѣ-доулич>²евича и брата ег(о), пана Мирчи, и вѣра пана Козмы Шандровича, и вѣра пана Бнт<олта, и вѣра пана>²на Манонла, и вѣра пана Фѣрова, и вѣра пана Бѣлоша чашника, и вѣра пана Берекндѣи столник>²а, и вѣра пана Икоуша, и вѣра пана Стец>³ка дворника, и вѣра пана Кирстѣ Черног(о), и вѣра пана Мисѣ, и вѣра пана Ходка Мамоуриньского и вѣра пана Левы и дѣтти нхѣ, и вѣра пана Богуща Нестѣковича и брата ег(о), пана Пашка, и вѣра пана Станчула комнса и вѣра оусѣх(ѣ) боярѣ наших(ѣ), великих(ѣ) и малых(ѣ).

И по нашем(ѣ) жикотѣ, кого Б(ог)ѣ избереѣтѣ господаремѣ оу н<аше>³и земли быти, или шт(ѣ) братни наших(ѣ) или шт(ѣ) дѣтти наших(ѣ), тот(ѣ) бы нмѣ не порушил(ѣ) н<аше>³го данна, али бы нмѣ оутвердил(ѣ) и воукрепилѣ за-ноу же дали есми нмѣ за нхѣ верноюу службу>³у.

И на большее подтверждение томоу вѣсемоу выше писаномоу, велики есми слоуге <наше>³моу верномоу, паноу Дѣнисоу логофетоу, писати и привѣсити печать <наше>³ к семо>²у нашему листоу.

И пис(а) оу Сочавѣ, в(ѣ) лѣт(о) xсѣмд юл(іа) <а>⁶.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut cu aceasta, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, anume pan Alexand<r>¹u spătar, a venit înaintea domniei mele și înaintea boierilor noștri și <s>²-a pirit <cu pan>² Mindrea pentru ocina sa și a dobândit de la <p>³an Mindrea ocina sa, anume <Glodenii, pe Crasna, și>⁴ Bulgarii. De aceea, noi, văzînd dreptatea și slujba credincioasă a credincioasei noastre slugi, pan A<lexandru spătar>², i-am înapoiat ocina sa, acele două sate mai sus-scrise, și de asemenea satul Muncel. Toate aceste scrise sate să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi mai apropiat din neamul lui, neclintit, în veci.

Iar ho<ta>²rul tuturor acestor sate să fie cu toate hot<arele>² lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la acesta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și a fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința iubitului meu fiu, Roma<n, și>³ credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, și credința panului Vilcea, și credința panului Petru Hudici vornic de Suceava, și credința panului Isaia și a copiilor lui, și credința panului Uncheat și a copiilor lui, și credința panului Mihail Popșa, <și>³ credința panului Stan Birlici, și credința panului Șteful al lui Jiumutate, și credința panului Mîndrea, și credința <p>²anului Lazăr al vornicului și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și credința panului Duma al lui L<imbădulc>²e și a fratelui său, pan Mircea, și credința panului Cozma al lui Șandru, și credința panului Vit<olt și credința pa>²nului Manoil, și credința panului Firău, și credința panului Băloș ceașnic, și credința panului Bere<ndei stolnic>², și credința panului Iacuș, și credința panului Ste<ț>³co vornic, și credința panului Chirstea Negru, și credința panului Misea, și credința panului Hodco de la Mamurinți, și credința panului Leu și a copiilor lor, și credința panului Boguș al lui Nesteac și a fratelui său, pan Pașcu, și credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri, acela să nu le clin-tească dania noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta lor slu<jb>³ă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Denis logofăt, să scrie și să atirne pecetea <noastră la>² această carte a noastră.

Și a scris la Suceava, în anul 6944 <1436> iulie <1>⁶.

Bibl. Acad., IX/76. Orig., perg. (39×33 cm), rupt la o îndoitură, pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 101–102. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/35. Un rez., cu data: 6944 <1436> iulie 1, la Arh. St. Iași, Tr. 1 765, op. 2 014, dos. 23, f. 682 r.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 454–456 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 128–129 (trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

³ Șters.

⁴ Rupt; completat după rez. de la Arh. St. Iași.

⁵ În loc de *свѣтъ*.

⁶ Rupt; data de zi, completată după rez. de la Arh. St. Iași.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Нліа воевода, и братъ(ъ) г(оспод)ства ми, Стефанъ воевода, господарн Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ н(а)шимъ, всѣмъ(ъ) кто на нѣ оузынтъ(ъ) или его слышитъ(ъ) чтѣчи, оже тоты истинныи слѣга нашъ, Ходко Крецовичъ слѣжилъ¹ намъ(ъ) правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ мы, видѣвше его правою и вѣрною слѣжбою до насъ(ъ), жаловали есми его всеюною нашею м(н)л(о)стію и дали есми его² оу насен земли двѣ мѣстѣхъ вт(ъ) пѣстини³ на Кълѣ, междѣ Боршчаремъ и междѣ Дѣтелева, с нижнен Лѣжкы, оу Дви Крънни. Тое все што бы емъ<8>⁴ оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емъ, и дѣтемъ(ъ)<е>⁵го, и оуишчатомъ(ъ) его, и праоуишчатомъ(ъ) его, и працоуражомъ его и всемъ родъ его, непорѣшено николнже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ поустини, колко възможе(тъ) шживати двѣ тѣхъ селѣ досыт(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писанного Иліа воеводы, и Стефанъ воеводы и вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Былчѣ и дѣтен его, вѣра пана Жсржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Кръсти дворника и дѣтен его, вѣра пана Ісаіа и дѣтен его, вѣра пана Хсдича дворника и дѣтен его, вѣра пана Негрила и дѣтен его, вѣра пана Косте Драгошевнча, вѣра пана Жсржа Піатра, вѣра пана Шефсла Жумътатевнча, вѣра пана Дсмы Чорного, вѣра пана Симешна Тсрксла, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчсла, вѣра пана Банчсла и брата его, Шефсла, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Яла чашника, вѣра пана Петра спътаря и въсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ, и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдет(ъ) господаръ нашн землн, шт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) нли шт(ъ) братін нашихъ(ъ) нли шт(ъ) нашего племени, бѣд(н) кто кого Б(ог)ъ избере(тъ) быти, тот(ъ) што бы нмъ не порѣшнлъ нашего дааніа, али цю бы нмъ оутвѣрднлъ и оукрѣпнлъ занѣже д>⁴али есми нмъ за нхъ(ъ) правю и вѣрн<сю>⁵ слъжеѣ.

И на болшее ствѣрженіе томъ въс<емъ>⁶ выше писанномъ, велѣли есми на>⁶шемъ вѣрномъ панюу Ъанчев<н> л>⁶огоуетъ привѣснти нашъ печатъ <к семъ>⁸ лнстоу нашемъ.

Лазѣ пис(а), оу Баслѣн, в(ъ) лѣт(о) хзцмд юл(іа) зї.

<Jos, în colțul din dreapta, însemnare de la începutul sec. al XIX-lea>:
Pre Vasili ot Căcărăzeni.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Hodco al lui Crețu, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră două locuri din pustie pe Cula, între Borșciari și între Deteleu, la Luncușoara de Jos, la Două Fintini. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acelor pustii să fie cit vor putea folosi acele două sate îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și a lui Ștefan voievod și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea vornic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Șteful al lui Jumătate, credința panului Duma Negru, credința panului Simeon Turcul, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Banciul și a fratelui său, Șteful, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic, credința panului Petru spătar și a tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească <pentru că>⁴ le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului <nostru>⁶ pan Oancea <I>⁶ogofăt să atirne pecetea noastră <la>⁶ această carte a noastră.

A scris Lazea, la Vaslui, în anul 6944 <1436> iulie 17.

Biblioteca Științifică Centrală — Kiev, Secția manuscrise, Fond V, nr. 3 595. Orig., perg. (30,5 × 22,5 cm), rupt la indoitura de jos, pecete atârnată, pierdută (actul provine din fostul fond de doc. al Muzeului arheologic din Odesa). O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXXV/4; altă foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/33.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 33—35 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 129—130 (trad.).

¹ ă corectat din н.

² Sic!

³ н final corectat din м.

⁴ Șters.

⁵ Rupt și șters.

⁶ Rupt.

158

1436 (6944) iulie 17, Vaslui.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Иліа воевода, и брат(ъ) г(оспод)ства ми, Стефанъ воевода, господарн Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ лнстомъ нашимъ, вѣмъ кто на нѣ оузрнѣ(ъ) ни нѣго оуслышнѣ(ъ) чѣшчн, вже тотъ истиннын слуга и боарннъ нашъ вѣрнын, панъ Банча логоѳетъ, служилъ прѣжде с(вѣ)топочиншому в(тѣ)цу нашему правою и вѣрною службою, а д(ъ)-нес(ъ) служитъ нам(ъ) правою и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвшн его правю и вѣрнсю службу до нас(ъ), жаловали есмы его в(о)вѣрною нашею м(н)л(о)стію и дали есмы ему и потвѣрдили выслуженье его, села на Ревтѣ, на нмѣ: Прокопницн, гдѣ был(ъ) Прокоп(ъ) и Баснл(е) ватаманъ, и сѣ млинномъ, и Мачковцн, и сѣ пасѣкою и Козаровцн, и Бѣлаа Кръницѣ н, на оустіе Болчинца, гдѣ сѣ снмают(ъ) сѣ Котовцем(ъ), и на Иткнлѣ, междѣ Кротолчн, поннже гдѣ Камень стонѣ, повыше Ѡцелово мѣсто, и близъ Быву, по тон сторонѣ, на долннѣ што падаѣт(ъ) протнѣ(ъ) Ікѣашека Кешенева, оу Кръницн, гдѣ ест(ъ) Татарская Селнща, протнѣ(ъ) лѣска. Тоѣ все шо бы емѣ оузнѣ(ъ), сѣ вѣмъ доходома, и дѣтемъ его, и братіамъ его, и сестрнчнем(ъ) его, и братанчнемъ его, и оузнѣчатома его, и праоузнѣчатома его, и пращуратома его и ни блнжнемъ роду его, непорвнено ннколнже, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селомъ да бѣдет(ъ) по старому хотару, куда шжнвють из вѣка. И пустынамъ хотаръ, колко оузмогѣт(ъ) шжнвати там села, шо всаднт(ъ), досыт(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства нашего, выше писанна<го>¹ Иліа воеводы, и Стефана воеводы и вѣра боаръ нашнх(ъ): вѣра пана Былчѣ и дѣтен его, вѣра пана Журжа Фрѣтовского и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ дворннка и дѣтен его, вѣра пана Нсаіа и дѣтен его, вѣра пана Худнча дворннка, вѣра пана Нѣгоа логоѳета, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Снмевна Тѣрквла, вѣра пана Журжа Піатра, вѣра пана Лазара и брата его, пана Станчѣла постелннка, вѣра пана Богдана столннка, вѣра пана Думы Чорного, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефвла постелннка, вѣра пана Шефѣла Жумъятнча и брата его, пана Мындрѣ, вѣра пана Стана Брълнча, вѣра пана Оунклаты, вѣра пана Бѣлоша чашннка, вѣра пана Ілѣвла чашннка и вѣра всѣхъ боар(ъ) нашнх(ъ) молдавскых(ъ), велн<кых>² и малых(ъ).

И ПО НАШЕМ(Ъ) ЖИКОТѢ, КТО БѢДЕТ(Ъ) Г(О)С(ПО)Д(А)РЪ ЗЕМЛИ НАШЕИ, ШТ(Ъ) ДѢ<ТІ>И НАШНХ(Ъ) НАИ ШТ(Ъ) БРАТІИ НАШНХ(Ъ) НАИ ШТ(Ъ) НАШЕГО ПЛЕМЕНИ, БУД(И) КТО, КОГО Б(О)ГЪ ИЗБЕРЕТ(Ъ), ТОТ(Ъ) ШТО БЫ НМЪ НЕ ПОРУШИЛ(Ъ) НАШЕГО ДАВНІА, ДЛИ ЦО БЫ НМЪ ОУКРѢПИЛ(Ъ) И ОУТЕРѢДНЛЪ ЗАМУЖЕ ДЛИ ЕСМЫ ЕМУ ЗА ПРАВНЮ И ЗА ВѢРНЮ ЕГО СЛУЖЕВ.

И НА БОЛШЕЕ ПОТЕРѢЖДЕНІЕ ТОМУ ВЪСЕМУ ВЫШЕ ПИСАННОМУ, ВЕЛѢАН ЕСМЫ НАШУ ПЕЧАТ(Ъ) ПРИКѢСНТИ К СЕМУ ЛИСТУ НАШЕМУ.

ОУ БѢСАИИ, В(Ъ) ЛѢТ(О) ХСЦМД ІІІ(ІА) ЗІ.

ГЕДЕУИ(Ъ) ПИС(А).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Oancea logofăt, a slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit vislujenia lui, satele pe Răut, anume: Procopiți, unde au fost Procop și Vasile vătămăni, și cu moara, și Macicăuți, și cu prisaca, și Cozarăuți, și Fintina Albă, și, la gura Volcinețului, unde se unește cu Cotovța, și, la Itchil, între Crotolci, mai jos de unde stă Piatră, mai sus de locul lui Oțel, și lingă Bic, de cealaltă parte, pe valea ce cade în dreptul Cheșenăului lui Acaș, la Fintină, unde este Selișteea Tătărească, în dreptul păduricii. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui de soră, și nepoților lui de frate, și nepoților lui de fiu, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și celui mai apropiat neam al lui, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde folosesc din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cit vor putea să folosească îndestul aceste sate, pe care le întemeiază.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și a lui Ștefan voievod și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea vornic și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Negrilă, credința panului Simeon Turcul, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Lazăr și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Duma Negru, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful postelnic, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Stan Birlici, credința panului Uncleat, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Albul ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit să se atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 6944 <1436> iulie 17.

Ghedeon a scris.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 337. Orig., perg. (38,3 × 29,5 cm), pecete atirnată, deteriorată, cu legenda: † Печать Іоанъ Илѣа воєводаꙗ господаꙗ Зѣман Молдавсконъ*.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/15, XXIII/39 și XLVIII/45, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5232, f. 98—100. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/34. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/136.

EDIȚII: Уляницкіи, *Матеріалы*, p. 48—49 (text slav, cu greșeli și cu data de zi: 7); Kałuźniacki, *Doc.*, *Hurtmuzaki*, I, 2, p. 869—871 (text slav și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 459—461 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 130—131 (trad.).

¹ Omis.

² Șters.

159

1436 (6944) iulie 24, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Иліа воєвода, господаръ Зѣман Молдавскон, н братъ г(о)сподст¹ва мн¹, Стефанъ воєвода. Чинимъ знаменито, с сѣмъ нашимъ листомъ, кто на нъ оузритъ нан ег^о оу¹слышитъ чтооучи, оже тотъ(ъ) истиннын слоуга н боаринъ нашъ вѣрнын, Петръ Оуngoурѣиннъ, wt(ъ) Драг^ош¹ева Полѣ, слоужналъ прѣжде с(в)а)топочнвшему родителю нашему правою н вѣрною слѣжбою, а д(ъ)нес(ъ) <сл¹оужитъ намъ правою н вѣрною слоужбою. Тѣмъ, мы, видѣвше пра[пра]вою н вѣрноюю его слоужбою до н<асъ, ж¹а-ловали есмы его шсобною нашею м(н)л(о)стію н дали есмы емоу, оу нашн Зѣман Молдавскон, чест¹нри села, на нмѣ, на Драгошевѣ Полн: где былъ Нѣтедоуловъ дворъ, н Парчинно село н Блѣжецин, где², н полѣна где нх(ъ) сѣно н Болѣжецин, шва жоудечн. Тое есмы дали емоу оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, <ем¹>¹⁸, н <дѣт¹>емъ его, н <оу³>ноучатомъ его, н праоуноучатомъ¹ его, н працоурѣтомъ его н вѣсемоу родоу его, <кто сѣ емоу изберетъ² нан блнжнн wt(ъ) его племне, непороушеноже ннколн, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селомъ, съ вѣсѣмъ(н) свон¹мн старымн хотармн.

И на <то³> ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(о)спод(ст)ва мн, Иліи воєводы, н вѣра възлюбленнаго <мн бр¹>ата, Стефана воєвода, н вѣра с(ы)на г(о)спод(ст)ва мн, Романа, н вѣра пана Жоуржа Фратовскаго н дѣтен его, н вѣ<ра па>на Былчи, вѣра пана Петра Хоуднча дворинка н дѣтен его, вѣра пана Исаіа н дѣтен его, н вѣра пана <Оун¹>клѣты н дѣтен его, вѣра пана Мнхана Попши, н вѣра пана Стана Быланча, вѣра пана Шефоула Жоу<ме>¹татевнча н брата его, пана Мындрн, н вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчула постелнчн<к>¹а, вѣра пана Доумы Лнмбѣдоулучевнча н брата его, пана Мнрчи, н вѣра пана Бѣлоша чашннка, вѣра па<на Бер>¹ендѣм столннка, вѣра пана Козмы Шандровнча, вѣра пана Фырѣва, вѣра пана Манонла Грѣчнн<а, вѣра>¹ пана Бнтолта, вѣра пана Стецка дворннка, вѣра пана Богоуша Нестѣковнча н брата его, па<на Паш>¹ка, вѣра пана Ходка Мамоурннскаго н брата его, пана Левы, н дѣтен нх(ъ), вѣра пана Іікоуша Черек<ва>¹того, вѣра пана Кр(ъ)стн Чорного, вѣра пана Мнрчи, вѣра пана Стана комнса, вѣра пана <Стана>² Бабнча, вѣра вѣсѣхъ боаръ нашнх(ъ), велннх(ъ) <н ма>¹лых(ъ).

И такожъ, кто бы по<ч>⁴а<л>^ъ⁴, <на>⁴ и Цинъ<к>⁴оула н<ли> сын>⁴ъ Цин-
коула н<ли> вт(ъ) нх(ъ) племени, на Петра н<ли> на его дѣти, за таа села, оубѣнствомъ
н<ли> н пак⁵ боуд(н) <к>¹отороу лнхотоу, а шнъ нам(ъ) заплатитъ завѣска 3 рѣблн
лнтого серебра.

И по нашемъ жнх<отѣ>¹, кого Б(ог)ъ нзберетъ господаремъ быти оу нашем
Земли Молдавскон, н<ли> вт(ъ) нашнх(ъ) братѣи н<ли> <втѣ> дѣ¹тен нашнх(ъ)
н<ли> вт(ъ) нашего племени, тот(ъ) да бы нмъ оутверднлъ н оукрѣплъ занѣуже
дали есмь <емоу>¹ за его правѣи н вѣрноу слѣжеѣ.

И на болшее потверженіе томоу вѣсемоу выше писаномоу, велѣли есмь
слоу⁵ѣ unseremъ вѣрномоу, Динисѣу логобетѣу, писати н привѣснати печатъ нашѣу
к с<емоу> л<н>стоу unseremъ.

Пис(а) Пашко граматнкъ, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x<с>м<а>⁶, м(ѣ)с(а)ца
юлна⁷, кд д(ь)нъ.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și
fratele domniei <mele>¹, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a
noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevă-
rată slugă și boier al nostru credincios, Petru Ungureanu, din Cîmpul lui
Drag<oș>¹, a slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru cu dreaptă
și credincioasă slujbă, iar astăzi ne <sl>¹ujește nouă cu dreaptă și credincioasă
slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi,
l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, Moldova,
patru sate, anume, în Cîmpul lui Dragoș: unde a fost curtea lui Netedul, și
satul lui Parcea, și Blăgești, unde ...², și poiana unde este fînul lor și Bolă-
cești, amîndouă judeciile. Acestea le-am dat lui uric, cu tot venitul, lui și
copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui, și întregu-
lui lui neam, < cine se va alege>² cel mai apropiat din neamul lui, neclintit
niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi.

Iar la <aceasta>³ este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod,
și credința iubitului meu frate, Ștefan voievod, și credința fiului domniei
mele, Roman, și credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, și
credința <pa>¹nului Vlcea, credința panului Petru Hudici vornic și a copi-
ilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, și credința panului <Un>cleat
și a copiilor lui, credința panului Mihail Popșa, și credința panului Stan Bir-
lici, credința panului Șteful al lui Ju<me>tate și a fratelui său, pan Mîndrea,
și credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul posteln<ic>¹, credința
panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, și credința
panului Băloș ceașnic, credința pa<nului> Ber¹endei stolnic, credința panului
Cozma al lui Șandru, credința panului Fîrau, credința panului Manoil Grecu,
<credința>¹ panului Vitolt, credința panului Stețco vornic, credința panului
Boguș al lui Nesteac și a fratelui său, pa<n> Paș¹cu, credința panului Hodco
de la Mamurinți și a fratelui său, pan Leu, și a copiilor lor, credința panului
Iacuș Pîntecosul, credința panului Crîstea Negru, credința panului Mircea,
credința panului Stan comis, credința panului <Stan>² Babici, credința tutu-
ror boierilor noștri, mari <și>¹ mici.

Și de asemenea, cine va începe, fie Țin<c>⁴ul, fie fiul lui Țincul, fie din
neamul lor, împotriva lui Petru sau împotriva copiilor lui, pentru aceste sate,
cu omor sau iarăși cu orice înșelăciune⁵, acela să ne plătească zavească 60 de
ruble de argint topit.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, sau din frații noștri sau <din>¹ copiii noștri sau din neamul nostru, acela să le întărească și să le împuternicească pentru că <i>¹-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Dinis logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6944⁶ <1436>, luna iulie⁷, 24 zile.

Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fond Spiridonie, I/83. Orig., perg. (36,5 × 30,5 cm), rupt la o îndoitură, pecete atirnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, II/230, și alta la Arh. St. Iași, MXXXVIII/34. O copie, de I. Bogdan, cu data de lună: iunie, la Bibl. Acad., ms. nr. 5232, f. 96—97.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 467 (facs.); Codrescu, *Uricariul*, XIV, p. 59—60 (trad., de N. Beldiceanu, cu greșeli și cu data de lună: iunie); Xenopol, *Documente*, VII, p. 501—503 (text slav și trad., cu data de lună: iunie); Ghibănescu, *Ispisoace*, I, 1, p. 9—13 (text și slav trad., cu data de lună: iunie); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 467—469 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 131—132 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters și rupt.

³ Omis.

⁴ Șters.

⁵ n, nesigur; s-ar putea citi și ннѣк, textul slav traducându-se, în acest caz: sau fie cu orice altă înșelăciune.

⁶ A (4) corectat din r (3), de aceeași mână și cu aceeași cerneală.

⁷ A (1), corectat din n (n), de aceeași mână și cu aceeași cerneală.

160

1436 (6944) august 11, Vaslui.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа коеклада, н братъ г(оспод)ства мн, Стефанъ коеклада, господарн Землн Молдавскон. Чинимъ знаменито, нс сѣмъ лнстомъ нашнмъ, всѣмъ кто на нъ оузрнтъ нан его услышнтъ чтучн, оже тотъ истиннын слуга нашъ, Іѣка шт(ъ) Снхле, служнтъ намъ вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвшє его вѣрною служею до нас(ъ), жаловали есми его шсебною нашею м(н)-л(о)стію н дали есми емв, оу нашєн землн, двѣ селѣ, едно на Терєвнох(ъ), на нмѣ Біаднч(ъ), другое на оустіє Саратѣ, гдє былъ Мнханлъ. Тое вѣсє цо бы емв оурихъ, съ всѣмъ доходоу, емв, н братіамъ его, Малѣтв н Строн, н дѣтемъ нх(ъ), н оуиучатомъ нх(ъ), н праоуиучатомъ нх(ъ), н працнврѣтомъ нх(ъ) н всему роду нх(ъ), пєпорушєно ннколнжє, на вѣки.

І хотаръ тѣмъ сєломъ, съ всѣмн сконмн старымн хотармн, коуды из вѣка шжєвали.

І на то єст(ъ) вѣра нашег(о) г(оспод)ства, вышє [пишє] писанных(ъ) Іліа коеклады н Стефана коеклады, н вѣра нашнх(ъ) боіаръ: вѣра пана Блѣчѣ н дѣтєн его, вѣра пана Жвржа Фратовскєг(о) н дѣтєн его, вѣра пана Крѣстѣ н дѣтєн его, вѣра пана Ісаїѣ н дѣтєн его, вѣра пана Худнча дворннка н дѣтєн его, вѣра пана Нѣгоїѣ логотєтѣ н дѣтєн его, вѣра пана Оуиуклѣтѣ н дѣтєн его, вѣра пана Думѣ дворннка, вѣра пана Жвржа Піатра, вѣра пана Шефула Жумѣтѣтєв<а>¹, вѣра пана Снмєвнѣ Туркула, вѣра пана Богдана столннка, вѣра пана Ілѣѣ чашннка н вѣра всѣх(ъ) боіаръ нашнх(ъ) молдавскых(ъ), н велнких(ъ), н малых(ъ).

І по нашему жнхотѣ, кто вудєтъ г(о)сп(о)д(а)рѣ нашєн землн, шт(ъ) дѣтєн <на>¹шнх(ъ) нан шт(ъ) братіи нашнх(ъ) нан шт(ъ) нашег(о) <плємєнє нан

БВЪ2Д(Н) <кого Богъ избереѣтъ>2 быти, тотъ(ъ) що бы нмъ не порушилъ нашего даанїа, али що бы емоу оутверднлъ и оукрѣпнлъ зануже даан есми нмъ за его правню и вѣрною служев.

И на болшее оутвержденіе [тому всѣмъ выше писанномъ]³, велѣли есмы
своѣ нашему вѣрому, Олнчевн логоуетъ³, писати и прнвѣстн нашѣ печати
къ сему листу нашему.

Оу Баслвѣ, в(ѣ) лѣт(о) х с л м д дѣгвстѣ дѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Luca de la Sihle, ne slujește nouă credincios. De aceea, noi, văzînd credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, două sate, unul la Terebne, anume Viadici, celălalt la gura Săratei, unde a fost Mihail. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și fraților lui, Malea și Stroe, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Crîstea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, credința panului Duma vornic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Șteful al lui Jumătate, credința panului Simeon Turcul, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Albu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din <neamul>² nostru <sau>² pe ori<cine îl va alege Dumnezeu>² să fie, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentrucă i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui sluibă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Oancea logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 69~~44~~ <1436> august 11.

Bibl. Acad., XXXIV/1. Orig., perg. (29 x 15 cm), pecete atârnată, pierdută. Cu o trad., din 1807 martie 17, de Pavel Debrici polcovnic.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 103-104. O foto., la Inst. de Ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/137.

EDITII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 473–474 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 133 (trad.).

1 Sters.

2 Rupt și șters.

3 Omiss.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевода, господарь Земли Молдавской, и брат(ъ) г(оспод)ства ми, Стефанъ воевода. Чиним(ъ) знаемо снм(ъ) нашим(ъ) лнстом(ъ), вѣсѣмъ кто на нѣ узрѣтъ или его услышит(ъ) чтичи, аже тотъ истинныи, на нмѣ панъ Івашко Баласиновичи, и съ своимъ братіамъ: и съ Мнкомъ и съ Баддеу¹, слѣжили преждѣ²е с(вѣ)топочишемъ рѣд(н)телю нашему правую <н>² вѣрною службою, а деньс(ъ) служатъ намъ правую <н>² вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвши нх(ъ) правую <н>² вѣрную службу до нас(ъ), жаловали есмъ нх(ъ) воебною нашею м(н)л(о)стію, дали есмъ нм(ъ), оу насъ земли, оу Молдавской, едно село, на нмѣ Кругликъ, под(ъ) Хотѣнемъ. То е дади есмъ нашим(ъ) вѣрным(ъ) слугамъ оуричъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, нм(ъ), и дѣтемъ нх(ъ), и в<ноу>ча³томъ нх(ъ), и правноучатомъ(ъ) нх(ъ) и въсему роду <нхъ>⁴, кто буд<етъ>² или близкии ш(ъ) нх(ъ) племени, тымъ(ъ) вѣсѣм(ъ), непоручено, на вѣки.

И хотар(ъ) томоу селу, съ вѣсѣмъ своимъ старымъ хотаремъ.

И на то, вера выше писаннаго г(оспод)ства ми, Іліа воеводы, и вера воулюбленаго м>⁴н брата, Стефана воеводы, и вера с(ы)на г(оспод)ства ми, Румана, и вера пана Жюржа старосты и дѣти его, и вера пана Ёлчи, и вѣра пана Петра Гудича дворника Сочавского(о), и вера пана Исана и дѣти его, и вера пана Унклѣты и дѣти его, и вера пана Стана Бырича и дѣти его, и вера пана Муханла Попши, и вера пана Шефла Жюмвратевича и его брата, пана Мындри, и вера пана Лазаря дворникова и брата его, пана Станчула постелиника, и вера пана Доулы Лимбадоуличевича и его брата, пана Мирчи, и вера пана Козмы Шандровича, и вера пана Домакуша столника, и вера пана Форова, и вера пана Болоша чашника, и вера пана Берендѣа столника, и вера пана Мисѣ, и вера пана Манонла, и вера пана Ёнтолта, и вера пана Ёкѣша Черекатого, и вера пана Бѣлави, и вера пана Кирсти Чорного, и вера пана Ходка Мамуриньского и его брата, пана Левы, и дѣти нхъ, и вера пана Богуса и брата его, пана Пашка, и вера пана Станчула комиса и вера вѣсѣхъ бояръ <наших>³х(ъ), <вели>³ких(ъ) и малых(ъ).

И по нашему жикотѣ, <кого Богъ из>³берет(ъ) г(оспода)>³ремъ оу насъ земли быти, или ш(ъ) дѣти наших(ъ) или ш(ъ) брати нашихъ, тотъ а>³внмъ не порѣшилъ нашего даніа, али бы нмъ оутвердил(ъ) и вкрѣпилъ зановѣже <е>²сми дали нм(ъ) за нх(ъ) вѣрную службу.

И на болшее подтверженіе томоу въсему выше писаному, величѣ⁵ есмъ нашему вѣрному слѣсѣ, панѣ Дѣнісу логобетѣ, писати и прикѣснати печать нашу къ сему нашему лнсту.

Оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x̄sc̄m̄a дугвст(а) к̄з.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest ade-vărat, anume pan Ivașco al lui Balasin, și cu frații săi: și cu Micul și cu Badea¹, au slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru cu dreaptă <și>² credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujesc nouă cu dreaptă <și>² credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta <și>² credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat în țara noastră, în Moldova, un sat, anume Cruglic, sub Hotin. Aceasta le-am dat credincioaselor noastre slugi uric, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și întregului <lor>⁴ neam, cine va fi mai apropiat din neamul lor, tuturor acestora, neclintit, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrite, Ilie voievod, și credința iubitelui meu frate, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința panului Giurgiu staroste și a copiilor lui, și credința panului Vilcea, și credința panului Petru Hudici vornic de Suceava, și credința panului Isaia și a copiilor lui, și credința panului Uncleat și a copiilor lui, și credința panului Stan Birlici și a copiilor lui, și credința panului Mihail Popșa, și credința panului Șteful al lui Jiumutate și a fratelui său, pan Mindrea, și credința panului Lazăr al vornicului și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, și credința panului Cozma al lui Șandru, și credința panului Domacuş stolnic, și credința panului Forou, și credința panului Boloş ceaşnic, și credința panului Berendei stolnic, și credința panului Misea, și credința panului Manoil, și credința panului Vitolt, și credința panului Iacuş Pintecosul, și credința panului Belău⁶, și credința panului Cristea Negru, și credința panului Hodco de la Mamurinți și a fratelui său, pan Leu, și a copiilor lor, și credința panului Boguş și a fratelui său, pan Paşcu, și credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noştri, mari și mici.

Iar după viața noastră, <pe cine>³ îl va alege <Dumnezeu>³ să fie domn al țării noastre, sau din copiii noştri sau din frații noştri, <acela să>³ nu le clinească dania noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că le-am dat pentru credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Denis logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6944 <1436> august 27.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 442. Orig., perg. (38×32 cm), pecete atîrnată, stricată. Două copii, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 105—107 și 108—109. O copie, din 1800 decembrie 9, încredințată de Pavel Debrici clucer, după o trad. din 1773 ianuarie 14, ibidem, CCLXV/1. O trad., incompletă, din 1811 octombrie 9, la Arh. St. București, A.N., MMDCXXXII/1. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/137 bis.

EDIȚII: Iorga, *St. și doc.*, XIX, p. 11 (trad. prescurtată, după orig., cu data de zi: 17); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 481—483 (text slav, după I. Bogdan, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 135 (trad., după I. Bogdan).

¹ Sau Балею (Balea): cf. și copia a doua a lui I. Bogdan.

² Omis

³ Șters și rupt.

⁴ Șters.

⁵ Greșit, pentru БЕЛѢАН.

⁶ Adică: „Albul”.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Іліа коекода, господаръ Земли Молдавскон, и братъ г(оспо)дств(а) ми, Стефанъ коекода. Знаемо чинимъ не сѣмъ листомъ нашимъ, съсѣмъ кто на нѣ оүзритъ или егв слышитъ чтѣчи, вже тотъ истинны слѣга нашъ, панъ Балѣ Палпескѣль, слѣжилъ прѣжде с(вѣ)топочиншему руд(н)-телю, нашемуу правю и вѣрною службою, а д(ѣ)нес(ѣ) слѣжитъ намъ правю и вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвші его правю и вѣрною службою до насъ, жа¹ловаллі есми егв особною нашею м(н)л(о)стію и далі есми ему, оу нашан Земли Молдавскон, четьри села: на Тазловѣ, Топанешешин, и на Тот<рѣша>², ...¹ н, и Братіешин и Дохтана. Тое да ест(ѣ) емѣ оүрикъ, съ съсѣмъ доходомъ, емѣ,

н дѣтїе<мъ> ег¹о, н братїамъ его, н оуѣнчатоуъ его, н праоуѣнчато<мъ> его, н працоуѣра¹тоуъ его н всему племенї его, кто емѣ блнжне, непорѣшено ннколн; на вѣкы вѣчныа.

И хотаръ тымъ селомъ ѡсѣмъ, съ ѡсѣмн <вонн старымн хотармн, коуда>³ нз вѣка шжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаного г(о)спо(д)ств(а) мн, Илїн воеводы, н вѣра брата г(о)спо(д)ств(а) мн, Стефана воеводы, н вера вѣзл<юбленаго> мн сына, Романа, н вѣра¹ пана Жѡржа Фратовского н дѣтїн его, н вѣра пана Бнлчн, н вера п<ана> Гѡд<и>ча дворннка н дѣтї его, вера пана Оуѣнкїа, <н вѣра пана Исаїа н дѣтн его, н вѣра>¹ пана Стана Брѣлнча н <дѣтї его, н вѣра пана Мнхана>¹а Попше, н вѣра пана Цѣ<фѣ>¹ла Жѡмотатека н брата его, пак<на> Мы<и>⁴ндрн, <н вѣра пана Бнчѡла н брата его, пана Цѣ<и>¹фѡла, н вѣра пана Дѡмы <Днме>⁴адѣлча н брата его, пана Мнрчн, н вѣра пана <Козмы Шандро>⁴внча, н вѣра пана Домонкѡша столннка, н вѣ<ра>¹ пана Крѣстн Чорн<ого>⁴, н вѣра пана Бѣлоша чашннка, н вера пана Бернїдѣа столннка, н вѣра пана Стецк<а> дворннка, н вѣра пана Тома внст<и>¹н-ернїка, н вѣра пана Мнскѣ, н вера пана Мнѡнла, н вѣра пана Ходка Мамѡрннского н пана Левы н дѣтї нх(ъ), н <вѣра пана , н вѣра п<ана> Бнлавы, н вера пана Станчѡла комнса, н вѣра пана Блѣхїна н вѣра вѣсѣхъ бѡлрѣ нашнх(ъ), велїкых(ъ) н малых(ъ).

И <кого> Богъ нзберетъ по<и>¹ нашемъ жнкотѣ господаремъ быти оу нашн Землн Молдавскон, нлї шт(ъ) братї нашнхъ нлї шт(ъ) дѣтн нашнхъ <налї> штъ племене наш<и>¹его, тотъ бы нмъ не порѣшнлъ нашего данїа, алї бы нмъ оукрѣпнлъ н потврѣднлъ.

И на болше потврѣженїе <томѣ> всемѣ вн<и>¹ше писаному, велїлї есмн сѡсѣтѣ нашемѣ вѣрному н логовету, пану Дннїсоу<и>⁴, писати н прївѣстн нашн печатъ к сему лнсту нашему.

Пнс(а) Занча діак(ъ), оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x<с>м<а>д сеп(тебрїа) ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Bălea Plopescul, a slujit mai înainte sfîntrăposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui sluj<bă> către noi¹, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, Moldova, patru sate: pe Tazlău, Topaneșești, și pe Tot<ruș>²,... ¹i, și Bratiești și Dohtana. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților <lui, și>¹ răstră-nepoților lui și întregului lui neam, cine îi va fi mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul tuturor acestor sate, cu toate <hotarele>³ lor <vechi, să fie pe unde>⁸ au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința iubitului <meu fiu, Roman, și credința>¹ panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, și credința panului Vilcea, și credința p<anului> Hud<i>¹ici vornic și a copiilor lui, credința panului Unchie, <și credința panului Isaia și a copiilor lui, și credința>¹ panului Stan Bîrlici și <a copiilor lui, și credința panului Mihail>¹ Popșe, și credința panului Ște<fu>¹ al lui Jumotate și a fratelui său, pa<n> Mi<i>⁴ndrea, <și credința panului Banciul și a fratelui său, pan Ște>¹ful, și credința panului Duma al lui <Limb>⁴ădulce și a fratelui său, pan Mircea, și credința panului

<Cozma>⁴ al lui <Şandru>⁴, şi credinţa <panului Domoncuş stolnic, şi>¹ credinţa panului Cristea Negru, şi credinţa panului Băloş ceaşnic, şi credinţa panului Berindei stolnic, şi credinţa panului Steţ<o vornic, şi credinţa panului Toma vist>¹ier, şi credinţa panului Misea, şi credinţa panului Manuil, şi credinţa panului Hodco de la Mamurinţi şi a panului Leu şi a copiilor lor, şi <credinţa panului ..., şi credinţa p>¹anului Bilău⁵, şi credinţa panului Stanciul comis, şi credinţa panului Vlăhin şi credinţa tuturor boierilor noştri, mari şi mici.

Iar <pe cine va alege Dumnezeu după>¹ viaţa noastră să fie domn în ţara noastră, Moldova, sau din fraţii noştri sau din copiii noştri <sau din neamul>¹ nostru, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le întărească şi să le împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire <a tuturor celor>¹ mai sus-scrise, am poruncit slugii şi logofătului nostru credincios, pan Di<nis>⁴, să scrie şi să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Zancea diac, la Suceava, în anul 6944 <1436> septembrie 8.

Bibl. Acad., LXXIX/147. Orig., perg. (27,5 × 34 cm), rupt, pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 110—112. O foto., la Inst. de ist. şi arh. „A. D. Xenopol” — Iaşi, Fotografii, II/138.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 484—486 (text slav şi trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 136 (trad.).

¹ Rupt şi şters.

² Топанешѣши и на Тот<ру>ша> („Топaneşeşti şi pe Tot<ruş>”), tăiat cu aceeaşi cerneală.

³ Rupt.

⁴ Şters.

⁵ Adică: „Albul”.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Иліа воевода, господарь Земли Молдавскон, и братъ г(оспо)д(ст)ва мн, Стефанъ воевода. Знаемо чинимъ(ъ), с сѣмъ нашимъ(ъ) лнстомъ, кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истиннын слѣга и бояръ нашъ вѣрнын, панъ Данъ Месеҳнъ, слѣжнлъ прѣжде с(вѣ)топочншемъ родителю нашемъ правою и вѣрною слоужбою, а д(ѣ)несъ(ъ) слѣжнтъ намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ, мы, видѣвше правѣю и вѣрною его слѣжбою до насъ(ъ), жалава<ли есмы>¹ его усобною нашею м(н)л(о)стію и далне смы емъ, оу насен Земли Молдавскон, всемъ селъ, на нмѣ: Роужа Петръ, на Кобылѣ, на Ёнецин, на Кытецин, на Бирншецин и Селекестрѣнн, на Хѣбалиѣ, Срѣбн и Ш<ке>²-ѣнн³, на Лнецин, на оустн Жиравца, и, на Хоринчи, Кавадннецин и Бадъ⁴. Тое да боудетъ емъ оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емоу, и дѣтемъ его, и оуноучатомъ его, и праоунчатомъ его, и пращѣрѣтомъ(ъ) его и вѣсемоу родѣ его, кто боудетъ на н блжннн.

И хотаръ тѣмъ селомъ [селомъ(ъ)], съ вѣсѣмн своимн старымн хотары.

И на то естъ(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспо)д(ст)ва мн, Илін воеводы, и вѣра вѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспо)д(ст)ва мн, Романа, и вѣра пана Жоуржа Фратовскаго и дѣтен его, и вѣра пана Былчи, и вѣра пана Хоуднча и дѣтен его, вѣра пана Оуиклѣты и дѣтен его, и вѣра пана Мнханла Попши, и вѣра пана Стана Бырлича, вѣра пана Шефоула Жоумътатевнча и брата его, пана Мындри, вѣра пана Исаѣа, вѣра пана Дѣмы Лнмбѣдоульчевнча и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула постелннка, вѣра пана Козмы Шандровнча,

н вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Бѣло<ша чашн>⁴нка, вѣра пана Берендѣм стол-
ника, вѣра пана Фырѣва, вѣра пана Манонла Грѣчнина, вѣра пана <Александр>³а
спатарѣ, вѣра пана Богоуша н брата его, пана Пашка, вѣра пана Ходка Мамѣрин-
скаго н брата⁵ его, пана Лѣвы, н дѣтен нх(ъ), вѣра <пан>⁵а <Крѣст>⁶н
<Чръного>⁸, вѣра пана Станчѣла комнса, вѣра пана⁵ Оне Карчика, вѣра пана
Романа н вѣра оуѣхъ боаръ нашнхъ, велнкыхъ(ъ) н малыхъ(ъ).

И по нашемъ жн<вотѣ, кого Бо>⁵гъ нзберетъ господаремъ быти оу нашемъ
Земли Молдавскон, нли шт(ъ) братѣи нашнхъ(ъ) нли шт(ъ) <дѣтен на>⁵шнхъ(ъ)
нли шт(ъ) нашего племени, тотъ(ъ) да бы нмъ оутверднлъ н оукрѣпнлъ наше данѣ
заноуже <дан есм>⁵н за его вѣрнсю н правсю слоужбоу.

И на болшее подтвержденіе томѣ вѣсемѣ выше писанно<мѣ, велѣ>¹ли есми
слѣстѣ нашемѣ вѣрномѣ, Диннскоу логоветѣ, писати н прикѣсннн печатъ нашѣ
к <семѣ л>¹нстѣ нашемѣ.

И писа Пашко граматнкъ, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x̄⁵ц̄м̄д̄ сеп(теврѣа) ̄ѳ̄⁷.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Dan Mesehnă, a slujit mai înainte sfint-răposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-<am>¹ miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, Moldova, opt sate, anume: Ruja Petru, la Cobilă, și Onești, și Citești, și Virișești și Selevestreanii și, pe Hubalna, Sirbii și Ș<che>²ianii³, și Liești, la gura Jeravățului, și, pe Horincea, Cavadinești și Badea⁴. Aceasta să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat.

Iar hotarul acestor sate [sate] să fie cu toate hotarele lor vechi.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, și credința panului Vilcea, și credința panului Hudici și a copiilor lui, credința panului Uncleat și a copiilor lui, și credința panului Mihail Popșa, și credința panului Stan Birlici, și credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Isaia, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Cozma al lui Șandru, și credința panului Vitolt, credința panului Bălo<ș ceașn>⁴ic, credința panului Berindei stolnic, credința panului Firău, credința panului Manoil Grecu, credința panului <Alexandr>⁵u spătar, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco, credința panului Hodco de la Mamurinți <și a fratelui>⁵ său, pan Leu, și a copiilor lor, credința <pan>⁵ului <Crist>⁶ea <Negru>⁶, credința panului Stanciul comis, credința <panului>⁵ One Carciă, credința panului Roman și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, <pe cine>⁵ îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, sau din frații noștri sau din <copiii>⁵ noștri sau din neamul nostru, acela să le întărească și să le împuternicească dania noastră pentru că am <dat>⁵ pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Dinisco logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la <această>¹ carte a noastră.

Și a scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6944 <1436> septembrie 19⁷.

Arh. St. București, Peceți, nr. 125. Orig., perg. (38 × 37,5 cm), rupt la o indoitură, pecete atârnată, ruptă în două, și cu legenda deteriorată: <†>⁸ Печать Іуанѣ Ілѣа воєводаѣ господарѣ Земѣи Молдавѣсконъ * * *⁸.

O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 119–121. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/139.

Data de zi a documentului este discutabilă, întrucât între 18 și 23 septembrie 1436, Iliș, împreună cu majoritatea boierilor care îl sprijineau, s-a aflat la Lvov (v. Costăchescu, *Doc.*, II, p. 697–708). Probabil că ea nu reprezintă însă momentul pronunțării hotărârii domnești, ci pe cel al redactării actului (v. Virtosu, *Titulatura domnilor*, p. 271, și Șimanschi, *Precizări*, p. 71).

EDIȚII: Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 18–19 (text slav prescurtat și trad., cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 487–489 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 136 (trad.).

¹ Rupt și șters.

² Ilizibil.

³ De la н на Хѣзаланѣ („și pe Hubalna”) plină aici, tăiat cu aceeași cerneală.

⁴ De la н на Хоринчи („și pe Horincea”) plină aici, tăiat cu aceeași cerneală.

⁵ Rupt.

⁶ Întregire nesigură; poate fi și <Костъи <Іларонинковича> („<Cost>ea <al lui Andronic)>”.

⁷ Pentru data de zi, v. comentariul.

⁸ Întregit după textul celorlalte inscripții ale pecetilor de la începutul domniei comune a lui Iliș și Ștefan (v. doc. nr. 158 și pecetea doc. extern cu aceeași dată, 1436 septembrie 19, în lectura lui I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5219, f. 318).

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Ілѣа воєвода, господарь Земѣи Молдавѣскон. Чинимъ знаменито, с вѣсмѣ¹ нашимъ листомъ, кто на нѣ оузритъ <нан>¹ его оуслышитъ(ъ) чтѣчи, аже що коли с(вѣ)топочневшій родителъ нашъ оумыслил(ъ) своимъ добрымъ(ъ) оумысломъ и далъ, за свою д(с)шѣ и за наше здравіе и за нашихъ(ъ) дѣтен здравіе, къ с(вѣ)тон цр(ъ)к(ъ)ви, манастирю шт(ъ) Немца, едно село на оустѣ Немца татарское, на нмѣ Темнишеци, а оу томъ(ъ) селѣ десѣтъ хыжъ татарскыхъ(ъ), на нмѣ: Маман съ своимъ дѣтми, и Ілѣашъ съ дѣтми, и Филиппъ съ дѣтми, и Ёданчоуль съ дѣтми, и Крѣлангова жена съ с(ы)номъ, и Шанъдрова челѣд(ъ), и Стан(ъ) съ дѣтми, и Зорѣ съ анеѣи своимъ, и Чюрнлова челѣд(ъ), и Шефанова челѣд(ъ), и с(ы)нѣ Стана, ннѣ, Петраш(ъ). Тѣмъ, мы, видѣвше даніе с(вѣ)топочневшего родителѣ нашего, такъже даемъ и потверъжаемъ с(вѣ)тон цр(ъ)к(ъ)ви, манастирю шт(ъ) Немца, тоє выше писанное село татарское, да боудетъ нмѣ оуникъ, съ вѣсѣмъ доходѣмъ(ъ), непорушено николнже, на вѣкы.

І хотаръ томоу селоу, съ вѣсѣми своимъ старымъ хотары, коуда из вѣка оживали.

І на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспо)д(ст)ва мн, Ілѣи воєводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспо)д(ст)ва мн, Романа, вѣра пана Жсржа Фратовскаго и дѣтен его, и вѣра пана Ёлчи, и вѣра пана Петра Хоудича и дѣтен его, вѣра пана Ісаѣа и дѣтен его, и вѣра пана <на>¹ Нѣгопа, вѣра пана Стана Ёлчинча, и вѣра пана Шефѣла Жоумътатича и брата его, пана Мындри, и вѣра пана Дѣмы Лимѣдѣлчича и брата его, пана Мирчи, и вѣра пана Лазара и брата его, пана

Станчѣла постелника, н вѣра пана Бѣлоша чашиника, н вѣра пана Берендѣа столника, вѣра пана Мнѣхана Попши н вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ), великыхъ(ъ) н малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кого Б(огъ) нзберетъ господаремъ(ъ) быти оу нашемъ Земли Молдавскон, или вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) брати нашихъ(ъ), тотъ(ъ) бы не пороушилъ(ъ) даніе с(вѣа)топочишего родителѣ нашего н нашего даніа, що есмы придали къ с(вѣа)тон цр(ъ)к(ъ)ви, манастирю вт(ъ) Немца, али бы томъ манастирю оутвердани н оукрѣпни за^{нш}же дали родители наши за свою д(ш)шѣ н за наше здравіе н за здравіе дѣтен нашихъ(ъ).

И кто порѣшитъ(ъ) наше даніе, таковыи да бѣдетъ проклатъ вт Г(оспод)а Б(ог)а.

И, токоже(е), коли сѣ знадѣт(ъ) вт(ъ) нашихъ(ъ) татаръ, межн манастирскими татары, що бѣдѣт(ъ) сѣ оумнишани, оу сечн розмирци, а мы имамъ нхъ(ъ) оузѣти влѣт(ъ) назадъ(ъ).

И на болшее подтверженіе томъ вѣсемоу выше писанномуу, велѣли есмы слѣсѣ unseremъ вѣрномъ, панѣ Диннскѣ логожетоу, писати н прикѣснати печатъ(ъ) нашоу к семоу листоу unseremъ.

Пис(а) оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) ^хСЦМД ное(вріа) ^л.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea <sau>¹ o vor auzi citindu-se, ceea ce sfintrăposatul nostru părinte a cugetat cu cugețul său bun și a dat, pentru sufletul său și pentru sănătatea noastră și pentru sănătatea copiilor noștri, sfintei biserici, mănăstirii de la Neamț, un sat tătarese la gura Neamțului, anume Temișești, iar în acest sat zece bordeie de tătari, anume: Mamai cu copiii săi, și Albaș cu copiii, și Filipp cu copiii, și Oanciul cu copiii, și femeia lui Cîrlig cu fiul, și sălașul lui Șandru, și Stan cu copiii, și Zorea cu nepoții săi, și sălașul lui Ciurilă, și sălașul lui Ștefan, și fiul lui Stan, altul, Petraș. De aceea, noi, văzînd dania sfintrăposatului nostru părinte, de asemenea dăm și întărim sfintei biserici, mănăstirii de la Neamț, acest mai sus-scris sat tătarese, să le fie lor uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, și credința panului Vilcea, și credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, și credința pa<nului>¹ Neagoe, credința panului Stan Birlici, și credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, și credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, și credința panului Lazăr și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și credința panului Băloș ceașnic, și credința panului Berendei stolnic, credința panului Mihail Popșa și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri, acela să nu clinească dania sfintrăposatului părintelui nostru și dania noastră, pe care am adăugat-o sfintei biserici, mănăstirii de la Neamț, ci să întărească acestei mănăși și să imputernicească pentru că au dat părinții noștri pentru sufletul lor și pentru sănătatea noastră și pentru sănătatea copiilor noștri.

Iar cine va clinti dania noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu.

Și, de asemenea, cînd se va afla că dintre tătarii noștri se vor fi amestecat între tătarii mănăstirii, în aceste răzmerițe, iar noi avem să-i luăm iarăși înapoi.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dinisco logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6944 <1436> noiembrie 30.

Arh. St. București, M-rea Neamț, XXI/2. Orig., perg. (35,5 × 33 cm), pecete atirnată, pierdută.

Cu o copie modernă și alta, după o trad. veche, încredințată de Paisie arhimandrit și stareț al M-rii Neamț. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/140. Două copii, de I. Bogdan, una după orig., la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 122—124, și alta după trad. veche, ibidem, f. 125—127.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 494—496 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 138—139 (trad.).

¹ Omis.

165

1436 (6944) decembrie 7, Vaslui.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Нліа воевода, и брат(ъ) г(оспод)ства мн, Стефанъ воевода, г(осп(о)д(а)ріе Земли М(о)лд(а)вскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ нашимъ листомъ, вѣсѣмъ кто на нь оузнѣтъ нлі его слышнѣтъ чтѣчи, оже тот(ъ) истиннынъ слуга и м(о)л(е)бникъ нашъ, протопопъ Юга, слоужилъ пр(ѣ)жде с(в)а)топочинешому родітелю нашему правою и вѣрною службою, и д(ь)нес(ь) намъ служить право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше его правою и вѣрною службою до нас(ь) и мол(ь)бою, жаловалі есми его всобною нашею м(н)л(о)стію, далнже и подтвердил есми правокѣрное его выслуженіе, оу насен земли, села: на Любанѣ, на нмѣ Мансаци, и, на оустіе Студенцѣ, где были Темешини, вѣѣ част(н) куты, и, на Тнтовѣ, где ест(ь) Мнкла шт(ъ) Бахна, и, повыше, на оустіе Стрѣмѣѣ, где ест(ь) Баланъ и где ест(ь) Барѣѣ Станъ и Станчулѣ, на врьх(ь) Стрѣмѣѣ, вѣѣ жѣденіе, и Стрѣмѣа не врьха до встіа, колко възможеѣ собѣ села и прикутки всадити, и, на Коновнцѣх(ь), где ест(ь) Мнхлан Колнчѣ. Тое все цю бы емъ оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емъ, и с(ь)ну его, Мнхлуовн граматнкѣ, и ннымъ вѣсѣмъ дѣтемъ его, и братіамъ его, и внучатомъ его, и правнучатомъ его, и правнучатомъ его и всему роду его, непорученно инколиже, на вѣки.

И хотарѣ тѣмъ вѣсѣмъ выше писаннымъ селамъ, съ вѣсѣмъ своимъ старымъ хотарми, куды из вѣка вжнвасли¹.

И на то ест(ь) вѣра нашег(о) г(оспод)ства, выше писанных(ь) Нліи воеводы и Стефана воеводѣ, и вѣра наших(ь) бояръ: вѣра пана Жюуржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Блѣчѣ, вѣра пана Кръстѣ и дѣтен его, вѣра пана Исана и дѣтен его, вѣра пана Ходнча дворника и дѣтен его, вѣра пана Негрнла дворника и дѣтен его, вѣра пана Журжа Піатра, вѣра пана Думы Чръного, вѣра пана Думы Немецкого и брата его, пана Мирчѣ, вѣра пана Шефвла Жумѣтатѣ и брата его, пана Мындорѣ, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула постелника, вѣра пана Снмешна Туркула, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Томы внстіарника, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефвла, вѣра пана Ивана Балчана чашника и вѣра вѣсѣх(ь) бояръ наших(ь), великих(ь) и малых(ь).

И по нашимъ животѣ, кто вудет(ь) г(о)сп(о)д(о)ръ насен земли, шт(ъ) дѣтен наших(ь) или шт(ъ) брати наших(ь) или шт(ъ) нашег(о)¹ племени, вуд(н)

кто, кого Б(ог)ъ избѣретъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы нмѣ не порушилъ нашего дааніа, даи що бы нмѣ втвѣрдила и вкрѣпила зануже даи есми емы за его правѣну и вѣрную службу.

И на болшее втвѣржденіе тому всему выше писанному, велѣли есми слъзи нашему вѣрному, Мнѣхлану Оцелу граматнику, писати и прѣвѣснати нашъ печатъ(ъ) к сему листву нашему.

Оу Каслун, в(ъ) лѣт(о) хСММД дек(еврїа) 3.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Протопопъ Юра.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și rugător al nostru, Iuga protopop, a slujit mai înainte sfint-răposatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, și astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi și rugăciunea lui, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dat și i-am întărit dreptcredincioasa lui vislujenie, în țara noastră, satele: pe Liubana, anume Mîndzați, și, la gura Studenețului, unde au fost Temeșeștii, amîndouă părțile, cuturi, și, pe Tutova, unde este Miclea de la Bahnă, și, mai sus, la gura Strimbei, unde este Balan și unde este Barbă Stan și Stanciul, la obîrșia Strimbei, amîndouă judeciile, și Strimba de la obîrșie pînă la gură, cît va putea să-și așeze sate și pricuturi, și, la Conovițe, unde este Mihail Colici. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și fiului lui, Mihul gramatic, și tuturor celorlalți copii ai lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor mai sus-scrise sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrilă vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Șteful Jumătate și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Simeon Turcul, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Costici postelnic, credința panului Toma vistier, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Ion Balcean ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Mihail Oțel gramatic, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 6944 <1436> decembrie 7.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Protopopul Iuga.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 335. Orig., perg. (29,5 × 43 cm), pecete atîrnată, pierdută.

Тrei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/18, XXIII/43 și XLVIII/40, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5232, f. 128—130. O foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/32. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/141.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 469 (facs.); Улѣниціѣ, *Матеріалы*, p. 53—54 (text slav); Kałużniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 868—869 (text slav, cu lipsuri, și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 497—500 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 139—140 (trad.).

¹ Omis.

166

1437 (6945).

Un uric vechi pre un sat pe Berheciu, la poiana lui Roman, dania lui Crăciun pircălabul, de la Ilieș vod<ă>¹ i Ștef<an>¹ vod<ă>¹, cu pecete de ceară, pe Borodăceni, din l<ea>t 6945 <1437>.

După Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 151. Menț. într-un perilipsis, din 1714 martie 1, cu doc. moșilor lui Miron logofăt.

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 57 (menț., după Iorga); *D.I.R.*, A, I, p. 140 (menț., după Costăchescu).

¹ Întregit de N. Iorga.

167

1437 (6945) februarie 7, Vaslui.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Іліа воевода, н братъ(ъ) г(оспод)ства мн, Стефанъ воевода, господаріе Земли Молдавскон. Чинимъ знаменнто, не сѣмъ листомъ нашимъ, вѣсѣмъ кто на нъ оузритъ(ъ) нан его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истинныи слуги наши, Драгомнръ н Снмѣиънъ, служили намъ правою н вѣрною службою. Тѣмъ, мы, видѣвше нхъ(ъ) правою н вѣрною службою до насъ(ъ), жаловали есми нхъ(ъ) воебою нашею мноюстію н дали есми имъ, оу нашемъ земли, село нхъ(ъ), штожъ естъ(ъ) нхъ(ъ) штина, где домъ Драгомнровъ, на Кобылахъ, на нмѣ Каліанеши, н монастыръ съ виноградомъ на оустіе потока, 8 томже хотару. Тоє все що бы имъ оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, имъ, н дѣтемъ нхъ(ъ), н оуничатомъ нхъ(ъ), н правоуничатомъ нхъ, н пращуратомъ нхъ(ъ) н вѣсемъ нан ближнемъ <племенн>¹ нхъ(ъ), непорукшенно н>нколанже, на вѣкы.

И хотаръ тому селу н монастырю н винограду, съ вѣсѣмъ своимъ старымъ хотаремъ, куды изъ вѣка вжиали.

И на то <естъ>² вѣра нашего господств>¹ва, выше писанны Іліа воеводы н Стефана воеводы, н вѣра нашихъ бояръ: вѣра пана Былчѣ н дѣтен его, вѣра пана Журжа Фратовского н дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ н дѣтен его, вѣра пана Исаіа н дѣтен его, вѣра пана Хоуднча дворника н дѣтен его, вѣра пана Нѣгоіа логофета н дѣтен его, вѣра пана Журжа Піатра н дѣтен его, вѣра пана Думы дворника, вѣра пана Негрила, вѣра пана Костѣ Драгошевича, вѣра пана Шефвла Жумѣтатевича н брата его, пана Мындрѣ, вѣра пана Думы Нѣмецкого, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчула, вѣра пана Петра спѣтаря, вѣра пана Снмѣиъна Туркула, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Банчула н брата его, пана Шефвла, вѣра пана Ялевла, вѣра пана Томы вистѣрника, вѣра пана Шандра Поркы столника, вѣра пана Костѣ чашника, вѣра пана Костича п(о)стелника, вѣра пана Дієнши спѣтаря н вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), н великихъ(ъ), н малыхъ(ъ).

Ѣ по нашемъ животѣ, кто будетъ господаръ нашъ Земли Молдавскон, вѣтъ дѣтен нашихъ(ъ) или вѣтъ брати нашихъ(ъ) или вѣтъ нашего племени, вѣд(и) кто, кого Богъ изберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы намъ не површилъ нашего даданѣ, али що бы намъ оутвердилъ и оукрѣпилъ зануже дали есми намъ за нхъ(ъ) правнѣ и вѣрнѣ служевъ.

Ѣ на болшее оутвержденіе тому всему выше писанному, велѣли есми савсѣ нашему, Одицехи логовету, писати и прикѣсхъти нъ²ашу печать къ сему листу нашему.

Пис(а) оу Касани, в(ъ) лѣт(о) \overline{xscme} фек(оваріа) Ѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Dragomir și Simion, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, satul lor, care este ocina lor, unde este casa lui Dragomir, la Cobile, anume Calianești, și mănăstirea cu via la gura pîrului, în același hotar. Toate acestea să le fie lor uric, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor <neam>¹ cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat și al mănăstirii și al viei să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta <este>² credința domniei <noastre>¹, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vlcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt și a copiilor lui, credința panului Giurgiu Piatră și a copiilor lui, credința panului Duma vornic, credința panului Negrilă, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma de la Neamț, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Petru spătar, credința panului Simeon Turcul, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Albul, credința panului Toma vistier, credința panului Șandru Porcu stolnic, credința panului Costea ceașnic, credința panului Costici postelnic, credința panului Dieniș spătar și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le cintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Oancea logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scriș la Vaslui, în anul 6945 <1437> februarie 7.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX/4. Foto. după orig., perg. (20,5 × 40,5 cm), pecete atîrnată, deteriorată; din legendă se mai vede doar: † Пис(а)тъ ... господарѣ Земли Молдавскон (textul legendei, după Mihailovici, *Opt doc.*, p. 205); actul se păstra în Arh. Metohului Sf. Mormînt din Constantinopol.

Alte foto., una la Arh. St. București, Fotografii, IX/4, și trei, după Mihailovici, *Album*, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/142, a și b, și II/200.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. IV (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 470 (facs.); Mihailovici, *Opt doc.*, p. 202–205 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 140–141 (trad.).

¹ Rupt.

² Omis.

³ Șters în fotografie.

Von Gottes Gnaden, wir Eliä Woewoda und der Bruder unserer Herrschaft Stefan Woewoda, Hospodare des moldauischen Landes, tun kund durch diesen Brief allen, die in solchen sehen oder ihn lesen hören, wienach dieser unser warhafter Diener und getreuer Bojarin, namens H(er)r Steful Shumetatewić, vordem unserem seligruhenden Vater mit aufrichtigem und getreuem Dienst gedienet hat und heut zu Tag auch uns mit aufrichtigem und getreuem Dienste dienet. Da wir nun seinen aufrichtigen und getreuen Dienst zu uns gesehen, haben wir ihn mit unserer besonderen Gnade begnadigt und ihm in unserem Lande gegeben ein Dorf namens Waskouz am Seret, das Dorf Muschinez, und Dragoschani, und Batăkouz, und das Dorf Lipowez unterhalb Waslui und Maneuz an der Sočawa, dieses aber dem H(er)r Steful und dem H(er)r Mindre je zur Hälfte. Dies haben wir unserem getreuen Bojarn gegeben eine Handveste mit allen Einkünften, ihm, seinen Kindern, seinen Brüdern, seinen Enkeln, seinen Urenkeln und seinem ganzen Geschlechte, der aus all ihrem Geschlechte, der nächste sein wird unverbrüchlich, in Ewigkeit, und Manewzi auf seine Lebensdauer zur Hälfte und ihren Kindern, ihren Enkeln und ihren Urenkeln.

Und der Hotar all dieser Dörfer mit ihren alten Hotarungen soll sein, wo solcher von jeher bestanden.

Und hierauf ist die Begl(aubigung) unserer obgeschriebenen Herrschaft Eliä des W(oe)w(oda) und die Begl(aubigung) des Bruders uns(eren) H(err)sch(af)t, Stefan des W(oe)w(oda) und die Begl(aubigung) des vielgeliebten Sones uns(erer) H(err)sch(af)t Roman, d(ie) B(eglaubigung) all unserer moldauischen Bojaren: d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Shursh des Fraowers und seiner Kinder, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Wilca, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Kristê, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Hudić, Hofrichters, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Jsaia, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Nêgoi, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Stan Birlić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Michail Popscha, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Shorsh Piatra, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma des schwarzen, Hofrichters beim Bruder uns(erer) H(err)sch(af)t, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Peter, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Negrilasch, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Duma Limbodulcêwić und seines Bruders Mircê, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Lasăr und seines Bruders H(er)r(n) Stančul, Kämmerers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Kosma Schandrowić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Firo, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Manoil, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Witolt, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Miso, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Bolosch Mundschänks,

d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Berendé, Truchsessen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Jakusch, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Jwanisch, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Domakusch Truchsessen u(nd) s(einer) K(inder), d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Jwaschko Unkêtić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Kristi des schwarzen, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Stezko Koschilu, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Jliasch, Schwertträgers, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Stan Babić, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Béla, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Roman Hudić's, Bruder, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Chodäk des Mamuriners und seines Bruders H(er)r Lewa und ihrer Kinder, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Bogusch Nestjakowić und seines Bruders H(er)r Paschko, d(ie) B(eglaubigung) d(es) H(er)r(n) Stanćul, Marstallers, und die Beglaubigung all' unserer Bojaren, der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wen Gott auserwählen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes, entweder von unseren Brüdern, unseren Kindern, oder unserem Geschlechte, der soll ihnen doch unsere Schenkis nicht umstossen, sondern sie ihnen bestärken und bekräftigen, denn wir haben sie ihnen für ihren getreuen Dienst gegeben.

Und das obgeschriebene Dorf Wascouz das wir dem H(er)r Stedul gegeben haben, hat der Maruscha, der Schwester unserer Ehefraun gehört, die daselbe durch Verrätereie an uns, als sie nach Russien enflohen, verloren hat. Wir aber haben es dem H(er)r Stedul verkauft.

Und zu mehrerer Bestärkung all des obgeschriebenen haben wir unserem getreuen Diener H(er)r Dénisi Kanzler befohlen zu schreiben und unser Siegel beizuhängen diesem unsern Briefe.

Geschr(iebt) zu Soćawa, im J(ahre) 6945 (1437) Hornung 24.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră și credincios boier, anume pan Șteful al lui Jumătate, a slujit mai înainte sfintrăposatului nostru părinte cu dreaptă și credincioasă slujbă, și astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat lui, în țara noastră, un sat, anume Vascăuți, pe Siret, satul Mușineț, și Dragoșani, și Batăcăuți, și satul Lipoveț, din jos de Vaslui, și Maneuți, pe Suceava, acesta însă lui pan Șteful și lui pan Mindrea cîte o jumătate. Acestea le-am dat credinciosului nostru boier uric, cu tot venitul, lui, copiilor lui, fraților lui, nepoților lui, strănepoților lui și întregului său neam, care va fi cel mai apropiat, nestrîcat niciodată, în veci, iar Maneuții, cît va fi el în viață, pe jumătate, și copiilor lui, nepoților lui și strănepoților lui.

Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor, pe unde din veac au existat.

Iar la acesta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Roman, credința tuturor boierilor noștri moldoveni: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Criste, [credința panului Criste], credința panului Hudici vornic, credința panului Isaia, credința panului Neagoe, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Giurgiu

Piatră, credința panului Duma Negru, vornicul fratelui domniei mele, credința panului Petru spătar, credința panului Negrilaș, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, Mircea, credința panului Lazăr și a fratelui său, Stanciul postelnic, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Firău, credința panului Manoil, credința panului Vitolt, credința panului Misea, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Iacuş, credința panului Ioaniș spătar, credința panului Domacuş stolnic și a copiilor săi, credința panului Ivașco al lui Uncheat, credința panului Cristea Negru, credința panului Stețco Coșilă, credința panului Iliăș spătar, credința panului Stan Babici, credința panului Bilău¹, credința panului Roman, fratele lui Hudici, credința panului Hodco de la Mamurinți și a fratelui său, pan Leu, și a copiilor lor, credința panului Boguş al lui Nesteac și a fratelui său, pan Pașcu, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine Dumnezeu va alege să fie domn al țării noastre, Moldova, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau din neamul nostru, acela să nu strice dania noastră, ci mai virtos să o întărească, pentru că i-am dat pentru credincioasa lui slujbă.

Iar satul mai sus-scris, Vascăuți, pe care l-am dat panului Șteful, a fost al Marușcăi, sora soției noastre, și l-a pierdut în violenție cind a fugit la ruși; noi însă l-am vindut panului Șteful.

Și spre mai mare întărire a tuturor celor de mai sus-scrise, am poruncit credincioasei noastre slugi, pan Denisi logofăt, să scrie și să lege pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6945 <1437> februarie 24.

După Wickenhauser, *Homor*, p. 173—175. Trad. după orig., perg., pecete atârnată; actul se afla în 1886 la M-reă Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, *Homor*, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 131—133.

ALTE EDIȚII: Măzăreanu, *Catastih Putna*, p. 171 (rez.); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 151 (rez. germ.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 507—508 (trad. rom., după Wickenhauser, *Homor*); *D.I.R.*, A, I, p. 141—142 (trad., după Costăchescu).

¹ Adică: „Albu“.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іаїа воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, с(ъ) сѣмъ нашимъ листомъ, кто на нѣ оузнѣтъ нан его оуслышнѣ чтоучи, оже тотъ истиннынъ слѣга и воариннѣ нашѣ вѣрнынъ, панъ Иванъ Цолнчъ, слѣжннѣ намъ правою и вѣрною слоужбою. Тѣм(ъ), мы, видѣвше правою и вѣрною его слоужбою до нас(ъ), жаловали есмы его особоно нашею м(н)л(о)стію и дали есмы, оу нашемъ Земли Молдавскон, емѣ, Лѣтовншце Жоуржеко, гдѣ былъ виноград(н) саскын, да осаднтъ собѣ село; и <д>¹а боудетъ емѣ жѣдечна оузнкѣ, и дѣтемъ его, и братоу его, Шандроу, <н>¹ оуноучатомъ его, и праоучноучатомъ его и пращѣрѣтомъ <его>² и въсемоу родоу его, кто боудет(ъ) нан ближнѣи.

Іа хотаръ томоу мѣстоу, до хатарѣ³ Равчиннока и до Бѣлошека хотарѣ, на Нѣмци⁴, и до Манека хотарѣ татарского и до хотарѣ Огандинна. Тое вес(ъ) хотаръ томоу селоу.

И много соуд(ъ)цоу да не имаетъ николи никого, на вѣкы, развѣ да слоухаетъ къ нашемуу граду, къ Нѣмцѣ.

Ѣ на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспо)д(ст)ва ми, Илїи воєводы, и вѣра с(ы)на г(оспо)д(ст)ва ми, Романа [на], и вѣра пана Жоуржа старосты и дѣтен его, и вѣра пана Петра Хоудича, вѣра пана Шефоула Жоумѣтатича и брата его, пана Мындрн, и вѣра пана Доумы Лимѣдоулевича и брата его, пана Мирчи, и вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчоула постелиника, и вѣра па<на>² Миханла Попши и вѣра въсѣхъ <боіарь>² нашнхъ(ъ), великыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

Ѣ на болшее потверженїе, велѣли есми слоусѣ нашему вѣрномуу, пануу Динисоу логошетс, писати и привѣстити нашоу печатъ к семоу листоу нашему.

Писа Пашко граматик(ъ), оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) хсѣмѣ март(а) бї.

<Pe verso, două însemnări din sec. al XVI-lea și, respectiv, al XVII-lea, cu același conținut>: Стѣнь, гдѣ вѣщн живѣт(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Ion Țolici, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, Moldova, Văratecul lui Giurgiu, unde au fost viile sașilor, ca să-și întemeieze sat; și să-i fie judecia uric, și copiilor lui, și fratelui său, Șandru, <și>¹ nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților <lui>² și întregului său neam, cine va fi cel mai apropiat.

Iar hotarul acestui loc să fie pînă la hotarul lui Ravici și pînă la hotarul lui Băloș, pe Neamț, și pînă la hotarul tătăresc al lui Manea și pînă la hotarul lui Oglindă. Acesta este tot hotarul acestui sat.

Și alt judecător să nu aibă pe nimeni niciodată, în veci, numai să asculte de cetatea noastră, de Neamț.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința panului Giurgiu staroste, și a copiilor lui, și credința panului Pentru Hudici, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, și credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, și credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și credința pa<nului>² Mihail Popșea și credința tuturor <boierilor>² noștri, mari și mici.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dinis logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pasco gramatic, la Suceava, în anul 6945 <1437> martie 12.

<Pe verso, două însemnări din sec. al XVI-lea, și, respectiv, al XVII-lea, cu același conținut>: Стїнѣ, unde stau oile.

<Alte două însemnări, din sec. al XVIII-lea>: Acest ispisoc iaste tălmăcit și suretul lui să se caute în scrisorile Brătuleștilor, însă nu s-au scris la condică; <și>: Ispisoc pe o bucată de loc undi au fost viile săsești, ci să hotăraște șicu Oglinzii, ci au dat Ilie v<oie>vod unui boiar ca să-și facă sat.

Bibl. Acad., MCLI/1. Orig., perg. (37×25 cm), pecete mică atirnată, pierdută.
O trad. din 1803 martie 30, de Dosithei Calmuschii, la Arh. St. București, M-reă Văratec, XVI/2. O foto, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/142 bis.

EDIȚII: *Catalog*, I, p. 24, nr. 54 (rez., după trad.).

¹ Rupt.

² Omis.

³ Așa în orig.

⁴ † corectat din 4.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевод(а), н брат(ъ) г(оспо)д(ст)ва мн, Стефан(а) воевода, г(о)сп(о)д(а)рїе Земли Молдавскон. Знаменито <чинимъ>¹, н сѣм(ъ) нашим(ъ) листом(ъ), всѣм(ъ) кто на н(ъ) оузынт(ъ) нли егo оуслышт(ъ) чтѣчи, оже тот(ъ) истинныи слоуга нашъ, панъ Тофанъ, слоужитъ нам(ъ) правою н вѣрною слоужбою. Тѣмъ, мы, видѣше егo правою н вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есмы егo шобоною нашею м(н)л(о)стію н потвѣдн<ли>¹ есмы емѣ правовѣрное егo выслуженіе, пѣт(ъ) селъ на Раковѣ, на нмѣ: Поуницецъ, где ест(ъ) дом(ъ) егo, дрѣгое село повыш(е), Гръчинецъ, третіе село Лѣшчецъ, четверто<е>¹ село, где ест(ъ) Коуръсекъ, пѣтое село, где было лѣтовнище нх(ъ) старое, шт(ъ) вѣка. Тое все що бы емѣ оурык(ъ), съ всѣмъ дохodom(ъ), емѣ, н дѣтем(ъ) егo, н оунычатомъ егo, н правоунычатом(ъ) егo, н правшрѣтом(ъ) егo н всемоу родоу егo, непорвшено инколиже, на вѣкы.

І хотаръ тѣмъ пѣтым(ъ) селом(ъ), съ всѣмн нх(ъ) старымн хотармн, коуды шт(ъ) вѣка оу<живали, а>²бы поченше шт(ъ) четире дѣбы, та прости <на Ра>²ковѣ дѣлѣ, та, дѣлом(ъ), до Ст<емниновъ>³.....² дѣлѣ, та до Липовон дѣл(ъ), дѣлом(ъ), прости на прѣд(ъ) реченных(ъ) четирех(ъ) дѣбох(ъ), на Раковѣ. То нмѣ<ъ> вес(ъ)>² хотаръ.

І на то ест(ъ) вѣра г(оспо)д(ст)ва нашего, выше писанных(ъ) Іліа воеводы н Стефана воеводы, н вѣра наших(ъ) бояръ: вѣра пана Билчи н дѣтен егo, вѣра пана Жѣржа Фратовского н дѣтен егo, вѣра пана Кръсти н дѣтен егo, вѣра пана Исаіа н дѣтен егo, вѣра пана Гоудича дворника н дѣтен егo, вѣра пана Нѣгола лог(о)ѣта н дѣти егo, вѣра пана Негрила н дѣти егo, вѣра пана Жоуржа Піатрѣ, вѣра пана Доумы дворника, вѣра пана Снмешна Тоурѣсла н дѣтен егo, вѣра пана Петра спѣтарѣ, вѣра пана Кости Драгошека, вѣра пана Шефоула Жумататича н брата егo, пана Мындрѣ, вѣра пана Лазара н пана Станчула постелника, вѣра пана Думы Лимбадѣлчека, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Белоша чашника, вѣра пана Думы Исаіека, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Ко<сти ч>²ашника, вѣра пана Ілаба, вѣра пана Станчула комиса, вѣра пана Діениша спѣтарѣ н вѣра всѣх(ъ) наших(ъ) бояръ мол<давскихъ>, велн>²кых(ъ) н малых(ъ).

І по нашем(ъ) животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рѣ нашем(ъ) Земли Молдавскої, шт(ъ) дѣтен нли шт(ъ) братїи <нашихъ> нли штѣ нашего род>², боуд(н) кто, кого Б(ог)ъ изберет(ъ) быти, тот(ъ) що бы нмѣ не порѣшил(ъ) нашего даанїа, али що бы оутвѣдн<л> зануже дали есми нмѣ>² за вѣрноую нх(ъ) слоужбою.

І на бол<ше>²е потвѣжденіе всемѣ <томѣ> выше пиш>²санномѣ, велѣли есмо сл<оусѣ> нашемѣ, вѣрномѣ пиш>²анѣ Оанчеви логоѣтѣ, привѣсннн печат(ъ) нашѣ к с<емѣ>¹ листѣ нашемѣ.

Снма пис(а), оу Баслоунискомъ трѣгоу, <въ лѣто>² х<с>мѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца маи еї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. <Facem> ¹ cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că această adevărată slugă a noastră, pan Tofan, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am întărit dreptcredincioasa lui vislujenie, cinci sate pe Racova, anume: Pungești, unde este casa lui, alt sat mai sus, Gîrcinești, al treilea sat Lușcești, al patrulea sat, unde este Cursec, al cincilea sat, unde a fost vîratecul lor vechi, din veac. Toate acestea să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui,

și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit nicio-dată, în veci.

Iar hotarul acestor cinci sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac, însă începînd de la cei patru stejari, apoi drept <la>² dealul <Ra>²covei, apoi, pe deal, pînă la dealul St<emnicului>³....², apoi pînă la dealul Lipovei, la deal, drept la cei patru stejari numiți mai înainte, la Racova. Acesta le este <tot>² hotarul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma vornic, credința panului Simeon Turcul și a copiilor lui, credința panului Petru spătar, credința panului Costea al lui Dragoș, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Lazăr și a panului Stanciul postelnic, credința panului Duma al lui Limbădulce, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Beloš ceașnic, credința panului Duma al lui Isaia credința panului Costici postelnic, credința panului Co<stea ce>²așnic, credința panului Albu, credința panului Stanciul comis, credința panului Dieniș spătar și credința tuturor boierilor noștri mol<doveni>², mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii sau din frații <noștri sau din>² neamul <nostru>², oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să o întărească <pentru că le-am dat>² pentru credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor <celor mai sus>²-scrise, am poruncit slugii <noastre credincioase>², pan Oancea logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Sima, în tirgul Vasluiului, <în anul>² 6945 <1437>, luna mai 15.

Bibl. Acad., MCLV/1. Orig., perg. (30×35 cm), pecete atîrnată, pierdută

O trad. din 1784 mai 10, de Gheorghe Evloghie, ibidem, DCCXXXIV/6, și o copie după orig., de I. Bogdan, ibidem. ms. nr. 5 232, f. 140–142.

O foto, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol”, — Iași, Fotografii, II/143.

Mai multe rez.: două din 1823 noiembrie 24, la Arh. St. Iași, XXIX/34, f. 6, și Cond. K, nr. 380, f. 78, unul din 1844 mai 6, ibidem, Anaforale, nr. 63, f. 197 r., și altul, din 1847 septembrie 2, ibidem, Anaforale, nr. 94, f. 12 v.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 33–34 (rez.); Iorga, *St. și doc.*, XXI, p. 481–482 (trad., din 1784 mai 10, de Evloghie dascăl); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 515–517 (text slav, după I. Bogdan, cu trad. și rez. din 1847); *D I R.*, A, I, p. 142–143 (trad., după I. Bogdan).

¹ Omis.

² Rupt.

³ Rupt; întregit după M. Costăchescu, după rez. din 1847.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілѣа коекѡда, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, с сѣмъ нашимъ лнстомъ, въсѣмъ кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ(ѣ) истиннын слѣга и бояринн(ѣ) нашъ вѣрнын,

панѣ Тодерѣ Побрѣтънѣмъ, слѣжнѣ намъ право и вѣрно. Тѣмъ(ъ), мы, видѣвше <его>¹ прѣвѣ²ю и вѣрнѣю слѣжѣ до насъ(ъ), жоловали есми емоу ѡсобною нашею м(н)-л(о)стію и дали есми емоу, оу нашѣмъ Земли Молдавскон, едно село, на имѣ Жѣлѣшн, ниже Хрѣлова. Тоѣ да боудетъ(ъ) емоу чѣстѣ оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емоу, и дѣтемъ его, и братіемъ его, и оуничатомъ(ъ) его, и праоуноучатомъ(ъ) его, и пращрѣтомъ <его>¹ и вѣсемоу родѣ его, кто бѣдетъ нан ближнѣмъ, непо-роушено никомъ, на вѣкы. И подъ(ъ) оурикъ да его не дами никомоу, никомъ; много сѣдъ(ъ)ца да не имаетъ, развѣ г(о)сп(о)дство ми, и <да дрѣжатъ>¹ къ нашемуу граду, къ Гочавѣ.

И хотарѣ томѣ селѣ, съ вѣсѣмъ своимъ старимъ хотарѣ, кѣда изъ вѣка оживали.

И на то естъ(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства <ми>¹, Илѣмъ воеводѣ, и вѣра с(ы)на г(о)сп(о)дства ми, Романа, и вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтемъ нашимъ(ъ) и вѣра вѣсѣхъ(ъ) боарѣ нашимъ(ъ), великыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И велѣли есми нашему слѣсѣ вѣрномъ, Діенноу, писати и печатѣ поставити к семѣмъ листѣмъ.

Пис(а) Пашко, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) \times $\overline{\text{СЦМЕ}}$ юнѣа ѿ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Toder Pobrăteanul, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa <lui>¹ slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, Moldova, un sat, anume Giulești, mai jos de Hîrlău. Aceasta să-i fie în cinste, uric², cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților <lui>¹ și întregului său neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Și sub uric să nu-l dăm nimănui, niciodată; alt judecător să nu aibă, afară de domnia mea, și <să țină>¹ de cetatea noastră, de Suceava.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate vechile sale hotare, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei <mele>¹, Ilie voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Și am poruncit slugii noastre credincioase, Dîenis, să scrie și să pună pecetea la această carte.

A scris Pașco, la Suceava, în anul 6945 <1437> iunie 30.

Bibl. Acad., Pечеѣи, nr. 533. Orig., perg. (24 × 16 cm), pecete mică atrnată, cu legenda: Печать Іу Ілѣи воеводѣ.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 143—144. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/231.

EDIȚII: Iorga, *Stiltie*, p. 412—413 (copie din 1787 februarie 27, de Andrei Dașchevici, care se păstra la familia Arapu din Botoșani); Ghibănescu, *Surete*, V, p. 113—114 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 520—521 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 144 (trad., după Costăchescu).

¹ Omis.

² Sau: „uric cinstit (drept)”.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sârbie, de la Ilieș și Ștefan vodă, scris în Vaslui, din leat 6945 <1437> iulie 20.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Iliaș vodă, și fratele domniei mele, Ștefan vodă, domnii Țării Moldovei. Înștiințare facem, prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei sau o vor auzi cetindu-să, pentru acesta adevărat slugă și credincios boerul nostru, dumnealui Cristea Negrul, că mai înainte au slujit cu driaptă și credincioasă slujbă întru sfint odihnitului părintelui nostru, iar acum ne slujește noao cu dreptate și cu credință. A căruia văzînd și noi cea cu dreptate și cu credință cătră noi slujbă, l-am miluit cu deosebită a noastră milă și i-am datu-i în țara noastră un iazăr pe Prut, anume Iazărul Cerlenul ¹, pentru ca să-i fie uric cu tot venitul, lui și fiilor lui, și frățini-său Giurgii și fiilor lui, nepoților, strănepoților lor și preastrănepoților lor și la tot neamul lor, nestrămutat nici odiniară, în veci.

Și spre aceasta este credința a mai sus-numiților domniei noastre, Ilieș voevod și Ștefan voevod, și credința a tuturor boerilor noștri ai Moldovei, a mari și a mici.

Și spre mai mare tărie tuturor acestor de mai sus-scrise, am poroncit credincioasei slugii noastre, Oancii logofătului, să scrie și cătră adevărata cartea noastră această pecete să lege.

De pe sirbie pe limba moldovinească am tălmăcit eu, la anul 1807 april 26, polcovnicul Pavăl Debrici ot Mitropolie.

După Ghibănescu, *Surete*, IX, p. 1—2. Trad. ce se afla în păstrarea Olgăi Catargiu din Chișinău.

Un rez. într-un perilipsis din 1804, la Arh. St. Iași, CCLIX/3, f. 3 v.

ALTE EDITȚII: Măzăreanu, *Catastih Putna*, p. 205 (rez.); Wickenhauser, *Woronetz und Putna*, p. 57 (menț.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 525 (trad., după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, I, p. 144—145 (trad., după Costăchescu).

¹ „Roșul” (netradus în suret).

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Іліа воєвода, господарь Земли Молдавскон, и братъ г(оспо)д(ст)ва ми, Стефанъ воєвода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, с сѣмъ нашимъ листомъ(ъ), вѣсѣмъ кто на нь оузритъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истинныи слоуга и бояринъ(ъ) нашъ вѣрныи, пань Немирка Чорторынскыи, слѣжилъ в(тѣ)цѣ нашемоу правю и вѣрною слоужбою, а д(ъ)нес(ъ) слѣжитъ намъ правю и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ(ъ), мы, видѣвше правѣю и вѣрноую его слоужбѣ до насъ(ъ), жаловали есмы его всобною нашею м(н)л(о)стію, даемъ и потверждаемъ емоу цю ест(ъ) его учинна оу нашемъ Земли Молдавскон, едно село на Прѣстѣ, Немирчанн. Тое да боудеть емѣ ѡрнкѣ, съ вѣсѣмъ доходомъ(ъ), емѣ, и дѣтемъ(ъ) его, и братоу его, Івашковн, и оуноучатомъ(ъ)

его, и праоуноучатвомъ(ъ) его, и пращѣрѣтвомъ(ъ) его и въсемъ родъ его, кто боудетъ(ъ) нан блжннѣи, непороушено ннколнже, на вѣкы.

И хотаръ томоу селоу, съ вѣсѣмн своимн старымн хотары, коуда нз вѣка оженеали.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспо)д(ст)ва мн, Илѣи воеводы, и вѣра възлюбленнаго брата г(оспо)д(ст)ва мн, Стефана воеводы, и вѣра с(ы)на г(оспо)д(ст)ва мн, Романа, и вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) и вѣра боаръ нашнхъ(ъ): вѣра пана Жоуржа Фратовскаго, и дѣтен его, вѣра пана¹ Былчн, вѣра пана Исаѣи, вѣра пана Петра Хоуднча дворннка, вѣра пана Кр(ъ)стн, вѣра пана Нѣгога логоѣта, вѣра пана Стана Бырлнча, вѣра пана Мнхана Попшн, вѣра пана Шефѣла Жоумѣтатевнча и брата его, пана Мындри, вѣра пана Доумы Анмбѣдѣлевнча и брата его, пана Мнрчн, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станѣла постелннка, вѣра пана Пѣтры, вѣра пана Доумы дворннка, вѣра пана Негрнлаша, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Козмы Шандровнча, вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Фырѣва, вѣра пана Мнсн, вѣра пана Бѣлоша чашннка, вѣра пана Дамакоуша столннка, вѣра пана Берендѣла, вѣра пана Костн Индроннковнча, вѣра пана Блашнна, вѣра пана Станчоула комнса, вѣра пана Корчнка Ённкы и вѣра вѣсѣхъ(ъ) боаръ нашнхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), велнкыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ жнкотѣ, кого Б(ог)ъ нзберетъ господаремъ быти оу нашнхъ землн, нан шт(ъ) братѣи нашнхъ(ъ) нан шт(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нан² боудѣ кто шт(ъ) нашего рода, тот(ъ) бы нмъ не пороушилъ(ъ) нашего данѣа, алн бы нм(ъ) оутверднл(ъ) и оукрѣплл заноуже далн есмн емоу за его вѣрноую и правоую слоужбоу.

И на болшее потверженѣе томъ вѣсемоу выше писанномоу, велѣли есмн слоусѣ нашемоу вѣрномоу, паноу Дѣвннсоу логоѣтоу, пис(а)ти и печать прнѣснти к семоу лнстоу нашемоу.

И писа Пашко дѣакъ, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) \times $\overline{\text{СЦМЕ}}$ $\overline{\text{АВГУСТ}}$ (а) $\overline{\text{Ѡ}}$.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Nemirca Ciortorischii, a slujit părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, îi dăm și îi întărim ceea ce este ocina lui în țara noastră, Moldova, un sat pe Prut, Nemirceani. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fratelui său, Ivașco, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului frate al domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, cre-

dința panului Vilcea, credința panului Isaia, credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Piatră, credința panului Duma vornic, credința panului Negrilaș, credința panului Petru spătar, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Vitolt, credința panului Fîrău, credința panului Misea, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Damacuş stolnic, credința panului Berendei, credința panului Coste al lui Andronic, credința panului Vlașin, credința panului Stanciu comis, credința panului Corcică Onică și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le întărească și să le împuternicească, pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dionis logofăt, să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

Și a scris Pașco diac, la Suceava, în anul 6945 <1437> august 19.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 359. Orig., perg. (39,5 × 26,5 cm), pecete atârnată, deteriorată, cu legenda: † Печать Ышакънъ Илѣ воєводаѣ господарѣ Зѣманъ Молдавсконъ * * *.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/44, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 146—148. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/56, și alta după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de Ist. și Arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/143 bis.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 471 (facs.); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 54—55 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 4—6 și 46—48 (trad., de N. Beldiceanu, după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 529—531 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 145—146 (trad.).

¹ On.ŝ.

² Ultimul „, făcut peste ю.

174

1437 (6945) octombrie 5, Vaslui.

Suret de pe uric vechiu pe sirbie de la Iliia și Stefan v<oie>vod, domn Țării Moldovii, scris în Vaslui, de Oancea l<o>g<o>f<ă>t, din leat 6945 <1437> oct<om>vr<ie> 5.

<Cu mila lui Dumnezeu, noi, Iliia voievoda, binicredinciosul domnu și stăpînului nostru Isus Hristos, și cu fratele domnii meli, Stefan voievod, domnul Țării Moldovii!>¹. Precum am binevoit cu a noastră bunăvoință și cu toată bunavoia noastră și cu ajutoriul de la Dumnezeu, ca să înnoim

și să întărim Mănăstirea de la Poiană a Sfintului Necolae și am adaos la dinsa dintr-a noastră averé încît să se poată hrăni acei ce să vor afla într-însa, sate anume: unde au fost² Mihăilă Roșca, și Răpcinții³, și Rădăuții, și unde este Bălan, și unde este Dragotă, și unde este Șandru, și unde este Petre Bumbotă și un loc de pustiu din gios de Bumbotă, într-o valé.

Iar hotarul acestor sate să începe de la Muntele cel Înalt⁴, ce-i din gios de drumul Gotăuților, care drum iasă din păduré, și de la muntele acesta apucă curmeziș peste valé la cinci movile, <iar>¹ de acolo, tot curmeziș, la movila cea mică, ce-i din gios de drum, <iar>¹ de acolo, tot curmeziș, la movila cea mare, în cîmpu, iar de la acea movilă apucă dealul⁵, la alté doao movile, iar de acolo, în curmeziș, la movila cea mare, ce-i în marginea cea din sus a hotarului, iar de acolo, tot în curmeziș, la un teiu ce stă înpreună cu o răchită⁶, iar de acolo tot curmeziș merge pînă din gios de prisaca lui Isidor⁷.

Acesta le este tot hotarul tuturor satelor acestora, care toată aceste să fie mai sus-numitei mănăstiri uric, cu tot venitul, nestrămutat niciodinioară, în veci, pentru sănătatea noastră și pentru pomenirea întru sfinți odihniților părinților noștri.

Și spre aceasta este credința a domniei noastre, a mai sus-numiților Iliia v<oie>vod și Ștefan v<oie>vod, și credința a tuturor boierilor noștri a Moldovei, a mari și a mici⁸.

Și spre mai mare tăria și întăritură tuturor acestor de mai sus-scrisă, am poroncit credinciosului slugii noastre, lui Oancea log<o>f<ă>t, să scrie și către adivărată cartea noastră această pecetea noastră⁹ să lege.

De pe sîrbie pe limba moldoviniască am tălmăcit, la anul 1804 oct-<om>v<rie> 9, polc<o>v<ni>c Pavel Debr<iț> ot Mitrop<olie>.

Departamentul Pricinilor Străine: copiile acestora s-a cercetat în departament și, fiind întocma cu tălmăcire or<i>ghinalului, s-au încredințat. Eșii, 15 iunii 1817.

Ioan Neculce postelnic. Iordache cămin<ar>. S-au posleduit: Racliș mede<lnice>ri.

Arh. Centrală de Stat a R. S. S. Moldovenesti, fond 220, op. 7, doc. nr. 2. Copie. O trad. rus., din aceeași dată, *ibidem*. O trad., din 1767 iunie 7, de Procopie dascăl și uricar, la Arh. St. București, M-rea Pobrata, X/2. O copie, de I. Bogdan, după trad. din 1767, la Bibl. Acad., ms. nr. 5232, f. 149–150.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 533–534 (trad. din 1767); *D.I.R.*, A, I, p. 146–147 (aceeași trad.); *Молдавия*, I, p. 8–9 (copia din 1817, cu trad. rus.).

¹ Completat după trad. lui Procopie dascăl (v. descrierea arheografică).

² În aceeași trad.: unde este.

³ În aceeași trad.: Ripiceni.

⁴ În aceeași trad.: Dialul cel Mari.

⁵ În aceeași trad.: în sus, vale<a>.

⁶ În aceeași trad.: un plop.

⁷ În aceeași trad.: Sădor.

⁸ În aceeași trad., urmează: „după cum anumiți arată în hrisovul sîrbesc”.

⁹ Adăugat deasupra cu altă cerneală.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Иліа воевода, господарь Земли Молдавской, и брат(ъ) г(оспод)ства ми, Стефана воевода. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ нашимъ листомъ, оу сѣмъ кто на нѣ оузрѣтъ или его оуслышитъ чтѣши, оже тотъ истин-

нын болѣрнѣ нашѣ вѣрнѣ, пан(ъ) Мнѣанло Дорогѣнскы, слѣжил(ъ) с(вѣ)топо-
чнвшомѣ w(тѣ)цоу нашемоу правою и вѣрою слоужбою, а д(вѣ)нес(ъ) слѣжитѣ
намѣ правою и вѣрою слѣжбою. Тѣмѣ, мы, вндѣвши его правою и вѣрою слѣж-
бою до нас(ъ), жаловали есми его особою нашею м(н)л(о)стїю и дали есми емоу
и поновили есми и потвердили села его и привилїе еже моу ест(ъ) далѣ с(вѣ)то-
почнвшоу родител(ъ) наш(ъ), на имѣ: село Киндинци, и село Гѣрцѣ, на Протѣ,
оу Печалова, село Печаловци, и село Оугриньовци, и село оу Став(ъ), и село на Рокитна,
еще село где бнл(ъ) Драгомирѣ Мѣндричинѣ, еще село Котелева и село Мнѣи-
новци, еще село где Шнзко бнл(ъ), еще село Шнновци, еще село где бнл(ъ) Малнч(ъ),
оу Жѣржикн, еще село оу Снмка, еще село Салнчее, еще село Крѣстинци, еще село
где Петришорѣ сндил(ъ), оу конецѣ Должкѣ, еще село, под(ъ) Лѣжком(ъ),
где Драгомирѣ сндит(ъ), еще село, долн на Прѣтн, Итовоевци, а село Радовци,
а село Бншиньци, и село, над(ъ) Ннстри, Лнпник(ъ), еще село где Коуѣсѣрѣ бнл(ъ),
еще село где Карагѣннчеве, еще село на Наславнѣоу мнннн, еще село Павоуѣстннѣ,
еще село оу Мѣкснма, еще село Мнрншчѣва, еще село где Ногѣнкон, и село где бнл(ъ)
Клѣцинѣ, еще село Терешевци, еще село где Роспоп(ъ), долн оу Бннѣва, и село
Коуѣхареви, а дроугое села Коуннчѣе, под(ъ) Бннѣва, и село где Цркнч(ъ), еще
село, поуд(ъ) Каражнномѣ, где Снмѣшн(ъ) кнѣз(ъ), оу верхѣ Добрѣшн, еще
село, под(ъ) Каражнномѣ, Доброуша, и село, под(ъ) Каражнномѣ, Мордвннн,
еще село, поннже Мордвннн, под(ъ) Каражнномѣ, на Доброушн, где сѣт(ъ) Крѣ-
ннцн, еще село Сѣлешковн, под(ъ) Каражнномѣ, еще село, на верхѣ Резннн, где
Цнганѣ сндит(ъ), еще село, на Рѣвтн, где ест(ъ) Камѣнн Броуд(ъ), и повнше
Камѣнаго Бродѣ, на Рѣвтнж(ѣ), оу конецѣ Стѣнкн, еще села, на Рѣвтн, где мннн(ъ),
еще село, оу Ннжнн Мѣатннн, где Ннктн, и село где Грабовци сндѣт(ъ), оу
вншнн конецѣ Кѣлнсева, где Радоул(ъ) сндил(ъ), еще снлнше где став(ъ), по
Бѣговым(ъ) Рѣгом(ъ), где снсндн¹лн [бнлн] Косковн с(вѣ)новѣ, еще снлнше поуд(ъ)
Мѣятннннн, где Роужнч(ъ) сндит(ъ), и оу Бншнн Мѣатннн(ъ), села цо кнѣгннннн
была, и оу Грабовн, село где Стан(ъ) сндит(ъ), и, оу вншнн конецѣ Грабов(ъ),
на Башн, где Мѣшен сндитѣ, и, под(ъ) Бнскою Добровою, где Мнклоушѣ сндит(ъ).
Тын вѣсн выше писаных(ъ) што бы емѣ оурик(ъ), сѣ вѣсѣмѣ доходомѣ, емѣ,
и дѣтемѣ его, и оушнчатом(ъ) его, и прѣоушнчатом(ъ) его, и прѣшѣрѣтом(ъ)
его и нѣн бнжннемоу племѣню его, кто боудѣт(ъ), непорѣшено, имѣ, ннколнже,
на вѣкы вѣчнныѣ.

И хотарѣ тѣм(ъ) сѣламѣ вѣсѣмѣ выше писаных(ъ) да боудѣтѣ сѣ вѣсѣмн
старымн сѣонмн хотармн, кѣда из вѣка шнжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства мн, Илнн боеводи, и вѣра
брата г(оспод)ства мн, Стѣфана боеводи, и вѣра с(вѣ)на г(оспод)ства мн, Романа,
и вѣра вѣсѣхѣ дѣтен нашнх(ъ), вѣра пана Жѣржа Фратовска и дѣтен его, вѣра
пана Бнлчн, вѣра пана Исѣн, вѣра пана Петра Гѣднча дворннка, вѣра пана Стана
Бнрлнча, вѣра пана Мнѣанла Попшн и дѣтен его, вѣра пана Шефоула Жоумѣтатнча
и брата его, пана Мнндрн, вѣра пана Доумѣ Лнмѣѣдолчѣвнча и брата его, пана
Мнрчн, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчоула постѣлннкн, вѣра пана Пѣатрѣ
и дѣтен его, вѣра пана Доумѣ дворннка и дѣтен его, вѣра пана Бнтолта и дѣтен
его, вѣра пана Фырѣва и дѣтен его, вѣра пана Бѣлоша чашннкн, вѣра пана Бѣрен-
дѣѣ столннкн, вѣра пана Мѣнонла Грѣчннн, вѣра пана Илѣаша спатарѣ, вѣра пана
Станчѣла комнса и вѣра вѣсѣхѣ боарѣ нашнхѣ молдавскых(ъ), великых(ъ) и
малых(ъ).

И по нашемѣ жнвотѣ, кого Б(ог)ѣ ннберѣт(ъ) господаремѣ бытн оу нашѣ
Землн Молдавскон, нѣн шт(ъ) братн <нашн>²х(ъ) <нлн>² шт(ъ) дѣтен нашнх(ъ)
нѣн бѣд(н) кто шт(ъ) нашего племѣне, тотѣ бы емоу не пороушнлѣ нашего даанѣа,
алн а бы емоу оутѣрднл(ъ) и оукрѣпнлѣ заноужѣ дали есми емѣ за его вѣроую
и правоую слѣжбою.

И НЕ БОЛШЕЕ ПОТВЕРЖЕНІЕ ТОМОУ ВЪСЕМЪ ВЫШЕ ПИСАННОМОУ, КЕЛѢН ЕСМН
СЛѢСѢ НАШЕМОУ ВѢРНОМУ, ПАНУ ДІВНИНСОУ ЛОГОБЕТОУ, ПИСАТИ И ПЕЧАТ(Ъ) НАШЪ ПРИ-
ВѢСНТИ К СЕМОУ ЛНСТОУ НАШЕМОУ.

Пис(а) Пашко, оу Соу(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) х^млме дек(евріа) ѿ д(а)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier al nostru credincios, pan Mihail de la Dorohoi, a slujit sfîntrăposatului tatălui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, iar astăzi ne slujește nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am înnoit și i-am întărit satele lui și privilegiul pe care i l-a dat sfîntrăposatul părintele nostru, anume: satul Chindinți, și satul lui Herța, pe Prut, satul Pecialăuți, la Pecialova, și satul Ugrinăuți, și satul la Iaz, și satul pe Rochitna, încă satul unde a fost Dragomir al lui Mindrea, încă satul Coteleu și satul Milianăuți, încă satul unde a fost Șizco, încă satul Dzinăuți, încă satul unde a fost Malici, lîngă Giurgică, încă satul de lîngă Simca, încă satul Salicee, încă satul Cristinți, încă satul unde a șezut Petrișor, la capătul Doljocului, și încă satul, sub Luncușoară, unde șade Dragomir, și încă satul, în jos de Prut, Itovoeuți, și satul Rădăuți, și satul Vișneuți, și satul Lipnic, la Nistru, încă satul unde a fost Cuseară, și încă satul unde sînt Caragunicii, încă satul la moara Naslavcei, încă satul lui Pavust, încă satul de lîngă Macsim, încă satul lui Mirișce, încă satul unde este Noguicoi, și satul unde a fost Clețină, și satul Tereșeuți, încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva, și satul Cuhareuți și alt sat, Cunicea, sub Bineva, și satul unde este Țîrvici, încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obîrșia Dobrușei, încă satul, sub Caragine, Dobrușa, și satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobrușa, unde sînt Fintinile, încă satul lui Oleșco, sub Caragine, încă satul, la obîrșia Rezinei, unde șade Țigan, încă satul, pe Răut, unde este Vadul Piterei, și, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stincii, încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos, unde este Nichita, și satul unde șed Grabăuții, la capătul de sus al Culișăului, unde a șezut Radul, și încă seliștea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au șezut fiii lui Cosco, însă seliștea de sub Măiatini, unde șade Rujici, și, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, și, la Carpeni³, satul unde șade Stan, și, la capătul de sus al Carpenilor³, la Bașeu, unde șade Matei, și, sub Dumbrava Înaltă, unde șade Miclouș. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și neamului lui cel mai apropiat, cine va fi, neclintit, lor, niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus-scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia, credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa și a copiilor lui, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma al lui Limbădulce

și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Piatră și a copiilor lui, credința panului Duma vornic și a copiilor lui, credința panului Vitolt și a copiilor lui, credința panului Firău și a copiilor lui, credința panului Băloș ceasnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Manoil Grecu, credința panului Iliș spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, sau din frații noștri <sau>² din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu-i clintească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dionis logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco, la Suceava, în anul 6945 <1437> decembrie 20 zile.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 4. Orig., perg. (43,5 × 33 cm), pecete atirnată, ștersă și deteriorată, cu legenda: † Печатъ <І>⁴вана Іліа воєвода, <господарѣ>⁴ Земан <Молдавскон * * * >⁴.

O foto., ibidem, Fotografii, LXXVIII/4, și două copii, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 153–155 și 157–160. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/144.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 33 (facs.); Costăchescu, *Mihail de la Dorohoi*, p. 347–349, și *Doc.*, I, p. 540–544 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 147–148 (trad.).

¹ Omis.

² Șters.

³ În documentele ulterioare: Cărpeneș.

⁴ Intregit după textul celorlalte inscripții ale pecetilor lui Iliș voievod din această domnie (v. doc. nr. 158, 163, 192).

176

1437 (6945) decembrie 20, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воєвода, господарѣ Земан Молдавскон, н братѣ г(оспод)ства ми, Стефанѣ воєвода. Чинимъ знаменито, с сѣмъ нашимъ листомъ, въсѣмъ кто на нѣ оузрѣтъ или его оуслышитъ чтоучи, оже тотъ истинный слѣга нашъ, панъ Іоанъ Оурекле пѣхъринчел(ъ), слѣжилъ намъ правою н вѣрною слѣжею. Тѣмъ, мы, видѣвши правою н вѣрнѣю его слѣжею до нас(ъ), жаловали есми его особною нашею м(н)л(о)стію н дали есми емъ, оу нашемъ Земан, оу Молдавскон, села Бръгъли, <на Молдавѣ>¹, <н Стѣницѣн>² н Срѣби, на Текъч(ъ). Тое оу се да <е>³ст(ъ) <е>³мъ шт нас(ъ) оурнкъ, съ въсѣмъ доходомъ, емоу, н дѣтемъ его, н оуиначатомъ его, н правоучатомъ его, н прашѣрѣтомъ его н въсемъ рѣдѣ его, кто бѣдетъ на н блжнѣи, непорѣшенно инколиже, на вѣкы. І хотарѣ тѣмъ селамъ да ест(ъ) по старомъ хотарѣ, кѣда из вѣка оживали.

І на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспо)дства ми, Іліи воєводы, н вѣра брата г(оспод)ства ми, Стефана воєводы, н вѣра с(ы)на г(оспод)ства ми, Романа, н вѣра въсѣхъ дѣтен нашихъ(ъ), вѣра пана Жѣржа Фратовска<го>³ н дѣти его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Исаи, вѣра пана Петра Хоудича дворника, вѣра пана Стана Брълича, вѣра пана Мнѣхана Попши, вѣра пана Шефѣула Жѣмататевича н брата его, пана Мындри, вѣра пана Доумы Лимѣдѣлевича н брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станѣула постелника, вѣра пана Піатры,

вѣра пана Доу́мы дворника, вѣра пана Ёнтолта, вѣра пана Фырѣва, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Бериндѣя столника, вѣра пана Манонла Гръчина, вѣра пана Иліаша спатарѣ, вѣра пана Станчула комнса <н>³ вѣра вѣсѣхъ болѣрѣ нашинхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великыхъ(ъ), и малыхъ(ъ)>³.

И по нашемъ животѣ, кого Ё(ог)ъ избереѣтъ господаремъ быти оу нашемъ <земан>³, оу Молдавскомъ, или ѡт(ъ) братѣи нашинхъ(ъ) [или ѡт(ъ) братѣи нашинхъ(ъ)] или ѡт(ъ) дѣтен нашинхъ(ъ) или бѣд(и) кто ѡт(ъ) нашего племени, тот(ъ) що <бы>³ не порѣшил(ъ) нашего дааніа, али що бы имъ оу <тверѣдилъ>³ и оукрѣпилъ занѣже есми дали емѣ за его право и вѣѣрнѣю слѣжебѣ>³.

И на болшее потверженіе, велѣли есми нашемъ вѣрномѣ панѣ, Діеннсоу ѡвог-оѣтѣ, писати и печатѣ нашѣ прикѣснити к семѣ нашемѣ листѣ.

Писа Пашко, оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) х^{ст}и^ие дек(ебрѣ) ѿ.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVIII-lea>: Uricul Birgăești, de pe Moldova.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Ion Ureche păhărnice, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, satele Birgăiani, <pe Moldova>¹, <și Stănigeni>² și Sirbii, la Tecuci. Toate acestea să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia, credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Piatră, credința panului Duma vornic, credința panului Vitolt, credința panului Firău, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berindei stolnic, credința panului Manoil Grecu, credința panului Iliăș spătar, credința panului Stanciul comis <și>³ credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în <țara>³ noastră, în Moldova, sau din frații noștri [sau din frații noștri] sau din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela <să>⁴ nu clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui <slujbă>¹.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit credinciosului nostru pan, Dienis logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco, la Suceava, în anul 6945 <1437> decembrie 20.

Bibl. Acad., LXIV/2. Orig., perg. (30,5 × 38,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 151–152. O foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/35 a, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/145.

¹ Rupt; întregit după însemnarea de pe verso.

² Rupt și șters; întregit după doc. din 1598 aprilie 10 (v. Ghibănescu, *Surele*, XX, p. 74—77, orig. slav; v. și Arh. St. Iași, CCCL/99, copie slavă), în care se menționează privilegiul lui Ureche păhărnicele de la Ilie și Ștefan voievozi pentru satul Stănișeni.

³ Șters.

⁴ Rupt și șters.

177

1438 (6946) ianuarie 17, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевода, н братъ(ъ) г(оспод)ства мн, Стефанъ(ъ) воевода, г(осп(о)д(а)ріе Землі Молдавскон¹. Знаменнто чинимъ, н съ смѣлѣ листомъ нашимъ, оу сѣмъ кто на немъ оу зрѣти нли его что оуч(н) оу слышѣти, вже тотъ(ъ) истинны нашъ вѣрны болѣрны, панъ Доума Нимецскы, слоужилъ намъ право н вѣрно. Тѣмже, мы, видѣвши его [его] правю н вѣрною слоужбою до насъ(ъ), жаловали есми его воевою нашею м(н)л(о)стію н дали есми емоу едно село, оу нашѣ землі, оу Молдавскон¹, на Молдавѣ, на нмѣ Рошнорѣ, що бѣ емоу было вт(ъ) насъ(ъ) оу рѣкѣ н съ оу сѣмъ доходомъ, емоу, н дѣтемъ его, н братіямъ его, н оуноучатомъ его, н прѣоучатомъ его, н прѣоучрѣтомъ его н всемоу родоу его, кто коли емоу нли ближни боудетъ(ъ), непорушено, нмѣ, нмолѣ, на вѣки вѣчно.

І хотарѣ томоу село да ест(ъ) вт(ъ) оу снхъ(ъ) сторонѣ по старому хотароу, коудѣ нз вѣка живали.

І на то ест(ъ) вѣра наша г(оспод)ства, Іліа воевода, н вѣра брата нашего, Стефана воеводи, н вѣра прѣвѣзлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа, н вѣра болръ нашихъ(ъ): вѣра пан(а) Жоуржа Фратовского, вѣра пана Бѣлча, вѣра пана Исана, вѣра пана Петра Гоудича дворника, вѣра пана Стана Брѣлнча, вѣра пана Мнхана Попши, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчоула постелника, вѣра пана Пнлтра, вѣра пана Доума Чорного дворника, вѣра пана Петра спетарѣ, вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Фѣрѣва, вѣра [вѣра] пана Козми Шандровнч(а), вѣра пана Манонла, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Берндѣл столника, вѣра пана Кр(ъ)сти Чорны, вѣра пана Косте Яндронниковнч(а), вѣра пана Ілѣ-Яндра спѣтарѣ, вѣра пана Станчоула комнса н вѣра всѣс(ъ) болръ нашихъ(ъ) м(о)лдавскыхъ(ъ)², н велнкыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

І по нашимъ животѣ, кто боудетъ г(осп(о)д)ръ нашѣ Землі Молдавскон¹, нлі вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) нли вт(ъ) бра(т)е³ нашихъ(ъ), нлі вт(ъ) наш(о)го племени нли боудѣ кто, ког³о Б(о)гъ нзберетъ(ъ) в(ы)т³н, тотъ(ъ) що бѣ нмѣ не по³роушил(ъ) нашего дааніа, але що бы нмѣ оу крѣпнл(ъ) н оу тверднл за-ноужѣ есми дали <нмѣ>³ за нхъ(ъ) провою⁴ н вѣрною слоужбою.

І на боушен крѣпостѣ все выше писаному, велѣли есми нашему вѣрному пану, Дінсоу лог³о³ѣтоу, писати н прѣвѣснѣти нашу печать к сѣмоу листу нашему.

Пис(а) Кр(ъ)стафорѣ граматнк(ъ), оу Соучавѣ, в(ъ) лѣт(о) 7438, м(ѣ)-с(ѣ)ца генарѣ 31.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se că acest adevărat boier al nostru credincios, pan Duma de la Neamț, ne-a slujit nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui [lui]

slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat un sat, în țara noastră, în Moldova, pe Moldova, anume Roșiori, ca să-i fie și de la noi uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, care îi va fi cel mai apropiat, neclintit, lui, niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, Ilie voievod, și credința fratelui nostru, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți, credința panului Vilcea, credința panului Isaia, credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Piiatră, credința panului Duma Negru vornic, credința panului Petru spătar, credința panului Vitolt, credința panului Fărău, credința [credința] panului Cozma al lui Șandru, credința panului Manoil, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berindei stolnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Coste al lui Androinic, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din <neamul>³ nostru <sau oricine>³, pe cine va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească pentru că <le>³-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Dinis logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Cristafor gramatic, la Suceava, în anul 6946 <1438>, luna ianuarie 17.

Bibl. Acad., MDLXXV/21. Orig., perg. (28,5 × 47 cm), pecete atârnată, pierdută.

O copie, din sec. al XIX-lea, de Theodor Gașparovici diac, într-o cond. cu doc. moșiei Roșiori, după o trad. din 1781 martie 25, de Gheorghie Evloghie dascăl, ibidem, ms. nr. 234, f. 10. Două foto., una la Arh. St. Iași, MXXXVIII/36, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/232. Altă copie, din 1818, tot de Theodor Gașparovici diac, într-o cond. asemănătoare, după aceeași trad., la Arh. St. Bacău, Condica Roșiorilor, nr. 1.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Două acle*, pl. în afara textului. Ghibănescu, *Două surele*, p. 311, și *Surele*, XVIII, p. 38–39 (trad. din 1781); Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 125 (trad. prescurtată, după orig.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 1–2 (trad., după Iorga, și trad. din 1781); *D.I.R.*, A, I, p. 149–150 (trad. lui Iorga, după Costăchescu); D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 86–87 (text slav și trad.).

¹ Pisarul a scris prescurtat: *МЛААЕСКОИ*, dar fără titlă.

² Pisarul a scris prescurtat: *МЛААЕСКОУХ(Ъ)*, dar fără titlă.

³ Rupt.

⁴ În loc de: *правою*.

Suret de pe ispisoc vechiu pe sirbie de la Iliaș și frați-său, Ștefan, voievozi, domni Țării Moldovii, scris în Suceava, din leat 6946 <1438> februarie 7.

Înștiințare facem, prin această cartea noastră, tuturor cui vor căuta asupra ei sau o vor auzi citindu-se, pentru acest adevărat sluga și boiariul

nostru, pan Toma Băcescul, precum slujind el mai innainté vremé cu dreptaté și cu credință părinților noștri, și acum și noaoa, cu driaptă și cu credință slujbă. A căruia văzind și noi cea cu dreptate și cu credință cătră noi slujbă, l-am miluitu-l cu osăbită a noastră milă, de i-am datu-i și i-am întărit ocina a unui nepot a femeii sale, a lui Toader, un sat, în țara noastră, a Moldovei, pe Piriul Negru, cari și l-au fost așăzat din pustiiu, anume Negoestii, pe Piriul Negru. Acesta să-i fie lui de la noi uric, cu tot venitul, și fiilor lui, fraților, nepoților, strănepoților prestrănepoților și la tot neamul lui, cine i să va alege mai de aproape, nestrămutat nici odinioară, în véci.

Iar hotarul acestui sat să fie după vechiul hotar, pină unde s-au apucat din veac.

Și spre aceasta este credința a mai sus-numitei domniei méle, Iliia voievod, și credința a fratelui domnii méle, Ștefan voievod, și credința a preaiubitului fiiu a domnii méle, Roman, și credința a fiilor noștri, și credința a tuturor boerilor noștri, a mari și mici.

Și spre mai întăritură tuturor acestor de mai sus-scrise, am poruncit credincios boerului nostru, Dienis logofăt, să scrie și cătră adevărată cartea noastră această pecete a noastră să lege.

De pe sirbie pe limba moldoviniască am tălmăcit, la anul 1805 decembrie 15, polcovnic Pavel Debrici ot Mitropolie.

Bibl. Acad., CCXVII/24. Traducere.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Acte mold.*, p. 25–26 (trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 150 (trad., după D. P. Bogdan).

179

1438 (6946) februarie 17, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли М(о)лдавскои, и брат(ъ) г(о)спод(с)тва ми, Стефан(ъ) воевода. Знаменито чиним(ъ), ис сѣм(ъ) лнстом(ъ) нашим(ъ), всѣм(ъ) кто на нѣ оузрит(ъ) или его чутчи оуслышит(ъ), оже тотъ истинныи нашъ вѣрны слоуга и боярни(ъ), пани(ъ) Комаричъ, служил(ъ) нам(ъ) правою и вѣрною службою. Тѣм, мы, видѣвше его правокѣрною его службу до нас(ъ), жаловали есми его особною нашею милостію и дали есми ему два села, оу нашею землею, оу Молдавском(ъ), подан мовил(ъ) Юкаш(ъ), на имѣ Жидеціе и йверещіе, що бы емоу былн оурик(ъ) и съ оусѣмъ доходом(ъ), и дѣтем(ъ), его, и братіамъ его, и оуноучатом(ъ) его, и прѣоуччатом(ъ) его, и прѣшоурѣтом(ъ) его и всемоу племенн его, или ближним(ъ), непорушенно, им(ъ), николи, на вѣки вѣчного, и съ всѣми своими старими хотари, кудѣ из вѣка шжиали.

И на то ест(ъ) вѣра наша г(о)спод(с)тва, више писанным(ъ) Ілиа воевод(ы), и брата нашего, Стефана воевод(ы), и вѣра прѣвѣзлюбленнаго с(ы)на г(о)спод(с)тва ми, Романа, и вѣра всѣх(ъ) дѣтен наших(ъ) и вѣра бояръ наших(ъ)¹: вѣра пана Жоржа Фратовскаго и дѣти его, вѣра пана Блчи и дѣти его, вѣра пана Исаію и дѣти его, вѣра пана Петра Гудича дворника и дѣти его, вѣра пана Кр(ъ)сти и дѣти его, вѣра пана Брилча, вѣра пана Мнхана Попши и дѣти их(ъ), вѣра пана Шефѣла Жумататевич(а) и брата его, пана Мнхандри, и дѣти их(ъ), вѣра пана Дѣмъ Дулческула и брата его, пана Мирчи, и дѣти их(ъ), вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула постелиника, и дѣти их(ъ), вѣра пана Пимтрѣ, вѣра пана Дѣмъ Чорного дворника и дѣти их(ъ), вѣра пана Петра спѣтарѣ, вѣра пана Форова, вѣра пана Козми Шандровича, вѣра пана Манонла Гръчнина, вѣра пана [вѣра пана]

Бѣлоша чашинка, вѣра пана Бериндѣа столника, вѣра пана Плещандра спѣтарѣ, вѣра пана Станчоула комнса, вѣра боарѣ нашнхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашнмъ(ъ) жикотѣ, кого <Богъ>² изберетъ быти г(о)сп(о)д(а)ръ, вт(ъ) дѣтен нашн или вт(ъ) <братѣн>² нашн или вт(ъ) нашего племени или кого Б(о)гъ изберетъ быти>², тотъ(ъ) що бы имъ(ъ) не порушилъ нашего даданіа и потвѣрженіа, але що бы имъ(ъ) потвѣрдилъ(ъ) и оукрѣпилъ(ъ) заноуж(е) дадн есмн имъ(ъ) за нхъ(ъ) пра<во>¹вѣрною службѣ.

И на бѣлшего крѣпостъ все<моу>¹ выше писанномуу, велѣли есмн слѣсѣт(ъ) нашему вѣрномуу, Деннсу логобету, писати и прикѣснати нашу печатъ к сему листу нашему.

Оу Сучаке, в(ъ) лѣт(о) xсѣм̄с февр(8)рія 3̄і.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată a noastră credincioasă slugă și boier, pan Comarici, ne-a slujit nouă cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreptcredincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat două sate, în țara noastră, în Moldova, lângă movila lui Iucaș, anume Jideștii și Avereștii, ca să-i fie uric și cu tot venitul, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, celui mai apropiat, neclintit, lor, niciodată, în vecii vecilor, și cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și a fratelui nostru, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Bîrlîci, credința panului Mihail Popșa și a copiilor lui, credința panului Șteful al lui Jumatate și a fratelui său, pan Mîndrea, și a copiilor lor, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, și a copiilor lor, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și a copiilor lor, credința panului Piiatră, credința panului Duma Negru vornic și a copiilor lor, credința panului Petru spătar, credința panului Forou, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Manoil Grecu, credința panului [credința panului] Băloș ceașnic, credința panului Berindei stolnic, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis, credința boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege <Dumnezeu>² să fie domn, din copiii noștri sau din <frații>² noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu <să fie>², acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreptcredincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Denis logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6946 <1438> februarie 17.

Arh. St. București, Peceti, nr. 126. Orig., (22×29 cm), pecete atîrnată, stricată; din legendă se mai vede doar: <† Пѣча<тъ> ... Мола<данскон>.

Cu o trad., din 1778 iunie 21, de Paisie stareț al M-rii Secul și de Ghenadie Cucoranul ieromonah. O foto. la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/146. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 162-163.

EDIȚII: Hăjdeu, *Arch. isl.*, I, 1, p. 4-5 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 7-9 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 150-151 (trad.).

¹ Omis.

² Șters și rupt.

180

1438 (6946) februarie 23, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа коекѡда, господаръ Земли Молдавскѡи. Чинимъ знаменито, сѣмъ нашимъ листомъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оузрѣтъ или его оуслышитъ чтѣши, аже оумыслѣн есми благымъ нашимъ оумысломъ и даѣи есми нашему монастырю, с(вѣ)л(о)мому Бѣзнес(е)нію ш(ъ) Немца, едно село на оусти Кракова, на нмѣ Севковци¹, гдѣ естъ(ъ) Самонѣ ватаманъ, и еднѣ пасекѣ на оусти Татарки и млинъ на оусти Жежѣи. Тоѣ въсѣ да бѣдетъ томуу выше писанномуу нашему монастырю оурикъ, съ всѣмъ доуходомъ, за нашихъ(ъ) с(вѣ)л(о)топочившихъ(ъ) родителѣи д(с)шж и за д(с)шж с(вѣ)л(о)топочившаго родителѣи нашего, еже по с(вѣ)л(о)томѣ д(с)хѣ, Івсѣфа митрополѣи, и за наше здравіѣ и за здравіѣ нашеи княгини, Марены, и за здравіѣ възлюбленныхъ(ъ) дѣтѣи нашихъ(ъ). Тоѣ въсѣ непорочено с(вѣ)л(о)томѣ Бѣзнес(е)нію, никѡи, на вѣкы вѣчныѣ.

И хотаръ томуу селоу, съ всѣмѣи сѡиими старыми хотары, кѣда из вѣка оживѣли.

И на то естъ(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства ми, Іліи коекѡды, и вѣра възлюбленнаго с(вѣ)л(о)на г(оспод)ства ми, Романа, и вѣра въсѣхъ(ъ) дѣтѣи нашихъ(ъ), вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Жѣржа Фратѡвскаго и дѣтѣи его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Ісаѣи, вѣра пана Петра Хоудича двѡрника, вѣра пана Нѣгоиа логоѣта, вѣра пана Стана Бырлича, вѣра пана Муханѣа Попши, вѣра пана Цѣфѣла Жѣмѣтатѣича и брата его, пана Мындри, вѣра пана Дѣмѣ Анѣмѣдоуличича и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазѡра и брата его, пана Станѣола постѣлиника, вѣра пана Бѣтолѣа, вѣра пана Фырѣва, вѣра пана Кѡзмы Шандрѡвича, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Берѣндѣи столѣника, вѣра пана Манѡла прѡтоповѣича, вѣра пана Кр(ъ)стѣ Чѡрнаго, вѣра пана Кѡсти Індѡрѣиновича, вѣра пана Іѣкоуша Черѣватѡго, вѣра пана Стецка Кошѣиловича, вѣра пана Бѣлиши Пѡнича, вѣра пана Ілѣѣандѣа спѣтарѣа, вѣра пана Станѣѣла комѣи и вѣра въсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кого Б(ог)ъ избѣретъ господѣремъ(ъ) быти оу нашеи Земли Молдавскѡи, или ш(ъ) братѣи нашихъ(ъ) или ш(ъ) дѣтѣи нашихъ(ъ), тотъ бы не порѡчиша нашего данѣа, що есми даѣи нашему монастырю, с(вѣ)л(о)томуу Бѣзнес(е)нію, али що бы оутѣрѣдѣи и оукрѣпиша.

И кто порѣшитъ сѣе даніѣ наше, тотъ(ъ) да бѣдетъ проклѣтъ ш(ъ) Г(оспод)ѣ Б(ог)ѣ, и ш(ъ) пр(ѣ)чѣстѣи его м(а)т(е)рѣ, и ш(ъ) четѣри еѣ(ан)г(е)лѣи, и ш(ъ) тѣи свѣл(о)тыхъ(ъ) Б(о)гоносныхъ(ъ) ш(ъ)цѣ, иже въ Никѣи, и ш(ъ) вѣи с(вѣ)л(о)тыхъ(ъ) вѣрѣховныхъ(ъ) ап(о)ст(о)лѣа, да естъ(ъ) поѣѡбенъ Іюдѣи и проклѣтомѣ Іѣрію и да нмѣтъ чѣстъ(ъ) съ шѣмѣи иже възѣпиша на вѣл(а)д(ы)кѣ Х(ри)ста и крѣвъ его на нѣхъ(ъ) и на чѣдѣхъ(ъ) нѣхъ(ъ) естъ(ъ) и бѣдетъ въ бѣзѡчѣнныѣ вѣкы, аминъ.

И НА БОЛШЕЕ ПОТВЕРЖЕНІЕ ТОМЪ ВЪСЕМУ ВЪШЕ ПИСАННОМУ, ВЕЛѢН ЕСМН
САШЪ НАШЕМУ ВѢРНОМУ, ПАНОУ Д<ІЕНН>²ОУ ЛОГОБЕТОУ, ПИСАТИ И ПЕЧАТѢ ПРНѢ-
СНТИ К СЕМОУ НАШЕМУ ЛНСТОУ.

И ПИСА Пашко грамаѣнкѣ, оу Сочавѣ, в(ѣ) лѣт(о), х^сѣ^мс^с ф^ев(р^саріа) кѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: СЕРКОВЦН И ПАСИКА, НА СѢТИН
ЖЕЖИ³.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am cugetat cu gândul nostru bun și am dat mănăstirii noastre, sfinta Înălțare de la Neamț, un sat la gura Cracăului, anume Seucăuți¹, unde este Samoil vătăman, și o prisacă la gura Tatarcăi și moara de la gura Jejiei. Toate acestea să fie acestei mai sus-scrise mănăstiri a noastre uric, cu tot venitul, pentru sufletul sfîntrăposatului nostru părinte, cel după Sfintul Duh, Iosif mitropolit, și pentru sănătatea noastră și pentru sănătatea cneaghinei noastre, Marena, și pentru sănătatea iubiților noștri copii. Toate acestea să fie sfintei Înălțări neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri, credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia, credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Vitolt, credința panului Firău, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Manoil al protopopului, credința panului Cristea Negru, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Iacuș Pintecosul, credința panului Stețco al lui Coșilă, credința panului Vlașin Ponici, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, sau din frații noștri sau din copiii noștri, acela să nu le clintească dania noastră, pe care am dat-o mănăstirii noastre, Sfinta Înălțare, ci să o întărească și să o împuternicească. Iar cine va clinti această danie a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei patru evangheliști, și de cei 318 sfinți părinți purtători de Dumnezeu care au fost la Nicheia, și de cei 12 sfinți apostoli de frunte, să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și să aibă parte cu aceia care au strigat împotriva stăpînului Hristos și singele lui asupra lor și asupra copiilor lor este și va fi în veacurile cele fără sfîrșit, amin.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan D<іenis>² logofăt, să scrie și să atîrne pecetea la această carte a noastră.

Și a scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6946 <1438> februarie 23.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Seucauți și prisaca la gura Jejiei³.

Arh. St. București, M-reă Neamț, XXX/1. Orig., perg. (44 × 32 cm), pecete atârnată, pierdută.

Cu o copie modernă și trei trad.: una din 1835 decembrie 21, de Hrisantie ieromonah de la M-reă Golia, alta din prima jumătate a sec. al XIX-lea, fără autor, și ultima de St. Nicolaescu. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/147. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 165—167, și două copii din sec. al XIX-lea, după o trad. veche, ibidem, CLXXV/6 a și b. Altă copie la Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, ms. nr. 1 733, f. nenumărată.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 472 (facș); Crețulescu, *Doc. Neamț* (b), p. 335—336 (trad. veche); Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 34—35 (trad. din 1835); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 10—12 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 151—152 (trad.).

¹ În alte acte: „Săucești”; (v. doc. nr. 271).

² Șters.

³ La gura Jijiei se afla moara (v., mai sus, textul doc. orig.).

181

1438 (6946) martie 5, Vaslui.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевода, и братъ г(оспо)дства мн, Стефанъ воевода, г(осп)д(а)ріе Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, не снмъ(ъ) листомъ(ъ) нашимъ(ъ), всѣмъ(ъ) кто на н(ъ) оузынтъ(ъ) или его оуслишитъ(ъ) чтвчн, оже тохъ¹а истинна панін пана Жьржа Піатринон, Нѣга, жалован есми ен оуособною нашею мностію и дали есми юн², оу нашеи земли, села <н>¹а Ситнон, на нмѣ Діакулово село, покыше Стром, и селнице цю оу томжде хотару естъ, и едно мѣсто ут пустини, на Бѣцѣ,³ н, на оустн Днечн, да всадитъ собѣ село, и на Краснон, на нмѣ Слѣвещн.

И такоже, прінде прѣдъ(ъ) нами и прѣдъ(ъ) нашимъ бояре Гроза<въ>¹, с(ы)нъ Могошелоуъ ут(ъ) Биннѣ, по своєю доброу волю, и продавъ свою частъ(ъ), половина села оу¹а.....¹ Могоша ут(ъ) Биннѣ³, за¹ нхъ панін Нѣгн пана Піатринон.

Тѣмже, мы, по его доброу волю и по проданію, даемъ и дали есми панін Нѣгн <пана Піатринон село на>⁴ нмѣ прѣдъ(ъ) реченнымъ половина села Могошека ут(ъ) Биннѣ, частъ(ъ) <св>¹ою, <ц>⁵о бы юн² зрнкъ, съ въсѣмъ доходомъ и дѣтемъ <юн, и братіамъ>⁴, и оуиччлатомъ, и прѣоуиччлатомъ нхъ¹, и прѣ- <цирлатомъ>¹ нхъ и въсему роду нхъ(ъ), непорвшено николнже, на вѣкы¹.

І хотаръ¹ тѣмъ селамъ, съ всѣмн нхъ(ъ) старымн хотары, куды из вѣка вжиали. І хотаръ тон пустини, колко възмогутъ оужати досыт(ъ).

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннхъ(ъ) Ілін воевод(ы) и Стефана воеводы, и вѣра бояръ(ъ) нашего г(оспо)дства: вѣра пана Былчн и <дѣ>⁴тен его, вѣра пана Жьржа Фратовского и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ и дѣтен его, вѣра пана Хвдича дворника и дѣтен его, вѣра пана Негрила, вѣра пана Думн Чорног(о) дворника, вѣра пана Снмешна Туркула, вѣра пана Думн Дулческула и <бр>¹ата его, пана Мирчѣ, вѣра пана Богдана, вѣра пана Банѣ Оурѣклѣ, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула постелника, вѣра пана Костича, вѣра пана Івана Балчана чашника, вѣра пана Кр(ъ)сѣ Чорног(о), вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Банчула и брата его, пана Шефчула, вѣра пана Шефчула и брата его, пана Мындрѣ Жумжтатичн, вѣра пана Бани пуртарѣ, вѣра пана Станчула Понича,

вѣра пана Тадора вистіарника, вѣра пана Шаловѣ Комана, вѣра па(на Діе)⁴ниша спѣтарѣ, вѣра пана Радвѣла Пискѣ столника, вѣра пана Бадѣ, вѣра пана Станчвѣла комиса, вѣра пана Тадо¹ра Кѣмѣла, вѣра пана Данчвѣла столника кнѣсгн¹-нини н вѣра всѣхъ бояръ на¹шихъ молдавскыхъ, великихъ и малыхъ.

И по нашемъ жнко⁴тѣ, кто вудетъ <господаръ оу нашемъ земан, нан⁴wt(ъ) дѣтенъ нашихъ(ъ) нан wt(ъ) братінъ нашихъ(ъ) нан нашего племени нан боуд(н) кто, кого Б(огъ) изберетъ быти⁴, тотъ(ъ) що бы нмъ не порушилъ нашего дааніа, ан що бы н¹мъ оутвердилъ н⁴ оукрѣпилъ зануже даан есми нмъ за нхъ(ъ) вѣрною служев.

И на болшее потерѣжденіе тому всемъ вы¹ше писан¹ному, велѣан есми нашемъ вѣрному пану, снмѣ лого⁴те⁴tv, прнвѣснті нашѣ печать к сему ан¹стѣ на⁵шемъ.

Мнхвѣ(ъ) пис(а), оу Баслаш, в(ъ) лѣт(о) x¹sm¹s м(а)рт(а) 7.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domnii mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că pe această adevărată panie a panului Giurgiu Piatră, Neaga, am miluit-o cu deosebita noastră milă și i-am dat ei, în țara noastră, un sat pe Sitna, anume satul lui Diiacul, mai sus de Stroe, și seliștea care este în același hotar, și un loc din pustie, pe Bic, ...¹ la gura Diviceii, să-și întemeieze sat, și pe Crasna, anume Slăvești.

Și, de asemenea, a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri Grozav, fiul lui Mogoșel de la Vinnea, de bunăvoia sa, și a vindut partea sa, jumătate de sat la ...¹ Mogoș de la Vineă³, pentru ...¹ paniei Neaga a panului Piatră.

De aceea, noi, după bunăvoia lui și după vînzare, dăm și am dat paniei Neaga <a panului Piatră satul>⁴ anume acea mai sus-scrisă jumătate de sat a lui Mogoș de la Vinnea, partea sa, ca să-i fie ei uric, cu tot venitul, și copiilor <ei, și fraților>¹, și nepoților, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestei pustii să fie cît vor putea folosi îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor domniei noastre: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Negrilă, credința panului Duma Negru vornic, credința panului Simeon Turcul, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Bogdan, credința panului Oană Ureacle, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Costici, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea al lui Jumătate, credința panului Oană portar, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Tador vistir, credința panului Șalou Coman, credința pa<nului Die>⁴niș spătar, credința panului Radul Pisc stolnic, credința panului Badea, credința panului Stanciul comis, credința <panului Tado>¹r Cămilă, credința panului Danciul stolnicul doamnei și credința tuturor boierilor noștri <moldoveni, mari și mici.

Iar după⁴ viața <noastră>⁴, cine va fi <domn în țara noastră, sau>¹ din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu <să fie>⁴, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o <intărească și>⁴ și să le-o imputernicească pentru că le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Sima logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mihul, la Vaslui, în anul 6946 <1438> martie 5.

Bibl. Acad., CCIX/1. Orig., perg. (32 × 24 cm), pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, *ibidem*, ms. nr. 5 232, f. 169–171. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/148.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 36–38 (text slav, cu greșeli, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 14–17 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 153–154 (trad.).

¹ Șters.

² Așa în orig.

³ De la *половина* („jumătate”) până aici, tăiat cu altă cerneală.

⁴ Rupt și șters.

⁵ Rupt.

182

1438 (6946) mai 17.

6946 <1438> <mai 17>¹.

Ispisocul domnului Ilieș voievod² <și al fratelui său, Ștefan voievod>¹, întăritori lui Mihlia³ Tava și fiului său, Stan aprodul, că i-au miluit domnie sa și le-au dat lor pe satul undi iasti casa lor, pe Crasna, pe din sus de Dodești⁴, i un loc din pustietăți⁵, ca să le fii lor uric, cu tot vinitul.

Și hotarul satului să fii pe undi au stăpînit din vechiu, iar hotarul pustietății acei să fii pe cît va pute apuca să stăpîniască din distul pentru un sat.

Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 17, f. 148 r. Rez. într-un doc. din 1837 noiembrie 18.

Alt rez., într-un perilipsis din 1822 decembrie 7, mai puțin dezvoltat, dar cu data de lună și zi: maiu 17, la Arh. St. Buc., Episc. Huși, XX/41 (nr. 4). O menț., avînd data de lună și zi: maiu 17, într-un doc. din anul 1837 pentru satele Tătărăni, Deleni, Ghereni, și Mățăgani, la Arh. St. Iași, DCCLXXIII/4; în fondul de doc. al același arh., distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, se mai afla un rez. mai puțin dezvoltat sub cotele: Tr. 410, op. 446, dos. 82, f. 2, 27 r. și 42.

EDIȚII: Rosetti, *Pămîntul*, p. 100 (rez. pierdut de la Arh. St. Iași); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 20 (rez. din 1838 noiembrie 18); *D.I.R.*, A, I, p. 154 (rez., după Costăchescu).

¹ Completat după rez. de la Arh. St. București și menț. de la Arh. St. Iași.

² În rez. de la Arh. St. București urmează: cu tălmăcire lui.

³ În același rez.: Micle.

⁴ În același rez.: Dădești.

⁵ În același rez.: pe pîrîu

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Іліа воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменіто, с сѣмъ нашимъ(ъ) листомъ(ъ), оу сѣмъ кто на нъ оузритъ(ъ) или его оуслышитъ(ъ) чтоучи, аже прінде прѣдъ(ъ) г(оспод)ство ми Жоуржъ Оуngoурѣноула и дала(ъ), по своен до<брон>¹ волн, шт(ъ) своего выслуужеіа, своему сестричичевн, Оу¹лан и братоу его, Юсѣ, двѣ селѣ на Тоурлоуи, на имѣ Прочешіи и Нѣгншеши; а по его сѣмр(ъ)ти, где ест(ъ) его домъ(ъ), на Невирѣ, половина того села, Оули с<а>¹момъ. И ми, видѣше нхъ(ъ) волю, такоже имъ(ъ) даемъ(ъ) шт(ъ) насъ(ъ) оурикъ(ъ), и дѣтемъ(ъ) нхъ(ъ) и вѣсемоу родоу нхъ(ъ), на вѣкы.

И при томъ(ъ) былъ Жсржъ староста, и панъ Фырѣоу, и Петръ Братескоула(ъ), и Бана Бирншъ, и Станчѣла(ъ) Д(а)в(н)д(о)вѣ, и Богданъ(ъ) діакъ(ъ), и Ёне и Филипъ(ъ).

И такожъ, кто шт(ъ) нхъ(ъ) не иметъ сноу ладоу шт(ъ) нхъ(ъ) дрѣжати и вѣдетъ(ъ) оуспоминати, тотъ(ъ) <н>¹амъ заплатитъ(н) шестъ десѣтъ роублн.

И велѣли есми <Паш>¹коу діакъ писати и печатъ к семоу нашему листоу <привѣснті>².

Пис(а) оу Соч(а)вѣ, на Петровъ(ъ) д(ъ)нѣ, в(ъ) лѣт(о) x^см^с<3>³.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea domniei mele Giurgiu Ungureanul și a dat, de bunăvoia lui, din vislujenia sa, nepotului său de soră, <U>¹lea, și fratelui său, Iuga, două sate pe Turlui, anume Porcești și Neaghișești; iar după moartea lui, unde este casa lui, pe Nevira, jumătatea celui sat, lui Ulea singur. Iar noi, văzînd voia lor, de asemenea, le dăm de la noi uric, și copiilor lor și întregului lor neam, în veci.

Iar la aceasta a fost Giurgiu staroste, și pan Firău și Petru Bratescul, și Oană Viriș, și Stanciul al lui David, și Bogdan diac, și One și Filip.

Și, de asemenea, cine dintre ei nu va ține această învoială dintre ei și va ridica piră, acela să ne plătească șaizeci de ruble.

Și am poruncit lui <Paș>¹co diac să scrie și <să atirne>² pecetea la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în ziua Sfintului Petru, în anul 694<6>³(143<8>).

Bibl. Acad., Peceti, nr. 5. Orig., perg. (16,5 × 15,5 cm), pecete mică atirnată, stricată.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 178. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/122.

După membrii statului și după scriitorul actului, ca și după baza orizontală a cifrei unităților care se mai vede în orig., veleatul inițial a fost, cu siguranță, 694<6> (143<8>). În acest caz însă, ziua Sf. Petru menționată în dată, nu mai poate fi asimilată sărbătorii sfinților apostoli Petru și Pavel, 29 iunie (v. EDIȚII), întrucât Giurgiu Ungureanu murise înainte de 20 iunie 1438 (v. doc. următor). Dintre celelalte date calendaristice cînd se sărbătorește același sfînt s-a reținut 18 mai, deoarece la 17 ianuarie se pare că domnul avea în jurul său tot sfatul (v. doc. nr. 177), iar 12 iunie este prea apropiată de moartea donatorului. Pentru aceeași dată, v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 62–63.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 462 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 342–343 (text slav și trad. cu data: 1432 iunie 29); *D.I.R.*, A, I, p. 104 (trad., cu data: 143<3> iunie 29).

¹ Șters.

² Omis.

³ Șters; v. datarea.

Von Gottes Gnaden, wir, Eliä Woewoda, Hospodar des moldauischen Landes und der Bruder meiner Herrschaft, Stefan Woewoda, thun kund durch diesen Brief allen, die solchen sehen, oder lesen hören wienach vor unsere Herrschaft gekommen H<er>r Stroe aus seinem guten Willen und hat die Hälfte des Dorfes, wo der Ungar Georg war, mit H<er>r Chudič dem Hofrichter vertauscht, und H<er>r Chudič hat dem H<er>r Stroe Rohtinez gegeben mit allen Wiesen. Da wir nun ihre gütliche uebereinkunft gesehen, so geben auch wir (solches)¹ dem H<er>r Chudič, dem Hofrichter, damit es ihm auch von uns eine Handveste sei mit allen Einkünften.

Auch geben wir ihm noch eine Oede auf der schwarzen Chalm namens Hluboka und ein Dorf am Wege an der Mündung des Baches Borodak, wo der Königsrichter (knjas)¹ Michael gewesen, damit ihm all' dieses von uns eine Handveste sei mit allen Einkünften, ihm, seinen Kindern, Enkeln, Urenkeln, Ururenkeln und seinem gazen Geschlechte, der nächste sein wird, unverbrüchlich für immer, ewiglich.

Und der Chotar dieser Dorfshälfte von dem einen und anderm Anteile soll sein, wo er von jeher bestanden. Der Chotar aber von dieser Oede soviel, als ein Dorf bestehen mag, und der Chotar des Dorfes, so am Wege, mit all' seinem alten Chotar bis wohin er von jeher bestanden.

Und hierauf ist die Gewär unserer obgenannten Herrschaft wir Eliä Woewoda, die Gewär des Bruders unserer Herrschaft, Stefan des Woewoden, d<ie> G<ewär> des vielgeliebten Sohnes unserer Herrschaft, Roman's, d<ie> G<ewär> all' unserer Kindern und die Gewär unserer Bojaren: d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Georg, des Fratauzers und seiner Kinder, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Wilča, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Jsaia, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Kr'stea, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Nêgoe, Kanzlers, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Michael Popscha, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Steful Shumetatewič und seines Bruders, H<er>r Mindru, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Duma von Nemz und seines Bruders, H<er>r Mirča, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Lasor und seines Bruders, H<er>r Stančul, Kämmerers, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Georg Piatra, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Duma, Hofrichters, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Negri-lasch, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Witolt, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Füräw, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Peter, Schwertträgers, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Duma Jsaiew, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Bälösch, Mundschenks, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Berendei, Truchsesses, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Kosma Schandrowič, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Manuel von Chotin, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Kr'stea d<es> schwarzen, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Misa, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Kosta Andronikowič, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Wlaschin Ponič, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Nemirka, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Hodco² d<es> Mamuriner's, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Stezko Koschiewič, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Alexander, Schwertträgers, d<ie> G<ewär> d<es> H<er>r<n> Stančul, Marstallers, und die Gewär all' unserer moldauischen grossen und kleinen Bojaren.

Und nach unserem Leben, wen immer Gott auserwahlen wird, Hospodar zu sein unseres moldauischen Landes entweder von unseren Brüdern oder unseren Kindern, oder wen immer von <Gott auserwählen wird, der soll demselben doch unsere Schenkung, nicht umstossen sondern dieselbe bestärken und bekräftigen, denn wir haben es ihm für seinen redlichen und getreuen Dienst zu uns gegeben².

Und zu mehrerer Bekräftigung <all des obgeschriebenen haben wir unserem>² getreuen H(er)r Donisi, dem Kanzler, <befohlen>² zu schreiben <und unser Siegel beizuhängen diesem unseren Briefe>².

Geschrieben hat's Paschko, der Schreiber, zu Sočawa, im J(ahre) 6946 <1438> Juni 20.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a venit înaintea domniei noastre pan Stroe, de a lui bunăvoie, și a schimbat jumătate de sat, unde a fost Giurgiu Ungureanul, cu pan Hudici vornic. Și pan Hudici a dat panului Stroe, Rohtineții, cu toate poienile. De aceea, noi, văzînd înțelegerea lor de bunăvoie, am dat și de la noi panului Hudici vornic ca să-i fie și de la noi uric, cu tot venitul.

De asemenea, îi mai dăm o pustie la Holmul Negru, anume Hluboca, și un sat la drum, la gura pîrului Borodac, unde a fost cneaz Mihail, ca să-i fie toate acestea de la noi uric, cu tot venitul, lui, copiilor, lui, nepoților lui, strănepoților lui, răstrănepoților lui, și întregului neam, care va fi mai aproape, nestricat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestei jumătăți de sat să fie dinspre toate părțile pe unde din veac a existat. Iar hotarul acestei pustii să fie cit ii va fi îndeajuns pentru un sat. Iar hotarul satului de la drum, cu toate hotarele sale vechi, pe unde din veac a existat.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Roman, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia, credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Mihail Popșa, credința panului Stan Birlici, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindru, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, Stanciul postelnic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma vornic, credința panului Negrilaș, credința panului Vitolt, credința panului Firău, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Beloš ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Manuel de la Hotin, credința panului Cristea Negru, credința panului Misa, credința panului Coste al lui Andronic, credința panului Vlașin Ponici, credința panului Nemirca, credința panului <Hodco>² de la Mamurinți, credința panului Stețco al lui Coșilă, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau pe oricine <îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu strice dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă>²

Iar spre mai mare întărire <a tuturor celor de mai sus-scrise>², am poruncit credinciosului nostru boier, Donisi logofăt, să scrie <și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră>².

A scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6946 <1438> iunie 20.

După Wickenhauser, *Bocholin*, p. 65–66. Trad. după orig., perg., pecete atârnată.
O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la *Bibl. Acad.*, ms. nr. 5 232, f. 75–76.
O menț. grec., la *Arh. St. București, M-reă Btrnova*, II/22 (nr. 19).
ALTE EDITION: Ghibănescu, *Surele*, XXII, p. 92 (rez., după trad. lui I. Bogdan); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 23–24 (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 154–155 (trad., după Costăchescu).

¹ Așa în textul editat.

² Loc gol în textul editat.

185

1438 (6946) iulie 6, Vaslui.

Suret de pe uric vechiu sîrbăscu de la Ilie voevod și Ștefan voevod din let 6946 <1438> iulii 6.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voevod și <fratiele domnii noastre>¹ Ștefan voevod, domnii Țării Moldovii. Facem știre, prin această carte a noastră, tuturor cui vor căuta spre dinsa sau o vor auzi citindu-să, precum această adivărată sluga noastră, pan Mihail Oțul, pisariul nostru, ne-au slujit noui cu driaptă și <cu>² credință slujbă. Drept aceia, văzînd noi a lui slujbă cătră noi ce cu dreptate și cu credință slujbă, l-am miluit pre el cu osăbită a noastră milă și i-am dat lui, în pămîntul nostru, sate, pe Berheciu, undi este Loluș³ și, mai din gios, undi esti Stan giudile, pe de amîndouî părțile, și la gura Dunavățului, [și] Dobrana⁴, undi este Zlătariul, și, mai din sus, undi este Coste călugărul. Asămine și la Prut, mai din gios de gura <piriului>¹ Oancii, undi este Stanislav Ravasă, și săliște ce vechi, Sto<e>²neștii, <și>¹, l<a>⁵ Corod, undi au fost Dragoșă⁶, <și pe din gios, săliște lui Stan Sîrbul>⁷, și la Movila Corodului, Săliște Sîrbilor, și de la Movila ce Mare pină la gura Corozăului, pe de amîndouî părțile, încît ar pute să-ș aș<e>²ze sate cu cotunurile lor și să aibă și fînațe. Pe aceste toate să-i fii de la noi uric, cu tot <ve> ⁵nitul, lui și fiilor lui, fraților lui, nepoților, strănepoților, prestrănepoților săi și la tot niamul lui, nestrămutat nici odinioară, în veci.

Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarăle sal<e>⁵, pe unde s-au hrănit din vac, cum și hotarul pustietățîlor acelora să fie încît să vor pute hrăni din distul.

Și spre aciașta este credința a însuș domnii noastre de mai sus-scrisă, Ilie voevod și Ștefan voevod, și credința a tuturor boerilor noștri a Moldovii, a marii și micii.

Iar după viița noastră, cine va fi domnu pămîntului nostru acestue, a Moldovii, din fii noștri sau din frații noștri sau cineva din niamul nostru sau pre cine și ar alege Domnăzău a fi domnu pămîntului acestue, acela să nu aibă a strica această danie <a>² noastră, ci mai virtos să-i întăriască pentru că noi i-am dat pentru a lui driaptă și cu credință slujbă.

Și spre mai mare întărire acestor de mai sus-scrisă, am poroncit credincioasă slugii noastre, pan Sima⁸ logofăt, ca să lege pecete la aciașta carte <a>² noastră.

Au scris Donciu, în Vaslui⁹.

De pe sîrbii pe limba moldoviniască s-au tălmăcit, la 1795 mart 9, de polcovnicul Gavril¹⁰ Dobriți¹¹ ot Mitropolii.

Arh. St. Iași, CCXLVI/1. Copie după trad.

O foto., după această copie, ibidem, DCCVI/11.

O trad., din 1825 martie 6, de Ioan Stamati pitar, se află în posesia lui D. P. Bogdan.

Acest doc. a fost confundat în edițiile anterioare cu un altul, acordat de Iliaș și Ștefan voievozi tot lui Mihail Oțel, dar pentru un număr mai mare de stăpîniri (v. comentariul de la doc. următor).

EDIȚII: Băleanu, *Doc. și reg.* (b), p. 257–258 (copie după trad.); D. P. Bogdan, *Acte 1426–1502*, p. 37–39 (trad. din 1825); *D.I.R.*, A, I, p. 155–156 (aceeași trad., însă cu indicația depozitului greșită).

¹ Întregit după trad. din 1825 (v. EDIȚII).

² Omis.

³ În trad. din 1825: Loloș.

⁴ În aceeași trad.: „și, pe Dunavăț, în gura văi ...”; greșit, însă, „Dobrabii”, pentru „Dobranii”.

⁵ Rupt.

⁶ În copie urmează mențiunea traducătorului: „lipsă, că nu s-a cunoaște”.

⁷ Întregit după doc. nr. 187.

⁸ În trad. din 1825, corect: „Sima”.

⁹ În aceeași trad.: „tîrgul Vasluiului”.

¹⁰ Greșit, pentru „Pavel”.

¹¹ Pentru „Debriț”.

186

<1438, după iulie 6—1442 august, după 1>.

Suret di pi un ispisocu sirbăscu de la Ilieș și Ștefan voievozi din let ...¹.

Facem înștiințare, cu această carte a noastră, tuturor cine pe dinsa va căuta sau cetindu va auzi, pentru adivărată slugă și credincios boeriul nostru, diacul Mihail Oțel, carile au slujit noui cu dreptate și cu credință. Pentru cari, văzînd noi a lui driaptă și credincioasă slujbă cătră noi, l-am miluit pre dînsul cu osăbită milă a noastră și i-am dat lui, întru a nostru pămîntu, satul, la gura² Berheciului, undi este casa lui, <apoi, tot pe Berheci>³, undi au fost Loluș giudile, și, din gios, la Petriș, undi au fost Stan giudile, pe di amîndouî părțile Berheciului, și fintina lui Berbeț⁴, și pină la Poețile⁵ <și>⁶, pi din sus, tij pe Berheci, satul anumi Slipotenii, undi au fost giude Slipotă, și, la gura Dunavățului, Dobrana, undi au fost Zlătar, și fintina lui Selevestru, pe di amîndouî părțile, pină la ...¹, și, iar pe Dunavățu, pe din sus de Rogoază, poiana unde au fost Coste <călugărul>⁷, și păriul Dobranii, pe di amîndouî părțile, pină la gura ...¹ și, pe Tutova, satul anumi Șobronenii, undi au fost Radul, și Fintina lui Drăgan, și, la Cobili, Draganiceștii, și să-și facă luiș mori la amîndouî malurile Siretului, și, în gura Toboliții Vechii, Oțăleștii, unde au fost casa lui, și cu moară în Topoliță, și săliște Comareva, și, la Corod, Gazășii, dinpreună cu Giudeții⁸, și, pe din gios, sălește lui Stan Sirbul, și, la Corod, Movila Siliștii Sirbilor⁹, și de la Movila Mare, pi di amîndouî părțile Corodului, pără în gura Corodului, cit va fi de agiunsu unui sat, și să-și facă toate celi trebuitoare și finaț citu-i va fi de trebuință ...¹⁰.

Iar hotarul acelor sati, din gura Corodului pină la Movila Sirbilor¹¹ ...¹².

Arh. St. Iași, CCXL/1. Copie după trad., incompletă.

Două rez., cu datele greșite: 1437 (6945) iulie 6 și 1438 (6946) iunie 6, ibidem, Tr. 1 765, op. 2 014, dos. 40, f. 35 r., și, respectiv, Anaforale, nr. 25, f. 133 v. Alt rez., tot cu data greșită: 1438 (6946) iunie 6, se afla în fondul de doc. al acelorași arh., distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 67, op. 75, dos. 1, f. 49 r.

Acest doc., cunoscut inițial numai prin intermediul celor trei rez., a fost considerat identic cu cel obținut în 1438 iulie 6 (v. doc. anterior), tot de către Mihail Oțel, de la Iliș și Ștefan voievozi, datorită asemănărilor de dată și conținut. Copia inedită de la Arh. St. Iași dovedește însă corectitudinea lecturilor vechilor rezumatori ai acestui act, prin care se adăugau stăpîni-
rilor lui Mihail Oțel și altele, necunoscute prin doc. din 1438 iulie 6. În plus, existența a două
acte diferite este confirmată de faptul că același diac a transcris atît trad. cu data 1438 iulie 6,
cît și pe cea neterminată, care, nu este exclus să fi fost făcută tot de către Pavel Debrici. ...

Datele transmise de rez. actului în discuție: 1437 iulie 6 și 1438 iunie 6, nu pot fi însă
acceptate, deoarece este evident că diecii din prima jumătate a sec. al XIX-lea au făcut gre-
șeala de a considera identice cele două copii, atribuindu-le aceeași dată. Lecturile eronate ale
veleatului: 1437 (6945) în loc de 1438 (6946) sau ale lunii: iunie în loc de iulie, sînt expli-
cabile.

Avînd în vedere numărul mai mare de sate menționate în copia traducerii incomplete,
aceasta poate fi socotită posterioară actului din 1438 iulie 6.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 523 (rez. din Tr. 1765, cu aceeași dată) și II, p. 21
(rez. din Tr. 67, cu aceeași dată).

¹ Loc gol în copie.

² Greșit; în rez. din Tr. 67 (v. descrierea arheografică) satul „unde este casa lui” Mihail
Oțel este identificat cu Oțelești de la obârșia Berheciului.

³ Completat după același rez.

⁴ În rez. din Tr. 67 și Anaforale, nr. 25: „Bărbîntă”.

⁵ Sic!

⁶ Omis în copie.

⁷ Loc gol în copie; completat după rez. din Tr. 67 și Anaforale nr. 25 (v. și doc. anterior).

⁸ „Gazășii” reprezintă, probabil, o lectură eronată a numelui satului indicat în doc.
anterior (nr. 185) sub forma: „unde a fost Dragoș” (гдѣ былъ Драгошъ), iar „dinpreună cu
Giudeții”, o interpretare greșită a expresiei slave: въѣхъ ждѣи (ambele judecii).

⁹ În doc. anterior (nr. 185), pasajul corespunzător este redat astfel: „și la Movila Coro-
dului, Săliște Sirbilor”.

¹⁰ Loc gol în copie (două rînduri și jumătate).

¹¹ Mai sus: „Movila Siliștii Sirbilor”.

¹² Continuarea lipsește în copie.

187

1438 (6946) august 18, Suceava

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевода, господаръ Землі Молдав-
скон, н братъ господаря мн, Стефанъ воевода. Чинимъ знаменито, с сѣмъ
нашимъ лнстомъ, оу сѣмъ кто на нѣ оу зрѣтъ нан его оу слышнѣтъ чѣмъ, аже
оу мыслнн есми нашимъ (ъ) добрымъ оу мысломъ, за нашнхъ (ъ) родителн д(с)шѣ
н за наше здравнѣ н за здравнѣ възлюбленнхъ (ъ) дѣтен нашнхъ (ъ) н за възлюблен-
наго с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа воеводы, дало ест(ъ) ¹ г(оспод)ство мн едноу
поустыню Манастирю вт(ъ) Полѣны, гдѣ ест(ъ) егоуменъ Досоуен, подлн при-
коутъковъ Хрѣловскыхъ (ъ), да сн осаднтъ село. То е томоу манастирю, непо-
роушено николн, на вѣки, оу рнк(ъ) н съ вѣ сѣмъ доходоу.

І хотаръ тон поустыни поченше вт(ъ) Белкон Долны, прости черес(ъ)
поле, на трѣ[трѣ]ніе, на срѣдніи стлѣпъ, а вт(ъ) толѣ прости черес(ъ) бахноу,
таже прости черес(ъ) полена Крѣстъ Каменскн, а вт(ъ) толѣ на дѣлѣ попереку
Пискана стлѣпъ. То е вес(ъ) хотаръ вт(ъ) Ракыша. І вт(ъ) толѣ хорѣ дѣломъ,
таже ² <д>² оубровы, на конецъ дѣла н на конецъ
доубровы, на стлѣпъ, а вт(ъ) толѣ, черес(ъ), долноу, прости по выше к ²
<та>² же, черес(ъ) поле прости на кран трѣніа нз выше, на стлѣпъ, межн мо-
гылаи, а вт(ъ) толѣ, попереку чекресъ ² ² а черес(ъ)
лозіе, на дѣлѣ, на слѣнъ, а вт(ъ) толѣ, прости черес(ъ) поле, оу Белноу Долноу.
Н оу томъ же хотарѣ да оучиннтъ ² сѣбѣ мннъ, гдѣ оу змогѣтъ. То ест(ъ)
вес(ъ) хотаръ тон поустыни, кѣда панъ Кр(ъ)стѣ Чорны хотарн(ъ) <с стар>² мн
мѣжмн н съ околнымн межѣашн.

І на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства мн, Ілїи воеводы, <и вѣра братъ>²а г(оспод)ства мн, Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа воеводы, и вѣра вѣсѣх(ъ) дѣт<ен нашихъ>² и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Жоуржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Исаїи и дѣтен его, вѣра пана Петра Хоудича дворника и дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)сти и дѣтен его, вѣра пана Нѣгоа логофета, вѣра пана Стана Бырлича, вѣра пана Мнѣхана Попши, вѣра пана Шефѣла Жѣмѣтатевича и брата его, пана Миричи, и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Дѣмы Немецкаго и брата его, пана Мирчи, и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Лазора и брата его, пана Станѣла постелника, и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Жѣржа Піатры, вѣра пана Дѣмы дворника и дѣтен его, вѣра пана Негрилаша и дѣтен его, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Доумы Исаїека, вѣра пана Битолта, вѣра пана Фырѣва, вѣра пана Козмы Шандровича и дѣтен его, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Берендѣа столника, вѣра пана Манонла Хотинскаго и дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)сти Чорного, вѣра пана Миси, вѣра пана Кости Індриковича, вѣра пана Стеца Кошиловича, вѣра пана Ілѣѣандра спатарѣ, вѣра пана Станчоула комиса и вѣра вѣсѣх(ъ) бояръ наших(ъ), великих(ъ) и малых(ъ).

І по нашем(ъ) животѣ, кого Богъ изберетъ господарем(ъ) быти оу насен земли, или вт(ъ) братїи наших(ъ) или вт(ъ) дѣтен наших(ъ) или бѣд(и) кто вт(ъ) нашего племени, тот(ъ) бы томоу монастырю не порѣшил(ъ) нашего данїа, али цю бы оутвердилъ и оукрѣпилъ.

І такоже, вт(ъ) того села да не дадѣтъ намъ ни сторожи и ни десѣтнїс вт пчелы, и глобнїци и припашаре <цю бы не смѣли бантовали нхъ>³ и потводѣ вт вина да не возѣтъ николїи, на вѣкы. И панове вт Хрѣлова а бы никакое дѣло не иматъ с тоє село.

І на болшее подтверженїе томоу вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣли есми слоуѣти нашемоу вѣрномуу, паноу Дїѣниѣс логофетоу, писати и печатъ привѣстити к семоу нашемоу листоу.

Писа Пашко дїакъ, оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) 7511 МС Аргѣст(а) 11.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am cugețat cu cugetul nostru bun, pentru sufletul părinților noștri și pentru sănătatea noastră și pentru sănătatea iubiților noștri copii și a iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, a dat domnia mea o pustie Mănăstirii din Poiană, unde este egumen Dosoftei, lângă pricaturile de la Hirlău ca să-și întemeieze sat. Aceasta să fie acestei mănăstiri uric și cu tot venitul, neclintit nicio-dată, în veci.

Iar hotarul acestei pustii să fie începînd de la Valea Mare, drept peste cîmp, la spini, la stîlpul din mijloc, iar de acolo drept peste bahnă, apoi drept peste poiana Crucea de Piatră, iar de acolo la deal, de-a curmezișul stîlpului lui Piscan. Acesta este tot hotarul dinspre Racăș. Iar de acolo în sus pe deal, apoi ...² dumbrăvii, la capătul dealului și la capătul dumbrăvii, la stîlp, iar de acolo, peste vale, drept mai sus ...² apoi, peste cîmp, drept la marginea spinilor din sus, la stîlp, între movile, iar de acolo, de-a curmezișul peste ...² peste vie, la deal, la sărătură, iar de acolo, drept peste cîmp, în Valea Mare. Și în același hotar <șă>² și facă moară unde vor putea. Acesta este tot hotarul acestei pustii, pe unde a hotărnicit pan Cristea Negru <cu>² oameni bătrini și cu megieși dimprejur.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, <și credința>² fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința iubitului

fiu al domniei mele, Roman voievod și credința tuturor copiilor <noștri>² și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Petre Hudici vornic și a copiilor lor, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, și a copiilor lor, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, și a copiilor lor, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și a copiilor lor, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma vornic și a copiilor lui, credința panului Negrilaș și a copiilor lui, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Vitolt, credința panului Firău, credința panului Cozma al lui Șandru și a copiilor lui, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Manoil de la Hotin și a copiilor lui, credința panului Cristea Negru, credința panului Mîsea, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Ștețco al lui Coșilă, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu clinească acestei mănăstiri dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească.

Și, de asemenea, de la acest sat să nu ne dea nouă nici străjeri și nici desetina din albine, și globnicii și pripășarii <să nu îndrăznească să-i tulbure>³ și să nu care podvodă de vin niciodată, în veci. Și panii de la Hîrlău să nu aibă nici o treabă cu acest sat.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dionis logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco diac, la Suceava, în anul 6946 <1438> august 18.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 301. Orig., perg. (37,5 × 36 cm), rupt la o îndoitură, pecete atrînată, stricată.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/8; alte foto., la Arh. St. Iași, CCCXXXVI/2, și MXXXVIII/37, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/149.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 473 (facs.); D. P. Bogdan, *Acte mold.*, p. 27–30 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 156–157 (trad.); Negrescu, *Limba slavă*, p. 254–256 (text slav, după Bogdan).

¹ Greșit, în loc de есмн.

² Rupt.

³ Omis.

† М(н)а(о)стїю в(о)жїю, мы, Илїа воевода и брат(ъ) господства мн, Стефанъ воевода, г(о)сп(о)д(а)рїе Земан Младавскон. Чинимъ знаменнто, не сѣмъ листомъ нашимъ, вѣсѣмъ кто на нь оузрїтъ или его слышнїтъ чтѣчи, оже тот(ъ) истинны слѣга нашъ, Тивадаръ, слѣжилъ нам(ъ) правою и вѣрною слѣзбою. Тѣмъ, мы, видѣвше его правою и вѣрною слѣзбою до нас(ъ), жаловали есмн его воебною нашею мноостїю и дали есмн емѣ, оу нашемъ Земан, двѣ селѣ,

на Берхачѣ, на нмѣ: гдѣ домъ его, дрѣгое на Мелешковѣ потокѣ, гдѣ ест(ѣ) Тадоръ Мелешка. Тое що бы емѣ оурукъ, съ всѣмъ доход(о)мъ, емѣ, н дѣтемъ его, н знѣчатомъ его, н прѣзнѣчатомъ его, н прѣцѣрѣчатомъ его н всемъ родѣ его, непорѣшенно николѣже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ селамъ, по старомъ хотарѣ, кѣда изъ вѣка уживали.

И на <то естѣ>¹ вѣра наше г(о)с(о)дства, выше писаныхъ(ъ) Илиѣ воєводѣ н Стефанѣ воєводѣ, н вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Блѣча н дѣтенъ его, вѣра пана Жѣржа Фратовского н дѣтенъ его, вѣра пана Кръстѣ н дѣтенъ его, вѣра пана Исаѣа н дѣтенъ его, вѣра пана Хѣднѣа дворника н дѣтенъ его, вѣра пана Жѣржа Пѣатра, вѣра пана Дѣмѣ Чръного, вѣра пана Козмѣ Шандровнѣа, вѣра пана Негриѣа, вѣра пана Бана Ъракѣ дворника, вѣра пана Дѣмѣ Лѣмбѣадѣа н брата его, пана Мѣрчѣ, вѣра пана Симѣвна Тѣркѣа, вѣра пана Сѣмона логоѣта, вѣра пана Шефѣа Жѣмѣтѣа н брата его, пана Мѣндрѣ, вѣра пана Богдана столѣника, вѣра пана Лѣзора н брата его, пана Стѣнѣюла, вѣра пана Костнѣа постѣлѣника, вѣра пана Томѣ вѣстѣарѣника, вѣра пана Банѣюла н брата его, пакна>² Шефѣа, вѣра пана Ивана Балѣана чаѣшѣника, вѣра пана Ялѣа, вѣра пана Дѣнѣнѣа спѣтарѣа н вѣра всѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), велѣныхъ(ъ) н малыхъ(ъ).

И по нашимъ жѣвотѣ, кто бѣдетъ(ъ) г(о)с(о)д(а)ръ нашѣнъ земѣн, ѡт(ъ) дѣтенъ нашихъ(ъ) <или>³ ѡт(ъ) братѣнъ нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего плѣмене, боу(и) кто, кого Б(о)гъ избѣретъ ѡтѣ, тотъ що бы <или> не порѣши>³а нашего даѣнѣа, или що бы нмѣ <тѣв>³ѣд<и>³а н <крѣпѣнѣа> занѣже даѣнъ есѣмѣ емѣ<за> е>³го правѣю н вѣрѣнѣю сѣдѣжѣ.

И на болѣше <потѣрѣ>³дѣнѣе томѣ всѣмъ выше писанномъ, велѣѣнъ есѣмѣ сѣсѣтѣ нашѣмъ, Мѣхѣанѣ Оѣлѣа грамѣтѣнѣа, писѣти н прѣвѣсѣти нашѣ печѣт(ъ) къ семъ лѣстѣ нашѣмъ.

Оу Бѣасѣнѣ, в(ъ) лѣт(о) x̄c̄m̄s̄ aγγ(σ)ct(a) k̄a.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Tivadar, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, două sate, pe Berheci, anume: unde este casa lui, altul pe pîrîul lui Meleşco, unde este Tador Meleşco. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la <aceasta este>¹ credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureacle vornic, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Simeon Turcul, credința panului Simon logofăt, credința panului Șteful Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Costici postelnic, credința panului Toma vistier, credința panului Baniul și a fratelui său, pa<n>² Șteful, credința panului Ion Balcean ceașnic,

crediința panului Albul, credința panului Dieniș spătar și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri <sau>³ din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu <le>³ clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat <pentru>³ dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, Mihail Oțel gramatic, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 6946 <1438> august 21.

Arh. St. Iași, CCXL/3. Orig., perg. (37 × 26 cm), pecete atirnată, pierdută.

Două foto., ibidem, DCCVI/12 și MXXXVIII/38, și o trad., din 1806 aprilie 7, de Pavel Debrici, ibidem, XXX/1. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/160.

EDIȚII: Ghibănescu, *Ispisoace*, V, 1, p. 64–65 (trad.), „T. Codrescu”, II, p. 1–3, și *Surele*, XVIII, p. 39–41 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 26–28 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 157–158 (trad.).

¹ Șters.

² Omis.

³ Rupt și șters.

189

1<438> (6<946>) august 24, Vaslui.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воевода, н брат(ь) г(оспод)ства мн, Стефанъ воевода, г(о)сп(о)д(а)ріе Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, н сѣм(ь) листом(ь) нашимъ, всѣмъ кто на нѣ оузнѣтъ или его услышѣтъ чутчн, оже тот(ь) истинны слуга н бояринъ нашъ, панъ Ёана портарюль, служилъ пр(ѣ)-жде с(вѣ)топочнешому в(ѣ)цѣ нашему правю н вѣрною службою, н д(ь)нес(ь) намъ служит(ь) право н вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше его правю н вѣрною службою до нас(ь), жаловали есми его воевою нашею м(н)л(о)стію, далнже н потвърдили есми ему правовѣрное его вьслуженіе, оу насен земли, села, на Баслвѣ, на нмѣ: Брѣдурецн, гдѣ домъ его, н селнше Фундекъ, н, под(ь) Длѣгы Рѣд(ь), Кытецн, гдѣ ест(ь) Мнкъ н Іліашъ, вѣтъ жудеціе, н Ретесецн, н, на врѣх(ь) Брѣлассѣла, Бозіане, н, на Прѣтѣ, Імковецн н Бѣрѣошн, н Цолѣа селнше н съ взеромъ н вноград(ь) его, на врѣх(ь) Доброславѣцнмъ потоку. Тое все що бы ему оуричѣ, съ всѣмъ доходомъ, ему, н дѣтемъ его, н братіямъ его, н оуничатомъ его, н правнучатомъ его, н пращнрѣтомъ его н всему роду его, непорущенно нколинже, на вѣки.

І хотарѣ тѣмъ сѣламъ н селнцамъ, съ всѣмн своимн старымн хотармн, куды нз вѣка вжиали.

І на то ест(ь) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писанных(ь) Ілн воеводн н Стефана воевод<н>¹, н вѣра наших(ь) бояръ: вѣра пана Бѣтъчѣ н дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Фратавского н дѣтен его, вѣра пана <Кръстѣ>¹ н дѣтен его, вѣра пана Ісаіа н дѣтен его, вѣра пана Хѣднча дворннка н дѣтен его, вѣра пана <Жѣ>¹ржа Піатра, вѣра пана Дѣмъ Чръного, вѣра пана Ко<змы>¹ Шандровнча, вѣра пана Негрнла, вѣра пана <Бана Оурѣ>²клѣ дворннка, вѣра пана Шефѣла Жѣмъ-татѣ н брата его, пана Мѣндрѣ, вѣра пана Снмона логоѣта, вѣра пана Богдана столннка, вѣра пана Лѣзора н брата его, пана Станчула, вѣра пана Снмѣвна <Тѣр-

кѣла>¹, н <вѣра>³ пана Костичѣ постелника, вѣра пана Томѣ вистѣарни>¹ка
вѣра пана Банчула н брата его, пана <Шефѣла>², вѣра пана Ивана Балчана чаш-
ника, вѣра пана Діен<иш>³а <спатарѣ н вѣра въсѣхъ болѣръ нашихъ, великихъ
н малыхъ.

И по нашемъ>² животѣ, кто вѣдет(ъ) г(о)сподарь нашъ <Земли Молдав-
ской, вт(ъ) дѣт>¹ен на<ишнхъ нн втѣ братін нашихъ нл>²н вѣд(и) кто, кого Б(ог)ъ
нзберет(ъ) быти, тот(ъ) що бы намъ не порѣшилъ <нашего>¹ дааніа, <али що бы
намъ оутверд>²на н вкрѣпилъ занѣже дали есми ему за его правнѣ н вѣрнѣю
службу.

И на бо<лише оутвержденіе томѣ в>²ъсемѣ выше писанномѣ, велѣли есми
служѣ нашемѣ вѣрномѣ, Мнѣханѣ Оцелѣ грамотнику, <писати н приѣвѣ>²снѣти нашѣ
печат(ъ) к семѣ листѣ нашемѣ.

Оу Басаню, в(ъ) лѣт(о) <S<цMS>⁴ аугуста Кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod și fratele domniei mele
Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a
noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această
adevărată slugă și boier al nostru, pan Oană portariul, a slujit mai înainte
sfîntăpăsatului părintelui nostru cu dreaptă și credincioasă slujbă, și astăzi
ne slujește nouă drept și credincios.

De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am
miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit dreptcredincioasa
lui vislujenie, în țara noastră, satele, pe Vaslui, anume: Brudurești, unde este
casa lui, și seliștea lui Fundea, și, sub Rediul Lung, Citești, unde este Mic
și Iliș, amîndouă judeciile, și Retedzești, și, la obîrșia Bîrlădelului, Boziani,
și, pe Prut, Iacobesti și Bărboșii, și seliștea lui Țolea și cu iezerul și via lui,
la obîrșia pîrului Dobroslăveștilor. Toate acestea să-i fie uric, cu tot venitul,
lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstră-
nepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate și seliști să fie cu toate hotarele lor vechi,
pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie
voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului
Vilcea și a copiilor lui, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor
lui, credința panului <Cristea>¹ și a copiilor lui, credința panului Isaia și a
copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului
<Giū>¹rgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Co<zma>¹
al lui Șandru, credința panului Negrilă, credința panului <Oană Urea>²cle
vornic, credința panului Șteful Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea,
credința panului Simon logofăt, credința panului Bogdan stolnic, credința
panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul, credința panului Simeon
<Turcul>¹, și <credința>³ panului Costici postelnic, credința panului Toma
vist<ier>¹, credința panului Banciul și a fratelui său, pan <Șteful>², credința
panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Dien<iș> spătar și credința
tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după>² viața <noastră>², cine va fi domn <al țării>¹ noastre,
<Moldova, din>¹ copiii noștri <sau din frații noștri>² sau oricine, pe cine
îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania <noastră>¹,
<ci să le-o>² întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru
dreapta și credincioasa lui slujbă.

La Vaslui, în anul 6<946>⁴ (1<436>⁴) august 24 zile.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 70-71. Trei foto, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” - Iași, Fotografii, II/233 a, b și c.

După textul legendei, ca și după similitudinile emblemei, pecetea provine de la un act emis din cancelaria lui Alexandrel voievod, fiul lui Iliș (v. pecetea actului din 1453 ianuarie 26, la Arh. București, Peceti, nr. 134).

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 49 (extras slav și trad., cu data: către 1440); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 475–477 (text slav și trad., cu data: <1436> august 20); *D.I.R.*, A, I, p. 133–134 (trad., cu data: <1436> august 24).

- 1 Șters.
2 Rupt și șters.
3 Rupt.
4 Rupt; v. datarea.

1438 (6946) octombrie 10.

Suret de pe ispisocul domnului Ilieș, întăritori lui Triful cu frații lui¹ pre un sat, anumi Polăeștii, ci esti întri Tazlăul Sărat și întri Tăitură, ca să li fii lor ocină și moșăe stăpînitoare în veci.

EDIȚII: Iorga, *St. și doc.*, VII, p. 302–303 (rez. în doc. din 1759 mai 29); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 29 (rez. din 1837); *D.I.R.*, A, I, p. 158 (rez., după Costăchescu).

¹ În rez. publicat de Iorga, „Triful” este supranumit „Sagne”. Este, desigur, o greșeală de interpretare a textului slav: сѧ трѧ сѧгаѧ.

1438 (6946) noiembrie 9.

De la frații domni Ilieș și Ștefan voievozi, ispisoc întăritoriu Tatului Herlic și nepoților săi de soră, Danciul Paidos ¹ și Niagul Roșca, trei sate pe Bistreț, anumi Moinești, unde au fost casa lui Herlic și undi au fost Negușor, în gura Orbicului, și Bodești, din gios, și Mogosăști, din sus.

Arh. St. Iași, Cond. K, nr. 346, p. 86. Rez. Intr-un doc. din 1828 martie 17. Același rez., ibidem, XXVIII/31 și CXLIV/57.

¹ Greșit, pentru „Pardos” (v. *D.I.R.*, A, XVI, II, p. 172, nr. 173).

192

1439 (6947) martie 12, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевод(а), господарь Земли Молдавскон, и брат(ъ) г(оспод)ства ми, Стефанъ воевод(а). Чинимъ знаменито, с сѣмъ нашимъ(ъ) листомъ, оу сѣмъ кто на нъ оузырнѣти или его оуслышнѣти чтоу чини аже произволено ест(ъ) г(оспод)ство ми бл(а)гымъ своимъ произволеніемъ и дади есмн монастырю нашему що ест(ъ) на Молдавици, еже ест(ъ) храмъ с(вѣ)т(а)го бл(а)говѣщенія, да даваемъ, на каждыи год(ъ), по десѣтъ бочокъ вина и, еше к томъ, есмн придалъ къ монастырю посадоу що ест(ъ) на Молдавѣ, съ вѣсѣмъ приходомъ що приходитъ с тои посады. И то е дади есмн имъ и нашему манастырю за нхъ(ъ) село, що есмн оузылан, Тодерещи. То, не пороушено, храмоу с(вѣ)т(а)го бл(а)говѣщенія наше <да>ніе, николъ, на вѣкы вѣчныи.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства ми, Іліи воевод(ы), и вѣра брата г(оспод)ства ми, Стефана воеводы, и вѣра с(ы)на г(оспод)ства ми, Романа воевод(ы), и вѣра вѣсѣхъ(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Жоуржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Исайи и дѣтен его, вѣра пана Петра Хоудича дворника и дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)сти и дѣтен его, вѣра пана Нѣгола логофета, вѣра пана Стана Бырлича, вѣра пана Мнхана Попши, вѣра пана Шефла Жсмътатевича и брата его, пана Мындри, вѣра пана Дъмы Немацкаго и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчла постелиника, вѣра пана Жържа Піатры, вѣра пана Дъмы Черно<го>¹, вѣра пана Негрила дворника, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Дъмы Исаева, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Билтолта, вѣра пана Манонла Хотинского, вѣра пана Бълоша чашника, вѣра пана Берендѣла столника, вѣра пана Кр(ъ)сти Черного, вѣра пана Кости Индрониковича, вѣра пана Немиркы, вѣра пана Іліаша Негрина, вѣра пана Ілѣандра спатарѣ, вѣра пана Станчоула комиса и вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кого Б(ог)ъ избереѣтъ господаремъ(ъ) быти оу нашемъ земли, или ѡт(ъ) братіи нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или бѣд(н) кто ѡт(ъ) нашего племени, тот(ъ) не порѣшил(ъ) сего нашего данія, али що бы оутвердил(ъ) и оукрѣпил(ъ).

И кто бы сѣ хотил(ъ) покѣснѣти и порѣснѣти сѣ наше даніе, тот(ъ) да бѣдетъ проклѣт(ъ) ѡт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, и ѡт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стыхъ его м(а)т(е)ре, и ѡт(ъ) вѣ с(вѣ)тыхъ(ъ) вѣрховныхъ(ъ) ап(о)ст(о)лъ, и ѡт(ъ) четыри <е>¹⁸(ан)г(е)л(н)сти, и тѣи с(вѣ)тыхъ(ъ) ѡт(ъ)ца иже въ Никен, и да бѣдетъ(ъ) подобенъ(ъ) Іудѣ и проклѣтомъ іерію и краѣцъ его на нхъ(ъ) да ест(ъ) и на чедѣхъ(ъ) нхъ(ъ) и въ безконечныи вѣкы, аминъ.

И на болшее подтверженіе томъ вѣсемоу выше писанномуу, велѣли есмн сѣсѣ unseremъ вѣрномуу, панъ Денисѣ логофетъ¹, пис<ати>¹ и печатъ прикѣснѣти к семоу нашему листу(оу).

Пис(а) Пашко граматникъ(ъ), оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) x̄sc̄m̄z м(а)р(та) вѣ̄.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a voit domnia mea cu bunăvoința sa și am dat mănăstirii noastre care este pe Mol-

dovița, care este hramul sfînta Bunavestire, să dăm, în fiecare an, cite zece buți de vin și, pe lingă aceasta, am mai dat mănăstirii posada care este pe Moldova, cu tot venitul care vine de la această posadă. Și aceasta le-am dat lor și mănăstirii noastre pentru satul lor, Toderești, pe care l-am luat. Aceasta să fie dania noastră hramului sfînta Bunavestire, neclintit nicio-dată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă vornic, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Vitolt, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Nemirca, credința panului Iliș al lui Negru, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu le clintească această danie a noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuțernicească.

Iar cine se va încumeta să clintească această danie a noastră, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de precurata lui maică, și de cei 12 sfinți apostoli de frunte, și de cei patru evangheliști, și de cei 318 sfinți părinți care au fost la Nicheia, și să fie asemenea lui Iuda și blestematului Arie și sîngele lui să fie asupra lor și asupra copiilor lor și în veacurile fără de sfîrșit, amin.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dienis logofăt¹, să scrie și să atirne pe-cetea la această carte a noastră.

A scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6947 <1439> martie 12.

Arh. St. Iași, CCCXL/4. Orig., perg. (29×37 cm), pecete atirnată, cu legenda: † Печать Іуана Нала воєвода господаря Земан Молдавскон * * *.

O foto., ibidem, MXXXVIII/39, și alta, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/152. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 179—181, o trad., din 1804 ianuarie 3, de H. Hoffmanna, ibidem, XIX/27, și o copie, de I. Bogdan, după această trad., ibidem, ms. nr. 5 232, f. 182—184.

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, X, p. 124—126 (trad. de N. Beldiceanu, cu data de an: 6946 <1438>); Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 13—16 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 31—33 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 159—160 (trad.).

¹ Omis.

Suret de pe un ispisoc din 6947 <1439> martie 20, de la Ilie voievod <și> fratele lui, Ștefan voievod, tălmăcit de un ierei Gavril și neadeverit de nime, cu cuprindere că au miluit pe Aliuș și i-au dat a domnii sale loc de la gura Nirnovei, anumi unde iesti casa lui, iar hotarul acelui loc după cel bătrîn hotar, cari au umblat din veci.

Arh. St. Iași, DLX/5, f. 5 v. Rez. Intr-o carte de judecată a divanului, din 1805 iulie 25.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа <воевода>¹а, господаръ Земли Молдавскон, н братъ г(оспо)дства мн, Стефанъ воевода. Чинимъ знаменито, с сѣмъ наш¹мъ лнстомъ, оу сѣмъ кто на нъ оузрнтъ нли его оуслышнтъ чтоу чн, вже тотъ(ъ) истиннын Івашко, с(ы)нъ <Го>¹ранцевъ, прінде прѣдъ(ъ) г(оспо)дства мн н продаъ по своен доброн волн половина своего села Плишинецъ <наш>²емоу боярниноу, паню Станчѣловн постелинкоу за девѣнносто златыхъ(ъ). И мн, видѣвше доброе нхъ(ъ) <прон>³зволеніе н оуѣднаніе, н мн даемъ шт насъ(ъ) слоусѣ нашему, паню Станчоуловн постелинкоу, да б<с>³детъ емоу оурикъ.

И мн, видѣ<вш>¹ вѣрноу ю н правю ю его слоужбоу, н мн есмн дали емоу два селанци на Снжи, на имѣ Бѣрсомѣне н Доумирѣнн, поннже Бѣрсомѣнн, да боудетъ емоу оурикъ, съ вѣсѣмъ доходоу, емоу, н дѣтемъ его, н братіамъ его, н <оу нсчато>³мъ его, н праоуноучатомъ его, н пращѣрѣтомъ его н вѣсемоу родоу его, кто боудетъ на н блнж>⁴нн, <не>⁴порѣшено ннколн, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селамъ естъ коуда [н] нз вѣка шжнвалн.

<И на то естъ вѣра>⁴ выше писаннаго г(оспо)дства мн [г(оспо)дства мн], Іліи воеводы, н вѣра брата г(о)сподства мн, <Стефана воеводы, н вѣра вѣзлюбелнаго сына господства>⁴ мн, Романа воеводы, н вѣра дѣтен нашнхъ(ъ) н вѣра бояръ нашнхъ(ъ): вѣра пана Жс<ржа Фратовского>⁴ н дѣтен его, вѣра пана Былчн, вѣра пана Нсаін н дѣтен его, вѣра пана Петра Хоуднча дворника н дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)стн н дѣтен его, вѣра пана Нѣгоа логоѣта, вѣра пана <Ста>⁴на Бырлнча, вѣра пана Мнхана Попшн, вѣра пана Шефѣла Жс<мъ татевнча н брата его, пана <Мындри>⁴, вѣра пана Доумы Немецкаго н брата его, пана Мнрчн, вѣра пана Жоуржа Піатры, вѣра <пана Д>²оумы Чорного вѣра пана Негрнла дворника вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Доумы <Нсаіе>⁴ва, вѣра пана Бнтолта, вѣра пан(а) Козмы Шандровнча, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Бескрн>⁴дѣа столннка, вѣра пана Манонла Хотннскаго, вѣра пана Кр(ъ)стн Чорного, вѣра пана Мнсн, <в>¹ѣра пана Костн Індроннковнча, вѣра пана Немнркы, вѣра пана Іліаша Негрнна, вѣра псана Іл>¹ѣандра спатарѣ, вѣра пана Станчоула комнса н вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашнхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), велнкыхъ(ъ) н малыхъ(ъ).

И по нашемъ жнкотѣ, кого Б(о)гъ нзберетъ господаремъ быти оу нашнхъ(ъ) землн, нли шт(ъ) братіи нашнхъ(ъ) нли шт(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нли боуд(н) кто шт(ъ) нашего племене, тотъ(ъ) бы емоу не пороушналъ нашего даніа, алн цю емоу оутвердилъ(ъ) н оукрѣплъ(ъ) занюуже дали есмн емоу за>⁴ его правю ю н вѣрноу ю слоужбѣ.

И також(е), Івашко, с(ы)нъ Горанцевъ, н его бра<та>² <н>² дѣт<н> нхъ(ъ) н племене нхъ(ъ) да>¹ не нмаютъ(ъ) спомянати за тоу ю половина села ннколн, на вѣкы.

И на болшее подтвержденіе томуу въсемуу выше писанномуу, велѣли есми
слоуѣ нашемуу вѣрномуу, пануу Діеннѣсоу логофетуу, писати и печатъ привеѣстити
къ семуу нашемуу листуу.

Писа Пашко граматик(ъ), оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) 8544мз априлѣ 7.

⟨Pe verso, însemnare din sec. al XVII-lea⟩: Надъ половинна село Пле-
шенуцѣн и Бѣрсѣмни и Дѣмнтрѣнѣи.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie <voievod>¹, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat Ivașco, fiul lui <Ho>¹raiță, a venit înaintea domniei mele și a vîndut de bunăvoia sa jumătate din satul său Plișineți boierului nostru, pan Stanciul postelnic, pentru nouăzeci de zloți. Și, noi, văzînd bunăvoia și înțelegerea lor, și noi dăm de la noi slugii noastre, pan Stanciul postelnic, să-i fie lui uric.

Iar voi, văzînd credincioasa și dreapta lui slujbă, și noi i-am dat două seliști pe Dzijia, anume Birsomeni și Dumitreni, mai jos de Birsomeni, să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate este pe unde [și] au folosit din veac.

<Iar la aceasta este credința>⁴ domniei mele [domniei mele] mai sus-
 scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, <Ștefan voievod, și
 credința iubitului fiu al domniei>⁴ mele, Roman voievod, și credința copiilor
 noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giu<rgiu de la Frătăuți>²
 și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia și a copiilor
 lui, credința panului Petru Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului
 Cristea și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt, credința panului
 <Sta>⁴n Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al
 lui Jumătate și a fratelui său, pan <Mindrea>⁴, credința panului Duma de la
 Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Giurgiu Piatră,
 credința <panului D>²uma Negru, credința panului Negrilă vornic, credința
 panului Petru spătar, credința panului Duma al lui <Isaia>⁴, credința pa-
 nului Vitolt, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Băloș
 ceașnic, credința panului Be<rin>⁴dei stolnic, credința panului Manoil de la
 Hotin, credința panului Cristea Negru, credința panului Misa, credința
 panului Costea al lui Andronic, credința panului Nemirca, credința panu-
 lui Iliș al lui Negru, credința p<anului Al>¹exandru spătar, credința panu-
 lui Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu-i clinească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împunernicească pentru că i-am dat <pentru>⁴ dreapta și credincioasa lui slujbă.

Și, de asemenea, Ivașco, fiul lui Horaiță, și frații lui ...² <și>² copiii <lor și neamul lor să>¹ nu pomenească de această jumătate de sat nicio dată, în veci.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dienis logofăt, să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

A scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6947 <1439> aprilie 3.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVII-lea>: Pe jumătate din satul Pleșenăuții, și Bursumeni și Dumitrenii.

Bibl. Acad., XLVII/227. Orig., perg. (37,5 × 29,5 cm), pecete atârnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 186–187. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/150.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 35–37 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 160–161 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters și rupt.

³ Omis.

⁴ Șters.

195

1439 (6947) mai 10, Vaslui.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ коевода н г(о)спод(н)нѣ Молдовлаѣнскон Земли. Бл(а)гопронзволи г(о)с(под)ство ми бл(а)гымъ нашимъ произволеніемъ, н добрымъ оумисломъ н чыстымъ срѣд(ъ)цемъ н оучинили есмо въ за дѣшіе с(вѣ)топочившихъ(ъ) родителѣ г(о)с(под)ства ми н за здоровіе наше н дали есми монастырю вт(ъ) Полани, еже ест(ъ) храмъ С(вѣ)того Николы, едину пасику на Ботнехъ(ъ), именовъ пасика вт(ъ) Бисокою, іако да поставѣтъ своихъ(ъ) пчолы оу тою пасици н люді вт(ъ) нхъ(ъ) селѣ, н вт(ъ) тнхъ(ъ) да възмутъ(ъ) вини собѣ <деса>¹тинѣ оу тою монастыри.

И наши десатници да сѣ не смѣють оумѣшати оу томъ, ни ны, ни кто, ни коли, при вригоу г(о)с(под)ства ми, зануже даемъ н потверждаюмъ оу том монастыри, еже ест(ъ) храмъ С(вѣ)т(о)го Николы, іакоже дали н наши с(вѣ)топочившии родітеле.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)с(под)ства, выше писаннаго Стефана коеводы, н вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Кръстѣ, вѣра пана Жвуржа Пятра, вѣра пана Думы Черног(о), вѣра пана Негрила дворника, вѣра пана Симеона Тѣрчула, вѣра пана Богдана, вѣра пана Бана Оурѣклѣ, вѣра пана Костича постелиника, вѣра пана Томы вистіарника, вѣра пана Ивана Балчана чашиника, вѣра пана Шефѣла столника, вѣра пана Монка дворника, вѣра пана Бадѣ ключника, вѣра пана Пѣрнча², вѣра пана Станчула <постелин>²ка, вѣра пана Манола Шербица, вѣра пана Станчула комиса <н>² вѣра всѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ), н великыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И кто сіе наше дааніе н повеланіе разоритъ(ъ) ни прѣстѣпнт(ъ), тот(ъ) таковы да бѣдетъ проклѣтъ вт(ъ) Г(о)спода нашего І(с)с(с)у Х(рист)а н вт(ъ) всѣхъ(ъ) с(вѣ)тнхъ(ъ).

И на болшее потверженіе, печать нашу велѣли есми к сему нашему листву привѣснати.

Михула граматикъ(ъ) пис(а), оу Каслуи, в(ъ) лѣт(а) 7003 маи 1̃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod și domn al Țării Moldovlahiei. A binevoit domnia mea cu bună voia noastră, și cu gînd bun și cu inimă curată și am făcut pentru pomenirea sfîntîrposaiilor părinți ai domniei mele și pentru sănătatea noastră și am dat mănăstirii din Poiană, unde este hrumul Sfîntul Nicolaie, o prisacă la Botne, anume prisaca de la Visoca, ca să-și așeze albinele la această prisacă și oameni din satele lor și de la aceștia să-și ia ei <dese>¹tina la acea mănăstire.

Iar desetnicii noștri să nu îndrăznească să se amestece întru aceasta, nici altcineva, nimeni, niciodată, sub urgia domniei mele, pentru că dăm și întărim acestei mănăstiri, care este hramul Sfintul Nicolaie, precum i-au dat și sfintrăposații noștri părinți.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă vornic, credința panului Simeon Turcul, credința panului Bogdan, credința panului Oană Ureacle, credința panului Costici postelnic, credința panului Toma vistier, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Șteful stolnic, credința panului Moica vornic, credința panului Badea cliucinic, credința panului Purițe¹, credința panului Stanciul <postelni>²c, credința panului Manoil Șerbici, credința panului Stanciul comis <și>² credința tuturor boierilor noștri, și mari și mici.

Iar cine va strica această danie sau va încălca această poruncă a noastră, unul ca acela să fie blestemat de Domnul nostru Isus Hristos și de toți sfinții.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit să se atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mihul gramatic, la Vaslui, în anul 6947 <1439> mai 10.

Arh. St. Iași, Fond Bibl. Centr. Univ. „M. Eminescu” — Iași, Documente, nr. 1. Orig., perg. (29 × 17 cm), pecete mică atirnată, cu legenda: † Печать Стѣфана воєводи. Două foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/256 și III/198. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 188—189.

EDIȚII: Ghibănescu, *Uricariul*, XVIII, p. 17—20 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 39—40 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 161—162 (trad.).

¹ Șters.

² Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Нліа воєвода, господарь Земли Молдавскон, н братъ г(оспод)ство ми, Стефанъ воєвод(а). Чинимъ знаменито, с сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), оусѣмъ кто на нъ оүзритъ нан его оүслышитъ чтоучи, оже тотъ истинныи протопопъ Юга н с(ы)нъ его, Мнханаъ, слоужилн намъ правою н вѣрною слѣжбою. Тѣмъ(ъ), мы, видѣше правою н вѣрною хъ(ъ) слоужбою до насъ(ъ), жаловали есми хъ(ъ) особоно нашею м(н)л(о)стію н дали есми нмъ(ъ), оу нашн Земли Молдавскон, села на нмѣ: Боучмѣнн, на Шоум<оу>¹зѣ, где естъ(ъ) домъ(ъ) хъ(ъ), н, на Ревти, Козаревци, н, поннже, на оустн Ѡхринчи, н съ пасками н сѣдинкомъ на Днистри, що коли к тѣмъ селомъ прислоужаютъ, н за Прѣтомъ(ъ), противъ Подолѣнъ, обѣ коуты, н, подъ(ъ) боуковинною, Жнгѣрѣнн, обѣ жѣдечн, н где былъ(ъ) Мнхано Колинчъ, н, на Стрымѣ, где былъ(ъ) Бзрѣ Станъ, обѣ части, н, поннже, едно мѣсто, на нмѣ Стрѣмниоса, н где естъ(ъ) Баланъ, н Мнхнѣ² штъ(ъ) Бахнѣ, н на оустн Стѣденца, Темешечи где были, оба коуты; а Стана Полѣново прикнліе да не изысчетъ(ъ) сіе прикнліе наше ннколи, на вѣкы; н где естъ(ъ) Тодеръ, Мынзаци. То е нмъ(ъ) вѣсе штъ(ъ) оүрикъ съ вѣсѣмъ доходомъ(ъ), нмъ, дѣтемъ хъ(ъ), н братіамъ хъ(ъ), н оүноучатомъ(ъ) хъ(ъ), н праоүнчатомъ(ъ) хъ(ъ), н пращѣрѣтомъ(ъ) хъ(ъ) н вѣсемоу родоу хъ(ъ), кто боудетъ нан блнжнн, непорушено ннколи, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селомъ оуѣмъ, съ вѣсѣмн сконмн старымн хотары, коудѣ из вѣка оживали.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства мн, Илѣн воеводы, и вѣра брата г(оспод)ства мн, Стефана воевод(ы), и вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа воеводы, и вѣра дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра болѣръ нашихъ(ъ): вѣра пана Жоржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Исаѣн и дѣтен его, вѣра пана Петра Хоудича дворника и дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)сти, вѣра пана Нѣгола логовета, вѣра пана Стана Бырлича, вѣра пана Мнхана Попши, вѣра пана Шефѣла Жомътатевича и брата его, пана Мындри, вѣра пана Доумы Немецскаго и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчоула постелника, вѣра пана Жоржа Піатры, вѣра пана Дзмы Чорного, вѣра пана Негрла дворника, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Доумы Исаѣва, вѣра пана Битолта, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Берендіа столника, вѣра пана Манона Хотинскаго, вѣра пана Кр(ъ)сти Чорного, вѣра пана Кости Индрониковича, вѣра пана Мисн, вѣра пана Ілѣандра спатарѣ, вѣра пана Станчоула комиса и вѣра вѣсѣхъ(ъ) болѣръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кого Б(ог)ъ избереѣтъ господаремъ быти оу нашемъ земли, или ѡт(ъ) братѣн нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ), тотъ(ъ) бы нмъ не пороушилъ(ъ) нашего данѣа, али цо бы нмъ(ъ) оутвердилъ(ъ) и оукрѣ³пилъ(ъ) заноуже дали есмн нмъ(ъ) за нхъ(ъ) правоу и вѣрноу сл³оу³жебу.

И на болшее подтверженіе томоу вѣсемоу выше писанномуу, велѣли есмн слоусѣ unseremъ вѣрномуу, паню Діенноу логоветоу, писати и печатъ привѣснати к семоу unseremъ лист(оу).

Пнс(а) Пашко граматикъ(ъ), оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) $\overline{\text{СЦМЗ}}$ юл(ѣа) $\overline{\text{Ѣ}}$.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat protopop Iuga și fiul său, Mihail, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, Moldova, satele anume: Buciumenii, pe Șumu¹z, unde este casa lor, și, pe Răut, Cozareuți, și, mai jos, la gura Ohrincei, și cu prisăcile și cu grădina de la Nistru, oricîte ascultă de aceste sate, și peste Prut, în dreptul Podolenilor, amîndouă cuturile, și, sub bucovină, Jigărenii, amîndouă judeciile, și unde a fost Mihail Colici, și, pe Strîmba, unde a fost Barbă Stan, amîndouă părțile, și mai jos, un loc, anume Străminoasa, și unde este Balan și Mihnea² de la Bahnă, și la gura Studenețului, unde au fost Temeșestii, amîndouă cuturile; iar privilegiul lui Stan Poiană să nu aibă cîștig asupra acestui privilegiu al nostru niciodată, în veci; și Minzații, unde este Toder. Toate acestea să le fie de la noi uric, cu tot venitul, lor, copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor și răstrănepoților lor, și întregului lor neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința

panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă vornic, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Vitolt, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Cristea Negru, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Misea, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, credincioase, pan Dienis logofăt, să scrie și să atirne pe cetea la această carte a noastră.

A scris Pașco gramatic, la Suceava, în anul 6947 <1439> iulie 2.

Archiwum Głowne akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 356.

Orig., perg. (38 × 31,5 cm), pecete atirnată, cu legenda: † Печать Їоанъ Илѣ воеводаѣ господарѣ Земли Молдавскоу*.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/19, XXIII/45 și XLVIII/42, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 190—192. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/53. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotocopii, II/151.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 474 (facs.); Уляницкій, *Материалы*, p. 57—58 (text slav); Kalużniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 876—877 (text slav și trad. lat.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 41—43 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 162—163 (trad.).

¹ Omis.

² În documentele anterioare (v. nr. 102, 128 și 165): „Miclea”.

³ Șters.

197

1439 (6947) iulie 15, Suceava.

† Милостію божією, мы, Илѣ воевода, господарѣ Земли Молдавскоу, и братѣ господства мн, Стефанѣ воевода. Знаменито чинимъ, <с>¹ сѣмъ нашимъ листомъ, оуѣмъ кто на нѣ оузрѣтъ или его оуслышитъ чтѣчи, оже далѣ святопочневшын родителѣ нашѣ прѣжде за доушіе прѣжде святопочневшихъ и за свою д<с>¹шѣ монастырю Свѣтлому Бѣздвиженію ч<н>¹стигнаго Кр<с>¹ста, що есть на Городникѣ, где ест ѡттоннда старнца, едно село на Сочавѣ, на нмѣ Баласиновци, и сѣ млинномъ. Тѣмъ, мы, видѣвше, жаловали есми нашею ѡсвѣною милостію, и дали есми н оукрѣпили есми даніа святопочневшаго нашего родителѣ, що бы была томоу свѣтлому монастыреви оурикъ, сѣ вѣсѣмъ доходоу, не пороушено николнже, на вѣкы вѣчныа.

И хотарѣ томѣ селоу, сѣ вѣсѣмн [по] старымъ хотармн, коуда из вѣка ѡжижали. То есми дали свѣтлому монастыреви выше писанномѣ.

И на то ест вѣра господства мн, выше писаннаго Илѣ воеводы, и вѣра брата господства мн, Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго сына господства мн

Романа воеводы, и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ: вѣра пана² Жсржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Былчи, вѣра пана Петра Хоудича и дѣтен его, вѣра пана Крсти и дѣтен его, вѣра пана Нѣгоа логовета и дѣтен его, вѣра пана Стана Быр-лича и дѣтен его, вѣра пана Мнѣхана Попши, вѣра пана Шефсла Жсместа³ тевнича и брата его, пана Мындри, и дѣтен нхъ, вѣра пана Дсмы Немецкаго и брата его, пана Мирчи, и дѣтен нхъ, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчсла постелника, и дѣтен нхъ, вѣра пана Жсржа Пятры, вѣра пана Дсмы Чорного и дѣтен его, вѣра пана Негриаша ворника и дѣтен его, вѣра пана Петра спатарѣ и дѣтен его, вѣра пана Дсмы Нсаѣва и дѣтен его, вѣра пана Ёнтолта и дѣтен его, вѣра пана Козмы Шандровича и дѣтен его, вѣра пана Бѣлоша чашника и дѣтен его, вѣра пана Берендѣа столника и дѣтен его, вѣра пана Манонла Хотинскаго и дѣтен его, вѣра пана Крсти Чорного и дѣтен его, вѣра пана Мнчи и дѣтен его, вѣра пана Кости Яндронковича, вѣра пана Немиркы и дѣтен его, вѣра пана Стецка Кошн-ловича и дѣтен его, вѣра пана Мкоуша Череватаго вѣра пана Ялѣхандра спатарѣ и дѣтен его, вѣра пана Станчсла комиса и дѣтен его и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ молдавскыхъ, великихъ и малыхъ.

И по нашемъ животѣ, кого Богъ изберетъ господаремъ быти оу нашемъ Земли Молдавскон, <н>¹ли, ѡт дѣтен нашихъ или ѡт братѣн нашихъ или бѣа кто ѡт нашего племени, тотъ бы не порѣшиа свѣтопочившаго нашего родителѣ даниа и нашего даниа, али цо бы оутѣрѣднѣл и оукрѣпнѣл заноуже мы есми оутѣрѣднѣли и оукрѣпнѣли даниа свѣтопочившаго родителѣ нашего.

И на болше потверженіе томѣ вѣсемоу вѣше писанномуу, велики есми слѣзѣ нашемоу вѣрномуу, пануу Діенноу логоветуу, писати и печатъ прикѣснѣти к семоу нашемоу листоу.

Пис Христофоръ граматик, оу Гоч<а>¹вѣ, вѣ<ъ>¹ лѣто х<с>м<з>, мѣсеца юл(іа) еї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, <cu>¹ această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că mai înainte sfîntrăposatul părintele nostru a dat pentru pomenirea celor de mai înainte sfîntrăposăți și pentru sufletul său mănăstirii Sfînta Înălțare a cinstitei Cruci, care este la Horodnic, unde este stareță Antonida, un sat pe Suceava, anume Balasinăuți, și cu moara. De aceea, noi, văzînd, am mi-luit cu deosebita noastră milă, și am dat și am întărit dania sfîntrăposatului nostru părinte, să fie acestei sfînte mănăstiri uric cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate [după] hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Acestea am dat sfîntei mănăstiri mai sus-scrise.

Iar la acesta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele. Ștefan voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vil-cea, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Crîstea și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt și a copiilor lui, credința panului Stan Birlici și a copiilor lui, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jume<ta>¹te și a fratelui său, pan Mîndrea, și a copiilor lor, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, și a copiilor lor, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și a copiilor lor, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru și a copiilor lui, credința panului Negrilaș vornic și a copiilor lui, credința panului Petru spătar și a copiilor lui, credința panului Duma al

lui Isaia și a copiilor lui, credința panului Vitolt și a copiilor lui, credința panului Cozma al lui Șandru și a copiilor lui, credința panului Băloș ceașnic și a copiilor lui, credința panului Berendei stolnic și a copiilor lui, credința panului Manoil de la Hotin și a copiilor lui, credința panului Crîstea Negru și a copiilor lui, credința panului Mîsea și a copiilor lui, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Nemircă și a copiilor lui, credința panului Ștefco al lui Coșilă și a copiilor lui, credința panului Iacuș Pitecosul, credința panului Alexandru spătar și a copiilor lui, credința panului Stanciul comis și a copiilor lui și credința tuturor boierilor noștri mîldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu clintească dania sfîntăpăsatului părintelui nostru și dania noastră, ci să o întărească și să o împuțernicească pentru că am întărit și am împuțernicit dania sfîntăpăsatului părintelui nostru.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Dienis logofăt, să scrie și să atîrîne pecetea la această carte a noastră.

A scris Hristofor gramatic, la Suceava, în anul 6947 <1439>, luna iulie 15.

Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 193—195. Copie, de I. Bogdan, după o copie a lui Wickenhauser care se păstrează în Arh. regională din Cernăuți.

O trad. germ., din 1782 ianuarie 28, de M. S. Lopeiski, cu data de zi: 18, la M-reă Putna, Documente, nr. 4.

EDIȚII: Măzăreanu, *Catastih Putna*, p. 172 (rez.); Wickenhauser, *Homor*, p. 201—203 (trad. germ.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 46—48 (text slav, după I. Bogdan, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 164—165 (trad., după I. Bogdan).

¹ Întregirea lui I. Bogdan.

² *създа нана* transcris peste tot de I. Bogdan prescurtat: *н. н.*

198

1439 (6947) iulie 15.

Uric de la 6947 <1439> iulie 15.

Cu mila lui Dumnezeu, Io Iliiaș voevod și fratele domniei meale, Io Ștefan voevod, domn Țării Moldaviei. Facem știre, cu această carte a domniei meale, cine o va vedea și o va auzi cetindu-o, pentru adevărată slugă a noastră Ivan Stîngaciul, că slujind noao cu dreaptă credință și văzîndu-i noi slujba cea credincioasă către noi, cu osăbită milă l-am miluit, i-am dat și i-am întăritu lui de la noi, aice, în pămîntul nostru al Moldaviei, pre un sat a lui, anume unde-i iaste casa lui, pre Racova, care singur el din pustiu și din pădure ș-au făcut lui, și seliște pe de amîndoao părțile hotarului și parte lui Lungociu, care iaste pe din gios de moșia lui și iaste pre hotarul său, care iarăș el singur au muncit de au curățit din pădure și au făcut sâliște, adecă satul și cu morile ce sîntu acolo. Aceasta ca să fie lui moșie și uric, cu tot venitul, lui și fiilor lui, nepoților și strănepoților lui, și a tot neamul lor, ce să va alege mai aproape, nereușit nici odănoară, în veaci.

Iar hotarul acestui sat îmblă după hotarăle ceale vechi, pe unde au înblat din veaci.

Aceasta este credința domniei mele, pentru acesta de mai sus-numit sat, ce iaste pre Racova, și credința fratelui domniei mele, dumnealui Ștefan vodă, și credința tuturor boiarilor domniei mele: dumnealui Vilcea¹, dumnealui Cristea, dumnealui Isaia cu fiii lui, dumnealui Hudici vornicul², dumnealui Jurje Pietreanu, i Negrilă³ dvornic, Dumitru(?) pîrcălab⁴, Simeon Turcul comis⁵, Bogdan stolnic, Balcean paharnic⁶ și credința tuturor boiarilor noștri, a mari și mici.

Iar după viața noastră, pre cine va alege Dumnezeu a fi domn și stăpînitor în pămîntul nostru, al Moldaviei, au din fii noștri au din neamul nostru au măcar dintr-alt neam, tot să miluiască și să întăriască slugii noastre care mai sus s-au numit, Ivan, după cum și domniia mea i-am dat și i-am întărit.

S-au tălmăcit de mine, Procopie dascal ot Mitropolie, la leat 7271 <1762> de<cembrie> 18.

După Costăchescu, *Doc.*, II, p. 49—50. Trad., ce se afla în păstrarea familiei Marcopol din Pungești, j. Vaslui.

ALTE EDITION: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 48—49 (aceeași trad., cu lipsuri); *D.I.R.*, A, I, p. 163—164 (trad., după Costăchescu).

¹ În suret: Grama vel (nota lui M. Costăchescu).

² În suret: Drăghici vornicul (nota lui M. Costăchescu).

³ În suret: Gavril dvornic (nota lui M. Costăchescu).

⁴ Probabil tot o lectură greșită a traducătorului, pentru Duma Dulcescul pîrcălab de Neamț (v. doc. nr. 202).

⁵ În sfatul lui Ștefan voievod din acest an apare în calitate de comis Stanciul, și nu Simion Turcul, dar întotdeauna pe ultimul loc; este posibil deci ca și de această dată traducătorul să fi citit greșit numele unui boier (de exemplu: Costici) sau să fi încurcat ordinea ultimilor membri ai sfatului, omițînd în același timp numele lui Stanciul.

⁶ În suret: Balea paharnic (nota lui M. Costăchescu).

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілїа воевода, н братъ(ъ) г(о)сподства мн, Стефанъ воевода, господаріе Земан Молдавскон. Чинн<мъ> знаменънто, нс смм(ъ) лнстом(ъ) нашнмъ, всѣмъ кто на нъ оузрнтъ нли его оусаншт(ъ) чтвчн, оже тоты истинны слуги нашн панъ, Оана Рошка граматнкъ н братъ его, Кожѣ Пѣтрѣ, служилн намъ право н вѣрно. Н мы, вндѣвше нх(ъ) правою н вѣрною <слв>¹жекою до на с(ъ), жаловалн есмн нх(ъ) оусобною нашею м(н)л(о)стію н потвердилн есмн нмъ правѣрною нх(ъ) выславженіе, оу нашн земан, села на Тѣтовѣ, на нмѣ: Калнманеши, гдѣ ест(ъ) Івнѣ, повыше Лалеши, н, поннже, Коцмѣнеши, гдѣ был(ъ)¹ Коцманъ, <н>¹, поннже, Колешевѣ, гдѣ был(ъ) Ходко н Мѣчюкъ, н селнше Брѣт<ано>¹во, н гдѣ был(ъ) Братановѣ млннѣ, да ставнтъ собн млнн(ъ), н Мнхшнновѣ паснкѣ, на Сѣхон Потоцѣ, н, поннже, мѣсто да кочветъ себѣ снно, другое м<ѣсто>¹¹рїа¹, повыше Лѣнганн, на нмѣ Фынтрѣле. Тое все що<бы> нмъ¹ оузнк(ъ), съ всѣмъ доходомъ, н дѣтемъ нх(ъ), н оуночатомъ нх(ъ), н прѣоуничатомъ нх(ъ), н прѣшчврѣтомъ нх(ъ), н всему родѣ нх(ъ), непорвшено ннколнже, на вѣкы.

Протоже, н<нкто>(?) штъ нхъ¹ р<одѣ>¹¹ю анн¹ією да не добудетъ ннколн, на в<ѣкы>¹ в<ѣчнны, з<ъ>аннже потоптаемъ всѣхъ прѣвѣх(ъ) прнвнліе с сѣмъ пр<н>внліемъ, заннже нх(ъ) стары прнвнліи що нмалн шт(ъ) нашего родітелѣ н шт(ъ) <самыхъ> господства нашъ¹нхъ н <зану>¹же <погнѣ>¹алъ н погорнѣл.

Ѣ хотаръ тѣмъ селамъ, <сѣ>¹ вѣмн сконмн старымн хотары, куды нз вѣка вжнкали; а хот<аръ>³ пвстинѣмъ, колко вѣзмогутъ(ъ) вжнкатн досытъ(ъ).

Ѣ на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннихъ Ил<ін> вое<1>воды и Стефана воеводы, и вѣра нашихъ(ъ) бояръ: вѣра пана Былчи, вѣра пана Жвржа Фратовског(о) и дѣтен его, вѣра пана Кр(ъ)стѣ и дѣтен его, вѣра пана Исаѣа и дѣтен его, вѣра пана Хвдича дворника и дѣтен его, вѣра пана Жвржа <Піатра>¹, вѣра пана Ба<на> Оурѣк<1> ле дворника, вѣра пана Думмы Чор<ного>, вѣра пана Д<1>умн Дулческа, вѣра пана Симнона Турквла, вѣра пана Богдана бнвшаго <ст>¹олника, вѣра пана Козма Шандровнча, вѣра пана³, вѣра пана <Ла>¹-з<о>³ра и брата его, пана <Ст>¹анч<вла> постелника>¹, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Нвана Балчана чашника, вѣра пана Банчвла и брата его, пана Шефвла столника>³, пана Шефвла и брата его, пана Мындри Жуметатичи, вѣра пана Банѣ портарѣ, вѣра пана Станчвла Понича, вѣра пана Діеннша спѣтарѣ, вѣра пана Ілба, вѣра пана Тадора Кѣмнла, вѣра пана Станчвла комнса и вѣра вѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великыхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

Ѣ по нашемъ(ъ) жнвотѣ, кто будетъ господаръ земли нашен, вт(ъ) братін нашихъ(ъ) или вт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего племени вуд(н) кто <кого> Богъ извб<1>ретъ быти, тотъ(ъ) що бы нмъ не порушилъ нашего даані<а>³, али що бы нмъ оутвердилъ(ъ) и оукрѣпилъ зануже дали есмн н<мъ>³ за нхъ правую и вѣрною службу.

Ѣ на болшее потвержденіе томъ всему више писанному, велѣли есмн нашему вѣрному пану, Симону логофету, привѣснити нашу печать къ сему нашему листу.

Мнхвль граматикъ писа, оу Баслви, в(ъ) лѣт(о) х<с>м<л>з, юліа м(ѣ)с(а)ца л̃ д(ь)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, pan Oană Roșca gramatic și fratele său, Cojea Pătru, ne-au slujit drept și credincios. Și noi, văzind dreapta și credincioasa lor <slu>¹jbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am întărit dreptcredincioasa lor vislujenie, în țara noastră, satele pe Tutova, anume: Călimănești, unde este Ion, mai sus de Lalești, și, mai jos, Coțmănești, unde a fost ...¹ Coțman, <și>¹, mai jos, Coleșăua, unde a fost Hodco și Măciucă, și seliștea lui Brăt<an>¹, și unde a fost moara lui Brătan să-și facă moară, și prisaca lui Micșin, pe Piriul Sec, și, mai jos, un loc să-și adune fin, alt loc ...¹, mai sus de Lungani, anume Fintirele. Toate acestea <să>¹ le fie uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Pentru aceea, nimeni <din>¹ neamul <lui>¹ ...¹ nici ...¹ lui să nu dobindească, niciodată, în vecii vecilor, pentru că anulăm toate privilegiile dintii cu acest privilegiu, pentru că vechile lor privilegii pe care le-au avut de la părintele nostru și de la <inseși domniile>¹ noastre au pierit și au ars.

Iar hotarul acestor sate să fie <cu>¹ toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hot<arul>³ pustiilor să fie cit vor putea folosi îndestul.

Iar la aceasta este credința domniilor noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Vilcea, credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința

panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Giurgiu <Piatră>¹, credința panului Oa<nă Ureac>¹le vornic, credința panului Duma Negru, <credința panului D>¹uma Dulcescul, credința panului Simion Turcul, credința panului Bogdan fost <st>¹olnic, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului ...³, credința panului <La>¹z<o>³r și a fratelui său, pan <St>¹anci<ul postelnic>¹, credința panului Costici postelnic, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Banciul și a fratelui său, pan Șteful stolni<c>, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea al lui Jumetate, credința panului Oană portar, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Albu, credința panului Tador Cămilă, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din frații noștri, sau din copiii noștri sau din neamul nostru, oricine, <pe cine>¹ îl va alege <Dumnezeu>¹ să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Simon logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mihul gramatic, la Vaslui, în anul 6947 <1439>, luna iulie, 30 zile.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 268. Orig., perg. (27,5 × 43 cm), șters și rupt la îndoituri, pecete atirnată, pierdută. Cu o trad. modernă. O foto., ibidem, Fotografii, V/24. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/234. O trad. din 1742 aprilie 8 și o copie, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după această trad., la Arh. St. București, Colecția Adamachi, I/1. O copie, după o altă copie a unei trad., se afla în fondul de doc. al Arh. St. Iași, distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 740, op. 1 831, dos. 30, f. 9.

EDIȚII: Ghibănescu, „T. Codrescu”, I, p. 145—148, și *Surete*, XVIII, p. 43—45 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 51—54 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 165—166 (trad.).

¹ Șters.

² Șters și rupt.

³ Rupt.

† М(н)л(о)стию в(о)жією, мы, Ілїа коекѡда, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, нѣтъ¹ сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), оушимъ кто на нѣ оузритъ(ъ) или его оуслышитъ(ъ) чтоучи, оже даемъ сесъ(ъ) нашъ листъ и потвержаемъ даанїа вт(ъ) нашего родителѣ храмоу Оуспенїе с(вѣ)тѣн Б(огороди)ци, вт(ъ) Быстрици, за д(с)ша нашего родителѣ и за здоровїе наше и за здоровїе дѣтен нашихъ що бн платил каждын мыто; и вращане или боуд(н) какын коупецъ боуд(н), вт(ъ) которыхъ(ъ) сторонъ, боуд(н) какын торговлѣ <продаютъ оу на нашн земли>², що бн платил храмоу с(вѣ)тѣн Б(огороди)ци, вт(ъ) Быстрици, що ест(ъ) оу Баковѣ; а тарканъ никто що бн не былъ, али да платѣтъ мито каждын.

Іл кто бн хотнлъ порѣшнтн нашего даанїа и потверженїа, тотъ(ъ) да ест(ъ) проклѣт(ъ) вт(ъ) Х(рист)а Б(ог)а, и вт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стѣмъ его м(а)теръ, и вт(ъ)

ЧЕТРН ЕВАНГЕЛИСТН, Н ШТ(Ъ) ДВАНДЕСѢТ(Ъ) ВРЪХОВНЫХ(Ъ) АП(О)СТ(О)ЛЪ, Н ШТ(Ъ) ТРН СТА Н ШСМНАДЕСѢТ(Ъ) С(ВЛ)ТЫХ(Ъ) ШТ(Ъ)ЦЪ, НЖЕ ВЪ ННКЕН, Н ДА БОУДѢТ(Ъ) ПРОКЛѢТЪ, КТО СІЕ НАШЕ ДАНІЕ ПОРѢШНТЪ, НОУДѢ Н ПРОКЛѢТОМЪ ПРІЮ.

ТОЕ, НЕ ПОРѢШЕНО, ННКОЛН, НА ВѢКЫ ВѢЧНЫМЪ.

І НА ТО, ВѢРА ВЪШЕ ПИСАНАГО ІЛІН ВОЕВОДѢ Н ВѢРА ВЪЗЛЮБЛЕНАГО С(Ы)НА Г(ОСПОД)СТВА МН, РОМАНА ВОЕВОДІ, Н ВѢРА ОУСНХ(Ъ) БОЛРЪ НАШНХ(Ъ) МОЛДАВСКНХ(Ъ), БЕЛНКНХ(Ъ) Н МАЛНХ(Ъ).

Н БЕЛѢН ЕСМН СЛОУСѢ НАШЕМОУ ВѢРНОМЪ, ПАШКОУ ПИСАРИЮ, ПИСАТИ Н ПЕЧАТ(Ъ) ПРИВѢСНТИ К СЕМОУ НАШЕМОУ ЛНСТОУ.

ПИСА НА ОУСНТИ КРАКОВѢ, В(Ъ) ЛѢТ(О) ХСѢМЪ СЕН(ТЕВРІА) ГІ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: МЫТО БАКОВ(Ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că dăm această carte a noastră și întărim dania de la părintele nostru hramului Adormirea Sfintei născătoare de Dumnezeu, de la Bistrița, pentru sufletul părintelui nostru și pentru sănătatea noastră și pentru sănătatea copiilor noștri, ca oricine să plătească vamă; și orașenii sau orice fel de negustori, din orice părți, orice marfă <vor vinde în țara noastră>² să plătească hramului Sfinta născătoare de Dumnezeu, de la Bistrița, ceea ce este la Bacău, și nimeni să nu fie scutit, ci fiecare să plătească vama.

Iar cine ar vrea să clintească dania și întărirea noastră, acela să fie blestemat de Hristos Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei patru evangheliști, și de cei doisprezece apostoli de frunte, și de cei trei sute și optsprezece sfinți părinți, care au fost la Nicheia, și cine va clinti această danie a noastră, să fie blestemat ca Iuda și ca blestematul Arie.

Aceasta să fie neclintit, niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința mai sus-scriului Ilie voievod și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Și am poruncit slugii noastre credincioase, Pașco pisar, să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

Scris la Gura Cracăului, în anul 6947 <1439> septembrie 13.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Vama Bacăului.

Arh. St. București, M-reă Bistrița, III/30. Orig., perg. (16 × 18 cm), rupt la o îndoitură, pecete atirnată, pierdută.

Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/152 și II/235 a și b. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 198–199.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 475 (facs. greu lizibil); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 59–60 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 166–167 (trad.).

¹ Greșit, pentru нсѣ.

² Rupt.

† М(Н)Л(О)СТІЮ Б(О)ЖІЮ, МЫ, ІЛІЕ ВОЕВОДА, ГОСПОДАРЪ ЗЕМЛИ МОЛДАВСКОН, Н БРАТЪ Г(ОСП)ДСТВА МН, СТЕФАНЪ ВОЕВОДА. ЧИННМЪ ЗНАМЕННТО, С СѢМЪ ЛНСТОМ(Ъ) НАШЕМ(Ъ), ОУСѢМЪ КТО НА НЪ ОУЗРНТЪ НЛИ ЕГО ОУСАНТ(Ъ) ЧТОУЧН, ШЖЕ

тот(ъ) истиннын слоуга н болѣрннъ нашъ вѣрнын, пан(ъ) Иванъ Оускатоул(ъ), слоужилъ намъ право н вѣрно. И мн, видѣвше правою н вѣрною его слоужбоу до нас(ъ), жаловалн есмн его всебною нашею м(н)л(о)стію н далн есмн емоу н подтверднлн егоже учинноу, село, на Бѣломъ Потоцѣ, гдѣ ест(ъ) его домъ. Тоѣ емоу шт(ъ) нас(ъ) оурихъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емоу, н дѣтемъ его, н оуноучатомъ его, н прѣоуноучатомъ его, н прашоурѣтомъ н вѣсемоу родоу его, кто боудетъ нан блжннн, непороушенно ннколн, на вѣкы вѣчннн.

И хотаръ тотоу село, съ вѣсѣмн своимн хотары, коудѣ нз вѣка вжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго г(оспо)дства мн, Илнн воеводн, н вѣра брата г(оспо)дства мн, Стефана воеводн, н вѣра с(ы)на г(оспо)дства мн, Романа воевод(ы), н вѣра дѣтен нашнх(ъ) н вѣра болѣръ нашнх(ъ): вѣра пана Жоуржа Фратовскаго н дѣтен его, вѣра пана Былчн, вѣра пана Исаин н дѣтен его, вѣра пана Петра Хоуднча дворннка н дѣтен его, вѣра пана Кръстн, вѣра пана Стана Быранча, вѣра пана Мнхана Попшн, вѣра пана Шефвла Жоумътатевнча н брата его, пана Мындри, вѣра пана Дѣмы Немецскаго н брата его, пана Мирчн, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчоула постелннка, вѣра пана Жоуржа Піатры, вѣра пана Доумы Чорного, вѣра пана Негрнла дворннка, вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Козмы Шандровнча, вѣра пана Бѣлоша чашннка, вѣра пана Берендѣа столннка, вѣра пана Манонла Хотннскаго, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Доу<мы> Исаѣека, вѣра пана Кр(ъ)стн Чорного, вѣра пана Костн Идроннковнча, вѣра пана Ялѣѣандра спатарѣ, вѣра пана Станчоула комнса н вѣра вѣсѣх(ъ) болѣръ нашнх(ъ) молдавскых(ъ), велнкых(ъ) н малых(ъ).

И по нашем(ъ) жнвотѣ, кого Б(ог)ъ изберетъ господаремъ быти оу нашн землн <н>лн шт(ъ) братн нашнх(ъ) нан шт(ъ) дѣтн нашнх(ъ) нан боуд(н) кто шт(ъ) нашего племене, тотъ бы емоу не пороушнл(ъ) нашего даніа, алн що бы емоу оутверднл(ъ) н оукрѣпнл(ъ) занѣже далн есмн емоу за его правою н вѣрнѣю слоужбоу.

И на болшее подтверженіе томоу вѣсемоу выше писанномоу, велѣлн есмн слѣсѣ нашемоу вѣрномоу, Дненнсоу логофетоу, писати н печатъ прнвезати к семоу анстоу нашемоу.

Пнс(а) Пашко оу Сочакѣ, в(ъ) лѣт(о) xvcmz вк(товрїа) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Ion Uscatul, ne-a slujit drept și credincios. Și noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit ocina lui, satul, pe Piriul Alb, unde este casa lui. Aceasta să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman voievod, și credința copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului Isaia și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui

său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă vornic, credința panului Vitolt, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Petru spătar, credința panului Du<ma>¹ al lui Isaia, credința panului Cristea Negru, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Dienes logofăt, să scrie și să atrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco, la Suceava, în anul 6947 <1439> octombrie 26.

După Costăchescu, *Doc.*, II, p. 61—62. Text slav după orig., perg. (27 × 32 cm), pecete atrnată, pierdută; actual se afla în păstrarea locuitorilor din Uscăți, azi Războieni de Jos, c. Războieni, j. Neamț.

Cu trad. edit., *ibidem*, p. 62—63. O trad., din 1768 ianuarie 21, de Evloghie dascăl, la Bibl. Centr. de Stat, Colecția Documente, XVIII/1 a, și o copie, după aceasta, la Bibl. Acad., DCCXXXIV/10. Un rez., din 1848 iunie 1, la Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 96, f. 119 v.

ALTE EDIȚII: Ghibănescu, *Urice slavone*, p. 178—180, și *Surete*, XVIII, p. 45—48 (text slav, după orig., și trad., cu data de an socotită în stilul de 1 septembrie); *D.I.R.*, A, I, p. 167—168 (trad., după Costăchescu).

¹ Întregirea lui M. Costăchescu.

202

1439 (6947) octombrie 28, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевод(а), господаръ Земли Молдавскон, и братъ г(оспод)ства мн, Стефанъ воевода. Чинимъ(ъ) знаменито, с сѣмъ(ъ) нашимъ(ъ) листомъ, оу сѣмъ(ъ) кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ(ъ) что оучи оже тотъ истинный слоуга и болѣнный нашъ вѣрный, панъ Жоуржъ Мошанъ, служилъ намъ право и верно. И мн, видѣвше правою и вѣрною его слоужбоу до насъ(ъ), жаловали есми его всеюною нашею м(н)л(о)стію и дали есми емоу, оу нашемъ Змил Молдавскон, двѣ селѣ, на нмѣ Моенеци и Тѣтеци, и полѣноу Белегѣтеоу. Тое емоу от насъ(ъ) оурикъ, съ вѣсѣмъ(ъ) доходомъ(ъ), емоу, и дѣтемъ его, и братіямъ его, и оуноучатомъ его, и правоучатомъ его, и працюрѣтомъ его и вѣсеому роду его, кто боудетъ на нѣ близкий, непорочно николн, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ(ъ) селомъ(ъ), съ вѣсѣмн своимн старымн хотары, коуда из вѣка оживали.

И на то естъ вѣра выше писаннаго г(оспод)ства мн, Іліа воевода¹, и вѣра брата г(оспод)ства мн, Стефана воеводи, и вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн Романа воеводи, и вѣра дѣтен нашкнхъ¹ и <вѣра б¹олѣръ нашихъ: вѣра пана Жвржа Фратовскаго и дѣтен его, вѣра пана Былчи, вѣра пана <Ис¹аин, вѣра пана Хсдинча дворника, вѣра пана Кр(ъ)сти, вѣра пана Нѣгоа логофета, вѣра пана Стана Бырлича, вѣра пана Мнхана Попши, вѣра пана Шефла Жоумѣтатека и брата его,

пана Мындри, вѣра пана Доумы Немецкаго и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчоула постелника, вѣра пана Жоуржа Піатры, вѣра пана Дѣмы Чорного, вѣра пана Негрила дворника, вѣра пана Ёнтолта, вѣра пана Манонла, вѣра пана Бѣлоша чашника, вѣра пана Берендѣя столника, вѣра пана Кр(ъ)сти Чорного, вѣра пана Кости Ёндронковича, вѣра пана Ёлеѣандра спатарѣ, вѣра пана Станчоула комиса и вѣра вѣсѣх(ъ) болѣръ нашнх(ъ) молдавскых(ъ), великых(ъ) и малых(ъ).

И по нашем(ъ) животѣ, кого Б(ог)ъ избереѣтъ гос<подаремъ быти оу нашемъ земли, или отъ братъ>¹и наших(ъ) <или>¹ отъ дѣ<тен наших(ъ) или боуди кто отъ нашего племени, тотъ бы емоу не пороушилъ нашего данѣа>¹, али що бы <е>²моу <оутъ>²верднлѣ и <оукрѣплѣ заиже дали есми емоу за его правоу и вѣрноу слоуж>¹еѣ.

И на болшее подтверженіе томѣ вѣ<семъ выше писанному, велики есмы слѣѣ нашемоу вѣрно>¹моу, паноу Дениесоу логобетоу, писати и печатѣ нашѣ прѣѣстни къ семоу листъ>¹оу нашемому>¹.

Пис(а) Пашко, оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) х<с>м<з> вк(товриа) кн.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Giurgea Moian, ne-a slujit drept și credincios. Și noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, Moldova, două sate, anume Moenești și Tătești, și poiana lui Belegheat. Aceasta să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ili<e voievod>¹, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor copiilor noștri și <credința b>¹oierilor noștri: credința panului Giurgiu de la Frătăuți și a copiilor lui, credința panului Vilcea, credința panului <Is>¹aia, credința panului Hudici vornic, credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Stan Birlici, credința panului Mihail Popșa, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Giurgiu Piatră, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă vornic, credința panului Vitolt, credința panului Manoil, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Alexandru spătar, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu <să fie>¹ domn <în țara noastră, sau din>¹ frații noștri <sau>¹ din copiii <noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu le clinească dania noastră>¹, ci să i-o întărească și să i-o <imputernicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui sluj>¹bă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor <mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre>¹ credincioase, pan Dienis logofăt, să scrie și pecetea <noastră s-o atirne la această>¹ carte a noastră.

A scris Pașco, la Suceava, în anul 6947 <1439> octombrie 28.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX/5. Foto., după orig., perg. (23,5 × 29,5 cm), rupt la îndoituri, pecete ațrnată, pierdută; actul se păstra în Arh. Metohului St. Mormint din Constanti-nopol.

Alte foto., una la Arh. București, Fotografii, IX/5, și trei, după Mihailovici, *Album* (v. EDIȚII), la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/153 a, b și c.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. V (facs.), și *Opt doc.*, p. 205—207 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 168—169 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters.

203

144<0>—144<1> (694 ...) iulie 20, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа коевода г(о)сп(о)д(а)ръ Землі Молдавскон, и брат(ъ) г(о)сп(о)дства мн, Стефана коеводн. Знаменито чинимъ, нс(ъ) сѣм(ъ) лнстом(ъ) нашим(ъ), вѣсѣх(ъ)¹ кто на н(ъ) оузрнт(ъ) нлн его чтѣни слышит(ъ), оже тот(ъ) истинни слѣга наш(ъ), Ннкоа²ра шт(ъ) Тоузара, слѣжил(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣм, мн, видѣвшн его правою и вѣрною слѣжеѣ до нас(ъ), жаловалн есмн его всобною нашею м(н)л(о)стію и далн и потвердилн есмн емоу, оу нашн землі, оу Молдавскон, единно мнсто, на нмѣ Тоузара, оу поток(ъ) на Бѣцн, поннже³ шт(ъ) един(ъ) доуб(ъ) и паснка оу том(ъ)же хотарю и дроугое мнсто, где ест(ъ) Дереного Днл(ъ), оу крѣнцн, и ставн, и млнн(ъ) на Бѣцн, и паснка оу том(ъ)же хотарн, и поннже того мнста, черезъ днл(ъ) п ...⁴ волоакъ, оу крѣнцн, и, также, мнсто шт(ъ) села да всаднт(ъ) собн <сє>⁵ла и паснка оу том(ъ)же хотарн, и, на Готовцн, мнсто шт(ъ) села поннж⁴е тополн, да осаднт(ъ) собн село, и ставн, и млнн(ъ) на Готовцѣ <н п>⁵аснка оу том(ъ)же хотарю. Тое вѣсе внше писанное да ест(ъ) слѣсѣ нашемо, Ннкоа²ре шт(ъ) Тоузара, шт(ъ) нас(ъ), 8рнк(ъ) и сѣ вѣсем(ъ) доходома(ъ), емѣ, и дѣтн<мѣ> его, и 8нѣчатом(ъ) его и прѣ8нѣчатомѣ его, и прашоурѣтом(ъ) его и вѣсемѣ родѣ его, кто сѣ емѣ нзберет(ъ) нлн блнжнн, непороушено ннколнже, на вѣкн.

І хотар тѣм(ъ) вѣсѣм(ъ) мѣстѣм(ъ) и паснк<а>⁵м(ъ) <да>⁵ ест(ъ) шт(ъ) оушнх(ъ) сторон(ъ) кол(ъ)ко сѣ могѣт(ъ) оживати доснтѣ⁴ старнм(ъ) хотаром(ъ).

І на то ест(ъ) вѣра нашег(о) г(о)сп(о)дства, Іліа коевода, и вѣра брата <господст>⁵ва <мн, Стефана коеводн, нв>⁵ѣра <болѣр> н>⁵ашнх(ъ) молдавскнх>⁵: <вѣра>⁴ пана Петр<а> Хѣднча, в>⁵ѣра>⁵ пана Дѣмѣ Немецкого и брата его, пана Мнрча, вѣра>³ пана Нѣго<а> логоѣ>⁵та, вѣра пана , <вѣ>⁵ра <п>⁵а<н>⁵а <Лазора и бра>⁵та его, пана Станчѣл>⁵а, вѣра пана <Шѣф>⁵ла Жоуметатева и <в>⁵рата его, пана Мнндрн, вѣра пана Попшн, вѣра пана Івннша спастарѣ>⁵, вѣра пана Бн<толт>⁵а, вѣра пана Манонла Хотннскогo, вѣра пана Козмн Шандровнча, вѣра пана Берндѣм столннка, вѣра пана Романа Хоуднча, вѣра пана Балoша чашннка, вѣра пана Крѣстн Чорного, вѣра пана Днннса логофѣта, вѣра пана Ъанн внстѣр<ннка, вѣра п>⁵ана Станчѣла комнса и вѣра вѣсѣх(ъ) болѣр нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), велнknх(ъ) и малнх(ъ).

І по нашнм(ъ) животн, кто боудетъ г(о)сп(о)д(а)ръ на<шен>⁵ Землі Молдавскон, шт(ъ) дѣтн нашнх(ъ) нлн шт(ъ) нашего род<ѣ, н>⁵лн пак(ъ) боуд(н) кого Б(ог)ъ нзберет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рем(ъ) внтн нашн Землі Молдавскон, по нас(ъ), а тот(ъ) шо вн емоу не пороушнл(ъ) нашего дааніе и пот<вер>³жденне, алн шо вн емоу оутверднл(ъ) и оукрѣплнл(ъ) заноуже <ес>³мн емоу далн и потверднлн за его правою и вѣрною слѣжеѣ шоже вн(ъ) нам(ъ) право и вѣрно послѣжил(ъ).

И НА БОЛШЕЕ КРѢПОСТИ И ПОТВЕРЖДЕНІЕ ТОМЪ ВЪСЕМЪ ВНЕШЕ ПИСАННОМЪ, ВЕЛѢАН
ЕСАМЪ НАШЕМЪ ВѢРНОМЪ ПАНЪ, КОСТИ ЛОГ(О)ШЕТЪ, ПИСАТИ И НАШЪ ПЕЧАТ(Ъ) ПРИКЪСНТИ
КЪ СЕМЪ ЛИСТЪ НАШЕМЪ.

Пис(а) Крѣстѣ, оу Соу(а)вѣ, в(ѣ) л(ѣ)то х^{ст}и^им^и 6 юліа к.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, N<icoa>ră² de la Tuzara, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și credințioasă lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebită noastră milă și i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, un loc, anume Tuzara, pe pârul Bîc, mai jos de un stejar, și prisacă în același hotar, și alt loc, unde este Dealul Derenului, la fîntină, și iazuri și mori pe Bîc și prisacă în același hotar, și, mai jos de acel loc, peste deal ...⁷ voloacă, la fîntină, și, de asemenea, loc de sat, să-și așeze sat și prisacă în același hotar, și, pe Gotovțea, loc de sat mai jos de ploi, să-și așeze sat, și iazuri, și moară pe Gotovțea <și>⁵ prisacă în același hotar. Toate acestea mai sus-scrise să fie slugii noastre, Ni<coa>ră² de la Tuzara, de la noi, uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor locuri și prisăci <să>⁵ fie din toate părțile cit vor putea folosi îndestul pe vechile hotare.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, Ilie voievod, și credința fratelui domniei <mele, Ștefan voievod, și>⁵ credința <boierilor>⁵ noștri moldoveni: <credința>⁴ panului Petr<u> Hudici>⁵, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pa<n> Mircea, credința>⁵ panului Neago<e logofă>⁵t, credința panului ...⁵, credința <p>⁵a<n>⁵ului <Lazor și>⁵ a fratelui său, p<a>n Stanciul>⁵, credința panului <Ștef>⁵ul Jumetate și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Popșa, credința panului Ioniș spă<tar>⁵, credința panului Vi<tolt>⁵, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Berindei stolnic, credința panului Roman Hudici, credința panului Baloș ceașnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Dinis logofăt, credința panului Oană vistier, <credința p>⁵anului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, după noi, acela să nu-i clintească dania noastră și întărirea noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credințioasă lui slujbă pe care el ne-a slujit-o drept și credincios.

Iar pentru mai mare întărire și împuternicire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Costea logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Cristea, la Suceava, în anul 694 ...⁶ iulie 20.

Arh. Centrală de Stat a Actelor Vechi — Moscova, fond 1 299, op. 1, dos. 4 202, f. 1. Orig., perg. (43 × 27 cm), rupt și șters, pecete atîrnată, pierdută.

Cu o trad. rom., din 1817 octombrie 4, de Gavril Cosavschii căpitan, biv tălmăci de divan, ibidem, f. 2, și o trad. rus. modernă, ibidem, f. 3.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXVII, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/269.

Datat după Costea logofăt, Ioaniș spătar și Stanciul comis. Primii doi apar în această dragătorie începînd cu doc. din 1440 august 6 (v. nr. 205), iar ultimul încetează de a mai fi menționat ca atare după 1441 septembrie 29, fiind înlocuit cu Burciul (v. doc. nr. 217 și

218). D. P. Bogdan, *Două acte*, p. 76, nota 7, și Sacerdoțeanu, *Sfatul*, p. 70, propun numai anul 1441, dar, avînd în vedere că din intervalul 1439 octombrie 28 — 1440 august 6 nu se cunosc alte doc. cu sîtat, este posibil ca actul de față să dateze și din luna iulie a anului 1440.

EDIȚII: *Молдавия*, I, p. 5—7 (text slav și trad., sub data: 1436 — 1441).

¹ Așa în orig.; corectat: *вѣсѣмъ*(ъ)

² Șters; întregit după trad. din 1817.

³ Scris întii de diac: *попише*.

⁴ Șters.

⁵ Rupt.

⁶ Șters; v. datarea.

⁷ Șters; în trad. din 1817: „Pavoloca“.

204

1440 (6948) august 3.

6948 <1440> august 3.

Uric de la domnul Ilieș voievod, întăritori lui Mihul și Tatul cu un sat pe Cerna¹, anumi Măzărăeștii, adică Măzănăeștii².

Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 18, f. 9 v. Rez. din 1838 martie 26.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 64 (rez.); *D.I.R.*, A, I, p. 169 (rez., după Costăchescu)

¹ Pentru „Cernu“.

² „adică Măzănăeștii“, explicația rezumatorului.

205

1440 (6948) august 6, Suceava.

† М(н)л(о)стїю в(о)жією, мы, Иліа воевода, г(о)с(по)д(а)ръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), ис сѣмъ нашимъ(ъ) листомъ, вѣсѣмъ кто на нѣ оузнѣтъ или его слышитъ чѣмъ, оже тотъ(ъ) истинныи слѣга нашъ вѣрныи, панъ Фете, слѣжилъ(ъ) намъ право н вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше правѣю н вѣрнѣю его слѣжеѣ до насъ(ъ), жаловали есми его шсобною нашею многостїю н дали есми емоу 8 нашн землн, оу Молдавскон, едно село оу Юкаша, село на нмѣ Маржинѣне. Тое да естъ(ъ) емѣ оузнѣкъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емѣ, н дѣтемъ его н братїамъ его, н зноучатомъ его, н правнѣчатомъ(ъ) его, н пращїрѣтомъ его н вѣсѣмъ¹ родѣ его, кто бѣдетъ на н близныи, не порѣшено, нмъ(ъ), николнже, на вѣкы вѣчныи.

И хотаръ томѣ селѣ, съ вѣсѣмн своѣмн² старымн хотары, кѣда из вѣка шжиали.

И на то естъ(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, выше писаннаго Илїи воеводы, н вѣра с(ы)на г(оспод)ства мн вызлюбелнаго, Романа воеводы, н вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ: вѣра пана Петра Хвѣнча дворника, вѣра пана Дѣмы Немецкаго н брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчѣла постелника, вѣра пана Цефѣла Цеционскога, вѣра пана Козѣ¹мы Шандровнича, вѣра пана Манонла Хотинскога, вѣра пана Нѣгои логоѣта, вѣра пана Мнѣхана Попши, вѣра пана Бнтолѣта, вѣра пана Крѣти Чернога, вѣра пана Жѣржа Берншчака н с(ы)на его, пана Томы, вѣра пана³ Дѣмы Исаїева, вѣра пана Белоша чашника, вѣра пана Бернѣѣла столника, вѣра пана Івныша спатарѣ, вѣра пана Івѣша Черекатого, вѣра пана Івна вистїарника, вѣра пана Манонла Грѣбовѣла, вѣра пана Мнчи, вѣра пана Ённ, вѣра пана Станчѣла комнса н вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), н великихъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кого Б(ог)ъ изберетъ господаремъ(ъ) быти оу нашн землн, оу Молдавскон, <н>¹ли шт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или шт(ъ) братїи нашихъ(ъ)

НАН БѢД(Н) КТО УТ(Ъ) НАШЕГО² ПЛЕМЕНЕ, ТОТЪ <ЩО БЫ>¹ ЕМѢ НЕ ПКОРѢ¹ШНА(Ъ)
НАШЕГО ДАНІА, АЛИ ЩО БЫ ЕМѢ ОУТВЕРДНА(Ъ) И ОУКРѢПНА(Ъ) ЗАДѢЖЕ ЕСМИ НАМЪ ДААН
ЗА <ЕГО>¹ ПРАВЕЮ И ВѢРНОЮ СЛѢЖЕѢ.

ІІ НА БОЛШЕЕ ПОТЕРѢЖДЕННЕ ТОМѢ ВЪ<СЕМѢ>¹ ВЪШЕ ПИСАННОМѢ, ВЕЛѢАН ЕСМИ
НАШЕМѢ ВѢРНОМѢ ПАИѢ, КОСТИ ЛОГОУЕТѢ, ПИСАТИ И ПЕЧАТ(Ъ) НАШѢ ПРИВѢСНИТИ К СЕМѢ
АНСТѢ НАШЕМѢ.

Пис(а) Христофоръ граматикъ, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) х^{ст}и^ии, мѣсеца
август(а) 5.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei.
Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea
sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă,
pan Fete, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și
credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și
i-am dat, în țara noastră, în Moldova, un sat la Lucaș, satul anume Mărgi-
neni. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și
nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lor neam,
cine va fi cel mai apropiat, neclintit, lor, niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folo-
sit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ilie voievod,
și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor
boierilor noștri: credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Duma
de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui
său, pan Stanciul postelnic, credința panului Șteful de la Țețina, credința
panului C<oz>¹ma al lui Șandru, credința panului Manoil de la Hotin, cre-
dința panului Neagoe logofăt, credința panului Mihail Popșa, credința panului
Vitolt, credința panului Cristea Negru, credința panului Giurgiu Verișceac
și a fiului său, pan Toma, credința pa<nului>³ Duma al lui Isaia, credința
panului Beloș ceașnic, credința panului Berindei stolnic, credința panului
Ioniș spătar, credința panului Iacuș Pintecosul, credința panului Ion vistier,
credința panului Manoil Gîrbovul, credința panului Mîsea, credința panului
One, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri mol-
doveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în
țara noastră, în Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine
din neamul nostru, acela <să>¹ nu-i clinească dania noastră, ci să i-o întă-
rească și să i-o imputernicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credin-
cioasa <lui>¹ slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit
credinciosului nostru pan, Costea logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră
la această carte a noastră.

A scris Hristofor gramatic, la Suceava, în anul 6948 <1440>,
luna august 6.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 6. Orig., perg. (36 × 26 cm), pecete atirnată, stricată; din legendă
se vede doar: ... <ВООЕОАА ... <МОЛАА>ЕСКОН.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 202–203. O foto., la Inst. de ist. și
arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/154.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 65–67 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 169–170
(trad.).

¹ Șters.

² Șters și rupt.

³ Omis.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Iliaș voievod, domnu Țării Moldovei, și fratile domnii mele, Ștefan voievod. Facem știre, cu această a noastră carté, tuturor cini va căuta spre dinsa sau cetindu-să va auzi, adecă acești adevărați slugile noastre, ficiorii¹ lui Țudco², giupinul Șteful³ și giupinul Isac, au slujit noi cu dreptate și cu credința. Și, văzind noi a lor dreptă slujbă cătră noi, i-am miluit pre dinșii cu osăbită a noastră milă și li-am dat și li-am întărit lor tij a lor ocină, satul anume Țuțcanii, și, mai sus de Țuțcani, una fintină într-aceiaș hotar, și Urzicele⁴, și în Iaz⁵, și Bahna, <și>⁶ în <Băhn>⁷eana cită parte au⁸, și poiană din sus de Bahnă, și Săcătură, și Poiana și Runca Mare⁹.

Aceia le iaste de la noi uric, cu tot venitul, și fiilor lor, i nepoților, i strănepoților, și străstrănepoților și la tot neamul lor, cini să va alegei mai de aproape, neclintit niciodată, în veci.

Dar hotarul acelor sate să fie după hotarul vechiu, pe unde au umblat din veci.

Și spre aceasta este credința domnii mele de sus-scris, noi, Iliaș voievod, și fratile domnii mele, Ștefan voievod, și credința tuturor boerilor noștri a Moldovii, mari și mici.

Dar după viața noastră, cine va fi domnu în pământul nostru, a Moldovii, din frații noștri ori din fiii noștri sau ori pe cini va alegei Dumnezeu, acela să nu strice a noastră daniia, ci să le întărească fiindcă le-am dat pentru a lor dreaptă slujbă.

Și spre mai mare tărie <a>¹⁰ acelor toate de sus-scrisă am poroncit cinsti și credincios boeriului nostru, giupinului Costii¹¹ [vel] logofăt să scrie și pecete noastră să spinzure la această adevărată a noastră carté.

Au scris Pașco gramatic, în Suceavă, la anul 6948 <1440> avgust 20.

Arh. St. Iași, CLXIV/3. Trad. din prima jumătate a sec. al XVIII-lea.

O trad., în dublu exemplar, din 1805 martie 28, de Pavel Debrici polcovnic, la Bibl. Acad., VI/23 a și LXXIII/2, o copie, încredințată la 1807 decembrie 9, după trad. din 1805, ibidem, VI/23 b, altă copie, din 1807 iunie 28, ibidem, CMXXIV/95 (Condica M-rii Runcu), și altă copie, din 1816, după copia din 1807, ibidem, LXIX/33; două trad. grec. din sec. al XIX-lea, ibidem, DLXX/1 și DCX/29; două copii, de I. Bogdan, una după trad. din 1805, ibidem, ms. nr. 5 232, f. 204—205, și alta, după copia din 1816, ibidem, f. 206—207.

Mai multe rez., din sec. al XIX-lea, la Arh. St. Iași, XXVIII/26 și 31, f. 1 v., și Bibl. Acad., VI/69, CCCXXVIII/72, și Arh. St. București, A.N., MMDCCCXII/7 (nr. 1) și MMDCCCLXXVIII/46 (nr. 1); alt rez. se afla în fondul de doc. al Arh. St. Iași, pierdut în timpul celui de al doilea război mondial, sub cota: Tr. 1 361, op. 1 547, dos. 93, f. 143 r.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 68—69 (copia din 1816 și rez. de la Arh. St. Iași, Tr. 1361); *D. I. R.*, A, I, p. 170—171 (aceiași copie, însă cu indicația depozitului greșită).

¹ În copia din 1807 iunie 8: ficiorul.

² În aceeași copie: Țudcu.

³ În aceeași copie și în cea din 1816: Ștefan (v. descrierea arheografică).

⁴ În copia din 1816: Urzăcenii.

⁵ În aceeași copie: Heleșteu.

⁶ Întregit după copia din 1807 iunie 8.

⁷ Loc rupt; întregit după aceeași copie.

⁸ În copia din 1816, această parte este redată astfel: „iar în Bahnă are și Isac parte”.

⁹ În aceeași copie: Runcul cel Mare.

¹⁰ După aceeași copie.

¹¹ În aceeași copie: Costea.

Suret de la Ilie vodă¹, din let 6950 <1442>² septembrie 8.

Facem înștiințare pentru sluga și boeriul nostru, domnealui Bode Hirje³, carele slujind mai înainte la răposatul părintele domniii meli, iară astăzi slujăști și nouă. Pentru care, văzind noi a lui driaptă și credincioasă slujbă, miluitu-l-am pre dînsul osăbit de altă milă a noastră și i-am dat și i-am întărit lui, într-al nostru pămînt al Moldavei, pre a lui driaptă ocină, satul anume Balomireștii, cu amîndoaă cuturile, la Muncel, între Siretiu și între Moldova, [la ținutul Sucevii]. Pentru aceia ca să-i fie lui de la noi uric și cu tot venitul, lui și copiilor lui, nepoților și strănepoților și a tot niamul ci să va alegei mai aproapei, nerușuit nici odinioară, în veci.

Iar hotarul satului acelu, anumi Balomireștii, cu amîndoaă cuturile, la Muncel, între Siretiu și între Moldova, să fie dispre toati părțile după hotarul cel vechiu, pre undi au umblat din vechi.

Pentru acee, credința domniei meli și a fratelui domniei meli, Ștefan voievod, și preaiubit fiiul domniei meli, Roman voievod, și credința a tuturor boerilor noștri, mari și mici, și credința domniei mele⁴ Satre⁵ Hudiciu [vel] vornic, și dumnelui Stanciul [vel] postelnic, și dumnelui Beloș [vel] paharnic, și dumnelui Ionaș [vel] spatar, și dumnelui Ioan [vel] vistirnic, și dumnelui Sas⁶ [vel] comis și credința tuturor boerilor noștri.

Iar după a noastră viață și domnie, cine va fi domnu țării aceștie să nu strice a noastră danie și întăritură, ci mai virtos să de și să întăriască.

Iar pentru mai mare credința și întăritura, am poroncit cinstiului și credinciosului boeriului nostru, dumnelui <Costea>⁷ [vel] logofăt, să scrie și a noastră peceti cătră această adevărată carte a noastră să o legi.

S-au tălmăcit de Evloghie dascal, let 1768 februarie 19.

Posleduindu-să din cuvînt în cuvînt di pi cel adivarat suret di pe ispisoc și găsîndu-să drept, s-au adiverit și cu a noastre iscălituri, 1796 iunii 26, de Dimitrii Sturza spatar, Iancul Miclescul paharnic.

Arh. St. Iași, CDXIX/2. Copie după trad.

Un rez., într-o carte de judecată din 1835, cu data: 6958 <1450> octombrie 8, ibidem, CDXXIX/181, și altul într-un perilișis din 1787 iulie 28, la Bibl. Acad., CXXXII/100.

Datat după Stanciul comis și după Ion vistier, atestați numai în actele anilor 1440—1441, și după data transmisă de rez. din 1835, pe baza căreia se poate totuși presupune că vealeatul doc. orig. a fost alcătuit din patru cifre. Pentru aceeași datare, v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 68.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 51 (copie); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 105 (copie, după Ghibănescu); *D.I.R.*, A, I, p. 184 (copie, după Costăchescu, dar cu indicația depozitului în care se păstrează copia editată în acest volum).

¹ Mai jos este menționat și Ștefan voievod.

² Veleatul greșit; v. datarea.

³ În rez. din 1835 (v. descrierea arheografică): Bode Horge.

⁴ Greșit, pentru „dumisale”.

⁵ Greșit, pentru „Petre”.

⁶ Greșit, pentru „Stanciul”.

⁷ Loc gol în copie.

Iar noi, de asemenea, după dania lui, am dat acest sat mai sus-scris, mănăstirii Adormirea preacuratei Născătoare de Dumnezeu, uric, cu tot venitul, în vecii vecilor.

Și, de asemenea, am dat o pustie, pe Sușița, la fintina lui Spravin, ca să se întemeieze un sat mănăstirii mai sus-scrise, să-i fie uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui mai sus-scris <sat și al pustiei să fie>² după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, Ilie voievod, și a fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința preaiubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească. Iar cine ar voi să clinească această danie și întărire a noastră, acela să fie blestemat de Dumnezeu atotțiitorul, și de preacurata lui maică, și de toți sfinții, și de cei 300 și 18 sfinți care au fost la Nicheia, și să fie asemenea lui Iuda vinzătorul și lui Arie cel fără Dumnezeu.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru Costea logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Suceava, în anul 6948 <1440>, luna octombrie⁴.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX/6. Foto. după orig., perg. (31,5 × 31,5 cm), pecete atirnată, pierdută; actul se păstra în Arh. Metohului Sf. Mormint, din Constantinopol.

Alte foto.: una la Arh. St. București, Fotografii, IX/6, și trei, după Mihailovici, *Album* (v. EDIȚII), la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/155, și II/197 a și b.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. VI (facs), și *Opt doc.*, p. 208—209 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 171—172 (trad.).

¹ Șters în fotografie.

² Rupt.

³ O literă ilizibilă.

⁴ Șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, ис сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), всѣмъ кто на немъ ѡзрѣтъ(ъ) или его ѡслышитъ(ъ) чточи, оже тоты истинны слѣгы наши, Невл(ъ), братъ(ъ) панъ(ъ) Данчѣла столннков(а) и съ непотомъ его, съ Негра, прѣидоше прѣдъ(ъ) нами и прѣдъ(ъ) нашими бояре по нхъ(ъ) доброн воли и дали нашемъ вѣрномъ пану Игнату села столнкова Данчулова на Синмилъ¹ни, на имѣ Добромирещи и Балосницеци. И признаѣе що имѣлъ(ъ) Данчул(ъ) на тыхъ(ъ) села, еше дали емъ прѣдъ(ъ) нами. Тѣмже, и мы, по нхъ(ъ) доброн воли, еше же дали ес¹ми и потвержали нашемъ вѣрномъ пану Игнату те¹хъ¹ выше писаныхъ¹ села, да естъ(ъ) емъ оурукъ(ъ), съ всѣмъ дохѣд(о)мъ, емъ, и дѣтемъ его и всемъ роду его, непоручено николже, на вѣкы.

И, такожь, есми поставили и завѣску ѿ рубли <ли>¹того сребра, аже що коли тыѣ выше писаны Невл(ъ) и Негра или бѣдѣ кто ѡт(ъ) нхъ(ъ) племени имъ(ъ)т(ъ) починати, на пана Игната или бѣд(и) <кого>² ѡт(ъ) наследни его, тажею или

свад<о>¹ю нан бѣд(н) чинмъ, <оу которыхъ днѡхъ, тотъ>² да заплачѣтъ(ъ) выше писан<на> зъ¹авѣска н рѣ<блн> сребра¹.

И <прн томъ былн: панъ>¹ Крѣстѣ дворникъ(ъ), панъ(ъ) Иванъ(ъ) Балчанъ(ъ) чашникъ(ъ), панъ(ъ) Бадѣ, панъ(ъ) Радѣла(ъ) Пискъ(ъ), <панъ>¹ Понич, панъ(ъ) Ивашко Лацкович, панъ(ъ) Жѣр<жъ>³ 3.

Б(ъ) лѣт(о) *СЦМН М(ѣ)с(л)ца wх(товрѣа) кѣ⁴.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Ivul, fratele panului Danciul stolnic, și cu nepotul său, cu Negrea, au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri de bunăvoia lor și au dat credinciosului nostru pan Ignat satele lui Danciul stolnic de pe Si<mil>¹a, anume Dobromirești și Balosinești. Și privilegiul pe care l-a avut Danciul pe aceste sate, ei încă i l-au dat înaintea noastră. De aceea, și noi, după bunăvoia lor, încă am <dat>¹ și am întărit credinciosului nostru pan Ignat aceste mai sus-scrise sate, să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și întregului lui neam, neclintit nicio-dată, în veci.

Și, de asemenea, am pus și zăvescă cincizeci de ruble de argint topit, că dacă acești mai sus-scriși Ivul și Negrea sau oricine din neamul lor vor începe, împotriva panului Ignat sau a oricăruia din urmașii săi, cu pîră sau cu gilceavă sau cu orice, <în orice zile, acela>² va plăti mai sus-scrisa <z>¹ăvescă, 50 de ru<ble de argint>¹.

Iar <la aceasta au fost: pan>¹ Cristea vornic, pan Ion Balcean ceașnic, pan Badea, pan Radu Pisc, <pan>¹ Ponici, pan Ivașco al lui Lațco, pan Giur<giu>³ 3.

În anul 6948 <1440>, luna octombrie 22 ⁴.

Bibl. Acad., CVIII/29. Orig., perg. (22,5 × 15 cm), rupt în partea de jos, pecete atârnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/6, și o trad., din 1787 aprilie 19, de ieromonah Panivо Bulgariul, ibidem, CXXXIII/81. Altă foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/40.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 411 (rez., după *Creșterea colecțiilor*, 1910, p. 263, cu data: circa 1435 octombrie, înainte de 8); D. P. Bogdan, *Acle mold.*, p. 31–33 (text slav cu trad. și trad. din 1787); *D.I.R.*, A, I, p. 172 (trad.).

¹ Șters.

² Șters și rupt.

³ Rupt.

⁴ Data de zi, nesigură.

Suret de pi ispisoc vechiu pe sîrbii de la Ilia voievod și di la fratile mării sale, Ștefan voievod, domnii Țării Moldav[v]ei, scris de Hristodul, în Vasluiul, la let 6948 <1440> noemvrie 12.

Înștiințari facim, printr-această carte a noastră, tuturor cui vor căuta pre dinsa ori cetindu-să o vor auzi-o, că iată aciastă adevărată fimei Ciumuleasa din Cobile au vinit înainte domniilor noa<stre>¹ și înainte boierilor noștri, de a ei bunăvoe, <și a>¹ vîndut ocina sa, din uricul său, un sat pe Cobile, <a>¹.

numi Ciriticianii², slugei noastre, lui Dragomir, drept 35 zloți³. Noi, văzînd a lor bunăvoință, <așijderea>¹ fi dăm lui, după vînzarea ei, și încă fi mai întărim slugei noastre, lui Dragomir, satul lui, <pe Cobile>¹, anumi Calieneștei, undi esti c<asa lui>¹. Toat<e>¹ aceli să fie lui uric, cu tot v<eni>¹ tul, lui, și feciorilor lui, și fraților lui, nepoților, strănepoților, prestrănepoților și la tot niamul lui, cini fi va fi mai aproape, nestrămutat niciodinioară, în veci.

Iar hotarul Călieneștilor să fie cu toate hotarale lui celi vechi, pe undi din veci s-au apucat. Iar hotarul Ceritienilor, ci și l-au cumpărat de la Ciumulasă, începînd din capul iazului heleșteului⁴, peste cîmpu, la stîlpu, iar de la stîlpu, peste cîmpu, la stejarul cel mari, iar de la stejar, dialul prin dumbravă, la codru, iar de la codru la virvul hlabnicului, apoi iarăși dialul pîr la același heleșteu. Acista esti tot hotarul acelui sat ci și l-au cumpărat de la Ciumulasă.

Drept aceia, nimine să nu aibă a-l ceri pe acel sat de la Dragomir, niciodinioară, fiindcă el și l-au cumpărat pe banii lui.

Și pre aceasta esti credința domniilor noastre mai sus-numite, Ilii voievod și Ștefan voievod, <și cre>¹ dința tuturor boerilor noștri ai Moldaveii, <a mari>¹ și a mici.

Și spre mai mari tărie și în<tărit>¹ urala tuturor acelor de mai sus-scrisă, am po<runcit cr>¹ ediciosului nostru, dumnialui Simion logofăt, să scrie <și>¹ pecete noastră să o lege cătră această carte a noastră.

Din limba sirbască s-au tălmăcit pe limba moldoveniască de iscălitul Constandin pitar, în Eși, 1810 iulie, în 10.

Ion Talmaciu postelnic.

Întocmai fiind cu tălmăcire acestui ispisoc din limba sirbască, supt iscălitura numitului tălmăcitor, după rugăminte ci ni-au făcut dumnealui Gheorghei Duca, l-am adiverit cu a noastre iscălituri.

1832 octomvrie 26.

Iordachi Giornei (?) ban.

V. Brăescu ban.

Costachi F. paharnic.

Mihu șatrar.

D. Strat.

Ilie Vucenic.

Ion Lupașcu paharnic.

Ianache Misail.

Ianachi Mișoglu.

De mine s-au scris această copie di <pe>¹ tălmăcire ispisocului. .

Costandinu ... ¹.

Arh. St. Iași, DCCC/1. Copie după trad.

Două rez., ibidem, DCCCXXII/9, f. 20 v. și Arh. St. Roman, Fond. Tribunal, nr. 1, pachet 1, f. 108 v.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 41—42 (copie); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 73 (copie, după Ghibănescu, *Ms. Surete*, XLII, p. 339 d.); *D.I.R.*, A, I, p. 173 (copie, după Costăchescu).

¹ Rupt.

² În rez. de la Arh. St. Roman: Certioanii.

³ În același rez.: patruzăci zloți.

⁴ Sic!

† М(н)л(о)стію в(о)жію, се азъ, рабъ(ъ) владѣкъ моего І(сѣс)с Х(рист)а, Іоанъ Стефанъ воєвода и г(о)с(по)динъ Молдовлахіинскон Земли. Бл(а)гопрізволн г(оспод)ство мн, бл(а)гымъ нашимъ произволеніемъ, и ч(н)стымъ и свѣтлымъ ср(ъ)д(ъ)цемъ, и съ вѣсеж нашеж волеж и вт(ъ) Б(ог)а помощіж, іако да оутвѣрдимъ и оукрѣпимъ монастиръ вт(ъ) Нѣмца іако да ест(ъ) въ задыше с(вѣ)топочиншаго мн вт(ъ)цѣ и за д(ъ)шѣ и за здоровію г(оспод)ства мн. Сег(о) радї желаніемъ вѣжделѣхомъ и любовіж Х(рист)о(в)ож распалнхъ сѧ и вѣщавахъ сѧ томъ прѣд(ъ) реч(е)нномъ монастирю, вт(ъ) Нѣмца, еже ест(ъ) храмъ Бѣзнес(е)ніа Г(оспод)а Б(ог)а и сп(а)са нашего І(сѣс)с Х(рист)а, іако да имат(ъ) г(оспод)ство мн, на каждо лѣто, по ѿ мажи рѣба и по ѿ береницѣ нкра. Тоє да ест(ъ) нмъ въ оурикъ, непорѣшено николнже, на вѣкы.

И на то ест(ъ) вѣра выше писаннаго мн г(оспод)ства, Стефана воєводы, и вѣра всѣхъ боляръ нашихъ, велнкыхъже и малыхъ.

И на болшіи крѣпостъ томъ вѣсемъ выше писанномъ, велѣли есми нашемъ вѣрномъ Мнханлови граматикъ писати и нашъ печатъ прнвѣснти к семъ нашемъ листъ.

Оу Еаслш, в(ъ) лѣто хѣцмн, м(ѣ)с(ѣ)ца ное(врїа) кѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: За рыбы.

† Din mila' lui Dumnezeu, iată eu, robul stăpinului meu Isus Hristos, Ioan Ștefan voievod și domn al Țării Moldovlahiei. A binevoit domnia mea, cu bunăvoia noastră, și cu inimă curată și luminată, și cu toată voia' noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim Mănăstirea de la Neamț ca să fie pentru pomenirea sfintrăposatului nostru părinte și pentru sufletul și sănătatea domniei mele. Pentru aceasta mi-am arătat dorința și m-am aprins de iubirea de Hristos și am făgăduit acestei mănăstiri mai înainte zise, de la Neamț, care este hramul Înălțarea Domnului Dumnezeu și a mințitorului nostru Isus Hristos, ca să aibă de la domnia mea, în fiecare an, cîte 2 măji de pește și cîte 2 bărbințe de icre. Aceasta să le fie uric, neclintit nicio dată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ștefan voievod, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru Mihail gramatic să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Vaslui, în anul 6948 <1440>, luna noiembrie 25.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Pentru pește.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 5. Orig., perg. (18 × 25 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/157. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ins. nr. 5 232, f. 208—209.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 76—77 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 173—174 (trad.).

Cu mila lui Dumnedzău, noi, Iliiaș vovod, domnul Țării Moldovei. Știre facem, cu această carte a noastră, tuturor celor care pre dînsa vor căuta sau citind pre dînsa vor asculta, adecă acel al nostru adevărat slugă, Cozma Pivniciariul, ne-au slujit noao cu dreptate și cu credință. Pentru acéia, vădzind noi a lui diriaptă și credincioasă slujbă cătră noi, miluitu-l-am pre dînsul cu osebită a noastră milă, dat-am și amă întărit lui, în țara noastră, în Moldova, satul pre Bogdana, anume Dilțegani, unde au fostă socru-său, Delțegă, și poiana de la Hovrăleata, unde au fostă țarina și moara, adecă deasupra Smilei, din sus pre lingă pădure, și, pre Albiia, unde au fostă Niagșia, satul unchiului său, pre Valia Comisoae în gios, și Dăreștii, pre Albiia.

Acestia sate toate de mai sus-scrise să-i fie ocine și moșii cu uric și întăritură, lui, și cuconilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și a toată ruda lui, cine să va alége mai aproape lui, neclătite moșii în veci.

Iară hotarul acestor sate să fie de toate părțile pre hotarul cel bătrîn, pre unde au ținut din veci.

Cătră aceasta iaste credința domniei mele de mai sus-scris, noi, Iliiaș vovod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan vovod, și credința a tuturor boiarilor noștri a Moldovei.

Писал Мнѣхана Ѡцѣл дѣакъ, оу Бѣрладѣ, въ лѣто xꝛꝑмѣ апрѣлѣ 81¹.

Arh. St. Iași, CDLVIII/1. Trad. din sec. al XVIII-lea.

O foto., după această trad., ibidem, MXXXVIII/41. O copie, de I. Antonovici, după aceeași trad., ibidem, DCCCXVI/1.

EDITII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 591 (copie, de Ghibănescu, *Ms. Surele*, XLVI, f. 682—683, după aceeași trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 174 (trad., după Costăchescu).

¹ A scris Mihail Oțel diac, în Bîrlad, în anul 6949 <1441> aprilie 16.

† М(н)л(о)стнѣ б(о)жѣю, мы, Иліа воевода, господарь Земли Молдавской. Чинимъ(ъ) знаменито, с сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ, въ сѣмъ кто на нѣ оузритъ(ъ) или его оуслышитъ(ъ) чтоучи, аже произволно ест(ъ) г(оспод)ство ми добрымъ своимъ помысломъ и оучинилъ¹ есмн за д(с)ша родителен нашихъ(ъ), и за здоровіе наше, и за здоровіе дѣтен нашихъ(ъ), и далн есмн и подтвердилн есмн приналіе ш(ъ) нашего родителѣ нашему манастирю, храмоу С(в)л(а)томоу Николы ш(ъ) Полѣнѣ, четирн челѣд(ъ) циганскыи на имѣ: Славѣ Хорловѣн(ъ) с челѣдею, и Николѣ с челѣдею, и Кѣлнман(ъ) с челѣдею и Бызыла с челѣдею. То е ш(о) би бнлъ нашему манастирю, С(в)л(а)томоу Николы, оурик(ъ) съ въ сѣмъ доходомъ, непорушено николнже, на вѣкы вѣчныѣ.

И на то ест(ъ) вѣра выше писанаго г(оспод)ство² ми, Иліи воеводы, и вѣра възлюбленаго с(ы)на г(оспод)ства ми, Романа воеводѣ, и вѣра въ сѣх(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) и вѣра боляръ нашихъ(ъ): вѣра пана Хсднча дворника, вѣра пана³ Дсмы Нѣмецкого, вѣра пана Лазора, вѣра пана Станчла постелника, вѣра пана Белоша чашника и вѣра въ сѣх(ъ) боляръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великихъ, и малыхъ(ъ).

И на болшее потвѣржденіе томъ въ сѣмоу выше писанномуу, вѣлѣли есмн нашему вѣрномуу болѣрниоу, паноу Костн логофетоу, писати и печат(ъ) нашъ прикѣснн к сѣмъ листъ(ъ) нашемъ.

Пис(а) Кръстѣ, оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xꝛꝑмѣ, м(ѣ)с(а)ца апрѣлѣ 81¹.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu cugetul său bun și am făcut pentru sufletul părinților noștri, și pentru sănătatea noastră, și pentru sănătatea copiilor noștri, și am dat și am întărit privilegiul de la părintele nostru mănăstirii noastre, hramului Sfintul Nicolaie din Poiană, patru sălașe de țigani, anume: Slav Hirlăuanul cu sălașul, și Nicola cu sălașul, și Căliman cu sălașul și Bizilă cu sălașul. Aceasta să fie mănăstirii noastre, Sfintul Nicolaie, uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Hudici vornic, credința pa<nului>³ Duma de la Neamț, credința panului Lazor, credința panului Ștanciul postelnic, credința panului Beloš ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, pan Costea logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Cristea, la Suceava, în anul 6949 <1441>, luna aprilie 23.

Arh. St. București, Peceti, nr. 127. Orig., perg. (30,5 × 22 cm), pecete mică atirnată, cu legenda: † Печать Іу Ілїи воєвода.

O trad., din 1796 iunie 24, de Andrei Tâlmaci căpitan, ibidem, M-reă Sf. Sava — Iași, XXXV/1. O foto. la Bibl. Acad., Fotografii, LXXXVIII/1, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ins. nr. 5 233, f. 1—2. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A.D.Xenopol” — Iași, Fotografii, II/158.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 35 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 477 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 80—81 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 174—175 (trad.).

¹ и peste Ț.

² În loc de г(оспод)ства.

³ Omis.

215

1441 (6949) iunie 25, Bulgari.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Ілїа воєвода, и брат(ъ) г(оспод)ства мы, Стефанъ воєвода, и брат(ъ) г(оспод)ства мы, Стефанъ воєвода, г(о)сп(о)д(а)ри Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, всѣмъ кто на нѣ оузрит(ъ) или его оуслышит(ъ) чтвчи, оже тот(ъ) истинны савга наш(ъ), панъ Блад(ъ) Жиков(ъ), савжитъ намъ право и вѣрно. И мы, видѣвши его право-вѣрную савжеу до на(ъ), жало<в>¹али есми его оусобною нашею мнлостію и дали есми ему, оу насен земли, <v Молдавск>²он, села на нмѣ: Мнkvшани и, на Кнгѣч, оу Салчи, Мирослѣвещи и Къ<ли>²ещи, и ³ока селище, и селище Галкино>¹ и Градино селище. Тое все що бы <оурикъ, съ вѣсѣмъ>³ дохodom(ъ), ему, и непотѣ его, <Д>¹рагоши, и дѣтемъ его, и оуночatom(ъ) его, и <пра>²шурѣтом(ъ) его и всему роду его, непорвшено ником, на вѣкы.

И хотаръ селам(ъ) и селищам(ъ) по старом(v) хотар(v), к<v>¹да из вѣка вжнеали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаниих(ъ) Ілїи воєводы и Стефана воєводы, и вѣра наших(ъ) бояръ: вѣра пана Хвдїча дворника и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ и дѣтен его, вѣра пана Нѣгош логошета, вѣра пана Негрила, вѣра пана Думи Чорного, вѣра пана Думи Дулчеса и брата его, пана Мирчѣ, вѣра пана Петра дворника, вѣра пана Бани Оураклѣ, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчула постелника, вѣра пана Думи Браевнча, вѣра пана Ивана Балчана чашника, вѣра пана Банчула, вѣра пана Шефула и брата его, пана Мындрѣ, вѣра

пана Станчула Понича, вѣра пана Бани Жвлича, вѣ<ра>² пана Дієнниша спѣтарѣ, вѣра пана Радугла п<остелн>²ника и вѣра всѣх(ъ) боіар(ъ) <нашн>¹х(ъ), величкы>³х(ъ) <и малы>³х(ъ).

<И по на>³шемъ жн<вотѣ, кто бвдетъ господаръ нашєн землн, вт(ъ) братїи нашнхъ, или вт(ъ) дѣ>³тен нашнх(ъ), <или вт(ъ)>³ нашего плємене, бвдї кто, кого Б(ог)ъ <изберетъ, тотъ цю бы>¹ не порвннл(ъ) нашего дданїа, але цю бы нм(ъ) оутвѣднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ) заннже ддан ес<см>¹и емв за его правю и вѣрною савѣв.

И на болшіи крѣпост(ъ), величн есми нашємв вѣр<н>²омв панв, Снмѣ логобетв, понѣснн нашв печат(ъ) к сємв лнств нашємв.

Мнхвл(ъ) писа, оу Блѣгарєх(ъ), на сонмв, в(ъ) лѣт(о) 7340 юн(їа) 75.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Vlad Jicov, ne-a slujit drept și credincios. Și noi, văzind dreptcredincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, <in>² Moldova, satele anume: Micușani și, la Chigheci, la Salcia, Mirosălăvești și Că<lin>²ești, și seliștea lui ...³, și seliștea lui Gal și seliștea lui Grad. Toate acestea să-i fie <uric, cu tot>³ venitul, lui, și nepotului său, <D>¹ragoș, și copiilor lui, și nepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul satelor și al seliștilor să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Năgaoe logofăt, credința panului Negrilă, credința panului Duma Negru, credința panului Duma Dulcescu și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Petru vornic, credința panului Oană Ureacle, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Duma al lui Brae, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Banciul, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Oană Julici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Radul p<osteln>²ic, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

<Iar după>³ viața noastră, < cine va fi domn al țării noastre, din frații noștri, sau din>³ copiii noștri < sau din>³ neamul nostru, oricine, pe cine < îl va alege>¹ Dumnezeu, < acela să>¹ nu clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan, Sima logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Mihul, la Bulgari, la seim, în anul 6949 <1441> iunie 25.

Bibl. Acad., CCXVII/25. Orig., perg. (26,5 × 21,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/42, și altele, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/236 a și b, II/257 și III/199 a și b.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Acte mold.*, pl. II (facs. ilizibil), și p. 34–36 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 175–176 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters.

³ Șters și rupt.

† Мнѡстїю божїею, мы, Иліа воевода, и братъ(ъ) господства мн, Стефанъ воевода, господарѣ Землн Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменнто, с сѣмъ листомъ нашнмъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оузрнтъ или его оуслышнтъ(ъ) чтѣши, оже тотъ(ъ) истиннын Ивлъ(ъ), братъ(ъ) Данчѣла столника, и непотъ(ъ) его, Негре, прїдошл прѣдъ(ъ) намн и прѣдъ(ъ) нашнмн боары, по нхъ доброн волн, и дадошъ¹ двѣ селѣ, на нмѣ Добромїреци и Балоснїеци, пану Игнату стол^нникѣ.

Тѣмъже, и мы, по нхъ доброн волн ещѣже дали² есмн <нашъ¹ емв върн^{ом}ъ¹ пану Игнату столнику техъ(ъ) выше писанные села що бы емѣ оурикъ(ъ), съ въсѣмъ доходоу(ъ), и дѣтемъ(ъ) его, и братїамъ(ъ) его, и оуиучатомъ(ъ) его, и прѣцирѣатомъ(ъ) его и въсему роду(ъ) его, непорущенно николїже, на вѣкы.

И хотаръ тїмъ селомъ(ъ) съ въсѣли старымн хотармн, куда из вѣка вжи-вали.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего господства, выше писанныхъ Иліи воеводѣ и Стефану воеводѣ, и вѣра нашнхъ(ъ) боаръ: вѣра пана Худича дворника и дѣтен его, вѣра пана Кръстѣ и дѣтен его, вѣра пана Нѣгои логоѣта и дѣтен его, вѣра пана Думѣ Чорного, вѣра пана Негрїла, вѣра пана Думѣ Немецкого и брата его, пана Мирчѣ, вѣра пана Петра дворника, вѣра пана Банѣ Оурѣкаѣ, вѣра пана Лазора и брата его, пана Странчула постелника, вѣра пана Кости логоѣта, вѣра <пана³ Дуліи Браевнча, вѣра пана Ивана Балчана чашника, вѣра пана Шефвїла и брата его, пана Мындри Жумъятатичи, вѣра пана Ѡана <ортарѣ³, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Тадора вистѣрника, вѣра пана <Радоула п⁴остелника и вѣра въсѣхъ(ъ) боаръ <мол²давскнхъ(ъ), и великнхъ(ъ), и м^{ал}ыкнхъ(ъ).

И по на²шемъ животѣ, кто вудетъ господарѣ землн нашнх, вт(ъ) дѣтен нашнхъ или вт(ъ) бр^атен⁴ нашнхъ(ъ) или вт(ъ) нашего племени, вудї кто, кого Богъ изберетъ быти, тотъ(ъ) що бы нмѣ не порушилъ нашего даанїа, але що бы нмѣ оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ зануже есмн дали емв за его правовѣрнїю службв.

И на <болшее² потвѣрженїе тому въсему выше писанному, велѣли есмн нашемъ <вѣрому па¹ну Снмѣ логоѣту прївѣснти печатъ(ъ) к сему листу нашемъ.

Писа², в(ъ) лѣто 7440 юліа 3.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat Ivul, fratele lui Danciul stolnic, și nepotul său, Negre, au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, de bunăvoia lor, și au dat două sate, anume Dobromirești și Balosinești, panului Ignat stolⁿic.

De aceea, și noi, după bună voia lor, încă am dat² credinciosului nostru pan Ignat stolnic aceste mai sus-scrise sate, ca să-i fie uric, cu tot venitul, și copiilor lui, și fraților lui și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului său neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt și a copiilor lui, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Petru vornic, credința panului Oană Ureacle, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului

Costea logofăt, credința <panului>³ Duma al lui Brae, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mindrea al lui Jumătate, credința panului Oană p<ortar>⁴, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Tador vistier, credința panului <Radul p>⁴ostelnic și credința tuturor boierilor noștri <mol>²doveni, și mari și mici.

<Iar după>² viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreptcredincioasa lui slujbă.

Iar pentru <mai mare>² întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit <credinciosului>¹ nostru <pa>¹n Sima logofăt să atirne pecetea la această carte a noastră.

A scris ... ², în anul 6949 <1441> iulie 7.

Bibl. Acad., CVIII 27. Orig., perg. (36,8 × 22,5/18,5 cm), rupt și șters, pecetea atârnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/9. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/43, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/156.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 49–50 (trad. din 1787 aprilie 18, după transcrierea din *Ms. Surele*, XLIV, p. 255); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 82–83 (aceeași trad., însă cu indicația depozitului greșită); D. P. Bogdan, *Acte mold.*, p. 37–39 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 176–177 (trad.).

¹ Șters.

² Rupt și șters.

³ Omis.

⁴ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воевода, господарь Земли Молдавскон, и брат(ъ) г(оспод)ства мн, Стефанъ воевода. Знаменито чинимъ, не сѣмъ лнстомъ нашимъ(ъ), оу сѣмъ кто на нъ оузрнт(ъ) или его слышитъ(ъ) чтоучи, вже тотъ истинны слѣга и болѣрныи нашъ вѣрныи, панъ Калопанъ, слѣжнлъ намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣмъ(ъ), мы, видѣвши правѣю и вѣрною его слѣжбѣ до насъ(ъ), жаловали есми его особною нашею м(н)л(о)стію и дали есми емѣ, оу насен земли, оу Молдавскон, едно село ѡ державѣ Хотинскомъ(ъ), на имѣ Ржавенціи. Тое село да бѣдетъ емѣ оурикъ(ъ), съ вѣсѣмъ доходомъ, емѣ, и дѣтемъ его, и <братіи>¹мъ его, и зноучатомъ его, и прѣоучнчатомъ его, и пращратомъ его и вѣсемъ родѣ его, кто бѣдетъ¹ наближныи емѣ.

¶ Хотарь томѣ селоу да бѣдетъ съ вѣсѣми своимъ старыми хотары, кѣда из вѣка оживали, непорѣшено, имъ, николже, на вѣки.

¶ И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Іліи воеводы, и вѣра брата г(оспод)ства мн, Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспод)ства мн, Румана воеводы, и вѣра болѣръ нашихъ(ъ): вѣра пана Петра Хоудича дворника, вѣра пана Дѣмы Лимпадѣлевича² и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчѣла постелника, вѣра пана Кръсти Белникого, вѣра пана Дѣмы Чорного, вѣра пана Симеона Тѣркоула, вѣра пана Негрила, вѣра пана Івана Банковича, вѣра пана Шефѣла Жѣметатевича и брата его, пана Мундри, вѣра пана Манонла Хотинскаго, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Мунхана Попши, вѣра пана Нѣгола логовета, вѣра пана Битолта, вѣра пана

Кръсти Чорного, вѣра пана Жсржи Берншчака и с(ы)на его, пана Томы, вѣра пана Белоша чашинка, вѣра пана Берндѣа столинка, вѣра <пана>¹ Ывныша спатарѣ, вѣра пана Дѣмы Ісаіека, вѣра пана Діеннса, вѣра пана Ывна вистіарника, вѣра пана Манола Гръбовѣла, вѣра пана Ънн, вѣра пана Станчѣла комнса и вѣра въсѣх(ъ) болѣръ наших(ъ) молдавскых(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кого Б(ог)ъ изберетъ господаремъ быти оу нашемъ земан, оу Молдавскомъ, или вт(ъ) дѣтен наших(ъ) или вт(ъ) братін наших(ъ) или бѣд(и) кто вт(ъ) нашего племени, тотъ бы не порѣшилъ нашего данѣа, али що бы емѣ оутвердилъ и оукрѣпилъ занѣже есми дали емѣ за его правѣю и вѣрноую слѣжеѣ.

И на болшее потерѣженіе томѣ въсемѣ выше писанномѣ, велѣли есми нашемѣ вѣрномѣ пануу, Кости логошетѣ, писати и печатѣ нашѣ прѣвѣснѣи к семѣ unseremъ листуу.

Пис(а) Христофоръ граматик(ъ), оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) $\times\overline{\text{ци}}\overline{\text{м}}\overline{\text{ѣ}}$, м(ѣ)-с(ѣ)ца сеп(тврѣ)а кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Caloian, ne-a slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, un sat, în ținutul Hotin, anume Rjavenții. Acest sat să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine îi va fi cel mai apropiat.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele lui vechi, pe unde au folosit din veac, neclintit, lor, niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Cristea cel Mare, credința panului Duma Negru, credința panului Simeon Turcul, credința panului Negrilă, credința panului Ion al lui Baicu, credința panului Șteful al lui Jumetate și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Mihail Popșa, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Vitolt, credința panului Cristea Negru, credința panului Giurgiu Verișceac, și a fiului său, pan Toma, credința panului Beloș ceașnic, credința panului Berindei stolnic, credința <panului>¹ Ioniș spătar, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Dienis, credința panului Ion vistier, credința panului Manoil Girbovul, credința panului One, credința panului Stanciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, în Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau pe oricine din neamul nostru, acela să nu clinească dania noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Costea logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Hristofor gramatic, la Suceava, în anul 6949 <1441>, luna septembrie 20.

Bibl. Acad., CXXXIV/48. Orig., perg. (38 × 33 cm), pecete atirnată, pierdută. O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/10. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/44, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/159.

EDIȚII: Costăchescu, *Др.*, II, p. 85 (rez., după *Creșterea colecțiilor*, 1910, p. 263, cu data de zi: 9); D. P. Bogdan, *Acte mold.*, p. 39–42 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A., I, p. 177–178 (trad.).

¹ Rupt.

² În loc de ЛНМБАДЪЛЧЕНЧА.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воевод(а), господарь Земли Молдавскон, н брат(ь) г(оспод)ства ми, Стефанъ воеводы. Чинимъ знаменито, с снмъ нашнм(ь) лнстомъ, оу снмъ кто на нъ оузнтъ нли его оуслышнтъ чтѣчи, оже тоти истинныи с(ь)н(о)ве Станнжнны, Банчи н Ілѣ, прншли прѣд(ь) г(оспод)ство ми н по своен доброн волн н промннли свое село, нх(ь) очннуу, на нмъ Бѣчюмѣнн, съ нашнм(ь) болѣрнномъ, съ паномъ Костею логоветомъ. Я панъ Косте логовет(ь) далъ Банчи н Ілн, за нх(ь) очннуу, половнна Гочмънещн, що была частъ его, що сѣ далн емоу по своен доброн волн Індриашъ н Чорра.

И ми, видѣше доброе нх(ь) бронзколеніе, такожь даемъ н шт(ь) нас(ь) тое село выше писанное, на нмъ Бѣчюмѣнн, нашнмъ вѣрнмъ болѣромъ, пануу Індроннкоу н с(ь)нѣ его, пануу Костн логоветоу, оурикъ, съ вѣсѣмъ доходом(ь), н дѣтемъ нх(ь), н оуноучатом(ь) нх(ь), н праоундчатом(ь) нх(ь), н праоурѣтом(ь) нх(ь) н вѣсемоу родѣ нх(ь), кто ест(ь) нли блнжнн, непорѣшено ннколи, на вѣкы вѣчныи.

Я хотаръ томѣ селоу, шт(ь) оу снх(ь) сторонъ по старомуу хотарю, коуда нз вѣка ожнвали вѣчног(о).

Я такожь, панъ Косте логоветъ далъ свое прнвнліе, що было на Гочмннещн, оу роукы с(ь)ннмъ Станнжннмъ, Банчи н Ілн, а с(ь)нове Станнжнны, за то не далн свое прнвнліе оу роукоу пана Костеюу логовета, що наплсанн соутъ оу нем(ь) Бѣчюмѣне, заноуже нмают(ь) н ннда села оу том(ь) прнвнлн. Ино за то не нмают(ь) упомннати нн еднн(ь) на дроугого за тотуу мннуу н нн еднн прнвнліе на сего нашего прнвнліа не можетъ добыти ннколи н нн тѣгати сѣ нкто не нмаеть н нн нх(ь) дѣти, н нн нх(ь) братіа н нн нх(ь) племѣ н род(ѣ), на вѣкы.

Я на то ест(ь) вѣра выше писаннаго г(оспод)ства ми, Ілн воеводы, н вѣра брата г(оспод)ства ми, Стефана воеводы, н вѣра вѣзлюбленнаго с(ь)на г(оспод)ства ми, Романа воевод(а), н вѣра дѣтен нашнх(ь) оу снх(ь) н вѣра болѣрь нашнх(ь): вѣра пана Хоуднча дворннка, вѣра пана Кр(ъ)стн Белнкого, вѣра пана Нѣгоа логовета, вѣра пана Мнхана Попшн, вѣра пана Доумы Немецъскаго н брата его, пана Мнрчи, вѣра пана Шефоула Жоумътатека н брата его, пана Мндрн, вѣра пана Лазора н брата его, пана Станчоула постелннка, вѣра пана Доумы Чорного, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Доумы Браевнча, вѣра пана Козмъ Шандрова, вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Манонла Хотннскаго, вѣра пана Кр(ъ)стн Чорного, вѣра пана Бѣлоша чашннка, вѣра пана Берендѣа столннка, вѣра пана Діеннса логовета, вѣра пана Манонла Гырбова, вѣра пана Доумы Исанека, вѣра пана Іванншыа

спатарѣ, вѣра <пана>¹ Иліаша спатарѣ, вѣра пана Боурчѣла комнса и вѣра вѣсѣх(ъ) болѣръ наших(ъ) молдавскых(ъ), великих(ъ) и малых(ъ).

И по нашем(ъ) животѣ, кого Б(ог)ъ избереѣтъ господаремъ быти оу нашихъ земан, <и>¹ли ѡт(ъ) братіи наших(ъ) или ѡт(ъ) дѣтен наших(ъ) или боуд(и) кто ѡт(ъ) нашего племени, тотъ бы нмѣ не пороушиваѣ нашего дааніа, али бы нмѣ оутверднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ) понеже дали есми нм(ъ) за нх(ъ) вѣрноюю правуюю слѣжбоу.

И на болшее подтверженіе томоу вѣсемоу выше писанномуу, велѣли есми слоусѣть нашемоу Пашкоу писати и печать приѣснати к семоу листоу нашемоу.

Пис(а) оу Сочакѣ, в(ъ) лѣт(о) хсѣи фек(р)аріа кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acești adevărați fii ai lui Stăniță, Oancea și Ilea, au venit înaintea domniei mele și de bunăvoia lor și-au schimbat satul lor, ocina lor, anume Buciumeni, cu boierul nostru, cu pan Costea logofăt. Iar pan Costea logofăt a dat lui Oancea și lui Ilea, pentru ocina lor, jumătate din Gocimănești, care a fost partea lui, pe care i-au dat-o de bunăvoia lor Andriiaș și Ciorra.

Și noi, văzînd bunăvoia lor, de asemenea, dăm și de la noi acest sat mai sus-scris, anume Buciumeni, credincioșilor noștri boieri, pan Andronic și fiului său, pan Costea logofăt, uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine este cel mai apropiat, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie din toate părțile după hotarul vechi, pe unde au folosit din veacul veacului.

Și, de asemenea, pan Coste logofăt a dat privilegiul său, care a fost pentru Gocimănești, în mîinile fiilor lui Stăniță, Oancea și Ilea, iar fiii lui Stăniță, de aceea nu au dat privilegiul lor, în care sînt scriși Buciumenii, în mîna lui pan Costea logofăt, pentru că au și alte sate în acest privilegiu. Deci pentru aceasta să nu mai pomenească nici unul celuilalt de acest schimb și nici un privilegiu să nu poată dobîndi peste acest privilegiu al nostru niciodată și să nu aibă a se pîrî nimeni și nici copiii lor, și nici frații lor, și nici rudenia și neamul lor, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința fratelui domniei mele, Ștefan voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Hudici vornic, credința panului Cristea cel Mare, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Mihail Popșa, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Vitolt, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Cristea Negru, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Berendei stolnic, credința panului Dienis logofăt, credința panului Manoil Gîrbovu, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Ioanniș spătar, credința <panului>¹ Iliăș spătar, credința panului Burciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau oricine din neamul

nostru, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le întărească și să le impu-
ternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit
slugii noastre Pașco să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

Scriș la Suceava, în anul 6950 <1442> februarie 24.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum
koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 353. Orig., perg. (30,5 × 37 cm), pecete atrnată,
deteriorată, cu legenda: † Печать Іуанъ Н<а>в<а> в<о>сподарѣ Земли Молдавсконѣ*†.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, X/21, XXIII/48 și XLVIII/43, și o copie, de
I Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 8—10. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii
Polonia, I/50. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” —
Iasi, Fotografii, II/160.

EDIȚII: Уляницкій, *Матеріалы*, p. 58—59 (text slav); Kałużniacki, *Doc. Hurmuzaki*,
I, 2, p. 878—879 (text slav, cu greșeli, și trad. lat.); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 48—50 (trad.,
după Уляницкій); V. Costăchescu, *Ist. Folticeni*, p. 337—338 (trad.); Costăchescu, *Doc.*, II,
p. 87—90 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 178—179 (trad.).

¹ Omis.

219

1442 (6950) martie 8, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Иліа воевод(а), н брат(ъ) господства мн,
Стефан(ъ) воевода, господаріе Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), н с<е>
ѣм(ъ) нашим(ъ) листом(ъ), вѣсѣм(ъ) кто на нѣ оузрнт(ъ) нли его
оуслышит(ъ) чтвчн, оже тот(ъ) истинны слѣда наш(ъ) вѣрныи, Кръстѣ
Юкѣшѣнѣл(ъ), служил(ъ) нам(ъ) право н вѣрно. Тѣм(ъ), мы, видѣвше его
правою н вѣрною службою до нас(ъ), жаловали есми его воебою нашею
мнолостію н дали есми ему оу насен земли, оу Молдавскон, села, <на Юкашъ:
где естѣ его>¹ дом(ъ), на нмѣ Бѣлѣнѣци, н выше, на нмѣ Балоснѣци², н на полн,
на нмѣ Мнлотнѣци, где всаднал Татул м(ъ)чиникъ, н на Краковѣ, где был(ъ)
Сас(ъ) Дан(ъ) н Дан(ъ) Бѣкѣлесъ³, вѣѣ живдѣчн. Тое выше писанное да ест(ъ)
емоу оурич(ъ) н сѣ вѣсѣм(ъ) дохodom(ъ) н дѣтем(ъ) его, н братіамъ его, н
оуиичатом(ъ) его, н праоуиичатом(ъ) его, н праиуиичатом(ъ) его н вѣсему роду
его, непорвшено николнже, на вѣки.

И хотарѣ тѣм(ъ) селом(ъ), сѣ вѣсѣмн своимн старымн хотармн, кудѣ
из вѣка оживали.

И на то ест(ъ) вѣсѣм(ъ)⁴ нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Иліа воевод(а),
н Стефана воевод(а) н вѣра боярѣ наших(ъ): вѣра пана Петра Хоуднча дворника
н дѣтен его, вѣра пана Дуиин Немецкого н брата его, пана Миричн, вѣра пана Манонла
Хотинского н дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Піатра, вѣра пана Негрила, вѣра пана
Ивана Балчана чашника, вѣра пана Шефѣула н брата ему, пана Миыдрн Жумѣ-
татичн, вѣра пана Козмы Шандровнча, вѣра пана Лазора н брата его, пана Стан-
чила постелника, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Станчула Понича, вѣра
пана Пектра спа>⁵тарѣ, вѣра пана Сѣаны Оурѣкли, вѣра пана <Бѣ>⁶лоша чашника,
вѣра пана Бериндѣа столника, вѣра пана Манонла Шербнча, вѣра пана Мон<к>⁶ы
н брата его, Тадора, вѣра пана Боурчула комнса, вѣра пана Радула Пьска н вѣра
вѣсѣм(ъ) боярѣ <н>³ашнх(ъ) молдавскых(ъ), н великых(ъ), н малых(ъ).

И по нашем(ъ) животѣ, кто боудет(ъ) господарѣ земли насен Молдав-
скон, вт(ъ) дѣтен наших(ъ) нли вт(ъ) братіи наших(ъ) нли вт(ъ) нашего племени,
боуд(н) кто, кого Б(ог)ъ нзберетѣ бы<ти>³, тот(ъ) що бы нмѣ не порвшил(ъ)
нашего дааніа, але що бы нмѣ оутвѣрдил(ъ) н оукрѣпил(ъ) зановѣже есми дали
ему за его правовѣрнню службу.

fi fost mai curînd 6950 <1442>, și nu 6920 <1412> sau 6940 <1432>, cum s-a presupus (v. EDIȚII), deoarece confuzia dintre cifrele 5 (50) și 8 (8) este una din cele mai obișnuite și, ca atare, mai frecvent oferite de materialul documentar medieval. Pe de altă parte, prezentarea documentelor moșilor Drăgănești și Oșlobeni, situate în zone geografice diferite, în cadrul aceleiași opis nu putea avea altă justificare decît identitatea privilegiului pe care se bazau drepturile de stăpînire ale m-rii Neamț asupra ambelor sate; și, într-adevăr, actul din 1518 decembrie 26 (v. Costăchescu, *Doc. Ștefăniță*, p. 84—90), înscris al doilea în opis, se referă atît la m-rea Brusturi, din cătunul cu același nume al satului Drăgănești (v. și *D.I.R.*, A, XVI, IV, p. 43 și 60, și XVII, III, p. 70), cît și la un sat de pe Cracău, „unde a fost casa Oancăi”, probabil viitorul Oșlobeni. Or, după cum rezultă din succesiunea drepturilor de proprietate asupra acestuia în sec. al XV-lea, înfățișată de actul din 1518, Cristea Iucășanul nu l-a stăpînit niciodată. S-ar putea presupune însă că Oșlobeni nu reprezintă denumirea mai nouă a satului indicat la 1518 prin perifrază „unde a fost casa Oancăi”, ci a satului „unde a fost Sas Dan și Dan Vicălesi”, aflat tot pe Cracău și stăpînit de Cristea Iucășanul la 1442, deoarece și acesta a ajuns, în cele din urmă, printre proprietățile m-rii Neamț. Totuși, acceptînd chiar și o astfel de identificare, existența unui privilegiu anterior celui din 1442 pentru satul lui Cristea Iucășanul nu se justifică, întrucît acesta nu-l amintește, iar confirmarea lui Ștefăniță voievod, din 26 decembrie 1518 (v. Costăchescu, *op. cit.*, p. 79—83), nu menționează decît uricul de la Iliș și Ștefan voievozi.

În sfîrșit, comparînd cuprinsul opisului moșiei Oșlobeni cu cel al pachetului de documente pe care-l reproduce (Arh. St. București, M-rea Neamț, VII/1—5), greșeala de lectură a datei din original este evidentă, după cum, exceptînd confirmarea din 1518 pentru „satul unde a fost casa Oancăi”, întregul conținut al opisului apare eronat, fiind imposibil ca toate documentele pe care le inserează să aibă aceleași date ca și cele din pachetul menționat, dar cuprinsul lor să fie altul. Probabil că autorul opisului, căutînd între pachetele de documente ale mănăstirii documentul din 1518, aflat la baza stăpînirii acesteia asupra satului Oșlobeni, l-a confundat cu întărirea lui Ștefăniță voievod pentru satul „unde a fost Sas Dan”, de pe Cracău, emisă tot la 26 decembrie 1518, și a transcris apoi fără discernămint regestele documentelor din pachet, pe care le-a considerat referitoare la aceeași moșie.

EDIȚII: Hăjdeu. *Arch. ist.*, I, 1, p. 74—75 (text slav prescurtat și trad.); Costăchescu. *Doc.*, I, p. 340 (rez., cu velleatul reconstituit: 6940 <1432>, și cu data de lună și zi: martie 6, dintr-un opis de doc. al M-rii Neamț, f. 3, nr. 167, observîndu-se totuși similitudinile cu doc. din 1442 martie 8) și II, p. 92—94 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 99 (rez., după Costăchescu), și p. 179—180 (trad.); *Catalog*, p. 14, nr. 15 (rez. din opisul moșiei Oșlobeni, cu data de an refăcută defectuos: 14<12> (69<20>)), și cu numele emitentului citit greșit: Alexandru).

¹ Ilizibil.

² De la на Юкашъ („la Iucaș”) pînă aici, șters cu aceeași cerneală.

³ Lectură nesigură.

⁴ Omis.

⁵ Rupt.

⁶ Șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Іліа воевода, господаръ Земли Молдавскон, и братъ(ъ) г(оспод)ства мн, Стефанъ(ъ) воевода. Чинимъ знаменито, не сѣмъ нашимъ листомъ, оу сѣмъ кто на нѣ оузритъ(ъ) нан его оуслышитъ(ъ) чтѣчи, оже тотъ истиннынъ слѣга нашъ, Мнклъ оушъ Раснопъ, слѣжилъ(ъ), прѣжде, свѣтопочинкшемоу родителю нѣашемоу, право и вѣрно, а д(ѣ)несъ(ъ) слѣжитъ(ъ) намъ право и вѣрно. Тѣм, мы, видѣше его правоу и вѣрнѣю слѣжбоу до насъ(ъ), жаловали есми его всо(в)ѣтноу нашу м(н)л(о)стію и дали и потвердили есми емѣ, <оу>¹ нашнъ земли, оу Молдавскон, правое его <шт>¹нноу и внаслѣженіе, села на нмѣ Левкшешин, а ...¹овъ¹ѣ¹ <Мн>¹ѣщн, на Бабинъ Потока, гдѣ естъ(ъ) <домъ> его¹¹ <н>¹ Хоржещн, гдѣ <былъ> Хорга¹. Т<ое>¹ вѣ<се> вѣшъ¹ писанное да естъ(ъ) емоу и штъ(ъ) насъ(ъ) <сѣ> вѣ¹семъ дохodomъ, и дѣтемъ его, и оу нѣчатомъ его, и прѣоу нѣчатомъ его,

и прашоурѣтомъ его и въсемъ родъ его, кто съ емоу нзберетъ(ъ) нан ближнѣи, непорочено николнже, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селамъ и томоу паснкъ да естъ(ъ) по старомоу хотару, шт(ъ) оушх(ъ) сторон(ъ), коуда нз вѣка шжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго, мы, Иліа боеводи, и вѣра прѣвзлюбленнаго брата г(оспод)ства мн, Стефана боеводи, и вѣра въсѣх(ъ) дѣтен нашнх(ъ) и вѣра болѣрѣ нашнх(ъ): вѣра пана Петра Хоуднча дворннка, вѣра пана Кр(ъ)стн Белнкаго, вѣра пана Нѣгола логофета, вѣра пана Мнхана Попшн, вѣра пана Дѣмы Немецъскаго и брата его, пана <Мнр>¹чн, вѣра пана Шефоула Жоумѣтатава и брата его, пана Мнндрн, вѣра пана Лазора и <бра>¹та его пана Станчоула постелннка, вѣра пана Негрнла чашннка, вѣра пана <Дѣмы>³ Браекнча дво¹рннка, вѣра пана Козмы Шандрова, вѣра пана Бнтолта, вѣра пана Манонла Хотннскаго, вѣр¹а пана Бѣлоша чашннка, вѣра пана Бекренд¹ѣи столннка, вѣра пана Кр(ъ)стн <Чо>¹рнкого, в¹ѣр<а пана Мн>¹х<анла Пыхна>¹, вѣра <пана Манонла Шеренча, вѣ>¹ра пана Боурчѣла комнса и вѣра <въсѣхъ боарѣ нашнхъ молдавснхъ>¹, велнкнх(ъ) и малнх(ъ).

<И по нашемъ жнвот>¹ѣ, <кого Богъ нзберетъ госпо>¹дарем(ъ) бытѣ оу нашнхъ землн, оу Молдавскон, нан шт(ъ) братн нашнх(ъ) нан шт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нан боуд(н) кто шт(ъ) нашего племене, тот(ъ) бы емоу не порѣшнл(ъ) на<ше>¹го дааніа, алн бы емъ оутверднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ) занѣже <да>¹лн есмн емоу за его правоу и вѣр<н>¹оу сѣжбоу.

И на болшее потвержденіе томоу въсемъ выше писанномъ, велѣлн есмн сѣсѣкъ нашемъ вѣрномоу, панъ Костн логофетоу, писати и прнвѣснн нашъ печат(ъ) к семоу лнстоу нашемоу.

Пнс(а) Пашко, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣн ап(рнлѣ) 7.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, domn al Țării Moldovei, și fratele domniei mele, Ștefan voievod. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Miclăuș Răscop, a slujit, mai înainte, sfîntrăposatului părintelui nostru, drept și credincios, iar astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit, <in>¹ țara noastră, în Moldova, dreapta lui ocină și vislujenie, satele anume: Leucușești, ... ¹ <Mil>²ești, pe Piriul Babei, unde este <casa lui>¹ ... ¹ <și>¹ Horgești, unde <a fost Horga>¹. Toate acestea <mai sus>¹ scrise să-i fie lui și de la noi <cu>¹ tot venitul, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclînit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate și al acestei prisăci să fie pe vechiul hotar dinspre toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi, Ilie voievod, și credința preaiubitului frate al domniei mele, Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Petru Hudici vornic, credința panului Cristea cel Mare, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Mihail Popșa, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan <Mîr>¹cea, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mîndrea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Negrilă ceașnic, credința panului <Duma>³ al lui Brae <vo>¹rnic, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Vitolt,

credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Băloș ceașnic, credința panului Be<rend>¹ei stolnic, credința panului Cristea Negru, credința <panului Mi>²h<ail Pihnă>¹, credința <panului Manoil Șerbici>¹, credința panului Burciul comis și credința <tuturor boierilor noștri moldoveni>¹, mari și mici.

<Iar după>¹ viața <noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu>¹ să fie domn în țara noastră, Moldova, sau din frații noștri sau din copiii noștri sau pe oricine din neamul nostru, acela să nu-i clinească dania noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Costea logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco, la Suceava, în anul 6950 <1442> aprilie 5.

După Bogrea, *Un doc. din 1442*, p. 532–533. Facs. după orig., perg., șters și rupt, pecete atirnată, cu legenda: † Печатъ ꙗкоу воєвода и брата его Стефана г(ос)п(ода)р Земаи Молдавскон (textul în lectura edit.); actul se afla în posesia lui V. Bogrea.

Patru foto., după Bogrea, la Arh. St. Iași, MXXXVIII/45 a, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/238 a, b și c.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 120–122 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.* II, p. 96–98 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 180–181 (trad.).

¹ Ilizibil în facsimil.

² Întregit după M. Costăchescu (v. EDIȚII).

³ Omis.

Изъ¹, иже въ Христа Бога, благовѣрны и благочастїиы ²
м(о)его господства, ꙗкоу Стефанъ воєвода и господинъ Молдовлаѣинскон Земаи.
Благопронзволи господство ми, нашимъ благимъ пронзволенїемъ и чистимъ и
прѣсвѣтымъ сръдцемъ и шт въсемъ нашеѣ доброѣ волѣи и штъ Бога помощїа,
да дастъ господство ми сіе писанїе и повѣленїе нг҃мѣнѣ штъ Зографъ и въсѣмъ
иже ш Христа брѣтїамъ, <иже женцихъ>³ въ шбитѣли Свѣтаго велико мученика
и побѣдоносца Гевргїа, въ Свѣтон Горѣ. Того радн, ² и Свѣ-
таго велико мученика и побѣдоносца Гевргїа наше штверждение и за на нашѣ
дшѣ ² и въ семъ и въ бждшемъ вецѣ, да
творитъ мнолость ² на въсѣкѣ годинѣ дадохъ ²
нхъ мнѣ и полагаемъ нимъ ⁴.

Писа Тоадеръ граматникъ, оу Бѣрлад, въ лѣто шсѣи, мѣсеца маїа кс̄.

†⁵ Eu, cel întru Hristos Dumnezeu binecredinciosul și binecinstitorul ... ²
domniei mele, Ion Ștefan voievod și domn al Țării Moldovlahiei. A binevoit
domnia mea, cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și prealuminată și din toată
bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, să dea domnia mea acest înscris
și poruncă egumenului de la Zograf și tuturor fraților celor întru Hristos,
<care trăiesc>³ în locașul Sfintului mare mucenic și purtător de biruință Gheorghe,
de la Sfintul Munte. De aceea, ... ² și Sfintului mare mucenic și purtător
de biruință Gheorghe întărirea noastră și pentru sufletul nostru ... ² și în acest

veac și în acel viitor, să facă milostenie ... ² în fiecare an să dăm ... ² îi miluim și le dăruim lor ... ⁴.

A scris Toader gramatic, la Birlad, în anul 6950 <1442>, luna mai 26.

După Качановскіѣ, *Неиздан. грамоты*, VI, 1, p. 49. Text slav, după orig., perg.

ALTE EDITION: *D.I.R.*, A, I, p. 181–182 (trad., după Качановскіѣ).

¹ Probabil pentru † ꙗзъ.

² Așa în textul editat.

³ Întregirea noastră; în textul editat, puncte de suspensie.

⁴ „Mai departe foarte greu de descifrat” (nota lui Качановскіѣ).

⁵ V. nota de la textul slav.

222

1442 (6950) august 1, Vaslui.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Іліа воевода, и братъ(ъ) г(оспо)дства мн, Стефанъ воевода, господарѣн Землѣ Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, с сѣмъ(ъ) лнстомъ(ъ) нашимъ, въсѣмъ(ъ) кто на нѣ оузритъ(ъ) нан его оуслышитъ(ъ) чтѣчи, оже тотъ(ъ) истиннын слѣга нашъ(ъ), Марко, с(ы)нъ Бонтинъ(а), слѣжилъ(ъ) намъ(ъ) правкою вѣрно. И мы, выдѣкше его правкою и вѣ<р>¹ною слѣжеѣ до насъ(ъ), жаловалн есмы его воебноу нашѣн мноостію и далн и потверѣдн<лн>¹ есмы ему, <оу> нашѣн<² землн, его прав<оу> ш<у>²тннѣ, на нмѣ Бонтецін, на Стебннѣ, и дрѣгое село, на Брѣладѣ, оу двѣ Крѣннчн, гдѣ сѣтъ(ъ) Ннжнѣн Бонтецін и мѣсто шт(ъ) лнннѣ на Брѣладъ(ъ), що выслѣжилъ(ъ) штецъ его, Іліашъ Бонта, оу родителѣ нашего оу <ѣ>¹лѣ[к]ѣандра воевода. Тое да естъ(ъ) емѣ шт(ъ) насъ(ъ) оурикъ(ъ), сѣ въсѣмъ(ъ) дохodomъ, емѣ, и сестрн его, Станн, и сестрнчнѣ нхъ(ъ), Мнксѣ(ъ), и дѣтемъ нхъ(ъ), равно и внѣчатомъ(ъ) нхъ(ъ), и правнѣчатомъ(ъ) нхъ(ъ), и прашѣрѣтомъ(ъ) нхъ(ъ), и вѣсему родѣ нхъ(ъ), кто сѣ нмѣ нзберетъ(ъ) нан блнжнѣн, непорѣшено, нмѣ, на вѣкы.

Ѣ хотаръ тымъ селамъ по старомн хотарн, кѣда нз вѣка вжнвалн.

Ѣ на то естъ(ъ) вѣра нашего г(ос)п(о)дства, выше писанннхъ(ъ) Іліа воеводн и братъ(а) г(ос)п(о)дства мн, Стефана воеводн, и вѣра бояры нашнхъ(ъ): вѣра пана Хѣднча дворннка и дѣтен его, вѣра пана Крѣстѣ и дѣтен его, вѣра пана Нѣгои логофета и дѣтен его, вѣра пана Дѣмн Чорного, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Дѣмн Немацкогo и брата его, пана Мнрчн, вѣра пана Петра дворннка, вѣра пана Ёанѣ Оурѣкле, вѣра пана Лазора и брата его, пана Станчѣла постелннка, вѣра пана Ёанча логофета, вѣра пана Дѣмн Браевнча, вѣра пана Івана Балчнна чашннка, вѣра пана Шефѣла и брата его, пана Мнндри Жѣмотатѣка, вѣра пана Ёанѣ портарѣ, вѣра пана Станчѣла Поннча, вѣра пана Тоадѣра внстѣрннка, вѣра пана Радѣла постелннка и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашнхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и велнкыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

Ѣ по наш<ем>² животѣ, кто вѣдетъ(ъ) господарѣ нашѣн землн, шт(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нан шт(ъ) братѣн нашнхъ(ъ) нан шт(ъ) нашего родѣ нан боуд(н) кто, кого б(о)гъ нзберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы нмѣ не порушнлѣ нашего даніа и потверѣжденіе, алн ш<о> бы<² нмѣ оутверѣднлѣ и оукрѣпнлѣ занѣже есмы нмѣ далн за нхъ(ъ) правкою слѣжеѣ.

Ѣ нан вѣлше крѣпостъ и потверѣженіе<е>¹ томѣ вѣсе выше писанномѣ, велѣлн есмы нашѣмъ вѣрномъ панѣ, Снмѣ логофетѣ, писати и прнвѣснті нашѣ печатъ(ъ) к семѣ лнстѣ нашѣмѣ.

Пнс(а) оу Баслѣга, в(ъ) л(ѣ)то х<с>ці, м(ѣ)с(ѣ)цѣ аѣг(ѣ)ст(а) ѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod, și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domnii Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Marco, fiul lui Bonta, ne-a slujit drept și credincios. Și noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit, <în>² țara <noastră>², ocina lui dreaptă, anume Bonteștii, pe Stebnic, și alt sat, pe Birlad, la Două Fîntini, unde sînt Bonteștii de Jos, și loc de moară pe Birlad, pe care le-a dobîndit cu slujba tatăl său, Iliș Bonta, de la părintele nostru <A>¹le[c]xandru voievod. Aceasta să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, și surorii sale, Stana, și nepotului lor de soră, Micul, și copiilor lor, la fel și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit, lor, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrișilor Ilie voievod și fratele domniei mele, Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Hudici vornic și a copiilor lui, credința panului Cristea și a copiilor lui, credința panului Neagoe logofăt și a copiilor lui, credința panului Duma Negru, credința panului Negrilă, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Petru vornic, credința panului Oană Ureacle, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, credința panului Oancea logofăt, credința panului Duma al lui Brae, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Șteful și a fratelui său, pan Mîndrea al lui Jumătate, credința panului Oană portar, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Toader vistier, credința panului Radul postelnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta lor slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Sima logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Vaslui, în anul 6950 <1442>, luna august 1.

Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fond Spiridonie, VI/72. Orig., perg. (26 × 33 cm), pecete atirnată, pierdută. Cu o trad. din 1839 iulie 16, de Hrisantie ieromonah, cu data de zi: 10, în regist, și 1, în text.

O foto., ibidem, Fotografii, III/139, și alta la Arh. St. Iași, MXXXVIII/46. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 16—17.

Pentru data de zi, citită în diferite feluri de către editorii mai vechi ai actului, v. și Șimanschi, *Precizări*, p.68.

EDIȚII: Ghibănescu, *Ispitoace*, I, 1, p. 13—16 (text slav și trad., cu data de zi: 10); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 100—102 (text slav și trad., cu data de zi: 30); *D.I.R.*, A, I, p. 183—184 (trad., cu data de zi: 10, în regist, și 30, în text).

¹ Omis.

² Rupt.

Stefan Woewoda begnädiget das heil^{igen} Kloster Moldowiza zum Lebensunterhalt der Väter, dass man ihnen am Tage der Kirchweihe Maria Verkündigung jährlich zwei Fuhren Fische gebe, und sie von diesen zwei Fuhren nirgends einen Zoll zu entrichten haben.

V<om> J<ahre> 6950 <1442> Sept<ember> 21.

Ștefan voievod dăruiește sfintei mănăstiri Moldovița, pentru hrana părinților, câte două care de pește, anual, în ziua hramului bisericii Bunavestirea Sfintei Maria; iar pentru aceste două care să nu plătească nicăieri vamă.

În anul 6950 <1442> septembrie 21.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 61. Rezumat.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 18.

ALTE EDITION: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 118 (rez. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 185 (rez., după Costăchescu).

Un uric vechi pre Merești, pe Șomuz, dania lui Brat, de la Ștefan vod(ă)¹, din l<ea>¹t 6951 <1443>, cu pecet<e>¹ de ceară.

După Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 151. Menț. într-un perilipsis din 1714 cu doc. moșilor lui Miron logofăt.

ALTE EDITION: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 201 (rez.).

¹ Întregit de N. Iorga.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господаръ Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), н сѣмъ нашим(ъ) лнстом(ъ), вѣсѣмъ кто на н(ъ) оуэри(ъ) наї его оуслышн(ъ) чтоучи, шже тотъ истинны болѣрнн(ъ) наш(ъ) вѣрны, панъ Мнхуул(ъ) писар(ъ), слоужил(ъ) намъ на оуси(ъ) мнстнх(ъ) право н вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣше правою н вѣрною [н вѣрною] его слоужбоу до нас(ъ), жаловали есми его шсобною нашею¹ м(н)л(о)стію н дали есми емоу, оу нашн землн, едно село на Котовцѣ, на имѣ Сѣсѣнн, где живет(ъ) Лаоуръ, що емоу продалъ слоуга наш(ъ), панъ Иван(ъ) Болдоръ, за пѣт(ъ) десѣтъ златых(ъ), прѣд(ъ) нами н прѣд(ъ) нашим(ъ) паны, на имѣ прѣд(ъ) паном(ъ): Нагоемъ, н панъ Петръ Хоуднч(ъ), н панъ Дума Браевнч(ъ) дворннк(ъ), н панъ Петръ спатаръ, н панъ Иванъ Балчанъ чашннк(ъ), н панъ Снма дворннк(ъ) Петра воеводнн(ъ), н пан(ъ) Тадоръ чашннк(ъ) Петра воеводнн(ъ), панъ Бадѣ дворннк(ъ), пан(ъ) Мнхуанъ Пѣхно, панъ Косте внстарннк(ъ) н брат(ъ) его, панъ Петръ, н панъ Шендрнка граматнка, н пан(ъ) Петрншоръ столннк(ъ), н панъ Бана коморннк(ъ), н пан(ъ) Ялбъ спатаръ н панъ Чернат(ъ) плоскаръ.

Того радн, мы, видѣше нх(ъ) доброую волю н лагодоу прѣд(ъ) нами н прѣд(ъ) нашим(ъ) паны, що сѣ полагоднн, н мы дали есми нашему вѣрномуу пану, Мнхууловн писарю, тое выше писанное село да боудет(ъ) емоу оури(ъ).

И, такожъ, дади есми емоу н другов село под(ъ) Ботнѣмн, подди Блѣкана, поннже Лоукани, на нмѣ где был(ъ) Чер[м]нѣ Юга. И, такожъ, дади есми емоу вдноу паснкоу, подди Съсѣни, на нмѣ Боробенева паснка. И, такожъ, варе где нмет(ъ) мочи поставити соби млины на Котовца, шнѣ да поставит(ъ) боуд(н) колко.

Того ради, да боудет(ъ) тоє вѣсе выше писанное паноу Мнхоуловн оурих(ъ) н съ вѣсѣмъ доходом(ъ), емоу, н дѣтем(ъ) его, н братнѣм(ъ) его, н оуноучатом(ъ) его, н праоуноучатом(ъ) его н працоурадом(ъ) его, н вѣсемоу родоу его, непорушено ннколиже, на вѣки.

И хотари тым(ъ) селом(ъ) н паснцѣ съ вѣсѣмн старымн хотармн, коуда нз вѣка жнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дства, выше писаннаго, Стефана воевод(ы), н вѣра вѣзлюбленнаго мн брата, Петра воеводы, н вѣра болѣръ нашнх(ъ): вѣра пана Кръсти, вѣра пана Нѣгоа логовета, вѣра пана Петра Ходнча, вѣра пана Доумы Браевнча дворника, вѣра пана Юргнча прѣкалаба Бнлогородского н зѣта его, пана Ъанчи логовета, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Доумы Лнмбѣ-доуличча н брата его, пана Мнрун, вѣра пана Оомы Берешчака, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Станчула постелника, вѣра пана Кръсти Чорного, вѣра пана Ивана Балчана чашника, вѣра пана Баны Оурѣкле, вѣра пана Ыба чашника, вѣра пана Богдана бывшаго столника, вѣра пана Баны Жоулича, вѣра пана Дненнша спатарѣ, вѣра пана Станчоула Поинча, вѣра пана Кости Перечкнѣ внстѣрника н брата его, пана Петра, вѣра пана Норкн внстѣрника кнѣгннннн, вѣра пана Тадора Басковнча, вѣра пана Маноуна Грѣбовола, вѣра пана Богоуша н брата его, пана Пашка, вѣра пана Фети Чорного, вѣра пана Шендрнкн граматнка, вѣра пана Радоула столника, вѣра пана Боунгн колнса, вѣра пана Ыба спатарѣ н вѣра вѣсѣхъ болѣръ нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), н велнкнх(ъ), н малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто боудет(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь оу нашнх(ъ) землн, шт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) нлї шт(ъ) братн нашнх(ъ) нлї шт(ъ) нашего съродств(а) нлї боуд(н) кто, ко<го>² Б(о)гъ нзберет(ъ) быти, тотъ що бы нмѣ не порушнл(ъ) нашего дадннѣ, але що бы нмѣ оутверднл(ъ) н оукрепнл(ъ) н записал(ъ) зановж(е) дади есми емоу за его правоу н за вѣрноу слоужбоу.

И на болшее потвѣрженне н крепост(ъ) томоу вѣсемоу выше писанномоу, велѣн есми нашему вѣрномуу н почтенномоу болѣрномуу, паноу Снмѣ логоветоу писати н прѣвѣснти нашоу печат(ъ) к семоу листоу нашему.

Пнс(а) Тадоръ граматнк(ъ), оу Нелнцѣ, в(ъ) лѣт(о) x̄s̄c̄n̄a м(а)р(та), ̄с̄ д(ь)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier al nostru credincios, pan Mihul pisar, ne-a slujit în toate locurile drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa [și credincioasa] lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat pe Cotovțea, anume Săseni, unde trăiește Laur, pe care i l-a vindut sluga noastră, pan Ion Boldor, pentru cinci zeci de zloți, înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, anume înaintea panilor: Neagoe, și pan Petru Hudici, și pan Duma al lui Brae vornic, și pan Petru spătar, și pan Ion Balcean ceașnic, și pan Sima vornicul lui Petru voievod, și pan Tador ceașnicul lui Petru voievod, pan Badea vornic, pan Mihail Pihno, pan Coste vistier și fratele lui, pan Petru, și pan Șendrică gramatic, și pan Petrișor stolnic, și pan Oană comornic și pan Albul spătar și pan Cernat Ploscar.

De aceea, noi, văzind bunăvoința și înțelegerea lor înaintea noastră și înaintea panilor noștri, precum s-au înțeles, am dat și noi credinciosului nostru pan, Mihul pisar, acest sat mai sus-scris să-i fie lui uric. Și, de asemenea, i-am dat și alt sat, sub Botne, lângă Vilcan, mai jos de Lucani, anume unde a fost Negru Iuga. Și, de asemenea, i-am dat o prisacă, lângă Săseni, anume prisaca lui Vrabie. Și, de asemenea, oriunde va putea să-și așeze mori pe Cotovtea, el să-și așeze oricâte.

De aceea, toate aceste mai sus-scrise să fie panului Mihul uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarele acestor sate și ale prisăcii să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici pîrcălab de Cetatea Albă și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Negrilă, credința panului Stanciul poștelnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Oană Ureacle, credința panului Albu ceașnic, credința panului Bogdan fost stolnic, credința panului Oană Julici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Costea Perecichi vistier și a fratelui său, pan Petru, credința panului Porcu vistier al cneaghinei, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Manuil Gîrbovul, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco, credința panului Fetea Negru, credința panului Șendrică gramatic, credința panului Radul stolnic, credința panului Bunghe comis, credința panului Albu spătar și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din ruda noastră sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească și să le-o scrie pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire și putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit boierului nostru credincios și cinstit, pan Sima logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador gramatic, la Neamț, în anul 6951 <1443> martie, 6 zile.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 352. Orig., perg. (28,2 × 38,2 cm), pecete atîrnată, prezentînd amprenta unui nou tipar sigilar folosit în cancelaria lui Ștefan voievod, cu emblema identică celui dintîi (v. doc. nr. 128), dar cu legenda: † Илчать Іван(ъ) Гі і фана ввесоам господа рѣ <*> Земан Младшекон.

Trei foto, la Bibl. Acad., Fotografii, X/22, XXIII/49 și XLVIII/20, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 21—23. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/49. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/163.

EDIȚII: Уляницкіи. *Материалы*, p. 60—61 (text slav); Kałużniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 880—882 (text slav și trad. lat.); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 51—53 (trad., cu greșeli, după Уляницкіи). Costăchescu, *Doc.*, II, p. 119—122 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 185—186 (trad.).

¹ Omis.

² Șters.

† М(н)л(о)стню в(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земан Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, не сѣмъ нашим(ъ) листомъ, вѣсѣмъ кто на нѣ оузрит(ъ) или его оуслышит(ъ) что оучи, оже тот(ъ) истинны слоуга нашъ, пан(ъ) Тѣмпа, и с(ы)нове его, Миклаѣушъ, и Жѣржъ, и Микоул(ъ) и Мнхъоу, служилн намъ правою и вѣрною [служилн намъ правою и вѣрною] слоужбою. Тѣмъ, мы, видѣше нхъ правою и вѣрною слоужбою до нас(ъ), жаловали есми нхъ всобною нашею м(н)л(о)стню и дали есми имъ, оу нашемъ земан, села, на имѣ: Русеши, под(ъ) Мѣломъ, и, на Серетѣ, Склнпотешн. Тое вѣсе що би было нл(ъ), равно и сестрѣ нхъ, Марушѣ, оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, и дѣтем(ъ) нхъ, и братѣмъ нхъ, и оуноучатом(ъ) нхъ, и прѣоуноучатомъ нхъ [и прѣоуноучатомъ нхъ], и прѣшоурѣтом(ъ) нхъ и вѣсему родоу нхъ, непорушено николже, на вѣкы.

И хотаръ тѣм(ъ) више писаннмъ селам(ъ), съ вѣсѣмн свон<мн>¹ старымн хотары, коуда из вѣка вживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, више писанаго Стефана воеводѣ, и вѣра възлюбленаго ми брата, Петра воеводы, и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Кръстѣ, вѣра пана Нѣгоа логошета, вѣра пана Петра Хвдича, вѣра пана Петра спѣтарѣ, вѣра пана Доумн Браевнча дворника, вѣра пана Юргича Белогородского и зѣтѣ его, пана Оанча логошета, вѣра пана Думн Исанеа, вѣра пана Думн Доулескула и брата его, пана М<нрчи>², вѣра пана Оана Оурѣклѣ, вѣра пана Ивана <Ба>²лчана чашника, вѣра пана Томн Берешчака, вѣра пана Братула, вѣра пана Дѣннша спѣтарѣ, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Снмн дворника, вѣра пана Ёана Жоулича, вѣра пана Кости вистѣрника, вѣра пана Ёана портарѣ, вѣра пана Манонла Шербнча и брата его, пана Юріа, вѣра пана Радоула столника, вѣра пана Манонла Гѣрбовоула, и вѣра пана Кръсти Чорного, вѣра пана Фетн, вѣра пана Тодера Басковнча бывшаго вистѣрника, вѣра пана Ялевла бывшаго чашника, вѣра пана Богдана, вѣра пана Тадера Кѣмнлѣ, вѣра пана Мнхана Пѣхна дворника, вѣра пана Ёоунги комнса и брата его, пана Лазл спѣтарѣ, и вѣра вѣсѣх(ъ) бояръ наших(ъ) молдавскыхъ, великихъ и малыхъ.

И по нашемъ животѣ, кто боудет(ъ) господаръ нашемъ земан, или шт(ъ) дѣтен нашихъ или шт(ъ) братѣн нашихъ или шт(ъ) нашего племени или боуд(и) кто, кого Б(о)гъ изберетъ быти, тотъ що би имъ не пороушил(ъ) нашего дааніа, или ш[т]о би имъ оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ за нхъ правою и вѣсною слоужбою.

И на болшее потвѣрженіе тому оу вѣсему више писаному, велѣли есми нашему вѣрному болѣрному, пану Снмѣ логошета, писати и печатъ нашъ приѣхснн к сему нашему листу.

Пис(а) оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) 7434 апрѣл(а) 16.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Țimpa, și fiii săi, Miclăuș, și Giurgiu, și Iancul și Mihău, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă [ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă] slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, satele, anume: Rusești, sub Cridă, și, pe Siret, Sclipotești. Toate acestea să le fie lor, deopotrivă și surorii lor, Marușca, uric, cu tot venitul, și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, [și strănepoților lor], și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate mai sus-scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici de la Cetatea Albă și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan M<ircea>², credința panului Oană Ureacle, credința panului Ion <Ba>²lcean ceașnic, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Bratul, credința panului Dieniș spătar, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Sima vornic, credința panului Oană Julici, credința panului Costea vistier, credința panului Oană portar, credința panului Manoil Șerbici și a fratelui său, pan Iurie, credința panului Radul stolnic, credința panului Manoil Girbovl, și credința panului Cristea Negru, credința panului Fetea, credința panului Toder al lui Vasco fost vistier, credința panului Albul fost ceașnic, credința panului Bogdan, credința panului Tader Cămilă, credința panului Mihail Pihnă vornic, credința panului Bunghe comis și a fratelui său, pan Lazea spătar, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, pan Sima logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6951 <1443> aprilie 16.

Muzeul Militar Central — București, Documente, IX/101 (predat în custodia Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România (Inv. 5719), prin procesul-verbal din 19 martie 1971). Orig., perg. (26,5 × 26,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/239. O trad., din 1760 septembrie 12, de Evloghie dascăl, la Bibl. Acad., CDXLV/1.

EDIȚII: Ligor, *Documente*, p. 256 (facs. ilizibil); D. P. Bogdan, *Acte 1426—1502*, p. 41—43 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 186—187 (trad., după D. P. Bogdan); Ligor, *op. cit.*, p. 255—258 (text slav și trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

† М(н)л(о)стію в(о)жію мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) зчн¹амѣнто, не сѣмъ нашимъ листомъ, въсѣмъ кто на нѣ оузрѣтъ наі его оуслышитъ(ъ) чтѣчи, вже произволн г(оспо)дство ми нашимъ вл(а)гнмъ(ъ) произволениемъ и чистымъ(ъ) и свѣтлымъ ср(ъ)д(ъ)це<мъ>² и оучинили есми въ за д(с)шіе с(вѣ)топочившаго родителѣ нашего, Ілѣѣандра воеводы>², и за д(в)шѣ м(а)тере нашеѣ и за наше здравне, и дали есми нашему монастырю вт(ъ) Повраты, где естъ(ъ) храмъ(ъ) С(вѣ)таго архіерарха и чюдотворца Николы и естъ(ъ) нгуменъ(ъ) Доситен, и дали есми тому выше писанному монастырю четири челѣди циганъ, правы, на имѣ Мнкулѣ и съ оусею его челѣдню, и Кълинманъ(ъ) и съ оусею его челѣдню, и Бизнаъ и съ оусею его челѣдню и Славъ и съ оусею его челѣдню. Того ради, тоты четири челѣди да боудутъ(ъ) нашему монастырю

оурик(ъ) н съ оушмъ нхъ нмѣнемъ н съ оушмн нх(ъ) челѣдмн, на вѣки вѣчныа, неподежно, на вѣки.

Ѣ на то ест(ъ) вѣра г(оспо)дства мн н вѣра възлюбленнаго мн брата, Петра боеоды, н вѣра болѣръ нашнх(ъ): вѣра пана Кръстн, вѣра пана Нѣгоа логофета, вѣра пана Петра Худнча, вѣра пана Думы Браевнча дворника, вѣра пана Юргнча н зѣта его, пана Ъанчи, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Баны Оуръкне, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Оомы Берешчака, вѣра пана Костѣ вистѣринка н вѣра вѣсѣхъ болѣръ нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), н велнкнх(ъ), н малых(ъ).

Ѣ по нашем(ъ) жнкотѣ, кто боудет(ъ) господаръ оу нашнх(ъ) землн, н<ли>² вт(ъ) дѣтен нашнх(ъ) наї вт(ъ) бра<т>²ен нашнх(ъ) наї вт(ъ) нашего сѣродства, боуд(н) кто, кого Ъ(ог)ъ нзберет(ъ), тотъ що бы не порвшнл(ъ) <на>¹ше даанне н писанне занужѣ даан н оучнннл есми за нашнх(ъ) предко<в>² д(в)шж н, <тнже, за н>¹ше здравне.

Ѣ кто покѣсит сѣ порвшнтн наше даанне н писанне, д<а> нматъ протнвн >¹нк(ъ) С(вѣ)ты втецѣ Ннкола.

Ѣ на болшюу крѣпостъ томѣ вѣсемѣ выше п<нс>анномѣ, ве>¹лѣлн есми нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Мнхѣланѣ писарю, писати н <нашѣ> печать п>¹рнвѣснтн к семѣ лнстѣ нашемѣ.

Пнс(а) Тадоръ граматнк(ъ), в(ъ) лѣт(о) х<с>тнѣ ман ѡ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și am făcut pentru pomenirea sfintrăposatului părintelui nostru, Alexandru voievod, și pentru sufletul mamei noastre și pentru sănătatea noastră, și am dat mănăstirii noastre de la Pobrata, unde este hramul Sfintului arhierarh și făcător de minuni Nicolae și unde este egumen Dositei, și am dat acestei mănăstiri mai sus-scrise patru sălașe de țigani, întii, anume Micula și cu tot sălașul său, și Căliman și cu tot sălașul său, și Bizilă și cu tot sălașul său și Slav și cu tot sălașul său. De aceea, aceste patru sălașe să fie mănăstirii noastre uric și cu toată averea lor și cu toate sălașele lor, în vecii vecilor, neclintit, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureachie, credința panului Ion Balcean, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Costea vistier și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu, acela să nu clintească dania și înscrisul nostru pentru că am dat și am făcut pentru sufletele înaintașilor noștri și, <de asemenea, pentru>¹ sănătatea noastră.

Iar cine ar încerca să clintească dania și înscrisul nostru, să <aibă>¹ pîriș pe Sfintul părinte Nicolae.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Mihail pisar, să scrie și să atîrne <pecetea noastră>¹ la această carte a noastră.

A scris Tador gramatic, în anul 6951 <1443> mai 1.

Arh. St. București, Peceti, nr. 128. Orig., perg. (29 × 21 cm), rupt la o îndoitură, pecete mică atîrnată, cu legenda: † Печать Сѣфана воєводи.

¹ Rupt.

² Omis.

† Ш(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господаръ Земли Молдавскон. Знаменнто чинимъ(ъ), не сѣмъ нашимъ(ъ) лнстомъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оуэрихъ(ъ) наі его оуслышитъ(ъ) чтучи, вже прінде прадъ(ъ) намн и прадъ(ъ) нашимн болѣры панъ Андрейко и братъ(ъ) его, Лоука, по своен доброн волн и продали нашему болѣрину, пану Мнхуловн писарю, половина шного села, що естъ(ъ) подлі Твтовы, на нма Бѣлѣнecin, тоту частъ(ъ) що естъ(ъ) шт(ъ) потока къ Твтовѣ и съ оусѣмы домаы що свт(ъ) шт(ъ) тон стороны потока, и половина шт(ъ) оусего хотарѣ що пріслухаетъ къ Бѣлѣнecиeмъ(ъ), и старѣ царина и вес(ъ) хотаръ що ест(ъ) Лиецeмъ(ъ), развѣ новаѣ царина, що Лиецне нмѣ разомъ загородили. И, такожъ, мы, видѣше¹ нхъ(ъ) добрую волю, на то и мы дали есми нашему вѣрному болѣрину, пану Мнхуловн писарю, тоту половину того прѣдъ речен<ого>² села и съ тѣмъ выше писаннымъ(ъ) хотаремъ(ъ) да боудетъ(ъ) ему оурикъ(ъ), на вѣки.

И еше есми дали нашему вѣрному болѣрину, шпроче того що купилъ(ъ) оу Иліашевыхъ(ъ) сыновѣ, половина шт(ъ) Копосецин, на Шумвзѣ, да боудетъ(ъ) пану Мнхуловн на полы съ Лѣкою шетраремъ(ъ) и съ оусимъ(ъ) пріходомъ(ъ), що ест(ъ) до того села, да боудетъ(ъ) нмѣ на полы.

И еше есми дали нашему вѣрному пану, Дума апроду, брату пана Мнхула писарѣ, едно село на Саннон, що было Бладъ(ъ) Матусово.

Тое оусе выше писанное да боудетъ(ъ) нмѣ оурикъ(ъ) и съ въсѣмъ дохodomъ(ъ), нм(ъ), и дѣтемъ нхъ(ъ), и братнамъ нхъ(ъ), и оуичатомъ нхъ(ъ), и праоуичатомъ(ъ) нхъ(ъ), и пращиратомъ(ъ) нхъ(ъ) и въсему роду нхъ(ъ), непорущено николиже, на вѣ<кы>². И да не помнаютъ николи оуспоминати Иліашевы сынове ш тон половиноѣ села, на нмѣ Бѣлѣнecin, и ш томъ(ъ) выше писанномъ хотари, половина що къ Бѣлѣнecиeмъ(ъ) пріслухаетъ, и вес(ъ) хотаръ Лиецeмъ(ъ), и поле оусен старѣ царина развѣ тотѣ новаѣ царина, що снмъ(ъ) разомъ за горожена; томъ да ест(ъ) Лиецeмъ(ъ). И Иліашевы сынове да не нмаютъ(ъ) николи оуспоминати, а ни родъ(ъ) нхъ(ъ), занужъ продали по своен доброн волн и оузѣли за него скоутъ(ъ) ѿ златыхъ(ъ).

И хотаръ тѣмъ селомъ, съ въсѣми старыми хотарми, куда из вѣк[к]ѣ оуживали³.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго ми брата, Петра воевод(ы), и вѣра болѣръ нашихъ: вѣра пана Кръсти, вѣра пана Нѣгоѣ логошета, вѣра пана Петра Худнча, вѣра пана Негриѣ, вѣра пана Думы Браевнча дворника, вѣра пана Юргнча и зѣта его, пана Ёанчи логошета, вѣра пана Баны Оурѣкле, вѣра пана Ивана чашника, вѣра пана Братула, вѣра пана Станчула Поннча, вѣра пана Оомы Берешчака, вѣра пана Кости вистѣрника, вѣра пана Дненнша спатарѣ, вѣра пана Снмы дворника, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Думы Лимеѣдучича и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Тадора Басковнча, вѣра пана Радула столника, вѣра пана Тадора Кѣмнѣ, вѣра пана Боуинги колнса и вѣра въсѣхъ болѣръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И ПО НАШЕМЪ ЖИВОТЪ, КТО БОУДЕТЪ(Ъ) Г(О)СП(О)Д(А)РЪ ОУ НАШЕН ЗЕМЛН, ШТ(Ъ) ДѢТЕН НАШНХ(Ъ) ИЛИ ШТ(Ъ) БРАТЕН НАШНХ(Ъ) ИЛИ ШТ(Ъ) НАШЕГО ПЛЕМЕНЕ, БОУД(И) КТО, КОГО Б(О)ГЪ ИЗБЕРЕТЪ(Ъ) БЫТИ, ТОТЪ ШО БЫ НМЪ НЕ ПОРУШИЛ(Ъ) НАШЕГО ДАДННА, А<ЛЕ>³ ШО БЫ НМЪ ОУТВЕРДИЛ(Ъ) И ОУКРЕПИЛ(Ъ) ЗАМУЖЪ ДАДН ЕСМН НМЪ ЗА НХ(Ъ) ПРАВН И ВЪРНЮ СЛУЖБОУ.

И НА БОЛШЕЕ ПОТВЪРЖДЕННЕ ТОМУ ВЪСЕМУ ВЫШЕ ПИСАННОМУ, ВЕЛѢАН ЕСМН НАШЕМУ ВЪРНОМУ ПАНУ, СНАМѢ ЛОГОУЕТУ, ПИСАТИ И ПРІВѢСНТИ НАШУ ПЕЧАТ(Ъ) К СЕМУ ЛНСТУ НАШЕМУ.

Пнс(а) Тадор(ъ), оу Гочакъ, в(ъ) лѣт(о) х^{ст}иана мана д³.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri pan Andreico și fratele său, Luca, de bunăvoia lor și au vîndut boierului nostru, pan Mihul pisar, jumătate dintr-un sat care este lingă Tutova, anume Bălănești, acea parte care este de la pîriu pînă la Tutova, și cu toate casele care sînt de cealaltă parte a pîriului, și jumătate din tot hotarul care ascultă la Bălănești, și țarina veche și tot hotarul care este al Lieștilor, în afară de țarina nouă, pe care Lieștii și-au îngrădit-o aparte. Și, de asemenea, noi, văzînd bunăvoia lor, de aceea am dat și noi credinciosului nostru boier, pan Mihul pisar, această jumătate din acest sat mai înainte zis și cu acest hotar mai sus-scris să-i fie lui uric, în veci.

Și încă am dat credinciosului nostru boier, în afară de ceea ce a cumpărat de la fiii lui Iliș, jumătate din Coposești, pe Șumuz, să-i fie panului Mihul pe jumătate cu Luca șetrarul și cu tot venitul, care este de la acest sat, să le fie lor pe jumătate.

Și încă am dat credinciosului nostru pan, Duma aprod, fratele panului Mihul pisar, un sat pe Sana, care a fost al lui Vlad Matus.

Toate acestea mai sus-scrise să le fie lor uric, și cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci. Și să nu mai pomenească niciodată fiii lui Iliș despre această jumătate de sat, anume Bălănești, și despre acest hotar mai sus-scris, jumătatea ce ascultă de Bălănești, și tot hotarul Lieștilor, și tot cîmpul și țarina veche, în afară de țarina cea nouă, pe care și-au îngrădit-o aparte; aceea să fie a Lieștilor. Iar fiii lui Iliș să nu aibă niciodată a pomeni, nici neamul lor, pentru că au vîndut de bunăvoia lor și au luat pentru ele vite de 30 de zloți.

Și hotarul acelor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae, vornic, credința panului Iurghici și a ginerei lui său, pan Oancea logofăt, credința panului Oană Ureacle, credința panului Ion ceașnic, credința panului Bratul, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Costea vistier, credința panului Dieniș spătar, credința panului Sima vornic, credința panului Costici postelnic, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Radul stolnic, credința panului Tador Cămilă, credința panului Bunghe comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Sima logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador, la Suceava, în anul 6951 <1443> mai 4^e.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 350. Orig., perg. (27 × 32,6 cm), pecete atirnată, pierdută. Trei foto., la Bibl. Acad, Fotografii, X/23, XXIII/50 și XLVIII 38, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 26—29. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I 47. O foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/166.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 478 (facs.); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 61—62 (text slav prescurtat); Kałuźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 882—884 (text slav și trad. lat., cu data de zi: 14); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 53—55 (trad. după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 131—134 (text slav și trad., cu data de zi: 14); *D.I.R.*, A, I, p. 189—190 (trad., cu aceeași dată de zi).

¹ e, făcut din n.

² Omis.

³ ж, făcut peste з.

⁴ Sters.

⁵ Bara verticală care urmează după A nu face parte din dată, așa cum s-a citit uneori (v. EDIȚII), ci din semnul de sfârșit al textului.

⁶ V. nota 5.

229

1443 (6951) mai 7, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господаръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ(ъ), нсѣмъ нашимъ(ъ) листомъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оузритъ(ъ) нлі его оуслышитъ чтѣни, вже произволи г(оспо)дство ми нашимъ(ъ) бл(а)гимъ произволениемъ(ъ) и чистимъ(ъ) и свѣтлимъ(ъ) ср(ъ)д(ъ)цемъ и оучинили есми въ за д(в)ъши с(вѣ)топочившаго родителѣ нашего и за наше здравие и потвѣрдили есми и оукрепили ш(ъ)цѣ нашего дааніе и дали есми нашему монастѣрю ш(ъ) Полѣны, где естъ(ъ) храмъ(ъ) Свѣтото архіерарха и чѣдотворца Николы, ѿ татаръ(ъ), на нмѣ: Иванчѣк(ъ) и съ братомъ(ъ) своимъ и съ оушми челѣдми нхъ(ъ), и Иванка съ братомъ(ъ) и съ оушми челѣдми нхъ(ъ), Чочан съ братомъ(ъ) и съ оусею челѣдню нхъ(ъ), и Хрицъ съ челѣдми своимъ, Мвнтѣ съ челѣдми своимъ, Панасъ(ъ) съ челѣдми свон[н]ми, Чѣнак съ челѣдми своимъ, Шефънелъ(ъ) съ челѣдми своимъ и Тѣла ватаманъ(ъ) и съ оушми челѣдми своимъ. Ты оуш выше писанны татарове да боудутъ(ъ) нашему монастирю оушн(ъ) и съ въсѣмъ нхъ(ъ) челѣдми и съ оусѣмъ нхъ(ъ) имѣниемъ и добиткомъ(ъ), на вѣки вѣчныя, и дѣти нхъ(ъ), и оушчата нхъ(ъ), и праоушчата нхъ(ъ) и весъ(ъ) родъ(ъ) нхъ(ъ).

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго ми брата, Петра воевод(ы), и вѣра болѣръ нашихъ(ъ): вѣра пана Кръсти, вѣра пана Нѣгоа логошета, вѣра пана Петра Хвдича, вѣра пана Думы Браевнча дворника, вѣра пана Юргича и зѣта его, пана Ъанны логошета, вѣра пана Негрила, вѣра пана Баны Оурѣкле, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Дѣмы Лимбѣдѣлчича и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Томы Берешчака, вѣра пана Семы дворника, вѣра пана Костича постелиника, вѣра пана Станчѣ Понича, вѣра пана Дениша спатарѣ, вѣра пана Кости вистарника, вѣра

пана Богѹша и брата его, пана Пашка Нестѣковича, вѣра пана Крысти Чорного, вѣра пана Мавнѹла Шеренча, вѣра пана Богдана, вѣра пана Радѹла столѹнѹка, вѣра пана Боѹнѹги комѹса и вѣра вѣсѣхѹ болѣрѹ нашнхѹ(ѹ) молдавскнхѹ(ѹ), и велѹкнхѹ(ѹ), и малыхѹ(ѹ).

И по нашемѹ животѣ, кто боѹдетѹ(ѹ) г(о)с(о)д(а)рѹ оѹ нашѣм землѹ, ѡтѹ(ѹ) дѣтѣм нашнхѹ(ѹ) нлї ѡтѹ(ѹ) братѣм нашнхѹ(ѹ) нлї ѡтѹ(ѹ) нашегѹ племѣнѹ, боѹд(н) кто, кого Б(о)гѹ нзберетѹ(ѹ) ѡтѣм, тотѹ(ѹ) а ѡ не порѹшилѹ(ѹ) наше даданїѣ и запѹсѹ(ѹ), але да оѹтѣвѣрдѹнтѹ(ѹ) и оѹкрѣпѹнтѹ(ѹ) понеже оѹчѹннѹхѹмо кѹ за д(ѹ)ше предковѹ нашнхѹ(ѹ) и за наше здравѣнѣ.

И на болшѹю крѣпѹстѹ томѹ вѣсемѹ ѡше писанномѹ, велѣан есѹмѹ нашѣмѹ вѣрномѹ панѹ, Мнхѹдан писарю, писати и прїѡбщѣти нашѹ печатѹ(ѹ) к сѣмѹ лѣстѹ нашѣмѹ.

Пис(а) Тадорѹ граматѹкѹ(ѹ), оѹ Гочавѣ, вѹ(ѹ) лѣтѹ(о) *Сѹчнѹ мѹи з.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bună-voia noastră și cu inimă curată și luminată și am făcut pentru pomenirea sfîntrăposatului nostru părinte și pentru sănătatea noastră și am întărit și am împuternicit dania tatălui nostru și am dat mănăstirii noastre din Poiană, unde este hramul Sfîntului arhierarh și făcător de minuni Nicolae, 9 tătari, anume: Ivanciuc și cu fratele său și cu toate sălașele lor, și Ivanca cu fratele și cu toate sălașele lor, Ciocian cu fratele și cu toate sălașele lor, și Hriță cu sălașele sale, Muntea cu sălașele sale, Panas cu sălașele sale, Ciunac cu sălașele sale, Ștefănel cu sălașele sale și Tulea vătăman și cu toate sălașele sale. Toți acești tătari mai sus-scriși să fie mănăstirii noastre uric și cu toate sălașele lor și cu toată averea și cu vitele lor, în vecii vecilor, și copiii lor, și nepoții lor, și strănepoții lor și cu tot neamul lor.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureacle, credința panului Bratul, credința panului Ion Balcean, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Sima vornic, credința panului Costici postelnic, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Costea vistier, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco al lui Nesteac, credința panului Cristea Negru, credința panului Manuil Șerbici, credința panului Bogdan, credința panului Radul stolnic, credința panului Bunghe comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească dania și înscrisul nostru, ci să întărească și să împuternicească pentru că am făcut pentru pomenirea înaintașilor noștri și pentru sănătatea noastră.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Mihul pisar, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador gramatic, la Suceava, în anul 6951 <1443> mai 7.

Arh. St. București, Peceti, nr. 129. Orig., perg. (22,5 × 31,5 cm), pecete atîrnată deteriorată, cu legenda: † Печать ѿвѣн(ѹ) Грегѹ¹ана воево(дѹ)¹ госно(а)рѣ * Зѣман Молдавскон *.

Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/165 a, b și c. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 30—32.

EDIȚII: Hăjdeu, *Arch. Ist.*, I, 1, p. 123 (text slav prescurtat și trad., cu anul socotit în stilul de 1 septembrie); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 128—130 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 188—189 (trad.).

¹ Întregit după inscripțiile peceților similare ale lui Ștefan voievod din această domnie (v. doc. nr. 225, 230, 234).

230

1443 (6951) mai 18, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ ковеода, господарь Земли Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, въсѣмъ кто на нѣ оузритъ или его услышитъ(ъ) чтвчи, вже тотъ истинны слуга нашъ, Шефанъ Бребъ, служилъ намъ право и вѣрно. И мы, видѣвши его правовѣрнью служев до нас(ъ), жаловали есми его оусобною нашею м(н)л(о)стію и дали и подтвердили есми ему его вчинив, село, на Пдричѣ, на нмѣ где ест(ъ) домъ его. Тоє цю бы емоу врнкъ, съ въсѣмъ доходомъ, ему, и дѣтемъ его, и братіямъ его, и оуночатомъ его, и прѣоуночатомъ его, и прѣшчоурѣтомъ его и въсему роду его, непорвшено николнже, на вѣкы.

И хотаръ томоу селу, по старомоу хотару, куда ест(ъ) из вѣка вживали.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства ми, выше писаннаго [ми г(оспод)ства], Стефана ковеоды, и вѣра възлюбленнаго ми брата, Петра ковеоды, и вѣра наших(ъ) бояръ: вѣра пана Кръстѣ, вѣра пана Нѣгоиа логовета, вѣра пана Гудича и дѣтен его, вѣра пана Негрила, вѣра пана Думы Браевича дворника и дѣтн его, вѣра пана Юргича и зятѣ его, пана Оанчи логовета, вѣра пана Братоула, вѣра пана Бана Оурѣклѣ, вѣра пана Ивана Банчана чашника, вѣра пана Оана Жулича, вѣра пана Думы Дулича и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Кръстѣ Чорного, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Діенниша спатарѣ, вѣра пана Томы Бересчака, вѣра пана Кости вистѣрника, вѣра пана Тадора Басковича, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Сими дворника, вѣра пана Плѣѣандра Левича, вара¹ пана Богвиша и брата его, пана Пашка Нестѣ<ков>²ича, вѣра пана Маноила Гръбовѣ, вѣра пана³, вѣра пана Ма<нон>⁴ла Шербенча>² вѣра пана Рад>²ла столника, вѣра пана³ <вѣ>⁴ра <пана>⁴³ вѣра пана М<н>ханла П>²ыхнж, вѣра пана³ <вѣра пана>²....³ <вѣра пана>⁴ Ла<ан> спат>²арѣ и вѣра бояръ наших(ъ), и великых(ъ), и малых(ъ).

И по наше<мъ> животѣ>², кто будетъ г(о)сп(о)д(а)ръ нашен земли, вт(ъ) дѣтен наших(ъ) или вт(ъ) братін наших(ъ), или вт(ъ) <на>²шего племени, буд(н) кто, кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ цю бы нмъ не порвшил(ъ) нашего дааніа, але цю бы нмъ оутверднѣти и оукрѣпнѣти за его правую и вѣрною служев.

И на болшее потврѣжденіе томъ въсемоу выше писанному, велѣли есми нашему вѣрномуу пану Симу логовету писати и прнѣснати печатъ к сему листу нашему. Пис(а) оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) xсѣна ман нї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Ștefan Brebu, ne-a slujit drept și credincios. Și noi, văzînd dreptcredincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit ocina lui, satul, pe Iadrici, anume unde este casa lui. Aceasta să-i fie uric, cu tot venitul,

lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului [a domniei mele] Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Crîstea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Hudici și a copiilor lui, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae vornic și a copiilor lui, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Bratul, credința panului Oană Ureacle, credința panului Ion Baicean ceașnic, credința panului Oană Julici, credința panului Duma al lui Dulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Crîstea Negru, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Toma Veresceac, credința panului Costea vistier, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Costici postelnic, credința panului Sima vornic, credința panului Alexandru al lui Leu, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco al lui Nestea^c2, credința panului Manoil Girbovu, credința panului ...³, credința panului Ma^c(noi)⁴, Șerbi^ci², credința <panului Rad>²ul stolnic, credința panului ...³, credința <panului>⁴ ...³, credința panului M<i>hail P>²ihnă, credința panului ...², <credința panului>² ...³, <credința panului>⁴ La<zea spăt>²ar și credința boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după <viața>² noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Sima logofăt să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6951 <1443> mai 18.

Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fond Spiridonie, XLII/216. Orig., perg. (31 × 24 cm), rupt și șters la o îndoitură, pecete atirnată, cu legenda: † Печать Іоан(ъ) Гѣоргіевоу Господарю * <Земли Молдавсконъ* *.

O foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/45 b. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 33—34.

EDIȚII: Ghibănescu, *Ispisoace*, I, 1, p. 17—20 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 138—140 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 190—191 (trad.).

¹ Pentru «ѣра».

² Rupt.

³ Șters și rupt un numc.

⁴ Șters.

⁵ Întregit după inscripțiile pecetilor similare ale lui Ștefan voievod din această domnie (v. doc. nr. 225, 234 și 250)

† М(н)л(о)стнѹ б(о)жїю, Нлѣм воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаемо чинимъ ис сѣмъ листомъ нашимъ, въсѣмъ кто на нѣ сзритъ¹ или его слышитъ чѣсчн, аже тотъ истиннын прїателъ нашъ млын и кѣмъ, панъ Андрихъ Бѣчачъскын и Мзловскын, староста Подолъскын, счинилъ намъ <много добръ>² с naszym пригоди, коли есми пришии к немѣ, до его домъ, а тотъ истин-

нын реченнын панъ Андрихъ(ъ) намъ свои домъ и города штворилъ, серебра ли золота, пинъзин, конни и нитъшихъ(ъ) речнин, чого коли было намъ потребно [8 на]³ 8 наш8 приг8д8⁴, того намъ не боронилъ.

Про то, мн, видевши его сл8же8 и приязнь до нас(ъ), жаловали есми его шсобною нашею м(н)л(о)стнью, даровали есми его и дали нашъ дворъ Болховецъ и съ с8кмъ⁴ и съ манномъ, и Германъ ловецъ, и⁶ Сочевню, и съ 8сми приюлки и доходы шо к том8 двор8 не8 давна присл8хаетъ, шкроми Белкоснацѣ, какъ и п<е>⁷режъ его м(н)л(о)стѣ шт(ъ) нас(ъ) де<р>⁸жалъ инчого соби не шставлѣючи и ни выминѣючи, съ 8снмъ правомо.

И на то есми, приателю нашему, пан8 Андрих8, записали пѣтъ с(о)тъ золотыхъ(ъ) татаръскихъ(ъ), а перъвини шт(ъ) того истинного реченного пана Андриха али бо шт(ъ) его дитин, того нашего двора, Болховецѣ, и присеак8 въ не нмаю⁹ м8¹⁰ штиѣти николн, али жи ем8, али бо его днтемъ положини и заплашнмъ тыхъ(ъ) пѣтъ сотъ золотыхъ(ъ). И до толѣ, по к8лѣ не вык8пимъ, 8 того нмине не нмаемъ сѣ 8мѣшати и ни нашъ дворникъ¹¹ великын а ны¹⁰ малын, а ни глобникъ, а ин¹² припашаръ, а ни нлѣшаръ, а ны¹⁰ данникъ, а ны¹⁰ нны, и никоторын 8рѣдникъ нашъ, толко самъ панъ Андрихъ(ъ) нмаетъ шживати и поживати. И такожъ, коли мѣ <б>ѣдемъ⁸ заплашнни и тнхъ(ъ) пѣтъ с(о)<т>⁸ золотыхъ(ъ) татаръскихъ(ъ) пан8 Андрихови, а нашъ малын приателъ, панъ Андрихъ(ъ), нмаетъ намъ дати, 8 наши рѣкы, наши записы.

И на то, вѣра више писаннаго г(оспод)ства мн, Нлѣм воеводы, и вѣра възлюбленнаго мн с(ы)на г(оспод)ства мн, Романа воеводы, и вара¹⁰ па[ш]<на>⁸ Шеф8ла Ж8мътатевича и брата его, пана Мн<н>⁸дри, и вѣра пана Лазорѣ Т8ловъского и брата его, пана Станч8ла постелиника, и вѣра пана Ман8на Хотинъского, и вѣра пана Мнси дворника, и вѣра пана Бнтолта, и вѣра пана Бѣлоша чашника, и вѣра пана Ивашка Штеклого, и вѣра пана Бана Ли8ача и брата его, пана Ж8ржа колмса, и вара¹⁰ пана Данка Ж8ржевича, и вѣра пана Ж8ржа Кабича и вѣра въсѣхъ(ъ) нашихъ(ъ) боярѣ, и великихъ(ъ) и малнхъ(ъ).

И на болшее подтвержденне том8 въсем8 више писанном8, велѣли есми нашему вѣролом8 болярин8, пан8 Диниск8 логобет8, прикисити нашу печатъ к сел8 нашему лнст8.

Писалъ Тадоръ днжъ, 8 Б8чачю и в(ъ) лѣт(о) шсѣна ман(а) вѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, Ilie voievod, dom al Țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat prieten drag și cumătru al nostru, pan Didrih de la Buceaci și de la Iazloveț, staroste al Podoliei, ne-a făcut nouă <mult bine>² în nenorocirea noastră, cînd am venit la el, în casa lui, iar acest adevărat zis pan, Didrih, ne-a deschis nouă casa și tirgurile sale, iar argintul, aurul, banii, caii și celelalte lucruri, ceea ce ne-a fost nouă de trebuință în nenorocirea noastră, aceea nu ne-a fost oprit.

Pentru aceea, noi, văzînd slujba și bunăvoința sa față de noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă, i-am dăruit și i-am dat curtea noastră de la Volhoveț, și cu piua¹⁴ de sumani și cu moara, și Gherman vînătorul, și⁶ Socevița, și cu toate cătunele și veniturile care ascultă de acea curte din vechime, în afară de Satu Mare, cum a ținut de la noi și mai înainte milostivirea sa, cu tot dreptul, neoprint pentru noi nimic și nici micșorînd.

Iar pentru aceasta i-am dat înscris prietenului nostru, pan Didrih, pentru cinci sute de zloți tătărești: însă, mai întîi, de la acest adevărat zis pan, Didrih, sau de la copiii lui, acea curte a noastră, Volhoveț, și cătunele, să nu o luăm înapoi niciodată, și, iarăși, lui sau copiilor lui să le dăm și să le plătim acei cinci sute de zloți. Iar pînă atunci, cît timp nu o vom răscumpăra, în acea

avere să nu se amestece nici vornicul nostru cel mare și nici cel mic, și nici globnic, și nici pripășar, și nici ilișar, și nici cel ce strînge darea¹⁵, și nici altul, și nici unul din dregătorii noștri, ci numai pan Didrih să trăiască și să folosească. Și, de asemenea, cînd noi <vom fi>^a plătit acei cinci sute de zloți tătărești panului Didrih, scumpul nostru prieten, pan Didrih, ne va da în mîinile noastre zapisele noastre.

Iar la aceasta este credința domniei mele mai sus-scrise, Ilie voievod, și credința iubitului fiu al domniei mele, Roman voievod, și credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mi<n>^adrea, și credința panului Lazor de la Tulova și a fratelui său, pan Stanciul postelnic, și credința panului Manuil de la Hotin, și credința panului Mîsea vornic, și credința panului Vitolt, și credința panului Băloș ceașnic, și credința panului Ivașco al lui Usteclă, și credința panului Oană Lihaci și a fratelui său, pan Giurgiu comis, și credința panului Danco al lui Giurgiu, și credința panului Giurgiu Cabici și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, pan Dinisco logofăt, să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador diac, la Buceaci și în anul 6951 <1443> mai 22.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum Radziwiłłow), nr. 7 312. Orig., perg. (32,5 × 22,8 cm), pecete atirnată, prezentînd amprenta unui nou sigiliu domnesc, cu emblema identică celei de pe primele două tipare șilare folosite în cancelaria lui Iliș voievod (v.doc. nr. 117 și 143), dar cu legenda: † ПЕЧАТЬ ІВАННА ІЛАН ВОІЕВДА, ГОСПОДАРЪ ЗЕМАН МОЛДАВЕСКОУ.

EDIȚII: Șimanschi — Ciocan, *Acte slavone*, p. 245—247 (text slav și trad.).

¹ Între 8 și 2, un ρ tăiat de diac cu aceeași cerneală.

² Omis; întregit în spiritul documentului din 1448 februarie 23 (v. doc. nr. 275), cu care se aseamănă.

³ Tăiat de diac cu aceeași cerneală.

⁴ Mai sus: 8 НАШЫМ ПРИГОДИ.

⁵ 8, scris deasupra rîndului.

⁶ Grafie nesigură în orig.; se poate citi și κ (dinspre).

⁷ Șters.

⁸ Omis.

⁹ ю, neclar.

¹⁰ Așa în orig.

¹¹ къ, adăugat deasupra rîndului.

¹² нн, adăugat deasupra rîndului.

¹³ 2, îngroșat sau făcut peste un alt semn.

¹⁴ „piua”, subînțeles în textul slav.

¹⁵ Mai târziu: „birar”.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievoda, domn Țării Moldovii. Facem știre, cu această a noastră carte, cine va vide sau citindu-să va auzi, precum acest adevărat sluga noastră și credincios boieru, giupinul Ghereiu, au slujit noo cu dreptate și cu credință. Și, văzînd noi slujba lui ce au arătat cătră noi cu dreptate și cu credință, drept aceia l-am miluit cu osebită a noastră milă și i-am dat lui, în pămîntul nostru, a Moldovii, satile anumi Nena, <pe>¹ Studineț, undi iaste casa lui, pe din sus de Mic Jăurescul, amîndoo părți, și, pi din gios, unde au fost Colun, amîndoo părți, și, deasupra, unde au

fost Clopot, și, pe gios di Iazăru, Bălăcești, și, pi din gios de Bălăcești, o fîntînă, anume Prozioane, pe din sus de Ezăreanu, să-și așază acolo sat, și, deasupra Cociubii, o fîntînă, să-și așază iarăș sat, și, la Vățice, unde au fost Ștefan Răstop², <și>¹, la Chengaci³, unde au fost Cergășă, și, pe Prut, unde au fost Badea Bratișanu, și loc de moară și siliște.

Pe aceste toate să-i fie lui uric cu tot venitul, lui, și fiilor lui, și fraților lui, și nepoților, și strănepoților și la tot neamul lui, cine să va alege mai de aproape, neclintit niciodinioară, în veci de veci.

Iar hotarul tuturor acelor sate să fie cu toate hotarările lor cele vechi, pină unde au apucat din veci.

Și spre aceasta este credința domnii mele, Ștefan voievod, și credința preiubitului frate al nostru, Petre voievod, și credința boerilor noștri: credința giupinului Criste Bătrînul, i Negoaia logofăt, i Petre Hudis⁴, i Negrilă, i Duma Braevici vornic, i Bratul, i Iurghici din Țarigrad⁵, i Oance, zet⁶ lui, i Ioan Ureche, i Duma din Neamțu, i Mirci, brat lui, i Ioan Julici, i Ivan Balcean <pa>⁷harnic, și Toma Vereșgac⁷, i Stanciul Ponici, i Dienici⁸ spatar, i vistiernic <Costea>⁹, i Porcă paharnic, i Costici, i Bogdan stolnic, i Sima vornic, Toader Vascovici, i Radul stolnic, i Manoli Gribul¹⁰, i Criste Ciornei¹¹, i Feti, i Bungă comis și credința tuturor boerilor noștri a Moldovii, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în pămîntul nostru a Moldovii, din fiii noștri ori din frații noștri sau oricine va fi din neamul nostru, să nu strice a noastră danie, ci mai ales să-i întărească fiindcă noi i-am dat pentru a lui dreaptă și credincioasă slujbă.

Pentru mai mare tărie a celor de sus-scrisă, am poruncit credinciosului boerului nostru, giupinului Simii logofăt, să scrie și să spînzure pecetea la această carte a domnii mele.

Au scris Hristofor, în Suceava, let 6951 <1443> mai 27.

Au tălmăcit Andrei Tălmăciu căpitan, <1>794 mart 28.

Arh. St. București, Ms. nr. 575 (Cond. M-rii Răchitoasa), f. 84. Copie, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după trad.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 191–192 (copie).

¹ Omis.

² Desigur, lectură greșită pentru „Răstop”.

³ Lectură greșită pentru *Кн҃рачь* (v. doc. nr. 154).

⁴ În loc de „Hudici”.

⁵ Greșit, pentru „Cetatea Albă”.

⁶ Adică: ginerele.

⁷ În loc de „Vereșceac”.

⁸ În loc de „Dieniș”.

⁹ Loc gol în copie.

¹⁰ În loc de „Manoil Girbovu”.

¹¹ Negru.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ воєвода господаръ, Земан Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оузритъ наі его оуслышитъ(ъ) чтучи, вже тотъ истинны слуга нашъ, Тадоръ Блѣдеску(ъ), служилъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣше его правю

и вѣрною службою до нас(ъ), жаловали есми его шсобною нашею м(н)л(о)стію и дали есми ему и потвѣр^ъдани его шчину, село, на Серетѣ, на нмѣ Блѣдешин, подли Пурчелешин, да боудет(ъ) пану Тадору оурик(ъ) и съ вѣсѣмъ доходом(ъ), и дѣтем(ъ) его, и сестрѣ его, Лолѣ, и оушнчатом(ъ) его, и праоушнчатом(ъ) его и вѣсему роду его, непорвнушо николиже, на вѣки.

И хотаръ тому селу, съ вѣсѣми старыми хотарми [хотарми], куда из вѣка оуживали.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго ми брата Петра воеводы, и вѣра болѣрѣ наших(ъ): вѣра пана Кръсти, вѣра пана Нѣгола, вѣра пана Петра Худнча, вѣра пана Думы Браевнча дворника, вѣра пана Юргича и зѣта его, пана Банчи логошета, вѣра пана Негрила, вѣра пана Ивана Балчана чашинка, вѣра пана Думы Лимеѣдѣлчича и брата его, паба Мирчи, вѣра пана Братула, вѣра пана Сими дворника, вѣра пана Баны Оурѣкле, вѣра пана Оомы Берешчака, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Дениша спатарѣ, вѣра пана Кости вист^ъѣринка, вѣра пана Порки чашинка, вѣра пана Баны <Жоула>ича, вѣра пана Богунша и брата его, пана Пашка Нестѣковичи, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Тадора, Петра воеводина чашинка, и вѣра пана Мынсѣла, вѣра пана Тадора Басковича, вѣра пана Радула Писка столника, вѣра пана Бадѣ, вѣра пана Боуни комнса и вѣра вѣсѣхъ болѣрѣ наших(ъ) молдавских(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто боудетъ г(ос)п(о)д(а)ръ оу нашемъ земли, шт(ъ) дѣтен наших(ъ) нѣ шт(ъ) братен наших(ъ) нѣ шт(ъ) нашего племени, боуд(и) кто, кого Б(о)гъ изберет(ъ) быти, тот(ъ) шо бы нмѣ не порвнил(ъ) нашего даанна, але шо бы нмѣ оутвердил(ъ) и оукрепил(ъ) занужъ дали есми емѣ за его правнѣю и вѣрнѣю службу.

И на болшее потвѣрждение тому вѣсему выше писанному, велѣли есми нашемъ вѣрному пану Симону логошету писати и прѣвѣсти нашъ печат(ъ) к сему листу нашему.

Пис(а) Тадор(ъ) граматик(ъ), оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) х^ъѣцна мѣн, ѿ д(ь)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Tador Vlădescul, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit ocina lui, satul, pe Siret, anume Vlădești, lingă Purcelești, ca să-i fie panului Tador uric și cu tot venitul, și copiilor lui, și surorii lui, Lola, și nepoților lui, și strănepoților lui și întregului său neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele [hotarele] vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerei lui său, pan Oancea logofăt, credința panului Negrilă, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Bratul, credința panului Sima vornic, credința panului Oană Ureacle, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Costea vist^ъer, credința panului Porcu ceașnic, credința panului Oană <Jul>ici, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașcu al lui NESTEAC, credința panului Costici postelnic, credința panului Bogdan stolnic,

credința panului Tador ceașnicul lui Petru voievod, și credința panului Mindzul, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Radul Pisc stolnic, credința panului Badea, credința panului Bunghe comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn, în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Simon logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador gramatic, la Suceava, în anul 6951 <1443> mai, 28 zile.

Arh. St. Iași, CCCXL/81. Orig., perg. (30 × 38 cm), pecete atârnată, stricată.

O foto., ibidem, MXXXVIII/19 b, și o trad. fără sfat, din 1723 decembrie 8, ibidem, CCXL/2. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 35–37.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, V, p. 115–117 (text slav și trad.); Costăcheseu, *Doc.*, II, p. 140–142 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 193 (trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

234

1443 (6951) mai 30, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, с сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), въсѣмъ(ъ) кто на н(ъ) сзритъ или его слышитъ(ъ) чтѣши, оже тотъ истинны слѣгы и боаре наши вѣрныи, панъ Мнхѣл(ъ) писарь и пан(ъ) Тадоръ граматникъ, слѣжили намъ право и вѣрно. Тѣмъ(ъ), мы, еидѣше правѣю и вѣрноу юхъ(ъ) слѣжеѣ до насъ(ъ), жаловали есми юхъ(ъ) особою нашею м(н)л(о)стію и дали есми имъ(ъ) шѣомъ посполно, ѣ нашѣ земли¹, оу Молдавскон, на Мнлѣтинѣ, селнше² где былъ(ъ) Бана Берѣѣче, и где былъ(ъ) Бремен и млинъ на Мнлѣтинѣ, що былъ Шефана Зѣграфа, и, поннже, где былъ(ъ) Бѣркишъ, и, поннже, где былъ(ъ) Ходоръ(ъ) Бѣрчѣк(ъ), и сѣ великимъ(ъ) гадемъ, що ест(ъ) близъ(ъ) Мнлѣтина, и сѣ въсѣмъ трѣниемъ(ъ), що сѣт(ъ) близъко Мнлѣтина, и на полн, бѣд(н) где оу томъ хотарн, вѣзде. Тое все да бѣдетъ имъ оуричъ равно сѣ въсѣмъ доходоомъ(ъ), имъ, и дѣтемъ юхъ(ъ), равно и братіамъ(ъ) юхъ(ъ), и оуничатомъ(ъ) юхъ(ъ), и прѣшнчатомъ(ъ) юхъ(ъ), и прѣшѣрѣтомъ(ъ) юхъ(ъ) и въсѣмоу племени юхъ(ъ), кто бѣдетъ имъ или близинн, равно шѣмъ, и непорѣшено, имъ(ъ), николнже, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ въсѣмъ селншемъ(ъ) да бѣдетъ сѣ въсѣми своимъ старымъ хотары, кѣда из вѣка оживали.

На то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, выше писанаго Стефана воевод(ы), и вѣра брата нашего, Петра воевод(ы), вѣра болѣръ нашихъ(ъ): вѣра пана Кръсти Старого, вѣра пана Нѣгопа логоѣта, вѣра пана³ Петра Хѣдича, вѣра пана Дѣмы Брасѣ⁴внча дворника, вѣра пана Негрла, вѣра пана Братоула, вѣра пана Юргича Бѣлоградского и зѣта его, пана Оанчи, вѣра пана Оаны Зѣрѣклн, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Дѣмы Лмбѣдѣлѣвнча и брата его, пана Мнрчи, вѣра пана Снмы дворника, вѣра пана Станѣла Поннча, вѣра пана Томы Берѣшчака, вѣра пана Діѣниша спатарѣ, вѣра <пана>³ Кости внстіарника, вѣра пана Ивана Поркы чашника, вѣра пана Костича, вѣра пана Баны Жѣлнча, вѣра пана Манонла Шѣрѣскѣла и брата его, пана Юріа, вѣра пана Кр(ъ)сти Чорного, вѣра пана Тодѣра

Басковича, вѣра пана Радѣла столинка, вѣра пана Мад³нона Грѣбовѣла, вѣра пана Фетн Чорного, вѣра пана Бѣнгы комиса и брата его, пана Лазн спатарѣ, и вѣра вѣсѣх(ъ) болѣр(ъ) наших(ъ) молдавских(ъ), и великих(ъ), и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кого Б(о)г(о) избере(т)ъ г(о)с(по)д(а)рем(ъ) быти нашн Землн Молдавскон, <н³ан(ъ) дѣтн наших(ъ) нли н(ъ) братн наших(ъ) нли бѣд(н) кто н(ъ) нашего племени, тот(ъ) бы нмѣ не порѣшилъ нашего даніа, алн цо бы нм(ъ) оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ зановѣ далн есмн емоу за его правѣю и вѣрнѣю слоужбѣ.

И на болшее потвѣрженіе томоу вѣсемоу выше писаномоу, велѣлн есмы нашемоу вѣрномоу панѣ Симѣ логоветоу писати и нашѣ печатѣ привѣсити к семоу лнстѣ нашемоу.

Пис(а) Христофоръ, 8 Свчакѣ, в(ъ) лѣт(о) 7522, м(ѣ)с(а)ца маи 7.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi și boieri ai noștri credincioși, pan Mihul pisar și pan Tador gramatic, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat amîndurora împreună, în țara noastră, în Moldova, pe Miletin, seliștea unde a fost Oană Berbece, și unde a fost Eremia, și moara pe Miletin, care a fost a lui Ștefan Zugraf, și, mai jos, unde a fost Berchiș, și, mai jos, unde a fost Hodor Burciuc, și cu pădurea cea mare, care este lingă Miletin, și cu tot mărăcinișul, care este lingă Miletin, și la cîmp, oriunde în acest hotar, pretutîndeni. Toate acestea să le fie uric deopotrivă, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, deopotrivă și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților și întregului lor neam, cine le va fi cel mai apropiat, deopotrivă tuturor, și neclintit, lor, niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor seliști să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

La aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința fratelui nostru, Petru voievod, credința boierilor noștri: credința panului Cristea cel Bătrîn, credința panului Neagoe logofăt, credința pa<nului>³ Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Negrilă, credința panului Bratul, credința panului Iurghici de la Ceta-tea Albă și a ginerelei său, pan Oancea, credința panului Oană Ureacle, cre-dința panului Ion Balcean, credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Sima vornic, credința panului Stan-ciul Ponici, credința panului Toma Vereșciac, credința panului Dieniș spătar, credința <panului>³ Costea vistier, credința panului Ion Porcu ceașnic, cre-dința panului Costici, credința panului Oană Julici, credința panului Manoil Șerbescul și a fratelui său, pan Iurie, credința panului Cristea Negru, credința panului Toder al lui Vasco, credința panului Radul stolnic, credința pa<nului Ma>³noil Gîrbovul, credința panului Fete Negru, credința panului Bunghe comis și a fratelui său, pan Lazea spătar, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine din neamul nostru, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Sima logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Hristofor, la Suceava, în anul 6951 <1443>, luna mai 30.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 351. Orig., perg. (22,5 × 28,5 cm), pecete atirnată, deteriorată, cu legenda: † <П>счѣ¹ъ <ъ> Іωα(н)ъ Ст²ѣфана вое<во>ды госпо<а>ар³ъ* Зѣ. ан Молдавскон.

Trei foto., la Bibl. Acad, Fotografii, X/24, XXIII/51 și XLVIII/21, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 38—40. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/48, și alta după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/167.

EDIȚII: Уляницкій, *Материалы*, p. 62 (text slav prescurtat); Kałuźniacki, *Doc. Hurmuzaki*, I, 2, p. 884—886 (text slav și trad. lat.); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 55—56 (trad. după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 144—146 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 194—195 (trad.).

¹ н, făcut ca п.

² Ultimul ѣ, făcut peste о.

³ Omis.

⁴ Șters.

⁵ Întregit după inscripțiile celorlalte peceti ale lui Ștefan voievod din această domnie (v. doc. nr. 225, 230, 250).

235

1443 (6951) mai 31, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, не сѣмъ лнстомъ нашимъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оүзрнтъ нан его оүслышитъ(ъ) чтвчн, оже тоты истинныи слугы наши, Журжъ Дръгвшанулъ(ъ) и братъ его, Ялѣѣд, служили право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше нхъ правою и вѣрною служ¹бою до насъ(ъ), жаловали есми нхъ усобною нашею м(н)л(о)стію и дали есми нмъ оү нашн землн, едно село, на Ставницѣ, на нмѣ Драгвшане, шож(е) естъ(ъ) Іѣно нже естъ(ъ) на старомъ хотарѣ нхъ, на нмѣ Кръницѣ, шт(ъ) Холмъ, да всадѣтъ(ъ) собѣ село. Тое выше писанное² що бы емы оүрнкъ и съ въсѣмъ доходомъ(ъ). И дали есми нмъ едно мѣсто шт(ъ) пасыкы шт(ъ) Глодѣне, на нмѣ где былъ Т ¹. Тое въсе що бы емы оүрнкъ и въсѣмъ доходомъ, и дѣтемъ нхъ, равно и оүнвчатомъ(ъ) нхъ(ъ), равно и прѣоунвчатомъ нхъ, и прѣшврѣтомъ нхъ и въсемъ родѣ нхъ, непорвшено николнже, на вѣкы.

И хотаръ томѣ селоу, по старому хотарю, куды изъ вѣка вжавали³.

И на то естъ(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства, выше писаннаго Стефана воеводи, и вѣра г(оспо)дства мн, Петра воеводи, и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Кръсти, вѣра пана Нѣгола лог(о)ѳета, вѣра пана Петра Хоуднча и дѣтен его, вѣра пана Думѣ Браевнча дворника и дѣтен его, вѣра пана Братула [пана Думѣ Браевнча дворника и дѣтен его], вѣра пана Думѣ Немецкого, и вѣра пана Мирча, вѣра пана Ёанѣ Оүрѣклн, вѣра пана Юргнча и зѣтѣ его, пана Ёанчи лог(о)ѳета, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Козмн Шандровн[вн]ча, вѣра пана Тома внс<тѣ>¹рника, вѣра пана Костѣ внсѣрника, вѣра пан(а) Ивана Балчана чашника, вѣра пана Кръстѣ Чорного, вѣра пана Тадора Басковнча, вѣра пана <Радв с>³толника, вѣра пана Снмѣ дворника, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Богоуша и брата его, <Пашко Несѣковнча>⁵, вѣра пана Манонла Шеренча, вѣра пана Фетін Чорного, вѣра пана Монкы и брата его, пана Тадора, вѣра <пана Бѣнгы комнса н>⁵ вѣра въсѣхъ бояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и великыхъ(ъ), <и малыхъ>⁵хъ(ъ).

<И по нашемъ жи>⁵вотѣ, кто боудетъ(ъ) г(о)п(о)д(а)ръ земли нашеи, <втѣ братен нашихъ>⁵ или вт(ъ) нашего племени, боуд(и) кто, кого б(о)гъ избере-ретъ(ъ) быти г(о)п(о)д(а)ръ, що бы имъ не порушил(ъ) нашего дааиѣ, але що бы имъ оутвѣрдил(ъ) и оукрѣпил(ъ) зануж(е) есми дааи имъ за нхъ правокѣрною службу.

И на большее потверждение тому въсему выше писанному, велѣи есми нашему вѣрному пани Снмѣ лог(о)вету прикѣснн нашъ печат(ъ) к сему листу нашему.

Писа Лука граматик(ъ), оу Гочакѣ, въ лѣто х^иацс^и маи лѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Giurgiu Drăgușanul și fratele său, Alexa, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui <sluj>¹bă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, un sat, pe Stavnic, anume Drăgușani, care este ...¹ care este pe vechiul lor hotar, anume Fintina de la Holm, ca să-și întemeieze sat. Acestea mai sus-scrise să-i fie uric și cu tot venitul. Și le-am dat un loc de prisacă de la Glodeni, anume unde a fost T ...¹. Toate acestea să-i fie uric și cu tot venitul, și copiilor lor, de asemenea, și nepoților lor, de asemenea și strănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința fratelui domniei mele, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea, credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Duma al lui Brae vornic și a copiilor lui, credința panului Bratul, [a panului Duma al lui Brae vornic și a copiilor lui], credința panului Duma de la Neamț, și credința panului Mircea, credința panului Oană Ureacle, credința panului Iurghici și a ginerelei său, pan Oancea logofăt, credința panului Negrilă, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Toma vis<tie>¹r, credința panului Costea vistier, credința panului Ion Balcean ceașnic, credința panului Cristea Negru, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului <Radu s>⁴tolnic, credința panului Sima vornic, credința panului Costici postelnic, credința panului Boguș și a fratelui său, <Pașco al lui Nesteac>⁵, credința panului Manoil Șerbici, credința panului Fete Negru, credința panului Moica și a fratelui său, pan Tador, credința <panului Bunghe comis și>⁵ credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, <și>⁴ mici.

<Iar după>⁵ viața <noastră>⁵, cine va fi domn al țării noastre, <din frații noștri>⁵ sau din neamul nostru, oricine pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreptcredincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Sima logofăt să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca gramatic, la Suceava, în anul 6951 <1443> mai 31.

Arh. St. Iași, CCCXL/51. Orig., perg. (31 × 39 cm), rupt și șters la indoituri, pecete atârnată, pierdută.

O foto., ibidem, MXXXVIII/47. O trad., din 1806 ianuarie 11, de Miron diac, ibidem, CDXXIV/1.

¹ Șters.

² o corectat din a.

³ Greșit, pentru *ωжнѣааи*.

⁴ Rupt.

⁵ Rupt și șters.

236

<1443> iunie, Suceava.

Urec de la Ștefan voevod, domn Țării Moldavii, din let 7098¹ <1590>¹ iuni, scris de Oanța, în Suciava.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voevod, domnu Țării Moldavii. Facim știut, prin aciașă carti a noastre, tuturor cui vor căuta asupra ei sau o vor auzi cetindu-să, căci slugili noastre, Pătraș și Cozar, ot Belo Ozer², și Dumca, sin Pătraș, i Iurii și Mindre ni-au slujit noi cu driaptă credință. Deci și noi, văzind ace a lor driaptă slujbă și credință către noi, i-am miluit cu osăbită milă noastră, dindu-le în pământul nostru, a Moldavii, un sat, anumi Duminții, undi esti casa lor, ca să li fii lor uric, cu tot venitul, și fiilor lor, asăminea, fraților lor, și nepoților, și strenepoților, și prestrenepoților și la tot niamul lor, nestrămutat niciodineoare, în vecii vecilor.

Și iarăși facim știut că Cozar, de bunăvoia sa, pe partea sa au dat-o lui Costin³, pe Soloneț, ca să-și facă moară cu Dumca și cu frații săi, Iurii și Mindre.

Iar hotarul acelui sat să fii după hotarul vechiu, mai gios de Belo Ozer².

Și spre aciașă esti credința domnii meli, noi, Ștefan voievod, și credința iubitelui nostru frati, Petru voevod, și credința tuturor boerilor noștrii a Moldavii, mari și mici.

Iar după viața noastră, cini va fi domnu Țării Moldavii, din fii noștrii sau din frații noștrii sau din niamul nostru sau ori pe cini îl va alege Dumnezeu, acela să nu strămute aciașă danii a noastră, ce mai virtos să o întăriască, căci pentru driaptă slujba lor li-am dat lor aciașă miluire.

Și spre întărire tuturor celor de mai sus-scrisă, am poruncit credinciosului nostru [vel] logofăt, Sima, să scrii și pecetia noastră către aciașă carti a noastră să legi.

Tălmăcită de pi sirbii.

Bibl. Acad., L/155. Copie, din sec. al XIX-lea, după o trad. veche. Un rez., din 1809, cu același veleat greșit : 7098 <1590>, ibidem, ms. nr. 3 392, f. 80.

Datat din perioada când în actele emise de cancelaria lui Ștefan voievod, în Suceava, este amintit ca asociat fratele domnului, Petru voievod, iar ca logofăt, Sima, adică : 1443 martie 6 – august 25 (v. doc. nr. 225–230, 232–241). Pentru aceeași datare, v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 67.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 182–183 (copie, cu data : <1442–1443> iunie) și sec. XVI, vol. III, p. 459, nr. 559 (rez. din 1809, cu data : 1590 (7098) iunie).

¹ Veleatul greșit; v. datarea.

² Iezerul Alb.

³ În rez. din 1809 (v. descrierea arheografică): „Coste”.

† М(н)л(о)стію Б(о)жією, мы, Стефанъ въ¹оевод(а) и г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, не сѣмъ нашимъ листомъ, въсѣмъ кто на н(ъ) оуэри(ъ) нлі его оуслиши(ъ)¹ чтвчи, вже тот(ъ) н[н]стинныи слуга нашъ вѣрныи, пан(ъ) Иліашъ Шанга, служил(ъ) намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣше его право и вѣрною его служев до нас(ъ), жаловали есми его воебною нашею м(н)л(о)стію и дали есми ему, оу нашемъ земли, оу Мол¹давскон, села на нмѣ: Бѣсещи, на Оурменши, где ест(ъ) дом(ъ) его, и, на Тазловѣ, Босещи² и половина Бѣдещи³, и, на Тотруша, една полѣна, на нмѣ Борила. То е въсе више писанное що бы ему оури(ъ) был(ъ), съ въсѣмъ доходомъ, и дѣтемъ его, <н>¹ братіямъ его, и вначатомъ⁴ его, и прѣшнучатомъ его, и прѣшорѣтомъ его и въсему роду его, непоручено никол, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ <селамаъ, по>⁵ старомъ хотару да ест(ъ), куды из вѣки вжиали.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства ми, <в>¹ише писаннаго Стефана воевод(ы), и вѣра брата ми, Петра воевода, и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Кр(ъ)сти Старого, вѣ<р>¹а пана Нѣгомъ, вѣра пана Петра Худич(а), вѣра пана Думи Немецского и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Думи дворника, вѣра пана Негрила, вѣра пана Ёанн Оурѣкл, вѣра пана Кр(ъ)сти Чорного, вѣра пана Братула, вѣра пана Юргича и зѣтѣ его, пана Ёанчи, вѣра пана Балчана, вѣра пана Козми Шандровича, вѣра пана Банчиюл(а), вѣра пана Богдан(а) столник(а), вѣра пана Бани Жвлич(а), вѣра пана [вѣра пана] Маноила Шербич(а) и брата его, пана Юріа, вѣра пана Сн<ма>⁶ дворник(а), вѣра пана Богуч<а>¹ и брата его, пана Пашка, вѣра пана Костич(а) постелник(а), вѣра пана Станчиюл(а) Понич(а), вѣра пана Дѣншиа спатарѣ, <вѣра пана>² Шандра Левич(а), вѣра пана Томи Берешчака, вѣра пана Кости вистѣрника, вѣра пана Кости Индроник<овича, вѣра пана>¹ Илаа чашник(а), вѣра пана Тадоръ Баскович(а), вѣра пана Порки чашник(а), вѣра пана Рад(у)л(у) столник(а), вѣра пана Оани портарѣ, вѣра <пана Монк>¹ы и брата его, пана Тадоръ, вѣра пана Мано<ила>⁶ Гръбовъ, вѣра пана Бадн дворник(а), вѣра пана Фети, вѣра пана Пых<на, вѣра пана Том>¹а вистѣрника, вѣра пана Иван(а), вѣра <пан>⁷а Жвръжъ Блічиничѣ, вѣра пана Бѣнги комиса и брата его, па<на>⁶ Ма<зи> спатарѣ¹, и вѣра бояръ наших(ъ) молдавских(ъ), великих(ъ)⁵ и малых(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто будетъ г(о)сп(о)д(а)ръ земли нашемъ, в<т> дѣтен на<ш>их(ъ), или вт(ъ) братіи наших(ъ) или вт(ъ) нашего племени, ни⁸ буди кто, кого Б(о)гъ изберетъ быти г(о)сп(о)даремъ, тот(ъ) що бы нмѣ не⁵ порушил(ъ) нашего дааніе, але що бы нмѣ оутвердил(ъ) и <оу>⁶крѣпил(ъ) зановѣ(е) есми дали ему за его право и вѣрною <служев>¹.

И на болшею крѣпост(ъ) тому въсему више писанному, велѣли есми нашему пану Симону логовету писати и печат(ъ) нашъ привѣстни к сему листу нашему. Ёаница пис(а), оу Сочавѣ, в(ъ) лѣто <сѣна, м<ѣсца>¹ юн(іа) ѿ д(ъ)нѣ.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVIIlea>: † Ёт Стефана воевод на село Бѣсещи и Бѣсещи.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, și domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Iliș Șanga, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, satele anume: Văsiești, pe Urmeniș, unde este casa lui, și, pe Tazlău, Bosești² și jumătate din Bădești³, și, pe Troțuș, o poiană, anume Borila. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie uric, cu tot venitul,

și copiilor lui, <și>¹ fraților lui, și nepoților lui și strănepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor <sate>⁵ să fie <după>⁵ hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința fratelui meu, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Cristea cel Bătrîn, credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Duma vornic, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureacle, credința panului Cristea Negru, credința panului Bratul, credința panului Iurghici și a ginerei lui, pan Oancea, credința panului Balcean, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Banciul, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Oană Julici, credința panului [credința panului] Manoil Șerbici și a fratelui său, pan Iurie, credința panului Si<ma>⁶ vornic, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco, credința panului Costici postelnic, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, <credința panului>¹ Șandru al lui Leu, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Costea vistier, credința panului Costea <al lui>¹ Andronic, <credința panului>¹ Albu ceașnic, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Porcu ceașnic, credința panului Radul stolnic, credința panului Oană portar, credința <panului Moic>^{1a} și a fratelui său, pan Tador, credința panului Mano<il>⁶ Girbovu, credința panului Badea vornic, credința panului Fete, credința panului Pih<nă, credința panului Tom>^{1a} vistier, credința panului Ion, credința <pan>⁷ului Giurgiu Vlișniță, credința panului Bunghe comis și a fratelui său, pa<n>⁶ La<zea spătar>¹, și credința boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din <copiii>¹ noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să <nu le>⁵ clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o imputernicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lui s<lujbă>¹.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit panului nostru Simon logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oanța, la Suceava, în anul 6951 <1443>, luna iunie, 8 zile.

<Pe verso, încemnare din sec. al XVII-lea>: † De la Ștefan voievod pe satul Văsiești și Băsești.

Bibl. Acad., CVIII/57. Orig., perg. (29,5 × 28 cm), rupt la o îndoitură, pecete atîrnată, pierdută. O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 41–42, și o trad., din 1775 august 8, de Procopie Ardariavici uricar și dascăl, cu sfatul incomplet, ibidem, CLXX/1. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/168. Două copii de I. Bărbulescu, una după orig. cu trad. și alta după trad. din 1775, la Arh. St. București, ms. nr. 1 252 (copii particulare), f. 9–10 și 13–16. O copie după o trad. din 1840 mai 18, de Hrisante ieromonah, la Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 25, f. 22, și alta după trad. din 1775, ibidem, CCCXLVIII/1, p. 1.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 52–54 (text slav, după una din copiile lui I. Bărbulescu, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 155–157 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 196–197 (trad.).

¹ Rupt.

² În doc. ulterioare: Бѣсѣти (Băsești).

³ половина Бѣсѣти („jumătate din Bădești”), șters cu cerneală.

⁴ În loc de ииѣчѣтомѣ.

⁵ Șters și rupt.

⁶ Omis.

⁷ Șters.

⁸ Greșit, pentru ииѣ.

³ In trad. din 1732—1733 urmează: „Și spre mai mare credința la toate cîte mai sus s-au scris, am poruncit boiarinului nostru credincios Simon logofătul să scrie și pecetea noastră să legi la această adivărată a noastre carte“.

⁴ V. nota 3.

Von Gottes Gnaden, wir, Stefan Woiewoda, Hospodar des moldauischen Landes, thun kund durch diesen unseren Brief allen, die solchen sehen oder lesen hören, wienach dieser unser wahrhafte Diener, Stan von Schikowă und sein Sohn Drăgusch uns redlich und getreu gedient haben. Da wir nun ihren redlichen und getreuen Dienst zu uns gesehen, haben wir sie mit unserer besonderen Gnade begnadiget und ihnen in unserem Lande gegeben ein Dorf, wo die Soćawa aus den Almen hervorkommt, namens Ober-Shikowa, wo ihr Haus ist, damit es eine Handveste sei mit allen Einkünften ihnen, ihren Kindern, ihren Enkeln, Urenkeln, Ururenkeln und ihrem ganzen Geschlechte unverbrüchlich für immer, in Ewigkeit.

Und der Hotar dieses Dorfes mit all den alten Hotarungen ist, wo solcher von jeher bestanden hat.

Und hiefür ist die Beglaubigung uns^{<erer>} H^{<er>r}(schaf)t des obgeschriebenen Stefan Woewoden und die Begl^{<aubigung>} des vielgeliebten Bruders uns^{<erer>} H^{<err>}sch^{<af>}t, Peters des Woewoden und die Begl^{<aubigung>} unserer Bojaren: d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Nêgoe, Kanzlers, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Peter Hudić und seiner Kinder, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Duma von Nemz und seines Bruders, H^{<er>r}(n) Mirća, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Duma Braevic, Hofrichters, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Nêgril, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Oan Urêkl, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Bratul, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Jorgić und seines Eidams, H^{<er>r}(n) Oanće, Kanzlers, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Kosma Schandrowić, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Jwan Balcan, Mundschänks, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Bogdan, Truchsessen, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Oan Danćulowić, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Manoil Scherbić und seines Bruders, H^{<er>r}(n) Jori, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Bogusch und seines Bruders, H^{<er>r}(n) Paschko Nestjakowić, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Stanćul Ponić, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Dienisch, Schwerträgers, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Toma Wereschćak, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Kostă, Schatzmeisters, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Kostă Andronikowić, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Todor Wartowić¹, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Jwan Porka, Mundschänks, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Radul, Truchsessen d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Oan, Thorwardens, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Moika und seines Bruders H^{<er>r}(n) Tador, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Alb, Mundschänks, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) One, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Manoli Hrăhow, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Bodi, Hofrichters, d^{<ie>} B^{<eglaubigung>} d^{<es>} H^{<er>r}(n) Bunga, Marstallers und seines Bruders, H^{<er>r}(n) Lasa, Schwerträgers und die Begl^{<aubigung>} all unserer moldauischen Bojaren der grossen und der kleinen.

Und nach unserem Leben, wer Hospodar unseres Landes sein wird von unseren Kindern, unseren Brüdern, oder unserm Geschlechte, oder wen Gott es zu sein auserwählen wird, der soll ihnen doch unsere Schenkung nicht

umstossen, sondern sie ihnen bestärken und bekräftigen, da wir sie ihnen für ihren getreuen und redlichen Dienst gegeben haben.

Und zu mehrerer Bekräftigung haben wir unsern getreuen Shupan Simon, dem Kanzler, befohlen unser Siegel beizuhängen diesem unseren Briefe.

Geschrieben hats Luka zu Soćaw, im J<ahre> 6951 <1443> Aug<ust> den 3. Tag.

Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Stan de la Jicov, și fiul său, Drăguș, ne-au slujit nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat, unde iese Suceava din Poiană, anume Jicovul de Sus, unde este casa lor, ca să-i fie uric, cu tot venitul, lor, copiilor lor, nepoților lor, strănepoților, răstrănepoților și întregului lor neam, nestrînat niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat, cu toate vechile hotare, să fie pe unde din veac au existat.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința preaiubitului frate al domniei mele, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici și a copiilor săi, credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Negrilă, credința panului Bratul, credința panului Oană Ureacle, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Ioan Balcean ceașnic, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Oană al lui Danciul, credința panului Manoil Șerbici și a fratelui său, pan Iurie, credința panului Boguș și a fratelui său, Pașco al lui Nesteac, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Costea vistiernic, credința panului Coste al lui Andronic, credința panului Todor al lui Vasco, credința panului Ioan Porcu ceașnic, credința panului Radu stolnic, credința panului Oană portar, credința panului Moica și a fratelui său, pan Tador, credința panului Albu ceașnic, credința panului Oană, credința panului Manoil Gîrbovu, credința panului Bodea vornic, credința panului Bunga comis și a fratelui său, pan Lazea spătar, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri, din frații noștri sau din neamul nostru sau pe cine Dumnezeu îl va alege să fie, acela să nu-i strice dania noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat pentru credincioasa și dreapta lui slujbă.

Iar spre mai mare întărire, am poruncit credinciosului nostru jupan, Simon logofăt, să atirne pecetea noastră la această scrisoare a noastră.

A scris Luca, la Suceava, în anul 6951 <1443> august 3 zile.

După Wickenhauser, *Woronetz und Pulna*, p. 151–152. Trad. după orig., perg., pecete atîrnată; actul se afla în 1886 la M-reă Putna.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la *Bibl. Acad.*, ms. nr. 5 233, f. 46–47

ALTE EDITION: Măzăreanu, *Catalih Pulna*, p. 168 (rez.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 177–178 (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 198 (trad., după Costăchescu).

¹ Greșit, pentru „Waskowic”.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господарь Землѣи Молдавы¹скон. Чинимъ знаменито, нѣмъ нашимъ(ъ) листомъ(ъ), вѣсѣмъ кто на н(ъ) оуэри(ъ) или <его>² оуслышитъ(ъ) чтичи, вже тотъ(ы) истинныи наш(н) вѣрныи болѣе, пан(ъ) Монка, и братъ(ъ) его, пан(ъ) Таддоръ(ъ), служили намъ(ъ) прѣдъко н¹ вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше нхъ(ъ) правнѣи и вѣрнѣи службу до насъ(ъ), жаловали есмы нхъ(ъ) особоноу нашею м(н)л(о)стію и дали и потвѣрдили есмы нмъ нхъ(ъ) села и прѣдѣлы¹ое выселѣженне що имаетъ(ъ) вт(ъ) насъ(ъ), села, на Рибичи, на нмѣ Пожереши и Петриши, где ест(ъ) домъ Платарков, и, на Рибичарѣ, село попа Миковѣ, и, понижѣ, где былъ(ъ) Стоян(ъ) и Жоуржѣ Бандарѣ³ жидеи и, понижѣ, где былъ(ъ)⁴ и <понижѣ>², где былъ(ъ) Стоян(ъ) Фолѣ, и, понижѣ, Марково селѣи и Никорово селѣи, и, на Баслава,¹ дѣр¹, и на Текучѣ, где былъ(ъ) Идрію ватаман(ъ)⁴ и, на Ботин, места вт(ъ) пустинѣ, на оустіи⁴, на Тутувѣ,⁴ имаемъ да(тн)¹¹ челоуки цыгански, на нмѣ: Косте <и съ сконми челоуки>⁴⁴ <и съ>⁴ сконми челоуки. Тоѣ <вѣсе що бы>¹ нмъ оуричѣи и съ вѣсѣмъ доходоу(ъ), и дѣтемъ(ъ) нхъ, и братнамъ нхъ, и оуничатомъ(ъ) нхъ, и прѣдѣлатомъ нхъ, и вѣсему роду нхъ, непорочно ни колиже, на вѣки.

И хотар(ъ) тѣмъ вѣсѣмъ селомъ(ъ) и селѣи(ъ) да боудетъ(ъ) нмъ по старимъ хотаримъ [хотаримъ], куда нѣ вѣка живали. <И хотаръ>⁴ оустинѣмъ, колко оузмогутъ(ъ) оуживати села досыт(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра н(а)шего г(оспо)дства выше писаннаго, Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго ми брата, Петра воеводы, и вѣра болѣе нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгоа, вѣра пана Петра Худча, вѣра пана Думы Браевча дворника, вѣра пана Думы и брата его, пана Мирчи Лимѣдуличчи, вѣра пана Негриа, вѣра пана Ёаны Оурѣклѣ, вѣра пана Думы Исанеа, вѣра пана Братула, вѣра пана Юргича и зѣта его, пана Ёанчи логовета, вѣра пана Кръсти Чорного, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Мануила Шеренча и брата его, пана Юріа, вѣра пана <Симн>¹ дворника, вѣра пана Богуса и брата его, пана Пашко Нестѣк>²овича, вѣра пана Костича постельника, вѣра пана Станчула Понича, <вѣ>¹ра пана Дениша спатарѣ, вѣра пана Томы Берешчака, вѣра пана Костѣ вистарника, вѣра пана Кости Идроникова, вѣра пана <Тадор>¹ра Баскановича, вѣра пана Ивана Порка чашника, вѣра пана <Илба>² чашника, вѣра пана Мануила Гръбова, вѣра пана Бодн <дворника, вѣра пана Бунги [комиса и брата его, пана Лазн спатарѣ, и вѣра оуснхъ болѣе нашихъ(ъ) молдавскихъ, великихъ и малыхъ>².

И по нашемъ животѣ, кто боудетъ(ъ) господарь <земли нашей, втѣ дѣти нашихъ(ъ) или втѣ брати нашихъ(ъ) или втѣ нашего племенн, боуди кто, кого Богъ изберетъ>² господаремъ, що бы нмъ не порушилъ нашего даанна, але що бы нмъ оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ зановѣе дали есмы нмъ за нхъ правоу и за вѣрноу службу.

И на болѣе потвѣрженне томъ вѣсему выше писанному, велѣли есмы нашемъ вѣрному пану Симѣ логовету велкому писати и прѣвѣстити нашу печать к сему листу нашему.

Пис(а) Таддоръ(ъ) граматикъ(ъ), оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) 7439, дѣг(уста) 14 дѣнѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau <o>² vor auzi citindu-se, că acești adevărați boieri ai noștri credincioși, pan Moica și fratele său, pan Tador, ne-au slujit drept <și>¹ credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit satele lor și vislujenia dreptcredincioasă pe care o au de la noi, satele, pe Rebricea, anume Pojerești și Petrilești, unde este casa lui Piatră, și, pe Rebricioara, satul popii Micu, și, mai jos, unde au fost juzi Stoian și Giurgiu Blidaru⁵, și, mai jos, unde a fost ...⁴, și, <mai jos>², unde a fost Stoian Folea, și, mai jos, seliștea lui Marco și seliștea lui Nicoară, și, pe Vaslui, ...¹, și, la Tecuci, unde a fost Andrei vătăman ...⁴, și, pe Botna, locuri din pustie, la gura ...⁴, pe Tutova, ...⁴ să-i dăm ...¹ sălașe de țigani, anume: Coste <cu sălașele sale>⁴ ...⁴ <și cu>⁴ sălașele sale. <Toate>¹ acestea <să>₁ le <fie>¹ uric și cu tot venitul, și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul tuturor acestor sate și seliști să fie după hotarele [hotarele] vechi, pe unde au folosit din veac. <Iar hotarul>⁴ pustiilor să fie cît vor putea să folosească satele îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus-scrise, Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea al lui Limbădulce, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureacle, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Bratul, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Cristea Negru, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Ion Balcean, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Manuil Șerbici și a fratelui său, pan Iurie, credința panului <Sima>¹ vornic, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Paș<co>² al lui <Nesteac>², credința panului Costici postelnic, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Coste vistier, credința panului Coste al lui Andronic, credința panului <Tado>^{1r} al lui Vasco, credința panului Ion Porcu ceașnic, credința panului <Albu>² ceașnic, credința panului Manuil Gîrbovu, credința panului Bodea <vornic, credința panului Bunghe comis și a fratelui său, pan Lazea spătar, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici>².

Iar după viața noastră, cine va fi domn <al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu>² domn, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Sima mare logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador gramatic, la Suceava, în anul 6951 <1443> august, 24 zile.

Muzeul militar central — București, Documente, XXXI/215 (predat în custodia Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România (inv. 5718) prin procesul-verbal din 19 martie 1971). Orig., perg. (43 × 31 cm), rupt și șters la îndoituri, pecete atîrnată, pierdută.

Mai multe foto. la Bibl. Acad., Fotografii, LXXV/38, Arh. St. Iași, DCCCLXXI/1, și Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/169 a și b și II/240.

Și, de asemenea, nici un egumen sau alt călugăr să nu aibă alt amestec întru nimic cu călugărul nostru Sava și nici cu aceste acareturi. Și, de asemenea, la via lui, nici unii din pîrcălabii noștri, și nici clucerii noștri, și nici desetnicii să nu aibă amestec, să ia desetina din vin, niciodată, în veci, pentru că i-am dat pentru sufletul sfîntrăposaților părinților noștri și pentru sănătatea noastră.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința fratelui meu, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe, credința panului Hudici, credința panului Duma vornic, credința panului Negrilă, credința panului Costea vistier și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru boier, pan Sima logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador gramatic, în Tîrgul de Jos, în anul 6951 <1443> august 25.

<Pe verso însemnare contemporană>: Via lui Nicandru.

Bibl. Acad., LI/1. Orig., perg. (35,5 × 18,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 48–49.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 480 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 185–186 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 200 (trad.).

242

1443 (6951) noiembrie 29, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), г(о)с(по)д(а)ръ Земли Молдавскон. Знаменнто чинимъ(ъ), не сѣмъ нашимъ(ъ) листомъ(ъ) вѣсѣмъ кто на нѣ оузрнтъ(ъ) наі его оуслышитъ(ъ) чтвчи, вже произволи г(о)сподство ми н(а)шнмъ бл(а)гнмъ(ъ) произволениемъ и чнстымъ(ъ) и свѣтлымъ сръд(ъ)цемъ и оучинили есми въ за д(8)шіе с(в)л(а)топочинимъ(ъ) родителен нашихъ(ъ) и за наше здравіе и оумьслухмо съ нашею доброю волею и вт(ъ) Б(о)г(а) помощна да оутвѣрдимо наш(ъ) монастырь, еже ест(ъ) на Молдавици, храмъ с(в)л(а)таго бл(а)г(о)вѣщенна прѣс(в)л(а)тыя бл(а)д(н)чнця нашя Б(о)городн(и)ца и пріснодѣвы М(а)ріа. И потвѣждаемъ тому прѣд(ъ) реченному монастырю, не сѣмъ нашимъ(ъ) листомъ(ъ) его села, що имае(ъ) вт(ъ) родителен нашихъ(ъ), такожде и манны, и мыто именувемо мыто вт(ъ) Молдавице и съ селомъ, и три манны що свт(ъ) оу Банѣ, що свт(ъ) нмъ на полы съ Немецкими калугеры, <н>¹ два манны що свт(ъ) оу Банѣ, та ест(ъ) нмъ на полы съ Банскими прѣгарн, и ступа що свкно впихаетъ, и вдно село и съ маннымъ(ъ), именемъ Гышчорн, и за Гуквенною, Баквлннцн, подли Браннцн, и селнца Зрънова. Тое вѣсе выше писанное да будетъ(ъ) тому рлд(ъ) реченному монастырю въ оурикъ(ъ) и въ вхавѣ, неподвижно николиже, на вѣки, и съ вѣсѣмъ доходомъ.

И хотаръ тѣмъ выше писаннымъ селомъ и селнцемъ(ъ) да ест(ъ) съ вѣсѣмы старымн хотарн, куда из вѣка оуживали.

И на то ест(ъ) вѣра н(а)шего г(о)сподства выше писаннаго, Стефана воеводы, и вѣра любнмаго ми брата, Петра воеводы, и вѣра болѣръ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгоа, вѣра пана Петра Хвднча, вѣра пана Думы Браевнча дворннка, вѣра пана Юргнча и зѣта его, пана Ъланча логобета, вѣра пана Симона логобета, вѣра пана Негрнла, вѣра пана Баны Оурѣкле, вѣра пана Братула, вѣра пана Снмы дворннка, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Оомы Берешчака, вѣра пана Костнча постелннка, вѣра пана Баны портарѣ, вѣра пана Станчула Поннча, вѣра пана Баны Жвлнча, вѣра пана Дненнша спатарѣ, вѣра пана Косте вкстнарннка и брата его, пана Петра чашннка, вѣра пана Ивана Порковнча чашннка, вѣра пана Богвша и брата его, пана

Пашка Нестѣковичи, вѣра пана Манчила Гръбова, вѣра пана Фети Чорного, вѣра пана Манонла Шербича, вѣра пана Кръсти Чорного, вѣра пана Тадора Басковича, вѣра пана Радвѣла Писка столника, вѣра пана Бѣниги комнса и вѣра вѣсѣхъ болѣръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И кто вѣдетъ г(о)с(по)д(а)ръ оу нашен земли, ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) наі ѡт(ъ) братен нашихъ(ъ) наі ѡт(ъ) нашего племени, вѣд(н) кто, кого Б(ог)ъ избере(тъ) быти, тот(ъ) що бы нмъ не површи(тъ) наше даанне и потвѣрженне, але да нмъ оутвѣрдит(ъ) и оукрѣпит(ъ).

И кто сѣ поквситъ вѣзѣти наі површити нмъ вѣд(н) що ѡт(ъ) того выше писаннаго, таковы да ест(ъ) проклѣтъ ѡт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а вѣсѣдръжителѣ, сѣтворшаго небо и землѣ², и прѣч(н)стна Б(огороди)ца и ѡт(ъ) вѣ ап(о)ст(о)ла и ѡт(ъ) Д(а) еу(ан)г(е)лисс²тъ, и ѡт(ъ) т(ѣ) и нѣ Б(о)гоносныхъ(ъ) ѡтецъ, събра-вшихъ сѣ на безе(о)жнаго ѡна, похвалешаго на С(вѣ)таа Троица и да ест(ъ) подо-бен(ъ) Искривтскому Ноудѣ прѣдателю и да имат(ъ) оучастие съ тѣмъ еже вѣзъпиша на Х(ри)ста, Г(о)с(по)д(а) нашего, и рекоша: крѣвъ его на нихъ(ъ) и на чадѣхъ ихъ(ъ).

И на большее потвѣрженне тому вѣсемъ выше писанному, велѣли есми нашемъ вѣрному пану Мнѣхалу логовету писати и прѣвѣснати нашу печат(ъ) к сему лнству нашему.

Пис(а) Тадора, оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) 7522¹ ное(бр)ѣа кѹ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a voit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inima curată și luminată și am făcut pentru pomenirea sfintrăposaiilor părinților noștri și pentru sănătatea noastră și ne-am gândit cu bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu să întărim mănăstirea noastră, care este la Moldovița, hramul sfinta Bunavestire a preasfintei stăpinei noastre născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria. Și întărim acestei mai înainte zise mănăstiri, cu această carte a noastră, satele sale, pe care le are de la părinții noștri, de asemenea și morile, și vama numită vama de la Moldovița și cu satul, și trei mori care sînt la Baia, care le sînt jumătate cu călugării de la Neamț, <și>¹ două mori care sînt la Baia și le sînt jumătate cu pîrgarii de la Baia, și piua de bătut sumani, și un sat și cu moara, anume Săsciori, și, peste Bucovină, Vaculinți, lingă Brainți, și seliștea lui Zîrnă. Toate acestea mai sus-scrise să fie acelei mănăstiri mai înainte zise de uric și de ohabă, nemișcate niciodată, în veci, și cu tot venitul.

Iar hotarul acestor mai sus-scrise sate și seliști să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus-șcrise, Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Simon logofăt, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureacle, credința panului Bratul, credința panului Sima vornic, credința panului Ion Balcean, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Costici postelnic, credința panului Oană portar, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Oană Julici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Coste vistier și a fratelui său, pan Petru ceașnic, credința panului Ion al lui Porcu ceașnic, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco al lui Nesteac, credința panului Manuil Gîrbovu, credința panului Fete Negru, credința panului Manoil Șerbici, credința panului Cristea Negru, cre-

dința panului Tador al lui Vasco, credința panului Radul Pisc stolnic, credința panului Bunghe comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar cine va fi domn în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania și întărirea noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească. Iar cine ar încerca să le ia sau să clintească orice din aceste mai susscrise, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu atotțiitorul, făcătorul cerului și al pământului, și de preacurata născătoare de Dumnezeu, și de cei 12 apostoli, și de cei 4 evangheliști, și de cei 300 și 18 părinți purtători de Dumnezeu, care s-au adunat împotriva lui Arie cel fără de Dumnezeu, hulitorul Sfintei Troițe, și să fie asemenea lui Iuda Iscarioteanul vinzătorul și să aibă parte cu cei care au strigat asupra lui Hristos, Domnul nostru, și au spus: singele lui asupra lor și asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai susscrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador, la Suceava, în anul 6951 <1443> noiembrie 29.

Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, colecția Markevici — Lukașevici, fond 159, nr. 6. Orig., perg., pecete atirnată, deteriorată; din legendă se vede doar: ... *господинъ Земли Молдавскон.*

Cu o foto., ibidem, nr. 780/6. Două foto., la Bibl. Acad., Fotografii, V/26 și LXXXII/4, două copii, de I. Bogdan, una după orig., ibidem, ms. nr. 5 233, f. 50—53, și alta după Уляницкий, (v. EDIȚII), ibidem, f. 54, o trad., din 1766 august 30, de Vartolomei Măzăreanu, ibidem, LXXXIV/116, și o copie, de I. Bogdan, după această trad., ibidem, ms. nr. 5 233. f. 55—57.

Alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/35 b, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/171, și II/264 a și b. Un clișeu, la Arh. St. București, Colecția Microfilme U.R.S.S., rola 61, cadru 713.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 36 (facs.); Уляницкий, *Материалы*, p. 60 (text slav prescurtat; Яцимирский, *Грамоты молдав.*, p. 294—295 (text slav, cu greșeli, și cu data socotită în stilul de 1 septembrie); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 51 (rez. după Уляницкий); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 187—189 (text slav, după foto., și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 201—202 (trad., după foto.).

¹ Omis.

² Șters.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), г(о)с(по)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣм(ъ) листомъ нашим(ъ), въсѣмъ кто на нь оузритъ или его оуслышитъ чтвчи, оже произволи г(о)сподство ми нашим(ъ) бл(а)гым(ъ) произволеніемъ и ч(н)стымъ и свѣтымъ(ъ) ср(ъ)д(ъ)цемъ и оучинили есми въ за д(ш)шіе с(в)л)топочивших(ъ) родителен наших(ъ) и за здравіе г(о)сподства ми съ въсѣх нашех добрых колеж¹ и шт(ъ) Б(о)г(а) помощіа яко да оутвердимъ и оукрѣпимъ(ъ) монастырь шт(ъ) Побратѣ, еже ест(ъ) храмъ(ъ) с(в)л)таго ш(т)ца нашего и чудотворца Николѣ. Того ради, и г(о)сподство ми даемъ и потврѣждаемъ села томъ прѣд(ъ) реч(е)нномъ монастырю, еже иматъ(ъ) шт(ъ) родител(ъ) г(о)сподства ми, именъма села на Побратѣ, три села, на имѣ Нѣгомиреци, и Юрчеци и Бодѣци, и минь, и, на Протѣ, на имѣ Грабовци, и Чюленеци и Бересци², и, на Ботнѣх(ъ), Рыпчинци и съ минномъ(ъ) на Телнци, и Ёсока пасника, и Черешкані³, и Радовци, и Баланъ и гдѣ ест(ъ) Шандръ, и, на Бахлви, под(ъ) Хроло-

вом(ъ), где ест(ъ) Мнѣхано н съ манном(ъ). Тое въсѣ выше писанное да боудет(ъ) томѣ пред(ъ) реч(е)нномѣ монастырю въ оурик(ъ) н въ вѣхѣхъ, н неперушено ннколн, на вѣкы.

И хотарѣ тым(ъ) селом(ъ), съ въсѣмн старымн хотармн, кѣды нз вѣка вжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства выше писаннаго, Стефана воеводѣ, н вѣра възлюбленнаго мн брата, Петра воеводѣ, н вѣра боярѣ нашнхъ: вѣра пана Нѣго^се⁴ лог(о)фета н дѣтен его, вѣра пана Петра Хвдича н дѣтен его, вѣра пана Негрнла н дѣтен его, вѣра пана Думѣ Браевнча дворннка н дѣтен его, вѣра пана Снмона лог(о)фета, вѣра пана Юргнча н затѣ его, пана Ёанчн лог(о)фета, вѣра пана Ёанѣ Оурѣклн, вѣра пана Костнча постелннка, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Ёанѣ Данчнловнча, вѣра пана Ёанѣ портарѣ вѣра пана Братнѣла, вѣра Снмн дворннка, вѣра пана Томн Ёѣрешчака, вѣра пана Костн внстѣрннка, вѣра пана Станчѣла Поннча, вѣра пана Діеннша спѣтарѣ, вѣра пана Ивана Порка чашннка, вѣра пана Тадора Басковнча, вѣра пана Богнша н брата его, пана Пашка Нестѣковнчн, вѣра пана Манонла Грѣбова, вѣра пана Фетн Чорного, вѣра пана Манонла Шербнча, вѣра пана Кр(ъ)стн Чорного, вѣра пана Монкы н брата <его>⁴, Тадора, вѣра пана Радѣла столннка, вѣра пана Бадѣ дворннка, вѣра пана Мнѣхана Пыхна, вѣра пана Боунгы комнса н брата его, пана Лазѣ спѣтарѣ, н вѣра въсѣхъ боярѣ нашнхъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), н велнкыхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И по нашем(ъ) жнвотѣ, кто боудет(ъ) г(о)с(по)д(ар)ѣ нашн земан, вт(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нли вт(ъ) братїн нашнхъ(ъ) нли вт(ъ) нашего племене, боуд(н) кто, <кого>⁵ Ё(ог)ѣ нзберет(ъ) бытн, тот(ъ) цю бы нм(ъ) не порушнл(ъ), але цю бы нмѣ оутвѣрднл(ъ) н оукрѣплнл(ъ).

И кто бы покѣснл(ъ) порѣшнтн нли вѣзѣтн боуд(н) вт(ъ) того выше писаннаго <монастырѣ>⁴, тот(ъ) да ест(ъ) проклѣтѣ вт(ъ) Г(оспод)а Ё(ог)а н сп(а)са нашего І(сус)ѣ Хрнста н вт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стыѣхъ вл(а)д(ы)ч(н)цѣхъ нашѣхъ Ё(ого)роднцѣхъ н пр(н)снод(ѣ)вы Марїа, н вт(ъ) вї св(ѣ)тыхъ(ъ) врѣховныхъ(ъ) ап(о)ст(о)лѣхъ, н вт(ъ) четырн їѣу(ан)г(е)ланствъ н вт(ъ) тнї вт(ъ)цѣхъ, нже въ Ннкен събравшїхъ(ъ) сѣ на безбожнаго Ірїа, н да ест(ъ) съпрнчастннк(ъ) Ноудѣ прѣдѣтелю н подобенѣ съ тѣмн нже вѣзѣпншѣхъ: крѣвѣ его на ннхъ <н>⁶ на члѣдѣхъ нхъ(ъ).

И на болшее потвѣржденїе томѣ въсѣмѣ выше писанномѣ, велѣн есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ Мнѣханѣ лог(о)фетѣ прнвѣснтн нашн печат(ъ) к семѣ лнств нашемѣ.

Пнса Лѣка, оу Сочавѣ, въ лѣто х⁵циіа ноем(врїа) кѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: ⁶ Монастырѣ Побрата.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am voit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și am făcut pentru pomenirea sfîntrăposatului părintelui nostru și pentru sănătatea domniei mele și cu ajutorul lui Dumnezeu ca să împluternicim și să întărim mănăstirea de la Pobrata, unde este hramul Sfințului nostru părinte și făcător de minuni Nicolae. De aceea, și domnia mea dăm și întărim satele acestei mai sus-scrise mănăstiri, pe care le are de la părintele domniei mele, satele numite: pe Pobrata, trei sate, anume Neagomirești, și Iurcești și Bodești, și moara, și, pe Prut, anume Grabăuți, și Ciulenești și Berești², și, la Botne, Ripcinți și cu moară pe Telița, și prisaca Visoca, și Cereucani³, și Rădăuți, și Balan și unde este Șandru, și, pe Bahlui, sub Hirlău, unde este Mihailo și cu moară. Toate aceste mai sus-scrise să fie acestei mai înainte zise mănăstiri uric, și ohabă și neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus-scrise, Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neago(e)⁴ logofăt și a copiilor lui, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Duma al lui Brae vornic și a copiilor lui, credința panului Simon logofăt, credința panului Iurghici și a ginerei lui, pan Oancea logofăt, credința panului Oană Ureacle, credința panului Costici postelnic, credința panului Ion Balcean, credința panului Oană al lui Danciul, credința panului Oană portar, credința panului Bratul, credința lui Sima vornic, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Costea vistier, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Ion Porcu ceașnic, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Boguș și a fratelui său, Pașco al lui Nesteac, credința panului Manoil Gîrbovu, credința panului Fete Negru, credința panului Manoil Șerbici, credința panului Cristea Negru, credința panului Moica și a fratelui <său>⁴, Tador, credința panului Radul stolnic, credința panului Badea vornic, credința panului Mihail Pîhnă, credința panului Bunghe comis și a fratelui său, pan Lazea spătar, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, <pe cine>⁵ îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească, ci să le împuternicească și să le întărească.

Iar cine va îndrăzni să clinească sau să ia de la această mai sus-scrisă <mănăstire>⁴, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și mîntuitorul nostru Isus Hristos, și de preacurata stăpîna noastră născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria, și de cei 12 sfinți apostoli de frunte și de cei patru evangheliști și de cei 318 părinți care s-au adunat la Nicheia împotriva blestematului Arie, și să fie părtaș cu Iuda vinzătorul și asemenea cu aceia care au strigat: singele lui asupra lor <și>⁶ asupra copiilor lor.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca, la Suceava, în anul 6951 <1443> noiembrie 29.

<Pe verso, însemnare contemporană>: ... ⁶ Mănăstirea Pobrata.

Arh. Centrală de Stat a Actelor Vechi — Moscova, fond 1299, op. 1, dos. 7226, f. 10. Orig., perg. (33 × 30 cm), pecete atîrnată, pierdută, însoțit de o trad., din 1787 aprilie 3, de Hagi Gherasim Putneanul ieromonah, ibidem, f. 9 r.—v., și o trad. rus. modernă, ibidem, f. 8 r.—v.

O foto., după *Молдавия* (v. EDITION), la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/241. O copie după un rez. incomplet, din 1741 martie 2, la Arh. St. București, ms. nr. 628 (Cond. Asachi), f. 540 și o copie după aceasta, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 58. Alt rez., la Arh. St. Iași, Anaforele, nr. 65, f. 39 v.

EDIȚII: *Молдавия*, I, Fotocopii, doc. nr. 5 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 194—195 (copia după rez. din 1741 și rez. de la Arh. St. Iași); *D.I.R.*, A, I, p. 202 (copia după rez. din 1741); *Молдавия*, I, p. 10—13 (text slav și trad.).

¹ Scris deasupra rîndului.

² În doc. nr. 276: Бѣрестѣнн (Bresteni).

³ И Еисока пасника, и Червкани („și prisaca Visoca, și Cereucani”), scris pe loc ras.

⁴ Omis.

⁵ Neclar.

⁶ Șters.

Stephan, von Gottes Gnaden Beherscher der Moldau. Machen hindurch bekannt allen, die unser Schreiben hören oder lesen werden, wie dass wir die Suczawaer heilige Mitropoli Kirche ad S<anc>t<um> Georgium, mit diesem Schreiben zu dem Ende beschenken, damit das Dorf welches Avereșt heisset und der bennanten Kirche gehöret, niemanden etwas gebe, weder zehend, noch Notsfall ¹ oder sonstige praetanda, noch solle bey unserem Schlosse etwas arbeiten, oder Weine zuführen, und unter keinem Namen etwas arbeiten, oder geben in alle Ewigkeit, nur allzeit dem jenigen, der bey S<anc>t Georg Egumen seien wird.

Zu Suczawa, den 11 April 6952 oder 1444.

L<ocus> s<igilli>.

Ștefan, din mila lui Dumnezeu, domn al Moldovei. Facem cunoscut, prin aceasta, tuturor celor care vor auzi sau vor citi această carte a noastră, că dăruim, cu această carte, pentru totdeauna, bisericii cu hramul Sfintul Gheorghe a sfintei noastre Mitropolii din Suceava satul numit Averești, ca să aparțină bisericii și nimănui să nu dea nimic, nici un fel de dare sau muncă sau obișnuitele prestații, nici să nu muncească la cetatea noastră ceva sau să aducă vin și nimănui să nu lucreze sau să dea ceva, în vecii vecilor, ci întotdeauna, acelaia care va fi egumen la Sfintul Gheorghe.

La Suceava, 11 aprilie 6952 sau 1444.

Arh. St. București, Fond Consiliul aulic de război, XVII/23 a (2). Trad. prescurtată, de Aaron, autenticată la 26 iulie 1784 de Orlandini.

Un rez. germ., cu data de an 6942 (1434), la Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5 (copie, de la sfârșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, după Inv. doc. Mitropoliei, alcătuit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Iohan Anastasius Manovarda), Privilegii, nr. 40; alt rez., cu aceeași dată de an, într-un perilipsis cu doc. Mitropoliei de la sfârșitul sec. al XVIII-lea, la Bibl. Acad., MXXVII/129, și o copie rom., de I. Bogdan, după Popovici (v. EDIȚII), ibidem, ms. nr. 5 232, f. 49.

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 690 (rez. germ., în Inv. doc. Mitropoliei, cu trad.); Erbiceanu, *Ist. Mitropoliei*, p. 20 (rez., în perilipsisul de la Bibl. Acad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 382 (rez., după Popovici); *D.I.R.*, A, I, p. 109 (rez. rom., după Costăchescu).

¹ Lectură nesigură.

Stephan, Beherescher, machen mit unserem gegenwärtigen Schreiben bekannt, allen dennjenigen welche es lesen oder hören werden, dass wir aus Beispiel unserer Gothfürchtiger Vorelteres und Vorsteherer aus eigenen guten Willen dises Schreiben der heiligen Metropoli Kirchen zu Suceava ad S<anc>t<um> Georgium ausgefertigt haben, wegen ... ¹ U Kamensko Mostu (bei der steineren Brücke) ... ² und befreien dieses Dorf von allen Auflegen, von allen Frondiensten, von allen Richtung und Befreiungen der weltlichen Beamten damit nur einzig und allein der Bischof oder dessen Protopop mit diesen Leuten, zu Schafen haben mögen.

Zu Schuzawa, den 18ten <April>³, 6952 oder 1444.

L<ocus> s<igilli>.

Ștefan, domn, facem cunoscut, cu această carte a noastră tuturor celor care o vor citi sau o vor auzi, că noi, urmînd pilda temătorilor de Dumnezeu strămoși și înaintași ai noștri, de bunăvoia noastră, am dat această carte bisericii Sfîntul Gheorghe, a sfîntei Mitropolii din Suceava, pentru satul de la Podul de Piatră² și scutim acest sat de toate obligațiile, de toate robo-tele, dinspre toate părțile și cu toate scutirile dinspre toți dregătorii ca numai singur episcopul sau protopopul acestuia să aibă de a face cu acești oameni.

La Suceava, 18 <aprilie>³ 6952 sau 1444.

Arh. St. Bucurcești, Fond Consiliul aulic de război, XVII/23 r. (3). Trad. germ. lacunară.

Un rez. germ., cu data de zi: 8, la Arh. St. Suceava, Documente, XIII/5 (copie, de la sfîrșitul sec. al XVIII-lea sau începutul sec. al XIX-lea, după Inv. doc. Mitropoliei, alcătuit în 1783 ianuarie 3, la Zolkiew, de Iohan Anastasius Manovarda), Privilégii, nr. 28. O copie, rom., de I. Bogdan, după Popovici (v. EDIȚII), la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 60.

EDIȚII: Popovici, *Index Zolkiewiensis*, III, p. 687 (rez. germ., în Inv. doc. Mitropoliei, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 202 (rez. germ., după Popovici, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 202 (rez., după Costăchescu).

¹ Loc gol în text.

² Loc gol în text; e vorba de satul Mihăești, pe Brădățel (v. I. Bogdan, *Doc. Ștefan*, vol. I, p. 7, 83—85 și 347—350).

³ Compilat după regist.

246

1444 (6952) aprilie 26, Tîrgul de Jos.

† М(н)л(о)стію б(о)жнею, мы, Петръ боевѣда, ѡт(ѣ)чнч Землѣ Мѡл-д(а)вскѡ. Знаемѣнитѣ чинѡм(ѣ), не сѣм(ѣ) нашѡм(ѣ) лнстѡм(ѣ), всѣм(ѣ) ктѡ на нѣ вѣзрѣт(ѣ) нлн ѡсаншт(ѣ) егѡ чтѣчы, аже бл(а)гѡпронзволнхѡм(ѣ) нашѡм(ѣ) бл(а)гѡм(ѣ) пронзволѣнем(ѣ) н ч(н)стнм(ѣ) свѣтлѡм(ѣ) ср(ѣ)д(ѣ)цем(ѣ) н оучнннлн есмѡ вѣ за д(ѡ)шѡе с(вѣ)тѡпочнѣшаг(о) рѡднтелѣ н(а)шегѡ, ѡлѣѡндра боевѣдѣ, н за н(а)ше здравѡе н далн есмѡ нашѡмѡ манастирю ѡт(ѣ) Побратѡ, гдѣ естѣ храм(ѣ) С(вѣ)т(а)гѡ архѡереѡ н чюдѡтворца Ннколѡ, ндеже ест(ѣ) егѡменѣ Ѣустатѡе, н далн есмѡ томѡ выше писанномѡ манастирю четнры челады цнганѣ: прѣѡы, на нмѣ Мнксѡлѡ н сѣ егѡ челадыю всею, н Кѣлнманѣ сѣ всею ег(о) челадыю, н Бнзнѣ сѣ всею егѡ челадыю н Славѣ сѣ всею егѡ челадыю. Тот(ѣ) прѣ>¹д(реченн)>ѣ четнры челады да бѣдоут(ѣ) нашѡмѡ манастирю оурыкѣ н сѣ всѡм(ѣ) нхѣ нмѣнїем(ѣ) н сѣ есмѡ нх(ѣ) челады, на вѣкѡ вѣчнне, неподвнжно ннколнж(ѣ).

ѡ на то естѣ вѣра г(оспод)ства мн, выше пис(а)ннаго Петра боевѣды, н вѣра болѣрѣ н(а)шѡнх(ѣ): вѣра пана Братѡла, вѣра пана Снма дворннка, вѣра пана Тѡдера чашннка, вѣра пана Иѡана Мннсюла, вѣра пана Ннкомана, вѣра пана Юрыѡ Коупчнча, вѣра пана Стѣцка, вѣра пана Д(а)в(н)да столннка, вѣра пана Кѡсты Хрншкана н вѣра всѣх(ѣ) нашѡнхѣ болѡрѣ, велнкннх(ѣ) н малннхѣ.

ѡ на потѣрѣжденѡе томѡ всемѡ выше писанномѡ, велѣлн есмѡ нашѡмѡ вѣрнѡмѡ панѡ, Нѡлн логофѣтѡ, писатн н прнѣснтн нашю печатѣ к семѡ нашѡмѡ лнстѡ.

Ѥ Долнем(ѣ) Трѣгѡ, в(ѣ) лѣт(о) хѡцнѣ ап(рѡлїа) кѡ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, moștenitor al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și am făcut pentru pomenirea sfintrăposatului nostru pă-

rinte, Alexandru voievod, și pentru sănătatea noastră și am dat mănăstirii noastre de la Pobrata, unde este hramul Sfintului arhieru și făcător de minuni Nicolae, unde este egumen Eustatie, și am dat acestei mai sus-scrise mănăstiri patru sălașe de țigani: întiul, anume Micula și cu tot sălașul lui, și Căliman cu tot sălașul lui, și Bizilă cu tot sălașul lui și Slav cu tot sălașul lui. Aceste mai înainte zise patru sălașe să fie mănăstirii noastre uric și cu toată averea lor și cu toate sălașele lor, în vecii vecilor, nemișcat niciodată.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Bratul, credința panului Sima vornic, credința panului Toder ceașnic, credința panului Ion Mindziul, credința panului Nicoman, credința panului Iurie Cupcici, credința panului Stețco, credința panului David stolnic, credința panului Costea Hrișcan și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar pentru întărirea tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

La Tirgul de Jos, în anul 6952 <1444> aprilie 26.

Arh. St. București, Pечеți, nr. 130. Orig., perg. (22 × 30 cm), pecete mică atirnată, cu legenda: <† Пѣча ѿ Пѣтрѣа воievoдѣа.

O trad., de Axinte uricariul, din 1718 (7226) august 8, la Bibl. Centr. de Stat, Colecția Documente, XXVIII/1.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/172. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 61–62.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 481 (facs.); Hăjdeu, *Arch. isl.*, I, 1, p. 123–124 (text slav prescurtat și trad.); „Miron Costin”, an I, nr. 2, doc. nr. 17 (trad. din 1718 (7226) august 8); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 202–203 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 203 (trad.).

¹ Șters.

247

1444 (6952) mai 4.

Suret de la Ștefan vodă și de <la>¹ Alexandru vodă², din velet 6952 <1444> maiu 4, precum s-au milostivit de-au dat și au întărit popii Ioan ci-i pre a sa driaptă ocină și moșie, pre Crasnaleuca, pre n[n]umi Bogdănești, și altă silește, undi au șazut Gavril vătămanul, și altă seliști pre pîrful a Trii Stejări, la fintină, unde au șazut Ștefan Foali, și altă silești, pre numi Șerbănești, amindoi părțali, tot pe Crasnaleuca, precum au dat aceli părți carili mai sus sint scrisă cu uric și cu tot venitul, lui, și ficiorilor lui, și nepoților lui și strănepoților, cine s-ar alegi mai aproape din niamu lui, neschimbat nici odineoară, în veci.

Iar hotarul acelor săliști, precum vor fi umblat din veci, precum vor fi umblat hotaru cel bătrîn, și avînd și cărți de întăritură di la niamul nostru, di la Alicesandru vodă, și mărturii vechi di la migieși cu zapisă de cumpărătură³.

Și însuși domnia me cari mai sus sint scris, Ștefan vodă, și fratele meu, Petru vodă, și a noștri boeri moldovinești, mari și mici: dumnealui Hodici, și dumnealui Negrilă, și dumnealui Negoie, și dumnealui Urechi, și dumnealui Costi vistiernic, și dumnealui Toader stolnic și a toți boeri mulți cari nu i-am putut cunoaști fi<i>¹nd slovili ștersă că au fost vechi.

Posleduindu-să din cuvînt în cuvînt și aflîndu-să întocma, s-au iscălit,
Bod ...⁴ ban.

<1>802 maiu 20.

Bibl. Acad., CCLXXIII/6. Copie după trad.

Un rez. după trad., într-un perilipsis cu doc. moșiei Crasnaleuca, din 1802 iulie 1, ibidem, CCLIII/20.

¹ Omis.

² „și de l<a> Alexandru vodă”, adăugat de traducător (v. mai jos).

³ „și mărturii ... cumpărătură”, adăugat, desigur, de traducător.

⁴ Indescifrabil.

248

1444 (6952) iunie 18.

Suret de pe ispisoc sirbesc de la Ștefan voievod, din leat 6952 <1444>
iunii 18.

Facem știre tuturor cui să cade a ști pentru acest adevărat popa Toader din Bîrlad, carele slujind noao cu driaptate și cu credință cu și driaptă și curată rugă către Dumnezeu pentru noi. Pentru care, noi, văzînd a lui driaptă și credincioasă slujbă către noi, l-am miluit pre el cu osăbită mila noastră și i-am dat și i-am întărit lui, întru al nostru pămînt, moara fratelui său, a popii lui Draghie, ce iaste pe Smila, unde au fost hălășteul bistricenilor, valea pînă unde cade Smila în Bîrlad; și am poruncit lui ca să-și facă și sat, iar altul nimene să n-a[a]ibă a să amesteca pe acel de mai sus zis pîrîu, cît iaste lui mai sus-scris; și, pe Lahova, unde au fost mînăstire a fratelui său, a popii lui Draghie, încă am dat acelui de mai sus-zis, popa Toader din Bîrlad, ...¹. Deci toate acele de mai sus-scrisă să-i fie lui uric și cu tot venitul, lui, și feciorilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și a tot niamul lui, ce să va alége mai aproape, nerușuit niciodată, în vîci.

Iar hotarul acei pustii să fie cît va fi de agiunsu unui sat.

Spre aceasta iaste credința domniei mele de mai sus-scrise, Ștefan voievod, și credința fratelui domniei mele, Petru voievod, și credința tuturor boerilor noștri ai Moldaviei, a mari și mici.

Iar după a noastră viață, cine va fi domnu țării acestie, din fiii și niamul nostru sau pe cîni Dumnezeu va alége, să nu strice a noastră danie și întăritură, ci mai ales să de și să întăriască, de vreme ce și noi am dat și am întărit pentru a lui driaptă și credincioasă slujbă.

Și pentru mai mare tărie a celor de mai sus-scrise, am poruncit credincios boerului nostru, dumnealui Mihaiu logofăt, să scrie și a noastră pecete către această adevărată carte a noastră să o lege.

S-au tălmăcit de Gheorghie Evloghi dascal, leat 1780 martie 22.

Bibl. Acad., CLVII/1. Traducere.

Cu o copie încredințată de divan în 1826 iulie 27. Altă copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 63–64, și un rez., într-un perilipsis din sec. al XIX-lea, ibidem, CCLXX/66, nr. 1.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, II, p. 210–211 (trad. din 1780), și XVIII, p. 154 (rez. din 1843 iulie 15); Antonovici, *Doc. bîrlădene*, IV, p. 2–3 (trad., după Ghibănescu); „Miron

¹ Loc gol în trad.; pe marginea textului, mențiunea traducătorului: „Doao rinduri din ispisocul cel sîrbesc, fiind rasă cu cuțitul și șterse cu condeiul, n-am putut cunoaște nimic și pentru aceasta am lăsat loc”.

249

1444 (6952) august 1, Suceava.

† Многостію божією, мы, Стефанъ воевода, господар Земли Молдавскон. Знаменито чинимъ, исѣмъ листомъ нашимъ, въсѣмъ кто на нѣ сзрѣтъ или его оуслышитъ чѣмъ, вже прозволонъ господство ми нашимъ благимъ произволеніемъ и чистымъ и свѣтлымъ сръдцемъ и съ всея нашея добромъ [воа¹] волеи и въ Бога помощіа и далъ есми сес листъ нашъ нашемъ монастырю въ Хородника на то[в]же тоє село що прислѣхаетъ к томъ монастырю, на имѣ Бала-синовци, да не даст тоє село ни данн, ні наниша, ни подвоадъ, ни десѣтинъ, ни ослѣхъ, ни посадъ, ни на млин да не робѣтъ, ни на город, ни вино да не возѣтъ, ни на конско [и] ніколи да не ходѣтъ, ни на жолд и ні нашо² никоторшо нашъ слѣжебъ и дааніе не нмаютъ, ніколи, на вѣки. Протож, ни единъ болѣринъ, ни дворникъ, ни ослѣхарь, ни жолдшарь, ни господаникъ³, ни глобникъ, ни нанишарь, а ні ниъ никто въ нашихъ сръдникѣхъ да не имаєтъ ни поштати⁴ до того села.

Паки нметъ кто бантовати тыхъ людн или сзѣти въ нхъ бѣдъ що, безъ нхъ воли, томъ шіа платитъ. И такожъ, що бѣдетъ приходъ, бѣдъ какъи, въ тогѣ села, а вини не хан⁵ берѣтъ ис тогѣ монастырѣ¹. И такожъ, тыхъ людн и никто да не смѣєтъ сѣднѣти, ніколи, але да нхъ сѣдѣтъ сръдники въ тогѣ монастырѣ, а иного сѣдцѣ да не нмаютъ ніколи, на вѣки.

И такожъ, сес листъ⁶ нашъ да естъ имъ непорѣшенъ до нхъ живота.

И на то естъ вѣра господства ми и вѣра въсѣхъ болѣрнъ нашихъ, и великихъ, и малыхъ.

И кто бы хотѣлъ сіе наше дааніе и записъ порѣшити или прѣстѣпити и хотѣлъ бы нхъ бантовати бѣдъ съ чема, тотъ да естъ проклетъ въ Господа Бога и въ прѣчинстіа его матери и въ дъ ев(ан)г(е)л(ист)ъ и въ бѣ апостола вѣрхоукиныхъ и въ вѣсѣхъ свѣтнхъ.

И на болшоу крѣпостъ, и печатъ нашъ есми привѣснѣти к семъ листъ unseremъ.

Писъ оу Гочада⁷вѣ, в(ъ) лѣто хсциѣ м(ѣ)с(е)ца август(а) ѿ д(ъ)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a voit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am dat această carte a noastră mănăstirii noastre de la Horodnic, pentru ca acest sat ce ascultă de acea mănăstire, anume Balasinăuți, să nu dea acel sat nici dare, nici ilieș, nici podvodă, nici desetină, nici osluh, nici posadă nici la moară să nu lucreze, nici la cetate, nici vin să nu care, nici la oaste [și] niciodată să nu meargă, nici la jold și nici vreo altă slujbă și dare a noastră să nu aibă, niciodată, în veci. Pentru aceasta, nici un boier, nici vornic, nici osluhar, nici joldunar, nici posadnic, nici globnic, nici ilieșar și nici altul nimeni din dregătorii noștri să nu aibă a intra în acest sat.

Iar dacă cineva va tulbura pe acești oameni sau va lua de la dinșii orice, fără voia lor, acela va plăti cu gitul. Și, de asemenea, ce venit va fi, de orice fel,

din acel sat, ei să nu-l ia de la această mănăstire. Și de asemenea, pe acei oameni nimeni să nu îndrăznească să-i judece, niciodată, ci să-i judece dregătorii din această mănăstire și alt judecător să nu aibă niciodată, în veci.

Și, de asemenea, această carte a noastră să le fie neclintită cit vor trăi ei.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar cine ar vrea să clinească această danie și înscris al nostru sau să le calce și ar voi să-i tulbure întru ceva, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 4 evangheliști, și de cei 12 apostoli de frunte și de toți sfinții.

Iar pentru mai mare putere, am atirnat și pecetea noastră la această carte a noastră.

Scriș la Suceava, în anul 6952 <1444>, luna august, 1 zile.

Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 65—66. Copie, de I. Bogdan, după o copie a lui Wickenhauser care se păstrează în Arh. regională din Cernăuți, după orig., perg., pecete atirnată.

EDIȚII: Măzăreanu, *Catalih Putna*, p. 172 (rez.); Wickenhauser, *Homor*, p. 203—204 (trad. germ.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 207—209 (copie slavă și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 204—205 (trad.).

¹ Așa în copia lui I. Bogdan (cu adnotarea „sic“!).

² Greșit, pentru *нию*.

³ Greșit, pentru *посадникъ*.

⁴ Greșit, pentru *написи нти*.

⁵ Lectură greșită: *а шни не Хан*, pentru *самн минхи да...* sau *Хан* pentru *нан*.

⁶ Greșit, pentru *листа*.

⁷ Întregit de I. Bogdan.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевода, господарь Земли Молдавскыи. Знаменито чинимъ, не сѣмъ нашимъ листомъ¹, въсѣмъ кто на нъ оузрѣтъ или его оуслышитъ чтоучи, вже тотъ истинныи слоуга и болѣрныи нашъ вѣрною панъ Минкъ Краль, служилъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше его право и вѣрною слоужбою до насъ), жаловали есми его шобною нашею м(н)л(о)стію и дали есми емоу, оу нашею землею, оу Молдавскыи, и потвердили штинна его права, на нмѣ: Бѣдѣши, на Чорномъ Потоцѣ, и, на веръшіе Биломъ Потоцѣ, Малѣши и Глодѣни, и Краѣши, на Чорномъ Потоцѣ. Я такожъ, есми дали емоу его выслоуженіе, що выслоужилъ оу насъ) правою и вѣрною слоужбою, на нмѣ: Ёверъшіа, на Бѣломъ Потоцѣ, и, на верхъ Чорного Потоцѣ, Бахна, и, на Бѣломъ Потоцѣ, половинна села штъ) Хлѣпѣши, ч(а)стъ штъ) Мѣлѣши. Тоє въсе више писанное да естъ) емоу оурикъ, съ въсѣмъ доходомъ, емоу, и дѣтемъ его, и братіамъ его, и оуничатомъ его, и прѣоуничатомъ его, и прѣщоуриатомъ его и въсемоу роду его, кто боудетъ нан близкии, непорочено инколанж(е), на вѣки.

¶ Хотаръ тѣмъ) селамъ да естъ) по въсѣмн своимн старымн хотармн, коуда из вѣка шживали.

¶ На то естъ) вѣра г(оспод)ства мн, више писаннаго Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго мн брата, Петра воеводы, и вѣра болѣръ нашихъ): вѣра пана Нѣгоша лог(о)шета, вѣра пана Петра Хоуднча, вѣра пана Негрила, вѣра пана Доумы Браевнча дворника, вѣра пана Юргича и зѣтъ его, пана Ёанча логшета,

вѣра пана Симона лог(о)ѹета, вѣта пана Ъана Оурѣклн, вѣра пана Братоула, вѣра пана Снмы Дворника, вѣра пана Костича, вѣра пана Доумы Долческоула н брата его, пана Мирчи, вѣра пана Лазурѣ н брата его, пана Станчюла, вѣра пана Ъана Жоуланча, вѣра пана Станчюла Понича, вѣра пана Діеннша спатарѣ, вѣра пана Крѣсти Чорного, вѣра пана Богоуша н брата его, пана Пашка Нестѣковича, вѣра пана Костн встїарника, вѣра пана Порки чашинка, вѣра пана Тадора Басковича столника, вѣра пана Манонла Грѣбова, вѣра пана Фети Чорного, вѣра пана Писка Радоула, вѣра пана Манонла Шербича, вѣра пана Монки н брата его, пана Тадора, вѣра пана Бадн дворника, вѣра Мнханла Пыхнѣ н вѣра вѣсѣхъ болѣрѣ нашнхъ(ъ) молдавскнхъ(ъ), н великнхъ(ъ), н малнхъ(ъ).

И по <нашемъ>² жнвотѣ, кто боудетъ г(о)с(по)д(а)рѣ нашнхъ землн, шт(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нли шт(ъ) братїн нашнхъ(ъ) нли шт(ъ) нашего племени, боуд(н) кого Б(ог)ъ нзберетъ господа<ремъ> бнти, тотъ шо>³ бы емоу не порѣшнлъ нашего даанїа, але <да е>³моу оутвѣрднлъ н оукрѣпнлъ понеже есми даан емоу за его правоу н вѣрноу службѣ.

И на болюшн потвержденїе томоу вѣсемоу внше писанномоу, велѣли есми нашемоу вѣрлому паноу Мнханмоу логотетоу писати н печатѣ прнвѣснти к семоу нашемоу лнстоу.

Пнс(а) Шандро граматнк(ъ), в(ъ) лѣто х⁷ШЦНѢ, м(ѣ)с(а)ца септеврїа, ѿ д(а)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă și boier al nostru credincios, pan Mic Crai, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, și i-am întărit ocina lui dreaptă, anume: Budești, pe Piriul Negru, și, la obîrșia Piriului Alb, Malești și Glodeni, și Craeștii, pe Piriul Negru. Și, de asemenea, i-am dat vislujenia lui, pentru că ne-a slujit cu slujbă dreaptă și credincioasă, anume: Obîrșia, pe Piriul Alb, și, la obîrșia Piriului Negru, Bahna, și, pe Piriul Alb, jumătate de sat din Hlăpești, partea de la Mălești. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit nicio-dată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Simon logofăt, credința panului Oană Ureacle, credința panului Bratul, credința panului Sima vornic, credința panului Costici, credința panului Duma Dolcescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, pan Ștanciul, credința panului Oană Julici, credința panului Ștanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Cristea Negru, credința panului Boguș și a fratelui său, pan Pașco al lui NESTEAC, credința panului Costea vistier, credința panului Porcu ceașnic, credința panului Tador al lui Vasco stolnic, credința panului Manoil Girbovu, credința panului Fetea Negru, credința panului Pisc Radul, credința panului Manoil Șerbici, credința panului Moica și a fratelui său, pan Tador, credința panului Badea vornic, credința

panului Mihail Pihnă și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, sau pe oricine va alege Dumnezeu <să fie, acela>³ să nu-i clintească dania noastră, ci <să>³-i întărească și să-i împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

A scris Șandru gramatic, în anul 6952 <1444>, luna septembrie, 1 zile.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 387. Orig., perg. (30 × 34 cm), pecete atirnată, cu legenda: **† Печать Їв<ан(ъ) Сте<фана во<водѣ>⁴ госно<дарѣ> *Зе<ман Молдавскон>***.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/173.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 205—206 (trad.).

¹ АНСТОМЪ, scris deasupra rindului.

² Șters.

³ Rupt și șters.

⁴ Întregit după inscripțiile pecetilor similare ale lui Ștefan voievod din această domnie v. doc. nr. 230, 234, 254).

251

1445 (6953) februarie 18.

Uricu scris pe sirbia de la Ștefanu voievoda, în carele scrie că face știré tuturor celor ce voru vedea sau cetindu-lă îl voru audzi precum au venitū înaintea mării salé adevărații și credincioșii boiari ai mării salé, boiariulă Lazoru și cu fratele lui, Stanciulă, și de a loră bunăvoie au datu mănăstirii mării salé, Homorului, Sfintei Adormiri, trei saté, un sat suptū Dumbrava cea Înaltă, anumé Vornicenii, altū satū, Antileștii, al treilea satū, Părteștii, i proci¹.

6953 <1445> februarie 18².

Bibl. Acad., ms. nr. 111 (Condica M-rii Homor), f. 42 r. Rez. de la sfârșitul sec. al XVIII-lea.

Alt rez., într-o hotarnică din 1805 august 8, după rez. de la sfârșitul sec. al XVIII-lea, la Arh. St. Iași, CXLIII/51.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surele*, XVIII, p. 54—55 (rez. de la sfârșitul sec. al XVIII-lea), și XXIV, p. 162 (rez. dintr-o cond. de doc. din fosta colecție de la Stîlnca-Roznovanu, j. Iași); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 215 (rez. de la sfârșitul sec. al XVIII-lea); D.I.R., A, I, p. 206 (aceiași rez.).

¹ și celelalte.

² Urmează în paranteze: „Caută înapoi întru aceastași condică, în scrisorile Părteștilorū, la list 36, la noembrie 6, acolo iasté scrisū tot uriculū acesta, fiindū tustrelé satelé scrise într-un uric” (fila menționată lipsește din condică).

252

1445 (6953) februarie 18, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы Стефанъ воєвод(а), г(о)с(по)даръ Земли Молдавскон. Знаменнто чинимъ(ъ), нс сѣмъ нашимъ(ъ) листомъ(ъ), вѣсѣмъ кто на н(ъ) оузрнтъ(ъ) нлі его оуслышитъ(ъ) чтвчн, вже тотъ(ъ) истинны н препочтены болѣ-

рин(ъ) наш(ъ) вѣрны, пан(ъ) Мнѣхана(ъ) логошет(ъ), сдѣжн(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше его право и вѣрною службою до нас(ъ), жаловали есмн его вѣсною нашею мн(н)л(о)стію и дали есмн ему, оу нашемъ землн, оу Молдавскон, едно село, на Серетѣ, на нмѣ Чумѣлешн, шба куты, и съ мннм(ъ), и съ перевозомъ и съ вѣсѣмн своимн старымн хотармн, да оучиннт(ъ) собѣ дворѣ оу том(ъ) селѣ и мнны на Серетѣ. И еще есмн ему дали и потвѣрждаемъ ему села, на Мнѣтннѣ, ннже вт(ъ) Шнпоте, вт(ъ) тополн долн, гдѣ была села Шефана Звграфа: гдѣ ест(ъ) Ходор(ъ) Бурчик(ъ), и поннже Бурчика, гдѣ был(ъ) Бѣркиш(ъ), и, выше, против(ъ) мннновн, гдѣ былъ Бремен, и гдѣ был(ъ) мннн(ъ) [мннн(ъ)] Шефана Звграфа, да поставнт(ъ) собѣ мннн(ъ), и селнше Югн Пѣтврннкѣа, и съ Стежерен, и став(ъ) на Свхон Жежнврѣ, и варе колко оузможеть собѣ всаднтн оу том(ъ) хотарн, вт(ъ) тополна долѣ, а вн(ъ) да всаднт(ъ). Тое оусе выше писанное да бвдет(ъ) ему оурнк(ъ) и съ вѣсѣмъ доходоом(ъ), ему, и дѣтем(ъ) его, и братнам(ъ) его, и оунучатом(ъ) его, и праоунучатом(ъ) его, и працнврѣтом(ъ) его и вѣсему роду его, непорущено ннколнже, на вѣкн.

И хотарн(ъ) тому выше писанному селу, Чумѣлешем(ъ), да ест(ъ) съ вѣсѣмн старымн хотармн, куда нз вѣка вжнвалн и колко оузможеть оужнвати досыт(ъ) съ оусмн своимн прѣквткн. И тѣмъ селом(ъ) вт(ъ) Мнѣтннна, також(е) да ест(ъ) съ вѣсѣмн старымн хотарн, вт(ъ) тополна долн, варе колко оузмогут(ъ) оужнвати тота села досыт(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дства, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра възлюбленнаго мн брата, Петра воеводы, и вѣра болѣрѣ нашнх(ъ): вѣра пана Нѣгоа логошета, вѣра пана Петра Хвднча и дѣтен его, вѣра пана Думы Браевнча дворннка и дѣтен его, вѣра пана Негрнла и дѣтен его, вѣра пана Юргнча, вѣра пана Снмы логошета, вѣра пана Ёанчн логошета, вѣра пана Станчвла Поннча и дѣтен его, вѣра пана Братвла, вѣра пана Дненнша спаѣарѣ, вѣра пана Думы Дулческвла и брата его, пана Мирчн, и дѣтен нх(ъ), вѣра пана Снмы бывшаго дворннка, вѣра пана Костн внстнарннка, вѣра пана Тадора столннка, вѣра пана Поркн чашннка и вѣра вѣсѣхъ болѣрѣ нашнх(ъ) молдавскнх(ъ), и велннкнх(ъ), и малых(ъ).

И по нашем(ъ) жнкотѣ, кто бвдет(ъ) г(о)с(по)дарѣ оу нашемъ землн, вт(ъ) дѣтен нашнх(ъ), нлѣ вт(ъ) братен нашнх(ъ), нлѣ вт(ъ) нашего племене, бвд(н) кто, кого Б(о)гъ нзберет(ъ) быти, тот(ъ) що бы нмъ не порушнл(ъ) нашего даанна и запису, але що бы нмъ оутвѣрднл(ъ) и оукрѣпнл(ъ) занувж(е) дали есмн ему за его правню и за вѣрнню служев.

И на болшее потвѣржденне тому вѣсему выше писанному, велѣли есмн слвсѣ нашему Тадору днаку писати и прѣвѣснтн нашн печат(ъ) к сему нашему лнству.

Пнс(а) оу Сочавѣ, в(ъ) лѣт(о) хсѣнлг фѣвр(8аріа), нѣ д(ъ)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat și preacinstit boier al nostru credincios, pan Mihail logofăt, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, un sat, pe Siret, anume Ciumălești, amîndouă cuturile, și cu moara, și cu vama de trecere și cu toate hotarele sale vechi, să-și facă curte în acest sat și mori pe Siret. Și încă i-am dat și îi întărim satele, pe Miletin, mai jos de Șipote, de la plopi în jos, unde au fost satele lui Ștefan Zugraf: unde este Hodor Burcic, și, mai jos de Burcic, unde a fost Berchiș, și, mai sus, în dreptul morii, unde a fost Ieremia, și unde a fost moara [moara] lui Ștefan Zugraf, să-și așeze moară, și seliștea lui Iuga Pătur-

nieherul, și cu Stejerei, și iazul pe Jejioara Seacă și oricît va putea să-și întemeieze în acest hotar, de la plop în jos, iar el să-și întemeieze. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat mai sus-scrise, Ciumălești, să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac și cît va putea să folosească îndestul cu toate pricuturile sale. Și acele sate de la Miletin, de asemenea, să fie cu toate hotarele vechi, de la plop în jos, oricît vor putea folosi aceste sate îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului meu frate, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici și a copiilor săi, credința panului Duma al lui Brae, vornic, și a copiilor săi, credința panului Negrilă și a copiilor săi, credința panului Iurghici, credința panului Sima logofăt, credința panului Oancea logofăt, credința panului Stanciul Ponici și a copiilor săi, credința panului Bratul, credința panului Dieniș spătar, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, și a copiilor lor, credința panului Sima fost vornic, credința panului Costea vistier, credința panului Tador stolnic, credința panului Porcu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania și înscrisul nostru, ci să le întărească și să le imputernicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre Tador diac să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6953 <1445> februarie, 18 zile.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 360. Orig., perg. (37 × 29 cm), pecete atirnată, stricată; din legendă se mai vede: † Печатъ...<Мол>давскон.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/52, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 69—71. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/57, și alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/174 a și b.

ЕДИТІІ: Уляницькій, *Матеріалы*, p. 64—66 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 57—59 (trad., cu greșeli, după Уляницькій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 211—214 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 206—207 (trad.).

Stefan Woewoda beurkundet wienach er gegeben hat und abermals gibt dem heil<igen> Kloster Moldowiza die Hälfte des Sees von Kowur und die Hälfte jenes Sees bei Kowur, der in den Jlp fällt, mit allen Einkünften und den Zoll von allen Seiten Kowur's.

Wo immer man da Fische fängt, sollen die Kälugär die Hälfte der Einkünfte nehmen, und auch den Zoll auf dem Festlande.

Wer es aber wagen sollte, von jenem Einkommen der Kälugär ohne ihren Willen auch nur einen Groschen zu nehmen, ein solcher soll verflucht sein, und wird auch von S(eine)r Hoheit schwer bestraft werden.

V(om) J(ahre) 6953 <1445>, Hor(nung) 20.

Ștefan voievod face cunoscut că a dat și dă sfintei mănăstiri Moldovița jumătatea iezерului de la Covur și jumătatea acelu iezер de la Covur care dă în Іlp, cu toate veniturile, și vama din toate părțile Covurului.

De la cine va prinde pește acolo, călugării vor lua jumătate din venit și din vama pe uscat.

Cine însă ar cuteza să ia măcar un groș din acel venit al călugărilor, fără voia lor, acela să fie blestemat și va fi aspru pedepsit și de înălțimea sa.

În anul 6953 <1445> februarie 20.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 61. Trad. prescurtată după orig. sau după o copie slavă.

O trad., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la *Bibl. Acad.*, ms. nr. 5 233, f. 72.

ALTE EDITȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 217 (trad., după rez. lui Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 208 (rez., după Costăchescu).

254

1445 (6953) aprilie 5, Suceava.

† М(и)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефан(ъ) воевод(а), г(о)с(по)даръ Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ) нс сѣмъ нашим(ъ) лнстом(ъ), вѣсѣм(ъ) кто на н(ъ) оузрит(ъ) нлі его оуслышит(ъ) чтучи, уже тот(ъ) истинны пан(ъ) Косте Індронниконич(ъ) прінде пред(ъ) нами и пред(ъ) нашими боляры своею доброю волею и продал(ъ), нз своего правовѣрного выславженна, нашему вѣрному пану Мнханав логошету едно селнще, на нме Стѣннжеци, близ Банѣ, где был(ъ) Стѣннга, що его пан(ъ) [пан(ъ)] Косте выкупил(ъ) шт(ъ) Стѣннговых(ъ) сынов(ъ), шт(ъ) Ёанчи и шт(ъ) Нан. Іи шн(ъ) пак(ъ) его продавал(ъ) пану Мнханав логошету, за ѿ златых(ъ) и за шдн(ъ) кон(ъ), сѣ вѣсѣмн старымн хотарн шо к тому селу нз вѣка пріславшало прі Стѣннсѣ. Іи свонх(ъ) прнвїлїи дал(ъ) оу рвкн пану Мнханав логошету перед(ъ) нами, шо нмѣл(ъ) на тоє селнще. Тѣмъ, мы, видѣвше нх(ъ) добрую волю на то и лагодн шо межн собою оучинили перед(ъ) нами и перед(ъ) нашими боляры, и мы, по тому ж(е), даемъ и дали есми пану Мнханав логошету тоє прѣд(ъ) реченное селнще Стѣннгово, сѣ вѣсѣмъ прїходом(ъ) и старымн хотарн.

Іи еше есми дали прѣд(ъ) реченному волѣрнн, пану Мнханав логошету, и брату его, пану Дзмѣ постелннкн, села на Брѣзетѣ, на нмѣ где ест(ъ) Чвнка Стан(ъ) и где был(ъ) Чвнка Жвржъ, и монастыр(ъ) Чвнка Станов(ъ) и едно мѣсто шт(ъ) пустини близко границн лѣдцкон, на нмѣ селнще Гавриловци, да всаднт(ъ) собѣ село.

Іи тоє вѣсе выше писанно да будет(ъ) нмъ оурик(ъ) и сѣ вѣсѣм(ъ) доходом(ъ) и брату нх(ъ), Тадору, и дѣтем(ъ) нх(ъ), и оуичатом(ъ) нх(ъ), и праоуичатом(ъ) нх(ъ), и пращнрѣтом(ъ) нх(ъ) и вѣсему роду нх(ъ), непоручено ннколнже, на вѣкн.

Іи хотаръ Гавриловцем(ъ) да ест(ъ) по оушнмъ старым(н) хотарем(н), куда нз вѣка оуживали и колко оузмогут(ъ) оуживати досыт(ъ).

Іи на то ест(ъ) вѣра н(а)шего г(оспо)дства, выше писанного Стефана воеводы, и вѣра вѣзлюбленнаго брата г(оспо)дства мн, Петра воеводы, и вѣра волѣръ наших(ъ): вѣра пана Нѣгома, вѣра пана Петра Хвднча, вѣра пана Негрила, вѣра пана Думы Браевнча дворннка, вѣра пана Юргнча, вѣра пана Симона логошета,

вѣра пана Братула, вѣра пана Балчана чашиника старого, вѣра пана Снмы дворника, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Дниенша слатарѣ, вѣра пана Душмы Дулческула и брату его, пана Мирчи, вѣра пана Кости вистнарника, вѣра пана Тадора Басковича, вѣра пана Порки чашиника и вѣра въсѣхъ болѣрь нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто будетъ(ъ) г(о)с(по)даръ оу нашемъ(ъ) земли, ш(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) на і ш(ъ) братен нашихъ(ъ) на і ш(ъ) нашего племени, буд(н) кто, кого Б(о)гъ изберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы нмѣ не порушилъ(ъ) нашего дядна, але що бы нмѣ оутѣрдна(ъ) и оукрѣпна(ъ) зануж(е) далн есми нмѣ за нхъ(ъ) правую и за вѣрную службу.

И на болшее потвѣрждение томъ(у) въсему(у) выше писанному(у), велѣли есми слъзѣ(у) нашемъ(у) Тадору днаку писати и прѣвѣснати нашу печать(ъ) к(ъ) сему(у) нашему листу.

Пис(а) оу Гочакѣ, в(ъ) лѣт(о) ̅x̅̅c̅̅ii̅̅г̅̅, м(ѣ)с(ѣ)ца апр(и)ла ̅ѣ̅ д(ь)нѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Логоветъ(ъ) Мнха(н)а(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat pan Coste al lui Androinic a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri de bunăvoia sa și a vindut, din dreptcredincioasa lui vislujenie, credinciosului nostru pan Mihail logofăt, o seliște, anume Stănigești, aproape de Baia, unde a fost Stăniga, pe care a răscumpărat-o pan [pan] Coste de la fiii lui Stăniga, de la Oancea și de la Ilea. Și el iarăși a vindut-o panului Mihail logofăt, pentru 50 de zloți și un cal, cu toate hotarele vechi ce au ascultat din veac de acest sat pe timpul lui Stăniga. Și privilegiile sale pe care le-a avut pe această seliște le-a dat în miinile panului Mihail logofăt, înaintea noastră. De aceea, noi, văzînd bunăvoia lor pentru aceasta, și înțelegerea ce au făcut-o între dînșii înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, și noi, pentru aceasta, dăm și am dat panului Mihail logofăt această seliște mai înainte zisă, a lui Stăniga, cu tot venitul și cu hotarele vechi.

Și încă am dat boierului mai înainte zis, pan Mihail logofăt, și fratelui său, pan Duma postelnic, satele pe Bîrzetea, anume unde este Ciunca Stan și unde a fost Ciunca Giurgiu, și mănăstirea lui Ciunca Stan și un loc din pustie aproape de granița leșească, anume seliștea Gavrilăuți, ca să-și întemeieze sat.

Și toate acestea mai sus-scrise să le fie uric și cu tot venitul, și fratelui lor, Tador, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul Gavrilăuților să fie după toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac și cit vor putea să folosească îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința iubitului frate al domniei mele, Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae, vornic, credința panului Iurghici, credința panului Simon logofăt, credința panului Bratul, credința panului Balcean cel bătrîn ceașnic, credința panului Sima vornic, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Costea vistier, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Porcu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească, pentru că le-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre Tador diac să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6953 <1445>, luna aprilie, 5 zile.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Logofătul Mihail.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 348. Orig., perg. (30 × 29,5 cm), pecete atrnată, deteriorată, cu legenda: † <Печатъ>¹ Іѡан(ъ) <Стефанъ>¹ и на ш<своѣмъ> г<осподарѣ> Зем<ли> Мол<дави>скон.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/53, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 73—75. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/45, și alta după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A.D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/175.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 482 (facs.); Уляницкій, *Материалы*, p. 66—67 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 60—62 (trad., cu greșeli, după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.* II, p. 218—220 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 208—209 (trad.).

¹ Intregit după inscripțiile pecetilor similare ale lui Ștefan voievod din această domnie (v. doc. nr. 234, 250, 255).

255

1445 (6953) iulie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменнто, нсѣмъ(ъ) листомъ(ъ) нашимъ, въсѣмъ(ъ) кто на нѣ оузрнтъ(ъ) нан его чтоучи оуслышнтъ(ъ), вже тотъ истиннын нашъ вѣрнын панъ Ёанча логошетъ(ъ) служилъ намъ право и вѣрно. Тамъ, мы, видѣвше его правою и вѣрною слѣжеѥ до насъ(ъ), жаловали есми его ш<своѣмъ>ною нашею м(н)л(о)стію и дали есми емѣ оу нашею землн, оу Молдавскон, села на нмѣ: Прокопани, на Ревтѣ, н, за Притомъ, протнвѣ Подлѣнхъ(ъ), гдѣ естъ(ъ) Калугерница и гдѣ естъ(ъ) Банца, н, близъ Шумвза, Безхачи, н, на Сочавѣ, Белнкошлци, и три челѣди цнганскын, на нмѣ: Косте съ челѣдею своею, и Мнкулѣ съ челѣдею своею и Мнхѣмъ съ челѣдею своею. И еще² есми дали емоу, на Боннаѣ, половина селѣ гдѣ естъ(ъ) Пашко катаманъ. Тоѣ въсе вше писанное да естъ(ъ) емѣ шт(ъ) насъ(ъ) оуричъ съ въсѣмъ дохо<до>мъ(ъ), емоу, и дѣтемъ его, и братѣмъ его, и оуноучатомъ его, и прѣоуноучатомъ его, и прѣшоуратомъ его и въсемоу родоу его, кто боудетъ нан ближнѣи, непороушено николн, на вѣкы.

И хотаръ тамъ селѣмъ да естъ(ъ) по въсѣмн своимн старымн хотары, коудѣ нз вѣка вживали.

И на то естъ(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства мн, вше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра вояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгош логошета, вѣра пана Петра Ходича, вѣра пана Негрила, вѣра пана Думы Браевича дворника, вѣра пана Ёана Оураклн, вѣра пана Юргича, вѣра пана Симона логошета, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Діеннша спатарѣ, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Ёана Жвлнча, вѣра пана Дѣмъ Доулческоула и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Манонла Гръбова, вѣра пана Кости внстѣ<р>нника, вѣра пана Кости Яндронниковъ, вѣра пана Тоадера Басковича, вѣра пана Поркы чашника, вѣра пана Бадн дворника и вѣра въсѣхъ вояръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), великыхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/54, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 82—83. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/44 și alta, după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/176.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 483 (facs.); Уляницкій, *Материалы*, p. 67—68 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 62—63 (trad., cu greșeli, după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 222—224 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 209—210 (trad.).

¹ Omis.

² 4, adăugat deasupra lui щ.

³ Întregit după inscripțiile celorlalte peceti ale lui Ștefan voievod din această domnie (v. doc. nr. 234, 250, 254).

256

1445 (6953) august 8, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевода, г(о)с(по)даръ <Землн>¹ Молѣдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ² лнстомъ нашимъ, вѣсѣмъ кто на немъ оузрѣтъ нли его оуслышитъ чтѣчи, оже тотъ истинныи нашъ вѣрныи панъ Ѡанъ Оурѣклан слѣжилъ прѣжде с(вѣ)топочишемому родителю нашему право н вѣрно, а днес(ь) слѣжитъ намъ право н вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвши его правую н вѣрною слоужбоу до нас(ь), жаловали есми всобою нашею м(н)л(о)стію н дали есми емоу вт(ь) нашн землн, вт(ь) Молдавскон, селн³ на Поутнон, на нмѣ: гдѣ был панъ Хъцъбанъ⁴, гдѣ бѣлъ⁵ домъ Радоуловъ⁶, н Ѳндріашъ, повыши, н оу рѣд(ь) Ѳндріашъ <К>⁷алнмана. Тое внше писанное да ест(ь) емоу вт(ь) насъ оурнк, съ вѣсѣмъ доходомъ, емоу, н дѣтемъ его, н братіамъ его, н оуноучатомъ его н прѣоуноучатомъ н прѣцѣратомъ его н вѣсемоу родѣ его, кто бѣдетъ намъ ближніи, нипороушенно николи, на вѣкы.

Ѳ хотаръ тѣмъ сѣламъ да ест по старому хотарѣ, коуда вт(ь) вѣка вжневали.

Ѳ на то ест(ь) вѣра г(о)с(по)д(ст)ва мн, выше писаннаго Стефана воеводы, н вѣра бояр нашихъ: вѣра пана Нѣгон логогета, вѣра пана Петра Хѣданча н дѣтен его, вѣра пана Негрнла н дѣтен его, вѣра пана Дѣмы дворника Браевчи н дѣтен его, вѣра пана Юргича, вѣра пана Симона логогета, вѣра пана Ѡанчи логогета, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Станчула Поинча, вѣра пана Діеннша спатарѣ, вѣра пана Дѣмы Дѣлчича н брата его, пана Лакочю⁸, вѣра пана Крстн, вѣра пана Костн внстіарника, вѣра пана Порчи чашника н вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ, великихъ(ь) н малыхъ(ь).

Ѳ по нашемъ жнвотѣ, кто бѣдетъ г(о)с(по)д(а)ръ нашн землн, нли вт(ь) дѣтен нашихъ(ь) нли вт(ь) братіи нашихъ нли вт(ь) нашего племенн, нли бѣд(н) кого Б(о)гъ нзберѣтъ(ь) быти г(о)с(по)д(а)ремъ нашн землн, тон нмъ не порѣшил нашего дааніа, але що бы нмъ оутвѣрднлъ н оукрѣпнлъ за его правую н вѣрною слѣжебѣ.

Ѳ на болшее потвѣрженіе томуу вѣсемоу выше писанному⁸, велѣли есми нашему вѣрномуу пануу Мнханаѣ логогетуу писати н прнвѣснти нашуу печать к семоу лнстоу нашему.

Пис(а) Илѣашъ, оу Соуч(а)вѣ, въ лѣто х^{СДНГ} двѣст(а) Ѳ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al <Țării> ¹ Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios al nostru pan Oană Ureacli a slujit mai înainte sfintrăposatului părintelui nostru drept și credincios, iar astăzi ne slujește nouă drept și credincios. De aceea, noi, văzînd

dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, din țara noastră, din Moldova, satele, la Putna, anume: unde a fost Stan Hărțăgan⁴, unde a fost casa lui Radul, și Andriaș, mai sus, și la rediul lui Andriaș <C>⁷ăliman. Acestea mai sus-scrise, să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și stră-nepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Duma al lui Brae vornic și a copiilor lui, credința panului Iurghici, credința panului Simon logofăt, credința panului Oancea logofăt, credința panului Ion Balcean, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Duma Dulcici și a fratelui său, pan Lacoci⁸, credința panului Cristea, credința panului Costea vistier, credința panului Porcu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să scrie și să atârne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Iliăș, la Suceava, în anul 6953 <1445> august 8.

După Melchisedec, *Notife ist. și arh.*, p. 98—101. Text slav după orig., perg., pecete atr-nată, pierdută. Cu trad. edit., *ibidem*.

Două rez., din 1837, după o trad. mai veche, la Arh. St. Iași, Tr. 518, op. 562, dos. 24, f. 14 v., și Anaforale, nr. 15, f. 406 v.; în fondul de doc. al aceluiași arh., distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, se mai aflau două rez., unul din 1835, după orig., și altul din 1837, sub cotele: Tr. 196, op. 219, dos. 29, f. 17 r., și, respectiv, Tr. 410, op. 446, dos. 16, f. 116 r.

ALTE EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, IX, p. 137—138 (trad.); Canianu și Candrea, *Dicț. geogr. Putna*, p. 11—12, și *Marele Dicț. Geogr.*, V, p. 141 (trad., după Melchisedec); Ștefan Vodă și Vrâncenii (trad.); Sava, *Doc. putnene*, I, p. 1 (rez. din 1835) și p. 2 (trad. prescurtată, după Melchisedec); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 226—228 (text slav cu trad. și rez. de la Arh. St. Iași din Anaforale, Tr. 196 și Tr. 410); *D.I.R.*, A, I, p. 210—211 (trad., după Costăchescu).

¹ Omis în textul editat.

² Greșit, pentru *сѣмъ*.

³ Greșit, pentru *сѣмъ*.

⁴ În două rezumate, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, de la Arh. St. Iași: „unde este (undi esti) Stan Hărțăganul”, iar în altul: „unde este Stan Hărțăganul” (v. descrierea arheografică, iar pentru text, Costăchescu, *Doc.*, II, p. 228—229).

⁵ Greșit, pentru *сѣмъ*.

⁶ În rez. din 1835: „casa lui Milcov”, iar în cele din 1837: „satul Gololău (Galulov)” (v. Costăchescu, *loc. cit.*).

⁷ Întregirea lui Melchisedec.

⁸ Greșit, pentru *Мирца* (Mircea).

† М(н)¹л(о)¹стію Б(о)¹жією, мы, Стефанъ воевода, Г(о)¹сп(о)¹д(а)¹ръ Земли Молдавскон. Чиним знаменито, нсѣмъ нашимъ листомъ, <вѣсѣмъ кто на немъ вѣзритъ или его оусаншитъ>² чтѹчи, вже тотъ истинны слѣга наш, пан Тоадеръ Гѣнескѣл, слѣжил намъ право и вѣрно. Инсо, мы, видѣвши его правою и вѣрною>² слѣжеѣ до нас, жаловали есми его всеюною нашею милостю и дали есми емоу, оу нашемъ земли, оу Молдавстѣн, <на Мла>²нѣ, едно село, на нмѣ где былъ тестъ его, попѣ Ѡана, на³ Тоутовн(?)⁴, где естъ Бладъ, сынъ Ѡанн, и, на вѣрхѣ Мланѣ³, где вшлѣ⁵ Тома⁶, тестъ емѣ. И <також(е)>⁷, <приндо>²шѣ прѣд нами Станъ посадникъ съ своимъ дѣтми <и продал>² нашемъ панѣ, Тоадерѣ Гѣнескѣлѣ, едно село, на нмѣ Грѣмазеци³ Ѡзлаты.

Тамже, и мы дали <и потерѣдани>⁸ нашемъ панѣ, Тоадерѣ Гѣнескѣлѣ, тое прѣд реченное село, Грѣмазеци, да <естъ его втнню>⁹ и съ>² вѣсемоу доходуу, емоу, и дѣтемъ его, и братіямъ его, и оуноучатомъ его, и прѣвнѣчатомъ его, и прѣвнѣчатомъ и вѣсемъ родоу <его кто>² боудетъ на близинѣ, непорѣшенно инколанже, <на вѣкы.

И хо>²тарѣ тѣмъ селамъ да естъ по вѣсомъ своимъ старимъ хотари, <коуда изъ вѣка вжиали>².

И на то естъ вѣра Г(о)¹сп(о)¹д(а)¹ръ ми, више писаннаго, мы, Стефана воеводы, <и вѣра>² бояръ нашихъ: вѣра пана Нягон логошета, вѣра пана <Петра Хѣдича и дѣтемъ>¹⁰ его, вѣра пана Негрила и дѣтемъ>¹⁰ его, вѣра пана Дѣмы Бравича дворника и дѣтемъ>¹⁰ его>² вѣра пана Юргича, вѣра пана Симы логошета, вѣра <пана Ѡанчи логошета>², вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Станчюла Понича>², вѣра пана Діеннша спатарѣ, вѣра пана Ѡана Жѣлнча, вѣра пана Доула Доулескѣла и братъ его, пана Мирчи, вѣра пана Манонла Грѣбора, вѣра пана Квѣсти вѣстіарника, вѣра пана Костына Чарната¹¹, вѣра пана Тоадера Басковича, вѣра пана Поркы чашника, вѣра пана Тоадера¹² столника и вѣра вѣсѣхъ бояръ нашихъ молдавскыхъ, великихъ и малыхъ.

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ Г(о)¹сп(о)¹д(а)¹ръ нашъ земли, вт дѣтѣхъ нашихъ или вт братіи нашихъ или вт нашего племени, боудъ кого Б(о)¹гъ избѣретъ Г(о)¹сп(о)¹д(а)¹ръ быти, тотъ бы нмѣ не порушилъ нашего даанія, але що бы нмѣ оутверѣдилъ и оукрѣпилъ понеже есми дали емѣ за его правѣю и вѣрною слѣжеѣ.

И на болшен крѣпость тому вѣсему више писанному, велѣли есми нашему вѣрному пану Мнѣхлану логошету писати и нашу печать привѣснати къ сему листу нашему.

Писал¹³ граматикъ, оу Сочакѣ, в лѣто ✕СЦПГ ауг(ѣста), дѣ Д(ѣ)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, <tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi>² citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Toader Gănescul, ne-a slujit drept și credincios. Deci, <noi, văzînd dreapta și credincioasa lui>² slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, <pe Iala>²n, un sat, anume unde a fost socrul său, popa Oană, la ...³ Tutova(?)⁴, unde este Vlad, fiul lui Oană, și, la obîrșia Ialanului ...³, unde a întemeiat Toma⁶, socrul său. Și <de asemenea>⁷, au venit înaintea noastră Stan posadnic cu copiii săi <și a vîndut>² panului nostru, Toader Gănescul, un sat, anume Grumăzești ...³ 60 de zloți.

De aceea, și noi <am>¹⁴ dat panului nostru, Toader Gănescul, acest sat mai înainte zis, Grumăzești, ca să-*i* fie lui uric¹⁴, cu>² tot venitul, lui, și

copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților și întregului <lui>² neam, <bine>² va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, <în veci>.

Iar ho>²tarul acestor sate să fie după toate hotarele vechi, <pe unde au folosit din veac>².

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului, noi, Ștefan voievod, <și credința>² boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului <Petru Hudici și a copiilor lui, credința panului Negrilă și a copiilor lui, credința panului Duma al lui Brae vornic și a copiilor lui>², credința panului Iurghici, credința panului Sima logofăt, credința <panului Oancea logofăt>², credința panului Ion Balcean, credința panului Stan<ciul Ponici>², credința panului Dieniș spătar, credința panului Oană Julici, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Manoil Gîrbovu, credința panului Costea vistier, credința panului Costea Cernat¹¹, credința panului Toader al lui Vasco, credința panului Porcu ceașnic, credința panului Toader¹² stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris ... ¹³ gramatic, la Suceava, în anul 6953 <1445> august, 11 zile.

După Ghibănescu, *Surete*, I, p. 138–139. Text slav după orig., perg., pecete atîrnată, pierdută; actul se afla în posesia lui Gh. Tutovan, din Grumezoaia, c. Hurdugi, j. Vaslui. Cu trad. edit., *ibidem*, p. 139–141.

O copie, de I. Bogdan, după Ghibănescu, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 85–86. Un rez., din 1837 aprilie 2, la Arh. St. Iași, CDXIII/204, f. 2 r.

ALTE EDITIONI: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 230–232 (text slav, după Ghibănescu, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 211–212 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ Parantezele editorului.

² Întregirea editorului.

³ Loc gol în textul editat.

⁴ „(?)” aparține editorului; în orig., a fost mai curînd Прутъин (Prut).

⁵ În loc de *уцаана*.

⁶ Greșit, pentru *Оана* („Oană”).

⁷ Întregirea lui M. Costăchescu.

⁸ Întregit greșit de editor, pentru *исмн*.

⁹ Întregit greșit de editor, pentru *имѣ сръжѣ*.

¹⁰ Întregit greșit de editor, pentru *аѣтин*.

¹¹ *Костына Чарната*, necunoscut în documentele din această perioadă; probabil lectură greșită a editorului pentru *Крѣсти Чорного* (Crîstea Negru).

¹² Lectură greșită, pentru *РААААА* (Radul).

¹³ Loc gol în textul editat; în traducerea actului, Ghibănescu întregeste „Șandru”.

¹⁴ V. nota de la textul slav.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы¹, <Стефанъ>² <воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, ис снмъ(ъ) лнстомъ(ъ)>¹ <нашимъ>², <вѣсѣмъ(ъ) кто на нѣ(ъ) сѣритъ(ъ) на нѣго сѣлшнтъ(ъ) чѣшчн, вже бл(а)гопрнзволн

Г(о)с(подс)тво мн сконм(ъ) благым(ъ) и чнстнм(ъ) и свѣтлым(ъ) ср(ъ)д(ъ)цемъ и даа есмн сесъ лнст(ъ) монастыревн нашемъ, гдѣ ест(ъ) храм(ъ)>¹ <Оуспенію>² <прѣс(вѣ)тѣи Б(огороди)цн, вт(ъ) Хвмора, за на>¹ше здравіе и за дѣшіе с(вѣ)-топочнвшнх(ъ) нашнх(ъ) руднтел(ъ), на то варе коан нмет(ъ) послати монасты>¹ръ два возн по <рнеѣ, на>¹ <дѣна>³ <вѣ нан на езера нан на блатех(ъ) нан над(ъ) Ннстрн нан бѣд(н) кудѣ пошлѣют(ъ), а тотіе возн да не нмают(ъ) дати мыта ннгдѣ оу нашн землн, на бродоух(ъ) и на п(ѣ)р(ѣ)возоух(ъ); и гдѣ нмв(ъ)т(ъ) кластн рнеѣ ѣ тнх(ъ) возоух(ъ), нан бвдв(ъ)т(ъ) проданна мыта нан непроданѣ, а мнто да не дѣдв(ъ)т(ъ) ннгдѣ ѣ нашн землн, алн да ндв(ъ)т(ъ) доброволна, без(ъ) вѣсѣкон забавн, и тамо ндѣчн и впѣт(ъ) за се.

Про>¹тож(ѣ), нн едннъ мнтннк(ъ) нс нашкен землн да се не смѣт(ъ) поквснтн о>¹узати мыта нс тнх(ъ) внше писаннх(ъ) два возн; а кот<орн мнтннк(ъ) нан ѣредннк(ъ) н>¹мет сѣ поквснтн оузати мыта и порѣшнтн сіе наше внше писанное, тот(ъ) оузрнт(ъ) велнкю казнн и вргію г(о)с(подс)тва мн.

Ѥ на то ест(ъ) г(о)с(подс)тва мн вѣра, внше писаннаго Стефана воеводи, и вѣра вѣсѣх(ъ) боарѣ нашнх(ъ), велнкх(ъ) <н малых(ъ)>⁴.

Писа Шандро, оу Долнемъ Трѣгв, в(ъ) лѣто <снцнѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца сеп(тебрѣ)а>⁴ кѣ.

† Din mila <lui Dumnezeu, noi>¹, <Ștefan>² <voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte>¹ <a noastră>², <tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu a sa bună și curată și luminată inimă și am dat această carte mănăstirii noastre, unde este hramul>¹ <Adormirea>² <preasfintei Născătoare de Dumnezeu, de la Homor, pentru>¹ sănătatea noastră și pentru sufletul <sfîntrăposaților noștri părinți, pentru ca oricînd va trimite mănăsti>⁴rea două care pentru <pește, la>¹ <Dună>³<re sau la iezere, sau la bălți, sau la Nistru, sau oriunde le va trimite, aceste care să nu dea vamă nicăieri în țara noastră, la vaduri și la treceri, și unde vor încărcă pește în aceste care, fie că vămile vor fi vindute sau nevindute, vamă să nu dea nicăieri în țara noastră, ci să meargă de bunăvoie fără nici o zăbavă și la dus și la întors după aceasta.

Pentru>¹ aceea, nici un vameș din <țara>¹ noastră <să nu încerce a îndrăzni>¹ să ia vamă de la aceste mai sus-scrise două care; iar care <vameș sau dregător>¹ va îndrăzni să ia vamă și să clinească aceste ale noastre mai sus-scrise, acela va vedea mare pedeapsă și urgie de la domnia mea.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința tuturor boierilor noștri, mari <și mici>⁴.

A scris Șandru, în Tîrgul de Jos, în anul 6953 <1445>, luna septembrie 27.

După Станіівський, *Дві грамоти*, p. 17. Facs. după orig., perg. (15,5 × 18,5 cm), șters mai mult de jumătate, pecete atîrnată, pierdută; actul se păstrează în Arh. de Stat a Regiunii Cernăuți, R. S. S. Ucraineană, fond 1023. Text slav, în lectura edit., *ibidem*.

Un rez., cu data de zi: 23, la Bibl. Acad., ms. nr. 111 (Cond. M-rii Homor), f. 81 r. Pentru identitatea acestui rez. cu doc. orig., v. și Șimanschi, *Precizări*, p. 70.

ALTE EDIȚII: Bălan, *Două doc.*, p. 459–460 (text slav după orig., întregit parțial după doc. din 1454 oct. 2, și trad. edit.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 235 (rez.); *D.I.R.*, A, I, p. 212 (rez., după Costăchescu, și trad., după Bălan, considerate ca două doc. distincte).

¹ Șters; întregit după doc. cu același conținut din 1454 octombrie 2 (Bibl. Acad., LXXXV/44; v. și Costăchescu, *Doc.*, II, p. 513).

² Șters: Întregirea noastră.

³ Întregit după Th. Bălan (v. EDIȚII).

⁴ Omis.

† М(н)л(о)стію Б(о)жію, мы, Стефанъ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Чинимъ знаменито, нсѣмъ лнстомъ(ъ) нашнмъ(ъ), вѣсѣмъ(ъ) кто на нѣ оузрнтъ наі его слышнтъ чтоу чн, вже бл(а)гопронзволн г(оспод)ство мн нашнмъ(ъ) бл(а)гнмъ(ъ) пронзволннемъ(ъ) н чнстымъ(ъ) н свѣтлымъ(ъ) срѣдцемъ(ъ) н съ вѣсѣмъ(ъ) нашею добромъ волею н далн есмн вѣсе вс(ѣ)щннному мнтрополнтоу курѣ Калнстоу Романскому, єдного татарнна, на нмѣ Пашка, шт(ъ) на<ш>нхъ(ъ) татаръ(ъ) шт(ъ) Немца, н съ его челѣднн, н съ его товаролн н съ вѣсѣмъ(ъ) его товаромъ, що колі нмаетъ, да ест(ъ) емоу зрнкъ(ъ), непорушенъ ннколнже, на вѣкн.

И по его с(ъ)мр(ъ)тн, ннн его лншт(ъ) црѣк(ъ)вн, ннн его кому даст(ъ) ннн его вслободнт(ъ), а шн(ъ) ест(ъ) волентъ. И оу томъ(ъ) мы не нмаетъ жадного прнмѣсоу. Пакнн его попростнт(ъ), а шн(ъ) гдѣ нметъ жнтн оу нашнн землн, тамъ да жнветъ(ъ) слободно, на волоскомъ(ъ) законѣ, а про холопство ннкто да емоу не смѣетъ оуспомннатн н да его не можетъ(ъ) оувѣстн.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспо)дства мн, Стефана воеводы, н вѣра бояръ нашнхъ(ъ): вѣра пана Нѣгоа логошета, вѣра пана Петра Хоуднча, вѣра пана Доулы Браевнча дворннка, вѣра пана Снмона логошета, вѣра пана Костн внстнарннка, вѣра пана Манонла Хотннскогo, вѣра пана Костн Індронннковнча, вѣра пана Поркн чашннка н вѣра вѣсѣхъ(ъ) бояръ нашнхъ(ъ) молдавскнхъ(ъ), велннкнхъ(ъ), н малыхъ(ъ).

И на болшее потвержденіе томоу вѣселоу вѣше ннсннному, н печатъ(ъ) нашоу прнвѣснлн есмн к семоу лнстоу нашемоу.

Пнс(а) Лоука, оу Долнемъ Трѣгоу, в(ъ) лѣто <сѣцн>, мѣснца сеп(тевр)а <л>.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoia noastră și am dat preasfințitului mitropolit, chir Calist al Romanului, un tătar, anume Pașca, din tătarii noștri de la Neamț, și cu sălașele sale, și cu averea lui și cu toată averea lui, oricîtă va avea, să-i fie uric, neclintit niciodată, în veci.

Iar după moartea lui, sau îl va lăsa bisericii, sau îl va da cuiva sau îl va slobozi, el este volnic. Iar întru aceasta noi nu avem nici un amestec. Iarăși dacă îl va ierta, unde va trăi el în țara noastră, să trăiască acolo slobod, după legea românească, iar nimeni să nu îndrăznească să-i amintească de robie și să nu-l poată lua.

Iar la aceasta este credința domniei mele, Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Simon logofăt, credința panului Costea vistier, credința panului Manoil de la Hotin, credința panului Costea al lui Androinic, credința panului Porcu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am atîrnat și pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca, în Târgul de Jos, în anul 6953 <1445>, luna septembrie 30.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 7. Orig., perg. (23 × 21,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXVI/2, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 89—90. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/177.

¹ Șters.

260

1446 (6954) ianuarie 25, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефан(ъ) воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, сам(ъ) лист(о)мъ нашим(ъ), въсам(ъ) кто на нь зэри(ъ) или его чтѣчи¹ слышнѣ, вже тотъ истинны нашъ вѣрны болѣринѣ, пани Мнѣхана(ъ) лѣг(о)ѹета, слѣжи(ъ) нам(ъ) право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвши его правѣю и вѣрнѣю слѣжею до нас(ъ), жаловали есмы его воебою нашею м(н)л(о)стію и дали есмы емѣ, ѡ нашемъ земли, едно село вт(ъ) наших(ъ) селѣ, на имѣ Лѣвци наши, на Бистрици, що сѣт(ъ) пониж(е) Крачинова Камени, и с прикѣткы.

Еще есмы емѣ дали и подтвердили его село на граници, близъ Сиѣтина, на имѣ Гавриловци, що его сам(ъ) вт(ъ) пѣстини всади(ъ).

Еще есмы емѣ дали шесть челѣд(ъ) цыганскых(ъ), на имѣ: Брѣлада, и Дѣмистра, и Бѣздѣгана, и Косте, и Микѣлица, и Пичорога съ женами и дѣтми их(ъ) и съ въсамъ наследкы их(ъ). Тое въсе а бы емѣ вт(ъ) нас(ъ) было зрик(ъ), съ въсам(ъ) доходоу(ъ), непорѣшено николж(е), на вѣкы, емѣ, и дѣтем(ъ) его, и братіам(ъ) его, и знѣчатом(ъ) его, и прѣзнѣчатом(ъ) его и прѣшзратом(ъ) его, кто бѣдет(ъ) на нѣ близны.

И хотарѣ тѣм(ъ) селам(ъ) да ест(ъ) по въсамъ их(ъ) старими хотары, кѣда из вѣка вживали.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства ми, вѣш(е) писанаго, ми, Стефана воевод(ы), и вѣра болѣръ наших(ъ): вѣра пана Нѣгомъ лог(о)ѹета, вѣра пана Петра Гѣдича, вѣра пана Негрила, вѣра пана Петра спатарѣ, вѣра пана Дѣмы Браевича дворника, вѣра пана Юргича и зѣтѣ его, пана Ѣанчи лѣг(о)ѹета, вѣра пана Ѣаны Ърѣклѣ, вѣра пана Богдана столника, вѣра пана Костича постелника, вѣра пана Дѣмы Дѣлескѣла, вѣра пана Мирчи, вѣра пана Балчана, вѣра пана Томы Берешчака, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Дѣмы Исаѣка, вѣра пана Козмы Шандровича, вѣра пана Крѣсти Черног(о), вѣра пана Тоадера Басковича, вѣра пана Радѣла столника, вѣра пана Бѣнгы комиса и брата его, пана Лѣзи, и вѣра въсам(ъ) болѣръ наших(ъ) молдавскых(ъ), великих(ъ) и малых(ъ).

И по нашем(ъ) животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ нашемъ земли, или вт(ъ) дѣтемъ наших(ъ) или вт(ъ) братемъ наших(ъ) или вт(ъ) нашег(о) племени, бѣд(н) кого Б(о)гъ изберет(ъ) вѣти г(о)сп(о)д(а)ръ, тот(ъ) що би емѣ не порѣшил(ъ) нашего дааніа, але що би емѣ стверди(ъ) и зкратилъ понеж(е) есмы емѣ дали и зкратили за его правѣю и вѣрнѣю слѣжеѣ.

И на бѣшнемъ потвержденнѣ томѣ въсемѣ вѣш(е) писаномѣ, вѣдѣли есмы слѣзѣ нашемѣ вѣрномѣ, Стецкѣ писарю, писати и нашѣ печат(ъ) привѣстни к семѣ нашемѣ листѣ.

Пис(а) оу Гѣчавѣ, в(ъ) лѣт(о) 7444, м(ѣ)с(ѣ)ца ген(аріа) кѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Мнѣхана(ъ) лог(о)ѹетѣ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier al nostru credincios, pan Mihail logofăt, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat,

În țara noastră, un sat din satele noastre, anume Vinătorii noștri, pe Bistrița, care sînt mai jos de Piatra lui Crăciun, și pricaturile.

Încă i-am dat și i-am întărit satul la graniță, aproape de Sneatin, anume Gavrilăuți, pe care el însuși l-a întemeiat din pustie.

Încă i-am dat șase sălășe de țigani, anume: Bîrlad, și Dumitru, și Buzdugan, și Coste, și Miculiță și Piciorog, cu femeile și cu copiii lor și cu toți urmașii lor. Toate acestea să-i fie de la noi urie, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui și răstrănepoților lui, cine va fi cel mai apropiat.

Iar hotarul acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului, noi, Ștefan voievod, și credința boierilor noștri; credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Petru spătar, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerelei său, pan Oancea logofăt, credința panului Oană Ureacle, credința panului Bogdan stolnic, credința panului Costici postelnic, credința panului Duma Dulcescul, credința panului Mircea, credința panului Balcean, credința panului Toma Vereșceac, credința panului Bratul, credința panului Duma al lui Isaia, credința panului Cozma al lui Șandru, credința panului Cristea Negru, credința panului Toader al lui Vasco, credința panului Radul stolnic, credința panului Bunghe comis și a fratelui său, pan Lazea, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Stețco pisar, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6954 <1446>, luna ianuarie 25.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Mihail logofătul.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varșovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5346. Orig., perg. (26,5 × 32,5/28 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/56, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 94—96. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/43, și alta, după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/178.

EDIȚII: Уляницкій, *Материалы*, p. 68 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 64—65 (trad. după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 237—239 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 213—214 (trad.).

¹ ч, făcut ca v, aici ca și mai jos.

† М(н)л(о)стію е(о)жію, мы, Стефан(ъ) воєвод(а), г(о)сп(о)даръ Землн Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, въ сѣмъ кто на н(ъ) оуэритъ или его оуслышитъ(ъ) чтвчн, вже тотъ истиннын слуга нашъ, Ёстапкв

Ѓѡриикѡ, слѡжилѡ намѡ право и вѣрно. Тѣмѡ, мы, видѣше его правою и вѣрною слѡжею до нас(ѡ), жаловали есми его шсоеною нашею м(н)л(о)стїю и дали есми ему, оу нашєи земли, оу Молдавскєи, едно село, штиннѡ его, на Ревтѣ, гдѣ былѡ домѡ его, на нмѣ Буганчєи. Тоє вѣсє выше писанное да естѡ ему оуриикѡ(ѡ), сѡ вѣсѣмѡ доходоу, ему, и дѣтемѡ его, и братїамѡ его, и оуиичатомѡ его, и прѣоуиичатомѡ его, и прѣшнрѣтомѡ его и вѣсєму роду его, кто будетѡ на нєижиин, непорѡшено ни колнже, на вѣкѡ.

И хотарѡ томѡ село да естѡ сѡ вѣсѣмн своимн старымн хотарѡ, кѡда нз вѣка шжиєали.

И на то естѡ вѣра г(оспод)ства мн, выше писаннаго Стефана воєводи, и вѣра болѣрѡ нашнх(ѡ) молдавскѡх(ѡ), вѣра пана Нѣгоа лог(о)ѡета, вѣра пана Петра Гуднча, вѣра пана Нєгрила, вѣра пана Оуригнча и зѡта его, пана Ѓанча лог(о)-ѡета, вѣра пана Ѓана Оурѣкан, вѣра пана Дума Браєвнча двєринка, вѣра пана Кости вєнстїаринка, вѣра пана Кости Индрєиинковѡ, вѣра пана Станчула Пєиича, вѣра пана Ѓана Жѡиича, вѣра пана Тоадєра Ѓасковнч(а), вѣра пана Поркѡ чашинка, вѣра пана Петра чашинка, вѣра пана Ялєула спатарѣ, вѣра пана Ѓадн, вѣра пана Пѡхнѡ, вѣра пана Лука комнєа и вѣра вѣсѣхѡ болѣрѡ нашнхѡ молдавскѡхѡ(ѡ), и вєлнѡхѡ(ѡ), и малѡхѡ(ѡ).

И по нашему жнєотѣ, кто будетѡ г(о)с(по)дарѡ нашєи земли шт(ѡ) дѣтєи нашнхѡ(ѡ) нлн шт(ѡ) братїи нашнхѡ(ѡ) нлн буд(н) кто, кого Ѓ(ог)ѡ избєретѡ бѡити г(о)с(по)дарємѡ, тот(ѡ) бѡ нмѡ нє порѡшилѡ нашегѡ даиїа, алє шѡ бѡ ему оутвєрднлѡ(ѡ) и оукрѣпллѡ(ѡ) занѡже есми дали ему за его правою и вѣрною слѡжєи.

И на болшєи потвєрдєнїє томѡ вѣсєму выше писанному, вєлѣи есми нашему вѣрномѡ болѣрнѡ, панѡ Мнѡианѡ лог(о)ѡєтѡ, писати и приѡєсннати нашѡ печатѡ к сєму нашему лнстѡ.

Пис(а) оу Сѡчавѣ, в(ѡ) лѣт(о) шСЦНД, м(ѣ)с(ѡ)ца ген(арїа) кѡ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Ѓстапко.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, Ostapcu Ogorilcu, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, un sat, ocina lui, pe Răut, unde a fost casa lui, anume Bugaiciouți. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstră-nepoților lui și întregului lui neam, cine va fi mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri moldoveni: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Urghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului Oană Ureacle, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Costea vistier, credința panului Costea al lui Androinic, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Oană Julici, credința panului Toader al lui Vasco, credința panului Porcu ceășnic, credința panului Petru ceășnic, credința panului Albul spătar, credința panului Badea, credința panului Pîhnă, credința panului Luca comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împu-
ternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6954 <1446>, luna ianuarie 26.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Ostapco.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 345. Orig., perg. (30,6 × 23,9 cm), pecete atirnată, stricată.

Două foto., la Bibl. Acad., Fotografii, V/27 și XXIII/57, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233. f. 97—98. O foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/42. Alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/48 a, și la Inst. de ist. și arh., „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/242 și III/193 și 200.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 37 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 484 (facs.); Уляницкій *Материалы*, p. 68—69 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 65—67 (trad., după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 241—242 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 214—215 (trad.).

262

1446 (6954) februarie 19, Suceava.

† М(н)л(о)стію [стію] б(о)жію, мы, Стефан(ъ) воевода, господаръ Земли Молдавскон. Знаменито чиним(ъ), ис сым(ъ) листом(ъ) нашим(ъ), въ сѣм(ъ) кто на н(ъ) зрнт(ъ) нан его зсаншт(ъ) чтвчн, вже бл(а)гопронзволи есми нашим(ъ) добрим(ъ) произволеніем(ъ) н зчинили есми за д(у)шв с(вѣ)топочишнх(ъ) рѣдн-тел(ъ) наших(ъ) н за нашн гвспо[спо]ждн н дѣтен наших(ъ) здравіе іако, да зтерѣдим(ъ), по м(н)л(о)сти б(о)жїи, наш(ъ) монастыр(ъ) шт(ъ) Немца, Бѣзнесе-ніа Христова, н дали есми томѹ монастырю на каждое лѣто по[а] ѿ мажи рнев шт(ъ) Келїи, а шт(ъ) нашн кнегини три кантары нкрв чернью.

Протож(е), варе кто шт(ъ) наших(ъ) бояръ бѣдет(ъ) паркалаб(ъ) з Келїи н нх(ъ) зредниці, що би, давали тоє оусе выше писанное томѹ монастырю шт(ъ) Немца, іако приндвт(ъ) послани шт(ъ) мона>1стирѣ. ѿ кто би шт(ъ) паркалаб(ъ) нан шт(ъ) зредников(ъ) тоє не дали(ъ), тотые нмают(ъ) нам(ъ) заплатити ѿ рѣли чнстог(о) серебра а без тог(о) еце зрнт(ъ) казнѣ г(о)спод)ства ми.

ѿ тоє въсе выше пис(а)нное що би зрнк(ъ) шт(ъ) нас(ъ) то<м>1 монастырю, съ въсем(ъ) прихѣдом(ъ).

ѿ не нмает(ъ) тотн два вози никто забавити нигдѣ, ни ѹ чом(ъ), на мнто нан на бродѹ, на проданных(ъ) мнтох(ъ) н не на проданных(ъ)², н нигдѣ въ земли г(о)спод)ства ми.

ѿ кто би позабавил(ъ) нан задрѣжал(ъ) тые вози ис сым(ъ) листом(ъ), тот(ъ) нам(ъ) нмает(ъ) намѣ заплатити ѿ золотнх(ъ). Иначе не бѣдет(ъ).

ѿ на то ест(ъ) вѣра г(о)спод)ства ми, н вѣра дѣтен наших(ъ) н вѣра въ сѣх(ъ) бояръ наших(ъ), великих(ъ), н малнх(ъ).

Пис(а) з Сочави, в(ъ) лѣт(о) ҃҃҃҃҃҃҃ фев(р)варїа ҃҃҃҃.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit cu bunăvoia noastră și am făcut pentru sufletul sfintrăposaților părinților noștri și pentru sănătatea doamnei noastre

și a copiilor noștri, ca să întărim, după mila lui Dumnezeu, mănăstirea noastră de la Neamț, Înălțarea lui Hristos, și am dat acestei mănăstiri în fiecare an câte 2 măji de pește de la Chelia, iar de la cneaghina noastră trei cîntare de icre negre.

Pentru aceasta, oricine din boierii noștri va fi pîrcălab la Chelia și dregătorii lor, care vor fi, să dea toate acestea mai sus-scrise acestei mănăstiri de la Neamț, cînd vor veni trimișii de la mănăstire. Iar care din pîrcălabi sau din dregători nu vor da aceasta, aceștia ne vor plăti 30 de ruble de argint curat și afară de aceasta vor mai vedea și pedeapsa domniei mele.

Iar toate acestea mai sus-scrise să fie uric de la noi acestei mănăstiri, cu tot venitul.

Și nimeni să nu împiedice aceste două care nicăeri, întru nimic, la vamă sau la vad, la vămile vîndute și la cele nevîndute, și nicăieri în țara domniei mele. Iar cine ar împiedeca sau ar opri aceste care cu această carte, acela ne va plăti 20 de zloți. Altfel nu va fi.

Iar la aceasta este credința domniei mele, și credința copiilor noștri și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Scris la Suceava, în anul 6954 <1446> februarie 19.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 8. Orig., perg. (22×14,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/179. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 99—100.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 485 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 244—245 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 215—216 (trad.).

¹ Omis.

² Pentru на непролази(ъ).

263

1446 (6954) februarie 21.

6954 <1446> februarie 21¹.

Suret de la Ștefan vodă, tălmăcit de Evloghie, la 7262 <1754> april 9, di preotul Vasilie, cuprinzătoriu pentru slujbile lui <Pipou și fratelui său>², Coste Barovici³, l-au miluit cu un sat pe apa Bistriței, anumi Birăeștii, cari au fost cumpărată, în 60 galbeni, di la Mihăilă Moimescu.

Arh. St. Iași, Tr. 1788, op. 2039, dos. 241, f. 195 r., nr. 1. Rezumat.

EDIȚII: Rosetti, *Pămîntul*, p. 177 (rez. după o trad. veche ce se păstra în arh. moșie Flintinele, j. Bacău, cu data de zi: 24); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 246 (rez. al edit. după rez. de la Arh. St. Iași și după Rosetti); *D.I.R.*, A, I, p. 216 (rez., după Costăchescu).

¹ Sau: 24 (v. EDIȚII).

² Completat după rez. publicat de Rosetti (v. EDIȚII).

³ Greșit, pentru „Birovici”, adică: al lui Biro.

264

1446 (6954) februarie 22, Suceava.

† М(н)а(о)стїю б(о)жїю, мы, Стефанъ коевода, господарь Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оузрнѣтъ или его чтоучи оуслышнѣтъ, вже бл(а)гопронзволи г(оспод)ство ми бл(а)-

гымъ бл(а)гопронзволѣніемъ и чистымъ и свѣтымъ срѣд(в)цемъ и далн есмн
нашему монастырю вт(ъ) Полѣны, ндеже ест(ъ) храмъ С(вѣ)т(а)го Николы,
и потверждаемъ села на нмѣ: Репчинаны и съ оуслими прикоуткы, на нмѣ: где
ватаманъ Давид(ъ), и Радокци, и Баланъ, и Роусонѣгъ и Добровичъ, и два млины
на Телицѣ и пасика вт(ъ) Бысокою. Тое вѣсе выше писанное да ест(ъ) нашему
монастырю оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, непорушено николн, на вѣкы.

И хотаръ тѣмъ селомъ да ест(ъ) вт(ъ) великын друмъ цю вт(ъ) Готовца
ходнтъ право на дѣлѣ, где роубѣжіе на дрѣвлѣ, а вт(ъ) толѣ на Бысокин Дѣлѣ,
ниже потока, на столпѣ и на доубоухъ роубѣжіе, а вт(ъ) толѣ долоу дѣломъ, а
вт(ъ) концецъ дѣла на поперекъ черес(ъ) потокъ на дѣлѣ, оу малоюю мognлоу, та на
столпѣ, а вт(ъ) толѣ пѣт(ъ) мognли, на столпѣ, а вт(ъ) толѣ, поперекъ, на
малоюю мognлоу, ниже поутѣ, на столпѣ, а вт(ъ) толѣ, поперекъ, на великою
мognлоу оу поле, на столпѣ, а вт(ъ) мognлоу, горѣ дѣломъ, на два мognлы,
една мала, на столпѣ, а вт(ъ) толѣ, попрѣкъ черес(ъ) полѣ та черес(ъ) Беликою
Долинноу та дѣломъ, на великоюю мognлоу, на столпѣ. То вт(ъ) вышнн кран
хотарѣ; а вт(ъ) толѣ швернетъ, поперекъ черес(ъ) долинноу, подлн мognлици,
поперекъ, на липоу цю ест(ъ) поспол(ъ) с тополею и на стѣпѣ, а вт(ъ) толѣ
на два тополѣ роубѣжіе и на Оуглоу, понниже паснкоу Сндоровоу, оу лѣсѣ; а вт(ъ)
толѣ швернет(ъ), поперекъ черес(ъ) лѣсѣ, проетн на верхъ Телици, на столпѣ
и на доубѣ роубѣжіе, где поутѣ вт(ъ) млены выхонднтъ кон(ъ) нс лѣса, а вт(ъ)
толѣ, Телицею долоу, до оустію Молоатецѣ, а на нен два млины; таже вт(ъ)
верхъ Телици, и вт(ъ) столпѣ и вт(ъ) доубѣ, поперекъ черес(ъ) лнсъ, на поутѣ,
таже поутемъ и дѣломъ долоу до роубѣжіе на дрѣвлѣ, на великын друмъ цю
вт(ъ) Готовца. И то вѣс(ъ) хотаръ тым(ъ) выше писаннымъ селом(ъ) и мли-
ном(ъ).

И хотарници были панъ Мынсѣл(ъ), и Петришоръ¹
иик(ъ), и Микотичъ, и Юріе Браевнич(ъ), и Баско Левничъ, и Шандромичъ, и Харчѣ
и школнын межѣашн, <втѣ>² Боботеци и Т..... <ват>¹аманъ и Ивашко
жоуде и Мнханѣ Скоумпоул(ъ) и брат(ъ) его, Татѣл(ъ).

И на то ест(ъ) вѣра г(о)спод(а)ства мн, выше писаннаго, Стефана в<о>еководы,
и вѣра¹ богаръ нашнх(ъ): вѣра пана Нѣгоѣ логовета, вѣра <пана Петра Гоудич>¹а,
вѣра пана Негриѣ, вѣра пана Симона ло<го>вета, вѣра пана Доу¹мы дворника,
вѣра пана Ѡана Оуракан, вѣра пан<а Ю>¹ргичѣ, вѣра пана Ѡанчи, вѣра пана Ивана
Балчана, <вѣра пана Ѡана Жоулнич>¹а, вѣра пана Станчиѣ Поннича, вѣра пана
Дѣнниша спатарѣ, вѣра пана Кости внстѣарника, вѣр<а, пана Кости Пн>¹дронниковѣ,
вѣра¹ пана Поркы чашника и вѣра вѣсѣхъ богаръ нашнх(ъ) молдавскых(ъ), вели-
ких(ъ) и малых(ъ).]

И по <нашемъ жнв>¹отѣ кто боудетъ г(о)сп(о)д(а)ръ нашн землн, вт(ъ)
дѣтен нашнх(ъ) нли вт(ъ) братѣн нашнх(ъ) нли вт(ъ) нашего племени, боуд(н)
кого <Богъ нзбер>¹етъ быти, тот(ъ) бы не пороушил(ъ) нашего даанѣа але цю
бы оукрѣпил(ъ) и потвердил(ъ) заноуже есмн далн нашему монастырю, за наше
здравіе.

И на болшою крѣпост(ъ) томоу вѣсемоу выше писанномуу, велѣли есмн
нашему вѣрномуу пану Мнханлоу логоветоу писати и нашоу печат(ъ) прикѣснти
къ семоу лнстоу нашемъ.

Писа Шандро, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣто xсѣнд, м(ѣ)с(ѣ)ца фев(р)варѣа) кѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: <За ка>³луг<еръ>³ вт(ъ) Побрата;
<însemnare din sec. al XVII-lea>: Semnele Rîpicienilor aicea sînt; <și însem-
nare din sec. al XVIII-lea>: Bălănești cu Rîpicieni.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit domnia mea cu bunăvoie și cu inimă curată și luminată și am dat mănăstirii noastre din Poiană, unde este hramul Sfintul Nicolae, și îi întărim satele anume: Repciciani și cu toate pricaturile, anume: unde este vătăman David, și Rădăuți, și Balan, și Rusoneag și Dobrocin, și două mori pe Telița și prisaca de la Visoca. Toate acestea mai sus-scrise să fie mănăstirii noastre uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie de la drumul mare care merge de la Gotovța drept la deal, unde este cioplej⁴ pe copac, și de acolo la Dealul Înalt, mai jos de pîriu, la stîlp și la stejarii cu ciopleje, iar de acolo la vale pe deal, iar de la capătul dealului, de-a curmezișul peste pîriu, la deal, la movila mică și la stîlp, iar de acolo la cinci movile și la stîlp, iar de acolo, de-a curmezișul, la movila mică, mai jos de drum, la stîlp, iar de acolo, de-a curmezișul, la movila mare din cîmp, la stîlp, iar de la movilă, în sus pe deal, la două movile, una mică, la stîlp, iar de acolo, de-a curmezișul peste cîmp și peste Valea Mare și pe deal, la o movilă mare, la stîlp. Aceasta este la marginea de sus a hotarului; iar de acolo se întoarce, de-a curmezișul peste vale, pe lingă movițe, de-a curmezișul, la un tei care este împreună cu un plop și la stîlp, iar de acolo la doi plopi cu ciopleje și la Unghi, mai jos de prisaca lui Sidor, la pădure; iar de acolo se întoarce, de-a curmezișul prin pădure, drept la obîrșia Teliței, la stîlp și la un stejar cu cioplej, unde iese drumul de la mori afară din pădure, iar de acolo, la vale pe Telița, la gura Molovatețului, iar la ea două mori; și de la obîrșia Teliței, și de la stîlp și de la stejar, de-a curmezișul prin pădure, la drum, și pe drum și pe deal la vale la un cioplej pe copac, la drumul mare care vine de la Gotovța. Iar acesta este tot hotarul acestor mai sus-scrise sate și mori.

Iar hotarnici au fost pan Mîndzul, și Petrișor ...¹ nic, și Micotici, și Iurie al lui Brae, și Vasco al lui Leu, și Șandromici și Hercea și megieși de prim-prejur, <din>² Bobotești, și T ...¹ <văt>³ăman, și Ivașcu jude, și Mihail Scumpul și fratele său, Tatul.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan v<oievod, și credința>¹ boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt credința <panului Petru Hudici>¹, credința panului Negrilă, credința panului Simon lo<gofăt, credința panului Du>¹ma vornic, credința panului Oană Ureacle, credința pan<ului Iu>¹rgnici, credința panului Oancea, credința panului Ion Balcean, <credința panului Oană Julici>¹, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința panului Costea vistier, credința <panului Costea al lui An>¹droinic, credința panului Porcu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari și mici.

Iar după viața <noastră>¹, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, pe oricine îl va alege <Dumnezeu>¹ să fie, acela să nu clinească dania noastră, ci să i-o împuternicească și să i-o întărească pentru că am dat sfintei mănăstiri pentru sănătatea noastră.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru, la Suceava, în anul 6954 <1446>, luna februarie 22.

<Pe verso, însemnare contemporană>: <Pentru că>³lu<gării>³ de la Pobrata.

Arh. Centrală de Stat a actelor Vechi — Moscova, fond 1299, op. I, dos. 7226, f. 5.
Orig., perg. (27 × 27 cm), pecete atirnată, pierdută.

• EDITŢII: *Молдавия*, I, Fotocopii, doc. nr. 6 (facs.); Mihailovici, *Doc. Constantinopol*, p. 120—121 (trad. din 1767); *D.I.R.*, A, I, p. 216—217 (aceeaşi trad.); *Молдавия*, I, p. 13—16 (text slav şi trad.).

265 **1446 (6954) martie 5, Suceava.**

Тое въсье вы¹ше писанное да ест(ъ) слоуѣ² нашему, пану Драсго²миру
Щелоу, вт(ъ) нас(ъ), оурик(ъ) и съ въсем(ъ) доходом(ъ), и дѣтем(ъ) его,
и оуноучатом(ъ) его, и прѣоуноучатом(ъ) его, и працюрѣтом(ъ) его, и въсему
роду его¹ кто съ емоу изберет(ъ) нан ближнїи, непороушено инколиже, на вѣки.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(ос)п(о)дства, више писанкаго¹ Стефана
Ковкода, вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана <Нѣгола>³ логофета, вѣра пана Петра
Годунча, вѣра пана Доумн Браевнча <Дво¹ринка, вѣра пана Симѣ логофета, вѣра
пана Юргича, <вѣр¹а пана Ъан>¹чн логофета, вѣра пана Ъана Оурѣкле, вѣра
пана Ивана Банчана, вѣра пана Ъана Жоулча, вѣра пана Станчоу<ла Понн>³ча,
вѣра пана Діеннша спатарѣ, вѣра пана Доумѣ и брата его, пана Ширчн, вѣра пана
Костѣ вистіарника и вѣра пана <К>⁴остн <н>²дронника, вѣра пана Тодера Баско-
янча, вѣра пана Поркы чашн<ника>¹, вѣра пана Бадн дворника и вѣра вѣсѣх(ъ)
бояръ наших(ъ) молдавских(ъ), <вѣ¹ланких(ъ) и малых(ъ).

Ѣ на БОЛШЕЕ КРѢПОСТѢ¹ и ПОУТВѢРЖЕНІЕ, ВЕЛѢАН ЕСМН СЛОУСѢ НАШЕМОУ
ВѢРНОМОУ, ПАНОУ МНХАНОУ ЛОГОБЕТОУ, ПИСАТИ НАШОУ ПЕЧАТЪ ПРЕВѢСНИ К СЕМОУ
АНСТОУ НАШЕМОУ.

Пис(а) Жоуржоу, оу Соч(а)вѣ, в(ъ) л(ѣ)то х^СЦНД, м(ѣ)с(а)ца марта,
ѣ д(а)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Dragomir Oțel, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit, în țara noastră, în Moldova, dreapta lui ocină și cumpărătură, satul anume Bozianii, la obirșia Albinei, <și>¹ cu mănăstirea și cu amîndouă pîriiașele, pe care sat și mănăstire le-au vîndut verii săi, Stanciul Cormohuz și sora lui, Negrita, copiii popii Iliăș, pentru 130 de zloți tătărești.

Toate acestea mai sus-scrise să fie slugii noastre, pan Dra<go>²mir Oțel, de la noi, uric și cu tot venitul, și copiilor lui și nepoților lui și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului <său>¹ neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi din toate părțile, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului <Neagoe>³ logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae <vor>¹nic, credința panului Sima logofăt, credința panului Iurghici, credința p<anului Oan>¹cea logofăt, credința panului Oană Ureacle, credința panului Ion Baicean, credința panului Oană Julici, credința panului Stanciu<l Pon>³ci, credința panului Dieniș spătar, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Costea vistier, și credința pa<nului C>⁴ostea al lui A<n>²droinic, credința panului Toder al lui Vasco, credința panului Porcu ceașn<ic>¹ credința panului Badea vornic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din neamul nostru sau iarăși pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, Moldova, iar acela să nu-i clinească dania și întărirea noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat și i-am întărit pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare putere și întărire, am poruncit slugii noastre credincioase, pan Mihail logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Giurgiu, la Suceava, în anul 6954 <1446>, luna martie 5 zile.

Bibl. Acad., CVIII/60. Orig., perg. (21,5 × 30 cm), rupt la indoituri, pecete atirnată, pierdută.

Cu o trad. modernă. O trad., din 1766 mai 24, de Procopie dascăl și uricar, ibidem, XXXVII/8. Două copii, de I. Bogdan, una după orig., ibidem, ms. nr. 5 233, f. 101–102, și alta după trad. din 1766, ibidem, f. 103–104. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/180.

EDIȚII: Codrescu, *Uricariul*, XVI, p. 3–4 (trad. din 1766); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 247–248 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 217–218 (trad.).

¹ Șters.

² Omis.

³ Șters și rupt.

⁴ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, нѣмъ лнстомъ(ъ) нашимъ(ъ), въсѣмъ кто на н(ъ) оузритъ(ъ) или его чтоучи оуслншнть¹, шже бл(а)гопронзволи г(оспод)ство мн бл(а)гымъ бл(а)гопронзволѣемъ и чистымъ(ъ) и свѣтлымъ(ъ) срѣд(ъ)цемъ и даи есми сес(ъ) лнст(ъ) нашемоу монастырю шт(ъ) Нѣмца, ндеже ест(ъ) храмъ(ъ) с(вѣ)т(о)го Бѣзнесеіе Г(о)с(по)д(н)не, а даи есми, на то варе колко сел(а) прислоухаютъ к нашемоу монастырю, на нмѣ: где ест(ъ) <С>²амонаъ ватаманъ, на Бнстрнцн, и Дворннецн, и Тнмншецн, и Кръстїе<неці, и Б>²лошецн и, на Тополнцн, где былъ <Б>²арбъ Жамыръ, и Башотанн, и <Ф>нтырл²н, и Драгомнрецн, на Шоумуза, и Телнбѣннцн, на Серетѣ, <сїа въ>³сѣ выше писаннаѣ села монастырскаѣ слободнкы ш въсѣмъ, да не дадоутъ тоты людн нс тѣхъ(ъ) селахъ(ъ) нн дан(ъ), нн посадоу, нн лнша, нн подводоу, нн десѣтнноу шт(ъ) пчол(ъ) а нн шт(ъ) свннн. ѿ також(е), нн на городъ(ъ) да не робѣт(ъ), а нн на мннны и ставохъ(ъ), а нн нное даанїе и слоужбы ннкторон да не нмаютъ.

ѿ також(е), оу тѣхъ(ъ) селахъ(ъ) да не нмаютъ ходнтн нн глобннкы, нн припашаре, нн лншаре а нн ннъ ннкто шт(ъ) нашнхъ(ъ) оурадинкохъ(ъ)² и перероубцехъ(ъ).

ѿ також(е), тоты людн нс тѣхъ(ъ) селахъ(ъ), ннкто да не смѣтъ соуднтн нхъ(ъ) нн оу чемъ а нн оу котормъ(ъ) дѣлѣ. ѿле комоу нмет сѣ вндѣтн аже нмаетъ крнвда шт(ъ) тѣхъ(ъ) люден нс тѣхъ(ъ) селахъ(ъ), а шн(ъ) да нхъ(ъ) ншчетъ(ъ) прѣдъ(ъ) нгоуменомъ(ъ) шт(ъ) Нѣмца и прѣдъ(ъ) оурадинкы монастырѣскыи, а нного соуд(ъ)цѣ да не нмаютъ.

ѿ також(е), нн шслоухаре да не нмаютъ ходнтн оу тѣхъ(ъ) селахъ(ъ), нн соуд(ъ)цн, ннкторын да не нмаютъ глобоу колн нмет сѣ оучнннтн которѣ смрѣтн оу нхъ(ъ) селахъ(ъ), але самн калѣгере да возмоутъ(ъ) глобоу.

ѿ кто нметъ сѣ покоушнт⁴н шт(ъ) нашнхъ(ъ) оурадинкохъ(ъ) и роушатн наше сїе выше писанное боуд(н) оу чемъ, тотъ(ъ) да <нм>⁴етъ велнкаѣ казнн и шргїю г(оспод)ства мн.

ѿ на то ест(ъ) въкра г(оспод)<ст<ва>² мн, выше писаннаго Стефана воево<ды>¹ и въра въсѣхъ болѣ<рѣ>¹ нашнхъ(ъ), велнкыхъ(ъ) и <малыхъ(ъ).

ѿ² на то, есми даи сес(ъ) лнст(ъ) поу(ъ)да нашн печатн.

Пнса оу Давндово <село, въ лѣто>² *ѿцнѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца м(а)рт(а) ѿї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoie și inimă curată și luminată și am dat această carte mănăstirii noastre de la Neamț, unde este hramul sfinta Înălțare a Domnului, și i-am dat, pentru ca ori cite sate ascultă de mănăstirea noastră, anume: unde este <S>²amoil vătăman, pe Bistrița, și Dvorinești, și Timișești, și Cristie<nești, și B>²ăloșești, și, la Topoliță, unde a fost ²arbă Geamiră, și Bașoteni, și <Fintirel>²e, și Dragomirești, pe Șumuz, și Telibecinți, pe Siret, toate <aceste>² sate mănăstirești, mai susscrise să fie slobode de toate, să nu dea acești oameni din aceste sate nici dare, nici posadă, nici ilîș, nici podvodă, nici desetină din albine și nici din porci. Și, de asemenea, nici la cetate să nu muncească, și nici la mori și la iazuri, și să nu aibă nici o altă dare și slujbă.

Și, de asemenea, în aceste sate să nu umble nici globnicii, nici pripășarii, nici ilîșarii și nici altul nimeni dintre dregătorii³ și pererubții noștri.

Și, de asemenea, pe acești oameni din aceste sate nimeni să nu îndrăznească să-i judece întru nimic și nici pentru orice faptă. Iar cui i se va părea

că are strîmbătate de la acești oameni din aceste sate, acela să-i pîrască înaintea egumenului de la Neamț și înaintea dregătorilor mănăstirii, și alt judecător să nu aibă.

Și, de asemenea, nici osluharii să nu umble în aceste sate, nici judecătorii, nimeni să nu ia gloabă cînd se va face vreo moarte în satele lor, ci singuri călugării să ia gloaba.

Iar care din dregătorii noștri s-ar încumeta și ar clinti aceste mai sus-scrise ale noastre întru ceva, acela va primi mare pedeapsă și urgie de la domnia mea.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievo<d>¹, și credința tuturor boierilor noștri, mari și <mici.

Și² pentru aceasta, am dat această carte sub pecetea noastră.

Scriș în <satul>² lui David, <în anul>² 6954 <1446>, luna martie 11.

Arh. St. București, M rea Neamț, XXI/3. Orig., perg. (27,5 × 20 cm), rupt, pecete atrînată, pierdută.

Cu o copie modernă și o trad. din 1803 iulie 15, de Pavel Debrici polcovnic. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 106–107, și o trad., din 1803 aprilie 13, de Dosi-tei Calmuschi, ibidem, CLXXV/7.

EDITII: *D.I.R.*, A, I, p. 486 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 250–252 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 218–219 (trad.).

¹ Omis.

² Rupt.

³ оуѣдѣннѣхъ (dregătorii), scris deasupra rîndului.

⁴ Șters.

267

1446 (6954) iunie 6, Vaslui.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господарь Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, не сѣмъ(ъ) нашимъ(ъ) листомъ(ъ), въсѣмъ(ъ) кто на нъ оуѣрнтъ(ъ) или его чтоу чин оуслышнтъ(ъ), колнж(е) того кому оуѣдетъ(ъ) потребизна, понеже помощіа б(о)жіа бл(а)гопронзволи г(оспод)ство ми бл(а)гымъ бл(а)гопронволеніемъ(ъ) и чнстымъ(ъ) и свѣтлымъ(ъ) серд(ь)цемъ и потврѣждаемъ(ъ) нашъ монастырь(ъ) вт(ъ) Нѣмца, идеже ест(ъ) храмъ(ъ) с(вѣ)того Бѣзнес(е)ніа, и дали есми прѣд(ъ) реченному монастырю единъ монастырь оу Ыонци, где была келіа влад(ь)кѣ Іоанфова, идеж(е) соутъ(ъ) калоуѣрици, съ оу сими старыми хотари, коудѣ из вѣка вживали.

Еще есми дали прѣд(ъ) реченному монастырю вт(ъ) монастырскѣ села оу си попы, на имѣ: црѣковъ вт(ъ) Телебѣчницѣ, и црѣковъ вт(ъ) Башотанехъ(ъ), и црѣковъ вт(ъ) Дворниещехъ(ъ), и црѣковъ вт(ъ) Балашеешехъ(ъ), и црѣковъ вт(ъ) Оустію Краковѣ, и црѣковъ из Трестіана вт(ъ) Баломнрешехъ(ъ), що бы прнслоухали к нашему монастырю, съ оу сими доходы. То е въсе выше писанное да ест(ъ) нашему монастырю оу рнк(ъ), съ въсѣмъ(ъ) доход(о)мъ, неподвнжно ннколи, на вѣки.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства ми, выше писаннаго Стефана <вое>¹водѣ, и вѣра пана Нѣгола логоѣта, вѣра пана Петра Гоуднча, вѣра пана <Доу>¹мы Браевнча дворника, вѣра пана Негрила, вѣра пана Ѓана Оуракли, вѣра пана <Иван>¹ Иван<а> Балчана>¹, вѣра пана Станчула Понича, вѣра пана Поркы чашника <и вѣра>¹ въсѣхъ(ъ) болѣръ нашихъ(ъ), великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И на болшен крѣпости томоу въ<семоу>¹ выше писанномуу велѣли есми нашемуу вѣрномуу пануу Мнханоу лого<ѣто>¹у писати и нашуу печатъ(ъ) прнѣ<стн> к семоу листу нашемуу.

Писа Шандро оу, Басливи, въ лѣто х<с>тн<а>, м(ѣ)с(ѣ)ца юн(іа) 3.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, când aceasta îi va fi de trebuință cuiva, că a binevoit domnia mea cu ajutorul lui Dumnezeu și cu bunăvoie și inimă curată și luminată și întărim mănăstirea noastră de la Neamț, unde este hramul sfânta Înălțare, și am dat mănăstirii mai înainte zise o mănăstire la Boiște, unde a fost chilia vlădicăi Iosif, unde sint călugărițe, cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Încă am dat mănăstirii mai înainte zise pe toți popii din satele mănăstirești, anume: biserica din Telebecinți, și biserica din Bașoteni, și biserica din Dvordinești, și biserica din Baloșești, și biserica de la Gura Cracăului, și biserica din Trestiana de la Balomirești, ca să asculte de mănăstirea noastră, cu toate veniturile. Toate aceste mai sus-scrise să fie mănăstirii noastre uric, cu toate veniturile, nemișcat niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan <voie>¹vod, și credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului <Du>¹ma al lui Brae vornic, credința panului Negrilă, credința panului Oană Ureacle, credința <panului>¹ Ion <Balcean>¹, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Porcu ceașnic <și credința>¹ tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logo<făt>¹ să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru, la Vaslui, în anul 6954 <1446>, luna iunie 6.

Arh. St. București, M-rea Neamț, LXIII/2. Orig., perg. (24 × 19,5 cm), rupt la o îndoitură, pecete atârnată, pierdută.

O trad., din 1804 iunie 9, fără autor, ibidem, CXXXI/2, și alta, de la începutul sec. al XIX-lea, pe verso-ul trad. doc. din 1454 (6962) decembrie 8. ibidem, M-rea Neamț, XXI 6 a.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXVI/3, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 108–109. Alte foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II 181 și III/194 a și b.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 487 (facs.); Crețulescu, *Doc. Neamț* (b), p. 336 (trad., cu anul greșit: 6959 <1451> și fără sfat); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 263–264 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 219–220 (trad.).

¹ Rupt.

Cu mila lui Dumnezeu, domnu pământului Moldovei, Ștefan voievod. Facem știre, cu această carte a noastră, tuturor cui să cade a ști, precum au venit înaintea noastră și dinainte boierilor noștri, dumna lui Oana ce-au fostu păharnic, de a lui bunăvoie, ș-au vindut un sat, dintr-al său uric, slugii noastre, Petrii Vlașinecul¹, drept 50 zlatih tatarschih², anume Vlașineștii, din ocinile lui. Și noi, vădzind a lor bunăvoie și tocmală, datu-i-am slugii noastre, Petrăi Vlașinecul¹, pe acel de mai sus-scris, satul Vlașineștii, ca să-i fie lui uric, cu tot venitul, lui, și fiilor lui, și nepoților, și fraților lui și a toată săminția lui.

Iară hotarale acestui sat să fie după cum au înblat hotarale bătrîne de veci.

«La începutul actului, de altă mînă»: Mai gios, a Căprienii³.

O copic, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 110.

EDITII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 266 (trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 220 (trad.).

² zloti tătărești.

³ Satul Vlașinești, nu a aparținut mănăstirii Căpriana. Expresia reprezintă, deci, fie o interpretare greșită a unui pasaj din doc. orig. în care satul era arătat „la Carpeni”, fie o mențiune ulterioară a persoanei în păstrarea căreia se afla actul.

1446 (6954) iulie 20, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воевод(а), господарь Земли Молдавскѣи. Чинимъ знаменито, нѣмъ листѣмъ(ъ) нашимъ, вѣсѣмъ кто на нѣ оузрити на[л]и его оуслышитъ чтѣчи, вже бл(а)гопронзволи г(оспод)ство ми бл(а)гымъ бл(а)гвпронзволеніемъ и ч(н)стымъ и свѣтлымъ срѣдъ(ъ)цемъ и даемъ и потверждаемъ села монастыря нашего шт(ъ) Нѣмца, идеже ест(ъ) храмъ с(вѣ)тое Бѣзнес(е)ніе, на имѣ Дворенеци, на Молдавѣ, и Фынтырале, на Побратѣ, що дал(ъ) тое село нашему монастырю панъ Кръстѣ, шт(ъ) своего оурика. Тоє выше писанное да ест(ъ) нашему монастырю оурику, съ вѣсѣмъ доууд(о)мъ, непорѣшено николѣ, на вѣкы.

И хотаръ Дворенецм(ъ) да ест(ъ) по старому хотарю, кѣда хотарила панъ Негра: понниже села, крѣница, та горн водою, шт(ъ) воды на дѣбѣ, шт(ъ) дѣба powyше Хорodka, шт(ъ) Хорodka на дѣпнѹю могнлѣ, шт(ъ) дѣпнѣю могнлѣ черес(ъ) двѣровѣ, та на кран дѣберовѣ, могнла, а шт(ъ) тою могнлѣ прости на Молдавіѣ. И хотаръ Фынтыралелм(ъ) да ест(ъ) по оуслим старым хотары, кѣда нѣ вѣка хоживалн.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства ми, выше писаннаго Стефана воеводы, и вѣра болѣрь нашихъ: вѣра пана Нѣгома логошета, вѣра пана Петра Гѣдича, вѣра пана Негрила, вѣра пана Дѣмы Браевича дворника, вѣра пана Юргича, вѣра пана Ёана Оураклн, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Ёанчи логошета, вѣра пана Ёана Жулнча, вѣра пана Станчюла Поннча, вѣра пана Кръсти Черногъ, вѣра пана Късти вистіарника, вѣра пана Кости Яндронникъвъ, вѣра пана Тоадера Басквичча, вѣра пана Ѓынн вистіарника, вѣра пана Поркы чашника, вѣра пана Бадн дворника, вѣра пана Луку комиса и вѣра въсѣхъ болѣрь нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ г(о)сп(о)д(а)рѣ нашн землн, вт(ѣ) дѣтен нашнх(ѣ) нли вт(ѣ) братіи нашнх(ѣ) нли вт(ѣ) нашего племени, бѣд(и) кого б(о)гѣ изберетъ быти, тотъ що бы не порѣшилъ нашего дааніа, але що бы оутвѣрдилъ и оукрѣпилъ выше писанному монастырю нашему понеже если даи и потвѣрдили въ зад(8)шіе с(вѣ)почившіх(ѣ) родителіе нашнх(ѣ) и за нашего здравіе и за дѣтен нашнх(ѣ).

Ѳ на болюши крѣпости тому въсему выше писанному, велѣни есми нашему
вѣрному пану Мнѣхлану логовету писати и нашу печать привѣстити к сему листу
нашему.

Писа Шандоръ, оу Гочавѣ в(ъ) лѣто х^сѣндѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца юліа ѣ.

⟨Pe verso, însemnare contemporană⟩: ДВОРИНЕЦИ И ФИНКТЫ¹рЪЛЕ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoie și cu inimă curată și luminată și dăm și întărim satele mănăstirii noastre de la Neamț, unde este hramul sfânta Înălțare, anume Dvorenști, pe Moldova, și Fintirele, pe Pobrata, pe care sat l-a dat mănăstirii noastre pan Cristea, din uricul său. Toate aceste mai sus-scrise să fie mănăstirii noastre uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul Dvorenștilor să fie după hotarul vechi, pe unde au hotărnicit pan Negrea: mai jos de sat, la fîntînă, apoi în sus pe apă, de la apă la un stejar, de la stejar mai sus, la Cetățuie, de la Cetățuie la movila găunoasă, de la movila găunoasă peste dumbravă, apoi la marginea dumbrăvii, o movilă, iar de la această movilă drept la Moldova. Iar hotarul Fintirelelor să fie după toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici, credința panului Oană Ureacle, credința panului Ion Balcean, credința panului Oancea logofăt, credința panului Oană Julici, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Cristea Negru, credința panului Costea vistier, credința panului Costea al lui Andronic, credința panului Toader al lui Vasco, credința panului Gînea vistier, credința panului Porcu ceașnic, credința panului Badea vornic, credința panului Luca comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clintească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească mai sus-scrisei mănăstiri a noastre pentru că am dat și am întărit pentru pomenirea sfîntrăposaiilor noștri părinți și pentru sănătatea noastră și a copiilor noștri.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Șandru, la Suceava, în anul 6954 (1446), luna iulie 20.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Dvornestî și Fintirele.

Arh. St. București, M-rea Neamț, XXI/4. Orig., perg. (24,5 × 26 cm), pecete atîrnată, pierdută.

Cu o copie modernă și două copii, autentificate în 1857 mai 10, după o trad. veche. Două foto., la Inst. de Ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/182 și III/194. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 111—113, și alta, încredințată la 1800 noiembrie 16, de Pavel Debrîț polcovnic, după o trad. veche, ibidem, CLXXV/8. O trad. veche se afla în fondul de doc. al Arh. St. Iași distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 1 764, op. 2 013, dos. 4 062, f. 351.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 488 (facs.); Costăchescu, Doc., II, p. 270—271 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 220—221 (trad.).

¹ Omis.

† М(н)а(о)стію б(о)жію, мы, Стефанъ воєвода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, вѣсѣмъ кто на нѣ взритъ(ъ) на нѣго слышитъ чточи, вже тоти истинънии слови наши, на нѣмъ Блжкв

и Сима, служилъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ(ъ), <мы>¹, видѣше нхъ(ъ) правую и вѣрную службу до насъ(ъ), жаловалъ есмн нхъ(ъ) ѡсобною нашею <милостію н>¹ далъ есмн намъ, ѡ нашѣмъ землѣ, в Молдавскѣмъ, село гдѣ естъ(ъ) домъ нхъ(ъ), на Ъзеръ<у>¹ ¹ <Ѣ>¹зерѣнѣаъ.

То есмн далъ прѣдъ <ре>²ченное село намъ врихъ, съ вѣсѣмъ <доходомъ, намъ, н>¹ дѣтемъ нхъ(ъ), и братиамъ <н>¹хъ, и <вн>¹скѣмъ<ам>¹ нхъ(ъ), и внчатомъ нхъ(ъ), <н прѣвнччатомъ нхъ(ъ)>¹, и пращѣратомъ нхъ(ъ) и вѣсѣмъ ро>¹ду нхъ(ъ), непо<р>¹ушено николѣже, на вѣкы.

<Ѣ хот>¹аръ томъ селу, по вѣсѣмъ своимъ старѣымъ х>¹отарѣмъ, куда нз вѣка вжнеали.

<Ѣ н>³а то естъ(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, више⁴ пис(а)нного Стефана воеводы, вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгои логофета, вѣра пана Петра Гудича, вѣра пана Негрила, вѣра пана Думы Браевнч>¹а дворянина, вѣра пана Юргича, вѣра пана Ъанчи логофета, вѣра пана Баны <Оу>²рѣкан, вѣра пана Кости прѣкалаба, <вѣра па>³на Ивана Бѣлѣчана, вѣра пана Станчула Понича, вѣ>¹ра пана Кости Индронковича>¹, вѣра пана Баны Жвлича, вѣра пана Тадора Басковнча>¹, вѣра пана Поркы, вѣ>¹ра <па>¹на Бадн дворянина, вѣра пана Гини вистарника и <вѣ>¹ра вѣсѣхъ(ъ) нашихъ(ъ) бояръ молдавскыхъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И будъ кто к<ого>² Б(ог)ъ нзбер>³етъ бити г(о)сп(о)д(а)ремъ в наш<ен>³ земли, на>³и ѡт(ъ) дѣт<ен н>²ашныхъ(ъ) или ѡт(ъ) братіи нашихъ(ъ) или>¹ будъ кто ѡт(ъ) нашего племени, тотъ <де>²и нашего дадннѣ намъ не порушилъ, али би намъ вкрѣпилъ(ъ) и втвѣрдилъ понеже сѣж>²или намъ право и вѣрно.

Ѣ на болшеке крѣ>³постъ томъ вѣсѣмъ више пис(а)нномъ, вѣлѣли есмы>¹ нашему вѣрномъ пану Михан<а>¹у логофету пис(а)ти и печатъ нашему <прѣснх>¹ к семъ нашему листву.

Пис(а) Т<ад>²оръ, в Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) х<с>¹и<ст>¹а, м(ѣ)с(ѣ)ца дек(е)бр(а), Ѣі д(ѣ)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, anume Baicu și Sima, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, <noi>¹, văzînd slujba lor dreaptă și credincioasă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră <milă și>¹ le-am dat, în țara noastră, în Moldova, satul unde este casa lor, la Iezer ... ¹ <Ie>¹zereanul. Și le-am dat satul înainte spus uric, cu tot <venitul, lor, și>¹ copiilor, lor și fraților lor, nepoatelor lor, și nepoților lor, <și strănepoților lor>¹, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

<Iar hot>¹arul acestui sat să fie pe toate vechile sale hotare, pe unde au folosit din veac.

<Iar>³ la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici, credința panului Oancea logofăt, credința panului Oană <U>²reacle, credința panului Costea pircălab, <credința pa>³mului Ion Bălăcean, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Costea al lui Andr<onic>¹, credința panului Oană Julici, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Porcu, credința panului Badea vornic, credința panului Ghinea vistier și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Și pe oricine Dumnezeu îl va alege să fie domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații <noștri sau>¹ oricine din neamul nostru, acela să nu

ле клитеască даня noastră, ci să le întărească și să le împuternicească pentru că ne-au slujit drept și credincios.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, <am>¹ poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să scrie și să <atirne>¹ pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris T<ad>²or, la Suceava, în anul 6954 <1446>, luna decembrie, 18 zile.

Bibl. Acad., MCCXIII/1. Orig., perg. (34 × 27 cm), rupt și șters la îndoituri, pecete atr-nată, pierdută.

Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/258 și III/201 a și b.

¹ Rupt.

² Șters.

³ Rupt și și șters.

⁴ t, scris de aceeași mână, peste n.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Стефан(ъ) воевод(а), г(о)с(по)д(а)ръ Землн Молдавскон. Зна>¹меннто чиним(ъ), не снмъ нашим(ъ) лнстом(ъ), въслм(ъ) кто нем(ъ) [оузн] оузнт(ъ) нан <его>¹ оуслышнт(ъ) чтѣчн, шже тот(ъ) нстинны н насъ вѣр<нын>¹ болярн(ъ), пан(ъ) Шандро спадаръ слѣжнл(ъ) нам(ъ) пра<во н вѣрно>¹. Тѣмъ, мы, вндѣвшє его правою н вѣрною слѣжбою до нас(ъ), жаловалн есмн его шсобною нашею мноостію н далн есмн емү, оу нашєн землн, оу Молдавскон, села, надъ Ннстрн, <на>¹ нмѣ: Колешєвцн, н Рышчннцн, н Дѣбєвал, н Нєпоротова, н Бншнєвцн, н Ёжогєв(ъ) н, на оустнє Кєбылчннн, гдє єст(ъ) млнн(ъ).

Тое оуєє вышє писанное да єст(ъ) емѣ шт(ъ) нас(ъ) оузнкъ н сѣ въсѣлмъ доходом(ъ), емѣ, н дѣтем(ъ) его, н братнам(ъ) его, н оушѣчатом(ъ) его, н праоушѣчатом(ъ) его, н пращѣрѣтом(ъ) его н въсемѣ родѣ его нєпорѣшено ннколнжє, на вѣкн.

И хотар(ъ) тѣмъ сєломъ, сѣ въсѣлмн старымн хотарн, кѣда нз вѣка оузнвалн.

За <т>¹ал вышє писаннал сєла тѣгал сѣ пан(ъ) Шєндрнка прєд(ъ) намн н прєд(ъ) нашымн <воары>², не паном(ъ) Нєгрнлом(ъ) н сѣ па<номъ>¹ Ба<лч>¹аном(ъ) н сѣ паном(ъ) Сѣрѣбоуломъ, оу Гочавѣ, н добыл(ъ) пан(ъ) Шєндрнка <сѣ пра<во>¹мъ <сєномъ п>¹рнєвлнємъ; н не нмают(ъ) оуспомннатн тотн прѣдрєчєны пановє ш тыто вышє писаны сєла на пана Шєндрнка, ннколн, на вѣкн, занѣжє зыскал(ъ) Шєндрнка нсѣ <вѣс>¹его права шко вышє пишємъ.

И на то єст(ъ) вѣра нашєго г(о)с(по)дствє, вышє писаннаго Стєфана воеводы, н вѣра нашнх(ъ) боляр(ъ): вѣра пана Нлгога н вѣра пана Пєтра Хѣднча, вѣра пана Дѣмы Браєвнча дворннка, вѣра пана Юргнча н зѣта его, пана Бѣнчн логєшєта, вѣра пана <Костн в>¹нстнѣрннка, вѣра пана Костн Индроннка, вѣра пана Бѣны Жѣл<нч>¹а, вѣра пана Бѣны Оуѣѣклє, вѣра пана Стѣнчѣла Поннча, вѣра пана Анєннша спадарѣ, вѣра <па>¹на Баскана столннка, вѣра пана Касконє комнса н вѣра въсѣ<хъ>¹ нашнх(ъ) боляръ молдавскнх(ъ), н велнкнх(ъ), н малых(ъ).

И по нашєм(ъ) жнвотѣ, кто боудєт(ъ) господа<ръ>, нан штъ>¹ дѣтєн нашнх(ъ) нлї шт(ъ) братєн нашнх(ъ) нлї шт(ъ) нашєго плємєнє, боуд<дн к>¹то, кого Б(ог)ъ нзбєрєт(ъ) бѣтн, тот(ъ) шє бѣ емѣ не порѣ<ш>¹нлѣ <наш>¹его даанна, <алн шє бѣ оуѣвѣрднлѣ н оукрѣпн>³лѣ занѣжє есмн емѣ далн за его правою н за вѣрною слоужбою < н за>³ доб<ы>¹лѣ не права шко вышє пишємъ.

Ѣ НА БОЛШЕЕ ПОТВЕРЖДЕНІЕ ТОМЪ ОУСЕМЪ, ВЕЛѢЛИ <ЕСЛИ НАШЕМО>¹ ВЪРОМОЪ
 ПАНЪ МИХАНАЪ ЛОГОФЕТЪ ПИСАТИ И ПРИКЪСНТИ>¹ НАШЪ ПЕЧАТЪ) К СЕМЪ НАШЕМОЪ ЛИСТОУ.
 Пис(а) Тадоръ) Продановъ), оу Гочакъ, в(ъ) лѣт(о) 7529 ГЕН(аріа) АѢ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios boier al nostru, pan Șandro spătar, ne-a slujit drept <și credincios>¹. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, satele, pe Nistru, anume: Coleșeuți, și Rîșcînți, și Dubovaia, și Neporotova, și Vișneuți, și Ojogov și, la gura Cobîlcinei, unde este moara.

Toate aceste mai sus-scrise să-i fie de la noi uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Pentru aceste mai sus-scrise sate s-a pîrit pan Șendrică, înaintea noastră și înaintea <boierilor>² noștri, la Suceava, cu pan Negrilă, și cu pa(n)¹ Ba<ice>¹an și cu pan Sirbu, și a cîștigat pan Șendrică cu dreptul <său>¹ privilegiu; și să nu mai pomenească acești pani mai înainte ziși panului Șendrică de aceste sate mai sus-scrise, niciodată, în veci, pentru că a cîștigat Șendrică cu toată dreptatea, cum scriem mai sus.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și a boierilor noștri: credința panului Neagoe și credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Iurghici și a ginerelui său, pan Oancea logofăt, credința panului <Costea v>¹is-tier, credința panului Costea Andronic, credința panului Oană Jul<ici>¹, credința panului Oană Ureacle, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Dieniș spătar, credința <pa>¹nului Vascan stolnic, credința panului Cascoie comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn, <sau din>¹ copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, <ci să le-o întărească și>³ să le-o împu-ternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă <și pentru că>³ a cîștigat cu dreptate, cum scriem mai sus.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor acestora, am poruncit credincio-sului <nostru>¹ pan Mihail logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador al lui Prodan, la Suceava, în anul 6955 <1447> ianuarie 14.

Bibl. Acad., XXXI/63. Orig., perg. (26,5 × 38,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

Cu o trad. incompletă, din 1805 aprilie 28, de Pavel Debrici polcovnic. O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 114—115. O foto., puțin lizibilă, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/244.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 55—57 (text slav, după copia lui Bogdan, și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 273—275 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 221—222 (trad.).

¹ Șters.

² Omis.

³ Rupt și șters.

⁴ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Стефанъ воевод(а), господаръ Земли Молдавской. Знаменито чинимъ(ъ), нсѣмъ(ъ) лнстомъ(ъ) нашимъ, вѣсѣмъ(ъ) кто на нѣ оуэригъ или его слышитъ чтѣчи, вже прозволн г(оспо)дство ми, нашимъ бл(а)гнмъ бл(а)гопронзволѣнемъ, и чнстимъ(ъ) и свѣтлымъ(ъ) срѣдъ(ъ)цемъ, и съ вѣсею нашею доброю волею и шт(ъ) Б(ог)а помощіа, яко да оутвердимъ и оукрѣпимъ монастырю нашему шт(ъ) Молдавици, идеже ест(ъ) храмъ(ъ) с(вѣ)л(а)-т(а)го Бл(а)говѣщеніа прѣс(вѣ)л(а)тѣи Б(огороди)ци, дааніе с(вѣ)л(а)топочинешаго родителѣ нашего, Ілѣѣандра воевуд(ы), поченше мыто ндѣчи до Ъгрѣскви Земли що ест(ъ) ниже монастырѣ, на Ѣстіе Молдавици, и селѣ що ест(ъ) оу мыта, где былъ(ъ) жѣде Кръстѣ, и на Прѣтѣ, едно озеро, на нмѣ Блншчатѣл(ъ), и съ оушми своимъ грѣламъ, и на Кнѣлчи, една паснка, на нмѣ Брумарека паснка, и съ полѣною.

И такожде, дали есмѣ нмѣ мѣсто¹ шт(ъ) насъ, половинна шт(ъ) Калугерского Бродѣ и съ половинна мыта, и съ половинна перевоза, и съ половинна шт(ъ) озерѣ що к тому мыту прислѣхаютъ и съ половинна шт(ъ) оусего приходѣ, частъ кнѣгини нашей. И такожъ, нмаемъ дати тому прѣд(ъ) реченному монастырю, на кажды годъ(ъ), по десѣтъ вочки вѣна. То е вѣсе выше писанное да ест(ъ) нашему монастырю оуригъ и съ оушм(ъ) доходѣмъ(ъ), непорѣшено николѣ, на вѣки.

И хотаръ томѣ селѣ шт(ъ) мыта и тон паснѣ шт(ъ) Кнѣ(а)ча да ест(ъ) съ оушми старыми хотарми, кѣда из вѣка оживали.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспо)дства ми, выше писаннаго Стефана воевуд(ы), и вѣра боярѣ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгон логовета, вѣра пана Нѣтра Гѣднѣ, вѣра пана Нѣгрѣла, вѣра пана Дѣмѣ Браевнѣ дворника, вѣра пана Нѣвана Бѣлѣана, вѣра пана Кости вѣстѣарника, вѣра пана Манѣла Грнѣнна, вѣра пана Стѣнѣла Пѣнѣча, вѣра пана Кости Індѣрѣнѣковнѣча, вѣра пана Тѣдора Бѣсковнѣча, вѣра пана Бѣны Жѣлнѣча, вѣра пана Оѣнѣчн логовета, вѣра пана Пѣрки чѣшника и вѣра вѣсѣл(ъ) боярѣ нашихъ(ъ), вѣлнѣлнхъ(ъ) и малѣлнхъ(ъ).

И по нашемъ живѣтѣ, кто вѣдетъ(ъ) господарѣ нашѣн земли, шт(ъ) дѣтѣн нашихъ(ъ) нѣ шт(ъ) братѣн нашихъ(ъ) нѣ шт(ъ) нашего плѣмене, вѣд(н) кто, кого Б(ог)ъ избѣретъ быти, тотъ що бы нмѣ не порѣшилъ нашего дааннѣ, але що бы нмѣ потвѣрдилъ и оукрѣпилъ понеже есмѣ дали то е unseremъ монастырю, по нашѣн добромъ воли, якожъ выше писѣлѣмъ(ъ).

И на болѣе потвѣрѣденне томѣ вѣсѣмѣ выше писанному, вѣлѣли есмѣ unseremъ вѣрному панѣ Мнѣхѣлѣ логоветѣ писати и прнѣсѣти нашѣ печать к сѣмѣ лнстоѣ unseremъ.

Пнс(а) Лѣка грамѣтнѣ(ъ), оу Сѣчѣрѣ, в(ъ) лѣтѣ хѣцнѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца фѣв(рѣ)рѣа, дѣ д(ѣ)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a voit domnia mea, cu bunăvoia noastră, și cu inimă curată și luminată, și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să întărim și să împuternicim mănăstirii noastre de la Moldovița, unde este hramul sfânta Bunavestire a preasfintei născătoare de Dumnezeu, dania sfânt-răposatului părintelui nostru, Alexandru voievod, începînd cu vama ce duce în Țara Ungurească, care este mai jos de mănăstire, la gura Moldoviței, și satul care este la vamă, unde a fost jude Cristea, și, pe Prut, un iezer, anume Gemelele, și cu toate girlsle sale, și, la Chigheci, o prisacă, anume prisaca lui Brumar, și cu poiana.

Și, de asemenea, le-am dat de la noi vama, jumătate din Vadul Călugăresc și cu jumătate din vamă, și cu jumătate din vama de trecere, și cu jumătate din iezerile ce ascultă de această vamă și cu jumătate din tot venitul, partea cneaghinei noastre. Și de asemenea, vom da acestei mănăstiri mai înainte, în fiecare an, cîte zece buți de vin. Toate acestea mai sus-scrise să fie mănăstirii noastre uric și cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat de la vamă și al acestei prisăci de la Chigheci să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Negrilă, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința panului Ion Balcean, credința panului Costea vistier, credința panului Manoil Grecu, credința panului Stanciul Ponici, credința panului Costea al lui Androinic, credința panului Tador al lui Vasco, credința panului Oană Julici, credința panului Oancea logofăt, credința panului Porcu ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească, pentru că am dat acestei mănăstiri a noastre, de bună-voia noastră, precum am scris mai sus.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Mihail logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca gramatic, la Suceava, în anul 6955 (1447), luna februarie, 11 zile.

Muzeul Județean Suceava, Inv. nr. 2159.

Orig., perg. (30 × 27,7 cm), pecete atîrnată, stricată.

Cu o trad., din 1771 august 16, de Vartolomei Măzăreanu arhimandrit al M-rii Solca. Un rez. germ., din sec. XVIII, la Arh. St. Suceava, Fond M-reă Dragomirna, I/3 (fost la M-reă Dragomirna, nr. 116).

Trei foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/81, 183 și 245, și alta, după trad. din 1771, ibidem, III/31 a și b. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 116—117.

EDITII: Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 61—62 (trad. germ.); Balan, *Noui doc. clmpulungene*, p. 11—12 (trad. rom., după o trad. germ. din Arh. Regională din Cernăuți); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 281—283 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 222—223 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ Omis.

273

1447 (6955) august 22, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Петръ воевод(а), г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, и ис сѣмъ листомъ нашимъ, въсѣмъ кто на н(ъ) оузрнт(ъ) нлі его оуслышит(ъ) чтоучи, вже бл(а)гопронзволи г(о)сп(о)дство ми, нашимъ бл(а)гнмъ пронзволеніемъ(ъ), и чнстимъ(ъ) и свѣтлимъ сръд(ъ)цемъ и съ въсѣхъ нашехъ доброхъ волехъ, яко да оутвърдимъ и оукрѣпимъ наш(ъ) монастиръ шт(ъ) Немцѣ, яже ест(ъ) храмъ(ъ) с(вѣ)т(о)е Бъзнесеніе Г(о)сп(о)да Б(о)га и сп(а)са нашего Н(св)св Х(рн)ста, и оучинили есми въ зад(в)шіе с(вѣ)топочившаго шт(ъ)цѣ нашего Ялександра воевод(ы), и за наша здравіе и дали есми сес(ъ) лист(ъ) нашъ селамъ монастирскимъ шт(ъ) Немцѣ, на имѣ: Темнишеци, и Двореници,

и Кръстїенеци, и Бѣлошечи, и Жемнеци, и Пашко, и Петрика, и, на оустїе Краковѣ, Савчеци, и Башотѣн(и), и Фынтинѣле, и Дѣмберѣвци, и Телебѣчници, съ млины, и Клокочна, и Кобычници(и), и Билосовци, <и>¹ Драгомиреци, и Хлапечи, и шзеры нх(ъ), Лвчїю и Захорна.

Тоты сел(а) оуш выше писанных(ъ) и шзеры що бы сѧ никто шт(ъ) наших(ъ) пановъ не оумѣшал(ъ) ни оу чим(ъ) але що бы не платили намъ дан(ъ), ни посада(ъ), ни наниш(ъ), ни подвода(ъ), ни оу жолду що бы не платили, ни на млин(ъ), ни на город(ъ) що бы не робили; ни глобнїци, ни припашари, ни шслухаре що бы не смѣли бантовати нх(ъ), а ни суд(ь)ци глобн оузѣти шт(ъ) тых(ъ) люд(ї) шт(ъ) тых(ъ) сел(ъ), ни глобнїци нх(ъ), ни припашаре, ни глобоу, ни третинноу оузѣти шт(ъ) тых(ъ) сел(ъ), хотѣ бвдет(ъ) меж(е) тѣмн людмн д(в)шегвество, хотѣ татев, хотѣ бвд(и) ка[ка]кое дило, или великое, или малое; що бы наши рѣд(ь)ци дила не имали судити нх(ъ) лод(ї) а ни грабнїти нх(ъ), але сами калугери шт(ъ) монастырѣ шт(ъ) Немцѣ съ егуменомъ и с ким(ъ) они знают(ъ) що бы соудили свои люд(ї) шт(ъ) тых(ъ) выше писанных(ъ) сел(ъ) и що бы они оучинили с тою глобою как(о) знают(ъ) и ни жадною нашу службу, а ни работу що бы не платили намъ тоты люд(ї), а ни платили намъ, развѣ вонска, коли г(оспод)ство ми пондет(ъ) своимъ житомъ.

Ѣ кто имет(ъ) оумѣшати сѧ оу тое выше писанное оузѣти бвд(и) що, черес(ь) нашу лнст(ъ), или глобъ или бвд(и) що, тот(ъ) оузрнт(ъ) великою казни и оургїю г(оспод)ства ми и да ест(ъ) непростъ шт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а.

Тое вѣ<се>¹ выше писанное що бы тому пред(ъ) реченному монастыреви было непорученно, ни [ни] оу одномъ нити, до живота г(оспод)ства ми.

Ѣ на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства ми, выше писанного, ми, Петра воевод(ь), и вѣра брата г(оспод)ства ми, Роман(а) воевода, и вѣра оушнх(ъ) бояръ наших(ъ) молдавских(ъ), великих(ъ) и малых(ъ).

Ѣ на болшею крѣпостъ тому вѣсему выше писанному, велѣли есми нашему вѣрному пану Нлїи логовету привѣснїти нашу печат(ъ) к сему лнсту наш<е>¹му.

Ѡанца пис(а), оу Сочавѣ, в(ъ) лѣто <с>цнѣ, м(ѣ)с(ѣ)ца ауг(уста) кѣ.

<Pe verso, insemnare contemporană>: За глобнїци.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoia noastră, și cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoia noastră, să întărim și să imputernicim mănăstirea noastră de la Neamț, unde este hramul sfinta Înălțare a Domnului Dumnezeu și a mintuitorului nostru Isus Hristos, și am făcut pentru pomenirea sfîntrăposatului tatălui nostru, Alexandru voievod, și pentru sănătatea noastră și am dat această carte a noastră satelor mănăstirești de la Neamț, anume: Temișești, și Dvorenști, și Cristienești, și Băloșești, și Geminești, și Pașco, și Petrică, și, la gura Cracăului, Saucești, și Bașoteni, și Fintinele, și Dumbrăvița, și Telebecinți, cu mori, și Clococina, și Cobicini, și Bilosăuți, <și> ¹Dragomirești, și Hlapești, și iezerele lor, Luciu și Zahorna.

În toate aceste sate mai sus-scrise și iezere să nu se amestece întru nimic nimeni din panii noștri și să nu ne plătească dare, nici posadă, nici iliș, nici podvodă, nici la jold să nu plătească, nici la mori, nici la cetate să nu ne muncească; nici globnicii, nici pripășarii, nici osluharii să nu îndrăznească să-i tulbure și nici judecătorii să nu ia gloabă de la acești oameni din aceste sate, nici globnicii lor, nici pripășarii să nu ia din aceste sate nici gloabă, nici tretină, chiar dacă între acești oameni va fi dușegubină, fie tîlhărie, fie orice fel de faptă, sau mare sau mică; dregătorii noștri să nu aibă dreptul să judece pe oamenii

lor și nici să-i prade, ci numai călugării de la mănăstirea de la Neamț cu egumenul și cu cine știu ei să judece pe oamenii lor din aceste sate mai sus-scrise și să facă ei cu această gloabă ce știu și să nu plătească acești oameni nici o slujbă a noastră și nici o muncă și să nu ne plătească, în afară de oaste, cînd domnia mea va merge cu viața sa.

Iar cine se va amesteca în aceste mai sus-scrise să ia orice, peste cartea noastră, sau gloabă sau orice, acesta va vedea marea pedeapsă și urgia domniei mele și să fie neiertat de Domnul Dumnezeu.

Toate acestea mai sus-scrise să fie acestei mai înainte zise mănăstiri neclintit, nici [nici] într-un fir de ață, în viața domniei mele.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului, noi, Petru voievod, și credința fratelui domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt, să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oanța, la Suceava, în anul 6955 <1447>, luna august 22.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Pentru globnici.

Arh. St, București, M-rea Neamț, XXI/5. Orig., perg. (36 × 26 cm), pecete atîrnată, pierdută. Cu o trad., din 1803 iunie 15, de Pavel Debrici polcovnic.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXVIII/3, și o copie, de I. Bogdan, cu data de an greșită: 6958 <1450>, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 192–195. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/49 a, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/184.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 38 (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 489 (facs.); Nicolaescu, *Doc. slav.-rom.*, p. 221–225 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 288–290 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 223–224 (trad.), D. Constantinescu, *Mormîntul domnesc din Măndăstirea Neamțului*, în „Memoria Antiquitatis”, III, Piatra Neamț, 1971, p. 288 (facs.).

¹ Omis.

274

1448 (6956) februarie 18, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію <мы>¹, Роман(ъ) воевода, господарь Земли Молдавѣскон. Чиним(ъ) знаменито, снм(ъ) нашим(ъ) листомъ, въсѣмъ кто на нѣ оуэрит(ъ) ни ег оуслышит(ъ) чтоучи, аже тот(ъ) вѣрныи нашъ слоуга, пан(ъ) Петра, Томин(ъ) с(ы)нь, слоужилъ прѣжде родителю нашемъ правкою слоужбою и д(ъ)нес(ъ) слѣжитъ нам(ъ) вѣрою и правдою. Тѣмже, мы, видѣше вѣрною ег оу слоужбѣ до нас(ъ), и жаловали есми ег оу шчобною нашею м(н)л(о)стію и дали есми емъ шдино село, 8 нашеи земли, на имѣ Сторожинецъ, на Серетѣ, повѣше Роуча.

И хотаръ томоу селъ, коуда оуживало тое село из давна. И такж(е), к томъ селоу и к томъ хотарю, и Серебоулова полѣна.

То да ест(ъ) емъ оурик(ъ) съ въсѣмъ дохвд(о)мъ, емъ, и дѣтем(ъ) ег оу, и оуишчатум(ъ) ег оу, и прѣоуноучатум(ъ) ег оу, и прѣсчюрѣтум(ъ) ег оу и въсемъ родоу ег оу, кто боудет(ъ) наи ближе.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)сподства ми, Роман(а) воеводы, и вѣра възлюбленнаго брата г(о)сподств(а) ми, Илихна, и вѣра бояръ наших(ъ): вѣра пана Ыны дворника великого, и вѣра пана Манонла Великого, и вѣра пана Костѣ прѣкалаба и брата ег оу, пан(а) Петра, и вѣра пана Шефсла Жюмотатевича, и вѣра пана Миклаѣ

ГРЕБЛА, и вѣра пана МНКЪЛЫ вистѣрника, и вѣра пана Хвѣдка Цинбора, и вѣра пана Шандрыкы апрода, и вѣра боарѣ нашихъ(ъ), белныхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И такъж(е), кого Б(огъ) изберетъ(ъ) господаремъ(ъ) быти оу нашемъ земли, по нашемъ(ъ) жнѣотѣ, или шт(ъ) нашихъ(ъ) братѣи, или шт(ъ) нашихъ(ъ) дѣтѣи, то да емъ не порѣшитъ(ъ), али емоу потверѣдитъ(ъ) наше даніе. И кто порѣшитъ(ъ) наше даніе, тотъ(ъ) да естъ(ъ) проклѣтъ(ъ) шт(ъ) Б(огъ)а, и шт(ъ) прѣчистон его м(а)т(е)ре, и шт(ъ) дѣв(а)н(г)елнсты, и шт(ъ) вѣи вѣрховныхъ(ъ) ап(о)ст(о)лы и шт(ъ) тѣи с(вѣ)тыхъ(ъ) шт(ъ)ца, нже въ Никен.

И на¹ болшее потверѣженіе томъ въ семъ вѣше писаномъ, велѣан есми нашемъ логофетоу, пану Станчулѣ, прѣчистн нашу печатъ и к семъ лнстѣ.

Пис(а) оу Сочачѣ, в(ъ) лѣт(о) 7338² фек(р)аріа нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, <noi>¹, Roman voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această credincioasă slugă a noastră, pan Petrea, fiul lui Toma, a slujit mai înainte părintelui nostru cu dreaptă slujbă și astăzi ne slujește cu credință și cu dreptate. De aceea, noi, văzînd dreapta lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat un sat, în țara noastră, anume Storojineț, pe Siret, mai sus de Rubcea.

Iar hotarul acestui sat să fie pe unde a folosit acest sat de demult. Și, de asemenea, pe lângă acest sat și pe lângă acest hotar, și poiana Sîrbului.

Acesta să-i fie uric cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat.

Iar la aceasta este credința domniei mele, Roman voievod, și credința iubitului frate al domniei mele, Iliho, și credința boierilor noștri: credința panului Oană mare vornic, și credința panului Manoil cel Mare, și credința panului Costea pircălab și a fratelui său, pan Petru, și credința panului Șteful al lui Jiumotate, și credința panului Miclea Greul, și credința panului Micul vistier, și credința panului Hodco Știbor, și credința panului Șandrică aprod și credința boierilor noștri, mari și mici.

Și, de asemenea, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, după viața noastră, sau din frații noștri sau din copiii noștri, acela să nu-i clinească, ci să-i întărească dania noastră. Iar cine va clinti dania noastră, acela să fie blestemat de Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 4 evangheliști, și de cei 12 apostoli de frunte și de cei 318 sfinți părinți, care au fost la Nicheia.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit logofătului nostru, pan Stanciul, să atirne pecetea noastră la această carte.

Scris la Suceava, în anul 6956 <1448> februarie 18.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5332. Orig., perg. (29,8 × 21 cm), pecete atirnată, cu legenda: † Печать Іуана Іаіа воєвода господарѣ Земли Молдавской. * * *

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII 58, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 123—124. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/59. Alte foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/259 și III/195 și 202.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 490 (facs.); Уляницкій, *Матеріалы*, p. 70 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 6—7 și 70—71 (trad., după Уляницкій); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 299—301 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 225 (trad.).

¹ Omis.

² Prezența pecetii lui Iliș voievod pe un act al fiului său, Roman, este explicabilă, avîndu-se în vedere răstimpul scurt al domniei acestuia.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Роман(ъ) воевод(а), г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон, н съ радою ш(тъ)ца моего, Иліа воевод(ы), н маткы моен, Маренѣ г(оспо)жда, н съ всен нашен чнстою радѣ н съ оуспнм нашнм божн. Чиннмо знаменнто, нсѣмъ лнстом(ъ) нашнм(ъ), оуспнм(ъ) добрым(ъ), кто на нем(ъ) оузрнтъ нли его вслышнт(ъ) чтучн, вже тот(ъ) нстннын наш(ъ) мнлын штецъ, пан(ъ) Андрих(ъ) Боучаскын, старостѣ Подолскою Землн н Каменскомоу, а то нап прѣвы стоа подлн моего ш(тъ)ца, Иліа воевод(ы), н чннл(ъ) емоу добро многы, а потом(ъ) стоалъ подлн моен маткы, на нмѣ Маренѣ г(оспо)жда, а теперъ стонтъ подлн нас(ъ), н стонтъ ш нашем(ъ) доброту, н пріал мѣ къ его велебности въ мѣсто с(ы)на, а его м(н)л(о)стн да мн бѣдет(ъ) въ мѣсто ш(тъ)ца, н сюбнл(ъ) мнн записал(ъ) сѣ стоати подлн нас(ъ), съ оусею своею радѣ н съ оусею своею моцн, что его м(н)л(о)стн мнлын Б(ог)ъ дал(ъ), н сюбнл(ъ) мн мнло-вати мѣ до своего жнвоста, іако ш(тъ)ца с(ы)на своего мнлвет(ъ), н что бн его м(н)л(о)стн стоалъ подлн нас(ъ) добыти наша шчнзна.

И мы, подлуг(ъ) его м(н)л(о)стн сюбленію н подлуг(ъ) его м(н)л(о)стн записоу въ що нам(ъ) добро чннл(ъ), н записалъ сѣ чнннтн добро мамы, а мы сюбнлн есмо н записалн есмы сѣ, іако нашего много ш(тъ)ца, н потверждаемъ лнстн моего ш(тъ)ца, Иліа воевод(ы), н далн есмы ему шт(ъ) нас(ъ), іако моемъ мнломъ ш(тъ)цу, селы, на нмѣ: Баснловъ, над(ъ) Ннстрѣ, н Борнсово село, н Кочнровъ, Лѣнцовнчово село, н Юрковцн н Бербовцн. То що бн емоу оурик(ъ) н съ въсѣмъ доходом(ъ) н съ оуспнм старымъ хотары, кѣда шт(ъ) вака¹ шжнвалн.

И колн не бѣдем(ъ) подлуг(ъ) держати записн нашего роднтелѣ, Иліа воевод(ы), н нашн записн, а панъ Андрих(ъ) Бучаскын що бн колн(ъ) братн на нашн купцн, оу землн королевскон н оу нашен землн, колн не бѣдемъ ему заплатнты що есмы ему записалн. И мон мнлн штецъ н мы такожде, що бнх мн не моголн мол(ъ)внтн перед(ъ) нашем(ъ) мнлым(ъ) королем(ъ) Полскым(ъ) н Лнтовскон Землн н нных(ъ) <н передъ>² оусѣмъ землѣномъ н перед(ъ) оусею Полскою³ радою.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, Романа воевод(ы), выше писаннаго, н вѣра въсѣхъ божрѣ молдавскых(ъ): вѣра пакна² Косте Перечкѣ великы дворнк(ъ), н вѣра пана Манонла Хотннскы, н вѣра пана Ёана Пѣнтеча, н вѣра пана Козмѣ Шандровнча, н вѣра пана Шефѣла Жвметатнча, н вѣра пана Мнсѣ, н вѣра пана Ходка Шнбора, н вѣра пана Косте чашннка, н вѣра пана Мнклѣ Греоула, н вѣра пана Бѣлоша чашннка, н вѣра пана Петра чашннка, н вѣра пана Мнкоула внстїарннка, н вѣра пана Борчула, н вѣра пана Петра внстїарннка, н вѣра пана Юріа столннка, н вѣра пана Тадора постелннка, н вѣра пана Бѣда столннка² н вѣра пана Нкашко Чортана, н вѣра пана Гѣнѣ, н вѣра пана Нвана Бѣздыга н вѣра въсѣхъ божрѣ нашнх(ъ), великых(ъ) н малых(ъ).

И кто не съдержнт(ъ) наш(ъ) запис(ъ), тот(ъ) да ест(ъ) пократ(ъ)⁴ шт(ъ) вышнаго Б(ог)а, н шт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стіа его м(а)т(е)рѣ, н шт(ъ) вї врѣховных(ъ) ап(о)ст(о)лѣ, н шт(ъ) тїи шт(ъ)ца н да оуподобнт сѣ Іоудѣ <н>² Іріевн.

И на болшен крѣпост(ъ) сему нашем(ъ)² запису, велѣлн есмы нашемъ вѣрономъ н прѣпочтенномъ божрнну, пану Станчылу логобету, писати н нашн печат(ъ) прнвѣснтн к сему нашемъ лнсту выше писанномъ.

Пнс(а) оу Коломы, в(ъ) лѣт(о) x^mш^mц^ms, м(ѣ)с(ѣ)ца ф(евр)в(а)р(іа) кѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Roman voievod, domn al Țării Moldovei, și cu sfatul tatălui meu, Ilie voievod, și al mamei mele, Marena doamna, și cu tot cinstitul nostru sfat și cu toți boierii noștri. Facem cunoscut, cu această carte, tuturor bunilor <pani>⁵, cine o va vedea sau o va auzi citindu-se, că acest adevărat tată iubit al nostru, pan Didrih Buceaschi, staroste al Țării Podoliei

și al Cameniței, mai înainte a stat lângă tatăl meu, Ilie voievod, și i-a făcut mult bine și după aceea a stat lângă mama mea, anume Marena doamna, iar acum stă lângă noi, și stă pentru binele nostru, și m-a luat pe lângă măria sa în loc de fiu, iar milostivirea sa să-mi fie în loc de părinte, și mi-a jurat și mi-a dat în scris că va sta alături de noi, cu tot sfatul său și cu toată puterea sa, pe care i-a dat-o domniei sale bunul Dumnezeu, și mi-a jurat că mă va milui până la sfârșitul vieții sale, precum un tată miluiește pe fiul său, și că milostivirea sa va sta alături de noi ca să ne dobândim moștenirea noastră.

Iar noi, după jurământul milostivirii sale și după înscrisul domniei sale că ne va face bine, și ne-a dat în scris să ne facă bine, iar noi am jurat și am dat în scris, ca unui iubit părinte al nostru, și întărim cărțile tatălui meu, Ilie voievod, și i-am dat noi de la noi, ca unui iubit părinte al meu, satele anume: Vasilău, pe Nistru, și satul lui Boris, și Cuciurău, satul lui Lențovici⁶, și Iurcăuți și Verbăuți. Aceasta să-i fie lui uric și cu tot venitul și cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar dacă nu vom ține după înscrisurile părintelui nostru, Ilie voievod, și după înscrisurile noastre, atunci pan Didrih Buceaschi să fie volnic a lua de la negustorii noștri, în țara craiului și în țara noastră, cînd nu-i vom plăti ceea ce i-am scris. Iar iubitul meu tată și noi, de asemenea, să nu ne putem plînge înaintea iubitului nostru rege al Poloniei și al Țării Lituaniei și al altora, și <înaintea> ² tuturor nobililor și înaintea întregului sfat al Poloniei.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Roman voievod, și credința tuturor boierilor moldoveni: credința pa<nului> ¹ Costea Perecichi mare vornic, și credința panului Manoil de la Hotin, și credința panului Oană Pintece, și credința panului Cozma al lui Șandru, și credința panului Șteful al lui Jumătate, și credința panului Misesa, și credința panului Hodco Știbor, și credința panului Costea ceașnic, și credința panului Miclea Greul, și credința panului Băloș ceașnic, și credința panului Petru ceașnic, și credința panului Micul vistier, și credința panului Borciul, și credința panului Petru vistier, și credința panului Iurie stolnic, și credința panului Tador postelnic, și credința panului Buda stolnic³, și credința panului Ivașco Ciortan, și credința panului Ginea, și credința panului Ion Bizdiga și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar cine nu va ține înscrisul nostru, acela să fie blestemat de Dumnezeu cel preainalt, și de preacurata lui maică, și de cei 12 apostoli de frunte, și de cei 318 părinți și să se asemene cu Iuda <și> ² cu Arie.

Iar pentru mai mare putere a acestui înscris al nostru, am poruncit credinciosului și preacinstiului boier, pan Stanciul logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră mai sus-scrisă.

Scris la Colomeea, în anul 6955 <1448>, luna februarie 23.

Muzeum Narodowe — Cracovia, Biblioteka Czartoryskich, Catalog dyplomatow, nr. 484. Orig., perg., (29 × 22,5 cm), pecete atrnată, stricată; din legendă se mai vede doar: <† Печать Іуа<на>... <Мо>лааско<н>. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/266 a—b. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 125—127.

EDIȚII: Bogdan, *Contribuții*, p. 637—639 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 305—307 (text slav, după Bogdan, *Contribuții*, și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 225—226 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ Așa în orig.

² Omis.

³ аскою, întărit cu aceeași cerneală.

⁴ Pentru прокла<т>.

⁵ Sublințeles în formularul slavon al epocii.

⁶ Textul slav nu permite traducerea „lui Lențea,” așa cum atestă numele ulterior al satului: Lențești.

Peter Woewoda gibt dem heil<igen> Kloster Moldowiza eine Urkunde: wienach vor ihm gekommen seinen Kämärsan und sein Eheweib Stana, und haben aus gutem Willen gegeben dem heil<igen> Kloster eine Schenkis, ihr Haus in der Gasse, die gerade zur Burg geht.

So lange sie jedoch leben, sollen sie in ihrem Hause bleiben, dem Kloster aber jährlich einige Stein Wachs geben. Nach ihrem Leben aber soll das Haus dem Kloster gehören. Deshalb bestätigt auch S<eine>r Hoheit dem Kloster die Herrschaft auf dieses Haus ewiglich, und begnädiget es, dass davon keine Art Giebigkeiten geleistet werde, sondern dasselbe hievon ganz frei bleibe.

V<om> J<ahre> 6956 <1448>.

Petru voievod dă un document sfintei mănăstiri Moldovița, precum a venit, înaintea lui, Cămirzan și soția sa, Stana, și de bunăvoia lor au dat sfintei mănăstiri danie casa lor din ulița ce duce drept la cetate.

Cît timp vor fi în viață, vor rămîne în casă; dînd însă mănăstirii, în fiecare an, o camănă de ceară. După viața lor însă casa va aparține mănăstirii. De aceea, înălțimea sa întărește în veci mănăstirii stăpînirea asupra acestei case și o miluește ca nici un fel de slujbe să nu facă, ci să fie întru totul scutită de acestea.

În anul 6956 <1448>.

După Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 63. Trad. prescurtată.

O trad. rom., de I. Bogdan, după Wickenhauser, la *Bibl. Acad.*, ms. nr. 5 233, f. 161.

Datat din perioada anului 1448 în care Petru voievod este atestat documentar ca domn.

ALTE EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 374 (trad. rom., după Wickenhauser); *D.I.R.*, A, I, p. 227 (trad., după Costăchescu).

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Петрѣ воєвода, г(о)сп(о)д(а)рѣ земли Молдавскон. Знаменито чинимѣ, и нс сѣмѣ лнстомѣ нашнмѣ, вѣсѣмѣ кто на н(ѣ) оуэриѣ(ѣ) наі его оуслишнѣ(ѣ) чтоучи, вже бл(а)гопронзволи г(о)сподство мн нашнмѣ бл(а)гнмѣ пронзволеніємѣ и чнстимѣ(ѣ) и свѣтлнмѣ(ѣ) срѣд(ѣ)-цемѣ и оучинилн есми вѣ за д(ѣ)шнѣ с(вѣ)топочнвшнх(ѣ) роднтелн нашнх(ѣ) и за наше здравіе ꙗко да оутврѣднмѣ наш(ѣ) монастнрѣ вт(ѣ) Полѣнѣ, нже ест(ѣ) храм(ѣ) С(вѣ)того Ннколѣ, и далн есми сес(ѣ) лнст(ѣ) наш(ѣ) селамѣ монастнрскнмѣ(ѣ), людемѣ вт(ѣ) Чюлннцн, и вт(ѣ) Берестѣнн и вт(ѣ) Рошка, що ест(ѣ) блнз(ѣ) Хролова, на то що бы не платилн дан(ѣ), ни посад(ѣ), ни подводѣ, ни нлнш(ѣ), ни на млнны що бы не робнлн, ни оу жоладѣ що бы ходнлн, ни бочки нашн що бы не вознлн и ни вднѣ нашѣ слѣжбоу що бы не нмалн.

И варе кѣлко кожохарн сѣт(ѣ) оу тых(ѣ) сел(а) нлн бѣд(н) какнн мастера, що бы монастнрю был(ѣ) тот(ѣ) вес(ѣ) прнход(ѣ).

И також(ѣ), сѣд(ѣ)цн вт(ѣ) Исоух(ѣ) и вт(ѣ) Хролова и глобнцн нх(ѣ), ни припашарн, що бы не нмалн днла сѣднтн тых(ѣ) люд(і), ни грабнтн нх(ѣ), ни глоб(ѣ), ни третннѣ оузѣтн вт(ѣ) тых(ѣ) люд(і), а ни вслѣхѣ; бѣд(н) какоє днло прнгоднт сѣ межн тн людн, що бы нх(ѣ) сѣднлн калѣгерн и що бы ннн бралн тотн глоб(ѣ) и вес(ѣ) прнход(ѣ) вт(ѣ) тых(ѣ) люд(і) що прнходнт(ѣ).

И КТО БЫ ХОТНѢ(Ъ) ПОРШНТИ НМѢ НАШЕ ДАНІЕ, ТОТ(Ъ) ОУЗРНТ(Ъ) КАЗНИ Г(ОС-
ПОД)СТВА МН Н ДА ЕСТ(Ъ) АНДѢМА.

ТОЕ ВЪСЕ ШО БЫ НМѢ БЫЛО НЕПОРШЕННО ДО ЖИВОТА Г(ОСПОД)СТВА МН.

И НА ТО ЕСТ(Ъ) ВѢРА Г(ОСПОД)СТВА МН Н ВѢРА ОУСНХ(Ъ) БОГАРЪ НАШНХ(Ъ),
ВЕЛНКНХ(Ъ) Н МАЛЫХ(Ъ).

И НА БОЛШЕЮ КРѢПОСТ(Ъ), ПРИВѢСНХОМ(Ъ) НАШУ ПЕЧАТ(Ъ) К СЕМУ ЛНСТУ НАШЕМУ.

ЪАНЦА ПНС(А), ОУ МОНАСТН<РЪ>¹ УТ(Ъ) ПОЛѢНЪ, В(Ъ) ЛѢТ(О) ХСЦНЪ АП(ОНІА)

Ѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și am făcut pentru pomenirea sfintrăposăților părinților noștri și pentru sănătatea noastră, ca să întărim mănăstirea noastră din Poiană, care este hramul Sfintului Nicolae, și am dat această carte a noastră satelor mănăstirești, oamenilor din Ciulinești, și din Beresteni și din Roșca, care este lingă Hîrlău, pentru ca să nu plătească dare, nici posadă, nici podvoadă, nici iliș, nici la mori să nu muncească, nici la jold să nu umble, nici buțile noastre să nu le care și să nu aibă nici o altă slujbă a noastră.

Și oricîți cococari sînt în aceste sate sau orice meșter, să fie întreg acest venit al mănăstirii.

Și, de asemenea, judecătorii din Iași și din Hîrlău și globnicii lor, nici pri-pășarii, să nu judece faptele acestor oameni, nici să-i prade, nici să nu ia gloabă, nici tretină de la acești oameni, și nici pentru osluh; orice fel de faptă s-ar întimpla între acești oameni, să-i judece călugării și ei să ia această gloabă și tot venitul provenit de la acești oameni.

Iar cine ar vrea să clinească dania noastră, acela va vedea pedeapsa domniei mele și să fie anatema.

Toate acestea să le fie neclintit în viața domniei mele.

Iar la aceasta este credința domniei mele și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar pentru mai mare putere, am atîrnat pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oanța, la Mănăstirea din Poiană, în anul 6956 <1448> aprilie 5.

Arh. St. București, Pечеți, nr. 131. Orig., perg. (22,5 × 15,5 cm), pecete mică atîrnată, cu legenda: † Печа ѡ Петра воєвода.

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/185. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 128—129.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 498 (facs.); Hăjdeu, *Arch. isl.*, I, 1, p. 153—154 (text slav prescurtat și trad.); Iorga, *Anciens doc.*, II, p. 537—538 (text slav, după Hăjdeu, și trad. franc.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 310—311 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 227 (trad.).

¹ În loc de ρ, diacul a suprascris A.

† М(Н)Л(О)СТІЮ Б(О)ЖІЕЮ, МЫ, ПЕТРЪ ВОЕВОДА, Г(О)СП(О)Д(А)РЪ ЗЕМЛИ МОЛДАВСКОН. ЗНАМЕННО ЧИННМ(Ъ), НС СѢМЪ ЛНСТОМ(Ъ) НАШНМ(Ъ), ВЪСѢМЪ КТО НА Н(Ъ) ОУЗРНТ(Ъ) НАН ЕГО ОУСЛЫШНТ(Ъ) ЧТ҃УЧН, ОЖЕ БЛ(А)Г(О)ПРОИЗВОЛН Г(ОСПОД)СТВО МН, НАШНМ(Ъ) БЛ(А)ГЫМ(Ъ), Н Ч(Н)СТЫМЪ Н СВѢТЛЫМ(Ъ) СР(Ъ)Д(Ъ)ЦЕМЪ Н ДО-

брымъ) промысломъ) и оучининомъ) въ за д(с)шіе св(а)топочившихъ родн-
тели нашихъ) и за здравіе г(оспод)ства мн и дади есми сес(ъ) мнст(ъ) наш(ъ)
людемъ) шт(ъ) Рыпичан(и), и шт(ъ) Радовци, и шт(ъ) Добръчинеци, и шт(ъ)
Баланеци, и шт(ъ) Давыдовци, и шт(ъ) паснки шт(ъ) Радовци, и шт(ъ) пасыкы
шт(ъ) Рвснъсеци и шт(ъ) пасыки шт(ъ) Бисокон, на то да нмаютъ) слободу,
неподвижни ни оу чел(ъ), да не даютъ) дани, ни посадѣ, ни, ниш(ъ) ни подводы,
ни малыи наши да не робат(ъ), ни на город(ъ) наш(ъ) да не робат(ъ), ни боуд(и)
мнстръ) каковы боудет(ъ) оу тыхъ) выше писанныхъ) сел(ъ), и кожокаръ, ни
кузнецъ, ни боуд(и) каковы мнстръ, никто да не нмаетъ) ни едно дѣло до нихъ).

И також(е), варе колко товаръ провадат(ъ) до Белагорода, ни товаръ
г(оспод)ства мн, ни возы, ни наш(ъ) ни боярскы, да не нмаютъ) тоты выше
писанныи люди ни которои помощи давати никому, николи.

И також(е), коли приидет(ъ) мед(ъ) и жито нашего монастырѣ шт(ъ)
Побратѣ на Цоцорин(ъ) брод(ъ), що бы превознии превозни его без никоторого
машканіа и ни мыто, ни бродни на нихъ) оузати.

И також(е), оу тыхъ) выше писанныхъ) сел(ъ) да сѣ не оумѣшают(ъ)
соуд(ъ)ци шт(ъ) Ис(ъ), ни глобници, ни припашѣри, и ни едини рад(ъ)ца ни глобы
брати, ни тре[те]тини, ни в которои винѣ, ни в великои, ни в малои, и ни соудити
тоты люди ни оу которои мѣстѣ, але да соудитъ сам(ъ) нгумен(ъ) шт(ъ)
Побратѣ ни рад(ъ)ци ихъ), а много соуд(ъ)ца да не нмают(ъ).

И також(е), оу посадѣ на жолд над(ъ) Ннстрѣ тоты люди да не ходат(ъ).

То е вѣсѣ выше писанное да ест(ъ) нашему монастырю шт Побратѣ и селом(ъ)
его непоручено николиже, на вѣки.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспод)ства мн, выше писанного Петра воеводѣ,
и вѣра нашихъ) боярѣ, и великихъ), <и>¹ малыхъ).

Писано оу монастырѣ шт(ъ) Побратѣ, въ лѣто 7529 аи(ріііе) ѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: За глобе.

<Între alte însemnări de pe verso, una din sec. al XIX-lea>: Ripciciani,
Radouți, Davidovții, prisaca ot Racouți, Dobrăcinești i Bălănești.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei.
Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau
o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea, cu inima noastră bună, și
curată și luminată și cu cuget bun, și am făcut pentru pomenirea sfintrăpo-
saților părinților noștri și pentru sănătatea domniei mele și am dat această
carte a noastră oamenilor din Ripciciani, și din Rădăuți, și din Dobrăcinești,
și din Balanești, și din Davidăuți, și din prisaca de la Rădăuți, și din prisaca
de la Rusnădzești și din prisaca de la Visoca, ca să aibă slobozenie, nemișcat
întru nimic, să nu dea dare, nici posadă, nici iliș, nici podvoade, nici la morile
noastre să nu lucreze, nici la cetățile noastre să nu lucreze, sau orice meșter
va fi la acele sate mai sus-scrise, sau cojocar, sau fierar, sau orice fel de meșter,
nimeni să nu aibă nici o treabă cu ei.

Și, de asemenea, oricâtă marfă se va vinde la Cetatea Albă, sau marfa
domniei mele, sau care, fie ale domniei mele, fie boierești, să nu aibă acești
oameni mai sus-scriși să dea nici un ajutor nimănui, niciodată.

Și, de asemenea, cînd va veni miera și grîul mănăstirii noastre de la
Pobrata la vadul de la Tuțora, cărăușii lor să le transporte fără nici un amestec
și nici vamă, nici brodină de la ei să nu ia.

Și, de asemenea, la aceste mai sus-scrise sate să nu se amestece judecă-
torii de la Iași, nici globnicii, nici pripășarii, și nici un dregător să nu ia gloabă,
nici tre[te]tină, pentru nici o vină, nici mare, nici mică, și să nu-i judece pe

acești oameni în nici un loc, ci să-i judece însuși egumenul de la Pobrata sau dregătorii lor, iar alt judecător să nu aibă.

Și, de asemenea, la posadă și la jold pe Nistru acești oameni să nu meargă.

Toate acestea mai sus-scrise să fie mănăstirii noastre de la Pobrata și satelor ei neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri, și mari, <și>¹ mici.

Scriș la mănăstirea de la Pobrata, în anul 6956 <1448> aprilie 5.

<Pe verso, însemnare contemporană:> Pentru gloabe.

Arh. Centrală de Stat a actelor Vechi — Moscova, fond 1299, op. I, dos. 7226, f. 15. Orig., perg. (18 × 23 cm), pecete mică atrnată, pierdută, însoțit de o trad. din octombrie 1804, de polcovnic Pavel Debrici de la Mitropolie, ibidem, f. 14, și o trad. rus. modernă, ibidem, f. 13.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXXII 18, și alta la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/270.

EDIȚII: *Молдавия*, I, p. 17—19 (text slav și trad.); Mohov, Russev ș.a., *Doc. din arh. sov.*, p. 147 (trad.).

¹ Omis.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Петръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменъ¹то, нѣмъ(ъ) листомъ(ъ) нашимъ(ъ), вѣсамъ(ъ) кто на нѣ оузритъ(ъ) нлі(о) его слышитъ(ъ) чѣмъ, вже тотъ(ъ) истинны нашъ вѣрныи и поч(н)теныи боярныи, панъ Мнѣхъ(ъ) логфетъ(ъ), сдѣжалъ намъ(ъ) право и вѣрно. Тѣмже, мы, видѣше его правѣю и вѣрнѣю сдѣжеу до насъ(ъ), жаловали есми его всеюю нашею м(н)л(о)стію и дали есми емѣ, оу нашемъ земли, оу Молдавскон, вт(ъ) насъ(ъ) мнѣсто, нашихъ(ъ) мнновъ вт(ъ) нашего торгѣ, вт(ъ) Бани, гдѣ были господарскіи старыи мнны нашихъ(ъ) родітели и нашихъ(ъ) брати, да оучинитъ(ъ) собѣ мнны и що коли бѣдетъ(ъ) его волѣ, или жерствено или балла или бѣд(н) що или стѣпы.

И хотаръ тѣмъ(ъ) мнномъ и томѣ мѣстѣ, колко емѣ бѣдетъ(ъ) просторонно досыт(ъ) на оуш(н) стороны, и горы и доловъ, и да ест(ъ) прихвѣд(ъ) к тѣмъ мнномъ(ъ) нс(н) нашего мѣста вт(ъ) Бани, колко былъ до тѣхъ(ъ) мнновъ приходу при нашихъ(ъ) предковъ, такнжѣ и теперъ; вѣсе тое да прислухаетъ к тѣмъ(ъ) выше писаннымъ(ъ) мнномъ(ъ).

И да ест(ъ) волѣ панъ Мнѣхъ(ъ) логфетъ казнити и брати нс(н) того кто ест(ъ) оу его хотари и не иметъ возити на тоты мнны. Тое вѣсе выше писанное дано емѣ вт(ъ) насъ(ъ) оурикъ(ъ) и съ вѣсѣмъ доходомъ(ъ), емѣ, и дѣтемъ его, и братнамъ его, и зннчатомъ его, и прѣзннчатомъ его, и прѣшрѣтомъ(ъ) его и вѣсемѣ племеню его, кто бѣдетъ(ъ) или близнн, непорвнено николнже, на вѣки.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, выш(е) писанного Петра воевд(ы), и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгон логфета, вѣра пана Петра Хѣднч(а), вѣра пана Дѣмы Бравнча, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Станчѣла, вѣра пан(а) Костн Орышескула дворника, вѣра пана Ивана Банчана, вѣра пана Ивана Мннѣла, вѣра пана Дѣмы и брата его, Мирчи Дулческѣла, вѣра пана Костн Андронннковнча, вѣра пана Давнда столннка, вѣра пана Никомана, вѣра пана Тадора Басковнч(а)

столинка, вѣра пана Данчула вистіарника, вѣра пана Тадора Монческула, вѣра пана Радула Писка столинка, вѣра пана Петра чашника и вѣра въсѣхъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ(ъ) животѣ, кто бѣдетъ господарь нашень земли, ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) братень нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) нашего племени, бѣд(и) кто, кого Б(огъ) избере(тъ) быти господаремъ(ъ) оу нашень земли, ѡ Молдавскон, тотъ(ъ) що бы имъ не порѣшилъ(ъ) нашего дааніа, але що бы имъ потерѣдилъ(ъ) и скрѣпилъ(ъ) занѣж(е) дади есми ему за его правѣю и за вѣрнѣю слоужбѣ.

И на болшее потерѣжденіе томъ всѣмъ выше писанномъ, велѣли есми нашемъ вѣрномъ жупанѣ Илиі лог(о)фетѣ писати и привѣснити нашъ печатъ(ъ) к семъ листѣ нашемъ.

Писа Лоука граматникъ(ъ), оу Сѡчавѣ, в(ъ) лѣто хсѣнс, м(ѣ)с(ѣ)ца ап(ри)ліа, кѣ д(ѣ)нѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Мнѣхалъ(ъ) логофетъ(ъ).

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat credincios și cinstit boier al nostru, pan Mihail logofăt, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, de la noi, locul morilor noastre din tirgul nostru, din Baia, unde au fost vechile mori domnești ale părinților noștri și ale fraților noștri, ca să-și facă mori și ori ce va fi voia lui, sau dîrstă sau ștează sau orice sau pive.

Iar hotarul acestor mori și al acestui loc să fie cit li va fi de întins îndeajuns în toate părțile, și în sus și în jos, și să fie venitul de la aceste mori din locul nostru de la Baia, cit a fost venitul de la aceste mori pe vremea înaintașilor noștri, la fel și acum; toate acestea să asculte de aceste mori mai sus-scrise.

Și să fie volnic pan Mihail logofăt să pedepsească și să ia de la acel care este în hotarul lui și nu va căra la aceste mori. Toate aceste mai sus-scrise să-i fie de la noi uric și cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae, credința panului Bratul, credința panului Stanciul, credința panului Costea Orișescul vornic, credința panului Ion Baicean, credința panului Ion Mindzul, credința panului Duma și a fratelui său, Mircea Dulcescul, credința panului Costea al lui Androi-nic, credința panului David stolnic, credința panului Nicoman, credința panului Tador al lui Vasco stolnic, credința panului Danciul vistier, credința panului Tador Moicescul, credința panului Radul Pisc stolnic, credința panului Petru ceașnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, în Moldova, acela să nu le clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Ilie logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca gramatic, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna aprilie, 23 zile.

<Pe verso însemnare contemporană>: Mihail logofătul

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5363. Orig., perg. (31 × 37,5 cm), pecete atirnată, stricată; din legendă se mai vede: † Печатъ Ыу Пет<ра>...<Мо>лдавскон.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/59, și o copie, de I. Bodgan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 130—132. Altă foto., la Arh. St. București, Colecția Fotocopii Polonia, I/60 și alta, după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/186.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 492 (facs.); Уляницкій, *Матеріалы* p. 71—72 (text slav); Codrescu, *Uricariul*, XI, p. 68—70 (trad., după Уляницкій, cu data de an: 6956 <1447>); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 313—315 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 228—229 (trad.).

¹ Omis.

280

1448 (6956) iulie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жію, мы, Петръ воевода, господаръ Земли Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, не сѣмъ листомъ нашимъ(ъ), въсѣмъ кто на н(ъ) оузритъ или его сслышитъ(ъ) чтѣши, вже тоты истинныи слѣги наши вѣрныи, панъ Чернат(ъ) Плоскаръ и братъ его, Шефвл(ъ), служилъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвши его правѣю и вѣрнѣю служеѣ до насъ(ъ), жаловали есмо нхъ(ъ) воебною нашею м(н)л(о)стію и дали и потвердили есмо имъ, 8 нашихъ земли, оу Молдавскон, села, на Кородѣ, на имѣ: Пяткѣши, что кѣпили вт(ъ) Пяткова за 8 златыхъ(ъ), обѣ части, и, по тон сторонѣ, межн Мотосеши и межн Битезеши, едно мѣсто вт(ъ) пѣстини, да всадѣтъ село, и, пониже Битезеши, оу крѣпни, мѣсто вт(ъ) пѣстини да оучинѣтъ село, и Змѣлци, на Схолови, и, пониже, где жде Шлѣ, на имѣ Милеши, и селѣще Дѣбешемъ(ъ), и Чернѣтеши, на вѣрѣшнѣхъ(ъ) Жерѣла, и, пониже, Горѣнеши, и, межн Мин<л>¹еши и межн Фръцнлѣше, мѣсто вт(ъ) пѣстини, и селѣще Фръцнлѣшемъ(ъ), и, на вѣрѣхъ<²> Бръзотѣ, една пасника, 8 крѣпни, где былъ(ъ) Калѣгеръ, и, протви(ъ) Кожоеши, где была пасника Рошкова, и Гѣоуноса, вт(ъ) вѣрѣ<ши>¹а до оустиа, и селѣще Лацка Фурѣла, на Схолови, и селѣще Комѣнеше<мъ> на оусти<н>¹ Книжа, и селѣще Мынево, на Ковѣрѣлѣ, и селѣще Шкеѣе, и, пониже, селѣще Флѣфоннио, и Радѣлово, и Радичево, где жде Драгоше, и пазеръ Кокрѣлѣнскѣи съ грѣлою, и где Кѣдрѣ³, и, на Прѣтѣ, Фѣреши, и грѣла Флѣмыншлорѣ, и половина вт(ъ) млиновъ(ъ) нашихъ(ъ) Ковѣрѣлѣнскихъ(ъ), на Прѣтѣ, да счинѣтъ собн домъ(ъ), и половина вт(ъ) лисъ(ъ), и половина вт(ъ) валилѣ, и вт(ъ) ры<бен>¹ и вт(ъ) оу сего приходѣ, и по водѣ и по сѣхъ(ъ), да ест(ъ) имъ половина, и, по тон сторонѣ ставѣ да счинѣтъ жерственло, и вт(ъ) ставъ(ъ) доловъ Прѣто<мъ>¹ вт(ъ) с<сен>¹ трѣ<го>¹ влѣ да ест(ъ) имъ вѣсе тоѣ мыто и по водѣ и по сѣхъ(ъ), и селѣще Фолтешемъ, и селѣще Беревоево, на Млан(ъ), и крѣпни Балины, на Схолови, и крѣпни Кѣковы и съ м ¹, и, на Краковѣ, где жде Драганъ и Насое, вѣѣ части, и монастыръ, и, на Бръладѣ, Блажари, и Мѣреши, и монастыръ на ѣстне Брълѣжнѣѣ, где ѣганѣ, и Лѣеши, и Грълѣши, и Тѣлѣвѣши, втчина нхъ(ъ), где былъ Бонко и Шефѣлѣ и Минѣлѣ(ъ), съ въсѣмъ грѣло<мъ>¹ в<т(ъ)>¹ Бръладъ(ъ), и Тончеши, съ грѣломъ, и грѣло Братешево съ селомъ(ъ), и селѣще Дѣмнио, на Кѣлмѣцѣн. Тоѣ вѣсе выш(ѣ) писанное да ест(ъ) имъ(ъ) вт(ъ) насъ(ъ) оурикъ(ъ) и съ въсѣмъ доходомъ, имъ, и дѣтемъ нхъ(ъ), и оуишчатомъ нхъ(ъ), и прѣишчатомъ нхъ(ъ), и прѣишрѣтомъ нхъ(ъ) и въсемъ родѣ нхъ(ъ), кто ѣдетъ или близитъ, непорѣшено николѣже, на вѣки.

И хотаръ тѣмъ выше писаннымъ(ъ) селамъ и селнцамъ да естъ(ъ) по старомъ хотарю, кѣда нз вѣка ожнвалн. И хотаръ(ъ) тѣмъ пѣстннѣмъ, колко ѡзможст(ъ) ожнвати досыт(ъ).

И на то естъ(ъ) вѣра г(оспо)дства мн, выше писаннаго Петра воеводы, и вѣра болръ нашнхъ(ъ): вѣра пана Нѣгон логофета, вѣра пана Петра Хѣднча, вѣра пана Дѣмы Браевнча, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Станчѣла, вѣра пана Костн Орыш(а), вѣра пана Дѣмы и брата его, пана Мнрчн, вѣра пана Невана [Невана] Банчана, вѣра пана Оана Жѣланча, вѣра пана Невана Мннѣла, вѣра пана Давнда столннка, вѣра пана Оана портарѣ, вѣра пана Тадора Чорного, вѣра пана Тадора Басковнч(а) столннка, вѣра пана Ннкомана, вѣра пана Тадора Мнческѣла, вѣра пана Хрннѣ спатарѣ, вѣра пана Срѣѣла постелннка, вѣра пана Данч⁴ла внстнарннка, вѣра пана Радѣла Пнска, вѣра пана Петра чашннка, вѣра <пана>⁴ Гоана комнса и вѣра вѣсѣхъ болѣръ нашнхъ(ъ) молдавскнхъ(ъ), велнкнхъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И по нашемъ жнвотѣ, кто ѡдетъ(ъ) господаръ нашн земан, вт(ъ) дѣтн нашнхъ(ъ), нлн вт(ъ) братн нашнхъ(ъ) нлн вт(ъ) нашего племене, ѡд(н) кто, кого Б(ог)ъ нзберетъ(ъ) вѣтн господаремъ оу нашн земан, оу Молдавскон, тотъ(ъ) цю бы нмъ не порѣшнл(ъ) нашего даанна, але цю бы нмъ потвѣрднл(ъ) н оукрѣплнлъ занѣже далн есмн нмъ за нхъ(ъ) правѣю и за вѣрнѣю сѣзжѣѣ.

И на болшее потвѣржденне томъ всемъ выше писанномъ, велѣлн есмн нашемъ вѣрномъ жѣпанѣ Нлнн логофетѣ, писати н прнвѣснти нашѣ печатъ к семъ лнстѣ unseremъ.

Пнс(а) Лѣка граматнк(ъ), оу Гочакѣ, в(ъ) лѣто $\overline{x\text{с}i\text{v}\text{m}\text{s}}$, м(ѣ)с(а)ца юл(іа) ѿѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre credincioase, pan Cernat Ploscar și fratele său, Șteful, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat și le-am întărit, în țara noastră, în Moldova, satele, pe Corod, anume: Pitcăești, pe care l-au cumpărat de la Pitcă pentru 60 de zloți, amîndouă părțile, și, pe aceeași parte, între Motoșești și între Vitezești, un loc de pustie să întemeieze sat, și, mai jos de Vitezești, la fîntînă, un loc din pustie să facă sat, și Zmulți, pe Suholui, și, mai jos, unde este jude Uliu, anume Milești, și seliștea Dăbeștilor, și Cernătești, la obîrșiile Gerului, și, mai jos, Gorunești, și, între Mi<l>¹ești și între Frățilești, un loc din pustie, și seliștea Frățileștilor, și, la <obîrșia>² Birzotei, o prisacă, la fîntînă, unde a fost Călugărul, și, în dreptul Cojoeștilor, unde a fost prisaca lui Roșca, și Găunoasa, de la obîr<și>¹e pînă la gură, și seliștea lui Lațco Furul, pe Suholui, și seliștea Comăneștilor, <la gura>¹ Cneajei, și seliștea lui Minea, pe Covurlui, și seliștea Șcheilor, și, mai jos, seliștea lui Fîlfoi, și a lui Radul, și a lui Radici, unde este jude Dragoș, și iezerul Covurluiului cu gîrla, și unde a fost Cudrea³, și, pe Prut, Fărești, și gîrla Flămîndzilor, și jumătate din morile noastre de la Covurlui, pe Prut, să-și facă casă, și jumătate din pădure, și jumătate din șteze, și din pești și din tot venitul, și pe apă și pe uscat, să le fie jumătate, și pe aceeași parte a iazului să-și facă dîrstă, și de la iaz în vale pe Prut să le fie lor din toate tîrguielile toată această vamă, și pe apă și pe uscat, și seliștea Folteștilor, și seliștea lui Berevoi, pe Ialan, și fîntîna lui Balea, pe Suholui, și fîntîna lui Cucu și cu ...¹, și, pe Cracău, unde sînt juzi Dragan și Nasoe, amîndouă părțile, și mănăstirea, și, pe Bîrlad, Blajari, și Merești, și mănăstirea la gura Bîrlăjiței, unde este Agapie, și Liești, și Gîrlești, și Tălăbești, ocina lor, unde a fost

Voico și Șteful și Micu, cu toată gîrla de la Bîrlad, și Toncești, cu gîrla, și gîrla Brateșului cu satul și seliștea lui Duma, pe Călmățui.

Toate acestea mai sus-scrise să le fie de la noi uric și cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate și seliști mai sus-scrise să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestor pustii să fie cît vor putea să folosească îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae, credința panului Bratul, credința panului Stanciul, credința panului Costea Oriș, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Ion [Ion] Baicean, credința panului Oană Julici, credința panului Ion Mîndzul, credința panului David stolnic, credința panului Oană portar, credința panului Tador Negru, credința panului Tador al lui Vasco stolnic, credința panului Nicoman, credința panului Tador Moicescul, credința panului Hrinea spătar, credința panului Sîrbul postelnic, credința panului Dan<ci>ul vistier, credința panului Radul Pisc, credința panului Petru ceașnic, credința <panului>⁴ Goian comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, în Moldova, acela să nu clintească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru jupan Ilie logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca gramatic, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna iulie 15.

Bibl. Acad., CXXXIV/45. Orig., perg. (31 × 41,5 cm), pecete atîrnată, pierdută.

O foto., ibidem, Fotografii, XXXIII/11, și două copii, de I. Bogdan, una după orig., ibidem, ms. nr. 5 233, f. 133—135, și alta după copia din a doua jumătate a sec. al XIX-lea (v. mai jos), ibidem, f. 137—139. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/50, și la Inst. de Ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/187. O trad., din 1837 septembrie 2, de Ioan Vladovici paharnic, la Arh. St. București, Mitropolia Moldovei, II/1, și trei copii, una din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după o trad. din 1796, fără autor și fără datele de lună și de zi, ibidem, M-rea Pobrata, XIII/1, alta din a doua jumătate a sec. al XIX-lea, după trad. din 1837, ibidem, ms. nr. 533 (Cond. Mitropoliei Moldovei), f. 3—4, și alta, autenticată la 1860 iunie 8, după trad. de cavaler Stoianovici, autenticată de Divanul apelativ al Țării de Jos la 12 mai 1835, ibidem, Fond Cernat, dosar 7, nr. 1. O trad. incompletă, la Arh. St. Iași, Tr. 379, op. 410, dos. 1, p. 113 r. și 155 r., și o copie, de I. Antonovici, după o trad. de Melchisedek, ibidem, DCCCXVI/2; o trad. din 1835 februarie 1 se afla în fondul de doc. al aceleorași arh. distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, sub cota: Tr. 379, op. 410, dos. 552, f. 6 r.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 323—326 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 229—230 (trad.).

¹ Șters.

² Șters și rupt.

³ Lectură nesigură.

⁴ Omis.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Петрѣ воеводѣ, господа¹рѣ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, не сѣмъ листомъ(ъ) нашимъ(ъ), въсѣмъ кто на нѣ оузнѣтъ(ъ) наі его слышитъ(ъ) чѣши, вже тотъ истинный слѣси наш вѣрныи панѣ Рошѣ и братѣ² его, Кожѣ, слѣжнн намъ(ъ) право и вѣрно. Тамъ(ъ), мы, видѣше нхъ(ъ) правѣю и вѣрнѣю слѣжѣю до насъ(ъ), жаловали есмн нхъ(ъ) усобною нашею многостію и дали есмн имъ(ъ), оу нашемъ земли, села на имѣ: Кѣлимѣнеши, подъ(ъ) Дѣбровою, где естъ(ъ) Рошчинъ(ъ) домъ, н, на Тѣтовѣ, Брошѣни, где естъ(ъ) домъ Кожинъ(ъ), н селнщѣ н¹а <им>³ѣ Станово, н, поннже Мнкѣла(ъ), где былъ(ъ) Кѣлимѣнъ(ъ), н Кѣлимѣнеши, где былъ(ъ) Іоанъ Кѣлимѣнескѣла(ъ), н Божеши, где³ н 8 вѣрхъ(ъ) Лѣмнатен, 8 крѣннцн, снлнще 8 Ивѣла, тнж(ѣ) и Мѣчюкѣ, н, поннж(ѣ), Горѣцъ, н съ Брата⁴ново селнщѣ³, н Мнкшннова паснка, н, на Сѣкон, поннж(ѣ) паснкн, едно мѣсто ш(ъ) пѣстннн, н, на Прѣтѣ, повнш(ѣ) Фав⁴рен⁴,¹ <Мн>¹рослѣвѣшемъ, едно мѣсто <ш(ъ)>³ пѣстннн н, на Аланѣ, Мнкшннеши, дѣтемъ Мнкшн⁴сно¹вѣ.

Тое въсе выше писанное да естъ(ъ) имъ(ъ) ш(ъ) на⁴съ оу¹рн⁴кѣ, с¹ѣ въсѣмъ дохodomъ, н⁴мъ, н¹ дѣтемъ¹ нхъ(ъ), н братѣмъ(ъ) нхъ(ъ), н оу⁴нчѣ⁴томъ⁴ нхъ(ъ), н прѣннчатомъ(ъ) нхъ(ъ), н прѣннрѣтомъ(ъ) нхъ(ъ) н въсемъ родъ нхъ(ъ), кто бѣдетъ нан блнжнн, непорѣшено ннколанже, на вѣкы.

И хотарѣ тамъ(ъ) селамъ(ъ) н селнщемъ(ъ) да естъ(ъ) по старомъ хотарѣ, кудѣ нз <в>⁵ѣка вжнѣдан, а тамъ(ъ) пѣстннн колко змогѣтъ(ъ) вжнѣатн доситѣ.

И на то естъ(ъ) вѣра г(оспод)ства мн, выше писаннаго Петра воеводы, н вѣра болѣрѣ нашнхъ(ъ): вѣра пана Нѣгон логофѣта, вѣра пана Петра Гѣднча, вѣра пана Дѣмн Браевнча дворннка, вѣра пана³ Братѣла, вѣра пана Станчюла, вѣра пана Костн Гѣрыша, вѣра пана Бани Жѣлнча, вѣра пана Дѣмн Дѣч⁴чѣ⁴нч(а) н брата его, пана Мнрчн, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Мннсѣла, вѣра пана Давнда столннка, вѣра пана Бани портарю, вѣра пана Тадора Чѣрного, вѣра пана Тадора Басковнча столннка, вѣра пан⁴а⁴ Ннкомана, вѣра пана Тадора Мннческѣла, вѣра пан⁴а⁴ Хрннѣ спатарѣ, вѣра пана Гѣрѣѣла постелнн⁴ка, вѣ¹ра пана Данчюла внстнрннка, вѣра пана Рѣд¹ѣла Пнска, вѣра пана Петра чашнн⁴ка, вѣра пана Гоана комнса³ н вѣра въсѣхъ боарѣ нашнхъ(ъ), велнкыхъ(ъ) <н мал>¹ыхъ(ъ).

И по ншемъ животѣ, кто бѣдетъ господа¹рѣ нашн землн, ш(ъ) дѣтен нашнхъ(ъ) нлн ш(ъ) братн нашнхъ(ъ) нлн ш(ъ) нашегѣ п¹леме⁴не, бѣд(н) кто кого Б(ог)ъ ннзберѣтъ бытн господа¹рѣ⁴мъ¹ оу нашемъ земли, тотъ(ъ) шо бы н⁴мъ не порѣшнлѣ нашегѣ¹о дааніа, але шо бы потѣрѣднлѣ н оу⁴крѣпнлѣ¹ заннже дали есмн имъ(ъ) за нхъ(ъ) правѣ и за вѣрн⁴сн слѣжѣ¹.

И на болѣе по⁴твержденіе [по⁴твержденіе³] томъ въсемъ выше писанномъ, велѣли есмн наш⁴емъ⁴ вѣрномъ панѣ Илнн логофѣтѣ писати н прн⁴вѣснт³и нашѣ печатъ(ъ) к семъ наш⁴емъ листѣ.

Пнс(а) <Б>³ѣлашевѣ сынѣ, оу Гѣч(а)вѣ, в(ъ) лѣто <с>⁴нн⁴с, м(ѣ)с(ѣ)ца юліа, ѣі денѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre credincioase, pan Roșca și fratele său, Cojea, ne-au slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă și le-am dat, în țara noastră, satele anume: Călimănești, sub Dumbravă, unde este casa lui Roșca, și, pe Tutova, Broșteni, unde este casa lui Cojea, și seliștea anume a lui Stan, și, mai jos de Micul, unde a fost Căliman,

și Călimănești, unde a fost Ion Călimănescul, și Bogești, unde ...³ și, la obârșia Luminăteii, la fintină, seliștea de lângă Ivul, de asemenea și Măciucă, și, mai jos, Muncelul, și cu <seliștea lui>³ Brăta<n>³, și prisaca lui Micșin, și, la Seaca, mai jos de prisacă, un loc din pustie, și, la Prut, mai sus de Fau<rei>⁴, ...¹ <Mi>¹roslăveștilor, un loc <din>³ pustie și, pe Ialan, Micșinești, al copiilor lui Micși<n>¹.

Toate acestea mai sus-scrise să le fie de la noi <u>¹ri<c>³, cu tot venitul, lor, <și>¹ copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate și seliști să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din <v>eac, iar al acestor pustii, cit vor putea folosi îndestul.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae vornic, credința p<anului>³ Bratul, credința panului Stanciul, credința panului Oriș, credința panului Oană Julici, credința panului Duma Du<l>³cescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Ion Balcean, credința panului Mindzul, credința panului David stolnic, credința panului Oană portar, credința panului Tador Negru, credința panului Tador al lui Vasco stolnic, credința pan<ului>⁴ Nicoman, credința panului Tador Moicescul, credința pan<ului>³ Hrinea spătar, credința panului Sîrbul postelni<c>¹, credința panului Danciul vistier, credința panului R<ad>¹ul Pisc, credința panului Petru ceașni<c>, credința panului Goian comis)³ și credința tuturor boierilor noștri, mari <și>¹ mici.

Iar după viața noastră, cine <va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din>¹ neamul <nostru>¹, oricine, pe cine <il va alege>¹ Dumnezeu <să fie>¹ domn al țării noastre, acela să nu le <clintească>¹ dania noastră, ci să le-o întărească <și să le-o imputernicească>¹ pentru că le-am dat pentru dreapta și pentru credincioasa lor <slujbă>¹.

Iar pentru mai mare întărire [întărire] a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris fiul lui Vulpaș, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna iulie, 15 zile.

Bibl. Acad., Peciți, nr. 269. Orig., perg. (37 × 29 cm), rupt la indoituri, pecete atîrnată, cu legenda: † Печать Юу Петра воиоуд господаря <Зема>и Молдавскон.

O foto., ibidem, Fotografii, V/72. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/246. O trad. veche, cu omisiuni și cu data de zi: 5, la Arh. St. Iași, CCXLVIII/1; o copie după altă copie din 1814 iunie 7, după aceeași trad. veche, se afla în fondul de doc. al acelorași arh., distrus în timpul celui de al doilea război mondial, sub cota: Tr. 740, op. 1 831, dos. 30, f. 9 r. O copie autenticată, din 1814 iulie 7, după trad. veche, la Arh. St. Vaslui, fond 20, pachet I, nr. 1, alta la Arh. St. București, Colecția Adamachi, I/2, și alta, cu data de zi: 5, de la începutul sec. al XIX-lea, după trad. din 1700 martie 5, la Bibl. Acad., DLXIV/2.

EDIȚII: „Miron Costin”, I, 4, p. 49 (trad. din 1700 martie 5); Băleanu, *Doc. și reg.* (a), p. 80—81 (copie de la Arh. St. Iași, tr. 740); Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 57—60 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 316—318 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 230—231 (trad.).

¹ Șters și rupt.

² În loc de *свѣтъ*.

³ Șters.

⁴ Rupt.

⁵ Omis.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Петръ воевод(а), г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, вѣсѣмъ кто на нѣ оузритъ или его оуслышитъ чтѣчи, вже тотъ истинны болѣрниъ нашъ вѣрниъ, <панъ>¹ Иванъ Порка, слѣжилъ намъ право и вѣрно. Тѣмъ, мы, видѣвше его право и вѣрною слѣжбою да нас(ъ), жаловали есми его шсобною нашею мнл<ост>¹ію и дали и подтвердили есми его шчинѣ, оу нашн землн, оу Молдавскон, села на нмѣ: где дворъ его, на Чорномъ Потоцѣ, н Сръбн, н Ыръмещн, н Ромънещн, н Шюбеещн, н Корнещн, н Тѣлещн, н млинъ шт(ъ) полѣ, що былъ Ыдренковѣ, н Кѣчлѣтешн, н Бръжовѣнн, н селнще Мандлово, н¹ани, н Сѣкѣани, н на Тѣтовѣ, Мнхалъ Кронторъ, н 8 Гло<д>¹ъ, н, на Быкѣ, 8 Ботнѣхъ, Болосѣнн, н 8 Крещла, н 8 Кнлма, н где Крѣгланчъ, н пасен<и>¹кы, н, 8 Мѣлѣре, где Ыанчъ, н 8 Жакъ, н 8 Драгоманъ, н Гр<о>¹зещн Марконѣ, н 8 Голымбоаніѣ, съ бродомъ, н Небѣрещн, н, на Текѣчъ, 8 Сасе<е>²нн, по шѣ сторонѣ потока, н домъ Фръхамовн шт(ъ) Долнего Тръга н циганн на нмѣ: Сннатъ, н Ннкѣла жѣде, н Нанъ, н Гръдю, н Костѣ³, н Кѣрка, н Костѣ, н Радѣла, н Дадѣла, н Дѣма н Батосъ. Тое вѣсе выше пис<с>[а]<а>ное да ест(ъ) емѣ шт(ъ) нас(ъ) оурикъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, емѣ, н дѣтемъ его, н братіамъ его, н шнѣчатомъ его, н прѣнѣчатомъ его, н прѣшѣрѣтомъ его н вѣсемѣ родѣ его, кто бѣдетъ на н блнжнн.

И хотаръ тѣмъ селамъ да ест(ъ) по старомѣ хотарю, кѣда нз вѣка шжнвали на вѣкы.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства мн, выше писанна[а]го Петра воеводы, н вѣра боаръ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгомъ логошета, вѣра пана Петра Гѣднча, вѣра пана <Дѣмъ>² Браевнча дворннка, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Станчѣла, вѣра пана Костн Ырыш<еск>¹8<л>¹а, вѣра пана Бани Жѣланча, вѣра пана Дѣмн Дѣлчевнча н брата его, пана Мирчн, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Мынѣла, вѣра пана Давнда столннка, вѣра пана Бани портарѣ, вѣра пана Тадора Чорного, вѣра пана Тадора Басковнча столннка, вѣра пана Ннкомана, вѣра пана Тадора Мончѣскѣла, вѣра пана Хринѣ <п>¹атарѣ, вѣра пана Сръбѣла постелннка, вѣра пана Данчѣла<а>¹ внстнарннка, вѣра пасна<а>⁴ Радѣла Шнска, вѣра пана Петра чѣшннка, вѣра пасна<а>⁵ Голана комнса н вѣра вѣс<а>х(ъ) боаръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), велнкыхъ(ъ) н малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господаръ нашн землн, шт(ъ) дѣтн нашихъ(ъ) или шт(ъ) братнн нашихъ(ъ) или шт(ъ) нашего племени, бѣда кто, кого Б(о)гъ нзберетъ г(о)сп(о)д(а)ремъ быти, оу нашн Зем<лн> Молдавскон, тотъ шо бы емѣ не порѣшнла нашего дааніа але шо бы нмѣ подтверднла н оукрѣпнла занѣже дали есми емѣ за <ег>⁵о право и вѣрною слѣжѣ.

И на болшее подтвержденіѣ томѣ вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣли есми нашемъ вѣрномѣ панѣ Нлїн логошетѣ писати н печат(ъ) нашѣ прнѣвѣснн к семѣ листѣ нашемѣ.

Доброшлецъ писа, оу Ывачѣ, в(ъ) лѣто шсщнѣ, м(ѣ)с(а)ца юліа кѣ.

<Pe marginea de jos a documentului, însemnarea>: Iordache C. Această înscușă s-au scos cîndu am avut pîră cu Dumitrache postelnic, rămiîndu-l pe dumnealui.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că acest adevărat boier al nostru credincios, <pan>¹ Ion Porcu, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am

dat și i-am întărit ocina lui, în țara noastră, în Moldova, satele anume: unde este curtea lui, pe Piriul Negru, și Sirbi, și Arămești, și Românești, și Știubeești, și Cornești, și Tulești, și moara din cîmp, care a fost a lui Andreicu, și Cuculătești, și Birjoveni, și seliștea lui Manuil, și ... ¹ iani, și Săcuiani, și, pe Tutova, Mihail Croitor, și la Glo<d>¹, și, pe Bic, la Botne, Voloseni, și la Crețul, și la Clim, și unde este Cruglici, și prisaca, și, la Mealure, unde este Oancea, și la Jac, și la Dragoman, și Gr<o>¹zeștii lui Marco, și la Golimboanie, cu vadul, și Neburești, și, la Tecuci, la Să<se>²ni, pe amîndouă părțile piriului, și casa lui Friham din Tirgul de Jos și țigani anume: Sinat, și Nicula jude, și Nan, și Grădiu, și Coste, ... ³, și Curca, și Coste, și Radul, și Dadul, și Duma și Batos. Toate aceste mai sus-scrise să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, lui, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și întregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat.

Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului <Duma>² al lui Brae vornic, credința panului Bratul, credința panului Stanciul, credința panului Costea Oriș<esc>¹u<l>¹, credința panului Oană Julici, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Ion Balcean, credința panului Mindzul, credința panului David stolnic, credința panului Oană portar, credința panului Tador Negrul, credința panului Tador al lui Vasco stolnic, credința panului Nicoman, credința panului Tador Moicescul, credința panului Hrinea s<p>¹ătar, credința panului Sirbul postelnic, credința panului Danciul vistier, credința pa<nului>⁴ Radul Pisc, credința panului Petru ceașnic, credința pa<nului>⁵ Goian comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn în țara noastră, <M>¹oldova, acela să nu-i clinească dania noastră, ci să i-o întărească și să i-o împuternicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Dobruleț, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna iulie 27.

Bibl. Acad., Peceti, nr. 7. Orig., perg. (29 × 40 cm), rupt și șters pe alocuri, pecete atrnată, stricată.

O foto., ibidem, Fotografii, LXXVIII/1, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 140—141. Alte foto., la Arh. St. Iași, MXXXVIII/48 b, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/247 a—d.

EDIȚII: J. Bogdan, *Album*, nr. 39 (facs.); D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 201, fig. 37 (facs. ilizibil); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 342—344 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 232—233 (trad.).

¹ Șters.

² Rupt și șters.

³ Țincușă (v. Însemnarea din sec. al XVIII-lea).

⁴ Omis.

⁵ Rupt.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Петръ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, и не сѣмъ листомъ нашимъ, въсѣмъ ктв на н(ъ) оуэритъ(ъ) нлі его оуслишнтъ(ъ) чтоучи, вже благопронзволн г(оспод)ство ми нашимъ благомъ произволеніемъ и чнстнмъ и свѣтлымъ срѣд(ъ)щемъ и оучинили есми въ д(с)шіе с(вѣ)топочившихъ(ъ) родителен нашихъ(ъ), Ілександра воевод(ы) и матери нашей, М(а)ріи, іако да оутвѣрдимъ нашъ монастыръ ѡт(ъ) Немцѣ, надеже ест(ъ) храм(ъ) с(вѣ)тое Бѣзнес(е)ніе Г(оспод)а Б(ог)а и спаса нашего И(с)усу Х(ри)ста, и дали есми томуу с(вѣ)томуу нашему пред(ъ) реченномуу монастырю челѣди циганскихъ(ъ) на имѣ: Блад(ъ), и Лацка, и Завид(ъ) и Хѣрцѣ. Тоты оуси и съ своимъ челѣдми и дѣтми своимъ що бы нашему пред(ъ) реченномуу монастырю были оурнк(ъ), съ въсѣмъ доходомъ, не порушенно николиже, на вѣки вѣчнѣа, іакож(е) дал(ъ) был(ъ) нх(ъ) наш(ъ) родител(ъ), с(вѣ)топочивши Ілександръ воевода, томѣ монастырю, тако и мы даемъ и потвѣр¹ѣж-даемъ нх(ъ) томѣ монастырю нашему.

И на то ест(ъ) вѣра г(оспо)дства ми, выше писаннаго ми Петра воевод(а), и вѣра бояръ нашихъ(ъ): вѣра пана Нѣгон, вѣра пана Петра Гоудич(а), вѣра пана Станчула, вѣра пана Дѣми дворника, вѣра пана Мынѣла, вѣра пана Балчана, вѣра пана Кости Ёрыша, вѣра пана Дѣми и брата его, пана Мирчи, вѣра пана Никомана, вѣра пана Тадора Чорного, вѣра пана Кости Індрвинника, вѣра пана Тадо¹ра¹ столника, вѣра пана Петра чашника, вѣра пана Гюанъ комнс(а) и вѣра оусихъ(ъ) бояръ нашихъ(ъ) молдавскихъ(ъ), великихъ(ъ) и малыхъ(ъ).

И такоже, вѣре кто ѡт(ъ) нашихъ(ъ) бояръ, бѣд(н) кто оусхочет(ъ) тихъ(ъ) цигани задержати или затати пред(ъ) калоугерми, тот(ъ) заплатит(ъ) свою шію.

И по нашему животѣ, кто бѣдет(ъ) г(о)сп(о)д(а)ръ земли нашей, ѡт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) или ѡт(ъ) брати нашихъ(ъ) или бѣд(н) кто кого Б(ог)ъ избере(тъ) быти, тот(ъ) що бы не порѣшил(ъ) наш(е)мѣ монастырю наше дааніе що родител(ъ) наш(ъ) дал(ъ) и мы дали за его д(с)шѣ и памет(ъ) и за наше здравіе.

И кто бы хотил(ъ) тое порушити, тот(ъ) да ест(ъ) непростъ ѡт(ъ) Б(ог)а.

И на болшее потвѣрженіе томуу въсемуу выше писанномуу, велѣли есми наш(е)мѣ вѣрномуу пануу Іліи логофетуу привѣснати нашуу печат(ъ) к семуу листуу нашему.

Ѓанца писа, оу Свчавѣ, в(ъ) лѣто xсѣис, м(ѣ)с(ѣ)ца сеп(тевр)а, ҃ д(к)нѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și am făcut pentru sufletul sfintrăposaților părinților noștri, Alecsandru voievod și mama noastră, Maria, ca să întărim mănăstirea de la Neamț, unde este hramul sfinta Înălțare a Domnului Dumnezeuului și mîntuitorului nostru Isus Hristos, și am dat acestei sfinte mănăstiri a noastre mai înainte zise sălașele de țigani anume: Vlad, și Lațco, și Zavid și Herțea. Toți aceștia și cu sălașele lor și cu copiii lor să fie mănăstirii noastre mai înainte zise uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor, precum le-a dat părintele nostru, sfintrăposatul Alecsandru voievod, acestei mănăstiri, tot așa și noi le dăm și le întărim acestei mănăstiri a noastre.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Stanciul, credința panului Duma vornic, cre-

dința panului Mindzul, credința panului Balcean, credința panului Costea Oriș, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Nicoman, credința panului Tador Negru, credința panului Costea Androinic, credința panului Tado(r)¹ stolnic, credința panului Petru ceașnic, credința panului Goian comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici.

Și, de asemenea, oricine din boierii noștri, oricine ar vrea să oprească pe acești țigani sau i-ar ascunde înaintea călugărilor, acela va plăti cu gitul său.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clinească mănăstirii noastre dania noastră, pe care a dat-o părintele nostru și am dat-o și noi pentru sufletul și pomenirea lui și pentru sănătatea noastră.

Iar cine ar vrea să clinească aceasta, acela să fie neiertat de Dumnezeu.

Iar pentru mai mare întărire a atuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Oanța, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna septembrie, 3 zile.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 10. Orig., perg. (26,5 × 34 cm), pecete atirnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 142–143. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/188.

EDITII: *D.I.R.*, A, I, p. 493 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 352–354 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 233–234 (trad.).

¹ Omis.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Петръ коєвода, г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Чинимъ знаменнто, не сѣмъ лнстомъ нашимъ(ъ), въ сѣмъ кто на нъ оузритъ нан его оуслышитъ чтоучи, оже тотъ истиннын слѣга нашъ(ъ), панъ(ъ) Оулаѣ, слѣжнаѣ намъ право и вѣрно. Тѣмже мы видѣше его правою и вѣрною слѣжбою до насъ(ъ), жаловалн его шсобною нашею м(н)л(о)стію и далн есми емоу, оу нашн землн, оу Молдавскон, села: [на Коврълѣю], половина села шт(ъ) Оунгс-рѣнн шт(ъ) Невнра и половина шт(ъ) млнна, и Сперлещн, на Тѣрлѣю, и Прочещн, ннже Сперлещн, и Негашещн, протнв(ъ) Сперлещн, и Бѣшотѣнн, на Тазлоѣ, и селнше Петрнлово, и Тнсещн, на Тотрѣша, и Бѣдещн. Тое въсе выше писанное да ест(ъ) емѣ и братѣ его, Юсн, шт(ъ) насъ(ъ), оурикъ, равно и дѣтемъ нхъ(ъ), и братіамъ нхъ(ъ), и оунѣчатомъ нхъ(ъ), и прѣоуновчатомъ нхъ(ъ), и прѣщорѣтомъ нхъ(ъ) и въсемоу родѣ нхъ(ъ), кто бѣдетъ нан блнжнн, непорѣшенно нколнже, на вѣкн.

И хотаръ тѣмъ селамъ и селнщѣмъ да бѣдетъ по старомѣ хотарѣ, коуда нз вѣка шжнвалн.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства мн, выше писаннаго Петра коєводы, и вѣра болѣръ [болѣръ] нашнхъ(ъ): вѣра пана Нѣгоп логоѣта, вѣра пана Петра Гѣднча, вѣра пана <Дѣмы Бр>¹авнча дворннка, вѣра пана Братнла, вѣра пана Станчюла, вѣра пана Косте Ѡрыша, вѣра пана Жѣлнча, вѣра пана Дѣмы Дѣлческѣла и брата его пана Мнрчн, вѣра пана <Мынсѣ>¹ла, вѣра пана Невана Балчана,

вѣра пана Давида <столин>¹ка, вѣра пана Ѓаны портарѣ, вѣра пана Тадера <Чор-
н>ого, вѣра пана Тадера Баскана, вѣра пана Никомана, вѣра пана Тадера Мон-
ческѣла, вѣра пана Хринѣ спѣтарѣ, вѣра пана Ѓрѣбѣла постелника, вѣра пана
Данчула вистѣарника, вѣра пана Радѣула Писка, вѣра пана Петра чашника, вѣра
пана Гоана комиса и вѣра вѣсѣхъ болѣрѣ нашихъ(ъ), и великихъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ г(о)сп(о)д(а)ръ нашѣн земли, или вт(ъ)
дѣтен нашихъ(ъ) или вт(ъ) братѣн нашихъ(ъ) или вт(ъ) нашего племени, бѣд(и)
кто, кого Б(ог)ъ избѣретъ быти, тотъ що бы имъ не порѣшилъ нашего даанѣа,
але що бы имъ оутѣрѣдиль и оукрѣпиль занѣуже есми дали имъ за нхъ правою
и вѣрною слѣжебѣ.

И на болшее потвѣрженіе томѣ вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣли есми
нашемѣ вѣрномѣ панѣ, Или логобетѣ, писати и привѣсити печать нашу к семѣ
листѣ нашемѣ.

Писа Илиашъ, оу Гочавѣ, в(ъ) лѣт(о) х^{ст}и^ис, м(ѣ)с(ѣ)ца сеп(те)брѣа ѿ.

<Pe verso, însemnare din sec. al XVIII-lea>: Ispisoc de la Pătru vodă pe Spirlești și pre Procești, den gios de Spărlești și de Negoesti, înpotriva Proceștilor.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cundscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră, pan Ulea, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, satele: [la Covârlui], jumătate de sat din Ungureni de la Nevira și jumătate de moară, și Sperlești, pe Turlui, și Procești, mai jos de Sperlești, și Negașești, în dreptul Sperleștilor, și Bășoteni, pe Tazlău, și seliștea lui Petrilă, și Tisești, pe Trotuș, și Budești. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie lui și fratelui lui, Iuga, de la noi, uric, deopotrivă și copiilor lor, și fraților lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate și seliști să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor [boierilor] noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului <Duma>¹ al lui
¹ae, credința panului Bratul, credința panului Stanciul, credința panului Costea Oriș, credința panului Oană Julici, credința panului Duma Dulcescul și a fratelui său, pan Mircea, credința panului <Mindzu>¹, credința panului Ion Balcean, credința panului David <stolni>¹c, credința panului Oană portar, credința panului Tader Negru, credința panului Tader Vascan, credința panului Nicoman, credința panului Tader Moicescul, credința panului Hrinea spătar, credința panului Sirbul postelnic, credința panului Danciul vistier, credința panului Radul Pisc, credința panului Petru ceașnic, credința panului Goian comis și credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească pentru că le-am dat pentru dreapta și credincioasa lor slujbă.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Ilie logofăt, să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Iliaș, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna septembrie 3.

Bibl. Acad., Peceți, nr. 103. Orig., perg. (27,5 × 45 cm), pecete atirnată, stricată.

O copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 144–145. O foto., la Inst. de Ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/189.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 494 (facs.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 355–357 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 234–235 (trad.).

¹ Rupt și șters.

285

1448 (6956) septembrie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стію в(о)жією, мы, Петръ воевод(а), г(о)сп(о)д(а)ръ Землн Молдавскон. Чиним(ъ) знаменнто, нс сѣмъ листом(ъ) нашим(ъ), вѣсѣмъ кто на нѣ оузритъ нлі его слышитъ(ъ) чтѣчи, оже тотъ(ъ) истиннын слѣга наш вѣрнын, панъ Марко, слѣжилъ намъ право н вѣрно. Тѣм(ъ), мы, видѣвшн его правѣю н вѣрнѣю слѣжеѣ до нас(ъ), жаловали есмь его особною нашею м(н)л(о)стію н дали есмн емѣ, оу <наш>¹ен землн, ѣ Молдавскон, едно село на нмѣ Панчецин, на обрѣшѣ <Брѣла>¹да, н една паснка, на ѣстне Раковѣ, на нмѣ Фѣрцина паснка, оу Баслувского трѣгѣ хотарн, н мѣсто маннѣ на Раковѣ, где нметъ любити, оу трѣговском(ъ) хотарн. Тое да ест(ъ) емоу ѣрнк(ъ) н сѣ вѣсѣмъ доходом(ъ), н дѣтемъ его, н братнамъ его, н ѣноучатом(ъ) его, н праоуничатомъ его, н пращѣрѣтом(ъ) его н вѣсемѣ племеню его, кто бѣдетъ(ъ) нан ближнн, непорѣшено николнже, на вѣкн.

† хотаръ томѣ селѣ да ест(ъ) по старомѣ хотарю, кѣда нз вѣка оживали.

† на то ест(ъ) вѣра г(о)сп(о)дства мн, выше писаннаго Петра воевод(ы), н вѣра болръ наших(ъ): вѣра пана Нѣгон логофета, вѣра пана Петра Хѣдича, вѣра пана Дѣмы Браевнч(а) дворника, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Станчѣла, вѣра пана Костн Ѣрышескѣла, вѣра пана Ѣана Пынтеча, вѣра пана Дѣмъ н брата его, пана Мирчн, вѣра пана Ивана Банчана, вѣра пана Ивана Мынѣла, вѣра пана Костн Идронниковнч(а), вѣра пана Тадора Черног(о), вѣра пана Давнда столника, вѣра пана Тадора Басковнч(а) столника, вѣра пана Никомана, вѣра пана Ѣана портарѣ, вѣра пана Хринѣ спатарѣ, вѣра пана Данчѣла вистнарника, вѣра пана Петра чашника н вѣра вѣсѣхъ болръ наших(ъ), великих(ъ) н малых(ъ).

† по нашем(ъ) животѣ, кто бѣдетъ г(о)сподаръ нашн землн, шт(ъ) дѣтен наших(ъ) нлі шт(ъ) братн наших(ъ) нли шт(ъ) нашего племени, бѣд(н) кто, кого Б(о)гъ изберетъ(ъ) быти, тотъ(ъ) що бы нмѣ не порѣшилъ(ъ) нашего дааннѣ, але що бы нмѣ потвѣрдилъ н оукрѣпилъ(ъ) занѣже(ѣ) дали есмн емѣ за его правѣю н вѣрнѣю слѣжеѣ.

† на болшее потвѣржденне томѣ вѣсемѣ выше писанномѣ, велѣли есмн нашемѣ вѣрномѣ панѣ Илн логофетѣ, писати н приѣсннн нашѣ печат(ъ) к семѣ листѣ нашемѣ.

Пис(а) Лѣка граматнк(ъ), оу Соч(а)вѣ, в(ъ) лѣтѣ х⁵СЦНС, м(ѣ)с(ѣ)ца сеп(теврѣ) ѣї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan

Marco, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat în țara noastră, în Moldova, un sat anume Pancești, la obirșia <Birla>¹dului, și o prisacă, la gura Racovei, anume prisaca lui Ferțea, în hotarul ȋrgului Vaslui, și un loc de moară pe Racova, unde-i va plăcea, în hotarul ȋrgului. Aceasta să-i fie lui uric și cu tot venitul, și copiilor lui, și fraților lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților lui și ȋntregului lui neam, cine va fi cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae, vornic, credința panului Bratul, credința panului Stanciul, credința panului Costea Orișescul, credința panului Oană Pintece, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Ion Baicean, credința panului Ion Mindzul, credința panului Costea al lui Androinic, credința panului Tador Negru, credința panului David stolnic, credința panului Tador al lui Vasco, stolnic, credința panului Nicoman, credința panului Oană portar, credința panului Hrinea spătar, credința panului Danciul vistier, credința panului Petru ceașnic și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clintească dania noastră, ci să le-o ȋntărească și să le-o ȋmpunernicească pentru că i-am dat pentru dreapta și credincioasa lui slujbă.

Iar pentru mai mare ȋntărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Luca gramatic, la Suceava, în anul 6956 <1448>, luna septembrie 15.

Arh. St. Iași, CCCXL/64. Orig., perg. (20,5 × 39,5 cm), pecete atirnată, pierdută.

O foto., ibidem, MXXXVIII/51, și alta, la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, III/143. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 150—151, și o trad., din 1805 iunie 11, de Pavel Debrici polcovnic, ibidem, MCDLXXIX/1.

EDIȚII: Ghibănescu, *Surete*, I, p. 276—279 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 359—360 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 235—236 (trad.).

¹ Șters.

† М(н)л(о)стїю б(о)жію, мы, Петръ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чиним(ъ) знаменито, ис сѣмъ листом(ъ) нашим(ъ), въ сѣм(ъ) кто на нѣ ѡзритъ на і его слышитъ(ъ) чтѣни, вже прїидоша пред(ъ) нами и пред(ъ) нашими боари, панъ Мнѣханаъ логофетъ и брат(ъ) его, Дѣма и Тадоръ, и Стан(ъ) Полѣна, и тагали сѣ за два села, на имѣ: где был(ъ) Дръгъш(ъ) Тѣмеш(ъ), на оустне Стѣденца, и где был(ъ) старыи Тѣмеш(ъ) Петръ, повыш(е), и поставили своа прїєнліа на тота села. И поставили при^ивн^иліе панъ Мнѣханаъ логофетъ сѣ своимъ братнаимъ шт(ъ) Иліаша и шт(ъ) Стефана воевод(ы) шт(ъ) токмежа, аже потокмни сѣ Стан(ъ) Полѣна сѣ нх(ъ) шт(ъ)цемъ, сѣ Югою протопном(ъ).

Ино панъ Мнѣхана лог(о)фетъ добыл(ъ) съ своимъ братнам(и) тотъ прѣд(ъ) речена сѣла, гдѣ был(ъ) Драгвш(ъ) Тѣмеш(ъ), на ѡстие Стѣденца, и гдѣ был(ъ) старшн Тѣмеш(ъ) Петръ, и съ своимъ² прѣвнанами, якож(ѣ) выше пишемъ(ъ).

Того радѣ, мы, черес(ъ) тоє, поставили есми пану Мнѣхану логофету и братнамъ его завѣску ꙗ рѣбли серебра лнтог(о) варе коли бы ѡсталъ Поана Стан(ъ) нлѣ братна ег(о) нли дѣти его нли бвд(и) кто ѡт(ъ) его племени на пана Мнѣхана логофета нли на братню его нли дѣтѣ нх(ъ) нли бсд(и) на которог(о) ѡт(ъ) нх(ъ) племени, за тотъ сѣла, нли тѣжею нли свадюю нли бсд(и) чимъ, бсд(и) коли, оу которыхъ(ъ) днх(ъ), тот(ъ) заплатитъ(ъ) выше писаннью завѣску ꙗ рѣбли серебра лнтог(о).

Ѡ при томъ(ъ) мартори наши боари: панъ Дѣма Браевнч(ъ) дворникъ(ъ), и панъ Станчѣлъ, и панъ Косте Ѡндронниковч(ъ), и панъ Драготъ(ъ), и панъ Данчюл(ъ) вистнарникъ(ъ), и панъ Петръ чашникъ(ъ), и панъ Тадоръ писаръ, и панъ Срѣбвл(ъ) постелникъ(ъ) и нынѣ наши болѣри, що при томъ(ъ) были.

Ѡ на бошнью крѣпостъ тому въсему выше писанному, велѣли есми слѣсѣ нашемъ, Ѡсци дѣаву, писат(и) и прикѣснѣти нашѣ печатъ(ъ) к сѣмѣ лнстѣ нашемъ. Пис(а) ѡ Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣтѣ хсѣнс сеп(те)рѣа кѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Завѣзка ѡ Поана.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că au venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri pan Mihail logofăt și frații săi, Duma și Tador, și Stan Poiană și s-au pîrit pentru două sate, anume: unde a fost Drăguș Teameș, la gura Studinețului, și unde a fost bătrînul Teameș Petru, mai sus, și și-au înfățișat privilegiile lor pe aceste sate. Și și-au înfățișat pan Mihail logofăt cu frații săi privilegiul de tocmeală de la Iliăș și de la Ștefan voievozi, că s-au tocmit Stan Poiană cu tatăl lor, cu Iuga protopopul.

Deci, pan Mihail logofăt cu frații săi au dobîndit aceste sate mai înainte zise, unde a fost Drăguș Teameș, la gura Studenețului, și unde a fost bătrînul Teameș Petru, cu privilegiile lor, cum scriem mai sus.

De aceea, noi am pus peste aceasta panului Mihail logofăt și fraților lui zavescă 60 de ruble de argint topit, ca oricînd s-ar scula Poiană Stan sau frații lui sau copiii lui sau oricine din neamul lui împotriva panului Mihail logofăt sau împotriva fraților lui sau a copiilor lor sau a oricui din neamul lor, pentru aceste sate, sau cu piră sau cu sfadă sau cu orice, oricînd, în orice zile, acela va plăti zavesca mai sus-scrisă, 60 de ruble de argint topit.

Iar la aceasta au fost martori boierii noștri: pan Duma al lui Brae, vornic, și pan Stanciul, și pan Coste al lui Androinic, și pan Dragotă, și pan Danciul vistier, și pan Petru ceașnic, și pan Tador pisar, și pan Sirbul postelnic, și alți boieri ai noștri, care au fost la aceasta.

Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre, Luca diac, să scrie și să atîrne pecetea noastră la această carte a noastră.

Scris la Suceava, în anul 6956 <1448> septembrie 22.

<Pe verso, însemnare contemporană>: Zavesca pentru Poiană.

Archiwum Głowne Akt Dawnych — Varşovia, Dokumenty pergaminowe (Archiwum koronne Krakowskie, Moldaviae), nr. 5 366. Orig., perg. (32,5 × 29,3 cm), pecete mică atîrnată, cu legenda: † Писа ѡ Петра воievoдѣ.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, XXIII/62, și o copie, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 233, f. 152–153. Altă foto., după foto. de la Bibl. Acad., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, II/190.

EDIȚII: *D.I.R.*, A, I, p. 495 (facs.); Уляницкий, *Материалы*, p. 70–71 (text slav); Co-drescu, *Uricariul*, XI, p. 67–68 (trad. cu greșeli, după Уляницкий); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 361–363 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 236 (trad.).

¹ Omis.

² e, adăugat deasupra rîndului.

287

<1448 (6956)> septembrie 22, Suceava.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domnul Țării Moldovenesti. Facem cunoscut, prin acest uric al nostru, tuturor acelora cari o privesc sau citind înțeleg și tuturor cari au datoria să cunoască aceea ce am hotărit cu acest uric al nostru, și am dat mănăstirii noastre numite Moldovița jumătate din lacul nostru ca<re>¹ iese din Dunărea, <anume Covor², și jumătate>³ din tot peștele eșit la pescuit de pe <lacul>⁴ mare și din toate lacurile mici și din lacul⁵ mare, care iese din Cuhului și se varsă în Ialpug. Mănăstirea are să primească jumătate din tot peștele cit și din toată vama, așa că acei care string vama să ne dea nouă jumătate și jumătate mănăstirii, căci noi am dat sus-numitei mănăstiri Moldovița toate acestea sus-arătate printr-un uric pe veci, întărit cu pecete.

<Toate veniturile rezultate din pescuitul cu năvoade și din gloabele pentru sfadă și pentru pedepse vor aparține ca venituri în întregime mănăstirii>⁶.

Cel care nu va vrea să recunoască, să fie blestemat de Dumnezeu și pentru crima aceasta să fie pedepsit de domnul nostru.

Și la aceasta este credința tuturor boerilor noștri.

Pentru mai multă putere, am poruncit boerului nostru Ilie să pue pecetea pe această foaie a noastră.

A scris la Suceava, 7056⁷ <1448> anul, septembrie 22 zile.

Exact după copie.

A tradus căpitanul Cosovschii.

După Bulat, *Varia documenta*, p. 329. Trad., din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după o trad. rus. din aceeași perioadă.

Un rez. într-un perilipsis din 1804, cu data: 6956 <1448> septembrie 23, la Arh. St. Iași, CCLIX/3, f. 20 r.

Veleatul doc. a fost restabilit după rez. de la Arh. St. Iași și după numele logofătului. Dealtfel, în anul 1548, nu mai domnea Petru Rareș, iar logofătul său, în cea de-a doua domnie, a fost Măliaș.

ALTE EDIȚII: Wickenhauser. *Moldowiza*, p. 81–82 (rez., gerin., după orig., fără dată); *D.I.R.*, A, XVI, I, p. 518 (trad., după rez. lui Wickenhauser, cu data: <1546 înainte de mai 25>).

¹ Lipsă în textul editat.

² Greșit, pentru „Cohorlul”.

³ Completat după rez. lui Wickenhauser (v. EDIȚII): „... Namens Kowor, und die Hälfte” ...

⁴ Întregirea noastră.

⁵ În rez. lui Wickenhauser: „Bache” („gîrla”).

⁶ Completat după rez. lui Wickenhauser (v. EDITII): „.... und welch, immer Theil man mit Fischnetzen herausnimmt oder an Zoll wegen Streitigkeiten oder durch Strafen erhält, der soll, als Einkommen ganz dem Kloster gehören“.

⁷ Greșit; v. datarea.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Петрѣ воевода, г(о)с(по)дарѣ Землѣ Молдавскѣ. Знаменито чинил(ѣ), не сѣмѣ нашим(ѣ) листом(ѣ), въ сѣмѣ кто на нем(ѣ) оузрѣт(ѣ) нлі его чтоу чн оуслышит(ѣ), вже бл(а)гопронзволи г(о)спод(с)тво мн нашим(ѣ) бл(а)гимѣ пронзволеннем(ѣ) и чнстым(ѣ) и свѣтлым(ѣ) срѣд(ѣ)цемѣ и съ вѣсемъ нашеѣ доброѣ волеѣ и шт(ѣ) Б(о)г(а) помощна и оучинил есмн въ зад(в)шнѣ с(вѣ)топочишнх(ѣ) родителѣ нашнх(ѣ), Ілеѣандра воеводы и матерн нашнѣ, г(о)с(по)ждн Маріи, и далн есмн нашему монастырю шт(ѣ) Поланы, надеже ест(ѣ) храм(ѣ) С(вѣ)таго архіерарха и чоудотворца Николы, на вѣсакон лѣто по шестн бочок(ѣ) внна шт(ѣ) нашн десѣтнны, нлі шт(ѣ) Хрѣлова нлі шт(ѣ) Котнарѣ нлі пак(ѣ) боуд(н) не которого дѣла. И такоже, далн есмо томѣ прѣд(ѣ) реченномѣ монастырю воскѣ шт(ѣ) Красного Трѣга оувес(ѣ), да берѣт калѣгерн, на вѣсакое лѣто, шт(ѣ) вѣсѣх(ѣ) кто нмет(ѣ) <к>¹ѣ <р>чымѣ. Тое>¹ вѣсе да ест(ѣ) нашему [нашему] монастырю оурик(ѣ), и внно и воск(ѣ), на вѣкн вѣчнымѣ, не порушено и непоколѣбнмо.

И такожде, вѣре кто боудет(ѣ) нгумен(ѣ) оу томѣ прѣд(ѣ) реченномѣ монастырю и еинко бѣдет(ѣ) братѣ, а шнн нмают(ѣ) грнжати за сп(а)сенне д(в)шн г(о)с(по)дства мн вѣсѣгда; и нмают(ѣ) сѣлжнті на вѣсѣкѣю срѣдѣ, вечер(ѣ), параклис(ѣ), а оу четвѣрток(ѣ), литоургію. И братнам(ѣ) датн по чнрѣлу на трапѣзѣ, и тоѣ нмаетѣ бытн непрѣмѣнно, по вѣсѣ недѣлѣ, по вѣсѣ лѣта. Ілмы нмаемо наплѣннті вѣсе тоѣ выше писанное.

І на то ест(ѣ) вѣра г(о)спод(с)тва мн, выше писаннаго Петра воеводы, и вѣра нашнх(ѣ) болѣрѣ: вѣра пана Нѣгоѣ, вѣра пана Петра Хвднча, вѣра пана Дѣмѣ Браевнча дворннка, вѣра пана Братѣла, вѣра пана Станчѣла прѣкалаба, вѣра пана Костн Сѣрыша, вѣра пана Баны Жѣлнча, вѣра пана Дѣмѣ и брата его, пана Мн<р>чн>¹, вѣра пана Івана Балчана, вѣра пана Костн Індроннковнча, вѣра пана Баны Пор<к>кы, в>¹ѣра пана Івана Мын<с>ла, вѣра пана>² Дѣвнда столннка, вѣра пана Тадора Басковнча с>¹толннка, вѣра пана Тадора Чорн<о>>², вѣра пана Петра чашннка, вѣра пана Хрннѣ спѣа<р>ѣ>¹, вѣра пана Данчѣла в<н>ст>²нарннка, вѣ<р>а пана>²на Гѣлѣа комнса и вѣра вѣсѣх(ѣ) нашнх(ѣ) болѣрѣ) м<о>лдавск>¹нх(ѣ), и велнкнх(ѣ), и малых(ѣ).

І по нашем(ѣ) жнв<о>тѣ>², кто боудет(ѣ) шт(ѣ) бл(а)гоч(н)ствнх(ѣ) г(о)сподар<ен>² и боудет(ѣ) г(о)с(по)дарѣ <наш>¹ен земл<н> штѣ>² дѣтѣн нашнх(ѣ) нлі шт(ѣ) брат<і>²н нашнх(ѣ) нлі боуд(н) кто, кого Б(о)гѣ нзберет(ѣ) бытн, т<о>тѣ ш>¹о бы нмѣ не порушнл(ѣ) нашего даанна, але що бы прѣдал(ѣ) и потвѣрднл(ѣ) понеже далн есмо за д(в)шѣ вѣсѣх(ѣ) прѣдковѣ) молдавскнх(ѣ) еже потрѣднша сѣ за Молдавскѣю Землю.

І кто сѣ покѣстн(ѣ), нлі г(о)с(по)дарѣ нлі болѣрнн(ѣ), разорнті едно шт(ѣ) снх(ѣ), тако<в>н>² да ест(ѣ) проклѣт(ѣ) шт(ѣ) Г(о)спод(а) Б(о)г(а), и шт(ѣ) прѣч(н)стна его м(а)тере, и шт(ѣ) вѣ врѣховнх(ѣ) ап(о)ст(о)лѣ, и шт(ѣ) четнре ев(ан)г(е)лнстѣ и шт(ѣ) ѿ нї Б(о)гоноснх(ѣ) штецѣ, Ннкїнскнх(ѣ), сѣбравшнх(ѣ) сѣ на безб(о)жнаго Ірна, и да ест(ѣ) подобен(ѣ) Ноудѣ прѣдате<л>³ и тѣмѣ еже вѣзѣпнша на бл(а)дыка Х(р)нстовѣ, крѣвѣ его на ннх(ѣ) и на чѣдѣхѣ нх(ѣ). І кто боудет(ѣ) нгоумен(ѣ) нлі братна оу томѣ монастырю и не нмѣт(ѣ) грнж>²атн сѣ ѡ сп(а)сенїи нашемѣ и ѡ памѣтн прѣдковѣ) нашнх(ѣ), а нмѣ да ест(ѣ) сѣдѣна Б(о)гѣ и Свѣты Николѣ.

И НА БОЛШЕЕ ПОТВЕРЖДЕННЕ, ВЕЛѢАН ЕСМО НАШЕМУ ВѢРОМУ ПАМУ ИЛІН ЛОГО-
ОЕТОУ ПИСАТИ И ПРИВѢСНИТИ НАШУ ПЕЧАТ(Ъ) К СЕМУ НАШЕМУ ЛИСТУ.

Пис(а) Тадор(ъ), оу Манастирю ут(ъ) Полѣны, в(ъ) лѣт(о) xсѣнс, м(ѣ)-
с(ѣ)ца уѣ(токрѣа) ѣ.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Монастир(ъ) ут(ъ) Полѣна...
.....¹; <două însemnări din sec. al XVI-lea>: † За по чрѣпалъ; за вино;
<altă însemnare, din sec. al XVII-lea>: † Петръ квекод(ъ), за вино и
за воскъ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea cu bunăvoia noastră și cu inimă curată și luminată și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu și am făcut pentru pomenirea sfintrăposaiilor noștri părinți, Alexandru voievod și mama noastră, doamna Maria, și am dat mănăstirii noastre din Poiană, unde este hramul Sfintul arhierarh și făcător de minuni Nicolae, în fiecare an cite șase buți de vin din desetina noastră, sau de la Hirlău sau de la Cotnari sau iarăși din orice parte. Și, de asemenea, am dat acestei mănăstiri mai înainte zise toată ceara de la Tîrgu Frumos, s-o ia călugării, în fiecare an, de la toți ciți vor avea <c>¹<rciumi>¹. Toate <acestea>¹, și vinul și ceara, să fie mănăstirii noastre [noastre] uric în vecii vecilor, neclintit și nemișcat.

Și, de asemenea, oricine va fi egumen în această mănăstire mai înainte zisă și ciți frați vor fi, ei să aibă a îngriji totdeauna de mintuirea sufletului domniei mele; și vor sluji în fiecare miercuri, la vecernie, paraclisul, iar joi, liturgia. Și fraților să li se dea cite o cupă la trapeză, și aceasta va fi neschimbat, în toate săptămânile, în toți anii. Iar noi vom îndeplini toate acestea mai sus-scrise.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe, credința panului Petru Hudici, credința panului Duma al lui Brae, vornic, credința panului Bratul, credința panului Stanciul pircălab, credința panului Costea Oriș, credința panului Oană Julici, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mi<rcea>¹, credința panului Ion Balcean, credința panului Coste al lui Andronic, credința panului Oană Por<cu>¹, credința panului Ion Mindzul, credința pa<nului>² David stolnic, credința panului Tador al lui Vasco <s>¹tolnic, credința panului Tador Negru, credința panului Petru ceasnic, credința panului Hrinea spăta<r>¹, și credința panului Danciul v<ist>²ier, credința <pa>²nului Goian comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi, din binecinstitorii domni, domn în țara noastră, <din>² copiii noștri sau din frații noștri sau oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu clintească dania noastră, ci să o adauge și să o întărească pentru că am dat pentru sufletul tuturor înaintașilor moldoveni care s-au trudit pentru Țara Moldovei.

Iar cine ar încerca, sau domn sau boier, să nimicească una din acestea, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică, și de cei 12 apostoli de frunte, și de cei patru evangheliști, și de cei 300 și 18 părinți purtători de Dumnezeu, de la Nicheia, care s-au adunat împotriva lui Arie cel fără de Dumnezeu, și să fie asemenea lui Iuda trădătorul și celor care au strigat împotriva stăpinului Hristos, singele lui asupra lor și asupra copiilor lor. Iar cine vor fi egumen sau frați în această mănăstire și nu vor

îngrijii de mintuirea noastră și de pomenirea înaintașilor noștri, aceloră să le fie judecător Dumnezeu și Sfintul Nicolae.

Iar pentru mai mare întărire, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador, la Mănăstirea din Poiană, la anul 6956 <1448>, luna octombrie 5.

<Pe verso, însemnare contemporană>: † Mănăstirea din Poiană ...¹;
<două însemnări din sec. al XVI-lea>: † Pentru cite o cupă; pentru vin;
Petru voievod, pentru vin și pentru ceară.

Arh. St. București, Peciți, nr. 132. Orig., perg. (35 × 25 cm), rupt la îndoituri, pecete atirnată, stricată; din legendă se vede doar: <†> Печатъ Іу Ілет<ра>...

O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/191. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 154—157.

EDIȚII: Ungureanu ș.a., *Cronica Colnarilor*, pl. în afara text. (facs.); Hăjdeu, *Arch. ist.*, I, 1, p. 113 (text slav prescurtat și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 365—367 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 237—238 (trad.); Ungureanu ș.a., *op. cit.*, p. 269—270 (trad.).

¹ Rupt.

² Șters.

³ Omis.

† Се азъ, панъ Кръстѣ, далъ(ъ) есмь едно село манастирѣ Нѣмецкомѣ, надеже естъ(ъ) нѣмьенъ(ъ) попъ(ъ) Силѣанъ, на нме село Кръничани. Тое выше писанное далъ есмь за своѣмъ д(с)шж и за д(с)шж вѣзлюбленнаго ми с(ы)на, Іланшка, и за д(с)шж своѣмъ пани и вѣсѣхъ(ъ) дѣтенъ нашнхъ(ъ).

Тое выше писанное аще кто би хотѣлъ(ъ) порѣшити вт(ъ) нашнхъ(ъ) дѣтенъ или нашего плѣмене, таковъ да естъ(ъ) проклѣтъ(ъ) вт(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а, и вт(ъ) пр(ѣ)ч(и)стыѣмъ его м(а)т(е)рѣ и вт(ъ) насъ(ъ).

І хотаръ селѣ, повыше потокомъ(ъ), долѣ, на Кръници Голоутѣ, вт(ъ) кръници на Побратѣ, Побратою долѣ, вт(ъ) Побратѣ на кръници Борнѣ.

Пис(а) Дончъ.

† Adică eu, pan Cristea, am dat un sat mănăstirii Neamț, unde este egumen popa Siluan, anume satul Cîrniceni. Acesta mai sus-scris l-am dat pentru sufletul meu și pentru sufletul iubitului meu fiu, Iliășcu, și pentru sufletul paniei noastre și a tuturor copiilor noștri.

Iar cine din copiii noștri sau din neamul nostru ar vrea să clinească aceste mai sus-scrise, acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de preacurata lui maică și de noi.

Iar hotarul satului să fie mai sus de pîriu, în jos, la Fîntîna Dulce, de la fîntînă la Pobrata, pe Pobrata în jos, de la Pobrata la fîntîna lui Borea.

A scris Doncea.

Arh. St. Iași, DCCXCII/1 b. Orig., perg. (7 × 24,5 cm), fără pecete.

O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 160.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 174, fig. 10 (facs.); Turcu, *Îmbogățirea Arh. St. Iași*, p. 213 (facs.); Ghibănescu, *Surete*, V, p. 118—120 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 369—370 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 238 (trad.).

† М(н)лостію Б(о)жію, мы, Петръ воевода, Г(о)сп(о)даръ Земли Молдавскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ лнстомъ нашимъ, всѣмъ кто на нѣ оузритъ(ъ) нан его оуслышитъ чѣмъ, вже даемъ и потверждаемъ нашемъ монастырю шт(ъ) Нѣмца, где ест(ъ) храмъ с(ѣ)л(ѣ) томъ Бѣзнесеію, едно село цю далъ панъ Кръстѣ шт(ъ) своего оурика, на нмъ Крънчанн, ниже Побратн, да будетъ шт(ъ) нас(ъ) оурикъ и съ вѣсѣмъ доходомъ, непорѣшено николнже, на вѣкы.

И хотаръ томъ село да ест(ъ) powyше потокомъ, долъ, до Крънцн Солодоку, а шт(ъ) крѣнцю до Побратъ, а Побрату доловъ, а шт(ъ) Побратъ на крѣнцю Борноу, коуда и панъ Кръстѣ далъ.

И на то ест(ъ) вѣра Г(о)сп(о)дства мн, кыше писанное Петра воеводи, и вѣра боаръ нашихъ: вѣра пана Нѣгола логобета, вѣра пана Петра Гѣднча, вѣра пана Братула, вѣра пана Думы Браевнча дворника, вѣра пана Станчула, вѣра пана Костн Ёрыша, вѣра пана Ёаны Жулнча, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Думы и брата его, пана Мнрчн, вѣра пана Давида столника, вѣра пана Ёаны портарѣ, вѣра пана Тадера Б<а>сковнча, вѣра пана Срѣбула постелника, вѣра пана Мынсула, вѣра пана Петра чашника, вѣра пана Данчула внстѣрника, вѣра пана Гоіана комнса и вѣра вѣсѣхъ болѣръ нашихъ(ъ) молдавскыхъ(ъ), и велнкыхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ Г(о)сп(о)д(а)ръ нашихъ(ъ) земли шт(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) нан шт(ъ) братѣ нашихъ(ъ) нан шт(ъ) нашего племенъ(ъ), буд(н) кто, кого Б(о)гъ нзберетъ быти тотъ бы не поручншъ¹лъ нашего дааніа, але цю бы потверданъ и оукрѣпнлъ зануже есмн далн томоу монастырю.

И на болше потвержденіе томъ вѣсемъ кыше писанномъ, велѣн есмн нашему вѣрному пану Нлѣн логобету писати и прнвѣснтн нашу печать к сему лнсту нашему.

Писа Нлѣашъ, оу Гоч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) 7508 ѡх(токрѣ) 7.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că dăm și întărim mănăstirii noastre de la Neamț, unde este hramul sfinta Înălțare, un sat pe care l-a dat pan Cristea din uricul său, anume Cîrniceii, mai jos de Pobrata, ca să fie de la noi uric și cu tot venitul, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui sat să fie mai sus de pîriu, în jos, pînă la Fintina Dulce, iar de la fintină la Pobrata, și pe Pobrata în jos, și de la Pobrata la fintina lui Borea, pe unde a dat și pan Cristea.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Petru voievod, și credința boierilor noștri: credința panului Neagoe logofăt, credința panului Petru Hudici, credința panului Bratul, credința panului Duma al lui Brae, vornic, credința panului Stanciul, credința panului Costea Orîș, credința panului Oană Julici, credința panului Ion Balcean, credința panului Duma și a fratelui său, pan Mircea, credința panului David stolnic, credința panului Oană portar, credința panului Tader al lui V<a>¹sco, credința panului Sirbul postelnic, credința panului Mindzul, credința panului Petru ceașnic, credința panului Danciul vistier, credința pa<nului>¹ Goian comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din frații noștri sau din neamul nostru, oricine, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu cîntească dania noastră ci să o întărească și să o împu-ternicească pentru că am dat acestei mănăstiri.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Ilie logofăt să scrie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Iliș, la Suceava, în anul 6956 <1448> octombrie 10.

Arh. St. Iași, DCCXCII/1 a. Orig., perg. (25 × 36 cm), pecete atirnată, pierdută. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 233, f. 158—159.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 174, fig. 10 (facs.); Turcu, *Îmbogățirea Arh. St. Iași*, p. 213 (facs.); Ghibănescu, *Surele*, V, p. 118—120 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, II, p. 368—370 (text slav și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 238—239 (trad.).

¹ Omis.

DOCUMENTE FALSE

I

1374 (6882) iunie 3, Birlad.

Milostiū bojieū, my knazī¹ litovīskyi, Iurg Koriatovici vovoda, gospodari Zemli Moldavskoi i s ousi boiarove gospodstva mi. Sviedomo cinim', is sim' listom' nashimī, vsakomu¹ dobromu nani v'zriuscū ili ego ouslyshiuscū otei, ooje tot istii sluga nashī viernoī, pan Iaksh¹ Litavor' namiesnick'¹ Bielograd'skyi, slujil' nam' pravo i vierno. Tiem bo, my, vidievshe pravoū i viernoū slujbu ego do nas', a naipaceji chr'blīi pod'vizi is tatary ou sela zovomae V'lidici¹, na D'niestr', jalovali esmy togo is'nogo slugu nashe vijipisanogo¹ is edno oot nashich' sel', na im¹ Zubrovvtzi, ou ...².

Na toe v'se viera g(ospodst)³va mi i boiar' moldav'skych'.

A na bolshoū tvrdostī sему listu nashemu, velieli esmy viernomu Ivan ...².

Pisal' Iatziko¹, u Br'lad, v' lieto 6882 iūn 3⁴.

Cu mila lui Dumnezeu, noi, cneazul litvan, Iurg Coriatovici voievod, domn al Țării Moldovei, și cu toți boierii domniei mele. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, oricărui bun pan care o va vedea sau o va auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Iacșa Litavor, locuitor de la Cetatea Albă, ne-a slujit cu dreptate și cu credință. De aceea, noi, văzind dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, și mai cu seamă vitejia sa în lupta cu tătarii la satul numit Vlădiciu, pe Nistru, am miluit pe această adevărată slugă a noastră mai sus-scrisă cu unul din satele noastre, anume Zubrăuți, la ...².

La toate acestea este credința domniei mele și a boierilor moldoveni.

Iar pentru mai mare tărie a acestei cărți a noastre, am poruncit credinciosului Ivan ...².

A scris Iațco, la Birlad, în anul 6882 <1374>, iunie 3.

După Hăjdeu, *Uric din 1374*, p. 41. Transliterație cu caractere lat. după un presupus orig. ce s-ar fi aflat în bibl. contelui Swidzinski din Kiev.

Cu trad. edit.

După împrejurările punerii sale în circuitul științific, deosebirile dintre prima și a doua ediție (v. textul și EDIȚIILE), ortografie, limbă, formular, și conținut, doc. este un falsificat făcut de B. P. Hăjdeu cu scopul acreditării unor ipoteze istorice personale, ca și în cazul diplomei birlădene din anul 1134. Pentru detalii privind critica de autenticitate, v. Panaitescu *Diploma din 1134 și hrisovul din 1374*, p. 51–57.

ALTE EDIȚII: Hăjdeu, *Ist. crit.*, p. 91–92, nota 285 (transliterație cu caractere lat., cu deosebiri față de ediția anterioară) și *Etymologicum*, 4, *Introducere*, p. CCLV (trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 1–3 (transliterație, după Hăjdeu, *Uric din 1374*, cu observații privind falsi-

tatea doc.); Panaitescu, *op. cit.*, p. 51—57 (transliterație, după Hăjdeu, *op. cit.*, și critica de autenticitate a doc.); *D.I.R.*, A, I, *Doc. Indoelnice*, p. 141 (trad., după Costăchescu).

¹ În ed. din *Ist. crit.*: kniaz, vsiakomu, Iakszia, namiesnick, V'ldiczl, viszpisanogo, imia, Iatzko.

² Așa în textul editat.

³ Întregirea noastră.

⁴ În ed. din *Ist. crit.*, Hasdeu transcrie ж = zs (nu j), ч = cs (nu ci), ѱ și ѱ = numai cu apostrof (nu și cu i), ш = sz (nu sh), w = ô (nu oo).

II

1399 (6907).

Copie.

Veleat 6907 <1399>.

Uric de la Iuga voievod, de miluire și întăritură lui Ioan Cormeleu și frații său, Trofin, pentru a lor drepti și credincioasă slujbe ci au slujit țării și domniei, pre doai sate, anume Brătla de Sus și Brătla de Gios, la ținutul Totrușului, pre apa Tazlovului Mari, din dresă de miluire ce au avut săminția lor pre aceste moșii, de la Ștefan voievod și de la Roman vodă, ca să stăpîniască cu bună paci satili ci mai sus-scrie, carili sînt întocmai, cît unul, cît altul.

Iar hotarul acestor sate să umble precum au umblat din vac: din zare Dealului celui Mari, despre răsărit, unde să întilnești hotarul Poenii, și Gîrtenul drept la vali, la obîrșia Șasa, și tot Șasa în gios, spre apus, păr-la locul Richii Roșie, și de acolo, drept peste Tazlău, la mai înalt deal Cafa, păr-în Grieștii despre Caraculău, și tot alături cu Grieștii, spre miazăzi, la un pîriu hotar Măneștilor, și de acolo spre răsărit, alături cu Măneștii, pre pîriu, și preste Tazlov, tot alături cu Măneștii, pîn-la pîriu Belince, spre poiana Ursa; și de-acole Brătla în sus, pe Balince cu apă, pîn-la obîrșia, și de acolo iarăși la zarea Dealului Mari și, tot zare, păr-la locul unde s-au început.

Și spre aciasta esti credința domnii sali și a tuturor boerilor.

Scosu-s-au de pre sirbie pre scurt.

Copie întocmai scoasă di pi condica vechi ci să păstriază în Mitropolie.
1833 marti 18.

Iscălit: Venia[a]min mitropolit Moldaviei.

S-au poslăduit de mini, Ioan paharnic.

Arh. St. București, ms. nr. 657 (Cond. moșiei Ocna), f. 75. Copie după o trad. prescurtată.

Deși textul înscris în Condica moșiei Ocna reproduce incomplet și, probabil, inexact pe alocuri cuprinsul documentului original, datorită numeroaselor preluări ale acestuia, falsitatea prevederilor sale devine totuși evidentă dacă ele sînt juxtapuse celor similare ale documentelor de epocă. Se remarcă, mai ales, justificarea confirmării domnești prin slujirea țării de către boierii beneficiari și prin existența a două documente anterioare, de la voievozii Ștefan și Roman — menționați în ordinea inversă a domniilor lor —, precizarea ținutului, precum și dispoziția referitoare la întinderea egală a teritoriilor ambelor sate. Dealtfel, hotarnica este întru totul asemănătoare celei din actul fals, datat 1449 martie 23, privind satele dispărute Zămișăști și Săcălosăști, din vecinătatea Brătilei (*D.I.R.*, A, I, p. 239—240; v. și Șimanschi, *Autenticitatea și datarea*, p. 96—97), falsificat cu care documentul de față s-a și transmis împreună. Pentru argumentarea detaliată a neautenticității, v. Șimanschi, *Un prelins act*, p. 297—305.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, I, p. 20—21 (rez. din 1839, după Ghibănescu, *Ms. Surele* LII, p. 24); *D.I.R.*, A, I, p. 4—5 (copie după trad., cu data: 1399 (6907) <după martie 12>; Șimanschi, *op. cit.*, p. 298 (trad., după *D.I.R.*).

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Ілєѣандрѣ воевода, господарѣ Земли Молдавыскою. Знаменито чиним(ъ), ис снм(ъ) листом(ъ) нашим(ъ), въсѣм(ъ) кто на н(ъ) възрнт(ъ) или его точн оуслышит(ъ) <вже>¹ дадохом(ъ) и пом(н)ловахом(ъ) слоусѣ нашимъ вѣрномъ, пан(ъ) Данъ митинкѣ, вт(ъ) наших(ъ) правою втнннѣ и дѣннинѣ, за доброю слѣжеѣ что сътворишь <на>¹мъ. Мн видѣхом(ъ) правою свою вѣрж, мн пом(н)ловахом(ъ) его, съ въсѣм(ъ) сватовом(ъ) болѣром(ъ) великым(ъ) и вѣрним(ъ), съ мѣсто шест(ъ) словъ въ единъ хотар(ъ), на нмъ мѣсто Шѣрнещѣ, и Мъньжещѣ, и Тодерещѣ, и Шерботещѣ, и Лѣцканѣ и Іѣкобешѣ, где вжилали Іѣкова Слѣпаго, а би вѣдет(ъ) пом(н)лованъ вт(ъ) нас(ъ) іакоже ест(ъ) выше писано.

І бы сѣ емѣ зачю хотар(ъ) мн выше вт(ъ) Шѣрнещѣ, въ съврѣшію потока, оу лнс(ъ), въ единъ крѣшь, вт(ъ) тон крѣшь право на вѣстоку, на съврѣшеніе потоци, междѣ трн дѣвы, вт(ъ) трн дѣви на право на вѣстоку, междѣ доброви, по<д>¹ли потоци, въ мовнаѣ² нжи наре<че>¹т сѣ Мовна Гжоуносѣ, вт(ъ) мовнаѣ на верхѣ горѣхѣ, где роздѣлит сѣ вода, на кран доброви вт(ъ) къ вѣстоку, на потоку, вт(ъ) тѣдѣ потока долѣ, по где переменнет(ъ) вода, где приходит(ъ) дорох(ъ) Станъ Преоуцескѣл(ъ) черезъ потока, тѣм(ъ)же вт(ъ) тамо дорохо³ нжи вт(ъ) къ вѣстоку потоку, где переменнет(ъ) дорохо Станъ Преоуцескѣл(ъ) въ вода Баслѣн, тѣм(ъ)же вода Баслѣн доли, даже до Брѣвы, вт(ъ) Брѣвы право на запад(ъ), въ рѣптѣрѣ, вт(ъ) там(ъ) право на запад(ъ), черезъ поля, въ мовнаѣ копана, где съвѣрет сѣ хотар(ъ) съ хотар(ъ) Фѣер(ъ), вт(ъ) тѣдѣ право на запад(ъ) черезъ потоци, въ главы рѣдѣ Лѣцко, тѣм(ъ)же рѣдѣлѣ по дѣлѣ выше, даже до рѣпн Драгснѣ, вт(ъ) тамо выше, по лнс(ъ), даже до тот(ъ) крѣшь, где начѣс(ъ).

Тѣмже, дадохом<м>¹ нмѣ мы втнннѣ вт(ъ) нас(ъ), іакоже ест(ъ) выше писано, слѣсѣ нашимъ вѣрномъ, пан(ъ) Дан(ъ) митинкѣ, и съ въсем(ъ) доходом(ъ), нм(ъ), и сътворихом(ъ) нм(ъ) оурикѣ, и дѣтем(ъ) нх(ъ), и <оу>¹нѣчатом(ъ) нх(ъ), и прѣдоучатом(ъ) нх(ъ) и прѣшѣратом(ъ) и въсем(ъ) родѣ нх(ъ), кто сѣ избѣрет(ъ) нм(ъ) нанѣлжннѣ, непорѣшено николже, на вѣкы.

І на то ест(ъ) вѣра нашего г(о)сп(о)дствѣ(а), выше писанаго, мы, Ілєѣандрѣ воевода, и вѣра боар(ъ) наших(ъ) и вѣра брат(ъ) г(о)сп(о)дствѣ(а) мн, жѣпан(ъ) Богѣданъ, вѣра Драгоше вѣтѣза и дѣти его, вѣра Іѣндрѣмъ и дѣти его, вѣра Ивннша дворникѣ и братѣи его, вѣра Брѣлѣ Хрѣловъскаго и дѣти его, вѣра Домн дворникѣ и дѣти его, вѣра <Ц>⁴нѣана и дѣти его, вѣра Хоранца Мнка и дѣти его, вѣра Шандро вт(ъ) Хотинѣ и дѣти его и вѣра Хоранца вистѣринкѣ и дѣти его, вѣра Тѣмашѣ столѣникѣ и дѣти его, вѣра Мнкѣ вт(ъ) Мольницѣ и дѣти его, вѣра Братѣла Стровнча и братѣи его, вѣра ѣснх(ъ) болѣри наших(ъ).

Бѣслѣ<м>¹ли есми слѣсѣ нашимъ Іѣцковы привесити печат(ъ).

І по наших(ъ) животѣ, кто вѣдет(ъ) г(о)сп(о)дарѣ нашн земли, вт(ъ) дѣти наших(ъ) или вт(ъ) наших(ъ) родѣтели, или кого Богѣ избѣрет(ъ) господарем(ъ) быти нашимъ Молдавыскою Земли, тот(ъ) бы нм(ъ) не порѣшил(ъ) нашего дааніе и потвѣрженіе, али би нм(ъ) оукрѣпнл(ъ) и оутвѣрднлѣ занѣж(ѣ) нм(ъ) ест(ъ) дано втнннѣ и дѣннинѣ вт(ъ) нас(ъ).

І кто вѣдет(ъ) разорити сѣ оури<кѣ>⁵ и сѣи знаменн, да вѣдет(ъ) проклѣтъ вт(ъ) тѣи вт(ъ)цѣ нжи въ Некен и вт(ъ) въсѣх(ъ) с(ѣ)л(ъ)тх(ъ).

Писа⁴, в(ъ) л(ѣ)тѣ ѡснѣ, м(ѣ)с(ѣ)цѣ фѣврѣарѣ, ѡ д(ъ)нь.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, <că>¹ am dat și am miluit pe sluga noastră credin-

cioasă, pan Dan vameș, din a noastră dreaptă ocină și dedină, pentru slujba bună ce ne-a făcut. Noi am văzut credința lui dreaptă, l-am miluit, cu tot sfatul boierilor mari și credincioși, cu un loc de șase sate într-un hotar, anume locul Șurinești, și Minjeștii, și Todereștii, și Șerboteștii, și Lățcanii și Iacobeștii, unde a folosit Iacob al Orbului, ca să fie miluit de la noi, cum este scris mai sus.

Și să-i înceapă hotarul mai sus de Șurinești, la sfârșitul piriului, în pădure, la un păr, de la acest păr drept la răsărit, la sfârșitul piriului, printre trei stejari, de la trei stejari și drept la răsărit, prin dumbravă, pe lingă piriu, în movila care se cheamă Movila Găunoasă, de la movilă la virful dealurilor, unde se despart apele, la marginea dumbrăvii dinspre răsărit, la piriu, de aici piriul la vale, pe unde străbate apa, pe unde trece drumul lui Stan Preușescul peste piriu, și de acolo drumul în jos, spre răsărit de piriu, unde trece drumul lui Stan Preușescul prin apa Vaslui, și de acolo apa Vaslui la vale, pînă la Brebi, drept la apus, la ruptură, de acolo drept la apus, peste cîmp, la movila săpată, unde se întilnește hotarul cu hotarul lui Feaer, de acolo drept la apus peste piriu, în capul rediului lui Lațco, și de acolo de-a lungul aceluiași rediu în sus, pînă la ripa lui Dragsin, de acolo în sus, prin pădure, pînă la același păr unde s-a început.

De aceea, noi i-am dat de la noi ocină, cum este scris mai sus, slugii noastre credincioase, pan Dan vameș, și cu tot venitul, lui, și i-am făcut lui uric, și copiilor lui, și nepoților lui, și strănepoților lui, și răstrănepoților și întregului său neam. cine se va alege lor cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului, noi, Alexandru voievod, și credința boierilor noștri și credința fratelui domniei mele, jupan Bogdan, credința lui Dragoș viteazul și a copiilor lui, credința lui Andriaș și a copiilor lui, credința lui Ioaniș vornic și a fraților lui, credința lui Bîrlă de la Hîrlău și a copiilor lui, credința lui Duma vornic și a copiilor lui, credința lui Ț<T>⁴iban și a copiilor lui, credința lui Horaiț Mic și a copiilor lui, credința lui Șandru de la Hotin și a copiilor lui, și credința lui Horaiț vistier și a copiilor lui, credința lui Tămaș stolnic și a copiilor lui, credința lui Mic de la Molnița și a copiilor lui, credința lui Bratul Strovici și a fraților lui, credința tuturor boierilor noștri.

Am poruncit slugii noastre, Iațco, să atirne pecetea.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, din copiii noștri sau din părinții⁶ noștri sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie domn al țării noastre, Moldova, acela să nu le clinească dania și întărirea noastră, ci să-i întărească și să-i împuternicească pentru că-i este dată ocină și dedină de la noi.

Iar cine va strica acest uric și aceste semne, să fie blestemat de cei 318 părinți de la Nicheia și de toți sfinții.

Scris ... ⁴, în anul 6908 <1400>, luna februarie, 11 zile.

Bibl. Acad., Fotografii, XXXVII/25. Foto. după orig., perg., pecete atîrnată, cu legenda: † Илчѣтъ Іу Олѣанара * воівода * ꙗкопоу на Земль Монашенскѣ (textul legendei, după D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 56 — facs.); actul se păstrează la Bibl. Națională din Paris, Manuscrise rom., nr. 5.

Alte foto., la Bibl. Acad., Fotografii, II/2, Arh. St. București, Fotografii, I/12, și Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/192 (puțin lizibilă). O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 45—47.

După grafie, ortografie, limbă, formular, mod de atîrnare a peceteii și conținut, doc. este un fals, probabil din sec. al XVI-lea, alcătuit în vederea acaparării unora din satele indicate în text. De la un act autentic s-a împrumutat însă sigiliul falsului, al cărui text corespunde peceteilor

Intrebuințate de cancelaria lui Alexandru cel Bun începând cu anul 1409 (v. D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 57). Pentru detalii privind critica de autenticitate, v. D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 162, și *Acte false*, p. 50–59; L. Șimanschi, *Falsificarea parțială*, p. 487–488.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 52 (facs.); Ghibănescu, *Surele*, VIII, p. 81–86 (text slav, după foto., și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 31–34 (text slav, după foto., și trad., cu observații privind autenticitatea doc.); D.I.R., A, I, p. 7–8 (trad., după foto.); Maței—Radu, *Dănești*, p. 33–34 (trad. după D.I.R., cu unele comentarii privind conținutul doc.).

¹ Omis.

² и, scris deasupra.

³ ро, scris deasupra.

⁴ Ilizibil în foto.

⁵ Sub șnurul pecetii.

⁶ Așa în text.

IV

1410 (6918) februarie 15, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жією, мы, Ілєѣандръ воевода, г(о)сп(о)д(а)рь Землн Молдавскон. Чинимъ знаменито, нсимъ листомъ нашимъ, оушимъ кто на н(ъ) възрнтъ) нли егo оуслишнтъ) чточи, вже если оучинили за д(с)шїе д(с)шъ дѣлѣ предковъ нашихъ) и за наше здоровїе и дали если и поминовали нашѣ новѣ създанѣ монастир(ъ), што на Молдавици, ндеж(е) ест(ъ) храмъ(ъ) Бл(а)говѣщенїе пр(ѣ)ч(н)стѣн Б(о)гoрo)д(н)ицн, съ планини, на нмѣ Бєанкін Сѣхарадъ и Малїн.

І хотаръ(ъ) тимъ(ъ) планинамъ(ъ) поченше wt(ъ) врѣхъ(ъ) Жирѣпън(ъ), что ест(ъ) надъ(ъ) Стѣденон Крѣници, оу Малю Кошнѣ, долѣ Кошнон до Плѣтнинш(ъ) Банковъ(ъ), и wt(ъ) тамъ(ъ) долѣ до Бєанкон Кошин и wt(ъ) тамъ(ъ), Бєанкою Кошною, до пичоръ(ъ) Бєанкому Сѣхарадѣ, и wt(ъ) тамъ(ъ) просто на дѣл(ъ) до врѣхъ(ъ) Сѣхарадѣ, а wt(ъ) тамъ(ъ) вѣсе по врѣхъ(ъ) Сѣхарадѣ, до вѣрѣшїа Рѣсаа, и wt(ъ) тамъ(ъ), долѣ, потокомъ(ъ), до рѣки Бѣстрици и wt(ъ), тамъ(ъ) дѣлѣ, Бѣстрицею, до стѣна потока Стоуденон Крѣници, и wt(ъ) тамъ(ъ) потокомъ(ъ), до Стѣденон Крѣници и до врѣхъ(ъ) Жирапън(ъ), ндеж(е) испрѣва почахумъ(ъ). Тое вѣсе да ест(ъ) wt(ъ) насъ(ъ) зрикъ(ъ) тому више писаному монастирѣ, съ вѣсѣмъ(ъ) доходомъ(ъ).

І на то, вѣра нашег(о) г(о)сп(о)д(а)ст)ва, виш(е) писанаг(о) Ілєѣандра воеводѣ, и вѣра пана Станислава Ротонпана, и вѣра пана Мнѣхалашега, и вѣра пана Жѣржа, и вѣра пана Жѣметате Іѣна и вѣра пана Нєгрїна, и вѣра пана Іѣна дворїника Сѣчакаг(о), и вѣра пана Грїнкова, и вѣра пана Сїна Брѣлїча, и вѣра пана Блада Снрѣтскаг(о), и вѣра пана Спенїна, и вѣра пана Блада дворїника, и вѣра пана Шандришорова, и вѣра пана Іїцкова, и вѣра пана Стана Прѣтскаг(о), и вѣра пана Домонкѣша столїника, и вѣра пана Ілнаша чашиника, и вѣра пана Стана постелиника и вѣра зснхъ(ъ) боярь, и велїкнхъ(ъ), и малнхъ(ъ).

І по нашемъ(ъ) жнвотѣ, кто бѣдетъ(ъ) г(о)сп(о)д(а)рь ѣ нашєн землн, нли wt(ъ) дѣтен нашихъ(ъ) нли wt(ъ) братєн нашихъ(ъ) нли бѣд(н) кто бѣдетъ(ъ), тотъ(ъ) що бї нмъ(ъ) не порѣшилъ(ъ) нашегo даанїа, нѣ що бї нмъ(ъ) зкрѣпїл(ъ). І кто порѣшнтъ(ъ), да бѣдетъ(ъ) проклѣт(ъ) wt(ъ) Г(о)спoд)а Б(о)г)а и wt(ъ) пр(ѣ)ч(н)стаа и wt(ъ) вѣсѣхъ(ъ) с(в)ѣтлхъ(ъ).

І на болшее крѣпостъ(ъ) сїмъ(ъ) виш(е) писаннмъ(ъ), велѣли если нашємѣ вїрїномѣ Братѣю логофѣтѣ писати и печат(ъ) прнѣсѣнті къ семѣ лист(ѣ) нашємѣ.

Пис(а) ѣ Сѣчака(ѣ), в(ъ) лѣт(о) хсѣнї, м(ѣ)с(ѣ)ца ф(е)вр(а)р(їа) ѣї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am făcut pentru pomenirea sufletelor înain-

tașilor noștri și pentru sănătatea noastră și am dat și am miluit mănăstirea noastră nou zidită, care este la Moldovița, unde este hramul Bunavestirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, cu munții, anume Suhardul Mare și Mic.

Iar hotarul acestor munți să fie începînd din virful Jireapănului, care este deasupra Fintinii Reci, la Coșna Mică, în jos pe Coșna pînă la Păltinișul lui Banco, și de acolo în jos pînă la Coșna Mare, și de acolo, pe Coșna Mare, pînă la piciorul Suhardului Mare, și de acolo drept la deal, pînă la virful Suhardului, și de acolo, tot pe virful Suhardului, pînă la obîrșia Rusaii, și de acolo, la vale pe pîriu, pînă la riul Bistrița, și de acolo, la vale pe Bistrița, pînă la gura pîriului Fintinii Reci, și de acolo, pe pîriu, pînă la Fintina Rece și pînă la virful Jirapănului, unde am început întii. Toate acestea să fie dela noi uric acestei mai sus-scrise mănăstiri, cu tot venitul.

Iar la aceasta, este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexandru voievod, și credința panului Stanislav Rotonpan, și credința panului Mihăilaș, și credința panului Giurgiu, și credința panului Jumetate Ion, și credința panului Negrea, și credința panului Ion vornic de Suceava, și credința panului Grinco, și credința panului Sin Birlici, și credința panului Vlad de la Siret, și credința panului Spenea, și credința panului Vlad vornic, și credința panului Șandrișor, și credința panului Iațco, și credința panului Stan Preutescul, și credința panului Domoncuș stolnic, și credința panului Iliăș ceașnic, și credința panului Stan postelnic și credința tuturor boierilor, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn în țara noastră, sau din copiii noștri sau din frații noștri sau oricine va fi, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească. Iar cine ar clinti, să fie blestemat de Domnul Dumnezeu, și de Preacurata și de toți sfinții.

Iar pentru mai mare putere a acestor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru Bratei logofăt să scrie și să atîrne pecetea la această carte a noastră.

Scriș la Suceava, în anul 6918 <1410>, luna februarie 15.

M-reă Sucevița, Inv. nr. 368 (predat în custodia Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România (9 188/III/1 351). Orig., perg. (24 × 42 cm), pecete mică atîrnată cu legenda: † Печѣ ѡ ГѢТѢАНѢ ВОИВОДѢ.

Trei foto., la Bibl. Acad., Fotografii, IV/1, XXIII/12 și XXVI/1, și o copie, cu trad., de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 92–95.

După grafie, formular, conținut și folosirea unei peceti aparținînd altui domn, actul este un fals, plăsmuit la sfîrșitul sec. al XVI-lea pentru acapărarea celor doi munți, și considerat ca atare încă din prima jumătate a sec. al XVII-lea (v. Iorga, *Doc., Hurmuzaki*, XV, 2, p. 1 080–1 081). Pentru detalii privind critica de autenticitate, v. D. P. Bogdan, *Diplomatica*, p. 162–163 și *Acte false*, p. 56–66.

EDIȚII: D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 60 (facs. ilizibil); Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 56–57 (trad. germ.); Balan, *Nouă doc. cîmpulungene*, p. 8–9 (trad. rom., după o trad. germ. din Arh. de Stat a Regiunii Cernăuți, R. S. S. Ucraineană); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 75–77 (text slav, după foto., și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 21–22 (trad.).

V

1411 (6919) aprilie 14, Suceava.

† М(н)л(о)стыю б(о)жію, мы, Ілѣксандръ боевода, господарь Земли Молдавской. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, оушнимъ кто на немъ оузыритъ или его оуслышитъ чѣмъ, оже есми оучинили за д(с)шкѣ д(с)шѣ дѣла предковъ нашихъ(ъ) и за наше здоровье и дали есми Мнто М(о)ладвнцкое

монастирнен Бл(а)говѣштенію прѣч(н)стѣн Б(огороди)ци, што на Молдовацин,
оурукъ, со оушнѣмъ дох(о)домъ, на <вѣкъ>¹ вѣчныа, непорушено.

И хотаръ томъ селоу да ест(ъ) поченше вт(ъ) вродоу ма Молдаве, что ест(ъ) ннже села Длѣгополѣ, съ полѣною, прости до оустыа потока Жерестѣ, н горѣ потокомъ, до вяршыи, н вт(ъ) толы на Мѣгороу Мошоуловѣ, н вт(ъ) толи на расколн н на Мѣгѣроу Плопоуль, н вт(ъ) толи на Сланую Крѣниоу н вт(ъ) толи, дѣлом(ъ) Мсннеломъ, прости оу Соужиноу Рѣка, долоу Соухю, ндеже оупадаетъ оу Молдавоу, н вт(ъ) толи, чер^ес Молдовоу, оу Четещеловѣ потоку, горѣ потокомъ Четѣцегомъ до врѣх(ъ) Белнкого Днла, н вт(ъ) толи, оусе вѣчною Белнкнмъ Днломъ, со оуснмн нзворн что оупадають оу Молдаве н оу Молдовнцѣ, до вяршыи Фромосоулѣ, ндеже оупадаетъ оу Молдовнцѣ, н вт(ъ) толи, чер^ес Молдовнцѣ, на оусты оу рѣка Дѣлѣ(ъ) н вт(ъ) толи на врѣх(ъ) Дѣлѣ(ъ), плнннѣ, н вт(ъ) толи Дѣлом(ъ) Палтннгома, гдѣ оупадаетъ оу Молдаве оу Брод(ъ), ннже села Долгополѣ, ндеже переже почлѣхом(ъ). Тое вѣсе да ест(ъ) вт(ъ) нас(ъ) оурнкъ томъ внше писанном(ъ) селѣ, Мнтѣ.

И на то вѣра нашего господства, выше писаннаго Александра воеводы, и вѣра пана Станислава Ротомпана, и вѣра пана Муханлашева, и вѣра пана Жюржа, и вѣра пана Жюметате Іуна, и вѣра пана Негрида, и вѣра пана Ёана дворника Соца-вѣског(о), и вѣра пана Гринкова, и вѣра пана Сина Бырлича, и вѣра пана Блада Сиратского, и вѣра пана Спенина, и вѣра пана Блада дворника, и вѣра пана Шандрншо>рова, и вѣра пана Ыцкова, и вѣра пана Стана Преоутеского, и вѣра пана Домонкоуша столника, и вѣра пана Иліаша чашинника, и вѣра пана Стана постелника, и вѣра пана Блѣча вѣстѣринника, и вѣра пана Табоуча, и вѣра пана Ёприша и вѣра вѣсму(ь) болѣрь нашнх(ь) молдавскнх(ь), и велнкых(ь), и малнх(ь).

И по нашѣмъ жнѣотѣ, кто боудѣтъ(ъ) господарь нашѣн Зѣман Молдавѣскѣн,
 нли ѡт(ъ) нашихъ(ъ) дѣтен нли ѡт(ъ) нашего племѣне нли боуд(н) кого Б(ог)ъ
 нзберѣтъ(ъ) быти господарѣмъ(ъ), тот(ъ) што бы не порѣшилъ нашего даніа, али
 што бы оутвѣрѣдилъ(ъ) н оукрѣпиль, ащели кто въсхошѣтъ(ъ) порѣшити нли кто
 емоу на то прирадитъ(ъ), таковы да ест(ъ) проклѣтъ(ъ) ѡт(ъ) Г(оспод)а нашего
 І(сѣс)у Х(рист)а н ѡт(ъ) пр(ѣ)ч(н)стоу юго м(а)т(е)ре, н ѡт(ъ) д(ѣ)с(ѣ)ла таа б(о)ж(и)а
 еу(ан)г(е)листа, н ѡт(ъ) в(ѣ)с(ѣ)л(ѣ)л(ѣ)тъхъ(ъ) н в(ѣ)р(ѣ)ховннхъ(ъ) Х(рист)овѣхъ ап(о)ст(о)лъ
 н ѡт(ъ) прочнхъ(ъ) ѡб(ѣ), н ѡт(ъ) т(ѣ)хъ н н(ѣ)с(ѣ)л(ѣ)л(ѣ)тъхъ(ъ) ѡт(ъ)цъ нже въ Никѣи, н ѡт(ъ)
 въсѣхъ(ъ) въселѣнскыхъ(ъ) съборовъ, н да ест(ъ) пѡд(ѡ)вѣн(ъ) Іоудѣ Скарнѡтѣн
 н проклѣтомѣ д(ѣ)р(ѣ)н н оучастіе да нмат(ъ) съ тѣмн еже възъпнша на Х(рист)а,
 сп(а)са нашего, крѣвь его на ныхъ(ъ), н да ест(ъ) анаѣма, н да ест(ъ) проклѣтъ(ъ)
 ѡт(ъ) в(ѣ)с(ѣ)л(ѣ)л(ѣ)тъхъ(ъ) с(ѣ)л(ѣ)л(ѣ)тъхъ(ъ), еже ѡт(ъ) вѣка, вѣрож н дѣлаѡмъ(ъ), Б(ог)оу оугож-
 дышнхъ(ъ).

И на большее подтвержденіе томѹ всѣмѹ выше писанномѹ, велѣхъ есми
службѣ нашемоу вѣрномѹ, Братѣю логофетѹ, прорѣснѣти печат(ѣ) наша.

0₁ Cочав(т), Иле деѣжк(ь) пнсад(ь), в(ь) лѣт(о) x⁵sq¹th¹ дпрна(ь) \widetilde{A}_1 .

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am făcut pentru pomenirea sufletelor înaintașilor noștri și pentru sănătatea noastră și am dat Vama Moldoviței mănăstirii Bunavestirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Moldova, uric, cu tot venitul, neclintit, în <vecii>¹ vecilor.

Iar hotarul acestui sat să fie începînd de la vadul Moldovei, care este mai jos de satul Cimpulung, cu poiana, drept la gura piriului Geredzea, și în sus pe pîriu, pînă la obîrșie, și de acolo la Măgura Moșului, și de acolo la spăr-turi și la Măgura Plopului, și de acolo la Fintina Sărată, și de acolo, pe dealul

Frâsinelul, drept la Strimtura, pîrîului, la vale pe Suha, unde cade în Moldova, și de acolo, peste Moldova, la pîriul Cetățel, în sus pe pîriul Cetățelul pînă la virful Dealul Mare, și de acolo, tot pe obcina Dealului Mare, cu toate izvoarele care cad în Moldova și în Moldovița, pînă la obîrșia Fromosului, unde cade în Moldovița, și de acolo, peste Moldovița, la gura riului Deea, și de acolo la obîrșia Deii, pe munte, și de acolo, pe Dealul Paltinului, unde cade în Moldova, în vad, în jos de satul Cîmpulung, unde mai înainte am început. Toate acestea să fie de la noi uric acestui mai sus-scris sat, Vama.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alecsandru voievod, și credința panului Stanislav Rotompan, și credința panului Mihăilaș, și credința panului Giurgiu, și credința panului Jumetate Ion, și credința panului Negrea, și credința panului Oană vornic de Suceava, și credința panului Grinco, și credința panului Sin Bîrlici, și credința panului Vlad de la Siret, și credința panului Spenea, și credința panului Vlad vornic, și credința panului Șandri(șo)¹r, și credința panului Iațco, și credința panului Stan Preutescul, și credința panului Domoncuș stolnic, și credința panului Iliaș ceașnic, și credința panului Stan postelnic, și credința panului Vilcea vistier, și credința panului Tabuci, și credința panului Opriș și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, Moldova, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie domn, acela să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească, pentru că cine ar voi să clinească sau cine ar sfătui la aceasta, acela să fie blestemat de domnul nostru Isus Hristos, și de preacurata lui maică, și de cei 4 sfinți evangheliști ai lui Dumnezeu, și de cei 12 sfinți apostoli de frunte ai lui Hristos, și de ceilalți 72, și de cei 300 și 18 sfinți părinți, care au fost la Nicheia, și de toate soboarele ecumenice, și să fie asemenea lui Iuda Scarioteanu și blestematului Arie, și să aibă parte cu cei care au strigat asupra lui Hristos, mîntuitorul nostru, singele lui asupra lor, și să fie anatema și să fie blestemat de toți sfinții, care din veac, prin credință și faptă, au plăcut lui Dumnezeu.

Iar pe ntru mai mare întărire a tuturor acestor mai sus scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Bratei logofăt, să atîrne pecetea noastră.

A scris Ile diac, la Suceava, în anul 6919 <1411> aprilie 14.

Bibl. de Stat a U.R.S.S., „V. I. Lenin”, Secția manuscrise, colecția Markevici — Lukaševici, fond 159, nr. 2.

Orig., perg. (39 × 27,5 cm), pecete atîrnată, deteriorată; din legendă se vede doar: ... МОА<ААББ<КОН>. Cu o foto., nr. 780/2.

O foto., la Bibl. Acad., Fotografii, LXXXII/1; o copie, cu caractere rusești, de I. Bogdan, ibidem, ms. nr. 5 231, f. 98—100, și alta, cu caractere slave, a hotarniceii, sfatului, formulei de validare și a datei, ibidem, f. 102. Altă foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II 261, și un clișeu, la Arh. St. București, Colecția, Microfilme U.R.S.S., rola 61, cadru 710. Un rez. dezvoltat, din sec. al XVIII-lea la Arh. St. Suceava, Documente I/1.

După grafie, limbă, formular și conținut, documentul constituie un fals, întocmit în sec. al XVI-lea, pe baza actului autentic din 1409 noiembrie 18 (v. doc. nr. 27), căruia i s-a adăugat hotarnica — acapararea teritoriului indicat fiind însuși scopul mistificării — și i s-a dezvoltat blestemul fără a se observa că între obiectul daniei și hotarnică a apărut în acest fel o contradicție evidentă, deoarece o vamă nu se dăruia cu hotare. Pentru detalii privind critica de autenticitate, v. D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 66—69.

EDIȚII: Wickenhauser, *Moldowiza*, p. 57—59 (trad. germ., după orig. ce se afla înainte de 1860 la m-reă Moldovița); Balan, *Noui doc. cîmpulungene*, p. 9—11 (trad. rom., după o trad., germ. din Arh. de Stat a Regiunii Cernăuți, R. S. S. Ucraineană); Яцимирскій, *Грамоты*

¹ Omis.

VI

1428 (6936) iulie 11, Mănăstirea Bistrița.

Ізъ, рабъ(ъ) вл(а)д(и)къ моего, <І>¹с(8с)8 Х(р)ст(а), Іванъ Ілѣѣандръ
воевода и г(о)с(по)д(и)нъ въсен Мл(а)довлахискон Земли. Бл(а)гоизволи г(о)с(по)д-
ство ми, благымъ(ъ) мом(ъ) произволеніемъ(ъ), еже сътворити въ зад(8)шіе
с(вѣ)топочишнихъ(ъ) родителъ(ъ) нашихъ(ъ) и въ здравіе и за д(8)шіе г(о)с(по)дства
ми, и г(о)с(по)жди г(о)с(по)дства ми, и въсѣхъ(ъ) чадъ(ъ) г(о)с(по)дства ми и
приложихъ(ъ) монастырю Оуспеніюу прѣ(ѣ)ч(и)стѣи Б(о)городици, иже на Быстрици,
патдесѣт(ъ) цр(ъ)к(о)ви вт(ъ) Сочавскон дръжавы. І цр(ъ)к(о)ви сѣт(ъ) иже
иже: цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Положеци, на Ілмашъ, цр(ъ)ков(ъ) Долха
Мнхана, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Хораеци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Добреци, цр(ъ)-
ков(ъ) вт(ъ) Ласловци, на Краковѣ, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Доушеци, цр(ъ)-
ков(ъ) вт(ъ) Сочин, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Грнелици, цр(ъ)ковъ вт(ъ) Шефана,
цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Лѣпшеци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Тоурбатеци, цр(ъ)ков(ъ)
вт(ъ) Илишеци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Линчѣ, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Борилеци,
цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Івереци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Боца, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ)
Іванеци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Билеци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Ёпришѣни, на
Кнежди, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Ходора, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Калена, цр(ъ)ков(ъ)
вт(ъ) Попа Костѣ, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Брашовци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Мнтоука,
цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Соболѣ, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Севка, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Зане-
вичи, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Борчеви, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Лисона, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ)
За², цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Ларка, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ)
Данила, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Негрнтеци, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Херилка, цр(ъ)ков(ъ)
вт(ъ) Слуга Стана, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Калана, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Трѣбеша,
цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Миклѣ, на Тазловѣ, цр(ъ)ков(ъ) Бърнина, цр(ъ)ков(ъ)
вт(ъ) Ёшмелеа, цр(ъ)ков(ъ) Петра Бръгъвъ, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Хлапещи, цр(ъ)-
ков(ъ) вт(ъ) Хиндов, двѣ цр(ъ)к(о)ви оу Кобли, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Шандра,
цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Пражи, цр(ъ)ков(ъ) Поркина, цр(ъ)ков(ъ) Гочманова, цр(ъ)-
ков(ъ) Богдава³ вт(ъ) Бѣлого Потока, цр(ъ)ков(ъ) вт(ъ) Итринеци и вт(ъ)
Бръбатеци. Тоє въсе да ест(ъ) оурик(ъ) прѣд(ъ) реченномъ⁴ оу монастырю
съ въсѣмъ(ъ) дох(о)д(о)мъ(ъ) и съ вс(вѣ)щеніемъ(ъ) непоршено. И ни еддинъ ми¹-
трополитъ(ъ), ни его слоугы, ни его радници дѣло да не мають(ъ) оумѣшатъ(ъ)
<нищо>¹же, понеж(е) есмы дали тоє съ <вѣ>¹лк(о)мъ(ъ) <клатво>¹мъ(ъ).

І на то ест(ъ) вѣр(а) господства ми и вѣр(а)¹ дѣтен нашихъ(ъ).

Інс(а)¹ на Быстрици, в(ъ) л(ѣ)то 7342 юл(іа) 11⁴.

† Eu, robul stăpînului meu <І>¹sus Hristos, Ioan Alexandru voievod
și domn a toată Țara Moldovlahiei. Am binevoit domnia mea, cu bunăvoia
mea, ca să facem pentru pomenirea sfintrăposaților părinților noștri și pentru
sănătatea și sufletul domniei mele, și al doamnei domniei mele și al tuturor
copiilor domniei mele și am adăugat mănăstirii Adormirea preacuratei născă-
toare de Dumnezeu, care este la Bistrița, cincizeci de biserici din ținutul
Sucevei. Iar bisericile se numesc: biserica de la Bolojești, pe Almaș, biserica
lui Dolh Mihail, biserica de la Horațești, biserica de la Dobreni, biserica de la
Laslauni, pe Cracău, biserica de la Dușești, biserica de la Soci, biserica de la
Grieliști, biserica de la Ștefan, biserica de la Lupșești, biserica de la Turba-
tești, biserica de la Ilișești, biserica de la Lincea, biserica de la Borilești, bise-

rica de la Averești, biserica de la Boț, biserica de la Ivănești, biserica de la Bilești, biserica de la Opișeni, pe Chiejdî, biserica de la Hodor, biserica de la Piatra, biserica de la popa Costea, biserica de la Brașăuți, biserica de la Mituc, biserica de la Sobolea, biserica de la Seucă, biserica de la Zane, biserica de la Borcea, biserica de la Lisona, biserica de la Za ... ², biserica de la Larca, biserica de la Dănilă, biserica de la Negritești, biserica de la Herlic, biserica de la Sluga Stan, biserica de la Calin, biserica de la Trebeș, biserica de la Miclea, pe Tazlău, biserica lui Bărea, biserica de la Oșmelea, biserica lui Petru Birgău, biserica de la Hlăpești, biserica de la Hindău, două biserici la Cobile, biserica de la Șandru, biserica de la Praja, biserica lui Porcu, biserica lui Gociman, biserica lui Bogdan de la Pîriul Alb, biserica de la Itrinești și de la Bărbătești.

Toate acestea să fie uric mănăstirii mai sus-zise cu tot venitul și cu drep-tul de sfințire, neclintit. Și nici un <mi>¹ tropolit, nici slugile lui, nici dregă-torii lui, să nu se amestece întru nimic deoarece noi am dat acestea cu mare blestem.

Iar la aceasta este credința <domniei mele și credința>¹ copiilor noștri. Scris la Bistrița, în anul 6936 <1428> iulie 11.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX 3. Foto. după orig., hirtie (29 × 21,4 cm), pecete aplicată, stricată; actul se păstra în Arh. Metohului Sf. Mormint din Constantinopol.

Alte foto., la Arh. St. București, Fotografii, IX/3, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Ne-nopol” — Iași, Fotografii, II/112 a — c, și II/248 a și b.

După grafie (litere cursive, suprascrieri și prescurtări neîntîlnite în celelalte doc. ale vremii), formular (omiterea inexplicabilă a sfatului, a blestemului și a formulei de validare), limbă, con-ținut (proporțiile exagerate ale daniei și indicarea greșită a limitelor ținutului Suceava), mod de sigilare a actului (pecete aplicată, neîntrebuințată de cancelaria domnească pentru doc. interne de epocă) și material de scris folosit (hirtia) doc. este un fals, plasmuit probabil în a doua jumă-tate a sec. al XVI-lea, în vederea sporirii veniturilor și rolului bisericesc al m-rii Bistrița. La întoc-mirea lui a fo t luat ca model, pentru partea de început, doc. autentic din 1428 iulie 8 (v. doc. nr. 75), acordat de Alexandru cel Bun tot m-rii Bistrița. Este posibilă, de asemenea, folosirea unui act autentic de aceeași natură, și poate cu aceeași dată, însă prin care domnul trecea în eparhia principalei sale ctitorii mai puține biserici decît cele indicate în fals, așa cum se va pro-ceda ulterior și cu m-rile Neamț (v. doc. nr. 267) sau Putna (v. *D.I.R.*, A, II, p. 134 136). Pentru falsitatea actului, v. și D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 50, nota 34.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. III (facs.); *D.I.R.*, A, I, p. 451 (facs.); Mihailovici, *Opt doc.*, p. 200—202 (text slav, după orig., și trad.); Matasă, *Sate Neamț*, p. 4 (trad., după Mihai-lovici); *D.I.R.*, A, I, p. 66—67 (trad., după foto.)—în toate, ca doc. autentic.

¹ Rupt.

² Loc gol.

³ Pentru Богданова.

⁴ În loc de аї.

VII

1428 (6936) decembrie 28, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Ілєѡандрѡ крєвода, господарѡ Землѡ Мол-давскон. Чинимъ знаменито, ис сѣмъ листомъ нашимъ, кто на нѣ зрѣтъ нап его слышитъ чѣсчн, оже тотъ истинны слѣгн нашн, Дадъ ѡ непотъ его, Соло-мнн(ъ), слѣжнл(ъ) намъ правою и вѣрною слѣжбою. Тѣ<мъ>¹, мы, видѣше его правою и вѣрною слѣжбѣ до нас(ъ), жаловалн есмь его особенно нашею м(н)-л(о)стію и далн есмь емоу, оу нашн землн, єдинъ селѣ, на Срѣка, на нмѣ Дѣдєшін, гдє ест(ъ) двѣмъ нх(ъ). Тое што бы нх(ъ) оурукъ, съ вѣсѣмъ доходомъ, нмѣ, н дѣтемъ нх(ъ), н знѣчатомъ нх(ъ), н прѣзнѣчатомъ нх(ъ), н прѣшѣра-томъ нх(ъ) н вѣсемъ родѣ нх(ъ), непорѣшено ннколнже, на вѣкы.

І хотар(ъ) тѣ<мъ> се<1>ломъ, съ вѣсѣмн старнмн хотарн, кѣда шжнвалн нз вѣка.

И на то ест(ъ) вѣра нашего г(оспо)дства, выше писаннаго Илѣанд<ра бое-
вода>², и вѣра възлюбленнаго с(ы)на г(оспо)дства мн, Илѣаша боеводы, и вѣра
въсѣх(ъ) дѣтен наших(ъ), вѣра б<о>а²ръ наших(ъ): <вѣра пана Мнѣана и дѣтен>³
его, вѣра пана Блѣчи и дѣтен его, вѣра пана Вспичча дворника, вѣра пан(а) Жѣржа
и дѣтен его, <вѣра пана Негри, вѣра пана>³ Мѣдричкы, вѣра пана Нестѣка и дѣтен
его, вѣра пана Илѣаша и дѣтен ег(о), вѣра пана Дана и дѣтен его, <вѣра пана Исаѣа
чаш>³ника и дѣтен его, вѣра пана <Вѣп>²риша и дѣтен его, вѣра пана Жѣржа Жѣ-
мотатова и дѣтен его, вѣра пана Ивана Дѣтка, вѣра пана Чюреы и дѣтен его, вѣра
пана Стан(а) Брѣлчича и дѣтен его, вѣра пана Дѣмѣкѣша столника и вѣра въсѣхъ
боарѣ наших(ъ) молдавскых(ъ), и великих(ъ), и малих(ъ).

И по нашемъ животѣ, кто бѣдетъ господарѣ нашен землѣ, или вт(ъ)
дѣтен наших(ъ) или вт(ъ) нашего племена или кого Б(ог)ъ изберетъ быти, тотъ
што бы имъ не порѣшилъ нашего данѣа, или⁴ што бы имъ оутѣрѣдилъ и ѡкрѣпилъ.

И на болшее потвърждение томъ въсемъ выше писанномъ, велѣли есмы
сѣбѣ нашемъ вѣрномъ, Нѣкое логобетъ, писати и прнвѣснати нашѣ печатъ къ
семъ листъ нашемъ.

Пис(а) Іѡн(ъ), въ Сѣч(а)вѣ, в(ъ) лѣт(о) 7045 дек(емвріе) 11.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că aceste adevărate slugi ale noastre, Dad și nepotul său, Solomon, ne-au slujit cu dreaptă și credincioasă slujbă. De aceea, noi, văzînd dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, un sat, pe Sîrca, anume Dădești, unde este casa lor. Acesta să le fie lor uric, cu tot venitul, lor, și copiilor lor, și nepoților lor, și strănepoților lor, și răstrănepoților lor și întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci.

Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac.

Iar la aceasta este credința domniei noastre, a mai sus-scrisului Alexand<ru voievod>², și credința iubitului fiu al domniei mele, Iliș voievod, și credința tuturor copiilor noștri, credința b<о>іе²rilor noștri: <credința panului Mihail și a copiilor>³ lui, credința panului Vilcea și a copiilor lui, credința panului Cupecii vornic, credința panului Giurgiu și a copiilor lui, <credința panului Negrea, credința panului>³ Mindricica, credința panului Nesteac și a copiilor lui, credința panului Iliș și a copiilor lui, credința panului Dan și a copiilor lui, <credința panului Isaia ceaș>³nic și a copiilor lui, credința panului <Op>²riș și a copiilor lui, credința panului Giurgiu al lui Jumotate și a copiilor lui, credința panului Ivan Detco, credința panului Ciurbă și a copiilor lui, credința panului Ștan Birlici și a copiilor lui, credința panului Dămăcuș stolnic și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Iar după viața noastră, cine va fi domn al țării noastre, sau din copiii noștri sau din neamul nostru sau pe cine îl va alege Dumnezeu să fie, acela să nu le clinească dania noastră, ci să le-o întărească și să le-o împuternicească.

Iar pentru mai mare întărire a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit slugii noastre credincioase, Neagoe logofăt, să serie și să atirne pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Ion, la Suceava, în anul 6936 <1428> decembrie, 28.

Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fond Spiridonie, LXIII/1. Orig., perg. (26 × 28 cm), rupt la o îndoitură, pecete atîrnată, pierdută.

O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 231, f. 236—237.

După grafie, limbă, formular, diac (necunoscut din alte doc. ale vremii) și forma hidronimului: Strca în loc de Sirbca (atestată în doc. din sec. al XV-lea), actul reprezintă un fals, făurit în prima jumătate a sec. al XVII-lea, după modelul unui doc. autentic din anul 1428. Tocmai de aceea, unele elemente ale falsului: formular, sfat, logofăt etc. pot fi considerate drept reale și corespunzătoare anului 1428. Pentru detalii privind critica de autenticitate v. D. P. Bogdan, *Acte false*, p. 76–81, și Șimanschi, *Falsificarea parțială*, p. 486–487.

EDIȚII: D.I.R., A, I, p. 452 (facs.); D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 77 (facs. greu lizibil); Ghibănescu, *Ispisoace*, I, 1, p. 3–5 (text slav și trad.); Costăchescu, *Doc.*, I, p. 230–232 (text slav și trad.); D.I.R., A, I, p. 72–73 (trad., după copia lui I. Bogdan).

¹ Omis.

² Rupt.

³ Șters și rupt.

⁴ Greșit, pentru *ан.*

VIII

1437 (6945) martie 12, Suceava.

† М(н)л(о)стію б(о)жію, мы, Н<лїа>¹ воевода, г(о)сп(о)д(а)ръ Земли Молдавскон. Чинимъ(ъ) знаменито, с снмъ(ъ) лнстомъ(ъ) нашимъ(ъ), кто на нь <оуэритъ>¹ или его оуслышитъ(ъ) чтоуши, вже бл(а)гопозволихъ(ъ) г(о)сп(о)дство ми, нашимъ бл(а)гымъ(ъ) произво<леніемъ, н>¹ чнстымъ и свѣтлымъ>¹ срѣдцемъ(ъ), и съ вѣсѣл нашеа добраа во<леа и втѣ Богд>¹ помозиа, іако дадохомъ(ъ) и помилувахомъ(ъ) с(вѣ)таа наш<а>¹ молбоу, рекомаа Немечскаа, где естъ(ъ) храмъ(ъ) Бѣзнес(е)ніе Г(о)сп(о)дѣ, избрахомъ(ъ) втѣ(ъ) <хотара>¹ города<а втѣ вы>¹ш(е) монастыроу и втѣ(ъ) ниже и съ пл<ан>¹нноу зовет сѧ Нѣмца.

І хотаръ почахомъ(ъ) избрати втѣ(ъ) [б]оустъ(ъ) изворъ Моустовы, выше втѣ(ъ) Нѣмцоу <города>¹, Нѣмца да дороги, а втѣ(ъ) толѣ выше, на Сѣбрѣжіе, до оустію Карпиноу, та рѣка Нем<е>²ческа до оу<ст>³ію>³ Пепернговъ(ъ), та просто въ Слатинѣ, та <вбчинѣ>¹, междѣ вѣрѣшіе Ларгѣл(ъ) и Фаркаши, просто въ Каменѣ Корноуловъ(ъ), и источникъ до оустію, и черезъ Бнстрцоу, до верхоу Брѣстатолъ(ъ), та, вбчноу, до верхоу Хѣрдоуга, та, вбчноу, до вѣрѣшіа Дерептолоу и на <Цне>³лѣшоул(ъ), и втѣ(ъ) толѣ, долѣ на Боушм<ею>¹, до оустѣ Фаркашѣ, и, рѣка Фаркаши до вѣрѣш<їа>⁴ до планини подъ(ъ) Халѣ<кы>² и грѣул(ъ) Халѣкы, та до верхоу Пицигаа и до верхоу Снх<ли>¹, на д<ѣлѣ Роусоуло>⁴моу, и черезъ вѣрѣшію Немцишороу, право до главъ(ъ) Плешовъ(ъ), та, на верхоу Плешовѣ, до<лѣ до>⁴ источника Моустова. Тое весъ(ъ) хотаръ(ъ) <свѣтаго>⁴ монастырѣ выш(е) писаннаго, рекомѣ Нѣ<мц>⁴а. Тое да боудетъ(ъ) втѣ(ъ) насъ(ъ) оурикъ, съ вѣсѣмъ(ъ) дохodomъ(ъ), непорушено николже, на вѣкы вѣчны<а>.

І на то>⁴ естъ(ъ) вѣра г(о)с(по)дств(а) ми, выше писаннаго Илїи воеводи, и вѣра с(ы)на г(о)с(по)дств(а) ми, Романа, и вѣра <пана Ж>⁴ржа старости и дѣти его и вѣра пана Петра Хоудича и вѣра пана Шефоула Жоумѣтатича и брата его, пана Мындри, и вѣра пана Доумы Лимбѣдоульч<евн>⁴ча и вѣра брата его, пана Мирчи, и вѣра пана Л<азор>¹а и брата его, пана Станч<оу>⁴ла постелиника, и вѣра <пана>¹ Мнхана Попши и вѣра вѣсѣхъ боляръ нашихъ(ъ), великыхъ(ъ), <и малыхъ>.

І которыи вы>³ хотѣли тое пороуштити, <тотъ да естъ>¹ проклѣтъ(ъ) втѣ(ъ) Г(оспод)а Б(ог)а и втѣ(ъ) с(вѣ)тыхъ(ъ) втѣцѣ тѣ иже въ Никен.

І на болшен крѣпостъ(ъ), и печатъ>⁴ наше есми привѣснли къ семоу лнстоу нас<ше>²моу.

Писа Пашко <грамати>¹кѣ, оу Сочавѣ(ѣ), въ лѣто *СЦМЕ мар(тіе) вѣ.

† Din mila lui Dumnezeu, noi I<lie>¹ voievod, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, celor care o <vor vedea>¹ sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit domnia mea, cu bunăvoia noastră, <și>¹ cu inimă curată <și luminată>¹, și cu toată bunăvoia noastră și cu ajutorul <lui Dumnezeu>¹, ca să dăm și să miluim sfînta noastră rugă, numită a Neamțului, unde este hramul Înălțarea Domnului, i-am ales din <hotarul>¹ cetății, <din>¹ sus de mănăstire și din jos și cu muntele ce se cheamă Neamțul.

Iar hotarul am început să-l alegem de la gura izvorului Mustei, mai sus de <cetatea>¹ Neamțului, Neamțul pînă la drum, iar de acolo în sus, la Obrejie, pînă la gura Carpenului, apoi apa Neamțului pînă la gura Peperigului, apoi drept la Slatină, apoi <pe obcină>¹, între obîrșia Largului și a Farcașai, drept la Piatra Cornului, și izvorul pînă la gură, și peste Bistrița, pînă la virful Vristatul, apoi, pe obcină, pînă în virful Hurduga, apoi, pe obcină, pînă la obîrșia Dereptului și la <Țib>³leș, și de acolo la vale pe Bușm<ei>¹, pînă la gura Farcașei, și riul Farcașei pînă la obîrș<ie>⁴, pînă la muntele de sub Halu<ca>² și gruiul Halucăi, apoi pînă în virful Pițigaei și pînă la virful Sih<lei>¹, pe D<ealul Rusului>⁴, și peste obîrșia Nemțisorului, drept la capul Pleșului, apoi pe virful Pleșului, la vale, <pînă la>⁴ izvorul Mustei. Acesta este tot hotarul <sfînteii>⁴ mănăstiri mai sus-scrise, numită Neamț. Aceasta să-i fie de la noi uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

<Iar la aceasta>⁴ este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ilie voievod, și credința fiului domniei mele, Roman, și credința <panului Gi>⁴urgiu staroste și a copiilor lui, și credința panului Petru Hudici, și credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, pan Mindrea, și credința panului Duma al lui Limbădulce și a fratelui său, pan Mircea, și credința panului L<azor>¹ și a fratelui său, pan Stanciu<u>⁴1 postelnic, și credința <panului>¹ Mihail Popșa și credința tuturor boierilor noștri, mari <și mici>.

Iar cine ar<³ vrea să clinească aceasta, <acela să fie>¹ blestemat de Domnul Dumnezeu și de cei 318 sfinți părinți care au fost la Nicheia.

Iar pentru mai mare putere, am atîrnat și pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Pașco <gramati>¹c, la Suceava, în anul 6945 <1437> martie 12.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 4. Orig., perg. (26,5 × 20,5 cm), rupt și șters, pecete atîrnată, pierdută.

Cu o trad. veche, de Pavel Debrîț polcovnic, și o copie, din sec. al XIX-lea, după această trad. Altă copie, încredințată de Paisie arhimandrit și stareț al M-rii Neamț, tot după trad. lui Pavel Debrîț, ibidem, ms. nr. 571 (Cond. M-rii Neamț), f. 2. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/249. O copie, de I. Bogdan, la Bibl. Acad., ms. nr. 5 232, f. 134—136, și alte două, una încredințată la 1792 octombrie 4 de Pavel Debrici, după o trad. veche, ibidem, CLXXV/5, iar cealaltă, după copia încredințată de Paisie arhimandrit, ibidem, CC/154.

După grafie (deoschită de cea a vremii și a celei a lui Pașcu, v. doc. nr. 173), limbă (greșeli gramaticale, omisiuni și rominisme etc.), formular (sfat trunchiat, blestem și formulă de validare redată prescurtat), conținut (hotarnică dezvoltată exagerat și identică cu cea a doc. false din 1447 septembrie 15—v. *Doc. false*, nr. X—, 1455 februarie 3—v. Costăchescu, *Doc.*, II, p. 521—525—și 1496 martie 17—v. I. Bogdan, *Doc. false*, p. 128—129—), și material folosit (pergament prost lucrat și cernelă de o calitate inferioară), doc. este un fals din seria celor plătuite, probabil în a doua jumătate a sec. al XVI-lea sau începutul sec. al XVII-lea, de călugării de la m-reă Neamț, pentru stăpînirea muntelui cu același nume. Pentru neautenticitatea doc. v. și I. Bogdan, *op. cit.*, p. 128—129, și D. P. Bogdan, *Paleografia*, p. 87.

- ¹ Șters.
² Omis.
³ Rupt și șters.
⁴ Rupt.

IX

1442 (6950) decembrie 16, Suceava.

† М(н)л(о)стїю б(о)жїю, мн, Иліа воевода н брат(ъ) господства мн, Стефан(ъ) воевода, господаріе Землн Молдавскон. Знаемо чиним(ъ), снм(ъ) нашн и(ъ) лнстом(ъ), вѣсѣмъ кто на н(ъ) оузрнт(ъ) нли его сѣлншт(ъ), вже тот(ъ) нстєнїїн болѣрнн(ъ), пана Бана Порка, оучиннл(ъ) по нм(ъ) добрнм(ъ) оумнслом(ъ), за своа сѣмр(ъ)тн, за своа д(с)шѣ, вставнл(ъ) сам(ъ) съ своа лѣнком(ъ) едно село, на нмѣ Лѣкѣчєцн, на Сланым(ъ) Тазловѣ, хотар внш(є) Тазловѣ, дѣанїє нам(ъ) с(вѣ)тѣн монашнр(ъ) Бнстрнцъ, ⁸¹ Сѣлѣтрѣчн, прав(ъ) на крѣннцѣ чорна Пѣкѣрѣн прав(ъ) в гурѣ Зѣмеш(ъ), на рѣнквл(ъ) стѣнам(ъ), дѣла внш(є) до Кѣрпеннш(ъ) на врѣхѣл(ъ) Кѣшнєн, на Извор Чорна, прав(ъ) на Ісѣв, прє Хємєюш(ъ), справнлѣ на Кнлїа прн ноцѣ, 8 внш(є), прав(ъ) 8 обѣршнє Брмєннш(ъ), Брмєннш(ъ) долн, в Лнвана, на врѣхѣ Осю, до Кѣрпеннш(ъ), долннѣ ѣ цос прав(ъ) на пѣтн велнкѣ, ндє на полє черєз(ъ) потокѣ, на полє.

И на то естѣ вѣра внш(є) писаннаго нашєг(о) г(о)сп(о)дства, Илїн воеводѣ, н Стефана воеводѣ, н вѣра с(вѣ)на г(о)сп(о)дств(а) мн, Романа воеводѣ, н вѣра вѣсѣх(ъ) дѣтн нашнх(ъ) н вѣра болѣр(ъ) нашнх(ъ): вѣра пана Дѣмн Немецкаго н брата єго, пана Мнрчн, вѣра пана Лазора н брата єго, Станчюла постєлннка, вѣра пана Цѣфѣла Жумѣтатєвнчѣ н с брата єго, Мѣндрн Цѣцєнєскаго, вѣра пана Мнхѣла Хотннскаго, вѣра пана Болоша чашннка, вѣра пана Бєрнндѣа, вѣра пана Бнрчюла комнєа н вѣра вѣсѣх(ъ) нашнх(ъ) болѣр(ъ) молдавскнх(ъ), н велнкнх(ъ), н малнх(ъ).

И по нашнм(ъ) жнвотѣ, кого Б(о)гъ нзберєт(ъ) <господарємъ>² внт(ъ) нашєн землн, вт(ъ) братїа нашнх(ъ) н вт(ъ) дѣтн нашнх(ъ) н вѣд(н) кто вт(ъ) родѣ нашєго, тотн вѣст(ъ) нє порѣшнлн нашєго данїа, алн что вн штерѣднл(ъ) н вкрѣпнл(ъ). И кто сѣ [по сѣ] поквснт(ъ) порѣшнт(ъ), тон да ест(ъ) проклѣт(ъ) вт(ъ) Г(о)спода Б(о)га н сп(а)са нашєго І(сус)в Х(р)стос(а), н вт(ъ) п(рѣ)ч(н)стїа єго м(а)терн, н вт(ъ) дѣв(ан)г(є)лст(ъ), н вт(ъ) бї с(вѣ)тнх(ъ) врѣховннх(ъ) ап(о)ст(о)лѣ н вт(ъ) тнї с(вѣ)тнх(ъ) в(ъ)тѣ)цѣ, нжє вѣ Ннкїн, н да бѣдєт(ъ) подобєн(ъ) прѣдѣатєлю Івдѣ н проклѣт(ъ) сѣ Ірнєю н да нмѣєт(ъ) проклѣтїє вѣсѣх(ъ) с(вѣ)тнх(ъ).

И <на>² болшіє пот<в>²рѣждєнїє томѣ внш(є) пн<са>²нномѣ, велѣлн єсми нашємѣ вѣрномѣ панѣ Костє ло<го>²фєтѣ пнсат(ъ) н печат(ъ) прнвєснт(ъ) кѣ сємѣ лнстѣ нашємѣ.

Пнс(а) Христофор(ъ), 8 Сѣчавѣ, в(ъ) лѣт(ъ) х̄с̄цн, м(ѣ)с(ѣ)ца дєк(єврїа)

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Ilie voievod și fratele domniei mele, Ștefan voievod, domni ai Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, că acest adevărat boier, pan Oană Porcu, a făcut din cugetul său bun, a lăsat singur cu limba sa, după moartea sa, pentru sufletul său, un sat, anume Lucăcești, pe Tazlăul Sărat, danie sfintei noastre mănăstiri Bistrița.

Hotarul să fie mai sus de Tazlău, <la>¹ Sălătruc, drept la fintina neagră a Păcurăi, drept la gura Zemeșei, la runcul stinelor, Dila în sus pină la Cârpeniș, la virful Cușnei, la Izvorul Negru, drept la Asău, pre Hemeiuș, se îndreaptă la Chilia pe picior, în sus, drept la obirșia Urmenișului, Urmenișul în jos, la Livana, la virful Osoi, pină la Cârpeniș, valea în gios, drept la drumul mare, merge la cimp peste piriu, la cimp.

Iar la aceasta este credința domniei noastre mai sus-scrise, Ilie voievod, și a lui Ștefan voievod, și credința fiului domniei mele, Roman voievod, și credința tuturor copiilor noștri și credința boierilor noștri: credința panului Duma de la Neamț și a fratelui său, pan Mircea, credința panului Lazor și a fratelui său, Stanciu postelnic, credința panului Șteful al lui Jumătate și a fratelui său, Mindrea de la Țețina, credința panului Mihail de la Hotin, credința panului Boloș ceașnic, credința panului Berindei, credința panului Burciul comis și credința tuturor boierilor noștri moldoveni, și mari, și mici.

Și după viața noastră, pe cine îl va alege Dumnezeu să fie <domn>² în țara noastră, din frații noștri și din copiii noștri și pe ori cine din neamul nostru, aceia să nu clinească dania noastră, ci să o întărească și să o împuternicească. Iar cine se va încumeta să clinească, acela să fie blestemat de domnul Dumnezeu și mintuitorul nostru Isus Hristos, și de preacurata sa maică, și de cei 4 evangheliști, și de cei 12 sfinți apostoli de frunte, și de cei 318 sfinți părinți, care au fost la Nicheia, și să fie asemenea lui Iuda vinzătorul și blestematului Arie și să aibă blestemul tuturor sfinților.

Și <pentru>² mai mare întărire a celor de mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Coste lo<go>² făc să scrie și să atirne pecetea la această carte a noastră.

A scris Hristofor, la Suceava, în anul 6950 <1442>, luna decembrie 16.

Bibl. Acad., Fotografii, XXIX/7.

Foto. după orig., perg. (23,5 × 32 cm), pecete atirnată, pierdută; actul se păstra în Arh. Metohului Sf. Mormint din Constantinopol.

Alte foto., la Arh. St. București, Fotografii, IX/7, și la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/162 a și b, și II/250 a și b.

După grafie (litere cursive), ortografie (suprascrieri și prescurtări neîntlnite în doc. vremii și deosebite de cele ale scrisului lui Hristofor, v. doc. nr. 217), limbă (greșeli gramaticale, românisme etc.), formular (redarea directă a numelui m-rii, fără indicarea hramului, introducerea bruscă a hotarniceii), dată (domnia lui Ilie și Ștefan voievozi luase sfârșit din luna august 1442, v. Șimanschi, *Precizări*, p. 72) și conținut (hotarnică dezvoltată, după ce satul Lucăcești fusese dăruit m-rii cu hotarele sale vechi, v. doc. nr. 209), actul reprezintă un fals, din sec. al XVI-lea, al călugărilor de la m-rea Bistrița, alcătuit după modelul doc. autentic din 1440 octombrie 4 (v. doc. nr. 209) și al unuia din anul 1442, de la care s-a împrumutat sfatul și numele diacului, cu scopul de a extinde hotarele satului Lucăcești, pe care ei îl stăpîneau.

EDIȚII: Mihailovici, *Album*, pl. VII (facs.); idem, *Opt doc.*, p. 210—212 (text slav, după orig., și trad.); *D.I.R.*, A, I, p. 414—415 (trad., cu observații privind falsitatea doc.).

¹ Șters; lectură nesigură.

² Omis.

X

1447 (6955) septembrie 15, Țîrgul de Jos.

† М(н)л(о)стію б(о)жією, мы, Богдана <воевода>¹, с(ы)нъ Стефана воеводы Стараг(о), г(о)сподаръ Земли Молдавской. Чинимъ(ъ) знаменито, не снмъ(ъ) лнстомъ(ъ) нашимъ(ъ) въскъ(мъ) кто>¹ на него възрнтъ(ъ) нли его оуслышнтъ(ъ) чтучи, вж(е) бл(а)гопронзволх(о)мъ(ъ), нашимъ(ъ) бл(а)гымъ(ъ) пронзволеніемъ(ъ) н ¹ въсеж нашеж доброю волею н вт(ъ) Г(о)с-

под)а помошѣ, яко дадохомъ(ъ) и пом(н)ловахомъ(ъ) с(вѣ)таа наша м(о)л(ъ)ба зовема Нѣмеческа монастырь(ъ), что ест на Немцишорѣ, и избрахомъ(ъ) ею из городѣ хотар(ъ), шт(ъ) выше монастырь <и шт ниж>¹нѣ, съ планинѣ зовет(ъ) сѧ Немца.

И хотар(ъ) его почахомъ(ъ) избрати шт(ъ) [г]оуст(ъ) изворомѣ Мѣстови powyше <штъ Нѣмцѣ горо>²да до дороги, а шт(ъ) толѣ, выше на Шбрѣжїе, до оустїи Карпини(оу), та рѣка Нѣмеческаа до <оустїю Пепериговѣ, та прос>³то въ Слатинѣ, та вѣчинѣ, междѣ вѣрѣшїи Ларгѣловн и Фаркашин, просто <въ Каменѣ Корноула>³овѣ, источник(ъ) до оустїи и чрес(ъ) Бнстрци(оу) до верхѣ Брѣстатѣла(ъ), та вѣчинн до верхоу <Хѣрдоуга, та>³ вѣчинѣ до вѣрѣшїа Дерептѣлов(ъ) и Цибѣшѣла(ъ), и шт(ъ) толѣ, долѣ на Бѣшмею, до оуст(ъ) Фаркашинхъ, и рѣка Фаркашин до вѣрѣшїе, междѣ планинн, подѣ Халѣски, и Грѣюлѣ Халѣски та до верхѣ Пиндигаи и до верхѣ Снхлѣи>³, на дѣлом(ъ) Рѣсѣлѣи и через(ъ) вѣрѣшїи Нѣмцишорн прако до главѣ Плешовѣ, та на верхѣ Плешовѣ, до<лѣ>³ до источникѣ Мѣстова. То ест(ъ) вес(ъ) хотар(ъ) с(вѣ)т(о)го монастыря выше писаннаго(о), рекомїи Немца. Да бѣдетъ им(ъ) шт нас(ъ) оурик(ъ), съ вѣсем(ъ) доходом(ъ), непорѣшен(о) николїже, на вѣкы вѣчныѧ.

И на то ест(ъ) вѣра г(о)спод)ства мн, выше писаннаго Богдана <воевода>¹, и вѣра нашихъ(ъ) боляр: вѣра пана Братѣла, вѣра пана Мнхана Шцела, вѣра пана Бѣаны>¹ Жѣланча, вѣра пана Петра логоѣта, вѣра пана Баны Пынтеча, вѣра пана Баскана, вѣра пана Драгомїра д<ворника н>¹ вѣра вѣсе нашихъ(ъ) болярѣ, и великыхъ(ъ), и малыхъ(ъ).

Или <к>³то бы хотѣлѣ тоѣ порѣшїти, да бѣдет(ъ) про<клѣтъ штъ Господа Бога>¹ и шт(ъ) с(вѣ)тнхъ(ъ) шт(ъ)цѣ Тнї, нже въ Никен.

И на болшю крѣпост(ъ), и печат(ъ) нашѣ есми прївѣсани к семѣ лис<тѣ наше>¹мѣ.

Писа Тадор(ъ), оу Долнем(ъ) Трѣгѣ, в(ъ) лѣт(о) <СЦНІЕ, м(ѣ)с(ѣ)ца септ(евріа) ѿї.

† Din mila lui Dumnezeu, noi, Bogdan voievod, fiul lui Ștefan voievod cel Bătrîn, domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor <care>¹ o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că am binevoit, cu bunăvoia noastră și ...¹ din toată bunăvoia noastră și cu ajutorul lui Dumnezeu, de am dat și am miluit sfînta noastră rugă numită mănăstirea Neamț, care este pe Nemțisor, și i-am ales din hotarul cetății, din sus de mănăstire <și din>¹ jos, cu muntele ce se cheamă Neamț.

Iar hotarul ei am început să-l alegem de la gura izvorului Mustei, mai sus <de>² cetatea <Neamțului>², pînă la drum, iar de acolo, în sus pe Obrejie, pînă la gura Carpenului, apoi, apa Neamțului, pînă la <gura Peperigului, apoi>³ drept la Slatină, apoi obcina, între obîrșia Largului și a Farcașei, drept <la Piatra Cornul>³ui, și izvorul pînă la gură, și peste Bistrița pînă în virful Vristatului, apoi obcina pînă în virful <Hurdugăi, apoi>³, pe obcină, pînă la obîrșia Dreptului, și Țibleșul, și de acolo, la vale pe Bușmei, pînă la gura Farcașelor și apa Farcașei pînă la obîrșie, între munți, sub Haluca, și gruiul Halucăi, apoi pînă în virful Pițigăiei și pînă în virful Sihl<ei>³, pe Dealul Rusului, și peste obîrșia Nemțisorului drept la capul Pleșului, apoi la virful Pleșului, la vale pînă la izvorul Mustei. Acesta este tot hotarul sfîntei mănăstiri mai sus-scrise, numită Neamț. Să-i fie ei de la noi uric, cu tot venitul, neclintit niciodată, în vecii vecilor.

Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Bogdan <voievod>¹, și credința boierilor noștri: credința panului Bratul, credința panului Mihail Oțel, credința panului O<ană>¹ Julici, credința panului Petru

logofăt, credința panului Oană Pintece, credința panului Vascan, credința panului Dragomir <vornic și>¹ credința tuturor boierilor noștri, și mari, și mici.

Iar cine ar vrea să clinească aceasta, să fie blestemat <de Domnul Dumnezeu>² și de cei 318 sfinți părinți, care au fost la Nicheia.

Iar pentru mai mare putere, am atîrnat și pecetea noastră la această carte a noastră.

A scris Tador, în Tîrgul de Jos, în anul 6955 <1447>, luna septembrie 15.

Arh. St. București, D. S. Moldova, nr. 9. Orig., perg. (18 × 23 cm), pecete atîrnată, pierdută.

Cu două copii, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după trad. încredințată în 1792 (v. mai jos). Altă copie, tot din prima jumătate a sec. al XIX-lea, după aceeași trad., ibidem, ms. nr. 571 (Cond. M-rii Neamț), f. 2 v — 3 r. O foto., la Inst. de ist. și arh. „A. D. Xenopol” — Iași, Fotografii, II/251.

O trad. veche, încredințată la 1792 octombrie 2, de Pavel <Debrici> polcovnic, avînd ca emitent pe „Petru voievod” în loc de „Bogdan voievod”, la Bibl. Acad., CLXXV/9. Un rez., avînd ca emitent tot pe „Petru voievod”, la Arh. St. Iași, Anaforale, nr. 63, f. 247 v.

După grafie (deosebită de cea a vremii și a celei a lui Tador al lui Prodan, v. doc. nr. 271), limbă (numeroase românisme, omisiuni, greșeli gramaticale etc.), formular (menționarea neobișnuită a filiației în cadrul intitulăției, modul greșit de introducere a hotarnice, intercalarea nefirească a dispoziției între hotarnică și sfat), dată (în 1447 nu domnea încă Bogdan voievod), conținut (filiație greșită, întrucît Bogdan nu e fiul lui Ștefan voievod cel Bătrîn, ci al lui Alexandru cel Bun, hotarnică identică cu cea a doc. false din aceeași serie, v. comentariul de la doc. fals nr. VIII) și material de scris (pergament prost lucrat), doc. constituie un fals alcătuit, probabil în a doua jumătate a sec. al XVI-lea sau la începutul sec. al XVII-lea, de călugării de la m-reă Neamț, pentru acapararea muntelui cu același nume.

Acest doc. este identic cu cel după care s-au făcut trad. și rez. avînd ca emitent pe „Petru voievod” (v. mai sus), întrucît starea de conservare a perg. permite într-adevăr, și astăzi, o astfel de lectură — numele domnului fiind aproape șters —, iar la unul din procesele la care m-reă a prezentat actele privitoare la muntele Neamțul, sub data 1447 septembrie 15, nu figurează decît un singur doc., cu „Petru voievod” în intitulăție. Vezi în același sens și Șimanschi, *Autenticitatea și datarea*, p. 96.

EDIȚII: Costăchescu, *Doc.*, II, p. 229 (rez. de la Arh. St. Iași, cu observația că doc. ar putea fi fals); *D.I.R.*, A, I, p. 224 (rez., după Costăchescu, considerat autentic) și *Doc. Indoel-nice*, p. 415—416 (trad., cu observații privind falsitatea doc.).

¹ Șters.

² Rupt; întregit după trad. veche.

³ Șters; întregit după trad. veche.

⁴ Omis.

INDICE DE NUME

SEMNE SIMBOLICE, LĂMURIRI

- * = indică aşezări dispărute ;
„în“, pus înainte de numele localităţii identificate de editori între paranteze unghiulare, arată că aceasta continuă vechia aşezare în urma unui proces istoric nedeterminat ;
„contopit“, în aceeaşi situaţie, arată o unificare administrativă modernă.

< > = intervenţiile şi identificările editorilor.

() = variantele sau elementele complementare ale cuvîntului-titlu precum şi unele precizări ale editorilor.

{ ? } = exprimă îndoiala editorilor.

∞ = indică repetarea numelui din titlu, iar la topice, în cadrul parantezelor unghiulare, a numelui precedent de localitate.

În cazurile de omonimie, ordinea alfabetică a ţinut seama de-al doilea cuvînt sau element determinant, iar variantele au fost ordonate alfabetic.

Numele din documentele româneşti au fost redactate întocmai, iar cele din documentele scrise în alte limbi, în echivalenţa lor românească (vezi, în acest sens, şi PREFAŢA).

Numele de persoane folosite în documente numai pentru indicarea unor aşezări au fost tratate o singură dată.

Aşezările indicate în funcţie de persoane cu nume dublu sau de mai multe persoane au fost indexate la numele pe baza căruia s-a format ulterior toponimul.

Trimiterile s-au făcut la numărul documentului.

... (seliștea lui ...), la Chigheci, pe Salcia <Mare; azi R. S. S. Moldovenească, r. Cahul>; dăruită lui Vlad Jicov 215.
 ... (unde a fost ... cneaz), sat, pe Cracău; <probabil lîngă Căciulești, c. Girov, j. Neamț>; dăruit de Ion Jumiătate m-rii Bistrița și întărit acesteia 41.
 ... (unde a fost ..., mai jos de Stoian și Giurgiu Blidarul), sat, pe Rebricioara; <lîngă Draxeni, c. Rebricea, j. Vaslui>; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.
 ... i, sat, pe Trotuș; <probabil lîngă Brătești, c. Birsănești, j. Bacău>; dăruit lui Balea Plo-
 pescul 162.
 ... *voloacă*, loc pustiu, pe Bic; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Sipoteni (?), c. ~, r. Călă-
 rași>; dăruit lui Nicoară de la Tuzara ca să-și întemeieze un sat 203.

A

Acbaș, v. Cheșenăul lui ~.
 Acibeo (prisaca lui ~); <azi R. S. S. Moldove-
 nească, la sud de Pușkin, c. ~, și Miclău-
 șeni, c. ~, r. Călărași>; în hotar 47.
 <Adășeni>, sat, v. Iacăel (unde a fost giude ~).
 Adiș, v. Vlad ~.
 Adormirea Malei Domnului, hram al m-rii
 Bistrița 21, 29, 41, 51, 75, 101, 104, 200,
 209, VI, al m-rii Homor 40, 251, 258.
 Agapie (unde este ~), mănăstire, la gura
 Birlăjiței; <lîngă Ivești, c. ~, j. Galați>;
 întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său,
 Șteful 280.
 Albaș, tatar din Temișești; întărit m-rii
 Neamț 164.
 <Albești, sat, c. ~, j. Vaslui>; hotar lîngă ~,
 v. *Popoloc (hotarul lui ~).
 Albila, pîrlu; <afluent al Birladului la Strîntura
 Mitoc, c. Banca, j. Vaslui>; sate pe ~ 213.
 Albinea (Albina), pîrlu; <Albuia, afluent al
 Siretului, la Rotunda, c. Doljești, j.
 Neamț>; sate pe ~ 79, 265.
 Albu, ceașnicul lui Ștefan voievod; în sfat
 118—120, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139,
 148—150, 154, 155, 157, 158, 160; fost
 ceașnic 167, 170, 188, 199, 225, 226,
 237, 239, 240.
 Bilău (Belău), ceașnic al doamnei; în sfat
 70; boier în sfat 161, 162, 168.
 Albu, spătar; în sfat 225, 261; martor la o
 vînzare 225.
 Albu, v. și Delea ~, Dragomir ~, Mic ~.
 Albu și Bradici (unde au fost ~), sat, v.
 Bradicești.
 <Albuia>, pîrlu, v. Albinea.

Albul, v. Oană ~.
 Alexa, fratele lui Giurgiu Drăgușanul; pri-
 mește danie satul Drăgușani și locul de
 prisacă de la Glodeni, unde a fost T... 235.
 Alexa Rîșcov, v. Rîșcov.
 Alexandru (numit și Vitovt), mare cneaz al
 Lituaniei, fratele Rimgailei, cumnatul
 lui Alexandru cel Bun 48; recomandă
 ca episcop al armenilor din Moldova
 pe Ohanes 14.
 Alexandru, fiul lui Alexandru cel Bun voievod,
 fratele lui Iliș, al lui Ștefco (Ștefan)
 și al lui Petru; credința lui ~ 85, 86,
 88—90, 93, 94, 97.
 Alexandru (Șandru), fiul lui Leu; în sfat
 230, 237.
 Alexandru, fiul lui Roman voievod, fratele
 lui Alexandru, al lui Bogdan, al lui Ștefan,
 al lui Mihail și al lui Iurga (?); credința
 lui ~ 6.
 Alexandru (Șandro, Șandru, Șendrică), spătar,
 fiul lui Baliță Mindricica, fratele lui Mihail;
 primește danie valea pîrlului Crasna cu
 satele Comănăuți, Crămetonești ș.a. 18;
 vinde jumătate din satul Crasna 103;
 se judecă și primește întărire pentru
 satele Glodeni, Bulgari și Muncel 156,
 pentru Coleșăuți, Rîșcinți ș.a. 271;
 în sfatul lui Iliș voievod 152, 163,
 177, 179, 180, 184, 187, 192, 194, 196,
 197, 201, 202.
 Alexandru (Olecsandro) <cel Bun>, fiul lui
 Roman voievod, fratele lui Bogdan 2—4,
 8; fratele lui Bogdan, al lui Ștefan, al lui
 Mihail, al lui Iuga și al altui Alexandru (?)

- 6; fratele lui Bogdan și al lui Iuga 9; asociat la domnie de către Ștefan 6 și de către Iuga 9;
- domn al Moldovei, căsătorit cu Ana 46, Rimgaila 48, Marena 84, 95, 288; tatăl lui Roman și al Vasilisei 23, al lui Iliaș 20 (?), 36 ș.a., al lui Ștefan 60, 80 ș.a., al lui Petru 80, 85 ș.a., al lui Alexandru 85, 86, ș.a. și <al lui Bogdan> 106, 107 ș.a.; asociat la domnie cu fratele său Bogdan 10—14, 19, 20 (?), 22, III;
- acordă danii și întăriri: passlm; hotărăște Intemeierea unei episcopii armenesti în Moldova 13; pune sub aceeași ascultare m-rile Bistrița și Neamț 22; acordă veniturile tirgului Siret și ale Volhovățului fostei sale soții, Rimgaila 48; acordă privilegiu comercial negustorilor brașoveni 122 (menț.); pune sub ascultarea m-rii Bistrița 51 de biserici VI; acte de la ~ 199, 222, 247, 272, 283.
- <Alexandru Vlahuță, fost Pleșești>, sat, v. Pleșănl.
- <Alexăndrel> (Iliho), fratele lui Roman voievod; credința lui ~ 274.
- <Alexeevca, sat; azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Ungheni>; sate lângă ~, v. *Davl-dăușl, *Dobracelnești, *Dragotă (unde este ~), *Rlpleenl, *Rusnădzești, *Șandru (unde este ~).
- Allman, țigan; dăruit doamnei Marena și fiului ei, Petru 84.
- Aliuș; primește danie locul unde este casa lui 193.
- Alluș (unde este casa lui ~), loc, la gura Ntrnovei; <azi R. S. S. Moldovenească, Leușeni, c. ~, r. Kotovsk>; dăruit lui ~ 193.
- Almaș (Almași), pîrlu, <afluent al Cracăului lângă Dobreni, c. ~, j. Neamț>; sate pe ~ 145, 147, VI.
- <Almaș>, sat, v. Almășelul;
- sat lângă ~, v. *Bolojești; sate în ~, v. Horățești, Roșcanl.
- Almași, pîrlu, v. Almaș.
- Almășelul, sat; <Almaș, c. Grcina, j. Neamț>; întărit lui Baico 147.
- <Alunișul, fost Dobronăuți sau Hăpăi>, sat, v. Dobrlnăușl.
- Ana, soția lui Alexandru voievod; dăruiește m-rii Moldovița satul Vaculinți și seliștea lui Zlrnă 46.
- Anastasia, cneaghină, mama lui Alexandru cel Bun; îngropată la biserica Sf. Vineri din Roman 23.
- Anastasia, soacra lui Alexandru cel Bun; primește drept de stăpînire pe timpul vieții ei asupra satului Coțmanul Mare, cu toate cătunele și locurile depinzînd de el 35.
- Andrel, diac; copie act (1804) 98.
- Andrel, fiul lui Oană și al Anei, nepotul lui Negru; primește danie satele Coșilăuți și Stanulăuți 107.
- Andrel, popă, fiul protopopului Simion, fratele lui Filip și al lui Mihul; primește danie satul Trîmedecii și seliștea lui Micul 68.
- Andrel (Andriiu), tălmăci de divan, fost mare căpitan; traduce acte (1793—1794), 36, 232.
- Andrel, vataman; satul unde a fost ~ vataman, întărit 240.
- *Andrel (unde a fost ~ vataman), sat, la Tecuci; <probabil lângă m. Tecuci, j. Galați>; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.
- Andrelea, fiul lui Iliaș, fratele lui Luca; vinde jumătate din satul Bălănești lui Mihul pisar 228.
- Andreleu (moara lui ~), la Tulești, <lângă Galbeni, c. Filipești, j. Bacău>; întărită lui Ion Porcu 282.
- Andriaș, fiul lui Crăciun Belcescul, fratele lui Petru, al lui Ion și al lui Iosif; primește întărire pentru satele unde este casa lui și Negoiești 38.
- Andriaș (Andriiaș), fratele lui Iurie; în sfat 2, 4, 10, 11, 13, III; jupan 10, 11.
- Andriaș, fratele lui Stan Babici, al lui Iachim ș.a.; primește danie satul Jicovul de Sus 152.
- Andriaș (<satul lui> ~), la Putna, <pe Milcov; Șindrilari, c. Reghiu, j. Vrancea>; întărit lui Oană Ureacli 256.
- *Andriaș (unde este ~), sat, peste Prut, la Derenice; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil lângă Camenca, c. ~, r. Rîșcani>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90; în hotar 91.
- Andriaș Căllman (la rediul lui ~), sat, la Putna, <pe Milcov; Reghiu, c. ~, j. Vrancea>; întărit lui Oană Ureacli 256.
- Andriea (Nicandru), tirgoveț din Neamț; vinde o vie mai sus de cetatea Neamț 241.
- Andrieș Cudrescul, calculează vechimea unui act (1721) 265.
- Andriiaș; dă o jumătate din satul Goșmănești lui Costea logofăt 218.
- Andriiaș, v. și Andriaș.
- Andriiu, v. Andrel.
- Andronic (Androinic), v. Costea al lui ~.
- Anna, soția lui Ion, fiica lui Negru, sora lui Negrilă și mama lui Andrei; primește danie satele Coșilăuți și Stanulăuți 107.
- Anthlm, arhimandrit și egumen al m-rii Putna; autentifică act (1786) 109.
- *Antilești, sat; <j. Botoșani sau j. Suceava>; dăruit de Lazor și fratele său, Stanciul, m-rii Homor și întărit acesteia 251.
- Antonida, stareță a m-rii Horodnic 197.
- Antonie, patriarh al Constantinopolului; recomandă ca episcop al armenilor din Moldova pe Ohanes 14.
- Anușca, fiica lui Bălici, sora lui Mihail și a Mărușcăi; primește întărire pentru satul din mijloc de pe Tămășel 115.
- Anușca, nepoata Marenei; primește danie satul unde este casa lui Nănbaci (?) Bărbosul 58.

Anuşca (<unde este> curtea Anuşcăi), sat, v. Vorona.
 Arameşti, sat; <c. Balna, j. Neamţ>; întărit lui Ion Porcu 282.
 Ardău, „tovarăş” al lui Văscan, al lui Pitic, al lui Ghiocu şi al lui Bucur; primeşte întărire pentru satul Şărbeşti 44.
 Ardeaoa, loc, pe Tazlău; <în s. Ardeoani, c. ~, j. Bacău>; în hotar 32.
 <Ardeoani, sat>, v. Ardeaoa, loc.
 <Arinăşoaia>, sat, v. Luceşti.
 Asău, pîrlu, <afluent al Troţuşului la Lunca Asău, c. Asău, j. Bacău>; hotar IX.

Averăuţi, sat, v. Avereşti.

Avereşti, sat, lingă movila lui Lucaş, <pe Cracău; contopit cu Girov, c. ~, j. Neamţ>; dăruit lui Comarici 179; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistriţa VI.
 Avereşti (Averăuţi), sat, pe Suceava; <Vereşti, c. ~, j. Suceava>; dăruit Mitropoliei Moldovei 17, 244; scutit de dări 244.
 <Avereşti, sat, c. Buneşti — Avereşti, j. Vaslui>; sat lingă ~, v. *Mic Ruptura (unde a fost ~); selişte lingă ~, v. Mirlee (seliştea lui ~).

B

Baba, v. Pîrlu Babei.
 Babici, v. Stan ~.
 Bacău, tirg; <m. ~, j. ~>; judecători domneşti din ~ 141; vama de la ~, întărită m-rii Bistriţa 101, 200; sat la ~ 24.
 Badea, clucer; în sfat 181, 195, 210; vornic; în sfat 233, 237, 243, 250, 255, 261, 265, 269, 270, martor la o vinzare 225.
 Badea (Bolea), fratele lui Micul şi al lui Ivaşco al lui Balasin; primeşte danie satul Cruglic 161.
 *Badea (<satul lui> ~), pe Horincea; <lingă Cavadinesti, c. ~, j. Galaţi>; dăruit lui Dan Mesehnă 163.
 Badea, v. şi Dumitru al lui ~.
 Badea cel Bătrîn de la Suceava; în sfat 9, 13, 17.
 *Badea Brăţisanul (unde a fost ~), sat, pe Prut; <lingă lacul Brateş sau lingă balta Bădeanul de la gura Elanului, j. Galaţi>; dăruit lui Gherei 232.
 Badeuţi, sat, pe Prut; <Bădiuţi, c. Ştefăneşti, j. Botoşani>; întărit lui Stanciul David 57.
 Bagul, v. Cornul Bagului.
 Bahlul, riu, <afluent al Jijiei lingă Chipereşti, c. Tufoara, j. Iaşi>; sate pe ~ 64, 103, 133, 243; hotar 13; v. şi Bahluluri.
 <Bahluiet, pîrlu>, v. Bahluluri.
 Bahluluri, <Bahlui, riu, şi Bahluiet, pîrlu; confluenţe la Podu Iliaiei, c. ~, j. Iaşi>; sat între ~ 133.
 Bahmatăuţi, sat, peste Prut; <azi R. S. S. Moldovenească, Balmut, c. ~, r. Călăraşi>; întărit lui Lazăr, Stanciul şi Costea, fiii lui Ion vornic 90.
 <Bahmut>, sat, v. Bahmatăuţi.
 Bahna, sat, în <Băhn>eana; <c. Balna; j. Neamţ>; întărit lui Ştefan şi lui Isac, fiii lui Tudco 206; sat probabil în ~, v. Iaz (Heleşteu); sate lingă ~, v. *Poiana, *Săcătura.
 *Bahna, sat, la obârşia Pîrlului Negru; <lingă Birgăuani, c. ~, j. Neamţ>; întărit lui Mic Crai 250.
 *Bahná (Miclea de la ~, unde este Miclea de la ~), sat, pe Tutova; <lingă Puיעşti, c. ~, j. Vaslui>; dăruit şi întărit popii (protopopului) luga 102, 128; întărit

acestnia şi fiului său, Mihul gramatic 165, 196.
 <Balul>, sat, v. Cornul Bagului (pe ~), selişte.
 Baia, tirg; <s. ~, c. ~, j. Suceava>; pîrgarii din ~ 242; mori din ~ stăpînite de pîrgari 242, de m-rile Moldoviţa şi Neamţ 16, 19, 242; locul morilor domneşti din ~ daruit lui Mihail logofăt 279; sălaşe de tatari din ~ dăruite de domn m-rii Moldoviţa 16; drumul ce merge la ~ 55, 56; hotarul tirgului ~ 56; sat şi selişte lingă ~ 56, 254; act scris în ~ 42.
 Baicean (Balcean), v. Ion ~.
 Baieu, fratele (?) lui Sima; primeşte danie satul unde este casa lui 270.
 Baicu şi Sima (unde este casa lui ~), sat, la lezer; <Băicani-Deal, contopit cu Gura Crăieşti, şi Băicani-Vale, contopit cu Motoşeni, c. ~, j. Bacău>; *Simeşti, ulterior Mohorţi, azi Cornăţelu, c. Motoşeni, j. Bacău>; dăruit lui Baicu şi lui Sima 270.
 Baicu, v. şi Baicean (Balcean).
 *Balan (<unde este> ~ şi fiul lui Drajan), sat, v. Drajan.
 Balan (unde este ~ de la Strinba), sat, v. Strimba.
 Balan, v. şi Bălan.
 Balasin, v. Ivaşco al lui ~.
 *Balasinăuţi, sat, cu moară, pe Suceava; lingă Horodnicul de Sus şi ~ de Jos, c. Horodnic, j. Suceava>; întărit m-rii Horodnic 197, cu imunităţi 249.
 Balcean (Baicean), v. Ion ~.
 Balea (fîntina lui ~), loc, pe Suhului; <s. Băleni, c. ~, j. Galaţi>; întărit lui Cernat Ploscar şi fratelui său, Şteful 280.
 Balea Plopescul; primeşte danie satele Topaneşti, Brătieşti şi Dohtana 162.
 Balieia (greşit: Beliciţa) Caluioan, boier în sfat 5.
 Bălinea, pîrlu, v. Belinee.
 *Băluţi, sat, cu mori şi curţi de tatari, pe Siret; <lingă Mindreşti, c. Vlădeni, j. Botoşani>; întărit lui Mindrul Jumătate 99.

- <Balinți, sat>, v. și **Ballă** (iazul lui ~); seliște lîngă ~, v. **Oțel** (seliștea lui ~).
- Baliță** (iazul lui ~), pe **Bașeu**; <în Balinți, c. Havirna, j. Botoșani>; în hotar 128.
- Baliță Birllei**, fiul lui Birlă și fratele lui Sin Birlici; în sfat 4, 8, 13.
- Baliță Mindricea** (Miudricica, Mudricica), tatăl lui Alexandru spătar și al lui Mihail; primește danie valea pîrlului Crasna cu satele Comănauți, Crămetonești și Slava 18; în sfat 47, 48, 50, 52, 54, 57, 58, 60, 62, 63, 65, 81, VII; hotarnic 50.
- Balomirești**, sat, <pe Albuia; contopit cu Bira, c. ~, j. Neamț>; în hotar 79; sat lîngă ~, v. ***Hernicești**.
- *Balomirești**, sat, la Muncel, între Siret și Moldova, ț. Suceava (menț. tirzie); <lîngă Muncelu de Sus, c. Mogoșești-Siret, j. Iași>; întărit lui Bode Hirje 207.
- Balomirești**, v. și **Trestiana de la ~**.
- *Bălosin** (unde este fîntina de lîngă ~), sat, la Cîrligătura; <lîngă Lețcani, c. ~, j. Iași>; în hotar 130.
- *Bălosinești**, sat, <la Lucaș>, mai sus de Bălănești, <c. Blrgăuani, j. Neamț>; dăruit lui Crîstea Iucășanul 219.
- *Bălosinești**, sat, pe Simila; <lîngă Ghicani, c. Alexandru Vlahuță, j. Vaslui>; fost al lui Danciul stolnic; dat de fratele său, Ivul, și de nepotul său, Negrea, lui Ignat stolnic și întărit acestuia 210, 216.
- Baloș**, v. **Băloș**.
- Baloșești**, sat, v. **Băloșeni**.
- Balotă**, fratele lui Oancea; primește întărire pentru o parte din satul Tamirțașinți 105.
- Balotă**, nepotul Maicolei, strănepotul lui Stoian; se judecă cu Vlad și Crîstea de la Solca pentru satul Solca și pierde 42.
- <**Banea**, sat, c. ~, j. Vaslui>; sat între ~ și Zorleni, v. ***Biesănești**; sate lîngă ~, v. ***Leurlnț** (unde este ~), ***Tamaș** și Ivan (unde sint cneji ~); m-rea Recea din ~, v. **Draghle** (unde a fost m-rea popii ~); loc lîngă ~, v. **Patră** (locul lui ~); poiană lîngă ~, v. **Hovrăleata**.
- Băncăuți** (greșit: Bătăcăuți), sat, <pe Siret; probabil Băncești, c. Mușenița, j. Suceava>; dăruit lui Șteful al lui Jumătate 168.
- Bănciul**, fratele lui Șteful; în sfat 118—120, 124, 128, 129, 133, 136—139, 145, 148—150, 154, 155, 157, 158, 162, 165, 167, 181, 188, 189, 199, 215, 237.
- Banco**, v. **Păltinișul lui ~**.
- Banila**, v. **Bănila**.
- Barbă Geamiră** (unde a fost ~), sat, v. ***Geminești**.
- *Barbă Stan** și **Stanciul** (unde este ~, unde a fost Barbă Stan), sat, cu două judecii, la obîrșia Strimbei; <Cetățuia, c. Puiești, j. Vaslui>; întărit protopopului Iuga și fiului său, Mihul gramatic 165, 196.
- Barbosu**, v. **Nănbac** ~, **Neagu** ~.
- Barbosu**, v. și **Bărbosu**.
- *Bașea** (unde a fost ~), sat; <lîngă Români, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Lazăr, Stănciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- Bașeu** (lîngă ~), loc pustiu; <s. Comănești, contopit cu Suharău, c. ~, j. Botoșani>; dăruit lui Coman, fiul lui Galiș, pentru a-și întemeia sat 33.
- Bașeu**, pîrlu, <afluent al Prutului la Ostăpceni, contopit cu Romînești, c. ~, j. Botoșani>; sate pe ~ 69, 175; locuri pustii pe ~ 33, 128; hotar 33, 69.
- Bașeu**, v. și **Gura Bașeului**.
- Bașotă**, v. **Manull** ~.
- Bașotenul**, sat; <înglobat în or. Pașcani, j. Iași>; dăruit de Bașotă Manuil m-rii Neamț 80; întărit cu imunități aceleiași m-rii 266, 273; biserică din ~ întărită m-rii Neamț 267.
- Bașoteni**, v. și **Bășoteni**.
- Bătăcăuți** (greșit), v. **Băncăuți**.
- Batin**; primește danie satele unde este casa lui, unde a fost Lupșe și unde este vadul de la Putna 53.
- Batin** (unde este casa lui ~), sat, pe Putna; <Bătinești, c. Țifești, j. Vrancea>; dăruit lui Batin 53.
- Batos**, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.
- Băcescul**, v. **Toma** ~.
- <**Băcești**, sat, c. ~, j. Vaslui>; loc lîngă ~, v. **Igrîște**; sat lîngă ~, v. ***Crasna** (în gura Crasnei).
- <**Bădeanul**, baltă; la confluența Elanului cu Prutul, j. Galați>; sat lîngă ~ (?), v. ***Badea Brățișanul** (unde a fost ~).
- *Bădești**, sat, <pe Tazlăul Mare; lîngă Scorțeni, c. ~, j. Bacău>; jumătate de sat dăruită lui Iliaș Șarga 237.
- <**BădiuțiBadeuți**.
- <**Băh

<**BăhneniCristlenești**.

<**Băicani-Deal**, contopit cu Gura Crăiești, și Băicani-Vale, contopit cu Motoșeni, c. ~, j. Bacău, sate>, v. **Baleu** și **Sîma** (unde este casa lui ~), sat.

Bălan (unde este ~), v. **Bălănești**.

<**Bălăbănești**, sat, c. ~, j. Galați>; deal la ~, v. **Șuşnești**.

Bălăcești, sat, pe Iezer; <probabil Băncești, c. Voinești, j. Vaslui>; dăruit lui Gherei 232.

<**Bălăneasa**, sat, c. Livezi, j. Bacău>; sat lîngă ~, v. ***Gîrtanul**.

Bălănești, sat, pe <Iaura> și Tutova; <în Tomești, c. Pogana, j. Vaslui>; jumătate de hotar vîndută de Andrica și de fratele său, Luca, lui Mihul pisar și întărită acestuia 228.

Bălănești (unde este Bălan), sat, (prieut al satului Ripiceni), la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, c. Bălănești, r. Ungheni>; dăruit și întărit Mănăstirii din Poiană 174, 243, 264; scutit de dări și slujbe 278.**

- Bălănești** (<unde este> casa <lui Cristea Iucașanul>), sat, <la Iucaș; c. Birgăuani j. Neamț>; în hotar 219;
sat în ~, v. **Maxim și Volnea** (unde au fost ~ vătămani); sat mai sus de ~, v. ***Baloșnești**.
- <Bălășești**, sat; azi R. S. S. Moldovenească, c. Mașcăuți, r. Dubăsari); sat probabil lângă ~, v. ***Fintina Albă**.
- <Băleni, sat>**, v. **Balea** (fîntina lui ~), loc.
- Băllec**, tatăl lui Mihail, al Marușcăi și al Anușcăi 115.
- Băloș** (Baloș, Beloș, Boloș), ceașnicul lui Ilie voievod; în sfat 107, 110, 113, 114, 116, 117, 142—145, 152, 156, 158, 159, 161—164, 168, 170, 173, 175—177, 179, 180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 207, 214, 217—220, 231, 275, IX.
- Băloș** (movila lui ~), pe Miletin; <probabil în c. Șipote, j. Iași>; hotar 60.
- Băloș** (zăpodia lui ~), top. la Berchișești, pe Miletin, <c. Șipote, j. Iași>; hotar 60.
- ***Băloșeni** (Baloșești, Băloșești, Băloș (hotarul lui ~)sat, pe Neamț; <lîngă Grași, azi Dumbrava, c. Timișești, j. Neamț>; în hotar 169; întărit cu imunități m-rii Neamț 266, 273; biserica din ~, dăruită aceleiași m-ri 267.
- <Bălteni**, sat, c. ~, j. Vaslui); sat în ~, v. **Bontestii de Jos**; loc în ~, v. **Două Fintini**.
- Bălțați**, sat, la Cîrligătura; <c. ~, j. Iași>; întărit lui Toader și Petru, fiii lui Ștefan Stravici, și unchilor lor, Giurgiu și Costea 62.
- <Bălușești**, sat, c. Girov, j. Neamț>; satc probabil lîngă ~, v. ***Milotești** și ***Turbătești**.
- <Băncești**, sat, c. Mușenița, j. Suceava>, v. **Bancăuți**.
- <Băncești**, sat, c. Vănești, j. Vaslui>, v. **Bălăcești**.
- Bănila**, sat, <pe Siretul Mic; azi R. S. R. Ucraineană, Bănila pe Siret (Baniliv Pidghernii), c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; dăruit lui Stanciul 78.
- ***Bărbătești**, sat; <probabil lîngă Itrinești, c. Mărgineni, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Bărbosul**, v. **Mihal** ~, **Mihallă** ~, **Oană** ~.
- Bărbosul**, v. și **Barbosul**.
- ***Bărbosul**, sat, pe Prut; <lîngă Stăniliești, c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Oană portar 189.
- Bărea**, v. **Berea**.
- Bărheci**, pîrlu, v. **Berheci**.
- <Băsăști>**, sat, v. **Băsești**.
- Băscăcăuți**, sat; <Boscoteni, contopit cu Românești, c. ~, j. Botoșani>; act scris la ~ 102;
v. și **Gura Bașeului**.
- Băsești** (Bosești), sat, pe Tazlăul <Mare; Băsăști, c. Pîrjol, j. Bacău>; dăruit lui Iliaș Șanga 237.
- Bășoteni**, sat, pe Tazlăul <Mare; Boșoteni, c. Berești-Tazlău, j. Bacău>, dăruit lui Ulea și fratelui său, Iuga 284.
- Bășoteni**, v. și **Bașoteni**.
- <Bătinești>**, sat, v. **Batin** (unde este casa lui ~); sate lîngă ~, v. ***Lupșe** (unde a fost ~), ***Putna** (unde este vadul de la ~).
- <Bătrînești**, sat, c. Icușești, j. Neamț>, v. **Crasna**, pîrlu și vale cu sate; sate lîngă ~, v. ***Bulgar**, ***Comanăuți**, ***Crămetonești**, ***Muneel**, ***Slava** (la ~).
- Benl...**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- <Bejenești>**, sat, v. **Cîrstol** (unde au fost Pătrul, feciorul Cîrstei).
- Bclău**, v. **Bilău**.
- ***Belcescul** (unde este casa lui Crăciun ~), <a doua jumătate a sec. XV: ***Belcești**, apoi **Șchei

***Belcescul**, v. și **Crăclun** ~.

<*Belcești>, sat, v. ***Belcescul** (unde este casa lui Crăciun ~).

Belegheat (poiana lui ~); <în Bcleghet, c. Agăș, j. Bacău>; dăruită lui Giurgca Moian 202.

<Belegheat, sat>, v. **Belegheat** (poiana lui ~).

***Belești**, sat, pe Cunila; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil lîngă Pîrjolteni, c. ~, r. Călărași>; dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului său, Petru 84.

Belicița, v. **Balleca**.

Belluce (Balince), pîrlu la Brătîla, <c. Helegiu, j. Bacău>; hotar II.

Beloș, v. **Băloș**.

<Belousevca>, sat, v. **Bllosăuți**.

Bena, fiul lui Petru, fratele lui Macrea, al lui Mihail ș.a.; primește danie o jumătate din satul Faurei precum și satele Miroslăvești și unde a fost casa tatălui său 94.

Bena (unde a fost casa lui Petru, tatăl lui ~), sat, pe Vaslui; <Benești, c. Tanacu, j. Vaslui>; dăruit lui Bena și fraților săi, Macrea, Mihail, Giurgiu, Micul și Manea 94.

<Benești>, sat, v. **Bena** (unde a fost casa lui Petru, tatăl lui ~); sate lîngă ~, v. ***Faurel**, ***Miroslăvești**.

Bera, fiul lui Coste din Tirnauca, fratele lui Voineag; primește întărire pentru satul Tirnauca 97.

Berbece, v. **Oană** ~.

<Berbinceni, sat>, v. **Berbință** (fîntina lui ~), **Poeșile**, top.

Berbință (Berbeță, fîntina lui ~), loc; <în s. Berbinceni (?), c. Secuieni, j. Bacău>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 186.

Berchiș (unde a fost ~), sat, v. ***Berchișești**.

***Berchișești** (unde a fost Berchiș), sat, pe Miletin; <lîngă Șipote, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Ștefan Zugraf 60, lui Mihai pisar și fratelui său, Tador gramatic 234; întărit lui Mihail logofăt 252.

Berea, fratele lui Sinata și al lui Toader; primește danie satele unde este casa lui Sinata, unde a fost Dragoș și unde este cneaz Ciorsac 78.**

- Berea** (Bărea, satul lui ~); <In Trifești, c. ~, j. Neamț>; dăruit lui Nicula și fraților săi, Mihail și Toader 11; biserica lui ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- <Bereasa>**, sat v. Murgești; sat în ~, v. Negriștești.
- Berendei**, v. Berindel.
- Beresteni** (Berestii), sat, <pe Jijla și Prut; înglobat în Bosia, c. ~, j. Iași>; întărit m-rii Pobrata 243, cu imunități 277.
- <Berestii-Tazlău>**, sat, c. ~, j. Bacău; seliște lângă ~, v. Petrili (seliștea lui ~).
- Berevol** (seliștea lui ~), pe Ialan; <Îngă Hurdugi, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Bereza**, seliște, ț. Orhel (menț. țirzie); <azi R. S. R. Moldovenească, Berzlogi, c. Susleni, r. Orhei>; stăpânire la ~ 153.
- <Berzlogi>**, sat, v. Bereza, seliște.
- Berhecl** (Bărheci), pîrlu, <afluent al Bîrladului la Negriștești, c. s. Munteni, m. Tecuci, j. Galați>; sate pe ~ 63, 73, 166, 185, 186, 188.
- Berindel** (Berendei), stolnicul lui Iliș voievod; în stat 142—145, 152, 156, 159, 161—164, 168, 173, 175—177, 179, 180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 217—220, IX.
- Berziu**, pîrlu; <Berzunț, affluent al Tazlăului Mare la Scăriga, c. Livezi, j. Bacău>; hotar 10.
- *Bezhacl**, sat, pe Șomuzul <Mocirlos; lângă Rușii-Mănăstioara, c. Udești, j. Suceava>; dăruit lui Oancea logofăt 255.
- Bezin**, valea pîrlului ~, <afluent al Teleșului la Bezeni, azi R. S. S. Moldovenească c. Teleșeu, r. Orhei>; dăruită lui Duma Uranie pentru a-și întemeia sate 149.
- Blea** (satul lui Giurgiu ~), <sec. XVI: Bicani>, pe Smila; <Ghicani, c. Alexandru Vlahuță, j. Vaslui>; dăruit lui Giurgiu Bica, fratele lui Mihail Stîngaclul 154.
- Bica**, v. și Glurglu ~.
- <Bicani>**, sat, v. Bica (satul lui Giurgiu ~).
- Bilău**, v. Albu.
- Bilearl** (unde a fost Oană, fratele lui Pătru), sat, pe Racova; <azi Pușcași, c. Laza, j. Vaslui>; dăruit de Negru m-rii Bistrița și întărit acesteia 41.
- *Bilești**, sat; <probabil lângă Ivaneș, c. Bicaz-Chei, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Bilosău**, sat, <la Nistru; azi R. S. S. Ucraineană, Belouzevca, c. ~, r. Securenii, reg. Cernăuți>; întărit cu imunități m-rii Neamț 273.
- Bineva**, top.; <probabil zona deluroasă de la izvoarele pîrlului Cuhurești (în vechime Bineva?), azi R. S. S. Moldovenească, r. Florești și r. Rezina>; sate la (sub) ~ 175.
- Birăești**, sat, pe Bistrița; <Gherăești, înglobat în m. Bacău, j. ~>; întărit lui Pipou și fratelui său, Coste al lui Biro 263.
- Biro**, v. Coste al lui ~.
- Biserica lui..** = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în stăpînirea căreia este arătată biserica.
- Bistrița**, m-re; <în s. Bistrița, c. Vișoara, j. Neamț>; hram, v. Adormirea Maicii Domnului; unită cu m-re Neamț și pusă sub ascultarea aceleiași egumen 21; primește danii și întărit; sate, mori, prisăci și locuri pustii 29, 41, 101, 104, 209, IX, țigani și tătari 75, casa lui Crăciun de la Piatra 104, vama de la Bacău 200 și din tirgul Bîrlad 51, obroc 29; biserici și m-ri puse sub ascultarea m-rii ~ 29, 101, VI; acte scrise la ~ 75, 104, VI; heleșteul bîstriștenilor, v. Draghile (moara popii ~, unde a fost heleșteul bîstriștenilor).
- Bistrița**, rlu, <afluent al Siretului>; sate și seliști pe ~ 90, 191, 260, 263, 266; moară pe ~ 90; hotar IV, VIII.
- Bizlă** (Bizlă), țigan; dăruit și întărit m-rii Pobrata 214, 227, 246.
- Bie**, rlu, <afluent al Nistrului>; sate și locuri pustii pe ~ 47, 155, 158, 181, 203, 282; v. și Coțovșea.
- Bie** (pe ~), loc pustiu; <azi R. S. S. Moldovenească, r. Anenii Noi (?)>; dăruit Neagăi, soția lui Giurgiu Piatră 181.
- Bicovăț**, pîrlu, <afluent al Bîclului la Bicovăț, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; sate pe ~ 47.
- <Bicovăț>**, sat; <azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; locuri și sate lângă ~, v. Lunca cea Mică, Porosecl, *Țigănești.
- *Biesănești**, sat, <pe Bîrlad; între Zorleni, c. ~, și Banca, c. ~, j. Vaslui>; în hotar 154.
- Bîrgălan** <sec. XVIII: Bîrgăiești>, sat, pe Moldova; <în Drăgușeni, c. ~, j. Suceava>; dăruit lui Ion Ureclă păhărnice 176.
- Bîrgău** (biserica lui Petru ~), <pe Pîrlul Alb; în s. Bîrgăuani, c. ~, j. Neamț>; pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Bîrgău**, v. și Ștefan ~.
- <Bîrgăuani>**, sat, v. Bîrgău (biserica lui Petru ~); sat în ~, v. Ștefan (biserica de la ~); sat lângă ~, v. *Bahna.
- Bîrjoveni**, sat; <c. Secuieni, j. Neamț>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Bîrlad**, rlu, <afluent al Siretului>; sate, locuri și mori pe ~ 9, 37, 85, 96, 117, 121, 125, 154, 155, 222, 280, 285; hotar 9, 117; affluent al său 248; v. și Gîrla de la ~.
- Bîrlad**, tirg; <m. ~, j. Vaslui>; vama de la ~, dăruită m-rii Bistrița 51; boier și preot din ~ 13, 248; acte scrise la ~ 213, 221, I.
- Bîrlad**, țigan; dăruit lui Mihail logofăt 260.

Birlă (Birlea) de la Hirlău (Hirlăuanul); hotarnic 6, 19; în sfat 1, 8, 10, 11, 13, 17, 18, III.

Birlă (Borla), tatăl lui Sîn și al lui Baliță 4, 43; vislujenia lui 43; martor 1.

Birlăjița, pirlu; <Birlovița, la Blăjari, contopit cu Ivești, c. ~, j. Galați>; mănăstire la gura sa 280.

Birlăzel, pirlu, <afluent al Birladului la Băcești, c. ~, j. Vaslui>; sat la obârșia sa 189.

Birlea, v. **Birlă**.

***Birlăști**, sat, pe Cracău; <lingă Soci, c. Ștefan cel Mare, și Corni, c. Bodești, j. Neamț>; în hotar 71.

Birlici, v. **Baliță** ~, **Petru** ~, **Sîn** (Sinco) ~, **Stan** ~.

Birleleu, martor și chezaș în sfat 48.

<Birlovița>, pirlu, v. **Birlăjița**.

<**Birnova**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Dondușani>; sat în ~, v. **Cuseară** (unde a fost ~).

Birsănești, sat>, v. **Birsomeni**; seliște lingă ~, v. **Dumitrești**.

Birsomeni (Bursomcni), seliște, pe Jijia; s. Birsănești, c. Durnești, j. Botoșani>; dăruită lui Stanciu postelnic 194.

Birzetea, pirlu; <Birzota, afluent al Birladului la Crivești, c. Tutova, j. Vaslui>; sate și m-re pe ~ 254; prisacă la obârșia sa 280.

<Birzota>, pirlu, v. **Birzetea**.

<**Birzulești**, sat, c. Sănduleni, j. Bacău>; sate lingă ~, v. ***Negrilești**, ***Procești**, ***Șperlești**.

Bizdiga, v. **Ion** ~.

Bizilă, v. **Bizilă**.

Blaj, fiul lui Ghelebi Miclouș, fratele lui Domoncuș stolnic și al lui Iacob; primește danie satele Stanișorești, Laslauți, Grozești ș.a. 28, 124.

Blăgești (unde...), sat, în Cîmpul lui Dragoș; <c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Petru Ungureanu 159; sat în ~, v. **Netedul** (unde a fost curtea lui ~); sat lingă ~, v. ***Calla** (biserica de la ~).

Blăjari, sat, pe Birlad; <contopit cu Ivești, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

***Blănești**, sat, pe Birlad; <lingă Bucești, c. Ivești, j. Galați>; act pentru ~ 96.

<Bleşca, sat, c. Ivănești, j. Vaslui>; sat în ~, v. **Stingaciul** (unde este casa lui Ivan ~).

Blidaru, v. **Giurgiu** ~.

Blisceatul (slav.), iezer, v. **Gemenale**.

Bob Oprîșac, martor și chezaș în sfat 48; v. și **Oprîșac** (satul lui <Bob> ~).

Boboș (hotarul lui ~), pe Șomuz; <probabil lingă Ciumulești, c. Vădu Moldovei, j. Suceava>; în hotar 58.

Bobotești (unde este Petrea Bumbotă), sat, la Botne; azi R. S. S. Moldovenească, Bumbăta, c. ~, r. Ungheni>; dăruit Mănăstirii din Poiană 174; hotarnici din ~ 264.

<**Bobulești**>, sat, v. **Oprîșac** (satul lui <Bob> ~).

Bod..., ban; autentifică act (1802) 247.

Bode Hirje (Horge); primește întărire pentru satul Balomirești 206.

Bodea, vornic; în sfat 239, 240.

Bodești, sat, pe Bistrița, mai jos de gura Orbiculii; <Inglobat în or. Buhuși, j. Bacău>; întărit lui Tatul Herlic și nepoților săi, Danciul Pardos și Niagul Roșca 191.

Bodești (Bodino, Bodinți), sat, cu moară, pe Pobrata, mai jos de Tătăruși; <în Tătăruși, c. ~, j. Iași>; dăruit m-rii Pobrata 6, 19; întărit aceleiași m-rii 243.

<**Bodești**, sat, c. ~, j. Neamț>; sat în ~, v. **Strimbii**.

Bodino (Bodinți), sat, v. **Bodești**.

Bogdan; dă lui Cupcici vornic satul Vașcăuți 103.

Bogdan, de la Pirlul Alb, fratele lui Vlad; în sfat 18, 48; biserica lui ~ de la Pirlul Alb, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Bogdan, diac; martor la o danie 183.

Bogdan, fiul lui Roman voievod, fratele lui Alexandru cel Bun 2—4, 8; fratele lui Alexandru cel Bun, al lui Iuga (?) ș.a. 6, 9; asociat, împreună cu Alexandru cel Bun, la domnie de către Iuga 9; jupan, as ciat la domnie de către fratele său, Alexandru cel Bun. 10, 11—14, 19, 20, 22; credința lui ~ III.

Bogdan, jupan, <fiul lui Alexandru cel Bun>, fratele lui Ilie, al lui Ștefan și al lui Petru; credința lui ~ 106—108, 110, 113.

Bogdan, stolnicul lui Ștefan voievod; în sfat 126, 128, 129, 133, 136—139, 148—150, 154, 155, 157, 158, 160, 165, 167, 170, 181, 188, 189; fost stolnic; în sfat 195, 198, 199, 219, 225, 226, 229, 232, 233, 237, 239, 240, 260.

Bogdan, voievod, domn al Moldovei, fiul lui Ștefan voievod cel Bătrîn; întărește m-rii Neamț hotarul din jur X.

Bogdan <**Întemeietorul**>, voievod <domn al Moldovei> 17.

Bogdana, pirlu; <afluent al Smilci la Coroiști, c. ~, j. Vaslui>; sate pe ~ 154, 213.

***Bogdănești**, sat, pe Crasna-leuca; <lingă Crasna-leuca, c. Coțușca, j. Botoșani>; întărit popii Ioan 247.

Boggești (unde a fost...), sat, pe Tutova; <c. Pogana, j. Vaslui>; dăruit lui Roșca și fratelui său, Cojea 281; seliște lingă ~, v. **Iul** (seliștea de lingă ~).

Boguș al lui Neteac, fratele lui Pașco; primește danie satul Cucur 58; în sfat 110, 152, 156, 159, 161, 163, 168, 225, 229, 230, 233, 235, 237, 239, 240, 242, 243, 250.

Bohotin, <zona deluroasă și împădurită de la confluența Jijiei cu Prutul, mai tirziu

- braniște domnească; j. Iași); m-re de la ~ 29; prisacă la ~ 101.
- Bohotin** (m-rea de la ~); <In s. Bohotin, c. Răducăneni, j. Iași); închinată m-rii Bistrița 29.
- Bohotin** (la ~), prisacă, pe Cozia; <Îngă Cozia, c. Costuleni, j. Iași); dăruită m-rii Bistrița 101.
- <Bohotin, sat>, v. **Bohotin** (m-rea de la ~).
- Boiște**, top.; <In s. Boiștea, c. Petricani, j. Neamț); m-re la ~ 267.
- *Boiște** (la ~), m-re, unde a fost chilia vladicăi Iosif; <m Schitul, contopit cu Petricani, c. ~, j. Neamț); dăruită m-rii Neamț 267.
- <Boiștea, sat>, v. **Boiște**, top.
- Bojii lui Petru**, sat; <Bozieni, or. Săveni, j. Botoșani>; dăruit lui Isaia 112.
- Bolăcești**, sat, în Cîmpul lui Dragoș; <In Cindești (?), c. ~, j. Neamț); dăruit lui Petru Ungureanu 159.
- Boldur**, v. **Ion** ~.
- <Boldurești, sat, azi R. S. S. Moldovenească c. ~, r. Ungheni>; sat Îngă ~, v. ***Lațeo** (unde a fost ~).
- Bolea**, v. **Badea**.
- <Bolohani, sat; azi R. S. S. Moldovenească, c. Iazo, r. Orhei>; seliște probabil Îngă ~, v. **Porosiaceia**.
- *Bolojești**, sat, pe Almaș; <Îngă Almaș, c. Gîrcina, j. Neamț); biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Boloș**, v. **Băloș**.
- Bolotina**, baltă, peste Prut; <azi R. S. S. Moldovenească, în Bolotina, c. ~, r. Fălești>; hotar 91.
- <Bolotina, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Fălești>; loc Îngă ~, v. **Roman** (casa lui ~); sat Îngă ~, v. ***Demlanăușl**.
- Bonta**, v. **Iliaș** ~.
- Bontești**, <sec. XVII: Tăcămănești>, sat, pe Stebnic; <azi Călugăreni, c. Ștefan cel Mare, j. Vaslui>; întărit lui Marcu, fiul lui Iliaș Bonta, surorii sale, Stana, și nepotului lor, Micul 222.
- Bonteștii de Jos**, sat, cu loc de moară, pe Birlad, la Două Fintîni; <In Bălteni, c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Marcu, fiul lui Iliaș Bonta, surorii sale, Stana, și nepotului lor, Micul 222.
- *Borcea**, sat; <probabil Îngă Zănești, c. ~, j. Neamț); biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Neamț VI.
- Borea** (fintina lui ~), loc; <la Cîrniceni, c. Țigănași, j. Iași>; hotar 289, 290.
- Borila**, poiană, pe Trotuș; <Îngă Văsiești, inclus în or. Moinești, j. Bacău>; dăruită lui Iliaș Șanga 237.
- Borilești** (unde este casa <fiilor lui Ștefan al lui Borilă>), sat, pe Nechid, în Cîmpul lui Dragoș; <Borlești, c. ~, j. Neamț>; dăruit lui Dragomir și lui Ioanăș, fiii lui Ștefan al lui Borilă 45; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Boris**, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
- *Boris** (satul lui ~), <la Nistru; azi R. S. S. Ucraineană, probabil Îngă Iurcăuți, c. ~, r. Zastavna, reg. Cernăuți>; întărit lui Didrih Buceaschi 275.
- Boris** (unde a fost ~), <a doua jumătate a sec. XV: Borisești, Boroșești>, sat, pe Rebricea; <Boroșești, c. Scinteia, j. Iași>; întărit lui Duma Negru 150.
- Boris al lui Brne**, martor și chezaș în sfat 48.
- Boris Golovat**, martor și chezaș în sfat 48.
- <Borisești, Boroșești>, sat, v. **Boris** (unde a fost ~).
- Borilă**, v. **Ștefan al lui** ~.
- Borilea lui Giurgiu**, sat, <pe Bașeu; Borolea, c. Hănești, j. Botoșani>; jumătate de sat dăruită lui Isaia 112.
- Borla**, v. **Birlă**.
- <Borlești>, sat, v. **Borilești**;
- sate Îngă ~, v. ***Dragotești**, ***Pașcanl**.
- Borodae** (Borodance), plru <la Șendriceni, c. ~, j. Botoșani>; sate pe ~ 98, 134.
- *Borodăcenl**, sat, pe Berheci, la poiana lui Roman; <Îngă Negriștii, c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galați>; dăruit lui Crăciun plrcălab 166.
- <Borolea>, sat, v. **Borilea lui Giurgiu**.
- <Boroșești>, sat, v. **Boris** (unde a fost ~); sat Îngă ~, v. ***Oană Sinescul** (unde a fost ~).
- *Borseiarl**, sat, pe Cula; <azi R. S. S. Moldovenească, Îngă Vlprava, c. Puținței, r. Orhei>; în hotar 157.
- Borzea** (hotarul lui ~); <s. Borzești, contopit cu Sărata, c. Solont, j. Bacău>; în hotar 32.
- <Borzești>, sat, v. **Borzea** (hotarul lui ~).
- Bosancea**, sat, <pe Suceava; Bosanci, c. ~, j. Suceava>; jumătate de sat dăruită lui Isaia 112; sat în ~, v. **Hrețea**.
- <Boseoteni, sat, contopit cu Românești, c. ~, j. Botoșani>, v. **Băseacăușl**;
- loc în ~, v. **Gura Bașeuului**.
- <Boseoteni, fost Unsa, c. Frumușica, j. Botoșani>, sat, v. **Mihăilă Roșea** (unde este, unde a fost ~).
- Bosești**, sat, v. **Băsești**.
- <Bosla, sat, c. ~, j. Iași>; sat în ~, v. **Beres-tenl** (Berești).
- <Boșoteni>, sat, v. **Bășoteni**.
- Botna**, rlu, <afluent al Nistrului>; locuri și prisăci pe ~ 101, 240.
- Botna** (la gura Botnei), prisacă; <azi R. S. S. Moldovenească, la Chițcani, c. ~, r. Tiraspol>; dăruită m-rii Bistrița 101.
- Botna** (pe ~), locuri pustii; <azi R. S. S. Moldovenească, r. Kotovsk, Anenii Noi sau Căușani>; dăruite lui Moica și fratelui său, Tador spătar 240.
- Botne**, <șir de dealuri, mărginin, spre sud, bazinul rului Blc, de la obârșia acestuia pînă la confluența cu Bicovățul>; sate și prisăci la (sub) ~ 84, 195, 225, 243, 282.
- Boț** (biserica de la ~), sat; <Boțești, c. Girov, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

- Boț**, v. și **Lațco** ~.
- <Boțești, sat>**, v. **Boț** (biserica de la ~).
- Bozlani**, sat, la obârșia Birlăzelului; **<Bozieni, c.~, j. Neamț>**; întărit lui Oană portar 189.
- *Bozlani**, sat, cu m-re, la obârșia Albinei;
- <Ilgă Oțeleni, c.~, j. Iași>**; vîndut de Stan-
ciul Cormohuz și sora sa, Negrita, fiii
popii Iliș, lui Dragomir Oțel și întărit
acestui 265.
- <Bozieni, sat, c.~, j. Neamț>**, v. **Bozlani**.
- <Bozieni, sat, or. Săveni, j. Botoșani>**,
v. **Bojll** lui **Petru**.
- Bradici** (unde a fost **Albu** și ~), sat, v.
Bradicești.
- Bradicești** (unde a fost **Albu** și **Bradici**), sat,
pe **Crasna**; **<Brădicești, c. Dolhești, j. Iași>**; dăruit lui **Tador** spătar 155.
- Brae**, fratele lui **Petrica**; în sfat 8; primește
danie un loc pe **Strahotin** 8.
- Brae**, v. și **Boris** al lui ~, **Duma** al lui ~,
Iurie al lui ~.
- Brae**, v. și **Brăescul**.
- Brăniș**, sat; **<Brăești, c.~, j. Botoșani>**;
în hotar 242.
- Brășăuți**, sat, pe **Bistrița**; **Brășăuți, c.s. Dum-
brava Roșie, m. Piatra Neamț, j. Neamț>**;
dăruit m-rii **Bistrița** 29; biserica de la ~,
pusă sub ascultarea aceleiași m-ri **VI**;
sat **Ilgă** ~, v. ***Mlădăuți** (**Mituc**).
- Brășov**, oraș; **<m.~, j.~>**; orașeni, dregă-
tori și dătornici din ~ 126; negustori
din ~ 122, 141.
- Bratel**, logofăt, tatăl lui **Ivașco**; ispravnic
de acte domnești 17—19, 22, 23, 25,
27—32, 34, 35, **IV, V**;
scrie acte domnești 13, 14, 26.
- Bratei**, v. și **Ivașco** al lui ~.
- Bratescul**, v. **Petru** ~.
- Brateș**, gîrlă, pe valea **Călmățuiului**; **<Ilgă Tudor Vladimirescu, c.~, j. Galați>**;
întărită lui **Cernat Ploscar** și fratelui
său, **Șteful** 280.
- *Brateș** (**<la gîrlă>** ~), sat; **<Ilgă Tudor Vladimirescu, c.~, j. Galați>**; întărit
lui **Cernat Ploscar** și fratelui său, **Șteful** 280.
- <Brateș, lac, Ilgă m. Galați, j. ~>**; sat
Ilgă (?) ~, v. ***Badea Bratșanul** (unde
a fost ~).
- Bratești**, sat, pe **Trotușul** **<de Sus>**; **Brătești, c. Blănești, j. Bacău>**; dăruit lui **Balea Plopescul** 162.
- Bratșanul**, v. **Badea** ~.
- Bratul**, boier în sfat 226, 228—230, 232—235,
237, 239, 240, 242, 243, 246, 250, 252,
254, 260, 279—282, 284, 285, 288, 290, **X**;
primește danie satul **Merești** 224.
- Bratul**, fratele doamnei **<Marena>**, cumnatul
lui **Alexandru cel Bun**; în sfat 80, 89, 91.
- Bratul** (unde a fost ~), a doua jumătate a
<sec. XV: Dragomirești>, sat, cu vad de
trecere, pe **Moldova**; **<Dragomirești, înglobat în Cotu Vameș, c. s. Horia, m. Roman, j. Neamț>**; dăruit bisericii
Sf. Vineri din Roman 23.
- Bratul** (unde au fost ~și **Micul**), sat, v.
Trimedecl.
- Bratul Netedul**, jupan; în sfat 2, 4, 8, 9.
- Bratul Peșescul** (unde a fost casa lui **Dobircin**
și a lui ~), sat, v. **Dobireln** și **Bratul Peșescul**.
- Bratul Straviei** (**Straovici**), boier în sfat 2, 8,
10, 11, 13, 17, 19, 23, 25, 28, 30—34, **III**.
- <Brădești, sat, c. Vinderei, j. Vaslui>**; seliște
Ilgă ~, v. **Mihail Bărbosul** (seliștea lui ~).
- <Brădicești>**, sat, v. **Bradicești**.
- Brădescu**, v. **V.~**.
- Brăescul**, martor în sfa: 33;
v. și **Brae**.
- <Brăești>**, sat, v. **Brăniș**.
- <Brănișteni, sat, azi Miron Costin, c. Trifești, j. Neamț>**; sat în ~, v. **Rominești**.
- <Brășăuți>**, sat, v. **Brășăuți**;
sat **Ilgă** ~, v. ***Mlădăuți**.
- Brătian** (seliștea lui ~, unde a fost moara
lui ~), seliște, pe **Tutova**; **<Ilgă Pogana, c.~, j. Vaslui>**; dăruită lui **Oană Roșca**
gramatic și fratelui său, **Cojea Pătru**
199, 281.
- <Brăteni, azi Pădureni>**, sat, v. **Dobireln** și
Bratul Peșescul (unde a fost casa lui ~).
- <Brătești>**, sat, v. **Bratești**;
sat probabil **Ilgă** ~, v.
- Brătianu**, v. **Leucăușuții** lui **Brătlanu**.
- Brătilla**, pîrlu, **<afluent al Tazlăului Mare la Brătilla, c. Helegiu, j. Bacău>**; hotar **II**.
- <Brătilla>**, sat, v. ~ de **Glos** și ~ de **Sus**;
hotar în ~, v. **Gîrtan** (hotarul lui ~);
loc în ~, v. **Poleni**;
sat **Ilgă** ~, v. ***Mănești**.
- Brătilla de Glos**, sat, pe **Tazlăul Mare**; **<Brătilla, c. Helegiu, j. Bacău>**; întărit lui **Ioan**
Corneleu și fratelui său, **Trofin II**.
- Brătilla de Sus**, sat, pe **Tazlăul Mare**; **<Brătilla, c. Helegiu, j. Bacău>**; întărit lui **Ioan**
Corneleu și fratelui său, **Trofin II**.
- Brătilla**, v. **Costea** al lui ~.
- *Brătulești** (sec. al **XVIII-lea**), sat; **<în c. Grumăzești, j. Neamț>**; actele satului 169.
- <Brătulești, sat, c. Corod, j. Galați>**; seliște
probabil **Ilgă** ~, v. **Stan Sîrbul** (seliștea
lui ~, seliștea **Sîrbilor**).
- Brebl**, loc **<la Popești, c. Micilești, j. Vaslui>**;
în hotar **III**.
- Brebu** (unde este casa lui **Ștefan** ~), sat, pe
Iadrici; **<în Roșiești, c.~, j. Vaslui>**;
întărit lui **Ștefan Brebu** 230.
- Brebu**, v. și **Ștefan** ~.
- *Broșteni** (unde este casa lui **Cojea**), sat, pe
Tutova **<superioară>**; c. **Voinești** sau c. **Dragomirești, j. Vaslui**; dăruit lui **Cojea** a 281.
- Brudurești** (unde este casa lui **<Oană portar>**),
sat, pe **Vaslui**; **<azi Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui>**; întărit lui **Oană portar** 189.
- Brumar** (prisaca lui ~), la **Chigheci**, **<probabil Ilgă iezerele Gemenele de pe Prut>**;
azi **R. S. S. Moldovenească, c. Larga Nouă, r. Cahul**; întărită m-rii **Moldovița** 272.
- Buceael**, tîrg, **<în Polonia>**; azi **R. S. S. Ucraineană**; act scris la ~ 231.
- Buceaschi**, v. **Dîdrih** ~.
- <Bucești, sat, c. Ivești, j. Galați>**; sate **Ilgă**
~, v. ***Blănești**, ***Spineni**.

Buelumeni (unde este casa <popii Iuga și a fratelui său, Nan>), sat pe Șomuzul <Mare; contopit cu or. Fălticeni, j. Suceava>; dăruit și întărit popii Iuga și fratelui său, Nan 56, 77; întărit popii Iuga și fiului său, Mihail 128, 129, 196; schimbat de Oancea și Ilea, fiii lui Stăniță, pentru jumătate din satul Goșmănești, al lui Costea logofăt, și întărit acestuia din urmă și tatălui său, Andronic 218; sat în ~, v. Stănișeni; sat lângă ~, v. *Mitești.

<Buelumi, sat, c. Valea Ursului, j. Neamț>, v. Crasna, pîrlu și vale cu sate; sat în ~, v. Goldeni.

Bucovină, codru <la izvoarele Sitnei; j. Botoșani>; sat peste ~ 242.

Bucur, tovarășul lui Văscan, al lui Pitic, al lui Ghlocu și al lui Ardău; primește întărire pentru satul Șărbești 44.

***Bucurăuți**, sat, pe Siret; <între Șerbănești și Zvoriștea, c. ~, j. Suceava, și Ionășeni și Virfu Cîmpului, c. ~, j. Botoșani>; dăruit lui Ionaș viteazul 2.

***București**, sat, pe Moldova; <îngă Timișești, c. ~, j. Neamț>; în hotar 67.

Buda, stolnic; în sfat 275.

<Budenit>, sat, v. Budinți.

Budești, sat, pe Pîrlul Negru; <c. Făurei, j. Neamț>; întărit lui Mic Crai 250.

***Budești**, sat, <pe Troțuș; j. Bacău>; dăruit lui Ulea și fratelui său, Iuga 284.

Budinți, sat, <pe Siretul Mic; azi R. S. S. Ucraineană, Budeniț, c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; confiscat pentru hiclenie de la Mihail al lui Coșcă și dăruit lui Stan Babici 143.

Budul, martor și chezaș în sfat 48.

Budzești, sat, pe Moldova; <Buzăți, azi Lunca Moldovei, c. Păstrăveni, j. Neamț>; dăruit m-rii Neamț 50.

***Bugaleicăuți**, sat, pe Răut; <azi R. S. S. Moldovenească>; întărit lui Ostapco Ogorlicu 261.

<Buhuși, oraș, j. Bacău>; sate în ~, v. Bodești, Molnești.

Bulboacă, loc la Balomirești, <contopit cu Bîra, c. ~, j. Neamț>; hotar 79.

<Bulbucani, sat, c. Gropnița, j. Iași>; loc, apoi sat lângă ~, v. Zugrafi (unde a fost moara lui Ștefan ~).

***Bulgari**, sat, pe Crasna; <îngă Bătrînești, c. Icușești, j. Neamț>; întărit lui Alexandru spătar în urma judecății cu Mîndrea 156.

Bulgaru, sat, <pe Siret; Șcheia, c. Alexandru I. Cuza, j. Iași>; act scris la ~ 215.

***Bulgari** (unde este Pavel Bulgarul), sat, pe Crasna, mai jos de Roșiori, <c. Bunești — Averești, j. Vaslui>; dăruit lui Blaj și fraților săi, Domoncuș stolnic și Iacob 124.

Bulgariu, v. Pamvo ~.

Bulgarul (unde este Pavel ~), sat, v. Bulgari.

<Bumbăta>, sat; v. Bobotești; loc pustiu lângă ~, v. Bumbotă (mai jos de ~); prisacă lângă ~, v. Sidor (prisaca lui ~).

Bumbotă (unde este Petrea ~), sat, v. Bobotești.

Bumbotă (mai jos de ~), loc pustiu; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Bumbăta, c. ~, r. Ungheni>; dăruit Mănăstirii din Polană 174.

Bunavestire, hram al m-rii Moldovița 27, 43, 46, 192, 223, 242, 272, IV, V.

<Bunești-Averești, comună, j. Vaslui>; sat în ~, v. *Nicorești; loc pustiu în ~, v. Crasna (pe ~).

Bunghe (Bunghea), comis, fratele lui Lazea spătar; în sfat 225, 226, 228, 229, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243, 260.

Burcic (Burciuc), v. Hodor Bureiuc.

Bureiul, comisul lui Iliș voievod; în sfat 218—220, 275, IX.

Bursomeni, seliște, v. Bîrsomeni.

Bușmei, pîrlu <la Bușmei, c. Farcașa, j. Neamț>; hotar VIII.

Bușmei, sat, pe Bistrița; <Bușmei, c. Farcașa, j. Neamț>; în hotar VIII, X.

<Buzăți, azi Lunca Moldovei>, sat, v. Budzești.

Buzdugan, țigan; dăruit lui Mihail logofăt 260.

<Buznea, sat, c.s. Trgu Frumos, j. Iași>; hotar în ~, v. Raduleț (hotarul lui ~).

C

Cabici, v. Giurgiu ~.

Cafa, deal la Brătîla, <c. Helegiu, j. Bacău>; hotar II.

<Calienesti>, sat, v. *Calin (biserica de la ~).

Calian, v. Iachim al lui ~.

Calin (biserica de la ~), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Calienesti>, sat, <pe Bistrița; lângă Blăgești, c. ~, j. Bacău>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Calinăuți (unde este Golovca), sat; <azi R. S. S. Moldovenească, Călinești (?), c. ~, r. Fălești>; stăpînit înainte de Cîrstea și dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului său, Petru 84.

Calist, mitropolit al Romanului; primește danie un tătar 259.

Caloian; primește danie satul Rjavenți 217.

<Calu, azi Piatra Șoimului>, sat, v. Cobile, sate.

Caluioan, v. Băilele ~.

Camena, sat, pe Siret; <azi R. S. S. Ucraineană, Camenca, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; întărit lui Cupcici vornic 103; cut lângă ~, v. *Stepan (cutul lui ~).

<Camenca>, sat, v. Camena; poiană lângă ~, v. Dan (unde a fost ~).

- <Camenea, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Rîșcani>; sat lângă ~, v. *Andriaș (unde este ~).
 <Camencea>, sat, v. Piatră (unde stă ~); locuri lângă ~, v. Crotolul, Sahoia.
 Camenița, ținut, în Polonia; <azi R. S. S. Ucraineană>; staroste de ~ 275.
 Can..., țișan, fiul lui Golea, fratele lui Nicola; dăruit m-rii Bistrița 75.
 <Canla, sat; azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Leova>; locuri pustii lângă ~, v. Fintina Mare, Fintina Peducelului.
 Cantacuzino, v. Iordache ~.
 Capra, v. Dumbrava Caprei.
 Caracalau, sat; <c. Birsănești, j. Bacău>; în hotar II; sat lângă ~, v. *Griești.
 Caragine, top.; <probabil zona deluroasă dintre izvoarele pârâielor Dobrușa, Cerna și Rezina (denumită și Valea Iagului); azi R. S. S. Moldovenească, r. Rezina>; sate sub ~ 175.
 Caragunlell (unde slnt ~), sat, <pe Nistru; azi R. S. S. Moldovenească, Tumanuica (?) — Mereșeuca, înglobat în Mereșeuca, c. Lencăuți, r. Donduşani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
 <Car>man, țișan: dăruit m-rii Moldovița 132.
 Carciă, v. Corcică.
 Carpeni (Cărpeniș), <zona dealurilor împădurite de pe dreapta cursului inferior al Bășeului, j. Botoșani>; sate la ~ 69, 175, 268 (?).
 Carpenul, pîriu, <afluent al Ozanei în c. Pipirig, j. Neamț>; hotar VIII, X, Cascoale, comis; în sfat 271.
 Cașin (Cașen), pîriu, <afluent al Trotușului la m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău>; sate pe ~ 28; seliște și poieni pe ~ 238.
 <Cașin, sat>, v. Stan ~ (<hotarul lui> ~).
 Catamare; dă în schimb lui Cupceici vornic satul Catamareuți 103.
 Catamareuți, sat; <Cătămărești, c. Mihai Eminescu, j. Botoșani>; dat de Catamare, în schimbul satului Șerbăuți, lui Cupceici vornic și întărit acestuia 103.
 Caucelești, sat, <pe Cracău; Căciulești, c. Girov, j. Neamț>; dăruit de Ion Jumătate m-rii Bistrița și întărit acestuia 41.
 Căuțiș (unde este moara lui <Ivan ~>), loc pustiu, la Coble; <lângă Căuțișeni, contopit cu Poiana, c. Negri, j. Bacău>; dăruit lui Ion Căuțiș 151.
 Cavadlnești, sat, pe Horincea; <c. ~, j. Galați>; dăruit lui Dan Mesehnă 163; sat lângă ~, v. *Badea (<satul lui> ~).
 <Căbăești, sat, v. Vrănești.
 <Căciulești, sat, c. Girov, j. Neamț>, v. Caucelești; sate lângă ~, v. *Griești, *Lupșești, ... (unde a fost cneaz ~).
 Călniceni, sat; <probabil Crăiniceni, contopit cu Horodiștea, c. Păltiniș, j. Botoșani>; act pentru ~ 146.
 Căllanești (Călienești, unde este casa lui Dragomir), sat, cu m-re și vie, pe Coble;
 <Călinești, c. Negri, j. Bacău>; dăruit lui Dragomir și lui Simeon 167; întărit lui Dragomir 211.
 Căliman, v. Andriaș ~ (la rediul lui Andriaș ~), sat.
 Căllman, țișan; dăruit și întărit cu sălașul său Mănăstirii din Poiană 214, 227, 246.
 Căliman (unde a fost ~), sat, mai jos de Micul, pe Tutova; <în Călimănești, c. Puiești, j. Vaslui>; dăruit lui Roșca și fratelui său, Cojea 281.
 Călimănescul (unde este Ion, unde a fost Ion ~), sat, v. Călimănești.
 Călimăneștii (unde este Ion, unde a fost Ion Călimănescul), sat, pe Tutova; <c. Puiești, j. Vaslui>; întărit lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Cojea Pătru 199, 281; hotar lângă ~, v. Mleul (<hotarul lui> ~); sat în ~, v. Căllman (unde a fost ~).
 *Căllmănești (unde este casa lui Roșca), sat, sub Dumbravă; <probabil lângă Dumbrava, contopit cu Cîmpeni, iar acesta cu Secuieni, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Roșca și fratelui său, Cojea 281.
 Călimănești, sat, v. și *Putna (unde este vadiul de la ~).
 *Căllnești, sat, la Chigheci, pe Salcia <Mare; azi R. S. S. Moldovenească, r. Cahul>; dăruit lui Vlad Jicov 215.
 Căllnești, sat, pe Siret; <c. Mihăileni, j. Botoșani>; în hotar 99.
 <Căllnești, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Fălești>, v. Calinăuți.
 <Căllnești, sat, C. Negri, j. Bacău>, v. Căllanești.
 Călmățul, pîriu, <afluent al bălții Tălăbasca din Tudor Vladimirescu, c. ~, j. Galați>; seliște pe ~ 280.
 <Călmățul, sat, c. Grivița, j. Galați>; seliște lângă ~, v. Duna (seliștea lui ~).
 <Călugăra Mare, azi Măgura>, sat, v. Ungureni.
 <Călugăreni>, sat, v. Botești.
 Călugărl (unde este casa lui <Vilcea, fiul popii Zaharia>), sat, pe Vullhova; <probabil Zahoreni, pe Volovăț, c. Manoleasa, j. Botoșani>; dăruit lui Vilcea 74.
 *Călugărl din Dumbravă, sat; <lângă Cotu Vameș, c.s. Horia, m. Roman, j. Neamț>; în hotar 22.
 *Călugărlța (unde este ~), pricnt devenit sat, peste Prut, în dreptul Podolenilor; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Obileni, c. ~, r. Kotovsk>; dăruit lui Iuga protopop și fiului său, Mihail 196; dăruit lui Oancea logofăt 255.
 Călugăru (unde a fost ~), prisacă, la <obirșia> Birzetei; <lângă Cirlomănești, c. Cerțești, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
 Cămilă, v. Tador ~.
 Cămirzan, tirgovet (?), soțul Stanei; dăruiește m-rii Moldovița casa sa din Suceava 276.

<Căpriana>, m-re, v. Chiprian (unde este egumen ~).
 *Cărpelunești, sat, pe Birlad; <Ingă Docani, c. Vinderei, j. Vaslui>; întărit lui Grubă 125.
 *Cărbunești, sat, la Văratec; <Ingă Goșman, c. Români, j. Neamț>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
 Cărpeneș, top. <la Lucăcești, contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; punct pe hotar 9.
 Cărpeneș, v. și Carpeni.
 <Cătămărești>, sat, v. Cataniareuși.
 <Căuțișeni>, sat, v. Iliaseuți;
 loc pustiu lângă ~, v. Căuțiș (unde este moara lui <Ivan ~>)
 Ceartoria, v. Ciortoria.
 Ceatariul, v. Durnea ~.
 Cehla, țară; <Republica Socialistă Cehă, în Republica Socialistă Cehoslovacă>; postavuri de ~, dăruite călugărilor și egumenului de la m-re Bistrița 29.
 <Cepelăuți, Cepeleuți>, sat, v. Șepelăuți (satul Șepelăuților).
 Cereucani, sat; <azi R. S. S. Moldovenească, Cioropcanii Vechi, c. Cioropcanii Noi, r. Ungheni>; întărit Mănăstirii din Poiană 243.
 *Cergășă (unde a fost ~), sat, la Chigheci; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil r. Comrat>; dăruit lui Gherei 232.
 <Cerlena>, sat, v. Hrițcova;
 sat lângă ~, v. *Dragomir al lui Mindrea (unde a fost ~).
 Cerlenul, loc pustiu, v. Roșul (la ~).
 Cerlenul, iezor, v. Iazărul Roșul.
 Cerlina Mare, sat, v. Hrițcova.
 Cernat, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
 Cernat, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
 Cernat Ploscar, fratele lui Șteful; primește întărire pentru satele Pitcești, Zmulți ș.a. 280; martor 225.
 Cernat, v. și Costin ~.
 <Cernați>, sat, v. Dîlgeani.
 Cernauc de Sus, sat, în dreptul Toporăuților; <azi R. S. S. Ucraineană, Cernaucă, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernaui>; dăruit lui Gîrca Dragotescu 34.
 *Cernătești, sat, la obârșia Gerului, mai sus de Gornești, <c. Smulți, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
 <Cernătești>, sat, v. și *Pitești.
 Cernislav, țigan, socrul lui Coste țigan 131.
 Cernu, pîrlu, <afluent al Tazlăului Mare la Stroiești, contopit cu Românești, c. Berești-Tazlău, j. Bacău>; sat pe ~ 204.
 Certioani, sat, v. Cîrlieani.
 Certoria, v. Ciortoria.
 <Cerșești, sat, c. ~, j. Galați>; loc probabil lângă ~, v. Roșca (unde a fost prisaca lui ~); m-re lângă ~, v. *Ciunea Stan (m-re a lui ~);
 sate lângă ~, v. *Ciunea Glurgiu (unde a fost ~), *Ciunea Stan (unde este ~), *Cojocști.

Cetatea Albă, tîrg și cetate; <azi R. S. S. Ucraineană, reg. Odesa>; dregător (pîrcalab) de ~ 225, 232, 234; lociitor al domnului la ~ 1; comerț la ~ 278.
 Cetățel, pîrlu, affluent al Moldovei <la Bucșoia, c. Frasin, j. Suceava>; hotar V.
 <Cetățuia (fost Strimba) , sat, v. *Barbă Stan și Stancul (unde este ~, unde a fost Barbă Stan)>;
 loc lângă ~, v. Strămoșoa.
 Cetățula, top. la Dvorenști, <azi Zvorenști, c. Timișești, j. Neamț>; hotar 269.
 Chegheci (Cheigheci), v. Chigheci.
 Chella, tîrg și cetate; <în Chilia Veche, c. ~, j. Tulcea>; dregători (pîrcalabi) de ~ 262; pescuit la ~ 262.
 Cheșenăul lui Achaș, loc, pe Bîc; <azi R.S.S. Moldovenească, în or. Chișinău>; în hotar 158.
 <Chetriș>, sat, v. Petriș (unde a fost ~).
 <Chetșoia Veche>, sat, v. Mihailuți.
 Chiejdî (Chivejdî), pîrlu; <Cuejdî, affluent al Bistriței în m. Piatra-Neamț, j. Neamț>; sate pe ~ 41, VI.
 Chigheci (Chegheci, Cheigheci), <zona dealurilor împădurite dintre Prut și Ialpug, mărginită la nord de bazinul pîrului Tigheci și prelungindu-se spre sud pînă la Valul lui Traian; azi R. S. S. Moldovenească, r. Leova, Cahul și, parțial, Comrat și Vulcănești>; sate la ~ 154, 215, 232, 272.
 <Childești>, sat, v. Childina.
 Childina, sat; <Childești, azi Telejna, c. Zăpodeni, j. Vaslui>; dăruit lui Ivașcu Velna Murgul 111.
 Chilla, munte la Lucăcești, <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar IX.
 Chilia, tîrg și cetate, v. Chelia.
 Chindinți, sat, <pe Siret; Cîndești, c. Mihaileni, j. Botoșani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
 <Chineja>, pîrlu, v. Cneja.
 Chiprian, egumen al m-rii de la Vișnevăț 84; poiana lui ~, în hotar 47.
 Chiprian (prisaca lui ~), pe Milcov, lângă Lumireni; <j. Vrancea>; seliște la ~ 139.
 Chiprian (unde este egumen ~), <sec. XVI: Căpriana>, m-re la Vișnevăț; <azi R. S. S. Moldovenească, în s. Căpriana, c. ~, r. Strășeni>; dăruită de Alexandru cel Bun soției sale, Marena, și fiului său, Petru 84.
 <Chîșcăreni, sat, c. Șipote, j. Iași>; loc lângă ~, v. Vlcol (la ~).
 <Chișinău, oraș>, v. Cheșenăul lui Achaș, loc.
 <Chîșeni, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Tiraspol>; sat lângă ~, v. *Hristeni; prisacă la ~, v. Botna (la gura Botnei); iezor și prisacă la ~, v. Zagorna.
 Chivejdî, pîrlu, v. Chiejdî.
 Ciabalai, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
 <Ciocănești, sat, c. Iacobeni, i. Suceava>; loc la ~, v. Fintina Rece.
 Cioclan, tătar; întărit cu sălașul său Mănăstirii din Poiană 229.

Cioltani, sat, v. *Gloltani.

*Clorba (unde a fost ~), sat, pe Borodance; <Îngă Lozna, c. Dersca, j. Botoșani>; întărit lui Vlad Adiș 98.

Clorbă (<unde a fost ~>), <sec. XVII: Ciurbeni>, sat, pe Vilhouți; <În Codrenl, c. Mileanca, j. Botoșani>; întărit lui Vlad Adiș 98.

<Cioresți>, sat, v. Iuga Negru (unde a fost ~). Ciornei, v. Iordachl ~.

<Ciropcani>, sat, v. Cereucanl.

Clorra; dă o jumătate din satul Goșmănești lui Costea logofăt 218.

Clorsae, cneaz; satul, unde este cneaz ~, dăruit 76.

*Clorsae (unde este cneaz ~), sat, pe Tutova; <j. Vaslui>; dăruit lui Sinata și fraților săi, Toader și Berea 76.

*Clorsaceufl, sat, pe Siret; <Între Șerbănești și Zvoriștea, c. ~, j. Suceava, și Ionășeni și Virfu Cîmpului, c. ~, j. Botoșani>; dăruit lui Ionaș viteaz 2.

<Clorsaci, top.>, v. *Clorsăcești, sat.

*Clorsăcești, sat, pe Șomuzul <Mare; azi top. Clorsaci, în Hirtop, c. Preutești, j. Suceava>; întărit popii Iuga 129.

Ciortan, v. Ivășeo ~.

<Clortolom, sat, c. Tutova, j. Vaslui>; sate Îngă ~, v. *Hubalna (unde cade ~ în Blrad), *Sirbl.

<Ciortoria>, sat, v. Nemirecanl.

Ciortorischi, v. Nemirea ~.

Cirldeanl (Cerioani), sat, pe Coble; <Hertioana Răzeși și Hertioana de Jos, c. Traian, j. Bacău>; vindut de Ciumuleasa de la Coble lui Dragomir și întărit acestuia 211.

Cirță, v. Coste (unde este Cirță ~), sat, Stan (hotarul lui Cirță ~).

<Cișmănești>, sat, v. Șuşman.

<Cluelulenl, sat, azl R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; loc Îngă ~, v. Gherman (întina lui ~); sat Îngă ~, v. *Volocea.

Cluhur, rlu, <afluent al Prutului>; sate, locuri și mori la (pe) ~ 86, 90, 103, 116.

Clulinești (Ciulenești), sat, pe Prut; <con-topit cu Probota, c. ~, j. Iași>; întărit lui Dan Uncleat 91; întărit m-rii Pobrata 243, cu imunități 277;

sate Îngă ~, v. *Grabăufl, *Oanța (unde a fost ~), *Verejani.

<Clumașl, sat, c. Berești — Bistrița, j. Bacău>; sat Îngă ~, v. *Sluga Stan (biserica de la ~).

*Clumălești, sat, cu două cuturi, moară și vad de trecere, pe Siret; <Îngă or. Pașcani, j. Iași>; dăruit lui Mihail logofăt 252.

Clumuleasa de la Coble; vinde satul Ciritieni 211.

<Clumulești, sat, c. Vadu Moldovel, j. Suceava>; hotar probabil Îngă ~, v. Boboș (hotarul lui ~);

sat Îngă ~, v. *Nănbac Barbosul (unde este casa lui ~).

Clunae, tătar; întărit cu sălașele sale Mănăstirii din Poiană 229.

*Clunea Glurghu (unde a fost ~), sat, pe Birzetea; <Îngă Cerțești, c. ~, j. Galați>; dăruit lui Mihail logofăt și fraților săi, Duma postelnic și Toader 254.

*Clunea Stan (m-rea lui ~), pe Birzetea; <Îngă Cerțești, c. ~, j. Galați>; dăruită lui Mihail logofăt și fraților săi, Duma postelnic și Toader 254.

*Clunea Stan (unde este ~), sat, pe Birzetea; <Îngă Cerțești, c. ~, j. Galați>; dăruit lui Mihail logofăt și fraților săi, Duma postelnic și Toader 254.

*Clungl, sat; <Îngă Trifești, c. ~, j. Neamț>; movila de la ~, semn de hotar 11.

Clurbă (Ciurbea), boier în sfat 47, 48, 53, 54, 57, 58, 61, 62, 64, 65, 75, 78, 80—82, 84, 88, 93, 94, 100, 101, 103, 118, 126, 139, 145, VII.

<Ciurbeni>, sat, v. Clorbă.

Clurllă, tătar din Temișești; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 164.

Cîmp, loc pe Siret; <În s. Virfu Cîmpului c. ~, j. Botoșani>; în hotar 2.

Cîmpul lui Dragoș, <zona dintre Bistrița și Tazlău, la nord și la sud de Nechid, j. Neamț>; sate în ~ 45, 138, 159; seliște în ~ 138; poieni în ~ 45, 159.

Cîmpul de la Vlad, <Îngă David, c. Botești, j. Neamț>; în hotar 38.

Cîmpulung, sat, pe Moldova; <or. Cîmpulung Moldovenesc, j. Suceava>; în hotar V. Cîndea, tatăl lui Malea și al lui Oancea; primește întărire pentru satul unde este casa lui 138;

v. și Cîndeștl.

Cîndești, sat, pe Siret; <c. Mihaileni, j. Botoșani>; întărit lui Șteful Jumătate, în urma împărțirii cu frații săi a satelor moștenite 99.

Cîndești (unde este casa lui <Cîndea>), sat, pe Dragova, în Cîmpul lui Dragoș; <c. Cîndești, j. Neamț>; dăruit lui Cîndea și fiilor săi, Malea și Oancea 138;

sat în ~, v. Bolăcești; sat Îngă ~, v.

*Parcea (satul lui ~);

seliște probabil Îngă ~, v. Drăgoi (seliștea lui ~).

<Cîndești>, sat, v. și Cîndînștl.

*Cîndrești, sat, pe Cunila; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil Îngă Pîrjolteni, c. ~, r. Călărași>; dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului său, Petru 84.

Cirlanl, sat; <azi R. S. S. Moldovenească, Stejăreni, c. Lozova, r. Călărași>; în hotar 84;

v. și Cirlanlel.

Cirlgl, tătar din Timișești; soția lui ~ întărită m-rii Neamț 164.

Cirligata, prlu, <afluent al Trebeșului în c.s. Mărgineni, m. Bacău, j. ~>; hotar 24.

Cirligătura, <zona deluroasă de pe dreapta Bahlueșului și apoi a Bahluiului pînă la Coasta Iașilor, j. Iași>; sate la ~ 62, 64,

- 66, 99, 140; prisacă la ~ 103; loc pustiu la ~ 130.
- <Cirlomănești, sat, c. Cerțești, j. Galați>; prisacă lângă ~, v. Călugărul (unde a fost ~).
- Cîrniceni, sat, v. Fintirele;
loc la ~, v. Fintina Dulce.
- Cîrstea, tatăl lui Pătrul 41;
satul unde au fost Pătrul, feciorul Cîrstei, v. Cîrstol.
- Cîrstea, v. și Cîrstea.
- Cîrstianеști (Cîrstinești), sate, v. Cristlanești, *Cristlanești.
- Cîrstol (unde au fost Pătrul, feciorul Cîrstei), sat, pe Racova; <Bejenești, c. Laza, j. Vaslui>; dăruit de Negru m-rii Bistrița și întărit acesteia 41.
- Citești, <sec. XVI: Negușani>, sat, la Coble; <Negușeni, c. Roșiori, j. Bacău>; dăruit lui Dan Mesehnă 163.
- Citești (unde este Mic și Iliaș), sat, cu două judecii, pe Vaslui, sub Rediul Lung; <în Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui>; întărit lui Oană portar 189.
- *Clețină (unde a fost ~), sat, <pe Nistru; azi R. S. S. Moldovenească, probabil lângă Lencăuți, c. ~, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Clicicăuți, <sec. XVI: Clișcăuți>, sat, <pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, în Ostrița, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; dăruit lui Grozea și fratelui său, Mihail 126.
- *Clim (la ~), sat, pe Blc, la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, r. Strășeni>; întărit lui Ion Porcu 282.
- <Clișcăuți>, sat, v. Clișcăuți.
- <Clivodin, sat>, v. Hlivesți, cătun.
- <Clococenii Vechi, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Bolotina, r. Fălești>; poieni lângă ~, v. Scumpu (poienile lui ~).
- Clococina, sat; <azi R. S. S. Moldovenească, Clocușna, c. ~, r. Briceni>; întărit cu imunități m-rii Neamț 273.
- <Clocușna>, sat, v. Clococina.
- Clopot (unde a fost ~), <sec. al XVII-lea: Clopoteni, ce se numesc Tulești>, sat, <deasupra Iazărului; Tulești, c. Dragomirești, j. Vaslui>; dăruit lui Gherei 232.
- <Clopoteni>, sat, v. Clopot (unde a fost ~).
- Cneaja, pîrlu; <Chineja, afluent al Covurluiului la Umbrărești, c. ~, j. Galați>; seliște la gura sa 280.
- <Coarnele Caprei, sat>, v. Dumbrava Caprel, pădure.
- <Cobăcini>, sat, v. Cobicini.
- Cobile, v. Coble
- Cobicinl, sat, <la Nistru; azi R. S. S. Ucraineană, Cobăcini, c. ~, r. Securen, reg. Cernăuți>; întărit cu imunități m-rii Neamț 273.
- Cobila (Cobile, Coble, Cobli), <zona deluroasă, de pe stînga Siretului, de la Gîdinti, c. Sagna, j. Neamț, pînă la Secuieni, c. ~, j. Bacău>; sate la ~ 18, 37, 90, 123, 151, 163, 167, 186, 211.
- Cobilea, valea pîrlului ~, <afluent al Icheului la ~, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Strășeni>; dăruită lui Duma Uranie pentru a-și întemeia sate 149.
- Cobilcina, pîrlu, <afluent al Nistrului la Vasiliuți, azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Securen, reg. Cernăuți>; sat la gura sa 271.
- Cobilcina (la gura Cobilcinei, unde este moara), sat, pe Nistru; <azi R. S. S. Ucraineană, Vasiliuți, c. ~, r. Securen, reg. Cernăuți>; întărit lui Șandro spătar 271.
- Cobile, sate; <Calu și Iapa, azi Piatra Șoimului și Luminii, c. Piatra Șoimului, j. Neamț>; două biserici la ~, puse sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Coble (Cobli), v. și Cobila.
- *Cocluba, sat, <pe Iezer; lângă Ruși, c. Puiești, j. Vaslui>; în hotar 232;
întină deasupra Cociubei dăruită lui Gherei să-și întemeieze sat 232.
- <Codăești, sat, c. ~, j. Vaslui>; loc de sat lângă ~, v. Todrești.
- <Codreni, moșie>, v. Cudrea (unde a fost ~), sat.
- <Codreni>, sat, v. Clorbă (<unde a fost> ~).
- <Codru>, top., v. Dereince.
- <Cogurlui, Cohurlui>, lac, v. Covurlui.
- Cojan, țigan, fiul lui Golea; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Cojea, v. Pătru ~.
- Cojea (unde este casa lui ~), sat, v. *Broșteni.
- *Cojoești, sat; <probabil lângă Cerțești, c. ~, j. Galați>; în hotar 280
- *Coleșăua (<unde a fost> (Măciucă, unde au fost Hodco și Măciucă), sat, pe Tutova; <lngă Pogana, c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Cojea Pătru 199, 281.
- Coleșeuți, sat, pe Nistru; <azi R. S. S. Ucraineană, Culicăuți, c. Vitreanca, r. Securen, reg. Cernăuți>; întărit lui Șandro spătar 271.
- <Coliceni>, sat, v. Colici (unde este Mihail ~).
- Colici (unde este Mihail ~, unde a fost Mihail ~, unde este jude Mihail), <sec. al XVII-lea: Coliceni>, sat, la obârșia Strajnicului, la Conovițe; <Corni-Albești, c. Albești, j. Vaslui>; întărit popii luga 129, aceluiași și fiului său, Mihail gramatic 165, 196.
- Colomeea, țirg, în Polonia; <azi R. S. S. Ucraineană>; act scris la ~ 275.
- *Colun (unde a fost ~), sat, pe Studineț; <lngă Corodești, c. Gherghești, j. Vaslui>; dăruit lui Gherei 232.
- Coman, cneaz de țigani; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Coman, fiul lui Galiș; primește danie un loc pustiu 33.
- Coman, hotarnic 6, 19; locul său din hotarul satului Budinți 6, 19.
- Coman, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Coman, țigan; dăruit m-rii Moldovița 132.
- Coman, vornic; în sfat 138.

- Coman (unde este ~), sat; <c. Sănduleni, j. Bacău>; dăruit lui Giurgiu Ungureanu 24; sat lângă ~, v. *Neag(ă)șești).
- Coman Șalău, boier în sfat 181.
- *Comănușii, sat, pe Crasna, la Coble; <lngă Bătrînești, c. Icușești, j. Neamț>; dăruit lui Baliță Mudricica 18.
- Comareva, seliște; <probabil lngă Corod, c. ~, j. Galați>; dăruită lui Mihail Oțel diac 186.
- Comarlei; primește danie satele Jidești și Averești 179.
- <Comănești, sat>, v. Bașeu (lngă ~), loc pustiu.
- Comănești, seliște, la gura Cneajei; <lngă Umbrărești, inclus în Tîrgu Bujor, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Comisoaia, v. Valla Comisoae.
- Conachi, v. Gavrili ~.
- Conela, pîrlu, v. Cunlla.
- Conovlșe, top., la obîrșia Strajnicei; <în Corni-Albești, c. Albești, j. Vaslui>; sat la ~ 165.
- Constandin, pitar; traduce act (1810) 211.
- Constandin, v. și Costandin.
- Constantinopol, oraș, <Turcia>; patriarh de la ~ 14.
- Conțu (Cunțu), hotarnic 6, 19.
- Coposești, sat, pe Șomuzul <Mare; în Huși, c. Preutești, j. Suceava>; jumătate de sat dăruită lui Mihail pisar și lui Luca șetrar 228.
- Corcică (Carcică), v. One ~.
- Coriatovici, v. Iurg ~.
- Corjaneuți, sat; <probabil Corjăuți, c. Hilișeu-Horia, j. Botoșani>; dat de Giurgiu de la Frătăuți nepotului său, Manciu, în schimbul părții acestuia din Vicșinești 83.
- <Corjăuți>, sat, v. Corjaneuți.
- Corlat, martor și chezaș în sfat 48; hotarnic 55.
- <Corlăteni, sat, c. ~, j. Botoșani>; stăpîniri (?) lngă ~, v. Horașlele lui Coșarlei.
- Cormeleu, v. Ioan ~.
- Cormohuz, v. Stanelul ~.
- Cornești, sat, pe Bicovăț; <azi R. S. S. Moldovenească, Pușkin (fost Dolna), c. Pușkin, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47.
- <Cornățelu, sat, c. Motoșeni, j. Bacău>, v. Baleu și Sima.
- Cornești, sat, <pe Siret; c. Filipești, j. Bacău>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Cornl, sat, pe Cracău; <c. Bodești, j. Neamț>; întărit lui Dragomir 71; sate lngă ~, v. *Bîrlești, *Glodeni, *Negotini.
- <Cornl, sat, c. ~, j. Galați>; seliște lngă ~, v. Lațco Furul (seliștea lui ~).
- <Cornl-Albești>, sat, v. Collei (unde este Mihail ~).
- Cornu, top.; punct pe hotarul satului Rugășești 5.
- Cornul Bagului (pe ~, unde au stat fiii lui Cosco), seliște, <pe valea Culei; azi R. S. S. Moldovenească, Bahu, c. Seseni, r. Călărași>; întărită lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Cornul Lielnului, top., peste Prut, la Derenice, <azi R. S. S. Moldovenească, lngă Șepte-Bani, c. ~, r. Rîșcani>; sat la ~ 90.
- Corod (Corozel), pîrlu, <afluent al Birladului la Barcea, c. ~, j. Galați>; sate, seliști și locuri pe ~ 185, 186, 280.
- Corod (pe ~), loc pustiu de la Movila Corodului plină la gura Corodului; <probabil în c. Matca, j. Galați>; dăruit lui Mihail Oțel pisar să-și întemeieze sate 185, 186.
- <Corod>, sat, v. Oțalești;
- seliște lngă ~, v. Comareva; seliște în ~, v. Săllștea Sirbilor.
- <Corodești, sat, c. Gherghești, j. Vaslui>; sat lngă ~, v. *Colun (unde a fost ~).
- Corozel, pîrlu, v. Corod.
- Cosco (unde au stat fiii lui ~), seliște, v. Cornul Bagului (pe ~).
- Cosco, v. și Coșcă.
- <Cosmănești>, sat, v. Coțnuănești.
- <Cosmești, sat, c. ~, j. Galați>; sate lngă ~, v. *Golimboanle, *Neburești.
- Cosovsehll, căpitan; traduce act (sec. al XIX-lea) 287.
- Costaehi F., paharnic; autentifică act (1832) 211.
- Costandin, v. Constandin.
- Constandinu, copie act (1832) 211.
- Coste, călugăr; poiana unde este (unde a fost) ~ călugăr, dăruită 185, 186.
- Coste din Dumini; primește de la Cozar o parte din satul Dumini 236.
- Coste din Tirnauca, tatăl lui Voinea și al lui Bera 97.
- Coste, țigan; dăruit, cu sălașul său, lui Mihail logofăt 260.
- Coste, țigan; dăruit, cu sălașul său, lui Oancea logofăt 255.
- Coste, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.
- Coste, țigan; întărit, cu sălașele sale, lui Moica și fratelui său, Tador 240.
- Coste, țigan, ginerele lui Cernislav țigan; dăruit Mănăstirii din Poiană 131.
- Coste (unde este ~ călugăr, unde a fost ~ călugăr), poiană, pe Dunavăț; <în s. Filipeni, c. ~, j. Bacău>; dăruită lui Mihail Oțel pisar 185, 186.
- Coste (unde este Cîră ~), sat, pe Birlad; <Costești, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Moica vornic de gloată și fratelui său, Tador spătar 153.
- Coste al lui Biro, fratele lui Pipou; cumpără și primește întărire pentru satul Bîrăești 263.
- Costea, ceașnic; în sfat 167, 170, 275.
- Costea, <diac>; scrie act 130.
- Costea, fiul lui Ion vornic de Suceava, fratele lui Lazăr și al lui Stanciul; primește, pentru m-rea de la Homor, danie și întărire pentru seliștea lui Dobrin și pentru trei sate sub Dumbrava Înaltă 81, pentru toate stăpînirile sale 90; dăruiește satele Vorniceni, Antilești și Părtești m-rii Homor 251; sate unde sînt curțile lui, v. Seliștea, Tulova; seliște unde este m-rea lui, v. Dobrin (seliștea lui ~).

Costea, fiul lui Șerbco, fratele lui Simeon, al lui Dieniș și al lui Șandru; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pâncauți 70.

Costea, fratele lui Ștefan Stravici și al lui Giurgiu, unchiul lui Toader și al lui Petru; primește întărire pentru satele unde este Șerba Păușescul și Lazor, unde este Neag Barbosu și Dragomir Hasnăș ș.a. 62.

Costea, postelnic, v. Hodeo Costiei.

Costea, țigan; dăruit m-rii Adormirea de la Bistrița 75.

Costea, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.

Costea, viteaz; în sfat 2, 5, 8, 9; stăpînirea sa de pe Jijia 8.

Costea (<hotarul (?) lui) ~), pe Jijia; <Costeni, în Iacobenii, c. Dîngeni, j. Botoșani>; în hotar 8.

Costea (<satul lui> nopa ~); <Popești, c. Girov, sau Costișă, c. ~, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Costea (unde este curtea <lui Lazăr, Stanciul și ~, fiii lui Ion vornic>), sate, v. Sellștea, Tulova.

Costea (unde este mănăstirea <lui Lazăr, Stanciul și ~, fiii lui Ion vornic>), v. Dobrlin (seliștea lui ~).

Costea al lui Andronle (Andronic), în sfat 173, 177, 180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201, 202, 237, 239, 240, 255, 259, 261, 264, 265, 269—272, 279, 283, 285, 288; martor la o judecată 286; răscumpără și vinde seliștea Stănigești 254; logofătul lui Iliaș voievod; ispravnic de acte 203, 205—207, 209, 214, 217, 219, 220, IX; în sfat 216; dă în schimb satul Goșmănești 218.

Costea al lui Brătîlă, boier în sfat 13.

Costea al lui Dragoș, boier în sfat 116, 137-139, 148, 149, 154, 155, 157, 167, 170.

Costea Hrișean, boier în sfat 246.

Costea Oriș (Orișescul), vornic; în sfat 279—285, 288, 289.

Costea Perechele, vistier, fratele lui Petru ceașnic; în sfat 225—230, 232—235, 237, 239—243, 247, 250, 252, 254—257, 259, 261, 264, 265, 269, 271, 272; pîrcălab 270, 274; mare vornic 275.

<Costeni, sat>, v. **Costea** (<hotarul (?) lui) ~).

<Costești>, sat, v. **Coste** (unde este Cîrță ~).

<Costiceni, sat>, v. **Costiue** (păduricea lui ~).

Costle (hotarul lui ~), la Ciuhur; <azi R. S. S. Moldovenească, în Stolniceni, c. ~, r. Edinița>; în hotar 103.

Costici, postelnic, v. Hodeo Costlel.

Costin, fiica lui ~ dă în schimb satul Dia-căuți 103.

Costin, partea lui ~ dintr-un sat la Coble 123.

Costin Cernat (greșit), v. **Cristea** Negru.

Costinșl, <sec. XVII: Prăjești>, sat, la obârșia Orbicului; <Prăjști, c. Secuieni, j. Neamț>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90; v. și **Praja**.

<Costișă, sat, c. ~, j. Neamț>, v. **Costea** (<satul lui> popa ~); sat în ~, v. **Mogoșăști**; seliști probabil lingă ~, v. **Drăghilel** (seliștile lui ~).

Costiue (păduricea lui ~), sub Nesfoiu, <pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, la Costiceni, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; în hotar 107.

Coșarici, v. **Horneșle** lui ~.

Coșcă, v. **Mihail** al lui ~.

Coșeu, fratele lui Toader; primește danie satul Rugăsești 5.

Coșlă, fratele lui Ștefco; în sfat 144, 145.

Coșlă, v. și **Ștefco** al lui ~.

Coșlăușl (Coșirăușl), sat, sub Nesfoiu, <pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, Coșuleni, c. Mămăliga, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; dăruit lui Oană și soției sale, Ana 107.

Coșna Mare și **Coșna Mleă**, pîraie <formînd Coșna, afluent al Dornei la Podu-Coșnei, c. Dorna Candrenilor, j. Suceava>; hotar IV.

<Coșuleni>, sat, v. **Coșlăușl**.

Coteleu, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Cotelău, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

<Cotlhana, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Roșu, r. Cahul>; movilă lingă ~, v. **Movila cea Mare**.

Cotnar, tîrg; <s. ~, c. ~, j. Iași>; desetina de vin de la ~ 288.

Cotora, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Cotovșea (Gotovșea), pîrlu; <azi cursul superior al Bicului pînă la confluența cu Pojarna (?)>; sate, locuri de sate și mori pe ~ 158, 203, 225; drumul cel mare de pe valea ~ 174, 264; afluent al său 158.

<Cotu Vameș, sat, c.s. Horia, m. Roman, j. Neamț>; sat lingă ~, v. ***Călugărul din Dumbravă**.

Coțman (unde a fost ~), sat, v. **Coțmănești**.

Coțmanul Mare, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, or. Coțmani, r. ~, reg. Cernăuți>; dăruit de domn soacrei sale, Anastasia 35; cătunele sale, v. **Davidăușl**, **Hilveștl**, **Suhovertul**.

Coțmănești (unde a fost Coțman), sat, pe Tutova; <Cosmănești, în Pogana, c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Coșea Pătru 199.

Covurlul (Cohorlul, Covărlui, Covor, Cuhului), lac, la Dunăre, unit cu Ialpugul; <azi R. S. S. Ucraineană, Cogurlul (Cohorlul), r. Ismail, reg. Odesa>; jumătate din ~, cu toate veniturile și vămile, dăruită m-rii Moldovița 253, 287.

Covurlul, lezer, pe Prut, <la gura Covurluiului; în Foltești, c. ~, j. Galați>; întărit împreună cu gîrla ~ lui Cernat Poloscar și fratelui său, Șteful 280.

Covurlul (la ~), <domeniul domnesc>, pe Prut; <la Foltești, c. ~, j. Galați>; jumătate din morile domnești, din pădure,

- din steze, din vama de pește și din toate tirguilele de pe apă și de pe uscat întărite lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Covurlui, pîrlu, <afluent al Prutului în c. Foltești, j. Galați> 284; seliște pe ~ 280.
- Cozar din Balta Albă; primește întărire pentru satul Duminiț 236.
- *Cozarăuți (Cozareuți), sat, pe Răut, mai sus de confluența cu Ohrincea; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil lângă Mașcăuți, c. ~, r. Dubăsari>; întărit lui Oancea logofăt 158; dăruit protopopului Iuga și fiului său, Mihail 196.
- *Cozareuți, sat, la Terebne; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil lângă Terebna, c. ~, r. Ednița>; dăruit lui Ion Cupcici 103.
- Cozia, pîrlu, <afluent al Jijiei la Roșu, c. Costuleni, j. Iași>; prisacă pe ~ 101.
- <Cozia, sat, c. Costuleni, j. Iași>; prisacă lângă ~, v. Bohotin (la ~).
- Cozma, fiul Maicolei, fratele lui Sîn, nepotul lui Stoian; se judecă pentru satul Solca și pierde 42.
- Cozma, fiul lui Stan Lucaveț, fratele lui Iurie și al Motruniei; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pancăuți 70.
- Cozma al lui Șandru și al Marthei; primește întărire pentru satul Muntenii Scutași 36; în sfat 107, 116, 117, 142—145, 149, 150, 152, 156, 159, 161—163, 168, 173, 177, 179—181, 184, 187—189, 192, 194, 196, 197, 199, 201, 203, 205, 217—220, 230, 235, 237, 239, 240, 260, 275.
- Cozma Pivnicerul, ginerele lui Delțeg; primește întărire pentru satele Dilțegani, Dărești ș.a. 213.
- Cracău, pîrlu, <afluent al Bistriței la Zănești, c. ~, j. Neamț>; sate pe ~ 7, 41, 71, 145, 219, 280, VI; sat la gura sa 180, 273; loc pustiu pe ~ 71.
- Cracău, v. și Gura Cracăului.
- Cracovăț, pîrlu, la seliștea lui Mihail Bărbosul, <lngă Brădești, c. Vinderei, j. Vaslui>; seliște pe ~ 125.
- Craești, sat, pe Pîrlul Negru; <Crăești, contopit cu Borniș, c. Dragomirești, j. Neamț>; întărit lui Mic Crai 250.
- Crai, v. Mle ~.
- *Crainicești, sat, pe Drăslivița; <în or. Huși, j. Vaslui>; dăruit lui Nichita și Dobre zugravi 39.
- Crainicul (pîrlul Crainicului), la Crainicești; <afluent al Drislăvățului, în or. Huși j. Vaslui>; hotar 39.
- Crasna (pe ~), loc pustiu; <lngă Tătărani, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Mihlea Tavă și fiului său, Stan aprodul 182.
- Crasna (pe ~), loc pustiu, mai sus de Nicorești; <în c. Bunești-Averești, j. Vaslui>; dăruit lui Moica vornic de gloată și fratelui său, Tador spătar 155.
- Crasna, pîrlu, la Coble; <Goldeni, affluent al Siretului>; valea pîrlului ~ cu satele de pe el: <azi Buciumi, c. Valea Ursului, Bătrînești și Rocna, c. Icușești, j. Neamț>; dăruită lui Baliță Mudricica 18.
- Crasna, pîrlu, <afluent al Bîrladului la Crasna, c. Albești, j. Vaslui>; sate pe ~ 20, 124, 148, 155, 156, 181, 182; loc pustiu pe ~ 155.
- Crasna, pîrlu la Pancova (Pancești); <afluent al Bîrladului lngă Băcești, c. ~, j. Vaslui>; sat la gura sa 9; hotar 9.
- Crasna, sat, <pe Sirețel; azi R. S. S. Ucraineană, Crasna-Putnel, inclus în Crasna-Ilschl, c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; jumătate de sat întărită lui Cupcici vornic 103.
- *Crasna (în gura Crasnil), sat, pe Bîrlad; <lngă Băcești, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Țiban 9.
- <Crasna, sat, c. Albești, j. Vaslui>; sat lngă ~, v. *Docolln (satul lui ~).
- Crasnaleuca, pîrlu la Bogdănești, <în Crasnaleuca, c. Coțușca, j. Botoșani>; sat și seliște pe ~ 247.
- <Crasnaleuca, sat, c. Coțușca, j. Botoșani>; sat lngă ~, v. *Bogdănești; seliști lngă ~, v. Gavril (unde au săzut ~ vătămă), Șerbănești, Ștefan Foali (unde au săzut ~).
- Crăclun; casa lui ~ de la Piatra dăruită m-rii Bistrița 104.
- Crăclun, pîrcălab; primește danie satul Boro-dăceni 166.
- Crăciun, v. și Piatra lui ~.
- Crăciun Belescul, tatăl lui Petru, al lui Ioan, al lui Iosif și al lui Andriiaș; împreună cu fiii săi primește danie satele unde este casa lui și Negoști 38; v. și Belescul (unde este casa lui Crăciun ~), sat.
- Crăclun Pucelescul; primește întărire pentru satul Pucelești, cu jumătate din venitul morilor 82.
- <Crăești, sat, contopit cu Borniș, c. Dragomirești, j. Neamț>, v. Craești.
- *Crăești, sat, lngă Tufești de Jos, c. Rebricea, j. Vaslui, v. Mleu (satul popii ~).
- <Crăești, sat, c. Stănișești, j. Bacău>; loc pustiu în ~, v. Pojarlita (pe ~).
- <Crălniceni>, sat, v. Călniceni.
- Crălnicești, sat, v. Crălnicești.
- *Crămetonești, sat, pe Crasna, la Coble; <lngă Bătrînești, c. Icușești, j. Neamț>; dăruit lui Baliță Mudricica 18.
- Crețescul, v. Vlașin ~.
- Crețul, v. Hodeo al lui ~, Stan ~.
- *Crețul (la ~), sat, pe Bic, la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, r. Strășeni>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Cridă, loc la Crainicești și Leucusești, <ambele în or. Huși, j. Vaslui>; în hotar 39.
- Cridă, loc la Leontinești, <c. Ardecoani, j. Bacău>, și la Rusești, <azi Ruseni, contopit cu Cernu, c. Poduri, j. Bacău>; hotar 32; sat sub ~ 226.
- <Crihana Nouă, sat, v. Lebedeneo>.
- Crihana Veche, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Cahul; loc pustiu lngă ~, v. Derenăuți.

- Cristea**, v. **Cristea**.
 <**Cristești**, sat, c. Puiești, j. Vaslui>; sat
 lângă ~, v. ***Glod** (la ~).
 <**Cristești**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c.
 Iurcenii, r. Călărași>; v. **Hrăste** (unde a
 fost giude ~);
 sate mai jos de ~, v. ***Jula** (unde au
 fost ~ giude), ***Stăllă** (unde au fost
 ~ giude).
Cristianești, sat, v. **Cristianești**.
 <**Cristinești**, sat, v. **Cristianești**.
 <**Crivești**, sat>; v. **Giurgiu** (<hotarul lui ~>;
 sat lângă ~ și lângă or. Tîrgu Frumos,
 v. ***Plotunești**.
Cristafor, v. **Hristafor**.
Cristea; sat al lui ~ dăruit de domn 84;
 v. și **Callnăuș**.
Cristea (Cristea, Hristea), ceașnic, fratele
 lui Vlad de la Siret; se judecă și cîștigă
 satul Solca 43; în sfat 28—33;
 boier în sfat 35—38, 40, 41, 48, 51,
 63, 75, 77, 79, 84, 94, 100, 116, 120, 124,
 126, 128, 129, 133, 136—139;
 vornicul lui Ștefan voievod; în sfat
 148—151, 154, 155, 157, 158, 160, 165,
 167, 168, 170, 173, 179, 181, 184, 187—189,
 192, 194—199, 201, 202, 210, 215, 216;
 ~ cel Mare (cel Bătrîn), în sfat 217,
 218, 220, 222, 225—230, 232—235, 237.
Cristea, <diac>; scrie acte domnești 203, 214.
Cristea, fratele lui Stanciul, soțul Mariei;
 primește danie satul Iugînți 78.
Cristea, jude; satul unde a fost jude ~
 dăruit 272;
 v. și **Vama**.
Cristea Iucășeanul (Icușanul); primește danie
 satele Bălănești, Balosinești ș.a. 219;
 satul unde este casa lui, v. **Bălănești**.
Cristea cel Mare (cel Bătrîn), v. **Cristea**
 (Cristea, Hristea), ceașnic.
Cristea (Cristea) **Negru** (greșit: Costin Cernat),
 fratele lui Giurgiu, tatăl lui Iliăș; pri-
 mește danie Iazărul Roșul 172; dăru-
 iește m-rii Neamț satul Fîntîrele 269, 289,
 290; în sfat 142, 144, 145, 152, 156, 159,
 161—163, 168, 177, 180, 181, 184, 187,
 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 217,
 218, 220, 225, 226, 229—230, 232, 234,
 235, 237, 240, 242, 243, 250, 256, 257
 (greșit) 260, 269; hotarnic 187.
Cristea Voruntal; primește întărire pentru
 satul unde este Romaneasa 133.
Cristea, v. și **Cirstea**.
Cristianescul, v. **Mihail** ~.
Cristianescu (Cristianești, Cirstinești, Cirsti-
 niști), sat, <la Hotin; azi R. S. S. Ucrai-
 neană, Cristinești, c. Mălinești, r. Noua-
 Suliță, reg. Cernăuți>; o jumătate de
 sat întărită lui Mihail Cristianescu 118;
 întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
 ***Cristienești** (Cristianești, Cristianescu), <sec.
 al XVIII-lea: Băhneni>; sat, la gura
 Neamțului; <lângă Timișești, c. ~, j.
 Neamț>; dăruit m-rii Neamț 67; întărit
 cu imunități aceleași m-ri 266, 273.
Cristinți, sat, v. **Cristianești**.
Croitor (<satul lui (?)> Mihail ~), sat, pe
 Tutova; <Croitori, înglobat în Fîntînele,
 c. Puiești, j. Vaslui>; întărit lui Ion
 Porcu 282.
 <Croitori>, sat, v. **Croitor** (<satul lui>
 Mihail ~).
Crotole (Între ~), loc, la Ichel, <pe Teleșeu;
 azi R. S. S. Moldovenească, între Pocșești
 și Camencea, c. Teleșeu, r. Orhei>; întărit
 lui Oancea logofăt 158.
Crotole, top. la Ichel, <la nord de confluența
 acestuia cu Teleșeu; azi R. S. S. Moldo-
 venească, c. Teleșeu, r. Orhei>; sat între
 ~ 158.
Crucea de Piatră, poiană; <lângă Deleni,
 c. ~, j. Iași>; în hotar 187.
 ***Crucea de Piatră** (la ~), sat (?), pe Lăpușna;
 <azi R. S. S. Moldovenească, între Iurcenii,
 c. ~, r. Călărași, și Secărenii, c. Pașcani,
 r. Kotovsk>; întărit lui Vlad Adiș 98.
Crugile, sat, sub Hotin; <azi R. S. S. Ucrai-
 neană, c. ~, r. Hotin, reg. Cernăuți>;
 dăruit lui Ivașco al lui Balasin și fraților
 săi, Micul și Badea 161.
Crugile (unde este ~), <sec. XVI: Cruhli-
 ceni>, sat, pe Bîc, la Botne; <azi R. S. S.
 Moldovenească, Curluceni, or. Strășeni,
 r. ~>; întărit lui Ion Porcu 282.
 <Cruhliceni>, sat, v. **Crugile** (unde este ~).
 <**Cubani**, sat, azi R. S. S. Moldovenească,
 c. ~, r. Fălești>; sat lângă ~, v. ***Zubreuș**.
 <**Cuca**, sat>, v. **Cueu** (fîntîna lui ~), loc.
 <**Cuciulați**, sat, v. **Cuciulătești**.
 <**Cuciulătești**, sat>; <Cuciulați, înglobat în
 Secuieni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui
 Ion Porcu 282.
Cuelur (unde a fost vătăman Gherman),
 sat, la Nistru; <azi R. S. S. Ucraineană,
 Cuciurul-Mare, c. ~, r. Storojineț, reg.
 Cernăuți>; dăruit lui Boguș și tatălui
 său, Neteac 52.
Cuelurău, sat; <azi R. S. S. Ucraineană,
 Cuciurul-Mic, c. ~, r. Zastavna, reg.
 Cernăuți>; întărit lui Didrih Buceaschi 275.
 <Cuciurul-Mare>, sat, v. **Cuelur**.
 <Cuciurul-Mic>, sat, v. **Cuelurău**.
Cueu (fîntîna lui ~), loc, cu mori; <s. Cuca,
 c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar
 și fratelui său, Șteful 280.
Cudrea (unde a fost ~), sat; <1872: moșia
 Codreni (?), j. Galați>; întărit lui Cernat
 Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
Cudrescul, v. **Andrieș Cudreșul**.
 <**Cuejdul**, sat, c. Gîrcina, j. Neamț>; sat
 în ~, v. **Oprîșeni**.
 <**Cuejdul**, pîrlu, v. **Chlejdul**.
Cuhareuș, sat, la Bîneva; <azi R. S. S. Mol-
 dovenească, Cuhureștii de Sus, c. ~, și
 Cuhureștii de Jos, c. ~, r. Florești>;
 întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Cuhului, lac, v. **Covurlui**.
 <**Cuhurești**, sat, v. **Cuhareuș**.
Cula, pîrlu, <afluent al Rîutului la Morozeni,
 azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r.
 Orhei>; locuri pustii pe ~ 157.

Culișău, top.; <probabil șir de dealuri la Moiatinul de Jos, azi R. S. S. Moldovenească, la sud de Văseni și de Ghermănești, c. Suhuluceni, r. Orhei>; sat la ~ 175.

<Culișcăuți>, sat, v. Coleșeuți.

Cunicea, sat, sub Bineva; <azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Florești>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Cunila (Conela), pîrîu; <azi Răcătau, afluent al Bicovățului>; hotar 47; sat pe ~ 84.

Cunțu, v. Conțu.

Cupca, sat, <pe Siretul Mic; azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; întărit lui Ion Cupcici 88.

Cupcici (mai sus și mai jos de moara lui ~), loc, pe Ciuhur; <azi R. S. S. Moldovenească, Cupcina — denumire schimbată în Kalininsk —, c. ~, r. Edinița>; întărită lui Cupcici vornic 103.

Cupcici, v. și Ion ~, Iurie ~.

<Cupcina, azi Kalininsk>, sat, v. Cupcici (mai sus și mai jos de moara lui ~), loc. Curca, țigan; întărit lui Ion Porcu 282. Curchea, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

<Curluceni>, sat, v. Cruglici (unde este ~). Cursee (unde este ~), sat, pe Racova; <Cursești c. Pungești, j. Vaslui>; întărit lui Tofan 170.

<Cursești>, sat, v. Cursee (unde este ~) Curtea lui... = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele perscanei în stăpînirea căreia este arătată curtea.

Curteanul, v. Păduricea Curteanului.

Curtești (unde au fost ficiorul lui Naneș), sat, pe Racova; <Sauca, c. Laza, j. Vaslui>; dăruit de Negru m-rii Bistrița și întărit acesteia 41.

<Cusareu>, sat, v. Cuscară (unde a fost ~).

Cuseară (unde a fost ~), <sec. XVI: Cusareu>, sat, <pe Cosarsa, afluent al Nistrului; azi R. R. S. S. Moldovenească, înglobat în Birnova, c. ~, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Cușna, munte la Lucăcești, <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar IX.

Cușlina, pîrîu, <afluent al Vasluișului la Codăești, c. ~, j. Vaslui>; sat și seliște pe ~ 68.

D

D. Strat, autentifică act (1832) 211.

Dad, unchiul lui Solomon; primește danie satul Dădești VII;

satul unde este casa lui ~ și Solomon, v. Dădești.

Dadul, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.

Damacuș, v. Domoncuș.

Dan, postelnic, soțul Marușcăi; în sfat 36—42; ceașnic; în sfat 47, 48, 50—54, 56; hotarnic 50;

boier în sfat 57, 58, 60—70, 74—76, 78—86, 88—91, 93, 94, 97, 100, 101, 103, VII;

vornic; primește danie satul unde a fost Petriță 114; în sfat 107, 110, 113, 116, 117;

boier în sfat 118—120, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139, 142—145.

Dan, vameș; primește danie satele Șurinești, Mlnjești ș.a. III.

Dan (unde a fost ~), poiană, <probabil pe Siret; azi R. S. S. Ucraineană, între Camenca, c. ~, și Succveni, c. Carapciu, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; întărită lui Cupcici vornic 103.

Dan Meselnă; primește danie satele Onești, Citești ș.a. 163.

Dan Uneleat (Uncheat, Unchie), fratele lui Tatomir, tatăl lui Ivașco; primește întărire pentru satele Ciulînești, unde a fost Oanța ș.a. 91; în sfat 48, 76—80, 84, 93, 100, 101, 103, 110, 117, 119, 120, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139, 144, 149, 150, 152, 154—156, 158—163;

satul unde este casa lui, v. Verejani.

Dan Vicăles (unde au fost Sas Dan și ~), sat, v. Dănești.

Dan, v. și Sas ~.

Danciul, fratele lui Va...; primește întărire pentru satul unde cade Hubalna în Birlad 85.

Dunciul, stolnicul doamnei, fratele lui Ivul; satele lui, Dobronirești și Balosimești, vindute 210, 216; în sfat 181.

Danciul, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Danciul, vistiier; în sfat 279—282, 284—286, 288, 290.

Danciul Julci, tatăl lui Oană; martor și chezaș 48.

Danciul Pardos, nepotul lui Tatul Herlic, fratele lui Niagul Roșca; primește întărire pentru satele Moinești, Bodești și Mogoșești 191.

Danciul, v. și Oană al lui ~.

Danco al lui Giurgiu din Frătăuți; primește danie satul Mianăuți și patru curți de tătari 119; în sfat 231.

Dancul, fratele lui Ivașcu Vladiciu, al lui Petre și al lui Iurașcu; primește danie satele Hodoracini și Gvozduți 49.

<Danul, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Rîșcani>; pustie lângă ~, v. Iurie (unde este ~).

David, stolnic; în sfat 246, 279—282, 284, 285, 288, 290.

David, vătăman; satul unde este vătăman ~, întărit 264.

<David, sat, c. Botești, j. Neamț>, v. Belceseu (unde este casa lui Crăciun ~); cîmp lângă ~, v. Cîmpul de la Vlad.

- David** (satul lui ~), <a doua jumătate a sec. XV: Davidești, pe Moldova; Davideni, c. Țibucani, j. Neamț>; act scris la ~ 266.
- David** (unde este ~ vătăman), sat, v. **Davidaufl**.
- David**, v. și **Stancelul al lui ~**.
- Davidăufl**, cătun al satului Coțmanul Mare; <azi R. S. S. Ucraineană, Davidești, c. Clivodin, r. Coțmani, reg. Cernăuți>; dăruit de domn soacrei sale, Anastasia 35.
- <Davideni, Davidești>, sat, v. **David** (satul lui ~).
- ***Davidaufl** (unde este David vătăman), sat (pricut al satului Ripiceni), cu prisacă, la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Rădenii Vechi, c. ~, r. Ungheni>; întărit Mănăstirii din Poiană 264; scutit de dări și slujbe 278.
- Dăbești**, seliște, la obârșia Gerului; <lingă Smulți, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Dăde-ai** (unde este casa lui <Dad și Solomon>), sat, pe Sirca; <c.s. Țirgu Frumos, j. Iași>; dăruit lui Dad și nepotului său, Solomon VII.
- <Dălbăneasa, sat>, v. **Radul** (seliștea lui ~).
- Dănești** (unde au fost Sas Dan și Dan Vicălesii), sat, cu două judecii, pe Cracău; <c. Girov, j. Neamț>; dăruit lui Cîrstea Iucășeanul 219.
- <Dănești, sat, c. ~, j. Vaslui>; loc de sat lingă ~, v. ***Iacobesti**.
- ***Dănilă** (biserica de la ~), sat; <probabil lingă Zănești, c. ~, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- ***Dănușa**, cut al satului Micodani, pe Bîrlad; <lingă Puntîșeni, c. Costești, j. Vaslui>; dăruit lui Micle 121.
- Dărești**, sat, pe Albiia; <probabil Pîrvești, c. Costești, j. Vaslui>; întărit lui Cozma Pivniceriu 213.
- Dărmănești** (unde au fost grecii din ~), cut al satului Pătrăuți, pe Suceava; <s. Dărmănești, c. ~, j. Suceava>; întărit lui Vlad Adiș 98.
- Dealul lui...** = pentru toate cazurile de acest fel, v. *numele de persoană care însoțește entopical*.
- <Dealul Dălbăneasa, top.>, v. **Radul** (seliștea lui ~).
- Dealul Derenului** (unde este ~), loc cu mori și prisacă, pe Bîc; <azi R. S. S. Moldovenească, lingă Sipoteni (?), c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Nicoră de la Tuzara 203.
- Dealul** (Muntele) cel înalt (Mare), deal la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Rădenii Vechi (?), c. ~, r. Ungheni>; hotar 174, 264.
- Dealul Lipovel**, deal <la Lipova, c. ~, j. Bacău>; hotar 170.
- Dealul Mare**, deal la Brătîla de Jos și la Brătîla de Sus, <în Brătîla, c. Helegiu, j. Neamț>; hotar II.
- Dealul Mare**, deal <la Ungureni, c. ~, j. Botoșani>; hotar 8.
- Dealul Mare**, obcină, <la Frasin, c. ~, j. Suceava>; hotar V.
- Dealul cel Mare**, deal <la Mogoșești, inclus în Slobozia, contopit cu Ipatele, c. ~, j. Iași>; hotar 12.
- Dealul Negreștilor**, deal la Negrești, <c. Bîra, j. Neamț>; hotar II.
- Dealul Paltinului**, deal <la Paltinu (?), c. Vatra Moldoviței, j. Suceava>; hotar V.
- Dealul Prutulul**, deal <la est de or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Dealul Racovel**, deal <la Pungești, c. ~, j. Vaslui>; hotar 170.
- <Dealul Radiciului, top.>, v. **Radle** (seliștea lui ~).
- Dealul Rusului**, deal; <în masivul muntos Hălăuca, j. Neamț și j. Suceava>; hotar VIII, X.
- <Dealul Sirbilor>, v. **Sirbi**, sat.
- Debrici, v. **Pavel ~**.
- Dedco, v. **Detco**.
- Deea**, pîriu, afluent al Moldoviței, <în Deia, c. Frumosu, j. Suceava>; hotar V.
- <Delea>, pîriu, v. **Tellța**.
- ***Delea Albu** (seliștea lui ~), la Vrancea, <pe Susița; lingă Răcoasa, c. ~, j. Vrancea>; întărită lui Vlașin Crețescul 238.
- Deleni**, sat; <c. ~, j. Iași>; întărit lui Jurju Jumătate 99;
- poiană lingă ~, v. **Crucea de Piatră**;
- sate lingă ~, v. ***Miclăușeni**, ***Racăș**.
- Deltag**, socrul lui Cozma Pivniceriu 213; satul unde a fost ~, v. **Dilteganul**.
- ***Demianăufl**, sat, peste Prut; <azi R. S. S. Moldovenească, lingă Bolotina, c. ~, r. Fălești>; întărit lui Dan Uncleat 91.
- Dereuăufl**, loc pustiu, <pe Prut; azi R. S. S. Moldovenească, lingă Cîlhana Veche, c. ~, r. Cahul>; întărit lui Stroiici 61.
- <Dereneu, sat>, v. **Derenece**, top.
- <***Dereni**, cătun>, v. **Derenece**, top.
- Derenece**, top., peste Prut; <probabil zona împădurită de la obârșiile afluenților Prutului, dintre Camenca și Valea Mare. precum și de la izvoarele Copăceanăi și Ciulucului, afluenți ai Răutului, și ale Ichelului și Bicului, afluenți ai Nistrului, sudul acestei regiuni fiind cunoscut ulterior sub denumirea de Codru; azi R. S. S. Moldovenească, r. Rîșcani, Fălești (unde se afla, la începutul sec. al XX-lea, cătunul Dereni, lingă Bolotina, c. ~), Ungheni și Călărași (unde se află satul Dereneu, c. ~)>; sate la ~ 90, 128.
- Derenul**, v. **Dealul Derenului**.
- Detco, v. **Ion ~**.
- Detlea** (prisaca lui ~), loc pustiu, pe Milcov, lingă Lumireni; <j. Vrancea>; dăruit lui Petru Hudici vornic 139.
- Detlev**, sat, pe Cula; <azi R. S. S. Moldovenească, Ghetlova, c. ~, r. Orhei>; în hotar 157.

- *Diacăuți** (satul lui Diiacul), pe Sitna; <Îngă Stroiști, c. Lunca, j. Botoșani>; întărit lui Cupcici vornic, în urma schimbului cu fiica lui Costea 103; dăruit Neagăi, soția lui Giurgiu Piatră 181.
- Dianș** (seliștea lui ~); <Între Prtești de Jos, c. ~, și Humoreni, c. Botoșana, j. Suceava>; dăruită m-rii Homor 40.
- Diba** (<hotarul (?) lui> ~), la Cirligătura; <Îngă Vorovești, c. Miroslava, j. Iași>; loc pustiu peste ~ 130.
- Didrih Buceaschi** (de la Buceaci, de la Iazlovet), staroste al Podoliei și al Cămănești, cumătrul lui Iliș voievod; primește danie domeniului domnesc de la Volhovet 231 și întărire pentru satul Vasilău, satul lui Boris ș.a. 275.
- Dienș**, fiul lui Șerbeco, fratele lui Simion, al lui Costea și al lui Șandru; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pancăuți 70.
- Dienș** (Dienis, Dinis, Dinisco, Dionis, Donisi), spătarul lui Ștefan voievod; în stat 128, 129, 137—139, 155, 167, 170, 181, 188, 189, 199, 215, 226, 228—230, 232—234, 237, 239, 240, 242, 243, 250, 252, 254—257, 264, 265, 271; logofătul lui Iliș voievod; în sfat 175, 203, 217, 218; ispravnic de acte 142—145, 149, 152, 159, 161—164, 168, 169, 171, 173, 176—180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201, 202, 231.
- Dieniș**, v. și **Dianș**.
- Diiacul** (satul lui ~), v. **Diacăuți**.
- Dilșegani** (unde a fost Delșeg), sat, pe Bogdana; <Cernați, contopit cu Cepești, c. Bogdănița, j. Vaslui>; întărit lui Cozma Pivniceriu 213.
- <Dimca>**, sat, v. **Trestiana**.
- Dimitrie**, fiul lui Dragomir Albu, fratele lui Todor, al lui Giurgiu ș.a.; primește danie un sat pe Suceava 4.
- Dimitrie Sturza**, spătar; autentifică act (1796) 207.
- <Dinăuți>**, sat, v. **Dzinăuți**.
- <Dinga>**, sat, v. **Nagșla** (unde au fost ~).
- Divicea**, pîrlu, afluent al Bicului <inferior Noi>; azi R. S. S. Moldovenească, r. Anenii Noi>; loc pe ~ 181.
- Divicea** (la gura Diviceii), loc pustiu; <azi R.S.S. Moldovenească, r. Anenii Noi (?)>; dăruit Neagăi, soția lui Giurgiu Piatră 181.
- <Doblrzeni>**, sat, v. **Dobireln și Bratul Pleșeseul** (unde a fost casa lui ~).
- Dobireln și Bratul Pleșeseul** (unde a fost casa lui ~), (sec. al XIX-lea: Dobrăceni), sat, pe Bașeu, la Cărpeniș; <s. Doblrzeni și s. Brăteni, azi Pădureni, c. Doblrzeni j. Botoșani>; dăruit lui Oancea și soției sale, Nastea 69.
- Dobrana** (unde a fost Zlătar), sat, pe Dunavăț; <s. Dobrana, apoi Lunca, înglobat în Filipeni, c. ~, și s. Zlătari, c. Ungureni, j. Bacău>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 185, 186.
- Dobrana**, vale a pîrlului ~, afluent al Dunavățului; <în s. Filipeni, c. ~, j. Bacău>; dăruită lui Mihail Oțel diac 185.
- *Dobrănești** (Dobrocin), sat, (pricut al satului Ripiceni), <la Botne; azi R. S. S. Moldovenească, Îngă Rădenii Vechi, c. ~, sau Alexeevca, c. ~, r. Ungheni>; întărit Mănăstirii din Poiană 264; scutit de dări și slujbe 278.
- <Dobrăceni>**, sat, v. **Dobireln și Bratul Pleșeseul** (unde a fost casa lui ~).
- Dobre**, zugrav; primește danie satele Crainicești și Leucusești 39.
- Dobreni**, sat, pe Almaș, mai jos de Dolhești; <c. ~, j. Neamț>; întărit lui Baico 147; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Dobrin** (seliștea lui ~, unde este mănăstirea <lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic>), seliște, pe Homor; <în s. Mănăstirea Humorului, c. ~, j. Suceava>; întărită lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 81, 90.
- Dobrinăuți**, sat, pe Siret; <Dobronăuți sau Hăpăi, azi Alunișul, contopit cu Lunca, c. Vîrlu-Cîmpului, j. Botoșani>; drumul de la ~, hotar 2; dat de Cupcici vornic în schimbul satului Șepelăuți 103.
- Dobrocin**, sat, v. ***Dobrănești**.
- Dobromira**, pîrlu, afluent al Săratei, <în c. Pădureni sau în c. Vetrișoia, j. Vaslui>; hotar și sat la obârșia sa 90.
- *Dobromirești**, sat, pe Smila; <Îngă Pătrășcani, azi Alexandru Vlahuță, c. ~, j. Vaslui>; fost al lui Danciul stolnic și dat de fratele său, Ivul, și de nepotul său, Negrea, lui Ignat stolnic și întărit acestuia 210, 216.
- <Dobronăuți sau Hăpăi, azi Alunișul>**, sat, v. **Dobrinăuți**.
- Dobroslovești**, pîrlu la seliștea lui Țolea: <probabil Îngă Dobroslovești, c. Zăpodeni, j. Vaslui>; seliște, cu iezer și vie, la obârșia pîrlului ~ 189.
- <Dobroslovești>**, sat, c. Zăpodeni, j. Vaslui>; seliște probabil Îngă ~, v. Țolea (seliștea lui ~).
- <Dobrotfor>**, pîrlu, v. **Dobrotvor**.
- Dobrotiei** (pîrlul lui ~), la Crainicești, <Îngă or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Dobrotvor**, pîrlu; <Dobrotfor, afluent al Zeletinului la Țepoia, c. Motoșeni, j. Bacău>; sat la obârșia sa 63; hotar 63.
- Dobrovleani**, sat; <Dumbrăveni, c. ~, j. Suceava>; dăruit lui Isaia 112.
- Dobruleț**, diac; scrie act 282.
- Dobrușa**, pîrlu, <afluent al Răutului la Țințăreni, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Orhei>; sate pe ~ 175.
- Dobrușa**, sat, sub Caragine, <pe Dobrușa; azi R. S. S. Moldovenească, c. Recești, r. Rezina>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175; sate Îngă ~, v. ***Fintinele** (unde sint ~), ***Mordvina**, ***Simeon** (unde este ~ cneaz).

- <Docani, sat, c. Vinderel, j. Vaslui>; sat lîngă ~, v. *Cărăpclunești.
- *Docolin (satul lui ~), <sec. al XVII-lea: Docolina>, pe Bîrlad; <lîngă Crasna, c. Albești, j. Vaslui>; dăruit lui Onea clucer 117.
- Docolina, sat, v. Docolln (satul lui ~).
- *Dodești, sat, pe Crasna; <mai jos de Tătărăni, c. ~, j. Vaslui>; în hotar 182.
- Dodul (la ~), top. <lîngă or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Dodul (dealul lui ~), la Crainicești și Leucuşești, <lîngă or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Dodul (pîrlul lui ~), la Crainicești și Leucuşești; <Duda, afluent al Drăslăvățului în or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Dofteana, sat, pe Trotuș; <Dofteana, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Bălea Plopescul 152.
- Dokescul, v. Dulcescul.
- *Dolești, sat, pe Tazlăul Sărat; <lîngă Leontinești, c. Ardeoani, j. Bacău>; dăruit lui Roman diac și fratelui său, Tudor 32.
- Dolh, v. Dragomîr ~, Mihail ~.
- Dolhești (<satul lui> Mihail Dolh), pe Almaș; <în Dobreni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Baico 147; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- <Dolhești, sat, c. ~, j. Iași>, v. și Dolhici (unde este casa lui <Vlad ~>).
- <Dolhești, sat, c. ~, j. Suceava>, v. Șandria (hotarul lui ~).
- Dolhici (unde este casa lui <Vlad ~>), sat, pe Crasna; <Dolhești, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Vlad Dolhici 20.
- Dolhici, v. și Vlad ~.
- <Doljoc>, sat, v. Petrîșor (unde a stat ~).
- Doljoc, vale <la ~; azi R. S. S. Ucraineană, c. Malinești, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; sat la capătul Doljocului 175.
- <Dolna, azi Pușkin>, sat, v. Cornești.
- Dometian (Dometian), egumen al m-rilor Bistrița și Neamț 20, 40.
- Domoneuș (Damacus, Domocuș), stolnic, fratele lui Blaj și al lui Iacob; primește danie satele Stanișorești, Laslăuți, ș.a. 28, Roșiori, satul unde este Pavel Bulgaru ș.a. 124;
- în sfat 24, 25, 27, 29—32, 34, 36, 37, 39—42, 45, 47, 48, 50—54, 56—58, 60—71, 74—86, 88—91, 93, 94, 97, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116, 117, 119, 138, 139, 161, 162, 168, 173, IV, V, VII.
- Doncea (Donciu), gramatic; scrie acte domnești 120, 134, 184 și particulare 289 (?).
- <Dornești, sat, c. Costișa, j. Neamț>; seliște lîngă ~, v. Manull (seliștea lui ~).
- Dorohol, tîrg; <or. ~, j. Botoșani>; boier de la ~ 48, 53, 54, 57, 61, 76, 86, 117, 175; act scris la ~ 132.
- Dosoftel (Dositei), egumen al Mănăstirii din Poiană 187, 227.
- Doună Fintîn, loc pe Birlad, la Bontestii de Jos, <în Bălteni, c. ~, j. Vaslui>; sat la ~ 222.
- Doună Fintîn (la ~), jocuri pustil, pe Cula, între Borșciari și Detelev; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Holboara, c. Ghetloca, r. Orhei>; dăruite lui Hodco al lui Crețu 157.
- Doună Fintîn (la ~), loc pustiu, în hotarul pustiei unde este Iurie, v. Iurie (unde este ~).
- Dragan, jude; satul unde sînt juzi ~ și Nasoe, întărit 280.
- *Dragan (satul lui ~), pe Siret, mai jos de Grigorăuți; <lîngă Grigorăuți, c. Siminicea, j. Suceava>; în hotar 104.
- *Dragan și Nasoe (unde sînt juzi ~), sat, cu mărăstire, pe Cracău; <j. Neamț>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful : 80.
- Draganicești, sat, la Coble, pe Siret; <Drăgeș, c. Dămieniști, j. Bacău>; dăruit lui Mihail Oțel diac 186.
- Draghile, popă, fratele popii Toader din Bîrlad; moara lui și locul unde a fost m-rea lui, întărite 248.
- Draghile (moara popii ~, unde a fost heleșteul bistrițenilor), loc de sat, pe Smila; <în Simila, c. Zorleni, j. Vaslui>; întărit popii Toader din Bîrlad 248.
- Draghile (unde a fost mănăstirea popii ~), loc, pe Lahova, <în hotarul fostei m-ri Recea din Banca, c. ~, j. Vaslui>; întărit popii Toader din Bîrlad 248.
- *Dragoman, <sec. XVI: unde sînt Dragomănești>, sat, <pe Pereschiv; probabil lîngă Putredeni, c. Glăvănești, j. Bacău>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Dragomîr; primește întărire pentru satele Corni și Strîmbl 71.
- Dragomîr, comis; în sfat X.
- Dragomîr, fiul lui Ștefan al lui Borilă, fratele lui Ioanăș; primește danie satele Pașcani, Dragotești ș.a. 45;
- satul unde este casa lui și a fratelui său, v. Borilești.
- Dragomîr, fratele lui Simion; primește danie și întărire pentru satul Călianesti 167, 211 și întărire pentru satul Ciriteani 211.
- Dragomîr (unde stă ~), sat, sub Luncușoara; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil Zaluca, c. Drepcăuți, r. Briceni>; întărit lui Mihail de la Dorohol 175.
- Dragomîr (unde este casa lui ~), sat, v. Călianesti.
- *Dragomîr al lui Mîndrea (unde a fost ~), sat; <azi R. S. S. Ucraineană, lîngă Cernelena, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohol 175.
- Dragomîr Albu, tatăl lui Todor, al lui Dimitrie ș.a. 4.
- Dragomîr Brănișterul, podul lui ~ de pe Pîrlul Alb 11.
- Dragomîr Dolh, hotarnic 39.
- Dragomîr Hasnaș (unde este Neagu Barbosu și ~), sat, v. Hasnaș.
- Dragomîr Oțel, vărul lui Stanciul Cormohuz și al Negritei; primește întărire pentru satul Boziani 265.

- Dragomir Vranlei**, martor și chezaș în sfat 48.
<Dragomirești, comună, j. Vaslui); sat probabil în ~, v. *Broșteni; seliște probabil în ~, v. Stan (seliștea lui ~).
- Dragomirești**, sat, <pe Pîrlul Alb; c. ~, j. Neamț); întărit cu imunități m-rii Neamț 273;
 sat contopit cu ~, v. Negoiești;
 sate în (lingă) ~, v. Negoiești, *Obîrșla.
- *Dragomirești**, sat, pe Șomuzul <Mocirlos; lingă Valea Glodului, c. Vulturești, j. Suceava); întărit cu imunități m-rii Neamț 266.
- Dragomirești**, sat, v. și **Bratul** (unde a fost ~).
- Dragosln** (rîpa lui ~), loc <la Draxeni, c. Rebricea, j. Vaslui); hotar III.
- *Dragoslinești**, sat, pe Berheci, mai sus de Ieucușești; <în c. Vultureni sau în c. Dealu Morii, j. Bacău); dăruit lui Ștefan cliucinic 63.
- Dragoș de la Stavnic**; primește întărire pentru satul unde este casa lui pe Stavnic 110.
- Dragoș** (Drăguș), fiul lui Stan din Jicov, nepotul lui Vlad; primește danie satele Micușani, Miroslăvești ș.a. 215 și întărire pentru satul Jicovul de Sus 239.
- Dragoș**, jude; seliștea lui Radici, unde este jude ~, întărită 280.
- Dragoș**, nepotul Maicolei, strănepotul lui Stoian; se judecă și pierde satul Solca 42.
- Dragoș**, viteaz; în sfat 2, 9, 10, 11, 17, 18, 22, 23, 39—42, 47, 48, 50, 52, 56, 57, 60, 63, 65, 70, 71, 75—77, 79, 84, 93, 100, 103, III;
 staroste; în sfat 13.
- Dragoș** (hotarul lui ~), în apropiere de Buciumeni; <lingă Spătărești, c. Vadu Moldovei, j. Suceava); în hotar 56.
- Dragoș** (unde este casa lui ~ de la Stavnic), sat, v. **Drăgușani**.
- Dragoș** (unde a fost ~), sat, cu două judecii, la Corod; <probabil Drăgușeni, c. ~, j. Galați); dăruit lui Mihail Oțel pisar 185, 186.
- Dragoș** (unde a fost ~), sat, pe Frumușel; <Frumușelu, c. Glăvănești, j. Bacău); dăruit lui Sinata și fraților săi, Toader și Berea 76.
- Dragoș** (unde este jude ~), seliște, v. **Radlel** (seliștea lui ~).
- Dragoș**, v. și **Cîmpul lui ~**, Costea al lui ~.
- Dragoș Urlat**; primește întărire pentru satul său de pe Tutova 106.
- *Dragoș Urlat** (satul lui ~, unde este casa lui ~), sat, pe Tutova; <lingă Ruși, c. Puiești, j. Vaslui); întărit lui Dragoș Urlat 106.
- Dragoșani**, sat, <pe Siret; cătunul Drăgușanca, înglobat în Mănăstioara, or. Siret, j. Suceava); dăruit lui Șteful al lui Jună-tate 168.
- Dragotă**, martor la o judecată domnească 286.
- *Dragotă** (unde este ~), sat, <la Botne; azi R. S. S. Moldovenească, lingă Rădenii Vechi, c. ~, sau lingă Alexeevca, c. ~, r. Ungheni); dăruit Mănăstirii din Ioană 174.
- Dragotescul**, v. **Glurea** ~.
- *Dragotești**, sat, pe Nechid; <lingă Borlești c. ~, j. Neamț); dăruit lui Diagomir și Ioanăș, fiii lui Ștefan al lui Borilă 45.
- *Dragsinești**, sat, pe Dobrotvor; lingă Stănișești, c. ~, j. Bacău); dăruit lui Ștefan cliucinic 63.
- Dragul**, fratele lui Toader Pitic; primește danie satele unde este casa lui, unde a fost Veriș Stanislav ș.a. 37.
- Drajan** (unde este Balan și fiul lui ~), sat, pe Bogdana; <Drujești, c. Băcani, j. Vaslui); dăruit lui Mihail Stîngaciul 154.
- <Draxeni**, sat, v. **Dragosln** (rîpa lui ~); sate lingă ~, v. *Stolan și **Glurglu Bîldaru** (unde au fost juzi ~), *Stolan Folea (unde a fost ~),... (unde a f t ~).
- Drăgan** (fîntina lui ~), pe Tutova; lingă Rădeni (?), c. Dragomirești, j. Vaslui); dăruită lui Mihail Oțel diac 186.
- <Drăgești**, sat, v. **Draganlecești**.
- Drăghlel** (seliștile lui ~), cu moară, pe Bistrița; <probabil lingă Costișa, c. ~, j. Neamț); întărite lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- *Drăgoești**, sat, pe Cracău, la gura Almașului; <lingă Verșești, c. Girov, j. Neamț); întărit lui Mihail Bărbosul 145.
- Drăgol** (seliștea lui ~), în Cîmpul lui Dragoș; <probabil lingă Cîndești, c. ~, j. Neamț); dăruită lui Oancea 138.
- Drăgol**, viteaz, de la Tulova; în sfat 2, 3, 9, 10, 11, 36, 38—41;
 jupan; în sfat 37.
- Drăguș**, v. **Dragoș**.
- Drăguș Teameș**, v. **Teameș**.
- <Drăgușanca**, cătun, v. **Drăgoșani**, sat.
- Drăgușani** (unde este casa lui <Dragoș de la Stavnic)), sat, pe Stavnic; <Drăgușeni, c. Șcheia, j. Iași); dăruit lui Dragoș de la Stavnic 110; dăruit lui Giurgiu Draguşanu 235.
- Drăgușanul**, v. **Glurgiu** ~.
- <Drăgușeni**, sat, c. ~, j. Galați), v. **Dragoș** (unde a fost ~).
- <Drăgușeni**, sat, c. ~, j. Suceava); sat în ~, v. **Bîrgăuani**.
- <Drăgușeni**, sat, c. Șcheia, j. Iași), v. **Drăgușani**;
 loc de sat în ~, v. **Fîntina de la Holm**.
- Drăsisova**, pîrlu; <probabil Drislive, afluent al pîrlului Vilhouți); sat (?) la gura sa 98.
- Drăslivla**, pîrlu; <Drislavă în or. Huși, j. Vaslui); sate pe ~ 39.
- Dreptul**, pîrlu, <afluent al Bistriței la Dreptul, c. Poiana Teiului, j. Neamț); hotar VIII, X.
- <Drislive**, pîrlu, v. **Drăsisova**.
- Drislive**, sat, <pe Vilhovăț; înglobat în Sirbi, c. Vlăsinești, j. Botoșani); dăruit lui Isaiea 112.
- <Drislavă**, pîrlu, v. **Drăslivla**.
- Drujă** (Drujea), v. **Strolșor** ~.

<Drujești>, sat, v. **Drajan** (unde este Balan și fiul lui ~).

***Dubovaia**, sat, pe Nistru; <azi R. S. S. Ucraineană, lângă Mihăileanca, c. ~, r. Securenii, reg. Cernăuți>; întărit lui Șandro spătar 271
Duca, v. **Gheorghe** ~.

<Duda>, pîrlu, v. **Dodul** (pîrlul lui ~).

Dulcescul (al lui Dulce), v. **Duma** ~, **Mireea** ~.

Duma, aprod, fiul lui Iuga protopop, fratele lui Mihail logofăt și al lui Toader gramatic, primește danie satul Sana 228; postelnic; primește danie satele unde a fost Ciunca Stan, unde a fost Ciunca Giurgiu ș.a. 254; se judecă și cîștigă satele unde a fost Drăguș Teameș și unde a fost Teameș Petru 286.

Duma, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.

Duma, vornic; în sfat 9, 10, III.

Duma (seliștea lui ~), pe Călmățui; <lîngă Călmățui, c. Grivița, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

Duma al lui Brae, vornic; în sfat 215, 216, 218, 220, 222, 225—230, 232—235, 237, 239—243, 250, 252, 254—257, 259—261, 264, 265, 267, 269—272, 279—286, 288, 290.

Duma al lui Isala, boier în sfat 155, 170, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201, 205, 217, 218, 226, 240, 260.

Duma Dulcescul (Dolcescul, al lui Dulce, al lui Limbădulce) de la Neamț, fratele lui Mircea Dulcescul; în sfat 142—145, 149, 152, 156, 159, 161—165, 167—170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187, 188, 192, 194, 196, 197—199, 201—203, 205, 214—220, 222, 225, 226, 228—230, 232—235, 237, 239, 240, 250, 252, 254—257, 260, 265, 279—285, 288, 290, VIII, IX.

Duma Negru; primește întărire pentru satele unde a fost Oană Sinescul, unde a fost Boris și unde a fost Mîndrea; în sfat 77, 118, 119, 124, 126, 128, 129, 133, 136, 138, 139, 148, 154, 155, 157, 158, 188, 189, 192, 194—197, 199, 201, 202, 215—218, 222;

vornicul lui Ștefan voievod; în sfat 160, 165, 167, 168, 170, 173, 175—177, 179, 181, 184, 187.

Duma Uranie, fratele lui Petru; primește danie locurile pustii Coblîca, Bezin ș.a. 149.

Dumbrava, top. la Șărbești; <Șerbești, c. Săuceni, j. Bacău>; sat la ~ 44.

Dumbrava, pădure lîngă Valea, <azi R. S. S. Ucraineană, or. Coțmanii, r. ~, reg. Cernăuți>; hotar al satului Coțmanul Mare 35.

<**Dumbrava**, sat, contopit cu Clîmpeni, iar acesta cu Secuienii, c. ~, j. Bacău>; sat probabil lîngă ~, v. ***Călmănești**.

<**Dumbrava**, sat, c. Timișești j. Neamț>, v. **Băloșeni**.

Dumbrava Caprei, pădure, pe Miletin; <la Coarnele Caprei, c. ~, j. Iași>; în hotar 29.

Dumbrava Înaltă (Dumbrava cea Înaltă), pădure, pe Iubăneasa; <lîngă Vorniceni,

c. ~, j. Botoșani>; sate sub ~ 81, 90, 175, 251.

Dumbrava Rotundă, top., pe Ciuhur; <azi R. S. S. Moldovenească, la Rotunda, c. Hîncăuți, r. Edinița>; hotar 103.

Dumbravă, boier; satul unde au fost curțile lui ~, întărit 99.

Dumbravă, top. la Călmănești 281.

Dumbravă (unde au fost curțile lui ~, Dvoriște), <sec. al XVI-lea: Dumbrăveni>, sat; <Dumbrăveni, c. ~, j. Suceava>; întărit lui Mîndrul Jumătate în urma împărțirii cu frații săi a satelor moștenite 99.

Dumbravă, v. și **Călugăril din ~**, sat.

Dumbravnic, v. **Radul** ~.

<**Dumbrăveni**, sat, c. Gîrceni, j. Vaslui>, v. **Tofan** (unde a fost vîratecul vechi al lui ~).

<**Dumbrăveni**, sat, c. ~, j. Suceava>, v. **Dobrovleanii**, **Dumbravă**.

Dumbrăvița, top., pe Tamaș, <lîngă Tamași, c. ~, j. Bacău>; sat la ~ 137.

Dumbrăvița, sat, <pe Șomuz și Moldova; c. Vadu Moldovei, j. Suceava>; întărit cu imunități m-rîi Neamț 273.

Dumea, fiul lui Pătraș din Balta Albă, fratele lui Iurie și al lui Mîndrea; primește întărire pentru satul Duminți 236.

<**Dumeni**>, sat, v. **Duminți**;

sat lîngă ~, v. ***Iezerul Alb**.

***Dumești**, sat, pe Bîcovăț; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Vorniceni, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47.

<**Dumești**, sat, c. ~, j. Iași>; sat lîngă ~, v. ***Neagșînți**.

Duminți, sat, pe Soloneț; <azi R. S. S. Ucraineană, Dumeni, c. Costiceni, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; dăruit lui Pătraș, lui Cozar ș.a. 236.

Dumitraș, postelnic; se judecă cu Iordache C. (menț. tirzie) 282.

Dumitreni, seliște, pe Jîjia, mai jos de Bîrsomeni; <lîngă Bîrsănești, c. Durnești, j. Botoșani>; dăruită lui Stanciul postelnic 194.

Dumitrești, sat; <în Mărgineni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Iazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.

Dumitru, țigan; dăruit cu sălașul său lui Mihail logofăt 260.

Dumitru al lui Badea, martor și chezaș în sfat 48.

Dunavăț, pîrlu, <afluent al Berheciului la Bârboasa, c. Oncești, j. Bacău>; sat, poiană și fîntină pe ~ 185, 186.

Dunăre, fluviu; baltă lîngă ~ 287; pescuit la ~ 258.

Durnea, v. **Petru** ~.

Durnea Ceatariul, probabil tatăl lui Petru, al lui Ivan și al lui Giurgiu; hotarul său de pe Ciuhur 103.

Durnea Ceatariul (hotarul lui ~), loc, pe Ciuhurul <superior>; azi R. S. S. Moldovenească, r. Edinița sau r. Dondușani>; în hotar 103.

***Durnești** (Durniști), sat, pe Ciuhur; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Ocnița, c. ~, r. Dondușani>; întărit lui Petru Durnea și fraților săi 116.
Dușești, sat; <c. Ștefan cel Mare, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI; sat lângă ~, v. *Pașeo (<satul lui> ~).
Dvorenești (Dvorinești), sat, pe Moldova; <Zvorănești, c. Timișești, j. Neamț>;

întărit m-rii Neamț 269, cu imunități 266, 273; biserica din ~, închinată aceleiași mănăstiri 267.
Dvoriște, sat, v. **Dumbravă** (unde au fost curțile lui ~).
Dvoriștea lui Rosomac, v. **Rosomac**.
Dzija, rlu, v. **Jijla**.
Dzlnăuți, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Dinăuți, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

E

<Edinița, oraș>, v. **Vedlni**, sat.
Ebava, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
<Elan>, pirlu, v. **Ialan**.
<Emil Racoviță, sat>, v. **Șurlinești**, loc de sat.
Episcopia Moldovei, v. **Mitropolia Moldovei**.
Episcopia de Rădăuți, primește danie satul Coțmanul Mare cu cătunele: Suhoverhul, Hlivești și Davidăuți 35; hram 35; necropolă domnească 35; v. și **Rădăuți**, sat.
<**Episcopia**> de **Roman**; mitropolit de **Roman** 259; v. și **Roman**, tlrğ.
Epure (Fîntîna Epurelui), loc, pe Lăpușna; <azi R. S. S. Moldovenească, între Iurcenii, c. ~, r. Călărași, și Secărenii, c.

Pașcani, r. Kolovsk>; întărit lui Vlad Adiș 98.
***Eremlești** (unde a fost Eremia), sat, pe Miletin; <lngă Șipote, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Ștefan Zugraf 60, lui Mihail pisar și lui Tador gramatic 234; întărit lui Mihail logofăt 252.
Eșii, tlrğ, v. **Iași**.
Eustatie, egumen al m-rii **Pobrata** 248.
Evloghie (Ivloghie), dascăl de la Școala domnească din Iași; traduce acte (1754—1768) 6, 19, 73, 142, 207, 263.
Evloghie, v. și **Gheorghe** ~.
Ezăreanu (<hotarul lui> ~), mai jos de fîntîna Prozioane, <pe Iezer, lngă Fîntînele, c. Puiești, j. Vaslui>; în hotar 232.

F

F., v. **Costachi** ~.
Fareasa, pirlu, <afluent al Bistriței la Farcașa, c. ~, j. Neamț>; hotar VIII, IX.
Faurel, sat, la Prut; <nglobat în Șchiopenii, azi Vălenii, c. Pădureni, j. Vaslui>; în hotar 281; sat probabil lngă ~, v. ***Miroslăvești**.
***Faurel**, sat, pe Vaslui; <lngă Benești, c. Tanacu, j. Vaslui>; jumătate de sat dăruită lui Bena și fraților săi, Macrea, Mihail, Giurgiu, Micul și Manea 94.
<**Făgădău**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Vascăuți, r. Florești>; sat probabil lngă ~, v. ***Rospop** (unde este ~).
<**Fălelu**, sat, c. ~, j. Vaslui>, v. **Vadul Călugăreșe**; iezer lngă ~, v. **Luelu**.
<**Fălești**, oraș>, v. **Filea** (unde este Ion al lui ~), hotar.
<**Fălticeni**, oraș>, v. **Stan** (<satul lui> ~).
***Fărești**, sat, pe Prut; <lngă Foltești, c. ~ j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 281.
Fătu, jude; satul unde este jude ~ și **Ilie**, dăruit 134.
Fătu și Ilie (unde este jude ~), sat, la obârșia Săratei; <azi R. S. S. Moldovenească, în Sărata Veche (?), c. ~, r. Fălești>; dăruit lui Giurgiu 134.
Făurei, v. **Faurel**.

Feaer (hotarul lui ~), <pe Sărata; Ferești, c. Vălenii, j. Vaslui>; în hotar III.
Feodor, cneaz <al Podoliei>; venit la Suceava 18.
<**Ferești**, sat>, v. **Feaer** (hotarul lui ~).
Ferța (prisaca lui ~), la gura Racovel, în hotarul tîrgului Vaslui; <lngă or. Vaslui j. ~>; dăruită, împreună, cu un loc de moară din hotarul tîrgului Vaslui, lui Marco 285.
Fetea (Fete) **Negru**; primește danie satul Mărginenii 205; în sfat 225, 226, 232, 234, 235, 237, 242, 243, 250.
***Fetoești**, sat, pe Drăslivița; <lngă or. Huși, j. Vaslui>; în hotar 39.
Filea (unde este Ion al lui ~), hotar, pe Suhoverhul <de Jos; azi R. S. S. Moldovenească, or. Fălești, r. ~>; întărit lui Lazăr, Stanclul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
Fillmon, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
Fillp, fiul protopopului Simion, fratele popii Andrei și al lui Mihail; primește danie satul Trîmedecul și seliștea lui Micul 68.
Fillp, martor la o întărire domnească 183.
Fillp, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
Fillpe, loc, pe Tazlău; <în Lunca, contopit cu Prăjoaia, c. Livezi, j. Bacău>; punct pe hotar 10.

- Fillpe**, pîrlu, afluent al Tazlăului (la Livezi, c. ~, j. Bacău); hotar al satelor Poiana și Gîrtanul 10.
- <Fillpeni**, sat, c. ~, j. Bacău; sat în ~, v. Dobrana (unde a fost Zlătar); poiană în ~, v. Coste (unde este ~ călugăr).
- Fillpp**, tătar din Temișești; întărit m-rii Neamț 164.
- <Filosofi**, sat, v. Filosofu (satul lui Moişă ~).
- Filosofu** (satul lui Moişă ~), pe Rebricea; <Filosofi, în Sirbi, azi Ciocîrleşti, c. Sclntea, j. Iași>; dăruit lui Oană Popşa și fratelui său, Moişă Filosofu 54.
- Filosofu**, v. și Moişă ~.
- Filfoi** (seliştea lui ~), mai jos de seliştea Scheilor; <Îngă Umbrărești, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Fintirele**, sat, la Tutova; <Fintirele, c. Puiești, j. Vaslui>; întărit lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Cojea Pătru 199.
- Fintirele**, sat, v. și Fintinele, Fintirele.
- Fintina**, top. la Dărmănești, <c. ~, j. Suceava> 98.
- Fintina lui...** = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în funcție de care este indicată fintina.
- *Fintina Albă**, sat, pe Răut; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil Îngă Bălășești, c. Mașcăuți, r. Dubăsari>; întărit lui Oancea logofăt 158.
- Fintina Dulce**, loc la Cîrniceni, <c. Țigănași, j. Iași>; hotar 289, 290.
- Fintina de la Holm**, loc de sat; <în Drăgușeni, c. Șcheia, j. Iași>; dăruit lui Giurgiu Drăgușanul 235.
- Fintina Mare**, loc, <pe valea Bîcovățului, la est de Lozova, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; hotar 47.
- Fintina Mare**, loc pustiu, pe Chigheci, mai jos de Prun; <azi R. S. S. Moldovenească, Îngă Cania, c. ~, r. Leova>; dăruit lui Mihail Stîngăci 154.
- <Fintina Mare, sat>**, v. Fintină (la ~), loc.
- Fintina Mleă**, loc, <pe valea Bîcovățului, la est de Lozova, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; hotar 47.
- Fintina Neagră**, fintină la Lucăcești, <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar IX.
- Fintina Peducelului** (la ~), loc pustiu, pe Chigheci, mai jos de Prun; <azi R. S. S. Moldovenească, Îngă Cania, c. ~, r. Leova>; dăruit lui Mihail Stîngăci 154.
- Fintina Rece**, loc <la Ciocănești, c. Iacobeni, j. Suceava>; în hotar IV.
- Fintina Rece**, pîrlu; <azi Recele>, afluent al Bistriței, <la Ciocănești, c. Iacobeni, j. Suceava>; în hotar IV.
- *Fintina Rece**, sat, peste Prut, la Derenice, <probabil pe Copăceanca; azi R. S. S. Moldovenească, Îngă Recea (?), c. ~, r. Rîșcani>; întărit lui Lazăr, Stanciu și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- Fintina Sărată**, top. la Vama; <c. ~, j. Suceava>; punct pe hotar V.
- Fintina Veprova**, <sec. al XVI-lea: Ivereni?>, loc pustiu, la obîrșia Săratei; <azi R. S. S. Moldovenească, la nord de Sărata Galbenă (?), c. ~, r. Kotovsk>; dăruit lui Vlad Dolhici 20.
- Fintină** (la ~), <sec. al XVI-lea: s. Fintina Mare>, loc, pe Bic, în dreptul Cheșenăului lui Acbaș, v. Seliştea Tătărască.
- Fintină** (la ~), loc pustiu, în hotarul pustiei unde este Iurie, v. Iurie (unde este ~).
- *Fintină** (la ~), sat (?), pe Vilhouți, la gura Drăsăsovei; <Îngă Panaitoia, c. Avrămeni, j. Botoșani>; întărit lui Vlad Adiș 98.
- Fintinele**, sat, la Cîrligătura; <în Popești, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Giurgiu Stîngăci 64.
- *Fintinele** (unde sînt ~), sat, sub Caragine, pe Dobrușa; <azi R. S. S. Moldovenească, la sud de Dobrușa, c. Recești, r. Rezina>. întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Fintinele** (Fintirele), sat, <pe Siret; în or. Pașcani, j. Iași>; întărit cu imunități m-rii Neamț 266, 273.
- <Fintinele, sat, c. Puiești, j. Vaslui>**, v. Fintirele; fintină în ~, v. Prozloane; <hotar> Îngă ~, v. Ezăreanu (hotarul lui ~).
- Fintîni**, v. Două ~, Pîrlul Fintînlor.
- Fintirele** (Fintirele, Cîrniceni), sat, pe Po-brata; <Cîrniceni, c. Țigănași, j. Iași>; dăruit de Cîrstea m-rii Neamț și întărit acesteia 269, 289, 290.
- Firău** (Forou, Forov), boier în sfat 142—145, 152, 156, 159, 161, 163, 168, 173, 175, 177, 179, 180, 183, 184, 187.
- <Firănești, sat, c. ~, j. Galați>**; seliște Îngă ~, v. Radlei (seliştea lui ~), Radul (seliştea lui ~), Șchel (seliştea Scheilor).
- <Fișcani>**, sat, v. Stănelul Hotnog (unde sînt casele lui ~).
- Flăminzi**, v. Gîrla Flăminzilor.
- Foali**, v. Ștefan ~.
- Folea**, v. Stolan ~ (unde a fost ~).
- Foltești** (seliştea Folteștilor), pe Prut <s. ~, c. ~, j. Galați>, întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280; sat Îngă ~, v. *Fărești;
- gîrlă Îngă ~**, v. Gîrla Flăminzilor; gîrlă și iezir în ~, v. Covurlui; domeniu domnesc la ~, v. Covurlui (la ~).
- Forov**, v. Firău.
- <Frasin, sat>**, v. Frăsinelul, deal, Dealul Mare, obcină.
- Frăsinelul**, deal <la Frasin, c. ~, j. Suceava>; hotar V.
- Frătăuși**, sat; <Frătăuși Vechi, c. ~, j. Suceava>; boier de la ~ 32, 34, 37, 42, 69, 70, 76, 77, 79, 83, 84, 86, 91, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116—119, 124, 126, 143, 144, 149, 150, 152, 154—160, 162—165, 167, 168, 170, 173, 175—177

- 179—181, 184, 187—189, 192, 194, 196, 197, 199, 201, 202;
v. și Suceava (pe ~).
- Frătăuți**, v. și **Glurgiu de la ~**.
- ⟨**Frătăuții Noi**, sat, c. ~, j. Suceava⟩; sat probabil lângă ~, v. ***Tirnauea**.
- Frățilești**, seliște, pe Gerul; ⟨lângă Mîndrești, c. Valea Mărului, j. Galați⟩; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Friham**, casa lui ~ din Tîrgul de Jos, întărită lui Ion Porcu 282.
- ⟨**Frumoasa**⟩, pîrlu, v. **Fromosul**.
- Frumoasa** (unde iese ~ din pădure), loc, la Tazlău; ⟨azi s. Schitu Frumoasa, c. Balcani, j. Bacău⟩; dăruit lui Toader și lui Lie să-și facă m-re 59.
- Frumoasa**, vale ⟨la Frumoasa, c. Balcani, j. Bacău⟩; loc la obîrșia sa 59.
- Fromosul**, pîrlu, afluent al Moldoviței ⟨la Frumosu, c. ~, j. Suceava⟩; hotar V.
- Frumușel**, pîrlu, ⟨afluent al Zeletinului, la Frumușelul, c. Glăvănești, j. Bacău⟩; sat pe ~ 76.
- ⟨**Frumușelu**⟩, sat, v. **Dragoș** (unde a fost ~).
- ⟨**Fulticeni** (unde a fost Stan Pintece)⟩, sat, v. **Stan** (⟨satul lui⟩ ~).
- Fundea**; primește întărire pentru satul Fundeni 79.
- Fundea** (seliștea lui ~), pe Vaslui; ⟨lângă Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui⟩; întărită lui Oană portar 189.
- ⟨**Fundeanu**, sat c. Drăgușeni, j. Galați⟩; sat în ~, v. **Motoșești**; sate lângă ~, v. ***Piteăești**, ***Vitezești**.
- Fundeni**, ⟨sec. XVI: Lățcani⟩, sat, pe Albinea; ⟨Lițca, contopit cu Doljești, c. ~, j. Neamț⟩; întărit lui Fundea 79.
- Fundești**, seliște, pe Jeravăț; ⟨în Obîrșeni, c. Vînderei, j. Vaslui⟩; dăruită lui Mihail Stîngaci 154.
- Furul**, v. **Lațco ~**.
- Gal** (seliștea lui ~), la Chigeci, pe Salcia ⟨Mare; azi R. S. S. Moldovenească, r. Cahul⟩; dăruită lui Vlad Jicov 215.
- ⟨**Galbeni**, sat, c. Filipești, j. Bacău⟩; moară lângă ~, v. **Andreleu** (moara lui ~); sat lângă ~, v. ***Tulești**.
- Galls**, tatăl lui Coman 33.
- ⟨**Gara Banca**, sat, c. Banca, j. Vaslui⟩; loc pustiu lângă ~, v. **Iapa**; sat lângă ~, v. ***Ileaș** (unde a fost ~).
- Gavrill**, iereu; traduce act (menț. tirzie) 193.
- Gavrill**, vătămă; seliștea undi au șăzut ~ vătămă, întărită 247.
- Gavrill** (undă au șăzut ~ vătămă), seliște, pe Crasnaleuca; ⟨lângă Crasnaleuca, c. Coțușca, j. Botoșani⟩; întărită popii Ioan 247.
- Gavrill Conachi**, vornic; autentifică copie (sec. al XIX-lea) 6.
- Gavrillăușl**, seliște, aproape de granița leșească ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Gavrilești, c. Ivancicăuți, r. Coțmani, reg. Cernăuți⟩; dăruită lui Mihail logofăt și fratelui său, Duma, pentru a-și întemeia sat 254; sat întărit lui Mihail logofăt 260.
- ⟨**Gavrilești**⟩, sat, v. **Gavrillăușl**.
- ⟨**Gălășești**⟩, sat, v. **Mihlea Tavă** și **Stan aprodul** (unde este casa lui ~).
- Gănescul** (unde a fost Neagoe ~), sat, pe Plotunița; ⟨Gănești, c.s. Tîrgu Frumos, j. Iași⟩; dăruit Matusiștei 113.
- Gănescul**, v. și **Toader ~**.
- ⟨**Gănești**⟩, sat, v. **Gănescul** (unde a fost Neagoe ~).
- Găunoasa**, pîrlu, ⟨afluent al Gerului⟩, și vale ⟨la Puțeni, azi Valea Mărului, c. ~, j. Galați⟩; întărite, de la obîrșie pînă la gură, lui Cernat Ploscar și fratelui său Șteful 280.
- Geamlă**, v. **Barbă ~**.
- Gemenele** (slav: Blisceatul), iezere, pe Prut, ⟨la confluența cu Larga; azi R.S.S. Moldovenească, c. Larga Nouă, r. Cahul⟩; întărite m-rii Moldovița 272; prisacă lângă ~, v. **Brumar** (prisaca lui ~).
- Gemenie**, v. **Locurile Gemenie**.
- ***Gemnești** (unde a fost Barbă Geamlă, seliștea lui Nenovici), sat, pe Topolița; ⟨lângă Tîrpești, c. Petricani, j. Neamț⟩; dăruit m-rii Neamț 50; întărit cu imunități aceleiași m-ri 266, 273.
- Geredzea**, pîrlu la Vama ⟨c. ~, j. Suceava⟩; hotar V.
- Gerul**, pîrlu; ⟨afluent al Bîrladului la Piscu, c. ~, j. Galați⟩; sate pe ~ 280.
- Ghedeon**, pisarul doamnei; scrie acte 71, 76, 77, 79, 105, 106, 109, 110, 117, 129, 138, 158; ispravnic de act 116.
- Ghelebl Miclouș**, tatăl lui Iacobu 28.
- Gheni**, v. **Vasile ~**.
- Gheorghe**, mitropolit; traduce și autentifică act (sec. al XVIII-lea) 99.
- Gheorghe Duca**, posesorul unui act (1832) 211.
- Gheorghile Evloghile**, traduce acte (1780) 98, 248.
- Gherasim Putneanul**, ieromonah; traduce act (1787) 109.
- ⟨**Gherăești**⟩, sat v. **Blărești**.
- Gherelu**; primește danie satele unde au fost Colun, unde au fost Clopot ș.a. 232.

G

- Ghereu** (unde este casa lui ~), sat, pe Studenet; <Gherghești, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Ghereu 232.
- <Ghergheleu, sat, c. Codăești, j. Vaslui>; sat în ~, v. Minjeli.
- <Gherghești>, sat, v. **Ghereu** (unde este casa lui ~).
- Gherman** vătăman; satul unde a fost vătăman ~, dăruit 52.
- Gherman**, vânător de pe domeniul domnesc de la Volhoveț 231.
- Gherman** (flintă lui ~), loc, lângă Voloca, <azi R.S.S. Moldovenească, lângă Ciuciuleni, c. ~, r. Călărași>; întărit lui Vlad Adiș 98.
- <**Ghermănești**, sat, azi R.S.S. Moldovenească, c. Suhuluceni, r. Orhei>; dealuri la sud de ~, v. Culișău;
- sat lângă ~, v. *Nehla (unde este ~).
- <Ghetlova>, sat, v. Detelev.
- <Ghicani>, sat; v. **Blea** (satul lui Giurgiu ~); sat lângă ~, v. *Balosnești.
- Ghidea**, boier în sfat 2.
- <Ghindăoani, sat; v. Hlndău;
- sate lângă ~, v. *Munteni, *Solomonești.
- Ghinea** (Ginea), vistier, în sfat 269, 270, 275.
- Ghlocu**, „tovarăș” al lui Pitic, Vâscan ș.a.; primește întărire pentru Șărbești 44.
- <Ghirova sau Hirova>, sat, v. Rosomae (dvo-riștea lui ~).
- Gloltan**, sat, la Glod, la Cîrligătura; <în Popești, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Giurgiu Stîngaci 64.
- <Glov, sat, c. ~, j. Neamț>; sat probabil lângă ~, v. *Lincea.
- Glulă**, boier în sfat 1.
- Giulea**, socrul lui Șoldan Petru 30.
- Giulea**, v. și **Jula**.
- Giulești**, sat, mai jos de Hrlău; <în Hodora, c. Cotnari, j. Iași>; dăruit lui Toder Pobrăteanu 171.
- Glumătășeni**, sat, pe Jijia; <Jumătășeni, con-topit cu Jijia, c. Albești, j. Botoșani>; întărit lui Jurju Jumătate 99.
- Giumetatevici**, v. **Glurghu Jumătate**.
- Glurea** Dragoteseul; primește danie satele Volodăuți și Cernaucă de Sus 34.
- <Glureani, sat, c. Găgești, j. Vaslui>; sat lângă ~, v. *Mleșinești.
- Glurgha**, fratele lui Cristea Negru; primește danie Iazărul Roșu 172.
- Glurgha Molan**; primește danie satele Moenești și Tătești și poiana lui Belegheat 202.
- <Giurgești>, sat v. **Glurghu** (hotarul vechi al lui ~).
- ***Glurghică** (<satul lui> ~), sat, lângă Malici (unde a fost ~); <azi R.S.S. Ucraineană, lângă Malinți, c. ~, r. Hotin, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Glurghu**; se judecă și pierde partea sa din Tamirțașinți 105.
- Glurghu**; primește danie satul unde este jude Fătu și Ilie 134.
- Glurghu**, comis, fratele lui Oană Lihaci; în sfat 231.
- Glurghu**, <diac>; scrie act domnesc 265.
- Glurghu**, fiul lui Durnea Ceatariul (?), fratele lui Petru Durnea și al lui Ion; primește întărire pentru satul Durnești 116.
- Glurghu**, fiul lui Petru, fratele lui Macrea ș.a.; primește întărire pentru o jumătate din satul Faurei, pentru satul Mirosălăvești ș.a. 94.
- Glurghu**, fiul lui Tîmpa, fratele lui Miclăuș ș.a.; primește danie satele Rusești și Sclipotești 226.
- Glurghu**, fiul popii Ioil; primește danie un loc la Cîrligătura pentru a-și face m-re 130.
- Glurghu**, globnic; în sfat 5, 59, 60.
- Glurghu**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Glurghu** (<hotarul lui> ~), <la Strungă; s. Crivești, c. Strunga, j. Iași>; în hotar 13.
- Glurghu** (hotarul vechi al lui ~), pe Topoliță; <s. Giurgești, în Tirpești, c. Petricani, j. Neamț>; în hotar 50.
- Giurgiu**, v. și **Borilea** lui ~, **Clunca** ~, **Iuga al lui** ~, **Văratecul** lui ~.
- Giurgiu** al lui Jumătate, v. **Glurghu Jumătate**.
- Glurghu Blea**, fratele lui Mihail Stîngaci; primește danie satul lui de pe Smila 154; v. și **Blea** (satul lui Giurgiu ~).
- Glurghu Bildaru**, jude; satul unde este (a fost) jude Stoian și ~, dăruit 144, 240; v. și **Stolan** și ~, sat.
- Glurghu Cable**, boier în sfat 231.
- Glurghu** (Jurj) de la Frătăuți, staroste, fiul lui Dragomir Albu, fratele lui Tador, al lui Dimitrie ș.a., tatăl lui Ivașco și al lui Danco 4, 83, 119, 231; primește danie satul <Frătăuți> 4; dă în schimb satul Corjdanăuți 83; în sfat 19, 22—25, 27—35, 37, 39, 40, 42, 47, 48, 52—54, 56—58, 60—71, 74—82, 84, 86, 88—91, 93, 94, 98, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116—118, 124, 125, 142—145, 148—152, 154—165, 167—170, 173, 175—177, 179—181, 183, 184, 187—189, 192, 194, 195, 197, 199, 201, 202, 210, IV, V, VII, VIII; hotarnic 33; jupan 51.
- Glurghu de la Volhoveț**, boier în sfat 2, 13, 17—19.
- Glurghu Drăgușanul**, fratele lui Alexa; primește danie satul Drăgușani, un loc pe Stavnic ș.a. 235.
- Glurghu** (Giurge, Jurju) **Jumătate** (Jiumotate, Jomătate, Jometate, Jomotate, Jumetate), al lui Jumătate (Giumetatevici), fiul lui Ion Jumătate, fratele lui Șteful și al lui Mîndrea; primește întărire pentru satele Giumătășeni, Deleni și Miclăușeni, moștenite de la tatăl său 99; în sfat 45, 60, 62, 64, 65, 67, 69, 70, 74—82, 84, 86, 88—91, 93, 94, 97, VII; vornic; în sfat 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116, 117.

- Glurglu Platră** (Pietră), soțul Neagăi 181; în sfat 139, 148—151, 154, 157, 158, 160, 165, 167, 168, 170, 173, 175—177, 179, 184, 187—189, 192, 194—199, 201, 202, 219.
- Glurglu Spenea**, boier în sfat 22, 24, 27—32, IV, V.
- Glurglu Stîngaiei**; primește danie și întărire pentru satele Popești, Fîntinele ș.a. 64; satul unde este casa lui ~, v. **Popești**.
- Glurglu Straviei**, fratele lui Ștefan și al lui Costea; primește întărire pentru satele unde sînt Șerba Paușescu și Lazor, unde sînt Neag Bărbosul și Dragomir Albu ș.a. 62; în sfat 48, 54, 84, 152.
- Glurglu Ungureanu**, unchiul lui Ulea și al lui Luca; primește danie satele Porcești, Neghișești ș.a. 24 și le dăruiește nepoților săi 183; satul unde a fost ~, v. **Ungureni**.
- Glurglu Vereșeae**, tatăl lui Toma; în sfat 205, 207.
- Glurglu Vlișniță**, boier în sfat 237.
- Gidîniș** (unde este curtea lui <Negru>), sat, la Coble; <c. Sagna, j. Neamț>; dăruit de Negru m-rii Bistrița 41; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- Gînea**, v. **Ghinea**.
- Gîrbovăt**, pîrlu, <afluent al Bîrladului la Băcești, c. ~, j. Vaslui>; sat pe ~ 9.
- Gîrbovătii** (în ~), sat; <Țibăneștii Buhlii, c. Băcești, j. Vaslui>; dăruit lui Țiban 9.
- Gîrbovul**, v. **Manol** ~.
- Gîrceni**, sat, v. **Gîrlește**.
- Gîrlește**, sat, pe Racova; <Gîrceni, c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Tofan 170.
- Gîrdu**, <diac>, tatăl lui Isaia; scrie act 21.
- Gîrdu**, v. și **Isaia** al lui ~.
- Gîrla de la Bîrlad**; <îngă Gîrleasca, contopit cu Nămolosa, c. ~, și îngă Tudor Vladimirescu, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Gîrla Flămînzilor**, pe Prut; <îngă Foltești, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Gîrlanlele**, podul lui ~, <la Cîrlani, azi R.S.S. Moldovenească, Stejăreni, c. Lozova, r. Călărași>; hotar 47.
- Gîrleasca**, sat, v. **Gîrlești**; gîrlă îngă ~, v. **Gîrla de la Bîrlad**.
- Gîrlești** (unde a fost Șteful), sat, pe Bîrlad; <Gîrleasca, contopit cu Nămolosa, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Gîrtan** (Gîrten), <hotarul lui ~>, pe Tazlău; <în Brătîla, c. Helegiu, j. Bacău> 10, II.
- Gîrtanul**, sat, pe Tazlău, mai sus de Gîrtan; <îngă Bălăneasa, c. Livezi, j. Bacău>; dăruit lui Stroe și Ion 10.
- Glăvănești**, numit și **Sănătești**, sat, v. **Sinata** (unde este casa lui ~).
- Glod** (la ~), <a doua jumătate a sec. XV: Glodeni>, sat, pe Tutova; <îngă Cristești, c. Puiești, j. Vaslui>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Glod**, sat, v. și **Glodeni**.
- Glod**, top. <la Adășeni, c. Avrămeni, j. Botoșani>; sat la ~ 98.
- Glod**, top. la Cîrligătura, <în Popești, c. ~, j. Iași>; sat la ~ 64.
- Glod**, top. pe Miletin; <la Șipote, c. ~, j. Iași>; hotar 60.
- Glodeni**, pîrlu, v. **Crasna**.
- Glodeni**, sat, pe Crasna; <inclus în Buciumi, c. Valea Ursului, j. Neamț>; întărit lui Alexandru spătar în urma judecării cu Mîndrea 156; v. și **Crasna**, pîrlu și vale cu sate.
- Glodeni**, sat, <pe Stavnic; aparținînd or. Negrești, j. Vaslui>; loc de prisacă la ~ 235.
- Glodeni** (unde este Nenciul jude), sat, pe Vorona; <îngă Vorona Mare, c. Vorona, j. Botoșani>; dăruit lui Hodco Costici, soției sale, Vasutca, și fraților ei 120.
- Glodeni** (Glod), sat, la obîrșia Pîrlului Alb; <îngă Corni, c. Bodești și îngă Soci, c. Ștefan cel Mare, j. Neamț>; în hotar 71; întărit lui Mic Crai 250.
- Glodeni**, sat, v. și **Glod** (la ~), Stan (unde a fost cneaz ~).
- Glodosul**, pîrlu, v. **Soloneț**.
- Goelman** (Gocimănești), sat, pe Orbic; <Goșmani, c. Români, j. Neamț>; sat mai sus de ~ 90; jumătate de sat dată de Costea logofăt, în schimbul satului Buciumeni, lui Oancea și lui Ilea și întărită acestora 218; biserica lui ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Golan**, comis; în sfat 280—284, 288, 290.
- Golan**, pisar; scrie act 5.
- Golea**, țigan, tatăl lui Nicola și al lui Can... 75.
- Golimboanle**, sat, cu vad de trecere, <pe Siret; îngă Cosmești, c. ~, j. Galați>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Golovat**, v. **Boris** ~.
- Golovca** (unde este ~), sat, v. **Callnăuș**.
- Goraet**, v. **Horaet**.
- Gordinești**, sau **Horbinești**, sat, v. **Neagăuș**.
- Gornești**, sat, v. **Gorunești**.
- Gorodîște**, v. **Horodîște**.
- Gorunești**, sat, la obîrșia Gerului, mai jos de Cernătești; <Gornești, contopit cu Smulți, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Goșmani**, sat, v. **Goelman**; sate îngă ~, v. ***Cărbunești**, ***Zagoreni**.
- Gotovțea**, pîrlu, v. **Cotovțea**.
- Grabăuș**, sat, pe Prut; <îngă Ciulinești, contopit cu Probota, c. ~, j. Iași>; întărit m-rii Pobrata 243.
- Grabăușul** (unde stau ~, unde a stat Radul), sat, la capătul de sus al Culișului, <la Moiantinul de Jos; azi R.S.S. Moldo-

venească, Văsieni (?), c. Suhuluceni, r. Orhei); întărit lui Mihail de la Doroloi 175.

⟨Grajduri, sat, c. ~, j. Iași⟩; sat în ~, v. Sîrbi.

⟨Grași, sat lngă ~, v. *Băloșeni.

Grăd (seliștea lui ~), la Chigheci; ⟨probabil lngă dealul Grădiște de la obârșia Crihanei, azi R.S.S. Moldovenească, în c. Lebedenko (fostă Crihana Nouă), r. Cahul⟩; dăruită lui Vlad Jicov 215.

Grădlu, ȧigan; întărit lui Ion Porcu 282.

Grămești, sat, pe Siret; ⟨c. ~, j. Suceava⟩; în hotar 99.

Grecul, v. Manoli ~.

Greul, v. Miclea ~.

*Grilești, sat, ⟨pe Cracău; lngă Căciulești, c. Girov, j. Neamț⟩; biserică de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

*Grilești, sat; ⟨lngă Caracław, c. Bîrsănești, j. Bacău⟩; în hotar II.

Grigorăuți, sat, pe Siret; ⟨Grigorești, c. Siminicea, j. Suceava⟩; întărit lui Cupcici vornic 103.

⟨Grigorești, sat, v. Grigorăuți; sat mai jos de ~, v. Drăgan (unde este) ~⟩.

Grineo (Grinca, Hrincu), boier în sfat 22, 24, 25, 27, 30, 31, 34, 36—41, 45, 47, 48, 50—54, 56—58, 60, 61, IV, V.

⟨Grineacica, sat, v. Ugrinăuți.

⟨Grivlă, sat, c. ~, j. Vaslui⟩, v. Ș<che>leni; sat lngă ~, v. *Llești.

Gribovul, v. Manoli Gribovul.

Groza, fratele lui Mihail; primește danie satul Clicicăuți 126.

Grozav, fiul lui Moșoșel de la Vinea; vinde o jumătate de sat 180.

Grozăști, sat, pe Oituz; ⟨Grozești, azi Oituz, c. ~, j. Bacău⟩; dăruit lui Domoncuș stolnic, fratelui său, Blaj, și lui Iacob, fiul lui Ghelebi Miclouș 28.

Grozea, viteaz; în sfat 2, 9.

Grozea (hotarul lui ~), loc pe Racovă; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Groznița (fost Grozinți), c. Bălcăuți, r. Briceni⟩; în hotar 88, 103.

*Grozești lui Marco, ⟨sec. XVII: Mărcești, sat; ⟨în hotar cu ȧrgul Tecuci; m. ~, j. Galați⟩; întărit lui Ion Porcu 282.

⟨Grozești, sat, azi Oituz, c. ~, j. Bacău⟩, v. Grozăști;

sate lngă ~, v. *Lasăuți, *Stanăorești.

⟨Groznița, fost Grozinți, sat⟩, v. Grozea (hotarul lui ~).

Gruban; primește întărire pentru satele Șușnești, Cărpăciunești ș.a. 125.

Grumăzești, sat, ⟨la obârșia Elanului; Grumezoaia, c. Hurdugi, schimbat în 1974 în Dimitrie Cantemir, j. Vaslui⟩; vîndut de Stan posadnic lui Toader Gănescu și întărit acestuia 257;

sat în ~, v. Oană (unde a întemelat ~).

⟨Grumezoaia, sat, v. Grumăzești.

Gura Băseului, loc, la confluența Băseului cu Prutul; ⟨în s. Boscoteni contopit cu Românești, c. ~, j. Botoșani⟩; act scris la ~ 141;

v. și Băscăcăuți.

Gura Cracăului, sat, ⟨pe Bistrița; inclus în Roznov, c. ~, j. Neamț⟩; biserică de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Neamț 267; act scris la ~ 106, 200.

Gvozduți, sat, pe Vilie; ⟨azi R.S.S. Ucraineană, Gvâzdăuți, c. ~, r. Securenii, reg. Cernăuți⟩; dăruit lui Ivașcu Vladiciu 49.

H

Hacevici, v. Vonle ~.

Hacșee Leș, top. (?), pe Ciuhur; ⟨azi R.S. Moldovenească, lngă Chetroșica Veche, c. Parcova, r. Edinița⟩; sat lngă ~ 103.

Halmaș, stolnic; în sfat 118—120.

Haluca (sub ~, gruiul Halucăi), munte, ⟨în Munții Stănișoarei; la limita dintre j. Neamț și j. Suceava⟩; hotar VIII, X.

⟨Hancăuți, sat, v. Ivancăuți.

Haracea, sat; ieromonah din ~ 5.

Hasnaș (unde este Neagu Barbosu și Dragomir ~), sat, la Cîrligătura; ⟨Hăsnășeni, contopit cu Cogeasca, c. Lețcani, j. Iași⟩; întărit lui Toader și Petru, fiii lui Ștefan Stravici și unchilor lor, Giurgiu și Costea 62.

⟨Havriilești sau Gavriilești, sat, v. Gavrilăuți.

⟨Hălărești, sat, c. Iana, j. Vaslui⟩; sate lngă ~, v. *Temeșești (unde a fost Drăguș Teameș), *Temeșești (unde a fost Teameș Petru cel Bătrîn).

Hălmăgești, sat, pe Tutova, ⟨sub Cetățea; în Stîncășeni, c. Vovnești, j. Vaslui⟩; întărit popii Iuga 125.

⟨Hănțești, sat, v. Hențăuți.

⟨Hăpăi sau Dobronăuți, azi Alunișul, sat, v. Dobrinăuți.

⟨Hărlicești, sat, în Orbic, contopit cu or. Buhuși, j. Bacău⟩; sat în ~, v. Molnești.

⟨Hărlicești, Hărnicești, sat, v. și *Hernicești.

Hărțăgan, v. *Stan ~ (unde a fost ~), sat.

⟨Hăsnășeni, sat, v. Hasnaș (unde este Neagu Barbosu și Dragomir ~).

⟨Heci, sat, v. Hetece.

Heghetș (seliștea lui ~), ⟨pe dreapta Ichelului; azi R.S.S. Moldovenească, Reciulă (?), c. ~, r. Călărași⟩; în hotar 108.

Heleșteu, loc., v. Iaz, sat.

Hemeluș, loc la Lucăcești, ⟨contopit cu or. Moinești, j. Bacău⟩; hotar IX.

Hențăuți, sat, pe Siret; ⟨Hănțești, c. Adîncata, j. Suceava⟩; întărit lui Cupcici vornic 103.

Hereea, hotarnic 264.

Herlic (unde au fost casa lui ~), sat, v. **Molnești**.

Herlic, v. și **Tatul** ~.

<Herlicești>, sat, v. ***Hernicești**.

Herman, fratele lui Iațco; primește întărire pentru satul lui de pe Voitin 65.

Herman, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Herman, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Herman și Iațco (unde este casa lui ~, satul lui ~), <a doua jumătate a sec. XV: Voitinul>, sat, cu m-re și loc de cosit, pe Voitin; <Voitinul, c. Gălănești, j. Suceava>; întărit lui Herman și fratelui său, Iațco 65.

***Hernicești**, <sec. XVI—XVII: Hărlicești, Hărnicești, Herlicești>, sat; <Îngă Balomirești, contopit cu Bira, c. ~, și Îngă Sagna, c. ~, j. Neamț>; în hotar 79.

<Hertioana de Jos și Hertioana Răzeși>, sate, v. **Cirlileani**.

Herța, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 283.

Herța, sat, pe Prut; <azi R.S.S. Ucraineană, Herța, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Hetea, sat, pe Siret; <Heci, c. Lespezi, j. Iași>; în hotar 25.

Hindău, sat; <Ghindăoani, c. Bălățești, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Hirje, v. **Bode** ~.

<Hirova sau Ghirova>, sat, v. **Rosomac** (dvoriștea lui ~).

Hindău, v. **Șarban** ~.

Hirlău, tirg; <or. Hirlău, j. Iași>; boier de la ~ 8, 10, 11, 13, 17—19, III;

judecători din ~ 187, 277; desetina de vin de la ~ 288;

cuturi la ~ 187;

în hotar 99, 171, 243, 277;

v. și **Birlade** la ~.

Hirloveanu, v. **Slav** ~.

<Hirtop, sat, c. Preutești, j. Suceava>; sat Îngă ~, v. ***Clorsăcești**.

<Hirtop>, sat, v. și **Virtopul**.

Hlăpești (Hlapești), sat, pe Pîrlul Alb; <c. Dragomirești, j. Neamț>; jumătate de sat, partea de la Mălești, dăruită lui Mic Crai 250; întărit cu imunități m-rii Neamț 273; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI; bucovina de la ~ și drumul ce vine de la ~, hotar 38; sat Îngă ~, v. ***Mălești**.

<Hliboca, azi Hulubești>, sat, v. **Hluboca**, loc.

Hlivești (corupt: Hijișcea), cătun al satului Coțnăianul Mare; <azi R.S.S. Ucraineană; Clivodin, c. ~, r. Coțmani, reg. Cernăuți>; dăruit de domn soacrei sale, Anastasia 35.

Hluboca, loc pustiu, la Holmul Negru; <s. Hliboca, azi Hulubești, c. Pomirla, j. Botoșani>; dăruit lui Hudici vornic 184.

<Hobalna, Hobana>, pîrlu, v. **Hudalna**.

Hodeo de la Mamurinți, fratele lui Leu; în sfat 48, 70, 74, 84, 152, 156, 159, 161—163, 168, 184.

Hodeo de la Tețina; în sfat 13, 17.

Hodco și **Măciucă** (unde a fost ~), sat, v. ***Colesău**.

Hodeo al lui Crețul; primește danie două locuri pustii pe Cula 157.

Hodeo Costel (Costea), postelnic; primește danie satele Huețeni, Sinești ș.a. 120; în sfat 69, 70, 75, 78, 80, 83—85, 88, 89—91, 93, 94, 100, 101, 103, 165, 167, 170, 181, 188, 189, 196, 199, 228—230, 232—235, 237, 240, 242, 243, 250, 260.

Hodeo Șubor, boier în sfat 274, 275.

***Hodor** (biserica de la ~), sat; <probabil Îngă Piatra Neamț, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultare m-rii Bistrița VI.

***Hodor Burelue** (Burcic; unde a fost ~, unde este ~), sat, pe Miletin, mai jos de Șipote, <c. ~, j. Iași>; dăruit lui Mihul pisar și fratelui său, Tador gramatic 234, lui Mihail logofăt 252.

<Hodora, c. Cotnari, j. Iași>; sat în ~, v. **Glulești**.

<Hodorăuți>, sat, v. **Hodorocinți**.

Hodorocinți, sat, pe Vilie; <azi R.S.S. Moldovenească, Hodorăuți, c. ~, r. Briceni>; dăruit lui Ivașcu Vladicicu 49.

<Hoisești>, sat, v. **Moșînți**.

<Holboaca, sat, azi R.S.S. Moldovenească, c. Ghetlova, r. Orhei>; locuri pustii Îngă ~, v. **Două Fintini** (la ~).

Holm, v. **Fintina** de la ~.

Holmul Negru, deal <la Hluboca sau Hliboca, azi Hulubești, c. Pomirla, j. Botoșani>; sat la ~ 184.

<Holohorii de Sus și Holohorii de Jos, sat>, v. **Racovăț** (pe ~), loc.

***Homicești**, sat, la Bîcovăț, <Între Bîc și Sadova; azi R.S.S. Moldovenească, Îngă Sadova, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47.

Homor, m-re; <în s. Mănăstirea Humorului, c. ~, j. Suceava>; hram, v. **Adormirea Maicii Domnului**; citori 40, 81, 90; primește danii și întăriri de sate și seliști 40, 81, 90, 251, scutire de vamă 258.

Homor, pîrlu, <afluent al Moldovei la or. Gura Humorului, j. Suceava>; seliște și m-re pe ~ 81, 90.

Horaeț, frate cu Stanislav; în sfat 48.

Horaeț, vistiier; în sfat 10, 11, III; ceașnic; în sfat 13;

de la Hotin; în sfat 17.

Horaeț, v. și **Mie** ~.

Horaești (Horățești), sat, <pe Almaș; în s. Almaș, c. Gircina, j. Neamț>; întărit lui Baico 147; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Horaețle lui Coșariel, stăpîniri, pe Jijia, la gura Liubanei și a văii lui Lazăr; <probabil în c. Corlăteni, j. Botoșani>; în hotar 103.

- Horaltă**, tatăl lui Ivașco 194.
- Horățești**, sat, v. **Horățești**.
- <Horbinești, Gordinești>**, sat, v. **Neagăușl**.
- Horga** (unde a fost ~), sat, v. **Horgeștl**.
- Horge**, v. **Bode Hlrje**.
- Horgeștl** (unde a fost Horga), sat; **<Răspochi, contopit cu Căuia, c. Dealul Morii, j. Bacău>**; întărit lui Miclăuș Răspop 220.
- <Horla, c.s. ~, m. Roman, j. Neamț>**; sat în ~, v. **Pancăușl**.
- Horincea**, pîrlu, **<afluent al Prutului lângă Rogojeni, c. Suceveni, j. Galați>**; sate pe ~ 163.
- Horlăgani**, sat; **<Horlăceni, c. Șendriceni, j. Botoșani>**; curtea doamnei Mărgărita, mama lui Petru voievod, din ~ 1; act scris la ~ 1.
- Horodlște**, deal; **<azi R. S. S. Moldovenească, la sud de Miclăușeni, c. ~, r. Călărași>**; hotar 47.
- Horodlște** (sub ~), sat, pe Ciuhru; **<azi R. S. S. Moldovenească, c. Pociumbeni, r. Edinița>**; întărit lui Lazăr, Stanciu și Costea, fiul lui Ion vornic 90.
- Horodnle**, m-re; **<în s. Horodnicul de Jos, c. Horodnic, j. Suceava>**; hram, v. **Înălțarea Crucii**; sat întărit m-rii ~ 197, cu imunități 249.
- <Horodnicul de Jos și Horodnicul de Sus, sate, c. Horodnic, j. Suceava>**; sate probabil lângă ~, v. **Radomir** (satele lui ~, ocolul lui ~); sat lângă ~, v. ***Balașnăușl**.
- <Horoiața>**, pîrlu, v. **Hovrăleata**.
- Hotarul lui...** = *pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în slăbănirea căreia este arătat hotarul*.
- Hotln**, tîrg și cetate; **<azi R. S. S. Ucraineană, or. ~, reg. Cernăuți>**; dregători (pîrcălăbi) de la ~ 5, 13, 17, 148, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201, 203, 205, 217—220, 259, 275, III, IX; sat sub ~ 161; act scris la ~ 143.
- Hotln**, ținut; sate din ~ 118 (sec. XVII), 217.
- Hotnog**, v. **Stancelul ~**.
- Hovrăleata**, pîrlu; **<Horoiața, affluent al Brladului la Banca, c. ~, j. Vaslui>**; poiană la ~ 213.
- Hovrăleata** (la ~), poiană, pe Horoiața; **<lângă Banca, c. ~, j. Vaslui>**; dăruită lui Cozma Pivnicierul 213.
- Hrăste**, giude; satul unde au fost ~ giude, întărit 98.
- Hrăste** (unde a fost ~ giude), sat, pe Lăpușna; **<azi R. S. S. Moldovenească, Cristești,**
- c. Iurceni, r. Călărași>**; întărit lui Vlad Adiș 98.
- Hrețea**, sat, pe Suceava; **<în Bosanci, c. ~, j. Suceava>**; dăruit Mitropoliei Moldovei 17.
- Hrincu**, v. **Grlnco**.
- Hrlnca**, spătar; în sfat 280—282, 284, 285, 288.
- Hristea**, v. **Cristea**.
- *Hristenl**, sat (menț. tîrzie); **<azi R. S. S. Moldovenească, lângă Chițcani, c. ~, r. Tiraspol>**; prisaca de la ~, v. **Zagorna**, iezer și prisacă.
- Hristofor** (Cristafor, Hristodul), gramatic; scrie acte 177, 197, 205, 211, 217, 232, 234, IX.
- *Hrișani**, sat, la Botne, la gura Cunilei; **<azi R. S. S. Moldovenească, mai jos de Plrjolteni, c. ~, r. Călărași>**; dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului său, Petru 84.
- Hrișcan**, v. **Costea ~**.
- Hrlfă**, tătar; întărit cu sălașele sale Mănăstirii din Poiană 229.
- Hrlțeva** (sec. al XVII-lea: Cerlina Mare), sat; **<azi R. S. S. Ucraineană, Cerlena, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>**; act domnesc pentru ~ 208.
- Huba** (unde a fost ~), loc, pe Nechid; **<la schitul Nechit, în s. Nechit, c. Borlești, j. Neamț>**; m-re unde a fost ~ 101.
- Hubalna**, pîrlu; **<Hobana, Hobalna>**, affluent al Brladului **<la Ciortolom, c. Tutova, j. Vaslui>**; sat la confluența sa cu Brladul 85; sat pe ~ 163.
- *Hubalna** (unde cade ~ în Brlad), **<sec. al XVI-lea: Roșcani>**, sat; **<lângă Ciortolom, c. Tutova, j. Vaslui>**; dăruit lui Danciul și lui Va... 85.
- Hudlel**, v. **Petru ~, Roman ~**.
- Hueț** (unde este ~), sat, v. ***Huețenl**.
- *Huețenl** (unde este Hueț), sat, cu moară, **<la gura>** Voronei; **<în c. Vorona, j. Botoșani>**; dăruit lui Hodco Costici, soției sale, Vasutca, și fraților ei 120.
- <Hulubești, fost Hliboca, sat>**, v. **Hluboca**, loc.
- Humor**, v. **Homor**, m-re și pîrlu.
- Hurduga**, vîrf, **<în munții Bistriței; c. Poiana Teiului, j. Neamț>**; hotar VIII, X.
- <Hurdugl, sat, c. Dimitrie Cantemir, j. Vaslui>**; seliște lângă ~, v. **Berevol** (seliștea lui ~).
- <Hușl, oraș, j. Vaslui>**; sat în ~, v. **Leucugești**; sate lângă ~, v. ***Cralnicești, *Fetoegști, *Spărietul** (satul lui ~).
- <Hușl, sat, c. Preutești, j. Suceava>**; sat în ~, v. **Coposești**.

I

- Iaeăcl**, giude; satul unde a fost giude ~, întărit 98.
- Iaeăcl** (unde a fost giude ~), sat, pe Vîlhouti, la Glod; **<Adășeni, c. Avrămeni, j. Botoșani>**; întărit lui Vlad Adiș 98.
- Iachim**, fratele lui Stan Babici, al lui Andriaș ș.a.; primește danie satul Jicovul de Sus 152.
- Iachim** al lui Callian, martor și chezaș în sfat 48.

- Iacob**, fiul lui Ghelebi Miclouș, fratele lui Blaj și al lui Domoneuș stolnic; primește danie satele Stanișorești, Laslăuți ș.a. 28, Roșiori, unde este Pavel Bulgarul ș.a. 124.
- Iacob** al Orbului (unde a trăit ~), loc de sat, v. **Iacobești**, sat.
- <Iacobenii, sat, c. Dîngeni, j. Botoșani>**; sat în ~, v. **Costea** (hotarul (?) lui ~); sat **Îngă ~**, v. ***Onică** (unde este casa lui ~).
- ***Iacobești**, sat, pe Prut; <probabil **Îngă Stănișorești**, c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Oană portar 189.
- Iacobești** (unde a trăit **Iacob** al Orbului), loc de sat; <**Îngă Dănești**, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Dan vameș III.
- Iaeș** Litavor, locuitor domnesc la Cetatea Albă; primește danie satul Zubrăuți I.
- Iaeș**, pisar; scrie acte 143, 145.
- Iaeș** Pintecosul, vistier; în sfat 54, 61, 70, 74, 77, 101; boier în sfat 142—144, 152, 156, 159, 161, 168, 180, 197, 205.
- Iadriel**, pîrlu; <Idrici, afluent al Bîrladului la Gura Idrici, c. Roșiești, j. Vaslui>; sat pe ~ 230.
- <Iagello>**, v. <**Vladislav ~**>.
- Ialan**, pîrlu; <Elan, afluent al Prutului la Vădeni, c. Cavadinești, j. Galați>; sat la obârșia sa 257; sate și seliște pe ~ 257, 280, 281; sat probabil **Îngă gura sa**, v. ***Badea Brătișanul** (unde a fost ~).
- <Ialpug>**, lac, v. **Îlp**.
- Ianahe Misail**, autentică act (1832) 211.
- Ianachi Mișoglu**, autentică act (1832) 211.
- Ianeul**, fiul lui Tîmpa, fratele lui Miclăuș, al lui Giurgiu ș.a.; primește danie satele Rușești și Scilopotesti 226.
- Ianeul Micleseul**, paharnic; autentică act (1796) 207.
- <Iapa>**, loc pustiu; <la sud de confluența Horaței cu Bîrladul, **Îngă Gara Banca**, c. Banca, j. Vaslui>; dăruit lui Mihail Stîngăci 154.
- Iapa**, vale; <la sud de pîrlul Horața, afluent al Bîrladului la Gara Banca, c. Banca, j. Vaslui>; sat pe ~ 155.
- <Iapa, azi Luminii>**, v. **Cobile**, sate.
- Iași** (Tîrgul Iașilor, Eșii), tîrg; <m. ~, j. ~>; curtea domnească din ~ 134; judecători din ~ 277, 278; act scris la ~ 130; act tradus la ~ (1810) 211, autenticat la ~ (1817) 174; Școala domnească din ~ (1763) 142.
- Iașeo**, <diac>; scrie act I.
- Iașeo**, fratele lui Herman; primește întărire pentru satul lui de pe Voitin 65; satul unde este casa lui și a fratelui său, v. **Herman și Iașeo**.
- Iașeo**, ispravnic de acte 9, 10, 11, 12, III; în sfat 18, 19, 22, 23, 25, 27, IV, V.
- Iaz** (Heleşteu), probabil sat; <în Bahna, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Șteful și Isac 206.
- Iaz** (la ~), <sec. XVII: Stăuceni>; sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Stăuceni, c. ~, r. Hotin, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Iaz** (la ~), <a doua jumătate a sec. XV: Stăuceni>; sat, sub Dumbrava Înaltă; <Stăuceni, în Vorniceni, c. ~, j. Botoșani>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 81, 90.
- ***Iazăr**, sat, <pe Iezer; **Îngă Obârșeni**, c. Voinești, j. Vaslui>; în hotar 232.
- Iazărul Roșul** (Cerlenul), iezor, pe Prut; <azi R. S. S. Moldovenească, în s. Roșu, c. ~, r. Cahul>; dăruit lui Cristea Negrul și fratelui său, Giurgea 172; v. și **Roșul** (la ~), loc.
- <Iazlovet>**, sat, în Polonia, azi R. S. S. Ucraineană, v. **Didrih Buceaschi** de la ~.
- Iazul lui...** = pentru toate cazurile de acest fel, v. *numele persoanei în stăpînirea căreia este arătat iazul*.
- <Ibăneasa>**, pîrlu, v. **Liubana** (Iubăneasa).
- Ichel** (Ichil), rîu, v. **Itchil**.
- Icușanul**, v. **Iucășeanul**.
- <Idrici>**, pîrlu, v. **Iadriel**.
- <Ielova>**, sat, v. **Volhovăț**.
- Iezer**, iaz; <la confluența Pojorței cu Dobrotvorul, c. Motoșeni, j. Bacău>; sat la ~ 260.
- Iezer**, v. și **Iazăr**.
- Iezereanul**; vinde (?) un sat de la Iezer 270.
- ***Iezerul Alb**, sat, <pe Soloneț>, mai sus de Dumini; <azi R. S. S. Ucraineană, **Îngă Dumeni**, c. Costiceni, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; boier de la ~ 236; sat în hotar cu ~ 236.
- <Igești>**, sat, v. **Iugîni**.
- Ignat**, stolnic; primește întărire pentru satele Dobromirești și Balosinești 210, 216.
- ***Ignat** (<hotarul lui> ~), **Îngă Leontinești**, <c. Ardeani, j. Bacău>; în hotar 32.
- Ignat**, v. și **Sfîntul Ignat**.
- Igrîșee**, pîrlu, în satul lui Dragoș Urlat de pe Tutova, <**Îngă Ruși**, c. Puiești, j. Vaslui>; hotar 106.
- Igrîșe**, loc, în satul de la gura Crasnei, <**Îngă Băcești**, c. ~, j. Vaslui>; hotar 9.
- Ilarion**, ieromonah rus; tălmăcește act 5.
- ***Îleas** (unde a fost ~), sat, pe Iapa; <**Îngă Gara Banca**, c. Banca, j. Vaslui>; dăruit lui Moica vornic de gloată și fratelui său, Tador spătar 155.
- Îlea**, fiul lui Stănigă, fratele lui Oancea; dă în schimb satul Bucumeni 218; vinde seliștea Stănigă 254.
- Îliaș**; se judecă și cîștigă 105.
- Îliaș** (Îliaș), ceașnic; în sfat 23—25, 27, 28, 31, 32, 34—41, 45, IV, VII; hotarnic 45; boier în sfat 47, 48, 51—54, 56—58, 60—71, 74—84, 86, 88—91, VII.
- Îliaș**, <diac>; scrie acte 256, 284, 290.
- Îliaș** (Îlie, Îliaș), fiul lui Alexandru cel Bun, fratele lui Ștefan, al lui Petru, al lui

- Alexandru și al lui Bogdan, tatăl lui Roman și al lui Alexandrel;
'voievod, asociat la domnie de tatăl său 20, 36—105, VII;
domn al Moldovei, dăruiește și întărește sate, tătari ș.a. 106—117, 142—145, împreună cu fratele său Ștefan 146—222, VIII, IX;
voievod; împreună cu fiul său, Roman, dăruiește lui Didrih Buceaschi, staroste Podoliei, sate din Moldova 275, domeniul domnesc de la Volhoveț 231; acte de la ~ 286.
- Illaș**, popă, tatăl lui Stanciul Cormohuz și al Negritei, unchiul lui Dragomir Oțel 265.
- Illaș** (Iliiaș) spătar; în sfat 168, 175, 176, 218.
- Illaș**, tatăl lui Andreico și al lui Luca 228.
- Illaș** al lui Negru, fiul lui Cristea Negru 289; în sfat 192, 194.
- Illaș Bonta**, tatăl lui Marco și al Stanei; primește danie satul Bontestii, satul la Două Flintini ș.a. 222.
- Illaș Șanga**; primește danie satele Văsiești, Băsești ș.a. 237;
satul unde este casa lui, v. Văsești.
- Illașeușl** (Iliiașăști, unde este casa lui <Ivan Cautiș>), <sec. al XVI-lea: Căutișeni>, sat, la Coble; <Căutișeni, contopit cu Poiana, c. Negri, j. Bacău>; în hotar 18; dăruit, împreună cu un loc pustiu și cu o moară, lui Ivan Cautiș 151.
- Ilie**, diac; scrie act V.
- Ilie**, jude (?); satul unde este jude Fătu și ~, dăruit 134.
- Ilie**, logofăt; ispravnic de acte 247, 273, 279—285, 287, 288, 290.
- Ilie** (unde este jude Fătu și ~), sat, v. Fătu și Ilie.
- Ilie Vucenle**, autentifică act (1832) 211.
- Ilie**, v. și Illaș.
- Ilieș** (la flintina lui ~), loc, pe Lăpușna, mai jos de Iurceni; <azl R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; întărit lui Vlad Adiș 98.
- Ilieș Lielul**, postelnic, fratele lui Simion; primește danie satele Ivancicăuți și Vancenești 142.
- Ilihno**, v. <Alexândrel>.
- Iliiaș** (unde este Mic și ~), sat, v. Citești.
- Iliiaș**, v. și Illaș.
- Illșeușl**, sat; <probabil inclus în Talpa, c. Birgăuani, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Illșeușl**, sat, c. Ciprian Porumbescu, j. Suceava; sat în ~, v. Săselorl.
- Ilp**, lac, la Dunăre; <azi R. S. S. Ucraineană, Ialpuș, r. Ismail, reg. Odesa>; unit cu Covurluiul 253; lac ce se varsă în ~ (?) 287.
- Ioan**, paharnic; traduce act (menț. tirzie) II.
- Ioan Cormealeu**, fratele lui Trofin; primește întărire pentru satele Brătila de Sus și Brătila de Jos II.
- Ioan**, v. și Ion, Ionașco, Oană.
- Ioanăș**, fiul lui Ștefan al lui Borilă, fratele lui Dragomir; primește danie satele Paș-
- cani, Dragotești ș.a. 45;
satul unde este casa lui și a fratelui său, v. Borilești.
- Ioanăș** (Icaniș, Ioanș, Ivanaș), viteaz; primește danie satele Ciorsaceuți, Vladimirați și Bucurăuți 2; în sfat 5, 9, 11, 13.
- Ioanăș**, v. și Ionaș.
- Ioaniș**, vornic, v. Ion vornic de Suceava.
- Ioaniș**, v. și Ion, Ionaș.
- Ioaniș**, martor și chezaș în sfat 48.
- Ioanș**, Ioanniș, v. și Ionaș.
- Ioll**, popă, tatăl lui Giurgiu; primește danie un loc pustiu la Cîrligătură 130.
- Ion**; primește danie satul Gîrtanul 10.
- Ion**; primește danie satul unde este jude Fătu și Ilie 134.
- Ion**, boier în sfat 237.
- Ion**, <diac>; scrie act domnesc VII.
- Ion**, fiul lui Crăciun Belcescul, fratele lui Petru, al lui Iosif și al lui Andriaș; primește întărire pentru un sat pe Pîrlul Alb și pentru Negoști 38.
- Ion**, fiul lui Durnea Ceatariul (?), fratele lui Petru Durnea și al lui Giurgiu; primește întărire pentru satul Durnești 116.
- Ion**, popă; primește întărire pentru seliștea unde a șezut Gavril vătămă, pentru satul Bogdănești ș.a. 247.
- Ion** (unde este ~), sat, v. Călmănescu (unde este Ion ~).
- Ion** al lui Filea, v. Filea (unde este Ion al lui ~), sat.
- Ion** (Ioanș, Oană) de la Tulova, vornic de Suceava, tatăl lui Lazor, al lui Stanciul și al lui Costea; ctitor al m-rii Homor 40; dăruiește m-rii Bistrița satul unde au fost Maxim și Voinea vătămăni 41; primește danie satele Cornești, Miclăușeni ș.a. 47; vislujenia sa, întărită fiilor săi 90; în sfat 13, 22—25, 27, 29—39, 41, 42, 45, 49—54, 56, 58, 60, 61, III—V; jupan 37, 38, 41, 51;
sate unde sînt curți ale fiilor lui, v. Selștea, Tulova;
seliștea unde este m-reă fiilor lui. v. Dobrin (seliștea lui ~).
- Ion** (Ivan, Oană) Balecan (Baicean, Baico, al lui Baicu), primește întărire pentru satele Dolhești, Negrești, ș.a. 147; în sfat 149, 150;
paharnicul lui Ștefan voievod; în sfat 165, 181, 188, 189, 195, 198, 199, 210, 215—217, 219, 222, 225—227, 229, 230, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243;
fost paharnic; vinde satul Vlașinești 268; se judecă și pierde satele Coleșeuți, Rîșcinți ș.a. 271; în sfat 254—257, 260, 264, 265, 267, 269, 270, 272, 279—285, 288, 290.
- Ion cel Bătrîn** de la Vorona; în sfat 17.
- Ion Bizdiga**, boier în sfat 275.
- Ion Boldur**, vinde satul Săseni 225.
- Ion Călmănescul**, v. Călmănescul.
- Ion Cupelel**, logofăt; scrie act 51; ispravnic de acte 53, 54, 61; în sfat 57, 58, 60;
vornic; primește danie satele Cupca,

- Neagăuți ș.a. 88 și întărire pentru satele Hențăuți, Grigorăuți ș.a. 103; în sfat 62—71, 74—86, 89—91, 93, 94, 97, 99—101, 107, 110, 113, 114, 116, 117, 119, 124, 126, 128, 129, 133, 136—138, VII; diacul său 107; v. și Cupelel (mai sus și mai jos de moara lui ~), loc.
- Ion Detco** (Dedco), boier în sfat 47, 48, 50, 52—54, 56, 58, 60—64, 69, 71, 74—76, 81, 84, 88, 90, 93, 94, 100, VII.
- Ion** (Ioan, Ionașco, Oană) **Jumatate** (Jumătate, Jiumetate, Jomotate, Jumetate), al lui Jumătate, tatăl lui Giurgiu, al lui Șteful și al lui Mîndrea; dăruiește satul Caucelești ș.a. m-rii Bistrița 41; în sfat 17, 18, 22—25, 27—29, 32—34, 36, 37, 40, 41, IV, V.
- Ion Lupașeu**, paharnic; autentifică act (1832) 211.
- Ion Minzul** (Mîndziul, Mîndzul), boier în sfat 233, 246, 264, 279—285, 288, 290.
- Ion Oprîș** (Oprîșac), primește danie satul Oprîșen 72; în sfat 47, 48, 53, 58, 61—64, 69—71, 74—77, 79—81, 83, 84, 88, 90, 91, 93, 94, 100, V, VII.
- Ion Petrovici** (greșit, în loc de Stravici?), boier în sfat 5.
- Ion** (Oană) **Poreu**, martor și chezaș în sfat 48; vistier al doamnei; în sfat 203, 205, 207, 217, 225; dăruiește m-rii Bistrița satul Lucăcești 209, IX; ceașnic; în sfat 228, 232—234, 237, 239, 240, 242, 243, 250, 252, 254—257, 259, 261, 264, 265, 267, 269, 270, 272; boier în sfat 288; primește întărire pentru satele Sirbi, Arămești ș.a. 282; satul unde este curtea lui; v. Poreu.
- Ion Stravici**, boier în sfat 9, v. și Ion Petrovici.
- Ion Talmaclu**, postelnic; autentifică act (1810) 210.
- Ion Țlorăl**, boier în sfat 84.
- Ivan Țollet**, fratele lui Șandru; primește întărire pentru Văratecul lui Giurgiu, unde au fost vilele sașilor 169.
- Ion** (Ioan, Oană), **Ureacle** (Ureachie, Ureacii, Ureche, Urechi), vornic; în sfat 136—139, 181, 188, 189, 195, 199; păharnic; primește danie satele Birgăian, Sirbi ș.a. 176; boier în sfat 215, 216, 219, 222, 225—230, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243, 247, 250, 255, 260, 261, 264, 265, 267, 269—271; primește danie satele unde a fost Stan Hărțăgan, unde a fost casa lui Radu ș.a. 256.
- Ion Uscatul**, v. Useatul.
- Ionaș** (Ioaniș, Ioanș, Ioannș, Ioniș), spătarul lui Iliăș volevod; în sfat 168, 203, 205, 207, 217, 218.
- Ionașco Jiumătate**, v. Ion Jumătate.
- <Ionășeni**, sat, c. Vîrfu-Cîmpului, j. Botoșani); sate între Șerbănești, Zvoriștea, ~ și Vîrfu Cîmpului, v. *Bueurăuți, *Clorsaceuți, *Vladimirăuți.
- <Ionășești**, sat, c. Nicorești, j. Galați); sat în ~, v. Selipotești.
- Ionul**, fratele Marușcăi, cumnatul lui Dan vornic; primește danie satul unde a fost Petriță 114.
- <Iorcani**, sat, v. Iurecești; sat lângă ~, v. *Neagomirești.
- Iordache C.**; se judecă cu Dumitraș postelnic (menț. tirzie) 282.
- Iordache Cantaeuzino**, vistier; posesor al unui act (menț. tirzie) 99.
- Iordachi**, căpitan; autentifică copie (1804) 98.
- Iordachi Clornei**, ban; autentifică act (1832) 211.
- Iosif**, fiul lui Crăciun Belcescul, fratele lui Petru, al lui Ion și al lui Andriaș; primește întărire pentru un sat pe Pîrlu Alb și pentru satul Negoești 38.
- Iosif**, mitropolit al Moldovei; hotărăște împreună cu Alexandru cel Bun ca m-rile Bistrița și Neamț să fie sub aceeași ascultare 21; credința lui 6; act scris în vremea lui ~ 23; danie pentru sufletul lui ~ 180; m-re unde a fost chilia lui, v. Boiște (la ~).
- Isac**, fiul lui Țudco, fratele lui Ștefan; primește întărire pentru satele Țudcani, Urzăceni ș.a. 206.
- Isala** (Isaiea), logofăt, fiul lui Gîrdu, tatăl lui Duma; în sfat 24, 36—43, 45, 47, 48, 51—54; paharnic; în sfat 56—58, 60—71, 74, 76—81, VII; boier în sfat 82—86, 88—91, 93, 94, 97, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116, 117, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139, 148—152, 154—165, 167, 168, 170, 173, 175—177, 179, 180, 184, 187—189, 192, 194, 196, 198, 199, 201, 202; primește danie satele Țișeuți, Selejani ș.a. 112.
- Isaia**, v. și Duma al lui ~.
- Isidor**, v. Sidor.
- <Ișnovăț**, pîrlu, v. Vișnevăț.
- <Ișnovăț**, azi Rediu), sat, v. Vișnăuți.
- Itehil**, pîrlu, (afluent al Nistrului); locuri și prisăci pe ~ 101, 104, 149, 158.
- Itehil** (pe ~), prisacă; (azi R. S. S. Moldovenească, r. Călărași sau r. Strășeni); dăruită m-rii Bistrița 101; scutită de desetină 104.
- <Itești**, sat, c. Berești-Bistrița, j. Bacău); v. Șandru (<satul lui ~).
- *Itovoeuți**, sat, pe Prut; (probabil lângă Rădăuți-Prut, c. ~, j. Botoșani); întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Itrinești**, sat; (c. Mărgineni, j. Neamț); biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI; sat probabil lângă ~, v. *Bărbătești.
- Iubana** (Liubana), pîrlu, (afluent al Smilei la Băcani, c. ~, j. Vaslui); sat la obârșia sa 129; sate pe ~ 154, 165.
- Iubăneasa**, pîrlu, v. Liubana.

- Iueaș** (movila lui ~); <între Mărgineni, c. ~, și Dochia, c. Glrov, j. Neamț>; sate la ~ 90, 205, 219; sate lângă ~ 179.
- Iucășeanul**, v. Cristea ~.
- Iuga**, fratele lui Ulea, nepotul de soră al lui Giurglu Ungureanul; primește danie de la unchiul său satele Procești și Neghișești 183 și întărire pentru ele 183, 284.
- Iuga**, popă, fratele lui Nan, tatăl lui Mihail, al lui Duma și al lui Tador; primește danie și întărire pentru satul Bucumeni 56, 128, 129, pentru satul lui Miclea de la Băhnă și al lui Balan de la Strimba 102, 128, pentru satele Ciorsăcești, Temeșești, ș.a. 129;
- protopop; primește întărire pentru satele Minzați, Temeșești ș.a. 165, Cozareuți, Jigăreni ș.a. 196; se tocmește pentru satele unde a fost Drăguș Teameș și unde a fost Teameș Petru 286;
- satul unde este casa lui și fratelui său, Nan, v. Bucumeni.
- Iuga** (Iurga, Iurle) al lui Giurglu, fiul lui Roman voievod (?) 6, fratele lui Mihail și al lui Ștefan (?) 5, 6, al lui Alexandru și al lui Bogdan (?) 6, 9; jupan în sfat 2, 4, 5, 6;
- domn al Moldovei 7—9.
- Iuga Negru** (unde a fost ~), sat, sub Botne, lângă Vilcan; <azi R. S. S. Moldovenească, Ciorești (?), c. Pușkin, r. Călărași>; dăruit lui Mihail pisar 225.
- Iuga Păturnleherul** (seliștea lui ~), pe Miletin, mai jos de Șipote, <c. ~, j. Iași>; dăruită lui Mihail logofăt 252.
- Iuglîni**, sat, <pe Siretul Mic; azi R. S. S. Ucraineană, Igești, c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; dăruit lui Cristea și soției sale, Maria 78.
- Iugșa** al lui Tador, boier în sfat 19, 22, 23, 27—37.
- Iurașeu**, fratele lui Ivașcu Vladicicu, al lui Petre și al lui Dancu; primește danie satele Hodorocinți și Gvozduți 49.
- Iureașul**, sat, <la Nistru; azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Zastavna, reg. Cernăuți>; întărit lui Didrih Buceaschi 275;
- sat lângă ~, v. *Boris (satul lui ~).
- Iureni**, sat, pe Lăpușna; <azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; întărit lui Vlad Adiș 98;
- sate și locuri lângă ~, v. *Crueea de Platră (la ~), Epure (fîntina Epurelui), Illeș (la fîntina lui~).
- Iurești**, sat, pe Pobrata; <Iorcani, c. Tătăruși, j. Iași>; întărit m-rii Pobrata 243.
- Iurg Corlatoviel**, voievod al Moldovei, principe litvan; dăruiește lui Iacșa Litavor satul Zubreuți I.
- Iurga**, v. Iuga.
- Iurghiel**, pîrcălab de Cetatea Albă, socrul lui Oancea logofăt; în sfat 225, 227—230, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243, 250, 252, 254, 255, 257, 260, 261, 264, 265, 270, 271.
- Iurle**, flul lui Stan Lucaveț, fratele lui Cozma și al Motronei; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pancăuți 70.
- Iurle**, fratele lui Manoil Șerbici; în sfat 226, 234, 237, 239, 240.
- Iurle**, fratele lui Stan Babici, al lui Iachim ș.a.; primește danie satul Ilcovul de Sus 152.
- Iurle**, stolnic, fratele lui Andriaș; în sfat 4.
- Iurle** (unde este ~), pustie; <probabil pe Căldărușa, afluent al Prutulul; azi R. S. S. Moldovenească, lângă Danul (?), c. ~, r. Rîșcani>; întărit lui Dan Uncleat pentru a-și întemeia sate 91.
- Iurle** al lui Brae, hotarnic 264.
- Iurle** Cupelei, stolnic; în sfat 246, 275.
- Iurie**, v. și Iuga.
- Iuril**, fiul lui Pătraș din Balta Albă, fratele lui Dumca și al lui Mîndre; primește întărire pentru satul Duminiți 236; primește de la Cozar partea acestuia din Duminiți 236.
- Iv ...**, țigan; dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului lor, Petru 84.
- Ivan**, cneaz; satul unde sînt cneji Tamaș și ~, dăruit 37.
- Ivan**, ispravnic de act I.
- Ivan**, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Ivan**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Ivan** (pîrlul lui ~), la Crainicești; <afluent al Drislovățului (?) în or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Ivan Cautiș**, primește danie satul Illașeuți și un loc pustiu 151;
- satul unde este casa lui, v. Illașeuți; locul unde este moara lui, v. Cautiș.
- Ivan Stingaelul**; primește întărire pentru un sat pe Racova, pentru partea lui Lungociul din același hotar și pentru morile de acolo 198;
- satul unde este casa lui, v. Stingaelul.
- Ivan Șurlinsehl** (satul lui ~); <Ivănești, c. Pădureni, j. Vaslui>; în hotar 90.
- Ivan**, v. și Ion, Oană.
- Ivanaș** viteaz, v. Ioanăș.
- Ivanca**, tătar; întărit cu sălașul său Mănăstirii din Poiană 229.
- Ivaneăuți**, <sec. al XVI-lea: Hancăuți>, sat, la Terebne; <azi R. S. S. Moldovenească, Hancăuți, c. Corpaci, r. Edința>; dăruit lui Radu gramatic 86.
- Ivaneleăuți**, sat; <inclus în Țibenl, c. Satu Mare, j. Suceava>; dăruit lui Liciul postelnic și fratelui său, Simion 142;
- sat lângă ~, v. *Vaneenești.
- Ivanelue**, tătar; întărit cu sălașul său Mănăstirii din Poiană 229.
- <Ivaneș, sat, c. Bicaz-Chei, j. Neamț>; sat probabil lângă ~, v. *Bilești.
- Ivașeo**, fiul lui Giurglu de la Frătăuți; primește întărire pentru o jumătate din satul Vicșineți 83.
- Ivașeo**, flul lui Horaiță; vinde lui Stanciul postelnic o jumătate din satul Pîlșineți 194.

Ivașeo, fratele lui Nemirca Ciortorlschi; primește întărire pentru satul Nemirceani 173.
Ivașeo, jude; martor hotarnic 264.
Ivașeo, tătar; dăruit lui Danco 120.
Ivașeo, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
Ivașeo al lui Balasln, fratele lui Micul și al lui Badea; primește danie satul Cruglic 161.
Ivașeo al lui Bratei, ispravnic de acte 45, 69, 83, 91, 97; scrie acte 70, 74, 86.
Ivașeo al lui Lațeo, boier în sfat 210.
Ivașeo al lui Manea, v. Oană al lui Manea.
Ivașeo al lui Uneleat, boier în sfat 168.
Ivașeo al lui Usteclă, boier în sfat 231.
Ivașeo Ciortan, boier în sfat 275.
Ivașeo Podobltu; primește danie satul unde este casa lui 140; v. și Podobltu.
Ivașeo Procelnle boier în sfat 116.
Ivașeu Velna (!) Murgul; primește danie satele Murgești, Childina și Negrilești 111.
Ivașeu Vladleleu, fratele lui Petre, al lui Iurașcu și al lui Dancul; primește danie satele Hodorocinți și Gvozdăuți 49.

Ivănești, sat, <pe Cracău; în Slobozia, c. Roznov, j. Neamț>; biserica de la ~ pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
<Ivănești>, sat, v. și Ivan Șurlnschl (satul lui ~).
Ivereni, loc, v. Fintina Veprova.
<Ivești, sat, c. ~, j. Galați>; m-re lîngă ~, v. *Agaple (unde este ~).
Ivloghie, v. Evloghie, Gheorghie Evloghie.
Ivul, fratele lui Danciul stolnic, unchiul lui Negrea; vinde satele Dobromirești și Balosinești 210, 216.
Ivul (seliștea de lîngă ~), pe Tutova, la obrișia Luminatei, <lîngă Bogești, c. Pogana, j. Vaslui>; dăruită lui Roșca și fratelui său, Cojea 281.
Ivul (<stăpînirea lui>~), în hotar 281; v. și Ivul (seliștea de lîngă ~).
<Izvoare, fost Runcu>, sat, v. Runca Mare.
Izvorul Negru, izvor la Lucăcești, <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar IX.

I

Înălțarea Cruell, hram al m-rii de la Horodnic 197.

Înălțarea Doninului, hram al m-rii Neamț 21, 26, 50, 80, 92, 93, 100, 180, 212, 262, 266, 267, 269, 273, 293, 290, VIII.

J

***Jac** (la ~), sat; <lîngă Putredeni, c. Glăvănești, j. Bacău>; întărit lui Ion Porcu 282.
Jăurescul, v. Mle ~.
Jejia, rlu, v. Jijla.
Jejloara Seacă, pîrlu, <afluent al Jijiei lîngă Movileni, c. ~, j. Iași>; iaz la ~, dăruit lui Mihail logofăt 252.
Jeleova, pîrlu, <afluent al Bicului la Tuzora, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; sat la obrișia sa 108.
Jeravăț, pîrlu, <afluent al Bîrladului la Grivița, c. ~, j. Vaslui>; sat la gura sa 37, 163; seliște pe ~ 154.
Jerdeni, sat; <Jeverteni, inclus în Sarata-Basarab, c. Hănești, j. Botoșani>; dăruit lui Isaiea 112.
<Jeverteni>, sat, v. Jerdeni.
Jicov, v. Vlad ~.
Jicovul de Sus, sat, pe Suceava; <Vicovu de Sus, c. ~, j. Suceava>; dăruit lui Stan Babici și fraților săi 152; întărit lui Stan Babici și fiulul său, Drăguș 239.
Jidești, sat, <pe Cracău>, lîngă Movila lui Iucaș; <Zidești, contopit cu Dochia, c. Girov, j. Neamț>; dăruit lui Comarici 179.
Jlgăreni, sat; <Jigoreni, c. Țibănești, j. Iași>; dăruit lui Iuga protopop și fiulul său, Mihail 196.

<Jigoreni>, sat, v. Jlgăreni.
Jijla (Dzijia, Jejia, Jijia, Jijlia), rlu, <afluent al Prutulului>; hotar 8; moară la gura sa 180;
sate pe ~ 61, 89, 99, 109, 121, 180;
seliște pe ~ 194; loc de sate pe ~ 103.
Jijioara Seacă, pîrlu, v. Jejloara Seacă.
Jireapănu, virf, în muntele Suhard; <între c. Dorna Candrenilor și c. Iacobeni, j. Suceava>; în hotar IV.
Jiumătate (Jiumetate, Jiumotate, Jiumutatie), v. **Jumătate**.
Jijia, rlu, v. Jijla.
Jomătate (Jometate, Jomotate), v. **Jumătate**.
Jula, giude; satul unde au fost ~ giude, întărit 98.
***Jula** (unde au fost ~ giude), sat, pe Lăpușna; <azi R. S. S. Moldovenească, mai jos de Cristești, c. Iurcenii, r. Călărași>; întărit lui Vlad Adiș 98.
Jula, v. și Glulă, Glulea.
Julici, v. Dancelul ~, Oană ~.
Jumătate (Jumătate, Jumătatie, Jumetate, Jumotate), v. **Glurglu** al lui ~, **Ion** ~, **Mindrea** al lui ~, **Șteful** al lui ~.
<Jumătățeni>, sat, v. **Glumătățeni**.
Jurj (Jurju), v. **Glurglu**.

⟨Kalininsk, fost Cupcina, sat⟩, v. **Cupelei** (mai sus și mai jos de moara lui ~), loc.

Lahova, vale ⟨la Ghermănești, c. Banca, j. Vaslui⟩; loc pe ~ 248.

Lalești, sat, v. **Lălești**.

***Larga**, sat; ⟨probabil lngă Zănești, c. ~, j. Neamț⟩; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

⟨**Larga Nouă**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Cahul⟩; ieșere la ~, v. **Gemenele**; prisacă lngă ~, v. **Brumar** (prisaca lui ~).

Largul, plrlu, ⟨afluent al Bistriței la Poiana Largului, c. Poiana Teiului, j. Neamț⟩; hotar VIII, X.

Laslovți, sat, v. ***Laslăuți**.

Laslău (hotarul lui ~), pe Dobrotvor; ⟨la sud de Stănișești, c. ~, j. Bacău⟩; în hotar 63.

***Laslăuți** (Laslovți), sat, pe Oituz; ⟨lngă Grozești, azi Oituz, c. ~, j. Bacău⟩; dăruit lui Domoncuș stolnic, fratelui său, Blaj, și lui Iacob, fiul lui Ghelebi Miclouș 28.

***Laslăuanii**, sat, pe Cracău; ⟨lngă Șerbești, azi Ștefan cel Mare, c. ~, j. Neamț⟩; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Lațco, hotarnic 55.

Lațco, posadnic; martor și chezaș în sfat 48.

Lațco, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 283.

Lațco, voievod, domn al Moldovei; danie pentru sufletul lui ~ 17.

Lațco (redul lui ~), loc; ⟨lngă Șurinești, azi Emil Racoviță, c. Dănești, j. Vaslui⟩; în hotar III;

v. și **Lățcani**, loc de stat.

***Lațco** (unde a fost ~), ⟨sec. al XVII-lea:

***Lățcani**⟩, sat, pe Nîrnova ⟨superioară; azi R. S. S. Moldovenească, la est de Boldurești, c. ~, r. Ungheni⟩; întărit fiilor lui Ștefan Stravici 62.

Lațco Boț, fratele lui Miclouș; martor și chezaș în sfat 48.

Lațco Furul (seliștea lui ~), pe Suhului; ⟨sec. al XVI-lea: **Lățcani**, lngă Corni c. ~, j. Galați⟩; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

Lațco, v. și **Ivașco** al lui ~.

Laur (unde trăiește ~), sat, v. **Săseni**.

***Lavrești**, sat, pe Bicovăț, ⟨la confluența acestuia cu Bicul; azi R. S. S. Moldovenească, mai jos de Vorniceni, c. ~, r. Călărași⟩; dăruit lui Ion vornic 47.

Lazăr (valea lui ~), pe Jijia; ⟨probabil în c. Corlăteni, j. Botoșani⟩; hotar 103.

Lazea, ⟨diac⟩; scrie act domnesc 157.

Lazea, spătar, fratele lui Bunghea comis; în sfat 226, 234, 237, 239, 240, 243, 260.

Lazor (Lazăr) de la Tulova, fiul lui Ion vornic de Suceava, fratele lui Stanciul și al lui Costea; primește pentru m-rea de la Homor danie și întărire pentru trei sate sub Dumbrava Înaltă și pentru seliștea lui Dobrin 81; primește întărire pentru toate stăpînirile sale 90; dăruiește m-rii de la Homor satele Vorniceni, Antilești și Părtești 249; în sfat 107, 110, 113, 114, 116, 117, 128, 129, 142—145, 148, 150, 152, 154—159, 161, 163—165, 167, 170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187—189, 192, 196, 197, 199, 201—203, 205, 214—220, 222, 231, 250, VIII, IX;

sate unde sînt curțile lui, v. **Seliștea**,

Tulova;

seliște unde este m-rea lui, v. **Dobrin** (seliștea lui ~).

Lazor (unde este Șerba Păușescul și ~), sat, v. **Păușescul**.

Lălești (Lalești), sat, pe Tutova; ⟨c. Puiești, j. Vaslui⟩; în hotar 198; întărit popii Iuga 129;

sat lngă ~, v. ***Lungani**.

Lăpușna, plrlu, ⟨afluent al Prutului la Sărata-Răzeși, azi R. S. S. Moldovenească, c. Tochile-Răducani, r. Leova⟩; sate și fîntîni pe ~ 98.

Lățcani, loc de sat, ⟨sec. XVI: sat; lngă Șurinești, azi Emil Racoviță, c. Dănești, j. Vaslui⟩; dăruit lui Dan vameș III.

⟨**Lățcani**, ulterior **Lițca**⟩, sat, v. **Fundeni**.
⟨**Lățcani**⟩, v. și **Lațco** (redul lui ~), ***Lațco** (unde a fost ~), sat, **Lațco Furul** (seliștea lui ~).

Lățcani, v. și **Lețcani**.

⟨**Lăureni**⟩, sat, v. **Săseni**.

⟨**Lebedenko**, fost Crihana Nouă, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Lebedenco, r. Cahul⟩; seliște în c. ~, v. **Grăd** (seliștea lui ~).

⟨**Lecușeni**⟩, sat, v. **Leucușăuți** lui Brătlanu.

⟨**Lencăuți**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Dondușani⟩; sate lngă ~, v. ***Cleșină** (unde a fost ~), ***Nogulcoi** (unde este ~).

Lențea (satul lui ~), ⟨pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, **Lențești**, inclus în or. Cernăuți, reg. Cernăuți⟩; întărit lui Didrih Buceaschi 275.

Lențești, sat, v. **Lențea** (satul lui ~).

Leontinești, sat, pe Tazlăul Sărat; ⟨c. Ardeani, j. Bacău⟩; dăruit lui Roman diac și fratelui său, Tudor 32;

- hotar lîngă ~, v. *Ignat (<hotarul lui> ~);
- sat lîngă ~, v. *Dolești.
- <Leoști, sat, c. Tătărani, j. Vaslui>; sat lîngă ~, v. *Slăvești.
- *Lepoveșna, sat, pe Lăpușna; <azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Secăreni (?), c. Pașcani, r. Kotovsk>; întărit lui Vlad Adiș 98.
- Letovoi, v. Ravas Litovel.
- <Lețcani, sat, c. ~, j. Iași>; sat lîngă ~, v. *Balosin (unde este fîntîna de lîngă ~).
- Lețcani, v. și Lățcani.
- Leu (Lev), fratele lui Hodco de la Mamurînți, tatăl lui Alexandru; în sfat 48, 70, 84, 152, 156, 159, 161—163, 168.
- Leu, v. și Alexandru al lui ~, Vasco al lui ~.
- <Leucușani>, sat, v. Leucușăuții lui Brătlanu.
- Leucușăuții lui Brătlanu <sec. al XVI-lea: Ieucușani>, sat, cu moară, pe Moldova; <Leucușeni, contopit cu Săbăoani, c. ~, j. Neamț>; dăruit bisericii Sf. Vineri din Răman 23.
- Leuceștești, sat, pe Drăslivița; <în or. Huși, j. Vaslui>; dăruit lui Nichita și lui Dobre, zugrăvi 39.
- Leuceștești, sat, p. Berheci; <în Livezile, fost Răspochi, contopit cu Căuia, c. Dealul Morii, j. Bacău>; în hotar 63; întărit lui Miclăuș Răspop 220.
- *Leurînț (unde este ~), sat, pe Bîrlad; <lîngă Banca, c. ~, j. Vaslui>; în hotar 154; dăruit lui Moica vornic de gloată și fratelui său, Tador spătar 155.
- <Leușeni, sat>, v. Aliuș (unde este casa lui ~), loc.
- <Leutești, sat>, v. *Levet Miclouș.
- Lev, v. Leu.
- *Levet Miclouș (<hotarul lui> ~), <sec. al XVI-lea: Leutești>, sat, pe Pîrlul Alb; <lîngă Totoiești, c. Tupilați, j. Neamț>; în hotar 38.
- *Levoșăuți, sat, cu cuturi, <probabil pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, lîngă Nepolocăuți (?), c. ~, r. Coțmani, reg. Cernăuți>; dăruit lui Stroici 61.
- Licinul, v. Cornul Lielnului, top.
- Liciul, v. Illeș ~.
- Lie, cneaz; satul unde au fost cneji ~ și Țiganeștii, dăruit 38; v. și Liești.
- Lie, fratele (?) lui Toader; primește danie un loc pe Tazlău 59.
- *Liești, sat, pe Tutova; <lîngă Tomești, c. Pogana, j. Vaslui>; în hotar, țarina satului ~ 228.
- *Liești (unde au fost cneji Lie și Țiganeștii), sat, pe Bîrlad, la gura Jeravățului; <lîngă Grivița, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Toader Pitic și fratelui său, Dragul 37, dăruit lui Dan Mesehnă 163.
- Liești (unde a fost Voico), sat, pe Bîrlad; <c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280; sat în ~, v. Merești.
- Lihaci, v. Oană ~.
- Limbădulce, v. Duma al lui ~, Mircea al lui ~.
- *Lincea, sat; <probabil lîngă Girov, c. ~, j. Neamț>; biserica din ~, pusă sub ascultarea M-rii Bistrița VI.
- Lîpnie, sat, la Nistru; <azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Lipova, sat, v. Dealul Lipovel.
- Lîpovăț, sat, <pe Bîrlad>, din jos de Vaslui; <c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Șteful al lui Jumătate 168.
- *Lisona, sat; <probabil lîngă Zănești, c. ~, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Litanăuți, sat, pe Șmuz; <Liteni, c. Moara, j. Suceava>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- Litavoi, v. Ravas ~.
- Litavor, v. Iașca ~.
- <Liteni>, sat, v. Litanăuți.
- Litu, cneaz; satul unde este cneaz ~ și Șărbăban, dăruit 36; v. și *Muntenii Seutași.
- Litvanla, mare cneaz; <azi U.R.S.S.>; mare cneaz al Lituaniei 48; rege al Poloniei și al ~ 275; cneaz litvan I.
- <Lițca>, sat, v. Fundeni.
- Liuban (satul lui ~), sub Nesfoiu, <pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, probabil inclus în Mămăliga, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; în hotar 107.
- Liubana (Iubăneasa), pîrlu; <Ibăneasa, afluent al Jîjiei la Durnești, c. Ungureni, j. Botoșani>; loc de sat la gura sa 103; sat pe ~ 90.
- Liubana, pîrlu, v. și Iubana.
- Livana, loc la Lucăcești, <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar IX.
- <Livezile, fost Răspochi, sat, contopit cu Căuia, c. Dealul Morii, j. Bacău>, v. Horgești; sat în ~, v. Leuceștești.
- Locurile Gemenle, cut al satului Micodani, pe Bîrlad, <lîngă Puntieni, c. Costești, j. Vaslui>; dăruit lui Micle 121.
- Lohanul (pădurea Lohanului); <la vest de or. Huși, j. Vaslui>; hotar 39.
- Lola, sora lui Tador Vlădescul; primește întărire pentru satul Vlădești 233.
- Loluș, giude; satul undi au fost ~ giudile, dăruit 186.
- *Loluș (undi au fost ~ giudile), sat, pe Berheci; <lîngă Oțelești, c. Izvorul Berheciului, j. Bacău>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 185, 186.
- Lopatna, pîrlu, <afluent al Teleșeului la Pocșești, azi R. S. S. Moldovenească, c. Teleșeu, r. Orhei>; prisacă pe ~ 104.
- Lopatna (pe ~), prisacă; <azi R. S. S. Moldovenească, mai sus de Pocșești, c. Teleșeu, r. Orhei>; dăruită m-rii Bistrița și scutită de desetină 104.
- <Lozinca, azi Oncești Noi, sat>, v. Rogoază (<hotarul lui> ~).

<Lozna, sat, c. Dersca, j. Botoșani>; sate
 lîngă ~, v. *Ciorba (unde a fost ~),
 *Mihail (unde a fost cneaz ~).
Loznova, sat, pe Bicovăț; <azi R. S. S. Moldo-
 venească, Lozova, c. ~, r. Călărași>;
 dăruit lui Ion vornic 47.
Lozova, deal la Loznova, <azi R. S. S. Moldo-
 venească, Lozova, c. ~, r. Călărași>;
 în hotar 47.
 <Lozova>, sat, v. Loznova;
 locuri lîngă ~, v. Fintina Mare, Fin-
 tina Mică;
 sat lîngă ~, v. *Săcăreni.
Luca, comis; în sfat 261, 269.
Luca, fiul lui Iliș, fratele lui Andreica;
 vinde o jumătate din satul Bălănești,
 228.
Luca, gramatic; scrie acte 219, 235, 239,
 243, 259, 272, 279, 280, 285, 286.
Luca, șetrar; stăpîn al unei jumătăți din
 satul Copeștii 228.
Luca de la Sihle, fratele lui Malea și al lui
 Stroe; primește danie satele Viadici și
 unde a fost Mihail 160.
Lucaei, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
 ***Lucani**, sat, sub Botne, lîngă Vilcan, <azi
 R. S. S. Moldovenească, Vulcănești, c.
 Pușkin, r. Călărași>; în hotar 225.
Lucaveș, sat, pe Siret; <azi R. S. S. Ucrai-
 neană, Lucavăț, c. ~, r. Vijnița, reg.
 Cernăuți>; întărit fiilor lui Stan Luca-
 veș 70.
Lucaveș, v. și Stan ~.
Lucăcești, sat, pe Tazlăul Sărat; <contopit
 cu or. Moinești, j. Bacău>; dăruit de
 Oană Porcu m-rii Bistrița și întărit ace-
 stea 209, IX;
 sate lîngă ~, v. *Sălătruce, *Tătești.
Lucu, iezor, pe Prut; <lîngă Fălciu, c. ~,
 j. Vaslui>; dăruit și întărit m-rii Neamț
 26, 273.
Lumina, plru, <probabil afluent al Tutovei
 la Pogana, c. ~, j. Vaslui>; seliște la
 obârșia sa 281.
 <Lumine, top., v. Lumireni, seliște.
 <Luminiș, fost Iapa>, sat, v. Cobile, sate.
Lumireni, seliște, pe Milcov; <azi top. Lumine,
 j. Vrancea>; dăruită lui Petru Hudici
 vornic 139;

prisăci lîngă ~, v. Chiprian (prisaca
 lui ~), Detelea (prisaca lui ~).
 <Lunca, sat, înglobat în Filipeni, c. ~, j.
 Bacău>, v. Dobrana (unde a fost Zlătar).
 <Lunca, sat, contopit cu Prăjoaia, c. Livezi,
 j. Bacău>; loc în ~, v. Filipe.
 <Lunca Banului, comună>, v. Prut (pe ~),
 loc.
Lunca cea Mică, loc, pe Bic, <la confluența
 acestuia cu Bicovățul; azi R. S. S. Moldo-
 venească, lîngă Bicovăț, c. ~, r. Călărași>;
 hotar 47.
 <Lunca Moldovei, fost Buzățl, sat, v. Bud-
 zești.
Lunca de Sus (la ~), loc pustiu, pe Bic;
 <azi R. S. S. Moldovenească, Todirești (?),
 c. Chetrosu, r. Anenii Noi>; dăruit lui
 Tador spătar și fratelui său, Moica vor-
 nic de gloată 155.
Luncani, sat; <c.s. Mărgineni, m. Bacău,
 j. ~>; ieromonah din ~ (1755) 151.
Luncușoara de Jos, top., pe Cula; <azi R. S. S.
 Moldovenească, lîngă Holboaca, c. Ghet-
 lova, r. Orhei>; locuri pustii pe ~ 157.
Luncușoară, top.; <azi R. S. S. Moldove-
 nească, vale la Zaluca, c. Drepcăuți, r.
 Briceni>; sat sub ~ 175.
 ***Lunganl**, sat, pe Tutova; <lîngă Lălești,
 c. Puiești, j. Vaslui>; în hotar 199.
 <Lungești>, sat, v. Lungul (<satul lui>
 Petru ~).
Lungoeu (partea lui ~), sat, cu mori, în
 hotarul satului unde este casa lui Ivan
 Stîngaci, pe Racova; <în Valea Oanei,
 c. Ivănești, j. Vaslui>; întărit lui Ivan
 Stîngaciul 198.
Lungul (<satul lui> Petru ~), sat, pe Jera-
 văț; <Lungești, c. Bălăbănești, j. Galați>;
 în hotar 154.
Lupașcu, v. Ion ~.
 ***Lupșe** (unde a fost ~), sat, pe Putna; <lîngă
 Bătinesti, c. Țifești, j. Vrancea>; dăruit
 lui Batin 53.
 ***Lupșești**, sat, <pe Cracău; lîngă Căciulești,
 c. Girov, j. Neamț>; biserica din ~,
 pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
Lucești, sat, pe Racova; <azi Armășoala,
 c. Pungești, j. Vaslui>; întărit lui Tofan
 170.

M

Macarie (chilia lui ~), cu vie și cu grădină,
 mai jos de m-rea Neamț; <lîngă s. Mănă-
 stirea Neamț, c. Vinători-Neamț, j. Neamț>;
 cumpărată și întărită călugărului Sava
 241.
Macavei, v. Sfîntul ~.
Macicăuți, sat, pe Răut; <azi R. S. S. Moldo-
 venească, Mașcăuți, c. ~, r. Dubăsari>;
 întărit lui Oancea logofăt 158.

Macrea, fiul lui Petru, fratele lui Bena, al
 lui Mihail ș.a.; primește danie o jumă-
 tate din satul Faurei și satele Miroslăvești
 și unde a fost casa tatălui său 94.
Maleolea, fiica lui Stoian, mama lui Cozma
 și a lui Sîn; se judecă și pierde satul Solca 42.
Malea, fiul lui Cîndea, fratele lui Oancea;
 primește întărire pentru satul Cîndești
 138.

- Malea**, fratele lui Luca de la Sihle și al lui Stroe; primește danie satele Viadici și unde a fost Mihail 160.
- Malești**, sat, v. **Mălești**.
- Mallei** (unde a fost ~), sat, lângă Giurgică; <azi R. S. S. Ucraineană, Malinți, c. ~, r. Hotin, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <Malinești>, sat, v. **Millanăuți**.
- <Malinți>, sat, v. **Mallet** (unde a fost ~); sat lângă ~, v. ***Glurgică** (<satul lui> ~).
- Mamal**, tătar din Temișești; întărit m-rii Neamț 164.
- <Mamornița>, sat, v. **Mamurlinți**.
- Mamurlinți**, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Mamornița, c. Ostrița, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; boier de la ~ 70, 74, 84, 152, 156, 159, 161—163, 168, 184.
- Manasle** (chilia lui ~); <lngă Perieni, c. ~, j. Vaslui>; dăruită lui Mihail Stîngaci 154.
- Manciul**, fiul lui Petru, nepotul lui Giurgiu de la Frătăuți; dă în schimb partea sa din satul Vicșineți 83.
- Manea**, boier în sfat 13.
- Manea**, fiul lui Petru, fratele lui Macrea, al lui Mihail ș.a.; primește întărire pentru o jumătate din satul Faurei și pentru satele Miroslăvești și unde a fost casa tatălui său 94.
- Manea** (hotarul tătăresc al lui ~), pe valea Neamțului; <s. Mănești, azi Blebea, l.c. a or. Tirgu Neamț, j. Neamț>; în hotar 169.
- Manea**, v. și **Oană** (Ivașco) al lui Manea.
- Maneuți** (Mianăuți), sat, pe Suceava; <Măneuți, c. Frătăuții Vechi, j. Suceava>; dăruit lui Danco, fiul lui Giurgiu de la Frătăuți 119; dăruit lui Șteful al lui Jumătate și fratelui său, Mindrea 168.
- Manoll** (Manuel, Manuil), boier în sfat 152, 156, 161, 162, 168, 177;
~ de la Hotin; în sfat 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 217—220, 231, 259, 275, IX;
~ cel Mare; în sfat 274.
- Manoll Girbovl** (Girbovu, Girbovl), boier în sfat 205, 217, 218, 225, 226, 230, 232, 234, 237, 239, 240, 242, 243, 250, 255, 257.
- Manoll Grecu**, fiul unui protopop; în sfat 159, 163, 175, 176, 179, 180, 272.
- Manoll Șerblel**, boier în sfat 195, 219, 220, 226, 229, 230, 234, 235, 236, 239, 240, 242, 243, 250.
- Manuel**, v. **Manoll**.
- Manull** (seliștea lui ~); <lngă Dornești, c. Costișa, j. Neamț>; întărită lui Ion Porcu 282.
- Manull Bașotă**; dăruiește m-rii Neamț satul Bașoteni 80.
- Manuil**, v. și **Manoll**.
- Marco**, primește danie satul Pancești 285.
- Marco**, fiul lui Iliș Bonta, fratele Stanei, unchiul lui Micul; primește întărire pen-
- tru satele Bontești și unde sînt Bonteștii de Jos 222.
- Mareo**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Marco**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Mareo** (seliștea lui ~), pe Rebricioara; <Măcrești (?), c. Rebricea, j. Vaslui>; întărită lui Moica și fratelui său, Tador 240.
- Marco**, v. **Grozeștii** lui ~, sat.
- Marena** (Maria, Marina), soția lui Alexandru cel Bun, mama lui Petru; primește danie m-rea Vișnevăț, satele Calinauți, Vrancești ș.a. 84, satul lui Vereșceac și satul lui Nan 95;
dăruiește m-rii Neamț, împreună cu Alexandru cel Bun, iezerul și prisaca Zagorna precum și un obroc anual de 13 buți de vin 93, 100;
danie pentru sănătatea ei 67, pentru pomenirea ei 283, 288.
- Marena**, soția lui Nănbaci Barbosul, mătușa Anușcăi și a Stanei; primește împreună, cu nepoatele ei, drept de moștenire pentru satul unde este casa lui Nănbaci Barbosul 58.
- Marena**, soția lui Ilie voievod, mama lui Roman 180, 275.
- Marena**, v. și **Mărina**.
- Margareta**, v. **Mărgărita**.
- Marla**, mama Matusiței; primește danie satul unde a fost Neagoe Gănescul 113.
- Marla**, soția lui Cristea; primește danie satul Iuginți 78.
- Maria**, v. și **Marena** (Marina).
- ***Marișeuți**, sat, pe Siret; <lngă Virfu Cîmpului, c. ~, j. Botoșani>; în hotar 2.
- Martha**, soția lui Șandru, mama lui Cozma; primește danie satul Muntenii Scutași 36.
- Marușca**, fiica lui Bălici, sora lui Mihail și a Anușcăi; primește întărire pentru satul din mijloc de pe Tămășel 115.
- Marușca**, fiica lui Tîmpa, sora lui Miclăuș, a lui Giurgiu ș.a.; primește danie satele Rusești și Scîlpuțești 226.
- Marușca**, sora doamnei Marena, cumnata lui Ilie voievod; pierde pentru hîclenie satul Vascăuți 168.
- Marușca**, soția lui Dan vornic, sora lui Ionul; primește danie satul unde a fost Petriță 114.
- <Mașcăuți>, sat, v. **Maclăuți**;
sate lingă ~, v. ***Cozarăuți**, ***Procopeni**.
- Matasă**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- <Matca, comună>, v. **Corod** (pe ~), loc.
- Matel** (unde șade ~), sat la Cărpeneș, la Bașeu; <Mateieni, c. Corlăteni, j. Botoșani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <Mateieni>, sat, v. **Matel** (unde șade ~).
- Matels**, tătar; dăruit lui Danco 119.
- Matus**, v. **Vlad** ~.
- Matusița**, fiica Mariei; primește danie satul unde a fost Neagoe Gănescul 113.
- <Ma>xlm, vătăman; satul <unde au fost> ~ și Voin(ea vă)t(ămani), dăruit 41.

Maxim (la ~), sat, <pe Nistru, azi R. S. S. Moldovenească, în Mereșeuca, c. Lencauți, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

<Ma>xlm și Voln<ea> (<unde au fost> ~ <vă>t(ă)mani), sat, <pe Pîrlul Negru; în Bălănești, c. Bîrgăuani, j. Neamț>; dăruit de Ion vornic m-rii Bistrița și întărit acesteia 41.

Măciucă (<unde a fost> ~, unde a fost Hodco și ~), sat, v. *Coleșăua.

<Măcrești, sat>, v. Marco (seliștea lui ~); seliște lîngă ~, v. Nicoră (seliștea lui ~).

<Măgdășani>, sat, v. *Mle Ruptura (unde a fost ~).

<Măgura, fost Călugăra Mare, sat, c.s. ~, m. Bacău>, v. Unguren; locuri lîngă ~, v. Platra, Polana Arsă.

Măgura Moșului, munte la Vama, <c. ~, j. Suceava>; hotar V.

Măgura Plopului, munte la Vama, <c. ~, j. Suceava>; hotar V.

Măiatini, v. Molatînul de Sus, Molatînul de Jos.

***Mălești (Malești), sat, la obîrșia Pîrlului Alb; <lîngă Hlăpești, c. Dragomirești, j. Neamț>**; întărit lui Mic Crai 250.

Mălinești, sat, v. Mîlanăușl.

<Mălini, sat, c. ~, j. Suceava>; sat lîngă ~, v. *Toderești.

<Mălureni>, sat, v. Mealure;

sat lîngă ~, v. *Oancea (unde este ~).

<Mămăliga, sat, azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; sat probabil în ~, v. Liuban (satul lui ~).

Mămornița, sat, v. Mamurlîl.

<Mănăstirea Humorului, sat, c. ~, j. Suceava>; seliște în ~, v. Dobrin (seliștea lui ~);

m-re în ~, v. Homor.

<Mănăstirea Neamț, sat, c. Vinători-Neamț, j. Neamț>; chilie lîngă ~, v. Macarie (chilia lui ~);

m-re în ~, v. Neamț.

Mănăstirea din Poiană, v. Pobrata.

Mănăstirea lui... = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în stăpînire a căreia este arătată mănăstirea.

Măndru, v. Mindrea.

***Mănești, sat, la Chigheci, pe Pîrlul Flintnilor; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Zărnești, c. ~, r. Cahul>**; dăruit lui Mihail Stîngăci 154.

***Mănești, sat, pe Tazlău; <lîngă Brătîla, c. Helegiu, j. Bacău>**; în hotar II.

<Mănești, azi Blebea, sat, l.c. a or. Tîrgu Neamț, j. Neamț>, v. Manea (hotarul tătăresc al lui ~).

Mănești, Măneuți, v. și Maneușl.

<Măcrești>, sat, v. Grozești lui Marco.

Mărgărita, v. Mușata.

Mărgîneni, sat, la Lucaș; <c. ~, j. Neamț>; dăruit lui Fete 205;

sate în ~, v. Dumitrești, Plopești.

***Mărlina (satul Mărinii), pe Putna; <probabil lîngă Purcelești, azi Putna, c. Boloțești, j. Vrancea>**; întărit lui Stanciul David 57.

Mărina, v. și Marena.

Măzărești, sat, pe Cernu; <inclus în Poduri, c. ~, j. Bacău>; întărit lui Mihul și Tatul 204.

Mealure (la ~), sat; <Mălureni, c. Nicorești, j. Galați>; întărit lui Ion Porcu 282.

Medvedla, pîrlu; <Medveja, afluent al Prutului la or. Lipcani, azi R. S. S. Moldovenească, r. Briceni>; sat la obîrșia sa 91.

Medveja, sat, <pe Medveja; azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Briceni>; dăruit lui Isaia 112;

sat lîngă ~, v. *Stepan (unde este ~ vataman).

<Meleşcani, sat>, v. Meleşeo (pîrlul lui ~), Meleşeo (unde este Tador ~), loc.

Meleşeo (pîrlul lui ~, pîrlul Melișcoae), la Meleşcani, <contopit cu Dealul Morii, c. ~, j. Bacău>; loc pustiu și sat pe ~ 73, 188.

Meleşeo (unde este Tador ~), loc pustiu, apoi sat, pe pîrlul lui Meleşeo și pe Berheci; <Meleşcani, contopit cu Dealul Morii, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Tivadar 73, 188.

Melișcoae (pîrlul ~), v. Meleşeo (pîrlul lui ~).

<Mereșeuca, sat, v. Mîrîșeo (satul lui ~); sat în ~, v. Maxim (la ~).

Merești, sat, cu m-re, pe Bîrlad; <în Liești, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

Merești, sat, pe Șomuz; <c. Vulturești, j. Suceava>; dăruit lui Bratul 224.

Mesehnă, v. Dan ~.

***Metești, sat (?), pe Tazlăul <Mare; lîngă Frumoasa, c. Balcani, j. Bacău>**; în hotar 59.

Mianăuți, sat, v. Maneușl.

Mle de la Molnița; boier în sfat 10, 11, III. Mic (unde este ~ și Iliaș), sat, v. Cîtești.

***Mle și Sina (unde au fost ~), sat, pe Tamaș; <lîngă Tamași, c. ~, j. Bacău>**; dăruit lui Mic al lui Voinea 137.

Mle al lui Volnea; primește danie satele unde a fost Mic și Sina, unde a fost Radul și Orș ș.a. 137.

Mle Albu, boier în sfat 13, 17, 18.

Mle Cral; primește întărire pentru satele Budești, Malești ș.a. 250.

Mle Horaeș, boier în sfat 9, 10, 11, III.

***Mle Jăureșcul (<unde este> ~), sat, pe Studenet; <Micești, contopit cu Gherghești, c. ~, j. Vaslui>**; în hotar 232.

***Mle Ruptura (unde a fost ~), <a doua jumătate a sec. XV: Măgdășani>**, sat, pe Crasna; <lîngă Averești, c. Bunești-Averești, j. Vaslui>; dăruit lui Blaj și fraților săi, Domoncuș stolnic și Iacob 124.

Mle de la Sinăuți, boler în sfat 17.

⟨Micești⟩, sat, v. **Mle Jăurecul** unde este ~).

***Micleova**, sat, la Terebne; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, probabil lângă Terebna, c.~, r. E-dinița⟩; dăruit lui Ion Cupelci 103.

***Mielăușeni**, sat; ⟨lângă Deleni, c.~, j. Iași⟩; întărit lui Jurju Jumătate 99.

Mielăuș, flul lui Tîmpa, fratele lui Giurgiu, al lui Iancu ș.a.; primește danie satele Rusești și Sclipotești 226.

Mielăuș Rășpop; primește întărire pentru satele Leucușești, Milești și Horgești 220; satul unde este casa lui, v. **Milești**.

Miclăuș, v. și **Miclouș**.

⟨**Mielăușeni**, sat, contopit cu Carasa, c. Corlăteni, j. Botoșani⟩, v. **Miclouș** (unde șade ~).

⟨**Mielăușeni**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Pușkin, r. Călărăși⟩, v. **Mielăușești**; deal lângă ~, v. **Gorodîște**;

prisacă lângă ~, v. **Aelbeo** (prisaca lui ~).

Mielăușești, sat, pe Blcovăț; ⟨azi R. S. S. Moldovenească, Miclăușeni, c. Pușkin, r. Călărăși⟩; dăruit lui Ion vornic 47.

Miele; primește danie și întărire pentru satele Răusăni și Micodani 121; satul unde este casa lui, v. **Răusăni**.

Mielea (biserica de la ~), sat, pe Tazlău; ⟨probabil inclus în Tazlău, c.~, j. Neamț⟩; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Miclea (greșit: Mihnea) de la Bahnă, sat, v. **Bahna**.

Miclea Greul, boier în sfat 274, 275.

Miclea, v. și **Mihlea**.

Miclescul, v. **Ianeul** ~.

⟨**Miclești**, numit și **Oșmelești**⟩, sat, v. **Oșmelea**.

Miclouș; fiica lui ~ dă satul Camena lui Cupcici vornic 103.

Miclouș, fratele lui Lațco Boț; martor și chezaș 48.

Miclouș, fratele lui Petru Șoldan; primește danie satul Tamirțășăuți 30.

Miclouș, martor și chezaș 48.

Miclouș (unde șade ~), sat, ⟨pe Jijia⟩, sub Dumbrava Înaltă; ⟨Miclăușeni, contopit cu Carasa, c. Corlăteni, j. Botoșani⟩; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Miclouș, v. și **Ghelebl** ~, **Levet** ~.

Miclouș, v. **Mielăuș**.

***Mleodan**, sat, pe Blriad; ⟨lângă Puntîșeni, c. Costești, j. Vaslui⟩; dăruit lui Micle 121; cuturi ale satului ~, v. ***Dănușa**, ***Locurile Gemenle**.

Mleotlel, hotarnic 264.

Mleșin (prisaca lui ~); ⟨lângă Perieni, c.~, j. Vaslui⟩; dăruită lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Cojea Pătru 199, 281.

***Mleșinești**, sat, pe Ialan; ⟨lângă Giurcani, c. Găgești, j. Vaslui⟩; dăruit lui Roșca și fratelui său, Cojea 281.

***Mleu** (satul popii ~, unde este casa ⟨popli~⟩), ⟨a doua jumătate a sec. XV: Crăești⟩, sat pe Rebricioara; ⟨lângă Tufestil de Jos, c. Rebricea, j. Vaslui⟩; dăruit popii Micu 144; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.

Micu (unde a fost ~), sat, v. **Tălbăești**.

Mleul; fiicele lui ~ primesc întărire pentru jumătate din venitul morilor din Purcelești 82.

Mleul, flul lui Petru, fratele lui Macrea, al lui Mihail ș.a.; primește întărire pentru o jumătate din satul Faurei și pentru satul Miroslăvești ș.a. 94.

Mleul, fratele lui Ivașco al lui Balasin și al lui Badea; primește danie satul Cruglic 104

Mleul, nepotul lui Bontea, al lui Marco și al Stanei; primește întărire pentru satele Bontestil, unde sînt Bontestii de Jos și pentru un loc de moară 222.

Mleul, vistier; în sfat 274, 275.

Mleul (hotarul lui(?) ~), pe Tutova, mai sus de unde a fost Căliman; ⟨lângă Călimănești, c. Puiești, j. Vaslui⟩; în hotar 281.

Mleul (seliștea lui ~), pe Cuțitna; ⟨lângă Protopopești, c. Tăcuta, j. Vaslui⟩; dăruită popii Andrei, lui Filip și lui Mihul, fiil protopopului Simion 68.

Micul (unde au fost Bratul și ~), sat, v. **Trimedele**.

Mleul Neagoe; primește întărire pentru jumătate din satul Suhodolul 136.

Mleula, jude; satul unde cste jude ~, întărit 129.

Mleula, țigan; dăruit cu sălașle sale lui Petru Hudici vornic 139.

Mleula, țigan; dăruit cu sălașul său lui Oancea logofăt 255.

Mleula (Miculiștea, Nicola), țigan; dăruit și întărit cu sălașul său m-rii Pobrata 131, 214, 227, 246.

Micula (unde este jude ~), sat, v. **Milești**.

Mieullă, țigan; dăruit cu sălașul său lui Mihail logofăt 260.

Miculiștea, v. **Mleula**.

***Mleușani**, sat; ⟨probabil j. Suceava⟩; dăruit lui Vlad Jicov și nepotului său, Dragoș 215.

Mihai Bărbosul (seliștea lui ~), pe Cracovăț; ⟨lângă Brădești, c. Vinderei, j. Vaslui⟩; întărită lui Gruban 125; v. și **Mihail Bărbosul**.

Mihail, cneaz; satul unde a fost cneaz ~, dăruit 184.

Mihail, fiul lui Baliță Mudricica, fratele lui Alecsandru; primește întărire pentru satele Comanăuți, Crămetonești, ș.a. 18.

Mihail, fiul lui Bălci, fratele Marușcăi și al Anușcăi; primește întărire pentru satul din mijloc de pe Tămășăl 115.

Mihail, fiul lui Dragomir Albu, fratele lui Todor, al lui Dimitrie ș.a.; primește danie un sat pe Suceava 4.

Mihail, fiul lui Petru, fratele lui Bena, al lui Macrea ș.a.; primește danie o jumătate din satul Faurei, satul Miroslăvești ș.a. 94.

Mihail, fiul lui Petru, fratele lui Bena, al lui Macrea ș.a.; primește danie o jumătate din satul Faurei, satul Miroslăvești ș.a. 94.

Mihail, fiul lui Roman voievod, fratele lui Bogdan, al lui Alexandru, al lui Iuga (?) și al lui Ștefan; credința lui 5, 6.

Mihail, fratele lui Groza; primește întărire pentru satul Clicicăiuți 126.

Mihail, fratele lui Nicula și al lui Toader; primește dania satul lui Berea 11.

Mihail (Mihul), gramatic (pisar), fiul protopopului Iuga, fratele lui Duma aprod și al lui Tador gramatic; vinde satul Tomiști 103; primește întărire pentru satele Mlnzați, Timișești ș.a. 165, Buciumeni, Cozारेuți, ș.a. 196, pentru satul unde a fost Iuga Negru și pentru prisaca lui Vrabie ș.a. 225; primește danie seliștea unde a fost Oană Berbec și unde a fost Eremia 234; cumpără satul Săseni 225 și jumătate din satul Bălănești 228; scrie acta 52, 60, 80, 89, 92, 181, 195, 199, 215; ispravnic de acte 60, 80, 89, 212, 227, 229;

logofăt; primește danie și întărire pentru satele Ciumălești, unde este Hodor Burcic ș.a. 252, Stănișești, unde a fost Ciunca Stan ș.a. 254, Vinători, Gavrilăuți ș.a. 260; primește danie locul morilor domnești de la Baia 279; se judecă și câștigă satele unde a fost Drăguș Teameș și unde a fost Teameș Petru 286; ispravnic de acte 242, 243, 248, 250, 255—257, 261, 264, 265, 267, 269—272.

Mihail, țigan; dăruit cu sălașul său lui Oancea logofăt 255.

Mihail (unde a fost ~), sat, la gura Săratei; <Mihălășeni, c. ~, j. Botoșani>; dăruit lui Luca de la Sihle și fraților săi, Malea și Stroe 160.

***Mihail** (unde a fost cneaz ~), sat, la gura pârului Borodac; <Ilgă Lozna, c. Dersca, j. Botoșani>; dăruit lui Hudici vornic 184.

Mihail al lui Coșcă; pierde satul Budinți pentru hicleie 143.

Mihail (Mihaiu) Coliel, jude; satul unde este, unde a fost jude ~, dăruit 129, 165, 196; v. și Coliel.

Mihail Cristianescul; primește întărire pentru o jumătate din satul Cristianești 118.

Mihail Croitor, v. Croltor (<satul lui> Mihail ~).

Mihail Dolh (biserica de la ~), v. Dolhești, sat.

Mihail (Mihăilaș) Nevolnie de la Dorohoi; primește întărire pentru 49 de sate, două seliști ș.a. 175; satele lui ~ de pe Bașeu 69;

în sfat 5, 9, 13, 22—24, 27—30, 32—41, 45, 47, 48, 50—54, 56—58, 60—71, 74—86, 88—91, 93, 94, 97, 99—101, 103, 107, 110, 113, 114, 116—120, 124, IV, V, VII; jupan 36, 41, 51.

Mihail Oțel (Oțâl), gramatic (pisar); primește danie și întărire pentru satele unde a fost jude Loluș, unde a fost jude Stan ș.a. 185, 186; scrie acte 148, 154, 213; ispravnic de acte 165, 188, 189; în sfat X;

satul unde este casa lui, v. Oțâl;

satul unde a fost casa lui, v. Oțelești.

Mihail Pihă (Pihno), vornic; în sfat 220, 225, 226, 230, 237, 243, 250, 261.

Mihail Popșa; primește danie satele Scorțeuți și Păncăuți 22; în sfat 42, 48, 50, 53, 54, 56, 145, 156, 159, 161—164, 168, 169, 173, 175—180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 217, 218, 220, VIII.

Mihail Scumpul, fratele lui Tatul; martor hotarnic 264.

Mihail Stingaciu, fratele lui Giurgiu Bițea; primește danie satul unde este Balan și fiul lui Dragan, seliștea lui Roșca ș.a. 154.

Mihail Uricel, boier în sfat 114, 116, 117.

Mihailă Bărbosul; primește întărire pentru satele Drăgoești și Vrtoptul 145; v. și Mihail Bărbosul.

Mihailăuți, sat, pe Cihur, la Vadul de Piatră; <azi R. S. S. Moldovenească, Chetroșica Veche (?), c. Parcova, r. Edinița>; întărit lui Cupcici vornic 103.

Mihailo (unde este ~), sat, v. Mihailă Roșca (unde este , a fost ~).

Mihaiu, jude, v. Mihail Coliel.

<**Mihălești**>, sat, la Podul de Piatră, <pe Șomuzul Mare; c. Horodniceni, j. Suceava>; întărit cu imunități Mitropoliei Sucevei 245.

Mihăilaș, v. Mihail Nevolnie.

Mihailă Molmescul; vinde satul Birăești lui Pipou și lui Costea al lui Biro 263.

Mihailă Roșca (unde este , a fost ~; unde este Mihailo; Roșca), loc pustiu, apoi sat, cu moară, lângă Hirlău; <Unsa, azi Boscoteni, c. Frumușica, j. Botoșani>; dăruit m-rii Pobrata 174, 187, 243; întărit cu imunități aceleiași m-ri 277.

<**Mihălleanca**, sat, azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Securenii, reg. Cernăuți>; sate lângă ~, v. *Dubovaia, *Rișcinți.

<**Mihăileni**, comună, j. Botoșani>; sat în ~ (?), v. *Roșlaci.

<**Mihălășeni**>, sat, v. Mihail (unde a fost ~); sat lângă ~, v. *Stan (unde șade ~).

Mihău, fiul lui Timpă, fratele lui Miclous, al lui Giurgiu ș.a.; primește danie satele Rusești și Scilpotești 226.

Mihlea Tavă, tatăl lui Stan aprodul; primește întărire pentru satul unde este casa lor și danie un loc pustiu 182.

Mihlea Tavă și Stan aprodul (unde este casa lui ~), <a doua jumătate a sec. XV: Gălășești, a doua jumătate a sec. XVII:

- Tătărăni), sat, pe Crasna, mal sus de Dodești; <Tătărăni, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Mihlea Tavă și fiului său, Stan aprodul 182.
- Mihlea, v. și Miclea.
- Mihnea, v. Radu ~.
- Mihnea (greșit), v. și Miclea de la Bahnă.
- *Mihnești, sat, pe Bahlul, la Cîrligătura; <probabil lingă Podu Iloaiei, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Giurgiu Stîngaci 64.
- Mihodrea, pîrlu, afluent al Siretului <la Comărești, azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; hotar 70.
- Mihu, șetrar; autentică act (1832) 211.
- Mihul; primește danie satul Măzărăști 204.
- Mihul, fiul protopopului Simion, fratele popii Andrei și al lui Filip; primește danie satul Trimedecii și seliștea lui Micul 68.
- Mihul, gramatic, v. Mihal.
- Mihul (unde este ~ și Panici), sat, v. Panlel.
- Mihul, v. și Mleul.
- <Mijloceni>, sat, v. *Satul de Mijloc.
- Mileov, pîrlu, <afluent al Putnei lingă Răstoaca, c. Milcovul, j. Vrancea>; seliște pe ~ 139.
- Milea, nepotul lui Ivașcu Vladicicu, al lui Petre ș.a.; primește danie satele Hodora-cinți și Gvozdăuți 49.
- Milești (unde este casa lui <Miclăuș Răspop>), sat, pe Pîrlul Babei; <probabil în Valea Babei, contopit cu Gura Crăiești, c. Motoșeni, j. Bacău>; întărit lui Miclăuș Răspop 220.
- *Milești (unde este jude Uliu), sat, pe Suhului; <azi deal și vale în Smulți, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său Șteful 280.
- Miletin, pîrlu, <afluent al Jijiei la Vlădeni, c. ~, j. Iași>; hotar 60; sate și seliști pe ~ 60, 234, 252; moară pe ~ 234; pădure lingă ~ 234.
- Millanăușl, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Malinești, c. ~, r. Noua-Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Milișev, v. Stanislav ~.
- *Milotinesti (unde a fost așezarea lui Tatul săbieru), sat; <probabil lingă Bălușești, c. Girov, j. Neamț>; dăruit lui Cristea Iucășeanul 219.
- Mlneo, vătăman; satul unde este, unde a fost vătăman ~, întărit 81, 90.
- v. și Vornleeni.
- Mindrea, v. Mindrea.
- Mindziul, v. Ion Minzul.
- Mireea, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Mireea (<satul lui> popa ~); <probabil Popeni, c. Zorleni, j. Vaslui>; în hotar 154.
- Mireea Dulcescul (al lui Dulce, al lui Lîmbă — dulce), vîstier, fratele lui Duma Dulcescul și al (Alexandrei), srția lui Ștefan voievod; în sfat 119, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139;
- boier în sfat 142, 144, 145, 149, 152, 156,
- 159, 161—165, 168, 169, 173, 175, 176, 179—181, 184, 187, 188, 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 215—220, 222, 225, 226, 228—230, 232—235, 237, 239, 240, 250, 252, 254—257, 260, 265, 279—285, 288, 290, VIII, IX.
- Mirșee (satul lui ~), <pe Nistru; azi R. S. S. Moldovenească, Mereșeuca, c. Lencăuți, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <Miron Costin, fost Brănișteni, sat, c. Trifești, j. Neamț>; sat în ~, v. Romînești.
- *Mirolăvești, sat; <probabil lingă Faurei, înglobat în Șchiopeni, azi Văleni, c. Pădurenii, j. Vaslui>; loc pustiu de lingă ~ dăruit lui Roșca și fratelui său, Cojea 281.
- *Mirolăvești, sat, la Chigheci, pe Salcia<Mare>; azi R. S. S. Moldovenească, r. Cahul>; dăruit lui Vlad Jicov 215.
- *Mirolăvești, sat, pe Vaslui, sub Rediu; <probabil lingă Benești. c. Tanacu, j. Vaslui>; dăruit lui Bena și fraților săi, Macrea, Mihail, ș.a. 94.
- Misail, v. Ianache ~.
- Misea, boier în sfat 142—145, 152, 156, 159, 161, 162, 168, 173, 184, 187, 194, 196, 197, 205, 275;
- vornic 231.
- <Misihănești>, sat, v. Onești.
- Mișea; pierde satul Vascăuți pentru hiclenie 143.
- Mișoglu, v. Ianachl ~.
- *Mișești (unde este jude Micula), sat, <pe Șomuzul Mare>, mai jos de Buciumeni, <contopit cu or. Fălțiceni, j. Suceava>; întărit popii Iuga 129.
- *Miltucăușl (Mituc), sat; <lingă Brășăuți, c.s. Dumbrava Roșie, m. Piatra-Neamț, j. Neamț>; dăruit m-rii Bistrița 29; biserica de la ~, pusă sub ascultarea aceleiași m-ri VI.
- Mltropolla (Episcopia) Moldovel (Sucevei); hram, v. Sfîntul Gheorghe; primește danii și întăriri pentru sate 16, 17, 244, scutiri de dări pentru sate 244, 245;
- egumen de la biserica sa 244;
- traducători de acte de la ~ (sec. XVIII—XIX) 172, 174, 178, 185, 198;
- condică de acte de la ~ (sec. XIX) II.
- Mituc, sat, v. Miltucăușl.
- Miudricia, v. Mindrlelea.
- Mindre, fiul lui Pătraș din Balta Albă, fratele lui Dumca și al lui Iurie; primește întăriri pentru satul Dumînți 236.
- Mindrea (<unde este> curtea lui ~, <satul lui> ~), sat, cu cuturi, pe Siret; <Mindrești, c. Vlădeni, j. Botoșani>; dăruit lui Petru Hudici vornic 139.
- Mindrea (unde a fost ~), <sec. XVIII: Scînteia>, sat, pe Rebricea; <Scînteia, c. ~, j. Iași>; întărit lui Duma Negru 150.
- Mindrea, v. și Dragomir al lui ~ (unde a fost ~), sat.
- Mindrea (Măndrul, Mindrea, Mindri, Mindru, Mindrul) Jumătate, al lui Jumătate (Jumătate), fratele lui Giurgiu și al lui Șteful;

- primește întărire pentru satele Balinți, Dvoriste ș.a., moștenite de la tatăl său 99; primește danie o jumătate din satul Maneuți 168; se judecă și pierde satele Glodeni și Bulgari 156; în sfat 60, 71, 107, 110, 113, 114, 116, 117, 142—145, 148—150, 152, 155, 156, 158, 159, 161—165, 167, 169, 170, 173, 175, 176, 179—181, 184, 187—189, 192, 194, 196, 197, 199, 201—203, 215—220, 222, 231, VIII, X.
- ⟨Mindrești⟩, sat, la Cirligătura, ⟨pe Bahluiet, la gura Sircăi; Sirca, c. Bălțați, j. Iași⟩; întărit lui Mindrul Jumătate în urma împărțirii satelor moștenite cu frații săi 99.
- Mindrești, sat, pe Gerul; c. Valea Mărului, j. Galați); în hotar 280; seliște lîngă ~, v. *Frățilești.
- ⟨Mindrești, sat, c. Boțești, j. Vaslui⟩; sat lîngă ~, v. *Dodești.
- ⟨Mindrești, sat, c. Vlădeni, j. Botoșani⟩, v. Mindrea (unde este curtea lui ~); sat lîngă ~, v. *Balnți.
- Mindri, v. Mindrea.
- Mindrica (Mudricica), v. Balță ~.
- Mindru (Mindrul), v. Mindrea.
- Mindzați (unde este Toader), sat, la obârșia Liubanei; ⟨c. Alexandru Vlahtuță, j. Vaslui⟩; întărit popii Iuga 129, protopopului Iuga și fiului său, Mihul gramatic 165, 196.
- Mindzul, v. Mindzul.
- Minea (seliștea lui ~), pe Covurlui; ⟨lîngă Umbrărești, c. ~, j. Galați⟩; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- Minjești, loc de sat (sec. al XVIII-lea: sat); ⟨în Gh-ergheleu, c. Codăești, j. Vaslui⟩; dăruit lui Dan vameș III.
- Mlnzul, v. Ion ~.
- Mirlee (seliștea lui ~), pe Crasna; ⟨lîngă Averești, c. Bunești-Averești, j. Vaslui⟩; dăruită lui Blaj și fraților săi, Domoncuș stolnic și Iacob 124.
- Moara (unde este ~), sat, pe Răut; ⟨azi R. S. S. Moldovenească, Morovaia (?), c. Trebujeni, r. Orhei⟩; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Moenești, sat; ⟨or. Moinești, j. Bacău⟩; dăruit lui Giurgea Moian 202.
- Mogoș (Mogoșel) de la Vinnea, tatăl lui Grozav 181; primește danie satul lui de pe Vilna 12.
- Mogoș (la ~), sat, pe Vilna; ⟨Mogoșești, apoi Slobozia, contopit cu Ipatele c. ~, j. Iași⟩, dăruit lui Mogoș 12; jumătate de sat vîndută de Grozav, fiul lui Mogoșel, Neagăi, soția lui Giurgiu Piatră, și întărită acesteia 181.
- Mogoșău, sat, pe Bistrița; ⟨în Costișa, c. ~, j. Neamț⟩; întărit lui Tatul Herlic și nepoților săi, Danciu Pardos și Neagul Roșca 191.
- Mogosecul, v. Vlașin ~.
- ⟨Mogoșești, ulterior Slobozia⟩, sat, v. Mogoș (la ~).
- ⟨Mohorlți (fost Simești)⟩, sat, v. Balcu și Sima. Moian, v. Glurgea ~.
- Molatnul de Jos, top.; ⟨probabil zona deluroasă dintre Malovata și cursul inferior al Culei, azi R. S. S. Moldovenească, r. Orhei⟩; sat la ~ 175.
- Molatnul de Sus, top.; ⟨probabil zona deluroasă dintre cursurile mijlocii ale Culei și Ciulucului, azi R. S. S. Moldovenească, r. Călărași⟩; satele de la ~ ale „cneaghinei” 175.
- Molea, vornic de gloată, fratele lui Tador spătar; primește danie satele unde a fost Ilcaș, unde a fost Cirtă Coste și trei locuri pustii 155, întărire pentru satele Pojerești, Petrițelești, ș.a. 240; în sfat 195, 219, 235, 237, 239, 243, 250.
- Moicescul, v. Tador ~.
- Moimescul, v. Mihăllă ~.
- ⟨Moinești, oraș⟩, v. Moenești, sat.
- Molnești (unde au fost casa lui Herlic și undi au fost Neagușor, Herlic), sat, pe Bistrița, la gura Orbicului; ⟨~, în or. Buhuși, și Hărlicești, în Orbic, iar acesta contopit cu or. Buhuși, j. Bacău⟩; întărit lui Tatul Herlic și nepoților săi, Danciu Pardos și Niagul Roșca 191; biserica de la Herlic pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Molșă Filosofu, fratele lui Oană Popșa; primește danie satul Sirbi și satul pe care îl stăpînea 54; v. și Filosofu (satul lui Moişă ~).
- Molșinți, sat, la Iucaș; ⟨Hoisești, c. Mărgineni, j. Neamț⟩; întărit lui Lazăr, Stanciu și Costea, fiii lui Ion Vornic 90.
- Moldova, rlu, ⟨afluent al Siretului⟩; sate pe ~ 11, 23, 50, 67, 176, 177, 183, 269, V; sat între ~ și Siret 207, vad pe ~ 23; posadă pe ~ 192.
- Moldova (Țara Moldovei): *passim*; Moldovlahia 41, 50, 75, 93, 100, 101, 195, 212, 221, VI.
- ⟨Moldoveni, fost Porcești⟩, sat, v. Poreu (unde este curtea lui Ion ~).
- Moldovlța, m-re; ⟨în s. Vatra Moldoviței, c. ~, j. Suceava⟩; hram, v. Bunavestire; primește danii și întărituri: sate și seliști 43, 46, 242, 272, munți IV, iezere 253, 272, 287, mori 16, 242, vămi 27, 242, 272, 287, V, posadă 192, casă din Suceava 276, țiganii și tătari 16, 132, obroace 192, 223, 272.
- Moldovlța, prlu, ⟨afluent al Moldovei la Vama, c. ~, j. Suceava⟩; mănăstire pe ~ 192; vamă la gura sa 272; în hotar V; v. și Vama Moldovlțel.
- Moldovlahia, v. Moldova (Țara Moldovei).
- Molnța, sat; ⟨azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți⟩; boier de la ~ 10, 11, III.
- Molovateș, prlu, affluent al Teliței; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, r. Ungheni⟩; hotar 264.
- Molovateș, v. și Mulovateș.
- *Mordvina, sat, sub Caragine, pe Dobrușa; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, la sud de Dobrușa, c. Recești, r. Rezina⟩; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- ⟨Morovaia⟩, sat, v. Moara (unde este ~).

Motoșești, sat, <la obârșia Corodului; în s. Fundeanu, c. Drăgușeni, j. Galați>; în hotar 280.

Motrana, fiica lui Stan Lucaveț, sora lui Iurie și a lui Cozma; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pancăuți 70.

Movila Iul... = *pentru toate cazurile de acest fel, v. numele de persoană care însoțește entopicul.*

Movila cea Mare, <între valea Cahulului superior și valea Prutului; azi R.S.S. Moldovenească, probabil lângă Cotihana, c. Roșu, r. Cahul>; sat împotriva ei 61.

Movila Corodului (Mare), pe valea Corodului; <în s. Corod, c.~, j. Galați>; seliște la ~ 185, 186.

Movila Găunoasă, la Șerbotești, <c. Solești, j. Vasiui>; hotar III.

***Movila Găunoasă**, (la ~), sat; <îngă Spătarești, c. Vadu Moldovei, j. Suceava>; dăruit lui Șoldan Petru și soției sale 30.

Movila Vulturului, pe Jijia, mai sus de Strahotin; <la Ungureni, c.~, j. Botoșani>; hotar 8.

Movile, top., la Coble; <în c. Secuieni, j. Bacău>; sat la ~ 123.

Movile (la ~), sat, pe Coble; <Secuieni, c.~, j. Bacău>; partea lui Costin din ~ 123.

Mudricica, v. **Mindriclea**.

Mulovateț, plrlu, <afluent al Ișnovățului superior; azi R.S.S. Moldovenească, r. Strășeni>; hotar 84.

Mulovateț, v. și **Molovateț**.

Muncel, deal la Mogoșești, <c.~, j. Iași>; sat la ~ 207.

***Muncel**, sat, pe Crasna; <îngă Bătrânești, c. Icușești, j. Neamț>; întărit lui Alexandru spătar în urma judecării cu Mîndrea 156; v. și **Munteel**, deal, Slava (la ~), sat.

<Muncelu de Sus, sat, c. Mogoșești-Siret, j. Iași>; sat îngă ~, v. ***Balomlești**.

Munteel, deal; <pe stînga Siretului; în c. Icușești, j. Neamț>; sat pe ~ 18; v. și **Muncel**, sat.

Muntea, tătar; întărit cu sălașele sale Mănăstirii din Poiană 229.

Muntele cel Înalt, v. **Dealul cel Înalt**.

***Muntenl**, sat, pe Cracău; <îngă Ghindăoani, c. Bălătești, j. Neamț>; dăruit lui Șarban Hindău 7.

Muntenil (unde sint ~), cut al satului Pătrăuți, pe Suceava, <c. Pătrăuți, j. Suceava>; întărit lui Vlad Adiș 98.

***Muntenil Scutașl** (unde este cneaz Litu și Șarban), sat, <pe Siret; îngă Porcești, azi Moldoveni, c.~, j. Neamț>; dăruit lui Șandru, soției sale, Martha, și fiului lor Cozma 36.

Murgești, sat, pe Telejna; <Bereasa, c. Dănești, j. Vaslui>; dăruit lui Ivașcu Velna(!) Murgul 111.

Murgul, v. **Ivașcu Velna(!) ~**.

Mustea, izvor <la or. Tîrgu Neamț, j. Neamț>; hotar VIII, X.

<Mușat>, v. **Petru ~, Roman ~**.

Mușata (Mărgărita), mama lui Petru și a lui Roman, bunica lui Alexandru cel Bun și a lui Bogdan; ctitoria sa, biserica Sf. Ioan Botezătorul din Siret 1; credința ei 4; curtea ei din Horlăgani 1.

<Mușenița>, sat, v. **Mușneț**.

Mușneț, sat, <pe Siret; Mușenița, c.~, j. Suceava>; dăruit lui Șteful al lui Jumătate 168.

N

Nan, diac; scrie act domnesc 108.

Nan, fratele popii Iuga; primește danie și întărire pentru satul Buciumeni, unde este casa lui și a fratelui său 56, pentru satul Stănigeni 77.

Nan, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Nan, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Nan, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.

***Nan** (satul lui ~), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Ungureni>, pe Siret; <îngă Vercicani, c. Liteni, j. Suceava>; dăruit doamnei Marena 95.

Nan (unde este casa lui ~ și a fratelui său), sat, v. **Buciumeni**.

Nan Oană, martor și chezaș în sfat 48.

Nan Șetriman, țigan; dăruit cu frații și cu copiii săi doamnei Marena și fiului său, Petru 84.

Naneș (unde a fost feciorul lui ~), sat, v. **Curtești**.

Naslavcea (la moara ~), sat, <pe Nistru; azi R.S.S. Moldovenească, c.~, r. Don-

dușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Nasoe, jude (?); satul unde sint juzi Dragan și ~, întărit 280.

Nastea, soția lui Oancea, fosta soție a lui Dobrăcin; primește danie satul unde a fost casa lui Dobrăcin și a lui Bratul Pleșescul 69.

Năcescul, v. **Varlam ~**.

***Nănbac Barbosul**, soțul Marenei; primește danie satul unde este casa lui 58.

Nănbaci Barbosul (unde este casa lui ~), sat, pe Șomuz; <probabil îngă Ciumulești, c. Vadu Moldovei, j. Suceava>; dăruit lui Nănbaci Barbosul 58.

Neaga, soția lui Giurgiu Piatră; primește danie satul lui Diiaclul, satul Slăvești ș.a. 181 și întărire pentru o jumătate din satul lui Mogoș de la Vinnea, cumpărată de la fiul acestuia, Grozav 181.

Neagăș, jude; satul (unde a fost jude ~),
dăruit 25;

v. și ***Neagă<șești>**.

***Neagă<șești>** (Neaghișești, Negașești, unde
a fost jude Neagăș), <sec. XVIII: Nego-
ești>, sat, pe Turliu; <lngă Coman,
c. Sănduleni, j. Bacău>; dăruit lui Giur-
giu Ungureanu 24; dăruit de acesta
nepoților săi, Ulea și Iuga, și întărit
acestora 183; dăruit de domn lui Ulea
și fratelui său, Iuga 284.

Neagăuși, <sec. al XVI-lea: Horbinești>,
sat, pe Racovăț; <azi R.S.S. Moldove-
nească, Gordinești, c. ~, r. Edinița>;
drăruit lui Ion Cupcici 88; în hotar 103.

Neaghișești, sat, v. ***Neagă<șești>**.

Neagoe, gramatic; scrie act 38; ispravnic
de acte 50, 56, 58; hotarnic 50;

logofăt; ispravnic de acte 62—68, 70,
71, 74—79, 81, 82, 84, 86, 88, 90, 93,
94, 98—101, 103, 104, 107, 110, 113,
114, 117—120, 124, 125, 128, 129, 133,
136—139, VII; în sfat 61, 80, 85, 89, 91,
158, 160, 164, 167, 168, 170, 173, 180,
184, 187, 192, 194, 196, 197, 202, 203,
205, 215—218, 220, 222, 225—230, 232—
—235, 237, 239—243, 247, 250, 252,
254—261, 264, 265, 267, 269—272, 279—
—285, 288, 290; martor 225.

Neagoe Gănescul, v. **Găneseul** (unde a fost
Neagoe ~), sat.

***Neagomirești**, sat, pe Pobrata; <lngă Ior-
cani, c. Tătăruși, j. Iași>; întărit m-rii
Pobrata 243.

Neagș, v. **Nlașșla**.

***Neagșlnți**, sat, pe Bahlui; <probabil lngă
Dumești, c. ~, j. Iași>; întărit lui Cup-
cici vornic 103.

Neagu Barbosu (unde este ~ și Dragomir
Hasnaș), sat, v. **Hasnaș**.

Neagul, v. **Nlagul**.

Neamț, cetate; <în or. Tîrgu Neamț, j. Neamț>;
boier pus sub ascultarea cetății ~ 169;
în hotar cu m-rea Neamț VIII, X;

<plcălabi> de ~ 17, 18, 22, 23, 32,
165, 167, 177, 184, 187, 194, 196, 197,
201—203, 205, 214, 216, 218—220, 222,
232, 235, 237, 239, IX.

Neamț, m-re; <în s. Mănăstirea Neamț,
c. Vinători-Neamț, j. Neamț>; hram, v.
Înălțarea; egumeni 21, 93;

unită cu m-rea Bistrița și pusă sub
ascultarea aceluiași egumen 21;

primește danie și întărit: sate și seliști
50, 67, 80, 164, 180, 266, 269, 272, 289,
290, mori, prisăci și lezere 92, 93, 100, 180,
242, munți VIII, X, tătari și țigani 164,
283; primește obroace 93, 100, 212, 262;
primește scutiri de vămi și de dări 92,
262, 273;

mănăstiri și biserici puse sub ascultarea
m-rii ~ 267; act tălmăcit la ~ (1803)
169;

chille mai jos de m-rea ~ 241.

Neamț, pîrlu, <afluent al Moldovei la Timi-
șești, c. ~ j. Neamț>; sate la gura sa 21,
67, 164; sat pe ~ 169; hotar VIII, X.
Neamț, tîrg; <or. Tîrgu Neamț, j. Neamț>;
tîrgovaț 241; robi domnești de la ~ 259;
vie mai sus de ~ 241; acte scrise la
~ 50, 225.

Neamț, <zonă>; desetină de la ~ 93, 100; m-re
de la ~ 212.

***Neburești**, sat; <lngă Cosmești, c. ~,
j. Galați>; întărit lui Ion Porcu 282.
Nechid (Nichid), pîrlu, <afluent al Bistriței
la Ruseni, c. Borlești, j. Neamț>; sate pe
~ 45, 101; seliște, moară și m-re pe
~ 101.

<Nechit>, sat, v. **Huba** (unde a fost ~), loc,
Nlehid (pe ~), sat.

<Nechit, schit>, v. **Sfîntul Nicolae**, m-re.

Nedela (movila de la ~), loc la Balomirești,
<contopit cu Bîra, c. ~, j. Neamț>;
hotar 79.

Negașești, sat, v. ***Neagă<șești>**.

<Negelul>, pîrlu, v. **Nevira**.

Negoesh, sat, pe Pîrlul Alb; <inclus în Toto-
iești, c. Tupilați, j. Neamț>; dăruit lui
Crăciun Belcescul și fiilor săi, Petru,
Ion, Iosif și Andriiaș 38.

Negoesh, sat, pe Pîrlul Negru; <în Dragomi-
rești, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Toma
Băcescul 178.

<Negoeshi>, sat, v. și ***Neagă<șești>**.

***Negotlni** (hotarul Negotinilor), sat, pe Cra-
cău; <lngă Corni, c. Bodești, j. Neamț>;
în hotar 71.

Negrea, nepotul lui Ivul; dă satele Dobro-
mirești și Balosinești lui Ignat stolnic
210, 215.

Negrea (prisaca lui ~), sub Nesfoiu, <pe
Prut; azi R.S.S. Ucraineană, s. Negreni,
c. Mămăliga, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>;
în hotar 107.

Negrea, v. și **Negru** de la Bîrlad.

<Negreni>, sat, v. **Negrea** (prisaca lui ~).

Negrești, sat, <pe Albia; c. Bîra, j. Neamț>;
în hotar 79; v. și **Dealul Negreștilor**.

Negrești, sat, <pe Almaș; c. Dobreni, j. Neamț>;
întărit lui Baico 147.

Negrilă (Negrilaș), ceașnic; fiul lui Negrul,
fratele Anei; în sfat 69, 70, 75—80, 82,
84—86, 88—91, 93, 94, 97, 99—101,
103;

vornicul lui Ștefan voievod; în sfat
118—120, 124, 128, 129, 133, 136—139,
148, 149, 154, 155, 157, 158, 165, 167,
168, 170, 173, 181, 184, 187—189, 192,
194—198, 201—202;

boier în sfat 215—220, 222, 225, 227—
—230, 232—235, 237, 239—243, 247, 250,
252, 254—257, 260, 261, 264, 267, 269,
270, 272;

se judecă și pierde satele Coleșeuți,
Răsclnți ș.a. 271.

Negrilă (unde este ~), sat, v. **Roșlori**.

Negrilești, sat, <pe Telejna; în Bereasa, c.
Dănești, j. Vaslui>; dăruit lui Ivașcu
Velna(!) Murgul 111.

- *Negrilești, sat, pe Turlui; (lângă Birzulești, c. Sănduleni, j. Bacău); dăruit lui Giurgiu Ungureanu 24.
- <Negrilești, sat, c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galați>; poiană lângă ~, v. Roman (poiana lui ~);
sat lângă ~, v. *Borodăcenl.
- Negrîta, fiica popii Iliaș, sora lui Stanciu Cormohuz; vinde satul Boziani 265.
- Negrilești, sat, <pe Verdele; c. Podoleni, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- Negru (Negrea) de la Blăd, vornic, tatăl Anei, socrul lui Onă; dăruiește m-rii Bistrița satele Gidint, Cîrstoi ș.a. 42; în sfat 13, 17, 19, 23—25, 27—34, 36—41, 45, 47—54, 56—58, 60, 61; jupan 38, 51; vornic de Suceava (?) 18; boier în sfat 62—71, 74, 84, 86, 88—91, 93, 94, IV, V, VII; stăpîn al unei prisăci din hotarul satului Colișăuți 107; hotarnic 269 (menț.); satul unde este curtea lui ~, v. Gidintl.
- Negru, v. și Cristea ~, Duma ~, Fetea (Fete) ~, Illaș al lui ~, Iuga ~, Tador ~.
- Negruț, v. Toder ~.
- <Negușani, Negușeni>, sat, v. Citești.
- Negușor (undă au fost ~), sat, v. Molnești.
- <Nehera>, pîrlu, v. Nevra.
- Nemirea Ciortorischi, fratele lui Ivașco; vinde satul Văscăuți 103; primește întărire pentru satul Nemirceanl 173; în sfat 152, 184, 192, 194, 197.
- Nemirceanl, sat, pe Prut; <azi R.S.S. Ucraineană, Ciortoria, c. Brașnița, r. Coțmani, reg. Cernăuți>; întărit lui Nemirca Ciortorischi și fratelui său, Ivașco 173.
- Nemțșor, pîrlu, <afluent al Neamțului>; m-re pe ~ 26, X; hotar VIII, X.
- Nena, sat, v. Gherelu (unde este casa lui ~).
- Nenelul, jude; satul unde este jude ~, dăruit 120; v. și *Glodenl.
- Nenovici (seliștea lui ~), v. *Gemlești, sat.
- Nepoleașul, sat, <pe Prut; azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Coțmani, reg. Cernăuți>; dăruit lui Stroici 61; sat probabil lângă ~, v. *Levoșăușl.
- Neporotova, sat, pe Nistru; <azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Securen, reg. Cernăuți>; întărit lui Șandro spătar 271.
- Nesfolu, <probabil șir de dealuri împădurite pe stînga Prutului; la Nesfoiu, azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; sate sub ~ 109.
- Nestene, tatăl lui Boguș și al lui Pașco; primește danie satul Cuclur 52; în sfat 29—31, 34, 39, 40, 47, 48, 53, 56—58, 60—71, 74—81, VII.
- Nesteac, v. și Boguș al lui ~, Pașco al lui ~.
- *Nesteacăușl, sat, la Terebne; <azi R.S.S. Moldovenească, probabil lângă Terebna, c. ~, r. Edinița>; dăruit lui Ion Cupcici 103.
- Netedul (unde a fost curtea lui ~), sat, în Cîmpul lui Dragoș; (în Blăgești, c. ~, j. Bacău); dăruit lui Petru Ungureanu 159.
- Netedul, v. și Bratul ~.
- Nevra <sec. al XVI-lea: Nehera>, pîrlu; <azi Negelul, affluent al Siretului la m. Bacău, j. ~>; sate pe ~ 183, 284.
- Nevolnic, v. Mihail ~ de la Dorohoi.
- Nlașla (unde au fost ~), sat, pe Albiia, la Valea Comisoaiei; <probabil Dinga, c. Costești, j. Vaslui>; întărit lui Cozma Pivnicerul 213.
- Nlașul Roșea, nepotul de soră al lui Tatul Herlic, <fratele lui> Danciul Paidos; primește întărire pentru satele Moinești, Bodești ș.a. 191.
- Nicandru, v. Andrica.
- Nichid, pîrlu, v. Nechid.
- Nlehd (pe ~), sat, cu moară și seliște; <Nechit, c. Borlești, j. Neamț>; dăruit împreună cu m-re S. Nicolaie, unde a fost Huba, m-rii Bistrița 101.
- Nlehta, zugrav; primește danie satele Crai-nicești și Leucușești 39.
- *Nlehta (unde este ~), sat, la Moiatinul de Jos; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Ghermănești (?), c. Suhuluceni, r. Orhei>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Nleoară, cneaz de la Tuzara 108; primește întărire pentru locul Tuzara ș.a. 203; v. și Tuzara, sat.
- Nleoară (seliștea lui ~), pe Rebricioara; <lângă Măcrești, c. Rebricea, j. Vaslui>; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.
- Nleola, țigan, fiul lui Golea, frate cu Can ...; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Nicola, țigan, v. Mleula.
- Nicolae, v. Sfîntul Nleolae, hram.
- Nleoman, boier în sfat 246, 279—285.
- *Nleorești, sat, pe Crasna; (în c. Bunești-Averești, j. Vaslui); în hotar 155.
- Nleula, fratele lui Mihail și al lui Toader; primește danie satul lui Berea 11.
- Nleula, jude țigan; întărit lui Ion Porcu 282.
- Nistru, fluviu; sate și lezere pe ~ 91—93, 100, 175, 196, 271, 275, I; jold și posadă la ~ 278.
- Nistru (la ~), grădină aparținînd de Ohrincea; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil Ustia, c. ~, r. Dubăsari>; dăruită proto-populului Iuga și fiului său, Mihail 196.
- <Nișcanl>, sat, v. Onleă (unde este cneaz ~).
- Nirnova, pîrlu, <afluent al Prutului la Leușeni, azi R. S. S. Moldovenească, c. Leușeni, r. Kotovsk>; sate pe ~ 62, 193.
- *Noguleol (unde este ~), sat, <pe Nistru; azi R. S. S. Moldovenească, probabil lângă Lencăuți, c. ~, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <Novaci, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Tuzara, r. Călărăși>; prisacă lângă ~, v. Vrabie (prîsaca lui ~); sat lângă ~, v. *Săsenl.

Oană, comornic; martor 225.

Oană, fratele lui Pătru 41;

satul unde a fost ~, v. **Bilearl**.

Oană, fratele lui Stan Birlici; martor și chezaș în sfat 48.

Oană, martor 42.

Oană, (același cu Vasian?), soțul Anei, gine-rele lui Negru, tatăl lui Andreiu; primește danie satele Coșilăuți și Stanulăuți 107.

Oană, popă, tatăl lui Vlad, socrul lui Toader Gănescul; satele unde a întemeiat ~ și unde a fost popa ~, dăruite 257.

Oană (satul lui Opiș și al lui ~), v. **Opișenl**.

***Oană** (unde a fost popa ~), sat, pe Ialan; <probabil lângă Popeni, c. Găgești, j. Vaslui>; dăruit lui Toader Gănescul 257.

Oană (unde a întemeiat ~), <a doua jumă-tate a sec. XVI: Ochintești>; sat, la obârșia Ialanului; <contopit cu Grumă-zcști, azi Grumezoaia, c. Dimitrie Can-temir, j. Vaslui>; dăruit lui Toader Gănescul 257.

Oană, v. și **Nan** ~.

Oană, v. și **Ioan**, **Ion**, **Ionașco**, **Ivan**.

Oană al lui Danciul, v. **Oană Jullel**.

Oană (Ivașco) al lui Manea, stolnic; în sfat 13, 19, 22.

***Oană Albul** (unde a fost ~), sat, la Chigheci, pe Pîrlul Fintîlnilor; <azi R. S. S. Mol-dovenească, lângă Zărnești, c. ~, r. Cahul>; dăruit lui Mihail Stîngaci 154.

Oană Bărbosul, martor 42.

***Oană Berbec** (unde a fost ~), seliște, pe Miletin; <probabil lângă Șipote, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Mihail pisar și frate-lui său, Tador gramatic 234.

Oană Julici, v. **Oană Pintece**.

Oană Lihael, fratele lui Giurgiu comis; în sfat 231.

Oană (Ioan) **Pintece** (Julici), fiul lui Danciul; în sfat 215, 225, 226, 230, 232—234, 237, 239, 242, 243, 250, 255, 257, 261, 264, 265, 269—272, 275, 280—282, 284, 285, 288, 290, X.

Oană Popșa, fratele lui Moişă Filosofu; primește danie satul Sirbi și satul lui Moişă Filosofu 54.

Oană Roșea, gramatic, fratele lui Cojea Pătru; primește întărire pentru satele Călimănești, Coțmănești ș.a. 199, 281.

***Oană Slnescul** (unde a fost ~), sat, pe Rebricea; <lngă Boroșești, c. Scînteia, j. Iași>; întărit lui Duma Negru 150.

Oană Virlș, martor la o danie 183.

Oancea, fiul lui Cîndea, fratele lui Malea; primește întărire pentru satul Cîndești și pentru seliștea lui Drăgoi 139.

Oancea, fiul lui Stănigă, fratele lui Ilea; dă în schimb satul Buciumeni 218; vinde seliștea Stănigă 254.

Oancea, fratele lui Balotă; primește întărire pentru partea lui Giurgiu din satul Tamir-tașinți, căruia îi plătise o gloabă 105.

Oancea (Oanța), gramatic, ginerele lui Iur-ghici; scrie acte 54, 61, 102, 113, 114, 128, 131—133, 136, 139, 140;

logofătul lui Ștefan voievod; primește danie și întărire pentru Procopeni, Maci-căuți ș.a. 158, 254;

ispravnic de acte 148—150, 154, 155, 157, 160, 167, 170, 172—174; în sfat 222, 225—230, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243, 250, 252, 256, 257, 260, 261, 264, 265, 269—272.

Oancea, soțul Nastei; primește danie satul unde a fost casa lui Dobrăcin și a lui Bratul Pleșescul 69.

Oancea (locul lui ~), v. **Pașeo** (unde este ~ vătăman), sat.

Oancea, pîrlu, <afluent al Prutului la Oancea, c. ~, j. Galați>; sat și seliște la ~ 185.

<Oancea>, sat, v. **Stanislav Ravasă** (unde este ~);

seliște lângă ~, v. **Stoenești**.

***Oancea** (unde este ~), sat, la Mealure; <lngă Mălureni, c. Nicorești, j. Galați>; întărit lui Ion Porcu 282.

Oancelul, tătar din Temișești; întărit m-rii Neamț 164.

Oanică, v. **Onică**.

Oanța, <diac>; scrie acte 236, 237, 273, 277, 283.

***Oanța** (unde este ~), pricut devenit sat, peste Prut, în dreptul Podolenilor; <azi R. S. S. Moldovenească, lngă Obileni, c. ~, r. Kotovsk>; dăruit lui Iuga pro-topop și fiului său, Mihail 196; dăruit lui Oancea logofăt 255.

***Oanța** (unde a fost ~), sat; <probabil, lngă Ciulinești, contopit cu Probota, c. ~, j. Iași>; întărit lui Dan Uncleat 91.

Oanța, v. și **Oancea**.

<Obileni, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Kotovsk>; sate lngă ~, v. ***Călugărlța** (unde este ~), ***Oanța** (unde este ~).

<Obîrșenl, sat, c. Vinderei, j. Vaslui>; seliște în ~, v. **Fundești**.

<Obîrșenl, sat, c. Voinești, j. Vaslui>; sat lngă ~, v. ***Iazăr** (la ~).

<Obîrșia, sat, c. Izvoru Berheciului, j. Bacău>; sat lngă ~, v. ***Slipotenl**.

***Obîrșla**, sat, la obârșia Pîrlului Alb; <lngă Dragomirești, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Mic Crai 250.

Obrejele, munte; <în Munții Stînișoarei, c. Pipirig, j. Neamț>; pe hotarul m-rii Neamț VIII, X.

<Ochintești>, sat, v. **Oană** (unde a întemeiat ~).

Ochlul, baltă, pe Prut; <probabil la Vetrișoaia, c. ~, j. Vaslui>; hotar 90.

<Ocnlța, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Dondușani>; sat lngă ~, v. ***Durnești**.

<Odobești>, sat, v. **Virlșești**.

Oglindă (hotarul lui ~), <sec. XVIII: Oglinzi>, pe valea Neamțului; <s. Oglinzi, c. Răucești, j. Neamț>; în hotar 169.

Oglinzi, sat, v. **Oglindă** (hotarul lui ~).

Ogorlicu, v. **Ostapeu** ~.

Ogrincea, v. **Ohrincea**.

Ohanes, episcop al armenilor din Moldova; recunoscut de Alexandru cel Bun 14.

Ohrincea (Ogrincea), pîrlu, <afluent al Răutului la Ohrincea, c. Cruglic, r. Dubăsari, R. S. S. Moldovenească>; sat și prisacă pe ~ 139, 196.

Ohrincea (la gura Ohrincei), sat la confluența Răutului cu Ohrincea; <azi R. S. S. Moldovenească, c. Cruglic, r. Dubăsari>; dăruit protopopului Iuga și fiului său, Mihail 196;

grădină aparținînd de ~, v. **Nistru** (la ~).

Ohtuz, pîrlu; <Oituz, affluent al Troțușului la m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău>; sate pe ~ 28.

<Oituz>, sat, v. **Grozăști**.

<Ojeva>, sat, v. **Ojogov**.

Ojogov, sat, pe Nistru; <azi R. S. S. Ucraineană, Ojeva, c. ~, r. Secureni, reg. Cernăuți>; întărit lui Șandro spătar 271.

<Olănești, sat>, v. **Popolue** (hotarul lui ~).

Olecsandro, v. **Alexandru cel Bun**.

Olenea, soția lui Ștefan cliucinic; primește drept de moștenire asupra pustiei Pojara 63.

Oleșco (satul lui ~), sub Caragine; <azi R. S. S. Moldovenească, Olișcani, c. ~, r. Rezina>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Olexa, boier în sfat 32—34.

<Olișcani>, sat, v. **Oleșco** (satul lui ~).

<Onceștii Noi, fost Lozinca, sat>, v. **Rogoază** (<hotarul lui ~>).

One (Onică) **Coreleă** (Carcică), boier în sfat 163, 173, 183, 205, 217, 239.

Onea, cliucinic; primește danie satul lui Docolin 117.

Onești, sat, la Coble; <probabil Misihănești, c. Roșiori, j. Bacău>; dăruit lui Dan Mesehnă 163.

Onică (Oanică); primește danie și întărire pentru satele unde este casa lui și Vicoleni 89, 109.

Onică, cneaz; satul unde este cneaz ~, dăruit 108.

***Onică** (unde este casa lui ~), <a doua jumătate a sec. XV: Oniceni>, sat, pe Jijia; <îngă Iacobenii, c. Dingeni, j. Botoșani>; dăruit lui Onică 89, 109.

Onică (unde este cneaz ~), sat, <între Blc și Ichel; azi R. S. S. Moldovenească, Nișcani, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Staia 108.

Onică, v. și **One Coreleă**.

<Oniceni>, sat, v. **Onică** (unde este casa lui ~).

Onlelea; primește danie satul unde este casa lui 66.

Onlelea (unde este casa lui ~), sat, la Cîrligătură; <Onicicani, în Sinești, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Onicica 66.

<Onicicani>, sat, v. **Onlelea** (unde este casa lui ~).

Oprîș de la Pîrlu (poiana lui ~), pe Tazlăul Sărat; <în s. Pîrlu, înglobat în or. Moinești, j. Bacău>; dăruită lui Dragomir și Ioanăș, fiii lui Ștefan al lui Borilă 45.

Oprîș (Oprîșac), v. **Ion** ~.

Oprîș (satul lui ~ și al lui Oană), v. **Oprîșeni**.

Oprîș Râsop; primește întărire pentru o jumătate din satul Suhodolu 136.

Oprîșac (satul lui <Bob> ~), sat, pe Bașeu; <Bobulești, c. Ștefănești, j. Botoșani>; în hotar 69.

Oprîșac, v. și **Bob** ~.

Oprîșani, sat, pe Șomuz; <Oprîșeni, înglobat în or. Fălticeni, j. Suceava>; dăruit lui Oprîș 72.

Oprîșeni (satul lui Oprîș și al lui Oană), sat, pe Cuejdii; <în Cuejdii, c. Gîrcina, j. Neamț>; dăruit împreună cu straja, m-rii Bistrița 41; biserica de la ~, pusă sub ascultarea aceleiași m-ri VI.

<Oprîșeni>, sate, v. și **Oprîșani**, **Oprîșeni**.

Oprîșeni, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Oprîșeni, denumire schimbată în Dubevka, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; dăruit de Sin Birlici m-rii Moldovița 43.

Orble, pîrlu, <afluent al Bistriței la or. Buhuși, j. Bacău>; seliște pe ~ 90; sat la obîrșia sa 90, la gura sa 191.

<Orbic>, sat, v. **Molnești**.

Orbul, v. **Iacob al Orbului**.

Orlș, boier în sfat 2.

Orlș (unde au fost Radul și ~), sat, v. **Radul** și ~.

Orlș (Orlșescul), v. și **Costea** ~.

<Oroftiana>, sat, v. **Rohtnești**.

Osol, virf, <în munții Asău>, îngă Lucăcești, contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar IX.

<Ostrița, sat, azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; sat în ~, v. **Clelecăluți**.

Ostapeu Ogorlicu; primește întărire pentru satul Bugaicăuți 261.

***Oșmelea**, <sec. XVI: Oșmelești, numit și Miclești>, sat, <pe Siret; îngă Șişcani, or. Adjud, j. Vrancea>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

<Oșmelești, numit și Miclești>, sat, v. ***Oșmelea**.

Oșăl (unde este casa lui Mihail ~), <sec. XVI: Oșelești>, sat, la obîrșia Berheciului; <Oșelești, c. Izvorul Berheciului, j. Bacău>; dăruit și întărit lui Mihail Oșăl pisar 185, 186.

Oșăl, v. și **Oșel**.

Oșălești (unde a fost casa lui <Oșăl>), sat, cu moară, la gura Topoliței Vechi; <Corod, c. ~, j. Galați>; dăruit lui Mihail Oșăl diac 186.

Oșălești, v. și **Oșelești**.

Oțel (locul lui ~), <sec. al XVI-lea: Pocșești>, la Ichil, între Crotolci; <azi R. S. S. Moldovenească, Pocșești, c. Teleșeu, r. Orhel>; în hotar 158.
Oțel (seliștea lui ~), pe Podraga; <îngă Ballnțl, c. Haviřna, j. Botoșani>; întărită popii Iuga 128.
Oțel, v. și **Dragomir ~**, **Mihail ~**.

<**Oțeleni**, sat, c. ~, j. Iași>; sat lângă ~, v. ***Bozianl**.
 <**OțeleștiOțal** (unde este casa lui <Mihail ~>); sate lângă ~, v. ***Loluș** (undl au fost ~ giude), ***Stan** (unde a fost jude ~).
Oțelești, v. **Oțalești**.

P

Palmes, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
Paltin, sat, v. **Dealul Paltinului**.
Pamvo Bulgarul, ieromonah; traduce act (1781) 145.
 <**Panaltoala**, sat, c. Avrămeni, j. Botoșani>; sat lângă ~, v. ***Fintină** (la ~).
Panas, tătar; întărit cu sălașele sale Mănăstirll dln Poiană 229.
 <**PancaPancăuți**.
Pancăuți, sat, mai sus de Călugări din Dumbravă; <în Horia, c.s. ~, m. Roman, j. Neamț>; dăruit lui Mihail Popșa 22.
Pancăuți, sat, pe Siret; <azi R. S. S. Ucraineană, Panca, denumire schimbată în Klinevka, c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; întărit fiilor lui Stan Lucaveț 70.
Pancești (Pancova), sat, la obârșia Birladului; <Pincești, c. Poienari, j. Neamț>; în hotar 9; dăruit lui Marco 285.
***Panlel** (unde este Mihul și ~), <sec. al XVII-lea: Pănicești, Pincești>, sat pe Nlrnova <superioară>; azi R. S. S. Moldovenească, la sud de Seliște, c. Ciutești, r. Călărăși>; întărit fiilor lui Ștefan Stravici 62.
***Parcea** (satul lui ~), în Cîmpul lui Dragoș; <îngă Cîndești, c. ~, j. Neamț>; dăruit lui Petru Ungureanu 159.
Pardos, v. **Danelul ~**.
Pașea, tătar de la Neamț; dăruit cu sălașul său mitropolitului Calist al Romanului 259.
 <**Pașeanl**, oraș, j. Iași>; sat în ~, v. **Fintinele**; sat lângă ~, v. ***Cîmălești**.
***Pașeanl**, sat, pe Bistrița, în Cîmpul lui Dragoș; <îngă Borlești, c. ~, j. Neamț>; dăruit lui Dragomir și Ioanăș, fiil lui Ștefan al lui Borlă 15.
 <**PașcaniPașeo** (unde este jude ~).
Pașeo, diacul lui Cupcici; scrie act domnesc 107; gramatic (diac, pisar), scrie acte domnesc 159, 163, 169, 171, 173, 175, 176, 180, 184, 187, 192, 194, 196, 201, 202, 206, 218, 220, VIII; ispravnic de acte 183, 200.
Pașeo, jude; satul unde este jude ~, dăruit 60.
Pașeo, vătămă; satul unde este ~ vătămă, întărit 255.
***Pașeo** (<satul lui ~>), sat; <probabil ***Păscănița**, îngă Dușești, c. Ștefan cel Mare, j. Neamț>; întărit, cu imunități, m-rii Neamț 273.

***Pașeo** (unde este jude ~), <sec. XVII: Pașcani>; sat, pe Miletin; <îngă Șipote, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Ștefan Zugraf 60.
Pașeo (unde este ~ vătămă, locul lui Oancea), <sec. XVI: Volnova>, loc și sat, pe Voinova; <azi R. S. S. Moldovenească, s. Voinova, c. ~, r. Strășeni>; întărit lui Oancea logofăt 255; în hotar 139.
Pașeo al lui NESTEAC, fratele lui Boguș; în sfat 152, 156, 159, 161, 163, 168, 225, 229, 230, 233, 235, 237, 239, 240, 242, 243, 250.
 <**PaustovaPavust** (satul lui ~).
Pavel (Pavál) **Debriel** (Debriț), polcovnic de la Mitropolie; traduce acte (1795—1807) 172, 178, 185;
 clucer; traduce acte (1814—1816) 12, 148.
Pavel Bulgarul, v. **Bulgarul** (unde este Pavel ~), sat.
Pavust (satul lui ~), sat, <pe Nistru; azi R. S. S. Moldovenească, Paustova, c. Lipnic, r. Dondușani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Păcura, loc la Lucăcești, <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; hotar 209, IX.
 <**Pădureni**, comună>, v. **Prut** (pe ~), loc.
 <**Pădureni**, sat, c. ~, j. Vaslui>; sat lângă ~, v. ***Spărletul** (satul lui ~).
 <**Pădureni**, fost Brăteni>, sat, v. **Dobireln** și **Bratul Pleșeseul** (unde a fost casa lui ~).
Pădurleea Curteanului, top.; în hotar cu satele Temeșești și Cristianești 67.
Păltlnșul lui Baneo, loc; <în c. Dorna Candrenilor, j. Suceava>; în hotar IV.
 <**PănășeștiVoloseni**.
 <**PăniceștiPanlel** (unde este Mihul și ~).
Părau, v. **Piriu**.
Părtești (unde au fost Tatomir și Plrtea), <menț. tlrzie: Plrtești>, sat, la obârșia Solonețului; <Plrteștii de Sus, c. Cacica, j. Suceava>; dăruit m-rii Homor 40; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90; dăruit de Lazăr și Stanciul m-rii Homor și întărit acesteia 250.
Părul (plrlul Părului); <la Țibăneștii Buhlii, c. Băcești, j. Vaslui>; hotar 9.
 <***Păscănița*Pașeo** (<satul lui ~>).
Pătraș din Balta Albă, tatăl lui Dumca, al lui Iurie și al lui Mîndre; primește întărire pentru satul Dumînțl 236.

<Pătrășcani, sat, azi Alexandru Vlahuță, c. ~, j. Vaslui>; sat lîngă ~, v. *Dobromirești.
Pătrăuș (unde este casa lui <Vlad Adiș>), sat, cu trei cuturi, pe Suceava; <c. ~, j. Suceava>; întărit lui Vlad Adiș 98; cuturile sale, v. Dărmănești, Muntenii (unde sînt ~), Vlad Adiș (unde este casa lui ~).
Pătru, fratele lui Oană 41; v. și Bilearl, sat.
Pătru Cojea, fratele lui Oană Roșca gramatic; primește întărire pentru satele Călimănești, Coțmănești ș.a. 199, Broșteni și seliștea lui Stan 281.
Pătru, v. și Petrea, Petru.
Pătrul, feciorul lui Cîrstea 41; satul unde a fost ~, v. Cîrstol.
Păturnicherul, v. Iuga ~.
Păușescul (unde este Șerba ~ și Lazor), sat, la Cîrligătura; <Păușești, c. Dumnești, j. Iași>; întărit lui Toader și Petru, fiii lui Ștefan Stravici, și unchilor lor, Giurgiu și Costea 62.
 <Păușești>, sat v. Păușescul (unde este Șerba ~ și Lazor).
 ***Peclalăuș**, sat, la Pecialova; <azi R. S. S. Ucraineană, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Peclalova, top.; <probabil o zonă dintre Prutul superior și Nistru; azi R. S. S. Ucraineană, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; sat la ~ 175.
Peperig, pîrlu, <afluent al Ozanei la Pipirig, c. ~, j. Neamț>; hotar VIII, X.
Perecichi, v. Costea ~.
Pereseclna, valea pîrlului ~, <afluent al Ivancei la Pereseclna, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Orhei>; dăruită lui Duma Uranie pentru a-și întemeia sate 149.
 <Perienl, sat, c. ~, j. Vaslui>; chilia lîngă ~, v. Manasle (chilia lui ~); loc pustiu lîngă ~ v. Seaca (la ~); prisacă lîngă ~, v. Mleșin (prisaca lui ~); seliște lîngă ~, v. Roșca (seliștea lui ~).
 <Peticeul, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Tuzara, r. Călărași>; loc de sat lîngă ~, v. Plopl (mai jos de ~).
Petraș, tătar din Temișești, fiul lui Stan; întărit m-rii Neamț 164.
Petraș, v. și Pătraș.
Petrea, fiul lui Toma; primește danie satul Storojineț și poiana Sirbului 274.
Petrea, fratele lui Ivașcu Vladicu, al lui Iurașcu și al lui Dancu; primește danie satele Hodoracînți și Gvozdăuți 49.
Petrea Bumbotă, v. Bumbotă (unde este ~), sat.
Petrea, v. și Pătru, Petre.
 <Petrești, azi Sasova>, sat, v. **Petrilești**.
 <Petricani>, sat, v. Petreică, (<satul lui> ~).
Petreică, fratele lui Brae; în sfat 8.
Petreică (<satul lui> ~), <pe Topolița; Petricani, c. ~, j. Neamț>; întărit, cu imunități, m-rii Neamț 273.

Petrilă (seliștea lui ~); <lîngă Berești-Tazlău, c. ~, j. Bacău>; dăruită lui Ulea și fratelui său, Iuga 284.
Petrilești (unde este casa lui Piatră), sat, pe Rebricea; <Petrești, azi Sasova, c. Rebricea, j. Vaslui>; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.
Petriș, top., pe Berheci, <la sud de Oțelești, c. Izvoru Berheciului, j. Bacău>; sat la ~ 186.
Petrișor, stolnic; martor la o vînzare 225; hotarnic 264.
Petrîșor (unde a stat ~), sat, la capătul Doljocului; <azi R. S. S. Ucraineană, probabil Doljoc, c. Malinești, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Petrilă (unde a fost ~), sat, la Tamaș; <probabil Chetriș, c. Tamaș, j. Bacău>; dăruit lui Dan vornic, soției sale, Marușca, și fratelui ei, Ionul 114.
Petrovici, v. Ion ~.
Petru, ceașnic, fratele lui Costea Perecichi; în sfat 225, 242, 261, 274, 275, 279—286, 288, 290; martor 225.
Petru, fiul lui Alexandru cel Bun și al doamnei Marena, fratele lui Iliș, al lui Ștefan, al lui Alexandru și al lui Bogdan; primește danie m-rea de la Vișnevăț, sate și țigani 84; credința lui ~ 71, 80, 85, 86, 88—90, 93, 97, 98, 100—105, 109, 110; voievod, asociat la domnie de către fratele său, Ștefan 225—230, 232—243, 246—248, 250, 252, 254; dăruiește Mănăstirii din Poiană patru sălașe de țigani 246 și m-rii Moldovița jumătate din lacul Covur 287; dregătorii lui ~ 225, 233; domn al Moldovei 273, 276—290.
Petru, fiul lui Crăciun Belcescul, fratele lui Ion, al lui Iosif și al lui Andriiaș; primește întărire pentru un sat pe Pîrlul Alb și pentru Negrești 38.
Petru, fiul lui Dragomir Albu, fratele lui Todor, al lui Dimitrie ș.a., tatăl lui Manciul; primește danie un sat pe Suceava 4; partea lui ~ din Vicșinți schimbată de fiul său 83.
Petru, fiul lui Stravici, fratele lui Toader; primește danie satele unde a fost Lațco, unde este Mihul și Panici ș.a. și întărire pentru satele unde este Șerba Păușescul și Lazor, unde este Neagu Barbosu și Dragomir Hasnăș ș.a. 62.
Petru, fratele lui Duma Uranie; primește danie locurile pustii Coblîca, Bezinul și Sabolna pentru a-și întemeia sate 148.
Petru, logofăt; în sfat X.
Petru, spătar; în sfat 149, 150, 154, 155, 157, 168, 170, 173, 177, 179, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201, 219, 225, 226, 260; martor 225.
Petru, tatăl lui Bena; satul unde a fost casa lui ~, dăruit 94.
Petru, vistier; în sfat 275.
Petru, vornic; în sfat 215, 216, 222.

- Petru**, v. și **Bojil** lui ~, **Ruja** ~, **Teameș** ~ cel **Bătrîn** (unde a fost ~), sate.
- Petru Birgău**, v. **Birgău** (blserlca lui Petru ~).
- Petru Bîrilei**, <diac>; scrie act domnesc 152.
- Petru Bratescul**; martor în sfat 183.
- Petru Durnea**, fiul lui Durnea Ceatariul (?), fratele lui Ion și al lui Giurgiu; primește întărire pentru satul Durnești 116.
- Petru Hudlei**, boier în sfat 48, 117, 120, 124, 126, 128, 129, 133, 225—230, 232—235, 237, 239—243, 247, 250, 252, 254, 255, 259—261, 264, 265, 267, 269—272, 279—285, 288, 290, VIII; martor 225; vornic de Suceava; primește danle satul Curtea lui Mîndrea, un loc pustiu la Volnăuți ș.a. 139, satul unde a fost cneaz Mihail și locul pustiu Hluboca 184; dă în schimb satul Rohtineți și primește întărire pentru o jumătate din satul unde a fost Giurgiu Ungureanul 184; în sfat 136—138, 148—151, 154—165, 167—170, 173, 175—181, 187—189, 192, 194, 196—199, 201—203, 205, 207, 214—220, 222.
- Petru Lungul**, v. **Lungul** (<satul lui> Petru ~).
- Petru (Pătru) <Mușat>**, voievod, domn al Moldovei, fiul doamnei Margareta; dăruiește bisericii Sf. Ioan Botezătorul din Siret venitul vămii din același trg 1; dăruiește două sate m-rii Neamț (menț.) 21; danie pentru pomenire lui 17; boier în slujba lui ~ 9.
- Petru Șoldan**, fratele lui Miclouș; primește danie satul Tamirțașăuți și altul la Movila Găunoasă 30; stăpîn al satului Tamirțașăuți 31.
- Petru Ungureanul**, din Cîmpul lui Dragoș; primește danie satele unde a fost curtea lui Netedul, Blăgești ș.a. 159.
- Petru Ureacle**, jupan; înscărinat de mitropolit și de domn să predea spre administrare popii Domentian bunurile m-rilor de la Bistrița și de la Neamț reunite sub autoritatea acestuia 21; în sfat 31, 32, 34, 38.
- Petru Vlașnescul**; primește întărire pentru satul Vlașinești cumpărat de el 268.
- Petru**, v. și **Pătru**, **Petrea**.
- Platra**, loc; <îngă Măgura, c.s. ~, m. Bacău, j. ~>; hotar 24.
- Piatra**, sat, v. **Vadu Pletrel** (unde este ~).
- Piatra** lui Crăclun, trg; <m. Piatra Neamț, j. Neamț>; în hotar 260; casa lui Crăciun din Piatra, dăruită m-rii Bistrița 104; biserica de la ~, pusă sub ascultarea aceleiași mănăstirii VI.
- Piatra Cornului**, vîrf, <în Munții Stînișoarei; c. Poiana Teiului, j. Neamț>; hotar VIII, X.
- <Piatra Neamț, municipiu>, v. **Platra** lui Crăclun, trg; sat îngă ~, v. ***Hodor** (biserica de la ~).
- <Piatra Șoimului, fost Țalu>, sat, v. **Cobile**, sate.
- Platră** (locul lui ~), <pe Birlad; îngă Banca, c. ~, j. Vaslui>; în hotar 155.
- Platră** (unde stă ~), sat, la Itchil, între Crotolci; <azi R. S. S. Moldovenească, Camencea, c. Teleșeu, r. Orhei>; în hotar 158.
- Piatră** (unde este casa lui ~), sat, v. **Petrilești**.
- Piatră** (Pleatră), v. și **Glurglu** ~.
- Pielorog**, țigan; dăruit cu sălașul său lui Mihail logofăt 260.
- Plpou**, fratele lui Coste al lui Biro; cumpără și primește întărire pentru satul Birăești 263.
- Pisc**, v. **Radul** ~.
- Piscan**, stîlpul lui ~; semn pe hotarul unui loc 187.
- Pitic**, v. **Toader** ~.
- Pitle...**, „tovarăș“ al lui Văscan, al lui Ardău și al lui Bucur; primește întărire pentru satul Sărbești 44.
- <Pitici>, sat, v. **Tamaș** și **Ivan** (unde sînt cneji ~).
- Pltusea**, pîrlu, <afluent al Bîcului la Bîcovăț, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; hotar 47.
- Plîlgala**, vîrf, <în Munții Stînișoarei; c. Pipirig, j. Neamț>; hotar VIII, X.
- Pivniceriu**, v. **Cozma** ~.
- Plhnă** (Plhno), v. **Mihail** ~.
- <Pîncești, sat, c. Poienari, j. Neamț>, v. **Pancești**.
- <Pîncești>, sat, v. și **Panel** (unde este Mihail și ~).
- Pinteece**, v. **Oană** ~, **Stan** ~.
- ***Pînteești**, sat, pe Cracău; <probabil îngă Șerbești, azi Ștefan cel Mare, c. ~, j. Neamț>; dăruit lui Șarban Hîndău 7.
- Pîntecosul**, v. **Iacș** ~.
- Pîrlu**, <afluent al Urmenișului la or. Moinești, j. Bacău>; poiană pe ~ 45.
- <Pîrlu, sat>, v. **Oprîș** (poiana lui ~ de la Pîrlu).
- Pîrlu Negru**, pîrlu; hotar al satului Rugășești 5.
- Pîrlul Alb**, pîrlu la Comănești, <contopit cu Suharău, c. ~, j. Botoșani>; hotar 33.
- Pîrlul Alb**, pîrlu, <afluent al Moldovei la Tupilați, c. ~, j. Neamț>; sate pe ~ 38, 201, 250; sate la obîrșia sa 250.
- Pîrlul Alb**, sat; <probabil Războieni, c. ~, j. Neamț>; boier de la ~ 37, 38, 41, VI; biserica lui Bogdan de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI; v. și **Cîmpul de la Vlad**.
- Pîrlul Babel**, pîrlu la Milești, <probabil Valea Babei, în s. ~, contopit cu Gura Crăiești, c. Motoșeni, j. Bacău>; sat pe ~ 220; hotar 24.
- Pîrlul Fîntînilor**, pîrlu, <afluent al Frumușiței sau al Iazărului Roșul de pe Prut>; sate pe ~ 154.
- Pîrlul Morilor**, pîrlu la Fundeni, <c. Secuieni, j. Bacău>; hotar 79.
- Pîrlul Negru**, pîrlu, <afluent al Siretului la Hîrlești, c. Filipești, j. Bacău>; sate pe ~ 11, 22, 178, 250, 282.

Piriul Sărat, pîrlu; <Sărata, afluent al Prutului la Rînceni, c. Berezeni, j. Vaslui>; hotar 90.

Piriul See, pîrlu la Frasin, <c. ~, j. Suceava>; hotar V.

Piriul See (Seaca), pîrlu <la Perieni, c. ~, j. Vaslui>; loc pustiu pe ~ 199, 281.

<Pirjolteni>, sat, v. Pîrjolteni; sate lîngă ~, v. *Cîndrești, *Hrîșani, *Belești.

Pirtea (unde a fost Tatomir și ~), sat, v. Părtești.

<Părtești>, v. Părtești.

<Părteștii de Jos, sat>, v. Dîlniș (seliștea lui ~).

<Părteștii de Sus>, sat, v. Părtești.

<Pîrvești>, sat, v. Dărești.

Pitea; vinde satul Pîtcăești 280.

***Piteaștii**, <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Cernătești>, sat, pe Corod; <azi top. Cernătești, lîngă Fundeanu, c. Drăgușeni, j. Galați>; ambele părți ale satului cumpărate de la Pîtcă de către Cernat Ploscar și de către fratele său, Șteful, și întărite acestora 280.

<Pleșani>, sat, v. Pîlșnești.

Pleșani, sat, <pe Pereschiv; Pleșești, azi Alexandru Vlahuță, c. ~, j. Vaslui>; act pentru ~ 146.

<Pleșenăuți>, sat, v. Pîlșnești.

Pleşcul, v. Bratul ~.

<Pleșești, azi Alexandru Vlahuță>, sat, v. Pleșani.

Pleşul (virful Pleșului, capul Pleșului), munte <în Munții Stîlșoarei, c. Pipirig, j. Neamț>; hotar VIII, X.

Pîlșnești, <sec. al XVIII-lea: Pleșenăuți>, sat; <Pleșani, c. Călărași, j. Botoșani>; o jumătate din ~ vîndută de Ivașco, fiul lui Horaiță, lui Stanciul postelnicul 194.

Plopescul, v. Bălea ~.

Plopești, sat, lîngă Slatina; <în Mărgineni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.

Plopl (mai jos de ~), loc de sat, pe Gotovțea; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Petriceni (?), c. Tuzara, r. Călărași>; dăruit lui Nicoară de la Tuzara 203.

Ploscar, v. Cernat ~.

Plotun; primește danie satul Plotunești 13.

***Plotunești**, sat, la Strungă, pe Bahlui; <între Crivești, c. Strunga, și or. Tîrgu Frumos, j. Iași>; dăruit lui Plotun 13.

Plotunlă, pîrlu la Gănești, <c. s. Tîrgu Frumos, j. Iași>; sat pe ~ 113.

Pobrata (m-rea de la ~, Mănăstirea din Poiană), între Șomuz și pîrlul Pobrata, în Poiană; <în s. Probota, c. Dolhasca, j. Suceava>; hram al m-rii ~, v. Sfîntul Nicolae; egumen 187, 227, 246; călugări de la ~ 264;

primește danii și întăriri: sate 6, 19, 174, 243, ~ 264, loc pustiu 187, bălți și loc de vie 25, prisacă 195, 243, 264, tătari 30, 31, 229, țigani 131, 214, 227, 246, obroace 288;

primește sate, cu imunități 277, 278; acte scrise la ~ 277, 278, 288; act aflat la ~ 3.

Pobrata, pîrlu, <afluent al Siretului la Heci, c. Lespezi, j. Iași>; sate pe ~ 6, 19, 241; m-re între Șomuz și ~ 6, 19.

Pobrata, pîrlu la Cîrniceni, <c. Țigănași, j. Iași>; sat pe ~ 269, 289, 290.

Pobrateanu, v. Toder ~.

<Pocșești, sat>, v. Oșel (locul lui ~); loc între ~ și Camencea, v. Crotolel (între ~); prisacă lîngă ~, v. Lopatna (pe ~).

Podoblitu (unde este casa lui <Ivașco ~>), <sec. XVII: Podobiți>, sat, la Cîrligătura; <în Sinești, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Ivașco Podobitu 140.

<Podobiți>, sat, v. Podoblitu (unde este casa lui <Ivașco ~>).

Podoleni, sat, lîngă Prut; <Podolenii de Sus și Podolenii de Jos, c. Cozmești, j. Iași>; sate în dreptul Podolenilor 196, 255.

Podolla, provincie din Polonia; <azi R. S. S. Ucraineană>; staroste de ~ 231, 275; v. și Feodor, cneaz.

Podraga, pîrlu; <Podriga, afluent al Bășeului mai sus de or. Săveni, j. Botoșani>; seliște pe ~ 128.

Podriga, pîrlu, v. Podraga.

<Podu Iloalei, sat, c. ~, j. Iași>; sate probabil lîngă ~, v. *Mîhnești, *Românești.

Podul de Platră, top. <la Mihăiești, c. Horodniceni, j. Suceava>; sat la ~ 245.

Poeșile, top. <la Berbinceni (?), c. Secuieni, j. Bacău>; fîntină la ~ 186.

<Pogana, sat, c. ~, j. Vaslui>; sat în ~, v. Coșmănești; sate lîngă ~, v. *Colesăua, *Muncelul;

seliște lîngă ~, v. Brătan (seliștea lui ~).

<Pohornleeni, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Slobodca, r. Orhei>; sat lîngă ~ v. *Stînea (la capătul Stîlcii).

***Polana**, sat(?); <probabil lîngă Bahna, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Șteful și lui Isac 206.

Polana, sat, pe Tazlău; <c. Livezi, j. Bacău>; dăruit lui Stroe 10.

Polana lul... = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în funcție de care este indicată poiana.

Polana Arsă, poiană; <lîngă Măgura, c.s. ~, m. Bacău>; punct de hotar 24.

Poiana Siretului, loc, v. Polană.

Polana Vlădileal, loc; <în s. Vlădiceni, c.s. Tomești, m. Iași, j. ~>; dăruit Mitropoliei Moldovei 15.

Polană (Poiana Siretului), loc, între Șomuz și pîrlul Pobrata; <în Probota, c. Dolhasca, j. Suceava>; Mănăstirea din ~ 6, 19, 25, 30, 31, 131, 174, 187, 214, 229, 264, 277, 288;

v. și Pobrata (m-rea de la ~).

Poleni, loc, pe Tazlău; <în Brătîla, c. Helegiu, j. Bacău>; în hotar II.

Pojarlta, pîrlu; <Pojorita>, afluent al Dobrotvorului <la Negoaia, contopit cu Cornășelul, c. Motoșeni, j. Bacău>; hotar 63.

Pojarlta (pe ~), loc pustiu, pe Dobrotvor și pe ~; <In Crăiești, c. Stănișești, j. Bacău>; dăruit lui Ștefan cliucinic 63.

Pojerești, sat, pe Rebricea; <In Șcheia, c. ~, j. Iași>; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.

<Pojorita>, pîrlu, v. **Pojarlta**.

Polăești, sat, pe Tazlăul Sărat; <lingă Stănești, c. Măgirești, j. Bacău>; întărit lui Triful și fraților săi 190.

Polonia, țară; rege al Poloniei 48, 275; sate lingă granița cu ~ 254; v. și Buceaia, Camenița, Podolla, Sneatin.

Polzaluș, sat, la Terebne; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil lingă Terebna, c. ~, r. Edinița>; dăruit lui Ion Cupcici 103.

Ponlel, v. Stanelul ~, Vlașin ~.

Popa, v. Stan al lui ~.

<Popeni, sat, c. Găgești, j. Vaslui>; sat probabil lingă ~, v. *Oană (unde a fost popa ~).

<Popeni, sat, c. Zorleni, j. Vaslui>, v. Mireea <satul lui> popa ~).

Popești, sat, pe Miletin; <lingă Șipote, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Ștefan Zugraf 60.

Popești (unde este casa lui <Giurgiu Stîngaci>, sat, la Cîrligătura; <c. ~, j. Iași>; dăruit lui Giurgiu Stîngaci 64; sate în ~, v. Fintinele, Clotani.

<Popești, sat, c. Girov, j. Neamț>, v. Costea <satul lui> popa ~).

Popești, sat, c. Miclești, j. Vaslui>; drum la ~, v. Stan al lui Popa, drumul lui ~; loc la ~, v. Brebl.

Popolue (hotarul lui ~), <sec. XVII: s. Popoiugi, numit și Olănești>, pe Birlad, mai jos de Docolln; <lingă Albești, c. ~, j. Vaslui>; stăpînit de Onea cliucinic, în hotar 117.

<Popoiugi, sat>, v. *Popolue (hotarul lui ~).

Popșa, v. Mihail ~, Oană ~.

<Porcești, azi Moldoveni>, sat, v. Poreu (unde este curtea lui <Ion ~>; sate lingă ~, v. *Muntenii Seutași (unde este cneaz Lită și Șarban), *Sîrbi, *Ștubeești.

Poreu (unde este curtea lui <Ion ~>), sat, pe Pîrlul Negru; <Porcești, azi Moldoveni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Ion Porcu 282; biserica lui ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Porcu, v. și Ion ~, Șandru ~.

Poroseel, loc, pe Bic, <între confluența acestuia cu Pitușca și cu Bîcovățul; azi R. S. S. Moldovenească, lingă Bîcovăț, c. ~, r. Călărași>; hotar 47.

Poroslacela, seliște, ț. Orhei (menț. tîrzie), <pe valea pîrlului Porosăci; azi R. S. S. Moldovenească, probabil lingă Bolohani, c. Lazo, r. Orhei>; stăpînire la ~ 153.

<Portari>, sat v. Brudurești; loc lingă ~, v. Redlul Lung;

sat în ~, v. Citești; sat lingă ~, v. *Retezești;

seliște lingă ~, v. Fundea (seliștea lui ~).

Postul Mare, act scris în simbăta a șasea a Postului Mare 28.

Praja, sat, <la obârșia Orbicului; Prăjești, c. Secuieni, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

<Prăjești>, sat, v. Costinși și Praja.

Preutescul, v. Stan ~.

<Prevorochei>, sat, v. Provorotle.

Prijolteni, sat, pe Cunila; <azi R. S. S. Moldovenească, Pîrjolteni, c. ~, r. Călărași>; dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului său, Petru 94.

Prisaca lui... = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în funcție de care este indicată prisaca.

<Probota, sat, c. Dolhasca, j. Suceava>; loc în ~, v. Poiană;

m-re în ~, v. Pobrata.

<Probota>, v. și Pobrata.

Procelnic, v. Ivășeo ~, Stolan ~.

Procești, sat, pe Turlui; <lingă Birzulești, c. Sănduleni, j. Bacău>; dăruit lui Giurgiu Ungureanu 24; dăruit de acesta nepoților săi, Ulea și Iuga, și întărit acestora 183; dăruit de domn lui Ulea și fratelui său, Iuga 284.

Procop, vătăman; satul unde au fost ~ și Vasile vătămani, întărit 152; v. și Procopeni.

***Procopeni** (Procopinți, unde au fost Procop și Vasile vătămani), sat, pe Răut; <azi R. S. S. Moldovenească, lingă Mașcăuți, c. ~, r. Dubăsari>; întărit lui Oancea logofăt 158, 255.

Procople, dascăl de la Mitropolie și uricar; traduce acte (1762) 198.

Procopinți, sat, v. Procopeni.

Prodan, v. Tador al lui ~.

<Prohozești>, sat, v. Provozești.

<Protopopești>, sat, v. Trimeedei; seliște lingă ~, v. Mleul (seliștea lui ~).

Provorotle, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Prevorochei, c. Tărășeni, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; dăruit de Sin Bîrlici m-rii Moldovița 43.

Provozești, sat, pe Tazlăul Sărat; <Prohozești, c. Poduri, j. Bacău>; dăruit lui Dragomir și lui Ioanăș, fiii lui Ștefan al lui Borilă 15.

Prozloane, fîntînă, mai jos de Bălăcești, <pe lezer; în s. Fintinele, c. Puiești, j. Vaslui>; dăruită lui Ghereișu să-și întemeieze sat 232.

Prun, top la Chigheci; <azi R. S. S. Moldovenească, lacul Pruneli (?) de lingă vărsarea Tigheciului în Prut, r. Leova>; locuri pustii mai jos de ~ 154.

<Pruneli, lac>, v. Prun, top.

Prut (pe ~), loc, între Unghiul Strîmt și balta Ochiul, ambele pe Prut, și Pîrlul Sărat cu afluentul său Dobromira; <pe teritoriul c. Vetrîșoia, Stănișești, Pădureni și Lunca Banului, j. Vaslui>; dăruit lui

Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic pentru a-și întemeia zece sate 90. ~
Prut, rlu, <afluent al Dunării>; sate, locuri de sate și iezere pe (la) ~ 26, 57, 90, 91, 172, 173, 175, 185, 189, 196, 232, 243, 257 (?), 272, 280, 281; sate și locuri de sate peste ~ 20, 88, 90, 123, 255;

v. și Dealul Prutulul.

<Pulești, sat>, v. Strimba, vale.

Pungești (unde este casa lui <Tofan>), sat, pe Racova; <c. ~, j. Vaslui>; întărit lui Tofan 170.

<Punțișeni, sat, c. Costești, j. Vaslui>; sat lângă ~, v. *Micodanl.

Purcelescul, v. Crăciun ~;

satul unde este casa lui Crăciun ~, v. Purcelești.

Purcelești (satul lui Purcel), pe Putna; <azi Putna, c. Bolotești, j. <Vrancea>; întărit lui Stanciul David 57;

sat probabil lângă ~, v. *Mărina (satul Mărinii).

***Purcelești** (unde este casa lui <Crăciun Purcelescul>), sat, cu mori, pe Siret; <lngă

Stolniceni — Prăjescu, c. ~, j. Iași>; întărit lui Crăciun Purcelescul 82; în hotar 233.

Purice, boier în sfat 195.

<Pușcași>, sat, v. Bilearl.

<Pușkin, fost Dolna>, sat, v. Cornești; prisacă lngă ~, v. Acibeo (prisaca lui ~).

Putna, pirlu; <afluent la Siretului la Călleni, c. Nănești, j. Vrancea>; sate pe ~ 53, 57; vad la ~ 53.

***Putna** (unde este vadul de la ~), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Călimănești>, sat, pe Putna; <lngă Băținești, c. Țifești, j. Vrancea>; dăruit lui Batin 53.

<Putna, sat, c. Bolotești, j. Vrancea>, v. Purcelești.

Putna, <zona riului ~>; sat la ~ 256.

Putneanul, v. Gheraslă ~.

<Putredeni, sat, c. Glăvănești, j. Bacău>; sate lngă ~, v. *Dragoman, *Jae (la ~).

<Puțeni, azi Valea Mărului, sat, c. ~, j. Galați>; vale la ~, v. Găunoasa.

Puțreni, sat, <pe Volovăț>; c. Coțușca, j. Botoșani>; act pentru ~ 135.

R

***Raeș**, sat (?); <lngă Deleni, c. ~, j. Iași>; în hotar 189.

Racouți (prisaca de la ~), v. Visoca (prisaca de la ~), **Rusnădzești** (prisaca de la ~).

Racova, pirlu, <afluent al Birladului la or. Vaslui, j. Vaslui>; sate pe ~ 41, 170, 198; prisacă la gura sa 285; loc de moară pe ~ 285.

v. și Dealul Racovei.

Racovăț, pirlu, <afluent al Prutului la Corpaci, azi R.S.S. Moldovenească, c. ~, r. Edinița>; sate și locuri pe ~ 88; hotar 103.

Racovețe (pe ~), loc, între Neagăuți și hotarul lui Grozea; <azi R.S.S. Moldovenească, în Holohorii de Sus și Holohorii de Jos, c. Holohorii de Sus, r. Briceni, sau în Tîrnova, c. ~, r. Edinița>; dăruit lui Ion Cupcici pentru a-și întemeia un sat 88.

Radeșani, sat; <Rădășeni, c. ~, j. Suceava>; întărit popli Iuga 129; în hotar 56.

***Radlei** (seliștea lui ~, unde este jude Dragoș), <a doua jumătate a sec. XVI: s. Rădăcești>, <pe Covurlui; azi Dealul Radiciului și Valea Radiciului, în Flrănești, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

Radomir (satele lui ~, ocolul lui ~), <pe dreapta Sucevei; probabil pe teritoriul c. Horodnic și al or. Rădăuți, j. Suceava>; în hotar 4.

Radu Mihnea, voievod, domn al Moldovei (menț. tîrzie); întărește Mitropoliei de Suceava un sat 15.

Radul, gramatic; primește danie satele Zubricăuți și Ivancăuți 86.

Radul, țigan întărit lui Ion Porcu 282.

Radul (seliștea lui ~), <sec. XVI: s. Dălbăneasa>; <azi Dealul Dălbăneasa și Valea Dălbăneasa, în Flrănești, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

***Radul** (unde a fost casa lui ~); sat, la Putna, <pe Milcov; lngă Șindrilari, c. Reghiu, j. Vrancea>; dăruit lui Oană Ureacii 258.

Radul (unde a fost ~), sat, v. Șobroneni.

Radul (unde a stat ~), sat, v. Grabăuții.

***Radul** și Oriș (unde au fost ~), sat, cu vad și piua, pe Tamaș, la Dumbrăvița; <lngă Tamași, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Mic al lui Voineag 137.

***Radul Dumbravne** (unde s-a chemat ~), sat, pe Trotuș, <probabil aproape de confluența acestuia cu Siretul, j. Vrancea>; în stăpînire 96.

Radul Plse, postelnicul lui Ștefan voievod; în sfat 210, 215, 216, 219, 222; stolnic; în sfat 181, 225, 226, 228—230, 232—235, 237, 239, 242, 243, 250, 260, 279—282, 284.

Raduleț (hotarul lui ~), <la Strunga; probabil în Buznea, c.s. Tîrgu Frumos, j. Iași>; în hotar 13.

Ravas (satul lui ~), pe Suceava; <Reuseni, c. Udești, j. Suceava>; întărit lui Strolci 61.

Ravas (satul lui ~), pe Jijia, v. Răusăni.

Ravas Litavol (Letovoi); boier în sfat 5, 17, 22; v. și Ravas (satul lui ~), Răusăni.

Raviel (hotarul lui ~), pe valea Neamțului; <s. Răucești, c. ~, j. Neamț>; în hotar 169.

Răblia, v. Ribila.

<Răcătău), pîrlu, v. Cunlla.
 Răchitna, v. Răchitna.
 <Răcoasa, sat, c. ~, j. Vrancea); seliște
 lîngă ~, v. Delea Albu (seliștea lui ~).
 <Rădășeni), sat; v. Rădeșani.
 Rădăuți, sat; <or. ~, j. Suceava); biserici
 din ~ ce urmează a fi zugrăvite 3;
 v. și Episcopia de ~;
 sate probabil lîngă ~, v. Radomir
 (satele lui ~).
 Rădăuți <sec. al XVI-lea: Rădeni), sat,
 (pricut al satului Ripiceni), cu prisacă,
 la Botne; <azi R.S.S. Moldovenească,
 Rădenii Vechi, c. ~, r. Ungheni); dăruit
 și întărit Mănăstirii din Poiană 174, 243,
 264; scutit de dări și slujbe 278.
 Rădăuți, sat pe Prut; <Rădăuți-Prut, c. ~,
 j. Botoșani); întărit lui Mihail de la Doro-
 hoi 175;
 sat probabil lîngă ~, v. *Itovoeuți.
 Rădeni, sat, c. Dragomirești, j. Vaslui),
 v. Șobroneni;
 fîntină lîngă ~, v. Drăgan (fîntina lui ~).
 <Rădeni), sat, v. și Rădăuți.
 <Rădenii Vechi, sat, azi R.S.S. Moldovenească,
 c. ~, r. Ungheni), v. Rădăuți;
 deal lîngă ~, v. Dealul (Muntele) cel
 înalt (Mare);
 prisacă lîngă ~, v. Visoca;
 sate lîngă ~, v. *Davidăuți, *Dobă-
 elnești, *Dragotă (unde este ~), *Rîpleeni,
 *Rusnădești, *Șandru (unde este ~).
 <Rădicești, sat), v. Radlei (seliștea lui ~).
 Răpchinți, sat, v. Rîpleeni.
 <Răspochi, azi Livezile, sat contopit cu
 Căuia, c. Dealul Moril, j. Bacău), v. Hor-
 gești;
 sat în ~, v. Leuceștii.
 Răspop, v. Micăuș ~, Opris ~, Ștefan ~.
 Răspop, v. și Rospop.
 <Rărești, sat), v. Ravlelu (hotarul lui ~).
 Răusăni (unde este casa lui Mică, satul lui
 Ravas), pe Jijia; <Răuseni, c. ~, j. Boto-
 șani); uric pentru ~ 61; dăruit lui Mi-
 cle 121.
 Răusăni, v. și Reuseni.
 Răut, rlu, <afluent al Nistrului); sate pe ~
 158, 175, 196, 255, 261.
 <Războieni, sat, c. ~, j. Neamț), v. Piriul
 Alb.
 <Războienii de Jos, sat, c. Războieni, j. Neamț),
 v. Țeșutul (unde este casa lui Ion ~).
 Rebricea, pîrlu <afluent al Birladului la
 Birzești, c. Ștefan cel Mare, j. Vaslui);
 sate pe ~ 54, 150, 240.
 Rebricea Mică, <Rebricea Seacă), vale,
 v. Rebriceoara.
 Rebriceoara (Rebricea Mică), vale, <probabil
 Rebricea Seacă, afluent al Rebriceii la
 Bologa, c. Rebricea, j. Vaslui); sate și
 seliști pe ~ 144, 240.
 <Recea, m-re), v. Draghile (unde a fost m-rea
 popii ~).
 <Recea, sat, azi R. S. S. Moldovenească,
 c. ~, r. Rîșcani); sat lîngă ~ (?), v.
 *Fîntina Rece.

<Reciula, sat), v. Heghetuș (seliștea lui ~)
 <Rediu, fost Ișnovăț), sat, v. Vișnăuți.
 Redul Lung, loc., pe Vaslui; <lîngă Portari,
 c. Zăpodeni, j. Vaslui); în hotar 189.
 <Reghiu), sat, v. Andriș Căliman (la rediu
 lui ~).
 Repcicani, sat, v. Rîpleeni.
 *Retezești, sat, pe Vaslui; <probabil lîngă
 Portari, c. Zăpodeni, j. Vaslui); întărit
 lui Oană portar 189.
 <Reuseni), sat, v. Ravas (satul lui ~).
 Reuseni, v. și Răusăni.
 Rezina, pîrlu, <afluent al Nistrului la or. Re-
 zina, r. ~, R. S. S. Moldovenească); sat
 pe ~ 175.
 Rîmgalla, sora regelui Poloniei, <Vladislav
 Jagello), și a cneazului Lituaniei, Alexan-
 dru, fosta soție a lui Alexandru cel Bun;
 primește danie venitul tirgului Siret și al
 Volhovățului 48.
 *Rîpleeni (Răpchinți, Repcicani, Rîpceani,
 Rîpchinți), <sec. XVII—XVIII: Rîpceeni),
 sat, la Botne; <azi R. S. S. Moldove-
 nească, lîngă Rădenii Vechi, c. ~, sau lîngă
 Alexeevca, c. ~, r. Ungheni); dăruit și
 întărit Mănăstirii din Poiană 174, 243,
 264; scutit de dări și slujbe 278;
 pricurile satului ~, v. Bălănești,
 *Davidăuți, *Dobăelnești, Rădăuți, *Rus-
 nădești.
 Ribila (drumul Ribilei), <de la Movila Răblia,
 s. Rîșești, c. Drinceni, spre or. Huși,
 j. Vaslui); hotar al satelor Crainicești
 și Leuceștii 39.
 Ripeleeni, <Rîpceeni), Rîpchinți, sat, v. *Rî-
 pleeni.
 *Rîșeni, sat, pe Nistru; <azi R. S. S. Ucrai-
 neană, lîngă Mihăileanca, c. ~, r. Secu-
 reni, reg. Cernăuți); întărit lui Șandro
 spătar 271.
 Rîșev (unde este Alexa ~), prisacă, la obri-
 șia Ohrincei; <azi R.S.S. Moldovenească,
 s. Rîșcova, c. Ișnovăț, r. Orhei); dăruită
 lui Petru Hudici 139.
 <Rîșcova, sat), v. Rîșev (unde este Alexa ~),
 prisacă.
 Rîșev, sat, ț. Hotin; <azi R. S. S. Ucrai-
 neană, Rîșev, c. ~, r. Zastavna, reg.
 Cernăuți); dăruit lui Caloian 217.
 Răchitna, pîrlu, <afluent al Prutului la or. Noua
 Suliță, azi R. S. S. Ucraineană, reg. Cer-
 năuți); sat la ~ 175.
 Răchitna (la ~), sat; <azi R. S. S. Ucrai-
 neană, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți);
 întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
 <Rocna, sat), v. Crasna, pîrlu și vale cu sate.
 Rogoază (<hotarul lui ~), pe Dunăvăț, mai
 jos de poiana unde a fost Coste călugăr;
 <probabil Lozinca, azi Oncești Noi, c.
 Oncești, j. Bacău); în hotar 186.
 <Rogojești), sat, v. Rogojești.
 Rogojești (Rugașiște, greșit, pentru Rugăsești),
 sat, pe Siret; <Rogojești, c. Mihăileni,
 j. Botoșani); dăruit lui Coșcu și fratelui
 său, Toader 5; în hotar 99.

- Rohtnești**, sat; <probabil Oroftiana, c. Suharău, j. Botoșani>; dat de Hudici vornic lui Stroe, în schimbul unei jumătăți din satul unde a fost Giurgiu Ungureanu 184.
- Roman**, primește danie două sate 87.
- Roman**, boier în sfat 5.
- Roman**, diac, fiul lui Stanislav de la Neamț; primește danie satele Leontinești și Doleşti 32.
- Roman**, fiul lui Alexandru cel Bun, fratele Vasilisei; credința lui 23, 25; probabil același cu ~ voievod; asociat la domnie de către fratele său, Petru 273.
- Roman**, fiul lui Iliș voievod și al doamnei Marena; credința lui 106—110, 113, 114, 116, 117, 142—144, 152, 156, 159, 161—164, 168, 169, 171, 173, 175—180, 184, 231; voievod, asociat la domnie de către tatăl său 187, 192, 194, 196, 197, 200—202, 205, 207, 209, 214, 217, 218, VIII, IX; domn al Moldovei; dăruiește sate 274; confirmă lui Didrih Buceaschi mai multe sate dăruite de tatăl său 275.
- Roman** (casa lui ~), loc, peste Prut; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Bolotina, c. ~, r. Fălești>; în hotar 91.
- Roman** (poiana lui ~), la Borodăceni, pe Berheci; <lîngă Negriștești, c.s. Munteni, m. Tecuci, j. Galați>; sat la ~ 166.
- Roman** (Tîrgul de Jos), tîrg; <m. ~, j. Neamț>; biserica Sf. Vlneri din ~ 23; biserică din ~, urmînd a fi zugrăvită 39; casă din 282; vornic de ~ 17; acte scrise în ~ 2, 3, 43, 241, 246, 258, 259, X; v. și Episcopla de ~.
- Roman** de la Siret 8, 9.
- Roman** Hudlel, boier în sfat 163, 168, 203.
- Roman** (Mușat), voievod, domn al Moldovei, fiul doamnei Mușata, tatăl lui Alexandru cel Bun și al lui Bogdan; tatăl (?) lui Ștefan, al lui Mihail, al lui Iuga și al altui Alexandru 6; dăruiește sate 2, 4; boier în slujba lui ~ 9; danie pentru pomenirea lui 17; acte de la ~ II; cetatea lui ~ 3.
- Romaneasa** (unde este ~), Romăneasa, sat, v. Romănești.
- *Romănești** (Romăneasa, unde este Romăneasa), sat, între Bahluiri, ț. Cîrligătura (sec. al XVIII-lea); <probabil lîngă Podu Iloaiei, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Cristea Voruntai 133.
- <**Români**, sat, c. ~, j. Neamț>; sat lîngă ~, v. *Bașea (unde a fost ~).
- Romînești**, sat, <pe Pîrlul Negru; în Brănișteni, azi Miron Costin, c. Trifești, j. Neamț>; întărit lui Ion Porcu 282.
- <**Ropcea

Rosomac (dvoriștea lui ~); <sec. XVI: Hîrova>, sat, peste Prut, la Derenice; <azi R. S. S. Moldovenească, Ghîrova, c. ~, r. Călărași>; stăpînire la ~ 123.

***Rospop** (unde este ~), sat, la Bineva; <azi R. S. S. Moldovenească, lîngă Făgădău, c. Văscăuți sau lîngă Unchitești, c. Cuhureștii de Sus, r. Florești>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Roșca, sat, v. Mihăilă Roșca (unde este, unde a fost ~).

Roșca (seliștea lui ~), pe Smila; <azi Valea Roșcâi, lîngă Perieni, c. ~, j. Vaslui>; dăruită lui Mihail Stîngaciu 154.

Roșca (unde este casa lui ~), sat, v. *Călimănești.

Roșca (unde a fost prisaca lui ~), loc; <probabil lîngă Cerțești, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șeful 280.

Roșca, v. și Nlagul ~, Oană ~.

Roșcani, sat, pe Almaș; <în Almaș, c. Gîrcina, j. Neamț>; întărit lui Baico 147.

<***Roșcani

<**Roșlești**, sat, c. ~, j. Vaslui>; sat în ~, v. Brebu (unde este casa lui Ștefan ~).

Roșlael, sat, <pe Siret; în c. Mihăileni (?), j. Botoșani>; întărit lui Șteful Jumătate, în urma împărțirii cu frații săi a satelor moștenite 99.

Roșlori, sat, pe Moldova; <c. Dulcești, j. Neamț>; dăruit lui Duma de la Neamț 177.

Roșlori (unde este Negrilă), sat, pe Crasna <c. Bunești-Averești, j. Vaslui>; dăruit lui Blaj și fraților săi, Domoncuș stolnic și Iacob 124; sat lîngă ~, v. *Bulgarî.

<**Roșlori**, sat, c. ~, j. Bacău>, v. Ruja Petru.

<**Roșu**, sat>, v. Roșul (la ~), loc.

Roșul (la ~), loc pustiu, <pe Prut; azi R. S. S. Moldovenească, s. Roșu, c. ~, r. Cahul>; dăruit lui Stroici 61; v. și Iazărul ~.

<**Rotari**, sat>, v. Strîmba, vale.

Rotimpan (movila lui ~); <la Rotopănești, c. Horodniceni, j. Suceava>; în hotar 55.

Rotimpan, v. și Stanislav ~.

<**Rotopănești**, sat>, v. Rotimpan (movila lui ~); sat lîngă ~, v. *Verlga (<satul lui> ~ vătămă).

<**Rotunda**, sat>, v. Dumbrava Rotundă, top., Tador (hotarul lui ~).

<**Roznov**, sat, c. ~, j. Neamț>; sat în ~, v. Gura Cracăului.

Rubcea, sat, pe Siret, mai jos de Storojineț; <azi R. S. S. Ucraineană, Ropcea, c. ~, r. Storojineț, reg. Cernăuți>; în hotar 274.

Ruda, pîrlu la Coșilăuți, <azi R. S. S. Ucraineană, Coșuleni, c. Mămăliga, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți>; hotar 107.

Rugașite (greșit. pentru Rugăsești), sat, v. Rogoșești.

Ruja Petru, sat, la Coble; <Roșiori, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Dan Mesehnă 163.

Rujlel (unde stă ~), seliște, sub Măiatini, <pe Valea Culei; azi R. S. S. Moldove-****

nească, r. Călărași); întărită lui Mihail de la Dorohoi 175.
Runca Mare (Runcul cel Mare), loc; <s. Runcu, azi Izvoare, c. Bahna, j. Bacău>; întărit lui Șteful și lui Isac 206.
 <Runcu, azi Izvoare>, sat, v. Runca Mare, loc.
Runcul cel Mare, v. Runca Mare.
Ruptura, v. Mle ~.
Rus, v. Tador ~.
Rusala, pîrlu, <afluent al Bistriței, în c. Cîrlibaba, j. Suceava>; în hotar IV.
 <Ruseni>, sat, v. Rusești.
Rusești, sat, sub Cridă; <Ruseni, contopit cu Cernu, c. Poduri, j. Bacău>; dăruit

lui Tîmpa, fiilor săi, Miclăuș, Giurgiu ș.a. 226.
 ***Rusnădzești** (Rusoneag), sat (pricut al satului Ripiceni), cu prisacă, <la Botne; azi R. S. S. Moldovenească, lângă Rădenii Vechi, c. ~, sau lângă Alexeevca, c. ~, r. Ungheni>; întărit Mănăstirii din Poiană 264; scutit de dări și slujbe 278.
Rusoneag, v. Rusnădzești.
Rusul (movila Rusului); <lngă or. Huși, j. Vaslui>; punct pe hotar 39.
 <Ruși, sat, c. Puiești, j. Vaslui>; sate lngă ~, v. *Cocubă, *Dragoș Uriaș (unde este casa lui ~).
 <Ruși-Mănăstioara, sat, c. Udești, j. Suceava>; sat lngă ~, v. *Bezhael.

S

Sabolna, loc, între văile Bezin și Teleșeu; <azi R. S. S. Moldovenească, probabil lngă Camencea, r. Orhei>; dăruit lui Duma Uranie pentru a-și întemeia un sat 149.
Sadova, pîrlu, <afluent al Bîcovățului la Vorniceni, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; hotar 47.
Sadova, sat, la Bîcovăț; <azi R. S. S. Moldovenească, c. Sadova, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47;
 sat lngă ~, v. *Homlești;
 seliște lngă ~, v. Tîgomiș (seliștea lui ~).
 <Sagna>, sat, v. Sana.
Salea, pîrlu, <afluent al Ialpugului la Cărlăcia, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Vulcănești>; sate și seliști pe ~ 215.
Sallea, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, probabil Șilăuți, c. Bociacăuți, r. Hotin, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Samoil, vătăman; satul unde este ~ vătăman, dăruit și întărit 180, 266;
 v. și *Seucașu.
Sana, pîrlu, <la Sagna, c. ~, j. Neamț>; sat pe ~ 228.
Sana (pe ~), sat, <pe Siret și pe Sagna; Sagna, c. ~, j. Neamț>; stăpînit de Vlad Matus și dăruit lui Duma aprod 228; în hotar 79.
Sas Dan (unde au fost ~ și Dan Vicălesii), sat, v. Dănești.
 <Sasova, fost Petrești>, sat, v. Petrilești.
Sașa, pîrlu la Brătîla, <c. Helegiu, j. Bacău>; hotar II.
Satul lui ... pentru toate cazurile de acest fel v. numele persoanei în stăpînirea căreia este arătat satul.
Satul Mare, sat, pe Suceava; <Satu Mare, c. ~, j. Suceava>; dăruit lui Oancea logofăt 255; exceptat din domeniul domnesc de la Volhoveț 231.
 ***Satul de Mîjloc**, <sec. al. XVI-lea; Mijloceni>, sat, pe Tămășel; <lngă Tamași, c. ~,

j. Bacău>; dăruit lui Mihail, fiul lui Bălici 115.
 <Sauca>, sat, v. Curtești (unde au fost feciorul lui Naneș).
Saucești, sat, v. *Seucașu.
Sava, călugăr; primește danie chilia lui Macarie și întărire pentru o vie cumpărată 241.
 ***Săcăreni**, sat, pe Bîcovăț; <azi R. S. S. Moldovenească, între Lozova, c. ~, și Vorniceni, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47.
Săcăreni, sat, pe Lăpușna; <azi R. S. S. Moldovenească, Secăreni, c. Pașcani, r. Kotovsk>; întărit lui Vlad Adiș 98.
 ***Săcătura**, sat (?); <lngă Bahna, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Șteful și Isac 206.
Săculani, sat, <pe Pîrlul Negru; Secuieni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Ion Porcu 282.
Sădor, v. Sîdor.
 <Sălăgeni>, sat, v. Selașani.
 ***Sălătruc**, sat, pe Tazlău; <lngă Lucăcești, contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; în hotar IX.
Sălîștea Sirbilor, seliște, la Movila Corodului; <în Corod, c. ~, j. Galați>; dăruită lui Mihail Oțel pisar 185.
Sălîștea, v. și Selaștea.
Sămășeani, sat; <azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Rezina>; sat lngă ~, v. *Tîgan (unde stă ~).
 <Sănătești, numit și Glăvănăști>, sat, v. Sînata (unde este casa lui ~).
Sărata, pîrlu, <afluent al Bașeului la Mihălaşeni, c. ~, j. Botoșani>; sat la gura sa 160.
Sărata, pîrlu, <afluent al Prutului la Petrești, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Ungheni>; sat pe ~ 134.
Sărata, pîrlu, <afluent al Prutului la Toceni, azi R. S. S. Moldovenească, c. Antonovca, r. Leova>; sat deasupra sa 20.
 <Sărata>, pîrlu, v. și Pîrlul Sărat.

⟨Sărata Galbenă, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Kotovsk⟩; loc lngă ~, v. Flintina Veprova.
⟨Sărata Vechi, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Fălești⟩; sat în ~ (?), v. Fătu și Ilie (unde este jude ~).
•Săselori, sat, cu moară, ⟨pe Costina; în Ilișești, c. Ciprian Porumbescu, j. Suceava⟩; întărit m-rii Moldovița 242.
Săseni, sat, la Tecuci. ⟨inclus în m. Tecuci, j. Galați⟩; întărit lui Ion Porcu 282.
•Săseni (unde trăiește Laur), ⟨sec. al XVIII-lea: Lăurenii (?), sat, pe Cotovța; ⟨R. S. S. Moldovenească, lngă Novaci (?), c. Tuzara, r. Călărași⟩; vindut de Ion Boldur lui Mihul pisar 225.
⟨Săvinești, sat, c.s. ~, m. Piatra Neamț, j. Neamț⟩; sat lngă ~, v. •Sobolea.
⟨Sehitu Frumoasa, sat⟩, v. Frumoasa (unde iese ~ din pădure), loc.
⟨Sehitul, sat, contopit cu Petricani, c. ~, j. Neamț⟩; m-re în ~, v. Bolște (la ~).
⟨Scînteia, sat, v. Mindrea (unde a fost ~).
Selepotești, sat, pe Siret; ⟨în Ionășești, c. Nicorești, j. Galați⟩; dăruit lui Tîmpa și fiilor săi, Miclăuș, Giurgiul ș.a. 226.
⟨Seorțeni, sat, c. ~, j. Bacău⟩; sat lngă ~, v. •Bădești.
•Seorțeuți, sat, pe Pîrlul Negru; ⟨lngă Trifești, c. ~, j. Neamț⟩; dăruit lui Mihail Popșa 22.
Scumpu (poienile lui ~), peste Prut; ⟨azi R. S. S. Moldovenească, lngă Clococenii Vechi, c. Bolotina, r. Fălești⟩; în hotar 91.
Scumpul, v. Mihail ~.
Seaca (la ~), loc pustiu, mai jos de prisaca lui Micșin, pe Pîrlul Sec; ⟨lngă Perieni, c. ~, j. Vaslui⟩; întărit lui Oană Roșca gramatic și fratelui său, Cojea Pătru 199, 281.
⟨Secăreni, sat, v. Săcăreni; loc lngă ~, v. Epure (flintina Epurelui); sate lngă ~, v. •Crucea de Platră (la ~), •Lepoveșna.
Secătura, v. Săcătura.
⟨Seculen, sat, c. ~, j. Bacău⟩, v. Movile (la ~).
⟨Seculen, sat, c. ~, j. Neamț⟩, v. Săculani; sat în ~, v. Cuculătești.
•Șelajani, sat; ⟨Sălăgeni, c. Dumbrăveni, j. Suceava⟩; dăruit lui Isaia 112.
•Selevestrean, sat, la Coble; ⟨Tisa-Silvestri, c. Secuieni, j. Bacău⟩; dăruit lui Dan Mesehnă 163.
•Selevestru (flintina lui ~), loc, pe Dunăvăt; ⟨în Tisa-Silvestri, c. Secuieni, j. Bacău⟩; dăruit lui Mihail Oțel diac 186.
⟨Seliște, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Ciutești, r. Călărași⟩; sat lngă ~, v. •Paniel (unde este Mihul și ~).
Seliște (unde este curtea ⟨lui Lazăr, Stanciul și Costea, fii lui Ion vornic⟩), sat, pe Orbic; ⟨Siliște, c. Români, j. Neamț⟩; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.

Seliștea lui... pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei în stăpînirea căreia este arătată seliște.
Seliștea Sirbilor, v. Stan Sirbul (seliște a lui ~).
Seliște Tătărăscă (unde este ~), pe Blc, la Flintină, în dreptul Cheșenăului lui Acbaș; ⟨azi R.S.S. Moldovenească, Visterniceni, în or. Chișinău⟩; întărită lui Oancea logofăt 158.
Seliște, v. și Sălliște.
Seret, v. Siret.
Seucă, v. Seucăuți, sat.
•Seucăuți (Saucești, Seucă, unde este Samoil vătăman), sat, la gura Cracăului; ⟨lngă Slobozia, c. Roznov, j. Neamț⟩; dăruit m-rii Neamț 180; întărit cu imunități acesteia 266, 273; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
Sfînta Vineri, hram al bisericii din Roman 23.
Sfîntul Gheorghe, hram al Mitropoliei Moldovei 15, 244, 245, al m-rii Zograf 221.
Sfîntul Ignat, act scris în ziua de ~ 38.
Sfîntul Ioan Botezătorul, hram al bisericii dominicanice din Siret 1; act scris în ziua de ~ 17.
Sfîntul Ioan cel Nou, martir; moaștele acestuia aduse de Alexandru cel Bun la Suceava 15.
Sfîntul Lazăr, act scris în ziua de ~ 28.
Sfîntul Macavel, act scris în ziua de ~ 18.
Sfîntul Munte, m-re de la ~, v. Zograf.
Sfîntul Nicolae, hram al Episcopiei de Rădăuți 35, al Mănăstirii din Poiană 6, 25, 30, 31, 174, 195, 227, 229, 243, 246, 264, 277, 286, al m-rii unde a fost Huba 101.
Sfîntul Nicolae, m-re, unde a fost Huba, pe Nichid; ⟨schitul Nechit, în s. ~, c. Borlești, j. Neamț⟩; dăruită m-rii Bistrița 101.
Sfîntul Petru, termen de plată 49; act scris în ziua de ~ 183.
Sfîntul Petru și Pavel, act scris în ziua de ~ 10.
Sfîntul Ștefan, act scris în ziua de ~ 9.
Sidor (Isidor, Sădor), prisaca lui ~, ⟨la Botne; azi R. S. S. Moldovenească, lngă Bumbăta, c. ~, r. Ungheni⟩; în hotar 174, 264.
Sihla, vîrf, ⟨în Munții Stînișoarei; c. Pipirig j. Neamț⟩; hotar VIII, IX.
Sihle, sat; ⟨Slobozia-Silișcani (?), c. Mihălașeni, j. Botoșani⟩; boier de la ~ 160.
⟨Silișcani, sat, v. Slobozia-Silișcani⟩.
⟨Siliște, sat, v. Seliște.
Siluan, stareț (egumen) al m-rii Neamț 50, 67, 93, 100, 289.
Silvestri (Tisa-Silvestri), sat, v. Selevestrean, sat, Selevestru (flintina lui ~), loc.
Slma (Simon), ⟨diac⟩; scrie act 170; logofătul lui Ștefan voievod; ispravnic de acte 181, 185, 199, 211, 215, 216, 222, 225, 226, 228, 230, 232—237, 239, 241; mare logofăt 240; în sfat 188, 189, 242, 243, 250, 252, 254—257, 259, 264, 265.
Slma, fratele (?) lui Baicu; primește danie satul unde este casa lui 270; v. și Baleu și ~ (unde este casa lui).

- Sima**, vornic al lui Petru voievod; martor la o vinzare 225; în sfat 226, 229, 230, 232—235, 237, 240, 242, 243, 246, 250, 252, 254.
- Simea** (la ~), sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Sincăuți, c. Malinți, r. Hotin, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Simeon**, cneaz; satul unde este ~ cneaz, întărit 175.
- Simeon**, fiul lui Șerbco, fratele lui Costea, al lui Șandru și al lui Dieniș; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pancăuți 70.
- Simeon**, <fratele lui Dragomir>; primește danie și întărire pentru satul Călianesti 167.
- Simeon**, fratele lui Stan Babici, al lui Iachim ș.a.; primește danie satul Jicovul de Sus 152.
- ***Simeon** (unde este ~ cneaz), sat, sub Caragine, la obârșia Dobrușei; <azi R. S. S. Moldovenească, la nord de Dobrușa, c. Recești, r. Rezina>; întărit lui Mihail de la Dorohol 175.
- Simeon** (Simion) Tureul, boier în sfat 148, 150, 154, 157, 158, 160, 165, 167, 170, 181, 188, 189, 195, 198, 199, 217.
- <***Simești**, sat, lângă Negoaia, contopit cu Cornățelu, c. Motoșeni, j. Bacău>, v. Baleu și Sima (unde este casa lui ~).
- Simila**, pîrlu, v. Smila.
- <**Simila**, sat, c. Zorleni, j. Vaslui>; loc de sat în ~, v. Draghile (moara popii ~, unde a fost heleșteul bistrițenilor).
- Simlon**, fratele lui Ilieș Liciul; primește danie satele Ivancăuți și Vancenești 142.
- Simlon**, protopop, tatăl popii Andrei, al lui Filip și al lui Mihail 68.
- Simon**, v. Sima.
- Sin**, v. Sîn.
- Sina** (unde au fost Mic și ~), sat, v. Mle și ~.
- Sinat**, țigan; întărit lui Ion Porcu 282.
- Sinata**, fratele lui Toader și al lui Berea; primește danie satele unde este casa lui, unde au fost Dragoș și unde este cneaz Ciorsac 76.
- Sinata**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Sinata** (unde este casa lui ~), <sec. al XVI-lea: Sănătești, numit și Glăvănești>, sat, pe Zeletin; <Glăvănești, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Sinata și fraților săi, Toader și Berea 76.
- Sinăuți**, sat, <pe Molnița; Sinăuți de Jos, contopit cu Mihăileni, c. ~, j. Botoșani, și Sinăuți de Sus, azi R. S. S. Ucraineană, c. Sinăuți de Sus, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; boier de la ~; în sfat 17.
- <**Sincăuți

Sinescul, v. Oană ~.

Sinești, sat, la Cîrligătura; <c ~, j. Iași>; uric pentru ~ (sec. al XVI-lea) 64; sate în ~, v. Onlea (unde este casa lui ~), Podobitu (unde este casa lui Ivașco ~).

***Sinești**, sat, pe Siret, lângă Vereșceac; <lângă Vercican, c. Liteni, j. Suceava>; dăruit lui Hodco Costici, soției sale, Vasutca, și fraților ei 120.

Sinov, v. Vlad Sinov.

<**Sipoten**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; locuri probabil lîngă ~, v. Dealul Derenului (unde este ~), ... volocă.

Siret (Sireti), ținț; <or. Siret, j. Suceava>; venitul vămii din ~, dăruit bisericii Sf. Ioan Botezătorul 1; dat de Alexandru cel Bun, spre folosință viageră, fostei sale soții, Rimgaila, împreună cu Volhovățul și cu satele, cătunele și iazurile depinzînd de acesta 49; boieri de la ~ 9, 22, 24, 27, 29—32, 36, 38, 41, IV, V.

Siret (Seretu), rlu, <afluent al Dunării>; drept de a face mori pe ~ 186; vad și piua pe ~ 137; hotar 2, 19; sate pe ~ 2, 70, 95, 99, 103, 139, 168, 226, 233, 252, 266, 274; mori pe ~ 99, 120, 252; sat între ~ și Moldova 107.

Siret, v. și Polana Siretului.

Sitna, pîrlu, <afluent al Jijiei, la Todireni, c. ~, j. Botoșani>; sat și seliște pe ~ 181.

Sin, fiul Maicolei, fratele lui Cozma; se judecă și pierde satul Solca 42.

Sin (Sin, Sinc) Birlel, fiul lui Birlel, fratele lui Baliță Birlici; dăruiește m-rii Moldovița satele Provorotie și Opișinți 43; în sfat 4, 17, 18, 22—25, 27, 28, 30, 31, 51, IV, V.

***Sirbi**, sat; <azi Valea Sirbilor și Dealul Sirbilor, la Porcești, denumire schimbată în Moldoveni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Ion Porcu 282.

***Sirbi**, sat, pe Hubalna; <lîngă Ciortolom, c. Tutova, j. Vaslui>; dăruit lui Dan Mesehnă 163.

Sirbi, sat, pe Rebricea; <în Grajduri, c. ~, j. Iași>; dăruit lui Oană Popșa și fratelui său, Moişa Filosofo 54.

Sirbi, sat, la Tecuci; <c. Nicorești, j. Galați>; dăruit lui Ion Urecle păhărnice 176; sat lîngă ~ v. <*Stănileni>.

<**Sirbi**, sat, c. Vlăsinești, j. Botoșani>; sat în ~, v. Drislive.

Sirbi, v. și Selștea Sirbilor.

Sirbul; se judecă și pierde satele Coleșeuți, Răscinți ș.a. 271; postelnic; în sfat 280—282, 284, 286 290.

Sirbul (poiana Sirbului), în hotarul satului Storojineț; <azi R. S. S. Ucraineană, lîngă or. Storojineț, reg. Cernăuți>; dăruită lui Petrea 274.

Sirea, pîrlu, <afluent al Bahluiețului la Sirca, c. Bălțați, j. Iași>; sat pe ~ VII; v. și Valea Sirbească.

<**Sirca**, sat, v. Mindrești>.

Siatina, izvor la Plopești, <c. Mărgineni, j. Neamț>; sat lîngă ~ 90.

Siatina, loc; <în c. Pipirig, j. Neamț>; punct pe hotar VIII, X.**

- Slav Hirlovean**, țigan; dăruit și întărit cu sălașul său Mănăstirii din Poiană 131, 214, 227, 246.
- ***Slava** (la~), sat, pe Muntele, <lingă Bătrânești, c. Icușești, j. Neamț>; dăruit lui Balița Mudrică 18; v. și ***Muncel**.
- ***Slăvești**, sat, pe Crasna; <în Leoști, c. Tătarani, j. Vaslui>; dăruit Neagăi, soția lui Giurgiu Piatră 181.
- Slipotă**, giude; satul unde au fost giude ~, dăruit 186.
- ***Slipotenii** (unde au fost giude Slipotă), sat, pe Berheci; <lingă Obrlșia, c. Izvoru Berheciului, j. Bacău>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 186.
- <**Slobozia**, c. Roznov, j. Neamț; sat lingă ~, v. ***Seucești**;
sat în ~, v. **Ivânești**.>
- <**Slobozia**, fost Mogoșești>, sat, v. **Mogoș** (la ~).
- <**Slobozia Silișcani**>, sat, v. **Sihle**.
- ***Sluga Stan** (biserica de la ~), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Slugani>, sat, <pe Bistrița; lingă Ciumaș, c. Berești-Bistrița, j. Bacău>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- <**Slugani**>, sat, v. **Sluga Stan**.
- Smila** (Simila), pîrlu, <afluent al Birladului la Simila, c. Zorleni, j. Vaslui>; sate pe ~ 210; seliște pe ~ 154; poiană deasupra sa 213; moară și loc de sat pe ~ 248.
- <**Smulți**>, sat, v. **Zmulți**;
seliște lingă ~, v. **Dăbești**;
deal și vale în ~, v. ***Milești**, sat.
- Sneatin**, tirg, <în Polonia; azi R. S. S. Ucraineană>; sat aproape de ~ 260.
- ***Sobolea**, <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Sobolești>, sat; <lingă Săvinești, c.s. ~, m. Piatra Neamț, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
- <**Sobolești**, sat>, v. **Sobolea**.
- Sobranești**, sat, Ț. Țețina; <azi R. S. S. Ucraineană, Sobranești, c. ~, r. Zastavna, reg. Cernăuți>; dăruit lui Stan Babici 143.
- Socevița**, pîrlu, <afluent al Sucevei la Bădeuți, c. ~, j. Suceava>; în domeniul domnesc de la Volhoveț 231.
- Soel**, sat, pe Cracău; <c. Ștefan cel Mare, j. Neamț>; în hotar 71; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI; sate lingă ~, v. ***Birlești**, ***Glodeni**.
- Soholeț**, pîrlu; <Suhuleț, afluent al Birladului la Dumești, c. ~, j. Vaslui>; hotar 9.
- Sohului**, v. **Suholul**.
- Solea**, sat, <pe pîrlul Solca; or. ~, j. Suceava>; întărit lui Vlad și lui Cîrstea, în urma judecării cu Maicoalea și fiii săi 42.
- <**Solești**, comună, j. Vaslui>; loc de sat în ~, v. **Șerbotești**.
- Solomon**, nepotul lui Dad; primește danie satul Dădești VII;
satul unde este casa sa și a lui Dad, v. **Dădești**.
- ***Solomonești**, sat, pe Topolița; <lingă Ghindăoani, c. Bălătești, j. Neamț>; dăruit lui Șarban Hindău 7.
- Solonef**, pîrlu; <probabil Glodosul, afluent al Prutului la Criva, azi R. S. S. Moldovenească, c. Drepcăuți, r. Briceni>; sate pe ~ 236.
- Solonef**, pîrlu, <afluent al Sucevei la Costina, c. Todirești, j. Suceava>; sat la obrlșia sa 40, 90.
- <**Soltănești**, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Nisporeni, r. Călărași>; sate lingă ~, v. ***Stanelul** (unde este ~), ***Staneuț** (unde este ~).
- ***Spărietul** (satul lui ~), <sec. al XVII-lea: Spărieți>, sat, la obrlșia Dobromirei; <între or. Huși și Pădureni, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Lazăr, Stanciu și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- <**Spărieți**>, sat, v. **Spărietul** (satul lui ~).
- <**Spătărești**, sat, c. Vadu Moldovei, j. Suceava>; hotar lingă ~, v. **Dragoș** (hotarul lui ~); sat lingă ~, v. ***Movila Găunoasă** (la ~).
- Spenea**, v. **Giurglu** ~.
- ***Spîneni**, sat, pe Birlad; <lingă Bucești, c. Ivești, j. Galați>; act pentru ~ 96.
- Spravin** (fîntina lui ~), loc de sat, pe Sușița; <j. Vrancea>; dăruit m-rii Bistrița 209.
- Stala**; primește danie satele Tuzara și unde este cneaz Onică 108.
- Stan**, aprod, fiul lui Mihlea Tavă; primește întărire pentru satul unde este casa lui și pentru un loc pustiu 182;
v. și **Mihlea Tavă** și **Stan aprodul** (unde este casa lui ~), sat.
- Stan**, cneaz; satul unde a fost cneaz ~ (unde este ~), dăruit 81, 90.
- Stan**, giude; satul undi esti (au fost) ~ giudile, dăruit 185, 186.
- Stan**, posadnic; vinde satul Grumezești 257; în sfat 152.
- Stan**, postelnic; în sfat 22, 23, IV, V;
postelnic și vistier; în sfat 24, 25, 27—31; vistier; în sfat 32—34, 38, 40, 42, 45, 47, 48, 51, 53, 54, 58, 60, 61, 63, 75, 79—82, 84, 88, 89, 101, 114, 119.
- Stan**, tătar din Timișești, tatăl lui Petraș; întărit m-rii Neamț 164.
- Stan**, tătar din Timișești; întărit m-rii Neamț 164.
- Stan** (hotarul lui Cirtă ~); <s. Stănești, c. Măgirești, j. Bacău>; în hotar 32.
- Stan** (<satul lui ~>), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Fulticeni, unde a fost Stan Plintece>, sat, <pe Șomuzul Mare; or. Fălticeni, j. Suceava>; în hotar 56.
- Stan** (seliștea lui ~), pe Tutova; <c. Voinești sau c. Dragomirești, j. Vaslui>; dăruită lui Roșca și fratelui său, Cojea 281.
- Stan** (unde a fost cneaz ~, unde este ~), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Glodeni>, sat, sub Dumbrava Înaltă; <în Vorniceni, c. ~, j. Botoșani>; întărit lui

- Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 81, 90.
- ***Stan** (undi esti, undi au fost ~ giudile), sat, la Petriș, pe Berheci; <la sud de Oțelești, c. Izvoru Berhecului, j. Bacău>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 185, 186.
- ***Stan** (unde șade ~), sat, la Cârpeniș, <probabil pe Bașeu; lângă Mihălășeni (?), c.~, j. Botoșani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Stan**, v. și **Barbă ~**, **Cirță ~**, **Clunca ~**, **Sluga ~**.
- Stan al lui Popa** (Preutescul, Preuțescul), vornic; în sfat 27, 36, 37, 39, 40, IV, V; drumul lui ~, <la Popești, c. Miculești, j. Vaslui>; hotar III.
- Stan Bublel**, fratele lui Iachim, al lui Andriaș ș.a., tatăl lui Drăguș; primește danie și întărire pentru satul Jicovul de Sus 152, 239; în sfat 159, 168.
- Stan Birlicel**, fratele lui Oană; în sfat 29—33, 35, 40, 45, 48, 54, 58, 62—64, 75, 77, 79, 84, 88, 93, 114, 116, 118, 119, 128, 129, 133, 137—139, 150, 152, 156, 158, 159, 161—164, 168, 173, 175—177, 179, 180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201, 202, VII.
- Stan Cașin** (<hotarul lui> ~), pe Cașin; <s. Cașin, c. ~, j. Bacău>; în hotar 238.
- Stan Crețul**, tatăl lui Vlașin Crețescul 238.
- Stan Crețul** (unde a fost casa lui ~), seliște, pe Cașin; <Vlașca, contopit cu Cașin, c. ~, j. Bacău>; întărită lui Vlașin Crețescul 238.
- ***Stan Hărtăgan** (unde a fost ~), sat, la Putna, <pe Milcov; lângă s. Șindrilari, c. Reghiu, j. Vrancea>; dăruit lui Oană Ureacii 256.
- Stan Lucaveș**, tatăl lui Iurie, al lui Cozma și al Motrunei 70.
- <**Stan Plntece** (unde a fost ~), sat, v. **Stan** (<satul lui> ~).
- Stan Polană**; se judecă și pierde satele unde a fost Drăguș Teamaș și unde a fost Teamaș Petru 286; privilegiul lui ~ pentru satul Temeșești anulat 196.
- Stan Preutescul** (Preuțescul), v. **Stan al lui Popa**.
- Stan Sirbul** (seliștea lui ~, Seliștea Sirbilor), pe Corod; <probabil lângă Brătulești, c. Corod, j. Galați>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 185, 186.
- Stan Urmezeu**, boier în sfat 60.
- Stan**, v. și **Stancelul**.
- Stana**, fiica lui Iliaș Bonta, sora lui Marco, mătușa lui Micul; primește întărire pentru satele Bontești și Bonteștii de Jos 222.
- Stana**, nepoata Marenei; primește drept de moștenire pentru satul unde este casa lui Nănbaci Bărbosul 58.
- Stana**, soția lui Cămlrzan dăruiește, împreună cu soțul său, m-rii Moldovița casa sa din Suceava 276.
- <**Stancăuți**, azi Șapte-Bani>, v. **Stanco** (unde a întemeiat sat ~).
- Stancelul**, comis; în sfat 139, 142—145, 152, 154, 156, 159, 161—163, 168, 170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187, 189, 192, 194—197, 199, 201—203, 205, 207, 217.
- Stancelul**, fiul lui Ion vornic de Suceava, fratele lui Lazor și al lui Costea; primește, pentru m-rea de la Homor, danie și întărire pentru seliștea lui Dobrin și pentru trei sate sub Dumbrava Înaltă 80; primește întărire pentru toate stăpînirile sale 90; dăruiește m-rii Homor satele Vorniceni, Antilești și Pârtești 249; în sfat 107, 110, 113, 114, 116, 117, 128, 129; vistier 142—145; postelnicul lui Iliaș voievod; cumpără și primește întărire pentru o jumătate din satul Plișineți și danie seliștile Birsomeni și Dumitreni 194; în sfat 148—150, 152, 154—159, 161, 163—165, 167—170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187—189, 192, 195—197, 199, 201—203, 205, 207, 214—220, 222, 225, 231, 250, VIII, IX.
- sate unde sînt curți ale lui, v. **Seliștea, Tulova**; seliște unde este m-rea lui, v. **Dobrin** (seliștea lui ~).
- Stancelul**, fratele lui Cristea; primește danie satul Bănila 78.
- Stancelul**, logofăt; ispravnic de act 274, 275.
- Stancelul** (unde este Barbă Satn și ~), sat, v. ***Barbă Stan** și ~.
- ***Stancelul** (unde este ~), sat, pe Nirnova (superioară; azi R. S. S. Moldovenească, la nord de Soltănești, c. Nisporeni, r. Călărași); întărit fiilor lui Ștefan Stravici 62.
- Stanciul**, v. și **Stan**.
- Stancelul al lui Dalvd**; primește întărire pentru satul Badeuți, satul lui Stanciul ș.a. 57; martor în sfat 183.
- Stancelul Cormohuz**, fiul popii Iliaș, fratele Negritei; vinde satul Boziani 265.
- Stanciul Hotnog**, pircălab de Hotin; primește întărire pentru satul unde sînt casele lui 148; în sfat 279—286, 288—290.
- Stancelul Hotnog** (unde sînt casele lui ~), sat, pe Crasna; <Flșcani, în Șerbești, c. Ciortești, j. Iași>; dăruit lui Stanciul Hotnog, pircălab de Hotin 148.
- Stancelul Pontel**, boier în sfat 181, 199, 210, 215, 216, 219, 222, 225, 227—230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 243, 250, 252, 254—257, 261, 264, 265, 267, 269—272.
- Stanco**, boier în sfat 5.
- Stanco** (unde a întemeiat sat ~), peste Prut, la Derenice, la Cornul Llcinului; <azi R. S. S. Moldovenească, Șapte-Bani, fost Stăncăuți, c. ~, r. Rîșcani>; întărit lui Lazor, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
- ***Stancuț** (unde este ~), sat, pe Nirnova <superioară; azi R. S. S. Moldovenească, la nord de Soltănești, c. Nisporeni, r. Călărași>; întărit fiilor lui Ștefan Stravici 62.
- Stanislav** de la Neamț, tatăl lui Roman diac și al lui Tudor 32.

- Stanislav**, fratele lui Horaetă; martor și chezaș în sfat 48.
- Stanislav**, v. și **Veriș** ~.
- Stanislav al lui Illaș**, martor și chezaș în sfat 48.
- Stanislav Ravasă** (unde este ~), sat, pe Prut, mai jos de gura pârului Oancea; <probabil Oancea, c. ~, j. Galați>; dăruit lui Mihail Oțel pisar 185.
- Stanislav Rotompan** (Rotlmpan) de la Ielova; boier în sfat 2, 4, 8—11, 13, 17—19, 22—25, 27—35, IV, V;
- fiii lui ~ se judecă și pierd 55.
- ***Stanîșorești**, sat, pe Oituz; <lngă Grozești, azi Oituz, c. ~, j. Bacău>; dăruit lui Domoncuș stolnic, fratelui său, Blaj, și lui Iacob, fiul lui Ghelebi Miclouș 29.
- Stanulăuși**, sat, sub Nesfoiu, <pe Prut; azi R. S. S. Ucraineană, Stănilești, c. ~, r. Noua-Suliță, reg. Cernăuți>; dăruit lui Oană și soției sale, Ana 107.
- Stavnle**, pârâu, <afluent al Bîrladului la Vulturești, c. ~, j. Vaslui>; sate pe ~ 110, 235; boier de la ~ 110.
- Stăllă**, giude; satul unde au fost ~ giude, întărit 98.
- ***Stăllă** (unde au fost ~ giude), sat, pe Lăpușna <azi R. S. S. Moldovenească, mai jos de Cristești, c. Iurcenii, r. Călărași>; întărit lui Vlad Adiș 98.
- <**Stănești**, sat>, v. **Stan** (hotarul lui Cîrță ~); sat lngă ~, v. ***Polăești**.
- Stăniță**, tatăl lui Oancea și al lui Ilea 218, 254; seliștea unde a fost ~, v. **Stănișeni**.
- <***Stănișeni**>, sat <probabil la Tecuci; lngă Sîrbi, c. Nicorești, j. Galați>; dăruit lui Ion Ureche păhărnice 176.
- Stănișeni** (<hotarul lui>) **Stănișă**, **Stănișeni**, unde a fost **Stănișă**, sat și seliște; <în Buciumeni, contopit cu or. Fălticeni, j. Suceava>; în hotar 56; întărit lui Nan 77; seliștea ~ răscumpărată de Costea al lui Andronic de la Oancea și Ilea, fiii lui Stănișă, vindută de acesta lui Mihail logofăt și întărită acestuia și fratelui său, Toader 254.
- <**Stănișeni**, sat, c. ~, j. Vaslui>; sate lngă ~, v. ***Bărbosii**, ***Iacobesți**.
- <**Stănișeni**>, sat, v. și **Stanulăuși**.
- <**Stănișeni**, sat, c. ~, j. Bacău>; hotar lngă ~, v. **Laslău** (hotarul lui ~); sat lngă ~, v. ***Drăgănești**.
- <**Stăuceni**>, sate, v. **Iaz** (la ~).
- Stebnic**, pârâu, v. **Stemnic**.
- <**Stejărenii**>, sat, v. **Cîrlani**; prisacă lngă ~, v. **Tirnauca** (prisacă pe ~).
- Stejereli**, loc, pe Miletin, în seliștea lui Iuga Păturnicherul, mai jos de Șipote, <c. Șipote, j. Iași>; dăruit lui Mihail logofăt 250.
- Stemnic** (**Stebnic**), pârâu, <afluent al Bîrladului lngă Voinesti, c. Vultureni, j. Vaslui>; hotar 170; sat pe ~ 222.
- S(t)epan**, vătămă; satul unde este vătămă ~, întărit 91.
- ***Stepan** (cutul lui ~), <probabil pe Siret; azi R. S. S. Ucraineană, lngă Camenca, denumire schimbată în Șiroka Poliana, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; întărit lui Cupcici vornic 103.
- ***S(t)epan** (unde este vătămă ~), sat, la Nistru, la obârșia Medvejei; <azi R. S. S. Moldovenească, lngă Medveja, c. ~, r. Briceni>; întărit lui Dan Uncleat 91.
- Stețeo**, boier în sfat 246.
- Stețeo**, pisar; ispravnic de act 250.
- Stețeo** (**Șteful**) al lui Coșlă, boier în sfat 142—145, 152, 169, 180, 184, 187, 197.
- Stețco**, v. și **Ștefan**, **Șteful**.
- ***Știnea** (la capătul Știncii), sat, pe Răut, mai sus de Vadul Pietrei; <probabil la confluența cu pârul Bolohani; azi R. S. S. Moldovenească, lngă Pohorniceni, c. Slobodca, r. Orhei>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <**Știneceni**, c. Voinesti, j. Vaslui>; sat în ~, v. **Hălmăgești**.
- Știngaci**, v. **Glurgliu** ~.
- Știngaci**, sat, v. **Știngaciul** (unde este casa lui <Ivan ~>).
- Știngaciul** (unde este casa lui <Ivan ~>), sat, cu două seliști și curături pe Racova; <Știngaci, în Bleșca și Valea Oanei, c. Ivănești, j. Vaslui>; întărit lui Ivan Știngaciul 198.
- Știngaciul**, v. și **Ivan** ~, **Mihail** ~.
- Stoenești**, seliște, pe Prut, mai jos de gura pârului Oancea; <lngă Oancea, c. ~, j. Galați>; dăruită lui Mihail Oțel pisar 185.
- Stoenești**, sat, pe Vlceica; <în Vlcele, or. Tirgu Ocna, j. Bacău>; dăruit lui Domoncuș stolnic și fraților săi, Blaj și Iacob, fiii lui Ghelebi Miclouș 28.
- Stolan**, jude; satul unde este jude (unde au fost juzi) ~ și **Glurgliu Blidaru**, dăruit și întărit 144, 240.
- Stolan**, tatăl Maicolei, bunicul lui Cozma și a lui Sin 42.
- ***Stolan** și **Glurgliu Blidaru** (unde este jude ~, unde au fost juzi ~), sat, pe Rebricioara, mai jos de satul popii Micu; <lngă Draxeni, c. Rebricea, j. Vaslui>; dăruit popii Micu 144; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.
- ***Stolan Folea** (unde a fost ~), sat, pe Rebricioara; <lngă Draxeni, c. Rebricea, j. Vaslui>; întărit lui Moica și fratelui său, Tador 240.
- Stolan Procelnle**, boier în sfat 13, 22, 28, 31—34, 47, 48, 53, 54.
- <**Stolnicești**, sat>, v. **Costel** (hotarul lui ~).
- <**Stolniceeni-Prăjescu**, sat, c. ~, j. Iași>; sate lngă ~, v. ***Pureești**, ***Vlădești**.
- Storojineș**, sat, pe Siret; <azi R. S. S. Ucraineană, or. ~, reg. Cernăuți>; dăruit lui Petrea 274;
- poiană lngă ~, v. **Sîrbul** (poiana Sîrbului).
- Strahotin** (pe ~), loc, v. **Costea** (hotarul lui ~).
- Strahotin**, pârâu, <afluent al Jijiei la Strahotin, c. Dîngeni, j. Botoșani>; loc pe ~ 8.

Strajnaia, pîrlu; <Strașnic, afluent al Birladului la Gura Albești, c. Albești, j. Vaslui>; sat la obârșia sa 129.

Straovici, v. **Stravile**.

<Strașnic>, pîrlu, v. **Strajnaia**.

Strat, v. **D. Strat**.

Stravici, v. **Bratul** ~, **Giurglu** ~, **Ion** ~, **Ștefan** ~.

Strămlinoasa, loc, pe **Strimba**; <Îngă **Strimba**, azi **Cetățuia**, c. **Puiești**, j. **Vaslui**>; dăruit lui Iuga protopop și fiului său, **Mihail** 196.

Străvlinoasa, pîrlu la **Fundeni**, <În s. **Doljești**, c. ~, j. **Neamț**>; hotar 79.

Strimba, vale, v. **Strimba**.

Strimbii, sat, pe **Cracău**; <În **Bodești**, c. ~, j. **Neamț**>; întărit lui **Dragomir** 71.

Strimtură, loc; <Îngă s. **Mănăstirea Humorului**, c. ~, j. **Suceava**>; hotar 81.

Strimba, pîrlu, <afluent al **Tutovei** la **Puiești**, c. ~, j. **Vaslui**>; sat pe ~ 196; sate la obârșia și la gura sa 165.

Strimba (unde este **Balan de la** ~), sat, pe **Tutova**, la gura **Strimbei**; <Îngă **Puiești**, c. ~, j. **Vaslui**>; dăruit și întărit popii (protopopului) **Iuga** 102, 128; întărit acestuia și fiului său, **Mihul gramatic** 165, 196.

Strimba (**Strimba**), vale; <azi s. **Cetățuia** (fost **Strimba**), **Rotari** și **Puiești**, c. **Puiești**, j. **Vaslui**>; întărită protopopului **Iuga** pentru a-și întemeia sate 129, 165.

Stroe, dă în schimb jumătate din satul unde a fost **Giurgiu Ungureanu** 184.

Stroe, fratele lui **Luca de la Sihle** și al lui **Malea**; primește danie satele **Viadici** și unde a fost **Mihail** 160.

Stroe, fratele lui **Ivan** (?); primește danie satele **Poiana** și **Gîrtanul** 10.

Stroe (<hotarul lui> ~), sat, pe **Sitna**; <**Stroiești**, c. **Lunca**, j. **Botoșani**>; în hotar 181.

Stroile; primește danie satele **Levoșăuți**, **Nepolocăuți** ș.a. 61.

<**Stroiești**, sat>, v. ***Stroe** (<hotarul lui> ~); sat îngă ~, v. ***Diacăuți**.

<**Stroiești**>, sat, v. și **Stroinți**.

Stroinți, sat, la obârșia **Somuzului** <**Mare**; **Stroiești**, c. ~, j. **Suceava**>; întărit lui **Lazăr**, **Stanciul** și **Costea**, fiii lui **Ion vornic** 90.

Stroișor Drujă (**Drujea**), boier în sfat 48, 84.

Strunga, trecătoare; <În **Strunga**, c. ~, j. **Iași**>; sat la ~ 13.

Studeneț (**Studineț**), pîrlu, <afluent al **Tutovei** la **Iana**, c. ~, j. **Vaslui**>; sat la gura sa 129, 165, 196, 286; sat pe ~ 232.

Studineț, v. **Studeneț**.

Sturza, v. **Dimitrie** ~.

Suceava, rlu, <afluent al **Siretului**>; sate pe (la) ~ 4, 17, 61, 98, 112, 119, 163, 197, 239, 255.

Suceava (pe ~), sat; <probabil **Frătăuții Vechi**, c. ~, j. **Suceava**>; dăruit lui **Todor**, **Dimitrie**, **Petru**, **Mihail** și **Giurgiu**, fiii lui **Dragomir Albu** 4; v. și **Frătăuți**, sat.

Suceava, tîrg și cetate; <m. ~, j. ~>; boier pus sub ascultarea <cetății> ~ 108; scaun episcopal armenesc în ~ 15; vornici de ~ 17 (?), 18, 22—24, 27, 29, 32, 33, 38, 39, 41, 50, 56, 71, 161, IV, V; sat îngă ~ 17; acte scrise în ~: *passim*.

Suceava, ținut; sat și biserici din ~ 206 (1768), VI.

Suceava, v. și **Mltropolla Moldovel** (**Sucevei**). <**Suceveni**, fost **Tomești**>, sat, v. **Tomlinți**; poiană îngă ~, v. **Dan** (unde a fost ~); cut îngă ~, v. ***Stepan** (cutul lui ~).

<**Sucevița**>, pîrlu, v. **Socevița**.

Suha, pîrlu, afluent al **Moldovei** <la **Bucșoia**, c. **Frasin**, j. **Suceava**>; hotar V.

Suhardul Mare, munte; <Între c. **Cliribaba** și c. **Dorna Candrenilor**, j. **Suceava**, și c. **Șanț**, j. **Bistrița-Năsăud**>; dăruit m-rii **Moldovița** IV.

Suhardul Mic, munte; <Între c. **Cliribaba**, c. **Iacobeni** și c. **Dorna Candrenilor**, j. **Suceava**>; dăruit m-rii **Moldovița** IV.

Suhodolul (**Suhuodol**), sat; <**Sohodol**, c.s. **Măgura**, m. **Bacău**, j. ~>; dăruit lui **Giurgiu Ungureanu** 25, lui **Micul Neagoe** și lui **Răspop Opriș** 136.

Suhului, pîrlu; <**Suhului**, afluent al **Bîrlăzelului** la **Independența**, c. ~, j. **Galați**>; sate și seliște pe ~ 280.

<**Suhoverca**, sat>, v. **Suhoverhul**, cătun.

Suhoverh, pîrlu, <probabil **Șovățul**, afluent al **Prutului** la **Cozmeni**, azi **R.S.S. Moldovenească**, c. **Pruteni**, r. **Fălești**>; hotar pe ~ 90.

Suhoverhul, cătun al satului ~ **Coțmanul Mare**; <azi **R.S.S. Ucraineană**, **Suhoverca**, înglobat în **Coțmani**, c. ~, r. ~, reg. **Cernăuți**>; dăruit de domn soacrei sale, **Anastasia** 35.

<**Suhuleț**>, pîrlu, v. **Soholeț**.

Suhuodol, sat, v. **Suhodolul**.

<**Suhului**>, pîrlu, v. **Suhului**.

Suseni, sat, pe **Iubana**; <c. **Băcani**, j. **Vaslui**>; dăruit lui **Mihail Stîngaci** 154.

Ș

Șalău, v. **Coman** ~.

Șandra, sat, v. **Șandria** (hotarul de la ~).

Șandria (hotarul de la (lui) ~ **Șandra**), sat, <pe **Somuzul Mare**; **Dolhești**, c. ~, j. **Suceava**>; în hotar 6, 19.

Șandrișor, v. **Șandru**.

Șandro (**Șendrică**), gramatic; ̣scrie acte 250, 255, 258, 267, 269; martor 225.

Șandromlel, hotarnic 264.

Șandru, fiul lui Șerbco, fratele lui Simion, al lui Costea și al lui Dieniș; primește întărire pentru satele Lucaveț și Pancăuți 70.

Șandru, fratele lui Ion Țolici; primește întărire pentru Văratecul lui Giurgiu 169.

Șandru (Șendrică), spătar, v. Alexandru, spătar.

Șandru, tătar din Timișești; sălașul lui ~ întărit m-rii Neamț 164.

Șandru, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Șandru (<satul lui> ~), <sec. XVII: Șendrești>, sat, <pe Bistrița, probabil Itești, c. Berești-Bistrița, j. Bacău>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

* **Șandru** (unde este ~), sat, la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Rădenii-Vechi, c. ~, sau lângă Alexeevca, c. ~, r. Ungheni>; dăruit și întărit Mănăstirii din Poiană 174, 243.

Șandru de la Hotin; în sfat 13, III.

Șadru (Șandrișor), de la Tudora, pircălab de Neamț, soțul Marthei, tatăl lui Cozma; primește danie satul Muntenii Scutași 36; în sfat 10, 11, 13, 17, 18, 22, 23, 27, 31—34, 38, 39, 41, 47, 48, 52, IV, V; hotarnic 45.

Șandru Poreu, stolnic; în sfat 167.

Șandru, v. și Cozma al lui ~.

Șandru, v. și Alexandru.

Șanga, v. Iliaș ~.

Șarban Hindău; primește danie satele Solomonești, Munteni și Pincești 6.

Șărban, cneaz (?); satul unde este cneaz Litu și ~, dăruit 36;

v. și * **Muntenii Scutași**.

Șărbăneștii (hotarul lui Șerbănescul), sat, cu mori, pe Siret; <Șerbănești, c. Zvoriștea, j. Suceava>; întărit lui Șteful Jumătate, în urma împărțirii cu frații săi a satelor moștenite 99; în hotar 2.

Șărbănești, v. și Șerbănești.

Șărbestl, sat, <pe Siret>, la Dumbravă; <Șerbești, c. Săucești, j. Bacău>; întărit lui Văscan, Pitic ..., Ghiocu ... ș.a. 45.

Șărbestl, v. și Șerbești.

Șchel (seliștea Scheilor), pe Covurlui; <lngă Flrănești, c. ~, j. Galați>; întărită lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.

Șchela, sat, c. ~, j. Iași; sat în ~, v. Pojorești.

Șcheia, sat, v. și Bulgarl.

Ș<che>lenl, sat, pe Hubalna; <azi Grivița, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Dan Mesehnă 163.

Șchiopenl, sat, azi Văleni, c. Pădureni, j. Vaslui; sat în ~, v. Faurel.

Șendrești, sat, v. Șandru (<satul lui> ~).

Șendrică, aprod; în sfat 274.

Șendrică, v. și Șandro, Șandru.

Șepelăușl (satul Șepelăușilor), <sec. XVI: Cepelăuși, pe Racovățul Sec; azi R. S. S. Moldovenească, Cepeleuți, c. ~, r. Briceni>; întărit lui Cupcici vornic 103.

Șepte-Bani, fost Stancăuți, v. Staneo (unde a întemeiat sat ~).

Șerba Păușescul, v. Păușescul.

Șerbănescul (hotarul lui ~), v. Șărbănești, sat.

Șerbănești, seliște, pe Crasnaleuca; <lngă Crasnaleuca, c. Coțușca, j. Botoșani>; întărită popii Ioan 247.

Șerbănești, sat, v. Șărbănești; sate între ~, Zvoriștea, Ionășeni și Virful Cimpului, v. * **Bucurăușl**, * **Clorsaceușl**, * **Vladimlraușl**.

Șerbăușl, sat, <pe Horaița; c. Calafindești, j. Suceava>; dat de Cupcici vornic lui Catamare, în schimbul satului Catamareuți 103.

Șerbeo, tatăl lui Simion, al lui Costea, al lui Dieniș și al lui Șandru 70.

Șerbea de la Vaslui; în sfat 54.

Șerbești, sat, azi Ștefan cel Mare, c. ~, j. Neamț; sate lngă ~, v. * **Laslăuani**, * **Pinteești**.

Șerbești, sat, c. Săucești, j. Bacău, v. Șărbestl.

Șerbești, sat, v. și Șerbu (<satul lui> ~).

Șerbici, v. Manoil ~.

Șerbotești, loc de sat; <în c. Solești, j. Vaslui>; dăruit lui Dan vameș III.

Șerbu (<satul lui> ~), sat, pe Pirlul Alb; <Șerbești, în Talpa, c. Bîrgăuani, j. Neamț>; în hotar 38.

Șetriman, v. Nan ~.

Șilăuți, sat, v. Sallcee.

Șimuz, pîrlu, v. Șomuz.

Șindrilari, sat; v. Andriaș (<satul lui> ~); sate lngă ~, v. * **Radul** (unde a fost casa lui ~), * **Stan Hărjăgan** (unde a fost ~).

Șlote, sat, pe Miletin; <c. ~, j. Iași>; în hotar 252;

sate lngă ~, v. * **Berchișestl**, * **Eremlești**, * **Hodor Bureluc** (unde a fost ~), * **Oană Berbee** (unde a fost ~), * **Pașeo** (unde este jude ~), * **Popești**.

Șlșcanl, sat, or. Adjud, j. Vrancea; sat lngă ~, v. * **Oșmelea**.

Șlșcăuți, sat, v. Șlșeo (unde a fost ~).

Șlșeo (unde a fost ~), sat; <azi R. S. S. Ucraineană, Șlșcăuți, c. Ringaci, r. Noua-Suliță, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.

Șobroneni (unde a fost Radul), sat, pe Tutova; <Rădeni (?), c. Dragomirești, j. Vaslui>; dăruit lui Mihail Oțel diac 186.

Șofultea, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.

Șoldan, v. Petru ~.

Șoldănești, sat, v. Tamirțașeușl.

Șolpan, țigan; dăruit doamnei Marena și fiului său, Petru 84.

Șomuz, pîrlu; <Șomuzul Băil, afluent al Moldovei la Ciumulești, c. Vadu Moldovei, j. Suceava>; sat pe ~ 58.

Șomuz (Șimuz, Șumuz), pîrlu; <Șomuzul Mare, afluent al Siretului la Dolhasca, c. ~, j. Suceava>; sate pe ~ 6, 19, 30, 31, 72, 129, 196, 228; sate la obrșia sa 90; bălți și loc de vie la gura sa 25; m-re pe ~ 6, 19, 25.

Șomuz, pîrlu; <Șomuzul Mic>, afluent al Siretului <la Rotunda, c. Liteni, j. Suceava>; sate pe ~ 224, 255, 266.

<Șovăț>, pîrlu, v. Suhoverh.

* **Șperlești**, sat, pe Turlul; <Îngă Birzulești, c. Sănduleni, j. Bacău>; dăruit lui Giurgiu Ungureanu 24; dăruit lui Ulea și fratelui său, Iuga 284.

Ștefan (Ștefco, Șteful), clucer, soțul Olencăi; primește danie satele Dragosinești, pe Berheci, și Dragsinești, pe Dobrotvor 63; în sfat 61, 69; vornicel în sfat 71, 77, 79, 117, 156, 159, 162.

Ștefan (Ștefco), fiul lui Alexandru cel Bun, fratele lui Iliș, al lui Petru, al lui Alexandru și al lui Bogdan; credința lui 60, 71, 80, 84—86, 88—90, 93, 94, 97, 98, 100—105; jupan; credința lui 109, 110, 116, 117; domn al Moldovei; dăruiește și întărește sate, tătari ș.a. 118—141, 255—272, împreună cu fratele său, Iliș 146—222, VIII, în asociere cu Petru 222—230, 232—254; dă porunci cu privire la negustorii brașoveni 122, 126, 141; acte de la ~ 286.

Ștefan (Ștefco), jupan, nepotul de soră al lui Roman voievod 4; fratele lui Mihail și al lui Iuga 5, 6, fiul lui Roman voievod, fratele lui Alexandru, al lui Bogdan, al lui Iuga și al altui Alexandru (?) 6; credința lui ~ 2, 4;

domn al Moldovei; dăruiește sate 5, 6; act de la ~ II, boier în slujba lui ~ 9; danie pentru pomenirea lui 17; voievod; credința lui ~ 8.

Ștefan, tătar din Temișești; sălașul lui ~, întărit m-rii Neamț 164.

Ștefan (biserica de la ~), sat; <În Birgăuani, c. ~, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.

Ștefan (unde este ~ și Tămașul), sat, v. Șușnești.

Ștefan al lui Borilă, tatăl lui Dragomir și al lui Ioanăș 45; satul unde este casa fiilor lui ~, v. Borilești.

Ștefan Birgău, boier în sfat 13, 17, 18.

Ștefan Brebu; primește întărire pentru satul unde este casa lui 230; v. și Brebu.

Ștefan cel Bătrîn, voievod, domn al Moldovei; tatăl lui Bogdan voievod XI.

Ștefan Foall (unde au săzut ~), seliște, pe pîrlul Trii Stejări; <Îngă Crasnaleuca c. Coțușca, j. Botoșani>; întărită popii Ioan 247.

Ștefan Răspop (unde a fost ~), sat, v. Vătlăce (la ~).

Ștefan Stravile, fratele lui Giurgiu, tatăl lui Petru și al lui Toader; martor și chezaș în sfat 49; vislujenia lui ~, întărită 62.

Ștefan Zugraf; primește danie satele Berchișești, Eremiești, Popești ș.a. 60;

locul unde a fost moara lui ~, v. Zugraf (unde a fost Ștefan ~).

Ștefan, v. și Șteful.

Ștefănel, tătar; întărit cu sălașele sale Mănăstirii din Poiană 229.

Șteful, fiul lui Țudco, fratele lui Isac; primește întărire pentru satele Țudcani, Urzăceni ș.a. 206.

Șteful, fratele lui Banciul; în sfat 120, 128, 129, 133, 136—139;

postelnicul lui Ștefan voievod; în sfat 148—150, 154, 155, 157, 158, 162, 165, 167, 181, 188, 189;

stolnicul lui Ștefan voievod; în sfat 195, 199.

Șteful, fratele lui Cernat Ploscar; primește întărire pentru satele Plteăești, Zmulți ș.a. 280.

Șteful (unde a fost ~), sat, v. Girlești.

Șteful (Ștefan, Știful) **Jumătate**, al lui **Jumătate** (Jumătate, Jiumutate, Jumatate, Jumătatie, Jumetate, Jumotate), de la Țetina, fratele lui Giurgiu și al lui Mîndrea; primește întărire pentru satele Șărbănești, Cîndești și Roșiiaci, moștenite de la tatăl său 99 și pentru satul Vascăuți, cumpărat 168; primește danie satele Mușinți, Dragoșani ș.a. 168; în sfat 107, 110, 113, 114, 116, 117, 142—145, 148—150, 152, 155—165, 167, 169, 170, 173, 175, 176, 179—181, 184, 187—189, 192, 194, 196, 197, 199, 201—203, 205, 215—220, 222, 231, 274, 275, VIII, IX.

Șteful, v. și Ștefco, Ștefan.

Știbor, v. Hodeo ~.

Știbur (Știubora), boier în sfat 57, 80.

Știful, v. Șteful Jumătate.

***Ștlubeești**, sat; <Îngă Porcești (?), azi Moldoveni, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Ion Porcu 282.

Știubora, v. Știbur.

<Șubraneți>, sat, v. Sobranești.

Șumuz, pîrlu, v. Șomuz.

Șurlnești, loc de sat; <azi s. Emil Racoviță, c. Dănești, j. Vaslui>; dăruit lui Dan vameș III;

loc de sat Îngă ~, v. *Lățcani.

Șurinschi, v. Ivan ~.

Șușța, pîrlu, <afluent al Siretului, la Doaga, c. Garoafa, j. Vrancea>; loc pustiu pe ~ 209.

Șușman, sat, pe Bașeu; <Cîsmănești, c. Dobrlăceni, j. Botoșani>; în hotar 69.

***Șușnești** (unde este Ștefan și Tămașul), sat, pe Bîrlad; <azi deal la Bălăbănești, c. ~, j. Galați>; întărit lui Gruban 125.

T..., vătăman, martor hotarnic 262.
T... (unde a fost...), loc de prisacă, la Glodeni <sat aparținând de or. Negrești, j. Vaslui>; dăruit lui Giurgiu Drăgușanul și fratelui său, Alexa 235.
Tabuel (Tobuci), boier în sfat 23, 37—39, V; hotarnic 34.
Tador (Toder), ceașnicul lui Petru voievod; martor la o vinzare 224; în sfat 233, 246.
Tador, diac; scrie act 231.
Tador, postelnic; în sfat 275.
Tador (hotarul lui ~), lângă Racovățul <Sec; azi R. S. S. Moldovenească, probabil la Rotunda, c. Hincăuți, r. Edinița>; în hotar 103.
Tador, v. și Iugșa al lui ~.
Tador al lui Prodan, pisar; scrie acte 270, 271, 288, X; martor 286.
Tador Cămilă, boier în sfat 181, 199, 226, 228.
Tador Meleşco (unde este ~), loc pustiu, v. Meleşco.
Tador Molceseul, spătar, fratele lui Moica vornic de gloată; primește danie satele Bradicești, unde a fost Ilcaș ș.a. 155; primește întărire pentru satele Pojerești, Petriștești ș.a. 240; în sfat 219, 234, 237, 239, 243, 250, 279—282, 284.
Tador Negru, boier în sfat 280—285, 288.
Tador Rus; dă un rîmnic lui Dragoș Urlat 106.
Tador Vlădescul, fratele Lolei; primește întărire pentru satul Vlădești 233.
Tador, v. și Toader, Toder, Todor, Tudor. Talmaciu, v. Ion ~.
<Talpa, sat, c. Bîrgăoani, j. Neamț>; sat probabil în ~, v. Ilșești.
Tamaș, cneaz; satul unde sînt cneji ~ și Ivan, dăruit 37.
Tamaș, viteaz; stolnic în sfat 10, 11, III; vornic; în sfat 13, 18; ispravnic de act 13.
Tamaș (Tămășel), pîrlu <la Tamași, c. ~, j. Bacău>; sate pe 114, 115, 137.
***Tamaș și Ivan** (unde sînt cneji ~, unde este casa lui <Toader Pitic>), <sec. al XVI-lea: Pitici>, sat, pe Bîrlad; <lingă Banca, c. ~, j. Vaslui>; dăruit lui Toader Pitic și fratelui său, Dragul 37.
Tamaș, v. și Tamașul.
<Tamași, sat, c. ~, j. Bacău>; loc lângă ~, v. Dumbrăvița;
 sate lângă ~, v. *Mle și Sîna (unde au fost ~), *Radul și Oriș (unde au fost ~).
Tamirțaseuși (Tamirțășinți), sat pe Șomuz; <Soldănești, l.c. a or. Fălticeni, j. Suceava>; dăruit lui Șoldan Petru, soției acestuia și fratelui său, Miclouș 30; cinci curți de tătari din ~ dăruite m-rii Sf. Nicolae din Poiană 30, 31; partea lui Giurgiu din ~ dată de acesta lui Balotă și lui Oancea care l-au răscumpărat de la moarte și întărită acestora 105.
Tamirțășinți, v. Tamirțaseuși.

Tatarea, pîrlu, <în braniștea Bohotin>; prisacă la gura acestuia 180.
Tateo, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
Tatomir, fratele lui Uncleat; martor și chezaș în sfat 48.
Tatomir (unde au fost ~ și Pirtea), sat, v. Părtești.
Tatul; primește întărire pentru satul Măzărești 204.
Tatul, fratele lui Mihail Scumpul; martor hotarnic 264.
Tatul (unde a fost așezarea lui ~), sat, v. *Milotnești.
Tatul Herle, unchiul lui Danciul, al lui Paidos și al lui Neagu Roșca; primește întărire pentru satele Moinești, Bodești ș.a. 191.
Tavă, v. Mihlea ~.
<Tazlău, sat, c. ~, j. Neamț>; sat probabil în ~, v. Mielea (biserica de la ~).
Tazlău (vama de la ~), pe Tazlăul <Sărat>; dependentă de vama Bacăului și dăruită m-rii Bistrița 101.
Tazlăul (Tazlovul) Mare, rîu, <afluent al Troțușului la m. Gheorghe Gheorghiu-Dej, j. Bacău>; sate pe ~ 10, 45 (greșit, pentru Tazlăul Sărat); 162, 237, 284, II, VI; loc de m-re la ~ 59; poiană pe ~ 45.
Tazlăul Sărat, pîrlu, <afluent al Tazlăului Mare la Tescani, c. Berești-Tazlău, j. Bacău>; sate pe ~ 32, 45, 190, 209, IX; vama de la ~ 101.
**<Tăcmănești
Tăltură, loc la Polăești, <în Stănești, c. Măgi-rești, j. Bacău>; sate între ~ și Tazlăul Sărat 190.
<Tălăbasca, baltă și movilă, v. Tălăbești (unde a fost Micu), sat.
***Tălăbești** (unde a fost Micu), sat, pe Bîrlad; <azi balta și movila Tălăbasca, lângă Tudor Vladimirescu, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
Tămașul (unde este Ștefan și ~), sat, v. Șuşnești.
Tămășel, pîrlu, v. Tamaș.
Tătarei, sat, v. Tătărăuși.
**<Tătărani
 loc pustiu lângă ~, v. Crasna (pe ~);
 sat lângă ~, v. *Dodești.
Tătărăuși (Tătarei, sat mai sus de Bodinți), pe Pobrata; <c. Tătărăuși, j. Iași>; dăruit m-rii Pobrata 6, 19; v. și Turbata, sat.
Tătești**, sat, <pe Tazlăul Sărat; lângă Lucăcești, contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; dăruit lui Giurgea Moian 201.*

- Tăutul**, <diac>; scrie act 99.
- Tăvădar** (Tivadar); primește danie satul unde îi este casa și un loc pustiu 73.
- Tăvădar** (unde este casa lui ~, undă iaste casa lui <Tivadar>), sat, pe Berheci; <Tăvădărești, c. Dealu Morii, j. Bacău>; dăruit lui Tăvădar 73, 188.
- <Tăvădărești>, sat, v. **Tăvădar** (unde este casa lui ~).
- Teameș** (unde a fost Drăguș ~), sat, v. **Temeșești**.
- Teameș Petru cel bătrîn** (unde a fost ~), sat, v. **Temeșești**.
- Teuel**, tîrg; <m. ~, j. Galați>; sate la ~176, 240, 282;
- sate lîngă ~, v. ***Andrel** (unde a fost ~ vataman), ***Grozești** lui Mareu (Mărcești); sat în ~, v. ~ **Săsenl**.
- Telebecinți**, sat, pe Siret; <azi R. S. S. Ucraineană, Tereblecea, denumire schimbată în Porubne, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți>; întărit cu imunități m-rii Neamț 266, 273; biserica din ~, pusă sub ascultarea m-rii Neamț 267.
- <Telejna, fost¹ Childești>, sat, v. **Chilidna** <Teleșuca>, sat, v. **Tereșeuți**.
- Teleșeu**, valea pîrlului ~, <afluent al Ichelului; azi R.S.S. Moldovenească, de la Teleșeu, c. ~, pînă la Zamoși, c. Rădeni, r. Orhei>; dăruită lui Duma Uranie pentru a-și întemeia sate 149.
- Telița**, pîrlu, <afluent al Delei sau chiar Delea, affluent al Prutului la or. Ungheni, azi R.S.S. Moldovenească, r. ~>; mori pe ~243, 264; hotar 264.
- ***Temeșești** (unde a fost Drăguș Teameș, unde au fost Temeșești), <a doua jumătate a sec. al XV-lea: Bumburești, sec. al XVI-lea Poridești>, sat, la gura Studeniței; <lîngă Hălărești, c. Iana, j. Vaslui>; întărit popii Iuga 129; întărit aceluiași și fiului său, Mihul gramatic 165, 196; întărit lui Mihail logofăt și fraților săi, Duma și Tador, în urma judecății cu Stan Poiană 286;
- v. și ***Teineșești** (unde a fost Teameș Petru cel Bătrîn), sat.
- ***Temeșești** (unde a fost Teameș Petru cel Bătrîn, unde au fost Temeșeștii), sat pe Studenița, mai sus de Temeșești; <lîngă Hălărești, c. Iana, j. Vaslui>; întărit popii Iuga 129; întărit aceluiași și fiului său, Mihul gramatic 165, 195; întărit lui Mihail logofăt și fraților săi, Duma și Tador, în urma judecății cu Stan Poiană 286;
- v. și ***Temeșești** (unde a fost Drăguș Teameș), sat.
- Temeșești** (Temeșești), sat, v. și **Tîlmeșești**.
- <Tereblecea>, sat, v. **Telebecinți**.
- <**Terebna**, sat; azi R.S.S. Moldovenească, c. ~, r. Edinița>; sate lîngă ~, v. ***Cozareuți**, ***Mlecova**, ***Nesteacăuți**, ***Polzalăuți**.
- Terebne**, <zona deluroasă și împădurită dintre cursurile mijlocii ale riurilor Ciuhur și Racovăț>; azi R.S.S. Moldovenească, r. Edinița>; sate la ~86, 103, 160.
- Tereșeuți**, sat, <pe Nistru; azi R.S.S. Moldovenească, probabil Teleșuca, c. ~, r. Dondușeni>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <Tigheci>, v. **Chlgheel**.
- Tigomlr** (seliștea lui ~), <între Bîc și Sadova; azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Sadova, c. ~, r. Călărași>; în hotar 47.
- Tîlmeșești** (Temeșești, Temeșești), sat, la gura Neamțului; <c. ~, j. Neamț>; întărit m-rii Neamț 21, 67, cu imunități 266, 273; zece bordeie de robi tătari domnești, din ~, dăruite și întărite aceleiași m-ri 164;
- sate lîngă ~, v. ***București**, ***Cristlenești**.
- <Tisa-Silvestri>, sat, v. **Selevestreanl**, **Selevestru** (fîntina lui ~).
- Tisăcești** (ocolul ~), v. **Tîșeuți**, sat.
- Tîșeuți**, sat, pe Trotuș; <contopit cu or. Tîrgu Ocna, j. Bacău>; dăruit lui Ulea și fratelui său, Iuga 284.
- <Tîșăuți>, sat, v. **Tîșeuți**, sat și ocol.
- Tîșeuți** (Tisăcești, unde a fost Toader Negruț), sat și ocol, pe Suceava; <Tîșăuți, c.s. Ipoțești, m. Suceava, j. ~>; ocolul ~, întărit lui Vlad Adiș 98; satul ~, dăruit lui Isaiea 112.
- Tivadar**, v. **Tăvădar**.
- Timpa**, tatăl lui Miclăuș, al lui Giurgiu ș.a.; primește danie satele Rusești și Sclipotești 226.
- <Tîrgu Neamț, oraș>, v. **Neamț**, tîrg.
- <Tîrgu Ocna, oraș, j. Bacău>; sat contopit cu ~, v. **Tîșeuți**.
- Tîrgul Frumos**, tîrg; <or. Tîrgu Frumos, j. Iași>; ceara de la cîrciumile din ~, dăruită Mănăstirii din Poiană 288;
- sat între Crivești și ~, v. ***Plotunești**.
- Tîrgul Iașilor**, v. **Iași**.
- Tîrgul de Jos**, v. **Roman**, tîrg.
- Tirnauca**, pîrlu, <afluent al Botnei sau chiar Botna superioară, pînă la confluența acesteia cu pîraiele Buda și Horodca>; în hotar 47, 84; prisacă pe ~101.
- Tirnauca** (prisacă pe ~), la obîrșie; <azi R.S.S. Moldovenească, la sud-est de Stejăreni, c. Lozova, r. Călărași>; dăruită m-rii Bistrița 101.
- ***Tirnauca**, sat; <azi top. la Frăuții Noi, c. ~, j. Suceava>; dăruit lui Voiniag și fratelui său, Bera 97.
- <Tîrnova, sat>, v. **Racoveșe** (pe ~), loc.
- <Tîrpești, sat, c. Petricani, j. Neamț>; sat în ~, v. **Glurglu** (hotarul vechi al lui ~); sat lîngă ~, v. ***Geminești**.
- Toader** (Tador), diac; ispravnic de acte 252, 254.
- Toader**, fiul lui Ștefan Stravici, fratele lui Petru; primește întărire pentru satele unde este Șerba Păușescul și Lazor, unde este Neagu Barbosul și Dragomir Hasnăș ș.a. 62.
- Toader**, fratele lui Coșcu; primește danie satul Rugăsești 5.
- Toader**, fratele (?) lui Lie; primește danie un loc la Tazlău 59.

- Toader**, fratele lui Nicula și al lui Mihail; primește danie satul lui Berea 11.
- Toader**, fratele lui Sinata și al lui Berea; primește danie satele unde este casa lui Sinata, unde au fost Dragoș și unde este cneaz Ciorsac 76.
- Toader**, nepotul soției lui Toma Băcescul; stăpîn al satului Negoști 178.
- Toader** (Tador), gramatic, fiul protopopului Iuga, fratele lui Mihail logofăt și al lui Duma; primește danie seliștile unde a fost Oană Berbece și unde a fost Eremia, unde a fost Berchiș ș.a. 234, satele Stănighești, unde este Ciunca Stan ș.a. 254; se judecă și cîștigă satele unde a fost Drăguș Teameș și unde a fost Teameș Petru 286; scrie acte 221, 225, 227—229, 233, 240—242.
- Toader**, popă din Birlad, fratele popii Draghie; primește întărire pentru o moară de pe Smila și pentru locul unde a fost m-rea fratelui său 248.
- Toader** (Tador) al lui Vasco, v. **Toader Vasean**.
- Toader Găneseul**, ginerele popii Oană, cumnatul lui Vlad; primește danie satele unde este Vlad și unde a întemeiat Toma și întărire pentru satul Grumăzești 257.
- Toader Pitic**, fratele lui Dragul; primește danie satele unde a fost Veriș Stanislav, unde au fost cneji Lie și Țiganeștii și unde sînt cneji Tamaș și Ivan 37;
- satul unde este casa lui, v. **Verișești**;
- satul unde este altă casă a lui, v. ***Tamaș și Ivan** (unde sînt cneji ~).
- Toader** (Tador, Toder) Vasean (al lui Vasco), vistierul lui Ștefan voievod; în sfat 181, 216, 222; fost vistier 225, 226, 228, 230, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243;
- stolnic; în sfat 247, 250, 252, 254, 255, 257, 260, 261, 265, 269—272, 279—284, 285, 288, 290, X.
- Toader**, v. și **Tador, Toder, Todor, Tudor**.
- Tobuci**, v. **Tabuel**.
- Toder**, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Toder** (unde este ~), sat, v. **Mînzați**.
- Toder Negruț** (unde a fost ~), sat, v. **Țișeuți**.
- Toder Pobrăteanul**; primește danie satul Giulești 171.
- Toder**, v. și **Tador, Toader, Todor, Tudor**.
- *Toderestii**, sat; (îngă Mălini, c. ~, j. Suceava); luat de Ilie și Ștefan voievozi de la m-rea Moldovița, în schimbul unui obroc anual de zece buți de vin și a venitului de la posada de la Moldova 192.
- Todirești**, loc de sat, (pe Vaslui; îngă Codăești, c. ~, j. Vaslui); dăruit lui Dan vameș III.
- ⟨**Todirești**, sat, azi R.S.S. Moldovenească, c. Chetrosu, r. Anenii Noi⟩, v. **Lunca de Sus** (la ~), loc pustiu.
- Todor**, fiul lui Dragomir Albu, fratele lui Dimitrie, Petru ș.a.; primește danie un sat pe Suceava 4.
- Todor**, v. și **Tador, Toader, Toder, Tudor**.
- Tofan**; primește întărire pentru satele Pungești, Gircinești ș.a. 169;
- satul unde este casa lui, v. **Pungești**.
- v. și **Tofan** (unde a fost vărâtecul vechi al lui ~).
- Tofan** (unde a fost vărâtecul vechi al lui ~), sat, pe Racova; (Dumbrăveni, c. Girceni, j. Vaslui); întărit lui Tofan 170.
- Tonia**, tatăl lui Petrea 274.
- Toma**, tătar; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Toma**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Toma**, vistierul lui Ștefan voievod; în sfat 165, 167, 188, 189, 195, 235, 237.
- Toma**, vornicel; în sfat 107, 117.
- Toma Băcescul**; primește întărire pentru satul Negoști 178.
- Toma Vereșelac**, fiul lui Giurgiu; în sfat 205, 217, 225 — 234, 237, 239, 240, 242, 243, 260.
- ⟨**Tomești**, sat, c. Pogana, j. Vaslui⟩: sat în ~, v. **Bălănești**; sat îngă ~, v. ***Liești**.
- ⟨**Tomești**⟩, sat, v. și **Tomlini**.
- Tomlini**, sat, (pe Siret; azi R.S.S. Ucraineană, Suceveni (fost Tomești), denumire schimbată în Șiroka Poliana, c. ~, r. Hliboca, reg. Cernăuți); întărit lui Cupcici vornic 103.
- *Tonești**, sat, pe Birlad; (îngă Tudor Vladimirescu, c. ~, j. Galați); întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
- *Topaneștii**, sat, pe Tazlău; (j. Bacău); dăruit lui Bălea Plopescul 162.
- Topolița**, pîrlu, (afluent al Moldovei la Spiești, c. Păstrăveni, j. Neamț); sate pe ~7, 186, 266; seliște pe ~ 50; moară pe ~186.
- Topolița Veche**, pîrlu, (afluent al Corodului); sat la gura sa 185.
- Toporăuți**, sat; (azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți); sat în dreptul Toporăuților 34.
- Totoești**, sat, pe Pîrlul Alb; (Totoiești, c. Tupilați, j. Neamț); în hotar 38;
- sat îngă ~, v. ***Levet Miclouș** (hotarul lui ~).
- Totruș**, ținut; sate din ținutul ~II.
- Totruș**, v. și **Trotuș**.
- ⟨**Transilvania**⟩, v. **Țara Ungurească**.
- Trebeș**, sat, (pe Trebeș; c.s. Mărgineni, m. Bacău, j. ~); biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI;
- sat îngă ~, v. ***Tudora**.
- Trestiana** de la Balomirești, sat; (azi R.S.S. Ucraineană, Trestiana (sau Dimca), înglobat în or. Hliboca, r. ~, reg. Cernăuți); biserica din ~ pusă sub ascultarea m-rii Neamț 267.
- ⟨**Trifești**, sat, c. ~, j. Neamț⟩; sat în ~, v. **Berea** (Bărea, satul lui ~); sate îngă ~, v. ***Ciungli**, ***Scorțeuți**.
- Tril Stejări**, pîrlu (la Crasnaleuca, c. Coțușca, j. Botoșani); seliște pe ~ 247.
- Triful**; primește întărire pentru satul Polăești 190.
- TrimeDECL**, (greșit, pentru „trei judecii“?); (unde au fost Bratul și Micul (și seliștea lui Micul?)), sat, pe Cuțitna; (azi Protopești, c. Tăcuta, j. Vaslui); dăruit pop.

Andrei, lui Filip și lui Mihul, fiii protopopului Simion 68.
Trofin, fratele lui Ioan Corneleu; primește întărire pentru satele Brătila de Sus și Brătila de Gios II.
Trolan, val, la Cristianesti și Temeșesti; <c. Timișesti, j. Neamț>; hotar 67, 82.
Trotuș (Tot(ruș)), rlu, <afluent al Siretului>; sate pe ~ 96, 282; poiană pe ~ 237.
Trotuș, tirg; <Tirgu Trotuș, c. ~, j. Bacău>; judecatori domnești din ~ 141.
Trotuș, v. și **Totruș**.
Trușea, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
Tuciaischi, v. **Vlad** ~.
Tudor, fiul lui Stanislav de la Neamț, fratele lui Roman diac; primește danie satele Dolești și Leontinești 32.
<Tudor Vladimirescu, sat, c. ~, j. Galați>; gîrlă lîngă ~, v. **Gîrla de la Birlad**; sate lîngă ~, v. ***Brateș** (<la gîrla~>), ***Tălăbești**, ***Tonecești**.
Tudor, v. și **Tador**, **Toader**, **Toder**, **Todor**.
***Tudora**, sat; <lîngă Trebeș, c.s. Mărgineni, m. Bacău, j. ~>; în hotar 24.
Tudora, sat; <c. ~, j. Botoșani>; boier de la ~ 10, 11.
<Tufești de Jos, sat, c. Rebricea, j. Vaslui>; sat lîngă ~, v. ***Mieu** (satul popii ~, unde este casa <popii ~>).
Tulea, vătăman, tătar; întărit cu sălașele sale Mănăstirii din Poiană 229.
***Tulești**, sat, cu moară, <pe Siret; lîngă Galbeni, c. Filipești, j. Bacău>; întărit lui Ion Porcu 280.

<Tulești>, sat, v. și **Clopot** (unde a fost ~).
Tulova (unde este curtea <fiilor lui Ion vornic>), sat, pe Șomuzul Mare; <în Vornicenii Mari și Mici, c. Moara, j. Suceava>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90;
 boieri de la ~ 39, 40, 58, 60, 61, 231.
<Tumaniuca — Mereușca>, sat, v. **Caraguilei** (unde sînt ~).
Turbata, sat, pe Pobrata; <identificare greșită pentru Tătăruși> 19.
***Turbătești**, sat; <lîngă Bălușești, c. Girov, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
Turcul v. **Simeon** ~.
Turcul, pîrlu, affluent al Tazlăului, <la Tisa, c. Sănduleni, j. Bacău>; sate pe ~ 24, 183, 284.
Tutova, pîrlu, <afluent al Birladului la Crivești, c. Tutova, j. Vaslui>; sate pe ~ 76, 102, 106, 128, 129, 165, 186, 199, 228, 240, 281, 282.
Tutova, steagul de la ~; boier care ține de steagul de la ~ 106.
Tuzara, loc cu prisacă, pe Bîc; <azi R.S.S. Moldovenească, în Tuzora, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Nicoară 203.
Tuzara (unde este cneaz Nicoară), sat, la obîrșia Jelcovei; <azi R.S.S. Moldovenească, Tuzora, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Staia 108; dăruit lui Nicoară de la ~ 203.
<Tuzora>, v. **Tuzara**, loc, **Tuzara**, sat; locuri de sate lîngă ~, v. ... (unde este...), **Fintină** (la ~).

T

Țara Bîrsel, negustori din ~ 121.
Țara Ungurească, vamă dintre Moldova și ~ 272.
Țețina, cetate; <azi R.S.S. Ucraineană, lîngă or. Cernăuți, reg. ~>; dregători de ~ 13, 17, 205, IX.
Țețina, ținut; sat din ținutul ~ 143.
Țiban (Țiban); primește danie un sat pe Gîrbovăț și altul pe Birlad, în gura Crasnei 9; în sfat 10, 11, 13, III.
<Țibăneștii Buhlii>, sat, v. **Gîrbovăț** (în ~).
<Țibeni>, sat, v. **Ivanelcăuți**; sat lîngă ~, v. ***Vanceenești**.
Țibleșul, munte, <în Munții Bistriței; la limita comună a județelor Harghita, Neamț și Suceava>; hotar VIII, X.
***Țigan** (unde stă ~), sat, sub Caragine, la obîrșia Rezinei; <azi R.S.S. Moldovenească, lîngă Sămășcani, c. ~, r. Rezina>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Țiganeștii, cneji (?); satul unde au fost cneji Lie și ~, dăruit 37; v. și **Liești**.
***Țiganești**, sat, pe Bîcovăț, <la confluența aceștia cu Bîcul; azi R.S.S. Moldovenească,

lîngă Bîcovăț, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47.
Țineul, rudă cu Petru Ungureanul 159.
Țiorăl, v. **Ion** ~.
Țirviel (unde este ~), sat, <pe Răut; azi R.S.S. Moldovenească, Țira, c. Ghindești, r. Florești>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
Țiban, v. **Țiban**.
<Țira>, sat, v. **Țirviel** (unde este ~).
Țolea (seliștea lui ~), cu lezer și vie, la obîrșia pîrlului Dobroslovesților; <probabil în Dobroslovesți, c. Zăpodeni, j. Vaslui>; întărită lui Oană portar 189.
<Țolici>, sat, v. **Varatecul lui Giurgiu** (unde au fost vilele sașilor).
Țolici, v. și **Ion** ~.
Țudeo, tatăl lui Ștefan și al lui Isac 206.
Țutcani, sat, cu fintină; <Țutcanii din Deal și Țutcanii din Vale, c. Bahna, j. Neamț>; întărit lui Șteful și lui Isac, fiii lui Țudco 206.
<Țutcanii din Deal și Țutcanii din Vale>, sate, v. **Țutcani**.
Țușora, vad, <pe Prut; la Țutura, c. ~, j. Iași>; scutire de vamă la ~ 278.

- Ugrinăuți**, sat; <azi R.S.S. Ucraineană, probabil Grineacica, c. Rohotin, r. Hotin, reg. Cernăuți>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Ulea**, fratele lui Iuga, nepotul de soră al lui Giurgiu Ungureanu; primește întărire pentru satele Procești, Neghișești ș.a. 183, 284.
- Ullu**, jude; satul unde este jude ~, întărit 280; v. și *Milești.
- <**Umbrărești**, sat, c. ~, j. Galați>; seliști lângă ~, v. Comănești, Filfol (seliștea lui ~), Minea (seliștea lui ~).
- <**Unehlești**, sat, azi R.S.S. Moldovenească, c. Cuhureștii de Sus, r. Florești>; sat probabil lângă ~, v. *Rospop (unde este ~).
- Uncleat** (Uncheat, Unchie), v. Dan ~, Ivașco al lui ~.
- Unde a (au) fost** (intemelat, stat, șăzut, trălt)...; unde este (sint), stă (stau), șade, trălește...; unde a (au) fost, este (sint): casa, chilia, cneaz (cnejl), curtea, heleșteul, jude (juzl), mănăstirea, moara, prisaca, vataman (vătamanl)... = pentru toate cazurile de acest fel, v. numele persoanei la care se raportează expresia.
- Unghl**, top., mai jos de prisaca lui Sădor, <la Botne; azi R.S.S. Moldovenească, lângă Bumbăta, c. ~, r. Ungheni>; hotar 264.
- Unghlu**, loc la Bodinți și Tătăruși; <c. Tătăruși, j. Iași>; hotar 6, 19.
- Unghlul Strimt**, loc; <lângă Stăniliești, c. ~, j. Vaslui>; hotar 90.
- Ungureanu** (Ungureanul), v. **Glurglu** ~, Petru ~.
- Ungureni** (unde a fost Giurgiu Ungureanu, unde este casa lui <Giurgiu Ungureanul>),

- sat, cu moară, pe Nevira; <numit ulterior Călugăra Mare, azi Măgura, c.s.~, m. Bacău, j. ~>; dăruit lui Giurgiu Ungureanu 24; jumătate din ~, dăruită lui Ulea și Iuga 284; jumătate din ~, dăruită de Giurgiu Ungureanu nepotului său, Ulea, și întărită acestuia 183; jumătate din ~, dată de Stroe, în schimbul satului Rohtineți, lui Hudici vornic și întărită acestuia 184; preot din ~, traduce act (1751) 136.
- <**Ungureni**> sat, v. și Nan (satul lui ~).
- <**Unsa**, sat, azi Boscoteni, c. Frumușica, j. Botoșani>; loc pustiu, apoi sat, lângă ~, v. Mhăiță Roșea (unde este (a fost) ~).
- Uranie**, v. Duma ~.
- Ureacle** (Ureche), v. Ion ~, Petru ~.
- Uricel**, v. Mhăiță ~.
- Urlat**, v. Dragoș ~.
- Urmenlș**, pîrlu, <afluent al Troțușului la or. Comănești, j. Bacău>; sat pe ~ 237, IX.
- Urmezeu**, v. Stan ~.
- Ursa**, poiană la Brătîla, <c. Heclegiu, j. Bacău>; hotar II.
- Urzăceni**, sat, v. Urzicele.
- Urzicele** (Urzăceni), sat; <Urzici, contopit cu Bahna, c. ~, j. Neamț>; întărit lui Șteful și lui Isac, fiii lui Tudco 206.
- <**Urzici**>, sat, v. Urzicele.
- Uscatul** (unde este casa lui <Ion ~>), <sec. XVII: Uscăți>, sat, pe Pîrlul Alb; <Războienii de Jos, c. Războieni, j. Neamț>; întărit lui Ion Uscatul 201.
- <**Uscăți**>, sat, v. Uscatul (unde este casa lui <Ion ~>).
- <**Ustia**> sat, v. Nîstru (la ~), loc.
- Usteclă**, v. Ivașco al lui ~.

- V. Brăescu**, ban; autentifică act (1832) 211.
- Va...**, fratele lui Danciul; primește întărire pentru satul unde cade Hubalna în Birlad 85.
- Vacullnți**, sat, dincolo de Bucovină, lângă Brăinți; <Văculești, c. ~, j. Botoșani>; dăruit de Ana, soția lui Alexandru cel Bun. m-rii Moldovița 47; întărit aceiași m-rii 242.
- <**Vadul Moldovei**, comună, j. Suceava; poiană în ~, v. Zlătaru (poiana lui ~)>.
- Vadul Călugărese**, <pe Prut; la Fălcui, c. ~, j. Vaslui>; o jumătate din venitul acestuia, dăruită m-rii Moldovița 272.
- Vadul de Platră**, top., pe Ciuhur; <azi R.S.S. Moldovenească, la Chetroșica Veche, c. Parcova, r. Edinița>; sat la ~ 103.
- Vadul Pletrei** (unde este ~), sat, pe Răut; <azi R.S.S. Moldovenească, Piatra (?),
- denumire schimbată în Lazo, c. ~, r. Orhei>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- <**Valea Babel**, sat, contopit cu Gura Crăiești, c. Motoșeni, j. Bacău>; sat probabil în ~, v. Milești.
- <**Valea Babei**>, v. și Pîrlul Babel.
- Valea Comisoaiei**, v. Valla Comisoac.
- <**Valea Dălbăneasa**, top.>, v. Radul (seliștea lui ~).
- <**Valea Glodului**, sat, c. Vulturcești, j. Suceava>; sat lângă ~, v. *Dragonirești.
- Valea Mare**, pîrlu, <afluent al Prutului la Valca Mare, azi R.S.S. Moldovenească, c. ~, r. Ungheni>; hotar 264.
- Valea Mare**, vale, <lângă Deleni, c. ~, j. Iași>; în hotar 187.
- Valea Mare**, valc <la Ungureni, c. ~, j. Bacău>; hotar 24.
- <**Valea Mărului**, fost Puțeni, sat>, v. Găunoasa, pîrlu și vale.

<Valea Oanel, sat, c. Ivănești, j. Vaslui>; parte de sat în ~, v. Lungoeu (partea lui ~); sat în ~, v. Stingaciu (unde este casa lui <Ivan ~>).

<Valea Radiciului, top.>, v. Radiei (seliștea lui ~).

<Valea Roșcăi, sat>, v. Roșea (seliștea lui ~).

Valea Sirbească, vale la Plotușeni, <pe pârul Sirca, afluent al Bahluiului la Sirca, c. Bălțați, j. Iași>; hotar 14.

<Valea Sirbilor, vale>, v. Sirbi, sat.

<Valea Zirnei, vale>, v. Zirnă (seliștea lui ~).

Valeva, sat; <azi R.S.S. Ucraineană, c. ~, r. Coțmani, reg. Cernăuți>; în hotar 35.

Valla Comsoae, vale, pe Albiia; <probabil la Dinga, c. Costești, j. Vaslui>; sat pe ~213.

Vama (Vama Moldoviței, unde a fost jude Cristea), sat, cu vamă la gura Moldoviței, pe Moldova și Moldovița; <c. ~, j. Suceava>; dăruit și întărit m-rii Moldovița <27>, 242, 272, v.

*Vanceștii, sat; <Îngă Țibeni, c. Satu Mare, j. Suceava>; dăruit lui Liciul postelnic și fratelui său, Simion 142.

Varatecul lui Glurgiu (unde au fost viile sașilor), loc, pe valea Neamțului; <s. Țolici, c. Petricani, j. Neamț>; dăruit lui Ion Țolici pentru a-și întemeia sat 169.

Varlam Năcesul, ieromonah din satul Luncani; traduce act (1755) 151.

Vascan, v. Toader ~.

Vascan, v. și Văscan.

Vascăuți, v. Vășcăuți.

Vasco al lui Leu, hotarnic 264.

Vasco, v. și Toader (Tudor) Vascan.

Vaslan, v. Oană, soțul Onei.

Vasilău, sat, pe Nistru; <azi R. S. S. Ucraineană, c. ~, r. Zastavna, reg. Cernăuți>; întărit lui Didrih Buceaschi 275.

Vasile din Căcărăzeni (sec. XIX) 157.

Vasile, vătăman; satul unde au fost Procop și ~ vătămani, întărit 158; v. și *Procopeni.

Vasile, egumen al m-rii Moldovița 46.

Vasilie, stareț al m-rii Bistrița 101, 104.

Vasilisa, fiica lui Alexandru cel Bun, sora lui Roman; credința ei 23.

<Vasiluț!, sat, v. Cobileina (la gura Coblincin, unde este moara).

Vaslutea (Vasutca), soția lui Hodco Costici; primește danie satele Curtea Anușcăi, Huețeni, ș.a. 120.

Vasile Gheni, căpitan; autentifică traducere (1780) 98.

Vasille, popă; copiază act (sec. al XVIII-lea) 263.

Vaslui, pârul, <afluent al Brladului la or. Vaslui, j. ~>; sate pe ~ 94, 189, 240, III; seliște pe ~ 189.

Vaslui, trg; <or. ~, j. ~>; în hotar 168; boier de la ~54; acte scrise la ~ 148 — 150, 154, 155; 157, 158, 160, 165, 167, 170, 172, 174, 181, 185, 188, 189, 195, 199, 211, 212, 222, 267;

moară din hotarul tirgului ~, dăruită lui Marco 285;

prisacă în hotarul tirgului ~, v. Ferșea (prisaca lui ~).

Vasutca, v. Vasluten.

Vășcăuți, sat, <pe Ceremuș; azi R.S.S. Ucraineană, or. Vășcăuți, r. Vijnița, reg. Cernăuți>; întărit lui Cupcici vornic 103.

Vășcăuți (Vascăuți), sat, cu două cuturi, pe Siret; <Vășcăuți, c. Mușenița, j. Suceava>; întărit lui Cupcici vornic 103; confiscat pentru hicleie de la Mișea și de la Marușca și dăruit lui Stan Babici 143, iar apoi lui Șteful al lui Jumătate 168.

Vatlee, pârul, <afluent al Răutului la Seliștea, azi R.S.S. Moldovenească, c. Slobodca, r. Orhei>; sat la ~ 232.

Vatlee (la ~, unde a fost Ștefan Răspop), sat; <azi R.S.S. Moldovenească, Vatici, c. Morozeni, r. Orhei>; întărit lui Gherei 232.

<Văculești, sat, v. Vaculinți; seliște la ~, v. Zirnă (seliștea lui ~).

Văratec, loc la Cărbunesti, <Îngă Goșmani, c. Români, j. Neamț>; sat la ~ 90.

Vărzar (mănăstirea lui ~); <azi R.S.S. Moldovenească. În s. Vărzărești, c. ~, r. Călărași>; în hotar 47.

<Vărzărești, sat>, v. Vărzar (mănăstirea lui ~).

Văscan, tovarășul lui Pitic..., al lui Ghiocu..., al lui Ardău și al lui Bucur; primește întărire pentru satul Șărbești 44.

<Văsieni>, sat, v. Grabăuți (unde stau ~).

Vășlești (unde este casa lui <Iliaș Șanga>, sat, pe Urmeniș; <contopit cu or. Moinești, j. Bacău>; dăruit lui Iliaș Șanga 237; poiană lângă ~, v. Borila.

<Vășcăuți>, v. Vășcăuți.

Vedlinți (Viadici), sat, la Terebne; <azi R.S.S. Moldovenească, or. Edinița, r. ~>; dăruit lui Cupcici vornic 103; dăruit lui Luca de la Sihle și fraților săi, Malea și Stroe 160.

Velna, v. Ivașcu ~ Murgul.

Veniamin, mitropolit al Moldovei; autentifică copie (1833) II.

Veprova, v. Fintina ~, loc.

Verbăuți, sat, <la Nistru; azi R.S.S. Ucraineană c. ~, r. Zastavna, reg. Cernăuți>; întărit lui Didrih Buceaschi 275.

<Vercicani>, sat, v. Vereșeeae (satul lui ~); sate lângă ~, v. *Nan (satul lui ~), *Sinești.

*Vereșani (unde este casa lui <Dan Uncleat>), sat, pe Prut; <Îngă Ciulinesti, contopit cu Probota, c. ~, j. Iași>; întărit lui Dan Uncleat 91.

<Vereșani>, sat, v. Virșești.

Vereșeeae (Verișceac, satul lui ~), <a doua jum. a sec. XV: Vereșecani>; sat, pe Siret; <Vercicani, c. Liteni, j. Suceava>; dăruit doamnei Mărina 95; în hotar 120.

<Vereșecani>, sat, v. Vereșeeae (satul lui ~).

Vereșciac, v. Glurgiu ~, Toma ~.

<Verești>, sat, v. Averești.

- Verlga**, vătăman; se judecă și clștigă un hotar 55.
- *Verlga vătăman** (<satul lui ~>); <lngă Rotopănești, c. Horodniceni, j. Suceava>; îndreptarea hotarului satului dinspre <Rotopănești> 55.
- Veriș Stanislav** (unde a fost ~), sat, v. **Virlșești**.
- Verișceac**, v. **Vereșceac** (satul lui ~).
- <Verșești**, sat, c. Girov, j. Neamț>; sat lngă ~, v. ***Drăgoești**.
- <Vetrișoia**, comună, j. Vaslui>, v. **Prut** (pe ~), loc.
- Viadici**, sat, v. **Vedlnți**.
- Vleol** (la ~), loc (?), pe Miletin; <lngă Chișcăreni, c. Șipote, j. Iași>; în hotar 60.
- Vleoleni**, sat, pe Jijia; <c. Ungureni, j. Botoșani>; dăruit lui Oanica 109.
- <Vicovu de Sus>**, sat, v. **Jleovul de Sus**.
- Vicșani**, sat, v. **Vleșnești**.
- Vleșnești**, sat; <Vicșani, c. Mușenița, j. Suceava>; jumătate de sat, partea lui Giurgiu de la Frătăuți și a fratelui său, Petru, dăruită de primul fiului său, Ivașco, și întărită de domn acestuia 83.
- Vilcea**, v. **Vileea**.
- Villeca**, pîrlu, <la Vilcele, or. Tirgu Ocna, j. Bacău>; sat pe ~ 28.
- Ville**, pîrlu, <considerat afluent al Racovățului; azi Racovățul superior>; sate pe ~ 49.
- Vilna** (Vinea), pîrlu, <afluent al Brladului lngă or. Negrești, j. Vaslui>; boier de la ~ 181; sat pe ~ 12, 181.
- Vinea**, pîrlu, v. **Vilna**.
- Viriș**, v. **Oană ~**.
- Virlșești** (unde a fost Veriș Stanislav, unde este casa lui <Toader Pitic>), <sec. al XVI-lea: Vereșani; sec. al XVII-lea: Odobești>, sat, la Coble; <Odobești, c. Secuieni, j. Bacău>; dăruit lui Toader Pitic 37, dăruit lui Dan Mesehnă 165.
- Vlsoca**, prisacă, la Botne, <pe Dealul Înalt; azi R.S.S. Moldovenească, lngă Rădenii Vechi (?), c. ~, r. Ungheni>; dăruită și întărită Mănăstirii din Poiană 195, 243, 264; scutire de dări pentru oamenii de la prisacă ~ 278.
- <Visterniceni>**, sat, v. **Seliștea Tătărască**.
- Vlșnăuți**, sat, pe Prut; <Ișnovăț, azi Rediu, c. Rădăuți-Prut, j. Botoșani>; întărit lui Mihail de la Dorohoi 175.
- Vlșnești**, sat, pe Nistru, <azi R.S.S. Ucraineană, Vișnevo, c. Lomacineți, r. Securenii, reg. Cernăuți>; întărit lui Șandro spătar 271.
- <Vișnevo>**, sat, v. **Vlșnești**.
- *Vltezești**, sat, pe Corod; <lngă Fundeanu, c. Drăgușeni, j. Galați>; în hotar 280.
- Vltolt**, boier în sfat 142—144, 150, 152, 156, 159, 161, 163, 168, 173, 175—177, 180, 184, 187, 192, 194, 196, 197, 201—203, 205, 217, 218, 220, 231.
- Vitovt**, v. **Alexandru**, numit și ~.
- Vicălesi**, v. **Dan ~**.
- Vileea** (Vilcea), boier în sfat 22, 24, 25, 29—33, 37—40, 45, 47, 48, 51—54, 56—58, 60—71, 74—84, 86, 88—91, 93, 94, 97, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116—119, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139, V, VII, vornic 142—145; boier în sfat 148—152, 154—165, 167, 168, 170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187—189, 192, 194, 196—199, 201, 202.
- Vileea** fiul popii Zaharia; primește întărire pentru satul Călugări 74; satul unde este casa lui, v. **Călugări**.
- <Vileele**, sat, or. Tirgu Ocna, j. Bacău>; sat în ~, v. **Stoenești**.
- Vilca**, v. **Vileea**.
- Vilhouți** (Vulhova), pîrlu; <Vilhovăț sau Volo-văț, afluent al Prutului la Manoleasa-Prut, c. Manoleasa, j. Botoșani>; sate pe ~ 74, 98.
- <Vilhovăț>**, pîrlu, v. **Vilhouți**.
- Vinătorii**, sat, cu pricuturi, pe Bistrița, mai jos de Piatra lui Crăciun; <contopit cu m. Piatra Neamț, j. Neamț>; dăruit lui Mihai logofăt 260.
- <Viprava**, sat, azi R.S.S. Moldovenească, c. Puțințe, r. Orhei>; sat lngă ~, v. ***Borșelari**.
- <Virfu Cimpului**, sat, c. ~, j. Botoșani>; sate între Șerbănești și Zvoriștea și între Ionășeni și ~, v. ***Bucurăuți**, ***Clorsaceuți**, ***Vladimiraști**; sat lngă ~, v. ***Marișeuți**; v. și **Cimpul**.
- Virstatul**, vîrf, <în Munții Bistriței; c. Poiana Teiului, j. Neamț>; hotar VIII, X.
- Virtopul**, sat; <Hirtop, c. Bîrgăuani, j. Neamț>; întărit lui Mihailă Bărbosul 145.
- Vișnevăț**, pîrlu; <Ișnovăț, afluent al Bicului, la Singera, azi R.S.S. Moldovenească, c. ~, r. Anenii Noi>; hotar 84; m-rea de la ~, v. **Chlprlan** (unde este egumen ~).
- Vlad** de la Pîrlul Alb; boier în sfat 36—38, 40, 41; cîmpul său 38.
- Vlad** de la Siret, fratele lui Cristea ceașnic; se judecă și clștigă satul Solca 42; în sfat 22, 24, 27, 29—33, 36—38, 40, 41, IV, V.
- Vlad**, fiul lui Oană 257; v. și **Vlad** (unde este ~), sat.
- Vlad**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Vlad**, țigan; întărit, cu sălașul său, m-rii Neamț 283.
- Vlad**, vornic, fratele lui Bogdan; în sfat 2, 4, 9—11, 13, 17, 18, 22—25, 27—36, IV, V.
- *Vlad** (unde este ~, fiul lui Oană), sat, <pe Ialan(?); j. Vaslui>; dăruit lui Toader Gănescul 257.
- Vlad**, v. și **Cimpul de la Vlad**.
- Vlad Adîș**; primește întărire pentru satul Pătrăuți, ocolul Tisăcești ș.a. 98.
- Vlad Adîș** (unde este casa lui ~), cut al satului Pătrăuți, pe Suceava, <c. Pătrăuți, j. Suceava>; întărit lui Vlad Adîș 98.
- Vlad cel Bătrîn**, hotarnic 106.
- Vlad Dolhlel**; primește danie satul unde este casa lui și un loc pustiu să-și facă sat 19; v. și **Dolhlel** (unde este casa lui ~), sat.
- Vlad Jleov**, unchiul lui Dragoș; primește danie satele Micușani, Miroslăvești ș.a. 215.

- Vlad Matus**; fost stăpîn al unui sat de pe Sana 228.
- Vlad Sinov** (sau Vlad, fiullui...), boier în sfat 5.
- Vlad Tuelalsehl**, vornic de tîrgul Roman; în sfat 17.
- Vladicicu**, v. **Ivașeu** ~.
- <Vladicina>**, sat, v. **Volodăuți**.
- *Vladimlăuți**, sat, pe Siret; <între Șerbănești și Zvoriște, c. ~, j. Suceava, și Ionășeni și Virfu Cîmpului, c. ~, j. Botoșani>; dăruit lui Ioanăș viteaz 2.
- <Vladislav Ingello>**, craiul Poloniei, fratele cneazului Alexandru și al Rîngailiei; înțeleger între ~ și Alexandru cel Bun privind plata a 600 ducăți anual de către domnul Moldovei fostei sale soții, Rîngaila 48.
- <Vlașca>**, sat, v. **Stan Crețul** (unde a fost casa lui ~).
- Vlașin Crețeseul**, fiul lui **Stan Crețescul**; primește întărire pentru seliștea unde a fost casa tatălui său, pentru seliștea lui Delea și pentru patru poieni 238.
- Vlașin Mogoșeseul**, spătar; în sfat 142, 144, 145.
- Vlașin (Vlăhin) Ponlel**, boier în sfat 162, 173, 180, 184.
- Vlașinescul**, v. **Petre** ~.
- Vlașinești**, sat; <probabil Vlăsinești, c. ~, j. Botoșani>; vîndut de Oană fost paharnic lui Petru Vlașinescul și întărit acestuia 268.
- Vlădeni**, sat; <Vlădeni-Deal, c. Frumușica, j. Botoșani>; întărit lui Mîndrul Jumătate 99.
- Vlădescul**, v. **Tador**.
- *Vlădești**, sat, pe Siret, în apropiere de Purcelești; <îngă Stolniceni-Prăjescu, c. ~, j. Iași>; întărit lui Tador Vlădescul și surorii sale, Lola 237.
- <Vlădiceni>**, sat, c.s. Tomești, m. Iași, j. Iași>; loc în ~, v. **Polana Vlădicăi**.
- *Vlădileu**, sat, pe Nistru; <azi R.S.S. Moldovenească>; luptă cu tătarii la ~ I.
- Vlăhin**, v. **Vlașin**.
- <Vlăsinești>**, sat, v. **Vlașinești**.
- Vlișniță**, v. **Glurglu** ~.
- Vleo**, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
- Voico** (unde a fost ~), sat, v. **Llești**.
- Volnava**, pîrlu, <afluent al Ichelului la Martinești, azi R.S.S. Moldovenească, c. Recea, r. Strășeni>; sat pe ~ 255.
- Volnăuți** (la ~), loc pustiu, îngă locul lui Oancea; <azi R.S.S. Moldovenească, îngă Voinova, c. ~, r. Strășeni>; dăruit lui Petru Hudici vornic 139.
- Voln<ea>**, vătăman; satul unde au fost <Maxim și <vă>t<ămani>, dăruit 41.
- Voineag**, v. și **Mle al lui** ~.
- <Volnești>**, comună, j. Vaslui>; sat probabil în ~, v. ***Broșteni**; seliște probabil în ~, v. **Stan** (seliștea lui ~).
- Volnlag**, fiul lui Coste din Tîrnovca, fratele lui Bera; primește întărire pentru satul Tîrnovca 97.
- <Voinova>**, sat, v. **Pașeo** (unde este vătăman~); loc pustiu îngă ~, v. **Volnăuți** (la ~).
- <Voitinul, Voitinul>**, sat, v. **Herman și Iașeo** (unde este casa lui ~).
- Volitinul**, pîrlu, <afluent al Sucevei la Gălănești, c. ~, j. Suceava>; sat, m-re și loc de cosit pe ~ 65.
- Volcineț** <unde se unește cu Cotovtea, loc; <azi R. S. S. Moldovenească, îngă Volcineț, c. ~, r. Călărași>; întărit lui Oancea logofăt 138.
- Volcineț**, pîrlu, afluent al Cotovței <la Volcineț, azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; loc pe ~ 158.
- Volhovăț** (Ielova), sat, cu pîuă, mori, iazuri și vămi; <Volovăț, c. ~, j. Suceava>; dăruit de Alexandru cel Bun, cu toate dările și veniturile, fostei sale soții, Rîngaila 48, de către Iliăș voievod lui Didrih Buceățchi 231; boier de la ~ 4, 13, 17, 18.
- Volhovăț**, v. și **Glurglu** de la ~.
- *Voloca**, <sec. al XVI-lea: Voluceni, Voloșani>, sat, <pe Tirnușa, afluent al Cogîlnicului; azi R. S. S. Moldovenească, îngă Ciuciuleni, c. ~, r. Călărași>; în hotar 98.
- Volodăuți**, sat; <azi R. S. S. Ucraineană, probabil Vladicina, r. Hotin, reg. Cernăuți>; dăruit lui Giurca Dragotescul 34.
- Voloseni**, sat, pe Blc, la Botne; <azi R. S. S. Moldovenească, Pănășești, c. ~, r. Strășeni>; întărit lui Ion Porcu 282.
- Voloșani** (Voluceni), sat, v. ***Voloca**.
- <Volovăț>**, pîrlu, v. **Vilhouti**.
- <Volovăț>**, sat, v. **Volhovăț**.
- <Voluceni sau Voloșani>**, sat, v. ***Voloca**.
- Vonile Haevel**, boier în sfat 145.
- Vornleeni**, sat, pe Bicovăț; <azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Călărași>; dăruit lui Ion vornic 47; sate îngă ~, v. ***Dumești**, ***Lavrești**, ***Săcăreni**.
- Vornleeni** (unde este, unde a fost vătăman Minco), sat, sub Dumbrava Înaltă; <c. ~, j. Botoșani>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 81, 90; dăruit de Lazăr și Stanciul m-rii Homor și întărit acesteia 251; sate în ~, v. **Iaz** (la ~, Stăuceni), **Stan** (unde a fost cneaz ~, unde este ~).
- <Vorniceni Mari și Vorniceni Mici, sate>**, v. **Tulova**, sat.
- Vorona**, pîrlu, <afluent al Siretului la Joldești, c. Vorona, j. Botoșani>; sate pe ~ 120.
- Vorona** (<unde este> curtea Anușcăi), sat, pe Vorona; <Vorona Mare, c. Vorona, j. Botoșani>; dăruit lui Hodco Costici, soției sale, Vasutca, și fraților ei 120; boier de la ~ 17; sate îngă ~, v. ***Glodeni**, ***Huețeni**.
- <Vorovești>**, sat, c. Miroslava, j. Iași>; hotar îngă ~, v. **Dîba** (<hotarul lui> ~).
- Vrable** (prisaca lui ~), <sec. al XIX-lea: moșia Vraghia (?), îngă Săseni, pe Cotov-

țea; azi R. S. S. Moldovenească, lângă Novaci, c. Tuzora, r. Călărași); dăruit lui Mihul pisar 225.
 <Vraghia, moșie>, v. Vrabie (prisaca lui ~).
 Vrancea, <zonă; j. Vrancea>; seliște la ~ 238.
 Vranici, v. Dragomir ~.
 Vrănești, sat, la Botne, la obârșia Cunilei;
 <azi R. S. S. Moldovenească, același cu Căbăești (?), c. Pîrjolteni, r. Călărași>;

dăruit de domn soției sale, Marena, și fiului său, Petru 84.
 Vucenic, v. Ille ~.
 <Vulcănești>, sat, v. Vilean;
 sate lângă ~, v. *Iuga Negru (unde a fost ~), *Lucanl.
 Vulhova, pîrlu, v. Vilhoufl.
 Vulpaș, fiul lui ~ scrie act domnesc 281.

Z

Za..., sat; <j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI;
 v. și Zagoreni, sat.
 Zagorna (Zahorna), iezor și prisacă, pe Nistru, <la confluența cu Botna; azi R. S. S. Moldovenească, la Zagorna, c. Chițcani, r. Tiraspol>; dăruit și întărit m-rii Neamț 92, 93, 100, 273.
 *Zagoreni, sat, mai sus de Gociman; <lngă Goșmani, c. Români, j. Neamț>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90;
 v. și Za..., sat.
 <Zaharești>, sat, v. Zaharlnfl.
 Zaharla, popă, tatăl lui Vilcea 74;
 satul unde este casa fiului său, v. Călugărl.
 Zaharlnfl, sat, la obârșia Șomuzului <Mare; Zaharești, c. Stroești, j. Suceava>; întărit lui Lazăr, Stanciul și Costea, fiii lui Ion vornic 90.
 <Zahoreni>, sat, v. Călugărl.
 Zahorna, iezor și prisacă, v. Zagorna.
 <Zaluca>, sat, v. Dragomir (unde stă ~).
 <Zamoșl, sat, azi R. S. S. Moldovenească, c. Rădeni, r. Orhei>; vale pînă la ~, v. Teleșeu.
 Zancea, diac; scrie acte domnești 144, 162.
 Zancea, postelnic; în sfat 136—139.
 Zane <a doua jumătate a sec. XV: Zănești>; sat, <pe Bistrița, mai jos de gura Cracăului; c. Zănești, j. Neamț>; biserica de la ~, pusă sub ascultarea m-rii Bistrița VI.
 Zavid, țigan; dăruit m-rii Bistrița 75.
 Zavid, țigan; întărit cu sălașul său m-rii Neamț 283.
 <Zăbriceni>, sat, v. Zubricăufl.
 <Zănești>, sat, v. Zane;
 sate lângă ~, v. *Borcea, *Danilă (biserica de la ~), *Llsona, *Larga.
 <Zărnești>, sat; azi R. S. S. Moldovenească, c. ~, r. Cahul>; sate lângă ~, v. *Măneștl, *Oană Albul (unde a fost ~).
 Zeletin, pîrlu, <afluent al Berheciului la Brăhăești, c. ~, j. Galați>; sat pe ~ 76.
 Zemeș, pîrlu, <afluent al Tazlăului Sărat la Zemeș, c. ~, j. Bacău>; hotar IX.

<Zidești>, sat, v. Jideștl.
 Zîrnă (seliștea lui ~); <azi top. Valea Zîrnei, la Văculești, c. ~, j. Botoșani>; dăruită de Ana, soția lui Alexandru cel Bun, m-rii Moldovița 46; întărită aceleiași m-ri 242.
 Zlătar (unde a fost ~), <Zlătari>, sat, v. Dobrana (unde a fost Zlătar).
 Zlătaru (poiana lui ~), la gura Șomuzului; <în c. Vadu Moldovei, j. Suceava>; în hotar 58.
 Zmulfl, sat, pe Suholui; <Smulți, c. ~, j. Galați>; întărit lui Cernat Ploscar și fratelui său, Șteful 280.
 Zograf, m-re, la Sfîntul Munte; <M-re Sfințitul Gheorghe, la Muntele Athos, Grecia>; primește danie 221;
 hram, v. Sfîntul Gheorghe.
 Zorea, tatar din Temișești; întărit m-rii Neamț 164.
 <Zorleni, sat, c. ~, j. Vaslui>; sat între ~ și Banca, v. *Bicsăneștl.
 Zubrăufl, sat; dăruit lui Iacșa Litavor I.
 Zubrea (pe unde a folosit ~), locuri pustii dăruite lui Stroici, v. Roșu (la ~), Dere-năufl.
 *Zubreufl, sat, peste Prut; <azi R. S. S. Moldovenească, lângă Cubani, c. ~, r. Fălești>; întărit lui Dan Uncleat 91.
 Zubricăufl, sat, la Terebne; <azi R. S. S. Moldovenească, Zăbriceni, c. ~, r. Edinița>; dăruit lui Radu gramatic 86.
 Zugraf (unde a fost moara lui Ștefan ~), <sec. al XVII-lea: s. *Zugravi>, loc, pe Miletin; <lngă Bulbucani, c. Gropnița, j. Iași>; dăruit lui Mihul pisar și fratelui său Tador gramatic 234, lui Mihail logofăt 253.
 Zugraf, v. și Ștefan ~.
 <Zugravi, sat>, v. Zugraf (unde a fost moara lui Ștefan ~), loc.
 <Zvorănești>, sat, v. Dvoreneshl.
 <Zvorlștea, sat, c. ~, j. Suceava>; sate între Șerbănești și ~, și între Io așeni și Virfu Cîmpului, v. *Bucurăufl, *Clorsaceufl, *Vladimlăufl.

INDICE DE MATERII

A

acareturi, ale unei chilii 241.

acte: <după emitenți>: ~ domnești: *passim*;
~ bisericești 21; ~ boierești 287;
obștești 48;

<după beneficiari>: ~ acordate unor
membri ai familiei domnești 35, 48, 84, 95,
unor boieri, clerici și m-ri din țară: *passim*,
din alte țări 221, 231, 275, unor zugravi 39,
60, unor negustori 121, 126, 141;

<după conținut>: ~ de danii și întăriri
de stăpîniri, obroace și venituri: *passim*;
~ de judecată 42, 55, 105, 156, 271,
286; ~ de imunitate 187, 195, 231, 241,
244 (?), 245 (?), 249, 266, 273, 277, 278;
porunci 122, 127, 141; privind jurisdicția
religioasă 14, 21, 35, 267, VI; de refacere
a unui privilegiu pierdut 199; ~ men-
ționate 14, 82, 141, 175, 196, 199, 210,
214, 218, 247, 254, 268, 269, 271, 275,
286, 290, II.

albine 195, 266; v. și prisăci, stupi.

<**amanet**>, domeniu domnesc pus ~ pentru
împrumut de bani 231.

amenzi, 287; v. și dușegubine, gloabe, osluh,
tretină, zavescă.

<**apanaș**>, dat spre folosință fostei soții a
domnului 48.

aprozi, primesc danii și întăriri 182, 229;
în sfat 274.

argint, 231; v. și ruble de ~.

arhiepiscop, v. mitropolit.

arhimandrit, autentifică act (1787) 109; v. și
egumen, stareț.

armeni, puși sub ascultarea Episcopiei armene
de Suceava 14.

ascultare sate, biserici și m-ri aflate sub ~
14, 29, 48, 101, 108, 169, 171, 267, VI;
v. și imunitate;

boieri și preoți puși sub ~ 14, 106, 108
169, 171, 225, 241, 267, VI;

v. și poslușnici.

aur, 231; v. și ducați de ~.

autocrat, domn al Moldovei ~ 2, 4.

B

bani <dregători>, autentifică acte (sec. al
XIX-lea) 211, 247.

bani <monede> 211, 231;

v. și ducați, galbeni, groși, ruble, zloți.
berbințe, de icre 211.

biserici 1, 14, 23, 39, 242, 245, VI;

v. și ctitorii, mănăstiri.

băiți 25, 82, 90, 91, 93, 100, 287;

v. și heleșteale, lazuri, lezere, lacuri,
rîmnice.

bol 21.

boleri: *passim*;

soții de ~, v. eneaghine.

bordele, de tătari 75, 164.

brașoveni, negustori ~ 122, 127, 141.

brânîșter 11.

brodină (brudină) 92, 278;

v. și vamă.

buți, de vin 29, 93 (transport de ~), 100, 192,
272, 277, 288.

C

cal 21, 231; dați în preț 254.

camăna de ceară 276.

capul, v. pedeapsa cu moarte.

care de pește, scutite de vamă 92, 258, 262,

date obroc 223;

~ domnești și boierești 278;

v. și cărauși, muncel.

case, ale unor boieri, din sate 20, 24, 37, 44,
45, 53, 58, 64—66, 69, 73, 74, 76, 77,
88, 89, 91, 94, 97, 98, 106, 109, 110, 121,
128, 129, 138, 140, 144, 147, 148, 151,
167, 170, 182, 183, 186, 188, 189, 191,
193, 196, 198, 201, 211, 219, 228, 230,
232, 236—240, 256, 261, 270, 281, VII;

ale unor tîrgoveți, din orașe 104, 276, 282;
 ~ de zugrăvit 39; loc de ~ 280.
călugări (călugărițe) 185, 186, 241, 242, 253, 267, 273, 277, 283, 288;
 v. și **mănăstiri**.
căpitanii, traduc acte (1793—1794), 36, 232, 287; autentifică act (1780—1804) 98.
cărașii, ai unei m-ri 278.
cărți, ale unor m-ri 21;
 <acte juridice>: *passim*.
cătune (coturi, cuturi) ale unor sate 35, 48, 61, 98, 103, 139, 165, 185, 187, 196, 207, 231, 252, 260, 264;
 v. și **judecii**, **părți**, **pricuturi**, **sate**.
ceară, dăruită unor m-ri 276, 288;
 v. și **camăna** de ~.
ceasnicii, în sfat 13, 23—25, 27—32, 35—41, 45, 47, 50, 52, 54, 56—58, 61—71, 74—82, 84—86, 88—91, 93, 94, 97, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116—120, 124, 126, 128, 129, 133, 136—139, 142—145, 148—150, 152, 154—165, 167, 168, 170, 173, 175—177, 179, 181, 184, 187—189, 192, 194—199, 201—203, 205, 207, 210, 214—220, 222, 225, 226, 228, 230—235, 237, 239, 240, 242, 243, 246, 250, 252, 254—257, 259, 261, 264, 265, 267, 269, 272, 275, 279—286, 288, 290, IV, VI, VII, IX; foști ~ 268; hotarnici 45, 50;
 ~ ai doamnei 70;
 sec. XVIII—XIX: 207, 211, II.
cetății 13, 239, 274; acte scrise în ~ 2—4, 17; sate aflate sub ascultarea unor ~ 169, 171;
 hotare ale unor ~ VIII, X;
 v. și **lucru la ~**;
 v. și **Cetatea Albă**, **Chilia**, **Hotin**, **Neamț**, **Roman**, **Suceava**, **Țețina**.
cetățuiri, în hotarele unor sate 267; v. și **Horo-diște** (sub ~).
chezași, boieri ~ ai domnului 48.
chilii, ale unor călugări 154, 241, 267.
cioplei, copac cu ~, semn de hotar 264.

cintar <măsură>, ~ de icre 262.
cirelumi 288.
cliucinici, v. **eluceri**.
eluceri în sfat 61 (cliucinic), 63, 117, 120, 195; opriți să ia din venitul unei vii 241;
 sec. al XIX-lea: 12, 148.
eneaghine (doamne) <soții de domn>, fac danii 100, 262, 272; în sfat 4, 275; stăpîniri ale unor ~ 48, 84, 175; danii pentru pomenirea unor ~ 23, 180;
 dregători și slujitori ai unor ~ 70, 77, 105, 225; boieri înrudiți cu ~ 80, 91, 138.
eneji, mari ~ ai Lituaniei 14, 48; ~ lituanieni I; ~ ai Podoliei 18;
 sate unde au fost ~ 37, 41, 76, 81, 108, 175, 184; ~ de țigani 75.
cojocari, scutiți de dări și slujbe domnești 277, 278.
coloade de grîu 29.
comerț, v. **negoț**.
comiși, în sfat 139, 142—145, 152, 154, 156, 159, 161—163, 168, 170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187, 192, 194—199, 201—203, 205, 207, 217, 220, 225, 226, 228, 229, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243, 260, 261, 269, 271, 280—284, 288, 290, IX, X.
comornie 225.
condică de acte 169 (sec. al XVIII-lea), II (sec. al XIX-lea).
cosit, loc de ~ 65.
coturi, v. **cătune**.
era al Poloniei 48, 275.
erolarii 282.
ettorii domnești 1, 6, 39; particulare 40, 59, 130;
 v. și **biserici**, **mănăstiri**.
cumpărări, v. **vinzări** — **cumpărări**.
cupe, de vin 93, 100, 288.
curtenii 67.
curți, domnești 1, 134, 231; boierești 41, 90, 99, 120, 123, 139, 159, 252, 282;
 ~ de tătari 30, 31, 119.
cuturi, v. **cătune**.

D

dani, domnești: *passim*; particulare 41, 43, 80, 83, 103, 183, 209, 218, 251, 269, 276, 289, 290, IX;
 v. și **îmunități**, **obroace**, **scutiri**;
 v. și **acte**.
dascăli, traduc acte (sec. al XVIII-lea) 6, 18, 73, 98, 142, 198, 207, 248.
datornici, tîrgoveți ~ 127.
dări și **slujbe** <în general> 48; scutire de ~, v. **scutiri**; v. și **camăna**, **desetină**, **ilii**, **jold**, **lucru**, **muncă**, **oaste**, **podvodă**, **posadă**, **străjeri**, <stringătorul dării domnești>.
dednă II;
 v. și **ocne**.
desetină 247; ~ din vin 93, 100, 241, 288;
 din stupi (de albine) 104, 187, 195, 266;
 din porci 266.

desetnicarii, opriți să intre în vii 241 și pri-săci 195.
dieci, domnești, scriitori de acte: *passim*; ispravnici de acte 116, 183, 218, 252, 254; în sfat 183; primesc danii 32, 186;
 ~ ai doamnei 77, 105;
 ~ ai logofătului 107;
 ~ copie acte (sec. XIX) 98;
 v. și **grămătel**, **pisari**, **uricari**.
divan (sec. al XVIII-lea) 36;
 v. și **sfat**.
dirste 279, 280.
doamne, v. **eneaghine**.
domni ai Moldovei: *passim*;
 v. și **autocrat**, **volevozi**.

dregători, domnești 132, 231, 249, 258, 262, 266, 278; ~ mănăstirești 249, 266, 278; ~ ai mitropolitului VI; v. și bani (sec. al XIX-lea), ceașnici, eluceri, comiși, judecători, logofeți, pîtari, pîrcălabi, portari, postelnici, spătari, sta-

roști, stolnici, șetrari, vîstierii, vornici; v. și slujitori.
drumuri 2, 6, 8, 9—11, 24, 38, 50, 56, 79, 91, 264, III, VIII;
~ mari 9, 55, 174, 264, IX.
ducați de aur 48.
dușegublnă 273.

E

egumeni 29, 41, 46, 84, 93, 100, 187, 227, 241, 244, 246, 266, 273, 278, 289; ai unor mănăstiri străine 221;
sec. al XVIII-lea: 109.
v. și arhimandriți, stareți.

episcop armenesc 14.
episcopie, armenescă 14;
v. și Episcopia de Rădăuți, Episcopia de Roman.

F

fierari 276.
finețe 71, 159, 185, 186, 199;
v. și cosit.

fintini 2, 20, 23, 38, 39, 50, 60, 91, 98, 130, 154, 158, 175, 186, 203, 206, 209, 232, 247, 269, 280, 281, 289, 290;
~ de păcură IX.

G

galbeni, ungurești 48, 55, 263.
giul, v. pedeapsa cu moarte.
gloabe, date pentru răscumpărare de la moarte 105, 266;
scutire de ~ 273, 277, 278;
v. și dușegublnă.
globnici, în sfat 5, 60; hotarnici 59; oprîți să intre în sate 187, 231, 249, 266, 273, 277.
gramaticii, scriu acte 52, 54, 59, 61, 80, 120, 131—134, 137, 139, 140, 159, 163, 169, 177, 180, 184, 192, 194—197, 199, 205, 206, 217, 221, 225, 227, 229, 233, 235, 240,

241, 250, 255, 257, 272, 273, 279, 280, 285, IX; ispravnici de acte 50, 56, 58, 60, 89, 165, 189, 190, 212; martori 225; hotarnici 50; primesc danii și întăriri 86, 165, 199, 234;
v. și dleci, plșari, urleari.
granită, sate aproape de ~ 254, 260.
grădini 196. 241.
greci 98.
grine 278.
grîu 29.
groși 253.

H

hațlu (sec. al XVIII-lea) 109.
heleștele 210, 246;
v. și bălți, lazuri, lezere, rimnice.
hotare <limite>, ale unor stăpîniri, indicate 2—6, 8—13, 18, 19, 24, 25, 32, 33, 37—39, 47, 50, 56, 58, 60, 63, 67, 69—71, 79, 82, 84, 91, 103, 106, 107, 117, 147, 169, 170, 174, 187, 211, 264, 269, 289, 290, III—V, VIII—IX; vechi: *passim*; nestabilite (cît va putea folosi îndestul) 20, 66, 73, 81, 90, 91, 128, 139, 149, 154, 155, 157, 158, 181, 182, 184, 185, 199, 203, 240, 248, 252, 279—281; ~ comune mai multor sate 2, 32, 38, 39, 60, 63, 67, 70, 86, 103, 170, 181, 188, 227, 234, 238, III;
<stăpîniri> 2, 32, 55, 56, 58, 84, 88, 235, 279;

semne de ~, v. clopleț, stilpi;
~ ale unor țiguri, v. țiguri, ale unor cetăți, v. cetăți;
v. și granită.
hotarnici, v. hotărnicii.
hotărnicii 19, 33, 45, 50, 59, 106, 187, 264.
hotnog, v. Stănelul Hotnog.
hramuri: Adormirea Maicii Domnului 21, 29, 41, 51, 75, 101, 104, 200, 209, 251, 258, VI; Bunavestire 27, 43, 46, 192, 223, 242, 272, IV, V; Înălțarea Domnului 21, 26, 50, 80, 92, 93, 100, 180, 212, 262, 266, 267, 269, 273, 283, 290, VIII; Înălțarea Sf. Cruci 196; Sf. Gheorghe 220, 242, 243; Sf. Ioan Botezătorul 1; Sf. Nicolae 6, 19, 25, 30, 31, 35, 101, 174, 195, 214, 227, 229; 243, 246, 264, 277, 288; Sf. Vineri 23.

I

iazuri, 48, 90, 128, 175, 203, 252;
v. și **bălți**, **heleștele**, **lezere**, **rimnice**.
v. și **lucru la** ~.
iere negre 212, 262.
iereu, traduce act (sec. al XIX-lea) 193.
ieromonahi, traduc acte (sec. al XIX-lea),
5, 109, 145, 151.

lezere 26, 92, 93, 100, 172, 189, 253,
272, 273, 280;
v. și **bălți**, **heleștele**, **iazuri**.
iliș, scutire de ~ 249, 266, 273, 277, 278.
ilișari, opriți să intre în sate 231, 249, 266.
<**imunitate**> 187, 195, 241, 244, 245, 249,
266, 273, 277, 278.
indiețion 9, 41.

I

împărțiri, de ocini 82, 99.
împrumut, de bani 231.
intemelere, de sate, prisăsci, mori, ș.a. 20,
39, 48, 59, 63, 71, 73, 88, 91, 103, 117,
128—130, 139, 149, 151, 154, 155, 157,

158, 165, 181, 185—187, 203, 209, 225,
232, 235, 238, 240, 248, 252, 254, 257,
260, 279, 280;
~ a unei episcopii 14;
v. și **ctitorii**.

J

jold, scutire de ~ 249, 273, 277, 278.
joldunari, opriți să intre în sate 249.
judecată, între boieri 42, 55, 105, 155, 271,
286; între negustori 127;
drept de judecată acordat unor m-ri
249, 266, 273, 277, 278, unor clerici 244, 245;
v. și **imunitate**, **piră**.
judecători (județi), domnești 102, 106, 134,
141, 169, 171, 266, 273, 277, 278, mănăstirești
249, 266.

judecii 106, 129, 134, 159, 165, 169, 186, 189,
196, 219;
v. și **cătune**, **părți**, **prilecuturi**, **sate**.
jupani, 2, 4, 10, 11, 13, 20—22, 37, 40, 46,
51, 99, 106, 113, 116, III.
juzi, sate unde au fost ~ 24, 60, 98, 99, 120,
129, 134, 144, 185, 186, 240, 272, 280, 282;
~ hotarnici 236; poruncă domnească
dată acestora 127.

L

lacuri 287.
legea românească 259.
locuri, de sate 20, 61, 70, 71, 73, 88, 90, 91,
98, 128—130, 139, 149, 151, 154, 155,
157, 158, 165, 174, 181, 182, 184, 186,
193, 199, 203, 209, 232, 240, 245 (?),
252, 254, 280, 281; de case (chilii) 241,
280; de mori 279; de vie 25; de fln 65.
loșilitor, domnesc I.
logofeți, în sfat, 54, 57, 60, 61, 80, 85, 89, 91,
114, 142, 158, 160, 167, 170, 173, 175,

180, 184, 187, 188, 189, 192, 194, 196,
197, 202, 203, 205, 215—218, 220, 222,
225—230, 232—235, 239, 242, 243, 250,
252, 254—257, 259—261, 264, 265, 267, 269,
270, 272, 275, 284, 290, X; mari ~ 240;
ispravnici de acte: *passim*; scriu acte 13,
42, 51, 104; primesc danii și întăriri
158, 218, 252, 254, 255, 260, 279, 286;
v. și **diecei** ai logofătului.
lucru, la cetate 244, 249, 266, 273, 278, la
mori 249, 266, 273, 277, 279, la iazuri 266.

M

marfă 199, 276; ~ mărunță 122;
v. și **negof**.
măști, de pește 211, 260.
mănăstiri, danii și întăriri domnești acordate
unor ~ 6, 16, 19, 25, 27, 29—31, 40, 41,
46, 50, 51, 67, 75, 92, 93, 100, 101, 104,
131, 132, 164, 174, 180, 187, 192, 195, 197,
200, 212, 214, 223, 227, 228, 242, 243, 246,
253, 258, 262, 264, 269, 272, 283, 287,

288, IV, V, VIII—IX;
v. și **imunitate**, **obroace**;
danii particulare către ~ 43, 80, 209,
251, 276, 289, 290;
~ boierești 40, 47, 59, 65, 81, 84, 90,
130, 167, 248, 251, 254, 258, 265, 280;
~ puse sub ascultare 30, 101, 267, uni-
ficat 21; biserici ascultind de ~ VI;
act talmăcit la ~ 169;

v. și bisericii, călugări, ctitorii, egumeni, hramuri;
v. și Blănița, Căpiana, Homor, Horodnic, Moldovița, Neamț, Pobrata.
mărunțișuri, v. marfă.
măsuri, v. berbințe, buți, care, cîntar, coloade, măji.
megley 187, 247, 264.
meri 79.
meșter, din sate mănăstirești, scutiți 277, 278;
v. și cojocari, fierari, săbleri, zugravi.
mlere, vamă din ~ 92, 278;
v. și albine, prisăci, stupi.

mitropoliți (vlădici) 6, 15, 21, 23, 180, 245, 259, 267, VI;
sec. XVIII—XIX: 99, II.
moarte de om, v. dușegubină, gloabe.
monede, v. bani.
morl 16, 21, 23, 47, 48, 82, 86, 90, 99—101, 103, 120, 158, 175, 180, 186, 187, 197—199, 203, 213, 222, 225, 231, 232, 234, 236, 242, 243, 248, 252, 264, 271, 273, 279, 280, 284, 285;
v. și întemelere de ~, lucru la ~.
moștenire, 13, 58, 60—63, 69, 78, 83, 241.
muncă, scutire de ~ 244, 245, 273.

N

negof, cu Brașovul 122, 127, 141, cu Polonia 48, 275;
v. și marfă, negustori, vameși, vămi.

negustori, 48, 200, 275;
v. și brașoveni, negoț.
norod 15.

O

oameni bătrini, martori la hotărnicire 187.
oaste, sate mănăstirești scutite de a merge la ~ 249, 273.
obroace, acordate unor m-ri 29, 93, 100, 192, 195, 212, 223, 262, 272, 288;
v. și care.
ocină <proprietate moștenită> 24, 38, 42, 44, 65, 70, 74, 77, 81, 82, 97, 99, 115, 133, 142, 145, 147, 155, 167, 173, 178, 201, 206, 207, 211, 213, 218, 220, 222, 230, 233, 238, 247, 250, 251, 265, 268, 280, 282, III.

ocoale 2, 48, 98;
v. și hotare.
odăjdii 21.
ohabă 242.
oi 21, 169 (sec. XVI—XVII).
omor 159;
v. și moarte de om.
orașe, v. ținuturi.
osluh 249, 277.
osluhari 249, 266, 273.

P

paharnici, v. ceașnici.
pani: *passim*.
paracelis 286.
patriarh, din Constantinopol 14, armenesc 14.
păcură, v. fîntini de ~.
pădure, defrișarea unui loc din ~ 198.
păhârnicel 176.
pârți, sate cu două ~ 247, 280;
v. și cătune, judecii, pricături, sate.
peceși: *passim*.
pedeapsa cu moarte 105, 141, 249, 266, 283;
v. și gloabe.
pererubți 266.
peri 9, III.
pescuit, drept de ~ 25, 253.
pește 92, 212, 223, 258, 262, 280, 287.
pisari, scriu acte 5, 143; ispravnici de acte 200, 227, 229, 260; martori 286; primesc danii și întăriri 185, 225, 229, 234;
~ ai doamnei 77;
v. și dieci, grămătieli, uricari.
plitar (sec. al XIX-lea) 211.

pive 137, 231, 279.
pivnițe 32.
pivnicer, v. Cozma Pivnicerul.
piră 55, 61, 156, 271, 286; zăvescă pusă pentru ~ 42, 183, 210, 218, 228;
v. și judecată.
pirecibili 241, 262; în sfat 13, 198, 225, 234, 270, 274, 288; primesc danii și întăriri 148, 166.
pirgari 122, 127, 242;
v. și șoltuzi.
ploscar, v. Cernat Ploscar.
poduri, 11, 47.
podvoadă, sate mănăstirești scutite de ~ 187, 249, 266, 273, 277, 278.
poleni 24, 64, 71, 84, 91, 159, 186, 187, 202, 213, 237, 238, 274, II;
~ cu prisăci 272.
poleovnic de la Mitropolie (sec. XIX); trăduce acte 172, 178, 185.
popi, stăpîni de sate 56, 68, 74, 102, 128—130, 144, 154, 240, 247, 248, 257, 265; puși

sub ascultare 14, 225, VI; devin stareți 21;
 ~ armeni 14;
 copie acte (sec. al XVIII-lea) 263;
 v. și ieromonahl.
porci 266.
portari, în sfat 179, 199, 216, 222, 226, 237,
 239, 242, 243, 280, 282, 284, 285, 290;
 primesc întăriri 189.
posadă, dăruită unei m-ri 192;
 sate mănăstirești scutite de ~ 249, 266,
 273, 277, 278.
posadnici 48, 152, 249, 257.
postavuri 29.
postelnici, în sfat 22—25, 27, 31, 36—42, 69,
 70, 75, 78, 80, 83—86, 88—91, 93, 94,
 100, 101, 103, 136—139, 152, 156 158 159,
 161, 163—165, 168—170, 173, 175—177,
 173—181, 184, 187—189, 192, 195—197,
 199, 201, 202, 205, 207, 214—220, 222, 225,
 228—230, 231, 233, 237, 240, 241, 243,
 250, 275, 280—282, 284, 286, 290, IV, V,

VIII, IX; primesc danii și întăriri 142,
 194, 254, 282;
 traduc acte (sec. al XIX-lea) 211.
prețuri, ale unor sate 194, 211, 225, 228, 254,
 263, 265, 268, 280;
 v. și cal.
prilecuturi 91;
 v. și cătune, judecii, părți, sate.
pridvor, zugrăvit 39.
prilpășari, opriți să intre în sate mănăstirești
 187, 231, 266, 273, 277, 278.
prisăci 47, 91—93, 100, 101, 103, 104, 107,
 139, 158, 175, 180, 195, 196, 199, 203,
 220, 225, 235, 264, 278, 278, 280, 281,
 282, 285;
 v. și albine, întemelere, stupi.
protopopi 68, 165, 196, 245, 286.
pustii 8, 61, 63, 71, 73, 91, 103, 128, 130,
 139, 149, 154, 155, 157, 181, 182, 184—187,
 198, 209, 240, 248, 254, 260, 281.

R

răseunpărare, a unei seliști 254, a unui
 domeniu 231; ~ de la moarte 105.
răzmeriță 164.
 rege, v. eral.
 retract domnesc, v. viefenle.

rimnle 106;
 v. și bălți, heleșteale, lazuri, lezere.
 robi, v. tătari, țigani.
ruble, de argint 40, 42, 159, 210, 262, 286.
ruși 168.

S

sași 169.
sate, dăruite și întărite de domni: *passim*;
 v. și case, finețe, grădini, hotare, mori,
 țarină, vili;
 ~ de sus, de mijloc și de jos 115, 136,
 191, 222, II;
 v. și cătune, judecii, ocoale, părți, pri-
 lecuturi;
 v. și întemelere, locuri, seliști;
 ~ tătarești 164;
 v. și eneji, juzi, vatamani.
săbler 218.
sălășe, de tătari 16, 164, 229, 259, de țigani
 75, 131, 132, 139, 214, 227, 240, 246, 255,
 260, 283.
sărătură 187.
seaun, domnesc 14, episcopal 14.
sehimb, de sate între boieri 83, 103, 184,
 192, 218.
scutiri, de vamă 92, 200, 223, 258, de dări
 și slujbe 104, 231, 245, 249, 266, 273,
 277, II;
 v. și imunitate.
selm 215.
seliști 40, 46, 50, 68, 71, 81, 90, 101, 108,
 124, 125, 128, 138, 139, 153, 154, 158,
 175, 181, 185, 186, 189, 194, 198, 199,
 215, 232, 234, 238, 240, 242, 247, 254,
 280—282, 284.

sfatul domnesc: *passim*; ~ lărgit 48;
 v. și divan, selm.
sladnîță 16.
slobozenie <eliberare din robie> 259;
 <scutire de dări și slujbe>, v. imunități.
slugi, domnești: *passim*;
 ale mitropolitului VI.
slujbe, ale boierilor pe lângă domni: *passim*;
 ale sătenilor către stat: v. dări și slujbe.
slujitori, v. aprozi, desetnicei, dieci, glob-
 neli, gramatice, ilșari, joldunari, osluhari,
 pererubși, pisari, ploșcari, posadnici, pri-
 pășari, străjeri;
 v. și dregători.
spătari, în sfat 128, 129, 137, 138, 139, 142,
 144, 149, 150, 152, 154, 155, 157, 163,
 167, 168, 170, 173, 175—177, 179—181,
 184, 187—189, 192, 194, 196, 197, 199,
 201—203, 205, 207, 215, 217—219, 225,
 226, 228—230, 232—234, 237, 239, 240,
 242, 243, 250, 252, 254—257, 260, 261,
 264, 265, 271, 280—282, 284, 285, 288;
 primesc danie și întărire 155, 156, 271;
 autentifică act (sec. al XVIII-lea) 207.
stareți 21, 50, 67, 101, 104, 197;
 v. și arhimandriți, egumeni.
staroști, în sfat 1(?), 13, 19, 22, 23, 47, 149,
 161, 183, ai Podoliei 231, 275.

steag <unitate militară> 106.
stilpi, semne de hotar 5, 39, 79, 106, 187, 211, 264.
stini 169 (sec. XVI-XVII) IX.
stofă cenușie 29.
stolnici, în sfat 4, 10, 11, 13, 19, 22, 24, 25, 27, 29—32, 34, 36, 39—42, 45, 47, 50—54, 56—58, 60, 62—64, 66—71, 74—86, 88—91, 93, 94, 97, 100, 101, 103, 107, 110, 113, 114, 116—119, 126, 128, 129, 133, 136—139, 142—145, 149, 150, 152, 154—165, 167, 168, 170, 173, 175—177, 179—181, 184, 187—189, 192, 194—199, 201—203, 205, 217—220, 225, 226, 228—230, 232—235, 237, 239, 240, 242, 243, 246, 247, 250, 252, 257, 260, 271, 275,

279—285, 288, 290, III—V, VII; foști ~ 199, 225;
 ~ ai doamnei, în sfat 181;
 stăpîniri ale unor ~ 28, 210, 216.
stopă de bătut sumani 242;
 v. și pive.
strajă 41.
străjeri 187.
 <stringătorul dărilor domnești>, oprit a intra în domeniu scutit 231.
stupi 21, 104, 187, 195;
 v. și albine, prîsăci;
 v. și desetină.
sudeți, v. judecători.
sumani 231, 242;
 v. și dirste, pive, stopă.

Ș

șetrari 228;
 sec. al XIX-lea: 211.

șoltuzi 122, 127;
 v. și pîrgari.
șteze 279, 280.

T

tălmaci de divan (sec. al XVIII-lea) 36, 232.
tătari 16, 30, 31, 61, 75, 99, 119, 158, 164, 229, 259, I;
 v. și bordele, eurpi și sălașe de ~.
tease al unei vii 241.
tilhărie 273.
tîrguri:
 biserici 1, 23, 39; case 104, 276, 282;
 circiumi 286; curți domnești 134; mori 16, 48, 100, 242, 243, 279; uliți 276;
 vămi 48, 51, 101, 200; hotare 13, 17, 24, 56, 125, 161, 171, 254, 270, 277, 285;
 scaun episcopal 14; scaun domnesc, v. Suceava;

date ca apanaj 48;
 acte scrise în: *passim*;
 tîrgoveți 200; popă 248; v. și negustori,
 șoltuzi și pîrgari;
 dregători domnești din ~, v. judecători,
 vornici;
 v. și Bacău, Bala, Birlad, Cetatea Albă,
 Chilia, Dorobol, Hirău, Hotin, Iași, Neamț,
 Platra, Roman (Tîrgul de Jos), Siret,
 Suceava, Tîrgul Frumos, Troțuș, Vaslui.

topilță 2.
trapeză 93, 100, 288.
trelină 273, 277, 278.

Ț

țară: *passim*.
țarini 6, 11, 213, 228.
țigani 75, 84, 131, 132, 139, 214, 227, 240, 246, 255, 260, 282, 283;

sec. al XVIII-lea: 58;
 v. și eneji de ~, sălașe de ~.
 ținuturi 143, 207, 217, VI;
 sec. al XIX-lea: 22, II.

U

uliță 274.
urle <stăpînire>: *passim*.

uricar, v. dieci, grămătici, pisari.

V

vaduri 10, 23, 24, 53, 92, 137, 262, 278, 282, V;
 v. și voloste.
vameși 258, III.

vase 21.
vămi, dăruite 1, 27, 48, 51, 101, 200, 242, 252, 253, 272, 280, 287, vindute 262;

scutire de ~ 92, 223, 258, 262, 278;
 v. și brudină, cîntar.
 văratec 90, 169, 170.
 vătămări 41, 52, 55, 81, 90, 91, 127, 158,
 180, 229, 240, 247, 255, 264, 266.
 viclenie, față de domn 143, 168, 228.
 vii 21, 24, 25, 50, 90, 167, 169, 187, 189, 241.
 vin 29, 93, 100, 187, 192, 241, 249, 272, 288, II;
 v. și bufi, cupe, desetină.
 vislujenie 41, 43, 62, 90, 91, 103, 128, 129,
 150, 158, 165, 170, 183, 189, 199, 220,
 240, 250, 254.
 vistieri, în sfat 10, 11, 24, 25, 27—34, 38,
 40, 42, 45, 47, 51, 53, 54, 58, 61, 63, 70,
 74, 75, 77, 79, 81, 82, 84, 88, 101, 114, 119,
 124, 126, 128, 129, 136, 139, 142, 162,
 165, 167, 181, 188, 189, 195, 203, 205,
 207, 216, 217, 222, 225—235, 237, 239—
 242, 247, 250, 252, 254—257, 259, 261,
 264, 265, 269—272, 274, 275, 279—282,
 284—286, 288, 290, III, V; foști ~ 226;
 ai doamnei, în sfat 225;

mare ~, posesor al unui act (sec. XVIII)
 99.
 vite 228;
 v. și boi.
 viteji 2, 5, 9—11, 18, 70, III.
 vinător, domnesc 231.
 vinzări-cumpărări 21, 103, 144, 168, 181,
 194, 211, 225, 228, 241, 247, 254, 257,
 263, 265, 268, 280.
 vlădică, v. mitropolit.
 voievod: *passim*.
 voloste, a unui vad 23.
 vornice 71, 79, 107, 117.
 vornici, în sfat: *passim*; ~ de Suceava 18,
 22—24, 27, 29, 32, 38, 39, 50, 56, 71,
 156, 161, IV; ~ de Roman 17; foști
 ~ 17, 252; mari ~ 231, 274, 275, ~ mici
 231;
 stăpîniri ale unor ~ 40, 41, 47, 90,
 103, 114, 139, 155, 184;
 porunci domnești către ~ 127, 249;
 sec. XVIII—XIX: 6, 19.

Z

zavescă 40, 42, 55, 159, 183, 210, 262, 286;
 v. și gioabe, piră.
 zălog 127.
 zeciuală, v. desetină.

zloști, tătărești 48, 194, 211, 225, 228, 231,
 254, 257, 262, 265, 268, 280.
 zugravi 39;
 v. și Ștefan Zugraf.

LISTA DE CONCORDANȚĂ A DOCUMENTELOR DIN VOLUM CU CELE PUBLICATE ANTERIOR SUB ALTE DATE*

Nr. crt.	Datarea anterioară	EDIȚIA	Datarea din volum
1	Fără dată.	Iorga, <i>Anciens doc.</i> , II, p. 532—533 (trad. rom. și trad. franc.).	1429 (6937) august 31.
2	Fără an, martie 5.	Tocilescu, <i>534 doc.</i> , p. 487—488 (text slav și trad.).	<1434—1435; 1444—1447> martie 5.
3	Fără an, aprilie 10.	Boga, <i>Doc. basarabene</i> , IV, p. 5—6 (trad.).	<1430—1431> aprilie 10.
4	Fără an, decembrie 19.	Tocilescu, <i>534 doc.</i> , p. 488 (text slav și trad.).	<1433—1434; 1444—1446> decembrie 19.
5	1396 (6904) mai 4.	Codrescu, <i>Uricariul</i> , III, p. 114—115 (trad.).	1436 (6944) mai 4.
6	1397 (6905). . . recte 1449 (6957).	Ghibănescu, <i>Surele</i> , XX, p. 225—227 (trad.).	1400 (6908) iunie 29.
7	1399 (6907) <după martie 12>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 4—5 (rez.).	1399 (6907), ca doc. fals.
8	<1399 după martie 12—1400 înainte de februarie 11>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 5—6 (trad.).	<1398 iulie 2—1399 înainte de noiembrie 28>.
9	<1399 după martie 12—1400 înainte de februarie 11>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 6 (rez.).	<1398 după iulie 2—1400 înainte de aprilie 23>.
10	Circa 1400.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 26—28 (text slav și trad.).	<1398 după iulie 2—1399 înainte de noiembrie 28>.
11	Circa 1400.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 29 (rez.).	<1398 după iulie 2—1400 înainte de aprilie 23>.
12	1400—1432.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 329—330 (rez.).	<1402—1407>.
13	<1400 după februarie 11—1432>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 9 (rez.).	Idem.
14	1404 (6912) iunie.	Codrescu, <i>Uricariul</i> , II, p. 250—251 (trad.).	1400 (6908) iunie 29.

* Nu au fost incluse în această listă documentele datînd din intervalul lunilor septembrie—decembrie, al căror an a fost socotit în edițiile anterioare conform stilului bizantin și nici documentele publicate numai cu deosebiri minime la data de zi deoarece ele pot fi ușor identificate.

0	1	2	3
15	<1411 (6919)> mai 1.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 26 (rez.).	1406 (6914) mai 1.
16	1411 (6919) iunie 28.	Ghibănescu, <i>Surete</i> , I, p. 195—198 (text slav și trad.).	1401 (6909) iunie 28.
17	Idem	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 84—91 (text slav și trad.).	Idem.
18	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 26—27 (trad.).	Idem.
19	14<12> (69<20>) mai 8.	<i>Catalog.</i> , p. 14, nr. 15 (rez.).	1442 (6950) martie 8, rezumatul fiind considerat identic cu documentul purtînd această dată.
20	Circa 1415.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 121—124 (text slav și trad.).	<1414 după decembrie 20 — 1419 înainte de aprilie 8>.
21	<1415>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 35—36 (trad.).	Idem.
22	1415 (6923) aprilie 14.	Wickenhauser, <i>Moldoviza</i> , p. 59 (rez. germ.).	<1419—1421> aprilie 14.
23	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 119—120 (trad. după rez. germ.).	Idem.
24	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I., p. 37—38 (trad. după rez. germ.).	Idem.
25	Circa 1416 (6924).	Ghibănescu, <i>Surete</i> , XXII, p. 86—89 (text slav și trad.).	<1414 după decembrie 20—1419 înainte de aprilie 8>.
26	1421 (6929) decembrie 20.	Ghibănescu, <i>Surete</i> , I, p. 12 (copie după trad.).	1414 (6922) decembrie 20.
27	1423 (6931) februarie 16.	Бѣлоусъ, <i>Нѣскольکو грамотъ</i> , p. 7—8 (text slav).	1428 (6936) februarie 16.
28	1424 aprilie 25.	Головацкія, <i>Грамoty</i> , p. 140—142 (text slav).	1420 <6928> aprilie 25.
29	1426.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 128—184 (text slav și trad.).	<1425—1426> decembrie 28.
30	<142>6 (<693>4) ... 8.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 53—54 (trad.).	Idem.
31	1427 (6935).	Ghibănescu, <i>Surete</i> , XVIII, p. 20—21 (trad.).	1427 (6935) <septembrie>.
32	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 199—200 (trad.).	Idem.
33	1427 (6935) aprilie 20.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 187 (rez.).	1429 (6937) aprilie 20.
34	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 56 (rez.).	Idem.
35	<1429 aprilie—1430 decembrie>.	D. P. Bogdan, <i>Acte 1426—1502</i> , p. 25—26 (text slav și trad.).	<1429 după februarie 10 — 1430 înainte de iulie 7>.
36	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 78 (trad.).	Idem.

0	1	2	3
37	Circa 1429—1432, aprilie 10.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 253—254 (trad.).	<1430—1431> aprilie 10.
38	<1429—1432> aprilie 10.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 78—79 (trad.).	Idem.
39	<1432—1442>.	<i>Молдавия</i> , I, p. 1—2 (text slav și trad.).	<1432 ianuarie — 1433 februarie> 4.
40	<1432 ianuarie 1—1433 noiembrie>.	Mohov, <i>Doc. din arh. sov.</i> , p. 146—147 (trad.).	Idem.
41	1432 (6940).	Melchisedek, <i>Chronica Husilor</i> , p. 149—150 (trad.).	143<6> (694<4>) <iunie—iulie>.
42	1432 (6940).	<Melchisedek>, <i>Două urice</i> , p. 370—371 (text slav și trad.).	1433 (6941) ianuarie 28.
43	1432 (6940).	Boga, <i>Doc. basarabene</i> , IV, p. 5 (rez.).	14<22> (69<30>)—14<31> (69<39>).
44	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 328—329 (rez.).	Idem.
45	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 95 (rez.).	Idem.
46	1432<6940> februarie 16.	Codrescu, <i>Uricariul</i> , XIV, p. 58—59 (trad.).	1424 (6932) februarie 16.
47	1432 (6940) martie 6.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 340 (rez.).	1442 (6950) martie 8, rezumatul fiind considerat identic cu doc. purtind această dată.
48	1432 (6940) martie 8.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 99 (rez.).	Idem.
49	1432 (6940) iunie 29.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 342—343 (text slav și trad.).	143<8> (694<6>) <mai 18>.
50	1432 (6940) decembrie 20.	I. Bogdan, <i>Album</i> , nr. 20 (facs.).	1431 (6940) decembrie 20 (cu anul socotit în stilul de 1 septembrie).
51	Idem.	Уляницкий, <i>Материалы</i> , p. 34 (text slav).	Idem.
52	Idem.	Kalužniacki, <i>Doc. Hurmuzaki</i> , I, 2, p. 839 (text slav și trad. lat.).	Idem.
53	Idem.	Codrescu, <i>Uricariul</i> , XI, p. 12 (trad.).	Idem.
54	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 327—328 (text slav și trad.).	Idem.
55	143<3> (694<1>) iunie 29.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 342—343 (text slav și trad.).	143<8> (694<6>) <mai 18>.
56	1434 (6942) aprilie 11.	Popovici, <i>Index Zolkiewiensis</i> , III, p. 690 (rez.).	1442 (6950) aprilie 11.
57	Idem.	Erbiceanu, <i>Ist. Mitropoliei</i> , p. 20 (rez.).	Idem.
58	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 382 (rez.).	Idem.
59	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 109 (rez.).	Idem.

0	1	2	3
60	1435 (?) februarie 17.	Costăchescu, <i>Doc.</i> I, p. 412—413 (trad.).	<1436> februarie 17.
61	1435 (6943) februarie 17.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 115 (trad.).	Idem.
62	<1435—1447> martie 5.	I. Bogdan, <i>Doc. Braşov</i> , p. 18—19 (text slav şi trad.).	<1434—1435; 1444—1447> martie 5.
63	Circa 1435 martie 5.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 692—693 (text slav şi trad.).	Idem.
64	1435 (6943) martie 26.	Nicolaescu, <i>Doc. slav.-rom.</i> , p. 89 (text slav şi trad.).	1435 (6943) <mai> 26.
65	1435 (6943) <Înainte de octombrie 8>.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 410—411 (rez.).	1435 (6943) <ianuarie 1 — iulie>.
66	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 118 (rez.)	Idem.
67	Circa 1435 octombrie, înainte de 8.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 411 (rez.).	1440 (6948) octombrie 22.
68	<1435—1447> decembrie 19.	I. Bogdan, <i>Doc. Braşov</i> , p. 19—20 (text slav şi trad.).	<1433 1434; 1444—1446> decembrie 19.
69	<1435—1443> decembrie 19.	Nicolaescu, <i>Doc. slav.-rom.</i> , p. 91—92 (text slav şi trad.).	Idem.
70	Circa 1435, decembrie 19.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 694—695 (text slav şi trad.).	Idem.
71	Circa 1436—1441.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 86—87 (rez.).	<1436 după martie 8—1441 decembrie 31>.
72	<1436—1442>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 121 (rez.).	Idem
73	143<6> (694<4>)...15.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 121—122 (trad.).	143<6> (694<4>) <iunie—iulie> 15.
74	1436 (6944) iunie 24.	Codrescu, <i>Uricariul</i> , XIV, p. 59—60 (trad.).	1436 (6944) iulie 24.
75	Idem.	Xenopol, <i>Documente</i> , p. 501—503 (text slav şi trad.).	Idem.
76	Idem.	Ghibănescu, <i>Ispisoace</i> , I, 1, p. 9—13 (text slav şi trad.).	Idem.
77	<1436—1441> iulie 20.	<i>Молдавия</i> , I, p. 5—7 (text slav şi trad.).	144<0>—144<1> (694...) iulie 20.
78	<1436> august 20.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 475—477 (text slav şi trad.).	<1438> august 24.
79	<1436> august 24.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 133—134 (trad.).	Idem.
80	1437 (6945) iulie 6.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 523 (rez.).	<1438 după iulie 6—1442 august după 1>.
81	1438 (6946) iunie 6.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 21 (rez.).	Idem.

0	1	2	3
82	Către 1440.	Ghibănescu, <i>Surete</i> , XVIII, p. 49 (extras slav și trad.).	<1438> august 24.
83	1442 (6950).	Ghibănescu, <i>Surete</i> , XVIII, p. 10–12 (trad.).	1400 (6908) septembrie 11.
84	1442 (6950) aprilie 8	Hașdcu, <i>Arch. ist.</i> , I, 1, p. 101–102 (text slav și trad.).	1449 (6957) aprilie 8
85	<1442–1443> iunie.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 182–183 (copie după trad.).	<1443> iunie.
86	1442 (6950) august 10.	Ghibănescu, <i>Ispisoace</i> , I, 1, p. 13–16 (text slav și trad.).	1442 (6950) august 1.
87	1442 (6950) august 10 (în regest) și 30 (în text).	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 183–184 (trad.).	Idcm.
88	1442 (6950) august 30.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, 100–102 (text slav și trad.).	Idem.
89	1442 (6950) septembrie 8.	Ghibănescu, <i>Surete</i> , XVIII, p. 51 (copie după trad.).	14<4>0 (69<4>8) <septcmbric–octombrie> 8.
90	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 105 (copie după trad.).	Idem.
91	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 184 (copie după trad.).	Idem.
92	1442 (6950) septembrie 11.	Ghibănescu, <i>Urice slavone</i> , p. 173–175, și <i>Surete</i> , XVIII, p. 10–12 (trad., cu data corectată greșit, din 6908 <1400>).	1400 (6908) septembrie 11.
93	1443–1447 martie 5.	Nicolaescu, <i>Doc. slav-rom.</i> , p. 94–95 (text slav și trad.).	<1434–1435; 1444–1447> martie 5
94	1443 (6951) mai 14.	Kałuźniacki, <i>Doc. Hurmuzaki</i> , I, 2, p. 882–884 (text slav și trad. lat.).	1443 (6951) mai 4.
95	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> II, p. 131–134 (text slav și trad.).	Idem.
96	Idcm.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 189–190 (trad.).	Idem.
97	1445 (6953).	Ghibănescu, <i>Surete</i> , XXIII, p. 92–93 (copie).	1435 (6943) mai 12.
98	1445 (6953) aprilie 17.	Wickenhauser, <i>Homor</i> , p. 204–205 (trad. germ.).	1475 (6983) aprilie 17.
99	1445 (6953) septembrie 23.	Costăchescu, <i>Doc.</i> II p. 235 (rez.).	1445 (6953) septembrie 27, rezumatul fiind considerat identic cu actul purtând această dată.
100	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. p. 212 (rez.).	Idem.
101	1448 (6956).	Wickenhauser, <i>Moldowiza</i> , p. 63 (trad. germ.).	1448 (6956) <după februarie 23–octombrie>.

102	Idem.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 374 (trad.).	Idem.
103	Idem	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 227 (trad.).	Idem.
104	1451 (6959) iunie 6.	Crețulescu, <i>Doc. Neamț</i> (b), p. 336 (trad.).	1446 (6954) iunie 6.

LISTA DOCUMENTELOR ANULATE

Nr. crt.	Data	EDIȚIA	Motivul
1	1397 (6905) mai 9.	Crețulescu, <i>Ist. cet. Neamț</i> , p. 28 (trad.), și <i>Doc. Neamț</i> (b), p. 233—235 (text slav).	Identic cu doc. din 1482 (6990) mai 9.
2	14<12> (69<20>) mai 8.	<i>Catalog</i> , p. 14, nr. 15 (rez.).	Identic cu doc. orig. din 1442 (6950) martie 8.
	1432 (6940) martie 6.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , I, p. 340 (rez.).	Idem.
	1432 (6940) martie 8.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 99 (rez.).	Idem.
3	1445 (6953) septembrie 23.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 235 (rez.).	Identic cu doc. orig. din 1445 (6953) septembrie 27.
	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 212 (rez.).	Idem.
4	1447 (6955) septembrie 15.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 229 (rez.).	Identic cu doc. fals avînd aceeași dată.
	Idem.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 224 (rez.).	Idem.

LISTA DOCUMENTELOR ELIMINATE DIN VOLUM*

Nr. crt.	Data	EDIȚII ANTERIOARE	Datarea propusă
1	1399 (6907) martie 12.	Costăchescu, <i>Regeste</i> , p. 198—199, și <i>Doc.</i> , I, p. 20 (rez.); <i>D.I.R.</i> , A, I, p. 4, nr. 5 (rez., după Costăchescu).	<1458—1461> martie 12.
2	1399 (6907) martie 15.	Costăchescu, <i>Doc. mold, Ștefan</i> , p. 136—137 (copie, datată: 1489? martie 15); <i>D.I.R.</i> , A, I, <i>Doc. îndoielnice</i> p. 411—412, nr. 2 (copie).	14<8>9 (69<9>7) martie 15, ca doc. autentic.
3	1409 (6917) februarie 24.	Wickenhauser, <i>Moldowiza</i> , p. 55 (trad. germ.); Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 285 (trad. rom., după Wickenhauser, datată: <1443—1447> februarie 24).	<1460—1461> februarie 24.

* Nu au fost incluse în această listă decît documentele atribuite de editorii anteriori perioadei 1384 — 1448.

4	1430 (6938) martie 23.	<i>D.I.R.</i> , A, I, <i>Doc. Indoielnice</i> , 14<7>0 (69<7>8) martie 23, p. 412–413, nr. 3 (trad.).	ca doc. fals.
5	1451 (6959) aprilie 19.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 286 (menț., datată: circa 1447 aprilie 19).	14<8>1 (69<8>9) aprilie 19.
6	1451 (6959) octombrie 24.	Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 286 (menț., datată: <1442–1446> octombrie 24).	14<8>1 (69<8>9) octombrie 24.
7	1452 (6960) aprilie 25.	Erbiceanu, <i>Ist. Mitropoliei</i> , p. 23. (menț.); Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 287 (menț., după Erbiceanu, datată: <1443–1447> aprilie 25).	<1458–1461> aprilie 25.

LISTA DOCUMENTELOR ELIMINATE DIN COLECȚIE

Nr. crt.	Data	EDIȚII ANTERIOARE	Motivul
1	<1432–1442>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 96, nr. 109 (trad. după I. Bogdan, <i>Indatoririle</i> , p. 627–628 (text slav) și p. 616–617 (trad. cu data: 1433–1443); Holban, <i>Acte politice</i> , p. 260–261 (text slav și trad., fără dată).	Doc. extern.
2	<1436–1442>.	<i>D.I.R.</i> , A, I, p. 121, nr. 148 (rez., după Costăchescu); Rosetti, <i>Pământul</i> , p. 182, nota (rez, dintr-un perilipsis.); Costăchescu, <i>Doc.</i> , II, p. 114 (rez.).	Menț. incompletă după doc. din 1529 (7037) martie 22 (v. <i>D.I.R.</i> , A, XVI, vol. I, p. 312–313, nr. 278), pe care însă editorii l-au folosit prin intermediul unui perilipsis; pentru datarea corectă a acestei menț., v. totuși, Șimanschi, <i>Precizări</i> , p. 62.

LISTA DE CUVINTE SLAVE DIN TRADUCERILE ȘI REZUMATELE ROMÂNEȘTI

biv vel	=	fost mare.
gospod	=	domnesc (domnească).
i	=	și.
i proci	=	și ceilalți.
list	=	filă.
nerușuit	=	nestricat.
ot	=	de la.
pis	=	a scris.
pojovăit	=	a trăit.
tij	=	de asemenea.
vel	=	mare.
zet	=	giner.

LISTA DE CUVINTE SLAVE SCRISE PRESCURTAT*

$$\begin{array}{l}
\widetilde{\Delta} = \Delta \Pi (\rho \Gamma \Delta \Gamma \Delta). \\
\widetilde{\Delta \mathcal{B} \Gamma \Upsilon} = \Delta \mathcal{B} \Gamma \Upsilon \varepsilon \Gamma (\Delta). \\
\widetilde{\Delta \Pi \Lambda \mathcal{A}} = \Delta \Pi (\circ) \varepsilon \Gamma (\circ) \Lambda \mathcal{A}. \\
\widetilde{\Delta \Pi \rho \Gamma} = \Delta \Pi \rho \Gamma \Delta (\Gamma \Delta). \\
\widetilde{\Delta \Upsilon}, \Delta \Upsilon = \Delta \Upsilon \Gamma (\Upsilon \varepsilon \Gamma \Delta). \\
\Delta \Upsilon \Gamma (\Upsilon) \varepsilon \Gamma (\Delta). \\
\widetilde{\mathcal{B} \Gamma \circ \Pi \circ \Upsilon} = \mathcal{B} (\circ) \Gamma \circ \Pi \circ \varepsilon (\varepsilon) \Upsilon \Delta. \\
\widetilde{\mathcal{B} \Gamma \circ \Pi \circ \mathcal{N} \Upsilon} = \mathcal{B} (\circ) \Gamma \circ \Pi \circ \mathcal{N} \Upsilon \mathcal{A}. \\
\mathcal{B} \varepsilon \mathcal{B} \widetilde{\mathcal{B} \mathcal{N} \Delta \Gamma \circ} = \mathcal{B} \varepsilon \mathcal{B} \mathcal{B} (\circ) \mathcal{N} \Delta \Gamma \circ. \\
\widetilde{\mathcal{B} \mathcal{N} \mathcal{N}} = \mathcal{B} (\circ) \mathcal{N} \mathcal{N}. \\
\mathcal{B} \widetilde{\mathcal{N} \Gamma \varepsilon \Pi} = \mathcal{B} \circ \mathcal{N} \Gamma \varepsilon \Pi.
\end{array}$$

* Nu s-au înscris în această listă decât formele de bază ale cuvintelor prescurtate sau, în lipsa lor, formele cele mai apropiate care apar în volum.

$$\widetilde{\Gamma} \\ \text{в} \Lambda \widetilde{\Gamma} = \text{в} \widetilde{\Lambda} \cdot \Lambda \widetilde{\Gamma} \Gamma(\text{о}).$$

$$\widetilde{\text{К}} \\ \text{в} \Gamma \text{о} = \text{в} \cdot \text{о}(\rho \text{нн}) \text{К}(\widetilde{\Lambda}).$$

$$\widetilde{\text{К}} \\ \text{в} \text{че} = \text{в}(\widetilde{\Lambda}) \text{ ч}(\text{е} \cdot \text{в} \epsilon \text{рнн}) \text{К}(\widetilde{\Lambda}).$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \text{в} \widetilde{\Lambda} \text{Энн} \Gamma \text{в} = \text{в} \widetilde{\Lambda} \text{Эн} \epsilon(\epsilon) \text{н} \Gamma \text{в}.$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \Gamma \text{д}, \Gamma \text{д} = \Gamma(\text{ос} \rho \text{о} \Lambda) \text{д}, \\ \Gamma(\text{о}) \epsilon(\rho \text{о} \Lambda) \text{д}.$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \\ \widetilde{\text{С}} \end{array} \quad \begin{array}{c} \Lambda \\ \text{С} \end{array} \\ \widetilde{\Gamma} \text{д} \Lambda, \Gamma \text{в} \text{о}, \Gamma \text{в} \text{о}, \Gamma \text{в} \text{о} = \Gamma(\text{ос} \rho \text{о} \Lambda \text{с} \Gamma) \text{в} \text{д}, \\ \Gamma(\text{ос} \rho \text{о}) \Lambda(\text{с} \Gamma) \text{в} \text{о}, \\ \Gamma(\text{ос} \rho \text{о} \Lambda \text{с} \Gamma \text{в} \text{о}), \\ \Gamma(\text{ос} \rho \text{о}) \Lambda \text{с} \cdot \text{в} \text{о}.$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \Gamma \text{д} \rho \widetilde{\Lambda} = \Gamma(\text{о}) \epsilon(\rho \text{о}) \Lambda(\text{д}) \rho \widetilde{\Lambda}.$$

$$\widetilde{\text{Н}} \\ \Gamma \epsilon = \Gamma \epsilon \text{н}(\text{д} \rho \Gamma \text{д}).$$

$$\text{А} \\ \Gamma \text{жн} = \Gamma(\text{ос} \rho \text{о}) \text{ж} \Lambda \text{н}.$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \\ \widetilde{\text{С}} \end{array} \quad \begin{array}{c} \Lambda \\ \text{С} \end{array} \\ \widetilde{\Gamma} \text{н} \widetilde{\Lambda}, \Gamma \text{н} \widetilde{\Lambda}, \Gamma \text{н} \Lambda \Gamma \text{н} \widetilde{\Lambda} = \Gamma(\text{ос} \rho \text{о} \Lambda \text{н} \widetilde{\Lambda}), \\ \Gamma \text{ос} \rho \text{о} \Lambda(\text{н} \widetilde{\Lambda}), \\ \Gamma \text{о} \epsilon(\rho \text{о} \Lambda \text{н}) \text{д}, \\ \Gamma(\text{о} \epsilon(\rho \text{о}) \Lambda(\text{н}) \text{н} \widetilde{\Lambda}).$$

$$\text{А} \\ \Gamma \text{ос} \rho \text{р} \widetilde{\Lambda} = \Gamma \text{ос} \rho \text{о} \Lambda(\text{д}) \rho \widetilde{\Lambda}.$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \\ \widetilde{\text{С}} \end{array} \quad \begin{array}{c} \Lambda \\ \text{С} \end{array} \\ \Gamma \rho \text{р} \widetilde{\Lambda}, \Gamma \rho \text{р} \Lambda \rho \text{р} \widetilde{\Lambda} = \Gamma(\text{ос}) \rho(\text{о}) \Lambda(\text{д}) \rho \widetilde{\Lambda}, \\ \Gamma(\text{о} \epsilon \rho \text{о} \Lambda \text{д}) \rho \widetilde{\Lambda}, \\ \Gamma(\text{о}) \epsilon \rho(\text{о}) \Lambda(\text{д}) \rho \widetilde{\Lambda}.$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \\ \text{С} \end{array} \quad \begin{array}{c} \widetilde{\text{С}} \end{array} \\ \Gamma \rho \text{в} \text{о}, \Gamma \rho \cdot \text{в} \text{д} = \Gamma(\text{о}) \epsilon \rho(\text{о}) \Lambda \text{с} \text{в} \Gamma \text{о}, \\ \Gamma \text{ос} \rho(\text{о} \Lambda) \text{с} \Gamma \text{в} \text{д}.$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \\ \text{С} \end{array} \\ \Gamma \rho \widetilde{\Lambda} = \Gamma \text{о} \epsilon(\rho \text{о}) \Lambda(\text{д}) \rho \widetilde{\Lambda}.$$

$$\Lambda \widetilde{\text{в}} \Lambda \text{д} = \Lambda(\text{д}) \text{в}(\text{н}) \Lambda \text{д}.$$

$$\widetilde{\text{К}} \\ \Lambda \epsilon = \Lambda \epsilon \text{К}(\epsilon \text{в} \rho \Gamma \text{д}).$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \Lambda \text{н} \epsilon = \Lambda(\text{б}) \text{н} \epsilon \text{с}(\text{б}).$$

$$\Lambda \widetilde{\text{н}} \text{б} = \Lambda(\text{б}) \text{н} \text{б}.$$

$$\Lambda \widetilde{\Lambda} \text{д} = \Lambda(\text{з}) \text{х} \text{д}.$$

$$\Lambda \widetilde{\text{ш}} \text{д} = \Lambda(\text{ш}) \text{ш} \text{д}.$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \epsilon = \epsilon \text{с} \Gamma(\widetilde{\Lambda}).$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\Gamma} \quad \widetilde{\text{С}} \quad \widetilde{\Gamma} \\ \epsilon \text{в} \Lambda \text{н}, \epsilon \text{в} \Lambda \text{н} \text{с} \Gamma \text{н} = \epsilon \text{в}(\Lambda \text{н}) \Gamma(\epsilon) \Lambda \text{н} \text{с} \Gamma(\text{н}), \\ \epsilon \text{в}(\Lambda \text{н}) \Gamma(\epsilon) \Lambda \text{н} \text{с} \Gamma \text{н}.$$

$$\widetilde{\text{Y}} = \widetilde{\text{Y}}(\text{с} \text{в} \text{с}) \text{в}.$$

$$\text{Кн} \Gamma \text{нн} = \text{Кн}(\widetilde{\text{б}}) \Gamma(\text{н}) \text{нн}.$$

$$\text{К} \rho \text{с} \Gamma \text{д} \text{ф} \text{о} \rho \widetilde{\Lambda} = \text{К} \rho(\widetilde{\Lambda}) \text{с} \Gamma \text{д} \text{ф} \text{о} \rho \widetilde{\Lambda}.$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\text{С}} \\ \text{К} \rho \Gamma \text{д}, \text{К} \rho \Gamma \widetilde{\text{б}} = \text{К} \rho(\widetilde{\Lambda} \text{с}) \Gamma \text{д}, \\ \text{К} \rho(\widetilde{\Lambda}) \text{с} \Gamma \widetilde{\text{б}}.$$

$$\widetilde{\Gamma} \\ \Lambda \text{о} \Theta \epsilon \Gamma \text{д} = \Lambda \text{о} \Gamma(\text{о}) \Theta \epsilon \cdot \text{д}.$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\rho} \quad \widetilde{\rho} \quad \text{Т} \\ \text{М}, \text{М} \text{д}, \text{М} \text{д} = \text{М}(\text{д}) \rho(\Gamma \text{д}), \\ \text{М} \text{д} \rho(\Gamma \text{д}), \\ \text{М} \text{д} \rho \Gamma(\text{д}).\end{array}$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \Lambda \text{д} \Gamma \text{ю} = \text{М}(\text{н}) \Lambda(\text{о}) \text{с} \Gamma \Gamma \text{ю}.$$

$$\widetilde{\text{Ч}} \\ \Lambda \text{н} \text{К} \widetilde{\Lambda} = \text{ч}(\text{Y}) \text{ч}(\epsilon) \text{н}(\text{н}) \text{К} \widetilde{\Lambda}.$$

$$\Lambda \Gamma \rho \Gamma \text{д} = \Lambda \text{М}(\text{д}) \rho \Gamma \text{д},$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \Gamma \widetilde{\text{н}} = \text{М}(\text{д}) \text{т} \text{н}. \\ \Lambda \Gamma \text{т} \epsilon \rho \widetilde{\Lambda}, \Lambda \Gamma \text{р} \epsilon, \text{М} \text{т} \text{т} \text{р} \text{б} = \Lambda(\text{д}) \Gamma \epsilon \rho \widetilde{\Lambda}, \\ \text{М}(\text{д}) \text{т}(\epsilon) \rho \epsilon, \\ \text{М}(\text{д}) \Gamma(\epsilon) \rho \text{б}.\end{array}$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\text{Ц}} \quad \widetilde{\text{С}} \quad \widetilde{\text{С}} \\ \Lambda \text{д}, \Lambda \text{ц} \text{д}, \Lambda \text{б} \text{ц} \text{д} = \text{М}(\widetilde{\text{б}} \text{с} \text{ц}) \text{ц} \text{д}, \\ \text{М}(\widetilde{\text{б}}) \text{с}(\text{ц}) \text{ц} \text{д}, \\ \text{М} \widetilde{\text{б}} \text{с}(\text{ц}) \text{ц} \text{д}.\end{array}$$

$$\begin{array}{c} \Lambda \\ \text{н} \epsilon \Lambda, \text{н} \epsilon \Lambda \widetilde{\text{б}} \text{х} \text{б} = \text{н} \epsilon \Lambda(\widetilde{\text{б}} \Lambda \text{в}), \\ \text{н} \epsilon \Lambda(\epsilon) \Lambda \widetilde{\text{б}} \text{х} \text{б}.\end{array}$$

$$\widetilde{\text{М}} \\ \text{нн} \widetilde{\text{б}} \text{шн} \epsilon = \text{н}(\text{н}) \text{н} \widetilde{\text{б}} \text{шн} \epsilon \text{М}(\widetilde{\Lambda}).$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\text{М}} \\ \text{н} \text{о} \widetilde{\epsilon}, \text{н} \text{о} \epsilon = \text{н} \text{о} \epsilon(\text{м} \text{в} \rho \Gamma \text{д}), \\ \text{н} \text{о} \epsilon \text{М}(\text{в} \rho \Gamma \text{д}). \\ \text{н} \widetilde{\text{ш}} \epsilon = \text{н}(\text{д}) \text{ш} \epsilon.\end{array}$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\text{К}} \quad \widetilde{\text{Х}} \\ \text{ш}, \text{ш} = \text{ш} \text{К}(\text{т} \text{о} \text{в} \rho \Gamma \text{д}). \\ \text{ш} \text{х}(\Gamma \text{о} \text{в} \rho \Gamma \text{д}).\end{array}$$

$$\widetilde{\text{М}} \\ \text{ш} \text{с} \widetilde{\text{ц}} \text{нн} \text{о} = \text{ш} \text{с}(\text{в} \text{ц}) \text{цнн} \text{о} \text{М}(\widetilde{\Lambda}).$$

$$\widetilde{\text{Т}} \\ \text{ш} \widetilde{\text{ц}} \text{д}, \text{ш} \text{ц} \text{б} = \text{ш}(\text{т} \text{б}) \text{ц} \text{д}, \\ \text{ш} \text{т}(\epsilon) \text{ц} \text{б}.$$

$$\begin{array}{c} \widetilde{\text{С}} \quad \widetilde{\text{С}} \\ \text{пн} \text{ пнн} \text{о} = \text{пн} \text{с}(\text{д}), \\ \text{пн} \text{с}(\text{д}) \text{нн} \text{о}.\end{array}$$

$$\text{А} \\ \text{пн} \epsilon = \text{п}(\text{о}) \text{н} \epsilon \Lambda(\widetilde{\text{б}} \Lambda \text{нн} \text{К} \widetilde{\Lambda}).$$

$$\widetilde{\text{С}} \\ \rho \text{о} = \rho \text{о} \text{с} \Gamma(\text{д}).$$

$$\text{А} \\ \rho \text{о} \text{б} \epsilon \text{н} \widetilde{\Lambda} = \rho \text{о} \Lambda(\text{о}) \text{в} \epsilon \text{н} \widetilde{\Lambda}.$$

FOTOCOPII

Pl. I = Doc. nr. 2.

Pl. II = Doc. nr. 9.

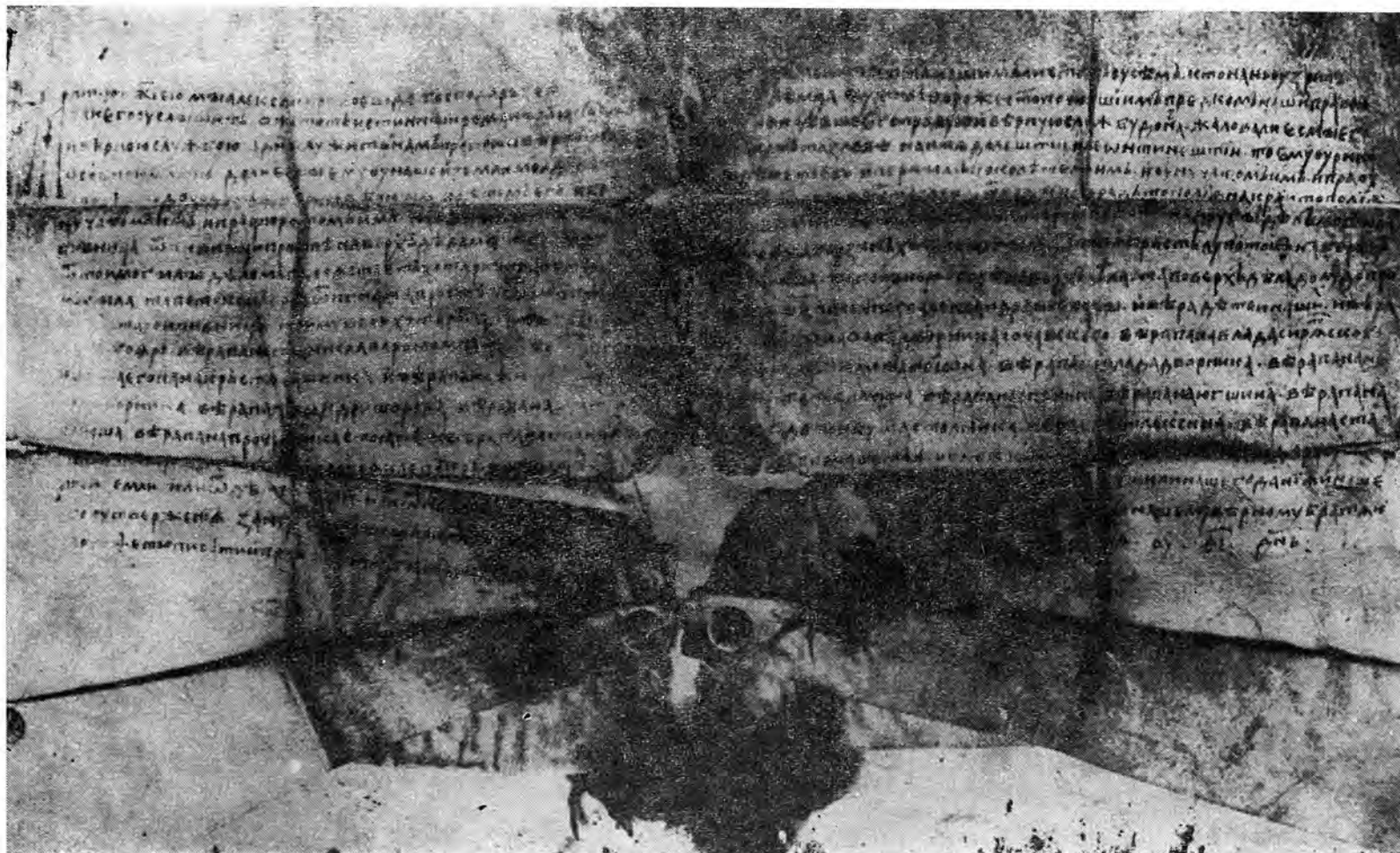
Pl. III = Doc. nr. 10.

НАГРОБЖЕЮМЫШ АЛЕКСАНДРОВСКОЕ БОГАТОСЛОДЪ АРЪЗЕМЛИ МОЛАВСКОН. ИСКРАТОМЪ МОМА
 ЖУПАНОМЪ БОГДАНОМЪ. ЗНАМОУННМЪ БНМЪ НАШНМЪ АНГОМЪ ОУСЪМЪ ДОБРЫМЪ ГЛА
 НОМЪ. ИТО НА СЕБЯ НОТЪ ОУХОНЪ ИЛИ ОУБАШНТЪ БГОУТОУН. ОЖЕТОПЪ ИСТИНЫН СЛОУ
 ГА И БОГАРНЪ НАШЪ ВЛОТЪНЪ. СЛОУЖИТЬ ПЕРЕЖЕСТОГОУНЪ ИШНМЪ ГОСПОДАРЕМЪ. ОЮНА
 ШЕМОУ ПРАВОЮНЪ БРНОБЕЛЪ БОГО. АДНЕСЛОУЖИТЬ НАМЪ БРНОБЕЛЪ БРНОМО СЛОУЖЕЮ. ТЖИ
 МЫ БЪДЪ КШЕЕГО ПРАКОУНЪ БРНОУО СЛОУЖЕЮ ДНА. ЖАЛОВАННЕСМЪ ЕГО СОКНОМЪ АННЮ.
 ДАЛНЕСМЪ МОУ ОДНО СЛОТЪ АННЮ. ДИШЪ ТРОУНГЫ. ТО СМОУ ОУРНИКЪ СВОУСЪМЪ ДАХОДОМЪ ОУ
 ВЪКЫВЪУНЫ. ТОМОУ ИДЪ ТЕМЪ БО. ИЛИ ЕДЪ ТАНЛИ ЕДЪ ВКА. ПОУНОУАТОМЪ БО. ИПРЖОУ
 ПОУАТОМЪ БО ИПРЖОРАТОМЪ БО. ИДЪ СОУЕЛНМЪ НЕ ПОРОУОУ ВЪКЫВЪУНЫ. АХОТАРЪ
 ТОМОУ СЛОУ. ШУНРЕША ПОПРЕКЫПРОСТЪ ПЛОЕМЪ НАКАХОУН. ЖАКАХОУЕМЪ ДЛОУДА ДЛИНЫ
 ШОЕМАЛОГО ИЖАЛИТО ВЪ. ШТОНДОЛИНЫПРОСТЪ НА СЕРЪТКОНДОЛИНЫ. ПОТОНДОЛИНЫДО
 ЛЖСАТЕРЕСЬ БЪ ДАХОТАРА ДАЛЕЦОВА. ШТОДЪ БОЛОМЪ МАКРАНА КДА ДАСОМОНСТРУНГЫКЪЖО
 РЖОНУА. ТАНАНРЕШЪ. ТО СМОУ БЕСЪХАТАРЪ. ДНАТОВЪ РАМОУШШЕ ПИСАНМАГО ШДННА
 АЛЕКСАНДРАВОЕКОДЫ. НЕБРАБРАТМОЕГО БОГДАНОБА. НЕБРАДРАГОШАСТАРОСТА. НЕБРА
 МИХАИЛА НЕВАНИЧА. НЕБРА ДАНИШКА. НЕБРА ОДАНЦЕВЪ. НЕБРА КАЛИЦА БРАУНУА.
 НЕБРА ПИЛАША ДВОРННИКА. НЕБРА РАКОМИ ПАНОВА. НЕБРА ВАНДРА. НЕБРА ШАНДРА ПЕРИ
 ЛАГА. НЕБРА ХОТЯКА ЦАЦИНЪСКОГО. НЕБРА ШАНДРА ХОТННЕСКОГО. НЕБРА ПАНЪО АНАСТО
 АНИКА. НЕБРА ГОРА СЦАЦИННИКА. НЕБРА БАДЪСТАРОГО. НЕБРА ОДНА ДВОРННИКА. НЕБРА
 РАБЫРЪХОРЛОПЕКОГО. НЕБРА БЪЛОГОЛНИКА. НЕБРА РАТОУА ДТРАОВИЧА. НЕБРА ЖЮРЖЪ
 БЕДХОЕСКОГО. НЕБРА ЦАЦА НОВА. НЕБРА МЕСРАБЕРА ДЪСКОГО. НЕБРА ПРОЧЕЛНИКОВА. НЕБРА
 РАКОСЪ ДЪРАТИЛОВИЧА. НЕБРА МАНЕВА. НЕБРА БЕРЪГОВИЦЕФИНА. НЕБРА ОУСЪБЕРАМО
 ДАВСКЫ. ИМАЛЬ ИБЕЛНИ. ДПОДШЕМАЖНОТЪ КОТОРЫНМЪ БОГОСТАГО ПЛАДОУ ЕМАНУА
 ИШЕ. БРАТИНМЪШ. ИЛИНШЕ БОДННИКА. ИЛИ БОУА ИТО. ТО СМОДАНЕ ПОРОУШИТЪ НАШЕ
 ГО ПРЪДАННМОУТВЕРЖЕНА. ДНОУЖЕ СМЪ МОУ ДАНЪ ПРАВОНЪ ДВОРННИКА СЛЪЖЕХ.
 НЕБРА ОЛШЕ ИТО ПЪВЕРЖЕНЕ. ДАЛНЕСМЪ АННЮ. ШЕВАНПРИВЕНТИ ПЕДЪТИНШЕ. ПИСАБРА
 ТАНЛОГО ДАТЪ.

[illegible]

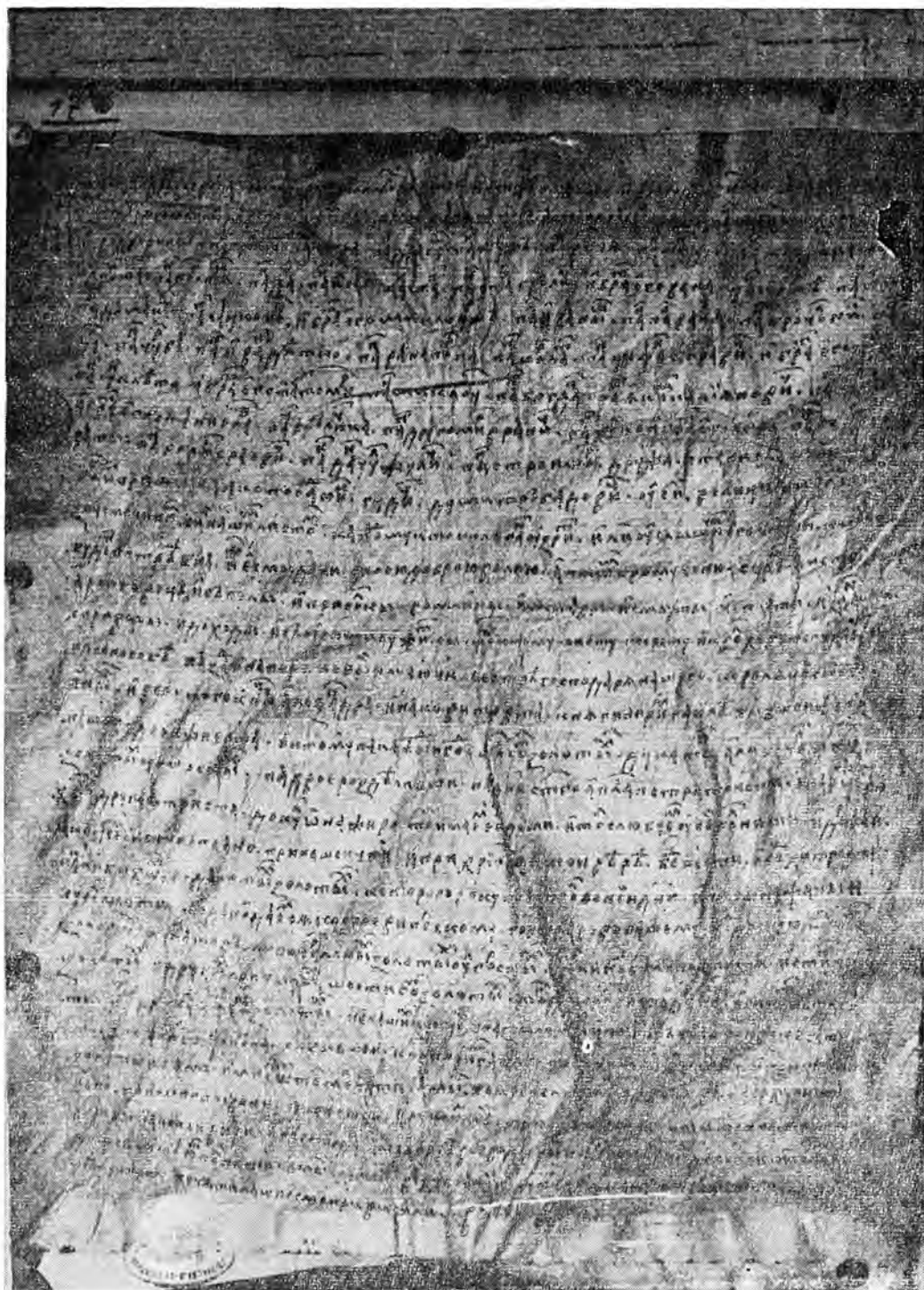
Pl. VIII = Doc. nr. 25.

Pl. IX = Doc. nr. 32.
www.dacoromanica.ro

[illegible]

Pl. XIV = Doc. nr. 42.

Pl. XV = Doc. nr. 48.

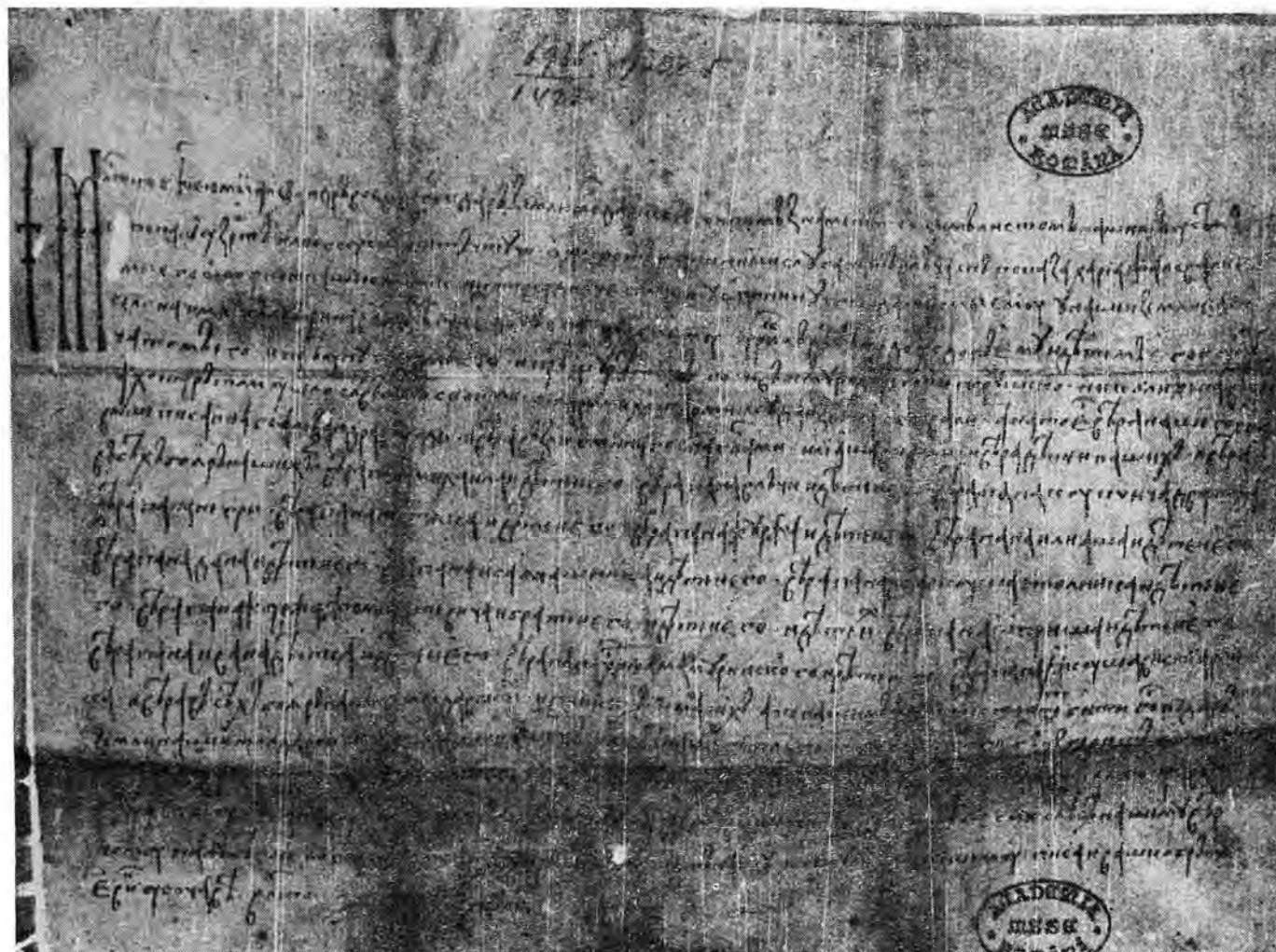
Pl. XVII = Doc. nr. 53.

Pl. XIX = Doc. nr. 59.

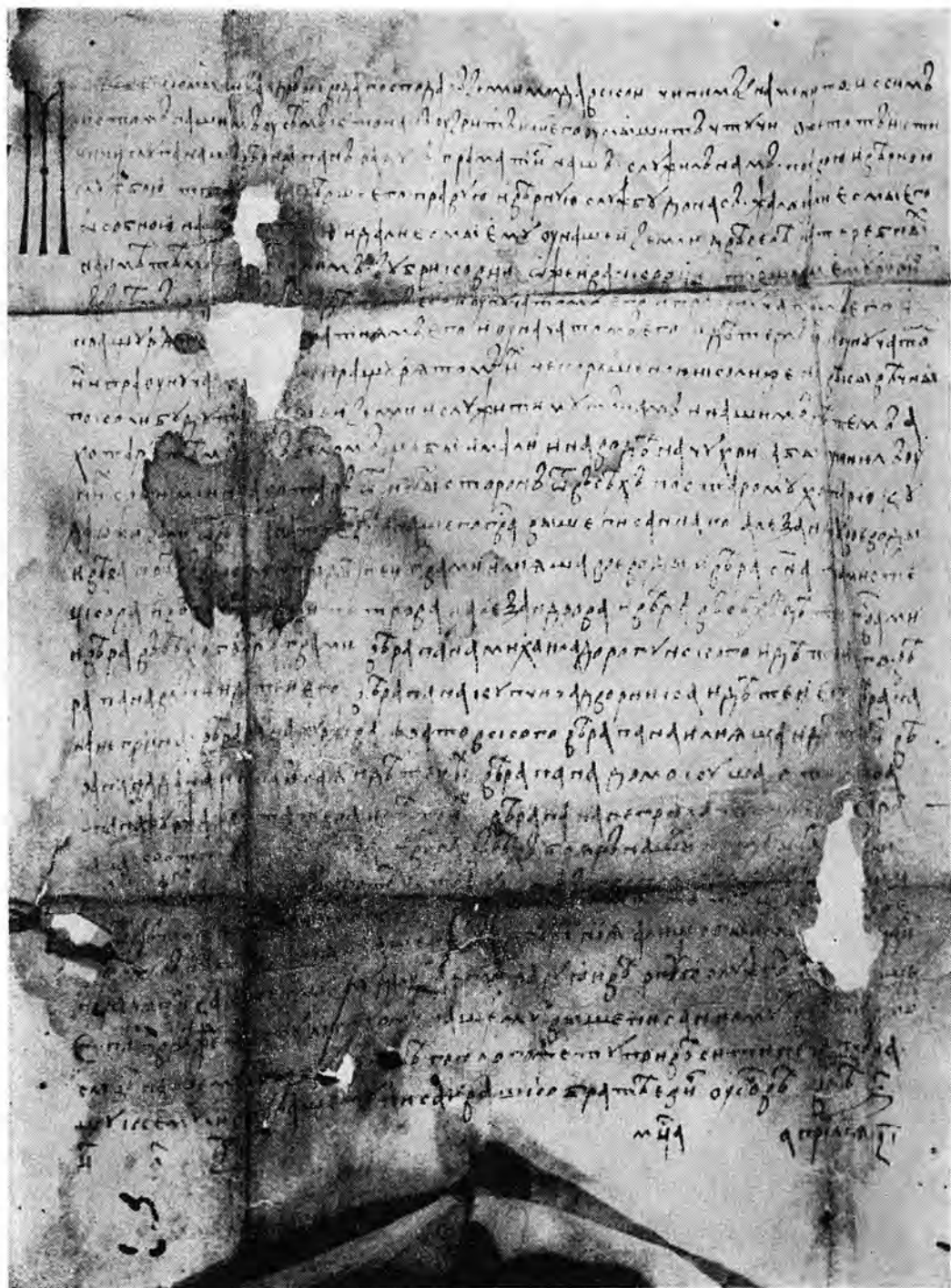

Pl. XX = Doc. nr. 63.

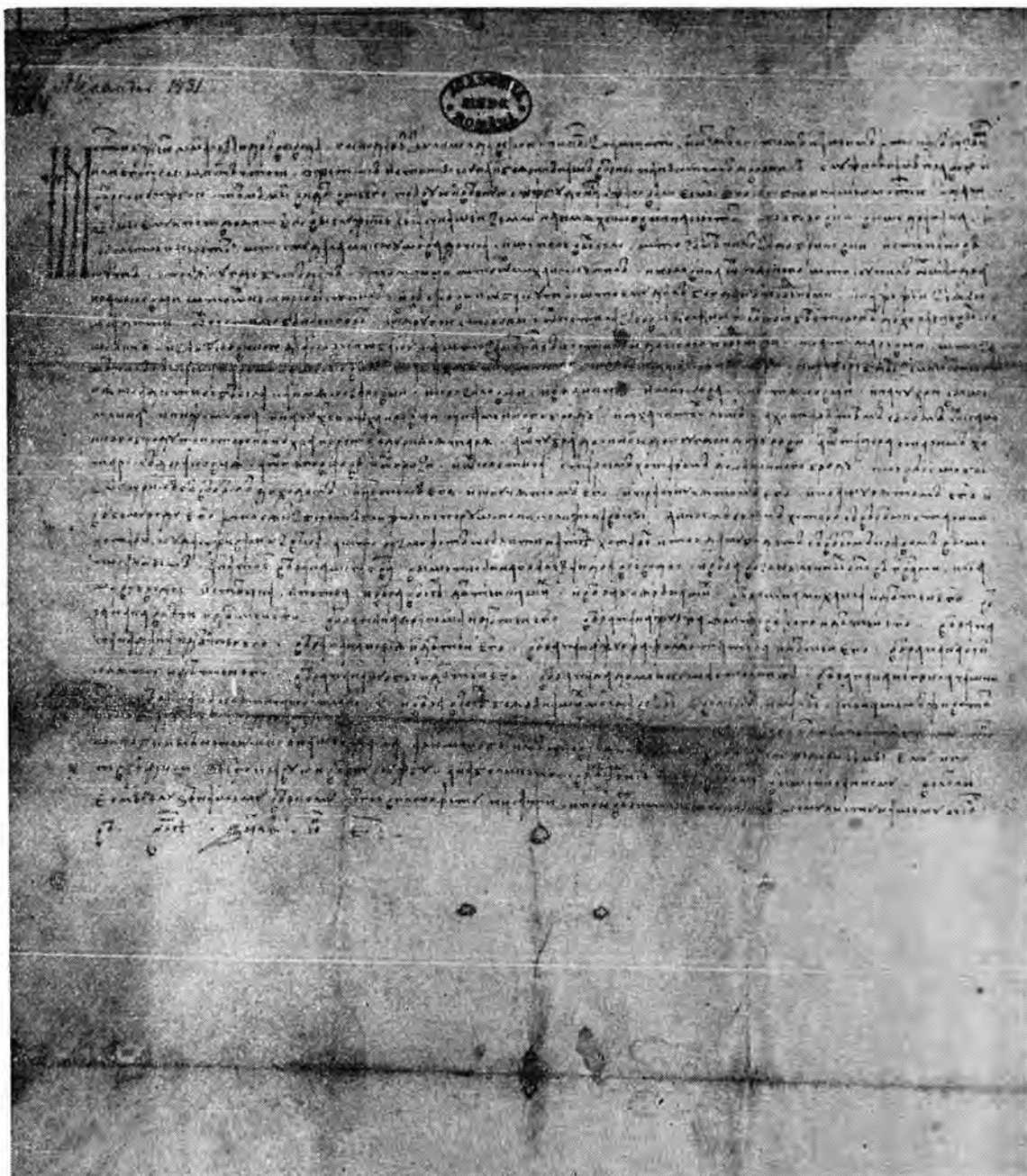
Pl. XXII = Doc. nr. 77.

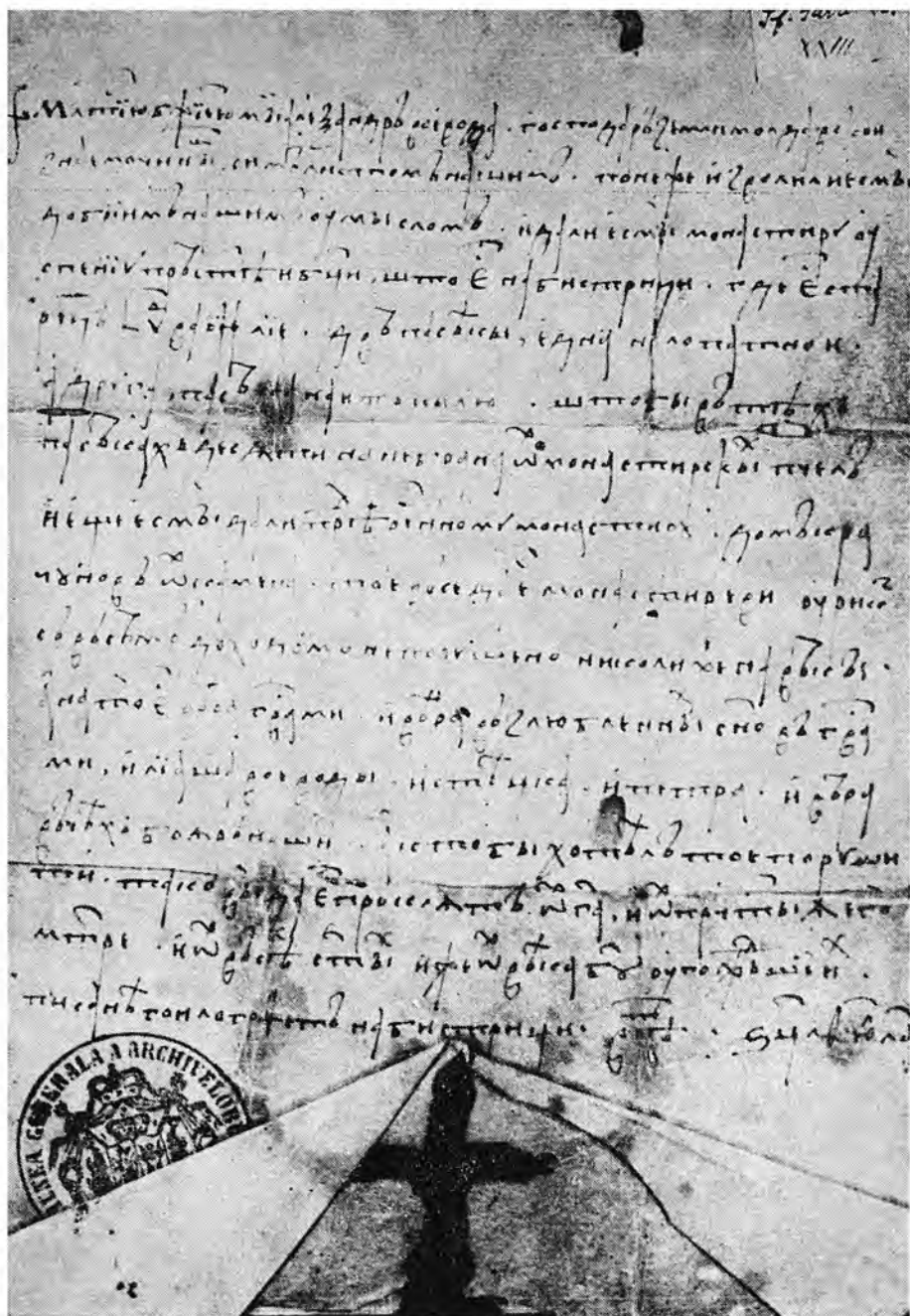
Pl. XXIV = Doc. nr. 86.

Pl. XXV = Doc. nr. 101.
www.dacoromanica.ro

Pl. XXVI = Doc. nr. 103.

PL. XXVII = Doc. nr. 104.

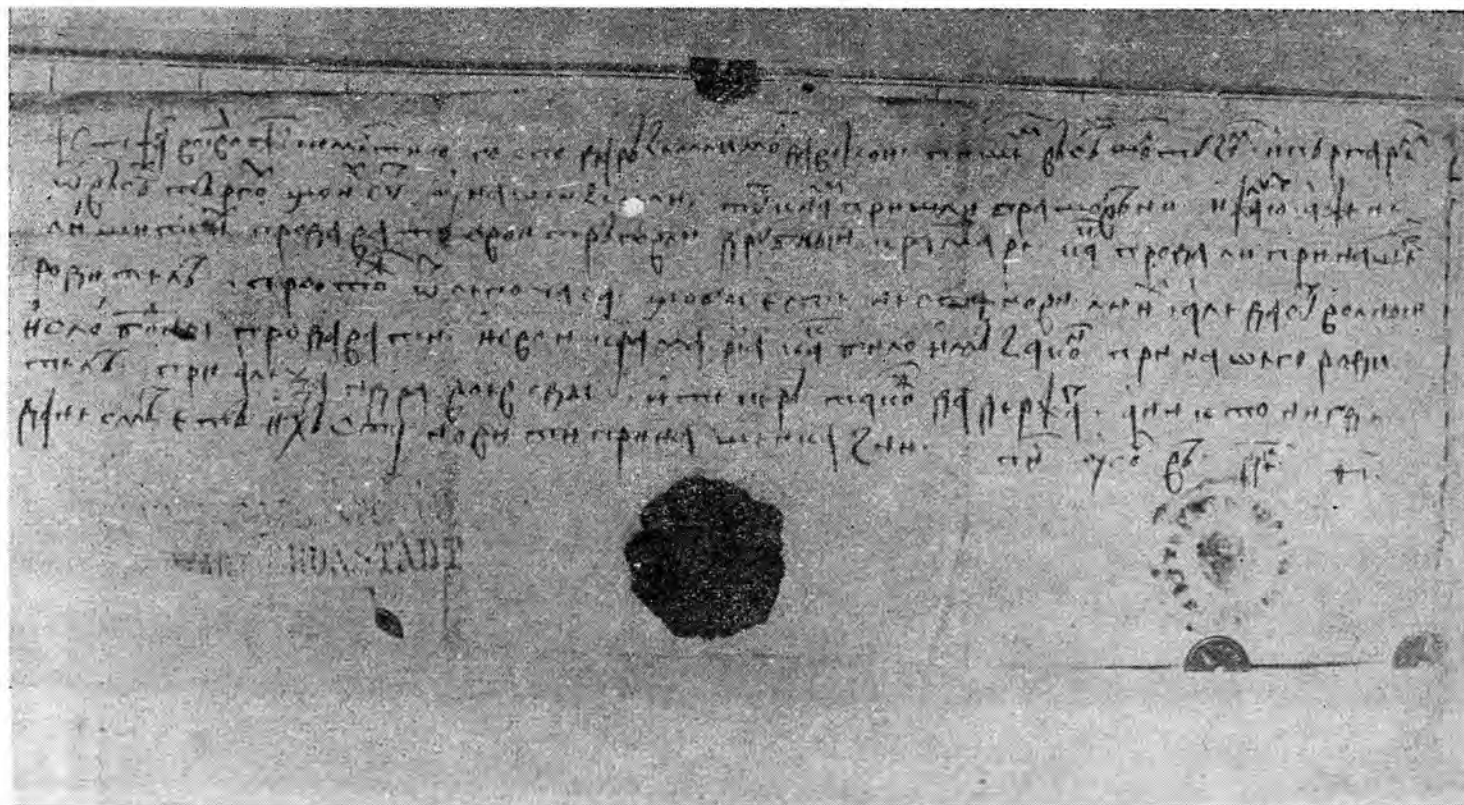
Pl. XXIX = Doc. nr. 108.

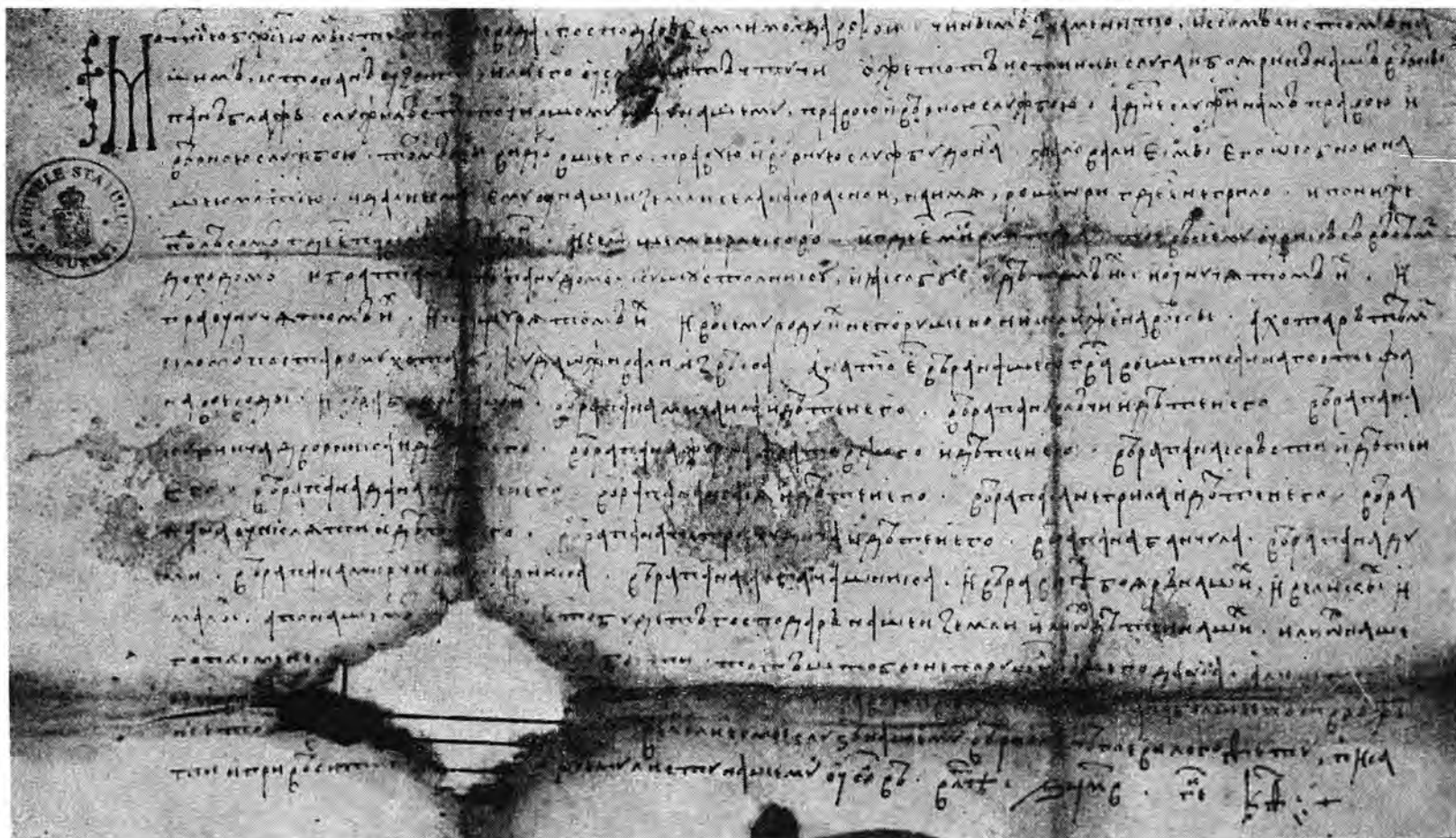
Pl. XXX = Doc. nr. 113.

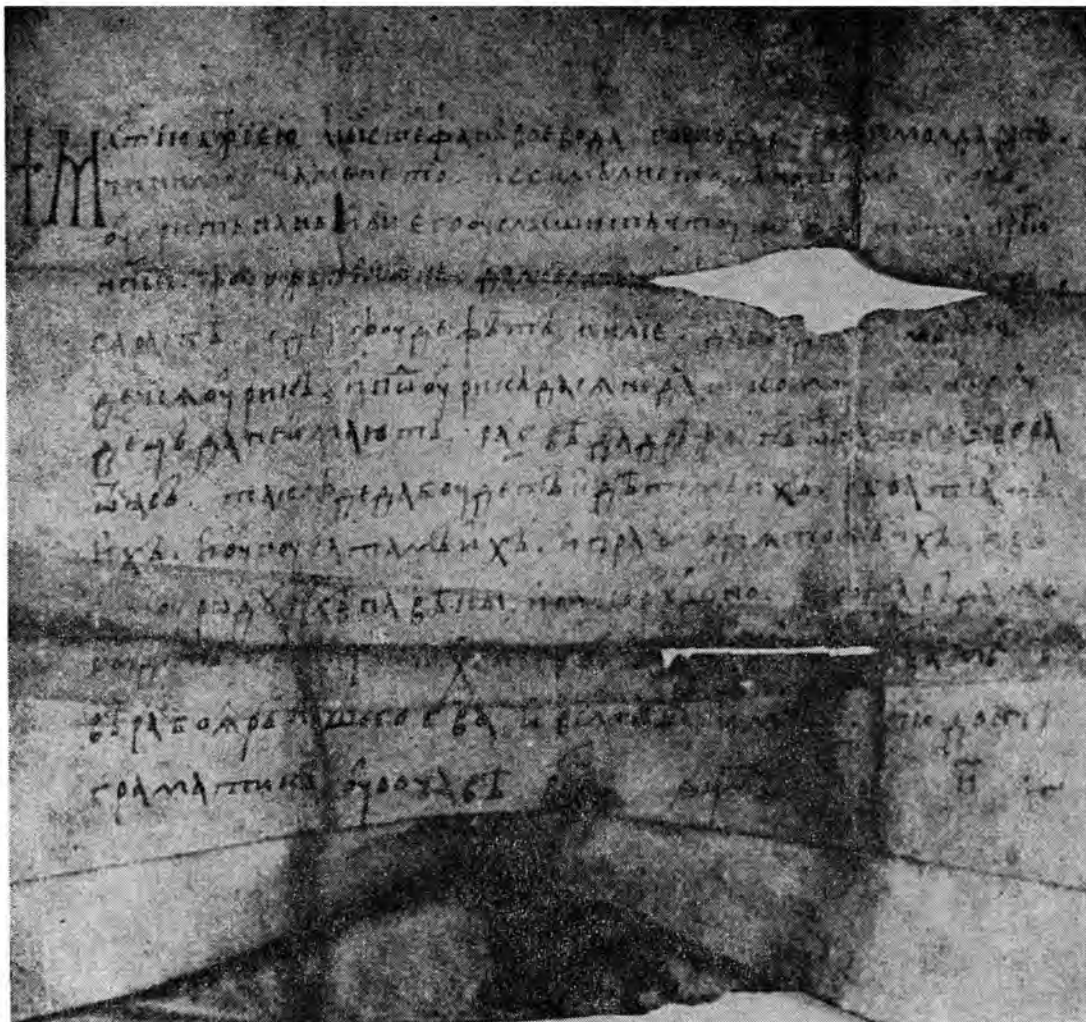

Pl. XXXII = Doc. nr. 118.

Pl. XXXIII = Doc. nr. 122.

Pl. XXXVII = Doc. nr. 134.

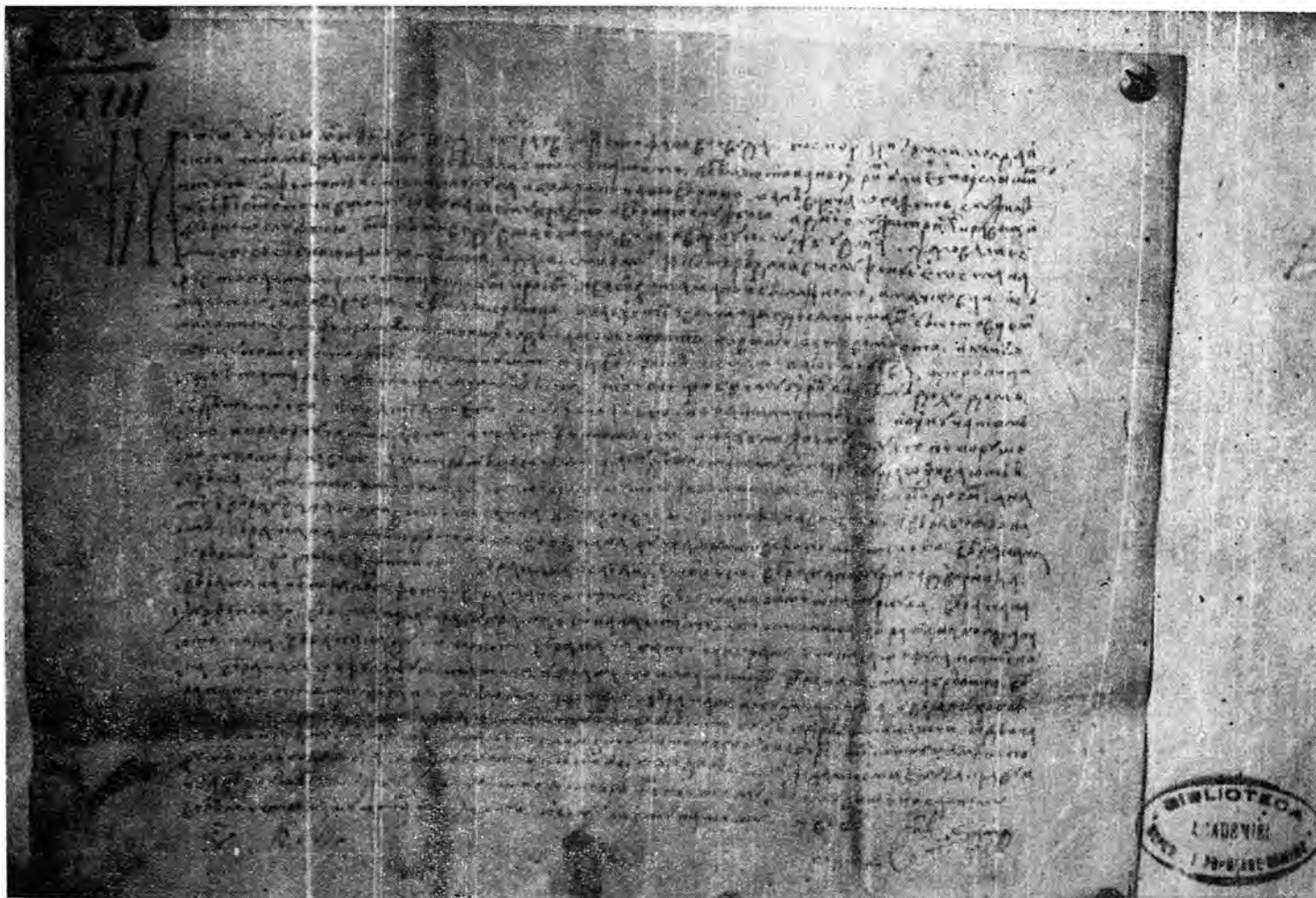

Pl. XXXVIII = Doc. nr. 141.

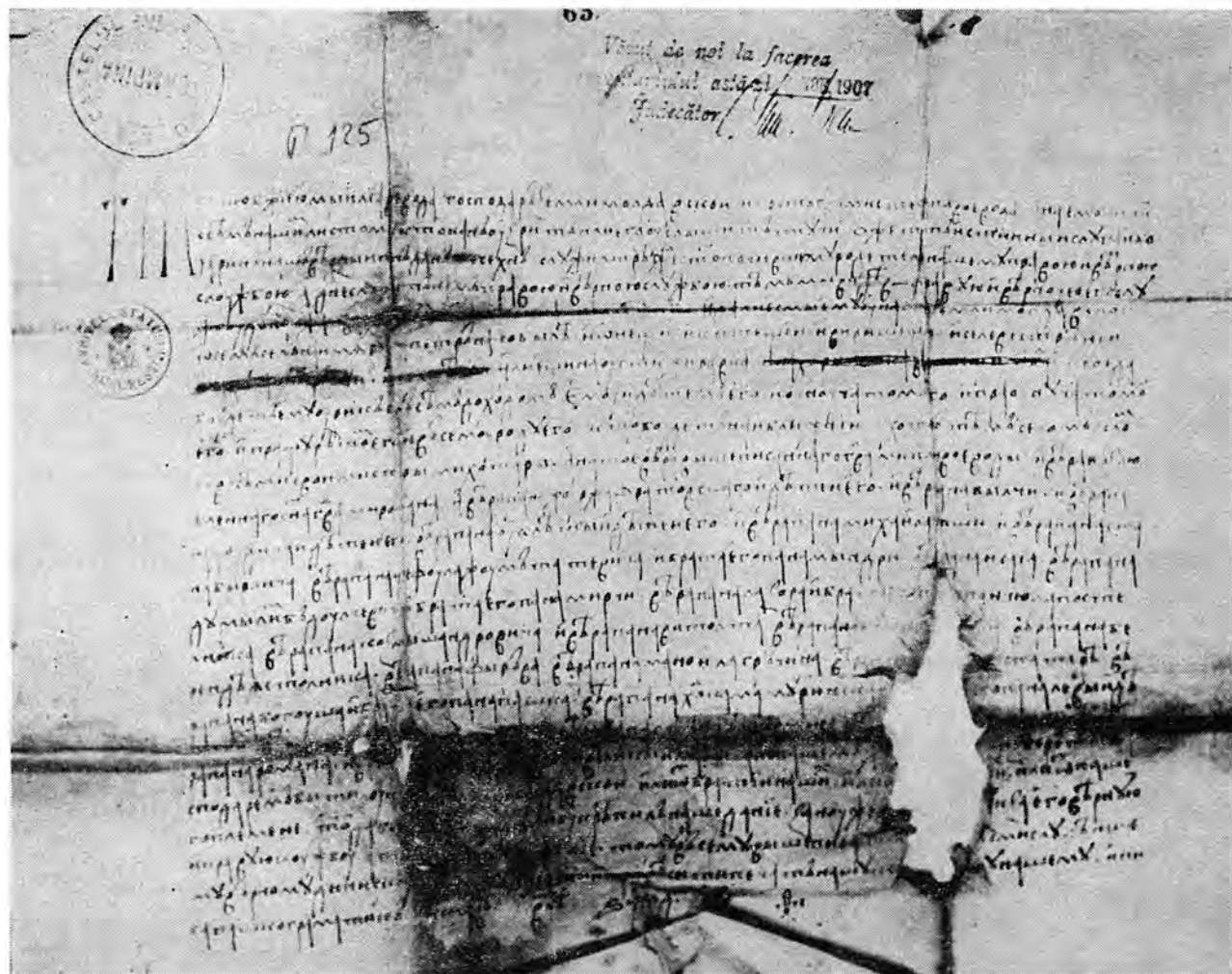
Pl. XL = Doc. nr. 154.

111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622

Pl. XLII = Doc. nr. 158.

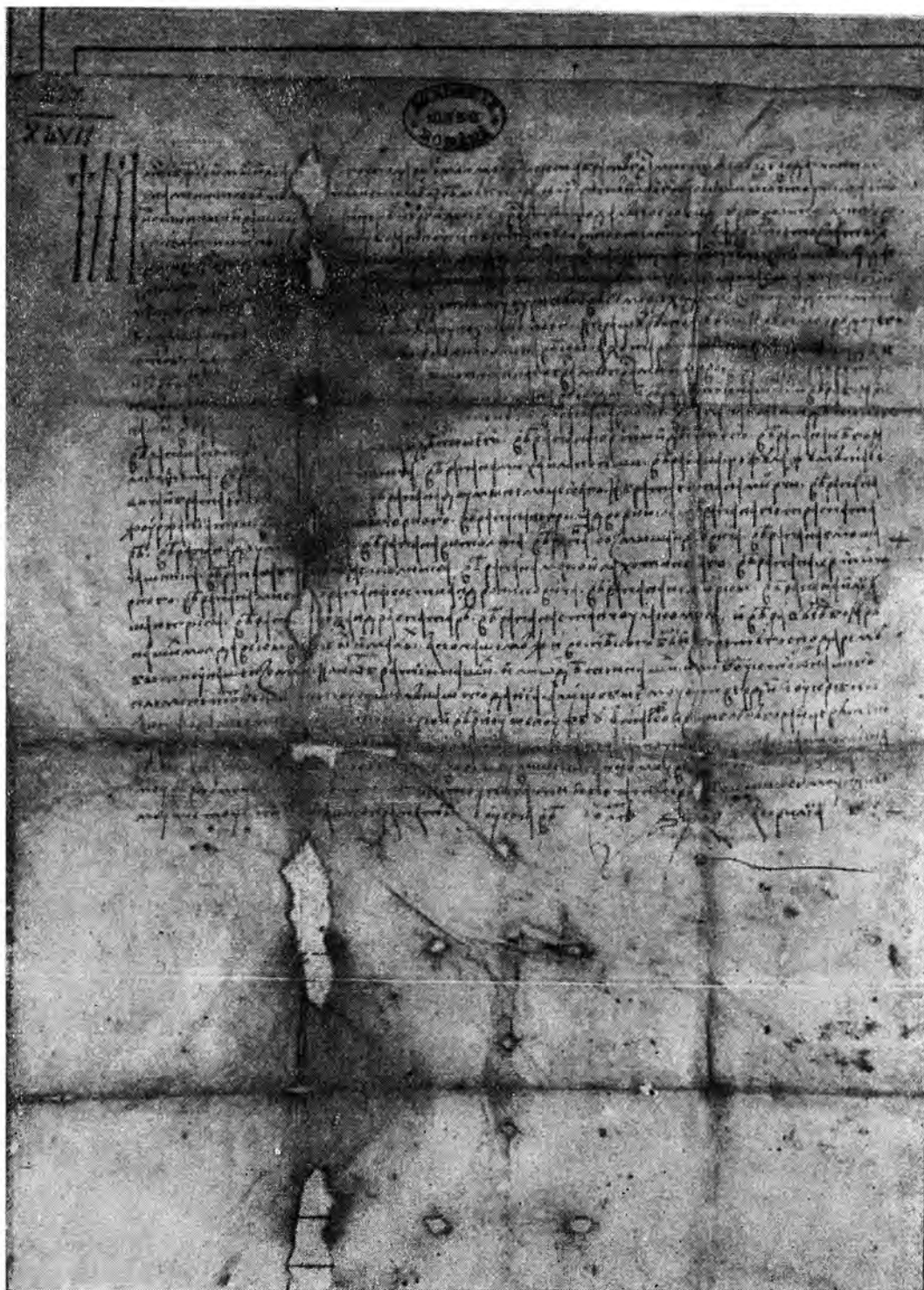

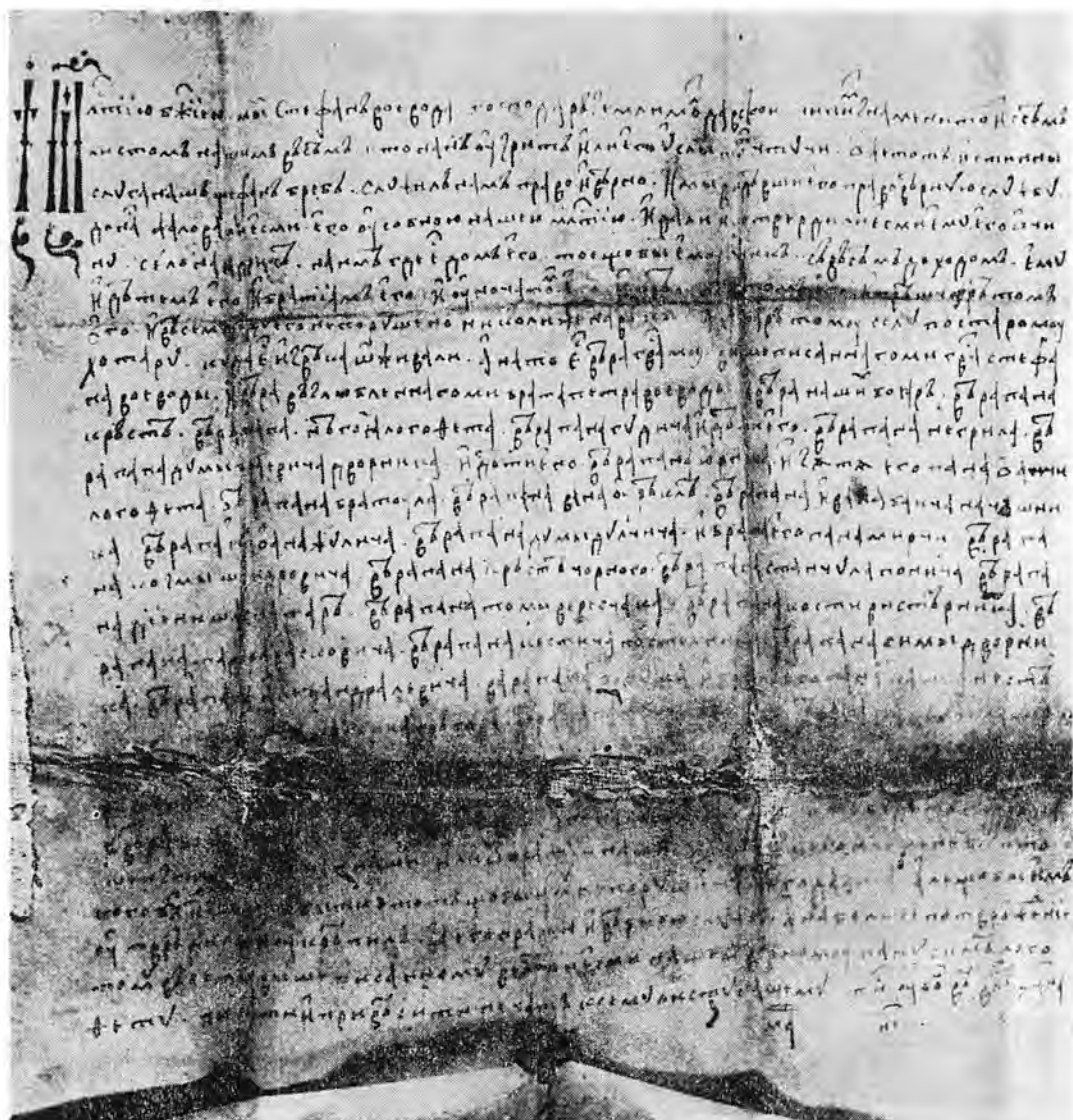
Pl. XLIV = Doc. nr. 163.

Pl. XLVI — Doc. nr. 175.

Pl. XLVIII = Doc. nr. 194.

Pl. LV = Doc. nr. 230.

Pl. LII = Doc. nr. 222.

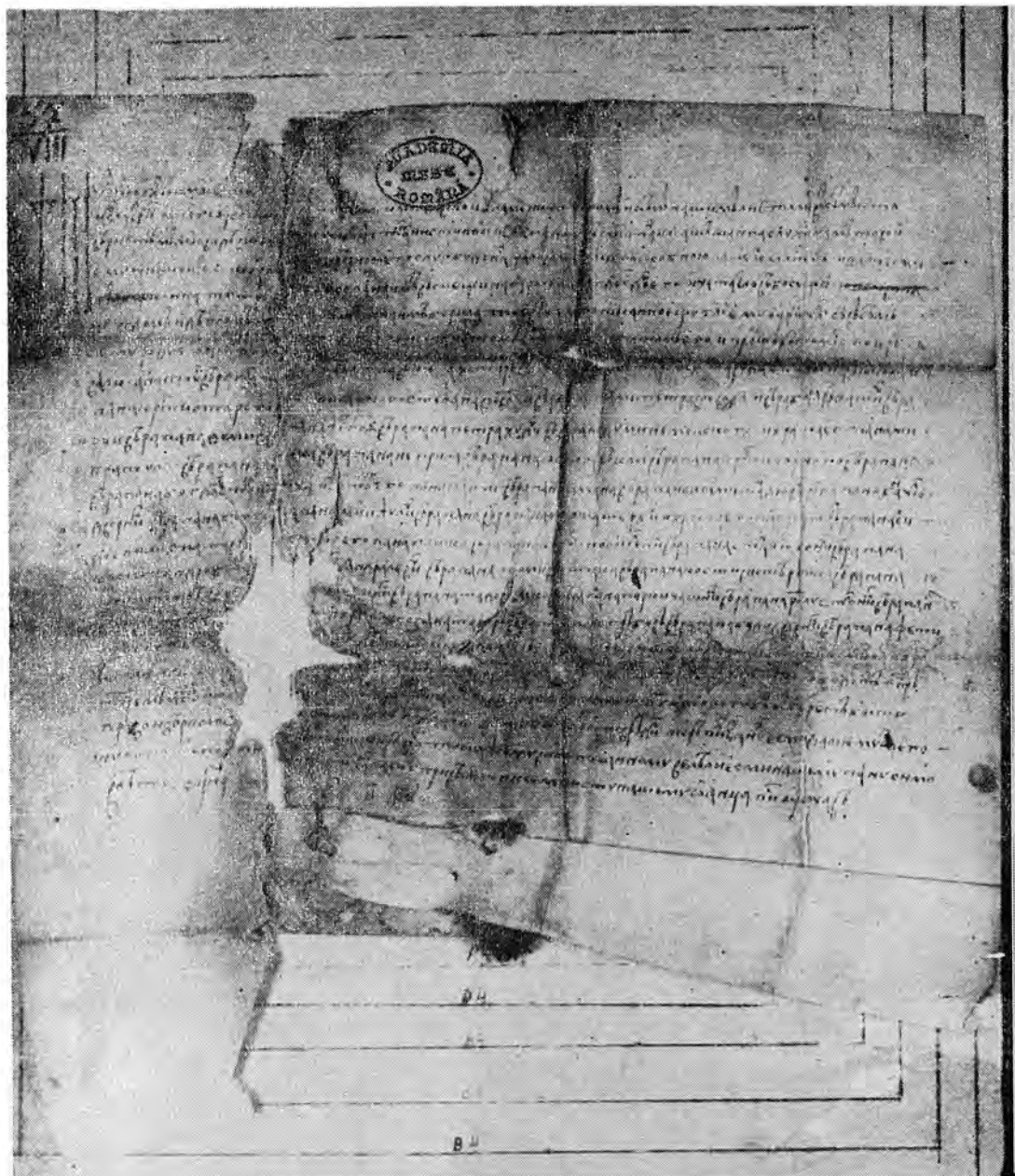
Pl. LIV = Doc. nr. 227.

Въспомогательная таблица для вычисления лунных фаз и времени восхода и заката Луны. Таблица содержит данные для различных дат и времени суток.

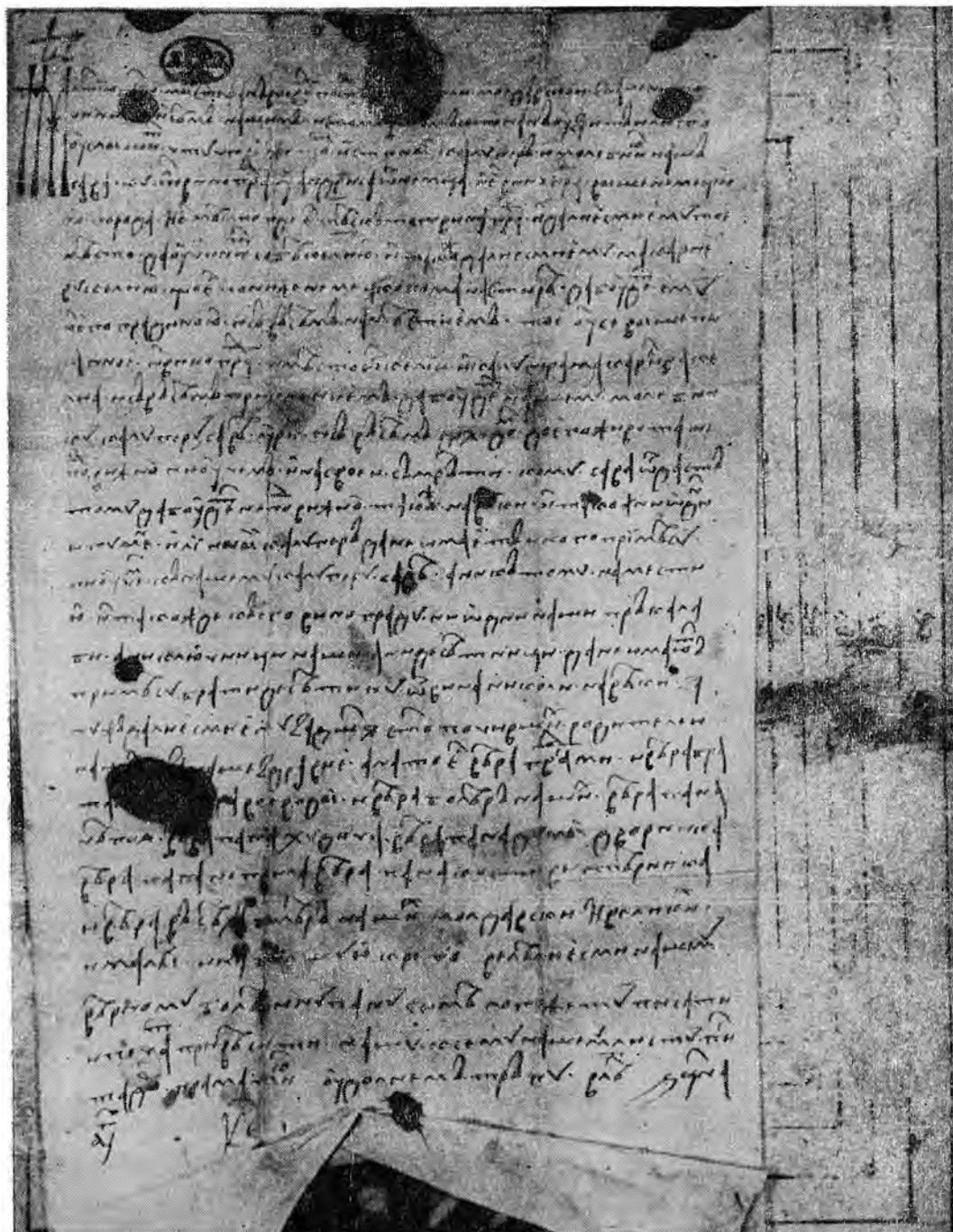
Дата	Время восхода	Время заката	Лунные фазы
1-е января	06:15	18:30	Новолуние
1-е февраля	07:00	19:15	Первая четверть
1-е марта	07:45	20:00	Полнолуние
1-е апреля	08:30	20:45	Третья четверть
1-е мая	09:15	21:30	Новолуние
1-е июня	10:00	22:15	Первая четверть
1-е июля	10:45	23:00	Полнолуние
1-е августа	11:30	23:45	Третья четверть
1-е сентября	12:15	00:30	Новолуние
1-е октября	13:00	01:15	Первая четверть
1-е ноября	13:45	02:00	Полнолуние
1-е декабря	14:30	02:45	Третья четверть

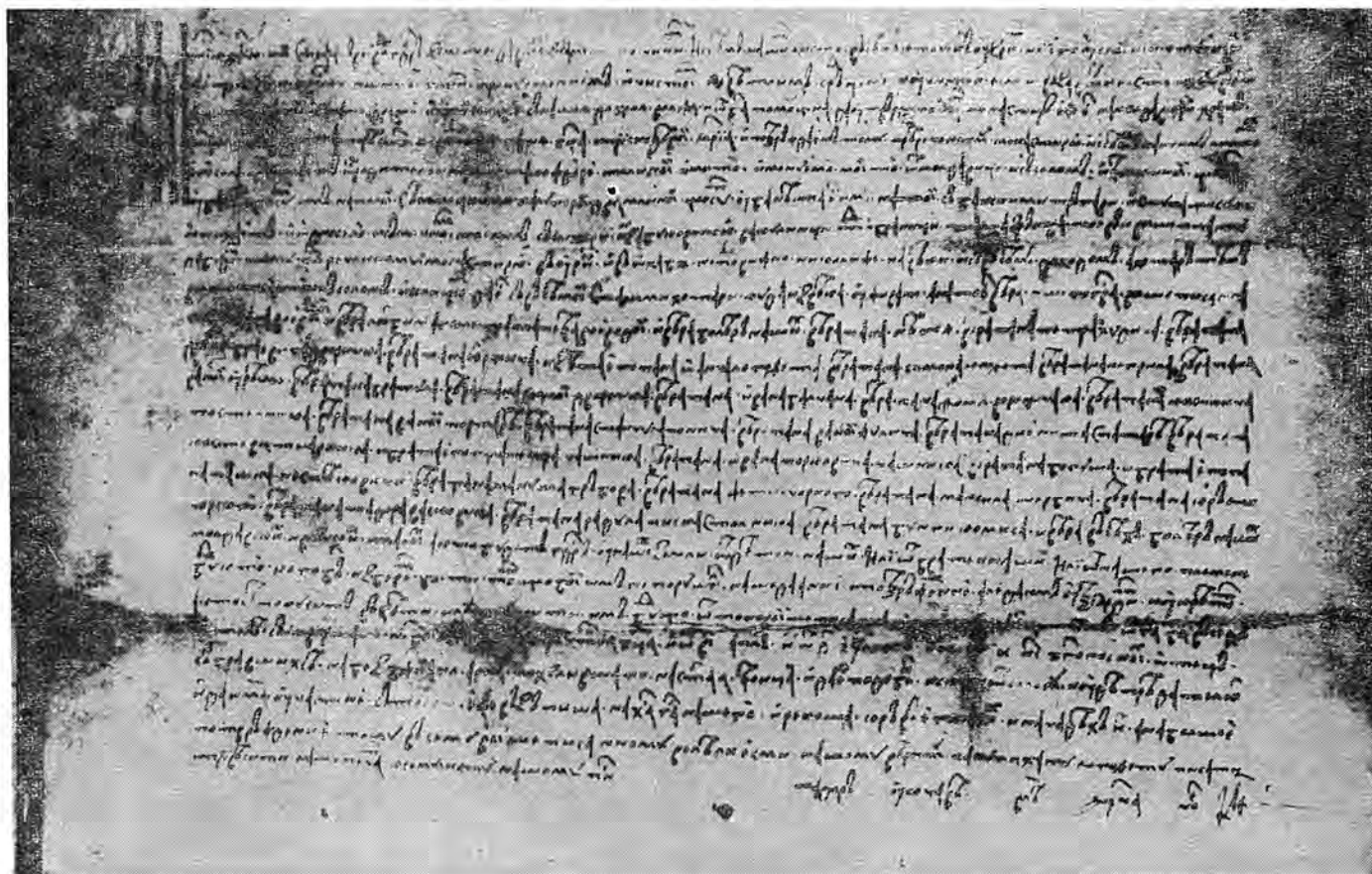
Pl. LVI = Doc. nr. 233.

Pl. LVII = Doc. nr. 237.

Pl. LVIII = Doc. nr. 241.

Pl. LIX = Doc. nr. 242.

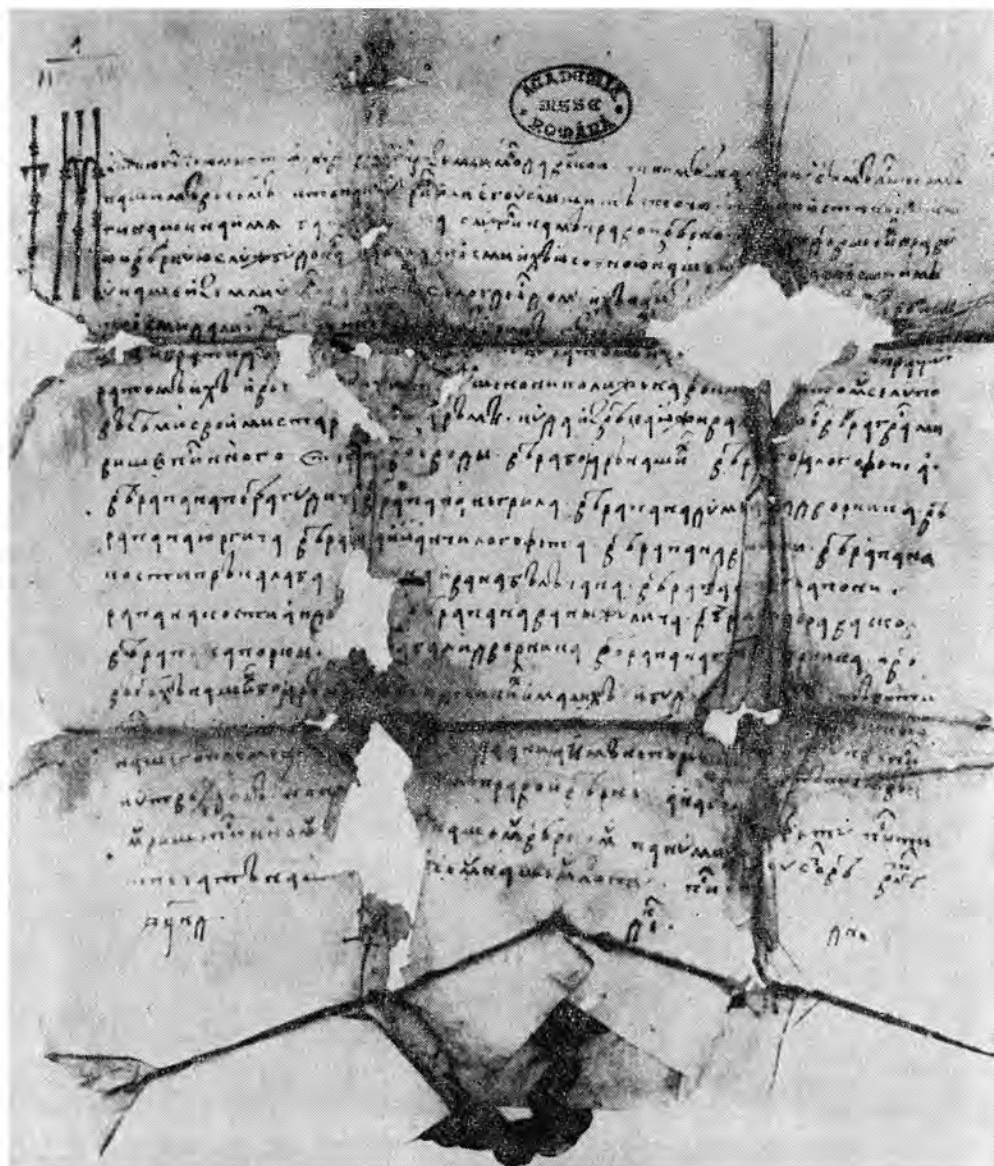

Pl. LX = Doc. nr. 246.

Pl. LXI = Doc. nr. 252.
www.dacoromanica.ro

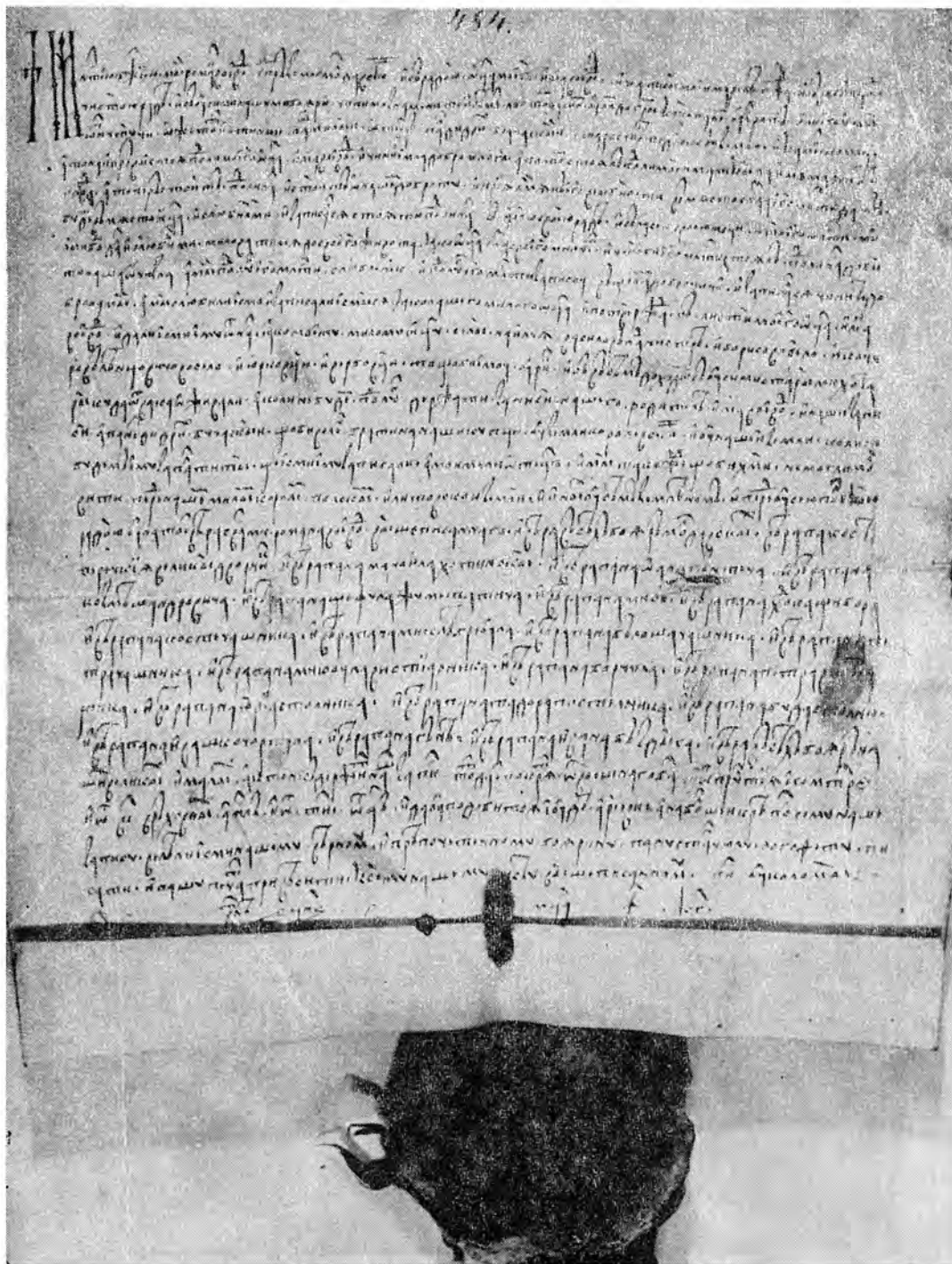
591

Pl. LXIII = Doc. nr. 270.

Pl. LXV = Doc. nr. 274.

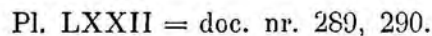

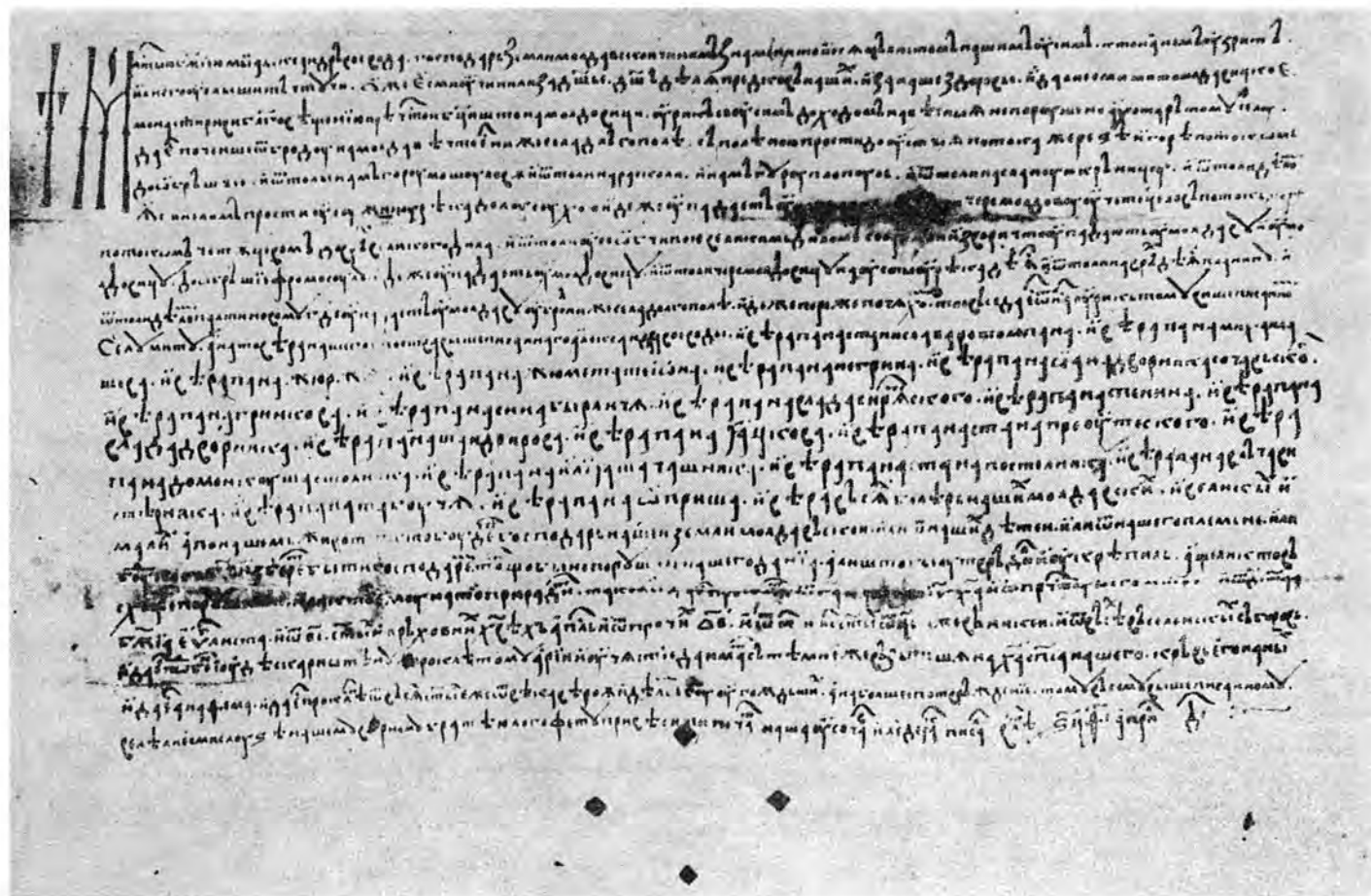
Pl. LXVI = Doc. nr. 275.

Pl. LXX = Doc. nr. 281.

Pl. LXXIII = Doc. fals nr. V.

Pl. LXXIV = Doc. fals nr. VI.

C U P R I N S

Prefață	VII
Prescurtări—Bibliografie	XIII
Abrevieri	XXII
Rezumatele documentelor	XXIII
Résumés des documents	XXXVIII
Documente	1
Documente false	416
Indice de nume	433
Indice de materii	511
Lista de concordanță a documentelor din volum publicate anterior sub alte date	519
Lista documentelor anulate	524
Lista documentelor eliminate din volum	524
Lista documentelor eliminate din colecție	525
Lista de cuvinte slave din traduceri și rezumatele românești	526
Lista de cuvinte slave scrise prescurtat	526
Fotocopii	529

Redactor: BEATRICE BUDESCU
Tehnoredactor: SONIA BÂRZEANU

*Bun de tipar: 19.12.1975, Ti.aj: 1550 ex. Hrtie scris
1 A tra'a'ă cu 83% gr. alb 70 × 100 de 63 g/m².
Format 16/70 × 100. Coli de tipar 41,50. C.Z. pentru
biblioteci mari: 9(498.3) (00-1). C.Z. pentru biblio-
teci mici: 9(498)*

I. P. „13 Decembrie 1918”
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97, c. 1232
București
Republica Socialistă România

